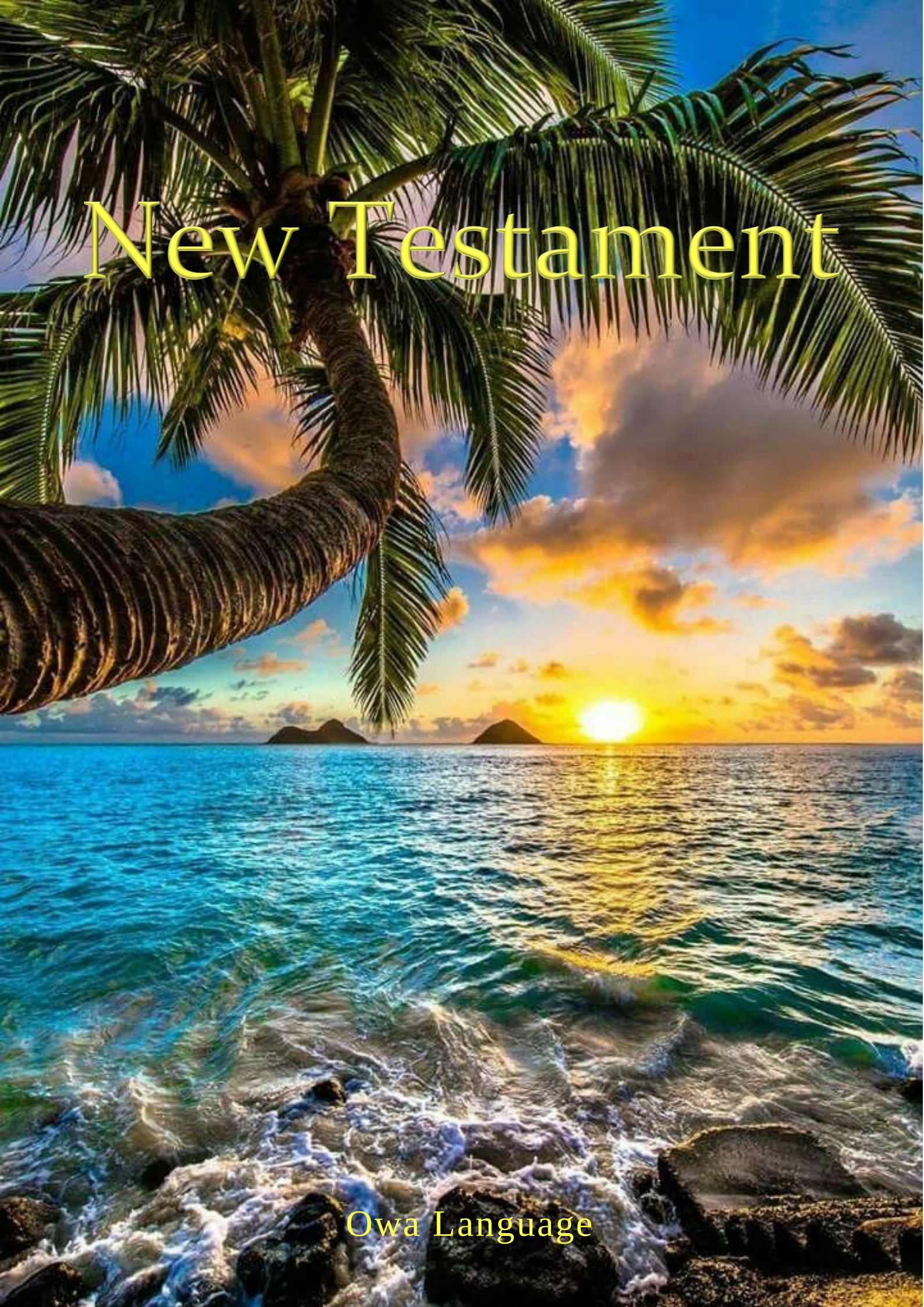

New Testament

Owa Language

Owa - Bible - New Testament

Matiu	3
Mak	107
Luk	168
Jon	291
Aposol	379
Rom	493
1 Korint	540
2 Korint	585
Galesia	615
Efesas	631
Filipae	646
Kolosi	657
1 Tesalonaeka	667
2 Tesalonaeka	677
1 Timoti	683
2 Timoti	696
Taetas	705
Filimon	710
Hibru	713
Jemas	745
1 Pita	756
2 Pita	770
1 Jon	778
2 Jon	791
3 Jon	793
Jiud	795
Rangarifa	799

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

Owa - Bible - New Testament

Matiu

Matiu 1

1 Jisas Kraes ke rao mai pania ka woraworanifa iana o Deved. Mo Deved ke rao mai pania ka woraworanifa iana o Ebraham. E kaa ka segesegefa rainira ka mwane rafa iana o Jisas Kraes.

2 O Ebraham ke apara ko Aesak. Mo Aesak ke apara ko Jekob. O Jekob ke aparara ko Jiuda mi esina.

3 O Jiuda mika Tama karu apararaurua ko Peres mo Sera. O Peres ke apara ko Hesron, mo Hesron ke apara ko Ram.

4 Mo Ram ke apara ko Aminatap, mo Aminatap ke apara ko Nasoni, mo Nasoni ke apara ko Salemon.

5 Mo Salemon mika Rehab karu apara ko Boas. Mo Boas mika Ruti karu apara ko Opet. Mo Opet ke apara ko Jesi.

6 Mo Jesi ke apara ko Deved, na arafa ni finua. O Deved ke apara ko Solomon, (hoi enana o Solomon ka kani iana o Iuraea inago).

7 Mo Solomon ke apara ko Rehopoam, mo Rehopoam ke apara ko Apisa, mo Apisa ke apara ko Asa.

8 Mo Asa ke apara ko Jehosafat, mo Jehosafat ke apara ko Jeroam, mo Jeroam ke apara ko Usaea.

9 Mo Usaea ke apara ko Jotam, mo Jotam ke apara ko Ahas, mo Ahas ke apara ko Hesekaea.

10 Mo Hesekaea ke apara ko Manase, mo Manase ke apara ko Amoni, mo Amoni ke apara ko Josaea.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

11 Mo Josaea ke apara ko Jehoiakin mi esina iga na mataina na mae i Babilon ne mai toraira na inuni i Israel i pasita ira.

12 Hoi imurina mai na ai Israel na toraira i Babilon, mo Jehoiakin ke apara ko Sialtiel. Mo Sialtiel ke apara ko Serababel.

13 Mo Sarababel ke apara ko Abiud, mo Abiud ke apara ko Elaeakim mo Elaeakim ke apara ko Aso.

14 Mo Aso ke apara ko Sedok, mo Sedok ke apara ko Akim, mo Akim ke apara ko Eliud.

15 Mo Eliud ke apara ko Eleasa, mo Eleasa ke apara ko Matan, mo Matan ke apara ko Jekob.

16 Mo Jekob ke apara ko Josep, o wani iana ka Meri ne apara o Jisas na Mesaea.

17 Hoi e faganega pania ko Ebraham ke taua mai o Deved ka woraworanifa ne tangafuru matara efai (14) na qaunga ni inuni. Make faganega pania ko Deved ke mai taua na mataina na mae i Babilon ne mai toraira na ai Israel ira, ka woraworanifa ne tangafuru matara efai (14) nikao na qaunga ni inuni, mina tana woraworanifa ne tangafuru matara efai (14) nikao ke faganega pania ka mataina ngai kana ke mai taua ka mataina na Mesaea ne wora.

18 O Jisas Kraes ke wora mai manga kaa, a kere fefene na fauatana rainia ka Meri ka fagapaua tangaa ko Josep. E mamaunga naru auragi, mika Meri ke girara woi ne oqara rainia mwa ka Figona Apuna.

19 O Josep kaa, ka mwane ne oto na taufa iana. Hoi ngaia kaa ke ma ni oqania ni fafagamaakia ka Meri i maata na inuni, make takosia woi ne kasia punufi.

20 Hoi a mataina ne tako manga kaa ke, mina enjel iana na Arafa ke ura mai tangaa iga ka mataina ina maurutai iana, make woi, “Josep, igo kaa ki na woraworanifa iga o Deved na arafa ni finua, siana kui takotako rafa rai torai ana ka Meri rai kani iamu. A kare ne apapara ka Meri kana, ke nanafunia rainia ka ramwofa iana na Figona Apuna.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

21 Ina mataina ne apapara na kare mwane kana, mako fafauatana rainia ko Jisas, suria nga ngaia ke fafagatafira ka inuni panigi ka aerafa iata.”

22 Hoi na arani mwarao ngai ge ke fagamworaia ka woita iana na Arafa na qani tamasia na maurukari rainigi.

23 Ngaia ke tamasia ke woi manga kaa, “A kere fefene makumaku ke pagai apapara ka kere kare mwane, maka fafauatana rainia ko Imaniuel.” Imaniuel ka woita ne woi “O God ki afainigia.”

24 Ua imurina o Josep ne rite mai, ngaia ke auragia ka Meri manga ne woisia na enjel iana na Arafa tangaa ia.

25 Hoi ingaia ke marefa ni mauru afainia noga kani iana, make kafu taua mai ka mataina ne wora i karena kena. Ua mo Josep ke fauatana rainia ko Jisas.

Matiu 2

1 A mataina o Jisas ne wora iga na finua i Betelehem ina provins i Jiudia, o Herod ne tao rai arafa ni finua. Iga na mataina ngai kena, tana mwane ni aruarufa ina apanana ne akau iga na arito na rao mai tangaa ki Jerusalem

2 maka woi, “Ifai ke wora iga na kare ne taotao rai arafa tangara na Jiu kaa? Igami kami rea ka feegu ne akau ina mataina ne wora iga kena, makami rao mai tangai wogasia ana kaa.”

3 A mataina o Herod na arafa ne rongoa na agua kena, ingaia ke fatami aera wau, afainira ka arani inuni i Jerusalem nikao.

4 O Herod ke fagafakura ka arani mwane rafa iata na mwane ni raperapega mina arani fagausuri iga na Lo iana o Mosis make fagatera, “Ifai ke pagai worawora iga na Mesaea kaa?”

5 Ngaira ka woi tangaa, “Ingaia ke pagai worawora i Betelehem, manga na maurukari ne qani segea ke woi ia,

6 ‘A finua i Betelehem ina provins i Jiudia, nga igo ki tana finua rafa afainira na finua i Jiudia gena. Pania na finua iamu ke pagai arao mai ka arafa ne

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

onoono i surira ka kare iaku manga na mwane ne onoono i surira na sip iana ira.' "

7 Hoi o Herod ke onira punufi ka mwane ni aruarufa ira, make fagatera na mataina taa mwora kai rea inago na feegu kena.

8 Ua e woi tangara, "Mui rao i Betelehem maka mu garia menamenai ka kare kana. Rao kamu rorogoia, maka mu mai wowoisia mai qai gigirara. Inau makau oqani raofa rai wogasia ana ki ngaia nikao."

9 Hoi ngaira na mwane ira ka rongoa fato ko Herod ne tamasi tangara, maka rao. Mina feegu na rea ia ke qainagota raorao make marape iga ka agua ne taotao iga na kare ia.

10 Ngaira ka wagewage wau na rea na feegu kena.

11 Ua, a mataina na mwane ira na qanu i ruma ia ka rea na kare ia afainia ke enana ka Mere, ngaira ka qogu rai uwa wato maka wogasia ka kare kena. Ngaira ka tawora fura ka mafatanifa iata na gol, mina frangginsens mina maa.

12 Imurina na mataina kena, ingaira ka aporo i finua iata, make marefa nai aporo iga ka tara na rao mai iga ia, suria o God ke mira tamasi iga ka maurutangaa woi siana kai aporo ina tara na rao mai iga ia tangaa ko Herod.

13 A mataina na mwane ni aruarufa ira na rao, mo Josep ke rea ka enjel iana na Arafa iga ka maurutangaa. Ua enjel ia ke woi, "Ui afaraga akau! Ui mafarufaru kui toraia ka kare kaa me enana tangaa ki Ijip! Mui ogaoga kana raorao makau kafu wowoi tangago rai aporofa, suria o Herod ke garia ka kare kaa rai nafuia ana."

14 Iga na qongiana kena, mo Josep ke afaraga akau make toraia kani iana mina kare ia tangaa ki Ijip,

15 na oga raorao iga make mae ko Herod. Ua ngai ke ke fagamworaia ka taa ne woisia na maurukari ne tamasia na Arafa ke woi, "Au onia ki kareku ke furafura pania ki Ijip."

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

16 Ua a mataina o Herod ne girara woi na mwane ni aruarufa ira ka fagaparua, ingaia ke mangariaga wau. E mafata rainia ka tamasinga tangara ka kare iana rai nafuira ana ka arani kare mwane na ogaoga irarona kee fagarangia i Betelehem, na farisita ne erua kee na kere kare sisitai wau nikao. Agua ngai kena ke tanua ko Herod suria na mwane ni aruarufa ira ka fagagirara rainia ka mataina nga na feegu kana ke akau mai tangara.

17 E kaa ka tamasinga iana na Arafa ke mwora, manga na maurukari o Jerimaea ne woisia ia,

18 "I Rama ka ainangita ka rongoa mina angi ngerengere ana. Ka Resero ke angisira ki karena, make ngaroi nai fagakoro mangatana ana suria karena gena ka mae fato."

19 Imurina o Herod na arafa ni finua ne mae, mo Josep ke rea ka enjel iana na Arafa iga ka maurutanga ina mataina na ogaoga maunga i Ijip.

20 Enjel ia ke woi, "Ui afaraga akau makui toraia ka kare kaa me enana aporo tangaa ki Israel. Ainuni na oqani nafuia ana ia ka mae noga."

21 Hoi o Josep ke afaraga akau make torairaurua tangaa ki Israel.

22 Ua a mataina ne rongo woi Akelaus i karena o Herod ke arafa tangaa na provins i Jiudia, ngaia ke maagu rai rao ana kana. Hoi iga na maurutangaa, ngaia ka woi tangaa ni arao i provins i Galili,

23 maka rao ka oga ngai kana ina finua i Nasaret. E kaa ke fagamworaia ka tamasinga iana na maurukari ne woi, "Ingaia ke woisia rainia ka ai Nasaret."

Matiu 3

1 Iga tana farisi mai o Jon ne fagamaanu apuna ke faganega rai tamasi ana ina finua tatara ina provins i Jiudia.

2 Ingaia ke woi, "Mui riri aporo tangaa ko God. Arafanga i Heven ke suguia mwa noga ni rao mai kaa."

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

3 Ngaia o Jon kaa ke tatamasia na maurikari o Aesaea ne wowoi ia, “Ina finua tatara ki tana mwane ne etagai ke ngerengere, ‘Mui fagananaugamu tangaa ka Arafa. Mui tagarafia ka tara ki oto tangaa.’ “

4 O Jon kaa ke gafu rainia ka gafu na tagarafia rainia na furuna kamel. E fogosia i kaona ka fogofogosina, na tagarafia rainia ka gawona na puruka, mi ngaia ke ngaura ka site ora mina hani.

5 Pania na arani inuni fato i Jerusalem tangaa na apanana fagaenani ina provins i Jiudia mina finua fato i rawona na wai i Jodan ka rao tangaa ko Jon.

6 Ngaira ka rangari ka aerafa iata, make fagamaanu apunarira ina wai kena.

7 Arani Farasi mina Satiusi maka rao mai rai maanu apuna ana. Ua mo Jon ke woi tangara, “Mu mangara na mwa ira ngaia na faiqagiqagi ira! Otai ke woi tangagamu, woi mu gawagawa pania ka fagaetangifa ne arao mai kana?

8 Mui fagaqao rainigi ka taa mu tanui, woi igamu kamu mafata rai ka aerafa iamiu.

9 Siana rai woisigamu ana woi igamu kena ki iga ka woraworanifa iana o Ebraham. Qai woi tangagamu, o God ke gira tanui ana ka fau gaa rai kare iana o Ebraham.

10 A fagaetangifa iana na Arafa o God ke tao nanau mwa, manga na akisi ne tao nanau mwa i funana na apenagai rai tapia ana. Apenagai ne ma ni totonga guana koro make reteretea wato make kasia ina giu rai fanua ana.”

11 Mo Jon ke woi nikao, “Inau kau fafagamaanu apunarigamu rainia ka wai rai fagaqao ana woi igamu kamu riri pania ka aerafa iamu, mi tana mwane ne arao mai imuriku kana ke tefariau, ne ma qai arari rai taura ana ka puuti iana. Ngaia ke pagai fafagamaanu apunarigamu rainia ka Figona Apuna mina giu.

12 Ingaia ke taua i rimana ka foka make nanau rai taka rainia ana faitigi ka guana na witi pania ka gawona. Hoi make ruruguni faku ka witi igi ke nakanaka mina gawona igi ke fafanunu iga ka giu ne ma ni pagai maemae.”

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

13 Ua o Jisas kina mataina kena, ke rao pania i provins i Galili make rao tangaa ka wai i Jodan rai maanu apuna ana pania ko Jon.

14 Hoi mo Jon ke ngaroi make woi tangaa mai, “Ngaia inau ke araria nui fagamaanu apunariau. Nga no fea ko rao mai tangau kaa?”

15 Ua mo Jisas ke aramia, ke woi “Nga ngatakena rao noga ngai ke, e ararigaurua fato naru tanua ka taa ne oqania ko God.” Hoi mo Jon ke kafu marumusia.

16 Ua a mataina o Jisas ne maanu apuna make fura akau iga na wai kena, a wawaiaro kana ke tafatafa make rea ka Figona iana o God ne rao wato mai afuria, manga na kugau ne mai tagetage ia.

17 Hoi mina ringina na Arafa o God ke woi, “Ngaia kaa ki kareku manimani, nau wagewage rainia.”

Matiu 4

1 Ua a Figona Apuna ke toraia ko Jisas tangaa ka finua tatara rai ofongia ana ko Satan.

2 Iga na mataina ngai kena, ngaia ke marefa ni ngau suria ka tangafuru i tangiana ne efai (40) mina tangafuru i qongiana ne fai, hoi mi ngaia ke magau.

3 Ua, mo Satan ia ke rao mai tangaa ke woi, “Rao ki igo kaa ki Karena o God, makui tamasi tangara ka fau gaa kai tao rai purete.”

4 Hoi mo Jisas ke woi, “A Segesegefa Apuna ke woi, ‘Marefa noga ka inuni nai gira tafi ana mwa rainia ka ngaufa. Nga na arani woita ne tamasi o God ngai ge.’ “

5 Imurina mai, mo Satan ia ke takua ko Jisas tangaa ka finua apuna make fagaurasia iga ka agua ne akau wau iga na Ruma ni Wogasifa.

6 Make woi tangaa, “Rao ki igo kaa ki Karena o God, makui reke atara rao i gaa. A Segesegefa Apuna ke woi, ‘O God ke wowoi tangara ka enjel iana

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

rainigo tangai apego ana i rumata ke marefa nu gagafarai ka uwamu iga ka fau.' "

7 Hoi mo Jisas ke woi, "Aa, mina Segesegefa Apuna ke woi nikao, 'Siana rai ofongia ana ko God na Arafa iamiu!' "

8 Hoi imurina mai, mo Satan ia ke takua ke toraia ko Jisas karu akau iga ka apena fungana ne akau wau make fagarea rainigi ka arani finua rafa iga na ano kaa mina ruruguanifa iga.

9 Make woi tangaa, "Au mamafata rai tangago ka arani mwarao gaa, manga no totopigai qau wato mako wowogasiau."

10 Hoi mo Jisas ke aramia aporo ke woi, "Rao kui rao o Satan! A Segesegefa Apuna ke woi, 'Mui wowogasia mwa ko God na Arafa iamiu maka mui tatagara tangaa mwa ki ngaia.' "

11 Ua mo Satan ia ke rao pania ko Jisas mina enjel ka rao mai tangaa, ka mai tamania.

12 A mataina o Jisas ne rongoa woi o Jon ka qani kasia ina peresin, ngaia ke rao tangaa i provins i Galili.

13 Hoi woi ni wau oga sio mwa i Nasaret, minga ke wau rao tarai tangaa ki Kapanaum. A finua kaa ke fagarangia rao mwa ka wai i Galili ina agua iga i Sebulun mi Naftali.

14 Ua ka tamasinga iana o God ke fagamworai ne qani woisia na maurukari o Aesaea ne woi ia,

15 "Ainuni iga na mwako iana o Sebulun mo Naftali, mina inuni i rawona tara tangaa na asi mina apanana akau tarau na wai i Jodan, Mi iga i Galili, na inuni ne marefa na Jiu na oga iga,

16 Ainuni na oga iga ka rotorotoaganifa ke gena, ka pagai rerea ka apena mawetana rafa. Kee ne manga na ogaoga iga ka maefa, mina mawetana kaa ke pagai sisinaira."

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

17 Ua faganega ina mataina kaa, mo Jisas ke tarofainia ka woita, woi, “Mui riri aporo tangaa ko God suria na arafanga i Heven ke fagarangi mai noga!”

18 A mataina o Jisas ne taworagofa ina karingana na one i wai i Galili, ngaia ke rea ko wafai goana ne erua. Etagai ko Saemon na woisia nikao rainia ko Pita, mo Andru, ngairaurau gaa ka mwane ni afuasinga na kasia ka fugo iata ina wai kena.

19 Ua o Jisas ke woi tangaraurua, “Muru rao mai afainiau! Nga inau kau fafagausurigamurua rai togo inuni ana, marefa ka siare.”

20 Hoi ina mataina ngai kena, ngairaurua karu kasi sio ka fugo iataurua makaru rao afainia ko Jisas.

21 Ua o Jisas ke taworagofa wau make rea ko Jemas mo Jon, i karena o Sebati. Ngairaura gena ki irarona na qauta afainia ke emataurua rai fagananaua ana ka fugo iata. Hoi o Jisas ke oniraurua rai rao afainia ana nikao.

22 Ua ina mataina ngai kena, ngairaurua karu rao pania ka qauta kena me emataurua, makaru rao afainia ko Jisas.

23 Hoi o Jisas ke rao ina provins i Galili, ke fagausuri irarona na agua ni fakunga iata na Jiu, make tamasia ka tarofa koro i rainia na arafanga iana o God, make fagakorofira ka arani inuni na ape aera mina riunga iata.

24 Ua a tarofa rainia ka rongoa ne raofia fato ki Siria, mina inuni afainira na arani riunga mina ape aera ka toraira mai tangaa ko Jisas. Tana inuni gena ke qanufira ka ataro, mi tana inuni gena ka qekaqekaga, mi tana inuni ke mae ka warogini na apeta. Ua mo Jisas ke fagakorofira fato.

25 Hoi apena fakunga rafa na inuni ka rao i suria ko Jisas pania ki provins i Galili, mina Tekapolis, pania i Jerusalem, mi ina provins i Jiudia mina tana apanana tarau na wai i Jodan.

Matiu 5

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

1 Ua mataina o Jisas ne rea na fakunga ni inuni ira, ngaia ke akau irawona na fungana, make wau oga wato. Hoi mina rongoisuri iana ira ka rao mai tangaa.

2 Mo Jisas ke faganega rai fagausurira ana.

3 “O God ke onoono korofira ka inuni na fagawatofira mereata i maana. Ngaira gena ka arafanga i Heven ka nanafunia!

4 O God ke onoono korofira ka inuni na faitakoi. E fafagakorora ka mangatata.

5 O God ke onoono korofira ka inuni na fagamwarufira mereata. Ngaira gena ka pagai nanafunia ka ano kaa!

6 O God ke onoono korofira ka inuni na oqania wau na ogafa ne oto, manga na inuni oqania ka ngaufa mina tonofa iata ira. Ngaira gena ke pagai wawatera ka faioqanifa iata!

7 O God ke onoono korofira ka inuni na nafunia na takofa ni faitakoifa. Ngaira gena ke pagai tatakoira wau!

8 O God ke onoono korofira ka inuni ne taragani na mangatata. Ngaira gena ka pagai rerea ko God!

9 O God ke onoono korofira ka inuni na fafagamarapera tana inuni. Ngaira gena ke onira rai karena o God!

10 O God ke onoono korofira ka inuni na fafagaerisira rainigi ka mwarao koro na tatanui. Ngaira gena ka nanafunia ka arafanga i Heven.

11 O God ke onoono korofigamu ina mataina na inuni na tangatangaeramiu, a fafagaerisigamu, maka tamasi fagafagaparu rainigamu, suria namu arao isuriau.

12 Mui wagewage, suria igamu kamu pagai nanafunia ka worimiu rafa i Heven. Ka mwarao gaa nikao maka tanui tangara nikao ka maurukari na oga mai inago ira.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

13 “Igamu kaa ke manga na solo tangaa na arani inuni ina ano kaa ia. Hoi make rao ka solo ke marefa ni mamarasiga, tanua fenaka ke mamarasiga aporo nikao? A mwarao mwa ne koro na tanua rainia, ka kasia rao mwa ka pupu afaafa rainia.

14 Igamu kaa ke manga na mawetana tangaa na ano fagaenani kaa. Afinua na akea iga na fungana ke asa mwa ni tao punufi,

15 mina inuni ke asa mwa ni tangaa ka laet maki wogia furia ka marogofu. A laet kena ka nanaka mwa iga ka uraurasina laet, tangai mawesia ana ka arani inuni irarona ruma kena.

16 Mui fagamawesia ka laet iamiu, ka inuni kai gira regi ana ka arani mwarao koro no tatanui maka fafagaakausia ke Emamiu i Heven.

17 “Ua siana kamu tako woi inau kaa, kau rao mai rai kasigi ana ka faifataninga iana o God mina fagausuringa iata na maurukari ira. Inau ke marefa qai rao mai rai fagaerisi ana, minga kau rao mai rai fagamworai ana mwa.

18 Au woi mwora wau tangagamu, manga na wawaiaro kana mina ano kaa ne mai fatofato, marefa wau nga ka kere agua iga na Lo gaa nai fafagamarefaga, ke rao nga ke taua ka mataina na arani mwarao na segera iga gana ne mai worawora fato.

19 Hoi ka fitangimiu igamu kena ne ngangaroitainia tana kere faifataninga gaa, mi ngaia ke fagausuringainia tangara tana inuni ka ngangaroitainia na kere faifataninga gaa nikao, ngaia kena ka inuni ne watowato wau nga iga ka arafanga i Heven. Ua make rao ka fitangimiu ke tautauwoita kamu fafagausuringainia tangara ki tana inuni, ngaia ke tefatefa iga ka arafanga i Heven.

20 Au woi tangagamu wau, mui tautauwoita iana ko God, tefarira ka Farasi mina fagausuri iga na Lo iana o Mosis. Rao ke marefa, igamu kena ke marefa nga mu gira qanu ana irarona na arafanga i Heven.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

21 “Hoi mu girara ka faifataninga ne woi ia, ‘Siana kamu nafunafu piri.’ mina
‘Ani na inuni ne nafunafu piri maka totoraia tangai fagaetangi ana.’

22 Hoi makau woi tangagamu wau, rao kamu mangariaga tangara ka goamiu,
igamu ka totoraigamu tangai fagaetangifa ngaia. Rao kamu rorota ira ka
goamiu, a totoraigamu tangai fagatamasigamu ana ina koti ngaia. Hoi rao
kamu wowoisia ka goamu woi ngaia ka mwarao purua, igamu maki rarona
fagaetangifa iga na giu ia.

23 Ua rao kamu nanau rai mafata rainia ana na mafatanifa iamiu iga ka
raperape, mako takosia ki tana goamu ne mangariaga tangagamu,

24 ui naka wau ka mafatanifa iamiu kena, maka mu fagaotoa noga ka agua
kena afainia ka goamu kena, maka mu kafu aporo mai rai suungia ana ka
mafatanifa iamiu kena tangaa ko God.

25 Ua manga tana inuni ne totoraigamu tangaa i kotifa rainia na agua mu
qani tanu inago igi, mui fafagaotoa noga afainia mataina ne mamaunga rao
mui taua na koti kena. Rao ke marefa, make totoraigo tangaa ka mwane ni
fagatamasifa, mina mwane ni fagatamasifa ia ke kasigamu rao tangara ka
auraroto, mingaira ka kasigamu irarona peresin.

26 Au woi mwora wau tangagamu, marefa mu pagai furafura raorao maka mu
fafagafatongia ka tawo tara ana ne mamaunga ia.

27 “Hoi mu girara ka faifataninga ne woi ia, ‘Siana kamu rangaranga.’

28 Hoi makau wowoi tangagamu wau, rao kamu onoono qao aera rainia ka
fefene, igamu kena kamu qani tofea fato noga na fagausuringa ia nga.

29 Rao ka maamiu iotomiu ke totoraigamu kamu tatanui ka agua aera, mui
karangia fura maka mu kasia rao panigamu. E koro wau namu kasia ki tana
apanana i apemiu panigamu, tefaria nga ka apemiu fato na kasia fato nga ina
Hel.

30 Rao ka rimamiu iotomiu ki totoraigamu kamu tatanui ka agua aera, mui
retea rao panigamu, maka mu kasia rao! E koro wau namu kasia mwa ki tana
apanana apemiu wato, tefaria nga ka apemiu fato na kasia fato nga ina Hel.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

31 “A qani fagausurigamu ka woi ia, ‘A mwane ne kasia kani iana ke segea nga ka pepa nai kasifa.’

32 Hoi makau wowoi tangagamu wau, rao ke manga na mwane ne kasia kani iana minga ke marefa ni rangaranga, wani kaa ke nga ne watea na fefene kaa na agua ni rangafa ngaia mataina ne auragi aporo nikao, make watea nikao ka agua ni rangafa tangaa ko wani iana faoru ia.

33 “Mu girara woi na arani mwane rafa inago ka woi tangara, ‘Siana rai fagataupusi ana rainia ka atana na Arafa o God, minga kamu fafaga mworaia nga ka mwarao mu wowoisia ia.’

34 Hoi makau wowoi tangagamu, siana rai fagataupusi ana rainia ka atani wau mwa na mwarao! I Heven ka agua ne taotao iga na papa iana o God, ngaia ngai ke siana kamu fafagatapusi rainia i Heven.

35 Hoi ano kaa nikao maka agua ne nakanaka iga na uwana, ngai ngai ke siana rai fagatapusi ana rainia ka ano kaa. Mi Jerusalem nikao maka finua rafa iana na apena arafa ni finua, ngai ngai ke siana rai fagatapusi ana rainia.

36 Siana rai fagatapusi ana rainia ka qaumiu mereamiu, suria igamu ke asa mwa mu orisia ka furufuru i qaumiu gena ki aforo ki siki kee ni masusuri.

37 E araria mu woi rao mwa, ‘Aa’ kee ne, ‘Marefa.’ Hoi tana mwarao rao nikao ne arao mai igi, ke arao mai pania ka ataro.

38 “Hoi mu girara ka faifataninga ne woi ia, ‘Manga na agua na tanua rainia na maamiu maka oriorisia aporo nikao i maana, kee ne manga na agua na tanua rainia na riwomiu maka oriorisia aporo nikao i riwona.’

39 Hoi makau wowoi tangagamu, siana rai orisia ana aporo nikao tangaa ka inuni ne aera ia. Siana wau nga! A mataina na inuni ne fifitaria na parimiu i otomiu, mu naka nikao ki fitaria ka parimiu i mafamiu nikao.

40 Rao ki tana inuni ke totoraigamu ina koti rai tawoa ana ka soti iamiu, mui mafata rainia wau ka tana gafu iamiu kena nikao.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

41 Hoi ke rao ka mwane rafa ke girugo rai toraia ana ka anga iana isuria ka kere mataina mwa, mui totoraia guru tefa wau nikao.

42 Ke rao ka inuni ka nongigamu rai mwarao, maka mui mafata rai tangara. Ke rao ka inuni ke oqani ka tana mwarao panigamu noga suria mwa ka kere mataina mwa, maka mui tatakoira.

43 “Mu qani rongora ka inuni na wowoi, ‘Mui oqaoqa koro tangara ka tana goamiu rao, maka mui mamaeronganira ka maerongamiu.’

44 Hoi makau wowoi tangagamu, rai oqa koro ana tangara ka maerongamiu maka mui fafagarafe tangara ka inuni na tatanui na agua ne aera tangagamu,

45 ki mwarao maki igamu nikao maka mu taotao rai karena o God Emamiu i Heven ia. Ngaia ke tanua ka arito ke akau tangara ka inuni na koro mina inuni na aera nikao. Make kasia mai ka rangi tangara ka inuni na tatanui na mwarao ne oto mina inuni na tatanui na aerafa.

46 Rao kamu oqaoqa koro mwa tangara ka inuni na oqa koro tangagamu, o God ke marefa ni gira worigamu ana! Ainuni na tawotawo takis maka oqaoqa koro tangara ka goata.

47 Rao kamu tamasi koro mwa tangara ka goamu, a mwarao purua mwa ngai kena! Ainuni marefa na Jiu maka gira tanui ana mwa ka agua gena!

48 Hoi mui korokoro tefa wau nga, manga Emamiu o God i Heven, ne koro tefa wau ngaia.

Matiu 6

1 “Ua mataina no tatanui na mwarao ne koro, siana rai fagaqao ana fura taragani. Rao kamu tanua, e asa mwa mu nafunia ka worimiu pania ke Emamiu i Heven.

2 A mataina no mamafata tangara na inuni ne ma ni tonga nafuninga iata, siana kamu fafagaawaa ka taa namu tanua kena. Ngataketa na tautanu na inuni na oqani fagaqao ana ngai ke iga na agua ni fakunga mina irawoni na tara, maka woi nai rerera iga ka agua, suria na oqanira ka inuni woi nai

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

kasira akau. Ua au wowoi mwora wau tangagamu, nga noga na worita ngai gena, ma nai pagai nanafunia ka worita pania ko God.

3 Hoi a mataina namu mamafata tangara na inuni ne ma nai nafuni mwarao, siana ka gigirara na inuni.

4 Hoi maka mu mamafata punufi. Emamiu ke girara mwa ka taa namu tanua punufi kena, mi ngaia ke pagai worigamu rainigi.

5 “A mataina namu fafagarafe, siana rai tanu mangara ana na inuni na oqani fagaqao ana mwa tangara na inuni, na uraura akau rai fagarafenga iga na agua na fakufaku iga mina rawoni na tara. Ngaira ka tatanui woi na qao koro. Au wowoi mwora wau tangagamu, nga noga na worita ngai gena.

6 Ua a mataina namu fafagarafe, mui qauqanu irarona na kaoqono i ruma kena, maka mu pupurupuru pusigamu wau. Mui fafagarafe tangaa ke Emamiu punufi. Ngaia kana ke girara mwa ka taa namu tanua punufi kena, make pagai worigamu rainia.

7 A mataina namu fafagarafe, siana rai tamasi ana rai ka arani woita ma ni tonga takofa tangai, mangara na inuni ne marefa nai girara o God. Ngaira ka tako woi o God ke oqani rongora ana ka fagarafenga qorafu.

8 Siana rai mangara ana ngaira. Emamiu o God ke qani girara ka faioqanifa iamiu maka mu kafu nongia rai gena.

9 Ngatakena mui fafagarafe ke manga kaa, ‘Emaka i Heven, atamu ne apuna kai takotako fagafigaia.

10 Naka ka arafanga iamu ki rao mai, ki mwarao maka arani inuni i ano kaa makai tautau woita iamu, manga na ani i Heven gena.

11 Ui wategami mai ngaeka, ka ngaufa ne arari tangagami.

12 Ui qono rainia ka aerafa iamami, manga igami nikao makami qono rainia ka aerafa iata tana inuni.

13 Ui ura pusigami pania ka faiofongifa, makui taupusigami pania ka aerafa.’

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

14 Rao kamu tawotawo panira ka aerafa iata na inuni na tanui na aerafa tangagamu, Emamiu i Heven make tawotawo panigamu ka aerafa iamiu.

15 Hoi make rao ke marefa mu tawotawo panira ka aerafa iata tana inuni, Emamiu o God ke ma ni gira tawo panigamu ana ka aerafa iamiu.

16 “Ua a mataina namu farifari, siana rai fagaqao aerisigamu mangara na inuni na fagafagaqao rainira ira, na tatanui ka apeta ka qaoqao aera. Au wowoi mwora wau tangagamu, ngaira nga noga na worita ngai gena.

17 Mui surasurai ka qaumiu maka mu mamaanufi ka maamiu,

18 maka inuni ke ma nai gira giraragamu ana. Nga mwa o God Emamiu ke rerea ka taa namu tanua punufi kena, make worigamu.

19 “Ua, siana rai naka rurugua ana ina ano kaa! Agua na ane mina fegafegaraga ana ne gira fagaerisi ana, mina fanagoa ke gira qotagia ana make fafanagora,

20 maka mui nakai ka rurugua iamiu i Heven, na agua ne marefa na ane mina fegafegaraga ana ni gira fagaerisi ana, mina fanagoa ke marefa rai gira qotagia ana rai fanagora ana.

21 Nga na mangatamiu ke raorao mwa iga ka agua na rurugua iamiu namu nakanaka iga.

22 Ngai gi na maamiu gena ke mangai na torara ni mawetana tangai na apemiu. A mataina ne korokoro fato, igamu kamu nanafunia ka mawetana namu oqaoqania.

23 Hoi mina mataina na maamiu ne aera, arani mwarao ke rotorotoaga tangagamu. Rao ka mawetana iga igamu ke rotorotoaga, igamu kena ki iga ka rotofono.

24 Hoi kigamu ke asa mwa mu tagara tangaraurua ka mwane rafa ne erua! Igamu kamu oqaoqania nga ke etagai tefaria ki tana ani mina tana ani kamu ngaroitainia. Igamu kamu takotako fagafigaia ki tana ani mina tana ani kamu

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

tako purua mwa rainia. E asa mwa mu tagara tangaraurua faku ko God mina rurugua.

25 Ngaia ngai ke nau wowoi tangagamu kaa, siana rai tako rafa ana rainia ka tafingamiu. Siana rai tako rafa ana rainia ka taa woi namu ngaua, mu totono, kee mu gafugafu rainia. Nga na maurifamu ke rafa wau tefaria ka ngaufa mina gafu.

26 Mui rera ka manu ina wawaiaro gana! Ngaira gana ke marefa nai fasifasi makai opaopa ngaufa. Ngaira ke marefa nai nakanaka faku ka ngaufa. Make onoono i surira ko God i Heven ngai gana. Ngaia igamu ke rafa ka takofa rainigamu tefarira ka manu!

27 Igamu ke asa mwa mu tako rafa maki tanugamu kamu oga qorafu!

28 Marefa ni ararigamu mu takotako rafa rainigi ka gafu ni gafunga! Mui rera ka taritari na qaqa gana. Ngaira ke marefa nai tatagara tangai gafu iata.

29 Hoi makau wowoi tangagamu, o Solomon ne nafuni na arani nafuninga iana ia make marefa ni gafugafu qao koro mangara na taritari gana.

30 Nga o God ke mafata rai ka qao korofa tangai ka arani mwarao na qaqa taragani gana, manga na taotao mwa tangaa ki ngaeka maka kasira ina giu i gomafa. Ngaia o God ke gira tanui ana tefa wau nikao tangagamu! Nga ne fea ka fagauguringa iamiu tangaa o God ke mwarumwarusiga wau?

31 Ngaia ngai ke, siana rai tako rafa ana maka mu fafagategamu mereamiu, ‘Ata kami ngaua, ataa kami totonomia mina ataa kami gafugafu rainia?’

32 Ngaira mwa na inuni na ma nai girara o God ka takotako rafa wau rai ka mwarao gaa. Emamiu i Heven ke giraragamu woi namu oqani ka arani mwarao gaa.

33 Hoi maka mui onoono mwa tangaa inago ka arafanga iana o God mina agua ne oto. Hoi mo God ke mafata rai ka arani mwarao gena tangagamu nikao.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

34 Siana rai tako rafa ana rainia ki gomafa. Nakai wau ka takofa rainia gomafa gena ki tao tangaa ki gomafa. Arani tangiana ke nafunia ka mwarao no takotako rafa rainia ne araria mwa tangaa mereana.

Matiu 7

1 “Siana rai usui maata ana ka inuni, mo God ke ma ni gira usui maamiu ana nikao.

2 O God make fagagetagamu nikao manga no fagagetarara tana inuni! Ngaia ke tangatangaeramiu manga namu tangatangaerata ka inuni.

3 Igamu kamu gira regi ana mwa ka mwomwo i maata na goamiu, make marefa mu girara ka maworo gana na apenagai irarona na maamu kena.

4 Manga marefa mui gira rea ana ka maworo gana na apenagai ne taotao irarona na maamiu gena, marefa ni araria mu tamasi tangara ka goamiu maka mu wowoi, ‘A goaku, Ui nakau qai tawoa ka mwomwo fura pania ka maamu.’

5 Igamu kena kamu marefa wau ngai kena! Maakamu fagaqekaqekara wau. Mui tawoa noga inago ka maworo gana na apenagai kena pania ka maa_miu. Hoi maka mu kafu gira rea ana ngatakena mu tawoa na mwomwo pania na maana na goamiu.

6 Siana rai watea ana tangaa ka aoo ka mwarao ne apuna ne nafunia o God. Ngaira ka pagai riri tangagamu maka gagagaraigamu. Siana rai kasi ana na guuni na fafaaga ne mwaromwarora tangara ka qoo. Ngaira gena ka pupuufa i mwako mwa rainigi.

7 “Mui nonginongi maka mu gira tawoa ana ka taa mu nongia. Mui garigari, maka mu gira rogoia ana ka taa namu garia. Mui kokorekore, mina maana ruma ke gira tafatafa ana tangagamu.

8 Arani inuni na nonginongi ka gira watera ana ka taa na nongia. Mina arani inuni na garigari ka gira rogoia ana. A maana ruma ke gira tafatafa ana tangara ka arani inuni na kokorekore.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

9 E asa mwa ka mwane ni mafata rainia na guana fau tangaa ki karena ne magau ne nongia ka ngaufa.

10 Marefa ni gira watea ana ka mwaa ki karena ne nongia na siare.

11 Manga namu aera manga ifai, igamu kamu girara kitakena nga namu mamafata rai mwarao koro ana tangara ki karemu gena. Hoi me Emamiu i Heven ke koro wau make nanau raorao mwa nikao rai mafata rai ana ka mwarao koro tangara ka inuni na nonginongi.

12 Arani agua namu oqanira na inuni nai tanua tangagamu, mui tanua tangara. Nga na mwarao rafa na tamasi suri na Lo iata o Mosis mina arani maurukari ira ngai ge.

13 “Mui qanu irarona na maana tara ne sisitai kaa. A maana tara tangaa na fagaetangifa kena ke aqaoqao make rako wau ka inuni na qanu irarona maka rao ina tara rafa kana.

14 Hoi mina maana tara tangaa na tafinga kana, ke sisitai wau. Mina guata na inuni mwa ne ma nai rako ka rogoia kaa.

15 “Mui fifinarura ka maurukari na fagafagaparu! Ngaira gena ka gafugafu ka qaoqao mangara na sip ira, hoi maka tanu mangara na aoo wasi ira irarona na mangatata gena rai nafuigamu ana.

16 Mui girara mwa ki ngaira gena rai ka taa na tatanui. E asa mwa ka inuni ni fusi na guani na apenagai ni ngaufa iga ka mwani waro atani wau mwa.

17 Apenagai koro ke kasikasi guani koro, mina apenagai aera ke kasikasi guani aera mwa.

18 E asa mwa ka apenagai ni koro ni kasia ka guani aera mina apenagai aera ke asa mwa ni kasia ka guani koro.

19 Arani apenagai na kasikasi na guani ne ma ni koro ka pagai tapia wato maka kasia rai fanua ana.

20 Mu girara ka maurukari na fagafagaparu gaa rainigi ka taa na tatanui gena.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

21 “Marefa ka arani inuni na oniau woi na Arafa iata, kai gira qanu ana irarona na arafanga i Heven. Nga mwa na inuni na tautau woita iana Emaku i Heven ka gira qanufa.

22 Iga na tangina ni fagaetangifa kana, e rakorako wau ka inuni na wowoi tangau, ‘Arafa! Arafa! Igami kami tamasi iga ka atamu, mi gaa na atamu kami gogofira ka ataro makami tatanui na arani fagaqaonga.’

23 Hoi makau wowoi tangara, ‘Inau ke marefa qai giraragamu! Rao kamu fura paniau, na inuni aera igamu!’

24 “Ainuni mwa ne rongora make tautau suri na arani fagausuringa iaku gaa, ke manga na mwane ne tako ne akea na ruma iana iga na fau nganganiaga ia.

25 Arangi ke wato, amwaganu ke afe, mina roga ke rogasia ka ruma ia. Hoi make marefa wau nga ni aqoge suria na akea iga ka fau nganganiaga.

26 Ua mina inuni ne rongora na fagausuringa iaku make marefa ni tautausuri, ke manga na mwane ne qeka ia ne akea na ruma iana iga na one mwa.

27 A rangi ke wato afuria, a wai ke mwaganu mina roga ke nafuia ka ruma kena. Hoi aruma kena ke aqoge ne toritoringia aerisia fato wau nga.”

28 Hoi a mataina o Jisas ne tamasi fato rao mwa, mina fakunga ni inuni gena ka panga rainia ka fagausuringa iana gena.

29 Ngaia ke fagausurira make fagaqao rainia ka ramwofa, marefa ni mangara na fagausuri iga na Lo iana o Mosis.

Matiu 8

1 Ua a mataina o Jisas ne wato mai pania na fungana, ngaia ka rao i suria ka apena fakunga rafa ni inuni gena.

2 Hoi ina mataina ngai kena, a mwane ne tanua na lepa ke rao mai ke qogu rai uwa i matona o Jisas. Hoi make woi, “A mwane rafa, rao ki igo no oqaoqania, igo ko gira fagakorofiau ana.”

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

3 Ua, o Jisas ke fatatagia rao ko wani ia, make woi, “Inau kau marumusigo mwa! Ua igo ko koro noga ngaia.” Ua, ina mataina ngai kena, mina riunga ia ke fato rao pania.

4 Hoi o Jisas ke woi tangaa, “Siana ko wowoisia tangaa ki tana inuni rainia ka agua kaa, makui rao mwa kui fagarea ka apemu tangara ka mwane ni raperapega, woi igo ko koro noga. Hoi makui mafata rainia ka suu wogasifa iamu manga o Mosis ne tamasia, woi na arani inuni kai gigirara woi igo ko koro fato noga.”

5 A mataina o Jisas ne rao iga na finua i Kapanaum, a mwane rafa ni faiarifatana ia ke akau mai tangaa make nongia ke woi,

6 “A mwane rafa, a kare iaku ke risurisuga ke taotao mwa i finua make fafara aera ka apena.”

7 O Jisas ke aramia, “Ua, au arao kau fafagakoroa.”

8 Hoi mina mwane rafa ni faiarifatana ia ke woi, “A mwane rafa, inau ke marefa ni koro woi nui arao mai i ruma iaku. Ui mafata rainia mwa ka woita mina kare iaku kana ki koro rao.

9 Inau nikao makau girara suria nau nafunira ka mwane rafa na wawateau na tamasinga, makau nafunira ka mwane irugufanaku nau tamasi tangara. Au wowoi tangaa rai rao ana, make arao. Au wowoi tangaa ki tana ani ni arao mai, make arao mai. Hoi makau wowoi tangaa ka kare iaku, ui tanua ka mwarao kaa, make tanua.”

10 A mataina o Jisas ne rongoa na agua kena, ngaia ke panga rainia wau ka agua kana, make mera tamasi ka inuni na arao i suria gena, ke woi, “Au wowoi mwora wau tangagamu, inau ke marefa noga ka inuni i Israel qai rorogoia ka tana inuni ni nafunia na fagauguringa ni rafa manga o wani kaa!

11 Ua rainia ka agua kaa, ka arani inuni ka pagai arao mai pania ka arani agua tangai mai ngau ana afainia ko Ebraham mo Aesak, mo Jekob irarona na arafanga i Heven.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

12 Hoi nga mwa na inuni na wora mai na ogaoga ina arafanga iana o God, ka pagai kasira fura irarona na rotorotoaganifa, nga ngai kena ka pagai angiangi make fafaingaaki ka riwota na faitakoi wau."

13 Ua o Jisas ke woi tangaa ka mwane rafa ia, "Ui aporo i finua ina mataina kaa. Nga na mwarao no tangamworani rainia kena, ke mworamwora tangago." Mina kare iana na mwane rafa ia ke koro iga ka mataina kena.

14 Ua mataina o Jisas ne rao wau i ruma iana o Pita, make rogoia wau ka fungaona o Pita ne matoro, ke taotao i qana, ne mafanafana.

15 Hoi o Jisas ke fatata rao i rimana, mina mafanafana ia ke fato rao pania. Ua kani kaa ke afaraga akau make tawora ka ngaufa, ke watea ko Jisas.

16 Hoi iga na manurafitana kena, arani inuni ne qanufira na ataro ka toraira mai tangaa ko Jisas. Nga mwa iga na woita iana ke gogofira fura na arani ataro aera gena, make fagakorofira ka arani inuni gena panira ka matoroa iata.

17 Ua ngai ke, ke fagamworaia ka tamasinga iana o God, manga ne woisia na maurukari o Aesaea, "Ingaia ke fagafatongi ka riunga iaka make fafagakorofigia."

18 A mataina o Jisas ne rea na apena fakunga rafa ni inuni na rifuia gena, ngaia ke mera tamasi ka rongoisuri iana ira, ke woi, woi nai rao tarau ina wai i Galili.

19 Hoi mina fagausuri iga na Lo iana o Mosis ke rao mai tangaa ko Jisas make woi, "A Fagausuri, inau kau oqani takugo ana ifai mwa no arao iga."

20 Ua o Jisas ke mea tamasi aporo, ke woi, "Arani aoo wasi mina manu ke tonga ogata mina roqota fato, minga mwa na Kare ni Inuni ke ma ni tonga agua ni nafunia."

21 Hoi mi tana rongoisuri ke woi tangaa ko Jisas, "A mwane rafa, ui nakau qai aporo noga qai oga afainia ke emaku ki mae, qai afunia, makau kafu arao surigo."

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

22 Ua o Jisas ke aramia, “Siana. Ui rao mai afainiau, makui nakara wau ka inuni ne marefa nai nafunia ka tafinga mwora kai afunia ka gafu iata gena.”

23 Imurina mwa o Jisas ne tage ina qauta mina rongoisuri iana ira ka takua.

24 Hoi mina apena tangiroqo rafa ke nafu i wai kena mina aroqo igi ke faganega rai akaukaufia ana ka qauta iata ira. Ua mo Jisas ke mauru mwa,

25 mina rongoisuri ira ka rao ka fagaritea, ka woi, “Arafa, ui fagatafigia! Igia kaa ka kokoro ka maemae ngaia!”

26 Hoi mo Jisas ke aramira aporo, “Efea kamu maagu wau kaa? A fagauguringa iamiu ke sisitai wau.” Ua make afaraga akau make tamasi tangaa ka roga mina aroqo igi kai marape wato. Mina roga ia ke marape mina asi ke piawaa wau.

27 Hoi a mwane irarona na qauta ira ka panga wau maka woi, “Oe, otai ke kaa ke, ne tamasi rao mwa tangaraurua na roga mina aroqo gaa makaru rongoa kaa?”

28 Ua imurina o Jisas ne mataro wau i tana apanana na wai kena, i finua i Kadara, a mwane ne erua ne qanufiraurua na ataro, karu rao worosia mai ko Jisas, ngairaurua gena karu rao mai panigi ka waqa na nakanaka gafua iga. Warua gaa karu qaomamagutaga wau, make tanura ka inuni ke ma nai arao iga ka tara kena.

29 Hoi, o warua iraurua karu fagangere, “O Jisas i karena o God, ataa ko oqani tanua ana rainigamirua kaa? O fea, nga no rao mai noga ko fafagaetangigamirua naa? Make mamaunga rao na mataina kena.”

30 Iga na agua ngai kena, ka meosigai qoo ka fafagangaura iga, fagatau rao pania ka agua ngai kena,

31 mina ataro ira ka nongia ko Jisas, “Rao ke manga no mamaengigami fura, makui kasigami qanu rao mwa ina qoo gana!”

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

32 Hoi mo Jisas ke woi tangara ka rao, maka fura panira ko warua iraurua maka qanufira ka qoo ira. Ua iga na mataina ngai kena, a meosigai qoo ira ka faigawasi, ka rao ina gagarafani i rawona na wai ia, ka wato, ka tono ka mae.

33 Ainuni na fafagangaura na qoo ira ka tari ka ataa i finua maka tamasi ka arani mwarao na tanua tangaraurua o warua iraurua.

34 Arani inuni i finua gena ka rao mai ka woi tangaa ko Jisas ni rao pania ka apanana iga na finua iata gena.

Matiu 9

1 Ua o Jisas ke tage irarona na qauta ia make tarau aporo ina wai ia tangaa ka finua iana mereana.

2 Tana inuni ka toraia mai ki tana mwane ne risurisuga ne taotao mwa iga ka qana. A mataina o Jisas ne rea ngatakena na fagaugurifa iata na inuni gaa, ngaia ke woi tangaa ko wani ne risurisuga ia, “A goaku, siana ko takotako rafa! Aerafa iamu kau tawora panigo.”

3 Hoi tana fagausuri iga na Lo iana o Mosis ka faitamasi mereata, “O wani kaa ke tamasi aerisia ko God, suria ne woi ngaia ke gira tawora ana ka aerafa manga o God!”

4 Hoi mo Jisas ke girara ka taa irarona na mangatata, make woi tangara, “Nga ne fea kamu nafunia na takofa ne aera kena?

5 E mwataku rai tamasi ana tangaa ko wani kaa woi na aerafa iana ka tawo pania, maake asa rai woi tangaa ni afaraga akau maki taworagofa.

6 Ua e kaa kau fafagaregamu rainia ka Kare ni Inuni ke nafunia ka ramwofa rai tawo panira ana ka aerafa ina ano kaa.” Hoi o Jisas ke tamasi tangaa ko wani ia, “Ui afaraga akau! Toraia ka qanamu, kui aporo i finua iamu.”

7 Ua o wani ia ke afaraga akau make rao i finua.

8 A mataina na fakunga ni inuni gena na rea na mwarao kena, ngaira ka panga wau maka fagaakausia ko God rainia ka ramwofa manga ngai ke ne mafata rainia tangara na inuni.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

9 Ua o Jisas ke rao nikao, make rea ka mwane ne tawotawo takis, na atana ko Matiu ne ogaoga iga ka agua na woria iga na takis. Hoi Jisas ke woi tangaa, “Ui rao mai afainiau.” Matiu ke afaraga akau make rao suria ko Jisas.

10 Imurina mai mo Jisas mina rongoisuri iana ka ngau i ruma iana o Matiu. E rako wau ka mwane na tawotawo takis mi tana inuni aera ka ogaoga gena nikao.

11 Mi tana Farasi ka fagatera ki tana rongoisuri iana o Jisas, “E fea ka Fagausuri iamiu kena ke ngau afainira na mwane na tawotawo takis mi tana inuni aera gena?”

12 Hoi o Jisas ke rongora make aramira, “Ainuni na ape koro ke ma nai oqania ka dokta, nga mwa na inuni na matoro ka oqaoqania.

13 Ngai ke nikao, inau ke ma qai rao mai tangai onira ana ka inuni koro rai rao isuriau ana. Au rao mai rai onira ana ka inuni aera. Hoi mui rao kai fagausurigamu rainia ka taa ne tamasia na Segesegefa Apuna ne woi, ‘Au oqanigamu namu nanafunia ka faitakoifa tangara ka inuni, marefa nga ka suu wogasifa iamiu qai oqania.’ “

14 Imuri mai, mi tana rongoisuri iana o Jon ne fagamaanu apuna ka rao mai ka fagatea ko Jisas, “E fea kigami mina Farasi gaa ka mi farifari, mina rongoisuri iamu ke ma nai farifari gaa?”

15 Ua o Jisas ke aramira fainia ka tamasinga make woi, “A tamana na mwane ne auragi ia ke marefa ni apu tangara rai ngaufa na mataina ne ogaoga afainira. Hoi make pagai arao mai ka mataina na tawoa panira, maka kafu fafari nga.

16 Ua ne marefa noga ka inuni ni taitai ni qonoqono ia ka matari gana na gafu faoru afainia ka qani gafu. A gafu faoru ia ke fafairumirumi make tatarisia rafa rao nikao ka gafu ia.

17 E marefa ka inuni noga ni ringia na waen faoru ina qani mwarao na titi waen iga. A waen kena ke fungafunga make qoqotagia ka qani mwarao ni waen ia. Hoi mina waen ia ke fufufu aerisia mina mwarao na titi iga ia ke

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

aera. A waen faoru ke araria nga na titia iga ka mwarao ni waen faoru. Hoi make korokoro ka mwarao ni waen ia mina waen ia nikao."

18 Iga na mataina o Jisas ne tamasi maunga kena, mi tana mwane rafa iata na Jiu ke rao mai ke qogu rai uwa i matona. Mo wani ia ke woi, "I kareku na kere fefene ke kafu mae rao mwa kaa! Ui rao mai kui fatatagia rainia ka rimamu, maki tafi aporo."

19 Ua o Jisas mina rongoisuri iana ka afaraga akau maka rao afainia ko wani ia.

20 Hoi a fefene rafa ne qani tafa na oqana i suria na tangafuru i farisi ne etagai matara erua ke rao mai imurina o Jisas make fatatagia rao ka qotona gafu iana.

21 Kani ia ke woi mwa mereana, "Manga nau fafataria rao mwa ka gafu iana, makau korokoro rao."

22 Hoi o Jisas ke apariri, make rea rao ka fefene rafa ia make woi tangaa, "Siana ko takotako rafa ana! Igo ko koro noga ngaia, suria na fagaugurifa iamu." Iga na mataina ngai kena mina riunga ia ke fato rao pania kani ia.

23 Ua a mataina o Jisas ne mataro i ruma iana na mwane rafa iata na Jiu ia, ngaia ke rera ka rurufa ni inuni na angiangi mina ani na aufiufi.

24 Hoi make woi tangara, "Mui rao pania ka agua kaa! Suria na kere fefene kaa ke marefa ni mae ngai ke. Ngaia kaa ke mauru mwa ngai ke." Arani inuni gena ka mamanatainia mwa ko Jisas.

25 Hoi imurina na inuni ira na fura pania na ruma ia, mo Jisas ke qanu irarona ruma ia, ke kawiria ka rimana kere fefene ia. Minga ke afaraga akau.

26 Ua atarofa rainia na agua kena ke raofia fato ka apanana na finua rafa kena.

27 Hoi iga na mataina o Jisas ne tataworagofa ngai kena, a mwane ne erua naru guru karu taworagofa i suria makaru ngerengere, "Aorisina o Deved, ui takoigamirua!"

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

28 Ua imurina o Jisas ne qanu i maana ruma kena, mo waru iraurua karu rao mai tangaa. Hoi make fagateraurua, “E fea, muru tangamworani nau gira fafagakorofigamurua ana?” Makaru aramia, karu woi, “Aa, na arafa.”

29 Hoi o Jisas ke fatatagi ka maataurua, make woi, “Suria na fagauguringa iamurua, igamurua kamuru koro.”

30 Ua ngai kena, ngairaurua karu gira onofa, mo Jisas ke woi tangaraurua nga, ke woi, “Siana kamuru tatamasia tangara ki tana inuni ka agua kana.”

31 Hoi warua iraurua karu rao makaru tamasia tangara ka arani inuni iga tana apanana ina finua rafa kena.

32 Iga na mataina ngai kena ko warua iraurua karu kafu furafura rao mwa, mi tana inuni ka toraia mai nikao ki tana mwane ne qiu, suria na ataro ke qanufia.

33 Ua, imurina o Jisas ne gogofia fura na ataro ia, mo wani ia ke faganega rai tawatawa ana. A fakunga ni inuni gena ka panga wau maka tamasi ka wowoi, “Marefa wau ka taa noga manga kaa ni wora i Israel gaa!”

34 Hoi mina Farasi ka woi, “Arafa iata na ataro ke watea na ramwofa rai gogofira ana na ataro gaa.”

35 Ua o Jisas ke rao tangai ka arani finua rafa mina kere finua gena. Ngaia ke fagausuri iga ka agua ni fakunga, make tamasia ka tarofa koro i suria na arafanga iana o God. Hoi Jisas ke fagafatongi ka arani riunga mina matoroa.

36 Ua a mataina ne rea na fakunga ni inuni gena, ngaia ke faitakoi wau tangara. Ainuni gena ka tako makira make marefa ko otai ni tatamanira, ngaira ka manga na sip ne ma ni tonga mwane ni onoono isuriara ira.

37 Ngaia ke woi tangara ka rongoisuri iana, “Apena mwou rafa ne maua ke kaa, nga mwa na kere guata mwa na mwane tangaa na tagaranifa.

38 Mui nongia ka Arafa ne nafunia na mwou kaa, ki kasira fura ka mwane ni tagaranifa rai torai ana mai ka ngaufa ne maua igi.”

Matiu 10

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

1 E kaa ko Jisas ke onira faku ka rongoisuri iana na tangafuru i mwane ne etagai matara erua, make mafata rai ka ramwofa tangara tangai gogofira ana ka ataro makai fafagakorofira ka inuni panira ka arani riunga mina matoroa.

2 E gaa ka atata na tangafuru aposol ne etagai matara erua ira, nagonagona Saemon na girara woi o Pita, mo Andru na afaisina, mo Jemas, mo Jon i karetaurua o Sepati,

3 mo Filip, Batolomiu, Tomasi, Matiu ne tawotawo takis ia, mo Jemas i karena o Alfias, mo Tatias nikao.

4 Tana aposol nikao ko Saemon na mwane ne rurufa na oqani maengia ana kafamanu i Rom, mo Jiudas Iskariot ne kafu fafaganafu rainia ko Jisas ia.

5 Ua o Jisas ke kasira fura ka mwane gaa afainia ka tamasinga, “Siana kamu arao iga ka finua iata na inuni marefa na Jiu mina finua iata na inuni i Samaria.

6 Mu arao mwa tangara ka inuni i Israel, ngaira ka mangara na sip na tarupe ira.

7 Mui rao, kamui tamasia ka arafanga i Heven ne suguia mwa ni mataro mai ngaia.

8 Mui fagakorofira ka inuni na matoro, fagatafira ani na mae, fagakorofira ka ani na tanura na lepa maka mu gogofira fura ka ataro. Igamu kamu tawora purua ka arani agua pania ko God, hoi igamu maka mu mamafata purua nikao tangara ka inuni.

9 Siana kamu taura na sirani afainigamu.

10 Make siana kamu taua ki tana anga, kee tana soti ne tara rao nikao, kee tana na puut, kee na tana airiwato nikao. A mwane na tatagara ka arari rai mamafata rai ana tangara ka taa na oqani.

11 Hoi manga mu arao iga na finua gena, mui garia ka inuni ne mamarumu rai tawogamu qanu ana i ruma iana, kamu ogaoga afainia mwa maka mu kafu arao nikao.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

12 A mataina mu arao tangaa na ruma, mui wawatera ka woita ni wagefa tangara.

13 Manga na inuni i ruma kena ke oqaoqanigamu, mu nanakai wau ka woita ni wagefa iamiu tangara. Make manga na inuni i ruma kena ka ma ni korokoro tangagamu, maka mu arao pania.

14 Rao ka inuni i ruma ne marefa nai oqaoqanigamu, ke marefa nai oqani rongogamu ana, mui arao pania ka finua iata kena, maka mu kangikangira ka rafu gani na uwamiu tangara, rai fagaqaonga tangara.

15 Au wowoi mwora wau tangagamu, a Tangina ni Fagaetangifa kana, ke mwataku wau tangara ka finua i Sodom mi Komora tefaria rao ka finua ngai kena.

16 “Ua inau kau kasigamu manga na sip ira na qaqanufira na rurufa ni aoo wasi. Hoi maka mui takotako menamenai nga mangara na mwaa ira, maka mui takotako taragani mwa mangara na kugau ira.

17 Mui fifinarura ka inuni na totoraigamu ina kot, maka raramwosigamu ina agua na fakufaku iga.

18 Hoi suria nga inau, ka aokeokegamu i matota na mwane rafa mina arafa ni finua rai tamasi ana ka tangamworanifa iamiu tangara mina ani ne marefa na Jiu.

19 Ua manga tana inuni ka rakugamu, siana kamu takotako rafa rainia ka taa namu wowoisia kee ngatakena namu tamasi. Iga na mataina kena, ka Figona Apuna ke wawategamu ka taa namu tatamasia.

20 Make marefa kigamu kamu tamasi kena. A Figona iana Emamiu ke tatamasia wau ka taa namu wowoisia.

21 Ina mataina kena nikao, tana afarigoana ka pagai fafaganafu rainira ka maemae, tana mwane ka fafaganafu rainira ki kareta, mi kareta ka riri afurira ke emata me enata ka fafaganafunainira ka maemae.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

22 Arani inuni ka pagai mamaeronganigamu suria nga inau kaa. Hoi maka mu rao kamu gatagata tangau iga ka fagauguringa iamiu raorao make taua ka qotona, God ke fafagatafigamu.

23 Ua manga na mataina na onoono aerisigamu i tana finua, mui gawagawa tangaa ki tana finua. Ua au woi mwora wau tangagamu, inau na Kare ni Inuni kau arao mai, make mamaunga mui araofia fato ka arani finua i Israel.

24 A mataina ka fafagaerisigamu, mui tatakosia woi na arani rongoisuri ke ma nai tefaria ka fagausuri iata, mina ani ni fagatagaranifa ke ma nai tefaria ka mwane rafa iata.

25 E arari noga tangara ka rongoisuri nai mangara na fagausuri iata, mina ani ni fagatagaranifa nai mangara na mwane rafa iata. Ua e manga na inuni ne wowoisia rainiau na arafa iamiu, woi inau ko Belsebul, maka wowoisia aerisigamu tefaria wau mwa tangagamu.

26 “Siana rai maagutainira ana! Arani mwarao ne aqa ka pagai rangarangafura, mina arani pupunufinga ka pagai gigirara.

27 Ataa nau wowoisia wau iga na rotorotoagana, mui tatamasia fura iga ka mawetana, maka taa no rongora nau fanguruigamu rai, kamui tatamasi fura tangara ka inuni.

28 Siana rai maagutainia ana ka inuni. A gira nafuia funuia ana mwa ka apemiu make ma nai gira nafuia funuia ana ka maurifamiu. Mui maagutainia ko God ne gira nafuia funuia ana na apemiu mina maurifamiu iga ka giu.

29 Igamu kamu girara, woi na gira woriraurua ana ka kere manu ne erua rainia ka ratana seleni ne etagai. Nga mwa Emamiu ke girara ka arani manu ne etagai ne aaoo wato ina mwako.

30 Mina arani furufurui i qaumiu nikao make girara fato ne efita.

31 Ua nga ngai ke, siana kamu mamaagu! Igamu kaa ko God ke maigamu rafaera wau, tefarira ka arani kere manu fato.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

32 Ua rao kigamu kamu tatamasigamu tangara ki tana inuni woi igamu ka kare iaku, inau makau tamasigamu tangaa ke Emaku i Heven woi igamu ka kare iaku.

33 Make rao kamu ngangaroitainiau i maata na inuni, inau kau ngangaroitainigamu i maana Emaku i Heven.

34 “Siana kamu tako woi nau rao mai rai torai mai ana ka marapefa ina ano kaa! Au rao mai rai totoraia mai ana ka fariwoa ana, marefa ka marapefa.

35 Au rao mai rai tanua ana ka fariwoa i qaiawogana mwane afainira ke emata, a fefene afainira ke enata mina fefene afainia ka fungaona nikao.

36 Nga na maerongamu nga ke pagai fafaganega irarona ruma iamiu mereamiu.

37 Rao kamu oqa koro tangara ke emamiu, kee enamiu, kee i karemiu na kere mwane, kee i karemiu na kere fefene tefariau, igamu ke marefa ni araria namu taotao rai rongoisuri iaku.

38 E rao ki fitangimiu ke marefa ni totoraia akau ka taotao woro iana, maki arao isuriau, ngaia ke marefa ni araria ni taotao rai rongoisuri iaku.

39 Hoi otai ne manimania ka tafingana, ngaia ke kasia ngaia. Mo otai ne mamafata rainia tangau, ngai ke rorogoia mwora nga.

40 “Otai mwa ne kanakanasigamu, ngaia ke kanakanasiau nikao. Hoi mo otai ne kanakanasiau, make kanakanasia nikao ko otai ne kasiau mai kaa.

41 Otai ne kanakanasia na maurukari, rainia mwa ngaia kena ka maurukari, ngaia ke pagai nanafunia ka worina mangara na maurukari ira. Otai mwa ne kanakanasia na mwane koro, rainia mwa ngaia ne koro kena, ke pagai nanafunia ka worina mangara na mwane koro ira.

42 Hoi mo otai ne mamafata rainia na kere nongana wai magamagarisi tangara na kare iaku, ke mwora na pagai mamafata rainia ka worina.”

Matiu 11

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

1 Ua imurina o Jisas ne fato rai tamasi tangara na tangafuru i rongoisuri matara erua iana gena, ngaia ke rao make faganega rai fagausurira ana mina tamasi tangara irarona na finua iata gena.

2 Hoi o Jon ki rarona na peresin ina mataina ne rongora na taa o Kraes ne tanui make kasira ki tana kare iana

3 rai fagatea ana ko Jisas, “Nga ngaia igo kaa ko otai mi onoono tangaa kaa, kee mi nanasia rao maunga ki tana mwane nikao?”

4 Ua o Jisas ke aramira, “Mui aporo maka mu wowoi tangaa ko Jon rainigi ka taa mu rongora maka mu regi gaa.

5 Ainuni na guru ka gira ono ana, mina ani na mwagimwagiruga ka gira taworagofa ana. Ainuni na tanura na lepa maka fagakorofira, ani na guguruga ka gira rongofa, ani na mae ka tafi aporo, mina ani ma nai nafuni na nafuninga ka rongoa ka tarofa koro.

6 Arafa o God ke ono korosira ko otai ne marefa nai ngaroitainiau suria rainia ka taa nau tanui.”

7 Hoi a mataina na kare iana o Jon na aporo, mo Jisas ke tamasia tangara ka arani inuni gena rainia ko Jon, “Ani taa na mwane kamu fura ina finua tatara rai rea ana ia? O wani ne manga na rau ne suru ke qorafu ne atani rorogasia raorao mwa na roga ia? Marefa nga.

8 A taa kamu rao rai re ana? E fea, mu oqani re ana ka mwane ne gafu rai na gafu koro? A mwane ne gafugafu koro manga ngai kena ke gira oga ana i ruma iana na arafa ni finua ia.

9 A taa kamu rea nga namu fura ia? Nga ngaia kana ka maurukari? Nga ngaia kana. Au wowoi tangagamu i ngaia kena ke tefaria rao nikao ka maurukari.

10 Iga na Segesegefa Apuna ke tamasi isuria ko Jon, ‘Inau kau kasia wau ka kare iaku inagomu rai fagananaura ana ka mwarao tangagamu.’

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

11 Au wowoi mwora wau tangagamu, o Jon ne fagamaanu apuna ke tefaria ka fitangita ne wora mai iga ka fefene, maake manga na fitangimiu igamu na inuni purua mwa iga na arafanga iana o God ngaia ke tefaria ko Jon.

12 Hoi iga na mataina iana o Jon ne fagamaanu apuna ne tamasi ke mai taua na mataina kaa, ka inuni aera ka girugiru rafasira mwa mereata rai toraia ana ka arafanga i Heven.

13 Ua arani segesegefa iata na maurukari mina Lo iana o Mosis ke qani tamasi ka taa ne pagai worawora iga na mataina iana o Jon kaa.

14 A maurukari ka woi o Elaeja ke pagai arao mai, hoi make rao kamu mamarumu rai tangamworani ana, nga o Jon kaa ke Elaeja ne rao mai fato noga.

15 Manga namu rongorongo maka mu fufu karinga!

16 Igamu na inuni gaa kamu manga na kere kare na ogaoga iga na maket ia.

17 Mu ngerengere rao tangara faitangai, ‘Mi ufira ka ufiufi gaa, make marefa mu gira maofa! Mi kiuria wau ka kiu ni afuninuni ana make marefa mu gira angifa!’

18 Manga ngai kana ko Jon ne fagamaanu apuna ke fari. Hoi migamu kamu wowoi, ‘Wani ngaia ke tanua ka ataro ngaia!’

19 Mi inau na Kare ni Inuni kau araorao rai ngaufa mina tonofa maka mu wowoi, ‘E ngau aera make tono rafaera wau! Ngaia kena mwa ke farigoata afainira ka mwane na tawotawo takis mina inuni na aera.’ Nga na agua ne oto na tatanui gena ke gira fagaqao ana rainia ka giraranifa ne oto iata.”

20 Ua iga na finua o Jisas ne tanui na arani fagaqaonga iana, inuni iga na finua gena ke ma nai riri panigi ka aerafa iata tangaa ko God. Ua ngai kena, o Jisas ke mira tamasi ke woi,

21 “Igamu na inuni i Korasin ki igamu kamu pagai rorogoia ka fafaranifa! Igamu na inuni i Betsaeda maka mu pagai rorogoia ka fafaranifa nikao! I manga na arani fagaqaonga ne wora i finua iamiu gaa, ki wora i Taea mi

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

Saedon inago wau ia ka inuni irarona finua ne erua gena kai qani riri aporo tangaa ko God. Ngaira kai gafu rai ka gafu mataritari makai rafurafuira ka qauta rai rafu.

22 Ua au woiwoi tangagamu wau, iga na Tangina ni Fagaetangifa kana, ka fagaetangifa iamiu ke rafarafa tefaria pania ka inuni i Taea mi Saedon.

23 Igamu na inuni i Kapanaum, fea, mu tako woi igamu kena ka pagai fafagaarafagamu i Heven? Marefa ngaia. Igamu kena kamu watowato tangaa ki Hel. I manga na arani fagaqaonga gaa ki wora i Sodom, a finua ngai ke maki taotao maunga, taua ngaeka.

24 Ua au wowoi tangagamu wau, iga na Tangina ni Fagaetangifa kana, ka fagaetangifa iamiu ke rafarafa tefaria pania ka inuni i Sodom."

25 Hoi iga na mataina ngai kena, o Jisas ke woi, "Emaku o God na Arafa i Heven mi na ano kaa, inau kau tangasigo no punufia ka arani mwarao gaa panira ka inuni na tako wau maka girara, mako fagaqao tangara ka inuni purua mwa gena.

26 Aa Mama, nga na taa mwa ne qao koro iamu ngai kena.

27 Emaku ke wateau ka ramwofa tangai na arani mwarao. Me Emaku mwa ke girarau, ki inau Karena, marefa ka tana inuni rao nikao. Nga mwa inau mina arani inuni nau oqani fagaqao tangara ana rainia Emaku, ka gigirara ke Emaku, marefa ka tana inuni rao nikao.

28 Rao mai tangau manga namu mamaeaga rai torai ana ka arani totora figa makau wawategamu ka mamarofa.

29 Rao mai suriau, qai fafagausurigamu suria inau kaa kau nafuni ka marapefa mina fagamwarufinga iga ka mangataku, hoi maka mu gira rogoia ana ka mamarofa tangara na maurifamiu.

30 Hoi na tagaranifa nau woisia tangagamu rai tanua ana kaa ke ma ni qara, mina taa nau wategamu wau rai torai ana kena ke marefa ni figa."

Matiu 12

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

1 Ua iga tana Sabat ne etagai o Jisas mina rongoisuri iana ka taworagofa ina tara irawona na mwou ni wit . Hoi a rongoisuri iana ira ka magau, maka faganega rai qarogi ana ka wit gena ka ngaura.

2 Hoi mi tana Farasi ka mia tamasi ko Jisas, “Ui rera, ka rongoisuri iamu gaa ka tanua na mwarao ne apu iga na tangiana apuna kaa!”

3 Ua mo Jisas ke woi, “E fea, igamu kamu toma suria ka taa o Deved mina kare iana na magau maka tanua ia, naa?

4 Ngaira ka qanu irarona na ruma iana o God, maka ngaura ka purete ne apuna ne araria mwa na mwane ni raperapega na ngaura. E apu tangaa ko Deved mina kare iana rai ngaura ana.

5 Hoi, make fea, igamu kaa kamu tomania noga ka faifataninga iana o Mosis ne woi na mwane ni raperapega ke araria mwa na tatagara irarona na Ruma ni Wogasifa iga ka tangiana apuna, naa? Make marefa nai tofe qao rainia ka faifataninga rainia na tangiana apuna.

6 Au wowoisia wau tangagamu, ka mwarao ne rafa tefaria rao nikao na Ruma ni Wogasifa ke e kaa.

7 E fea ne marefa namu girara ka taa na Segesegefa Apuna ne woisia, ‘Au oqanigamu mu nanafunia ka faitakoifa tangara ki tana inuni, marefa ka suu wogasifa tangau?’ Manga mu girara ka taa ne tamasia kaa, ke siana mwa mu tamasi maata ka kare iaku gaa.

8 Hoi nga inau na Kare ni Inuni ke arafa tangaa na tangiana apuna kena.”

9 Hoi mo Jisas ke rao iga ka agua ni fakunga iata na Jiu.

10 Ua ngai kena ka mwane ne etagai ke mae ka rimana. Ua tana Farasi ka oqani usui maana ana ko Jisas, maka fafagatea, “E fea, ne oto mwa rai fagakorofia ana ka inuni iga ka tangiana apuna?”

11 Hoi o Jisas ke aramira, “I manga mu nafunia ka sip ne etagai maki watoatara irarona kiru iga ka tangiana apuna, efea, ne marefa mu gira ragaia fura ana?

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

12 Aa nga na inuni ka tatakosira rafa tefarira rao ka sip, hoi nga ngai ke ne oto mwa rai tanua ana ka mwarao ne koro iga ka tangiana apuna."

13 Ua o Jisas ke woi tangaa ka mwane ne mae na rimana ia, "Tagarai fura rao ka rimamu." Hoi mo wani ia ke tagarainia rao, mina rimana ia ke koro aporo manga i tana rimana ia.

14 Hoi mina Farasi ira ka rao maka faganega rai takosia ana ka agua rai nafuia funuia ana ko Jisas.

15 Ua a mataina ne girara woi na taa ke worawora ngai kena, ngaia ke rao pania ka agua kena. Mina apena rurufa ni inuni ka rao isuria. Mi ngaia ke fagakorofira fato panira ka arani matoroa iata.

16 Make fagaapuapura woi siana kai wowoisa ki ngaia tangara ka inuni.

17 Hoi ki ngai kena, ka tamasinga iana o God ke fagamworaia, manga na Aesaea na maurukari ne qani woisia,

18 "Ingaia kena ka kare iaku nau ono sikifia! Au oqa koro tangaa, make qao koro iaku. Au wawatea ka Figona iaku, Mi ngaia ke tatarofainia ka otofa tangara ka arani finua rafa.

19 Ngaia ke marefa ni fafaitogiri, kee ni ngerengere, kee ni tamasi kai rongoa ina rawona tara.

20 Ngaia ke ma nai gira mera qarofai surasura ana ka inuni purua mwa, make nafunia ka faitakoifa tangara ka inuni na mwarumwarusiga. Ngaia ke tanua ka mworafa raorao maka taua ka mataina na arani mwarao ne otooto.

21 Ua mina arani finua ka nanafuni takofa gatagata nga iga ki ngaia."

22 Ua tana inuni ka toraia mai ki tana mwane ne guru make marefa ni gira tamasi ana suria ngaia kena ke qanufia ka ataro. Hoi o Jisas ke fagakorofia ko wani ia, make kafu gira tamasi ana mina onofa.

23 Ainuni gena ka rea ka agua kena, maka panga rainia wau maka fagate, "O Jisas kaa, ki karena o Deved ngai ke?"

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

24 Hoi a mataina na Farasi na rongoa na agua kena, ngaira ka woi, “Ngaia kena ke gogogofira fura ka ataro iga ka ramwofa iana o Belsebul na arafa iata na ataro!”

25 Ua o Jisas ke girara mwa ka taa na tatakosia kena, hoi make woi tangara, “Arafanga taa mwa na inuni na fafainafunafu faitangai iga, ke fatofato iga mwa ka aerafa. Mina finua, kee na afaikarena na fafainafunafu ka gira fagaerisira ana faitangai mwa.

26 Hoi ki manga ni rao ka ataro ki mia fainafunafu mereana, e manga ifai ka arafanga iana ke taotao gatagata?

27 Rao ki inau qai tatagara rainia ka ramwofa iana o Belsebul rai maengira ana ka ataro, hoi mina ramwofa iana otai ka tatagara rainia na rongoisuri iamiu gena rai gogofira fura ana na ataro gena? Ngaira na rongoisuri iamiu gena ka pagai tamasi maamiu rainigi ka agua namu tatamasi gena.

28 Hoi mina mataina inau nau gogogofira fura na ataro iga na ramwofa iana na Figona iana o God, ke fagaqao rainia woi na arafanga iana o God ke qani rao mai noga tangagamu kaa.

29 E tautanu fea ki tana inuni ke qanu irarona na ruma iana na mwane ne ramwo wau rai fanago ana ka mwarao iga, manga ngaia kena ke ma ni rakurakua inago na ramwo kena? Hoi make kafu gira tawora ana ka arani mwarao gena.

30 Ua rao kigamu kena ke marefa ina apanana iaku, hoi nga igamu kena kamu maeronganiau. Manga igamu kena ke ma mu ruruguni faku afainiau iga na mauatagana kaa, nga igamu kamu tataka rainigi.

31 Au wowoi tangagamu wau, a taa ne aera no tanua kee no tatamasia, ko God ke gira tawo panigamu ana. Kee ne manga no wtamasi aerisia ka Kare ni Inuni, ke gira tawo panigamu ana ka agua kena. Hoi make manga no tamasi aerisia ka Figona apuna, igamu ke marefa wau nga ni pagai tawora panigamu, ina mataina kaa kee i tana mataina mai nikao.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

33 “Aa, apenagai koro ke gira kasi ana mwa ka guana koro, mina apenagai ne aera ke gira kasi ana mwa ka guana ne aera. Igo ko gigirara mwa ka apenagai rainia ka guana ne kasia.

34 Igamu kena ke manga na mwaa ira, igamu kamu aera wau, tautanu fea kamu tatamasia na mwarao ne koro? A taa irarona mangatana inuni ke furafura mai ina a mataina ne tamasi.

35 Ainuni na koro ka tatamasi fura ka mwarao koro panigi na mangatata, mina inuni na aera ka tatamasi fura ka mwarao ne aera panigi ka mangatata igi.

36 Au wowoi tangagamu wau, iga na Tangina ni Fagaetangifa kana, ka arani inuni ka pagai mimigi ura ka tamasinga atani wau mwa iata maka fafakani tangaa ko God.

37 Rao kamu tamasi ka mwarao ne koro, nga o God ke wowoisia wau tangagamu woi igamu kamu oto. Hoi make rao kamu tamasi ka mwarao ne aera, ngaia ke wowoi tangagamu woi namu aera.”

38 Ua tana Farasi mina fagausuringa iga na Lo iana o Mosis ka woi, “A fagausuri, igami kami oqanigo nu fagaregami rainia ka fagaqaonga pania i Heven.”

39 Hoi mo Jisas ke aramira aporo, “Igamu kena mu oqania ka fagaqaonga suria igamu kena kamu aera, make ma mu nafuni ka tangamworanifa! Hoi nga mwa na fagaqaonga mu pagai tawoa ka fagaqaonga rainia na maurukari o Jona.

40 Ngaia ke tao irarona na oqana apena aiga rafa suria ka tangiana ne oru mina qongiana ne oru, hoi ngatakena nikao ka Kare ni Inuni ne taotao suria na tangiana ne oru mina qongiana ne oru ina ano kaa.

41 Iga na Tangina ni Fagaetangifa kana ka inuni i Ninive ka pagai uraura afainigamu maka tamasi maamiu suria ngaira ka riri aporo ina mataina o Jona ne tamasi tangara, hoi me e kaa ka apena mwarao rafa tefaria rao nikao ko Jona. Make ma mui riri aporo kaa.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

42 Hoi a fefene ne arafa i finua i Saut make pagai uraura nikao afainigamu ke tamasi maamiu. Ngaia ke taworagofa iga ka tara ne fagatau wau tangaa ko Solomon rai rongoa ana ka takofa iana, hoi me e kaa ka apena mwarao rafa tefaria rao nikao ko Solomon. Make ma mui rongorongo kaa.

43 “A mataina na ataro na arao pania na inuni, ka arao raorao iga ka finua tatara gana rai garia ana ka agua rai mamarofa, make ma ni rorogoia ka agua,

44 make wowoi, ‘Au aporo tangaa ka ruma iaku nau rao pania ia ngaia.’ Ua a mataina ne aporo wau kena make rorogoia ka agua ia ne qaranga, qaqao koro, maka fafagaotoa,

45 ngaia ke arao mai make totoraia mai nikao ki tana ataro ne epiu na aera tefaria rao nikao ki ngaia mereana. Hoi ngaira ka arao mai maka tanua ka agua kena rai ruma iata, mina inuni ia ke wau qaqao getea wau nga tefaria ki inago. Igamu ina mataina kaa, maka mu manga ngai kana nikao.”

46 Hoi a mataina o Jisas ne tatawatawa maunga tangara na inuni gena, me enana mina goana ka rao mai maka mai ura mwa i metara suria na oqani tamasi afainia ana.

47 Ua mi tana inuni ke woi tangaa ko Jisas, “Enamu mina goamu ka uraura i metara gana, na oqani migo tamasi ana.”

48 Hoi mo Jisas ke aramia, “Otai ke enaku mina goaku gena?”

49 Ua make usuira rao ka rongoisuri iana ira make woi, “Ngaira enaku mina goaku ke e gaa ge!

50 Otai ne tautau suria Emaku i Heven ka goaku na mwane kee na goaku na fefene me enaku.”

Matiu 13

1 Iga na tangiana ngai kena, o Jisas ke rao pania ka ruma make fura ke rao i rawona na wai i Galili, make oga wato iga rai fagausuri ana.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

2 Apena rurufa ni inuni ka oga rifuia kena, hoi make oga mwa irarona na qauta, mina inuni gena ka ura mwa ina karingana one.

3 Hoi make fagausurira rainigi ka arani mwarao ne tamasi iga ka tamasinga fagafiu. Ua make woi manga kaa, “A mwane ni fasinga ke rao ke fura iga ka mwou tangai taka rainigi ana ka guuni na wit.

4 A mataina na mwane ni fasinga ia ne taka rainigi na guuni igi, mi tana guuni ke wowota i suria ka tara kena, mina manu ka mai ngaura.

5 Tana guuni ka anuunuu wato iga ka kere mwako sisitai mwa ne tao na mwani guana fau iga kena, make mafarufaru mwa make faganega ke qaaqaa akau i suria na kere mwako iga kena, ke marefa ni anoga.

6 Hoi a mataina na arito ne akau mai, mina aqaani na wit igi ke raesi ka arito ke mamauguga make maria suria marefa ni tonga wagawagarani ni rako na kere qaani na mwarao gena.

7 Ua mi tana guuni ke wota i qaiawogata na masugua ni mwani waro make firigi ka mwarao gena ke ma nai wakaa koro.

8 Hoi mi tana kere guuni ka wota wato iga ka mwako koro na ura koro iga make kasi guani ne tangarau (100), kee ne tangafuru ne eono (60), kee ne tangafuru ne oru (30) na tefaria rao ka guuni na taka rai igi.

9 Rao ke tonga karingamu rai rongofa, ui rongorongo mai.”

10 Ua, arongoisuri iana o Jisas ka rao mai tangaa maka fagatea, “E fea ko tatawatawa mwa iga na tamasinga fagafiu gaa?”

11 Hoi mo Jisas ke aramira, “Inau kau fagagiraragamu rai ka mwarao punufi rainia na arafanga i Heven, hoi make marefa ni fagagirara tangara kai girara.

12 Arani inuni na tawoa na korofa pania ko God, ko God ke gira mafata ana rafa tangara. Hoi mina inuni ne marefa nai tawoa na korofa pania ko God, ka kere taa na nafuni kena ko God ke tawora panira.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

13 Au tatawatawa iga ka tamasinga fagafiu tangara, suria na mataina na onoono make marefa nai reregi, mina mataina na rongorongo make marefa nai girara rongora ana, mina tako matafa ana rai.

14 Ua ki ngai kena, ka tamasinga iana o God ke fagamworaia, manga na maurukari o Aesaea ne woisia, ‘Ainuni gaa ka rongorongo make marefa nai girara tako matafa ana. Ngaira gena ka onoono manga ifai, make marefa wau nai gira ono girara ana.

15 Suria ngaira fato gena ka nafuni ka mangata ne marefa ni marumu! A karingata gena ke qono mina maata ka roqofi. Ngaira gena ke marefa nai gira onofa, kee na rongofa, kee nai nafunia ka giraranifa. Nga mwa na mwarao na tanua, kai riri mai tangau, makau fafagakorofira aporo nikao.’

16 Hoi mo God ke ono korosigamu suria na maamiu ke onoono, mina karingamiu ke rongorongo!

17 Inago wau ka arani maurukari mina inuni koro ka oqania wau nai rea ana ka taa mu rea kena, makai rongoa ka taa namu rongoa kena. Hoi makau wowoi mwora wau tangagamu, ngaira gaa ke marefa nai gira rea ana mina rongoa ana.

18 “Hoi mui rongoa mai ka taa ke fagaarari suria na mwane ne fasifasi kaa.

19 Aguuni ne wota iga na tara igi, ka inuni na rongora na tamasinga i rainia na arafanga iana o God, make marefa nai girara. Hoi mina ataro ka mai tawoa fura pania ka mangatata.

20 Ani na guuni ne wota iga na mwako ne mwani fauga igi, ka inuni na rongora na tamasinga afainia na wagefa maka oqania wau.

21 Hoi make marefa nai nafuni ka wagani ni wato rafa, make marefa nai gira tao qorafu ana. A mataina ne akau mai na ogafa ne qara, kee tana inuni ka fagaerisia suria na tamasinga rainia ka arafanga iana o God, mingaira ka gira kasi wau ana mwa.

22 A guuni ne faiwowotafi iga na mwani waro ne mwani roqoroqoga, ka inuni na rongora na tamasinga, hoi maka fafaganega rai tako rafa rainigi ka arani

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

faioqanifa iata tangai na ogafanata maka woi, nai nanafuni ka rurugua. Ua mina tamasinga igi ke roqo afuria make marefa ni gira kasi guani ana.

23 A guuni ne wota iga na mwako koro igi, ka inuni na rongora na tamasinga maka tako matafa rainigi. Make fungu ke kasi guani rako wau, ke tatangarau (100), kee na tangafuru ne eono (60), kee na tangafuru ne oru (30) ina mataina na fasia kena."

24 Hoi mo Jisas ke tamasia tangara ka tamasinga fagafiu kaa, "Arafanga i Heven ke manga na taa ne wora iga na mataina na mwane ne fasifasi ne toko rainigi na guuni koro na wit ina mwou.

25 Ua, maka mataina na arani inuni na mauru, mina maeronga ke rao mai, ke toko rainia nikao ka guuni na raaua ina mwou kena, make rao.

26 A mataina ne qaaqaa akau mai na aguuni na witi igi, nai kasi guani ana, make faganega rai qaaqaa ana, mina kare iana na mwane ne fasifasi ia ke regi ka raaua igi ne qaaqaa akau mai nikao.

27 Hoi a kare iana na mwane ne fasifasi ia ke rao, make fagate, 'A mwane rafa, e tanu fea, ka mwani raaua gaa ka rao mai gaa? Igo ke marefa nui toko rai ka ritani koro na wit ina mwou kana?'

28 Ua a mwane rafa ia ke aramira aporo, 'A maeronga ke tanui na mwarao gana.' Hoi maka fagatea nikao, 'E fea, no oqanigami nami raragai akau ka raaua gana?'

29 Make aramia rao, 'Siana, rao kamu ragaragai ka raaua gana, maka mu ragai nikao ka wit gena.

30 Mui nakai wau ka raaua gana tangaa ka mataina ni mauatagana na mwou kena. Makau kafu wowoi tangara ka kare iaku ka ruruguni ka raaua gena maka fogofogosi faku ka fafanunu. Hoi mina wit gena ka nanakai faku irarona ruma iaku na nanakai iga.' "

31 Hoi o Jisas ke tamasia tangara ki tana tamasinga fagafiu nikao, "Arafanga i Heven ne manga na taa ne wora iga na mataina na mwane ne fasifasi na ritani na mastat irarona na mwou.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

32 Manga ne sisitai wau ka ritani na apenagai kena, mi ngaia ke qaqa ke rafarafa wau tefaria ki tana mwarao na fasia iga na mwou ne taotao rai mata nikao. A manu maka gira rao mai ana rai roqo ana iga ka arani gena.”

33 Hoi o Jisas ke woi nikao, “Arafanga i Heven ke manga na taa ne wora iga na mataina na fefene ne aroa na kere iist iga na raguia fagaeoru na flaoa. Hoi mi imurina mai, make ragaia akau ke funga ka purupuru na flaoa igi.”

34 Ua, a mataina ne tamasi tangara na inuni, o Jisas ke tamasi ka tamasinga fagafiu mwa tangara.

35 Hoi ke fagamworaia ka woita iana na maurukari ne qani woisia ia, “Au tamasi fagafiu na mataina nau tamasi tangara, Au tatamasi tangara rai ka mwarao ne marefa ko otai ni qani girara wau faganega ina mataina o God ne tagarafia na ano kaa ke mai taua ngai ka.”

36 Hoi, o Jisas ke rao panira ka inuni gena, make qanu irarona na ruma, mina rongoisuri iana ka rao mai tangaa maka woi, “Ui fakania tangagami ka tamasinga fagafiu isuria na masugua irarona na mwou iga na wit igi.”

37 Hoi o Jisas ke aramira aporo, “A mwane ne toko rai na guuni koro igi, ka Kare ni Inuni.

38 Nga na mwou kena ka ano kaa, mina guuni koro igi, ka inuni tangaa na arafanga iana na Arafa. Hoi mina ritani na raaua igi ki karena na Ataro.

39 Mina maeronga ne toko rainigi na guuni na raaua gena, ka Ataro. A mataina ina mauatagana kena, ka qotona na ano kaa. Mina mwane na rurugunia na mauatagana mwou kena, ka enjel.

40 A raaua gena ka ruruguni maka fofogosi faku ka fafanunu ina giu, hoi ngatakena ne worawora iga na qotona na ano kaa ngai kana.

41 I Kare ni Inuni ne pagai kasira fura ka enjel iana, maka atera fura pania ka arafanga iana ka arani inuni na tatanui na mwarao ne aera, mina ani na tanura tana inuni tangara ka aerafa.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

42 Hoi make kasira ka inuni gena irarona na giu ne mafana tefa wau, maka angiangi make fafaingaki ka riwota.

43 Hoi mina arani inuni na oto ka pagai mamawe manga na arito ia ina arafanga iana Emata. Rao ke tonga karingamiu, maka mu rongorongo menamenai!

44 “Arafanga i Heven ke manga na taa ne wora tangaa tana inuni ne rogoia na romana na mwarao ne tao punufi irarona na mwou iana tana inuni make tapa ke afunia aporo. Ainuni manga ngai kana ke wawagewage make arao ke fafagaworingainia ka arani mwarao igi rai woria ana ka mwako kena.

45 Arafanga i Heven ke manga na ataa ne wora tangaa tana mwane ne fafagawori, ne onoono tangai na guuni na fafaaga ne mwaromwarora ne qaoqao koro wau igi.

46 Imurina mai ne rogoia na komana guuni na fafaaga ne mwaromwarora ia, mo wani ia ke rao, make fagaworingainia ka arani mwarao iana igi rai woria ana ka guuni na fafaaga ne mwaromwarora kena.

47 “Arafanga i Heven ke manga na taa ne wora ina mataina na fugo na kasia irarona na wai maka togo ira ka arani siare faitigi.

48 A mataina na fugo kena ne wonu, a oke qanu i one, mina mwane na afuasi ira ka oga wato tangai atea ana ka siare gena. Ngaira ka nanaka menamenai ka siare koro irarona anga, mina ani aera ka kasikasi rao.

49 Ngatakena ne pagai worawora iga na qotona na ogafa. Enjel ka pagai arao mai rai atea ana ka inuni aera panira ka inuni na oto.

50 Hoi mina inuni na aera ira ka pagai kasira irarona na giu ne wawatawata, ka angiangi make fafaingaki ka riwota.”

51 Ua o Jisas ke fagatera ka rongoisuri iana rao ki ngaira ka tako matafa rai ka arani mwarao ne tamasi gena. Hoi maka woi, “Aa, mi tako matafa ngaia.”

52 Hoi make woi tangara, “Arani inuni na fagausuri iga na Lo iana o Mosis na tao rai rongoisuri iga na arafanga i Heven, ke manga na mwane ne tawora

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

fura na mwarao faoru mina qani mwarao nikao pania na ruma ne nanakai na mwarao koro iga igi.”

53 A mataina o Jisas ne kafu fagafatongia rao mwa na tamasinga fagafiu ne woisi, ngaia ke rao wau panira.

54 Ina mataina na rao mai tangaa ka finua iana mereana, ngaia ke fagausuri irarona na agua na fakufaku iga. Hoi mina inuni gena ka panga wau maka faifagate, “I fai ke tawoa iga na takofa mina ramwofa rai tanui ana na fagaqaonga gaa?

55 Ngaia kaa ki karena na mwane ne rarapusi na tipa igi. Mi enana ka Mere, mo goana o Jemas, o Josep, o Saemon mo Jiudas.

56 Kee ne marefa ka goana na fefene nai ogaoga maungara i finua iaka kaa? Ngaia ke manga ifai ke tatanui na arani mwarao gaa?”

57 Ua inuni gena ka ngaroitainia suria na taa ne tanui gena. Hoi mo Jisas ke woi, “Arani inuni ka tako fagaakaufira ka maurukari, nga mwa na inuni ina finua iata mereata mina goana mereana ke marefa.”

58 Hoi maki suria na inuni ke ma nai nafunia ka fagauguringa, o Jisas ke ma ni tanui ka arani fagaqaonga i finua ngai kena.

Matiu 14

1 Iga na mataina ngai kena, o Herod na mwane rafa ke rongoa ka tarofa rainia ko Jisas.

2 Make woi tangara ka kare iana, “Ngaia o Jon ne fagamaanu apuna ia ngai ke ne aporo mai pania na maefa make nafunia na ramwofa rai tanui ana na fagaqaonga gaa.”

3 Hoi iga na mataina ngai kena o Herod ke qani rakua ko Jon ke kasia irarona na peresin. E tanua ka agua kena, suria o Jon ke woi tangaa, “Marefa ni oto rai toraia ana ka Herodias, ki kani iana o goamu o Filip.”

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

5 Hoi o Herod ke oqani nafuia funuia ana ko Jon. Hoi ainuni gena ka tako woi o Jon kaa, ke ka maurukari, mo Herod ke maagutainira, woi na taa kai tanua tangaa ki ngaia.

6 Ua, ngaira ka fagaararia ka tangina na wora iga o Herod, mi karena ka Herodias ke mao tangara kai inuni na faku gena. Ngaia kena ke mao ke qao koro wau i maana o Herod.

7 Hoi make fagatapusi tangaa kani ne mao ia woi ne wawatea ka taa mwa ne oqaoqani.

8 Ua me enana kani ia ke mea tamasi rai woi tangaa ana ko Herod woi ni wawatea ka qauna o Jon ne fagamaanu apuna ina apira!

9 Ua Herod na arafa ni finua kena ke faitakoi wau rainia ka taa ne woisia ia. Hoi make ma ni oqani fagaerisia ana ka taa ne fagataupusi i matota na arani inuni gena. Ua make mafata rainia ka woita tangaa ka mwane ne onoono i suria na peresin ia

10 rai rao ana ina peresin tangai retea ana ka riona o Jon, kai watea kani ne mao ia.

11 A toraia mai ka qauna o Jon ina apira, maka watea ka kere fefene sanau ia make toraia tangaa ke enana.

12 Hoi a rongoisuri iana o Jon ka toraia ka apena ka afunia. Ua maka rao tangaa ko Jisas ka woisi tangaa ka taa ne wora gena.

13 Imurina o Jisas ne rongoa o Jon, ngaia ke tage ke tarau ina wai i Galili rai rao ana iga ka agua ni oga getea ana iga. Hoi mina rurufa ni inuni ira ka rogoia, maka fatare isuria i finua gena.

14 A mataina o Jisas ne wato pania na qauta ia, ngaia ke rera ka rurufa ni inuni ira. Ngaia ke faitakoi wau tangara make fagakorofira ka arani inuni ira na matoro.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

15 Iga na manurafitana kena, a rongoisuri ira ka rao mai tangaa ko Jisas maka woi, “Agua kaa ka finua tatara, make manurafi mai noga ngai ke. Ai kasira ka inuni gaa, kai aporo iga ka finua gana rai wori ngaura tangara.”

16 Hoi o Jisas ke aramira aporo, “Marefa nai kasira aporo. Mui watera rai mwarao kai ngaura.”

17 Hoi maka woi tangaa, “Igami kaa kami nafunia mwa ka kere purete ne erima mina kere guana na siare ne erua.”

18 Ua o Jisas ke nongira rai ka ngaufa igi nai torai mai tangaa.

19 Make woi tangara ka arani inuni ka faikoasi ina mwani raaua gena. Hoi o Jisas ke tawora ka purete ne erima mina kere siare ne erua ia. Ngaia ke ono akau tangaa ka wawaiaro kana make tangasia ko God. Ua make topitopira ka purete igi make watera tangara ka rongoisuri iana ira maka mafata rai tangara ka inuni ira.

20 Ua imurina na arani inuni na ngau fato, ngaira ka masu wau, mina rongoisuri iana ira ka rugunia ka ngaufa na ngau kasi gena maka fagawonusia ka tangafuru i faini ne etagai matara erua.

21 Ngai kena ka qera ni mwane ne erima (5,000) ka ngau gena, marefa nai tomanira ka fefene mina kere kare.

22 Iga na mataina ngai kena o Jisas ke fagatagerira ka rongoisuri iana gena irarona na qauta, hoi maka tarau aporo ina wai ia. Ngaia ke oga raorao make kasira ka inuni ira ka rao.

23 Hoi make kafu rao ke akau iga na fungana rai oga getea ana rai fagarafenga. E fiufiutainuni mai, mingaia ke oga mwa ngai kana.

24 Ua, ina mataina ngai kena ka qauta ia ke fagatauria rao noga ka one, mina roga ke ramwo mai faisuara tangaa ka qauta ia make tanua ke atani ungiungia raorao mwa ka wai kena ne ururuqoga.

25 Iga na maworoarotagana kena o Jisas ke taworagofa i wai ke rao mai tangara.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

26 Ua, a mataina na rongoisuri na rea ne taworagofa mai kena, ngaira ka maagu wau maka woi, “A nununa inuni ke kana!” Maka maagu ka faiawarasi wau.

27 Hoi ina mataina kena mo Jisas ke tamasi mai tangara, ke woi, “Tako nganganiaga. Inau mwa ngai ke. Siana rai maagufa.”

28 Hoi Pita ke aramia aporo make woi, “Arafa, rao ki igo mwora, makui oniau mai qai taworagofa wau tangago i wai kaa.”

29 Hoi mo Jisas ke woi, “Ui rao mai.” Ua, o Pita ke wato mai pania ka qauta ia make taworagofa i wai ia tangaa rao ko Jisas.

30 Hoi a mataina ne rea na rogaroga ne ramwo mai, ngaia ke maagu make faganega rai kokoro ana i wai kena. Ua make onia rao make woi, “Arafa, ui fagatafiau.”

31 Ua, iga na mataina kena mo Jisas ke tagarainia fura ka rimana make taua ko Pita, make woi, “A fagauguringa iamu ke sisitai wau. E fea ko takoruaruaga?”

32 Hoi a mataina naru akau irarona na qauta, mina roga ia ke marape rao.

33 Ua mina a mwane ina qauta gena ka wogasia maka woi, “E mwora wau, igo kena ki Karena o God.”

34 Hoi maka taraufia ka wai kena maka rao mai tangaa ka finua i Kenesaret.

35 A mataina na inuni ngai gena ka ono girara o Jisas, maka kasi woita tangara ka arani inuni na oga ina arani finua ina apanana kena, maka toraira mai ka inuni na matoro ira tangaa.

36 Ngaira ka nongia faitakoi tangaa woi nai fatatagia rao mwa ka gafu iana gena, hoi mo otai mwa ne fatatagia na gafu iana make korokoro rao.

Matiu 15

1 Hoi iga na mataina nga kena, tana Farasi mina fagausuri iga na Lo iana o Mosis ka rao mai pania ki Jerusalem. Ngaira ka fagatea ko Jisas,

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

2 “Nga ne fea ka rongoisuri iamu ke ma nai arao isuri na fagausuringa iata na iuramami na woisi tangagami gaa? Marefa nai usuusu ka rimata makai kafu ngaungau.”

3 Ua o Jisas ke aramira, “E fea kamu tofea na Arafa maka mu rao suri na fagausuringa iamiu gena?

4 Rainia na Arafa ke woi, ‘Mui takotako fagafigaira ke emamiu me enamiu’ make woi, ‘Ainuni ne tamasi aerisia emana me enana maka nanafuia funuia.’

5 Hoi igamu kamu fagausuringa ka inuni woi siana kai tatamanira ke emata me enata, minga ka woi, ‘Nga inau kau nafuni mwarao rai mafata rai ana tangagamu, makau mafata rai mwa tangaa ko God.’

6 Minga kamu fafagausurira ka inuni woi siana kai takotako fagafigaira ke emata me enata. Igamu kena kamu tako purua rainia ka woita iana o God, kamu arao suri mwa ka taufa iamu mereamu.

7 Igamu kena kamu fagaqekaqeka wau! A maurukari o Aesaea ke oto na mataina ne segera na woita iana o God ke woi,

8 ‘Igamu fato kamu fagaakaufiau mwa iga ka woita iamiu, maake marefa wau nga mu takosiau.

9 E marefa wau nga woi ni oto rai wogasiau ana, suria mu fafagausuringai na faifataninga iamiu gena, maka mu wowoisi woi na faifataninga iana o God.’ “

10 Hoi o Jisas ke onira faku ka fakunga ni inuni ira, make woi tangara, “Mui rongorongo, maka mui takotako matafa rainigi ka taa nau tatamasi wau gaa.

11 Marefa ka ngaufa namu ngaura i faramiu gena, ni gira fagaerisigamu. Nga na woita aera ne furafura mai pania na faramiu gena ke fagaerisigamu i maana o God.”

12 Ua mina rongoisuri iana o Jisas ira ka rao mai maka fagatea, “O fea, o girara woi na Farasi gaa ka oqa aera rainia ka taa no tamasi gena?”

13 Hoi o Jisas ke aramira, “Arani fafasinga Emaku i Heven ne ma ni fasira, ke pagai ragaraga akau faiwagani.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

14 Mui rao pania ka Farasi gaa! Ngaira gaa ka mangara na inuni na guru na fafagaotora tana inuni na guru ira, ingaira fato nga maka pagai apuri irarona na kirukiru.”

15 Ua o Pita ke tamasi aporo, “Ui fakani tangagia ka tamasinga fagafiu.”

16 Hoi mo Jisas ke woi, “Hoi mamaunga mu girara ka taa nau tatamasia kaa ke?

17 Marefa mu girara woi na ngaufa namu ngaura qanu i faramiu gena, ke watowato i oqamiu make furafura pania ka apemiu?

18 Nga mwa na woita ne furafura mai pania na faramiu ke rao mai pania ka mangatamiu. Nga na mwarao ne fagaerisigamu i maana o God ngai ke.

19 Rainia nga na mwarao ne furafura mai pania na mangatamiu, kamu nafunia ka takofa ne aera, nafunga, rangafa, tanui ana na agua ni oraoraga ana, fafanagoga ana, qaqanganifa mina tamasi aerisi ana na inuni.

20 Ngai gi na mwarao ne tanugamu ke marefa namu oto i maana o God ngai ge. A ngaufa namu ngaura igi, mina rimamiu marefa mu usuusu igi, ke marefa ni gira tanugamu ana kamu aera i maana o God.”

21 Ua, o Jisas ke rao pania ka agua kena, make rao tangaa ka agua ne taketake iga na finua i Taea mi Saedon.

22 Iga na mataina ngai kena, mi tana fefene ne marefa na Jiu e kena, ke rao mai make ngengerengere, “Arafa i Karena o Deved, ui takoiau! I kareku na fefene ke qanufia ka ataro.”

23 Hoi mo Jisas ke ma ni tamasia ka woita tangaa. Hoi mina rongoisuri iana ira ka rao mai tangaa ko Jisas ka woi tangaa, “Ui mea tamasi kani kaa ki aporo, ngaia ke rongo aeraaera kaa.”

24 Ua o Jisas ke woi tangaa kani kaa, “Inau kaa ka kasiau mai mwa tangara ka inuni i Israel! Ngaira gaa ka mangara na rurufa ni sip na tarupe ira.”

25 Hoi mina fefene ia ke rao mai fagarangia, make mai qogu rai uwa wato make nongia ko Jisas, “Arafa, ui tamaniau!”

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

26 Hoi mo Jisas ke aramia, “E marefa ni oto rai tawoa ana ka ngaufa pania ka kere kare makai kasigi tangara ka aoo.”

27 A fefene ia ke woi, “Arafa, e mwora wau ngai kena. A aoo make gira ngaura ana mwa ka mafufugani na ngaufa ne wotawota panigi na qea iana na mwane rafa iata gena.”

28 Ua mo Jisas ke aramia rao, “Igo kaa ka fefene no nafunia na apena fagauguringa rafa. Ua makau wawatego ka taa no oqania kena.” Iga na mataina ngai kena mi karena na kere fefene ia ke koro rao nga.

29 Hoi pania na agua kena, mo Jisas ke rao irawona na wai i Galili make agari akau iga ka fungana, make koa wato iga.

30 Ua, ngai kena ka apena rurufa rafa ni inuni ka toraira mai ka arani inuni ne mae na uwata mina rimata, inuni na guru, mina inuni na qiu, mi tana inuni rao nikao. A mai fagaogasira sio fato i matona o Jisas, make fagakorofira fato.

31 Rurufa ni inuni gena ka panga wau ina mataina na rea na inuni na qiu na gira tamasi ana aporo, mina ani ne mae na uwata mina rimata ira na koro aporo, mina ani na guru ka gira onofa nikao. A rurufa ni inuni gena ka fagaakausia ko God na Arafa iata na inuni i Israel.

32 Ua, o Jisas ke onira faku ka rongoisuri iana make woi tangara, inau kau takoira wau ka inuni gaa. Nga na qani rao afainiau suria na tangiana ne oru ia ngai ge, marefa ka taa nai ngaua. Marefa qai oqanira qai kasira aporo magau, maka wau qagamamae i tara na aporo i finua iata gena.

33 Hoi mina rongoisuri iana gena ka woi, “Agua kaa ke ka finua tatara ngai ke. Ifai ka rorogoia iga na ngaufa na fafagangaura rainira na rurufa rafa na inuni gaa?”

34 Ua mo Jisas ke fagatera, “Ngaufa ne efita kamu nafunia kena?” Hoi ngaira ka woi tangaa, “A kere tarina na purete ne epiu mina kere guani na siare.”

35 Imurina o Jisas ne woi tangara na inuni ka oga wato,

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

36 ngaia ke tawoa ka tarina na purete ne epiu igi afainigi ka siare ira, make fagaapunarira. Hoi make topira make watera ka rongoisuri iana ira maka wotonira rai ka inuni ira.

37 Arani inuni gena ka ngau raorao maka masu wau, maka ngau kasigi ka ngaufa igi, mina rongoisuri ira ka fagawonusia ka faini rafa ne epiu rainigi.

38 Ngai kena ka qera ne efai mwa (4,000) na mwane ka ngau gena, ne marefa nai tomanira ka fefene mina kere kare.

39 Hoi imurina mai na kasira ka inuni ira ka rao, mi ngaia ke tage ina qauta ia ke tarau aporo ina wai ia. Ngaia ke rao make goto qanu fagarangia ka finua i Makadan.

Matiu 16

1 Ua i tana Farasi mina Satiusi ka rao mai tangaa ko Jisas maka mai oqani ofongia ana maka mai nongia rai fagaqaonga pania i Heven.

2 Hoi ngaia ke woi tangara, “Rao kamu rerea ka wawaiaro kana ne tangitangi memeraga iga na manurafitani, igamu kamu wowoisia woi na tangiana i gomafa ke pagai tangitangi koro ngaia.

3 Hoi make rao ka wawaiaro kana ke tangi memeraga make rorotoaga ina gomagomafatani, migamu kamu wowoi e pagai rangirangi ngaia. Igamu kamu girara woisia ana ka tangi kana ke pagai mamanga ifai no qoqoretainia na wawaiaro kana. Hoi make ma mu ono girara ka mwarao o God ne tanui iga na mataina kaa.

4 Mu oqani ka fagaqaonga suria namu aera make marefa mu raronimwora! Nga mwa na fagaqaonga nau wawategamu ka taa ne wora tangaa o Jona ia.” Hoi mo Jisas ke rao panira.

5 Ua arongoisuri ira ka qono rai rai torai ana ki tana purete ina mataina na taraufia na wai kena.

6 Hoi mo Jisas ke mira tamasi, nai fifinarura ka iist iata na Farasi mina Satiusi.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

7 Ua mina rongoisuri ira ka tawatawaria ka mwarao kena maka faiwoisi mereata, “E woisia ka agua ka suria igia ke marefa nai torai mai na purete gaa.”

8 Hoi mo Jisas kaa ke girara ka taa na tatakosia kena make woi, “Igamu kaa ke ma mu nafunia ka fagauguringa! E fea kamu tamasia woi ne ma ni tonga purete?

9 E fea ne ma mu tako matafa? Mu qono rainia ka qera ni inuni ne erima (5,000) mina faini ni ngaufa ne tara rao mwa rainia na kere tarini na purete ne erima ia?

10 Mina taa mwa ka qera ni inuni ne efai kaa (4,000) mina arani faini na ngaufa ne tara panigi na tarini ne epiu na purete igi?

11 E fea marefa mu girara woi inau ke ma qai tatamasia tangagamu ka purete? Mu fifinarura ka iist iata na Farasi mina Satiusi!”

12 Hoi mina rongoisuri ira ka kafu tako matafa rainia ka taa o Jisas ne tatamasia kena, marefa ni tatamasia ka iist na aroa rainia na purete, maka fagausuringa iata na Farasi mina Satiusi.

13 Ua a mataina o Jisas mina rongoisuri iana na fagarangia ka finua i Sisaria Filipae, ngaia ke fagatera, “Ataa ka inuni nai woisiau rainiau na Kare ni Inuni?”

14 Hoi mina rongoisuri ira ka aramia, “Tana inuni ka woi igo kena ko Jon ne fagamaanu apuna, kee wari o Elaeja, kee o Jerimaea, kee tana maurukari rao mwa.”

15 Ua mo Jisas ke fagatera, “Hoi mo otai kamu woi inau?”

16 Ua mo Saemon Pita ke ura akau make woi rao, “Igo kena ka Mesaea, i Karena o God na Arafa ne tafitafi.”

17 Hoi o Jisas ke woi tangaa, “Saemon, i karena o Jon, o God ke ono korosigo! Igo ke ma nu girara ka agua kaa mereamu, agua ne fagarego rainia Emaku i Heven ngai ke.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

18 Ua au tamasi wau tangago, igo ko Pita, ne fagaarari suria na fau. Iga na fau kaa, kau akea iga ka siosi iaku, mina ramwofa iana na maefa ke ma ni gira ura pusia ana.

19 Au wawatego ka ramwofa tangai tafangi ana mina purui ana ka tara tangara inuni tangai rao ana tangaa na arafanga o God. Arafa i Heven ke fafagamarumungainia ka taa no fafagamarumungainia ina ano kaa. Hoi make uraura pusia ka taa no fafagaapua."

20 Ua o Jisas ke woi tangara ka rongoisuri iana ira siana kai tatamasia tangaa ki tana inuni woi ngaia kena ka Mesaea.

21 Hoi pania na mataina ngai kena, Jisas ke faganega rai tamasi ana tangara ka rongoisuri iana suria ka taa na pagai tanua tangaa. Ngaia ke woi, "Inau kau arao nga tangaa ki Jerusalem. Nga ngai kana, ka mwane rafa ni finua, mwane rafa iata na mwane ni raperapega, mina fagausuri iga na Lo iana o Mosis ka pagai tanuau kau apeape mamasiaga rafaera wau. Inau ka nanafuiau kau maemae, hoi ina aoruta na tangiana mo God ke raragaiau aporo tangaa ka tafinga."

22 Ua o Pita ke toraia ko Jisas getea rao, make woi tangaa ni manapu rai tamasia ana ka agua kana. Ngaia ke woi, "Arafa, e mwora o God ke ma ni gira fagamarumungainia ana ki worawora ka mwarao kena tangago!"

23 Hoi mo Jisas ke riri tangaa ko Pita make woi, "Satan, ui rao paniau! O ura pusiau iga ka agua nau arao iga ngaia suria na takofa iamu kena ko tako mangara na inuni mwa ira, marefa ni manga na takofa iana o God."

24 Ua mo Jisas ke woi tangara ka rongoisuri iana, "Rao ko otai ne oqani tao rai rongoisuri ana iaku, o qoqono rainigo mereamu. Mako raragaia akau ka taotao woro iamu mako arao isuriau.

25 Rao ke manga no oqani manimani ana ka maurifamu, nga no fafagaerisia ngai kena. Make rao ko naka na maurifamu tangau, o gira rogoia ana.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

26 Ainuni wari ke gira nafuni ana ka arani mwarao ina ano kaa, maka mataina na inuni ia ne maemae arani mwarao ne nafunigi ke marefa ne pagai tatamania.

27 Ua, I Kare ni Inuni ke pagai arao mai iga ka rarafana iana Emana afainira ka enjel tangai mafata rai ana ka worita na arani inuni rainigi ka taa na qani tanui.

28 Au wowoi mwora wau tangagamu, tana mwane igamu namu uraura gaa ke marefa mu maemae maka mu rerea ka Kare ni Inuni ne arao mai afainia ka arafanga iana."

Matiu 17

1 Hoi imurina na tangiana ne eono mai nikao, mo Jisas ke toraia ko Pita mo wafarigoana o Jemas mo Jon afainia. Ngaira ka akau iga ka fungana ne akau wau rai oga getera ana.

2 Ua inagota rao na rongoisuri ira maka rea ko Jisas ne orisi fato wau nga. A maana gana ke togatoga manga na arito ia, mina gafu iana gana ke siki afuru wau manga na arito ne sina ia.

3 Iga na mataina ngai kena, mo Mosis mo Elaeja karu mimia tamasi ko Jisas.

4 Hoi mo Pita ke woi tangaa ko Jisas, "Arafa, e koro tangagia na rao mai kaa! Naka kami akea ka rofu ne oru, etagai tangago, etagai tangaa ko Mosis, me etagai tangaa ko Elaeja."

5 Ua a mataina o Pita ne tamasi maunga, mina aroto siki ke rao afurira mai. Pania na roto kena ka rongoa ka ringina o God ne woi, "Ngaia kaa ki Kareku mereaku, nau wagewage rainia. Mui rongora ka taa ne wowoisi!"

6 Hoi a mataina na rongoisuri ira na rongoa na ringiringi ia, ngaira ka maagu tefa wau, maka wato ka tao fatara nga ina mwako.

7 Hoi mo Jisas ke rao mai tangara ke fatatagira. Ngaia ke woi tangara, "Mui afaraga akau maki siana kamu mamaagu!"

8 Ua, a mataina na gaasi rao na maata, maka rea wau mwa ko Jisas.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

9 Hoi a mataina na tataworagofa wato pania na fungana ia, mo Jisas ke mira tamasi ka rongoisuri iana ira woi siana kai tatamasia tangara ka inuni ka taa na rea ia raorao, make taua rao ka mataina i Kare ni Inuni ne afafaraga pania na maefa.

10 Ua, a rongoisuri ira ka fagatea ko Jisas, “Efea na fagausuri iga na Lo iana o Mosis ka tamasia woi o Elaeja ke arao mai nga inagona na Mesaea?”

11 Hoi o Jisas ke woi tangara, “Ka tamasia rainia ko Elaeja woi ne arao mai rai fagananaura ana ka arani mwarao.

12 E mwora nga, make qani rao fato mai noga. Hoi minga na inuni ke marefa nai ono girara, maka tanua aerisia mwa manga na faioqanifa iata. Ngaira gena maka pagai tanua nikao ka Kare ni Inuni ke apeape fafara.”

13 Ua rongoisuri gena ka kafu girara woi o Jisas ke tatamasia mwa ko Jon ne fagamaanu apuna.

14 Ua, o Jisas mina rongoisuri iana ira ka aporo tangara ka rurufa ni inuni ira. Hoi mina mwane ke mai qogu rai uwa i matona,

15 make woi, “Arafa, ui takoia ki kareku kaa! Ngaia kaa ke nafunia ka ape aera ne mamaemaeo make raorao mwa ke apuri afuri ka giu, kee ne apuri irarona na wai.

16 Au toraia ki kareku kaa tangara ka rongoisuri iamu, make marefa ka taa nai tanua rainia ki koro.”

17 Ua, mo Jisas ke woi, “Igamu kaa ke marefa wau mu nafunia ka raronimworanifa! Inau kaa ke marefa qai ogaoga afainigamu qorafu! Mu fagamae apeku noga ngaia! Mui toraia mai ka kere mwane kena.”

18 Hoi o Jisas ke tamasi raramwofaga tangaa ka ataro ne qanufia na kere mwane ia. Make fura pania make kafu koro rao.

19 Imurina mai mina rongoisuri ira ka rao punufi tangaa ko Jisas maka fagatea, “Efea kigami kaa, ke marefa mi gira gogofia ana na ataro kaa?”

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

20 Hoi o Jisas ke aramira aporo ke woi, “Aa, suria ne marefa mu nafunia ka raronimworanifa! Ua makau wowoi mwora wau tangagamu, rao ka fagauguringa iamiu tangaa o God ke marefa ni gatagata, kee ne sisitai mwa manga na kere guuni na apenagai na mastat ia. Igamu kaa kamu gira tamasi tangaa ana ka fungana kana ke gira rao ana pania ka agua kaa tangaa ka agua e kana. Make gira wora ana. Marefa ka mwarao ni asa tangagamu.”

22 Hoi a mataina o Jisas mina rongoisuri iana na faku mai ina provins i Galili, ngaia ke woi tangara, “Inau na Kare ni Inuni ka pagai mamafata rainia tangara ki tana inuni.

23 Ka nanafuiau kau maemae. Hoi ki gaa na aoruta na tangina kau afafaraga aporo nau tafitafi.” Ua ka tamasinga kaa ke tanura ka rongoisuri gena ka faitakoi wau.

24 Ua, a mataina o Jisas mi tana inuni na mataro i Kapanaum, mina mwane na tawotawo mafatanifa tangaa na Ruma ni Wogasifa ka rao mai tangaa ko Pita maka fagatea, “E fea, a Fagausuri iamiu kaa ke gira wori ana ka mafatanifa tangaa ka Ruma ni Wogasifa?”

25 Ua o Pita ke aramira, “Aa, ngaia make woria.” Hoi make aporo i ruma, mo Jisas ke rao tangaa ko Pita make fagatea, “Oe Saemon, ataa ka takofa iamu? Otai ka Arafa ina ano kaa ne gira tawoa ana na takis pania? A gira tawo ana panira ka karena mereana, kee na mafuara?”

26 Hoi o Pita ke aramia, “A mafuara mwa.” Ua o Jisas ke tamasi aporo, “Aa, nga mwa i kareta mereata ke marefa nai gira wori ana. Ngaia ngai ke, rao ke ma qai woriwori mafatanifa tangaa ka ruma apuna ne nafunia Emaku ia, make koro mwa.

27 Hoi manga ne manga kana, igia ki siana kai fagaerisia ka takofa iata na inuni gena tangagia. Ua, ui rao kui kasia ka garo ni afuasinga iamu irarona na wai kana, mako fafagamwangangaria ka farana na siare no okea inago, mako rorogoia ka ratana sirani iga. Hoi mako woria rainia ka mafatanifa iakaurua.”

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

Matiu 18

1 Iga na mataina ngai kena mina rongoisuri ira ka rao mai tangaa ko Jisas maka fagatea, “Otai ke rafa tefa wau nga irarona na arafanga i Heven?”

2 Hoi o Jisas ke onia ka kere kare make fagaurasia ka kere kare ia i qaiawoagata.

3 Hoi make woi, “Au wowoi mwora wau tangagamu, rao ke marefa mu orisi maka mu manga na kere kare, marefa wau nga mu qanu iga ka arafanga i Heven.

4 Hoi make rao kamu fagamwarufigamu manga na kere kare kaa, nga nga igo ko rafa tefa wau nga ina arafanga i Heven.

5 Ua, ka mataina no ono korosia na kere kare manga na kare kaa, suria no arao isuriau, nga no ono korosiau ngaia.

6 O God ke pagai fafagaetangira ka inuni na totoraiara tana inuni na mwarumwarusiga na rao suriau noga gaa rai tanui ana nikao ka aerafa. Ngaira gaa na totoraira rai tanua na aerafa, ko God ke fafagaetangia tefa wau nga. A fagaetangifa kaa ke tefaria rao nikao ka inuni na rakua na fau ne figa i riona, ka kasia ina matawa roto!

7 Apena aerafa rafa wau nga tangara na inuni ina ano kaa na tora ira na inuni ka tatanui na aerafa. Raorao mwa ka mwarao ngai ge ke worawora manga ngai ge nga, maka inuni ne tanua na agua ngai ke, ka aerafa ke pagai arao mai tangara.

8 Hoi make rao ka rimamu, kee na uwamu ke tanugo tangaa na aerafa, ui retea ku kasi rao! E koro mwa tangago ne ma ni totonga arimamu ne erua mina uwamu ne erua, no qauqanu iga na tafinga i Heven, tefaria rai nafunia ana ka rimamu ne erua mina uwamu ne erua nu migi qanu iga ka giu ne ma ni pagai maemae kana.

9 Rao ke manga na maamu ke tanua tangago ka aerafa, ui karangia fura rao panigo. E koro mwa tangago no qauqanu iga na tafinga afainia ka maamu ne

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

etagai mwa, tefaria no nanafunia ka maamu ne erua ni kasigo qanu tangaa ka giu ina Hel kana.

10 “Siana rai ono qau wato ana rainira ka kere kare gaa! Au wowoi tangagamu wau na enjel iata ki Heven afainia ke Emaku.

12 Naka qai fagategamu rainia ka agua kaa. Ataa ke tanua manga na mwane ke nafunia ka tangarau ne etagai (100) na sip, maki tarupe ka ani ne etagai? E nanakara sio ka tangafuru ne esiwa matara esiwa ia (99) ina fungana gena, make gaaria ka ani ne tarupe ia.

13 Au woi mwora wau tangagamu, rao ko wani kena ke rorogoia, ngaia ke wawagewage rafa wau nga, tefaria ka wagefa iana tangaa na tangafuru ne esiwa matara esiwa na sip iana ne ma nai tarupe gena.

14 Ngatakena nga Emaku i Heven ngai kana, marefa ni oqania ka kere kare gaa nai tarupe.

15 “Manga tana kare iaku ne tanua ki tana mwarao ne aera tangago, ui rao ku woisia tangaa ka taa ne aera kena. Hoi maka muru fafagaotoa punufi mwa iqaiawogamurua. Rao ke rongogo, hoi nga no toraia aporo na goamu ia ngaia.

16 Hoi make rao ke marefa ni oqani rongogo ana, ui torai ke etagai na inuni, kee ne erua afainigo. A Segesegefa Apuna ke fagausuringainia woi na arani faitogirifa ko tawoa ke erua, kee ne rakorako wau nikao ka inuni rai rea ana ka agua kena.

17 Rao ka kare iaku kena ke ngaroi rongora ana, hoi mako tatamasia ka agua kena tangaa ka siosi. Rao ke ngaroi rai rongo ana ka siosi, kamu tanua manga na afuroto, kee ne manga na mwane ne tawotawo takis ia.

18 “Au wowoi mwora wau tangagamu, ataa namu fafagamarumungainia ina ano kaa, o God ke fafagamarumungainia i Heven, hoi mina mwarao namu fafagaapua ina ano kaa, o God ke fafagaapua i Heven nikao.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

19 Au wowoi tangagamu wau, a mataina tana inuni igamurua namu fakufaku iga tana mwarao muru fagarafe tangaa Emaku i Heven, ke gira tanua ana tangagamurua.

20 Suria erua, kee ne oru mwa na inuni na fakufaku iga na ataku, inau afainira."

21 Ua, o Pita ke rao mai tangaa ka Arafa make fagatea, "Fagaefita kau tawotawo panira na ginota na goaku na tanua na aerafa tangau? Fagaepiu ke fea ne arari mwa?"

22 Hoi o Jisas ke aramia, "Marefa ke epiu rao mwa, maake tangafuru ne epiu matara epiu (77) na mataina!

23 Nga na tamasinga kaa ke fafagarego rainia ngatakena na arafanga i Heven ne qaoqao. A tangiana ne etagai, ka arafa ni finua ke takosia rai onia ana ka kare iana rai fagatera ana rainigi ka taa na tawora pania.

24 Hoi e taanua ka agua kaa, mi tana kare iana ke toraia mai ki tana mwane nikao ne tawoa na rurugua ne rafaera wau, na tangafurua ne erima na raunifagaro (50,000) na ratani na sirani.

25 Ua, make marefa ka rurugua ni orisia aporo rainia ka taa ne tawoa ia. Hoi arafa ni finua ke woisia woi ni fagaworingainia ki ngaia, afainia kani iana, mi karena fato, mina arani mwarao ne nafuni gena, rai orisia aporo ka rurugua ne tawoa ia.

26 Hoi mina kare iana ia ke qogu rai uwa wato make faganega rai nongia ana, 'Ui nasiau, makau pagai oriorisia aporo ka arani rurugua nau tawoa ia!'

27 Ua arafa ni finua ia ke takoia make naka wau mwa ke fura taragani. Ngaia ke woi tangaa ka kare iana ia woi siana ki oriorisia aporo ka rurugua ia.

28 Hoi kare iana ia ke fura make rao wau make rogoia ki tana mwane ni tagaranifa ia ne tawoa pania ka tangarau (100) na ratana na sirani. Make roia ka riona rai konoa ana make wowoi tangaa, 'Ui woria aporo mai ka taa no tawoa paniau ia!'

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

29 Ua, o wani ia ke qogu rai uwa wato make faganega rai nongia ana nikao, ‘Ui nasiau, au pagai oriorisia aporo wau tangago.’

30 Hoi mina kare iana ne rao inago ia, ke ngaroi rai nasia ana, make woisia ki tana mwane ia woi nai kasia irarona na peresin, raorao mwa make oriorisia aporo ka rurugua ne tawoa ia.

31 Ua a mataina tana mwane na tatagara gena na rongoa na agua kena, ngaira ka ape rorofiaga rainia ki tana mwane ne kasia ina peresin ia. Hoi maka woi tangaa ka arafa ni finua ia rainia ka agua ne wora kena.

32 Ua arafa ni finua ia ke onia qanu aporo ka kare iana inago ia make woi, ‘Igo kaa ka mwane no aera wau! A mataina no nongiau woi qai tatakoigo, makau woi tangago siana rai orisia aporo ana ka ratana sirani.

33 E araria woi igo kui fafaitakoi nikao tangara ki tana inuni, manga inau nau tanua tangago ia!’

34 Hoi arafa ni finua ia ke mangariaga tangaa ka kare iana ia make woisia woi nai fafagaetangia maki oriorisia aporo ka rurugua ne tawoa ia.

35 Ua, ngatakena Emaku i Heven ne pagai tanugamu ngai kana, rao ke marefa mu tawora ka ginota na goamiu iga na mangatamiu fato nga.”

Matiu 19

1 Ua a mataina o Jisas ne fagausuri fato, ngaia ke rao pania ki provins i Galili make rao tangaa ki tana agua ina provins i Jiudia ina apanana akau na wai i Jodan.

2 Ngai kena, ka apena rurufa rafa ni inuni ka rao isuria, make fagakorofira ka matoroa iata na inuni gena.

3 Hoi tana Farasi ke oqani ofongia ana ko Jisas. Ngaira ka rao mai tangaa maka fagatea, “Efea ne oto mwa tangaa ka mwane ni kasia kani iana rainia mwa ki tana takotakofa rao mwa naa?”

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

4 Ua, o Jisas ke aramira, “Mu girara nga! A Segesegefa Apuna ia ke woi, woi
na Arafa ke fagaworaia ka inuni inago wau ia, make tagarafia ka mwane
mina fefene.

5 Nga ngai ke a mwane ke gira rao ana pania ke emana me enana make
auragia ka fefene iana. Ngairuarua karu mai taotao rai inuni ne etagai mwa.

6 Ngairaurua ke marefa naru taotao rai inuni ne erua, makaru taotao rai inuni
ne etagai mwa. Hoi ke siana ko otai ni taworaurua faitigi, na inuni na Arafa
ne rakuraurua faku gena.”

7 Ua a Farasi ka fagatea ko Jisas, “Nga ne fea ko Mosis ke mafata rainia iga
na faifatanginga ne woi, a mwane ke gira kasi ana ka fefene iana manga ne
mamafata rainia ka pepa ni kasifa?”

8 Hoi o Jisas ke tamasia aporo, “O Mosis ne mafata rainia na faifataninga
tangaa na mwane ne kasia kani iana kena suria igamu kena kamu mara rongo
wau. Hoi maki inago wau, ka Arafa ke ma ni oqania nai tanua ka agua ngai
ke.

9 Ua, makau wowoi tangagamu wau, rao ka fefene iamiu ke marefa ni ranga,
mako kasia, ko totoraira ki tana fefene, igo kena ke nga no ranga ngaia!”

10 Hoi a rongoisuri ira ka woi, “Rao ke mangai ngai kena rainiraurua na
mwane mina fefene, e araria mwa siana ka inuni nai auragi.”

11 Ua, o Jisas ke woi tangara, “Marefa ka arani inuni nai gira ogaoga getera
ana, ngaira mwa na inuni o God ke tatamanira ka gira oga getera ana.

12 Tana inuni ke marefa nai gira auragifa suria ne wora qao aera. Mi tana
inuni ke marefa nai gira auragifa suria tana inuni ka fagaerisi ka apeta. Tana
inuni ke marefa nai auragi ka ogaoga mwa rainia ka arafanga i Heven. Ainuni
na gira rongoa ana na fagausuringa kaa, ke araria ni tanua ka agua kaa.”

13 Hoi tana inuni ka toraira mai ki kareta tangaa ko Jisas, ki nakai ka rimana
afurira maki fagarafe tangara. Ua mina rongoisuri iana gena, ka susuraira.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

14 Ua, mo Jisas ke woi, “Mui nakara ka kere kare gena kai rao mai tangau, siana mwa kamu uraura pusira! Nga na inuni ne mangara na kere kare ira, ke arararira ka arafanga i Heven.”

15 Imurina o Jisas ne nakai ka rimana afurira na kare gena make rao.

16 Ua a mwane ke rao mai tangaa ko Jisas make fagatea, “A fagausuri, a mwarao koro taa kau tanua makau nanafunia ka tafinga fuu?”

17 Hoi Jisas ke woi tangaa, “Nga ne fea ko fagateau rainia woi na taa ne koro kaa? Nga mwa o God ke koro. Rao ko oqania ka tafinga fuu, mako tautau woita iana ka faifataninga iana.”

18 O wani ia ke fagate, “Ani taa ngai ge?” Hoi o Jisas ke aramia, “Siana kamu nafunafu piri. Siana kamu qaqagararanga. Siana kamu fafanago. Siana kamu qaqanga rainia ki tana inuni nikao.

19 Mui takotako fagafigaira ke enamiu me emamiu. Mako oqaoqa koro tangara ka inuni nikao manga no oqa koro tangago igo mereamu.”

20 Ua o wani ia ke woi, “Inau kau qani tau suri fato ka arani faifataninga gena. Ataa sio mwa ke marefasiau?”

21 Hoi mo Jisas ke tamasi aporo tangaa ke woi, “Rao ko oqania wau nga nu koro, ui rao ku fagaworingainigi ka arani mwarao no nafuni, maku mafata rai ka rurugua tangara ka inuni ma ni tonga nafuninga iata, mako nafunia ka rogufanana i Heven. Hoi makui rao mai suriau.”

22 A mataina na mwane faoru ia ne rongoa na agua kena, ngaia ke aera wau ka takofa iana, suria ngaia kena ka mwane ne nafuni rako wau na nafuninga.

23 Hoi o Jisas ke woi tangara ka rongoisuri iana ira, “Au woi mwora wau tangagamu, e qara wau tangara ka inuni ni nafuni rurugua ni qanu iga ka arafanga i Heven.

24 E mwora wau, ne mwataku mwa tangaa ka kamel rai siwa ana iga ka wararagana na nira na taitai gafu iga ia, tefaria ka mwane ne tonga rurugua iana ni qanu iga ka arafanga iana o God.”

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

25 Hoi na mataina na rongoisurira na rongoa na agua kena, ngaira ka panga wau maka fagate, “Otai mwa ka tafitafi gaa?”

26 Ua o Jisas ke ono rao tangara make woi, “Ainuni ke qara tangara, nga mwa o God ke mwataku tangaa ka arani mwarao.”

27 Hoi o Pita ke tamasi aporo, “Igami ka kami nakai wau ka arani mwarao, makami rao surigo kaa! Ataa kami pagai nanafunia?”

28 Hoi o Jisas ke aramia, “Aa igamu fato kena kamu arao suriau kaa. Hoi ina mataina o God ne fafagafaoruga na arani mwarao, inau na Karena ni Inuni kau taotao rai mwane rafa, makau wowoi mwora wau tangagamu, igamu nikao maka mu pagai taotao rai mwane rafa tangafurua ne etagai matara erua tangara ka tangafurua ne etagai matara erua na waro ni inuni i Israel ira nikao.

29 Ua otai ne arao pania na finua iana mina goana na mwane mina fefene, kee emana me enana mi karena, kee na mwako iana rainiau, ke pagai nanafuni fagatangarau make matara wau nikao. Make nafunia ka tafinga fuu.

30 Hoi mina arani inuni na qaqainago ina mataina kaa, ka pagai qaqaimuri, mina ani na qaqaimuri ina mataina kaa, ka pagai qaqainago.

Matiu 20

1 “Arafanga i Heven ke manga na mwane nafunia ka mwou na grep ia. Iga na gomagomafatana ne etagai, a wani ia ke fura ke worira ka mwane ni tagaranifa iga ka mwou iana ia.

2 Iga na murina na maarumu rai worira ana iga na maeta tangaa na tangiana ne etagai, ngaia ke kasira ka arao tangaa ka mwou iana ia.

3 Iga na gomagomafatana ngai kena ne 9 kloko ngaia ke rera ki tana inuni na uraura purua mwa irarona na maket kena.

4 Hoi ngaia ke woi tangara woi ngaia ke worira mwa ka maeta manga na rao ka tatagara iga na mwou kena,

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

5 maka kafu rao. Ua iga na gupuna ritowangana kena mina 3 kloko nikao, ingaia ke aporo ina maket. Iga na mataina kena ngaia ke naka ka tamasinga afainira ki tana inuni na uraura purua rao mwa gena.

6 Hoi imuri mai nikao, iga na 5 kloko iga na manurafatana kena wani ia ke aporo nikao make rogoira ki tana inuni na uraura mwa gena. Ingaia ke fagatera, 'Nga mu qani ura purua i suria na tangiana kaa ia ngai ke, marefa ka mwarao mu tatanui?'

7 Ngaira ka aramia rao, 'Suria ne marefa ka inuni ni worigami.' Hoi make woi tangara rai rao ana tangai tagaranifa i mwou iana.

8 Iga na manurafitana kena, a mwane ne nafunia na mwou ia ke woi tangara ka mwane ne onoono i surira na mwane na tatagara ira, ke woi 'Ui onira mai ka mwane ira kai tawoa ka maeta. Fafaganega afainira ka mwane ne worira imuri ngaira.'

9 A mataina na mwane na tatagara ira na mataro mai, a mwane na qani worira iga na 5 kloko ina manurafitana ira ka watera ka maeta tangaa na tangiana fagaenani kena.

10 A mwane ne tatagara ne worira ngai inago ira ka tako woi na worira rafa tefarira ki tana mwane gena. Hoi maka mataina na watera iga gena make faiaworagi mwa,

11 ngaira ka faganega rai faraungia ana ka mwane ne nafunia na mwou ia.

12 Ingaira ka woi manga kaa, 'Ngaira na mwane na kafu worira mwa ira ka tagara isuria mwa ka kere mataina aqouqou mwa. Hoi mako worira faiaworagi afainigami kaa, nga ngaigami kami tagara iga na arito ne mafana wau iga na tangiana fagaenani kaa!'

13 Hoi a mwane ne nafunia na mwou ia ke aramira ki tana mwane, 'A goaku, inau ke marefa qai fafagaparugamu. Inau kau worigo iga ka taa no marumusia.

14 Mu mai tawoa ka faaga iamiu maka mui rao! Nga inau kau oqani rai worira ana ka mwane na tagara imuri ira ke fafaiaworagi mwa afainigamu.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

15 Inau ke fea, marefa qai nafunia ka ramwofa rai tanui ana ka taa rainia ka faaga iaku? Efea ko rafaiau rainia, woi qai mai mafata kena?' "

16 Ua o Jisas ke woi, "Ngaia ngai ke, arani inuni na qaqainago ina mataina kaa, ka pagai qaqaimuri, mina ani na qaqaimuri ina mataina kaa, ka pagai qaqainago."

17 Hoi a mataina o Jisas ne arao tangaa i Jerusalem, ngaia ke takura ka rongoisuri iana na tangafuru ne etagai matara erua make mera tamasi punufi.

18 "Igia kaa ka arao tangaa noga ki Jerusalem ngai ke, a agua na mafata rainia iga na Kare ni Inuni tangara na mwane rafa iata na mwane ni raperapega mina fagausuri iga na Lo iana o Mosis. Ngaira gena ka kafu tatamasia tangaa ka maefa,

19 ua kafu kasia tangara ka inuni na mafuara, ka fafagamamana rainia. Ngaia ka raramwosia maka rapusia iga ka taotao woro. Hoi ka aoruta na tangiana make afafaraga aporo pania ka maefa."

20 Ua enataurua o Jemas mo Jon ke rao mai tangaa ko Jisas afainia ki karena ne erua. Ngaia ke mai qogu rai uwa wato make nongia rai tanua ana tangaa ka faioqanifa iana.

21 Hoi o Jisas ke fagatea na taa ke oqania, mi kani ia ke woi, "A mataina ne taua mai na arafanga iamu, ui naka ki tana fitangitaurua i kareku gaa ki kokoa i rawomu i otomu mi tana ani ki mafamu."

22 Ua, o Jisas ke aramia, "Igamu kena ke marefa mui girara ka taa mu nongia kena. Efea, mu gira tono ana iga ka totono ni fafaranifa ne suguia mwa qai tono iga kaa?" Jemas mo Jon karu woi, "Aa, igamirua kamuru gira tonomia ana!"

23 Hoi o Jisas ke woi tangara, "Muru gira tono ana mwa pania ka totono iaku. Maake marefa ki inau qai wowoisia ko otai ni kokoa i rawoku i otoku kee i mafaku."

24 A mataina na tangafuru i rongoisuri na rongoa na agua kena, ngaira ka mangariaga tangaraurua ko wafaigoana ne erua gena.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

25 Hoi mo Jisas ke onira faku ka rongoisuri iana ira make woi, “Mu girarara ka arafanga iata na inuni mafuara, ngaira ka oqani arafa ana tangara, mina mwane rafa iata ka ura tefarira ka inuni na onoono surira.

26 Hoi maki siana kamu tautanu manga ngaira gana. Rao kamu oqani arafa ana, mu taotao rai inuni ne tatagara tangara na arani inuni.

27 Mo otai na fitangimiu ne oqania ne uraura inago, ngaia ke araria nga ne taotao rai inuni ni tagaranifa mwa.

28 Manga inau na Kare ni Inuni, ke marefa qai rao mai rai fagatagara ana tangau, maakau rao mai mwa kau tatagara tangara ka inuni, makau mafata rainia ka tafinga iaku tangai fagatafira ana ka inuni rako mwa.”

29 A mataina o Jisas mina rongoisuri iana na arao pania i Jeriko, mina apena rurufa rafa ni inuni ka arao surira.

30 A mwane ne erua naru guru karu oga irawona tara kena. Ua, ka mataina naru rongoa woi o Jisas ke arao mai ngai kena, ngairaurua karu ngere, “Arafa, i karena o Deved, nui takoigamirua!”

31 Hoi mina inuni gena ka teworiraurua woi naru manapu, maakaru wau ngerengere rafa wau nga, “Arafa i kerena o Deved, nu takoigamirua!”

32 A mataina o Jisas ne rongoraurua, ngaia ke ura gatagata make oniraurua ke fagateraurua, “Ataa kamuru oqaniau rai tanua ana tangagamurua kena?”

33 Ngairaurua karu aramia, “Arafa, igamirua kaa kamuru oqani gaasi ana ka maamirua!”

34 Jisas ke takoiraurua wau make fatatagi ka maataurua. Iga na mataina ngai kena makaru gira onofa, makaru rao suria.

Matiu 21

1 A mataina o Jisas mina rongoisuri iana na rao mai fagarangia i Jerusalem, ngaia ke rao tangaa ki Betfeis ina fungana iga na mwani Olif make kasia ko warua iraurua ka qainago.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

2 Ngaia ke woi tangaraurua, “Mui arao irarona na finua kena maka mu rorogoia ka donki mina kere karena afainia. Muru rurupasiraurua ka donki ne erua gena, maka muru totorairaurua mai tangau.

3 Rao ke manga tana inuni ke fafagategamurua, nga ne fea kamuru tanua manga ngai kena ke, maka muru wowoi tangaa wau, ‘Arafa iamami ke oqania!’ Ina mataina nga kena, make kafu fafagamarumungai wau tangagamurua ka donki gena.”

4 Ua ngai ke ka tamasinga iana na Arafa ke fafagamworaia ka taa na maurukari na qani woisia,

5 “Tamasia tangara ka inuni i Jerusalem, Arafa ni finua iamiu ke arao mai tangagamu! Ngaia ke fafagamwarufia make tatageria ka donki. Ngaia ke arao mai iga ka karena na donki.”

6 Hoi mina rongoisuriraurua karu rao makaru tanua manga o Jisas ne woisia tangaraurua ia.

7 Ngairaurua karu toraia mai ka donki mina karena ia maka kaangia ka gafu i gairitaurua. Hoi mo Jisas ke tage akau iga.

8 Ua ngai kena, ka arani inuni gena ka kakangi ka gafu iata irarona na tara kena, mi tana inuni ka reteretera ka arani na apenagai ka nakai wato i tara kena.

9 Tana inuni ka taworagofa inagona mi tana inuni ka rao isuria wau mwa. Ngaira gena ka ngengerengere ka wowoi, “Oo ee, Ai fagaakausia ka Kare iga na waro ni inuni iana o Deved. God ki onoono korosia ngaia ne arao mai iga na atana na Arafa. Ai fagaakausia ka Arafa i Heven i afaafa!”

10 Hoi a mataina o Jisas ne qanu mai i Jerusalem, mina arani inuni irarona finua rafa kena ka koro iata wau maka fafagate, “Otai ke kaa ke?”

11 Ua mina rurufa ni inuni gena ka aramira, “Nga o Jisas ngai kena, na maurukari ne arao mai pania ki Nasaret, iga i provins i Galili.”

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

12 Ua o Jisas ke qanu irarona na Ruma ni Wogasifa make gogofira fura ka arani inuni na fafagaworingai mwarao maka woriwori. Ngaia ke ragai forora ka tebol iata na mwane na orisingai faaga iga gena make ragai forora ka papa iata na mwane na fafagaworingai ka kugau.

13 Hoi make woi tangara, “A Segesegefa Apuna ke woi, ‘A ruma iaku ka ruma ni fagarafenga.’ Migamu kamu riria ke tao rai agua ni aqafa iata na fanagoa.”

14 Hoi ngai kena mina inuni na guru mina inuni ne mae tagapasi na uwata ka rao mai tangaa ko Jisas ina Ruma ni Wogasifa kena, mi ngaia ke fagakorofira.

15 Ua mina mwane rafa iata na mwane ni raperapega mina fagausuri iga na Lo iana o Mosis ka mangariaga wau ina mataina na regi na fagaqaonga iana gena maka rongora na kere kare na ngerengere ka fafagaakausia ka Kare iga na waro ni inuni o Deved na Mwane Rafa.

16 Ua a mwane rafa gena ka woi tangaa ko Jisas, ka woi, “Oe, rongora ka kere kare gaa na fafagaakausigo gena?” O Jisas ke aramira ke woi, “Au rongora. Make ma mui girara wari ka Segesegefa Apuna ne woi, ‘Arani kere kare mina kere kare faoru kai fafagaakausia ka Arafa.’ “

17 Hoi mo Jisas ke rao pania ka finua rafa kena, make fura ke rao tangaa ka finua i Betani, ke mauru iga.

18 Hoi ina gomagomafatana, o Jisas ke qauqau aporo i Jerusalem make magau.

19 E arao wau make rea ka apenagai na woisia na fig ne uraura i tara. Hoi e rao mai tangaa make rogoia mwa ka afani make marefa ni tonga guana. Ua, make mea tamasi ka apenagai kena, “Igo kaa ke marefa nu pagai gugua!” Mina mataina ngai kena mina apenagai ia ke maria nga.

20 Hoi mina rongoisuri gena ka panga rainia wau ina mataina na rea rao na apenagai kena ne maria mafarufaru nga!

21 Ua mo Jisas ke woi tangara, “Rao kamu nafunia na fagauguringa make marefa mu takotako ruaruaga, au wowoi mwora wau tangagamu, igamu maka mu gira tanua ana ka taa nau tanua tangaa na apenagai kaa, maka mu

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

gira tanui ana ka taa ne tefa wau nga nikao, manga mu rao kamu memea tamasi ka fungana kaa, ki afafaraga ki watowato i asi, maka gira tanua ana mwa.

22 Rao kamu nafunia na fagauguringa na mataina namu fafagarafe, gira taugamu ana mwa ka taa namu nongia kena."

23 Jisas ke qanu ina Ruma ni Wogasifa make fafagausuri, mina mwane rafa iata na mwane raperapega mina mwane rafa iata na inuni ka arao mai tangaa. Ngaira ka fagatea, "A ramwofa taa ko tatanui rai na mwarao gaa? Otai ke watego na ramwofa kaa?"

24 Ua o Jisas ke aramira, "Au fafagategamu rainia ka fagatenga ne etagai. Rao kamu araramiau, makau kafu wowoisia wau ifai kau tawoa iga na ramwofa rai tanui ana na mwarao gaa.

25 Otai ke watea o Jon na ramwofa rai fagamaanu apuna ana ia? Ngaia o God i Heven, kee tana inuni rao mwa?" Ngaira ka takosia ka agua maka faiwoisi mereata, "Marefa nai gira woi ana woi, 'O God ke watea ko Jon ka ramwofa kana', suria na rao ka wowoisia ka agua kena, Jisas ke fafagategia, 'Efea igamu ke marefa namu tangamworani rainia ko Jon?'

26 Tana mwarao nikao, marefa nai gira woi ana woi 'Tana inuni mwa ke mafata rainia tangaa o Jon na ramwofa rai fagamaanu apuna ana' suria na arani inuni gaa ka tako woi o Jon ka maurukari, makami maagutainira rainia ka taa nai tanua tangagia."

27 Ua maka woi tangaa ko Jisas, "Marefa mi girara." Hoi mo Jisas ke woi, "Mi inau ke ma qai wowoisia wau ko otai ne wateau na ramwofa rai tanui ana na mwarao nau tatanui gaa."

28 Ua o Jisas ke woi, "Au tatamasia wau ka tamasinga suria na mwane ne nafunia i karena na mwane ne erua. Hoi maka mu kafu wowoisia mai ka taa ka takofa iamiu. Emataurua ia ke rao tangaa ki karena inago ia make woi tangaa, "Kareku, ui rao kui tagara i mwou ni grep ngaeka!"

29 Karena ia ke woi marefa ni tanua, hoi make orisi mangatana ke kafu rao.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

30 Hoi o emataurua ia ke woi tangaa ki karena imuri ia ni rao ki tagara ina mwou iana ia. Ua make woi ka kere mwane ia, ngaia ke arao. Hoi maake marefa ni rao.

31 Ani taa i karena gaa ke tau woita iana emataurua ia?" A mwane rafa iata na mwane raperapega mina tana mwane rafa gena ka woi, "A mwane inago kana." Ua o Jisas ke woi tangara, "Au wowoi mwora wau tangagamu, a mwane na tawotawo takis mina fefene na aera, ka gira qainago qanu ana iga ka arafanga iana o God!

32 A mataina o Jon ne fagamaanu apuna ne fafagaregamu ngatakena mu tatanui na mwarao ne oto, make ma mu tatangamworani rainia. Hoi mi ngaira na inuni aera gaa ka tangamworani rainia. Mi igamu kamu regi ka agua gaa, maake ma ni orisi ka mangatamiu kamu tangamworani."

33 Ua, o Jisas ke woi, "Mui rongoa ki tana tamasi fagafiu ana kaa. A mwane ne nafunia na mwako ke fasia ka grep. Ngaia ke qono rifuia, tagarafia ka agua rai garisi ana na grep igi, make akea nikao ka ruma ne akau tangara ka mwane na qoreqore iga. Hoi o wani ia ke fagaworingainia ka mwou ia make rao pania ka finua kena.

34 Ua a mataina ne maua na mwou kena, mina mwane ne nafunia na mwou kena ke kasira ka kare iana tangai tawora ana ka wotowoto iana.

35 Hoi mina mwane na woria na mwou ia ka roia ka kare iana na mwane rafa kena, ka raramwosia ke etagai, ka nafuia funuia ke etagai, maka roqoroqongia rai fau ki tana ani ke mae.

36 Ua, make kasira ka mwane rako rao tefarira ka mwane rao inago ira nikao. Hoi mina mwane na worira na mwou ira ka tanua mwa ka agua manga na tanua rao noga ia.

37 Imurina mai, mina mwane ne nafuia na mwou ia ke kasia ki karena mereana tangara ka mwane na worira na mwou ira, suria ne tako woi na takotako fagaakaufia.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

38 Hoi a mataina na rea mai i karena o wani ne nafunia na mwou ia, ngaira ka woi, ‘Oe, i tana mataina ke pagai nanafunia ka mwou kaa. Ai nafuia funuia! Makai nanafunia mereaka ka mwou kaa.’

39 Ua, wanira ka roia ko wani ne rao mai ia, maka kasia afura pania ka mwou ia maka nafuia funuia.”

40 Hoi mo Jisas ke fagatera ka mwane rafa iata na mwane ni raperapega mina mwane rafa ira, “A mataina na mwane ne nafunia na mwou kena ke arao mai, ataa ke tanua rainira na mwane na worira na mwou gena?”

41 Ua maka aramia, “Ngaia ke pagai nananfuira aerisira wau nga. Make pagai fafagaworingainia ka mwou ia tangara ka inuni na gira mafata rai ana ka wotowoto iana iga ka mauanifa iana mwou kena.”

42 Hoi o Jisas ke tamasi aporo tangara, “Mu girara ka taa ne woisia na Segesegefa Apuna ia, ‘Aau ngaira na mwane ni ake ruma ana gaa, na ngaroitainia ia, ke akau mai ke tao rai apena auu manimani rafa kena. O God ke tanua manga kaa, make koro mwora wau nga tangagami rai rere ana.’

43 Au wowoi tangagamu, arafanga iana o God ke pagai tawoa panigamu, ke mamafata rainia tangara ka inuni na tatanui na mwarao ne oqani.

44 Hoi otai mwa ka fitangimiu ne tatapasu iga ka fau kana, ke apuri, ke qaqaqaro nga. Mina fitangimiu ne wotawota afuria na fau kana, ke pipiringira menamenarira wau nga nikao.”

45 Ua, a mataina na mwane rafa ni mwane ni raperapega mina Farasi na rongora na tatamasinga gaa, ngaira ka girara woi o Jisas ke tamasi afurira.

46 Hoi maka rapasia ki ngatakena nga rai rakua ana. Hoi maka maagu wau rai rakua ana ko Jisas, suria na inuni gena ka takosia woi ngaia kena ka maurukari.

Matiu 22

1 O Jisas ke tamasia nikao ka tamasinga fagafiu rai fagausurira ana ka inuni.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

2 “Arafanga i Heven ke manga na taa ne wora na mataina na arafa ni finua ne tagarafia na ngaufa rafa tangaa na fagaauragifa iana i karena ia.

3 Arafa ni finua ia ke kasira ka kare iana rai onira faku mai ana ka inuni ne qani kasi tamasinga tangara ira, mina inuni ira ka ngaroi.

4 Ua e kasira ki tana kare iana nikao rai woi tangara ana ka inuni ira ka woi, “A ngaufa ia ke nanau fato noga! A puruka mina ani na rafa koro iana ka qani nafuira ke nanau fato noga. Arani mwarao ke nanau noga. Mui rao mai tangaa nga ka ngaufa kana.”

5 Hoi mina inuni ke marefa nai oqani rongofa maka rao wau ka rao. Tana ani ka rao mwa tangai ka mwou iana mi tana ani ka rao tangai ka stoa iana.

6 Hoi mi tana ani ka roira ka kare iana, ka mamaramwanegasira, maka nafuira funuira.

7 Ngai kena ka arafa ni finua ia ke tanua ke mangariaga wau make kasira ka mae ni faiarifatana ka rao ka nafuira ka mwane na nafu ira maka fagaratafia ka finua rafa iata gena.

8 Hoi make woi tangara ka kare iana gena, “A mataina noga tangaa na ngaufa ke kaa, mina inuni na woi tangara ke ma ni arari rai ngaua afainiau ana.

9 Mui rao kamu fura i rawona na tara gena maka mu woi tangara mai ka inuni namu rorogoira wau, kai arao mai tangaa ka fagaauragifa kaa.”

10 Ngaira ka fura i rawona na tara gena maka toraira mai ka inuni mwa na rogoira wau gena, inuni na koro mina inuni na aera nikao. Ua mina fagaauragifa ia ke wonusia wau ka inuni.

11 Hoi a mataina na arafa ni finua ia ne rao ke rera na inuni na rao mai gena, ngaia ke rogoia ki tana inuni ne etagai ne ma ni gafu rainia ka gafu tangaa na fagaauragifa.

12 Ua, arafa ni finua ia ke fagatea, “A goaku, igo ke marefa nu gafu rainia ka gafu tangaa na fagaauragifa kaa. E manga ifai ko qanu mai kaa?” Hoi mo wani ia ke marefa ka taa ni tamasia.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

13 Ua, mina arafa ni finua ia ke woi tangara ka kare iana ka rakurakura ka rimana mina uwana o wani ia maka kasia fura iga ka agua ne rotorotoaga. Nga ngai kena ka agua na inuni na angiangi make fafaingaki ka riwota.

14 E rako wau ka inuni o God ne onira, hoi mina guata mwa na inuni ke ono sikifira."

15 Hoi tana Farasi ka rao ka faku rai katofia ana ka fagatenga ni fagaqeka ana ko Jisas, rai fagatamasi ana.

16 Ngaira ka kasia ki tana kare iata mina kare iana o Herod rai woi tangaa ana, "A fagausuri, Mi girarago woi igo ko tamasi mwora wau, mako fagausurira ka inuni rai ka taa na Arafa ne oqania nai tatanui. Mako marefa nu maagutainira ka inuni rainigi ka woita na tatamasi aerisigo rai.

17 Ui woisia mai tangagami ka takofa iamu, e arari mwa nami woria ka takis tangaa ka Mwane Rafa i Rom, kee ne marefa?"

18 Ua, o Jisas ke girara ka takofa aera iata gena make woi, "E fea kamu oqani ofongiau ana kena? Mu fagaqekaqeka wau ngaia!

19 Mui wateau ka ratana na sirani na woriwori rainigi ia." Ngaira ka watea ka ratana na sirani.

20 Make fagatera, "Otai ka nununa ki iga na ratana na sirani kaa?"

21 Maka woi, "A Mwane Rafa i Rom ngai kena." Hoi mo Jisas ke woi tangara, "Mu mafata rai ka taa ne nafunia na Mwane Rafa i Rom, maka mu mafata rai tangaa ka taa ne nafunia o God."

22 A taa ne aramira rainia ka panga rainia wau maka rao wau ka rao pania.

23 Ua, na Sadiusi ke marefa nai tangamworani rainia woi na inuni ki afafaraga aporo tangaa ka tafinga imurina ne maemae. Hoi iga na tangiana kena maka rao mai tangaa ko Jisas maka woi tangaa.

24 "A Fagausuri, o Mosis ke sege ke woi rao ka mwane ne auragi ke mae make marefa ni nafuni kare, a goana mereana ke araria mwa ne auragia ka nao kena. Ua ki karetaurua inago ke tatakosia woi i karena na goana ne mae ia.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

25 Tana mataina ka guana mwane ne epiu o wafaigoata ka ogaoga. Hoi mina mwane inago kana ke auragi make marefa ni nafuni kare, make mae, mi kani ia ke auragia ke esina mai imuri.

26 A mwarao ne etagai mwa ke wora tangaa ka ruata na mwane kena mina aoruta na mwane ia raorao make wora tangara fato ka mwane ne epiu gena.

27 Hoi imuri mai mina fefene ia ke mae.

28 A mataina na Arafa ne raragaira na inuni pania na maefa, otai ko wani iana mwa nga kani kena? Ngaia kena ke auragira fato ko wafaigoana gena."

29 Ua, o Jisas ke aramira, "A takofa iamiu gena ke ma ni oto nga! Marefa mu girara ka taa na Segesegefa Apuna ne fagausuringainia, make marefa mu girara ka taa rainia na ramwofa iana na Arafa.

30 Ina mataina na Arafa ne raragaira na inuni tangaa na tafinga, ingaira ka mangara na enjel i Heven ira, marefa nai auragi.

31 Ua, inuni manga na afafaraga aporo tangaa na tafinga, Arafa ke tamasi tangagamu ina mataina ne wowoi ia,

32 'Nga inau kaa ka Arafa o God ne wowogasia o Ebraham, Aesak, mo Jekob.' Ngaia kena ke marefa ka Arafa iata na inuni na ogaoga ina maefa, maaka Arafa iata na inuni na tafitafi."

33 A fakunga ni inuni gena ka panga rainia wau na rongoa na fagausuringa iana o Jisas kena.

34 Ua imurina o Jisas ne fagamunira na Sadusi gena, mina Farasi ka rongora maka faku mai.

35 Tana mwane ngaira gena ka mwane na girara wau na faifataninga iata na Jiu. Hoi make oqani ofongia ana ko Jisas rainia ka fagatenga,

36 make woi, "A Fagausuri, ataa ka apena faifataninga rafa ne tefa iga na arani faifataninga gaa?"

37 Ua, mo Jisas ke aramia, "Mui kokomania ka Arafa iamiu o God, iga ka mangatamiu fagaenani, a maurifamiu, mina takofa iamiu fagaenani nikao.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

38 Ngaia nga na nagonagona mina apena faifataninga ne tefa ngai ke.

39 Mina ruata na apena faifataninga rafa ne manga na faifataninga inago ia ke kaa make woi, ‘Ui kokomanira ki tana inuni manga igo no komanigo mereamu ia.’

40 Arani faifataninga iana o Mosis mina segesegefa iata na maurukari ke rao fato mai panigi make tao iga ka faifataninga ne erua gaa.”

41 Mataina na Farasi na ogaoga maungara gena, mo Jisas ke fagatera,

42 “A taa ka takotakofa iamiu rainia na Mesaea kana? Woraworanifa taa ki ngaia kena?” Ngaira ka aramia, “Ngaia kena ki karena o Deved na arafa ni finua.”

43 Ua, o Jisas ke tamasi aporo, “Make tanu fea ka Figona ke tanua ko Deved ke onia na Mesaea ke wowoi na arafa iana? O Deved ke woi,

44 ‘Arafa ke woi tangaa ka arafa ni finua iaku, Rao mai kui mai oga i rawoku iotoku kaa raorao makau nanakara ka arani maerongamu irugufanana na ramwofa iamiu.’

45 I manga o Deved ki onia ka Mesaea woi na Arafa iana, e tautanu fea ka Mesaea ki karena o Deved?”

46 Ua marefa wau ka inuni ni gira mafata rainia ana na araminga tangaa o Jisas, maka maaki rai fagatea rainia ana ka fagatenga imurina mataina kaa nikao.

Matiu 23

1 Ua Jisas ke woi tangara ka rurufa ni inuni gena mina rongoisuri iana gena,

2 “A Farasi mina fagausuri iga na Lo iana o Mosis gaa ka girara aerisi wau ka Lo iana o Mosis.

3 Aa, mui tautau woita rai ka arani mwarao na fagausurigamu rai gena, maake siana kamu tautanu mangara ngaira gena. Imurina na wowoisia na mwarao maaka tatanui rao ki tana mwarao rao nikao.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

4 A woita iata tangagamu ka manga na totora ne figa wau ia, mi ngaira gena ke ma nai gira faitamani ana rai torai ana fainigamu.

5 Arani mwarao na tatanui gena ka oqani fagaqao ana mwa i maata tana inuni. Ngaira ka tatanui ka fagaqaonga rafa rainigi ka Segesegefa Apuna na rakura i raeta mi apeapena na rimata, maka gafugafu rainia ka gafu ne qorafu.

6 Ngaira gaa ka oqania wau nai ogaoga iga ka agua ni ogafa koro iga ka farunga mina ruma ni fakunga.

7 Mina mataina na arao ina maket mi ngaira ka oqanira ka inuni woi nai tamasi koro tangara woi na fagausuri iata ki ngaira.

8 Hoi ki igamu kena ka afaigoata ne ma ni araria nai onia ka fitangimiu woi na 'Fagausuri', mu nafunia ka Fagausuri ne etagai mwa.

9 Siana rai onia ana ki tana inuni ina ano kaa woi 'Emaka', suria igamu fato kamu nafunia faku mwa ke Emamiu i Heven.

10 Marefa ki tana fitangimiu nai onia rainia na 'Mwane Rafa' suria nga mwa na Mesaea ke onoono surigamu.

11 Mo otai ne oqani tao rai inuni rafa ana ke araria ne taotao rai mwane ni fagatagarafa tangagamu.

12 Rao ko kasigo mereamu akau i afaafa, tefarira ka inuni, God ke kasigo wato. Hoi make rao ko kasigo wato mereamu, o God ke kasigo akau.

13 Apena fagaetangifa rafa tangagamu kigamu na Farasi mina fagausuri iga na Lo iana o Mosis! Mu fagaqekaqekara wau! Mu puru pusira ka inuni pania ka arafanga i Heven. Marefa mu gira qanu mereamiu ana, maka mu ura pusira ka inuni rai qanufa kena.

15 Apena fagaetangifa rafa tangagamu kigamu na Farasi mina fagausuri iga na Lo iana o Mosis! Mu fagaqekaqekara wau! Maka mu tagetage kamu arao i asi maka mu tataworagofa i finua rai toraira ana ka inuni rai rao isuria igamu

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

ana. Hoi a mataina namu totoraira, nga namu tanura wau nga ka inuni gena ka aera tefarigamu, maka ararira nga ka giu ina Hel manga igamu kena.

16 Apena fagaetangifa rafa tangagamu kigamu! Mu qaqainagota ka inuni maakamu guru ngai kena. Hoi maka mu fagausuri woi na mwarao purua manga tana inuni ki fafagatapusi rainia ka Ruma ni Wogasifa, maka mu woi nga na mwarao rafa ke manga na inuni ne fafagatapusi rainia ka gol ina Ruma ni Wogasifa.

17 Aqeka namu guru kigamu! Nga na taa ke rafa wau nga, a gol kana, kee na Ruma ni Wogasifa ke tanua ka gol ke apuna kena?

18 Hoi mu fagausurira nikao woi na mwarao purua manga na inuni ke fafagatapusi rainia ka raperape, maka mu woi na mwarao rafa manga na inuni ke fafagatapusi rainia ka mafatanifa iga na raperape kena.

19 Igamu kena kamu guru ngai kena! Nga na taa ke rafa wau nga, mafatanifa ina raperape kena, kee na raperape ke tanua na mafatanifa ke apuna kena?

20 Otai na fafagatapusi rainia na raperape kena, ka arani mwarao iga gena nikao make fagatapusi rainigi.

21 Mo otai ne fafagatapusi rainia na Ruma ni Wogasifa, make fagatapusi rainia ka Arafa ne ogaoga iga kena.

22 Mo otai ne fagatapusi rainia ki Heven, make manga mwa ne fagatapusi tangaa ka papa ne ogaoga iga na Arafa, minga ngaia ne ogaoga iga kena.

23 Apena fagaetangifa rafa tangagamu kigamu na Farasi mina fagausuri iga na Lo iana o Mosis! Mu fagaqekaqekara wau! Suria igamu kamu mafata rai menamenai ka kere agua na panii, manga na mint mina ruu, tangaa ko God, maka mu ngaroitainia ka apena mwarao rafa iga na Lo, manga na otofa mina faitakoifa, mina mworafa. Nga ngai gi na mwarao rafa ne araria namu tatanui ngai ge, afainigi ki tana kere mwarao rao nikao.

24 Mu qaqainagota ka inuni maakamu guru maungagamu ngai kena. E manga namu onomia fagaenani wau na kamel, maaka mu tawora rao na kere putagaro panigi na ngaufa iamu igi!

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

25 Apena fagaetangifa rafa tangagamu kigamu na Farasi mina fagausuri iga na Lo iana o Mosis! Mu fagaqekaqekara wau! Suria igamu kamu tatanani ka totono mina apira iamiu mwa i metara, mi irarona ke wonusifa ka aerafa ne mamaongaga ana.

26 Igamu kena ka Farasi namu guru. Mui usuusura inago ka rarona totono iamiu gena, hoi make kafu qaoqao koro ka metara nikao.

27 Apena fagaetangifa rafa tangagamu kigamu na Farasi mina fagausuri iga na Lo iana o Mosis! Mu fagaqekaqekara wau! Igamu kena ke manga na anoano na sementem ka susupurura siki igi. E qao koro i metara, mi raroni gana ke wonusi ka surita na inuni make qao aera wau.

28 Ngatakena namu qao koro i metara tangara ka inuni, mi irarona na mangatamiu gena ka aerafa maka mu fagaqekaqeka wau.

29 Apena fagaetangifa rafa tangagamu kigamu na Farasi mina fagausuri iga na Lo iana o Mosis! Mu fagaqekaqekara wau! Mu tatagarafi ka anoanota na maurukari maka mu fafagamafera wau ka anoanota na inuni na oto.

30 Hoi maka mu woi, ‘Manga nami ogaoga inago wau, ka ke asa mwa nami nafunafu afainira ka mwane rafa iamami na nafuira funuira na maurukari ira.’

31 Maake fagaqao woi nga igamu kena ki kareta na mwane na nafuira na maurukari.

32 Ngaia ngai kena namu tatanui maunga gena mangara iuramiu na qani tanui igi.

33 Igamu kena kamu fagaqekaqeka wau mangara na mwa ira. God ke fafagaetangigamu maka kasigamu iga ka Hel.

34 Au kasira ka maurukari mina mwane na tako wau mina mwane na girara wau ka faifataninga iana o Mosis tangagamu, maakamu nanafuira funuira, kee mu rarapusira iga ka taotao woro, kee mu rararamwosira ina agua ni fakunga iamiu, kee mu gogogofira pania ka finua rafa iamiu gena.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

35 Nga ngai ke, God ke pagai fafagaetangigamu suria namu nafuira funuira ka inuni na oto, ne faganega afainia ka mwane ne oto o Ebol ke rao ke taua ko Sekaraea i karena o Barakaea, namu nafuia funuia ina Ruma ni Wogasifa i rawona na raperape.

36 Au wowoi mwora wau tangagamu, a fagaetangifa tangaa na maefa iata na inuni gena ke pagai aforo afurigamu kigamu na inuni ngaeka.

37 "Jerusalem, Jerusalem! A kare iamu ka nafuira funuira ka maurukari maka ariarifara ka mwane na kasira mai tangagamu. Inau kau oqania qai fakugamu manga na soki ne aqaqafira i karena ira rainia na gaparana igi. Maake marefa namu marumusiau.

38 Hoi ka Ruma ni Wogasifa iamiu ka mwaraoni tangainia wau nga.

39 Igamu ke marefa mu pagai rereau nikao, raorao maka mu wowoi, 'O God ke ono korofia ka mwane ne arao mai iga na atana na Arafa.' "

Matiu 24

1 Imurina o Jisas ne rao pania na Ruma ni Wogasifa make tataworagofa raorao, mina rongoisuri iana ira ka rao mai tangaa ka arangai tangaa ka arani ruma na taotao irarona agua iga na Ruma ni Wogasifa kena.

2 Ua o Jisas ke woi tangara, "Mui regi ka ruma gaa. Au wowoi mwora wau tangagamu, ngai gi fato gaa ka pagai aera wau nga ngai ge! Marefa ki tana fau nai taotao faku i nanata gena."

3 Hoi imurina mai o Jisas ne ogaoga ina fungana iga na mwani Olif, mina rongoisuri iana ka rao mai tangaa punufi maka fagatea, "Inakaita ke pagai worawora na mwarao gaa? Ataa ke fafagaqao rainigo no mai taotao rai Mwane Rafa make fafagaqao rainia na qotona na ano kaa?"

4 Ua o Jisas ke aramira, "Mui fifinarua, siana ka fafagaqekaqekagamu.

5 E rakorako wau ka inuni na arao mai maka wowoi, 'Nga inau kaa ka Mesaea,' maka fafagaqekaqekara ka arani inuni.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

6 Mu pagai rongora ka fainafunafu ana, maki siana kamu mamaagu. Arani mwarao gaa ke qaqainago mai, make mamaunga ka qotona na ano kaa.

7 Arani finua rafa mina arafanga ka pagai fafainafunafu mereata faitangai. Ainuni ke taura ka apena magaua rafa raorao, mi tana agua ka apena nunu rafa.

8 Hoi a mwarao gaa ge ka faganegani mwa na fafarana, manga na fefene ne afaragasia na faranga ni kare.

9 Suria nga inau, ka pagai mamaeronganigamu ka arani inuni gena. A pagai rakugamu rai fafagaetangigamu ana maka nanafuigamu funuigamu.

10 E rakorako wau ka inuni na arao isuriau na kasikasi wau mwa rai rao ana isuriau maka fafagarigira maka mamaeronganira faitangai.

11 Arani maurukari na fafagaparu ira ka pagai arao mai rai fagaqekaqekara ana ka arani inuni.

12 Aerafa ke pagai araofia fato ka inuni, ke tanura ka marefa nai gira komanira ana ki tana inuni.

13 Hoi make rao kamu gatagata iga ka fagauguringa iamiu, raorao make taua ka qotona, igamu kamu tafitafi.

14 Ua, a tarofa koro rainia na arafanga iana o God kaa ka tatamasia tangara ka arani inuni gena, hoi mina qotona na ano kaa ke kafu taua mai.

15 “Tana mataina, kamu pagai rerea ka mwarao ne ‘qaoqao mamaakiaga’ ina agua ne apuna ina ruma apuna, manga na maurukari o Daniel ne woisia ia. Arani inuni namu totomania na agua kaa kamu gigirara nga!

16 Rao ki igamu kamu ogaoga ina provins i Jiudia ina mataina ngai kana, mui taritari tangai ka fungani.

17 Rao ki igamu ki na gairina na ruma iamiu, siana rai wato ana tangaa ka rarona tangai tawoa ana ki tana mwarao.

18 Rao ki igamu kamu fura ina mwou, siana rai aporo ana tangai tawoa ana ka tana gafu nikao.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

19 A mataina ne aera wau nga ngai kana tangara ka fefene na oqara mina fefene na sususura kareta.

20 Mui fafagarafe tangaa ko God ki siana kamu gawagawa raorao iga ka tangi rogaroga kee ina tangina apuna.

21 Suria na fafarana iga na tangiana gena ke aera wau nga, tefaria ka mamasiagana na inuni na fafatamia ne faganega pania ka mataina o God ne tagarafia na ano kaa, raorao make taua ngaeka. Make marefa ni pagai worawora manga ngai ke imuri mai.

22 Rao ke manga o God ke marefa ni fafagaqouqou gani ka tangiana gana, marefa ko otai ni tafitafi ina mataina ngai kena. Hoi make suria na inuni o God ne qani ono sikifira, ngaia ke fafagaqouqou gani ka tangiana gana.

23 Tana inuni ka gira woi ana, ‘Mesaea ke kaa!’ kee na wowoi, ‘Nga ngaia ke kana!’ Hoi maki siana rai raronimwora ana rainigi.

24 Arani mwane na fafagaparu woi na Mesaea ka pagai arao mai, mina maurukari na fafagaparu nikao. Ngaira ka fafagaqao rai ka fagaqaonga riariaga rai ofoofongira ka inuni, maka rarapasi nikao rai fagaqeka ana ka inuni o God ne qani ono sikifira rai kare iana.

25 Hoi makaau qani fafagafinarugamu wau ngai ke.

26 Rao ka wowoi tangagamu woi na Mesaea ke fura ina finua tatara, siana rai rao ana ngai kana! Hoi make rao ka woi ne aqaqa ina agua punufi, siana rai tangamworani ana rainia.

27 A raofa mai iana na Kare ni Inuni ke taragani wau, manga na marangaia na gira rea ana ia iga na agua ne akau iga na arito kana tangaa ka agua ne susu iga kana.

28 Aporofa iaku ke marefa ka inuni ni qaoqaomarefasia, manga na kaka ne ma nai gira qaomarefasia ana na mwarao ne mae.

29 “Imurina wau mwa na mataina aera gena, ‘Arito kana ke pagai rotorotoaga, mina fagaifa kana ke marefa ni pagai mamawe. A feegu gana

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

minga ka pagai afasufasu, mina ramwofa ina wawaiaro gana ka guguguru faitigi panigi ka nanata.’

30 Hoi mina fagaqaonga riariaga ka rerea ina wawaiaro kana, mi Kare ni Inuni ka rerea rao mwa. Arani inuni gena ina ano kaa ka mamaagu ka angiangi ina mataina na rerea na Kare ni Inuni ne arao mai iga na roto ina wawaiaro kana afainia ka ramwofa mina rarafana rafa.

31 Iga na mataina na afuri ne angiangi make kasira ka enjel iana ka totoraira ka kare iana pania fato ka ano fagaenani kaa.

32 “Mui gigirara ka fagausuringa rainia na apenagai na woisia na fig kaa. A mataina na ngongorini ne marawarawa make kasikasi afani mai, maka mu gigirara woi na mataina tangaa na mafana ana iga na arito ke fagarangi mai noga.

33 Ua, a mataina namu reregi na arani mwarao ne woworaga gaa, nga namu gigirara woi na mataina ke suguia mwa ni rao mai.

34 Au wowoi mwora wau tangagamu, tana inuni na tafitafi ina mataina kaa, ka tafitafi maungara mina mwarao gaa ke worawora mai.

35 A wawaiaro kana mina ano kaa ke pagai fatofato mina woita iaku mwa ke taotao tarai.

36 “Marefa ko otai ni girara na tangiana kee na mataina. Arani enjel i Heven make marefa nai girara. A Kare ni Inuni mereana nikao make marefa ni girara. Nga mwa Emana ke girara.

37 A mataina na Kare ni Inuni na rerea, arani mwarao ke tautanu manga na mataina iana o Noa ia.

38 Ainuni ka ngaungau farunga, maka totono, mina inuni ka auragi raorao make taua ka tangina na ruarua ne rao mai ia, mo Noa ke qanu irarona na apena faka rafa.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

39 Ngaira ke marefa wau nai girara woi na taa ki pagai worawora raorao mina ruarua ia ke arao mai make sinora fato wau nga. Ngatakena ne pagai worawora ina mataina na Kare ni Inuni ne aporo mai.

40 A mwane ne erua ki rarona na mwou ne etagai mwa ina mataina ngai kana, hoi a mwane mwa ne etagai ke toraia, mi tana mwane ke kasia sio.

41 Ina mataina ngai kana, a fefene ne erua karu ugainia na ngaufa, hoi mi tana fefene mwa ne etagai ka toraia mi tana ani ka kasia sio mwa.

42 Hoi kamu fifinarua ka agua kaa! Igamu ke marefa mu girara ka mataina na Arafa iamiu ne arao mai.

43 Ainuni na nafunia na ruma ke marefa nai girara ka mataina na fanagoa ne arao mai i ruma kena, hoi maka ogaoga finafinaru rai ura pusia ana woi siana ki papangia ka ruma kena rai qanufa.

44 Mui nanau raorao mwa! Suria igamu ke marefa mu girara ka mataina nau aporo mai kana.

45 “Ua, rao ka inuni ne girara, ngaira ka tautau woita iana na mwane rafa iana. Mina mwane rafa iata kena ke kasira rai ono surira ana ki tana mwane ni tagaranifa, rai mafata rai ngaufa ana tangara iga ka mataini tangara.

46 A wagefa rafa tangara ka inuni gena manga na mwane rafa iata ke aporo mai make rorogoira na tatanui ka tagaranifa iata maungara.

47 Mui girara, inuni manga ngai gena, ke onoono isuri ka arani mwarao iata na mwane rafa iata kena.

48 Hoi make manga na inuni gena ka tako woi na mwane rafa iata kena ke marefa ni pagai aporo mai ne qorafu rao maunga,

49 maka faganega rai raramwosira ana ki tana mwane ni tagaranifa gena, maka ngaungau maka totono afainira ka inuni na totono gena,

50 rao ke manga ne worawora manga ngai kena, mina mwane rafa ia ke aporo mai mwa ina mataina marefa nai tatakosia ni aporo mai.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

51 Ainuni gena ka mwane rafa kena ke farafaratafitafi rainira make kasira fura afainira ki tana inuni na fafagaqekaqeka rai tagara ana tangaa ko God. Ngaira ka angiangi make fafaingaki ka riwota.

Matiu 25

1 "Arafanga i Heven ke manga na taa ne wora iga na qongiana ne etagai na mataina na tangafuru i kere fefene na tawora ka laet iata maka rao tangai torai ana mai ka mwane ne auragi ia tangai fagaauragi ana rainia.

2 Aguana fefene ne erima na qeka wau mi tana fefene ne erima ira ka tako wau.

3 Hoi a fefene na qeka ira ka tawora ka laet iata, make marefa ka kerosin nai titira rainigi.

4 Ua mina ani na tako wau ira ke tonga kerosin tangai ki iata.

5 Hoi a mwane ne auragi ia ke marefa ni rao mai mafarufaru, mina kere fefene ira ka mamauruga wau ka maata maka mauru wau.

6 Ua, iga na gupuna na qongiana kena, mi tana inuni ke fagangere, 'A mwane ne auragi ia ke e kaa noga! Mui rao mai rai rea ana!'

7 A mataina na kere fefene ira na rite, rai fagananaura ana ka fagamawe iata,

8 mina ani na qeka ira ka woi tangara rao ka tamata ira, 'Mui wategami rai kerosin tangagami! A fagamawe iamami gaa ke fato ka kerosin tangai.'

9 Hoi mina kere fefene na tako ira ka woi, 'Marefa ni ararigia fato ka kerosin nami nafuni gaa! Mui rao kamu wori tangagamu mereamiu.'

10 A mataina na kere fefene na qeka ira na rao rai wori ana, hoi mina mwane ne auragi ia ke mataro mai. Ua, ani na fefene na nanau, ka rao ina fagaauragifa ia mina maana ruma iga kena ka puruia.

11 Hoi imurina mai, mi tana fefene ira ka aporo mai maka ngengerengere, 'A mwane rafa! A mwane rafa! Ui tafangia ka maana ruma kaa tangagami!'

12 Ua mina mwane ne auragi ia ke woi tangara, 'Au woi mwora wau tangagamu, inau ke marefa qai giraragamu!'

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

13 Hoi nga ngai ke ne rongoisuri iaku igamu, mu finaru raorao mwa suria marefa mu girara ka tangiana kena, mina mataina na arani mwarao gaa ne pagai worawora.

14 “Arafanga i Heven ke manga nikao na taa ne wora iga na mwane ne rao fagatau make kasira ka kare iana ne oru ka ono isuria ka arani mwarao ne nafuni.

15 O wani ia ke girara ka taa na fitangita faitigi na mwane ni tagaranifa gena na gira tanui ana. Ua, make mafata rainia ka qera ne erima (5,000) na sirani tangaa ka kare iana inago ia, mina qera ne erua (2,000) tangaa ka ruata na kare iana, mina qera ne etagai (1,000) tangaa ka aoruta na kare iana ia. Hoi make rao pania ka apapana na finua ngai kena.

16 Hoi a mataina rao mwa ne rao na mwane rafa ia, mina mwane ni tagaranifa na watea na qera ne erima na sirani ia ke tagara rainia ke nafunia aporo ki tana qera ne erima mai nikao.

17 Ua, mina ruata na mwane ia ke tanua nikao ka mwarao mwa ne tanua na mwane inago ia, make nafunia ka qera ne erua na sirani mai nikao.

18 Hoi mina mwane ni tagaranifa afainia na qera ne etagai na sirani igi ke taparia ka kirukiru make afunia ka rurugua iana na mwane rafa iana ia irarona na mwako.

19 I tana mataina mai nikao, mina mwane rafa iata na mwane ni tagaranifa ira ke aporo mai. Ngaia ke onira mai ka mwane ira make fagatera rainia ka taa ka tanui rainigi na rurugua igi.

20 Ua, a mwane ne nafunia na qera ne erima ia, ke toraia mai, hoi make woi, ‘A mwane rafa, o wateau ka qera ne erima na sirani, hoi mina qera ne erima nau tagarafia mai nikao ke kaa.’

21 A mwane rafa iana ia ke woi tangaa, ‘E koro wau ngaia. Igo kaa ka mwane ni tagaranifa koro mako tautau woita. Au kasigo ko ono suri ka kere mwarao mwa, hoi mina mataina kaa kau nanakago ko onoono suri ka mwarao rafa rao nikao. Ui rao mai kui mai wagewage afainiau!’

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

22 Hoi nikao, ka mwane ni tagaranifa ne watea na qera ne erua na sirani igi ke rao mai make woi, ‘A mwane rafa, o wateau ka qera ne erua na sirani, hoi makau tagarafia mai ki tana qera ne erua nikao.’

23 A mwane rafa iana ia ke woi tangaa rao, ‘E koro wau ngaia. Igo kaa ka mwane ni tagaranifa koro mako tautau woita. Au kasigo ko ono suria ka kere mwarao mwa, hoi mina mataina kaa kau nanakago ko onoono suri ka mwarao rafa rao nikao. Rao mai kui wagewage afainiau!’

24 Hoi mina mwane ni tagaranifa na qani watea na qera ne etagai na sirani igi ke qanu mai make woi, ‘A mwane rafa, au girara woi igo kena ka mwane rafa ne qara tefa wau ka taufanamu gena. Igo kena ko taritari mai mwa tangai opa ana mina tagaranifa ke marefa.

25 Inau kau maagutainigo wau makau fura kau punufia ka rurugua iamu irarona na mwako. Ngai gi ke gaa ka arani ratani na sirani iamu!’

26 Ua, a mwane rafa iana ia ke woi tangaa, ‘Igo kaa ka maemaega make marefa ka taa nu koro rainia! Aa, no girara woi inau kau opaopa mwa ka taa ne marefa qai fasira.

27 Igo kena ke araria mwa nu naka ka rurugua iaku ina bank, qai nafuni mwa ka kere matarani rainia ka sirani iaku gena.’

28 Hoi mina mwane rafa ia ke woi, ‘Ua, a rurugua iamu ka tawoa panigo maka mamafata rainia tangaa ka mwane ni tagarafa ne nafunia na tangafuru qera na sirani ia (10,000)!

29 Suria otai mwa na tatagara menamenai rai na mwarao na nafuni, kau pagai wawatera nikao ka nanafuni rako wau. Hoi mina inuni ne marefa nai tatagara rai na mwarao na nafuni, ke manga na kere mwarao mwa na nafuni ira makau tawora panira.

30 Igo kaa ka mwane ni tagaranifa ne marefa ka taa nu koro rainia, maka pagai kasigo fura irarona na agua ne rotorotoaga na inuni na oga ka angiangi iga make fafaingaki ka riwota.’

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

31 “A mataina na Kare ni Inuni ne arao mai manga na mwane rafa ia, afainira na arani enjel, ngaia ke ogaoga i afaafa iga ka romana papa iana.

32 Arani inuni takutaku iga na ano kaa ka pagai fakufaku inagona, make atera manga na mwane ne onoono surira na sip ne atera na sip iana panira na kouti ira.

33 Ngaia ke nanakara ka sip ina apanana i otona mina kouti ke kasira i mafana.

34 Hoi mina arafa ni finua ia ke wowoi tangara ka ani iotona ira, ‘Emaku ke wagewagesigamu! Mui rao mai kamu nafunia ka arafanga ne qani fagananaua tangagamu ina mataina ne fagaworaia na ano kaa.

35 A mataina nau magau, maka mu wateau ka mwarao kau ngaua, mina mataina ne mamata na rioku, maka mu wateau kau tono. A mataina nau manga na mafuara ia, maka mu kanakanasiau.

36 A mataina nau rupa iga, maka mu wateau kau gafu. A mataina nau matoro maka mu ono suriau, mina mataina inau ina peresin, maka mu rao mai kamu reau.’

37 Hoi mina inuni na oto i maana na Arafa ka pagai fafagate, ‘A mataina taa kami rego no magau makami watego rai ngaufa, kee ne mamata ka riomu makami watego na tonofa?

38 A mataina taa ka mi rego no manga na mafuara ia makami kanakanasigo, kee no rupa makami fagagafugo?

39 A mataina taa ko matoro kee no ogaoga ina peresin makami rao mai kami rego?’

40 Hoi mina Arafa ni finua ia ke wowoi tangara, ‘Au wowoi mwora wau tangagamu, a taa mwa mu tanua tangara tana goaku na inuni purua mwa ira, nga mu tanui tangau ngaia.’

41 Ua mina Arafa ni finua ia ke tamasi tangara ka ani i mafana ira, ‘Mui rao kamu wau rao paniau! Igamu kena ka fagaetangifa iana o God ke tao mwa

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

tangagamu. Mui qanu irarona na giu ne marefa ni pagai maemae na fagananaua tangaa ka Ataro mina kare iana gana.

42 Suria au magau make marefa wau woi mu wateau ka mwarao qai ngaua, make mamata ka rioku, make marefa wau mu wateau qai tono.

43 Au manga na mafuara ia make marefa mu kanakanasiau, au rupa make marefa mu wateau ka gafu qai gafu rainia, au matoro makau ogaoga ina peresin make marefa mu rao mai kamu reau.'

44 Hoi mina inuni ira ka fagatea, 'Arafa, a mataina taa no magau, kee ne mamata na riomu, kee no manga na mafuara ia, kee no rupa, kee no matoro, kee no ogaoga ina peresin, make marefa nami tamanigo?'

45 Ua mina Arafa ni finua ia ke wowoi tangara, 'Au wowoi mwora wau tangagamu, a taa mwa ne marefa mu tanua tangara tana goaku na inuni purua mwa ira, nga ne marefa mu tanui tangau ngaia.' "

46 Hoi mo Jisas ke woi, "Ainuni ngai gana ka pagai fafagaetangira tarai nga. Nga mwa na ani na oto i maana o God ka nanafunia ka tafinga tarai."

Matiu 26

1 A mataina o Jisas ne fagafatongi na fagausuringa iana gaa, ngaia ke woi tangara ka rongoisuri iana,

2 "Igamu kamu girara woi na tangina mwa ne erua pania ka mataina kaa make tau rao ka tangiana ina ngaufa Tefa Afarau. Ngaia na mataina na Kare ni Inuni na pagai mamafata rainia tangara ka maerongana maka rarapusia iga ka taotao woro."

3 Iga na mataina ngai kena, a mwane rafa iata mwane ni raperapega mina mwane rafa iata na inuni gena ka faku iga ka ruma iana o Kaeafas na qaunga na mwane ni raperapega.

4 Ngaira ka oga rai takosia ana ngatakena na roroia o Jisas punufi, maka nanafuia funuia.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

5 Hoi maka woi, “Igia ki siana ka tanua iga na mataina na ngaufa rafa kaa, suria na inuni gaa ka fafainafunafu.”

6 Ua iga na mataina o Jisas ne ogaoga ina finua i Betani, ke ngaungau iga ka ruma iana o Saemon ne tanua na lepa inago.

7 Hoi mina fefene ke rao mai afainia ka qotore na waiwai ne akau rafa wau na maena make mai ririringia iga ka qauna o Jisas ne koa ke ngaungau.

8 Hoi a mataina na rongoisuri iana na rea ka agua kena, ngaira ka mangariaga wau. Ngaira ka woi, “Nga ne fea ke fagaerisia na mwarao kana?

9 E araria ni fagaworingainia ka waiwai kana tangai ka sirani rako, makai watera ka inuni ma ni tonga nafuninga iata.”

10 Ua o Jisas ke girara ka agua kena make woi tangara, “Nga ne fea kamu oqani ura pusia ana kani kaa? Nga ne tanua na romana mwarao koro wau tangau ngai ke.

11 Ainuni ma ni tonga nafuninga iata gena ka ogaoga fainigamu raorao mwa gena. Inau ke marefa qai ogaoga qorafu afainigamu.

12 Kani kaa ke ringia ka waiwai afuria ka apeku rai fagananau ana rai afuniau ana.

13 Au wowoi mwora wau tangagamu, ifai mwa na tarofa koro na tatamasia iga fato na ano fagaenani, maka tatamasi nikao ka mwarao ne tanua kani kaa tangau kaa, rai takosia ana kani kaa.”

14 Ua o Jiudas Iskariot ki tana rongoisuri na tangafuru matara erua ia, ngaia ke rao tangara ka qauta na mwane ni raperapega.

15 Make fagatera, “Efita kamu wawateau manga nau fafaganafu rainia ko Jisas?” Ngaira ka woria ko Jiudas rainia ka tangafurui ratana silva ne oru (30).

16 Hoi na mataina ngai kena ngaia ke faganega nai gari ana ka mataina koro tangai faganafu rainia ana ko Jisas.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

17 Iga na nagonagona tangiana na ngaua na ngaufa ni Purete ne Manufi, arongoisuri iana o Jisas ka rao mai tangaa maka fagatea, “Ifai ko oqania na fafagananaua iga na ngaufa na Tefa Afarau?”

18 Ua, o Jisas ke woi tangara tangai raofa tangaa ki tana mwane irarona na finua rafa kena maka woi tangaa, “A fagausuri iamami ke woi, ‘A mataina iaku ke rao mai noga! Inau kau oqani mera ngau ana ka rongoisuri iaku irarona ruma iamu rainia ka ngaufa na Tefa Afarau.’ “

19 Hoi ngaira ka tagarafia suria manga o Jisas ne woisia tangara ia, maka fagananaua ka ngaufa kena.

20 Hoi na mataina o Jisas ne ngaungau fainira na tangafuru ne etagai matara erua na rongoisuri iana gena iga na manurafitana kena, ngaia ke woi tangara, “Au wowoi mwora wau tangagamu, tana fitangimiu gaa ke pagai fafaganafu rainiau.”

22 Hoi mina rongoisuri ira ka faitakoi wau, maka wowoi faitangai tangaa ko Jisas, “Arafa, igo kena ke manui tamasi afuriau!”

23 Hoi make woi tangara, “Tana fitangimiu na mwane namu ngaungau afaniau kaa ke pagai fafaganafu rainiau.

24 Na Kare ni Inuni ke pagai maemae manga na Segesegefa Apuna ne woisia. Hoi make pagai aera wau nga tangaa ko otai ne fafaganafu rainiau kaa! A mwane ngai ke ke koro wau siana ki qani wora mai.”

25 Ua, o Jiudas ke woi, “Fagausuri, igo kena ke manui tamasi afuriau!” O Jisas ke tamasi aporo tangaa, “Ngaia ngai kena!”

26 Iga na ngaufa kena Jisas ke tawoa ka purete i rimana. Ngaia ke fagarafe ke fagakuasi, make topia. Hoi make mafata rainigi tangara ka rongoisuri iana ira make woi, “Mui tawoa ka purete kaa kamu ngaua, apeku ke kaa!”

27 Hoi o Jisas ke tau akau ka totono na waen kena make fagarafe tangasia ko God, make mafata rainia tangara ka rongoisuri iana make woi, “Mui tawoa ka waen kaa maka mu totonomia,

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

28 ngaia na gapuku ngai ke, mi afainia ko God ne tanua ka fakunga faoru. Riringia fura tangara ka arani inuni rai fagafatongi ana ka aerafa iata.

29 Pania na mataina kaa ma qai pagai totonomia ka waen afainigamu raorao makau totonomia ka waen faoru afainigamu irarona na arafanga iana Emaku."

30 Hoi maka kiuria ka kiu maka fura ka rao tangaa ka fungana iga na mwani Olif.

31 Ua, Jisas ke woi tangara ka rongoisuri ana, "Iga na qongiana kaa igamu fato kamu pagai ngangaroitainiau, manga na Segesegefa Apuna ne woisia, 'Inau o God kau pagai nanafuira ka mwane na onoono surira na sip, mina arani sip gena ka pagai tatataka.'

32 Hoi na murina nau afafaraga aporo, inau kau qaqainagomiu tangaa ki provins i Galili."

33 Ua, mo Pita ke woi, "Manga na arani mwane gaa ka ngangaroitainigo mi inau ke asa mwa qai rao panigo!"

34 Hoi o Jisas ke tamasi aporo tangaa, "Au woi mwora wau tangago, imurina ne kafu angiangi na sooki mwane i qongi kaa, igo ko pagai fafagarigiau fagaeoru no tamasi ko wowoi manui girarau."

35 Hoi mo Pita ke woi, "E asa mwa qai woisia ka woita kena woi ma qai gigirarago, manga nau maemae nga afainigo." Hoi mina arani rongoisuri ira maka tamasi manga ngai ke nikao.

36 Ua, o Jisas ke takura ka rongoisuri iana tangaa ka agua na fauatana rainia i Getsemani. Mataina na rao wau gena make woi tangara, "Mui kokoa mwa iga, inau kau arao kau fafagarafe kana."

37 Ua, o Jisas ke takua ko Pita mo wafaigoana ne erua o Jemas mo Jon. Ngaia ke faitakoi make tako rafaera wau,

38 make woi tangara, "Apena faitakoifa rafa ne tauau kaa, kau mamaesia. Mui ogaoga mwa iga, maka mu onoono afainiau."

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

39 Ua, o Jisas ke taworagofa wau sisitai make wau qogu rai uwa make qau tau wato make fagarafe, “Emaku, manga ne mwataku mwa maki siana ko tanua kau totonomia na totono ni fafaranifa kaa. Naka mai mwa suria ka faioqanifa iamu, marefa ka faioqanifa iaku.”

40 Ngaia ke aporo mai, make mai rogoira ka rongoisuri iana ira na tao ka mauru. Hoi make woi tangaa ko Pita, “Efea, marefa mui gira ono fainiau ana mwa iga ka kere mataina sisitai?

41 Mui onoono maka mu fafagarafe make marefa mu gira qanu ana iga ka faiofongifa. Mu marumu rai tanu ana ka mwarao ne oto mina apemiu gena ke mwarumwarusiga aera.”

42 Hoi o Jisas ke rao nikao ke fagaruatania ka fagarafe ana make woi, “Emaku, rao ke manga nau fafara iga ka agua manga ngai ke, make koro mwa, naka mai mwa suria ka faioqanifa iamu.”

43 Ua, o Jisas ke aporo mai make rogoira na mauru nikao, suria ngaira gena ka mamauruga wau.

44 Ngaia ke rao panira make fagarafe mwa iga ka fagarafenga mwa ia nikao.

45 Imurina mai mo Jisas ke aporo tangaa ka rongoisuri iana ira make woi, “Mu fea, mu mauru maungagamu maka mu mamaro, naa?” Mataina noga ke rao mai tangaa ka Kare ni Inuni, ka fafaganafu rainia tangara ka inuni aera.

46 Mui afaraga akau! Kai arao. A mwane ne pagai fafaganafu rainiau, ngaia ke arao mai noga kaa.”

47 Ua, a mataina o Jisas ne tamasi maunga, mo Jiudas na fitangita na tangafuru ne etagai matara erua na rongoisuri ira, ke rao mai afainia ka apena rurufa rafa na mwane na taura na naefe ni maasi ruarua ana mina supe. Ngaira gaa ka qani kasira mai ka qauta na mwane ni raperapega mina mwane rafa iata na inuni.

48 Hoi o Jiudas ke qani woi tangara, “A mwane nau sisiginia nga ngaia kamu roroia.”

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

49 Ua, o Jiudas ke taworagofa rao nga tangaa ko Jisas make woi, “I na, Fagausuri?” make siginia.

50 Hoi mo Jisas ke tamasi aporo tangaa, “A goaku, Ui tanua ka mwarao no rao mai tangaa kena.” Mina mwane ira ka roia ko Jisas maka taua.

51 Hoi mi tana rongoisuri ne etagai iana o Jisas ke okea fura ka naefe ne maasi ruarua iana make tafurua ka mwane ni tagarafa iana na qauta na mwane ni raperapega make risia ka karigana.

52 Hoi mo Jisas ke woi tangaa, “Ui naka aporo ka naefe iamu kena, suria otai ne fafainafunafu rai naefe ne maasi ruarua ke pagai maemae rainia ka naefe ne maasi ruaura nikao.

53 E fea, marefa mu girara manga qai nongia ke Emaku make gira kasia mai tangau ana ka qera ne tefaria tangafuru matara erua (12,000) na enjel ni faiarifatana?

54 Hoi rao kau onira ka enjel, tao tanu fea ka tamasinga iga na Segesegefa Apuna rainia na fafaranifa iaku, ke mworamwora?”

55 Ua, o Jisas ke woi tangara ka fakunga ni mwane ira, “Efea kamu rao mai rai tauau ana manga na fanagoa kaa? Iga na arani tangiana igi, kau fafagausuri raorao mwa irarona na Ruma ni Wogasifa, make marefa wau mu roiau.

56 Hoi maka arani mwarao gaa ke worawora rai fagamworaia ana ka taa na segera ina Segesegefa Apuna.” Arani rongoisuri iana o Jisas ira ka rao pania maka gagawa wau ka rao.

57 Ua, ka mwane na roia o Jisas ira ka torai rao tangaa ka ruma iana o Kaeafas na qaunga na mwane ni raperapega. Arani mwane rafa ni finua mina fagausuri iga na Lo iana o Mosis ka faku gena.

58 Hoi mo Pita ke rao surira ne fagatau wau imurita make rao mai iga ka agua i qaiwogata na ruma iana na mwane ni raperapega ia. Ngaia ke qanu afainira ka mwane na onoono isuria na agua kena ke oga rai rea ana ka taa ne worawora.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

59 Ua a mwane rafa iata na mwane ni raperapega mina arani mwane rafa ira ka garia ki tana mwane rai tamasi fagafagaparu ana rainia ko Jisas ina koti kena, suria na oqania rai nafuia funuia ana ko Jisas.

60 Rako aera wau ka mwane gena na tamasi fafagaparu make marefa wau nai rogoia ka agua nai rakua rainia. Imuri mai, mina mwane ne erua karu akau mai.

61 Makaru woi, “O wani kaa ke woi ne totoringia wato ka Ruma ni Wogasifa iana o God, hoi maki irarona na tangiana ne oru make akea aporo.”

62 Hoi mina qaunga na mwane ni raperapega ke ura akau make fagatea ko Jisas, “Efea ke marefa nu tamasi pusigo makui araramira na tamasinga na tatamasi wau gaa?”

63 Ua mo Jisas ke marefa wau ni araramia aporo. Hoi make woi ka qaunga na mwane ni raperapega, “Ui onoono mai ko God mako tatamasia mai ka mworanifa. Ui woi mai, efea nga igo kena ka Mesaea, i Karena o God mereana?”

64 O Jisas ne aramia aporo, “Ngaia ngai kena, no woisia kena! Hoi makau wowoi tangagamu wau, E suguia mwa mu rea ka Kare ni Inuni ne ogaoga i rawona i otona na God faufugana, make arao mai iga ka parauru i Heven.”

65 Ua mina qaunga na mwane ni raperapega ia ke tarisia ka gafu iana make woi, “Marefa mi oqania ki tana mwane ne mai tamasi fagagiraragami. Migami kami rongoa fato ne tamasi fagaerisia ko God.

66 Ata ka takofa iamiu?” Ngaira ka arani ka woi, “Ngaia kaa ka tau fagauraurasia fato noga, make araria ne maemae!”

67 Hoi maka misumisuria wau ka maana maka rupugia rainigi ka rimata, mi tana mwane ka fitaria,

68 maka woi, “Woi igo ka Mesaea, maku woisia mai otai ke rupugigo kaa!”

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

69 Ua mataina o Pita ne ogaoga maunga irarona na agua i qaiwogata na ruma gena, mina kere fefene ni tagaranifa ke rao mai tangaa make woi, “Nga igo ka maki afainia ko Jisas na mwane i Galili ia.”

70 Hoi i maata na arani inuni gena, mo Pita ke woi, “Marefa ni manga ngai kena, inau ke marefa qai girara ka taa no tatamasia kena!”

71 Ua mataina o Pita ne fura pania na maana ruma kena, mi tana kere fefene ni tagaranifa ke rea nikao, make woi tangara ka arani inuni gena, “O wani kaa maki afainia nikao o Jisas na mwane Nasaret ia.”

72 Hoi nikao, mo Pita ke fagarigia, make tamasi nganganiaga nga ke woi, “Inau ke ma qai girara ko wani ngai kena!”

73 Ua akere mataina rao mwa, mataina na inuni na fafaiurasi gena ka taworagofa tangaa ko Pita maka woi tangaa, “Igami kami girara woi igo kaa maki tana mwane afainira ira, suria igo kena mako tamasi mangara na inuni i Galili ira.”

74 Hoi mo Pita ke faganega ke fagataupusi ke woi, “Inau ke ma qai girara ko wani kena!” Ua iga na mataina ngai kena, mina sooki mwane ke angi rao,

75 mo Pita ke takosia ka taa o Jisas ne qani woisia tangaa ia, “E kafu angiangi ka sooki mwane mi igo ko tamasi fagaeoru woi ne marefa nu gigirarau.” Hoi mo Pita ke fura rao make angi aera wau.

Matiu 27

1 Hoi iga tana gomagomafatana mina arani mwane rafa iata na mwane ni raperapega mina mwane rafa iata na inuni gena ka faku rai takosia ana woi o Jisas ke araria na nanafuia funuia.

2 Ngaira ka rakua maka toraia fura tangaa ko Paelat na mwane rafa iga na finua kena.

3 O Jiudas ne faganafu rainia ko Jisas, mina mataina ne rongoa woi o Jisas ka woisia ne maemae, ngaia ke faitakoi wau rainia ka agua ne tanua kana. Ngaia

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

ke mafata rainia aporo ka tangafurui sirani ne oru (30) tangara ka mwane rafa iata na mwane ni raperapega mina mwane rafa iata na inuni gena.

4 Make woi, “Inau kau tanua ka agua ma ni koro, nau mafata rainia ka mwane ne marefa wau nga na taa ni fagaerisia.” Ngaira ka aramia aporo ka woi tangaa, “Agua kaa ke marefa ka takoufa iamami, suria na apanana iamu mereamu.”

5 Hoi o Jiudas ke kasi ka sirani igi irarona na Ruma mi Wogasifa kena make fura ke rao ke rigoia mereana.

6 Ua, a mwane rafa iata na mwane ni raperapega ke tawoa ka sirani igi maka woi, “A sirani kaa ka woria rainia ka mwane nanafuia, hoi igia ke marefa ni araria na nanaka irarona Ruma ni Wogasifa.”

7 Hoi maka faku ka takosia rai wori ana ka mwako iana tana mwane ne tatagarafi na koki rainigi na mwako. Ngaira ka oqania nai afunira iga ka inuni mafuara.

8 Ngaia ngai ke ne inuni na fauatana maunga na agua kena woi na “mwako ni gapu.”

9 Ua ngai kena ke fagamworaia ka woita iana na maurukari o Jerimaea ne woi, “Ngaira ka tawoa ka tangafurui sirani ne eoru (30), na inuni Israel na fagamaea rainia ko wani ia,

10 Ngaira ka woria rainia ka mwako iana na mwane ne tagarafi ni koki manga na Arafa o God ne woisia tangau.”

11 Hoi o Jisas ka toraia inagona o Paelat na mwane rafa kena, make ngaia fagatea, “Nga igo kaa ka arafa ni finua iata na Jiu?” Jisas ne aramia, “Ngaia kena mu woisi gena!”

12 Mina mwane rafa iata na mwane ni raperapega mina mwane rafa iata na inuni gena ka usui maana, mi ngaia ke ma ni tamasia ka agua.

13 Hoi mo Paelat ke fagatea, “Efea no rongora ka taa no tanui na woisi wau gaa?”

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

14 Ua, mo Jisas ke ma ni tamasia ka woita mina mwane rafa ia ke panga rainia wau.

15 Ua, iga na ngaufa rafa ni Tefa Afarau mina mwane rafa i finua kena ke raorao mwa ke kasira fura ka mwane na kasira iga na peresin na usuusu ira na inuni gena.

16 Iga na mataina kena a mwane na girara wau na atana o Barabas ka purupusia ke ogaoga irarona na peresin.

17 Ua na mataina na fakunga na inuni gena na rao mai faku, mo Paelat ke fagatera, “A mwane ne oga iga na peresin taa kamu oqania nau kasia fura? Mu oqania ko Barabas, kee o Jisas na fautana rainia na Mesaea?”

18 O Paelat ke girara ka mwane rafa gena na toraia mai o Jisas tangaa kena suria ngaira ka rafaia mwa.

19 Mataina o Paelat ne takosia rai fagatamasi ana, mi kani iana ke mafata rainia mai ka tamasinga tangaa. E woi, “Siana ko tanua na agua rainia ko wani kena. Mwane ne oto wau ngai kena. Suria inau kau nafunia ka maurutanga, maurutanga kena ke wateau ka apena takofa rafa i qongi.”

20 Hoi mina mwane rafa iata na mwane ni raperapega mina mwane rafa iata na inuni gena ka fagaqanuqanu aoqata ka inuni gena nai nongia ko Barabas ki kasia fura makai nafuia ko Jisas.

21 Hoi o Paelat ke fagatera aporo ka inuni ira, “Warua gaa ko otai ka mwane nau kasia fura wau?” Ainuni ira ka woi tangaa, “O Barabas!”

22 Hoi mo Paelat ke fagatera nikao, “Mina ataa kau tanua rainia ko Jisas na fauatana rainia na Mesaea kaa?” Mina arani inuni gena, ka fagangere, “Rapusia iga ka taotao woro!”

23 Hoi mo Paelat ke aramira, “Hoi mina aerafa taa ke tanua o wani kaa?” Na inuni gena na ngere rafa wau nga, “Rapusia iga ka taotao woro!”

24 Ua, o Paelat ke ono wau make marefa ka taa ni gira tanua ana mina inuni ira ka faganega rai fainafunafu ana. Paelat ke apea ka wai make usuusu ka

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

rimana i matota fato na inuni gena make woi, “Inau ke marefa ka taa qai tanua rai nafuia ana o wani kaa, ngaigamu mwa kamu tanua rainia na agua kaa!”

25 Arani inuni ka woi, “Igami afainira na karemami kami tawoa ka agua rainia na maefa iana o wani kaa!”

26 Hoi o Paelat ke kasia ko Barabas ke fura, make woi tangara ka mwane ni fainafunafu ana gena ka raramwosia ko Jisas maka rapusia iga ka taotao woro.

27 Hoi a mwane ne fainafunafu ana iata na mwane rafa kena ka toraia ko Jisas irarona na agua ne kokoa iga na mwane rafa kena, maka wau toraira faku ka arani mwane ne fainafunafu ira.

28 Ngaira ka rufaia ka gafu iana o Jisas, maka fagagafua rainia ka gafu memera,

29 maka arigainia ka waro kakaru maka naka i qauna, maka watea ka mata i rimana iotona. Ngaira gena ka qoqogu rai uwa wato maka fafagamamana rainia, maka ngerengere, “Nga igo kaa ka Arafa ni finua iata na Jiu!”

30 Hoi maka mimisuria, maka tawoa pania ka mata ia, maka oga ka aofia rainia ka qauna.

31 Mataina na mwane ni fainafunafu gena na fato rai fagamamana rainia ko Jisas, ngaira ka tawoa fura ka gafu ia pania, maka fagagafua aporo rainia ka gafu iana mereana, maka toraia fura rai rapusia ana iga ka taotao woro.

32 Iga na tara na arao wau iga kena, maka rogoia ka mwane i Saerin na atana ko Saemon, maka girua ni toraia ka taotao woro iana o Jisas.

33 Hoi a mataina na rao mai iga ka agua na woisia rainia ki Golkota, ne fagaararia woi na agua manga na ‘Ratai Qauna,’

34 ngaira ka watea ko Jisas ka waen na aroa afainia ka mwarao ne mafai. Hoi mo Jisas ke namia make ngaroi tonomia ana.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

35 A mataina na mwane ira ka rapusia ko Jisas iga ka taotao woro ia, ka foroa ka taesi rai girara ana ko otai ke tawoa na gafu iana kena.

36 Hoi maka oga wato maka qoqoretainia.

37 I afaafa akau i qauna ngaira ka naka ki tana fagaqaonga ne tamasia nga ne fea ka rapusia kena, na totomania manga kaa, “Ngaia ke kaa ko Jisas na arafa ni finua iata na Jiu.”

38 Ua, ngaira na mwane ni fainafunafu ana gena ka rapusia ka fanagoa ne erua iga ka taotao woro iataurua, tana mwane ki otona o Jisas, mi tana mwane ki mafana.

39 Ainuni na wau tefatefa maka tamasi aerisia wau o Jisas. Ngaira ka karikarigai qau maka

40 ngerengere, “Ngaia igo ko woi no toritoringia na Ruma ni Wogasifa, mako akea aporo irarona na tangiana ne eoru ia! Rao ki igo ki Karena o God, makui fagatafigo mereamu, makui wato mai pania ka taotao woro kena!”

41 Hoi mina mwane rafa iata na mwane ni raperapega, mina mwane rafa iata na inuni mina fagausuri iga Lo iana o Mosis, maka fafagamamana wau rainia ko Jisas nikao. Ngaira ka wowoi,

42 ‘E fafagatafira ki tana inuni mingaia ke fea ma ni gira fagatafia ana mereana? Manga ngaia ka Mwane rafa na finua i Israel maki wato mai pania ka taotao woro kana! Hoi makami tatangamworani rainia.

43 E woi ne fagauguria ko God, ua naka ko God ki fagatafia manga ne oqania. Ngaia make wowoi nikao woi ngaia ki Karena o God!”

44 A fanagoa ne erua ira makaru wowoisi ka woita aera tangaa ko Jisas nikao.

45 Iga na ritowagana kena, awawaiaro kana ke rotorotoaga raorao mwa, make akere ka arito.

46 Iga na mataina ngai kena mo Jisas ke angi ke woi, “Eli, Eli, lema sabaktani” ne woi, “Emaku, Emaku, nga ne fea ko mwarao ni tangainiau mai kaa?”

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

47 Hoi tana inuni na uraura gena ka rongoa ko Jisas maka woi, “Ngaia kena ke onia ko Elaeja.”

48 Tana mwane ngaira gena ke tari, ke rao nga ina mataina ngai kena make tawoa ka rumu, make fagarufuisa iga ka waen ne mafai. Hoi make sugia iga ka mata make tagarainia akau tangaa ko Jisas ke tono.

49 Tana inuni ka woi, “Naka, kai rea manga Elaeja ke arao mai ka fafagatafia.”

50 Hoi Jisas ke angi awarawara nikao, make kafu mae.

51 Iga na kere mataina ngai kena, mina gafu na kukua iga na Ruma ni Wogasifa ke matari, ke wora ka agua ne erua faganega i afaafa, ke qau wato. Mina mwako kena ke nunu, mina arani fau ke apapa faitigi.

52 Anoano ka tafatafa mina arani kare iana na Arafa ka tafi aporo.

53 Hoi imurina o Jisas ne afaraga aporo, arani inuni gena maka rao ka qanu iga ka finua rafa ne apuna, mina inuni ne rako ka rera.

54 Ua, na mwane rafa iata na mwane na fainafunafu, afainira ka inuni na fafagatogoa o Jisas gena, ka fatamia ka nunu kena maka regi ka arani mwarao ne wora gena nikao. Ngaira ka maagu aera wau maka woi, “Wani kaa ki Karena o God ngai ke!”

55 Arani fefene na rao mai afainira ko Jisas pania i provins i Galili rai mai tamani ana, ka ura fagatau maka qoreqore mai.

56 Afainira na arani fefene gena, ka Meri Magdalin, ka Meri enana o Jemas mo Josep, me enana Jemas mo Jon.

57 Hoi iga na manurafitana kena mi tana rongoisuri ne etagai ne nafuni rurugua wau na fauatana rainia ko Josep i Arimatia ke rao

58 tangaa ko Paelat make nongia ka apena o Jisas. Ua, o Paelat ki fagamarumungainia ka apena o Jisas tangaa ko Josep.

59 Josep ke toraia ka apena, make qaraqaraia rainia ka gafu ne siki wau.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

60 Make naka iga waqa iana mereana na qani putagia iga na fau rafa. Make marefa ni qani naka inuni noga iga. Ngaia ke purisia ka apena guana fau rafa make qono pusia rainia ka maana na waqa kena make rao pania.

61 Iga na mataina kena ka Meri Magdalin mi tani ka Meri karu ogaoga mwa irawona rao na waqa kena.

62 Hoi iga tana tangiana mai, na Sabbat, mina mwane rafa iata na mwane ni raperapega mina Farisi ka faku rao tangaa ko Paelat.

63 Ngaira ka woi mangai kaa, “A mwane rafa, mi takosia ka taa ne woisia na mwane ne fagafagaparu aera ia, na mataina ne tafitafi maunga ia, ‘Irarona tangiana ne eoru inau kau aporo mai pania ka maefa.’

64 Ua, mi oqanigo no nanaka ka tamasinga rai ono suria menamenai ana ka waqa kana suria ka tangiana ne oru, e rao ke marefa mu tanua mina rongoisuri iana ka arao mai ka fafanagoa ka apena. Ngaira ka wowoi tangara ka inuni woi ngaia ke qani afaraga aporo pania ka maefa, e kaa nga na fagaparunga nga imuri ne aera wau nga, tefaria na ani inago ia.”

65 Hoi o Paelat ke woi tangara, “Ua koro mwa, woi tangara ki tana mwane na fainafunafu ana gena kai rao, kai ono isuria ka waqa kana menamenai.”

66 Ua, ngaira ka rao, maka puru afuria ka maana waqa kena maka kasira ka mwane ka onoono suria.

Matiu 28

1 Ua, imurina na Sabbat make tangi maworoaro iga na Sate, ka Meri i Magdalin mi tani ka Meri karu rao rai rea ana ka waqa kena.

2 Aru gaparirauru a mina apena nunu rafa ke ngiungiua ka agua kena, suria na enjel iana na Arafa o God ke wato mai pania ki Heven make purisia rao ka fau kena make akau ke oga iga.

3 Enjel kena ke mawe rafaera ka rarangana manga na marangaia ia, mina gafu iana make siki afuru wau manga na wafaa igi.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

4 Mwane na onoono suria na waqa kena ka gisigisi na maagu wau, maka apuri ka wato ka tao manga na inuni na mae ira.

5 Hoi mina enjel ia ke woi tangara ka fefene ira, “Siana kamu mamaagu! Au girara woi igamu kena kamu garia ko Jisas na qani rapusia iga na taotao woro ia.

6 Ngaia ke marefa igaa suria God ke qani ragaia aporo noga tangaa ka tafinga, manga o Jisas ne qani woisia ia. Rao mai kamu rea ka agua na naka iga na apena ia.

7 Mui mafarufaru kamu rao tangara ka rongoisuri iana maka mu woi tangara ngaia ke qani afaraga aporo ne tafi, mi ngaia ke qainagomiu noga tangaa ki Galili. Mu kafu rerea ki ngaia. Nga na mwarao nau rao mai kau wowoisia wau tangagamu kaa ngai ke.”

8 A fefene gena ka maagu maka wagewage wau maka mafarufaru ka rao pania na waqa kena maka tari ka rao rai woi tangara ka rongoisuri ira.

9 Gaparira mwa mo Jisas ke tarafura make kanakanasira. Ngaira ka rao fagarangia wau maka taura wau ka uwana maka wogasia.

10 Hoi Jisas ke woi tangara, “Siana rai maagufa! Mui rao maka mui woi tangara ka goaku kai rao i provins i Galili! Ngaira ka rereau ngai kana.”

11 Mataina na fefene na tataworagofa wau maunga i tara kena, mi tana mwane na onoono suria na waqa ia ka rao ka qanu irarona finua rafa kena, maka woi tangara ka mwane rafa iata na mwane ni raperapega rainigi ka arani mwarao ne wora gena.

12 Ua, a mwane rafa iata na mwane ni raperapega gena ka faku afainira ka mwane rafa iata na inuni gena ka takosia ka agua rai surugu fainia ka rurugua rafa tangara ka mwane na onoono suria na waqa ia.

13 Ngaira ka woi tangara, “Woi tangara ka arani inuni, woi na rongoisuri iana o Jisas ka rao mai iga ka qongiana maka mai fanagoa ka apena mataina mu mauru.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

14 Manga na mwane rafa kena ke rongoa ka agua kena, igami kami tatamasia tangaa. Siana kamu takotako aera rainia ka agua kaa.”

15 Ua, a mwane na onoono suria na waqa ia ka tawoa ka faaga ia maka tanua ka taa na woisi tangara. A tamasinga ngai ke ka tatamasia maunga i qaiawoata na Jiu.

16 A tangafuru ne etagai matara etagai na rongoisuri iana o Jisas ka rao tangaa ka fugana ina provins i Galili, iga na agua o Jisas ne woi tangara nai arao iga.

17 Ngaira ka rea maka wogasia, mi tana ani ka takoruaruaga.

18 Ua o Jisas ke rao mai tangara make woi, “God ke qani wateau ka arani ramwofa i Heven mina ano kaa!

19 Mui rao tangara ka inuni iga na arani finua rai fagausurira ana kai taotao rai rongoisuri iaku. Fafagamaanu apunarira iga ka atana o Mama, mina Karena mina Figona Apuna,

20 maka mu fafagausurira rai ka tautausuri ka arani mwarao nau woisi tangagamu igi. Hoi inau ki afainigamu raorao mwa, raorao make taua ka fagafatongina na ano kaa.”

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

Mak

Mak 1

1 E kaa ka segesegefa rainia na tarofa koro rainia ko Jisas Kraes, karena o God.

2 A tarofa koro kaa, ke faganega manga o Aesaea na maurukari, ne segea ina puka iana, “God ke woi, ‘Au kasia wau ka mwane ni tamasinga rai fagaoto ana ka tara ki nanau tangago. Wani kena ke tamasi ngerengere i finua tatara tangara ka inuni, ke wowoi, Mui fagananaugamu tangaa ka Arafa. Mui tagarafia ka tara ki oto tangaa.’”

4 Hoi o Jon ne fagamaanu apuna ke rao mai ina finua tatara make woi tangara ka arani inuni, “Mui riri aporo tangaa ko God, kamui maanu apuna, mako God ke tawotawo kasigi panigamu ka aerafa iamiu.”

5 Panira na arani inuni ina provins i Jiudia mi Jerusalem a rurufa ni inuni ka rao tangaa ko Jon, maka woisi ka tamasinga faitakoifa rainigi ka aerafa iata, make fafagamaanu apunara ko Jon ina wai i Jodan.

6 Jon kaa, ke gafu rainia ka gafu na fauria rainia na furuna kamel. E fogosia rainia ka gawona puruka make ngaura ka site ora mina hani.

7 Jon ke woi tangara ka inuni, “Ani na mwane ne tefariau ke pagai arao mai. Mi inau ke marefa ni arariau rai tao rai mwane ni tagaranifa iana rai rufana ka puuti iana.

8 Au fagamaanu apunarigamu rainia ka wai, mi ngaia ke fafagamaanu apunarigamu rainia ka Figona Apuna.”

9 Iga na mataina kena Jisas ke rao pania ki Nasaret ina provins i Galili, mo Jon ke fagamaanu apunaria i wai i Jodan.

10 A mataina ne akau mai o Jisas pania na wai, e rea ka wawaiaro ne tatafatafa mina Figona Apuna ke wato afuria manga na kugau ne mai tagetage ia.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

11 A ringina inuni pania i Heven ke woi, “Igo ki kareku koro mereaku, makau wagewage rainigo.”

12 Ina mataina kena a Figona iana o God ke toraia ko Jisas ina finua tatara.

13 E oga kena suria ka tangafurui tangiana ne efai pupu (40) mina mataina kena o Satan ke ofongia. O Jisas ke oga afainira ka mwani wasi, mina enjel ka rao mai rai tamaniana.

14 Imurina o Jon na roia, Jisas ke rao ina provins i Galili make tamasia ka tarofa koro ne rao mai pania ko God.

15 E woi, “Eka, ka mataina koro tangaa na arafanga iana o God, ne fagarangi mai noga. Mui riri aporo mai tangaa ko God maka mui tangamworani rainia ka tarofa koro!”

16 A mataina o Jisas ne taworagofa ke arao ina karingana aone ina wai rafa i Galili, make rea ko Saemon mo o goana Andru, a mwane ni afuasinga makaru kasia ka fugo ina wai kena.

17 Jisas ke woi tangaraurua, “Muru rao mai suriau. Qai fagausurigamurua rai tora inuni ana, marefa ka siare.”

18 Hoi ngairaurua karu kasi sio ka fugo iataurua makaru rao suria.

19 Jisas ke taworagofa make reraurua ko Jemas mo Jon, karena o Sepedi. Aru ogaoga ina qauta, karu qonoqonoi ka fugo iata.

20 Jisas ke woi tangaraurua karu takua. Aru rao pania ke emataurua ina qauta ia afainira ka kare iata makaru takua.

21 O Jisas mina rongoisuri iana ka rao i finua i Kapanaum. Hoi tana tangiana apuna muri mai, make rao ke qanu iga ka agua ni fakunga iata na Jiu, make fagausuri.

22 Arani inuni ka panga rainia ka fagausuringa iana, ne fagausuri afainia ka ramwofa ne marefa ni manga na fagausuri iga na Lo iana o Mosis.

23 Ua, a mwane ne qanufia na ataro ke qanufia ka agua ni fakunga ia make ngere,

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

24 “Jisas na mwane i Nasaret, ataa ko oqani tanua ana rainigami? O rao mai rai fagaerisigami ana?Au girarago ko otai ki igo, igo kena ka kare iana o God no Apuna.”

25 Jisas ke mea tamasi ke woi tangaa, “Ui manapu makui fura mai pania ko wani kena!”

26 Ataro ia ke ngiungiua, make ngere make fura pania.

27 Arani inuni ka panga wau maka fafaiwoisi mereata, “Ataa ke kaa? E qao manga tana fagausuringa faoru ne tefa! Ataro minga ke tautau woita iana.”

28 A tarofa rainia ko Jisas ke mafarufaru ke rao ofu ana ka arani finua ina provins i Galili.

29 A mataina o Jisas ne fura mai pania na ruma ni fakunga ia afainia ko Jemas mo Jon, ngaira ka oto rao i ruma iataurua o Saemon mo Andru.

30 A mataina ngaira taua na ruma kena, o Jisas ka fagarongoa rainia ka fungaona o Saemon ne mafanafana ne matoro ke taotao i qana.

31 O Jisas ke qanu make fagakorofia pania ka matoro iana make kawiria afaraga. A mafanafana ana iga na matoro ia ke fato pania make fagangaura kai inuni i ruma kena.

32 Iga na manurafitana kena ne suu na arito, arani inuni na ape aera mina ani ne qanufira na ataro ka toraira mai tangaa ko Jisas.

33 Nga na finua fato kena ka faku mai rifuia ka maana ruma ia.

34 Mo Jisas ke fagakorofira ka inuni ne tanura na arani ape aera ne aera tefa wau gena make gogofira nikao ka arani ataro ne rako aera, make marefa ni fagamwatakura rai tamasinga suria na ataro gena ka girara ki ngaia kena.

35 Gomagomafa aera ne tangi mai Jisas ke rite akau make rao iga ka agua ne magamagafuruaga make fagarafe.

36 Saemon mina tamana ira ka garia.

37 Mataina na rogoia, maka woi, “Arani inuni ka garigo!”

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

38 Jisas ke aramira, “Ai rao ina finua fagarangi ki araria qai tamasia ka tarofa koro tangara ka inuni gena. Ngaia na agua nau rao mai tangaa ngai kena.

39 Hoi o Jisas ke rao iga ka agua ni fakunga iata na Jiu ina arani finua i Galili ka tawatawa make gogofira ka ataro ka fura pania inuni.”

40 A mwane ne tanua na lepa ke rao mai tangaa ko Jisas make qogu rai uwa inagona make nongia, “Igo ko nafunia ka ramwofa rai fagakorofiau ana, manga no oqania.”

41 Jisas ke takoia ka mwane kena, make fatatagia rao, make woi, “Au oqania. Ina mataina kaa, ko korokoro.”

42 Ina mataina kena, mwarao ne tanua o wani ia ke fato rao pania.

43 Imurina na agua ne tanua tangaa wani ia, Jisas ke fagaapuapua, e woi tangaa, “Siana ko wowoisia tangaa tana inuni rainia na agua kaa, mako rao mwa ko fagaqao mereamu rainigo tangaa ka mwane ni raperapega woi igo ko koro. Hoi imuri mako kafu totoraia ka matania iamu rao tangaa ka Ruma ni Wogasifa, takena nga o Mosis ne qani tamasi mai ia, ki mwarao maka arani inuni kai gigirara woi na mwarao ne tanugo kena ke fato noga panigo.”

45 O wani ia ke tamasia rafaera make tamasia tangara ka inuni rako aera, ke tanua ko Jisas ke marefa ni pagai arao ina matonga ni inuni irarona finua. E ogaoga taragani wau pania ka finua minga ka arao mai ka inuni tangaa pania ka arani agua.

Mak 2

1 Ua Jisas ke aporo mai i Kapanaum. Imurina mai tana tangiani mina inuni gena ka rongoa woi ne ogaoga i finua kena.

2 Hoi ainuni na rako aera ka rao mai i ruma kena make marefa ka agua ni urafa iga i maana ruma ia. Jisas ke fafagausuri maunga

3 mina guana mwane ne efai ka rao mai, a toraia ka mwane ne risu iga ka qana.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

4 Mina fakunga ni inuni ia, ke qara tangara rai toraia ana tangaa ko Jisas, maka tafa kurua wato ka gairina ruma ia, i aworana akau Jisas. Ina mataina na tafakurua fato, ngaira ka kunia wato ka mwane ia afainia ka qanana ia ne tao iga ia.

5 A mataina o Jisas ne rea na tangamworanifa iata, e woi tangaa ka mwane ne risu ia, “A goaku, aerafa iamu ka tawo panigo.”

6 Tana fagausuri iga na Lo iana o Mosis ka fafaiogasi gena, maka oga ka tako,

7 “E fea ke woisia na agua manga ngai kana? E tako wari woi ngaia ko God. Nga o God mwa ke gira tawora ana ka aerafa.”

8 Ina mataina ngai kena o Jisas ke girara ka agua na takosia ia make woi tangara, “E fea kamu takosi na agua manga ngaia gena?

9 E mwataku mwa rai woi ana, ‘A goaku, au tawo kasigi ka aerafa iamu.’ Marefa ko otai ni rea woi qai nafunia ka ramwofa rai tanui ana ka tafarafa ia. E qara wau rai woi ana, ‘Ura akau, kui toraia ka qanamu maku rao,’ suria na arani inuni ka gira rea ana ki inau nafunia ka ramwofa rai tanui ana ka mwarao gaa.

10 Au fafagaregamu rainia woi na Kare ni Inuni ke nafunia ka ramwofa rai tawora ana ka aerafa ana i ano kaa.” Hoi o Jisas ke woi tangaa ko wani ia,

11 “Afaraga! Kui tawoa ka qanamu, kui aporo i finua.”

12 O wani ia ke afaraga akau, make tawoa ka qanana ke fura. Mina inuni gena ka qoretainia maka panga, maka fagaakausia ko God maka woi, “Marefa nai rea noga ka agua manga ngai kena!”

13 O Jisas ke rao fagaetagai nikao ina raona wai Galili. Apena rurufa ni inuni rafa ka mai faku rifuia, make fagausurira.

14 A mataina ne taworagofa ke arao wau, make rea ko Livae, i karena o Alfias. O Livae ke ogaoga iga ka agua ni wori takis ana, mo Jisas ke woi tangaa, “Ui rao mai afainiau.” Hoi ne afaraga akau make takua ko Jisas.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

15 Imurina mai, Jisas mina rongoisuri iana ka ngaungau i ruma iana o Livae. Ngaia fato na mwane na tawotawo takis mi tana inuni aera ka mai rao suria ko Jisas, ki ngaira nikao afainira iga ka ngaufa kena.

16 Tana fagausuri iga na Lo iana o Mosis gena, na Farasi nikao, ka rea ko Jisas ne ngaungau afainira ka inuni aera mina mwane na tatawotawo takis. Hoi maka fagatera ka rongoisuri iana gena, “E fea ke ngaungau afainira na mwane na tatawotawo takis mina inuni aera gena?”

17 Jisas ke rongora make aramira ke woi, “Ainuni na koro ke marefa nai oqania ka toketa, minga ka inuni na ape aera mwa. Marefa qai mai garira ka inuni na koro kai mai arao i suriau, makau mai garira mwa ka inuni aera.”

18 Rongoisuri iana o Jon ne fagamaanu apuna mina rongoisuri iata na Farasi ka fari iga mataina kena. Tana inuni ka rao mai ka fagatea ko Jisas, “E fea, ka rongoisuri iana o Jon mina ani iata na Farasi ka farifari iga, mina rongoisuri iamu ke marefa wau?”

19 Jisas ke aramira, “A tamana na mwane ne auragi ia ke marefa ni apu tangara rai ngaufa na mataina ne ogaoga afainira.

20 Hoi make pagai taua ka mataina na totoraia panira iga na mwane ne auragi ia, mi ngaira kafu farifari.

21 Marefa ka inuni ataia ni qonoqonoia na qani gafu rainia na matari gana na gafu faoru. A gafu faoru ia ke rurunguaga make tatarisia rafa rao ka qani gafu ia.

22 Marefa ka inuni ni riringia na waen faoru ina qani mwarao ni waen. A waen faoru ia ke fungafunga make qoqotagia ka qani mwarao ni waen ia ke fafagaerisia ka waen ia. A waen faoru ka titia iga ka mwarao ni waen faoru.” Hoi e araria mwa ka rongoisuri iana o Jisas rai ngaufa ina mataina na ogaoga afainia.

23 A tangiana apuna ne etagai Jisas mina rongoisuri iana ka taworagofa ka arao irarona mwou ni wit. A rongoisuri iana ka fuuri ka guani igi na mataina na arao gena.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

24 Tana Farasi ka fagatea ko Jisas, “E fea ka rongoisuri iamu ka fuuri wit iga
na Tangiana Apuna kaa? Marefa ni araria nai tanua ka agua ngai kena!”

25 Jisas ke aramira aporo, “E marefa mui tomania ka agua ne tanua o Deved,
ngaia mina tamana ira ka magau maka oqani ngaufa?

26 Iga na mataina iana o Apaeata na qaunga ne mwane ni raperapega, Deved
qanu i rofu iana o God make ngaua ka purete apuna na mwane ni raperapega
mwa ke araria na ngaua. E watera nikao ka tamana ira.”

27 Jisas ke tamasi fato ke woi, “Ainuni ke marefa nai fagaworaia tangaa mwa
ka fagakorofia ana na Tangiana Apuna. A Tangiana Apuna ka fagaworaia raia
watera ana ka korofa ka inuni.

28 Hoi na Kare ni Inuni ngaia ke arafa tangaa na Tangiana na Apuna.”

Mak 3

1 A ruata na mataina o Jisas ne rao nikao ina agua ni fakunga, a mwane ne
mae na rimana ke ogaoga kena.

2 Ngaira na Farasi ka oqani sufia ana ko Jisas woi ngaia ke tanua ka agua
marefa ni oto, maka nanaua mwa ko Jisas woi ni fagakorofia iga ka Tangiana
Apuna.

3 O Jisas ke woi tangaa ko wani ia woi ni ura akau ina agua ne araria woi na
arani inuni kai rerea.

4 Make fagatera, “E fea, ataa ke oqani igia na Lo iaka rai tanu ana iga na
Tangiana Apuna kaa? E araria nai fagatafia ana ka inuni kee nai fagaerisia?”
Make marefa ka inuni ni mea tamasi.

5 O Jisas ke mangariaga ina mataina ne kerefira na inuni ira, minga ke
takoira nikao suria na tora getera wau. Make woi tangaa ko wani ia,
“Tagarainia ka rimamu.” E tanua ka agua ia make koro ka rimana ne aera ia.

6 Ngaira na Farasi ka rao, maka faganega rai takosia ana ka agua afainira ka
tamana o Herod rai nafuia funuia ana ko Jisas.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

7 Jisas ke toraira ka rongoisuri iana ka wato i wai. Ngaira fato na inuni ka rao
i suria pania i provins i Galili mi Jiudia,

8 mi pania ki Jerusalem. Tana inuni ka rao pania ki provins i Itumia, mi tana
finua nikao irawona wai i Jodan na apanana ne akau iga na arito. A rao mai
pania nikao ka finua i Taea mi Saeton. A rurufa ni inuni gaa rao mai, suria na
rongora ka fagaqaonga ne tanui o Jisas.

9 Hoi make woi tangara ka rongoisuri iana, rai fagananau ana ka qauta rai
guru fagataurira ana maka togoria ka inuni gena.

10 Imurina o Jisas ne fagakorofira na arani inuni, tana inuni nikao ne tanura
ne ape aera ka faipuripuri rai fatatagia ana ko Jisas.

11 A mataina na inuni ne qanufira na ataro gena na rea o Jisas, minga ka
apuri wato ina mwako maka ngerengere, “Igo ki Karena o God.”

12 Hoi mo Jisas ke fagaapuapura woi siana kai wowoisia.

13 Jisas ke woi tangara ka rongoisuri iana woi nai fura ina fungana afainia,
maka fura.

14 Make ono sikifira kaa ka tangafurui mwane ne etagai matara erua ka tao
rai aposol, ke araria woi ngaira afainia. E oqania nikao woi ni kasira fura rai
tawatawa ana

15 mina raga ataro ana.

16 Saemon ka tamata na tangafurui mwane ne etagai matara erua ia, mo Jisas
ke fauatana rai o Pita.

17 Tana mwane nikao ko Jemas mo Jon i karena o Sepedi ne erua. Jisas ke
fauatataurua rai o Bonatis, ararona tamasinga kena “A gugurufia.”

18 Andru, Filip, Batolomiu, Matiu, Tomasi, Jemas karena Alfias mo Tatias,
ngaira nikao ka aposol. Tana mwane nikao, ko Saemon na tamata na mwane
na oqani fagafatongiana na kafamanu i Rom pania Jiudia,

19 mo Jiudas Iskariot, ngaia na mwane imuri mai ke mafata rainia ko Jisas
tangara ka maerongana.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

20 Jisas ke aporo nikao i finua, mina apena fakunga rafa ka rao mai nikao tangaa, make marefa ni mwataku tangaa rai ngaufa.

21 A mataina na goana o Jisas na rongoa na mwarao kena, a takosia woi ne qeka maka rao rai toraia ana.

22 Tana fagausuri iga na Lo iana o Mosis na rao mai pania ki Jerusalem, ka woi, “O wani ka ke nafunia ka ramwofa iana o Belsebul, a mwane rafa iata na ataro! Ngaia ke gogofira nikao ka ataro afainia ka ramwofa iana Belsebul.”

23 O Jisas ke woi tangara ka inuni gena woi nai fakurifuia, make woi, “Mu girara Satan ke marefa gira gogofira ana ka ataro.

24 Ainuni iga kafamanu ne etagai na fafainafunafu mereata marefa ni gira ura qorafu ana.

25 Mina inuni iga na finua ne etagai na fafainafunafu mereata ke marefa nai gira tora qorafu ana.

26 Hoi manga o Satan memera fainafunafu ka ataro iana mereana, arafanga iana ke aera fato noga.

27 Maka nikao, marefa ka inuni ni gira qotagia ana na ruma iana na mwane ne ramwo tefa kena, maki qanu ki fanago ka nafungina iana, e araria ne rakurakua noga ko wani kena make kafu tawora ka mwarao koro iana gena.

28 Au woi mwora wau tangagamu, manga otai mwa ne wowoisi kee ne tatanui na mwarao ne aera, ke gira tawora ana panira, manga ne aera manga ifai minga ki taa kena noga.

29 Mako otai mwa ne tamasi aerisia na Figona Apuna, marefa ne gira tawo ana ka agua ngai kena panira. Aerafa ngai kena ke taotao tarai afainira.”

30 Jisas ke woi manga kaa, suria na inuni gena ka wowoi, woi o Jisas ke nafunia ka ataro afainia.

31 Enana o Jisas mi esina ka rao mai ka ura i metara, maka kasia ki tana inuni woi ni rao ki woi tangaa ki fura mai tangara.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

32 A rurufa ni inuni na oga rifuia o Jisas gena ka fagarongoa, “Enamu mi esimu, mika esimu ki metara gaa na oqani rego ana.”

33 Jisas ke fagatera, “Otai ke enaku mo otai ko goaku?”

34 Hoi make onoira rao ka inuni na oga rifuia ia ke woi tangara, “Enaku mina goaku ke e gaa.

35 Otai ne tautau woita iana o God, ngaia kena ka goaku mika goaku, me enaku.”

Mak 4

1 A mataina imurina mai o Jisas ne fafagausuri i rawona wai Galili, apena rurufa rafa na inuni ke faku mai. A rako aera wau ka inuni, mo Jisas ke rao ke oga ina qauta irarona wai ia, mina inuni ira ka faiurasi ina karingana aone ia.

2 E tawatawa ke fagausurira rainigi ka agua ne rako aera. E kaa ki tana agua ne fagausurira rainia, make woi,

3 “Mui rongo mai! A mwane ne fasifasi ke rao rai toko rainigi ana ka guna i mwao iana.

4 A mataina na mwane ia ne toko rainigi na guna igi, tana guuni ka wota i tara, mina manu ke mai topira ke ngaura.

5 Tana guuni ka wota iga ka mwani fau iga na kere mwako sisitai mwa. Hoi minga ke waka akau mina mwako ia ke marefa ni upupuga,

6 mina mataina na arito ne akau mai, afani na mwarao igi ke mamauguga make maria, suria ne marefa ni wagawagaraga.

7 Tana guuni ke akau iga ka mwani waro kakaru make nafui ka mwani waro igi. Ke marefa ni kasi guani.

8 Mina guuni marefa ni rako ke wota iga ka mwako koro ne akau koro ke gugua ke kasi ka guani na tangafuru ne eoru (30), kee na tangafurua ne eono (60), kee na tangarau (100) make matara wau pania na taa na fasia ia.”

9 Hoi o Jisas ke woi, “Mui rongora ka agua gaa, manga tonga a karingamiu.”

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

10 A mataina o Jisas i afainira mwa na rongoisuri iana na tangafuru ne etagai matara erua mi tana inuni nikao, a fagatea rainigi ka tamasinga gaa.

11 Make aramira, “Au tatamasi wau ka agua pupunufi rainia na arafanga iana o God tangagamu, mi tangara na inuni getera au tatawatawa mwa tangara.

12 Au tanua suria na maurukari ke qani tamasia mai, ‘Ainuni gaa ka pagai garigari ka garigari make marefa nai reregi, a fufukaringa manga ifai make asa mwa nai tako matafa, Make rao ka gigirara, a riri tangaa o God, make tawotawo panira ka aerafa iata.’ “

13 Jisas ke woi tangara, “E rao ke marefa mui tako matafa rainigi ka tamasinga gaa, ne marefa mui pagai gigirara ki tana tamasinga nikao.

14 Ata ne kasigi na mwane ne fasifasi ia ka tamasinga rainia na arafanga iana o God.

15 A guuni ne wota i tara ke fagaqao rainia ka inuni na rongoa na tamasinga, mo Satan ke arao, make tawoa panira.

16 A guuni ne wota ina mwani fau, ke fagaqao rainia ka inuni na rongora menamenai aera maka wagewage aera rai tawora ana ka tamasinga gena ina mataina ngai kena.

17 Make marefa ni wagawagaraga irarona maurifata, hoi ki make marefa ni tao qorafu afainira. A mataina na ogafanata na rorogoia ne qaraqara, suria na tamasinga iana o God ke tanura ka rorogoia ka agua aera, minga ka mafarufaru aera wau rai kasigi ana ka arani mwarao igi.

18 A guuni ne wota ina mwani waro kakaru ke fagaqao rainia ka inuni na rongoa na tamasinga ia,

19 minga ka takotako rafaera rainia ka ogafa ina mataina kaa. E fagaqekara ka takosia na rurugua mina nafunia ana na arani mwarao. Ka tamasi ngaia ke marefa ni waka make marefa ni kasia ka guana.

20 A guuni ne wota ina mwako koro ia, ke fagaqao rainia ka inuni na rongoa maka wagewage rainia ka tamasinga ia, ne mafata rai mai gaa, ke kasigi ka

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

guani na tangafuru ne eoru (30), kee na tangafuru ne eono (60), kee na tangarau (100).”

21 Jisas ke woi nikao, “Marefa ni araria nai tangaa ka laet makai qoqofia rainia ka apira, kee nai nanaka irugufanana qea. Marefa nga! Mu nanaka rainia ke mamawe iga ka uraurasina laet.

22 Arani mwarao ne pupunufi ne pagai fafagaqao rainia iga ka matongani inuni. Arani mwarao punufi ne pagai rangaranga mawe.

23 A karingamiu ki igaa, maka mui rongo!

24 Mui rongoa menemenai aera ka agua mu rongoa kaa! Agua no tanua tangara tana inuni, ko God ke pagai tanua aporo tangago, make pagai tefatefa wau tangago.

25 Ainuni ne togoani nafuninga ka pagai wawatea rai mwarao nikao. Mina inuni marefa nai togoani nafuninga ka kere taa na nafunia ka tawora panira ka kere nafuninga iata.”

26 O Jisas ke woi nikao, “Arafanga iana o God ke manga na mwane ne fasira na guna i mwou iana ia.

27 A mwane ia ke mauru qongi make rite akau ke arao, raorao iga ka tangiana. Mina guuni na mwarao igi ke qaqaqa, make marefa ni girara ki takena.

28 Nga na mwako ke tanua na guna mwarao gena ke waka ke akau gena, ke kasia takana make gugua kena.

29 Ke taua ka mataina ne maua iga mina mwarao ia ke mata, mo wani ne fasifasi ia ke risirisira rai naef.”

30 Iga na fagafatongina o Jisas ke woi, “E manga ifai, ka arafanga iana o God? A tamasinga taa kau tatamasia rai fakania ana tangagamu?

31 E manga na guna mastat na fasia ina mwako ia. A kere guna mwarao sisitai aera iga na finua i ano kaa,

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

32 maka fasia wato, e akau rafa tefa ka arani mwarao i mwou. E kasikasi arana ne araria na manu na taotao mamaru irugufanana.”

33 Jisas ke tawatawaria ki ngaia fato na tamasinga ina mataina ne mera tamasi na inuni, make fagausurira mwa rainigi ka taa na takotako matafa rainigi.

34 Jisas ke tawatawa tangara iga mwa ka tamatamasinga maka mataina ngaia getea afainira na rongoisuri iana e rurufaia ka arani agua tangara.

35 Iga na manurafitana ngai kena o Jisas ke woi tangara ka rongoisuri iana, “Ai rao tarau ina apanana ne akau iga na arito kana.”

36 Hoi ka rongoisuri ira ka tage ina qauta kena afainia ko Jisas ka rao panira ka inuni gena. Mi tana qauta nikao ka rao surira.

37 A gaparira mwa mina roga ke afaragasira irarona wai ia. Aroqo ke akaukaufira ke fagani kokoro rao mwa.

38 Jisas ke tao ke urunga iga ka piro, make tao ke mauru ina murina qauta ia. A rongoisuri iana ka fagaritea, maka woi tangaa, “A Fagausuri, marefa nui tako rafa rainigia na sugui kokoro mwa kaa?”

39 Jisas ke afaraga akau ke tamasi ramwofa tangaa ka roga ke marape mina asi aera ke piawaa. A roga ia ke marape mina arani mwarao ke marape.

40 Jisas ke fagatera ka rongoisuri iana, “E fea kamu maagu? E fea marefa mui nafunia ka tangamworanifa?”

41 Ngaira ka maagu tefaria ki inago maka faiwoisi mereata, “Otai ke kaa? E mea tamasi na tangi ka minga ke rongoa ke tau woita iana kaa!”

Mak 5

1 Jisas mina rongoisuri iana ka taraufia ka wai rafa i Galili ka mataro rao i tana apanana na wai kena, fagarangia ka finua i Kerasa.

2 A mataina ne wato pania na qauta ia, a mwane ne qanufia na ataro ke tari farufaru ke rao mai tangaa pania ka waqa na totongira iga na gafua, ina agua ne ogaoga iga ia.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

3 E marefa ko otai ni gira qaroa ana ko wani kena nikao, rainia ka seni minga ke marefa suria raorao mwa ka rakurakua rainia ka seni mina aeani tangai na uwana, minga ke mwomwoisi wau ka seni make qaroqarogi wau ka ani tangai na uwana igi nikao. Marefa ko otai ni gira taua nganganiaga ana.

5 Iga na qongiana mina tangiana wani kena ke ogaoga mwa ina anoano kee ina fungani gana, ke ngerengere make taritaria mereana rainigi ka fau.

6 A mataina na mwane kena ne rea o Jisas fagatau rao maunga make tari rao tangaa make qogu rai uwa. O Jisas ke woi tangaa ka ataro ia woi ni fura pania. Mo wani ia ke ngere, “Jisas, karena o God i Heven, a taa ko oqani tangau? Ui woi mwora tangau iga ka atana o God woi marefa nui fafagaqao maaku!”

9 Jisas ke fagatea, “Otai ka atamu?” O wani ia ke aramia ke woi, “Ataku Kerako, suria nau nafunira ka ataro na rako wau.”

10 Hoi make nongia ko Jisas woi siana ke mamaengira kai arao pania.

11 Mi iga na rawona fungana kena a meosigai qoo ka ura ka ngaungau iga.

12 Hoi mina ataro ira ka nongia ko Jisas, “Ui kasigami kami fura kami qanufira ka qoo gana!”

13 Jisas ke fagamarumungainira ka rao ka ataro ira ka fura pania ko wani ia maka qanufira ka qoo ira. A meosigai qoo ne arari na qera ne erua (2,000) na qoo ka faitari ka wato ina wai ia maka wato irarona maka tono ka mae.

14 A mwane na onoono surira na qoo ira ka tari ka rao i finua mina ani na rao i mwou ka fagarongo rainia ka agua kana. Hoi ainuni ka fura mai rai rea ana ka agua kena.

15 A mataina na inuni ira na rao mai tangaa o Jisas, maka rea ko wani ia ne wonusia na ataro inago ia, ne ogaoga kena ne gafu, make nafunia ka takofa ne koro, maka maagu.

16 Arani inuni na rea na agua kena ka tamasia ka agua rainia na mwane kena mina qoo aera.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

17 Hoi ngaira na inuni gena ka nongia ko Jisas woi ni rao pania ka finua iata.

18 A mataina o Jisas ne tagetage ina qauta ia, o wani ia ke nongia woi ni takua,

19 mo Jisas ke marefa ni oqania, make woi tangaa, “Ui aporo tangara ka goamu, kui woisia tangara ka mwarao o God ne tanua tangago, minga takena nga na korofa iana tangago.”

20 Hoi o wani ia ke rao suri fato ka arani finua i Tekapolis make tamasia tangara ka arani inuni ki takena nga na taa o Jisas ne tanua tangaa. Arani inuni na rongoa na agua ne tanua tangaa o Jisas kena ka panga.

21 Jisas ke tage nikao ina qauta make tarau ina wai rafa i Galili. Hoi mataina ne uraura ina karingana aone, a rurufa rafa na inuni ka faku mai rifuia.

22 A mwane ne onoono suria na agua ni fakunga iata na Jiu ke rao mai nikao. Atana ko Jaeras, maka mataina ne rea o Jisas, make rao tangaa. Ke qogu rai uwa i uwana o Jisas,

23 make nongia rai tamania ana. E woi, “Kareku ke sugui mae! Ui takoiau kui mai fatatagia, ki koro aporo.”

24 Jisas ke takua ko Jaeras. Ngaia fato na inuni ka rao suria ko Jisas maka fakuria.

25 Iga na fakuga kena ka fefene ne tafa na oqana suria na tangafuru i farisi ne etagai matara erua.

26 Fefene kena ne rao tangara fato ka arani toketa ne rako aera wau, make marefa ka agua nai tanua rainia, maka fagafafara apena mwa. Make fagafatongi nikao ka faaga iana tangara, make marefa ni pagai koro, minga ke wau aerataga mwa ke rao.

27 A fefene ia ke rongoa ko Jisas, make kari mai imurina ina qaiawogata na rurufa ni inuni ia make fatatagia rao mwa ka gafu iana make tako mereana mwa ke woi, “E manga qai fatatagia rao mwa ka gafu iana, makau korokoro.”

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

29 Hoi ka mataina ne fatatagia na gafu iana make mamata ka gapu ia pania, make girara woi ne koro.

30 Iga na mataina ngai kena o Jisas ke fatamia ka ramwofa ne fura pania. E riri mai tangara ka inuni ira make fagatera, “Otai ke fatatagi na gafu iaku gaa?”

31 A rongoisuri iana ka woi tangaa, “Ono rao ka inuni na aruru surigo raorao gena! Rako wau ka inuni ne giri fatatagigo ana!”

32 Mo Jisas ke apariri rai rea ana ko otai ne fatatagia.

33 A fefene ia ke girara ka agua ne tarafua ia. E rao mai minga ke gigisigisi ne maagu wau make mai qogu rai uwa inagona o Jisas. Make tamasia tangaa ka agua kena.

34 Jisas ke woi tangaa ka fefene ia, “Igo ko koro noga suria rainia ka tangamworanifa iamu. God ki watego ka marapefa. Igo ko koro, ke marefa nui pagai fafafara.”

35 A mataina o Jisas ne tamasi maunga, tana mwane ka rao mai pani ka ruma iana o Jaeras, maka woi, “Siana rai rao mai ana rai fagaosi apena ka fagausuri kaa, suria karemu ke mae fato noga.”

36 Jisas ke rongoa ka agua na woisia kena, make woi tangaa ko Jaeras, “Siana rai tako rafa aera ana, ui tangamworani mwa.”

37 Jisas ke marefa ni oqania ka inuni ni takua, o Pita mwa mo wafaiesina, o Jemas mo Jon.

38 Ngaira ka aporo i finua afainia ko Jaeras maka rera ka inuni na angiangi maka rongo rafaera.

39 Hoi o Jisas ke qanu i ruma make woi tangara, “Siana kamu angiangi manga kaa, ke qau mwa ke arao kaa. A kere fefene kena ke marefa ni mae. E mauru mwa ngai kena.”

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

40 Mina inuni ira ka mamanatainia ko Jisas. Imurina o Jisas ne kasira fura i metara pania ka ruma ia, e toraia ke emana na kere fefene ia me enana mina rongoisuri iana ne eoru maka rao ina agua ne taotao iga.

41 E fatata i rimana na kere fefene ia make woi, “Talitha koum!” ne woi, “A kere fefene, ui afaraga!” A kere fefene ia ke afaraga akau make tawotaworagofa raorao. Ngaia kaa ka farisina na tangafuru ne etagai matara erua. Arani inuni ka panga wau.

43 Mo Jisas ke woi tangara woi siana kai wowoisia tangaa ki tana inuni rainia ka fagakorofinga kena, make woi “Watea ka mwarao ki ngaua.”

Mak 6

1 Jisas ke rao pania finua iana Jaeras make aporo i finua iana i Nasaret afainira ka rongoisuri iana.

2 Tana tangiana mai iga na tangiana apuna ke rao ke fagausuri ina agua ni fakunga iata na Jiu. Ngaia fato na inuni na rongoa ka panga maka fagate, “E tanu fea ke tatanui na arani agua gaa? Ifai ke tawoa iga na giraranifa mina ramwofa rai tagarafi ana na agua ne qao riariaga gaa?

3 Ngaia kena ki karena ka Mere, a mwane tangai manirana mwa. Rainia Jemas, Josep, Jiudas mo Saemon ka goana, me esina na fefene ka ogaoga afainigia i finua iaka kaa.” Hoi ainuni ira ka ngaroitainia.

4 Mo Jisas ke woi, “Arani inuni ka tako fagafigaira rainia ka maurukari, marefa mwa ka inuni i finua iata mereata mina goata mina ani na mira wora sio mwa.”

5 O Jisas ke marefa ni gira tanui ana ka agua ni qao riariaga iga ka agua kena, mina fagakorofira ana mwa ka guata na inuni rai fatatagira ana.

6 E panga rainira wau ka inuni gena marefa nai tangamworani gena. Jisas ke fagausuri ina arani kere qogona fagarangia sio mwa.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

7 Make kafu onira fakura ka aposol iana, tangafuru ne etagai matara erua, make kasira ka fura ka rao, wairaa erua naru arao faku afainia ka ramwofa ni raga ataro ana.

8 E woi tangara, “Mu gira tau airiwato ana. Maki siana rai tau anga ana, kee na ngaufa, kee na faaga.

9 E koro mwa rai naka i uwamiu ka puuti maki siana kamu tautau gafu rai orisi ana.

10 A mataina ne rao ka onigamu qanu i ruma mui ogaoga raorao kena, ki taua ka mataina mu furafura pania na finua kena.

11 I manga tana a finua ke marefa nai onigamu qanu iga, kee nai fufufu karinga tangai ka tamasinga iamiu, maka mui furafura pania, maka mui kangikangira wau ka rafu i uwamiu, rai fagaqao ana rainia tangara woi God ke pagai fafagaetangira.”

12 Hoi aposol ira ka rao ka tatawatawa tangara ka inuni woi nai riri tangaa ko God.

13 A ragaira ka ataro na rako aera wau, maka fagakorofira ka inuni na rako aera ne tanura na ape aera, rainia ka oel iga na olif na taufira rainira.

14 O Herod na mwane rafa ni finua ke rongoa nikao ka taa rainia ko Jisas. Tana inuni ka takosia woi o Jon ne fagamaanu apuna, ne tafi aporo pania na maefa, make nafunia ka ramwofa rai tanui ana ka arani fagaqaonga.

15 Tana inuni ka woi, woi na Elaeja, kee tana maurukari na qani oga mai inago.

16 Mo Herod ne rongoa na agua rainia ko Jisas kaa, ke woi, “Jon ngai kena! Au woisia ka retea worosia na riona ia, mina mataina ka ke tafi aporo.”

17 Hoi, Filip ke auragia inago ka Herodias, mo Herod o goana mereana ke mai raua ka inuni iana o goana ia, Filip. Hoi Jon ke woi tangaa ko Herod, “E marefa ni koro tangago nui toraia ka inuni iana ogoamu.” Hoi rai tanua ana

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

na agua ni koro rainia na mangatana ka Herodias, Herod ke roia ko Jon ke kasia ina peresin.

19 Ka Herodias ke mangariaga tangaa ko Jon ke oqania rai nafuia ana ki mae, make asa tangaa rai tanua ana

20 suria o Herod ke ono suria mwa. E maagutainia suria e girara woi o Jon ka mwane koro make apuna. E manga ngai kena, Herod ke marefa ni tako matafa rainia ka agua ne woisia o Jon kaa, minga ke wagewage mwa rai karinga ana. Raorao mwa make tanua ka agua kena.

21 Imurina mai ka Herodias ke mwataku tangaa i mataina o Herod ne tanua na ngaufa rafa rainia na mataina ne wora make nongira ka mwane rafa iana, a mwane rafa ni ainafunafu ana iana mina mwane rafa i Galili.

22 Karena ka Herodias na fefene ke qanu mai ke mai mao tangaa ko Herod mina mwane na faku mai ira. E tanua ka agua na oqania aerisia wau. Make woi ko Herod, “A taa no nongia paniau, minga kau wawatego.

23 Au fagatapusi woi tangago. Au wawatego ka taa mwa no nongia, manga tana apanana na arafanga iaku manga no oqaoqania.”

24 A kere fefene ia ke rao ke fagatea ke enana, “A taa ko takosia ne araria qai nongia?” Enana ke aramia, “A qauna o Jon ne fagamaanu apuna!”

25 A kere fefene ia ke mafarufaru ke aporo tangaa ko Herod ke woi tangaa, “Ina mataina nga ka nau oqania ka qauna o Jon ne fagamaanu apuna iga ka apira!”

26 A mwane rafa o Herod ke faitakoi rafa wau rainia ka taa ne woisia, make marefa ni oqania woi ni fafagaerisia ka taa ne qani woisia kena inagota na mwane na faku mai gena.

27 Hoi ne mafata rainia ka tamasinga tangara ka mwane na onoono isuria kai retea worosia na riona Jon ina peresin.

28 A mwane ia ke naka ka qauna ia ina apira make toraia ka kere fefene. Make watea ke enana.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

29 A mataina na kare iana o Jon na rongoa woi na nafuia, a toraia ka apena ka naka ina waqa.

30 Imurina na aposol na aporo mai tangaa o Jisas, a tamasia tangaa ka arani agua na tanui maka fagausuri rainigi.

31 Make rako ka inuni na arao mai maka arao ke marefa ni tonga mataina tangara ko Jisas mina aposol rai ngaufa. Hoi o Jisas ke woi, “Ai rao tangaa ka agua ne araria woi nai oga getegia kai mamaro.”

32 A rao ina qauta ka rao ina agua ne araria woi nai oga getera iga.

33 Mina inuni rako ka rera maka takosia rao ka agua na arao iga kena. Hoi na arani inuni pania arani finua ka tari ka qainago ka mataro kena.

34 A mataina o Jisas ne wato pania na qauta ia, e rea ka apena rurufa rafa ni inuni ke qao manga na sip ne marefa na mwane ni onoono i surira ia. Make takoira ka inuni gena make faganega ke fagausurira rainigi ka agua rako wau.

35 Iga na manurafitana ngai kena ka rongoisuri iana o Jisas ka mai woi tangaa, “Agua kaa ke manga na feeru ia, make qongi noga.

36 Nakara wau ka inuni gaa, kai rao, ke araria woi nai rao i mwou, mi finua ne fagarangi kai woria mwarao kai ngaua.”

37 Jisas ke woi, “Mui watera ka mwarao kai ngaua.” Hoi a rongoisuri iana ira ka woi, “Aigii, manga ifai ki igia ka wawatera rai ngaufa? Manga woi na maemu iga na farisi ne etagai, make marefa wau ni arari rai woria ana ka ngaufa ni arararira fato.”

38 Hoi o Jisas ke woi, “A purete ne efita ki afainigamu? Rao kamui ono.” A rogoia maka woi, “Kere purete ne erima mina kere siare ne erua.”

39 Jisas ke woi tangara ka rongoisuri iana kai woi tangara ka inuni ira kai oga wato, ina mwani raua.

40 A oga wato ina rurufa ni tangarau (100) mina tangafurua ne erima (50).

41 Jisas ke tawoa ka purete ne erima ia mina siare ne erua ia. E ono akau i Heven make fagaapunari ka ngaufa. Make topia ka purete make watera ka

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

rongoisuri iana rai watera ana ka inuni ira, make mafata rainia ka siare ne erua ia, ke araria na arani inuni ke ngaungau.

42 Imurina na arani inuni na ngau ka masu,

43 a rongoisuri iana o Jisas ka rugunia ka mafufugana ngaufa ke wonu ka tangafuru ne etagai matara erua na faini na purete mina siare.

44 A qera ne erima (5,000) na mwane ka ngaua na naufa ia afainira ka fefene mina kare nikao.

45 Ina mataina nga kena o Jisas ke tanura ka rongoisuri iana ka tage ina qauta ka tarau i Betsaeda. Mi ngaia ke oga ke kasira ka inuni gena ka rao.

46 Make kafu fagaomira make akau ina rawona fungana rai fagarafenga.

47 Iga na manurafitana kena ke oga mwa kena getea, mina qauta ia ki tana agua ina gupuna wai ia.

48 Hoi e rera ka rongoisuri iana ira ne asafira ka farutangaa suria na mia faisuara ka roga. Iga na maworoatana Jisas ke rao tangara, e taworagofa i wai ke rao rai tefia ana ka qauta ia.

49 Mina rongoisuri ira ka rea ko Jisas ne taworagofa i wai, maka kato woi na nununa na inuni, maka faingere.

50 Ngaira fato ka rea maka maagu wau, maka iga na mataina ngai kena ke woi, “Siana rai tako rafa ana mina maagufa. Inau mwa o Jisas.”

51 Make tage ina qauta ia afainira, mina roga ia ke fato rao. A rongoisuri iana ka panga wau.

52 A takofa iata ke aqouqou wau, ke marefa nai tako matafa rainia ka agua rainia na purete ia.

53 Jisas mina rongoisuri iana ka taraufia ka wai ka rao ka mea qanu ka qauta ia mamata fagarangia ka finua i Kenesaret.

54 A mataina na wato pania na qauta ia, inuni ira ka ono girara ko Jisas,

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

55 maka tari rifuia ka apanana na finua ngai kena rai toraira ana mai tangaa ka goata na ape aera iga ka qana. A totoraira mai tangaa ina arani mataina na rongoa ifai ne ogaoga iga.

56 Iga na arani finua mina mwou na fasi iga mina na maket ne arao iga o Jisas, inuni gena ka totoraira mai ka inuni na ape aera tangaa. A nongia woi nai fatatagi mwa ka gafu iana. Ainuni gena ka fatatagi ka qotona gafu iana maka koro rao.

Mak 7

1 Tana Farasi mi tana fagausuri iga na Lo iana o Mosis pania i Jerusalem ka rao mai ka ura rifuia ko Jisas.

2 A rea ki tana rongoisuri iana ke marefa nai tanani ka rimata minga ka ngau.

3 A Jiu afainira ka tana Farasi ka rao suri ka fagausuringa iata iurata inago mai noga. Raorao mwa ka tatanani ka rimata maka kafu ngaungau.

4 Marefa ko otai ngaura na mwarao na worira ina maket minga ka tatanani noga. Arao suri nikao ka fagausuringa rako aera, manga na tanani ana na totono mina mwarao ni wai, mina apira.

5 Hoi tana inuni iga na Farasi mina Fagausuri ka fagatea ko Jisas, “E fea ka rongoisuri iamu ke marefa nai rao i suria na fagausuringa inago mai? E fea, ke marefa nai tatanani na rimata makai kafu ngaungau?”

6 Jisas ke aramira, “Igamu kamu fagakoromaamiu wau! A maurukari Aesaea ke oto ne segea woi o God ke woi, ‘Igamu fato kamu fafagaakausiau rainia mwa ka tawatawanifa, minga ke marefa mui tatakosiau.

7 A mwarao purua mwa ka wogasiau ana mu tanua kena, mataina mu fafagausuringainia na agua ne tanua mwa na inuni.’

8 Mu tora getegamu panigi ka faifataninga ne nakai mai o God, maka mu taura ka agua na fagausuri rainigi na inuni.

9 Mu girara wau ka agua rai ngaroitainigi ana ka faifataninga ne nakai mai o God, ke araria woi mui arao i suri ka fagausuringa iamiu mereamiu!

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

10 E fea, Mosis ke marefa ni woi tangagamu rai tako fagafigaira ana ke emamiu me enamiu? Manga ifai, e woi tangagamu woi mui nanafuira funuira ka ani na aroaroafurigamu emata me enata?

11 Maka mui fafagausurira kai inuni woi siana kai tatamanira ke emata me enata. Mu woi na mwarao namu nafuni gena ka mafata rai tangaa ko God.

12 Marefa mui fagamwatakura ka inuni gena rai tamanira ana ke emata me enata,

13 maka marefa namu rao suri ka woita iana o God ne nakai tangagamu, maka mu rao suri ka fagausuringa iamiu mereamiu. Mu tanui ki ngai gi fato na agua ne aera manga ngai gena."

14 Jisas ke onira faku ka inuni ira nikao make woi, "Mui rongorongo menamenai aera maka mui ofongia kamui tako matafa ka taa nau woisia kaa.

15 A ngaufa mu nakai i faramiu ke marefa ni taanugamu kamui aera woi igamu ke marefa ni ararigamu mui wowogasia ko God. A woita aera ne furafura mai i faramiu ki nga na agua ne tanugamu kamu aera."

17 Imurina o Jisas mina rongoisuri iana na rao panira na inuni ira ka rao ka qanu i ruma, a fagatea na taa ka rarona tamasinga kena.

18 Ngaia ke aramira, "Mu fea! Igamu kamu qekaqekaga mangara na inuni gena nikao. A mwarao ne arao mai, make mai qanuqanu i farana na inuni, ke marefa ni gira fagaerisia ana ka inuni ina maana o God.

19 Marefa ni qanu i mangatamiu, minga ki aoqamiu, minga ke kafu furafura pania ka apemiu." A mataina o Jisas ne woisia na agua kaa, ki ngaia ke woisia woi na arani ngaufa ke araria mwa na ngaua.

20 Hoi o Jisas ke woi, "A taa ne fura mai pania na mangatamiu ka agua ne tanugamu kamu aera. Aerafa ne furafura mai pania na mangatamiu ke fafagaerisigamu.

21 Aerafa ne furafura mai pania ka mangatamiu, ka takofa aera, tanui ana na agua ni oraoraga ana, fanagoa, nafunga,

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

22 qagararanga ana, patoto, mamaongoga, qaqanganifa, agua ne qao aera, fairafai, faimaerongai ana, qaqaeaganifa, mina qekaqekaga ana.

23 Arani mwarao gaa ka rao mai pania ka mangatamiu, ki nga na agua gaa ke tanugamu ke marefa ni araria rai wogasia ana ko God.”

24 Jisas ke rao iga ka agua fagarangia na finua i Taea, make oga iga i ruma iana tana inuni. Marefa ni oqania woi na inuni kai girara woi ngaia ke kena, minga ka rogoia mwa.

25 A fefene ne qanufia na ataro i karena ke rongoa ka agua ne ogaoga iga o Jisas. Make rao tangaa ke qogu rai uwa wato i uwana.

26 A fefene kena ka Grik make wora i Siria na agua na woisia woi i Fonisia. Make nongia ko Jisas woi ni ragaia ka ataro kena pania ki karena.

27 Mako Jisas ke woi, “A fafagangaura inago ka kere kare! Marefa ni araria nai tawora ki taa ngaufa kai fafagangaura rainira ka aoo.”

28 A fefene ia ke aramia ke woi, “Mwane rafa, aoo maka ka girara ngaura ana mwa ka mafufugani na ngaufa na fafagawotari na ka kare pania na qea.”

29 Jisas ke aramia aporo ke woi, “E mwora ngai kena! Ui rao ina mataina kaa. Ataro ia ke fura pania ki karemu.”

30 A mataina na fefene kena ne mataro wau i finua, e rogoia ki karena wau ki karena ne taotao i qana. Ataro ia ke fura pania.

31 Jisas ke rao pania ka apanana i Taea make rao ina apanana i Saeton make rao irawona wai rafa i Galili, e qanu i provins i Tekapolis.

32 Tana inuni ka toraia mai tangaa ka mwane ne guguruga make marefa ni tamasi. A nongia ko Jisas woi ni fatatagia mwa.

33 O Jisas na toraia panira na fakunga ia, make fusugi ka karingana o wani ia rainigi ka kakauna. Make misu, make naka i meana o wani ia.

34 Jisas ke ata akau tangaa ki Heven, make manawasua make woi tangaa ko wani ia, ke woi “Efata!” e woi, “Ui tafatafa!”

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

35 Ina mataina nga kena o wani ia ke rongorongo, make mwataku ne tamasi menamenai ana.

36 Jisas ke woi tangara ka inuni ira woi siana kai tatamasia raorao ka agua ne tanua kena. Hoi maka memera tamasi wau minga ka tarofainia mwa ka agua kena,

37 maka panga wau maka woi "Arani mwarao ne tanui gaa ke koro! Minga ke fagakorofira ka inuni marefa nai rongo makai tamasi."

Mak 8

1 Murina tana tangiana mai nikao, apena rurufa rafa ni inuni ka faku rifuia ko Jisas. Marefa nai nafunia ngaufa rai ngaura ana. Hoi Jisas ke onira faku ka rongoisuri iana make woi,

2 "Au takoira ka inuni gaa. A oga afainiau i suria ka tangiana ne oru, make marefa ka mwarao nai ngaua.

3 Finua iata tana inuni ke tao fagatauria ka agua kaa. E rao kau kasira ka arao magau, wari na qaqaga mamae i tara na aporo i finua."

4 A rongoisuri iana ira ka woi, "A finua kaa ke manga ne feeru ia. I fea ka rorogoia iga na ngaufa ne arararia na rufufa rafa ni inuni kaa?"

5 Jisas ke fagatera na ngaufa ne efita kamu nafunia, maka aramia aporo ka woi, "A kere purete ne epiu."

6 Imurina o Jisas ke woi tangara ka rurufa ni inuni ira ka oga wato. E tawoa ka purete ne epiu igi, make fagaapunari. Hoi make topitopira make mafata rai tangara ka rongoisuri iana ira, ka mafata rai tangara ka inuni ira.

7 Mina kere siare marefa ni rako nikao ki afainira, murina o Jisas ne fagaapunari na siare igi, e woi tangara ka rongoisuri iana ira ka mafata rai tangara ka inuni ira.

8 Rurufa na mwane ne araria na qera ne efai (4,000) ka ngau ka ngaufa ia maka masu, mina taa na ani ne tara rao ka fagawonusira rainia ka faini rafa ne epiu. Imurina nga na mataina o Jisas ne kasira na inuni ira ka rao.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

10 E rao ke tage iga ka qauta afainira ka rongoisuri iana maka tarau iga ka agua i Dalmanuta.

11 Tana Farasi ka rao mai maka faganega faitorgiri afainia ko Jisas. Ngaia oqania woi nai ofongi, maka nongi, woi ni tanua ka fagaqaonga pania ki Heven.

12 Jisas ke manawasua make woi tangara, “Nga ne fea, kamu oqania raorao mwa woi namui reregi na fagaqaonga gaa? Au woi mwora wau tangagamu, e marefa ka fagaqanga qai pagai tanua tangagamu kamu rerea!”

13 Make rao panira. Hoi ne tage nikao ina qauta make tarau tangaa ka apanana i wai ia.

14 A rongoisuri iana ka qono rainia rai tau purete ana, maka taua mwa ke etagai afainira ina qauta.

15 Jisas ke fagananaura, ke woi “Mui onoono. Mui onoono menamenai aera rainia ka iist iata na Farasi mi iana o Herod.”

16 A rongoisuri iana ka faitamasi mereata ka woi, “Wari ne woisia ka agua kena suria marefa nai tau purete.”

17 Jisas ke girara ka agua na takosia kena make fagatera, “A taa kamu tatamasia rainia woi marefa nai nafu purete? E fea mamaunga mui takotako matafa, takofa iamiu gena ke qono mau ngai?

18 E guru ka maamiu make guguruga ka karingamiu? Marefa mui takosia

19 afaini ne efita ke wonu rainia na ngaufa ne tara rao ina mataina nau fagangaua na qera ne erima (5,000) nau fagangaua ia?” A rongoisuri iana ka aramia ka woi “Aa, A faini na tangafurua ne etagai matara erua ke wonu.”

20 Jisas ke fagatera nikao, “Me efita na faini na ngaufa na tara kamu rugunia na mataina nau topia na purete tangara na qera ne efai ia?” Aramia ka woi, “E epiu.”

21 Hoi o Jisas ke woi tangara, “E fea, mamaunga mui takotako matafa rainigi ka agua gaa?”

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

22 A mataina o Jisas mina rongoisuri iana na arao i Betsaeda, tana inuni ka toraia mai ka mwane ne guru tangaa maka nongia rafaera woi ni fatatagia ko wani ia.

23 Jisas ke fatata i rimana make toraia fura pania ka qogona, make misu i maana wani ia. E fatatagia ko wani ia make fagatea e fea tana mwarao ke girara regi ana.

24 O wani ia ke ono akau make woi, “Au rera ka inuni, maka qao manga na apenagai na tataworagofa raorao.”

25 Make fatata i maana o wani ia, ki na mataina ka ko wani ia ke qore. A maana ke koro, make regi ka arani mwarao menamenai aera.

26 Jisas ke woi tangaa ko wani ia, “Ui aporo i finua ina mataina kaa, maki siana ko arao i Betsaeda.”

27 Jisas mina rongoisuri iana ka rao suria ka finua rako ne fagarangia na finua rafa i Sisaria Filipae. A mataina na arao wau kena, make fagatera, “Ainuni gena ko otai ka woisiau rainia?”

28 A rongoisuri iana ka aramia aporo, “Tana inuni ka woi woi o Jon ne fagamaanu apuna ki igo, kee o Elaeja. Tana inuni ka woi woi igo ki tana maurukari.”

29 Hoi Jisas ke fagatera, “Mi igamu kamu woi fea rainiau?” O Pita ke woi, “Igo kena ka Mesaea!”

30 Jisas ke fagaapuapura ka rongoisuri iana woi siana kai wowoisia tangaa ki tana inuni.

31 Jisas ke faganega rai tamasi ana tangara ka rongoisuri iana ka agua ne pagai tatarafua. E woi, “Tana mwane rafa iata na Jiu, mina qauta na mwane ni raperapega, mina fagausuri iga na Lo iana o Mosis ke tanua ka Kare ni Inuni ke fafara rafaera. A pagai ngangaroitainia maka nanafuia, maka tangiana ne eoru ke tafitafi aporo.”

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

32 Hoi o Jisas ke rufaia menamenai aera ka rarona agua ne tatamasia kena. Pita ke toraia ko Jisas fura make tamasi raramwofa woi siana tamasi manga ngai kena,

33 maka mataina o Jisas ne riri ke rera na rongoisuri iana, make tamasi raramwofa tangaa ko Pita. E woi tangaa, “Satan igo, ui rao paniau. Igo kena ko takotako manga na arani inuni gena marefa ni manga o God.”

34 Jisas ke woi tangara ka rurufa ni inuni mina rongoisuri iana woi nai guru fagarangia, make woi, “Manga otai na fitangimiu na oqani rao i suriau ana, siana rai takosigo meremiu ana, maka tawoa ka taotao woro iamiu, maka mui arao mai suriau.

35 E rao ke manga mu oqani manimania ana ka ogafanamiu, ka ogafa ngaia ke pagai fafagaerisigo. Make manga mu mamafata rai mai ka ogafanamiu tangau, mi tangaa ka tarofa koro kaa, igamu kamu rorogoia ka tafinga.

36 Hoi manga no nanafuni na arani mwarao ina ano kaa, mako qoqono rainia na tafinga fuu rainia na agua gaa, efea, a mwarao gena ke girara tamanigo ana?

37 Ata ko girara tanua ana ko tawoa aporo na maurifamu?

38 Siana rai maakitainiau ana mina tamasinga iaku afainira ka inuni marefa nai tangamworani, maka aera! E rao ko mamaakitainiau inau na Kare ni Inuni, inau makau mamaakitainigo ina mataina nau arao mai iga na rarafana Emaku afainira ka enjel apuna.”

Mak 9

1 “Au woi mwora wau tangagamu, ki tana inuni na uraura gaa ke marefa nai maemae minga ka rerea ka arafanga iana o God ne arao mai afainia ka ramwofa.”

2 Tangiana ne eono imurina mai Jisas ke toraia ko Pita, o Jemas mo Jon ka takua. A fura iga ka fungana ne akau, ne araria na ogaoga getera iga. O Jisas ke orisi ka qaofanana i maata na rongoisuri iana ira,

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

3 mina gafu iana ke siki afuru wau tefaria ka gafu nai wasia ke siki, marefa ko otai ina ano kaa ni girara wasi ana na gafu ki siki manga kaa.

4 Hoi o Mosis mo Elaeja ke e gana naru memea tamasi ko Jisas.

5 Pita ke woi tangaa ko Jisas, “A Fagausuri, e koro aera woi igia ke e kaa. Igami kami akea ka rofu ne oru, etagai tangago, etagai tangaa ko Mosis, me etagai tangaa ko Elaeja.”

6 Mo Pita mina tamana ira ka maagu wau, make marefa ni girara ka taa ne tatamasia kena.

7 A nununa na aroto ke mai gafuira. A ringiringi ke tamasi mai irarona na roto ia ke woi, “Eka ki kareku, makau komania. Mui rongoa ka taa ne wowoisia gena.”

8 Ina mataina nga kena a rongoisuri ira ka ono raorao, maka rea mwa ko Jisas.

9 A mataina o Jisas mina rongoisuri iana na watowato mai ina fungana ia, e woi tangara woi siana ka wowoisia na agua rainia agua na rea ia, ke rao ke taua na mataina na Kare ni Inuni ne afaraga aporo pania na maefa.

10 Hoi ngaira ka rongoa maaki maka inuni nai fagakaringa rao nikao, maki ngaira ka qaga tatako mwa rainia ka taa ka rarona woita iana tangara gena ne wowoisia iga na “afaraga aporo pania na maefa kaa.”

11 A rongoisuri gaa fagatea ko Jisas, maka woi, “E fea, na fagausuri iga na Lo iana o Mosis ka woisia, woi na Elaeja ke qaqainago mai mina Mesaea ke kafu arao mai, naa?”

12 O Jisas ke aramira ke woi, “Elaeja ke arao mai rai fagananau ana ka arani mwarao. Make e fea, na woisia ka Segesegefa Apuna ke woi nikao woi na Kare ni Inuni ke fafafara tefa wau maka ngangaroitainia, naa?

13 Au tamasi taragani wau ko Elaeja ke rao fato mai noga, mina inuni ka tanua ka agua rainia manga na oqania, manga na Segesegefa Apuna ne qani woisia woi na tanua ia.”

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

14 A mataina na rongoisuri iana o Jisas ne eoru mi ngaia na aporo wato mai, a rea ka rurufa rafa ni inuni rifuira ka rongoisuri iana. Fagausuri iga na Lo iana o Mosis ka memera faitogiri afainira ka rongoisuri gena.

15 A rurufa ni inuni ira ka rea ko Jisas maka panga rainia mina ka arani inuni ka mafarufaru ka rao tangaa ko Jisas maka tamasi fagakorofa.

16 Jisas ke fagate, “A taa kamu fafaitogiri rainia kena?”

17 Tana inuni iga na rurufa ia ke aramia ke woi, “A fagausuri, au toraia mai ki kareku na kere mwane tangago. Ataro ke tanua ke marefa ni tamasi.

18 Arani mataina na ataro kana ne mai wawatofia kareku kaa, e kasia wato ina mwako make tanua ke furafura i farana ka futofuto make garagara rugufai ka riwona minga ke farafara. Minga ke oraga ka apena. Au nongira ka rongoisuri iamu woi nai ragaia ka ataro kana pania, make marefa nai girara tanua ana.”

19 Jisas ke woi, “Aigii, Igamu kaa, ke marefa wau namui nafunia ka tangamworanifa! Au ogaoga qorafu manga ifai afainigamu? E fea kau mai rogoia na agua ka afainigamu? Toraia mai ka kere mwane kena tangau.”

20 A toraia mai ka kere mwane ia. A mataina ne rea o Jisas na ataro kana e tanua ka kare ia ke maemaeo. E apuri wato ke apuripuri minga ke fura i farana ka futofuto.

21 Jisas ke fagatea ke emana na kere mwane ia, “E qorafu manga ifai ke tanu manga kaa?” O wani ia ke aramia aporo ke woi, “E faganega na mataina ne sisitai aera.

22 Ataro kena ke katofia rai nafuia funuia ana ke toraia ina giu mi i wai. Ui oqa koro kui takoigami kui tamanigami manga no girara tanu ana!”

23 Jisas ke aramia, “E fea ko woi ‘manga no girara tanua ana?’ Arani mwarao ke mwataku tangaa ko otai ne tangamworani!”

24 Ina mataina nga kena emana na kere mwane ia ke fagangere, “Au tangamworani, ui tamaniau, au tako anumwanumwa.”

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

25 A mataina o Jisas ne rea na fakunga ne rako mai ke tamasi raramwofaga tangaa ka ataro ia ne tanua na kere mwane ia ke marefa ni tamasi miki rongorongo. Make woi, “Au woi tangago wau nui fura mai pania ko wani kena. Siana ko fafagaosi apena nikao.”

26 Ataro ia ke gaparia ke ngere make tanua ka kere mwane ia ke tata fato ka apena. Make fura pania. A kere mwane ia ke qao manga ne mae ia, mina guana inuni gena kato woi mwa ne mae.

27 Mo Jisas ke fatata i rimana make tamania ke ura akau.

28 Imurina o Jisas mina rongoisuri iana na aporo i finua ka oga getera, maka fagatea, “E fea ka marefa ni mwataku tangagami rai ragaia ana na ataro kana?”

29 Jisas ke aramira, “A fagarafenga mwa ke gira ragaia ana ka ataro manga ngai kena.”

30 Jisas ke rao afainira ka rongoisuri iana ka rao irarona provins i Galili, make marefa ni oqania ki tana inuni rai girara ana,

31 suria ne fafagausurira ka rongoisuri iana woi ngaia na Kare ni Inuni ka mamafata rainia tangara ka inuni na nanafuia funuia, make tafitafi aporo mai ina na aoruta na tangina.

32 Ngaira na rongoisuri iana ke marefa nai tako matafa rainia ka rarona agua ne tatamasia o Jisas kena, maka maagu rai fagatea ana.

33 Jisas mina rongoisuri iana ka rao i ruma iana i Kapanaum. Imurina na qanu i ruma, Jisas ke fagatera, “A taa kamu fafaitogiri rainia i tara ia?”

34 A fafaitogiri rainia woi otai ke tefa i fitangita, maka ngaroi nai aramia ana.

35 Imurina o Jisas ne oga wato make woi tangara ka tangafurua ne etagai matara erua na rongoisuri iana woi nai faku rifuia make woi, “E rao kamu oqania ka agua ni tako fagafigaigamu ana, mui taotao rai inuni purua mwa kamui tatagara tangara ka arani inuni fato!”

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

36 Hoi o Jisas ke fagaurasia ka kere kare fagarangia. E taroroia ka kere kare ia make woi,

37 “A mataina mu wagewagesia kamu onia qanu na kere kare suria rainiau, nga mu oniau qanu nikao ngaia. Mina mataina mu wagewagesiau kamu oniau qanu nga namu onia qanu ngaia na ani ne kasiau mai ka ngaia.”

38 Jon ke woi, “A Fagausuri, mi rea ka mwane ne ragaraga ataro iga ka atamu panira ka inuni. Make marefa ka tamaka, maka mi woi tangaa ke marape.”

39 Jisas ke woi tangara ka rongoisuri iana, “Siana rai fagamarape ana. Marefa ko otai ne tatanui na mwarao ne qao riariaga iga na ataku ni riri mai ki ki wowoisia na agua aera rainiau.

40 Otai ne marefa ni tanua na agua rainigia ki ngaia kena ka tamaka.

41 Au woi mwora wau tangagamu, otai nai inuni ne wawategamu na kaokao na wai suria mu nafuniau, suria woi igamu ka kare iaku, ngaia kena ke pagai wawatea ko God ka worina.

42 “O God ke pagai fafagaetangira ka inuni na totoraiara tana inuni na mwarumwarusiga na rao suriau noga gaa rai tanui ana nikao ka aerafa. Ngaira gaa na totoraira rai tanua na aerafa, ko God ke fafagaetangia tefa wau nga. A fagaetangifa kaa ke tefaria rao nikao ka inuni na rakua na fau ne figa i riona, ka kasia ina matawa roto!

43 Ke manga na rimamu ke fafagaerisia raronimworanifa iamu, ui retea rao. E koro woi igo kui arao tangaa ka tafinga afainia ka rimamu ne etagai tefia rao manga ne tonga rimamu ne erua ko arao ina giu ina Hel ne marefa ni pagai maemae.

45 E manga na uwamu ke fafagaerisia ka raronimworanifa iamu, ui retea. E koro woi igo kui rao tangaa ka tafinga afainia ka uwamu ne etagai pania ka uwamu ne erua maka kasigo ina Hel.

47 Manga na maamu ke fafagaerisia ka raronimworanifa iamu, ui asiria panigo. E koro tangago nui arao tangaa ka arafanga iana o God afainia ka maamu ne etagai pania ka maamu ne erua maka kasigo ina Hel.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

48 A mwaamwaa iga na agua kena ke marefa nai pagai maemae, mina giu ke ma ni pagai maemae nikao.

49 Arani inuni ka pagai fafagataraganisira irarona giu.

50 A soro ke koro, maka rao ke fafagamarefaga ka marasigafanana, e tautanu fea ke mamarasiga aporo nikao? Mui nafunia ka ogafa iga na marapefa afainigamu fairifui fato, manga na korofa iga na soro koro."

Mak 10

1 A mataina o Jisas ne rao, e rao ina provins i Jiudia make rao i tana apanana na wai i Jodan. Tana rurufa rafa ni inuni ke rao mai tangaa nikao, mina raorao mwa ia, e fagausurira.

2 Tana Farasi ka katofia ofongia ana ko Jisas, maka akau mai tangaa maka fagate ne fea e koro mwa tangaa ka mwane rai fariwoa ana pania kani iana.

3 Jisas ke fagatera, "A taa ke woisia na Lo iana o Mosis rainia na agua ngai kena?"

4 Ngaira ka aramia ka woi, "Mosis ke fagamwatakua tangaa ka mwane rai segea ana ka pepa ni kasifa rai sege ana make kafu kasia ka inuni iana."

5 Jisas ke aramira, "O Mosis ke wategamu ka fagausuringa ngai kena suria igamu ke marefa mu oqani rao suria ana fagausuringa iana o God.

6 Mi iga na faganegana God ke tagarafiraurua ka mwane mina fefene.

7 Ngaia ngai ke a mwane ke arao pania ke emana me enana make auragi.

8 Aru koa faku, makaru tao rai inuni ne etagai mwa. Hoi karu marefa woi na inuni ne erua, minga ke etagai.

9 Ke marefa ko otai ni wowoeraurua faitigi suria o God ke fagafakuraurua gena."

10 A mataina o Jisas mina rongoisuri iana na aporo mai i ruma, a fagatea rainia ka agua ne woisia ia.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

11 Make woi tangara, “A mwane ne kasia na fefene iana make auragia tana fefene nikao, ngaia ke ranga fainia kani ia.

12 A fefene ne kasia na a mwane iana make auragi nikao, ngaia ke ranga fainia ko wania.”

13 Tana inuni ka tora ira mai ki kareta tangaa ko Jisas ki woi ni fagaapunarira ni fatatagira, mina rongoisura iana ka fagaapuapura woi siana ka fafagaosi apena.

14 A mataina ne rea o Jisas na agua kena, make tamasi raramwofaga, ke woi, “Mui nakara wau ka kere kare gena kai rao mai tangau. Siana rai fagamakukura aporo ana. Ainuni tautanu mangara na kere kare gaa ke araria ka arafanga iana o God.

15 Au woi mwora wau tangagamu, marefa mui girara qanu ana iga ka arafanga iana o God, manga mu tawoa manga na kere kare gaa.”

16 Hoi o Jisas ke ragaira ka kere kare ira make fatatagira ke fagaapunarira.

17 A mataina o Jisas ne taworagofa ke watowato i tara, a mwane ke tari mai tangaa, make qogu rai uwa, make fagatea, “A fagausuri koro, ata kau tanua kau tawoa na tafinga fuu?”

18 Jisas ke aramia aporo, “E fea ko woisiau woi nau koro? Nga o God mwa ke koro.

19 Mu girara fato noga ka faifataninga, Siana kamu nafunafu piri. Siana kamu qaqagararanga. Siana kamu fanago. Siana kamu tatamasia ka agua marefa ni mwora rainia ki tana inuni nikao. Mui takotako fagafigaira ke emamiu me enamiu.”

20 O wani ia ke aramia aporo ke woi, “A Fagausuri, au taura ka faifataninga gena faganega mai pania ka mataina nau kere kere mwane.”

21 Jisas ke qoretainia menamenai aera ko wani ia, make oqaniaerisia wau make woi, “A mwarao ne etagai ke araria no tanua, rao kui fagaworingai ka

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

arani mwarao no nafuni, makui mafata rai tangara ka inuni ne marefa nai nafuni faaga, mako nanafunia ka faaga rafa i Heven. Mako kafu takuau."

22 O wani ia ke rongoa ko Jisas ne woisia na agua kena, make rao, marefa ni koro ka mangatana make faitakoi suria ne tefa ka faaga iana.

23 Jisas ke ono rifurifu make woi tangara ka rongoisuri iana, "E asa tangara ka inuni na nafuni rurugua rai qanu ana iga ka agua ni arafanga iana o God!"

24 A rongoisurira ka gaparira rai rongoa ana ka agua kena. Hoi o Jisas ke woi tangara nikao, "E qara wau rai qanu ana iga arafanga iana o God!

25 Nga na agua mwora ke e kaa, e asa tangaa ka kamel ni qanu iga ka warara iga na nira ni tai gafu ana, make asa wau tangaa ka mwane ne togoani rurugua rai qanu ana iga ka arafanga iana o God."

26 A rongoisuri iana o Jisas ka panga aera wau, maka faifagate mereata, "E tautanu fea ka inuni ke rorogoia ka tafinga fuu?"

27 Jisas ke ono ira make woi, "Tana mwarao marefa nai girara tanui ana ka inuni, mo God ke girara tanui ana mwa ka arani mwarao."

28 Pita ke aramia, "Hoi, mi rao panigi ka arani mwarao rai rao i surigo ana!"

29 Jisas ke woi tangaa, "Au woi mwora wau tangagamu, ko otai ne arao pania na finua iana, kee na mwane ne mera wora, kee ne fefene ne mera wora, kee enana me emana mi karena, kee na mwako iana rainiau mi rainia tarofa koro,

30 ke pagai tawoa ka mwarao. Mi iga na ano kaa awawatera fagatangarau ka ruma mina mwane mina fefene na mera wora me enata mi kareta, mina mwako, make manga na tatau fagaqaomata iga ka raronimworanifa iaka rainiau. Hoi ka pagai nanafunia ka tafinga fuu ina ano ne pagai arao mai,

31 maka inuni na qainago ina mataina kaa na pagai qaqai muri, mina arani inuni na qai muri ina mataina kaa, ka pagai qaqainago."

32 Ngaira rongoisuri iana ira ka takou a mataina o Jisas ne toraira tangaa i Jerusalem, mi tana ani na arao i suria ka maagu. O Jisas ke toraira nikao ka

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

rongoisuri iana tangafuru ne etagai matara erua ka rao getera make woi tangara rainia na agua ne pagai tatarafua, ne woi,

33 “Igia kaa, ka rarao i Jerusalem. Tana inuni ka mamafata rainia na Kare ni Inuni tangara ka mwane rafa ni mwane ni raperapega mina fagausuri iga na Lo iana o Mosis, maka wowoisia ke maemae maka mamafata rainia tangara ka mafuara,

34 ka pagai fafagamamana rainia, maka misumisuria. A raramwosia maka nanafuia funuia. Mi iga aoruta tangiana ke tafitafi aporo.”

35 O Jemas mo Jon, karena o Sepedi, karu rao mai tangaa ko Jisas makaru woi, “A fagausuri, o girara tanua ana ka agua koro tangagamirua?”

36 Jisas ke fagateraurua rainia a taa karu oqania.

37 Makaru aramia, “A mataina no rao ko mwane rafa tangaa ka arani inuni, ui oqaoqa koro, ki tana mwane ki ogaoga i otomu mi tana mwane ki mafamu.”

38 O Jisas ke woi tangaraurua, “Marefa muru girara ka agua muru nongia kena! E fea, muru gira tono ana mwa iga ka kaokao ni fafarana nau totono iga kaa, ke muru gira maanu apuna ana manga inau nau pagai maamaanu apuna?”

39 O Jemas mo Jon karu aramia karu woi, “Aa, igamirua kamuru girara tanua ana mwa!” Hoi o Jisas ke aramiraurua, “Aa, muru pagai tonofa iga ka kaokao nau totono iga, maka muru maamaanu apuna manga inau nau tanua.

40 Make marefa ki inau qai wowoi otai ke ogaoga i otoku mi i mafaku. Nga o God ke tanua na agua ngai kena.”

41 A mataina na tangafuru ne etagai na rongoisuri ne rongoa na agua ngai kena, maka mangariaga tangaraurua ko Jemas mo Jon suria na fairafai tangaraurua.

42 Mo Jisas ke onira ka faku mai ka rongoisuri iana ira, make woi, “Mu girara ki ngaira na mafuara na woisira mereata rai mwane ni finua na oqania fagaqao ana rainia woi ngaira ka nafunia ka ramwofa tefarira na inuni i finua

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

gena, mina mwane rafa tefa iata ka nafunia ka ramwofa ne tefa iata tangara ka inuni na arafa tangara,

43 miki siana kamu tautanu manga ngaira gana. E manga mui oqaoqania woi mui tefa, mui taotao mwa rai mwane ni tagaranifa tangara ka arani inuni,

44 maka mui oqani tefa wau ana, mui tatagara purua tangara ka arani inuni.

45 A Kare ni Inuni ke marefa ni rao mai ki arafa tangara ka inuni na tatagara purua, maka mwane ni tagaranifa mwa ne mafata rainia na manawana rai fagatafe ira ana na inuni rako."

46 Jisas mina rongoisuri iana ka mataro fato noga i Jeriko, mina mataina ka arao, apena rurufa rafa ni inuni ka rao surira. A mwane ne guru ne nononginongi atana ko Batimaeas i karena o Timeas ke oga i rawona tara.

47 A mataina ne rongoa woi o Jisas pania i Nasaret, maka ngere, "Jisas, Karena o Deved, ui takoiau."

48 Ngaira fato na inuni ka tamasi raramwofaga tangaa ni manapu, minga ke ngere rafa aera, "Karena o Deved, nui takoiau."

49 Jisas ke marape make woi, "Onia ki rao mai!" A onia ka mwane ne guru ia maka woi, "Siana rai maagufa. Rao mai. E onigo."

50 O wani ia ke kasia rao ka gafu ne roqo rainia ia make afaraga akau minga ke tari tangaa ko Jisas.

51 Jisas ke fagatea, "A taa ko oqania qai tanua tangago?" A mwane guru ia ke aramia ke woi, "A Fagausuri, au oqania qai ono."

52 Jisas ke woi tangaa, "Ui rao! A maamu ke koro fato noga rainia na tangamworanifa iamu." Ina mataina ngai kena o wani ia ke ono, make rao suria ka tara fainia ko Jisas.

Mak 11

1 Jisas mina rongoisuri iana ka taua ki Betfeis mi Betani fagarangia ka fungana iga na mwani Olif. A mataina na fagarangia i Jerusalem, Jisas ke kasia ka guana mwane ne erua karu qainagota.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

2 E woi tangaraurua, “Muru rao ina finua kere wau kana. A mataina nga muru qau qanu wau, muru rorogoia ka kere donki ne mamaunga nai tatageria. Muru rurufaia maka muru totoraia mai.

3 Ko otai ne fafagategamurua ‘E fea kamuru rurufa ia kena?’ maka muru wowoi nga na arafa ke oqania mai maka mi totoraia aporo mai.”

4 A rongoisuri iraurua karu rao makaru rogoia ka donki na rakua fagarangia ka maana ruma ne maia mai na tara. A mataina naru rurufaia,

5 tana inuni na uraura gena ka fagate, “E fea kamuru rurufaia na donki kena?”

6 Aru woisia tangara ka agua ne woisia o Jisas, mina mwane ira ka naka wau karu toraia.

7 A rongoisuri iraurua karu toraia ka donki ia tangaa ko Jisas, maka nakai ki tana gafu iata, make tageria ko Jisas.

8 Ngaia fato na inuni ka kangi ka gafu i tara, mi tana inuni ka tapi arani na apenagai i qai mwou.

9 Inagona o Jisas mi murina, ka inuni ka arao minga ka ngerengere, “Oo ee! Ai fagaakausia! God ki ono korofia ka mwane ne rao mai iga na atana na Arafa!

10 God ki ono korofia ka mwane ke pagai taotao rai Arafa ni finua manga iuraka o Deved. Oo ee! Ai fagaakausia ko God i afaafa.”

11 O Jisas ke rao i Jerusalem, e qanu iga ka Ruma ni Wogasifa make farefareria ka arani mwarao irarona gena, maake suria ne manurafi noga, make aporo rao i Betani afainira ka rongoisuri na tangafuru ne etagai matara erua.

12 A mataina o Jisas mina rongoisuri iana na rao pania i Betani ne tangi mai, make magau.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

13 Kere fagatau rao o Jisas ke rea ka apenagai na fauatana rainia na fig ne suru ka qauna, make rao ke rea woi na guana ki iga. Make marefa ka guana iga, suria ne marefa ka mataina iana rai gugua ana.

14 Hoi o Jisas ke woi tangaa ka apenagai ia, “Marefa ka inuni ni pagai ngaua na guana apenagai kaa!” A rongoisuri iana ka rongoa ne woisia ka woita kena.

15 Imurina o Jisas mina rongoisuri iana na taua i Jerusalem, e qanu i Ruma ni Wogasifa make gogofira ka arani inuni na fafagawori maka woriwori. Make wogiwogira ka qea iata na inuni na fafagaorisi ngai faaga mana qoroqorongi iata na ani na fafagaworingai kugau.

16 Jisas ke marefa ni oqania ka inuni ni totora mwarao afarau irarona Ruma ni Wogasifa.

17 Make fagausurira ka inuni ke woi, “A Segesegefa Apuna ke woi, ‘A ruma iaku ke araria na wowoisia woi na Ruma ni Fagarafenga tangara fato na arani inuni.’ Migamu kamu tanua rai ruma ni aqafa iata na fanagoa!”

18 A mwane rafa iata na mwane ni raperapega mina fagausuri iga na Lo iana o Mosis ka rongoa ka agua ne woisia o Jisas maka garia ka tara tangai nafuia ana ki mae, maka maagutainia, suria na inuni ira ka panga rainia wau ka fagausuringa iana.

19 Iga na manurafitana ngai kena Jisas mina rongoisuri iana ka fura pania ki Jerusalem.

20 Tana tangiana ina gomagomafatana na rongoisuri na taworagofa ka mai tefaria ka apenagai na fauatana na fig, a rea ka apenagai ia ne maria, a wagani mina apena fato.

21 Pita ke takosia ka agua ne woisia o Jisas tangaa na apenagai ia make woi, “A fagausuri, ui ono rao! Apenagai no qani tamasi aerisia ia ke maria noga.”

22 Jisas ke woi tangara ka rongoisuri iana, “Mui tangamworani rainia ko God!

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

23 Au woi mwora wau tangagamu, e rao kamu tatangamworani rainia ko God, make marefa mui takotako ruaruaga, mu girara woi tangaa ana mwa ka fungana kana ki afaraga akau ki futaga i asi, make tanua.

24 Arani mwarao mu nongia iga na fagarafenga kamu tawoa, manga namu tatangamworani.

25 A mataina mu uraura akau rai fagarafenga, mui tawotawo kasigi ka agua na tatanui na inuni tangagamu. Ua make emamiu i Heven ke tawotawo kasigi panigamu ka aerafa iamiu."

27 Jisas mina rongoisuri iana ka aporo i Jerusalem, mina mataina ne taworagofa ke arao ina Ruma ni Wogasifa, ngaira na mwane rafa iata na mwane ni raperapega, mina tana mwane rafa iata na Jiu mina fagausuri iga na Lo iana o Mosis ka rao mai tangaa.

28 Ngaira ka fagate, "Agua taa ko nafunia rai tanui ana na mwarao ina Ruma ni Wogasifa? Otai ke watego na ramwofa?"

29 Jisas ke aramira, "Au nafunia ka agua ne etagai togo rai fagategamu ana rainia. E rao kamu oriorisia mai, makau kafu tatamasia wau ifai kau tawoa iga na agua nau girara tanui ana mwa na agua gaa.

30 Otai ke watea o Jon na ramwofa rai maanu apuna ana? E fea o God i Heven ke tana inuni mauri mwa?"

31 A takosia maka faitogiri mereata, "Rao ka woi o God ke mafata rainia na ramwofa tangaa o Jon, Jisas ke girara woi iana fea ke marefa mu tangamworani rainia ko Jon.

32 Tana agua nikao, inuni gaa ka takosia woi o Jon ne fagamaanu apuna ka maurukari. Hoi ke marefa nai girara woi ana na agua ne rao mai pania na inuni mauri mwa ke watea o Jon na ramwofa rai maanu apuna ana." A maagutainira ka inuni gena,

33 maka woi tangaa ko Jisas, "Marefa mi girara." Jisas ke aramira, "Ua, make marefa qai wowoisia wau tangagamu ko otai ne wateau na ramwofa rai tanui ana na agua nau tatanui gaa."

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

Mak 12

1 Hoi o Jisas ke tamasia nikao ka tamasinga tangara na inuni gena. “A mwane ne fasifasi mwou kena, ke fasia ka mwou ni grep, make tagarafia ka para rifuia, make tagarafia ka agua ni rosia ana ka guani na grep igi. E akea nikao ka ruma ne akau rai ono suria ana ka mwou kena. Ke mafata rainia ka mwou ia rai woriworia ana make rao pania ka finua ia.

2 A mataina ne maua na guani na grep igi, e kasia ka kare iana ia, rai tawoa ana ka wotowoto iana rainia ka maeni na grep igi.

3 A mwane na mafata rainia tangara na mwou ia ka roia ka kare iana ia. A raramwosia maka kasia ke taurafe ke aporo.

4 O wani ne nafunia na mwou ia ke kasia ki tana kare iana, mina mwane ira ka aofia ka qauna maka tau fagaqao maana wau.

5 Hoi o wani ia ke kasia ki tana kare iana nikao, maka nafuia ke mae. Hoi wani ia ke kasira ka arani kare iana ira faisuri mwa. A raramwosira ki tana mwane maka nafuira ka mae ki tana mwane.

6 O wani ne nafunia na mwou ia ke tonga karena na mwane ne etagai mwa ne oqania tefa wau. Imurina mai, e kasia ki karena na mwane ia tangara ka mwane na onoono suria na mwou ia, suria ne takosia woi na takotako fagafigaia.

7 Minga ka woi mereata, ‘Tana tangiana ke nanafunia ka mwou kaa. Ai nafuia funuia! Ke manga ngai ke maka nanafunia ka mwou ka mereaka.’

8 Hoi maka roia ki karena na mwane ne nafunia na mwou ia maka nafuia ke mae, maka kasia fura ka apena pania ka mwou ia.”

9 Jisas ke fagatera, “Ata, kamu takosia ne tanua na mwane ne nafunia na mwou ia? Au wowoisia wau ka agua ne tanua. E arao mai ke nanafuira funuira ka mwane na onoono suria na mwou kena make wawatera ka mwou ia ka inuni getera.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

10 E mwora igamu kamu girara ka Segesegefa Apuna ne woi, ‘Aguana fau ngaira na mwane ni ake ruma ana gaa, na ngaroitainia ira, ke akau mai ke tao rai apena fau manimani.

11 O God ke tanua manga kaa, maka igami kami papanga rainia wau.’ “

12 A mwane rafa ira ka girara woi o Jisas ke tatamasira, maka oqani roia ana, minga ka maagutainira ka inuni gena, maka naka wau maka rao.

13 Tana Farasi ka faku afainira ka tamana o Herod, maka kasira ki tana mwane ka rao rai fagaqekaqeka ana ko Jisas woi ni woisia ka agua marefa ni oto.

14 A rao tangaa, maka woi, “A fagausuri mi girara woi igo ko tatamasia ka agua mwora marefa nui tako rafa rainia ka takofa iata na inuni gena. Marefa nui tako rafa rainira ka mwane rafa gena mako fagausingainia mwa na mworafa rainia ka faioqanifa iana o God tangara ka inuni. Woisia mai tangagami, e fea, e araria woi igia ka woria ka takis tangaa ka mwane rafa ina kafamanu kee marefa?”

15 Jisas ke girara ka agua na katofia gena, make woi, “E fea kamu katofi ofongiau ana? Mui wateau ka ratana sirani.”

16 A toraia mai tangaa ka ratana sirani na silifa, make fagate, “Otai ka nununa mina atana ki iga kaa?” Ngaira ka aramia ka woi, “Nununa mina atana mwane rafa i Rom.”

17 Hoi o Jisas ke woi tangara, “Mui watea ka mwane rafa ina kafamanu ka taa ne nafunia maka mui watea ko God ka ani iana o God.” A mwane ira ka panga rainia ko Jisas.

18 A Satiusi ke marefa nai tangamworani woi na inuni kai tafitafi aporo imurina maefa. Hoi tana fitangita ka rao mai tangaa ko Jisas maka woi,

19 “A fagausuri, Mosis ke segea woi na mwane ne auragi ke maemae make marefa ni apara kare, a mwane ne mea wora ke auragia ka nao ia. I kare taurua na mwane inago ka tatakosia wowoi i karena goana ne mae ia.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

20 Iga na mataina ne etagai ka mwane ne epiu ka wora. A mwane inago ke auragi, make mae minga ke marefa ni apara kare.

21 A ruata na mwane ke auragia ka nao ia, ki ngaia nikao minga ke mae marefa ni apara kare. Nga na agua mwa ne etagai ke wora tangaa na aoruta na goata kena.

22 Hoi imuri, ka agua kena ke tarafura fato ko wafai goana ne epiu ia. Hoi imuri ke mae ka fefene ia.

23 E fea, a mataina o God ne ragaira afaraga na inuni pania na maefa, ko otai ka inuni ana kani ngai kana? Suria, ne auragira fato ka mwane ne epiu ia wafai goana ira."

24 Jisas ke aramira, "A takofa iamiu gena ke ma ni oto. Marefa mui girara ka fagausuringa iga na Segesegefa Apuna, make marefa mui girara ki tana agua rainia ka ramwofa iana o God.

25 A mataina o God ne ragaira afaraga aporo na inuni iga na tafinga, ngaira ke marefa nai auragi. Ngaira ke manga na enjel i Heven ira.

26 Mu girara menamenai wau rainira ka inuni na afaraga aporo pania na maefa. Mu girara ka tamasinga rainia ko Mosis mina kere apenagai ne rata ia, God ke woi, 'Inau ko God na wowogasia o Ebraham, Aesak, mo Jekob.'

27 Ngaia kena ke marefa ko God iata na ani na mae mwa, minga ka ani na tafi aporo. Igamu na Satiusi ke marefa mu oto."

28 Tana fitangita na Fagausuri na Lo iana o Mosis e akau mai na mataina o Jisas mina Satiusi na fafaitogiri, a mataina ne rongoa, o Jisas ne mafata rainia na aramifa koro, make fagatea, "Ani taa na faifataninga ke tefa wau?"

29 Jisas ke aramia, "Ani ne tefa wau ke woi, 'Mui rongoa, Igamu na inuni Israel, mu nafunia mwa ka Arafa ne etagai togo, o God.

30 Mui kokomania iga ka maurifamiu, mangatamiu, takofa iamiu, mina arani ramwofa iamiu fato.'

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

31 A ruata na faifataninga ne tefa wau nikao ke woi, ‘Mui kokomanira ka inuni manga mu kokomanigamu mereamiu kena.’ Marefa ki tana faifataninga ni tefiraurua na ani gaa.”

32 O wania ke aramia, “A fagausuri, igo ke oto aera ka agua no woisia woi o God ne etagai mwa.

33 E mwora nikao woi igia kai kokomania ko God i mangataka, mina takofa iaka, mina ramwofa iaka fato, makai kokomanira ka inuni manga na kokomanigia mereaka. Faifataninga gaa karu tefaria fato ka arani mafatanifa mina suu wogasi ana ne araria na tatanui.”

34 A mataina o Jisas ne rea o wania ia ne mafata rainia na araminga, ni tako matafa ana make woi tangaa, “Igo ko marefa nui fagatauria ka arafanga iana o God.” Imurina na agua kaa, marefa ko otai ni katofi fagate ana o Jisas rainia ki tana agua.

35 A mataina o Jisas ne fafagausuri ina Ruma ni Wogasifa, make woi, “A fea ka fagausuri iga na Lo iana o Mosis ke woi, woi na Mesaea ke arao mai pania ka woraworanifa o Deved na Arafa ni finua?

36 Nga na Figona Apuna ke tanua ko Deved ke woi, ‘God ke woi tangaa ka Arafa iaku, Ui nafunia ka ramwofa afainiau makui oga i otoku, ke taua ka mataina nau nanakara na maerongamu ina rugufanana uwamu.’

37 E rao ko Deved ko wowoisia woi na Mesaea ka Arafa iana, e tau tanu fea ka mwane ne worawora iga na waro ni inuni o Deved kena ke onia rai mwane rafa iana?” Apena rurufa rafa ni inuni ke koro iata rai rongoa ana ko Jisas ne fafagausuri.

38 Jisas ke fafagausuri, ke woi, “Mui onoono menamenai wau rainira ka Fagausuringa iga na Lo iana o Mosis! A oqania mwa rai tanu raorao ana iga ka gafu qorafu makai tamasi fagaakausira ina maket.

39 Mataina arao tangai na ruma ni fakunga mi tangai na ngaufa rafa, ngaira ka atera raorao mwa ka agua koro ni koafa,

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

40 maka fafagaqekaqekara ka nao ka fafanago ka ruma iata, maka fafagarafe qorafu wau rai qaqaeaga ana mwa. O God ke pagai fafagaitangira tefa wau."

41 Jisas ke ogaoga ina Ruma ni Wogasifa fagarangia ka bokisi ni kasi faaga ana make qoqoretainira ka inuni na mai kasikasi na mafatanifa iata. E rea woi na inuni na togoani rurugua ka kasi faaga rako.

42 Imuri tatarai, a nao ke nafunia ka kere sirani ne erua mwa make kasia irarona na bokisi ia.

43 Jisas ke woi tangara ka rongoisuri iana rai faku mai ana tangaa, make woi, "Au wowoi mwora wau tangagamu rainia ka nao kana. Ke kasi rafa tefarira fato ka inuni gana.

44 Arani inuni ka kasi ka taa marefa nai oqani rafaera. Mi ngaia ke marefa wau make kasi ka arani faaga ne nafunia. Ina mataina kaa ke marefa ka faaga ni ngaungau rainia."

Mak 13

1 A mataina o Jisas ne fura pania na Ruma ni Wogasifa, a fitangita na rongoisuri iana ira ke woi tangaa, "Fagausuri, regi rao ka fau ne qao koro aera wau gana mina komani na ruma gana!"

2 Jisas ke orisi aporo, "Igo ko regi ka arani ruma rafa gana. A totoringia, make marefa ka guana fau ne etagai ni taotao i nanana."

3 Imuri mai o Jisas ke oga ina fungana iga na mwani rai Olif make ono tarau iga na Ruma ni Wogasifa. Pita, Jemas, Jon mo Andru ka rao mai punufi tangaa,

4 maka fagate, "A mataina taa ke mworamwora rai totoringia ana na ruma kena? A taa ke fafagaqao rainia woi na mataina kena ka agua gena ne mai mworamwora?"

5 Jisas ke aramira, "Mui onoono menamenai wau, siana ka inuni ne fafagaqekaqekagamu.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

6 Ainuni na rako ka arao ka woiwoi ngaira ka Mesaea maka fafagaqekaqekara ka tana inuni nikao.

7 A mataina namu rongoa na tamasinga rainia na fainafunafu ana mina fagafagaparu ana rai na fainafunafu ana, siana rai maagufa. Apena fainafunafu ana ke pagai arao mai mwora, make mamaunga ka qotona na mataina.

8 Arani inuni fato ina finua rafa ka fafainafunafu afainira ki tana inuni ina tana finua rafa. E nununu iga ka arani agua, mina inuni ka maesi magaua, maki nga na fagarangia noga ka mataina ni gagawana ngai kena.

9 Mui onoono menamenai wau! A pagai totoraigamu ina kot maka raramwosigamu rai gue ina agua ni fakunga iata. Maki rainia inau, igamu kamu uraura inagota na mwane rafa ni finua rai tamasia ana ka tangamworanifa iamiu,

10 maka mataina ne mamaunga mai na qotona mataina, a tarofa koro ka tatarofainia tangara ka arani inuni.

11 A mataina na roroigamu siana rai tako rafa ana rainia ka agua mu tatamasia, o God ke wawategamu ka taa mu tatamasia na mataina tangaa ne arao mai, make marefa ki igamu kamu tamasi. A tamasinga iamiu ke arao mai pania ka Figona Apuna.

12 Afari goani na mwane mina fefene ka mamafata rainira ka goata fairifui, ka nanafuira funuira. Emata me enata ka mamafata rainira ki kareta mereata mi kareta ka riri afurira ke emata me enata ka nanafuira funuira nikao.

13 Arani inuni ka mamaeronganigamu rainiau. Make rao kamu tautau woita kamu raronimwora ke rao ke taua ka qotona, igamu kamu tafitafi.

14 “Tana tangiana kamu pagai rerea ka tafe nununa ina Ruma ni Wogasifa iata Jiu ina agua marefa araria namu rerea iga. Arani inuni ne totomania na agua ka ki ofoofongia ki gigirara! Ua, manga otai mwa ina provins i Jiudia iga na mataina kena, maki gawagawa tangai ka fungani.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

15 Manga otai mwa ki ina gairina ruma iamiu, siana rai qanufa i ruma rai tawoa ana ka taa.

16 Manga otai mwa ki mwou, siana rai aporo ana tangaa ka gafu ni ape iana.

17 E qao manga na apena agua aera rafa wau tangara na fefene na oqara, maka susura kareta.

18 Mui fagarafe ki siana ka arao mai iga ka mataina ni maratoa.

19 E rako wau ka mataina ni fafaranifa ina ano kaa, fafaranifa gena ke aera tefa wau marefa ki tana fafaranifa manga gaa nikao.

20 I manga na Arafa ki siana ki tanua ka agua ki aqouqou, marefa ko otai ni tafi ki ogaoga. Maki rainia na ani ne ono sikifira mina ani ne nafunira, e tanua ka agua kena ke aqouqou.

21 I manga tana inuni kai woi, ‘Eka ka Mesaea!’ kee ‘Ngaia ke e kana!’ siana rai tangamworani ana rainia.

22 A mesaea na qaqangara mina maurukari na qaqangara ka pagai arao mai, ka tatagarafi ka agua ne qao riariaga. Ngaira ka pagai ofofongia rai fagaqekaqekara ana ka ani ne ono sikifira o God.

23 Ngaia ngai ke nau wowoisi wau na arani agua gaa ina mataina kaa, maka mui onoono menamenai wau!

24 “Iga na tangiana ngai gena, imurina rao mwa na mataina ni fafaranifa, Arito ke rotorotoaga, mina fagaifa ke marefa ni pagai mamawe.

25 A feegu ke wotawota, mina mwarao ina wawaiaro ke gigisigisi.

26 Hoi maka pagai rerea ka Kare ni Inuni ne arao mai iga roto afainia ka apena ramwofa rafa mina rara.

27 E kasira ka enjel ka totoraira ka inuni ne ono sikifira panira ka arani finua fato i ano kaa.

28 “Mui gigirara ka agua rainia na apenagai na Fig. A mataina na arani ne papasu, make kasikasi afani, mui gigirara woi na mataina ni mafananifa ke fagarangi noga.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

29 Hoi ka mataina mu ririgi na arani agua gaa ne arao mai, maka mu gigirara woi na mataina iana na Kare ni Inuni kena ke sugui rao mai mwa.

30 Makau wowoisia mwora wau tangagamu, inuni ma nai tangamworani ka tafitafi maungara na mataina na agua gaa ne arao mai.

31 A wawaiaro mina ano kaa ke pagai mamarefa rao, mina woita iaku ke taotao tarai.

32 “Marefa ko otai ni girara na tangiana mina mataina. A enjel i Heven ke marefa nai girara, mi Karena mereana make marefa ni girara, ngaia mwa emana ke girara.

33 Igamu kamui onoono menamenai wau maka mui nanau! Marefa mui girara ka mataina ne arao mai.

34 E manga na mataina na mwane ne arao iga na kere mataina make nakara na kare iana ka onoono i suri na arani mwarao igi. E tamasi tangara fato rainigi ka taa na tatanui, make wowoi tangara ka mwane na onoono i suri gena, woi nai ono suri menamenai.

35 Hoi kamui onoono menamenai wau! Marefa mui girara ka mataina ne aporo mai na mwane rafa i ruma. Wari manurafi, kee gupuni qongi, kee maworoaro, kee gomagomafa.

36 Make manga ne arao mai mafarufaru aera, siana ke rorogoigamu mai namu mauru.

37 Au tamasia tangaa ka arani inuni kaa, ka agua nau tamasia wau tangagamu kaa. Mui onoono menamenai wau!”

Mak 14

1 A tangiana ne erua maunga tangaa na ngaufa rafa na woisia na Tefa Afarau mina ngaufa rafa rainia na Perete Manufinufi. A mwane rafa iata na mwane ni raperapega mina fagausuri iga na Lo iana o Mosis ka katofia ka agua rai roia ana punufi ko Jisas kai nafuia funuia,

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

2 maka faiwoisi, “Siana ka tanua iga ka ngaufa rafa kaa, maka fainafunafu ka inuni gaa.”

3 Jisas ke ngaungau i Betani i ruma iana o Saemon, ne tanua na lepa inago, mina fefene ke qanu mai ne taua na qotore na waiwai ne sigini mamaki wau. A mataina ne tafangia, make ringia i qauna o Jisas ka waiwai ia.

4 Agua kaa ke tanura ki tana inuni gena ka mangariaga, maka woi “E fea ke fagaerisia kena?

5 E araria woi nai fagaworingainia rainia ka tangarau ne eoru (300) na rurugua na silifa kai wawatara ka inuni marefa nai togoani faaga.” Hoi maka kafu susuraia ka fefene ia.

6 Mo Jisas ke woi, “Naka wau! Siana rai fara woisia ana! E tanua ka agua ne qao koro wau tangau.

7 Ainuni marefa nai togoani nafuninga raorao mwa ka ogaoga afainigamu. Ki ina mataina mu oqaoqania, minga kamu girara mafata ana mwa tangara. Mi inau ke marefa qai ogaoga afainigamu raorao mwa.

8 E tanua ka arani agua ne araria na tanua ne ringia na waiwai i qauku rai fagananauau ana rai afuniau ana.

9 Au woi mwora wau tangagamu, ki ifai na tatamasia iga na tarofa koro iga na finua fato i ano kaa, inuni ka tatakosia ka agua ne tanua kaa, maka tatamasia tangara ki tana inuni nikao.”

10 Jiudas Iskariot ka fitangita na rongoisuri na tangafuru ne etagai matara erua. E rao tangara ka mwane rafa iata na mwane ni raperapega make woi ne tatamanira ka roroia ko Jisas.

11 A wagewage wau na rongoa na agua kena, maka woi na woria. Hoi o Jiudas ke garia ka tara koro rai fafaganafu rainia ana ko Jisas.

12 Anegana tangiana iga na ngaufa rafa rainia na Purete Manufinufi, mina karena sip tangaa na Tefa Afarau ka nafuia funuia. A rongoisuri iana o Jisas

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

ka fagatea, “I fai ko oqania mi fagananaua ana na ngaufa rafa na Tefa Afarau?”

13 Jisas ke woi tangaraurua ka guana mwane ne erua na rongoisuri iana, “Muru rao i finua rafa kena, maka muru rorogoia ka mwane ne totoraia na mwarao ni wai, maka muru arao suria.

14 Ka mataina ne qauqanu i ruma, muru wowoi tangaa ka mwane i ruma kena, ‘A fagausuri iamami ke oqani girara ana ka agua i ruma iamu ne araria ni ngaua iga na Tefa Afarau afainira ka rongoisuri iana.’

15 A mwane i ruma kena ke totoraigamurua akau i tana agua i afaafa i ruma kena make fafagaregamurua rainia ka agua rafa ne qani nanau tangagamurua, maka muru fafagananaua ka ngaufa ngai kena.”

16 A rongoisuri ne erua karu rao i finua, karu rogoia ka arani mwarao manga o Jisas ne woisia tangaraurua, makaru fagananaua ka ngaufa rafa na Tefa Afarau.

17 A mataina o Jisas mina rongoisuri tangafuru ne etagai matara erua na ngaungau faku afainia iga ka manurafitana kena, e woi tangara, “Au woi mwora wau tangagamu, a mwane ne faganafu rainiau tangara na maerongaku ke ngaungau afainiau kaa.”

19 Agua kaa ke tanura ka rongoisuri ka faitakoi, ani noga na mwane ni wowoi tangaa ko Jisas, “Marefa ki inau, naa?”

20 E aramira ke woi, “A fitangimiu igamu na tangafuru i mwane ne etagai matara erua ne ngaungau afainiau ina apira kaa.

21 A Kare ni Inuni ke maemae manga na Segesegefa Apuna ne qani woisia ia, make pagai aera wau tangaa ki ngaia na mwane ne mamafata rainiau. A mwane kena ke koro wau woi siana ki qani wora mai.”

22 A mataina na ngaungau, mo Jisas ke tawoa ka purete i rimana. E fagarafe tangasia ko God, make topia, make watera ka rongoisuri iana make woi, “Mui tawoa, apeku ke kaa.”

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

23 Jisas ke tawoa ka totono na waen make fagarafe tangaisia ko God, make watera ka rongoisuri iana, ngaira ka tono fato

24 make woi, “Eka ka gapuku na ringia fura tangara na inuni rako, mi afainia ko God ke tanua ka fakunga faoru.

25 Au woi mwora wau tangagamu, pania na mataina ka marefa qai pagai totono waen, ke taua na mataina nau totonomia na waen faoru ina agua ni arafanga iana o God,”

26 maka kiuria ka kiu apuna maka fura ina fungana iga na mwani Olif.

27 Jisas ke woi tangara ka rongoisuri iana, “Igamu fato kamu arao paniau, manga na Segesegefa Apuna ne woi, ‘Au tatafurua wato ka ono isuri sip, mina sip ka tataka,’

28 maki imurina nau tafitafi aporo, au qaqainagomiu i Galili.”

29 Pita ke tamasi, “E manga na arani mwane gaa ka arao panigo, mi inau mwa ke marefa!”

30 Jisas ke aramia, “Au woi mwora wau tangagamu, qongi kaa, ke mamaunga ni angiangi ka sooki fagaerua, mi igo ko wowoi fagaeoru woi marefa nui girarau.”

31 Mo Pita ke tamasi ramworamwo aporo make woi, “E asa mwa qai fagarigigo, au maemae nga afainigo!” Arani tamana ira minga ka woi manga ngai kena.

32 Jisas ke takura ka rongoisuri iana tangaa ka agua na fauatana i Kesemeni, make woi tangara, “Mui oga sio iga na mataina nau fafagarafe.”

33 Jisas ke toraia ko Pita, Jemas, mo Jon. E faitakoi make tako rafaera

34 make woi tangara, “Au faitakoi rafaera kau fatamia manga nau mae noga ia. Mui oga iga maka mui onoono afainiau.”

35 Jisas ke taworagofa sisitai rao, make qogu rai uwa wato ina mwako make fagarafe, “Mama, manga ne mwataku, siana ko tanua na agua ka tangau! Mama, A taa ni wau mwa na mwarao ko girara tanui ana. Siana rai tanuau

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

ana qai fafafara. Makui tanua ka agua no oqani tanua ana, marefa ka taa nau oqania."

37 O Jisas ke aporo mai ke rogoira na rongoisuri na mauru. E woi tangaa ko Saemon Pita, "E fea no mauru? E fea ne marefa nui girara ono sisitai ana na kere mataina aqouqou?

38 Mui onoono mwa maka mui fagarafe ke marefa namu tatanui ka agua ni aera. Mu oqani tanua ana ka agua koro maka mu mwarumwarusiga."

39 Jisas ke aporo make fagarafe ka fagarafenga mwa ia,

40 maka mataina ne aporo mai tangara ka rongoisuri, e rogoira na mauru maungara. Marefa nai girara onofa, make marefa nai girara ka taa nai wowoisia.

41 Aoruta ne aporo mai o Jisas tangara na rongoisuri iana, make woi, "E fea, mu mauru maungagamu maka mu mamaro? E arari noga ngai kena! A mataina tangaa na Kare ni Inuni ke rao mai noga rai mafata rainia noga tangara ka inuni aera.

42 Mui afaraga! Kai arao. A mwane ne mamafata rainiau ke rao mai noga kaa."

43 Jisas ke tamasi maunga, na mataina o Jiudas na mwane ne mamafata rainia ke rao mai. Ngaia ka tamata na tangafurua ne etagai matara erua na rongoisuriaira, mina rurufa ni mwane na tangaru rai naef ne maasi ruarua ana mina qauqau ka rao mai. A kasira mai ka mwane rafa iata na mwane ni raperapega, a mwane rafa iata na Jiu mina fagausuri iga na Lo iana o Mosis.

44 Jiudas ke qani mera tamasi inago rao, "Mu roroia ka mwane nau kanakanasia kau sisiginia, maka mu rakua nganganiaga maka mu totoraia."

45 Jiudas ke taworagofa rao tangaa ko Jisas make woi, "A Fagausuri!" Hoi o Jiudas ke siginia,

46 mina mwane ira ka roia ko Jisas.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

47 Tana mwane ne uraura kena ke okea fura ka naef ne maasi ruarua, make tapia tafia ka karingana na kare iana na qauta na mwane ni raperapega.

48 Jisas ke woi tangara ka rurufa, “E fea kamu tau naef ne maasi ruarua mai mina qauqau rai roiau ana manga na fanagoa kaa?

49 Arani tangiana kau ogaoga afainigamu, makau fagausuri ina Ruma ni Wogasifa make marefa mui roiau, maka agua ne woisia na Segesegefa Apuna ke mai mworamwora.”

50 Arani rongoisuri iana o Jisas ka gawa ka rao pania.

51 Tana tamata ka kere mwane sanau ne gafu rainia ka gafu mwa, maka mataina na mwane ira na roia,

52 e kasia ka gafu ia make gawa qaqaupurigana mwa.

53 Jisas ka toraia tangaa ka qauta na mwane ni raperapega. Hoi ngaira na mwane rafa iata na mwane ni raperapega, mina mwane rafa iata na kafamanu mina fagausuri iga na Lo iana o Mosis ka faku fato.

54 Pita ke arao i surira kere fagatau rao, ke mataro wau iga ka agua i qaiwogata na ruma iana na qauta na mwane ni raperapega, e oga wato afainira ka mwane na onoono i suria na ruma kena ke rarangia i rawona giu.

55 Ngaira na mwane rafa iata na mwane ni raperapega mina Kaonsol fato kena ka garia woi na rogoia ki tana inuni ni sufia na agua rainia ko Jisas ne araria woi nai nanafuia funuia rainia, make marefa nai rogoia ka inuni rai sufia ana.

56 Ngaia fato na inuni ka qaqangara rainia ko Jisas, make marefa ni faku ka agua na woisi.

57 Imuri tatarai, tana mwane ka ura akau ka qaqanga rainia. A woi,

58 “Mi rongoa ne woi ne qogea wato ka Ruma ni Wogasifa na akea kaa, make woi nikao woi na tangiana ne eoru make akea ka ani marefa ka inuni ni tatamania.”

59 Make manga ngai kena, mina tamasinga iataurua ke marefa ni rao faku.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

60 A qauta na mwane ni raperapega ke ura akau irarona Kaonsol make fagatea ko Jisas, “E fea ke marefa nui woisia na agua rai tamanigo ana mereamu? Marefa nui rongora ka agua na sufigo rainigi gena?”

61 Mo Jisas ke manamanapuaga mwa marefa ka taa ni woisia. A qauta na mwane ni raperapega ke fagatea rainia ki tana agua “E fea, igo ka Mesaea, karena o God ne tefa?”

62 O Jisas ke aramia, ke woi, “Aa, nga inau ngai kena! Mu sugui rea ka Kare ni Inuni ne oga iga na arani ramwofa ina apanana i otona o God Faufugana Ramwofa, ne arao mai iga ka parauru i Heven.”

63 Ina mataina ngai kena ka qauta na mwane ni raperapega ke tarisia faitigi ka gafu iana make ngere ke woi, “Ma mi oqani ki tana tamasinga panira ki tana inuni nikao.

64 Mu rongoa ne woi, woi ngaia ko God! A taa kamu takosia?” Ngaira ke faku ka takofa iata woi nai nafuia funuia.

65 Tana inuni ka misumisuria ko Jisas. A qarai ka maana, a rupugia rainigi ka rimata, maka woi, “Woisia mai tangagami otai ke rupugigo kaa!” Hoi ngaira na mwane na onoono suria na agua ira ka toraia ko Jisas maka raramwosia.

66 A mataina o Pita ne uraura iga ka agua i qaiwogata na ruma igi, a kere fefene ne tatagara tangaa na qauta na mwane ni raperapega ke rao mai

67 make rea ko Pita ne rarangia i rawona giu, make qoretainia make woi, “Igo ki afainia ko Jisas i Nasaret ia!”

68 Pita ke aramia, “E marefa ni mwora! Marefa qai girara ka agua no wowoisia kena. Marefa qai tako matafa rainia ka rarona na agua kena.” E fura rao ina maana para, mina sooki ke angi.

69 A kere fefene ia ke rea nikao ko Pita make woi tangara ka inuni na uraura gena, “O wani kaa ka tamata!”

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

70 Pita ke aramia, “Marefa, Inau ke marefa!” A kere mataina imuri mai tana inuni ka tamasi rao nga i maana o Pita, “Igo mwora ka tamata. Igo kaa, ka ai Galili!”

71 Ina mataina kaa ko Pita ke fagatapusi, “E marefa aera wau qai girara ka mwane kena namu tatamasia kena.”

72 Ina mataina nga kena ka sooki ke angi na ruata na mataina kaa, mo Pita ke takosia ko Jisas ne woi tangaa, “Mamaunga ni angiangi fagaerua ka sooki, minga ko wowoi fagaeoru woi marefa nui girarau.” Hoi o Pita ke rogu ka oqana make angi.

Mak 15

1 Gomagomafatana aera iga tana tangiana, arani mwane rafa iata na mwane ni raperapega, mina arani mwane rafa iata na inuni, mina arani fagausuri iga na Lo iana o Mosis ka faku afainira ka arani mwane iana Kaonsol iata na Jiu. A rakua ko Jisas maka toraia tangaa ko Paelate,

2 make fagatea, “Fea, Igo ka Arafa ni finua iata na Jiu?” O Jisas ke aramia, ke woi, “Nga takena nga na woita iamu ngai gena.”

3 A mwane rafa iata na mwane ni raperapega ka sufia ko Jisas rai ni ngai gi fato na agua ia.

4 Hoi o Paelate ke fagatea nikao, “Marefa ka agua nui nafunia rai woisia ana? Marefa nui rongora ka agua aera na woisigo rainigi no tanui gena?”

5 Mo Jisas ke marefa ni aramia, mo Paelate ke panga.

6 Raorao mwa iga na mataina na ngaufa ina Tefa Afarau, inuni ka usuia ki tana peresin woi ni furafura, mo Paelate ke kasia ke furafura.

7 Iga na mataina ngai kena a peresin na atana ko Barabas, ngaia mi tana tamana ka roira rainigi ka nafunga na tanui iga na fainafunafu ana iata afainia na kafamanu i Rom.

8 A rurufa ni inuni ka mai nongia ko Paelate woi ni kasia fura ki tana peresin ki oga taragani, manga ne taanua raorao mwa ia.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

9 Paelate ke fagatera, “Mu oqania qai kasia fura ka Arafa ni finua iata na Jiu?”

10 Paelate ke girara woi na mwane rafa iata na mwane ni raperapega ka toraia mai ko Jisas tangaa suria na fairafai,

11 maka mwane rafa iata na mwane ni raperapega ka rugufai woita tangara ka rurufa ia woi nai nongia ki kasia fura ko Barabas.

12 Hoi o Paelate ke fagatera ka rurufa ia, “Ua taa kamu oqaniau nau tanua rainia ko wani ka namu woisia na Arafa ni finua iata na Jiu?”

13 A faingere ka woi, “Rapusia ina taotao woro!”

14 Paelate ke fagatera, “Maka aerafa taa ke tanua?” A ngere rafa tefa wau, “Rapusia ina taotao woro!”

15 Paelate ke oqania rai tanua ana ka agua nai wagewage rainia na inuni ira, make kasia fura ko Barabas ke oga taragani, make woi tangara ka mwane ni fainafunafu ana iana ka raramwosia ko Jisas rainia ka gue maka rapusia ina taotao woro.

16 A mwane ni fainafunafu ana ira ka toraia ko Jisas ke qanu ina agua taragani fato irarona ruma rafa iana o Paelate, maka onira fakura ka tamata.

17 A fagagafua rainia ka gafu memera manga na arafa ni finua ia, mi qauna ka naka iga ka roqoroqo ni qau na tagarafia rainia na waro kakaru.

18 A fagamamana rainia ko Jisas maka ngere, “Igo kaa, na Arafa ni finua iata na Jiu!”

19 maka tafuru i qauna rainia ka mata, maka misumisuria maka qogu rai uwa maka fagamamana rai wogasia ana.

20 A mataina na mwane ni fainafunafu ana na fagamamana fato rainia ko Jisas, a rufaia ka gafu memera ia, maka fagagafua aporo rainigi ka gafu iana maka toraia rai rapusia ana ina taotao woro.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

21 Saemon ka mwane i Saerini na emana ko Aleksanda mo Rufasi, make qauqanu mai tangaa ka finua kena, maka ka girua ka mwane ni fainafunafu ana gena ke toraia ka taotao woro iana o Jisas.

22 A mwane ni fainafunafu ana ira ka toraia ko Jisas tangaa ki Kolkota. Kolkota ne fafagatakosigia woi, “Agua ni ratai qauta.”

23 Ngaira ka watea ka tana waen na aroa fainia ka marasini ne fafagafatongia na fafarana, make marefa ni oqani tonomia ana.

24 A rapusia ko Jisas iga ka taotao woro maka foroa ka taesi rai rogoia ana otai ke tawora na gafu iana.

25 A mataina kena ke taua ka naen kloko gomagomafa na mataina na rapusia ina taotao woro.

26 Ngaira ka segea ka kere qafita na papa rai fagaqao ana rainigi ka agua na woisi woi ne tanui aerisi maka segea manga kaa, “Eka ka arafa ni finua iata na Jiu,” maka rapusia ina qauna taotao woro iana.

27 A mwane ni fainafunafu ana ira ka rapusiraurua nikao ka mararongo ne erua, tana mwane ki otona o Jisas mi tana mwane ki mafana.

29 Ainuni na mai arao ka woisi ka aeratagani na agua rainia ko Jisas. A karikarigai qau maka ngerengere, “Hehe, mi mamanatainigo. Hoi igo ko woi no qoqogea wato ka Ruma ni Wogasifa mako akea aporo iga ka tangiana ne oru.

30 Ui fagatafigo mereamu makui wato mai pania ka taotao woro kena!”

31 Tana fitangita na mwane rafa iata na mwane ni raperapega mina fagausuri iga na Lo iana o Mosis ka fagamamana rainia nikao ko Jisas. A woi mereata fairifui, “E fagatafira ka inuni make marefa ni girara fagatafia ana mereana.

32 Manga ngaia ka Mesaea, na Arafa ni finua iata na inuni Israel, maki wato mai pania ka taotao woro! Maka rerea, maka tatangamworani rainia.” A guana mwane ne erua na mararongo, karu woisia ka agua aera nikao rainia ko Jisas.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

33 Mataina na arito ne gupufarafara mina rotorotoaga ana ke rao, ke taua ka tri kloko.

34 Hoi ki iga na mataina kena o Jisas ke ngere, “Eloi, Eloi, lema sapaktani?” maramara ngaira na Jiu, ke woi, “God iaku, God iaku, e fea ko rao paniau?”

35 Tana inuni na uraura gena ka rongoa ko Jisas maka woi, “E onia ko Elaeja.”

36 Tana mwane ke tari ke rao ke tawoa ka rumu, make fagarufusia rainia ka waen ne mafai, maka sugia iga ka mata make tagarainia akau tangaa ko Jisas ke tono, make woi, “Naka kai nanasi kai rea ne arao mai ko Elaeja, ke tawoa wato!”

37 Jisas ke ngere make mae.

38 Ina mataina kena a gafu rafa ne kukuku pupusia na agua apuna tefa ina Ruma ni Wogasifa ke matari i afaafa ke wato ke siki tafa.

39 A mwane rafa ni fainafunafu ana iata na Rom ke uraura i matona o Jisas. A mataina na mwane rafa kena ne rea na maefa iana o Jisas, make woi, “O wani ka ki karena o God mwora.”

40 Tana aguata na fefene, ka Mere Magdalin mika Mere enataurua o Josep mina kere mwane na woisia o Jemas, mika Salome nikao ki tana fefene na tamata gena. Fefene gaa ka rao suria raorao ko Jisas maka tatamania na mataina ne ogaoga maunga i Galili, maka takua mai tangaa ki Jerusalem. A fefene ira ka ura fagatau rao maka kafu onoono mai mwa tangaa ko Jisas.

42 A mataina kena ka manurafitana inagona na tangiana apuna, mina inuni na Jiu ka nanau tangaa ka tangiana apuna kena.

43 A mwane na atana o Josep pania i Arimatia ke susu ka oqana ke nongia ko Paelate rainia ka apena o Jisas. Josep ka mwane rafa na tako fagafigaia iga ka Kaonsol iata na Jiu, ki ngaia nikao minga ke nanasia ka arafanga iana o God ne pagai arao mai.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

44 Paelate ke panga ne rongoa woi o Jisas ke mae fato noga, make onia ka mwane rafa ni fainafunafu ana rai rogoia ana o Jisas ke fea, ne qani mae.

45 Imurina na mwane rafa ia ne woi tangaa, Paelate ke woisia tangaa ko Josep woi ni toraia ka apena o Jisas.

46 Josep ke woria ka gafu, make owosia ka apena pania ka taotao woro, maka qaraia rainia ka gafu ia, maka tongia iga ka waqa ne garua pania na apena fau rafa, maka purisia ka apena fau aqaqa rafa ke puruia rainia ka maana waqa ia.

47 Ka Mere Magdalin mika Mere enana o Josep karu qoretainia karu rea ka agua na naka iga na apena ia.

Mak 16

1 Imurina na Sabbat, ka Mere Magdalin, ka Salome mika Mere enana o Jemas, a worira ka waiwai rai ringi ana i apena o Jisas, suria na taufa iata na Jiu.

2 Gomagomafatana ina Sate, a mataina na arito ne raqoa faoru akau, maka arao ina waqa ia.

3 A mataina na arao wau i tara, a faifagate, “Otai ke pupurisia na fau pania na maana waqa ia tangagia kaa?”

4 maka mataina na mataro wau, a rea ka apena fau rafaera ia na qani gurua rao fato noga.

5 A fefene ira ka qanu i waqa ia, mina apanana i otota ka kere mwane faoru ne gafu siki ne ogaoga kena, maka maagu.

6 O wani ia ke woi, “Siana rai maagufa! Igamu kena kamu garia ko Jisas pania i Nasaret, na rapusia ina taotao woro ia. God ke fagatafia aporo, make marefa kaa. Mu girara rea ana mwa ka agua na naka iga na apena.

7 Rao kamui woisia tangaa ko Pita mina arani rongoisuri ira, woi ne qaqainagomiu ina provins i Galili. Mu rorogoia kana, manga ne qani woisia wau ia.”

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

8 A mataina na fefene gena na tari pania na waqa ia, a takou maka gigisigisi.
A maagu wau nga, ke marefa nai tamasia tangaa ko otai rainia na agua na rea
gena.

9 A gomagomafatana ina Sate, imurina o Jisas ne tafi aporo, e fagaqao
mereana tangaa ka Mere Magdalin. Inago ke ragaia pania ka ataro ne epiu.

10 E rao ke fagarongora ka tamana o Jisas ira na angiangi maka ape rorofiaga
ira.

11 E mwora woi na rongoa ko Jisas woi ne tafi mika Mere ke rea, minga ke
marefa nai tangamworani rainia.

12 Imurina mai, Jisas ke fagaqao mereana iga ka qaofa getea tangaraurua ka
rongoisuri ne erua, iga ka mataina naru gupu i tara.

13 Hoi mataina na rongoisuri ne erua gaa naru aporo mai makaru mai tamasia
ka agua ne tauraurua ina mataina kena, mina tana inuni ke marefa nai
tangamworani nikao.

14 Imurina mai, Jisas ke fagaqao mereana rainia tangara ka tangafurua ne
etagai matara etagai na rongoisuri iana ira, na mataina na ngaungau. E
tamasi raramwofaga suria na tora getera wau ke marefa nai tangamworani
rainira ka ani na rea ne tafi aporo.

15 Hoi make woi tangara, “Rao kamui tarofainia ka tarofa koro tangara ka
arani inuni fato ina ano kaa.

16 Otai ne tatangamworani make maanu apuna ke fafagatafia ko God, mo otai
ne ma ni tangamworani ko God ke usuusu i maata.

17 Arani inuni na tangamworani rainiau ka girara tanui ana mwa ka agua ne
qao koro aera. Ka tamasi rainigi ka tamasinga faoru ne ma nai girara mai
inago maka iga na ataku ka girara raga ataro ana mwa.

18 A girara roia ana mwa ka mwaa na mamaesi, kee manga na totono
fagapere rainigi ka mwarao ni maefa, make marefa nai girara maesia ana. A
fafatatagira ka inuni na matoro, maka fafagakorofira aporo.”

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

19 Imurina na Arafa o Jisas ne woisi na agua gaa tangara na rongoisuri, o God
ke toraia aporo akau i Heven, ke koa wato iotona o God,

20 mina rongoisurira ka rao ka tarofainia ka tarofa koro ina arani finua. Arafa
ki afainira, mina agua na tanui ne qao riariaga, ke fagamwora ia woi na
tamasinga iata ke mwora.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

Luk

Luk 1

1 Hoi e rako wau ka inuni na ofongia rai segera ana ka mwarao ne tanui noga
o God ke taotao afainigia gaa.

2 Ka inuni inago na regi mereata mina ani na taraofainia, ngaira ka tamasia
tangagami nikao.

3 Hoi, mwane rafa o Tiofilas, mi inau nikao makau garia menamenai ka arani
agua kena pania ka anegana, makau takoisia woi ne koro tangai segea ana
menamenai ka mwarao tangago.

4 Ua, au sege tangago rai fagagirarago ana woi ka arani fagausuringa no
rongora ke mwora fato.

5 Iga na mataina o Herod ne arafa ina provins i Jiudia kena, ko Sekaraea ka
mwane ni raperape. O Sekaraea ki iga ka qauta na mwane ni raperapega iga
na Apija, mi kani iana nikao ka Elisabet make wora iga ka waro ni inuni iga
Eron na mwane ni raperapega.

6 O God ke wagewage rainiraurua tefa wau rainia ka ogafa koro iataurua iga
ka rao suria ana na arani tamasinga iana.

7 Ngairaurua ke ma naru nafuni kare suria ka Elisabet ke gamara, mo
Sekaraea ke mwamwaerafaga mika Elisabet ke gagaimauaga.

8 Hoi iga na tangiana ne etagai o Sekaraea mina tamana ira ka tatagarafi ka
tagaranifa iata na mwane ni raperapega.

9 Ua, ngaira ka poroa ka daes rai rogoia ana ka mwane rai qanu ana irarona
ruma ni wowogasi ana na Arafa rai fanua ana ka mangate, manga na tanua
raorao mwa. Iga na tangiana kena ka usuia ko Sekaraea,

10 mina mataina ne qanu mina mangate ia ka fanua, ka fakunga ni inuni ka
uraura i metera rai fagarafenga.

11 Hoi iga na mataina kena enjel iana na Arafa ke rao mai tangaa o Sekaraea
make ura ina apanana i otona na raperape ni mangate kena.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

12 Ua, o Sekaraea ke gaparia make maagu wau iga ka mataina ne rea na enjel kena.

13 Maake tamasi ka enjel ia ke woi tangaa ko Sekaraea, “Siana rai maagufa, o Sekaraea. God ke rongoa fato noga ka fagarafenga iamu, mi kani iamu ka Elisabet ke apapara wau tangago ka kere kare mwane, mako fafauatana rainia ko Jon.

14 Ua worafa iana kena ki igo wawagewage wau, mina arani inuni ka kokoro iata nikao rainia.

15 Karemu kena ka apena mwane rafa ni tagaranifa iana na Arafa, ma ni pagai totono ka waen ke tana tonofa manga ngai ge. A ramwofa iana na Figona Apuna ke taotao afainia faganega iga ka mataina ne worawora mai kena.

16 O Jon ke totoraira aporo fato ka arani inuni Israel tangaa ka Arafa o God iata.

17 Ua ngaia ke tatagara ke qaqainagona ka Arafa iga ka figona mina ramwofa manga na maurukari o Elaeja ne nafunia, rai ririra aporo ana ke emata rai takosira ana ki kareta, make ririra aporo ka inuni ma nai tautau woita rai oga otooto ana. Hoi o Jon ke fafagananaura ka kare iana na Arafa rai nasia ana ne arao mai.”

18 Ua o Sekaraea ke woi tangaa ka enjel ia, “Ua e manga ifai kau gigirara woi na agua kena ke mworamwora tangau, suria inau kau mwamwaerafaga mina kani iaku ke gagaimauaga.”

19 Ua mina enjel ia ke aramia aporo ke woi, “Inau kaa ka enjel Gebriel na kare iana o God, e kasiau mai rai fagarongogo ana rainia ka tarofa koro kaa.

20 Migo ka tamasinga iaku kaa ke marefa nu tangamworani rainia, hoi ke manui pagai tamasi raorao make taua ka tangiana ne mworamwora na agua kaa.”

21 Hoi mina fakunga ni inuni metara gena ka nasia ko Sekaraea maka tako makira rainia ka arirofanana irarona na Ruma ni Wogasifa kena.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

22 Mataina o Sekaraea ne fura aporo mai, ma ni pagai tamasi mina arani inuni ira ka ono girara woi ne rea ki tana mwarao ina Ruma ni Wogasifa kena, hoi make fafagaarari mwa rainia ka rimana tangara.

23 Ua mataina o Sekaraea ne tora fagarafenga fato irarona Ruma ni Wogasifa kena, ngaia ke aporo i ruma iana.

24 Murina mai mwa, mi kani iana ia ke oqara make oga mwa i ruma suria ka fagaifa ne rima.

25 Ua make tamasi ke woi, “Arafa ke tamaniau. Ina mataina kaa, ke koro tangau mina arani maakifa iaku ina matonga ni inuni ke fafagafatongia paniau.”

26 Hoi iga na onota na fagaifa ne oqara ka Elisabet, God ke kasia ka enjel Gebriel ke rao ina provins i Galili, tangaa ka kere finua i Nasaret,

27 afainia ka tamasinga tangaa na fefene makumaku na fauatana rai ka Meri. Ngaia kena ka woisia woi ne auragia ko Josep, mo Josep kaa ki iga ka woraworanifa iga o Deved.

28 Ua enjel ia ke rao mai tangaa ka Meri make woi tangaa, “Marapefa ki afainigo, mina Arafa ki afainigo nikao, ne ono fagakorofigo kena.”

29 Hoi a tamasinga iana na enjel ia ke tanua ka Meri ke tako rafa wau, make takou rainia ka tamasinga kena.

30 Ua enjel ia ke tamasi tangaa ke woi, “Ka Meri, siana rai maagufa. O God ke wagewage tefa wau rainigo.

31 Igo ko pagai oqara, mako apapara ka kere kare mwane, mako fafauatana rainia ko Jisas.

32 Ngaia kena e taotao rai mwane rafa, maka onia rainia Karena o God ne Tefa i afaafa. Ua ngaia na Arafa o God ke fafagarafa, manga iurana o Deved.

33 Ngaia ka arafa tarai tangara ka inuni Israel, mina arafanga iana ma ni tonga qotona.”

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

34 Hoi ka Meri ke woi tangaa ka enjel ia, “E manga ifai tangau ngai ke, suria inau kaa ka fefene makumaku ngai ke.”

35 Ua enjel ia ke aramia ke woi, “Figona Apuna ke arao mai afurigo, mina ramwofa iana o God ke mamamarungigo. Hoi suria na agua ngai ke, ka kere kare kena ke apuna, maka fafauatana rainia ‘Karena o God.’

36 Ui takosia ki ka goamu Elisabet ne gagaimauaga, make gamara ia, ngaia kena ki ina mataina kaa, ka fagaifana noga ne ono.

37 Suria ne marefa wau nga ki tana mwarao ni qara tangaa o God rai tanua ana.”

38 Ua ka Meri ke woi “Inau kaa ka fefene ni tagaranifa mwa iana na Arafa. E koro mwa, nakai ka mwarao no woisi mai gena ki mwora tangau.” Mina enjel ia ke rao pania.

39 Hoi ina kere mataina imuri mai, ka Meri ke fagananau make mafarufaru ke rao ina finua ne tao iga na fungana ina provins i Jiudia.

40 Meri ke rao make qanu i ruma iana o Sekaraea, make tamasi fagakorofia ka Elisabet.

41 Mataina Elisabet ne rongoa na tamasi fagakorofinga iana ka Meri, kere kare ia ke pungusurai i oqana ka Elisabet. Mina Figona Apuna ke wonusia ka Elisabet,

42 make tamasi rafa, ke woi, “God ke ono fagakorofigo tefarira fato ki tana fefene rao nikao, make ono fagakorofia ka kere kare no apapara mai kena.

43 Inau kau panga rainia wau. Manga ifai ke enana na Arafa iaku ne rao mai tangau kaa?

44 Mataina nau rongoa na tamasi fagakorofinga iamu, mina kere kare i oqaku kaa ke pungusurai suria ne wagewage.

45 Hoi ka wagefa tangago suria no tangamworani rainia na tamasinga iana na Arafa ne fafagamworaia tangago kena.”

46 Hoi ka Meri ke woi manga kaa, “Inau kau fagaakausia ka Arafa.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

47 Iga na figona iaku, kau wagewage wau nga tangaa ka God iaku ne fagatafiau.

48 Inau ka inuni ni tagaranifa iana mwa, maake takoiau. Faganega iga na mataina kaa, ka arani inuni ka woi, woi ne ono fagakorofiau.

49 Suria o God na Faufugana ke tanua na apena mwarao rafa tangau kaa, mina atana ke apuna.

50 Ngaia ke faitakoi tangara ka arani qaunga ni inuni na takotako fagafigaia.

51 Iga na ramwofa iana, ke tanui ka apeni na mwarao rafa, make taka rainira ka inuni na katokatofira iga na takofa iata.

52 Ngaia ke kasira wato ka arafa panigi ka arafanga iata, make taura akau ka inuni purua.

53 Ngaia ke fagamasura rainira ka mwarao koro, ka inuni na magau, make kasira ka taurafe ka rao ka ani ne tonga nafuninga iata.

54 Ngaia ke tamanira ka inuni i Israel na kare iana. Ngaia ke marefa ni qono rainia rai takoira ana

55 ko Ebraham mina woraworanifa iana tarai, manga ne qani surua tangara i iuraka inago wau noga ia."

56 Iga na mataina kena ka Meri ke ogasia ka fagaifa ne eoru afainia ka Elisabet. Mi murina mai, make kafu aporo i finua iana nikao.

57 E kaa ke taua mai ka mataina iana Elisabet rai apara ana, make apara ka kere kare mwane.

58 Ainuni i finua gena mina goana ira ka rongoa ki takena na oqa korofa rafa iana o God tangaa maka wagewage wau afainia.

59 Iga na waruta na tangiana iana na kere kare ia, arani inuni ira ka faku suria ka fara fagagirara ana iana na kere kare mwane ia. Mina mataina kena nikao maka oqania rai fauatana ana rainia ka atana emana ia o Sekaraea.

60 Hoia make woi ke enana ia, "Marefa, Fafauatana rainia ko Jon."

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

61 Ua mina inuni ira ka woi tangaa ka Elisabet, “Oe, igo kena ke marefa ko otai nai fauatana rainia ko Jon iga na waro ni inuni iamu.”

62 Ua ngaira ka fagaarari tangaa ke emana kena rai fagatea ana otai ka fafauatana rainia na kere kare kena.

63 Hoi o Sekaraea ke fagaarari tangara, woi nai watea ki tana mwarao rai sege ana iga, ngaia ke sege manga kaa, “Atana ko Jon” mina mataina kena ka inuni ira ka panga rainia wau.

64 Iga na mataina nga kena mo Sekaraea ke kafu tamasi iga, make faganega rai fagaakausia ana ko God.

65 Mina arani inuni na oga gena ka maagu wau, mina tamasinga rainia na arani agua gena ke rao ofu ana fato ka arani finua gena ina fungani ina provins i Jiudia.

66 Mina arani inuni na rongoa na agua kaa, ngaira ka tako makira wau maka woi, “Kere kare kaa ke rafarafa akau make manga ifai?” Ngaira ka tamasi manga ngai ke suria na ramwofa iana o God ke afainia na kere kare kana.

67 Hoi o Sekaraea, emana o Jon, ke wonusia ka Figona Apuna, make tamasia fura ka woita iana o God, ke woi,

68 “Igia kai fafagaakausia ka Arafa, God iata na inuni Israel, suria ne arao mai tangara ka kare iana make fafagataraganisira.

69 Ngaia ke mafata rainia mai tangagia ka mwane ne nafunia na ramwofa rai fagatafigia ana, mo wani kaa kee ke rao mai pania ka waro ni inuni o Deved.

70 Manga ne qani tamasia tangara na maurukari apuna iana inago noga ia,

71 Ngaia ke fafagatafigia panira ka maerongaka mina ramwofa iata na inuni na maeronganigia.

72 Ngaia ke woi, woi ne fafagaqao rainia ka faitakoifa iana tangara ki iuraka nikao, ingaia ke tatakosia maunga ka fagataupusinga apuna iana ia.

73 Ngaia o God ke suru tangaa ki iuraka o Ebraham,

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

74 make suru rai fagatafigia ana pania ka maerongaka make fagamwatakugia ke ma nai mamaagu rai tagara ana tangaa.

75 Hoi ki mwarao maki igia kai apuna makai otooto wau i maana o God, iga ka arani tangiana iga na ogafaka."

76 Ua o Sekaraea ke woi nikao, "Igo, i kareku, ka pagai onigo rai maurukari iana o God ne Tefa i afaafa. Igo ko qaqainagona ka Arafa tangai fagananaura ana ka arani mwarao tangaa.

77 Mako fafagarongora ka kare iana woi ngaira ke fafagatafira, make tawotawo kasi ka aerafa iata.

78 Suria o God iaka ke oqa koro wau tangagia, ke rao mai tangagia manga na arito ne akau ina wawaiaro ia,

79 make mamawesira ka inuni na ogaoga iga na rotorotoaganifa mina mamarugana na maefa, make totoraigia iga ka tara ni marepefa."

80 Hoi a kare ia ke rafa ke tao rai mwane mina takofa iana ke nganganiaga wau nga nikao, make rao ke oga iga ka finua tatara raorao, make taua ka mataina ni tamasi tangara na inuni i Israel.

Luk 2

1 Ina mataina kaa, Mwane Rafa i Rom, Okastas ke mafata rainia ka tamasinga rai segera ana ka atata na arani inuni rai girara ana ka inuni ne efita na ogaoga gena.

2 E kaa ka anegana na segera ana na atata na inuni, mina mataina kena o Kuirinias na mwane ne tagara irugufanana Okastas, ke ono suria ka finua rafa i Siria.

3 Ua arani inuni ira ka aporo faitigi i qogona iata tangai segera ana ka atata.

4 Hoia, o Josep ke rao pania ki Nasaret ina provins i Galili, tangaa ki Betelehem ina provins i Jiudia, a qogona inago iana Mwane Rafa o Deved. O Josep ke rao kena suria ngaia ke wora iga ka woraworanifa iana o Deved.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

5 Meri ka woisia woi ne auragia ko Josep, hoi ke rao afainia i Betelehem rai sege ana ka atana, mi ngaia kena ke suguia mwa ni apara.

6 Aru ogaoga gena make taua mai ka mataina ni aparafa iana ka Meri.

7 Ngaia ke apara ka kare inago iana, a kere kare mwane, e roqofia rai gafu make fagataofia iga ka agua ni ngaufa iata na puruka, suria marefa ka agua naru ogaoga iga ina ruma ni mamarofa kena.

8 Hoi a mwane i finua gena ka ogaoga i mwou rai ono surira na ka rurufa ni sip iata, iga na qongiana kena.

9 A gagaparira mwa mina enjel iana na Arafa ke ura fainira mina rarafanana na Arafa ke rao afurira, mi ngaira ka maagu ka gigisigisi.

10 Enjel kena ke woi, “Siana rai maagufa! Au toraia mai tangagamu ka tarofa koro ne mafata rainia na wagefa ne tefa tangara na inuni.

11 Ua i finua iana o Deved ngaeka kaa, o Fagatafi iamiu ke wora Kraes na Arafa.

12 Hoi e kaa ki ngatakena na fagagiraranifa tangagamu, igamu kamu rorogoia ka kere kare na roqofia rai gafu maka fagataofia iga ka agua ni ngaufa iata na puruka.”

13 Rao ka ono wau mina apena rurufa rafa ni enjel i afaafa ka rao mai ka faku afainia ka enjel ia, mi ngaira ka fagaakausia ko God manga kaa,

14 “Ai fagaakausia ko God ne Tefa i afaafa, Mi ina ano kaa, arani inuni o God ne oqa koro tangara, naka kai oga iga ka marapefa.”

15 Ina mataina na enjel ira na rao panira ka aporo i afaafa, a mwane na ono suri sip ira ka tamasi tangara fairifui maka woi, “Kaia nai mafarufaru kai rao i Betelehem, kai rea ka mwarao ne wora kaa, ngaia na Arafa ne tamasia tangagia kaa.”

16 Hoi ngaira ka mafarufaru ka rao maka rogoia ka Meri mo Josep, maka rea ka kere kare ne taotao iga ka agua ni ngaufa iata na puruka.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

17 Mataina na mwanera na rea na kere kare mwane ia, ngaira ka fagatataraua ka tamasinga na enjel ne tamasia tangara rainia na kere kare ia.

18 Hoi arani inuni ka rongo maka panga rainia ka taa na tamasia na mwane na ono suri sip gena,

19 hoi ka Meri ke nakai ka arani agua gena mwa i mangatana mereana, make tatakosia ka taa ka raroni na mwarao gaa.

20 A mwane na ono suri sip ira ka aporo, iga ka kiu fagaakausia ana o God rainigi ka arani mwarao na rongora maka regi manga na enjel ne tamasia tangara ira.

21 Iga na waruta na tangiana iana na kere kare ia, iga ka mataina rai fara fagagirara ana, ngaia ka fautana rai o Jisas. E kaa ka ata ne qani mai woisia na enjel tangaa ka Meri, mataina mamaunga ni oqara ia.

22 Ua e kaa ke taua mai ka mataina tangaraurua o Josep mika Meri ne arariraurua nga naru fafagataraganisia ka Meri, isuria ngatakena nga na Lo iana o Mosis ne woisia. Hoi ngairaurua karu toraia i Jerusalem ka kere kare ia rai mafata rainia na tangaa ko God,

23 manga na Lo iana Arafa ne segea sio ke woi ia, “Arani kere kare mwane ne worawora inago ka mamafata rainia tangaa ka Arafa.”

24 Makaru rao karu susu wogasi manga na Lo iana o Arafa ne woi ia, “Mui totoraia mai ka kugau ne erua, kee na karena pugoe ne erua.”

25 Iga na mataina kena ka mwane ne etagai na fauatana rai o Simion ke oga i Jerusalem. Ngaia kaa, ka ogafanana ke oto wau nga i maana o God, make fafagarafe raorao mwa nikao, make nanasia ka mataina o God ne fafagatafira na inuni i Israel nikao. Mo wani kaa ka Figona Apuna ki afainia nikao,

26 mina Figona Apuna ia ke fagagirara woi ngaia ke marefa ni pagai maemae make rao ke taua ka mataina ne rerea iga na Mesaea, na Arafa ne suru rai kasia mai ana ia.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

27 Hoi a Figona Apuna ia ke toraia ko Simion ke rao ke qanu irarona Ruma ni Wogasifa. Mina mataina kena nikao me enana me emana o Jisas ia, karu totoraia qanu irarona Ruma ni Wogasifa rai tanui ana ka taa na Lo ne woisia na tanua rainia.

28 Hoi o Simion ke ragaia ka kere kare ia i rimana make fagaakausia ko God ke woi,

29 “Arafa God, suru ana iamu ke wora fato noga ina mataina kaa. Hoi ki igo ko gira nakau mai ana, ki inau na mwane ni taraganifa iamu rai mae ana ina mataina kaa, suria iga na takotakofa iaku ki na mataina kaa kau wawagewage wau.

30 Inau kau rea menamenai rainigi ka maaku mereaku, ka taa no tanua rai fagatafira ana ka inuni.

31 Maki nga igo ko fagananaua kaa, ka arani inuni kai onoono girara.

32 Ngaia ke manga na mawetana ne fafagaqao rainigo tangara na inuni marefa na Jiu, mina fagaakausinga tangara ka inuni i Israel, na kare iamu.”

33 Iga na mataina kena, ke enana me emana o Jisas, karu panga rai wau nga ka agua ne tamasi o Simion rainia na kere kare kena.

34 Hoi o Simion ke fagaapunarira, make woi tangaa ka Meri, enana kere kare ia, e woi, “Ainuni rako i Israel ke fafafara suria ngaira ka tangamworani iga ka kere kare kaa, mingaira nikao ka afafaraga aporo nikao pania ka maefa. Suria nga na fagaqaonga iana o God ne rako na inuni na kafu tatamasi aerisia ngai ke.

35 Ki mwarao maka arani mwarao pupunufi iga na takofa iata ki ranga mawe fura. Mi igo kena, ko pagai fafaitakoi tefa wau nga nikao.”

36 Mika ana na maurukari, i karena o Faniuel iga na qaunga ni inuni o Asa, ngaia ka nao make gagaimauga tefa wau. Mataina ne kere fefene maunga, ngaia ke auragi make oga fainia ko wani iana suria ka farisi ne epiu.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

37 Imurina na maefa iana o wani iana, ngaia ke oga rai nao make taua noga ka farisina na tangafuru ne ewaru matara efai (84). Ngaia ke ma ni arao pania ka Ruma ni Wogasifa, maki iga na tangiana mina qongiana ngaia ke wogasi make farifari make fafagarafe raorao mwa.

38 Iga na kere mataina kaa, ki kani kaa ke rao mai make tamasi fagakorokoro tangaa ko God, make tamasia ka agua rainia na kere kare kena tangara ka arani inuni na nanasia o God rai fagataraganisira ana na inuni i Jerusalem.

39 Mataina ka Meri mo Josep naru tanui fato na arani agua ngatakena nga na Lo iana o God ne qani tamasia tangaraurua, ngairaurua karu aporo i finua iataurua i Nasaret.

40 Mina kare ia ke rafa akau make ramwo ka apena, mina takofa iana ke gatagata. Mo God ke oqa koro tangaa nikao.

41 Iga na arani farisi, ke enana me emana o Jisas karu arao tatarau mwa i Jerusalem tangaa ka tangiana rafa na woisia na Tefa Afarau. Mina mataina o Jisas ne taua na farisina na tangafuru ne etagai matara erua, ngaira ka rao i Jerusalem tangaa ka tangiana rafa kena, manga na arao tatarau mwa tangaa ia.

43 Mataina na tangiana rafa ia ne fato, arani inuni ira ka faganega rai qau aporo ana i finua iata, mina kere mwane o Jisas ke oga aporo i Jerusalem, me enana me emana ia ke marefa naru girara woi ni oga aporo wau paniraurua.

44 Ngairaurua karu tako mwa woi ne takura aporo ka tamana, hoi ka mataina na rao suria na tangiana fagaenani kena, minga karu kafu faganega rai gari tangaa ana afainira ka goata mina tamana ira.

45 Hoi ki ngairaurua ke marefa naru rogoia, makaru qau aporo i Jerusalem karu gari tangaa kena nikao.

46 Iga na aoruta na tangiana, minga karu kafu rogoia irarona na Ruma ni Wogasifa ia, ne ogaoga afainira ka fagausuri iga na Lo iana o Mosis, ne rongora ka tawatawanifa iata make fafagatera rai fagatenga nikao.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

47 Ua ani na inuni na rongoa ka panga rainia wau ka giraranifa iana mina araminga iana gena.

48 Ua, mataina enana me emana ia naru ono rao, karu rea, ngairaurua karu panga rainia wau. Hoi enana ia ke woi tangaa, “Kareku, efea ko tanu manga kaa tangagamirua kaa? Tanugamirua kamuru tako rafa rainigo, maki nga namuru qani garigo ngai ke.”

49 Ua, o Jisas ke woi tangaraurua, “Nga ne fea kamuru gariau kaa? Marefa muru girarau woi inau kau kokoa i ruma iana Emaku?” Ngairaurua ke marefa naru tako matafa rainia ka araminga iana kena.

51 Hoi o Jisas ke aporo afainiraurua i Nasaret make tau woita iataurua ke tanui ka taa naru woisi tangaa. Me enana ia ke naka mwa i mangatana ka arani mwarao igi.

52 Ua mataina o Jisas ne rafa akau make nafunia ka giraranifa, mo God ke oqa koro wau tangaa mina inuni nikao.

Luk 3

1 Irarona tangafuru i farisi ne etagai matara erima iga mataina o Taebirias ke afara suria iga na finua i Rom, mataina kena ko Pontias Paelat ka mwane rafa ne ono i suria na provins i Jiudia, mo Herod Antipas ke ono i suria na provins i Galili, mo goana o Filip ke ono i suria ki Iturea mi Trakonaetis, mo Lisanias ke ono i suria ki Abilin.

2 A qauta na mwane ni raperapega iga na mataina kena ko Anas mo Kaeafas. A mataina kena o God ke mafata rainia ka tamasinga tangaa ko Jon i karena o Sekaraea, mataina ne ogaoga maunga irarona finua tatara.

3 Hoi o Jon ke raofi fato ka arani finua akerena na wai rafa i Jodan rai tarofainia ana ka woita iana o God tangara ka inuni gena, make woi tangara, “Mui riri panigi ka arani aerafa iamiu, maka mui maanu apuna, ki ngaia o God maki tawora panigamu ka arani aerafa iamiu.”

4 Aesaea na maurukari ne qani segea mai irarona Segesegefa Apuna, ke woi manga kaa, “Tana inuni ke tamasi rafa iga ka finua tatara kena, ke wowoi

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

manga kaa, Mui tagarafia ka tara kare ia ka Arafa, rai fagananaugamu ana. Maka mui manirani ka kere tara ki oto tangaa nikao.

5 Mui fagawonusi ka arani marawai maka mui tapari ki wato ka fungani ne akau gena mina kere fungani gena nikao. Mui fagaotora ka arani tara ma ni oto gena mina tara ne ma ni fatara kamui fagafatarara ki qao koro."

6 Suria na arani inuni ka pagai rerea ki ngatakena o God ne fafagatafira ka inuni gena.

7 Fakunga ni inuni na rao mai tangaa o Jon rai fagamaanu apunarira ana, maake woi tangara, "Igamu kena ke manga na mwaa ira. E fea, igamu kamu takosi gawa pania ana ka fagaitangifa na pagai kasia mai o God kena?

8 Mui tatanui ka agua koro rai fagaqao ana rainigamu woi igamu kamu riri mwora panigi ka arani agua aera iamiu. Siana kamu wowoi o God ke ma ni fafagaetangigamu suria woi igamu kena ka waro ni inuni iga Ebraham. Au woi tangagamu wau, God ke girara tagarafira ana mwa ka fau gana rai tao ana rai karena o Ebraham.

9 O God ke nanau fato noga rai tapira wato ana ka arani apenagai ma ni gugua koro gena, ke ka kasigi na giu."

10 Ainuni gena ka fagatea ko Jon, "E rao ke manga ngai kena ataa mwa ke araria mi tanua."

11 O Jon ke aramira ke woi, "E manga otai ne nafunia na sorti ne erua, e mamafata rainia ka ani ne etagai tangaa ka ani ma ni tonga sorti iana, mo otai ne totonga ina ngaufa, ke mamafata tangara ka inuni ma ni tonga ngaufa iata."

12 Tana inuni na tawotawo takis ka rao mai tangaa ko Jon rai fagamaanu apunarira ana. Ngaira ka fagatea ko Jon, "Fagausuri, migami kami fefea, ataa ke araria mi tanua?"

13 O Jon ke woi tangara, "Mu tawora ka takis menamenai panira ka inuni."

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

14 Hoi tana mwane ni faiarifatana ira ka fagatea ko Jon, “Mi igami kami fefea ata ke araria mi tanua?” O Jon ke aramira ke woi, “Siana rai girura ana ka inuni nai worigo ana nai rurugua, maka mui wagewage mwa rainia ka mwarao na worigamu rainigi gena.”

15 Arani inuni ira ka nanau rafa wau, maka takosia i mangatata woi ngaia o Jon wari ka Mesaea.

16 Hoi o Jon ke woi tangara, “Inau kau fagamaanu apunarigamu rainia ka wai mwa, mina mwane ne nafunia na ramwofa tefariau rao ke pagai arao mai, inau minga ke ma qai arari rai rupasia ana ka puti i uwana gena. Ngaia ke fafagamaanu apunarigamu rainia ka Figona Apuna afainia ka giu.

17 Ngaia ke girara fagagetara ana, manga na mwane ne atea na guana wit pania na gawona ia. Ngaia ke ruruguni faku ka wit gena make nanakai i ruma iana, maake fafanunu ka gawoni igi iga ka giu ne ma ni girara mae ana.”

18 E rako wau ka arani agua o Jon ne tarofainia ka tarofa koro tangara na inuni gena, make tamasi gatagata tangara rai orisi ana ka taufa iata.

19 Mataina kena mo Jon ke tamasi raramwofaga tangaa ka arafa o Herod suria ne auragia ka Herodias na inuni iana o goana mereana, make tamasi ramwofaga nikao rai ka arani agua aera ne tanui o Herod.

20 Hoi mo Herod ke tanua nikao ka agua ma ni koro, iga ka roia ana o Jon ke kasia ina peresin.

21 Mataina o Jon ne fagamaanu apunarira na arani inuni, ngaia ke fagamaanu apunaria ko Jisas nikao. Mataina ngai kena o Jisas ke fagarafe mina wawaiaro ke tafatafa,

22 mina Figona Apuna ke wato afuria o Jisas kena, ke qao manga na pugoe ia. Mina ringina o God ne wato mai pania i Heven ke tamasi mai tangaa ko Jisas, ke woi, “Nga igo kena ka kare manimani iaku. Au wagewage rainigo.”

23 Jisas mwarao manga na farisina na tangafuru ne eoru ia (30), make anega rai fagausuri ana. Mi iga na takofa iata na inuni gena ka takosia woi o Jisas ki karena o Josep, mo Josep ki karena Heli

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

24 mo Heli ki karena Matati, mo Matati ki karena Livae, mo Livae ki karena Meleki, mo Meleki ki karena Janae, mo Janae ki karena Josep,

25 mo Josep ki karena Matataeas, mo Matataeas ki karena Amos, mo Amos ki karena Nahum, mo Nahum ki karena Esili, mo Esili ki karena Nagae,

26 mo Nagae ki karena Mata, mo Mata ki karena Matataeas, mo Matataeas ki karena Semein, mo Semein ki karena Josek, mo Josek ki karena Jota,

27 Mo Jota ki karena Joanan, mo Joanan ki karena Resa, mo Resa ki karena Serupapel, mo Serupapel ki karena Sealtiel, mo Sealtiel ki karena Neri,

28 mo Neri ki karena Meliki, mo Meliki ki karena Ati, mo Ati ki karena Kosam, mo Kosam ki karena Elmatam, mo Elmatam ki karena Ere,

29 mo Ere ki karena Josua, mo Josua ki karena Eliesa, mo Eliesa ki karena Jorim, mo Jorim ki karena Matat, mo Mata ki karena Livae,

30 Mo Livae ki karena Simion, mo Simion ki karena Jiuda, mo Jiuda ki karena Josep, mo Josep ki karena Jonam, mo Jonam ki karena Eliakim,

31 mo Eliakim ki karena Melea, mo Melea ki karena Mena, mo Mena ki karena Matata, mo Matata ki karena Natan, mo Natan ki karena Deved,

32 mo Deved ki karena Jesi, mo Jesi ki karena Oped, mo Oped ki karena Boas, mo Boas ki karena Salamon, mo Salamon ki karena Nason,

33 Mo Nason ki karena Aminatap, mo Aminatap ki karena Atamin, mo Atamin ki karena Ani, mo Ani ki karena Hesron, mo Hesron ki karena Peres, mo Peres ki karena Jiuda,

34 mo Jiuda ki karena Jekob, mo Jekob ki karena Aesak, mo Aesak ki karena Ebraham, mo Ebraham ki karena Tera, mo Tera ki karena Naho,

35 mo Naho ki karena Seruk, mo Seruk ki karena Reu, mo Reu ki karena Pelek, mo Pelek ki karena Epa, mo Epa ki karena Sela,

36 Mo Sela ki karena Kenan, mo Kenan ki karena Afakat, mo Afakat ki karena Sem, mo Sem ki karena Noa, mo Noa ki karena Lamek,

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

37 mo Lamek ki karena Metusala, mo Metusala ki karena Inok, mo Inok ki karena Jaret, mo Jaret ki karena Mahalaliel, mo Mahalaliel ki karena Kenan,

38 mo Kenan ki karena Enos, mo Enos ki karena Set mo Set ki karena Adam, mo Adam ki karena o God.

Luk 4

1 Ua Jisas ke rao pania ki Jodan mina Figona Apuna ki afainia. A Figona Apuna kena ke toraia ko Jisas tangaa ka finua tatara.

2 Iga na tangafuru i tangiana ne efai pupu (40), ngaia ke qanu iga ka faiofongifa pania ka Ataro make marefa ni ngau. Hoi mingaia ke magau aera wau.

3 Ua, mina Ataro ia ke rao mai tangaa, ke woi, “Rao ki igo kaa ki karena o God, maku tamasi tangara ka fau gaa ki tao rai purete.”

4 Hoi mo Jisas ke woi, “A Segesegefa Apuna ke woi, ‘Marefa noga ka inuni nai oga fagauguria mwa ka ngaufa.’ “

5 Ua, mina Ataro ia ke takua ko Jisas tangaa ka agua ne akau wau make fagaurasia ke regi ka arani arafanga ina ano kaa.

6 Ua mina Ataro ia ke woi, “Arani arafanga mina arani mwarao koro gaa ke wateau ko God. Au girara wate ana ko otai nau oqania. Rao ko wowogasiau, au wawatego ka arani mwarao gaa tangago.”

8 Mo Jisas ke aramia, ke woi, “A Segesegefa Apuna ke woi, ‘Mui wowogasia ko God na Arafa iamiu mingaia togo mwa kamu tatagara tangaa nikao.’ “

9 Ua imurina na agua kaa, mina Ataro ke toraia ko Jisas tangaa ki Jerusalem nikao, make fagaurasia iga ka agua ne akau wau iga ka Ruma ni Wogasifa. Mina Ataro ia ke woi tangaa ko Jisas nikao, “E rao ke mwora woi igo ki karena o God, makui fagareke wato iga.

10 Suria na Segesegefa Apuna ke woi manga kaa, woi o God ke memera tamasi ka arani enjel iana rai mai ono surigo menamenai ana,

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

11 maka apego i rimata ka taugo, ki mwarao maki siana kui gagafarai ka uwamu iga ka fau.”

12 Mo Jisas ke woi tangaa ka Ataro ia, “Segesegefa Apuna ke woi nikao, ‘Igamu ke marefa ni ararigamu namu fafagaofongia ka Arafa o God iamiu.’ “

13 Hoi imurina mai na Ataro ia ne ofongia fato ko Jisas iga na agua gaa, ngaia ke rao pania rai nasi ana ki tana mataina nikao rai ofongi ana.

14 Jisas ke qau aporo ina provins i Galili nikao, mina ramwofa iana Figona Apuna ki afainia. Hoi mina tarofana ke rao ofusia fato ka arani finua ina provins kena.

15 Mo Jisas ke fagausurira ka inuni ira iga ka ruma ni fakunga iata gena, mina inuni ira ka fagaakausia.

16 Hoi o Jisas ke rao i Nasaret, na agua ne oga ke rafa iga. Iga na Tangiana Apuna, ngaia ke rao iga ka ruma ni fakunga manga ne tanua raorao mwa ia. Iga na mataina kana, ngaia ke ura akau rai tomania ana ka Segesegefa Apuna,

17 minga ka watea ka segesegefa iana o Aesaea na maurukari. Ngaia ke iria ka pepa na ariari ia make rea ka agua ne totomania iga ne woi manga kaa,

18 ‘Figona Apuna iana o God ki afainiau suria ne ono sikifiau rai tarofainia ana ka tarofa koro tangara ka inuni ne aera. Ngaia ke kasiau rai tarofainia ana ka taraganifa tangara ka inuni na rakura, mi inau tafangiana ka maata na inuni na guru, woi ngaira kai onoono nikao, mina fagataraganisira ka ani na inuni na oga iga na rugufana ramwofa iata tani inuni,

19 rai tamasia fura nikao, woi ne taua noga ka mataina o God ne tatamanira ka arani kare iana.’

20 Hoi o Jisas ke aria aporo ka pepa ariari ia make watea aporo ka mwane na tatagara iga na ruma ni fakunga ia make oga wato rai fagausurira ana. Mina arani inuni irarona na ruma ni fakunga ia ka qore rapurapu tangaa ko Jisas.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

21 Hoi o Jisas ke woi tangara, “Ngaeka ka tawatawanifa iga na Segesegefa Apuna nau tomania wau tangagamu kamu rongoa kaa, ke mai mwora ngai ka.”

22 Hoi arani inuni ira ka kasia akau maka panga rainia wau ka tawatawanifa iana gena ne rongo koro wau. Ngaira ka woi, “Mako wani kaa kee, ki karena mwa o Josep ia ngai ke.”

23 Hoi o Jisas ke woi tangara, “Wari igamu kamu girara woisia ana tangau ka tamasinga ne woi ia, ‘Dokta, ui fagakorofigo mereamu. Mina arani mwarao nami rongora no tanui i Kapanaum igi, ke koro wau nui tanui irarona finua iamu mereamu kaa nikao.’

24 Maakau wowoisia mwora wau tangagamu, ‘A maurukari ke marefa nai oqani wagewagesia ana i finua iana mereana.’

25 Ua, au wowoi tangagamu wau, iga na mataina iana o Elaeja inago, ki iga na farisi ne eoru mina fagaifa ne eono ke marefa ni rangi suria, mina apena magaufa rafa wau ke rao ofu ana fato ka arani finua igi. Mina mataina kena ke rako wau ka nao na ogaoga i Israel.

26 Mo God ke marefa woi ni kasia ko Elaeja ki rao tangara ka fitangita nai inuni gena, maake kasia mwa ke rao ke tamania ki tana nao marefa na Jiu ne oga fagatau iga na kere finua i Sarefat, i Saedon.

27 Mi iga nikao na mataina iana maurukari o Elaeja, ke rako wau ka inuni Israel na nafunia na matoroa na lepa, maake marefa ka fitangita na inuni gena ni fagakorofira panira ka apeaera iata ira, nga togo mwa o Neman na mwane i finua i Siria.”

28 Mataina na arani inuni ina ruma ni fakunga ia na rongoa Jisas ne woisia na agua kaa, ngaira ka mangariaga wau nga,

29 maka faiafaragasi, ka pupurisia ka mea fura pania ka finua ia, ka toraia ka mea akau iga ka fungana na sugua rai finua ia. Ngaira ka takosia woi nai purisia wato iga ka rawona na fungana ia.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

30 Mo Jisas ke wau rao iga ka guputa na rurufa ni inuni ira mwa make wau rao.

31 Hoi murina na agua na tanua rainia kaa, o Jisas ke rao tangaa ka finua i Kapanaum ina provins i Galili. Iga na tangiana apuna kena o Jisas ke faganega rai fagausurira ana ka inuni gena irarona na ruma ni fakunga ia.

32 Hoi mina inuni ira ka panga rainia wau ka fagausuringa iana gena, suria na tawatawanifa iana gena ke fagaqao mai menamenai wau woi ngaia ke nafunia ka ramwofa.

33 Ua a mwane ne qanufia na ataro aera ke ogaoga irarona na ruma ni fakunga ia. Hoi ngaia ke fagangere rafaera wau ke woi,

34 “Jisas i Nasaret, a taa ko qani tanugami ana rainia kaa? Wari igo kena ko rao mai rai fagaerisigami ana mwa. Inau kaa, kau qani girarago fato wau noga, igo kena ka Mwane Apuna iana o God!”

35 Hoi o Jisas ke mafata rainia ka tamasinga ne nganganiaga wau tangaa ka ataro ia, ke woi tangaa, “Ui manapu rao makui fura nga pania ko wani kena.” Ataro ia ke kafu kaworainia ko wania ke wato ke mwagata ina guputa na inuni ira make fura wau ke rao pania, marefa woi ni fagaerisia.

36 Hoi ainuni ira ka panga rainia wau maka faitamasi mereata ka woi, “A fagausuringa taa ke e kaa? Wani kaa ke mafata rai tamasinga iga ka ramwofa tangara ka ataro maka arao nga.”

37 Mina tarofana o Jisas ke rao ofu ana fato ka arani finua ina provins i Galili.

38 Hoi o Jisas ke rao pania ka ruma ni fakunga ia, make rao i ruma iana o Saemon. Iga na mataina kena ka fungaona o Saemon ke matoro ne mafanafana. Ngaira ka nongia ko Jisas woi ni tamania ki kani ia.

39 Hoi o Jisas ke rao make ura irawona kani ia, make tamasi ramwofaga tangaa ka mafanafananifa ia woi ni fato pania, make fato wau nga. Hoi ngaia ke kafu afaraga akau make fagananaua ka ngaufa tangara.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

40 Mataina na arito ne rao ni suu ana, inuni ira ka toraira mai tangaa ko Jisas ka arani inuni na nafuni na ape aera afainira. Jisas ke fagakorofira ne fatatagira rao mwa rainia ka rimana.

41 Mi tana agua nikao, ka ataro ira ka fura panira ka arani inuni gena minga ka ngerengere, ka wowoi, “Igo kena ki Karena o God.” Mo Jisas ke tamasi ramwofaga tangara ka ataro ke woi siana kai tatamasi, suria na qani girara fato noga woi o Jisas ka Mesaea.

42 Iga na gomagomafatana kena, o Jisas ke rao pania ka finua ia make rao iga ka agua rai oga ana getea, mina inuni ira ke ma nai rea, maka faganega rai gari tangaa ana. Mataina na rogoia, ngaira ka ofongia rai taua aporo ana woi siana ki arao panira.

43 Mo Jisas ke woi tangara, “Marefa, inau ke araria nau arao kau tatamasia fura ka tarofa koro rainia ka arafanga iana o God tangara ki tana finua gena nikao, suria na agua o God ne kasia mai rai tanua ana kaa ngai ke.”

44 Hoi ki ngaia ke araorao mwa iga ka arani ruma ni fakunga i Jiudia gena rai tarofainia ana ka tarofa koro.

Luk 5

1 Iga na mataina ne etagai, o Jisas ke uraura ina rawona na wai rafa i Genasaret. Mina fakunga ni inuni ka rao mai ka rifuia, inuni gena ka faiguruguru wau rai rao ana tangaa ko Jisas, rai rongoa ana ka woita iana o God.

2 Iga na mataina kena nikao, ko Jisas ke reraurua ka qauta ne erua na gururaurua akau ina rawona na wai rafa kena nikao. Ua, mwane ni afuasinga iraurua karu rao panigi ka qauta iraurua, makaru tora ka fugo igi rai manirani ana.

3 Mina mataina kena ko Jisas ke rao ke tage iga ki tana qauta iraurua, ani na qauta ne nafunia o Saemon. Hoi make nongia ko Saemon woi ni farutaia futaga rao sisitai pania ka one kena. Mataina kena ko Jisas ke oga irarona na qauta ia make fagausurira ka inuni na fakuria mai gena.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

4 Hoi mataina o Jisas ne tawatawa fato tangara na inuni ira, make woi tangaa ko Saemon manga kaa nikao, “Ui farutaia ka qauta kena rao iga ka agua ni kokoro makui kasia wato ka fugo gena, maku togo siare.”

5 Ua mo Saemon ke woi, “Arafa, iga na qongiana fagaenani ia, kami ofo makira wau maake marefa wau nga ka siare nami togoia. Mako woi manga ngai kena tangau, e koro mwa, au kasia wato ka fugo kaa nikao.”

6 Hoi mataina na kasi wato na fugo igi, e rako wau ka siare na mai togo, a wonu ka fugo igi ka fanimwomwou.

7 Hoi ngaira ka fagaarari rao tangara ka mwane iga tana qauta ira rai rao mai ka tamanira ana. Hoi tana qauta ia ke rao mai tangara maka fagawonusiraurua fato wau, arutangiraurua rai siare raorao makaru fani kokoro.

8 Ua mataina o Saemon Pita ne rea na agua kena ngaia ke qogu rai uwa wato inagona o Jisas, make woi manga kaa, “Arafa nui rao paniau, suria inau kaa ka mwane nau aera.”

9 Ua ngaia ke woi manga ngai kena, suria ngaia mina mwane na tatagara afainia gena, ka panga rainia wau ka meosigai siare na togoia kena.

10 Hoi i karena ne erua o Sebedi, o Jemas mo Jon, naru tatagara afainia ko Saemon kena, ngairaurua makaru panga rainia wau nikao ko Jisas. Ua Jisas ke woi tangaa ko Saemon manga kaa, “Siana ko mamaagu. Faganega ina mataina kaa ki igo ko totogo ira ka inuni.”

11 Ua arani mwane ira ka gururaurua qanu i one ka qauta iraurua, maka kasi fato wau nga ka arani mwarao maka rao suria ko Jisas.

12 Ua iga na mataina o Jisas ne ogaoga iga tana finua kena, a mwane ne etagai ne tanua na lepa ne garoa ka apena, ngaia ke ono rao ke rea ko Jisas make rao mai make taoaqa inagona o Jisas make nongia wau ko Jisas, ke woi, “Arafa manga no marumusiau, makui tagarafiau qai koro aporo nikao.”

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

13 Hoi o Jisas ke fatatagia ko wani ia make woi, “Aa, nau marumu mwa. Ui koro aporo!” Hoi ki iga na mataina mwa kena mina lepa ia ke fato rao pania ko wani ia.

14 Mo Jisas ke tamasi fagakakanua ke woi tangaa manga kaa, “Siana ka inuni no tatamasia tangaa rainia na agua kaa makui rao tangaa mwa ka mwane raperapega rai fagaregi ana ka apemu mako kafu arao ko tanua ka suu wogasifa manga o Mosis ne qani tamasi mai ia, ki mwarao maka inuni kai gigirara woi igo ke fato panigo ka ape aera ne tanugo ia.”

15 Hoi manga ne woi pusira mina tarofa rainia ko Jisas ke rao ofu ana wau nga ka arani finua gena, mina inuni na rako tefa wau ka rao mai tangaa ko Jisas, suria na oqani rongoa ana ka tawatawanifa iana, mina fagakorofira ana panigi na ape aera iata nikao.

16 Hoi mo Jisas kaa, ke raorao mwa ke arao getea iga ka agua ne magamagafuruaga rai fagarafe ana iga nikao.

17 Ua iga na mataina ne etagai nikao, ko Jisas ke fagausurira ka inuni gena. A tana Farasi mina fagausuri iga na Lo iana o Mosis nikao ka kokoa gena, mingaira gena ka rao mai panigi ka arani finua ina provins i Galili, mina provins i Jiudia, mi Jerusalem. Mina ramwofa ni fagakorofinga iana o God ki afainia ko Jisas rai fagafatongi ana ka ape aera iata na inuni gena nikao.

18 Iga na mataina kena ka mwane ka toraia mai iga ka qea ka mwane ne risurisuga, oqani toraia ana, kai qirutainia inagona o Jisas.

19 Make suria na farifogofogo wau ka inuni, ngaira ke marefa ka qaiawoa ni ararira nai meatara qanu ana iga. Hoi ngaira ka toraia ka mia akau ina gairina ruma ia, maka tafakurua ka warara ka kunia ke wato qaiwogata na inuni, ke tao inagona o Jisas.

20 Hoi mataina o Jisas ne qao girara na tangamworanifa iata, ngaia ke woi tangaa, “Goaku koro igo, arani aerafa iamu ka tawora fato noga.”

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

21 Ua iga na mataina kena, ka arani Farasi mina fagausuri iga na Lo iana o Mosis ka faitamasi ka woi, “O wani kaa ke tamasi aerisia o God! Ngaia togo mwa o God ke gira tawo ana ka aerafa iata na inuni.”

22 O Jisas ke qani girara ka takofa iata gena, hoi make woi tangara, “E tanu fea kamu tako manga ngai kena i mangatamiu gena?

23 Ua, e mwataku mwa rai woi tangaa ana ko wani kaa, ‘Arani aerafa iamu ka tawo fato noga panigo.’ Kee ne fea? Qara aera wau rai woi ana, ‘Ui afaraga kui taworagofa, kui rao nga ina mataina kaa.’

24 Hoi mataina kaa kau kafu fafagaqao mwora wau nga tangagamu, woi inau kaa, ka Kare ni Inuni mwora, nau nafunia na ramwofa ina ano kaa rai tawo ana na arani aerafa.” Hoi Jisas ke woi tangaa ko wani ia, “Afaraga akau! Makui tawoa ka qanamu kui aporo i ruma iamu.”

25 Iga na mataina kena ko wani ia ke afaraga akau inagota fato na inuni ira, make rumia ka qanana ne taofia ia make aporo i ruma iana iga ka fagaakausia ana ko God.

26 Ua arani inuni ira ka panga tefa wau maka tamasi fagaakausia ko God nikao, maka maagu wau nikao, ka woi, “Oe, igia ka rea ka agua ne qao getea ngaeka!”

27 Hoi murina mai, mo Jisas ke fura pania ka ruma make rea ka mwane na fautana rai o Livae. Tagaranifa iana o wani kena rai tawo takis ana mwa, ngaia ke ogaoga iga ka agua ne tatagara iga rai tawo takis ana. O Jisas ke woi tangaa, “Ui rao mai suriau.”

28 Mataina ngai kena mo Livae ke kasi wau mwa ka arani mwarao igi make rao suria ko Jisas.

29 Hoi o Livae ke tagarafia ka apena farunga rafa i ruma iana tangaa ko Jisas. Mi afainira ka ani na inuni na nongira ka rao mai gena, e rako wau nikao ka mwane na tawotawo takis mi tana inuni rao nikao na faku mai.

30 Hoi mi tana Farasi gena mi tana fagausuri iga na Lo iana o Mosis ira, ka farau wau maka woi manga kaa tangara ka rongoisuri ana o Jisas ira, “Nga

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

ne tanu fea ngai ke, namu ngaungau maka mu totono afainira na mwane na tawotawo takis mina inuni aera gaa?”

31 O Jisas ke aramira ke woi tangara, “Mu girara woi na inuni na ape koro ke marefa nai oqania ka inuni ni fagakorofinga, maaki nga mwa na ani na inuni na matoro ka oqania ka inuni ni fagakorofinga.

32 Hoi ka raofa iaku mai kaa, ke marefa qai rao mai rai onira ana ka inuni na oto rai tako orisi ana, maakau rao mai rai onira ana ka inuni aera rai riri ana panigi ka aerafa iata.”

33 Hoi maka woi tangaa ko Jisas, “Arani rongoisuri iana o Jon ka gira fari ana maka fafagarafe, mina rongoisuri iata na Farasi maka tanua ka agua manga ngai kena nikao, hoi mina rongoisuri iamu ka ngaungau maka totono mwa, nga ne tanu fea ngai ke?”

34 Ua o Jisas ke aramira, “Arani inuni na ogaoga iga na fagauragifa ira, ke ma ni ararira nai farifari maake ararira na fafagangaura iga ka mataina na mwane ne pagai auragi ne ogaoga afainira gena.

35 Hoi mi murina mai maka totoraia panira, maka kafu farifari iga ka mataina ngai gena.”

36 Hoi mo Jisas ke tamasi nununa tangara, ka tamasinga ne rao manga kaa, “Marefa ni araria mui tawora ka gafu faoru iamiu, kamui tatarisia ka kere agua rai taia ana pusia ka agua ne matari iga na qani gafu iamiu. Manga ngai kena ko fafagaerisia purua mwa ka gafu faoru iamiu kena, mina matari gana gafu faoru ia nikao ke ma ni qao faku afainia ka qani gafu ia nikao.

37 Ua tana mwarao nikao, ke marefa nai gira ringia ana ka waen faoru irarona na qani mwarao na titi waen iga, suria na mataina na waen faoru ia ne fungafunga make raqoa ka mwarao ia. Ke matari mina nongana na waen ia ke fufufu taragani.

38 Hoi kamui fafagawonusia ka waen faoru iga ka mwarao faoru ne gatagata tangai waen.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

39 Hoi tana mwarao nikao, inuni ne totono fato na qani waen ke oqani tonomia ana ka qani waen ia. Ngaira ke marefa nai oqani tono ana ka waen faoru, minga kai wowoi, 'Nga na qani waen ia, ke tono koro tefa wau.' "

Luk 6

1 Iga na Sabat ne etagai Jisas mina rongosuri iana ka taworagofa ina qaiawogani na mwou na fasi wit iga. Ina mataina kena, ka rogoisuri iana ka fuuri ka guani na wit igi maka kutai ke rao ka gawoni panigi ka guuni maka ngaura.

2 Tana inuni na Farasi ka fagatea, "E tanu fea kamu tagara kamu furi na wit iga na Sabat na tangina na Lo ne woi pusia kaa?"

3 Ua o Jisas ke woi manga kaa tangara, "E fea marefa mui tomania ka agua rainia na mwane rafa o Deved ne tanua mataina i ngaia mina kare iana na magau ira?

4 Mataina kena ko Deved ke qanu irarona ruma iana o God, make ngaura ka purete na fagaapunari, make watera nikao ka kare iana ira. Maaki na Lo na fagausuringainia ka girara woi, 'Nga mwa na mwane na raperapega ka girara ngaura ana mwa ka purete gena.' "

5 Ua o Jisas ke woi tangara manga kaa nikao, "Ngai inau na Kare ni Inuni kaa, ka Arafa tangaa na Sabat."

6 Ua tana tangiana iga na Sabat nikao o Jisas ke rao ke qanu iga ka ruma ni fakunga rai fagausurira ana ka inuni. Mi rarona ruma ni fakunga kena, ki tana mwane ke kokoa iga kena, wani kena ka rimana iotona ke mae.

7 Mina Farasi ira mina fagausuri iga na Lo iana o Mosis ka ono rapurapu rainia ko Jisas rai rogoi ana manga ne fafagakorofia ko wae kena iga ka Sabat kena nikao, makai usuia rainia.

8 Mo Jisas ke girara mwa ka takofa iata gena nikao. Hoi ngaia ke woi tangaa ko wani ne mae na rimana ia, "Ui afaraga akau makui taworagofa mai inagomami." Hoi o wani ia ke afaraga akau make ura inagota.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

9 Mo Jisas ke woi tangara manga gaa ka Farasi ira mina fagausuri iga na Lo iana o Mosis, “Au fafagategamu wau, a taa ka Lo iaka ne fagamaarumungainia rai tanua ana iga na tangina iga na Sabat kaa, rai tamanira ka inuni, ke rai fagaerisira ana? Rai fagatafira ana ka inuni, ke rai nafuira ana?”

10 Murina mai, e ono rao tangara ka arani inuni ira make woi tangaa ko wani ia, “Ui otoa ka rimamu kena.” Mina mataina ia o wani ia ne fagaotoa ana na rimana ia, make koro aporo mai.

11 Ngaira ka mangariaga wau, maka tamasi fairifui rainia ka agua na pagai tanua rainia ko Jisas nikao.

12 Iga na mataina kena ko Jisas ke rao iga ka fungana tangai fagarafe ana, mina qongiana fagaenani kena ke oga rai fagarafe ana mwa tangaa ko God.

13 Tangi mai gomagomafa, make onira faku mai ka rongoisuri iana make ono sikifira ka tangafurui mwane matara erua, make onira rai aposol.

14 Nga na mwane na tangafuru matara erua ira ke gaa, o Saemon, ngaia ka fauatana nikao rainia ko Pita, mina Andru ngaia kaa goana o Pita, mo Jemas, Jon, Filip, Batolomiu,

15 Matiu, Tomas, mo Jemas i karena o Alfias, mo Saemon ne faku afainira na rurufa na oqani fagafatogia na kafamanu i Rom ia,

16 o Jiud i karena o Jemas, mo Jiudas Iskariot, ngaia kena ki murina mai ke faganafu rainia ko Jisas tangara ka maerongana.

17 Mataina o Jisas afainira na aposol iana ira na wato mai, ngaira ka mai ura afainira ka apena rurufa rafa na rongoisuri iana, iga na agua ne fatara. Mina apena fakunga ni inuni ngaira nikao ka rao mai panigi ka arani finua fato i Jiudia mi pania ki Jerusalem mi panigi ka finua ne tao futaga ina apanana tangai na asi i Taea mi Saedon.

18 Mina arani inuni gena ka rao mai, suri ngaira ka oqani rongoa ana o Jisas, maka oqania woi ni fagakorora panigi ka ape aera iata nikao. Ani ne qanufira na ataro ke tau fagaqaomata wau, mo Jisas ke fagakorora nikao.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

19 Mina arani inuni gena ka rapasia rai fatatagi ana ko Jisas suria na ramwofa ne arao mai pania i ngaia ke fafagakorora aporo panigi ka arani ape aera iata.

20 Jisas ke ono rao ke rera ka rongoisuri iana ira, make woi tangara, “God ki ono korosigamu, kigamu na inuni ma ni tonga nafuninga iamiu, suria na arafanga iana o God kamui tawoa fato noga.

21 God ki ono korosigamu, kigamu na inuni namu magau, suria na ogafanamiu ke pagai tau ka faioqanifa iamiu. God ki ono korosigamu, kigamu na inuni namu angi faitakoi ina mataina kaa, suria murina mai kamu pagai mamana qaqaega nikao.

22 God ki ono korosigamu, kigamu. Tana inuni na pagai mamaeronganigamu, maka ma nai oqaoqanigamu, maka sususuraigamu suria namu arao suriau ki inau na Kare ni Inuni.

23 Mataina na agua gaa ne mai worawora tangagamu kamu reregi, mui wawagewage mwa maka mui maomao nikao, suria na worimiu ke taotao karigamu i Heven. Iurata na inuni na maeronganigamu maka tanui ka agua manga ngai gena nikao tangara ka maurukari inago mai noga.

24 Maaki igamu na inuni ne tonga rurugua iamiu ina mataina kaa, kamu pagai rorogoia ka fafaranifa, suria igamu kena kamu tawoa fato noga mai ka ogafa koro iamiu.

25 Migamu na inuni namu ngaungau menamenai ina mataina kaa, kamu pagai rorogoia ka fafaranifa, suria namu pagai magau wau. Migamu na inuni namu mamana ina mataina kaa, kamu pagai rorogoia ka fafaranifa, suria namu fafaitakoi wau maka mu angiangi nikao.

26 Igamu na inuni na tatangasigamu gena, kamu rao faku mwa afainira ka maurukari na fagafagaparu inago, suria na tangasira purua mwa nikao. Make igamu kamu pagai rorogoia ka fafaranifa afainira nikao.

27 “Ua, au woi tangagamu wau kigamu na ani na inuni namu fufukaringa tangai na tamasinga iaku gaa, Mui kokomanira ka maerongamiu, maka mui tatanui ka agua koro tangara ka inuni ma nai oqaoqanigamu.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

28 Nongia ko God ki fafagakorofira ka ani na inuni na kukuasigamu, maka mui fafagarafe tangara ka inuni na tanugamu aerisigamu.

29 Ke manga na tana inuni ke fita mai i parimu, ui aforo tangaa ki fitaria ki tana apanana parimu nikao. E manga na tana inuni ke tawoa ka gafu iamu, ui fafagamaarumungainia ki tawoa ka soti iamu kena nikao.

30 E rao ka tana inuni ke nongia ka mwarao panigo, ui tatamania rainia ka faioqanifa iana kena. Ke manga na tana inuni gena ka tawoa ka nafuninga iamu, siana rai giru ana rai mafata rainia aporo mai ana tangago.

31 Ui tanua tangara ka inuni manga ngatakena nga no oqania nai tanua tangago.

32 E manga igamu kamu oqaoqa koro tangara ka ani na inuni na oqa koro tangagamu, e tanu fea ko God ke takotako fagaakausigo? Suria na inuni aera nikao maka oqa koro tangara ko otai na oqa koro tangara.

33 Mi manga igamu kamu tatamanira mwa ka inuni na tatamanigamu nga, e tanu fea ko God ke takotako fagaakausigo? Suria na inuni aera na parongata maka tanui manga ngai kena nikao.

34 E rao kamu mamafata togo mwa rai rurugua tangara ka inuni namu takosira woi na pagai orisi aporo mai tangagamu, tanu fea ko God ke takotako fagaakausigo? Suria na inuni aera maka gira mafata rai rurugua ana tangara ka inuni aera na girara woi na pagai orisi aporo tangara nikao.

35 Ua igamu kamu kokomanira ka maerongamiu, maka mui tanua ka agua koro tangara nikao. Mina nafuninga iamiu kamui mamafata tangara ka inuni nikao, siana ki iga na takofa woi na inuni ira kai pagai oriorisia aporo mai tangago nikao. E rao kamu mafata manga kaa, ka worimiu ke tefatefa wau, mi igamu kamu taotao nai karena o God ne Tefa i afaafa. Suria o God ke koro tangara ka inuni na ma nai koro tangaa mina inuni aera.

36 Mui tatakoira, manga Emamiu ne takoira fato nikao na arani inuni.”

37 O Jisas ke woi nikao, “Siana rai fagagetara ana ka inuni, mako God ke marefa ni fagagetagamu. Siana kamu wowoi na inuni kai fagaetangira, mako

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

God ke marefa ni fafagaetangigamu nikao. Mui tawotawo ka agua aera iata na inuni, mo God make tawotawo panigamu ka aerafa iamiu nikao.

38 Mui mamafata, mo God ki mamafata tangagamu nikao. Igamu kamu pagai tawora ka maemiu ne tefaria na mafatangaa iamiu gena. Rao kamu mamafata, igamu nikao make mamafata fagaararia aporo mai tangagamu suria ke efita namu mafata rai rao gena."

39 Ua o Jisas ke tamasi fagafiu tangara nikao, "E fea ka mwane ne guru, e girara urua ana menamenai ka tamana guru nikao? E marefa wari! E rao ke urua, aru apuri fato irarona kiru.

40 Hoi a mwane ne sukuru, ma ni gigirara tefaria ana ka fagausuri iana ia. Ua ka mataina ne sukuru koro, make kafu taotao manga mwa na fagausuri iana ia.

41 Nikao, e tanu fea ko ono tarafua rao na kere mwomwo i maana o goamu kena, migo ke ma nu fatamia na maworogana na apenagai ne taotao i maamu mereamu kena?

42 Mi manga ifai ko woi tangaa o goamu kena, 'O goaku, nakau qai ufia panigo ka kere mwomwo i maamu kena,' migo ke manui gira rea ana na maworogana na apenagai ne taotao i maamu mereamu kena. Igo kena, ka mwane no fafagaqekaqeka mwa! Igo ke araria woi nui tawoa fura ka maworogana na apenagai i maamu kena ki taraganisigo noga inago. Mi murina mai migo ko onoono menamenai mako gira tamania ana rai fagafatongia ana pania ka kere mwomwo i maana o goamu kena.

43 "Apenagai koro ke ma ni girara gugua ana ki kasia ka guana aera, mina apenagai ne aera ke ma ni gira gugua ana ki kasia ka guana koro.

44 Hoi ka arani apenagai, ka gira ono girara ana rainigi ka guani na kasigi gena. Ua ki igia ke marefa nai gira rogoi ana ka guani na apenagai na fig mina guani na grep iga ka atani wau mwa na mwani waro kakaru gena.

45 Ngai kena nikao inuni ne nafunia na takofa koro i mangatana, ngaia kena ke gira tanui ana ka agua koro. Hoi mina inuni ne nafunia na takofa aera i

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

mangatana, ke gira tanui ana ka agua aera. Nga na mwarao ne tatamasia na inuni ka mwarao ne fura mai pania na taa ne wonusia na mangatana gena.

46 Ke tanu fea kamu oniau kamu woi, ‘Arafa, ngai igo ka Arafa iamami’ maake marefa namu tautau woita iaku?

47 A fitangimiu ne arao mai suriau make fufukaringa tangaa na woita iaku make tatanu iga na ogafa iana, ki inau kau fafagaregamu rainia ki ngatakena na qaofanana na inuni kena.

48 Ngaia kena ke manga na mwane ne akea ka ruma iana. Nagoagona, e tapa ke wato ke taua ka mwani fau make kasi ka auu iana igi make kafu afunira ka nganganiaga make akea na ruma iana ia. Mataina na apena rangi rafa ne rao mai, mina mwaganu ia ke rao mai, ke takea ka ruma ia, mina auu i ruma igi ke ma ni mwangiu. Suria o wani ia ke manirania ka ruma ia ke nganganiaga wau.

49 Mo otai nai inuni ne rongoa na tamasinga iaku make ma ni arao suria, ke manga na mwane ne akea na ruma iana ia maake ma ni tapa tarani ka auu iana. Hoi ka mataina na mwaganu ia ne rao mai, ke takea qogea ka ruma ia, ke taka rainia fato wau nga ka ruma ia.”

Luk 7

1 Mataina o Jisas ne tamasi fato na arani agua tangara nai inuni gena, ngaia ke rao i Kapanaum.

2 Mataina ngai kana, mwane rafa ni fainafunafu ana i Rom ke oqania wau ka kare iana. A kare iana ia ke matoro rafaera wau ke fagani mae.

3 Mataina mwane rafa ia ne rongoa woi o Jisas ke rao mai, ngaia ke kasira ki tana mwane rafa iata na Jiu ira ke rao ka nongia ko Jisas, woi ni rao mai ki fagakorofia ka kare iana ia.

4 Ngaira ka rao tangaa ko Jisas maka nongia, ka woi, “E araria mwa no tatamania ka mwane rafa i Rom kana,

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

5 suria ngaia ke komanigia, igia na Jiu, mi ngaia mereana nikao make mafata rai rurugua rai akea ana na ruma ni fakunga tangagia kaa.”

6 Hoi o Jisas ke rao afainira ka mwane rafa ira. Mataina na rao fagarangia wau na ruma iana na mwane rafa i Rom ia, mwane rafa kena ke kasira ki tana goana koro ira ka rao ke woi tangaa ko Jisas, “Arafa, siana ko takotako rafa, woi ma ni ararigo nui qau qanu mai irarona ruma iaku kaa,

7 suria inau kau takosia woi marefa qai arari rai rao mai tangago. Ui mafata rainia mai mwa ka tamasinga, make korokoro aporo ka kare iaku kaa.

8 Igo ko girara woi inau kaa maka mwane nau tatagara nikao ina rugufanata na Mwane Rafa i Rom. Makau nafunira ka mwane ni faiarifatana nau onoono i surira nikao. Ua ka mataina nau memea tamasi na mwane ni faiarifatana ia, kau wowoi, ‘Ui rao i gana!’ make arao. Ke manga qai mea tamasi ki tana mwane qai woi tangaa, ‘Ui rao mai iga!’ make arao mai. Mina mataina nau memea tamasi iga na kare iaku ia, kau woi tangaa, ‘Ui tagarafia ka tagarafa kaa!’ make tanua mwa.”

9 Mataina o Jisas ne rongoa na agua ne woisia o wani ia, ngaia ke panga rainia wau, make riri aporo rao tangara ka inuni na arao afainia ira make woi tangara, “Au wowoi tangagamu wau, marefa ke etagai na inuni Israel qai rea ni nafunia na tangamworanifa ne tefa manga wani kaa.”

10 Hoi na goana koro na mwane rafa ia na aporo i ruma iana, maka rogoia wau ka kare iana ia ne fato noga pania ka matoroa iana ia.

11 Iga na tangiana ngai gena, mo Jisas mina rongoisuri iana ka rao tangaa ka finua i Neini. Mina mataina kena nikao ke rako wau ka inuni na rao afainira.

12 Mataina na suguia mwa nai matarofia wau na maana para tangaa qanu na finua kena, ngaira ka tarafua ka apena rurufa ni inuni, na fura mai pania ka finua kena, toraia mai ka kere mwane ne mae fato noga. Kere mwane ne mae kena, ka kare etagai iana nao i finua kena.

13 Mataina na Arafa ne ono rao ke rea na nao ia, ngaia ke faitakoi wau, make woi tangaa, “Siana rai angifa.”

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

14 Mataina kena ko Jisas ke taworagofa mai make fatatagia ka raqoraqo na totoraia iga na kere mwane ne mae ia, mina inuni ira ka ura nganganiaga. Mataina kena mo Jisas ke woi, “Kere mwane igo, au woi tangago wau, ui afaraga akau.”

15 A mwane ne mae ia ke oga akau make faganega rai tamasifa nikao. Mo Jisas ke kasia arao ka kere mwane kena tangaa ke enana ia.

16 Hoi arani inuni ira ka maagu wau maka fagaakausia mwa ko God, maka woi manga kaa, “Maurukari ne tefa wau ke mai ogaoga fainigia kaa. God ke rao mai noga rai fagatafigia ana na kare iana.”

17 Mina tamasinga rainia na mwarao o Jisas ne tanua kena ka tarofainia suria ka arani finua gana nikao.

18 Ua, rongoisuri iana o Jon ne fagamaanu apuna ka tawatawaria tangaa ka arani agua o Jisas ne tanui. Hoi o Jon ke oniraurua mai ka rongoisuri iana ne erua

19 rai kasiraurua ana rai rao ka fagatea ana ka Arafa, “E fea, nga igo ka mwane ne kasigo mai o God ne qani surua mai woi ne pagai kasia mai ia, ke tana mwane kami nanasia rao nikao ne pagai arao mai?”

20 Mataina naru matarofia o Jisas, aru woi tangaa, “O Jon ne fagamaanu apuna ke kasigamirua mai rai fagatego ana kaa, ‘E fea ngai igo kaa, ka mwane o God ne qani surua woi ne pagai kasia mai ia, ke tana mwane kami nanasia rao nikao ne pagai arao mai?’ “

21 Mina mataina kena nikao, mo Jisas ke fagakorofira ka inuni na rako wau na nafuni na ape aera afainira, mina fafara ana, mina ani na inuni ne qanufira na ataro make ragaira fura panira, mina ani na inuni na guru maka ono aporo nikao.

22 Hoi o Jisas ke woi tangaraurua ka rongoisuri ne erua iana o Jon manga kaa, “Muru aporo maka muru fagakaringa ko Jon rainigi ka arani agua namuru regi, mina taa muru rongora gaa. Suria ani na inuni na guru, ngaira ka ono aporo mina ani na risurisuga, ke nganganiaga ka uwata ka taworagofa

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

noga gaa, mina ani na inuni ne garoa na apeta ke mawo ka garoa iata nikao, mina inuni na guguruga ka rongo, mina ani na mae ka tafi aporo. Mina tarofa koro ke tarofainia tangara ka inuni na aera.

23 God ke ono korosira ka inuni ne marefa nai ngaroitainiau."

24 Mataina na rongoisuri ne erua iana o Jon ne fagamaanu apuna ia, naru aporo tangaa o Jon, mo Jisas ke faganega rai tamasia ana ko Jon tangara ka inuni na faku mai ira, make woi, "E fea, mataina mu rao irarona finua tatara ia, otai kamu rao kamu rerea? Mu rao kamu rerea ka mwane ne manga na raua ne rogarogasia ia suria ne atani orisi mwa na takofa iana?

25 Kee ne fea, ataa kamu rao rai rea ana ia? A mwane ne gafu rainia na gafu ne qao koro tefa wau? Marefa! Mui girara ani na inuni na gafugafu manga ngai gena, make tonga nafuninga iata, ka inuni na ogaoga ina ruma iana na arafa ni finua.

26 Kee ne fea, ataa kamu rao kamu rea? Tana maurukari? Aa, ne mwora ngaia. Mako Jon kena ke tefarira nikao ki tana maurukari inago rao noga.

27 Mi ngaia o Jon kaa, ko God ne qani tamasi mai irarona na Segesegefa Apuna, ke woi manga kaa ia, 'Au pagai kasia ka mwane ni tora tamasinga ana iaku, ke qaqainagomu. Mi ngaia kena ke fafagananaua ka tara karigo nikao.'

28 Makau wowoi tangagamu wau, o Jon ke tefaria ko otai na inuni ne wora mai ina ano kaa, maake manga otai na inuni purua mwa iga na arafanga iana o God, ki ngaia kena ke tefaria rao nikao ko Jon."

29 Mina mataina kena, ka arani inuni mina mwane na tawotawo takis nikao, na rongora na tamasinga gena, ka takosia woi na taufa iana o God ke oto wau make fagamaanu apunarira ko Jon.

30 Hoi mi ngaira na Farasi, mina fagausuri iga na Lo iana o Mosis ke ma nai oqani tanui ana ka agua o God ne oqanira nai tatanui make marefa ni fagamaanu apunarira ko Jon.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

31 Mo Jisas ke woi nikao, “E fea kigamu na inuni na mataina kaa, igamu kamu manga ifai?

32 Makau wowoi tangagamu wau igamu kaa ka agua iamiu gena ke manga na kere kare na ogaoga ina maket ira, na ngerengere faitangai ka wowoi, ‘Igamu kena ka mataina nami ufiufi tangagamu make marefa namu gira mao ana. Mina mataina mi kikiuri na kiu faitakoi, migamu ke marefa wau namu angiangi.’

33 Ua mataina o Jon ne fagamaanu apuna ne rao mai i gaa, ngaia ke ma ni gira ngau purete ana, make ma ni gira tono waen ana. Mi igamu kaa kamu woi, ‘O wani kaa ki tana ataro ke qanufia kaa.’

34 Ua mina mataina inau na Kare ni Inuni nau rao mai i gaa, kau ngaungau makau totono, migamu kamu woi nikao, ‘Mui rea rao, ko wani kaa ke ngaungau make totono rafaera. Make memera farigoata ka mwane na tawotawo takis gena mina inuni aera nikao.’

35 Hoi mina inuni na arao suria na takofa koro iana o God, ka fafagaqao rainia ka takofa koro kena woi ne oto wau.”

36 Ua a Farasi ne etagai ke nongia ko Jisas woi ni rao ki ngau afainia i ruma iana. Hoi o Jisas ke qanu irarona ruma iana o wani ia, maka wau oga wato, maka tora ngaufa mai tangara ka ngau.

37 Irarona finua kena, ka fefene ne etagai iga kena ka ogafanana ke ma ni oto, ke rongoa woi o Jisas ke ngaungau afainia ka tana Farasi ia i ruma iana, make toraia mai ka qotore ne akau rafa wau na maena, ne wonu rainia na nongana wai ne sigini koro wau.

38 Ua kani ia ke rao mai ke ura imurina Jisas, make angi iga ka faitakoifa, make kutai ka uwana Jisas rainia ka tawoni na maana make tarofi rainigi ka furufuru i qauna gena. Minga ke siginia ka uwana o Jisas, make ringia afuria ka uwana rainia ka wai ne sigini koro ia nikao.

39 Mataina kena, ka Farasi ne nongia o Jisas ke rao mai ia, ke rea ka agua ne tanui kani kena nikao, make takosia sio mereana mwa, “E manga o wani kaa

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

ka maurukari mwora kaa, ki onoono girara mwa ki kani kaa ne fatatagia kaa. Suria kani kaa, ka fefene ne atani wau mwa iga na ogafanana.”

40 Hoi mo Jisas ke mea tamasi, ke woi tangaa, “Saemon, au nafunia ka agua ne etagai rai tamasia ana tangago.” Hoi mo Saemon ke woi, “Ataa ko oqani woisia ana tangau kena, na fagausuri?”

41 Hoi Jisas ke woi, “Mwane ne erua karu tawo rurugua pania ka mwane rafa ne tonga anga ni faaga iana makaru woi, woi naru pagai orisi aporo tangaa. Mwane ne etagai ke tawoa ka tangarau ne erima pupu (500) mi tana mwane ka tangafuru mwa ne erima (50).

42 Hoi waruairaurua ke asafiraurua rai orisi aporo ana ka rurugua naru tawora igi, mina mwane rafa ia ke woi tangaraurua woi siana rai orisi ana aporo tangaa ka rurugua naru tawora pania gena. Hoi ka ani taa na mwane ke oqania tefa wau ka mwane rafa kena?”

43 Hoi o Saemon ke woi, “Inau kau takosia woi na ani na mwane ne tawo tefa rao kena, make woi na mwane rafa ia woi siana ke takotako rafa rai orisia aporo ana kena.” Jisas ke woi, “Ataa no woisi kena ke mwora wau.”

44 Hoi o Jisas ke riri rao tangaa ka fefene kena, make woi tangaa ko Saemon, “Ui rea rao kani kaa. Mataina nau qanu mai irarona ruma iamu kaa, ke marefa ka wai nui wateau qai usuusura rai ka uwaku. Mi kani kaa ke usuusura ka uwaku rainia ka wai ne afe mai i maana, make tarofi ke riki rai ka furufuru i qauna.

45 Mi igo ke manui siginiau, hoi mi ngaia ka mataina nau qanu mai i ruma kaa ia ke mamaunga ni fatofato rai siginia ana ka uwaku.

46 Nikao ki igo ke marefa wau nui ringia i qauku ka oel, mi kani kaa ke ringia ka wai ne sigini koro wau ne akau wau na maena i uwaku.

47 Hoi kau wowoi tangago wau o God ke tawo kasi pania ka arani aerafa iana, ngaia ngai ke ne fagaqao rainia na faikomanifa ne tefa wau kaa. Hoi mo otai nai inuni o God ne tawora na kere aerafa iana, ka faikomanifa sisitai mwa tangaa.”

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

48 Ua o Jisas ke mea tamasi ki kani ia, ke woi, “Arani aerafa iamu ka tawora panigo.”

49 Ua mina arani inuni na ngaungau afainia ia, ka faitamasi mereata ka woi, “Mwane taa ke e kaa woi ne gira tawora ana na aerafa iata tana inuni gaa?”

50 Mo Jisas ke woi tangaa ki kani ia, “God ke fagatafigo suria na tangamworanifa iamu. Ui rao iga ka marapefa.”

Luk 8

1 Hoi tana tangiana nikao, Jisas ke rao iga ka arani finua rafa mina kere finua fato ina provins i Galili rai tarofainia ana ka tarofa koro rainia na arafanga iana o God. Mina tangafuru matara erua na rongoisuri ira mina tana fefene nikao ka rao mai afainia kena. Tana fefene gaa ke raga ataro panira, mi tana fefene gaa ke fagafatongi panira ka ape aera iata ira. Tana fitangita na fefene gaa, ka Meri Magdalin ia, ngaia na fefene o Jisas ne ragaia pania na ataro ne epiu ia ngai ke.

3 Mi tana fefene nikao ka Joana, kani iana o Kusa na mwane ne onoono suria na tagarafa ina ruma iana o Herod. Mi tana fefene ki ka Susana, afainia ka meosigai fefene nikao. Arani fefene gana, ka tatamanira rainigi ka arani nafuninga iata.

4 Hoi e rako wau ka inuni na rao mai panigi na arani finua gena, ka faku rifuia ko Jisas. Hoi ina mataina kena mo Jisas ke tamasi fagafiu rainia ka tawatawanifa kaa,

5 “Iga na mataina ne etagai ki tana mwane ke rao ke fasi guuna na wit i mwou iana. Mataina o wani ia ne tokorai na guuni na wit igi, tana ani ka wota sio mwa i tara mina inuni ka rao mai maka puuri mina manu ka mai ngaura nikao.

6 Mi tana guuni na wit igi ka wota iga ka mwani fau, mataina na awaka rai akau ana maka mamauguga ka mae, suria na kere mwako kena ke mamata wau.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

7 Mi tana guuni ka wota iga ka mwani waro kakaru. Mina mwani waro kakaru ira ka akau afainigi ka guuni na wit igi nikao, make marefa nai gira akau ana.

8 Mi tana guuni ka wota iga ka mwako koro, ka waga ka akau koro wau maka kasi guani na tangarau ne etagai (100) faitigi." Hoi mo Jisas ke fagafatongia ka tawatawanifa kaa ke woi, "Arani inuni ne tonga karingata makai rongorongo menamenai wau."

9 Hoi ngaira na rongoisuri iana o Jisas ka fagatea ka ataa ka rarona tawatawanifa kena.

10 Ua mo Jisas ke woi, "A giraranifa rainia na agua mwora ne punufi iga arafanga iana o God, kau qani fakafakania fato wau noga tangagamu ia. Mi tana inuni kau tamasi fagafiu tangaraa, ka qoreqore rapurapu manga ifai make ma nai gira ono girara ana. Maki manga na rongora menamenai aera wau make asa mwa nai tako matafa."

11 Hoi o Jisas ke woi nikao, "Eka ka rarona tamasi fagafiu ia, a guuni na wit igi ka woita iana o God.

12 Ua ka arani guuni na wit ne wota i tara igi, ke manga na inuni na rongoa na woita iana o God ia, mo Satan ke rao mai make tawoa fura ka woita ia panira ka mangatata na inuni ira woi siana kai tatangamworani rainia ko God maki fafagatafira nikao.

13 Mina arani guuni ne wota iga na kere mwako iga na mwani fau ia, ke manga na inuni na rongoa na woita ia, maka tawoa afainia inago ka wagefa, make marefa mwa ni wato ki tao nganganiaga i mangatata. Ngaira ka tangamworanifa iata ki iga ka kere mataina sisitai mwa, hoi ka mataina na faiofongifa ne rao mai tangara, mingaira ka kasikasi wau nga.

14 Mina guuni ne wota iga na mwani waro kakaru igi, ke manga na ani na inuni na rongoa na woita ia, maaka tako rafaera mwa rai ka arani mwarao, maka oqani wau ka arani nafuninga iga na ano kaa, mina arani mwarao ni wagefa. Hoi ka woita ia ke marefa ni gira gugua ana.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

15 Mina arani guuni ne wota iga na mwako koro igi, ke mangara na inuni na rongoa na woita ia, maka naka nganganiaga i mangatata ne koro make oto wau. Hoi ka fagagatagata maka nafunia ka guguanifa ne koro wau.

16 “Marefa noga ka inuni ni tangaa na laet maki qofia rainia ka apira, kee ni naka ina rugufana na qana. Maake araria ne nanaka iga ka agua ne araria ne gira mawesia fato ana ka rarona ruma kena, ki mwarao ka inuni na qau qaunu mai irarona ruma kena makai rerea ka mawetagana kena.

17 Hoi ke manga ngai kena nikao tangai ka arani mwarao ne tao punufi iga na mataina kaa, ka pagai gigirara fato.

18 Hoi suria ne manga ngai kena, ke ararigamu namui rongorongo menamenai wau nga, suria na arani inuni na nafunia fato noga na giraranifa i pasita, ko God ke mamafata wau nikao tangai ka giraranifa. Ua ka fitangimiu ne marefa ni nafuni na giraranifa rai na mwarao gaa, ka kere giraranifa ne takosia woi ne nafuni ia minga, ka pagai tawoa pania nikao.”

19 Hoi iga na mataina kena ke enana mina goana o Jisas ka rao mai rai rea ana, make marefa nai gira rao fagarangi ana suria rainia ka meosigai inuni na faku rifuia gena.

20 Ua mina tana inuni ira ka fagarongoa ko Jisas, “Enamu mo goamu ira ka uraura i metara gaa. Ngaira ka oqani rego ana.”

21 Hoi mo Jisas ke woi tangara, “Nga enaku mina goaku ka ani na inuni na rongoa na woita iana o God maka arao suria.”

22 Ua tana tangiana nikao, o Jisas mina rongoisuri iana ira ka tage iga ka qauta make woi tangara, “Kaia kai tarau ina apanana na wai rafa kaa.” Hoi ngaira ka tage ka rao.

23 Ua a mataina na tage ka rao gena, mo Jisas ke tao sio ke mauru. Mataina na rao woro i wai rafa ia, mina apena roga rafa ke rogasira mina qauta ia ke faganega ke wonu ana rai nonganonga raorao maka fani kokoro.

24 Hoi mina rongoisuri iana ira ka fagaritea ka woi tangaa, “Arafa, Arafa, igia kaa ke suguia mwa nai mae.” Ua o Jisas ke rite, ke afaraga akau make tamasi

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

raramwofaga tangaraurua ka roga rafa ia mina asi aera ia. Mina mataina kena ka roga rafa ia ke marape mina asi aera ia ke wato, ke piawa wau.

25 Mo Jisas ke fagatera ka rongoisurira, “Mu fea, fai nga na tangamworanifa iamiu?” Mi ngaira ka maagu maka panga wau maka fagatera fairifui ka woi, “Oe, a mwane taa ke e kaa kee? Meraurua tamasi rao mwa ka roga mina asi ia makaru rongoa karu rao suria ka tamasinga iana.”

26 Hoi o Jisas mina rongoisuri iana ka tage, ka tarau ina apanana wai rafa i Galili, maka rao ka goto qanu i finua Keresa, a finua kaa ke tao tarau ina apanana wai rafa ia.

27 Ua, mataina o Jisas ne ura qanu wau i one kena, make tarafua wau ka mwane i finua kena ne qanufia na ataro aera. Hoi qorafu mai noga ko wani kaa, ke marefa ka gafu i apena make ma ni pagai ogaoga i ruma, maake ogaoga mwa iga ka waqa na totongira iga na gafua.

28 Mina arani mataina ka ataro ia ke ramworamwo i apena o wani ia. Ua manga na roroia ka rakura faku ka rimana mina uwana gena rainia ka sen, maka kasia ka mwane ka onoono suria make gira mwoisia ana mwa ka seni gena. Mina ataro ia ke totoraia ke rao ke ogaoga wau iga ka finua tatara gana. Hoi mataina ne rea o Jisas, make angi awarawara ke rao make qogu rai uwa wato inagona o Jisas. Mo Jisas ke mea tamasi ka ataro aera ia woi ni fura pania ko wani ia. Hoi o wani ia ke fagangere rafa wau ke woi, “Ei Jisas, i karena o God i afaafa, o fea, a taa ko oqani tanua ana rainiau? Au nongigo wau, siana ko tautau fagaqao maaku.”

30 Ua, o Jisas ke fagatea, “Ua otai ka atamu kena?” Hoi mo wani ia ke woi, “Ataku Kerako.” Ngaia ke woisia manga ngai kena suria ne rako wau ka ataro na qanufia ka ogaoga fainia gena.

31 Hoi ngaira ka nongia wau ko Jisas woi siana ke mamaengira fura kai watowato iga ka kokoro.

32 Hoi fagarangia na agua kena ka meosigai qoo ka uraura iga gena, a fafagangaura ina rawona fungana kena. Hoi ataro ira ka nongia ko Jisas woi

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

ni kasira kai rao kai qanufira ka meosigai qoo ira, hoi ngaia ke fagamaarumungainira ka rao.

33 Hoi ataro ira ka fura pania ko wani ia maka rao ka qanufira ka qoo ira. Mina meosigai qoo ira ka faitari ka wato ina rawona fungana ia, ka fairekefi, ka wato irarona wai rafa ia, ka faitonofi ka mae.

34 Mina arani mwane na onoono surira na qoo ira ka rea ka agua kena, maka faitari ka rao maka mafata rainia ka tamasinga iga ka finua rafa ia mina arani kere finua gena nikao.

35 Hoi ainuni ira ka rao mai rai rea ana ka agua ne wora kena. Mataina na inuni ira na matarofia mai o Jisas, ngaira ka rea ko wani ne fura pania na ataro ia. E wato, ke oga inagona o Jisas, afainigi ka gafu i apena mina takofa iana ke koro. Hoi mataina na rea ka agua kaa, ngaira ka kone.

36 Mi ngaira na inuni na qani rea fato noga takena nga Jisas ne fagakorofia o wani ia, ka rao maka fagakaringa rainia tangara ka inuni.

37 Ua iga na mataina kena, ka arani inuni na ogaoga ina apanana finua i Keresa ia, ka nongia ko Jisas woi ni rao panira, suria ngaira ka maagu ke mworani iata wau nga. Hoi o Jisas ke tage aporo irarona qauta ia, make rao panira ka inuni ira,

38 mo wani na raga ataro pania ia ke nongia ko Jisas ke woi, “Inau kau oqani rao afainigo ana.” Mo Jisas ke fagaapuapu pusia ko wani ia ke woi tangaa,

39 “Ui aporo i finua iamu makui fagarongora ka arani inuni rainia ka taa o God ne tanua rainigo.” Hoi wani ia ke rao suri fato ka arani finua igi, make tamasi tangara ka inuni ira rainia ka agua takena nga o Jisas ne tanua tangaa ia.

40 Hoi mataina o Jisas ne aporo ke taua tana apanana wai rafa ia nikao, rako wau ka inuni na wagewage rai rea ana, ka mai nasia.

41 Iga na mataina kena, tana mwane na fautana o Jaeras ke rao mai tangaa nikao. O wani kaa ki tana mwane rafa iga na ruma ni fakunga i finua kena.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

Ngaia ke rao mai make qogu rai uwa wato inagona o Jisas, make nongia woi ni rao afainia i ruma iana.

42 O wani kaa ke manga kaa, suria kere fefene i karena ne matoro ia, ke suguia mwa ni mae. Kere fefene kaa, ka farisina tangafuru matara erua, ngaia noga na kare ne tagai iana o Jaeras ngai kena. Ua, o Jisas ke anega rai raofa nikao afainira, ke rako wau ka inuni na rao mai ka ura rifuia.

43 Mi afainira na fakunga ni inuni gena ka fefene ne fara na oqana ke ogaoga afainira gena, e tafarai gapu ka oqana suria ka tangafurui farisi matara erua. Ua e fagafatongi ka rurugua iana tangara ka dokta, minga marefa ka fitangita ni fagafatongia pania na ape aera iana kena.

44 Hoi kani ia ke taworagofa mai murina o Jisas, make fataria ka qotona gafu iana o Jisas, mina ape aera iana ia ke fato rao nga pania.

45 Hoi o Jisas ke fagatera, “Otai ke fatariau kaa?” Arani inuni ira ka fagarigi fato, mo Pita ke woi, “Arafa, meosigai inuni ka rifuigo gaa, ngaira ka faiguruguru rai rao mai ana tangago gena.”

46 Ua mo Jisas ke woi, “Tana inuni ke fatariau kaa suria nau fatamia ka ramwofa ni fagakorofinga iaku ne fura paniau.”

47 Ua kani ia ke girara mereana woi ma ni gira punufi ana noga, make gisigisi wau, ke rao mai make qogu rai uwa inagona o Jisas. Ua inagota na arani inuni ira, kania ke rangaria fura tangaa ko Jisas ki takena nga ne fataria na qotona gafu iana ia, mina mataina nga kena mina ape aera iana ia ke fato.

48 Hoi o Jisas ke woi tangaa, “Ua kaigo, nga na tangamworanifa iamu ke tanugo ko koro aporo nikao kena. Ua, ui rao iga ka marapefa.”

49 Ua mataina o Jisas ne tatawatawa maunga, mi tana inuni ke rao pania ka ruma iana mwane rafa ina ruma ni fakunga, make woi tangaa ko Jaeras, “A kere fefene i karemu ia ke mae fato noga, siana rai fagamakomwogania ana ka fagausuri kaa.”

50 Hoia mo Jisas ke rongoa make woi tangaa ko Jaeras, “Siana rai tako rafa ana. Ui tangamworani mwa, make korokoro ka kere fefene kena.”

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

51 Ua ka mataina o Jisas ne rao ke taua na ruma iana o Jaeras, ke woi pusira fato ka inuni ira mako otai ni qauqanu afainia irarona na ruma ia. Ngaira mwa o Pita, o Jon mo Jemas afainia ke enana me emana na kare ia ke oqanira ko Jisas na qauqanu afainia irarona na ruma ia.

52 Ua arani inuni na fafaiurasi metara ira ka fafaiangisi maka faitakoi wau rainia ka kere fefene ia. Hoi mo Jisas ke woi tangara, “Manapu rai angifa, kere fefene kaa ke marefa ni mae ngai ke, minga ke mauru mwa.”

53 Mina inuni ira ka mamanatainia ko Jisas suria na qani girara woi na kere fefene ia ke mae fato noga.

54 Hoi mo Jisas ke fatata i rimana na kere fefene ia, make woi tangaa, “Kere fefene igo, ui afaraga akau.”

55 Hoi a manawana ke aporo mai, make afaraga akau. Mo Jisas ke woi tangara ka inuni ira woi nai watea rai ngaufa ki ngau.

56 Hoi enana me emana na kere fefene ia karu panga rainia wau. Mo Jisas ke tamasi tangaraurua woi siana kai wowoisia tangara ka inuni rainia ka agua na rea kaa.

Luk 9

1 Hoi, o Jisas ke onira faku mai ka rongoisuri iana, make watera ka ramwofa mina nganganiaganifa rai raga ataro ana mina fagakorofira na inuni panigi ka ape aera iata.

2 Hoi, make kasira ka rao tangai tarofaini ana ka arafanga iana o God mi tangai fagafatongi ana ka ape aera iata na inuni.

3 Make woi tangara nikao, “Marefa ki tana mwarao rao nikao namu totora fainigamu iga na raofa kena, mwarao manga na airuwato ia, kee na anga, ngaufa, kee na faaga, maka mu gira taua na mwa ka gafu ne etagai togo marefa ka ruata rao nikao.

4 Manga na inuni i finua gena ka wagewagesigamu, mui ogaoga mwa iga ka ruma kena, rao ke taua ka mataina namu furafura pania na finua kena nikao.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

5 Make manga mu qauqanu iga ka finua make ma nai oqaoqanigamu rai oga afainigamu ana, mui kangaikangaira ka mwako panigi ka uwamiu maka mu arao pania ka finua kena. Agua kaa ke manga na fagaqaonga tangara, woi na fagaitangifa ke arao mai tangara."

6 Hoi ngaira ka fura maka rao suri ka arani kere finua rai tarofainia ana ka tarofa koro tangara ka arani inuni, mina fagakorofira ana ka inuni panigi ka ape aera iata.

7 Ua iga na mataina mwane rafa o Herod ne rongoa na tamasinga rainigi na arani mwarao ne tanui o Jisas igi, ngaia ke takou wau, suria tana inuni ka woi, woi o Jon ne fagamaanu apuna ia ne tafi aporo nikao.

8 Mi tana inuni ka woi nikao, woi na maurukari o Elaeja ke aporo mai nikao. Mi tana inuni ka woi nikao, woi na maurukari na mae fato noga ira ke tafi aporo nikao kena.

9 Ua mo Herod ke woi, "Jon kena, ki ngai inau kau retea worosia na riona ia. Hoi, ko otai ka mwane nau rongoa na tawatawanifa rainia kaa?" Hoi mo Herod ke rapasia wau ka mataina ni rea noga iga ko Jisas.

10 Hoi, mataina na tangafuru matara erua na aposol na aporo mai tangaa o Jisas nikao, mi ngaira ka tamasi tangaa ka arani agua na tanui. Ua o Jisas ke oqanira rai rao getea ana afainira, maka rao ka taua ka finua i Betsaeda.

11 Mina mataina na rurufa ni inuni ira na rongoa maka rao surira. Mo Jisas ke wagewage rai rera ana ka inuni gena, make tawatawaria tangara ki takena na agua rainia na arafanga iana o God, make fagakorofira ka ani na inuni na nafunia na ape aera afainira nikao.

12 Mataina na arito ne anega rai sufa, tangafuru matara erua na rongoisuru iana o Jisas ira ka rao mai tangaa maka woi, "Ui kasira ka inuni gaa kai rao iga ka arani kere finua mina arani ruma ne fagarangira, ki mwarao makai rao kai rogoi ngaufa mina agua tangara rai marufa. Suria agua na ogaoga iga kaa ke marefa ka ruma iga."

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

13 Hoi, mo Jisas ke woi tangara, nga igamu ke araria mu wawatera ka ngaufa tangara. Hoi, mina rongoisuri ira ka woi, “Makigami kami nafunia mwa ka purete ne erima mina guana siare ne erua togo mwa. E fea no oqanigami rai rao ana ka worira ana ka ngaufa ne araria na rurufa ni inuni kaa?”

14 Suria iga na mataina kena mwarao manga na qera ne erima na mwane (5,000) ka ogaoga gena. Hoi o Jisas ke woi tangara ka rongoisuri iana ira, “Ua mui woi tangara ka inuni gena kai oga wato iga ka fakunga na tangafuru ne erima (50).”

15 Hoi, ka rongoisuri ira ka tagarafira ka inuni ira suria ki takena nga o Jisas ne tamasi tangara ira, maka fagaogasira ka inuni ira iga ka ogaogata.

16 Mo Jisas ke tawoa ka purete ne erima mina siare ne erua ia, make ono akau i Heven, make fagarafe fagakorofi tangaa ko God, make topitopira, ke watera ka rongoisuri iana ira rai woto rai ana tangara ka inuni ira.

17 Mina arani inuni ira ka ngau maka faimasufi wau. Mina rongoisuri iana ira ka fagawonusi ka faini na tangafuru matara erua rainigi ka ngaufa na ngau kasigi igi.

18 Ua iga na mataina ne etagai, o Jisas ke oga getea rai fagarafe ana, mina rongoisuri iana ka rao mai tangaa. Make fagatera, “Otai ki gaa na takofa iata na inuni gaa nai woisiau rainia?”

19 Mina rongoisurira ka woi tangaa, “Tana inuni gaa ka woi, igo kena ko Jon ne fagamaanu apuna. Mi tana inuni gaa ka woi, woi igo kena ko Elaeja na maurukari ia. Mi tana inuni gaa ka woi nikao, woi igo tana maurukari na mae fato noga ia ne tafi aporo mai nikao.”

20 Ua mo Jisas ke fagatera, “Mi igamu ke manga ifai, otai kamu takosiau rainia?” O Pita ke woi, “Nga igo kena ka Mesaea ne kasia mai o God.”

21 Ua o Jisas ke fafagakakanura ka rongoisuri ira woi siana kai tatamasia ka agua kaa tangara ka inuni.

22 Hoi, o Jisas ke woi tangara ka rongoisuri iana nikao, “Inau na Kare ni Inuni kaa, kau pagai fafara tefa wau. Mina arani mwane rafa mina qauta na mwane

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

ni raperapega, mina fagausuri iga na Lo iana o Mosis gena nikao, ka ngangaroitainiau, maka nanafuiau funuiau nikao. Hoi iga na aoruta na tangiana kau pagai tafitafi aporo pania ka maefa.”

23 Ua o Jisas ke tawatawa manga kaa tangara ka arani inuni gena, “Manga na fitangimiu ke oqani rao suriau ana, ngaia ki siana rai takosi ana mereana, make araria ne taua akau ka taotao woro iana na arani tangiana, make arao suriau.

24 Hoi, ke manga no oqani tau nganganiaga ana suria nga na maurifamu, nga no fafagaerisia ngaia. Make rao ko mafata rainia ka maurifamu tangau, nga no gira tawoa ana aporo ngaia.

25 Manga no nafunia fato ka arani mwarao iga na ano kaa, maako kasia wau ka maurifamu, ke manga ifai?

26 Hoi ke manga na fitangimiu ke mamaakitainiau afaini ka fagausuringa iaku gaa, ua ki inau na Kare ni Inuni makau mamaakitainia nikao, ina mataina nau aporo mai afainia na rarafanga iaku mina rarafana iana Emaku mina arani enjel apuna.

27 Hoi, makau wowoi mwora wau tangagamu, tana na inuni igamu namu uraura kaa kee, ke mamaunga mui maemae, maka mu gira rea ana mwa ka arafanga iana o God.”

28 Hoi mwarao manga na wiki ne etagai ne tefa, Jisas ke toraia ko Pita mo Jon mo Jemas afainia, maka akau iga ki tana fungana ne etagai rai fagarafe ana.

29 Mataina o Jisas ne fafagarafe iga kena mina qaofanana ke orisi iga, mina gafu iana ke siki afuru wau nikao.

30 Iga na kere mataina kena mina mwane ne erua karu rao mai, karu ura, karu tatawatwa afainia. Mwane ne erua gena ko Mosis mo Elaeja.

31 Hoi, ngairaurua makaru togatoga wau, makarua memea tawatawa ko Jisas rainigi ka arani agua rainigi na maefa iana i Jerusalem.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

32 Ua o Pita mina tamana iraurua karu mauru wau, mina mataina na rite iga, maka rea ko Jisas ne togatoga wau, maka rea ka mwane ne erua naru uraura afainia nikao.

33 Hoi ka mataina o warua iraurua naru faganega rai rao pania ana ko Jisas, o Pita ke woi tangaa ko Jisas, “Arafa, e koro wau kigami nami ogaoga kaa, nakagami kami akea wau ka kere rofu ne oru, etagai tangago, etagai tangaa ko Mosis me etagai tangaa o Elaeja.” Hoi mo Pita ke tamasi mara qeka iga ka agua kaa.

34 Ua ka mataina o Pita ne tatawatawa maunga, mina roto ke waga mai, ke mai qofira wau nga. Mina rongoisuri ne eoru ira ka kone wau ina mataina na rea iga na roto ne rao mai ke qofira gena.

35 Mina ringi na God ke fura mai pania ka roto ia ke woi, “Ngaia kaa, ki kareku mwora nau ono sikifia, mui rongoa.”

36 Hoi, mataina na ringi na o God ia ne fato, ngaira ka rea mwa ko Jisas ne ura i tagai ana. Mi iga na mataina kena ki ngaira na rongoisuri ira ka punufia ka agua kaa, make marefa ki tana inuni nai tamasia tangara ka taa na rea, ina mataina kena.

37 Hoi, iga tana tangiana nikao, mataina o Jisas afainira na rongoisuri ana ne eoru ira na wato mai pania na fungana ia, ngaira ka tarafura wato mai ka meosigai inuni na faku gena.

38 Iga na mataina kena ki tana mwane iga na fakunga ni inuni ira, ke fagangere ke woi, “Fagausuri, au nongigo wau nui tamania ka kere kare mwane i kareku kaa, suria ngaia togo kaa ka kere kare nau nafunia.

39 Raorao mwa ka ataro ke qaqanufia kaa ke tanua ke awarawara wau make ramworamwo ke atani fafaikaworai wau mwa mina futofuto ke furafura mai pania ka farana kena nikao. Mina ataro kena nikao, ke marefa ni gira rao pani ana, e tautau fagaqao maana raorao mwa.

40 Hoi, au nongira ka rongoisuri iamu woi nai ragaia pania make asafira wau rai tanua ana.”

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

41 Ua o Jisas ke woi, “Oe igamu na inuni ina mataina kaa, ka taufa iamiu gaa ke aerataga wau, mu marefa aera wau nga rai tangamworani ana rainia ko God nikao? Fagaefita nga ke araria nau ogaoga afainigamu?” Hoi o Jisas ke woi tangaa ka mwane kena, “Toraia mai iga ki karemu kena.”

42 Ua mataina na kere mwane ia na toraia mai iga na agua ne uraura iga o Jisas ia, ataro ia ke ramwo i apena na kere mwane ia, make kaworainia ke wato ina mwako, ke ramworamwo ke atani fafaikaworai wau mwa. Hoi, o Jisas ke tamasi ramwofaga tangaa ka ataro ia ni marape, make fagakorifia aporo ka kere mwane ia. Make mafata rainia aporo ka kere mwane ia tangaa ke emana nikao.

43 Mina arani inuni ira ka panga rainia wau ka apena ramwofa rafa iana o God. Hoi mataina kena ka arani inuni ira ka panga rainia ka arani mwarao ne tanui o Jisas igi, mi ngaia ke mera tawatawa manga kaa ka rongoisuri iana ira,

44 “Mu rongorongo menamenai wau rainia ka taa nau kafu tatamasi wau tangagamu ina mataina kaa. Inau na Kare ni Inuni, ka pagai mamafata rainiau ina qaqana rimata na ani na inuni na maeronganiau.”

45 Mi ngaira ke marefa wau nai girara ka taa o Jisas ne tatamasia tangara gena, suria na raroni na agua gena ke punufi wau nga panira, ke tanura ke marefa nai gira tako matafa na menamenai rainigi. Hoi, ngaira ka maagu nikao rai fagatea na ko Jisas rainigi ka raroni na tawatawanifa iana gena.

46 Iga na mataina kena, ngaira na rongoisuri ira ka faganega rai faitewori mereata ana, rainia woi otai ke pagai taotao rai mwane rafa i ngaira gena.

47 Ua mo Jisas ke girara mwa ka takotakofa iata gena, make kawiria ka kere kare, ke mai fagaurasia fagarangi ia.

48 Make tawatawa tangara, ke woi, “Ua fitangimiu ne arao suriau make oqaoqa koro tangaa na kere kare kaa, ki ngaia nikao make oqaoqa koro tangau. Mina fitangimiu ne oqaoqa koro tangau, ki ngaia make oqaoqa koro tangaa ko God ne kasiau mai kaa nikao. Hoi ke manga ngai kena nikao, otai

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

igamu namu fafagawatofigamu mereamiu, ki ngaia kena ke manga na inuni rafa ia tangagamu.”

49 Ua o Jon ke woi, “Arafa, mi tarafua ki tana mwane ne tatagara iga ka atamu rai raga ataro ana panira ka inuni. Hoi, o wae kena ke marefa iga ka kere rurufa iaka kaa, makami woi pusia siana ke pagai tanua ka agua kena nikao.”

50 Hoi, mo Jisas ke woi tangara, “Siana kamu wowoi pusia, suria otai ne marefa ni tanugamu aerisigamu, ki ngaia ka tamamiu koro.”

51 Ua e kaa ke sugui taua mwa ka mataina o Jisas na totoraia akau i Heven, mo Jisas ke tatakotako rai rao ana i Jerusalem make rao.

52 Hoi, make kasira ka mwane ni tora tamasinga ka qainagona. Ngaira ka rao ka taua ki tana finua ina provins i Samaria rai fagananaua ana ka ruma ne mai mauru iga o Jisas.

53 Mina arani inuni i finua ira, ke marefa wau nga nai oqania rao ni arao mai i finua iata ira, suria na rogoia woi ngaia ke akau i Jerusalem.

54 Hoi, a mataina na rongoisuri ne erua ia, Jemas mo Jon naru ono rogoia na agua kena, aru fagatea ko Jisas, “E fea na Arafa, igo ko oqanigamirua muru woi tangaa ka giu ki wato mai pania ki Heven ki nafuira ka inuni gaa?”

55 Ua mo Jisas ke apariri make tamasira ramwofaga tangaraurua.

56 Hoi, maka rao tangaa ki tana finua nikao.

57 Hoi mataina na arao suria na tara ia, mi tana mwane ia ke woi tangaa ko Jisas, “Inau kau arao surigo ifai mwa no arao iga.”

58 Ua mo Jisas ke woi tangaa ko wani ia, “Aoo wasi ka nafunia ka agua iata mereata tangai maurufa. Mina manu ke tonga roqaota nikao. Mi inau na Kare ni Inuni, ke marefa wau nga ka agua qai mamaro iga.”

59 Mi muri mai, mo Jisas ke woi tangaa ki tana mwane nikao woi ni rao suria. Mo wani ia ke woi, “Ui nakau mai qai aporo, qai afunia noga ke emaku.”

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

60 Hoi, o Jisas ke woi tangaa ko wani ia, “Nakara wau ka inuni ne ma nai nafunia na tafinga mwora kai afunira ka ani na mae. Ua migo kena ke ararigo mwa no arao nga tangai tarofainia ana ka arafanga iana o God.”

61 Mi tana mwane ia ke woi nikao, “Ua Arafa, au pagai arao surigo, makui nakau mai noga qai aporo rai fagaomira noga ka inuni irarona ruma iaku.”

62 Mo Jisas ke woi tangaa, “Manga na mwane ne taua na tatapa rai rao ka mwaru ana, maake wau aporo mai mwa, ngaia kena ke marefa nga ni araria rai tagara ana iga ka apanana iga na arafanga iana o God.”

Luk 10

1 Hoi murina mai Arafa ke ono sikifira ka mwane na tangafuru ne epiu matara erua (72), waraerua naru takutaku make kasira ka qainagona suri ka arani finua rafa gena, mina arani agua ne arao tangai gena nikao.

2 Make woi tangara, “E rako wau nga ka ngaufa ne maua ke nanau fato noga i mwou rai opari ana, mina inuni ni tagaranifa ke marefa wau nga nai rako. Hoi kigamu ke araria nga mu nongia ka Arafa ne nafunia na mwou kena, ki kasia mai ki tana inuni nai tagaranifa.

3 Ua, mui rao. Au kasigamu kena ke manga na karena na sip na fagararoiara na aoo wasi ira.

4 Ua igamu ke marefa nga ni arari namu totoraia ka puria, kee na anga, kee na slipa afainigamu. Siana kamui uraura aporo nikao rai tawatawa afainira ana ko otai mwa na inuni namu tatarafua i tara.

5 Hoi ka mataina namu qauqanu irarona ruma, nagonagona tamasinga iamiu ke manga kaa, ‘Naka ka marapefa iana o God ki taotao afainigamu.’

6 Ua, e rao ka inuni na ogaoga iga na marapefa i ruma kena, mui tatamanira rai oga ana iga ka marapefa. Maake rao ka inuni ke ma nai ogaoga iga ka marapefa i ruma kena, ma mui gira tamanira ana.

7 Migamu kamu ogaoga ina ruma ne etagai mwa, marefa nga namui atani qanufi ruma raorao mwa nikao. Mui ngaungau maka mui totonomi ka taa

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

mwa na mamafata rai tangagamu, suria na inuni ne tatagara, ngaia ke araria nga ne tawoa ka maena.

8 Hoi, mataina namu qauqanu iga tana finua, mina inuni gena ka oqanigamu wau rai oga afainira ana, igamu ke araria nga namu ngaura ka mwarao mwa na wawategamu.

9 Mu fagakorofira ka arani inuni na matoro ka ogaoga i finua kena, maka mu tamasi tangara ka arani inuni gena manga kaa, ‘Arafanga iana o God tangagamu ke suguia mwa ni rao mai.’

10 Maake manga namu qauqanu i finua kena make ma nai oqaoqanigamu, maki siana kamu ogaoga afainira, maka mu arao ina gupuna qogona maka mu wowoi,

11 “Manga na rafu gana na finua kaa ne puru ina rugufanani na uwamami, makami tatafura furigamu wau rai fagagiragamu ana woi igamu ke ma mui oto, maka mui gigirara menamenai nga, arafanga iana o God tangagamu ke suguia mwa ni rao mai.”

12 Hoi makau wowoi tangagamu wau, iga na fagafatongina tangi, fagaetangifa tangara na inuni i finua kena ke rafarafa tefaria rao nikao ka fagaetangifa iata na inuni finua i Sodom.”

13 Hoi, o Jisas ke woi nikao, “Igamu na inuni i Korasin kamu pagai rorogoia ka fafaranifa. Igamu na inuni i Betsaeda, kamu pagai rorogoia ka fafaranifa nikao! Ua i manga na arani fagaqaonga na tanui tangagamu gena, ke woi nai tanui tangara ka inuni i Taea mi Saedon, ka kai qani oga afainigi ka gafu ni faitakoifa iata makai supurura rai ka rafu, rai fagaqao ana woi ngaira gena ka riri panigi ka aerafa iata.

14 Maki iga na tangiana ni fagaetangifa kana, ka apena fafaranifa rafa tangagamu tefarira ka inuni i Taea mi Saedon.

15 Mi tangagamu, igamu na inuni i Kapanaum! E fea mu takosigamu woi o God ke taugamu akau i afaafa? Marefa wau! Mu pagai watowato fato ina agua ni maefa.”

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

16 Mo Jisas ke woi tangara ka rongoisuri iana, “Otai mwa na inuni ne rongogamu, ki ngaia make rongoau. Ua, mo otai ne ngaroitainigamu, ki ngaia make ngaroitainiau nikao, mo otai ne ngaroitainiau, ki ngaia kena make ngaroitainia ko otai ne kasiau mai kaa nikao.”

17 Hoi mataina na mwane na tangafuru ne epiu matara erua ira (72) na taua aporo mai o Jisas, ngaira ka wagewage tefa wau, maka woi tangaa ko Jisas, “Arafa, ataro maka tau woita iamami ina mataina mi tamasi iga na atamu.”

18 Ua, mo Jisas ke woi tangara, “Au qani rea fato noga ko Satan ne wato mai pania ki Heven manga na marangaia ne wato mai iga na afaafana kana ia.

19 Hoi, inau kau qani wategamu fato noga ka ramwofa, rai puurira ana ka mwa mina kerekere matanga. Makau wategamu ka ramwofa ne rafa tefaria wau nga na ramwofa iana na maerongamiu o Satan nikao. Make marefa ka mwarao ni gira fagaerisigamu ana.

20 Hoi, marefa ni ararigamu namu wawagewage rainira ka ataro na tautau woita iamiu gena, make ararigamu mui wagewage suria na atamiu ka qani segera fato noga i Heven.”

21 Hoi, iga na mataina kena, a Figona Apuna ke tanua ko Jisas ke wagewage wau nga, make woi manga kaa, “Au fagaakausigo Emaku, Arafa tangaa i Heven mina ano kaa, suria igo ko punufi ka giraranifa gaa panira ka inuni na girara tefa wau nga, mako fagaqao rainigi ka giraranifa gena tangara ka inuni na mangara na kere kare ira. Ua, e mwora wau Emaku, ngatakena nga igo no oqania ni worawora ngai ke.”

22 Hoi o Jisas ke woi nikao, “Emaku ke naka ka arani mwarao ina qaqani na rimaku. Mi ngaia mwa o Mama ke girara ki Karena, hoi nga mwa i Karena ke girara ke Emana. I Karena ke gira fagaqao ana rainia ke Emana tangara ka inuni ne ono sikifira, mi ngaira gena ka girara nikao ke Emana.”

23 Hoi o Jisas ke apa riri rao tangara ka rongoisuri iana ira make woi tangara manga kaa, “Ua igamu kamu gira wagewage ana, suria igamu kamu regi ka arani agua ina mataina kaa.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

24 Makau wowoi tangagamu, inago wau ka rako wau ka maurukari mina mwane rafa na oqania wau nga nai regi ana ka taa namu regi gaa, make marefa nga nai regi, maka oqani aerisia wau nga rai rongora ana ka taa namu rongora gena nikao, make asafira rai rongora ana."

25 Hoi iga na mataina ne tangai nikao, ki tana fagausuri iga na Lo iana o Mosis ke ura akau make ofongia ko Jisas. Ua make fagatea, "O Fagausuri, taa ke araria nga nau tanua makau kafu gira taua ana ka tafinga fuu?"

26 Ua o Jisas ke woi, "Ataa ke taotao iga na Lo, mina ataa ka takotakofa iamu rainia?"

27 Hoi o wani ia ke woi, "Mui kokomania ka Arafa na God iamiu, iga ka mangatamiu fagaenani, a maurifamiu, a ramwofa iamiu mina takofa iamiu fagaenani nikao, maka mui kokomanira nikao ka tana inuni rao manga namu kokomanigamu mereamiu."

28 Ua o Jisas ke woi, "Aa, ne mwora wau nga ka agua no woisia kena, e rao ko tanui ka mwarao gaa mako kafu nanafunia ka tafinga fuu."

29 Hoi mo wani ia ke oqani fagaqao ana rainia mereana woi ngaia kena ka mwane ne oto wau, make fagatea ko Jisas manga kaa nikao, "Ua otai ki tana inuni rao nikao ne araria nau kokomanira gaa?"

30 Ua o Jisas ke woi manga kaa, "Ua a mwane ne etagai ke rao pania ki Jerusalem make qauqau wato tangaa ki Jeriko. Mataina ne tawaragofa ke rao wau kena, mina tana mwane na fafanago ka roia i tara, maka rupasi ka gafu iana maka nafuia maka gawa pania. Mataina o wani ia ne qagamamae iga mina fanagoa ira na gawa pania kena.

31 Ua murina mai mwa mi tana mwane ni raperapega ke tawaragofa ke rao mai suria ka tara ia, hoi mataina ne ono rao ke rea o wani ia, ngaia ke topa ke rao i tana apanana tara ia.

32 Hoi a Livaet nikao ke rao mai, ke ono rao ke rea o wani ia ne taotao kena, ngaia ke topa ke tawaragofa ke wau rao i tana apanana tara ia nikao.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

33 Hoi imuritaurua o warua gaa, ki tana mwane i Samaria ke rao mai ke taua
ko wani ne taotao irawona tara ia. Ua ina mataina ne ono rao ke rea o wani
ia, ngaia ke faitakoi tefa wau nga rainia.

34 Hoi e rao tangaa ko wani ia make ringia furia ka mwamwariaga i apena
igi, ka oel mina waen, make qara pusi wau. Hoi e ragaia akau make
fagaefuria iga ka gairina donki iana ia, make toraia, ke mea rao, ke kasia iga
ka ruma ni fagamamaro ana rai ono suria ana iga.

35 Iga tana tangiana nikao, mo wani ia ke toraia mai ka ratana sirani ne erua
make mai watea ka mwane ne onoono suria na ruma ia, make woi tangaa, 'Ui
onoono suria ko wani kaa, e rao ke taua ka mataina nau aporo mai iga nikao,
makau kafu orisi aporo tangago ka arani mwarao no wori rai tangaa o wani
kaa!' "

36 Hoi o Jisas ke woi nikao, "E manga ifai, iga ka takofa iamu, otai na mwane
ne eoru gaa ke fagaqao rainia na farigoata ana tangaa na mwane na nafuia na
fanagoa ira?"

37 Hoi mina fagausuri iga na Lo iana o Mosis ia ke woi, "Ani na mwane ne
takoia make oqa koro tangaa kena." Ua o Jisas ke woi tangaa, "Igo makui
kokomanira ki tana inuni nikao manga ngaia kena."

38 Hoi mataina o Jisas mina rongoisuri iana ira na rao, ngaira ka rao mai ka
taua ki tana finua, tana fefene na fauatana rainia ka Mata ke ogaoga iga. Hoi
kani ia ke nongia ko Jisas woi ni rao mai i ruma iana.

39 Ua kani kaa ke tonga ka goana na fefene na fauatana rainia ka Meri. Hoi ka
Meri kaa ke rao mai make wato ke koa inagona na Arafa, make fufukaringa
mwa tangai ka tawatawanifa iana o Jisas igi.

40 Hoi mika Mata ke tako rafaera wau suria ne nafunia ka mwarao ne rako
aera wau rai fagananaua tangaa, hoi ke rao make woi tangaa ko Jisas, "Arafa!
E fea ne marefa wau nga nui tako rafa mai rainiau, suria ka goaku ke mwarao
ni tangainiau mai kau tatanui geteau na arani tagaranifa gaa? Ui mea tamasi
ki rao mai ki tamaniau."

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

41 Hoi mina Arafa ke woi, “Mata, Mata, igo kena ko tako rafaera wau nga,
mina takofanamu rai na arani mwarao gaa ke rafa tefa wau nikao.

42 E araria mwa nui takosia ka mwarao mwa ne etagai togo. Ngaia ka Meri
kaa ke ono girara na mwarao koro ne tanua kaa, marefa ko otai ni gira ura
pusi ana pania.”

Luk 11

1 Iga na mataina ne etagai o Jisas ne fagarafe fato, tana rongoisuri iana ke
woi tangaa, “Arafa, ui fagausurigami rai fagarafe ana, manga o Jon ne
fagamaanu apuna ke fagausurira ka rongoisuri iana ira.”

2 Hoi o Jisas ke woi, “Mataina namu fafagarafe kamu tamasi manga kaa,
Emaka, atamu ne apuna kai takotako fagafigaia, Naka ka arafanga iamu ki
rao mai.

3 Ui wategami mai ngaeka, ka ngaufa ne arari tangagami.

4 Ui qono rainia ka aerafa iamami, manga igami nikao makami qono rainia
ka aerafa iata tana inuni. Ui ura pusigami pania ka faiofongifa.”

5 Hoi o Jisas ke woi tangara nikao, “I manga ni tonga tamamu koro, makui
rao kui taua ka ruma iana iga ka gupuna qongiana, makui fagaritea kui woi
tangaa, ‘A tamaku koro igo. Ui wateau ka purete ne oru,

6 suria tana tamaku koro ne rao mai pania tana finua, ke kafu tauau mai mwa
i ruma iaku, make marefa wau nga ni tonga ngaufa qai wawatea ki ngaua.’

7 Hoi mina a mwane i ruma ia ke woi, ‘Oe waigo, siana rai fagaosi apeku ana.
Maana ruma iaku kaa ke purupuru fato noga, mi inau mi kareku kami mauru
noga. E qara wau nga tangau rai afaraga wau ka watego ana ka mwarao no
oqani paniau gena.’

8 Hoi kau wowoi tangagamu wau, aa e mwora o wani ia ka goamu make asa
mwa ni afaraga ki watego ka arani mwarao tangago, maake rao ko
nonginongi mwa, ngaia ke gira afaraga ka watego ana ka arani mwarao no
oqani pania igi.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

9 Hoi kau tamasi wau tangagamu nikao, igamu ke araria nga mui nongia ko God, make wawategamu. Mui garia, maka mu rorogoia. Mui kokorekore, make tatafatafa tangagamu.

10 Suria na fitangimiu ne nongia o God rainia na mwarao taa ne oqania, mo God ke mamafata tangaa, mina fitangimiu ne garia, ke kafu rogoia, mina fitangimiu ne kokorekore, ke kafu tatafangia ka maana ruma tangaa.

11 Hoi ke manga ifai, kigamu emata na kere kare, mangai karemu ki nongigo rai siare, efea no wawatea ka mwaa?

12 Kee ni nongigo ka aoruna soki, efea no gira watea ana ka kerekere matanga?

13 Manga namu aera, migamu kamu gira watera ana maungara ki karemiu ka mwarao koro. Hoi ke emamiu i Heven ke marumu mwa rai mafata rainia ana ka Figona Apuna tangara ka arani inuni na nongia."

14 Iga na tana mataina nikao, ko Jisas ke ragaia ka ataro ne tanua tana mwane ke marefa ni tamasi. Hoi mataina na ataro ia ne fura pania ko wani ia, minga ke gira kafu tamasi ana nikao. Hoi e rako wau ka inuni na faku mai gena, ngaira ka panga rainia wau.

15 Mi tana inuni gena ka woi, "Belsebul, mwane rafa iata na ataro, ngaia ngai ke ne watea na ramwofa o wani kaa ke gira ragaira ana ka ataro."

16 Hoi tana inuni, ngaira ka oqani fagaqekaqeka ana ko Jisas, hoi ngaira ka nongia rai tanua ana ka fagaqaonga ne etagai rai fagaqao ana manga ngaia kena ke rao mai mwora nga pania ko God.

17 Ua mo Jisas ke girara mwa ka takotakofa iata gena, make tamasi aporo tangara manga kaa, "E rao ka inuni iga na finua ne etagai ka fainafunafu mereata mwa, finua kena ka fafagaerisia wau nga. Make manga ifai ka afaikarena kai fafainafunafu mereata mwa, ngaira gena ke marefa nai pagai ogaoga menamenai nikao.

18 Hoi ke rao ka agua mwa iana o Satan, ngaira kai fainafunafu mereata mwa, ke tau tanu fea ka agua manga ngai kena ke totora qorafu nikao? Au tamasia

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

ka agua kaa tangagamu, suria namu woisiau woi inau kau raga ataro iga ka ramwofa iana o Belsebul.

19 Hoi manga ne mwora woi o Belsebul ke wateau na ramwofa kau ragaraga ataro rainia kaa, mo otai ke watera na ramwofa na kare iamu rai ragaraga ataro gena? Marefa ka Belsebul nga. Hoi ka kare iamu na ragaraga ka ataro gena ke fafagaqao rainigamu woi igamu kena ke marefa mui oto.

20 Ua inau kaa, kau ragaraga ataro mwa iga ka ramwofa iana o God. Hoi ka agua kaa, ke fagaqao mai woi na arafanga iana o God ke rao mai tangagamu fato noga.

21 E rao ki manga tana mwane ne ramwo wau ke tonga arani mwarao ni fainafunafu ana iana, make ono suria ka ruma iana ia, wari na nafuninga iana igi ke taotao koro mwa,

22 maka mataina na mwane ne raramwoaga nikao ne memea fainafunafu o wani ia, ngaia ke nanafuia, make tawora pania ka arani mwarao ni fainafunafu iana igi ne nafuni ke ogaoga fagauguri igi. Make kafu fafagatonganira ka goana koro ira rainigi ka arani mwarao igi.

23 Ua ko otai ne marefa ni arao isuriau ki ngaia ke ma ni oqaniau, mo otai ne marefa ni tatamaniau rai toraira ana na inuni tangaa o God, ki ngaia kena rai taka rainira ana ka inuni ira mwa.”

24 Hoi o Jisas ke woi nikao, “Mataina na ataro aera ne furafura pania na inuni ia, make arao suri ka arani finua tatara igi, rai gari ana ka agua ne gira oga ana iga, make rao ke marefa wau nga ni rorogoia ka agua, make kafu wowoi manga kaa, ‘Wari ne arariau nga qai qau aporo tangaa ka ruma iaku iga na mwane nau rao pania ia.’

25 Ua ka mataina na ataro ia ne aporo mai iga ke taua o wani ia, ngaia ke rogoia woi o wani ia ke taraganisia wau manga na ruma na sinoa maka fagaotora noga na arani mwarao iga igi.

26 Hoi ngaia ke mai fura aporo make rao ke toraia mai ka ataro ne epiu nikao, ani na aerataga tefaria rao nikao ngaia mereana ia, ngaira ka rao maka

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

qanufia ko wani ia ka tao afainia. Hoi iga na mataina kena, mo wani kaa, ke aerataga tefaria wau nga ka mataina inago rao."

27 Hoi mataina o Jisas ne tamasia fato na agua kena, ki tana fefene ne uraura afainia na fakunga ni inuni ira ngaia ke fagangere ke woi manga kaa, "Ua God ki fagakoroa ka fefene ne aparago make susugo kena."

28 Hoi o Jisas ke woi, "Nga na fagakorofinga iana o God ne tefa tangara ka ani na inuni na rongoa na tawatawanifa iana maka arao isuria."

29 Hoi mataina na meosigai inuni ira na faku mai nikao, o Jisas ke woi, "Igamu na arani inuni na mataina kaa, ka taufa iamiu gaa ke aerataga wau nga. Mu nonginongi mwa rai regi ana ka fagaqaonga. Make marefa ke etagai na fagaqaonga gana nai pagai fafagaregamu rainigi, maki ngaia noga na fagaqaonga namu gira rea ana ka ani rainia ko Jona.

30 Suria o Jona ke manga tana fagaqaonga rainia ka arani inuni i Niniva, hoi ki takena mwa nikao ki inau na Kare ni Inuni, ki manga na fagaqaonga tangara na inuni ina mataina kaa.

31 Hoi iga na mataina o God ne pagai fafagagetara na arani inuni, ngaia na Kuin i Seba ke pagai rangarangarigamu ka inuni ina mataina kaa, suria ngaia ke oga iga ka finua ne fagatau wau, make rao mai rai rongo ana ka tawatawanifa ni giraranifa iana mwane rafa o Solomon. Makau tatamasia wau tangagamu, ki tana mwane ne rafa tefaria o Solomon nikao, ngaia noga ke kaa, maake marefa mui rongoa!

32 Hoi ke manga kaa nikao, mataina ngaia o God ne pagai fafagagetara na arani inuni, ngaira na arani inuni i Niniva ka pagai uraura akau rai rangarigamu ana woi igamu ina mataina kaa, kamu aerataga wau nga. Suria na mataina o Jona ne tamasia fura na tawatawanifa iana o God tangara, ngaira ka riri panigi ka arani aerafa iata igi. Makau tatamasia wau tangagamu ki tana mwane ne rafa tefaria o Jona, ngaia noga ke kaa, maake marefa mui rongoa!"

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

33 “Marefa noga ka inuni ni tangaa na laet maki punufia kee ni qofia rainia ka apira, make araria ne nanaka iga ka uraurasina laet, ki mwarao maka inuni kai rerea ka mamawetana mataina nai qau qanu mai irarona ruma ia.

34 Hoi ka maata na inuni ki manga na mawetana tangaa na apeta igi. Ua ka mataina na maata ne korokoro wau, apeta fato gana ke wowonusi ka mawetana nikao. Mina mataina na maata ne aera, ka apeta fato ke rotorotoaga.

35 Hoi maka mui reraa menamenai nikao, woi na mawetana afainigamu ke marefa ka rotorotoaganifa.

36 Hoi e rao ka apemiu ke wowonusi ka mawetana marefa wau nga ki tana kere agua i apemu iga na rotorotoganifa. Tanugo ko qaoqao koro tefa wau nga, manga na laet ne mawesigo mai ia.”

37 Hoi mataina o Jisas ne mera tamasi fato, tana Farasi ke nongia rai rao ka ngau afainia ana i ruma iana. Hoi o Jisas ke rao afainia make koa sio rai ngaufa.

38 Mina Farasi ia ke panga rainia ko Jisas marefa noga ni wasira ka rimana maki kafu ngaungau .

39 Hoi Arafa ke woi tangaa, “Igamu na Farasi gana kamu tako rafa wau rai manirani ana mwa ka gairini na kaokao mina apira iamiu gena, mi raroni na mangatamiu gana ke wonusia mwa ka mamaongoga ana mina aerafa nikao.

40 Igamu kena kamu qeka wau nga. E fea ma mui girara woi o God ke tagarafia fato ka apanana i metara mina rarona nikao?

41 Hoi migamu ke ararigamu nga namu wawatera ka taa namu nafuni tangara ka inuni ma ni tonga nafuninga iata. E rao kamu tatanui manga ngai gena, mina arani mwarao namu tanui ke qaoqao koro wau i maana o God.

42 Apena fagaetangifa rafa tangagamu kigamu na Farasi, igamu kamu mafata rai menamenai ka kere agua na panii, manga na mint mina ruu, tangaa ko God, maka mu fagaparua ka inuni make mamu kokomania ko God. E oto

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

tangagamu rai mafata rai ana ka panii iamiu tangaa ko God, hoi make ararigamu namu mafata tangaa ko God, maka mu tatamanira ka inuni.

43 Apena fagaetangifa rafa tangagamu kigamu na Farasi, suria na mataina namu qauqanu iga na ruma ni fakunga, mu oqaoqania wau rai koa ana iga ka agua inago. A mataina mu qaqareqare kamu arao iga na agua ni maket gena, mu oqaoqanira wau ka inuni rai fagaakausigamu ana.

44 Apena fagaetangifa rafa tangagamu kigamu na Farasi, igamu kena ke manga na anoano ne marefa nai nakai na giraranifa rainigi ira, hoi ka mataina na inuni na tawaragofa mai marefa nai onoono girara igi maka mai pupu afaafa rainigi .”

45 Hoi tana mwane na fagausuri iga na Lo iana o Mosis ia ke woi, “O Fagausuri, mataina no tawatawa manga ngai kena, igo ko tamasi fagaerisigami wau nga nikao.”

46 Hoi o Jisas ke woi, “Apena fagaetangifa rafa tangagamu kigamu na fagausuri iga na lo nikao suria igamu ke rako wau ka lo namu wawataera ne fagaqarasira na inuni rai rao suria ana. Maake marefa wau mu kere tatamanira rao.

47 Igamu maka Apena fagaetangifa rafa tangagamu suria namu tanui ka romani na mwarao iga ka anoanota na maurukari, ngaira iuramiu gena na nafuira funuira inago wau noga.

48 Hoi igamu kamu rangarigamu mai mereamiu ka taufa iamiu, suria iuramiu inago mai noga ka nafuia funuira ka maurukari maka mu tagarafi ka anoanota gena nikao.

49 Hoi rainia na agua kena, nga ka giraranifa iana o God ne woi ia, “Au pagai kasira mai ka maurukari mina mwane na toratora tamasinga iaku tangara ka arani inuni. Hoi maka pagai nanafuira funuira ki tana ani ngaira gana, maka pagai tautau fagaqaomata ki tana ani nikao.”

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

50 Hoi suria ne manga ngai kena, igamu na arani inuni ka pagai fafagaetangigamu rainia ka arani maurukari namu nafuira funuira iga na mataina ne faganega ke tagarafia na ano kaa.

51 Ua pania ka nafunga na tanua rainia ko Ebol ke rao ke taua o Sekaraea, ani na mwane na nafuia funuia irawona raperape i ruma apuna iana o God. Hoi makau wowoi tangagamu mwora wau ki igamu na inuni na mataina kaa, o God ke pagai fafagaetangigamu rainia ka maefa iata na arani maurukari.

52 Ua maka apena fagaetangifa rafa tangagamu kigamu na fagausuri iga na Lo iana o Mosis, suria ngaigamu kamu punufia ka giraranifa rainia ko God. Mi igamu mereamiu make marefa ka giraranifa rainia. Maaka mu ura pusira ki tana inuni na oqani girara ana."

53 Hoi mataina o Jisas ne rao pania na agua ia, arani fagausuri iga na Lo iana o Mosis, mina arani Farasi ira ka rao nikao rai tamasi fagaerisi ana ko Jisas nikao, make rako wau ka mwarao na fagatea rainia.

54 Ngaira ka ofongia rai fagaqekaqeka ana ko Jisas, mina rogoi ana woi na mwarao ne tamasi gana ka qaqaganifa mwa.

Luk 12

1 Iga na mataina ne etagai, aqera ni inuni ka faku mai rifuia ko Jisas, raorao make wonu ke afarenga ka fafaipuripuri. Hoi nagonagona o Jisas ke mera tamasi ka rongoisuri iana ira ke woi tangara, "Mui onoono menamenai wau rainia ka iist iata na Farasi, ngaira ka gira aerisia ka fagaqekaqekara ana na inuni.

2 Hoi arani mwarao na inuni ne qoqofia ka pagai rorogoi, mina arani mwarao na pupunufi ina mataina gaa ka pagai gigirara nikao.

3 Ua arani mwarao namu tatamasia ina rotorotoaganifa kena, maka pagai rongora iga ka tangiana. Mina ataa namu fafanguri irarona ruma ke pagai tatamasia rafa i metara nikao.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

4 “A goaku igamu, au tamasi wau tangagamu, siana rai maagutainia ana ka ani na inuni ne nanafuia mwa na ape kaa, mi iga na murina mai ke marefa wau nai pagai gira fagafara apemu ana nikao.

5 Hoi makau fafagaregamu rainia kaa ani taa na inuni ngai ne araria namu mamaagutainia kaa. Igamu ke araria nga namu mamaagutainia ko God, ngaia na ani ne gira nafunia na apemiu, make nafunia ka ramwofa rai kasigamu i Hel . Nga kau wowoi tangagamu wau, ngaia togo o God ke ararigamu namu mamaagutainia.

6 Hoi, ki igamu kamu girara, kikito ne erima maka fagaworingainia rainia ka kere ratana na seleni ne erua. Make manga ne manga ngai kena, mo God ke tatakoira ka kikito ira.

7 Ua kamu gigirara nikao, arani furufuru gani na qaumiu gena, mo God ke girara fato. Hoi ki siana kamui mamaagu, suria ngaigamu kamu rafa wau tangaa ko God tefarira ka arani kikito.”

8 “Ua au wowoi tangagamu wau, manga na fitangimiu ne tatarofainiau tangara na arani inuni, mi inau na Kare ni Inuni kau pagai tatamasia tangara ka enjel iana o God woi nau nafunigamu.

9 Hoi, mina fitangimiu ka tatarofainiau tangara ka inuni woi na ngaroitainiau, au pagai ngangaroitainira i maata na enjel iana o God nikao.

10 Hoi, e rao ka fitangimiu ne tamasi aerisiau ki inau na Kare ni Inuni, God ke gira tawo ana mwa pania ka aerafa kena. Make rao ka fitangimiu ke tamasi aerisia ka Figona Apuna, ko God ke marefa wau nga ni gira tawo ana pania ka aerafa ngaia kena.

11 Hoi, igamu ka pagai totoraigamu ka fafagatamasigamu i ruma ni fagafakunga, mi inagota na primia mi tana mwane rafa na onoono surigamu gana maki iga na mataina kena, siana rai tako rafa ana rainia ka taa ne araria namu wowoisia,

12 suria nga na Figona Apuna ke kafu fafagausurigamu rainia ka taa namu tatamasia kena.”

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

13 Ua tana mwane ne uraura iga na fakunga ni inuni ira, ke woi tangaa ko Jisas, “Fagausuri, ui woi tangaa ko goaku, ki woto menamenai rainigi tangagamirua ka arani mwarao ne mae panigi emamirua gana, ki mwarao maki watea ka apanana iaku.”

14 Hoi, o Jisas ke woi tangaa, “Waigo! Marefa nga qai nafunia ka ramwofa rai fagageta ana ka agua iamurua kena, mi rai woto rai ana ka arani mwarao ina qaiawogamurua nikao.”

15 Mo Jisas ke tawatawa ke woi manga ka tangara ka arani inuni gaa, “Hoi, mui onoono menamenai wau, ma ni koro namu nafunia ka atani wau mwa na takotakofa ni mamaongoga ana, suria na ogafa mwora iana na inuni ke marefa ni taotao iga ka arani nafuninga iana gana.”

16 Mo Jisas ke tamasi fagafiu ke woi manga kaa nikao, “Iga na mataina ne etagai ka mwane ne tonga nafuninga iana, ka fafasinga iana igi ka mamauriga wau.

17 Hoi mo wani ia ke tako mereana ke woi, ‘Ataa ke araria nga nau tanua? Suria ne marefa ka agua ni araria qai nakanaka iga na arani ngaufa iaku gaa.’

18 Hoi make takosia mereana, ke woi, ‘Nga na mwarao nau tanua ke kaa, au sisika rainia ka qani ruma ni ngaufa kaa, makau akea ka ruma rafa rao nikao. Muri makau kafu tawora ka arani ngaufa afainigi ki tana nafuninga iaku gena nikao, makau nakanaka fagaetagai irarona ruma kena.

19 Hoi makau kafu wowoi tangau mereaku, ‘Inau kaa kau kafu nafuni ka arani mwarao koro ne araria ne tawoau suria ka farisi rako wau. Hoi iga na mataina kaa, kau kafu ogaoga menamenai wau nga, marefa ka oqa suanifa nikao. Au gira ngaufa, tonofa mina ogaoga wagewage ana mwa.’ ‘

20 Ua mo God ke woi tangaa ko wani ia, ‘Igo kena ka mwane no qeka wau. Iga na qongiana nga kaa, ko maemae! Hoi ko otai ko takosia ne kafu tawora na arani mwarao igo no kirura mereamu tangago gena?’

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

21 Hoi ka tamasi fagafiu kaa ke fagaqao tangagamu kigamu na ani na inuni namu manimanira na arani nafuninga tangagamu meremiu mwa, mi iga na apanana iana o God ki ngaia ke marefa wau nga ni tonga mwarao iana.”

22 Hoi o Jisas ke woi manga kaa tangara ka rongoisuri iana ira, “Au tatamasia wau tangagamu ngai ke, woi igamu ke ma ni ararigamu nga namu tatakou rainia ka ataa ne araria namu ngaua rai fagatafigamu ana. Ua marefa wau nga ni ararigamu rai takou ana nikao rainia ka gafu pusi na apemiu.

23 Suria nga na maurifa kaa, ka mwarao ne rafa tefaria na ngaufa mina apemiu ke rafa tefaria ka gafu.

24 Hoi iga na nagonagona ke araria namui takosira ka pugoe gana. Ngaira gena ke marefa nai fasifasi ngaufa i mwou, ke marefa ka tora ngaufa mai ana i mwou, make marefa nikao nai nafunia ka ruma rai naka ngaufana tangara iga. Make manga ne manga ngai gena mo God ke gira fagangaura ana maungara gena. Ua igamu kena, ki ngaigamu ka rafa tefa i maana o God tefaria ka pugoe gana.

25 Hoi ke manga igamu kamu oqaoqasua rainia ka ogafanamiu, mi igamu ke asa mwa namui tanua ka ogafanamiu ki kere tao qorafu rao nikao.

26 E rao ke qarasigamu rai tanui ana ka kere agua manga ngai ge, hoi ke tautanu fea kamu oqaoqasua wau nga rainia ki tana mwarao rao nikao gena?

27 Igamu kamu takosira rao ka mafe na qaqa gena. Ngaira gena ke marefa nai makomwoaga rai tagarafi ana ka atani wau na gafu tangara. Makau wowoi tangagamu wau, arani mafe gena ka qao koro wau tefaria ka arani nafuninga iana na mwane rafa o Solomon mina arani gafu koro iana ne gafugafu rainigi gena.

28 Hoi ka arani mafe na atani waka raorao mwa gena, a taotao suria mwa ka kere mataina sisitai mwa, mi murina mai inuni ira ka ragaraga ka kasikasi iga ka giu. Make manga ngai gena, mo God ke gira fafagagafugamu ana. Tangamworanifa iamiu gena ke sisitai aera wau nga!

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

29 Hoi igamu ki siana rai ono tangaa ana ka ngaufa mina tonofa, igamu ki siana rai oqasua ana rainigi ka mwarao gena.

30 Hoi ka afuroto ina ano kaa, ki ngaira gena ka oqasua tatarau rai ka arani mwarao manga ngai gena. Hoi migamu kena ke Emamu ke qani girara fato wau noga ka arani mwarao namu oqani gena.

31 Ua ki igamu ke araria nga namui tatakosia tatarau mwa ka arafanga iana o God, ngaia make pagai mamafata rainia mai ka arani mwarao gena tangagamu nikao."

32 Hoi mo Jisas ke woi nikao, "Igamu ki siana rai maagufa, kere rurufa iaku, me Emamiu ke wawagewage mwa rai wategamu ana ka arafanga iana.

33 Hoi igamu ke ararigamu nga namu fafagaworingai ka arani nafuninga iamiu gena, make araria namu wawatera ka arani rurugua tangara ka ani na inuni ma ni tonga nafuninga iata gena, maka mu fafauri mereamu tangagamu ka puria ma ni gira warawarafuga ana iga na agua kaa, ki igamu kamu fakua ka arani nafuniga iamiu i Heven, agua ma ni pagai fatofato. Mi ngai i Heven kena ka agua marefa na mwane ni mai gira fanago ana iga, make marefa ka kokorosi ni gira fagaerisi ana na arani mwarao gena.

34 Suria na agua kena ka nafuninga mina takofa iamiu ke taotao iga."

35 Hoi o Jisas ke woi nikao, "Igamu ke ararigamu nga namu ogaoga nanau raorao mwa, manga na mwane ne tangaa na laet iana make fagananaura fato na arani gafu iana igi.

36 Igamu ke arari namu mangara na mwane ni tagaranifa nanasia na aporofa iana mai na mwane rafa iata ira pania na farunga ni fagauragifa ia, ka mataina ne arao mai ke kokorekore iga na maana ruma ia, mi ngaira ki na mataina nga kena, ka gira tafa tarana ana iga.

37 Ua ngaira na mwane ni tagaranifa ira ka wawagewage tefa wau mataina na mwane rafa iata ira, ngaia ne aporo mai make rorogoira woi ngaira ka nanaua fato noga. Makau wowoi mwora wau, ngaia na mwane rafa ia, ke

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

fafagananaua mereana make wowoi tangara ka oga wato fatara make tatagarafia ka farunga tangara.

38 Koro mwa tangara na mwane ni tagaranifa ira mataina na mwane rafa iata ira ngaia ne rorogoira mai na nanau kare ia fato noga, manga ne aporo mai iga ka gupuna na qongiana, kee na maworoaro tagana ne rotorotoaga maunga.

39 Hoi mui girara nikao, e rao ka awanuna na ruma ia, ngaia ke girara ka mataina na fanagoa ia, ne pagai arao mai i gaa ngaia ke uraura pusia ko wani ia ke marefa ni pagai mai qaqanu irarona ruma iana ia.

40 Hoi kigamu make ararigamu nga namu nanau raorao mwa nikao, suria inau ka Kare ni Inuni kau pagai aporo mai iga ka mataina igamu ne marefa nga namui girara."

41 Ua o Pita ke woi, "Arafa, efea ka tamasi fagafiu iamu kaa ke rao afurigami mwa, kee no tamasi afurira fato ka arani inuni na faku mai gaa?"

42 Hoi mina Arafa ke woi manga kaa, "Rao ka mwane ni tagaranifa ke nafunia ka takofa, make tautau woita iana ka arafa. Ngaia o wani ngaia, ka mwane rafa iana ia ke nanaka rai mwane rafa rai ono surira ana ka tana mwane ni tagaranifa iana ira, mwarao ngaia kafu mafata rainia ka ngaufa iga ka mataina tangaa.

43 Koro mwa tangaa na mwane ni tagaranifa kaa, mataina na mwane rafa iana ne aporo mai make rerea ne tatanui ka tagarafa koro iana.

44 Aa, au wowoi mwora wau tangagamu ka agua ne mwora, ngaia na mwane rafa iana ia kafu kasia rai ono i suri ana ka arani nafuninga iana igi.

45 Make rao ka mwane ni tagaranifa ia ke tako geta ke woi, 'Mwane rafa iaka kaa ke asa mwa ni aporo mai mafarufaru.' Hoi, ngaia ke nanafunia mwa ka mwane mina fefene ne tagaranifa ira, make mea oga mwa ka ngaufa mina tono ka qekana mwa.

46 Hoi ke kakangiaga mwa, mina arafa iana ia, ngaia ke aporo mai iga tangina mina mataina ngaia o wani ia ne marefa wau nga ni nanaua iga. Hoi

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

arafa ia ke kafu fagaetangia ko wani ia make kasia faku afainira ka arani inuni na marefa nai tangamworani.

47 Hoi otai na inuni tagaranifa ira ne girara na taa na arafa iana ne oqanira ne tanua make ma ni fagananaua mereana rai tanu ana, ki ngaia ka nanafunia ka apena fagaetangifa rafa.

48 Mina ani na inuni ni tagaranifa ne marefa nai girara na taa na arafa iata ne oqanira rai tanui ana, ke marefa nai fafagaetangira rafa rainia ka agua aera na tanua ia. Hoi ko otai na taura na mwarao rako pania ko God, ngaia ke araria nga ne mamafata rai ka arani mwarao igi nikao. Mina ani na inuni o God ne watera na arani tagaranifa rai tanu ana, ngaira gena araria na tatagara menamenai."

49 Hoi o Jisas ke woi nikao, "Inau kaa, kau toraia mai ka giu tangaa ka ano kaa. Makau oqani aerisia rai tangaa ana ka giu kaa ki wawata menamenai.

50 Hoi a pagai nanakau iga ka apena ofongifa rafa, makau pagai fafafara tefa wau make taua ka mataina ke fatofato.

51 Igamu kamu takosiau woi nau toraia mai ka ogafa koro tangaa ka finua i ano kaa? Marefa wau! Hoi au rao mai kaa, rai sika rainia ana ka inuni.

52 Hoi ke faganega ina mataina kaa, ka afai kareta ne erima iga na ruma ne etagai ka pagai fafariwoa rainiau. Ainuni ne eoru ira memeraura faimangari ka inuni ne erua ia, mina inuni ne erua ia afainira ka inuni ne eoru ira.

53 A emata ke pagai fafainafunafu afainia ka kere mwane karena ia, me enata ira afainia ka kere fefene i karena ia. Mika faifungaona iraurua makaru pagai fafainafunafu mereata mwa rainiau nikao."

54 Hoi o Jisas ke tawatawa manga ka tangara ka inuni ira nikao, "Mataina namu rerea na roto ne fakua iga na apanana ne susu iga na arito kena, mi igamu kamu wowoi rao nga, "Oe ne pagai rangirangi ngai ke!" Hoi ke taotao raorao make kafu rangirangi mai.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

55 Mina mataina na roga ne wawafuru mai ina apanana i saot, mi igamu kamu wowoi kaa, “Oe ne pagai mafana wau ngai ke!” Raorao make mafana mwora mai nga.

56 Ua igamu kena kamu fagaqekaqeka wau. Mu gira ono girara ana aerisi ka arani mwarao iga na ano kaa mina afaafana kena nikao. Hoi ne efea ki igamu marefaera wau ngai rai ono girara ana na arani agua ne qau ke rao iga na mataina kaa.

57 Manga ifai ngai ke igamu ne marefa nga namui tako matafa rainigi na agua ne oto ne araria namu tatanui gaa?

58 Ua mataina na fitangimiu ne arao afainia na maerongamiu ina kot, ui ofofongia rai fagaotoa mafarufaru ana ka agua kena afainia. Marefa ni koro rai totoraigo ana inagona mwane ni fagatamasi ana, kai mamafata rainigo rao ina qaqana rimata na peresin.

59 Makau wowoi tangagamu wau, e rao ke manga ngai kena nga no kafu fagaqaqarasia rai fura ana pania ka peresin ia, ogaoga raorao make taua ka mataina igo no mamafata rainia na fagafatongina nga na kaoni iamu ia.”

Luk 13

1 Iga na mataina kena, ki tana inuni ka rao mai ka fagaronga ko Jisas rainia ka inuni ina provins i Galili, ngaia o Paelat ne nafuira mataina ingaira na mafata rai na suu wogasifa tangaa o God.

2 Ua Jisas ke woi, “Fea mui kato woi na agua na mae rai gena, ke fagaqao rainira woi ngaira gena ka inuni aera tefaria tana inuni ina provins i Galili gena?

3 Marefa, makau woi tangagamu wau, e rao ke ma mui riri panigi ka aerafa iamiu igamu fato kamu maemae nikao.

4 E manga ifai ka tangafuru matara ewaru (18) na inuni na mae iga na mataina na ruma ne akau i Saeloam ne aqoge afurira ira? E fea mu kato woi ngaira gena ka inuni ne aera wau tefarira ki tana inuni i Jerusalem gena?

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

5 E marefa wari, makau wowoi tangagamu wau, e rao ke ma mui riri panigi ka aerafa iamiu kigamu maka mu maemae nikao.”

6 Ua o Jisas ke tawatawaria tangara, “Hoi amwane ne nafunia ka apenagai na fig irarona mwou ni grep iana. Iga na mataina ne etagai ko wani ia ke rao rai fusia ana ka guana na fig ia, make rao wau ke rogoia ma ni gugua.

7 Hoi wani ia ke woi tangaa ka mwane ne onoono suria na mwou iana ia, ‘Eka ka oruta na farisi na fig ne ura purua suria marefa ni gugua iga, koro wari woi nui tapia rao, ma ni koro woi ni ngaua purua ka mwako koro kaa.’

8 Mo wani ne onoono suria na mwou kena ke woi, ‘Mwane rafa, ui naka wau ki ura isuria rao noga ki tana farisi ne etagai nikao, qai fagamaarumua ka mwako rifuia makau kasikasi menamena afuria tangaa.

9 Ke manga ngai kena wari, ki na farisi faoru ke kafu gugua iga. Make rao ke ma ni gugua iga makau kafu tapia wato iga.’”

10 Iga na Sabat ne etagai, o Jisas ke fagausurira ka inuni irarona ruma ni fakunga.

11 Iga na mataina kena ka fefene ne qanufia na ataro, ke ape aerisia i suria ka tangafurui farisi matara ewaru mina gairina ke kosu, ke ma ni gira ura otooto ana rainia.

12 Ua ka mataina o Jisas ne rea kani ia, ngaia ke onia mai make woi tangaa, “Igo ko koro noga.”

13 Make fatatagia rao kani ia, ke ura otooto akau make fagaakausia ko God.

14 Mataina na mwane rafa ne onoono suria na ruma ni fakunga, ne rea o Jisas ne fagakorofia aporo kani ia iga na Sabat kena, ngaia ke mangariaga wau, make woi tangara ka inuni ira, “Tangiana ne eono ka gira tagarafi ana ka tagaranifa iaka, hoi ke manga no oqania ko otai na inuni ni fafagafatongi na ape aera iamiu gena, makui rao mai mwa iga ka tangini manga ngai ge. Maki siana kamu arao mai iga ka Sabat ne apu.”

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

15 Ua Arafa ke arami ke woi tangaa, “Igo kena, ko girara wau ka qaqanganifa! E fea, e marefanga ki tana fitangimiu ni gira rufaia ana na puruka iana kee na donki iana ki toraia ki tono wai iga ka Sabat?

16 Ki kani kaa ke wora iga ka waro ni inuni iga iuraka ia o Ebraham, mina Satan ke rakua isuria na tangafurui farisi matara ewaru kaa. Hoi ke fea, ne oto rai fagataraganisia ana iga ka Sabat naa?”

17 Mataina o Jisas ne tamasia tangara manga ngai ke, arani maerongana ka maaki wau, mina arani inuni ka wagewage wau rainigi ka romani na agua ne tanui o Jisas.

18 Ua o Jisas ke woi manga kaa, “Arafanga iana o God, ki manga ifai? Agua manga ifai kau gira fagaqao ana rainia kamui rea menamenai?

19 Arafanga iana o God ke qao manga na kere guuna na apenagai ne fasia na inuni irarona mwou ia. Ua mataina na guuna ia ne waka ke akau, e tao rai apenagai rafa wau, ka arani maanu ka mai roqoroqo iga ka arani na mata ia.”

20 Mo Jisas ke woi nikao, “Agua ataa nikao kau gira tanua ana rai fagagiraragamu ana rao rainia na arafanga iana o God kena?

21 E qao manga na kere nganga na iist ne raguia kani ia ke aroa afainia na paeke fagaenani na flaoa ia. Murina mai mwa, mina iist ia ke tanua ka flaoa ia ke funga ke tao rai apena flaoa rafa wau.”

22 Hoi mataina o Jisas ne tawaragofa tangaa i Jerusalem, ke rao mai make fagausuri iga ka kere finua gena mina finua rafa.

23 Ua mwane ne etagai ke fagatea, “E fea na Arafa tana inuni mwa ke fafagatafira o God igaa?” Ua o Jisas ke aramia ke woi manga kaa,

24 “Mu kamu ofofongigamu rai qanu ana iga ka kere maana ruma ne sisitai aera wau kena, suria nau wowoi tangagamu wau, e rakorako wau ka inuni na ofofongia rai qanufa, make asaasa tangara rai qanufa iga.

25 Imuri, mataina na mwane ne nafunia na ruma ia ne uraura akau ke pupuruia na maana ruma ia, igamu kamu uraura mwa i metara, maka mu

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

kokorekore, maka mu nonginongi manga kaa, ‘Arafa, o gira tafa taramami ana?’ Make araramigamu ke wowoi manga kaa, ‘Inau ke ma qai giraragamu.’

26 Ua migamu kamu wowoi manga kaa nikao, ‘O giraragami suria igami kami ngaungau afainigo ia makami tonotono afainigo ia, mako fagausurigami rarona finua iamami nikao.’

27 Mo wani ia ke wowoi manga ka nikao, ‘Marefa qai giraragamu make marefa qai girara ka agua mu rao mai gaa. Rao kamui rao paniau suria na agua iamiu ke aerataga wau!’

28 Igamu mu pagai angiangi wau maka mu pagai fafaitakoi tefa wau, mataina namu rerea o Ebraham mo Aesak mo Jekob afainira ka arani maurukari inago mai noga na ogaoga iga na arafanga iana o God. Migamu kena ka mamaengigamu fura pania ka agua kena.

29 Mina arani inuni na rao mai panigi na arani finua i ano kaa, ngaira ka pagai arao faku mai ka ngaua ka farunga iga na arafanga iana o God.

30 Hoi, otai na inuni purua ina mataina kaa, ngaira ka pagai akau koro mai, mina inuni rafa ina mataina kaa, ki ngaira ka pagai taotao rai inuni purua mwa.”

31 Iga na mataina mwa kena, tana Farasi ka rao mai tangaa ko Jisas maka woi tangaa, “E koro wau wari nui rao, kui taura ki tana finua gena nikao, suria o Herod ke oqani nafuigo funuigo ana.”

32 Ua o Jisas ke woi, “Mui rao tangaa ka kere aoo kena maka mui woi tangaa manga kaa, ‘Ngaeka mi gomafa kau raragaira ka ataro panira ka inuni, makau fafagakorofira aporo ka inuni panigi ka ape aera ne taura nikao, makau kafu fafagafatongia ka tagaranifa iaku ina aoruta na tangiana.’

33 Maki ngaeka mi gomafa, mi tana tangiana rao nikao, ne araria nau kafu arao i Jerusalem, suria ne marefa ni koro rai nafuia funui ana ka maurukari iga ka finua getea, maki Jerusalem mwa.

34 Jerusalem, Jerusalem, ngai igo ko nafuira ka mae na arani maurukari ira, mi nga igo ko roqoroqo ngaira rai fau ka mae, na mwane ni tora tamasinga

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

tangago ira nikao. E rao ka mataina nau oqanigamu wau woi mui arao mai tangau qai ono surigamu manga na soki ne aqaqafira karena ira. Mi igamu kamu maemaegasia wau.

35 Mui ono mai, o God ke pagai arao pania ka finua iamiu mina ruma iamiu ke qaranga, makau wowoi tangagamu wau, ma mu pagai rereau nikao tana mataina igamu fato namu tamasi kamu wowoi manga kaa, 'Fagaakausia ka mwane ne rao mai iga na atana na Arafa!' "

Luk 14

1 Iga na tangina ne etagai iga na Sabat, o Jisas ke rao ke ngau i ruma iana tana mwane rafa iata na Farasi. Mi iga na mataina kena, ka arani inuni gena ka ono i suria mwa ko Jisas.

2 Iga na mataina kena, ka mwane ne aua na rimana mina uwana gena ke oga fagarangia rao ko Jisas.

3 Hoi o Jisas ke fagatera noga ka Farasi mina fagausuri iga na Lo iana o Mosis manga gaa, "Efea Lo iaka ke fagamaarumungainigia rai fagafatongi ana ka ape aera iata na inuni iga ka Sabat ke marefa?"

4 Ua mina arani mwane gena, marefa ko otai ni tamasi aporo tangaa ko Jisas. Hoi o Jisas ke fatatagia rao ka mwane ne matoro ia, mina ape aera ke fato pania ko wani ia nikao. Muri mai make kafu kasia ko wani ia ke rao.

5 O Jisas ke fagatera ka mwane gena manga kaa nikao, "I manga ifai, woi karemu, kena puruka iamu, karu puatara karu wato irarona wai karukaru iga na tangina iga na Sabat kena, o gira rao ka okea na akau ana iga ka tangina kena, ke manga ifai ka takofa iamiu?"

6 Ua mataina kena ka mwane ira ke marefa ke etagai ni awaga na farana ki mea tamasi o Jisas, mana manapuaga fato.

7 Ua iga na mataina kena, o Jisas ke ono girara ki tana inuni na rao mai tangaa na ngaufa ia, ngaira gena ka onoono mwa tangai ka nanata na inuni rafa nai oga iga. Hoi o Jisas ke regi ka agua gaa, make tawatawaria tangara ka tamatamasinga kaa,

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

8 “Mataina na inuni ne nongigo ko arao tangaa na ngaufa iga na fagauragifa iana, siana rai fagaogasigo mereamu ana iga ka agua koro, rea wau maka tana inuni ne rafa tefarigo rao ka onia mai tangaa na ngaufa kena nikao.

9 Rao ke manga ngai kena, mwane rafa ne taua na ngaufa ke rao mai tangago, make wowoi tangago, ‘Ua naka ka mwane rafa kaa ki koa i gaa, kui koa i gaa ki igo.’ Hoi igo ko mamaaki wau, mataina na gurugo ka fafagaogasigo murita fato na arani inuni gena.

10 Maka taa ne araria no tanua ke manga kaa, arani mataina na nongigo tangaa na ngaufa, rao wau kui koa fatara sio mwa noga. Mataina na mwane rafa na taua na farunga ia ne arao mai, make kafu woiwoi tangago, ‘A goaku koro igo, nanamu ke kaa, rao mai kui koa iga ka agua koro kaa.’ Ua ina mataina kena, mina arani inuni na faku mai tangaa na farunga ia kafu onoono girara e kaa woi na mwane rafa na taua na farunga kena ke ono fagaakausigo.

11 Hoi manga ngai kena mwa nikao, e rao ka fitangimiu ke fafagaakausia mereana mwa, o God ke pagai fafagawatofia, maaka fitangimiu ke fafagawatofia mereana, God ke pagai fafagaakausia nikao.”

12 Mo Jisas ke mea tamasi ka mwane ne taua na ngaufa ia manga kaa, “Ua mataina no taua na ngaufa, siana ko onira ka goamu koro, ani no mera wora ira, ani na inuni iga mwa na waro iamu, mina na inuni na togo ani nafuninga kai arao mai tangaa ka ngaufa no tanua nikao. Suria ngaira gena gira tau farungana rai orisia aporo ana ka farunga no fagangaura rainira ira,

13 maka mataina no tautau farunga e araria nui nongira ka inuni ma ni tonga nafuninga iata, inuni na risurisuga, mina inuni ma ni tataworagofa koro, inuni na guru,

14 mo God ki fagakorofigo. Ngaira na inuni mangaga ke ma nai gira orisia aporo ana, hoi o God ke pagai oriorisia aporo tangago, mataina na inuni na oto na ogafanata na tafitafi aporo nikao pania na maefa.”

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

15 Murina o Jisas ne tawatawa fato, mwane ne etagai na onia tangaa na farunga ia ke woi, “Apena wagefa rafa tangara ka inuni na faku iga na farunga rafa iga na arafanga iana o God i Heven.”

16 O Jisas ke woi tangaa ko wani ia, “Mwane rafa ne etagai ke taua ka apena farunga rafa, make nongira ka arani inuni woi nai rao mai tangaa ka farunga kena.

17 Mataina na arani mwarao ne nanau fato, ua ngaia ke kasia ka kare iana ia ke rao tangara ka inuni nai fagarongora rainia na farunga ia make woi tangara, ‘Mui rao mai na mataina kaa suria na arani mwarao ke nanau fato noga.’

18 Make ngaira ke rako ka atani wau mwa na agua na woisi rai fagamakukura ana rai rao mai ana. Anegana ke woi, ‘Oe, inau kau kafu woria mwa ka mwako, hoi ke araria woi nau rao noga kau rerea noga. Hoi, inau kau faitakoi rafaera wau ma qai arao wau tangaa ka farunga kena.’

19 Tana mwane ke woi nikao, “Inau kau kafu woria mwa ka tangafuru i puruka ne etagai, kau arao noga kau mamarainira rao. Hoi kau faitakoi rafaera ngaia, marefa qai arao wau.”

20 Mi tana mwane ke woi nikao, ‘Inau ka kau kafu auragi rao mwa nikao ngai ke, ke qara wau tangau rai rao wau ana.’

21 Ua ka mataina kare iana ne aporo mai ke fagarongoa rai na arani agua na woisi na inuni ne rao ke rera ira, mwane rafa iana ia ke mangariaga wau, make woi tangaa manga kaa kare iana ia, ‘Ui rao nga mafarufaru ina mataina kaa i tara rafa mina kere tara sisitai tangai na finua gena, ko rorogoira ka inuni ma ni tonga nafuninga iata, ani ne risuriuaga, ani na guru mina ani na inuni ne mae na uwata.’

22 Ua mataina kare iana mwane rafa ne aporo mai, e woi tangaa, ‘Mwane rafa, taa no woisia mai tangau ia kau tanua fato noga, make mamaunga ni wonuwonu ka agua iga na ngaufa igi.’

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

23 Ua mwane rafa ia ke woi nikao, ‘Ui rao suri ka tara imurini na finua gena mina kere tara ina mwani qai mwou gena, makui toraira mai ka arani inuni gena, kai fagawonusia ka ruma iaku kaa.

24 Ua makau wowoi tangago wau, marefa ka fitangita na inuni nau kasi tamasinga tangara inago ira nai pagai ngaua na farunga iaku.’ “

25 Mataina ne etagai e rako ke tefa wau ka inuni na rao afainia ko Jisas. Ua o Jisas ke riri aporo make tamasi manga kaa tangara,

26 “Fitangimiu ne oqani tao ana rai rongoisuri ana iaku, ngaia ke araria ne kokomaniau nikao tefaria ka faikomanifa iana tangaa emana me enana, mina inuni iana, mi karena, goana na mwane mina goana na fefene, mina maurifana mereana nikao.

27 Mina fitangimiu ma ni marumu rai torai ana na taotao woro iana rai rao i suriau ana, inuni ngaia ke qara tangaa rai tao ana rai rongoisuri iaku.

28 E manga na fitangamiu ke oqani tagarafia ana ka ruma afaafa iana, nagonagona e oga noga rai takosi ana efita na sirani ke arari ne tatagarafia fagaofua rainia na ruma iana kena. Nga manga ngai kena ke gira ono girara ana ne nafunia ka sirani ne arari mwa rai fagaofu ana ka ruma iana kena.

29 Ua e rao ke ma ni tanua manga ngai kena, ke manga ne fafagaurasi fato ka auu iana tangaa na ruma kena, make qara tangaa rai fagaofu ana ka ruma kena, mina arani inuni ka rerea, maka pagai tamasi fagaerisia ka woiwoi manga kaa,

30 ‘Oe o waeka ke faganega rai tagarafi ana ka ruma kaa make tao raorao make ma ni gira fagaofu ana kaa.’

31 Ua e manga na arafa ni finua ni nafunia tangafurui qera (10,000) na mwane ni faiarifatana iana, ngaia ke oqani rao ana rai mea fainafunafu ana ki tana arafa ni finua ne nafunia na tangafurui qera ne erua (20,000) na mwane ni fainafunafu ana iana, ua make araria woi ni koa noga ki takosia menamenai manga ifai nganganiaganifa iana ke arari mwa rai ura tefarira ana tana arafa ni finua kena.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

32 E rao ke takosi woi na nganganiaganifa iana ke ma ni arari, make araria woi ni kasia ka tamasinga afainia ki tana mwane kai mea qainago, mataina tana arafa ni finua kena ne fagatau maunga kena, i mwarao maki fagaotora ka arani agua i qai awogataurua, ki mwarao maki siana karu fafainafunafu.

33 Hoi kigamu ka nagonagona maka mui takotako menamenai aera nikao. Suria na fitangimiu ma ni mamarumu rai fagamarefagara ana na arani mwarao ne nafuni, ngaia kena e qara wau rai mai tao ana rai rongoisuri iaku."

34 Mo Jisas ke woi manga kaa nikao, "Sol ka roma na mwarao, make rao fafagamarefaga ka ramwofa iana, e qara wau rai koro aporo ana nikao.

35 Make ma ni pagai arari rai tanu ana rainia ki tana mwarao rao nikao, manga no aroa fainia ka mwako irarona mwou, o aroa rai karangi ana iga ka mwomwo ne gira kakagana rai tanu ana ka mwako kena rai koro aporo nikao. E araria mwa rai kasi ana. Hoi ka faitangimiu ne tonga karingana ngaia ke araria ne rongoa menamenai wau ka tamasinga kaa."

Luk 15

1 Ua arani mwane rai tawotawo takis ana mina arani inuni aera, ngaira ka rao mai tangaa ko Jisas rai mai fufu karinga na tangai ka tawatawanifa iana.

2 Mina arani Farasi mina arani fagausuri iga na Lo iana o Mosis, ngaira ka faganega rai tamasi fagaerisia ana ko Jisas ka woi, "O wani kaa ke goanira wau ka inuni aera make ngaungau afainira nikao."

3 Hoi o Jisas ke tawatawari tangara ka tamatamasinga kaa,

4 "I manga na fitangimiu igamu kena ki nafunia ka tangarau (100) na sip, mina ani ne etagai ki marefa, taa ke tanua wani ia rainia ne etagai ne marefa ia? Ngaia ke arao panira ka tangafuru ne esiwa matara esiwa (99) na sip ira na agua na ura ka ngaungau iga ia, make rao ke garia ka ani na sip ne tarupe ia, garia raorao make rao ke rogoia.

5 Mina mataina ne rorogoia ngaia ke wawagewage wau, make roroia ke nanaka i gaparana,

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

6 make totorai aporo mai i ruma iana. Murina mai make onira faku mai arani goana koro mina ani na inuni na oga fagarangia, make woi tangara, ‘Mui faku mai kamu wagewage afainiau suria na sip ne tarupe ia kau rogoia noga.’ “

7 Makau wowoi tangagamu wau, “Apena wagefa rafa iata ki Heven tangaa ka ani na inuni aera ne ririri aporo tangaa o God, tefaria ka inuni na tangafuru ne esiwa matara esiwa (99) na oto tatarau ne ma nai gira riri aporo ana tangaa o God.”

8 Mo Jisas ke tawatawa ke woi nikao, “Kee ni manga na fefene ni nafunia na tangafurui ratana na rurugua, maki marefa ka ratana ne etagai. Ataa ke tanua? Ngaia ke tangaa ka mamawe make sinoa ka ruma iana ia, garigari menamenai wau iga ka arani agua irarona ruma ia, garigari tangaa raorao make rorogoia.

9 Mina mataina ne rogoia ngaia ke onira ka arani goana koro ira mina inuni na oga kerena gena, make woi tangara, ‘Mui faku mai kamu wagewage afainiau suria mu girara aratana sirani nau fagatarupe ia kau rogoia aporo.’

10 Ua makau wowoi tangagamu wau, arani enjel iana o God ka wawagewage tefa nikao, mataina ani na inuni aera ne takotako orisi aporo.”

11 Mo Jisas ke tawatawa ke woi nikao, “Mataina ne etagai tana mwane ke tonga i karena ne erua na kere mwane.

12 Ua kere mwane imuri ia ke tamasi manga kaa tangaa ke emana ia, “Emaku, ui wateau nga na mataina kaa ki tana apanana nafuninga iamu woi nau tawoa mataina no maemae iga ia.” Hoi ke emana ia ke woto rai ka arani nafuninga iana igi tangaraurua ki karena iraurua.

13 Ma ni qorafu wau, kere mwane imuri ia ke fagafakua ka arani nafuninga iana igi, make rao iga ka finua fagatau wau make atani wau mwa rai ka rurugua iana igi iga ka atani wau mwa na ogafa.

14 Mataina ne fagaerisi fato na arani rurugua iana igi, mataina kena ka apena magaua rafa ke taua ka finua kena, mina kere mwane ia ke marefa wau ka taa woi ni nafunia nikao.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

15 Hoi ngaia ke rao ke nongi tagaranifa pania ki tana mwane i finua kena. Ua o wani ia ke kasia ka kere mwane ia ke rao rai ono surira ana ka qoo iana, iga ka agua ne kasira ka uraura iga.

16 Ua kere mwane ia ke oqani ngaura ana wau ki taa ngaufa na qoo gena, make marefa wau ka fitangita na inuni ni oqani watea ana rai mwarao.

17 Hoi e tako raorao make aporo ka takofa iana tangaa ka finua iana ne rao pania ia, make tako manga kaa, “Aigii! Arani mwane ni tagaranifa iana emaku ira ka ngangaufaga wau, mi inau kaa kau sugui magau mae mwa kaa.

18 E qao manga wari qai rao pania ka finua kaa, ma qai aporo tangaa ke emaku ia, makau wowoi tangaa manga kaa, ‘Emaku, taa nau tanua kaa, ma ni qao koro i maamu mi maana o God nikao.

19 Kina mataina kaa, ma ni ararigo woi nui oniau rai karemu, mako totoraiau qanu wau mwa rai mwane ni tagaranifa iamu mwa.’ “

20 Hoi ngaia ke ura akau, make aporo tangaa ke emana ia. Ua mataina ne tataworagofa fagatau aera mai maunga, me emana ia ke qani ataia rao, ke faitakoi tefa wau tangaa ki karena ia. Hoi make tari worosia rao, ke taroroia make siginia.

21 Ua o wani ia ke mea tamasi manga kaa ke emana ia, ‘Ua emaku taa nau tanua kaa, ma ni koro i maamu mi maana o God nikao. Ki na mataina kaa ke ma qai araria nui oniau rai karemu.’

22 Ua me emana ia ke ngere rao tangara ka kare iana ira, ke woi tangara manga kaa, ‘Mui Mafarufaru! Kamui toraia mai nga ka gafu koro, kamui fagagafua rainia maka mui suwa rainia ka ringi i kakauna maka mui fagaputia rai ka puti i uwana nikao.

23 Maka mui rao kamui nafuia ka karena puruka ne rafa koro iana ia, ki mwarao makai taua ka farunga rafa, rai tanua ka mataina ka rai tangiana ni wagefa iaka.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

24 Suria i kareku kena kau takosia ne mae fato noga, makau rea ne tafi aporo mai nikao kena. Ngaia kena ke tarupe, maka rogoia aporo kena.' Hoi ngaira ka faganega rai ngaufa maka wagewage faku.

25 Iga na mataina kena, ka kere mwane rao inago ia ke mamaunga mai mwou. Ka mataina ne qau aporo mai, ke fagarangia na ruma iata ia, ke rongoa ka kiufa mina maofa.

26 Hoi make onia ki tana mwane ni tagaranifa ke fagatea, 'Ataa kamu tanua kena?'

27 Ua mwane ni tagaranifa ia ke aramia ke woi, 'Agua ka rainia ke esimu ia ne aporo mai. Me emamu ke nafuia ka karena puruka koro ia suria na kere mwane kaa ia ke aporo mai make tafi koro mwa nikao.'

28 Mataina na mwane inago ia ne rongoa na agua kaa, e mangariaga wau, make ma ni oqani qanufa tangara irarona ruma kena. Hoi emana ke rao mai tangaa, ke nongia.

29 Mina kere mwane inago ia ke woi tangaa ke emana, 'Ui rego sio noga! Arani farisi kau makomwoaga tatarau rainigo mina arani mataina kau tautau woita iamu makau tatanui ka arani mwarao no woisi tangau rai tanui ana make marefa wau ka mataina rao, woi nui wateau iga tana mwarao koro manga na karena nanikoti rai taua ana ka kere ngaufa afainira ka tamaku koro gaa make marefa nikao.

30 Mi karemu kaa ke fagaerisi ka arani rurugua iamu rainira ka aoraora, mina mataina ne rao ke aporo mai i gaa, migo ko kafu nafuia iga ka karena puruka koro iamu ia!'

31 Ua emana ke woi tangaa, 'Kareku, igo ko ogaoga afainiau tatarau mwa, mina arani mwarao nau nafuni gaa, ka nafuninga iamu ngai ge.

32 Maki igami ke araria woi mi tautau farunga, kami ngaungau makami wawagewage rainia ke esimu ne tarupe panigia, maka takosia ne mae fato noga ia, ki na mataina kaa ke tafi aporo mai make tarupe maka rogoia aporo.'
"

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

Luk 16

1 Ua o Jisas ke mera tamasi ka rongoisuri iana manga kaa nikao, “Iga na mataina ne etagai mwane ni rurugua ke nafunia ka mwane ni tagaranifa ne ono suri ka arani nafuningai iana gena. Make fagarongoa ka mwane ni rurugua, woi na kare iana ne onoono suri na nafuninga iana igi ke fagaerisi.

2 Hoi a mwane ni rurugua ia, ke onia ka kare iana ia ke rao mai make woi tangaa, ‘E manga ifai ka tamasinga nau rongogo rainia kaa? Ui woisia mai tangau ataa ko tanua. Hoi igo ke marefa nui pagai tatagara tangau nikao.’

3 Ua, mo wani ia ke takosia manga kaa, ‘Taa kau tanua mataina mwane rafa kena ne fafagafatongiau pania na tagaranifa iaku kena? Suria inau kaa ke marefa qai ramworamwo rai tanui ana ka tagaranifa ne figa, makau mamaaki rai nongifa tatarau.

4 Hoi au girara ka taa ne arariau nau tanua. Ua mataina nau fatofato pania na tagaranifa iaku, makau nafunira maungara ka goaku koro na gira oniau qanu ana irarona ruma iata.’

5 Hoi o wani ia ke onira fato ka arani inuni na kaoni pania na mwane rafa iana ia, make fagatea ka tana mwane inago, ‘Efita ko kaonimu pania na mwane rafa iaku ia?’

6 Mo wani ia ke woi, ‘Inau kau tawoa ka tangarau ne etagai (100) na potere na nongana na olif.’ Hoi a mwane ni ono surifa ke woi, ‘E manga ngai kena makui tawoa ka pepa ni kaonifa, makui oga sio ina mataina kaa, kui orisi aporo rainia mwa ka tangafuru ne erima mwa (50) na qotore.’

7 Hoi make fagatea ki tana mwane nikao, ‘Mi igo ke efita ka kaonimu?’ Ua mo wani ia ke woi, ‘Inau kau tawoa ka qera ne etagai (1,000) na faini na wit.’ Hoi a mwane ni ono surifa ke woi, ‘Ua tawoa ka pepa ni kaonifa iamiu ia, makui orisi mai mwa rainia ka faini na tangarau ne ewaru mwa (800).’

8 Ua imurina mai mwa mina mwane rafa iana o wani ia ne tagara fagaqekaqeka aera ia, ke girara imuri, make fagaakausia wau suria ne girara tefa wau ki ngatakena ne onoono suria mereana, suria na arani inuni ina ano

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

kaa, ngaira ka girara tefa wau ki ngatakena ono suri ana na arani tagaranifa iata, tefarira rao ka ani na inuni na nafunia na mawetana.”

9 Hoi kau wowoi tangagamu wau, “Igamu kamui tatagara rai ka arani nafuninga iamiu iga na ano kaa rai tamanira ana ki tana inuni, hoi a mataina ne fatofato na ruruguanifa igi, mo God ke onigo qanu iga ka finua ne marefa ni pagai fatofato ia.

10 Ka fitangimiu igamu nai inuni na tangamworani rainigamu rai ono suri ana na kere mwarao sisitai gena, nikao ka gira tangamworani ana rainigamu rai ono suri ana ka apeni na mwarao rafa nikao. Mina fitangimiu ma nai tangamworani rainia rai ono suria ana na kere mwarao sisitai kena, ke marefa nai tangamworani rafaera wau rainigamu rai ono suria ana ka apena mwarao rafa gena nikao.

11 Hoi ki manga ma nai tangamworani rainigo rai ono suri ana kaa ka nafuninga iga na ano kaa, ke tautanu fea ko God ke tatangamworani rainigo rai ono suria ana na nafuninga mwora?

12 I manga ma nai tangamworani rafaera rainigo rai ono suri ana ka nafuninga iana tana inuni, ke tautanu fea ko God ke wawatego na mwarao tangago mereamu?

13 Marefa noga ka mwane ni tagaranifa ni tagara tangaraurua na arafa ne erua faitigi. Oqaoqania ki tana ani mina tana ani ke mamarefa, ke tautau woita iana ki tana ani mi tana ani ke mamarefa. E marefa nui gira tagara ana fagaetagai ana tangaa ko God mina rurugua.”

14 Ngaira na Farasi ka oqani wau ka faaga. Ka mataina na rongoa na fagausuringa iana o Jisas, mi ngaira ka fafagamamana rainia.

15 Hoi mo Jisas ke woi tangara, “Oe, Igamu kena kamu tanugamu woi namu qaoqao koro, mo God ke regi ka mangatamiu. Arani mwarao na takosi na inuni woi ne rafa tangara ka mwarao purua mwa iana o God.”

16 “Rao ke taua na mataina iana o Jon ne fagamaanu apuna, ngaira na arani inuni ka rongoa ka Lo iana o Mosis mina Segesegefa iata na maurukari. Hoi

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

faganega pania ko Jon ne fagamaanu apuna, ne tamasia na tarofa koro rainia na arafanga iana o God, arani inuni ka rapasira wau rai qanufa irarona na arafanga kena.

17 Heven mina ano kaa ke gira marefa ana, maake qara wau rainia ka kere agua sisitai iga na Lo rai marefa ana.

18 Ua manga tana mwane ki kasia ki kani iana maki auragia ki tana fefene nikao, ko wani ngaia ke ranga ngaia. Mi manga tana mwane ki auragia ka fefene ne kasia o wani ia, ko wani ngaia ke ranga nikao ngaia."

19 "A guana mwane ne etagai ne tonga rurugua iana tefa wau ke gafugafu tatarau mwa rainigi ka gafu ne akau tefa wau na maeni, mina arani tangiana gena ke ngaura ka romani na ngaufa wau.

20 Ua mina guana mwane ne etagai ne nononongi, atana ko Lasarus ngaia make ogaoga kena nikao, mina apena ke wonusia ka garoa. Arani mataina ke kokoa tatarau i metara iana wani ne tonga rurugua iana tefa wau ia.

21 Mi ngaia kena ke oqania aerisia wau rai ngaura ana ka mamafugani na ngaufa ne wotawota pania na qea iana o wani ne tonga rurugua iana kena. Mina arani mataina ka aoo ka arao mai ka naminamira ka garoa iana gena.

22 I ngatakena raorao mwa make mae rao mina arani enjel ka rao mai ka toraia rao ka fagaogasia afainia ko Ebraham i Heven. Mi ngatakena o wani ne tonga rurugua iana ia, ngaia ke mae nikao, ka afunia.

23 Ua wani ia ke fafara wau iga ka agua iga na agiu ia, ke ono akau, minga ke rea ko Ebraham ne oga fagatau wau afainia ko Lasarus ne koa irawona.

24 Hoi make onia ko Ebraham ke woi tangaa, 'Emaku o Ebraham inau kau fafara wau irarona na giu kaa i mwarao makui kasia mai ko Lasarus ki rao mai ki fagarufusia ka kakauna rainia ka wai maki mai tongia mai i meaku ki rufu ki magamagarisi rao noga, suria inau kaa ki iga ka apena fafaranifa rafa iga ka giu kaa.'

25 Mo Ebraham ke woi, 'Kareku, igo ko girara menamenai wau, mataina no tafitafi maungago ki igo ko nafuni ka arani mwarao koro, mo Lasarus ki iga

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

na mataina kena ngaia ke nafuni ka mwarao ma ni qao koro. Maki na mataina kaa ki ngaia ke oga wagewage iga ka ogafa koro, migo ko ogaoga iga ka fafaranifa.

26 Mi tana agua nikao, ka apena marawai rafa ke tao ina qaiawogakaurua kaa, hoi ke asafigami wau rai rao tarau ana wau tangagamu iga ka apanana mu kokoa iga kena.'

27 Mo wani ia ke woi nikao, 'E manga kena mwa, makau nongigo mwa Ebraham, ui kasia mwa ko Lasarus ki aporo tangaa ka ruma iana emaku.

28 Suria nga ngai kana kau nafunia ka goaku na mwane ne rima, i mwarao maki mera tamasi, ki ngaira maki siana kai mae, kai arao mai iga ka agua ni fafaranifa kaa.'

29 Mo Ebraham ke woi tangaa, 'O goamu na guana mwane ne erima gena ka nafunia ko Mosis mina maurukari rai mera tamasi ana, hoi ki nakara wau ko goamu gena, ki ngaira mereata kai fufukaringa tangai ka taa na tatamasi tangara gena.'

30 Ua wani ia ke tamasi ke woi nikao, 'E manga ngai kena wari, emaku Ebraham, ke mamaunga wari ni arari! Maka inuni ni tafitafi aporo pania na maefa ki aporo tangara ki memera tamasi, hoi makai kafu rongoa kai takotako orisi panigi ka aerafa iata.'

31 Mo Ebraham ke woi tangaa, 'E rao ke ma nai tatangamworani rainigi ka tamasinga iata o Mosis mina arani maurukari gena, make qara tangara rai tangamworani ana nikao rainia ka ani na inuni ne maemae ke tafitafi aporo nikao.' "

Luk 17

1 Ua o Jisas ke tawatawa manga kaa tangara ka rongoisuri iana ira nikao, "Arani mwarao ne tanua na inuni ke wotawota iga na aerafa, ke pagai worawora mai. Mo God ke pagai fafagaetangira ka inuni na totoraiara tana inuni na mwarumwarusiga na rao suriau noga gaa rai tanui ana nikao ka aerafa.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

2 A fagaetangifa kaa ke tetefaria rao nikao ka inuni na rakua na fau ne figa i riona, ka kasia ina matawa roto!

3 Ngaia ngai ke, mui onoono menamenai rainigi ka taa mu tatanui. Ua, e manga o goamu ke tanua ka agua aera tangago, mui fafagaotoa mwa. Make manga ne orisia ka takofa iana, ua makui tawoa ka aerafa ne tanua tangago ia.

4 E manga ne tanua ka agua aera tangago fagaepiu iga ka tangi iana ne etagai, mi fagaepiu ke aporo mai tangago, make woi tangago, ‘Inau kau orisia noga ka takofa iaku ina mataina kaa.’ Ua, qoqono rai ka agua ne tanui tangago igi nikao.”

5 Arani rongoisuri ira ka woi tangaa ka Arafa rainia ka agua kaa, “Ui tanui ka tangamworanifa iamami gaa ki rafa wau nikao.”

6 Make aramira, “Manga mu nanafunia ka tangamworanifa ne sisitai manga na guuna na mastat ia, maka mui gira mea tamasi ana ka apenagai rafa kaa manga kaa, ‘Ui ragaigo akau mereamu, makui rao kui fasigo mereamu irarona asi kena’ make gira rongogamu ana mwa.

7 Manga etagai igamu kena ki nafunia ka mwane ni tagaranifa ni tatagara i mwou, mina ono suria na sip nikao. Ua mataina ne aporo mai i ruma pania na mwou, a mwane rafa iana ia ke marefa ni wowoi tangaa mai, ‘Rao mai kui oga sio, kui ngau.’

8 A mwane rafa ia ke wowoi mwa tangaa manga kaa, ‘Nagonagona ui fagananaura noga qangaufa makui gafu menamenai, makui kafu totora mai ki qangaufa mi qatonofa. Mina mataina nau ngaungau fato migo ko kafu ngaungau mako totono nikao.’

9 Mina mwane rafa ia ke marefa ni tangasia tangaa ka mwane ni tagaranifa iana ia, suria ne tatagarafi mwa ka faioqanifa iana na mwane rafa ia.

10 Hoi, kina mataina kaa, kigamu maka mui tautanu manga ngai kena nikao. Mataina mu tatagarafi na arani mwarao o God ne woisi tangagamu rai tanui

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

ana, e ararigamu mu wowoi manga kaa, ‘Igami ka inuni ni tagaranifa mwa, hoi ke ma ni ararira rai fagaakausigami ana.’ “

11 Mataina o Jisas ne taworagofa ke rao rai taua ana i Jerusalem, ngaia ke rao mai ke taua ka taketake pusia ina provins i Samaria mi Galili.

12 Mataina ne rao fagarangia tana kere finua kena, mwane na tangafuru ne tanura na lepa ka rao mai ka tarafua. Hoi ngaira ka ura fagatau,

13 maka fagangere rafa wau tangaa ko Jisas ka woi manga kaa tangaa, “Jisas na Arafa, Ui takoigami.”

14 Ua mataina o Jisas ne ono rao ke rera, e tamasi ke woi tangara, “Mui rao inago tangaa ka mwane raperapega ki reregi noga ka apemiu.” Ina mataina na rao maungara gena, mina apeta ke koro aporo.

15 Ua mataina na fitangita na mwane ira ne ono girara woi na ape aera ne taua ke fato pania, ngaia ke aporo tangaa ko Jisas make ngere fagaakausia ko God.

16 Make rao mai ke mai tao aqa wato inagona o Jisas make tamasi fagakorofia. Ua wani kaa kee, ka mwane ina provins i Samaria.

17 Ua o Jisas ke woi, “Guana mwane na tangafuru ne etagai kau fagakorofira panira na ape aera iata ira.

18 Minga ne tanu fea ko wani kaa na mafuara, ngaia togo ne aporo mai ke tamasi fagakorofia o God kaa?”

19 Hoi o Jisas ke woi tangaa ko wani ia, “Ui afaraga akau makui rao ina mataina kaa. Nga na tangamworanifa iamu ke fato panigo na ape aera iamu kena.”

20 Hoi tana Farasi ka fagatea ko Jisas, efea mataina taa ngai ke ne arao mai na arafanga iana o God kaa? Ua o Jisas ke aramira ke woi, “Arafanga iana o God ke ma ni tanu manga na mwarao no oga ko qoqoretainia rao rai maamu ia.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

21 Make marefa ko otai ni gira woi ana, ‘Ngaia noga ke e kaa!’ kee ‘Ngaia ke kana!’ marefa wau! Suria ngaia ke taotao afainigamu noga kena.”

22 Ua o Jisas ke mera tamasi ka rongoisuri iana ke woi manga kaa, “Iga na mataina ne pagai arao mai, igamu kamu pagai oqaoqania aerisia wau rai reau ana, ki inau na Kare ni Inuni, make qara wau tangagamu rai reau ana.

23 Mi tana inuni ka tamasi manga kaa tangagamu, ‘Ngaia ke kana!’ kee ‘Ngaia noga ke e kaa!’ make siana rai rao ka gari tangau ana.

24 Suria na mataina inau na Kare ni Inuni nau aporo mai ka raofa iaku mai ka arani inuni ka pagai rereau manga na rerea na marangaia ne mamawe iga na afaafana kana ia,

25 maka nagonagona ka atautau fagaqao maaku noga, mina inuni na mataina gaa ke ma nai oqaoqaniau nikao.

26 Ua ka taa ne wora tangara na inuni iga na mataina iana o Noa, ke pagai worawora iga ka mataina inau na Kare ni Inuni nau aporo mai nikao.

27 Ina mataina iana o Noa, arani inuni kaa ngaungau mwa maka totono mina mwane mina fefene ka auragi, raorao make taua ka tangina ngaia o Noa ne tage iga na apena faka rafa ia. Ua, ka apena mwaganu rafa ke rao mai mina arani inuni fato ina ano kaa ka tono ka mae wau.

28 Make manga ngai kena nikao ki iga ka mataina iana o Lot. Arani inuni ka ngaungau maka totono, woriwori maka fafagawori, fasifasi maka akera ka ruma iata.

29 Maki iga na tangiana ngaia o Lot ke gawa pania ki Sodom, agiu fainia na fau manga salfa ke wawata, wota mai pania ka wawaiaro kana make nafuira fato ka mae.

30 Hoi ke pagai manga ngai kena nikao ka tangi inau na Kare ni Inuni nau pagai worawora mai.

31 Ua iga na tangiana ngai ke, ko otai na inuni ne furafura pania na ruma iana, siana ke pagai aporo qanu irarona ruma iana rai tawora ana ka

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

nafuninga iana nikao, maki kafu gawagawa. Manga ngai kena rainia nikao, ka mwane ne tagara i mwou iana, siana ke tatakosi ke aporo i ruma iana rai tawora ana ka nafuninga ne taotao irarona ruma iana gena nikao, maki kafu gawagawa.

32 Ua mui tatakosia ki kani iana o Lot ia.

33 Ko otai na fitangimiu ne oqani fagatafia mereana ana, ke pagai fafagatarupea. Mo otai na fitangimiu ne fafagatarupea na manawana, ki ngaia ke pagai fafagatafia.

34 Ua makau wowoi tangagamu wau, iga na qongiana kaa, ka inuni ne erua karu taotao faku iga ka qana ne etagai, maka mai totoraia ke etagai, me etagai ke taotao aporo sio.

35 Mina fefene ne erua karu tagara faku rai tagarafi ana ka flaoa, tana ani ka totoraia mi tana ani ke ogaoga aporo sio mwa."

37 Ua mina rongoisurira ka fagatea manga kaa ko Jisas, "Arafa ifai ke worawora iga na agua gaa?" O Jisas, ke woi tangara, "Ifai ne taotao iga na mwarao ne mae, ka rangoru ka gagafa rifuia mwa."

Luk 18

1 Hoi o Jisas ke tamasi fagafiu tangara ka rongoisuri iana rai fagausurira ana, woi ngaira kai fafagarafe raorao mwa ki mwarao maki siana kai takotako mwarumwarusiga.

2 Ua o Jisas ke woi manga kaa, "Iga na finua ne etagai ne nafunia ka mwane rafa ni fagakoti iana, ngaia kena ke marefa wau woi ni tako fagafigaia sisitai rao ko God, make ma ni tako fagafigaira ka inuni gena nikao.

3 Ki finua kena ki tana nao ke ogaoga iga nikao, ngaia ke arao mai tatarau tangaa ka mwane rafa ni fagakoti ana ia, make fagatea ke woi tangaa, 'Au nongigo nui tamaniau kui fagaotoa tangau ka ogafa ma ni oto afainira na inuni na maeronganiau gaa.'

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

4 Qorafu aera mai ka mwane rafa ni fagakoti iana ia ke marefa ka agua ni tanua rainia nai nongifa iana na nao ia. Maki muri mai, make takosia mereana ke woi, ‘Oe! Inau ke marefa wau woi qai tako fagafigaia sisitai rao ko God, make marefa qai tako fagafigaia ka inuni gena nikao,

5 suria na afiurao kaa ke fagaosia apeku e araria woi qai fagaotoa ka agua ma ni oto ne nafunia kena, suria ne marefa qai oqania rai fagaosia apeku ana rai rao mai ana raorao mwa.’ “

6 Mina Arafa ke tawatawa ke woi nikao, “Ua igamu kamu rongoa mai ka taa na mwane rafa ni fagakoti ana ne paronga aera, ne woisia kaa.

7 Ua kamu tako manga ifai, woi o God ma ni gira fagaotora ana ka ogafa ma ni oto nafuni na inuni ne ono sikifira, maka angiangi tatarau tangaa? Kee ne fea, ne arigurigu rai tamanira ana?

8 Ua makau wowoi tangagamu wau, ngaia ke mafarufaru wau rai tamanira ana rai fagaotora ana ka koafa ma ni oto na nafuni nikao. Make efea, mataina na Kare ni Inuni ne aporo mai, tana inuni ina ano kaa ka nafunia ka tangamworanifa rainia?”

9 Ua o Jisas ke tamasi fagafiu tangara ka inuni na takosira mereata woi na oto wau na ogafa iata, maka ono qao aerisira ka arani inuni nikao. Hoi o Jisas ke tawatawa ke woi tangara,

10 “Iga na mataina ne etagai, a guana mwane ne erua karu qanu irarona Ruma ni Wogasifa rai fagarafe ana. Mwane ne etagai ka Farasi mi tana mwane, ka mwane ni tawo takis ana.

11 Ua, a Farasi ia ke ura akau ina gupuna Ruma ni Wogasifa ia, make fagarafe ke woi manga kaa, ‘God, au tangasigo tefa wau suria inau kaa, ke marefa qai manga tana inuni na mamamangoga, paronga aera, mina qagararanga ana. Makau tangasigo tefa wau suria inau ke marefa qai manga na ani na mwane tawotawo rurugua tangaa na takis, ne uraura kena nikao.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

12 Hoi makau farifari suria ka tangiana ne erua iga ka arani wik. Makau mamafata rainia raorao mwa, ki tangafuruta na apanana na nafuninga iaku tangago.’

13 Ua mina ani na mwane ne tawotawo takis ia ke ura fagatau rao, ma ni ono akau ana i Heven make qaotou wato mwa. Make fita ina aparagaimatona rai fagaqao ana woi ngaia ke faitakoi tefa, make fagarafe ke woi manga kaa, ‘God, nui takoiau, inau kaa ka inuni aera.’ “

14 Mo Jisas ke woi tangara nikao, “Makau wowoi tangagamu wau, a mwane ne tawotawo takis, ngaia ke tanua ka agua ne oto i maana o God make aporo i ruma iana, mina Farasi ia ke marefa ni tanua ka agua koro tangaa ko God. Suria otai na fitangimiu ne kasia akau mereana, o God ke ma ni takotako rafa rainia, mina fitangimiu ne fafagamwarufia mereana, ko God ke takotako fagafigaia.”

15 Ua inuni ira ka toraira mai ka kere kare sisitai tangaa ko Jisas rai nakai ka rimana afurira ana. Mataina kena ka rongoisurira ka rea ka agua na tanua na inuni gena, maka susura ira.

16 Mo Jisas ke onira ka kere kare ira rai rao mai ana tangaa, make woi, “Mui nakara ka kere kare gaa kai rao mai tangau, siana rai fagamakukura ana wau paniau. Suria na arafanga iana o God tangara ka inuni na agua iata ke manga na kere kare gaa.

17 Makau wowoi mwora wau tangagamu, otai na inuni ma ni tawoa manga na kere kare gaa, na arafanga iana o God, ngaia ke marefa ni pagai qaqanu iga.”

18 Ua tana mwane rafa iana Jiu, ke fagatea ko Jisas, “Fagausuri koro ki igo! Taa ke araria nau tanua, makau nanafunia na tafinga fuu?”

19 Ua mo Jisas ke woi tangaa, “E tanu fea ko woisiau woi inau kau koro tefa wau? Ngaia togo o God ke koro tefa wau.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

20 Ua igo ko girara fato noga ka arani Lo ne woi, Siana kamu qaqagararanga, Siana kamu nafunafu piri, Siana kamu mea faitogiri ka inuni iga ka agua ni qaqanganifa, Ui takotako fagaakaufira ke emamu me enamu."

21 Hoi, mo wani ia ke tawatawa ke woi, "Faganega nau kere mwane, ka arani faifataninga gaa kau taura, marefa ke etagai qai fagamarefa gaa."

22 Ua mataina kena, Jisas ke woi tangaa ko wani ia ia, "Mwarao ne etagai togo ke araria no tanua. Ui rao makui fagaworingai ka arani nafuninga iamu, mako mamafata rai ka magafuruni na nafuninga iamu gena tangara ka ani na inuni ma ni tonga nafuninga iata. Pania na agua kaa, ko pagai tongatonga nafuninga iamu nikao i Heven. Makui rao mai suriau."

23 Hoi mo wani kaa ka mwane ne tonga nafuninga iana wau, hoi ka mataina ne rongoa na tamasinga kena, e ape rorofiaga wau.

24 Jisas ke ono rao ke rea ko wani ia ne faitakoi wau, hoi make woi, "Qara wau nga tangara ka inuni ne tonga nafuninga iata nai qanu ana iga ka arafanga iana o God.

25 Mui gigirara menamenai wau, ka kamel ke asa tangaa rai siwa ana iga ka kere warara iga na kere nira rai tai gafu ana ia, ua make qara tefa wau tangaa ka inuni ne tonga nafuninga ia ni qanu iga ka arafanga iana o God nikao."

26 Ua ani na inuni na rongoa na tamasinga gena, ka woi manga gaa, "E manga ngai kena, ko otai mwa ka gira fagatafi ana?"

27 Ua mo Jisas ke aramira ke woi tangara, "Arani mwarao ne qarasia na inuni rai tanua ana gaa, ko God ke mwataku mwa tangaa rai tanu ana."

28 Mataina kena o Pita ke woi tangaa ko Jisas, "Hoi, igami kami qani rao panigi ka arani nafuninga iamami, makami arao surigo raorao kaa."

29 Hoi o Jisas ke woi tangara, "Au wowoi mwora wau tangagamu, otai na fitangimiu ne tako fagafigaia na arafanga iana o God ke tanua ke qono rainia na ruma iana, ke mi kani iana, goana, me enana me emana, mi karena,

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

30 ngaira ka pagai taura ka nafuninga ne tefa wau iga ka mataina kaa, mi iga na ano faoru ne taua na tafinga fuu.”

31 Mataina kena ko Jisas afainira na rongoisuri iana tangafuru matara erua ira, ngaira mwa ka tagai taku ka rao gena, make woi tangara manga kaa, “Igia kaa, ka arao tangaa ki Jerusalem ina mataina kaa, mi ngaia kena ka arani agua ngaira na maurukari na qani segera rainiau inau ka Kare ni Inuni, kamu reregi ne mworamwora fato iga.

32 Ua ngaira ka mamafata rainiau rao rimata na inuni na afuroto, ka fafagamaamana rainiau, tamasi aerisiau, mimisuriau.

33 Ngaira ka raramwosiau, nanafuiau, maki iga na aoruta na tangiana kau tafitafi aporo nikao.”

34 Hoi ka rongoisuri iana ira ke ma nai tako fagagara rainia ka taa ne tatamasia tangara gena. Suria na rarona tamasinga kena ke punufi panira, ngaira ke marefa wau nai girara ka taa o Jisas ne tatamasia tangara gena.

35 Ua mataina o Jisas ne rao fagarangia mai na finua i Jeriko, mwane ne etagai ne guru ke ogaoga irawona tara kena, e nonginongi rurugua panira ka inuni gena.

36 O wani ia ke rongoa na meosigai inuni ka mai taworagofa ka tefatefa gena, hoi make fagatera taa ke mwarao kaa.

37 Ua mina inuni ira ka woi tangaa, “Oe Jisas na mwane i Nasareti ia ke rao mai kaa.”

38 Hoi o wani ia ke fagangere ke woi, “Jisas, i Karena o Deved, ui takoiau!”

39 Ainuni na ura fagarangi ia ka susuraia, maka woi tangaa manapu rao. Maake fagangere rafa akau ke woi nikao, “I karena na arafa o Deved, ui takoiau mai!”

40 Ua o Jisas ke ura aporo make woi tangara ka inuni gena rai torai mai ana ko wani ia tangaa. Mataina o wani ia ne taworagofa fagarangi mai, Jisas ke fagatea,

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

41 “Taa ko oqania nau tanua tangago?” Ua wani ia ke woi tangaa ko Jisas, “Arafa, Au oqanigo nui tagarafi ka maaku ne guru gaa ki mwarao ma qai ono aporo nikao.”

42 Hoi o Jisas ke woi tangaa, “Ua, ui ono rao! Tangamworanifa iamu ke tanugo ko korokoro aporo kaa.”

43 Kina mataina nga kena, mina maana o wani ia ke ono menamenai rao, make rao suria ko Jisas, ke ngerengere fagaakausia ko God. Mina mataina na inuni ira na rea na agua kena, ngaira maka fagaakausia ko God nikao.

Luk 19

1 Ua o Jisas ke rao ke qanu i finua i Jeriko.

2 Irarona finua kena ka mwane na woisia rai o Sakias ke ogaoga i gaa, ngaia kena ka mwane rafa iata na mwane na tawotawo takis, make togoni rurugua nikao.

3 Ua make oqani ono girara ana aerisia wau ko Jisas make suria ne aqouqou wau mina na inuni ka faku rifua ko Jisas, ngaia ke ma ni gira ono rao ka re ana, make rapariariaga makira wau rai re ana ko Jisas.

4 Hoi make tari ke qainagota ka inuni gena, make fane iga ka apenagai na Sikamo, ki mwarao maki mwataku tangaa rai re ana ko Jisas mataina ne tefatefa iga kena.

5 Mataina o Jisas ne mataro mai na agua kana, ngaia ke ono akau, make woi tangaa ko Sakias, “Sakias, Ui wato mai nga tangau na mataina kaa, suria ngaeka ki inau kau ogaoga fainigo i ruma iamu.”

6 Hoi o Sakias ke mafarufaru ke wato pania ka apenagai ia fainira ka apena wagefa rafa. Make toraia ko Jisas ke mea rao i ruma iana.

7 Ua mataina na inuni na rea na agua kena, ngaira ka faganega rai faarau, ka woi, “Ono rao kamui rea, ko wani ia ke rao afainia na mwane ma ni oto na taufa iana ke ogaoga i ruma iana kena.”

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

8 Hoi o Sakias ke afaraga akau make mea tamasi ka Arafa manga kaa, “Ono mai na Arafa. Au mamafata rai ki tana apanana na nafuninga iaku gaa tangara ka inuni ma ni tonga nafuninga iata. Mina inuni nau fagaqekara rai na nafuninga iata ira, kau worira aporo fagaefai wau nikao ke efita nau tawo pania ira.”

9 Ua o Jisas ke woi tangaa, “Ngaeka o God ke fafagatafira ka inuni irarona ruma kaa, suria wani kaa, ngaia ke wora iga ka waro ni inuni o Ebraham nikao.

10 Ki inau na Kare ni Inuni kau rao mai rai garira ana ka ani na inuni na tarupe rai fagatafira ana.”

11 Ua mataina o Jisas ne suguia mwa ni taua mai i Jerusalem, mina inuni ira ka takosia woi na arafanga iana o God ke suguia mwa ni mataro mai. Hoi ka mataina na inuni gena na rongoa maunga na tamasinga iana o Jisas, ngaia ke tamasi fagafiu tangara nikao

12 ke woi, “Mwane ne etagai ke wora iga ka qaunga ni inuni rafa, hoi make fagananau rai rao ana tangaa ka finua fagatau, rai nongia ana woi ni tawoa ka arafanga iana, ka mataina ni aporo i finua iana maki ngaia ki arafa ni finua nikao.

13 Hoi imurina ne arao, e onira fakura ka mwane ni tagaranifa iana tangafuru ne etagai pupu, make woto fitangita rainigi ka anga na rurugua. Hoi make woi tangara, ‘Ua mataina nau kokoa fagatau maunga mui ofofongigamu kamui tatagara furia nikao ka rurugua nau wategamu gaa. Kamui rorogoia ka matarani.’

14 Ua mina inuni i finua iana mereana ia ke ma ni oqania, maka kasia ka mwane ni tora tamasinga ke qai murina ke rao ke woi tangaa ka arafa ni finua ia, ‘Igami ke ma mi oqania ko wani kena ni mai arafa tangagami.’

15 Ua wani ia ka kasi rai mwane rafa fato make aporo mai i finua. Iga na mataina kena ke kasia ka tamasinga tangara ka mwane ni tagaranifa iana ira,

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

woi nai rao mai tangaa, suria e oqani rogoi ana panira efita na rurugua ka kasi afuri na rurugua ne watera sio make rao panira ira.

16 Ua nagonagona mwane ni tagaranifa ia ke rao mai tangaa make woi tangaa manga kaa, ‘Mwane rafa, na tangafuru ne etagai nikao kau tarafua kau kasia furia akau na rurugua no wateau ia.’

17 Ua mina mwane rafa iana ia ke woi tangaa, ‘Ua igo ko koro tefa. Hoi igo kena nikao ka mwane koro ni tagaranifa. Igo ko ono suri menamenai wau ka tagaranifa na watego ko onoono suri gena. Hoi ke manga ngai kena, au kasigo, ko onoono suri ka finua rafa na tangafuru ne etagai pupu.’

18 Hoi aruata na mwane ni tagaranifa ia ke rao mai make woi, ‘Mwane rafa, na erima nikao kau tarafua kau kasia furia akau na rurugua no wateau ia.’

19 Ua mwane rafa iana ia ke woi tangaa, ‘Ua, manga ngai kena maki igo ko onoono suria ka finua rafa ne erima gena nikao.’

20 Hoi mi tana mwane ni tagaranifa ke rao mai nikao make woi, ‘Mwane rafa, e kaa ka rurugua iamu ia. Au qaraia mwa rai gafu makau punufia rao mwa ke tao.

21 Suria no girara nau maagutainigo wau rainia, suria igo kena a mwane ne fagakato aera na agua iamu. Nafuninga iata na inuni mako tawora panira, fafasinga iata na inuni ma ko opari nikao.’

22 Arafa ni finua ia ke woi tangaa, ‘Fauna mwane aera iga ki igo kena. Taa no woisi i faramu gena, ki igo ko fagaqao maamu mereamu mwa ngai kena. O girarau menamenai wau woi inau ka mwane ne tau asa na taufa naku, nafuninga iata na inuni makau tawora panira, mina fafasinga iata na inuni makau opari nikao.

23 Ko tanu fea aera ke manui naka na rurugua iaku ina ruma ni fau kena? Ka aporo fai iaku mai, ka qai totogo ana mai ka rurugua iaku kena afainia ka maana nai kasia afuri akau nikao.’

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

24 Hoi make woi tangara ki tana mwane ni tagaranifa na uraura gena, ‘Tora pania ka rurugua gena, maka mui wate ka mwane ni tagaranifa ne nafunia na rurugua na tangafuru ne etagai gena.’

25 Mina mwane ni tagaranifa iana ira ka woi tangaa, ‘Mwane rafa, ngaia kena ke tonga tangafurui rurugua ne etagai iana noga!’

26 Mina arafa ni finua ia ke woi tangara aporo, ‘Otai na ani na inuni ne tonga nafuninga iata noga ka wawatera guru wau nikao, mo otai na inuni ma ni tonga nafuninga sisite aera i pasita maka tawora panira.

27 Hoi, ina mataina nga ka ani na inuni na tanuau rai maerongata, ka ngaroitainiau rai arafa ni finua iata, kamui toraira mai iga kau ogaoga maka mu nanafuira funuira.’ “

28 Hoi o Jisas ke woisia ka agua fato tangara make qainagota ke arao i Jerusalem.

29 Ua mataina na rao mai fagarangia i Betfeis mi Betani iga na fungana iga na mwani Olif, ngaia ke kasiraurua ka rongoisuri iana ne erua karu qainagota

30 afainigi na tamasinga gaa, “Qainago kamuru rao tangaa ka finua kena. Mataina muru qauqanu wau i finua kena, muru rorogoia ka donki na rakua ke uraura, donki kena ke maunga ka inuni ni tatageria, muru wau rurupasia maka muru totoraia mai kaa.

31 Ua e rao ki tana inuni ke fafagategamurua namuru rurupasia kena, muru wowoi ngaia na Arafa ke oqania kaa.”

32 Hoi ka mataina naru rao wau karu taua na finua ia, ngairaurua karu rea ka arani mwarao manga ne woisi tangaraurua o Jisas igi.

33 Hoi mataina naru rurupasia na donki ia, mina mwane ne nafunia ia ke rao mai make fagateraurua, “Efea kamuru rupasia na donki kaa?”

34 Ngairaurua karu woi tangaa aporo, “Ngaia na Arafa ke oqania kaa.”

35 Ua makaru toraia ka donki ia ka mea rao tangaa ko Jisas. Hoi ka qofia ka gairina donki rainia ka gafu iata, maka ragaia ko Jisas ka fagatageria.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

36 Hoi mataina ne tage ke arao wau kena, mina inuni ka kakangi ka gafu isuria ka tara kena.

37 Mataina ne rao fagarangia wau i Jerusalem, iga na tara ne watowato tangaa na fungana iga na mwani Olif, arurufa ni inuni na rongoisuri iana ia ka faganega rai tamasi tangasia tangaa ko God, maka ngerengere fagaakausia rai ka arani agua ne qao riariaga ne tanui ka regi rai maata. Ngere ka wowoi,

38 “God ki ono korofia ka Mwane Rafa ne rao mai iga na atana na Arafa kaa! Marapefa i Heven mina rara tangaa o God.”

39 Hoi mi tana inuni na Farasi afainira na fakunga ni inuni ira ke mea tewo ko Jisas, woi tangaa, “Fagausuri, Ui mera tewo ka rongisuri iamu gaa kai manapu.”

40 Ua Jisas ke woi tangara aporo, “Au wowoi tangagamu wau, e rao kau fafagamanapura ka rongoisuri iaku gaa, hoi mina fau gena ka fafaganega rai ngerengere ana nikao.”

41 Ua mataina o Jisas ne rao mai fagarangi ia na finua kena, make ono rao ke rea i Jerusalem ngaia ke angisia wau.

42 Make woi, “Iga na tangina ngaeka kare iamu ke ma nai girara ka agua taa ke totoraia mai tangara na marapefa. Na mataina kaa, ka punufia panira ke ma nai gira rea ana.

43 Jerusalem, mataina ke pagai arao tangagamu, mina na maerongamiu na pagai afi pusigamu. Mwane ni faiarifatana ka pagai ririfuigamu maka aqaqa pusigamu iga ka arani agua.

44 Ngaira ka fafagaerisia ka finua kena maka nanafuira ka inuni gena nikao. Make marefa etagai na guana fau ni pagai taotao ina nana, suria ma mui ono tarafua ka mataina o God ne arao mai rai fagatafigamu ana.”

45 Ua mataina o Jisas ne qanu irarona Ruma ni Wogasifa, ngaia ke faganega rai maengira ana ka inuni na fafagaworingai na mwarao iata.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

46 Hoi make woi tangara, “Iga na Segesegefa Apuna ke woi, ‘Aruma iaku ka agua mwa ni fagarafenga!’ migamu kamu mai orisia rai ‘agua ni aqafa iana fanagoa.’ “

47 Ua iga na arani tangaiana ko Jisas ke fafagausuri raorao mwa irarona Ruma ni Wogasifa. Hoi mina qaunga na mwane raperapega, fagausuri iga na Lo iana o Mosis, mina mwane rafa iata na inuni gena ka oqani aerisia rai nafui ana ko Jisas.

48 Make asafira, marefa ni mwataku tangaa ka agua rai rogoi ana rai nafui ana, suria na arani inuni gena ka tau ringina wau ko Jisas, ma wau nai oqani fagamarefa gana ka tawatawanifa iana.

Luk 20

1 Ua iga na tangiana ne etagai mataina o Jisas irarona Ruma ni Wogasifa, ne fafagausurira na inuni ira make tatarofainia ka tarofa koro nikao, qaunga na mwane raperapega, fagausuri iga na lo, afainira ka mwane rafa nikao ka rao mai,

2 maka fagatea ko Jisas, “Ui woisia mai noga tangagami, ramwofa manga ifai ko nafunia ko tatanui rai na agua gaa? Otai ke watego na ramwofa kena?”

3 Jisas ke aramira ke woi tangara, “Ua mataina nau fafagategamu rainia ka fagatenga mui woisia mai tangau.

4 E manga ifai o God, kee na inuni mauri mwa ka mafata rainia ka ramwofa tangaa o Jon ne fagamaanu apuna kena?”

5 Hoi ngaira ka anega rai faitogiri mereata ana, ‘Taa ngai ke na wowoisia kaa? Rao ka wowoi ne rao mai pania ko God, ke wowoi tangagia nikao, ‘Ke efea ngai ke ma mu tangamworani rainia ko Jon kaa?’

6 Maka rao nikao ka wowoi ne rao mai pania ka inuni, ka fakunga ni inuni gaa ka ariarifagia rai fau nikao, suria ngaira ka tako nganganiaga woi o Jon ka maurukari.’

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

7 Hoi ngaira ka aramia ka woi tangaa, “Marefa mi girara ifai ke rao pania kena.”

8 Ua Jisas ke woi tangara, “Hoi ki inau nikao make marefa qai wowoisia wau tangagamu otai ngai ke ne wateau mai na ramwofa rai tanui ana na agua gaa.”

9 Hoi o Jisas ke tamasia tangara ka inuni gena ka tamatamasinga kaa, “Iga tana mataina tana mwane ke fasia ka mwou ni greptri iana. Ua make mafata rainia tangara ka mwane ne worira rai ono suri tangaa, make rao ke oga fagatau wau, e oga qorafu wau.

10 Ua mataina na mwou ni grep igi ne maua, mo wania ke kasia ka kare iana ia ke rao tangara ka mwane na onoono suria na mwou ia, rai tawoa panira ana ki tana grep tangaa ka mwane na mwou iana ia. Mina mwane na onoono suria na mwou ia ka nafuia ka kare iana ia make kasia aporo marefa ka grep nai watea.

11 Hoi mina mwane rafa ia ke kasia ki tana kare iana nikao, mina mwane na onoono suria na mwou ia, ka nafuia nikao maka tau mamaramwanega wau rainia, maka fagamaakia wau, maka kafu kasia aporo magafuru mwa, marefa ka mwarao nai watea nikao.

12 Ua make kasia ka aoruta na kare iana ia ke rao nikao, hoi a mwane na onoono suri na mwou ia ka nafuia ke tonga mwamwariaga i apena maka kasia fura ke tao irawona mwou kena.

13 Hoi mina mwane ne nafuia ka mwou kaa ke woi, ‘Ua taa ngai ke nau tanua kaa? Qai kasia wari ki kareku koro kaa ki rao tangaa wari, ki ngaia ka wari ka gira tako fagafigaia ana.’

14 Mataina na mwane na onoono suria na mwou ia na ono mai ka rea, ngaira ka faingufi ka woi, ‘Tana mataina wari ki karena mereana ke pagai nanafunia ka mwou kaa, ai nafuia! Hoi maki igia ka nanafunia ka mwou kaa.’

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

15 Hoi ngaira ka roia ka kasia fura maka nafuia funuia ka kere mwane ia.”
Hoi o Jisas ke fagatera ka inuni ira, “Ua ka taa kamu takosia na mwane ne
nafunia na mwou ia ne araria ne tanua?

16 Ua kau wowoisia wau menamenai tangagamu, ngaia ke arao mai make
nanafuira funuira ka arani mwane fato ira, make mafata rainia ka mwou ia
tangara ki tana mwane.” Mataina na inuni ira na rongoa na agua kaa, ngaira
ka woi, “Marefa wau, rainia ne marefa ni gira manga ngai kena ana.”

17 Mo Jisas ke ono rao tangara make woi tangara, “Ua ataa ka rarona na agua
na Segesegefa Apuna ne tamasi fagatogo ana tangagia ne wowoi kaa, ‘Agua
na fau ngaira na mwane ni ake ruma ana gaa, na ngaroitainia ira, ke akau
mai ke tao rai apena fau manimani.’

18 Hoi ka fitangimiu ne tatapasu iga ka fau kana, ke apuri, ke qaqaqaro nga.
Mina fitangimiu ne wotawota afuria na fau kana, ke pipiringira
menamenarira wau nga nikao.”

19 Ua fagausuri iga na Lo iana o Mosis mina qaunga na mwane raperapega ka
ofongia rai roia ana ko Jisas iga na mataina kena, suria na girara woi ne
tamasi afurira, mataina ne tamasia na tamatamasinga kena, make ma nai
tanua suria na maagutainira ka inuni gena.

20 Ua maerongana o Jisas ngaira ka maia wau, hoi maka kasira ka mwane na
gira fagakoro maa ni inuni ana, ngaira ka rao tangaa ko Jisas rai farifariri ana
woi ni tamasi ka agua ma ni oto kai roroia tangara ka mwane rafa i Rom.

21 Mwane na farifaringia o Jisas gaa ka woi tangaa, “Fagausurigo, mi girara
woi na taa no woisia kena mina fafagausuringainia kena e mwora rainia ka
taa o God ne oqanira na inuni nai tanua. Make marefa woi nui tako rafa
rainia ka atani wau mwa na takofa iana na inuni, mako tamasi oto wau nga.

22 Makui woisia mai tangagami, fea ne oto mwa tangagami mi woria ka takis
tangaa ka Mwane rafa i Rom, ke marefa?”

23 Ua, o Jisas ke qani girara woi na mwane gena ka oqani fagaqekaqeka ana
mwa, hoi make woi tangara,

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

24 “Mui toraia mai ka ratana sirani kena qai rea. Otai ka nununa mina atana kina sirani kaa?” Ngaira ka aramia ka woi, “Mwane rafa i Rom.”

25 Hoi o Jisas ke woi tangara, “Ua manga ngai kena, watea ka Mwane rafa i Rom ka taa ne nafunia, maka mui watea ko God ka taa ne nafunia ngaia.”

26 Hoi a maerongana o Jisas ira ke marefa ka agua ni aera nai rogoia pania ko Jisas iga na tawatawanifa iana i matota na arani inuni fato ira. Hoi ngaira ka panga rainia mwa ka araminga iana o Jisas ne mafata rainia aporo tangara gena make marefa ka agua nai woisia.

27 Hoi tana Satiusi ke marefa nai tangamworani rafaera rainia ka inuni woi na mataina na maemae ka gira tafi aporo ana. Hoi tana fitangita ka rao mai tangaa ko Jisas

28 maka woi tangaa, “Ua o Fagausuri igo, Mosis ke segea ke woi tangagami iga ka Lo nami arao suria kaa, manga na mwane ki mae pania kani iana, make marefa naru apara kare, ko goana o wania ke auragia ka nao ia. Hoi ka mataina naru apara kare, ka kare ia ka tatakosi woi i karena o goana ne mae ia.

29 Hoi iga na mataina wafari goana ne epiu ka ogaoga na mataina kena. Mwane inago ia ke auragi make ma ni apara kare, make mae.

30 Mwane isuria ia ke auragia ka nao ia, hoi make ma naru apara kare make mae nikao.

31 Aoruta na mwane ia ki takena mwa nikao. Ua wafaisina ne epiu ira ka auragia fato kani ia maka ma nai apara kare maka mae.

32 Hoi mi kani ia ke mae murita o wafari goana ira.

33 Hoi ka mataina o God ne fagatafira aporo pania na maefa, ka fefene kaa ko otai ke auragia? Suria ngaira fato wafai goana ne epiu ira ka auragia kena.”

34 Ua o Jisas ke aramira ke woi, “Igia na inuni ina ano kaa ka girara auragifa.

35 Hoi mina inuni na arari rai tafi aporo ana ka wau tafitafi iga ka mataina ne arao mai kena, ke marefa nai girara auragi ana,

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

36 kee nai maemae. Ngaira gena ka mangara na enjel ira, maka taotao rai karena o God, suria ngaira ka tafi aporo fato noga.

37 Hoi ko Mosis ke fagaqao menamenai wau woi na inuni ka tafitafi aporo. Ua make woi iga na segesegefa fagatogoana na kere apenagai ne rata ia ke woisia ka Arafa woi, “O God iana o Ebraham, Aesak, mo Jekob.”

38 Hoi ka Arafa o God kana ko God iata na inuni na tafitafi, marefa ka inuni na oga iga na maefa. Ua ki iga na apanana iana o God ka arani inuni ka tafi mwa ngai ke.”

39 Tana fagausuri tangai na Lo iana o Mosis ke woi, “A Fagausuri, igo ko mamafata rainia ka araminga koro!”

40 Hoi ngai kena make marefa ko otai ni fagatea rao nikao na fagatenga.

41 Imuri mai mo Jisas ke fagatera, “Nga ne fea kamu woi na Mesaea ke worawora iga ka waro ni inuni iana o Deved?

42 Iga na puka iga na Samu ko Deved ke woi mereana, “Arafa o God ke woi tangaa ka Arafa iaku manga kaa, ‘Ui mai koa ina apanana iotoku kaa,

43 raorao makau tanura ka maerongamu kaa ke mangara na agua no nanaka igaa na uwamu igi.’ “

44 O Deved kaa ke tamasi fagatogoana ka Mesaea manga na Arafa iana ngai ke, hoi ke tautanu fea ka Mesaea ke taotao rai karena?”

45 A mataina na arani inuni na rongoa o Jisas, ngaia ke woi tangara ka rongoisuri iana,

46 “Mui onoono menamenai rainira ka fagausuri iga na Lo iana o Mosis gana! Ngaira gaa ka oqaoqania wau nai gafugafu rai ka gafu qorafu makai araorao, maka oqaoqania woi nai tamasi fagaakaufira ina agua ni maket ana, maka oqaoqania nga nai kokoa iga ka agua koro iga na ruma ni fakunga ira. Hoi maka oqaoqania woi na ogaoga iga ka agua koro nga iga na farunga nikao.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

47 Hoi mi ngaira gaa ka fafagaqekaqekara ka nao rainigi ka ruma iata, maka wowoisi ka fagarafenga ne qorafu wau woi nai rerera. Ngaira fato na fagausuri gaa ka fagaetangifa tangara ke rafarafa wau!”

Luk 21

1 Ua o Jisas ke fagatogora ka inuni ne tonga rurugua iata ira na kasi irarona bokisi na kasikasi iga na mafatanifa igi.

2 Hoi make rea nikao ka nao ne kasia ka kere ratana na faaga ne erua togo.

3 Ua o Jisas ke woi tangara ka inuni gena, “Au wowoi mwora wau tangagamu, nao kaa mafatanifa iana kaa ke tefarira fato wau ka mafatanifa iata na arani inuni gaa.

4 Rainia tana inuni na mai mafata gaa ka mafata rai mwa ki tana apanani na nafuninga iata mwa, mina nao kaa ke mafata rainia fato mai nga ka taa ne nafunia ke taotao i pasina.”

5 Ua tana rongoisuri iana ka tatamasia ka qao korofanana na guana fau na akea rainia na Ruma ni Wogasifa kena mi rainigi ka mafatanifa na mafata rai ka fagamafea rainia na Ruma ni Wogasifa kena nikao. O Jisas ke woi,

6 “Arani fau namu regi gaa ke pagai guguguru fato panigi ka agua na taotao iga, maka kasikasi wato.”

7 Hoi ainuni ira ka fagatea, “O fagausuri igo, fea, mataina taa ka arani agua gaa ne pagai worawora kami reregi? Ua e tautanu fea kami gigirara na mataina na arani agua gaa woi suguia mwa ni mataro mai?”

8 Jisas ke aramira ke woi tangara, “Hoi rainia na mataina kena, siana rai qeka isurira ana ka arani inuni na arao mai maka tamasi iga na ataku, ka wowoi manga kaa, ‘Nga inau kaa, ko Kraes!’ mina ‘Hoi nga na mataina noga ke kaa.’ Hoi make siana kamu arao isurira.

9 Ua ka mataina namu rongora na agua rainia na fainafunafu mina agua rainia na inuni na tanua tangaa na kafamanu iata siana kamu mamaagu. Ka

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

arani agua gaa ka fafagainago mai, hoi make marefa woi nga na qotona na ano kaa ka ngai kena.

10 Iga na mataina kena, tana finua ka memea fainafunafu ki tana finua, mina tana arafanga ka memea fainafunafu ki tana arafanga nikao.

11 Ua mina apeni na nunu rafa ke arao mai, mina apena magaua na rafa, mina arani aeratagani wau na ape aera ke pagai taura ka arani inuni ina arani finua nikao. Hoi mina atani wau mwa na mwarao ne qaoqao mamaagutaga ka pagai reregi iga ka afaafana kana nikao.

12 Ua make inago na arani agua gaa ne kafu arao mai, igamu ka pagai roroigamu maka fafagaetangigamu. Hoi maka totoraigamu ka fafagatamasigamu rarona ruma ni fakunga, hoi maka kasigamu irarona na ruma ni tagara puru ana nikao. Rainia inau, ngaira ka fafagatamasigamu i maata na mwane rafa ni finua mina mwane rafa ina kafamanu.

13 Hoi ki nga i mataina kaa kamu gira tamasi fura ana ka tarofa koro tangara.

14 Ua mina mwarao mwa ne etagai kamui tatakosia, igamu siana kamu takotako rafaera rainigi ka agua woi namui tatamasi rai ura pusigamu ana rainigi.

15 Suria nga inau kau wawategamu ka taa namu wowosia mina takofa koro tangagamu, ki mwarao maki siana ka fitangita na maerongamui gena kai araramigamu aporo rai ka tamasinga iamiu, kee nai tamasi qau wato rainigamu nikao.

16 Hoi kigamu ke enamiu me emamiu, mina goamiu namu mera wora, mina waro ni inuni igamu, mina goamiu koro, ka pagai fafaganafu rainigamu tangara ka maerongamiu maki ngaira ka nanafuira funuira ki tana inuni igamu gena nikao.

17 Ua mina arani inuni ka pagai mamaeronganigamu, suria rainiau mwa.

18 Make koro mwa manga ngai kena marefa ke etagai na furufurui qaumiu ni pagai mamarefa.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

19 Ua igamu kamu rorogoi ka tafinga manga namu mworamwora tangau.”

20 “Mataina mu rerea na mwane ni faiarifatana na uraura rifuia i Jerusalem, mu gigirara ne fagarangi noga ka mataina ni fagaerisi ana i Jerusalem.

21 Hoi ki na mataina kena ka inuni na ogaoga ina provins i Jiudia kai gagawasia akau ka fungani rafa gena. Ua ka inuni na ogaoga i Jerusalem makai gawagawa pania. Hoi mina inuni na oga rifuia na finua kena siana ka arao mai irarona finua rafa gena nikao.

22 Suria mataina kena ka mataina iana na Arafa rai fagaetangira ana na arani inuni gena rai fagamworai ana ka arani agua iga na Segesegefa Apuna ne qani tamasia.

23 Hoi ke pagai qaraqara wau tangara ka fefene na oqara mina ani na susu kare maungara. Ua apena faitakoifa rafa ke taura ka arani inuni rarona finua kena, mina mangariaga iana na Arafa ke taura nikao.

24 Hoi ki tana inuni gena ka pagai nanafuira funuira rainia ka naefe ne maasi ruarua, mi tana na inuni ka roroira maka totoraira tangaa ka finua getigi. Ua mina inuni marefa woi ngaira gena ka Jiu, ka tatanui ka arani mwarao gaa maka onoono suria ki Jerusalem raorao make taua ka fagafatongina mataina iata.”

25 “Hoi tana fagaqaonga ke pagai fagaqao mai iga ka arito, fagaifa mina arani feegu fato. Hoi mina arani finua fato ina ano kaa, arani inuni ngaira ka mamaagu tefa wau rainia ka rongo rafa ana i asi rainigi ka aroqonga. Arani inuni ka atani wau mwa ka takofa iata.

26 Hoi mina arani inuni fato ka qaqaga mamae rainia ka maagufa rainigi ka agua ne worawora ina ano kaa, suria arani mwarao ne tao nganganiaga iga na afaafana kena ke pagai kakangi fato nikao.

27 Ua mi muri mai ka ngaira ka pagai rere ka Kare ni Inuni ne pagai arao mai iga ka parauru, afainia ka fagaqaonga na ramwofa ne tefa na Arafa.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

28 Hoi ka mataina na arani agua ne fafaganega rai wowora ana mai, mui uraura maka mu onoono akau, suria Arafa ke suguia mwa nai fagataraganisigamu ana.”

29 Hoi murina o Jisas ke tamasi fagafiu tangara ke woi manga kaa, “Nagonagona kamui tatakosia ka agua rainigi na mata na fig kena mi tana mata rao nikao gena.

30 Ua mataina ne toritori make fafaganega aporo rai kasi afani ana nikao, mu girara menamenai wau woi na mataina ni mafana ana ke sugui rao mai mwa.

31 Hoi ngatakena mwa nikao ka mataina namu reregi na arani agua ne arao mai ke worawora gaa mui gigirara wau ka arafanga iana o God ke suguia mwa ni rao mai.

32 Hoi makau wowoi mwora wau tangagamu, inuni na mataina gaa ka tafitafi maungara make mai worawora ka arani agua gaa.

33 Ua afaafana kana afainia ka ano kaa ke pagai fatofato mina woita iaku ke ma ni pagai fatofato.”

34 “Mui onoono menamenai wau, siana rai tako rafa ana rainigi ka ngaufa mina tonofa, kee rai tako rafa ana rainia ka ogafanamiu. Rao kamu takotako rafa manga ngai kena, mina Tangina ni Fagaetangifa kana ke fafagakangigamu

35 manga na qasu ia. Suria na tangiana kena ke taura fato ka arani inuni fato na ano kaa.

36 Ua kigamu fato kamui onoono menamenai wau, maka mui fafagarafe tatarau kamui nanafunia ka ramwofa rai rao panigi ana ka arani agua gaa ne arao mai, maka mu fafagarafe ki mwa rao maka Kare ni Inuni ke wawagewage rainigamu.”

37 Ua iga na arani tangiani, Jisas ke fafagausurira ka inuni tatarau mwa iga ka Ruma ni Wogasifa. Hoi mi iga na arani manurafitana ko Jisas ke furafura ke arao ke ogaoga iga ka fungana iga na mwani Olif.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

38 Hoi ki iga na arani gomagomafatana aera wau, ka arani inuni ka mamafogo mai tangaa ka Ruma ni Wogasifa kena rai rongo ana ka tawatawanifa iana o Jisas.

Luk 22

1 Hoi e kaa ke fagarangi mai noga ka mataina tangaa na tangiana rafa tangaa na ngaufa tangaa na Purete Manufi, na woisia rainia na Tefa Afarau.

2 Hoi mina arani mwane rafa ni mwane ni raperapega mina arani fagausuri iga na Lo iana o Mosis ka ofongia wau rai takosi ana ki ngatakena na agua ne araria nai nafuia funuia ana ko Jisas, maki ngaira ka maagutainira ka inuni gena.

3 Ua iga na mataina kena, ko Satan ke qanufia ko Jiudas, tana atana ko Iskariot, ngaia kena ki tana mwane na tangafuru ne etagai matara erua na rongoisuri ana o Jisas ia.

4 Hoi o Jiudas ke rao tangara ka mwane rafa ni mwane raperapega ira mina arani mwane rafa na onoono suria na Ruma ni Wogasifa ia, make tamasia tangara ka agua rainia ki ngatakena ne girara ne fafaganafu tangara rainia ko Jisas.

5 Hoi i ngaira ka wagewage tefa wau, maka woi tangaa woi na wawatea rai faaga.

6 Hoi o Jiudas ke mangata faku afainira, make ofongia rai takosia ana ka agua ngatakena ni mwataku ki faganafu rainia ko Jisas tangara, mataina na arani inuni ne marefa nai ogaoga afainia.

7 Ua ataua mai ka anegana na tangiana rafa tangaa na ngaufa tangaa na Purete Manufi. Hoi ki iga na tangina kena ka inuni ka nanafuira ka kere kareta na sip tangaa ka ngaufa na Tefa Afarau.

8 Hoi o Jisas ke kasiruarua ko Pita mo Jon make woi tangaraurua, “Muru rao maka muru fagananaua ka ngaufa na Tefa Afarau kai ngaua.”

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

9 Ua ngairaurua karu fagatea, “Ifai ko oqanigamirua na muru fafagananau iga na ngaufa kena.”

10 Hoi o Jisas ke woi tangaraurua, “Mataina namuru qauqaunu irarona finua rafa kena, kamuru tatarafua ka mwane ne totoraia na qotore rafa na wai, maka muru arao isuria tangaa ka ruma ne rao ke qauqaunu iga.

11 Hoi maka muru memea tamasi ka mwane ne nafunia na ruma kena manga kaa, ‘Ua, a Fagausuri ke fagatego mai, ‘Ifai nga na kaoqono nau ngaua iga na ngaufa na Tefa Afarau ia afainira na rongoisuri iaku?’ ‘

12 Ua ki ngaia wani kena ka fafagarea tangagamurua rainia ka apena kaoqono rafa i afaafa ne taotao fato noga iga ka arani mwarao. Hoi ki nga na agua kena kamuru fafagananaugi iga na ngaufa tangagia.”

13 Hoi ngairaurua karu rao wau makaru regi ka arani mwarao ne tao noga ke taotao manga takena o Jisas ne qani woisi tangaraurua igi. Hoi ki ngairaurua karu fagananaugi ka ngaufa tangaa na Tefa Afarau. (Matiu 26. 20-30; Mak 14. 22-26; 1 Korint 11. 23-25)

14 Hoi mataina ne taua mai na mataina ni ngaufa, mo Jisas ke rao ke koa afainira ka aposol iana.

15 Hoi mo Jisas ke mera tamasi ke woi, “Inau kau oqania wau rai ngaua ana ka ngaufa na Tefa Afarau kaa afainigamu maki kafu taua ka mataina nau fafafara iga.

16 Hoi makau wowoi tangagamu wau, marefa qai pagai ngaua ka ngaufa na Tefa Afarau nikao ke rao ke taua ka mataina na fafagamworaia iga na arafanga iana o God.”

17 Ngaia ke taua ka totono na waen make tangasia ko God, make woi tangara, “Mui tawoa ka totono na waen kaa, kamui woto rainia tangagamu fairifui.

18 Hoi makau wowoi tangagamu wau, pania na mataina kaa ke qaurao ke marefa ka waen qai pagai totono, e rao ke taua ka mataina na arafanga iana o God ne arao mai.”

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

19 Hoi ke tawoa ka purete make tangasia ko God, e topia, ke watera, make woi, “Eka ka apeku na mafata rainia tangagamu. Mui ngaua rai tatakosiau ana rainia.”

20 Hoi ki takena mwa nikao, mataina na ngaua fato ngaia ke tawoa ka totono na waen make woi tangara, “Ua e kaa ka gapuku. E ringia fura tangagamu, mi afainia ko God ne tanua ka fakunga faoru.

21 Hoi, nga na mwane ne fafaganafu rainiau ki nga ka tagai koa ka ngaungau ina qea ni ngaufa kaa.

22 Hoi mi inau na Kare ni Inuni kau maemae iga ki takena o God ne qani woisia fato noga, mina mwane ne mamafata rainiau tangara na maerongaku gaa, ngaia ke pagai rorogoia ka fafaranifa!”

23 Hoi ngaira na rongoisuri ira ka faganega rai fagatera ana fairifui, otai iqaiawoata ke tanua na agua kaa.

24 Imuri mai ngaira na rongoisuri ira ka faganega rai faitogiri ana mereata otai iqaiawoata ka mwane rafa tangara fato.

25 Ua o Jisas ke woi tangara manga kaa, “Mwane rafa iata na afuroto ka nafunia ka ramwofa ne tefarira na inuni na onoono surira. Mi ngaira na arafa gaa ka fauatata mereata rai “Ainuni na Mafata wau.”

26 Hoi igamu ki siana rai tanu manga ngai kena ana. Ua ka fitangimiu ne taotao rai mwane rafa tangagamu, ngaia ke araria ni manga na kere kare ia tangagamu fato, mina ani ne totoraigamu, ngaia kena ki manga na mwane ni tagaranifa mwa ia tangagamu.

27 Efea, otai ka mwane rafa o warua gena, ani na mwane ne oga mwa ke ngaungau kena, kee na mwane ne totora ngaufa mai kena? Ua igamu kamu girara fato noga woi nga na mwane ne oga mwa ke ngaungau kena ka mwane rafa. Mi inau kaa kau oga fainigamu manga na mwane ni tagaranifa ia.

28 Arani mataina ne qaraqara tangau migamu kamu kokoa raorao mwa afainiau.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

29 Hoi ke manga ngai kena makau wawategamu ka ramwofa rai ono surira ana ka inuni, manga emaku ne wateau na ramwofa tangau kaa.

30 Migamu kamu pagai ngaungau maka mu totono afainiau iga ka arafanga iaku. Hoi migamu kamu pagai taotao rai mwane rafa tangaa ka tangafuru matara erua na waro ni inuni Israel rai ono surira ana."

31 Mo Jisas ke woi, "Saemon! Saemon! Satan ke nongia ko God rai ofongigamu ana fato, manga na inuni ne kasi faitigi na guuni panigi na gawoni igi.

32 Maki inau kau fafagarafe tangago o Saemon, ki mwarao maki siana kui fafagamarefaga ka raronimworanifa iamu. Ua ka mataina no ririri aporo mai, igo kui fafagagatanira ka goamu gena."

33 Hoi mo Pita ke woi, "Arafa, inau kau nanau mwa rai rao afainigo ana ina peresin, mina mae ana afainigo nikao."

34 Ua o Jisas ke aramia ke woi tangaa, "Au wowoi tangago wau o Pita i qongi kaa ne kafu angiangi ka sooki, igo ko fafagarigiau fagaeoru woi manui girarau."

35 Hoi o Jisas ke woi tangara nikao, "Mataina ne fato wau noga ia nau kasigamu rao ia, kau woi pusigamu rai tau ana ka puria, anga mina puti. Efea arani mwarao gaa kamu aqouqou rainigi ina mataina kena?" Hoi ngaira ka woi tangaa, "Marefa."

36 Ua o Jisas ke woi tangara, "Ua ina mataina kaa ki manga na fitangimiu ne tonga puria iana kee na anga iana maki taua afainia. Hoi manga na fitangimiu ke ma ni tonga naefe ne maasi ruarua iana, ki mwarao ki fafagaworingainia ka gafu qorafu iana rai wori ana ka ani ana.

37 Ua au wowoi tangagamu wau, na Segesegefa Apuna ke woi, 'Ainuni ka woisia, woi o wani kaa ka araoraora.' Ata na segea rainiau ke mai mwora wau."

38 Ua mina rongoisuri ira ka woi, "Arafa, Ui rea. Naefe ne masi ruarua ne erua ke kaa." Jisas ke aramira ke woi, "Nga ne arari rao noga ngai kena."

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

39 Hoi o Jisas ke rao pania ka finua rafa ia make rao tangaa ka fungana iga na mwani Olif, manga takena raorao mwa ia. Ua iga na mataina kena ka rongoisuri ira ka rao afainia nikao.

40 Hoi ka mataina na taua wau na agua kena ngaia ke woi tangara, “Mui fafagarafe, ki mwarao maki siana ka agua ni arao mai rai ofongigamu ana.”

41 Ua make taworagofa sisitai rao panira make qogu rai uwa wato, make fagarafe,

42 “Mama, e rao ka faioqanifa iamu, makui tawoa rao ka kaokao ni fafaranifa kaa paniau. Ua makui tanua mwa ka taa ia na faioqanifa iamu, marefa ka taa iga na faioqanifa iaku.”

43 Ua mina enjel i Heven ke fagaqao mai tangaa ko Jisas rai fagagatani ana.

44 Hoi ngaia ke faitakoi tefa wau, make fagarafe wau nga, mina qaqaniteaga ne usuusu wato na mwako pania na apena ke manga na gapu igi.

45 Hoi imurina ne fagafatongia na fagarafenga iana, ngaia ke afaraga akau make aporo tangara ka rongoisuri ana ira, make rao rogoira wau na mauru, suria na fagaurafu wau rainira na faitakoifa iata.

46 Hoi Jisas ke woi tangara, “E tanu fea kamu mauru maunga kaa? Mui afaraga akau maka mui fagarafe, ki mwarao maki siana kamui qauqanu iga ka faiofongifa.”

47 Hoi a mataina o Jisas ne ura ke tamasi maunga mina apena rurufa rafa ni inuni ka mataro mai. Hoi ki nga na mwane ne fagaotora mai gena ko Jiudas ingaia kena ki tana mwane na tangafuru matara erua na rongoisuri iana ira. Ngaia ke rao mai tangaa ko Jisas rai sigini ana.

48 Hoi mo Jisas ke woi tangaa, “E fea o Jiudas, igo ko rao mai rai siginiau ana? Nga na faisigini ana ko fafaganafu rainiau na Kare ni Inuni kaa?”

49 Hoi mataina na rongoisuri iana ira na ono girara na agua na tanua tangaa o Jisas kena, ngaira ka woi, “Efea na Arafa, mi memera fainafunafu ka inuni gaa rainia ka naefe ne maasi ruarua gaa?”

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

50 Mina fitangita na rongoisuri ira ka tawoa ka naef, make tapurua retea rainia ka karingana iotona na kare iana na qauta na mwane ni raperapega ia.

51 Hoi mo Jisas ke woi, “E arari noga ngai kena!” Hoi e fatatagia ka karingana o wani ia make koro aporo.

52 Hoi o Jisas ke woi tangara ka mwane rafa ni mwane raperapega ira, mina mwane na onoono suria na Ruma ni Wogasifa ia, mi tana mwane rafa rao nikao gena na rao mai rai roia ana, make woi, “E fea mu takosiau woi na mwane ni faiarifatana ki inau, kamu torai mai na naefe ni maasi ruarua ana mina qauata tangau kaa?

53 Hoi inau ki afainigamu raorao mwa iga ka arani tangiana irarona na Ruma ni Wogasifa, make marefa wau mui takosi rai roiau ana. Hoi ke kaa ka mataina iamiu, na mataina na rotorotoaganifa ne ramwo wau.”

54 Hoi ngaira ka roia ko Jisas maka toraia ka mea rao i ruma iana qauta na mwane ni raperapega, mo Pita ke arao mai surira mwa ne kasi mataina tangara.

55 Ua tana inuni ka tutua ka giu iga ka agua i qaiwogata na ruma igi, mo Pita ke rao mai ke oga sio afainira ka inuni na oga rifuia na giu ia.

56 Hoi a mataina na oga ke rarangira gena, mina kere fefene ni tagaranifa, ke qore rapurapu rainia make woi, “O wani kaa maki afainia ko Jisas ia nikao.”

57 Hoi o Pita ke fagarigi ke woi, “Kaigo, wani ngai kena ke marefa wau nga qai girara.”

58 Hoi ma ni qorafu wau mi tana ani nikao ke ono girara ko Pita make woi tangaa, “Igo, mako takura raorao mwa nikao ira.” Mo Pita ke aramia ke woi, “Oe Waigo, inau ke marefa afainira.”

59 Ua qorafu rao sisitai mi tana mwane ke raramworia ke woi, “E mwora wau nga o wani kaa maki afainia ko Jisas ia, suria ngaia kaa ka mwane ina provins i Galili nikao.”

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

60 Hoi mo Pita ke woi, “Oe Waigo, marefa wau qai girara ka taa no tatamasia kena.” Hoi ki iga na kere mataina ne tamasi maunga iga kena, mina soki mwane ke angi.

61 Hoi ki iga na mataina kena ka Arafa ke apariri make ono rapurapu rao tangaa ko Pita, mo Pita ke takosia aporo ka tamasinga iana Arafa ne woi tangaa manga kaa ia, “Ua mataina na soki mwane ne mamaunga ni angiangi ne qongiqongi maunga igo ko tamasi fagaeoru woi manui girarau.”

62 Hoi o Pita ke fura i metara make angi faitakoi wau.

63 Ua iga na mataina kena nikao ka mwane na roia o Jisas ira ka faganega rai fagamamana ana rainia, maka rararamwosia wau nikao.

64 Hoi maka raku pusi ka maana maka fagafagatea, “Ua a maurukari igo, ui woisia mai tangagami otai ke rupugigo kena?”

65 Hoi ngaia ke rako wau ka arani agua na tamasi fagaerisia wau rainia nikao.

66 Hoi e tangi mai, mina arani mwane rafa iata na mwane raperapega mina arani fagausuringa iga na Lo iana o Mosis mi tana mwane rafa rao gena nikao ngaira ka rao ka faku fato. Hoi mi tana mwane ka toraia ko Jisas ka mea rao mai tangara ka kaonsol ira.

67 Hoi maka fagatea, “Hoi manga igo kena ka Mesaea, makui woisia mai tangagami nga.” Ua o Jisas ke mera tamasi manga kaa, “E rao kau araramigamu, ke ma mui tatangamworani rainiau.

68 Ke manga nau fafagategamu, ke marefa namui mamarumu rai aramiau ana.

69 Hoi faganega ina mataina kaa, ki inau na Kare ni Inuni kau pagai ogaoga ina apanana iotona o God na faufugana.”

70 Hoi ngaira fato ka fagatea nikao, “Ua, ngai igo ki Karena o God?” Ua, mo Jisas ke woi tangara, “Ngaia ngai kena, mu tatamasia mai mereamiu kena.”

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

71 Hoi ngaira ka woi, “Ua, e arari rao noga ngai ke. Hoi ke marefa nai garigari tana inuni rao nikao rai tamasi fagaerisi ana. Igia mereaka ka rongo fato rao noga ka taa ne woisia mai kena.”

Luk 23

1 Hoi arani mwane rafa iga na Kaonsol ira ka afaraga akau maka toraia ko Jisas tangaa ko Paelat.

2 Hoi mina mwane gena ke rako wau ka arani agua na faganega rai tamasi fagaerisi ana rainia ko Jisas, ka wowoi, “Ua igami kami rea ko wani kaa e tanua ka agua ma ni oto tangara ka inuni nami onoono surira gaa. E woi tangara woi siana kai woria ka takis tangaa ka arafa ni finua i Rom. Ua mi tana agua nikao, ke woisia mereana woi ngaia kaa ko Mesaea na arafa ni finua nikao.”

3 Ua o Paelat ke fagatea ko Jisas, “E fea nga igo kena ka arafa ni finua iata na Jiu?” Hoi o Jisas ke aramia ke woi tangaa, “Ngaia ko wowoisia mereamu kena.”

4 Hoi murina mai ko Paelat ke tawatawa manga kaa tangara ka mwane rafa ni mwane raperapega ira mina inuni na faku mai gena, “Ua inau ke marefa wau nga ka taa qai rogoia ni tanua o wani kaa ne araria qai fafagaetangia rainia.”

5 Hoi maki ngaira ka tamasi raramwofaga ka woi manga kaa nikao, “Ngaia ke fagaqanuqanu oqata fato na arani inuni ina arani finua i Jiuda rainigi ka fagausuringa iana. Ngaia ke faganega ina provins i Galili ke tatarau ke mai taua na finua kaa.”

6 Ua mataina o Paelat ne rongoa na agua kaa, ngaia ke fagatera, “E manga ifai, o wani kaa ka mwane i Galili?”

7 Ua ka mataina o Paelat ne rongoa woi o Jisas ke rao mai pania ka agua o Herod ne arafa ke ono suria, ngaia ke kasia ke rao tangaa ko Herod. Suria iga na mataina kena, o Herod ke oga i Jerusalem nikao.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

8 O Herod ke wagewage wau rai rea ana ko Jisas, suria ne qorafu wau mai ngaia ke rongoa ka tawatawanifa rainia ko Jisas, make oqania wau nga rai rea ana. Hoi make oqania wau nikao rai rea ana ko Jisas ne tatanui na mwarao ne qao riariaga ne tatanui gena.

9 Hoi make fagatea ko Jisas rai ka fagatenga ne rako wau, mo Jisas ke marefa ka agua ni aramia ki tamasi aporo tangaa.

10 Ua ina mataina kena nikao, ka mwane rafa ni mwane raperapega mina fagausuri iga na Lo iana o Mosis ka ura fagarangiraurua, ngaira ka togiria wau.

11 Hoi o Herod mina mwane ni faiarifatana iana, ngaira ka faganega rai fagamamana ana rainia ko Jisas, maka tamasi qau wato wau rainia nikao. Murina mai, mi ngaira ka fagagafua rainia ka romana gafu manga na gafu iana na arafa ni finua ia, maka kasia ke aporo tangaa ko Paelat nikao.

12 Ua inago wau noga, ko Herod mo Paelat ngairaurua karu faimaerongai wau, mina mataina kaa, karu faganega rai farigoata koro ana.

13 Ua Paelat ke onira mai ka mwane rafa ni mwane raperapega mi tana mwane rafa iata na Jiu, afainira ka arani inuni nikao rai faku mai ana iga ka agua ne etagai,

14 make mera tamasi manga kaa, “Ua igamu kamu toraia mai ko wani kaa tangau, maka mu woisia woi ne tora pariri ra ka inuni pania ka arafa ni finua i Rom. Ua maka fagatea rai ki tana fagatenga iamiu igi, make marefa wau nga ka agua qai rogoia ni tanua aerisia manga takena namu wowoisia ia.

15 Hoi ko Herod make ma ni rogoia nikao, ka agua ni aera woi o wani kaa ni tanua. Hoi ki ngaia ngai ke ne kasia poro mai tangagia kaa. Wani kaa ke marefa ka agua aera ni tanua ne araria woi nai nanafuia funuia rainia.

16 Hoi makau wowoi tangara rai ramwosia ana mwa, muri mai makau kasia wau ke arao.”

18 Hoi mina arani inuni fato na faku ka uraura gena, ka fagangere ka wowoi, “Nafuia funuia! Makui kasia fura ko Barabas tangagami!”

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

19 Hoi o Barabas ke oga irarona na peresin kena, suria ngaia kena ka mwane ne tanua na apena fainafunafu ana rafa i Jerusalem tangaa na kafamanu make nafu ira ki tana inuni ka mae nikao.

20 Hoi mo Paelat ke oqania wau woi ni kasia ko Jisas ki rao, make mera tamasi ka inuni ira nikao.

21 Minga ka fagangere mai ka woi nikao "Rapusia ina taotao woro!"

22 Ua na oruta na mataina nikao, o Paelat ke mera tamasi manga kaa ka inuni ira, "Make manga ifai ngai ke, agua manga ifai ke tanua aerisia? Ua inau ke marefa wau ka agua aera qai rogoia ni tanua ni araria ni maemae rainia. Hoi kau woi tangara ka raramwosia mwa, maka kasia wau ke arao."

23 Hoi mina inuni ira ka fafagangere rafa wau, woi nai nafuia funuia ko Jisas.

24 O Paelat ke tau ringita ka inuni ira make tanua tangara ka nongifa iata ira.

25 Make kasia fura ko Barabas, ngaia na mwane na oqania na inuni ira. Ngaia kaa ke ogaoga ina peresin suria ne tanua ka apena fainafunafu ana rafa tangaa ka kafamanu, make nafuira ki tana inuni ka mae. Hoi make mafata rainia ko Jisas i rimata rai tanua ana ka taa na oqani tanui ana rainia.

26 Ua mataina na mwane ni faiarifatana ira na toraia o Jisas ka mea rao, a roia ka mwane na atana o Saemon na mwane Saerin, wani kaa ke qauqanu mai i Jerusalem pania ki tana agua. Ua ngaira ka naka ka taotao woro i gaparana, maka girua woi ni tora imurina o Jisas.

27 Apena rurufa rafa na inuni ka rao suria ko Jisas, afainira tana fefene gena ka faitakoi maka angisia wau ko Jisas nikao.

28 Ua o Jisas ke apariri rao ke rera make woi tangara, "Igamu na fefene i Jerusalem, siana kamu angiangisiau, maka mui angisigamu mereamiu mwa, mi tangara ki karemiu.

29 Suria na mataina ne aera ne kafu arao mai maka mu kafu wowoi, 'Korofa tangara ka fefene na gamara, ne marefa nai giri susu kere kare ana.'

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

30 Ua iga na mataina kena nikao, ngaira na inuni ka pagai ngerengere ka nongia ka fungani gena ka wowoi, ‘Mui maopa afurigami mai!’ Maka pagai ngerengere ka wowoi nikao, ‘Kere funganigamiu mui matopi mai kamui afunigami wau.’

31 Manga ngaira na tanua na agua tangau kaa, ki nga inau kaa ke manga na ario ne mauria ngai ke, ka taa ne aera wau ne pagai worawora tangagamu, igamu na inuni ne manga na ario ne maria ia?”

32 Ua ngaira na mwane ni faiarifatana ira ka torairaurua ka mwane naru fafanago rai nafuiraurua ana afainia ko Jisas.

33 Hoi mataina na taua wau na agua na fauatana “Agua ni ratai qauta,” ngaira na mwane ni faiarifatana ira ka rapusia ko Jisas ina taotao woro ngai kena afainiraurua ka fanagoa iraurua nikao. Etagai ka fagaurasia ina apanana i otona, mi etagai ki mafana.

34 Hoi mo Jisas ke woi, “Emaku, ui tawoa panira ka arani agua na tatanui gena, suria ma nai tako matafa rai ka agua na tanui gena.” Hoi imurina mai ngaira na mwane ni faiarifatana ira, ngaira ka woanira rainigi ka gafu iana igi tangara rainia ka daes na foroa.

35 Ua a mataina na inuni na ura ka qoreqore gena, mina mwane rafa iata na Jiu ka fafagamamana wau rainia ko Jisas, maka wowoi, “Ngaia kena ke fagatafira fato noga ki tana inuni. Hoi ke manga ngaia kena ke mwora woi o Mesaea, ngaia ne ono sikifia o God, maki tanua ki takena ne girara rai fagatafia ana mereana.”

36 Hoi ngaira na mwane ni faiarifatana ira, maka fafagamamana wau rainia ko Jisas maka toraia mai tangaa ka waen ne mafai wau,

37 maka woi tangaa, “E rao ka arafa ni finua iata na Jiu ki igo, makui fagatafigo mereamu.”

38 Hoi qauna akau ka fagaqaonga naka iga kaa ka segesegefa ne woi, “E kaa ka arafa ni finua iata na Jiu.”

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

39 Hoi a mwane ne etagai na fanagoa ne kukuku nikao ina taotao woro ia, ke tamasi aerisia ko Jisas ke woi, “Rao ki igo ka Mesaea, makui fagatafigo mereamu makui fagatafigamirua nikao.”

40 Mina tana fanagoa ia ke susuraia ke woi tangaa wani ia, “E fea manui tako fagafigaia ko God? Igia fato kaa ka nafunia ka fagaetangifa mwa ne etagai.

41 Ua agua na fagaetangigaurua rainia kaa, ke oto wau suria na fagaetangigaurua rainigi ka arani agua aera naru tanui. Mi ngaia kaa ke marefa wau ka kere agua aera ni tanui.”

42 Ua make tamasi manga kaa tangaa ko Jisas, “Jisas mataina no taotao rai arafa ni finua makui tatakosiau.”

43 Hoi o Jisas ke woi tangaa manga kaa ko wani ia, “Au wowoi mwora wau tangago, ngaeka igo ko ogaoga afainiau i Heven.”

44 Hoi mataina kena ka arito ke sugui fagagupu mwa, mina rotorotoaganifa ke rao ofu ana fato kaa ka arani finua gena, ke rao ke taua ka arito ne pane iga na tri kloko,

45 suria na arito ia ke fato rai sinafa. Mina irarona Ruma ni Wogasifa ia, ka gafu rafa ne kukuku ia ke matari na gupuna ke wato ke siki tafa.

46 Hoi mo Jisas ke awarawara ke woi, “Emaku, Au nakau mereaku ina qaqana rimamu.” Make mae.

47 Hoi ka mataina na mwane rafa iata na mwane ni faiarifatana ira, ne qoretainia na agua kena, ngaia ke fagaakausia ko God, make woi, “E mwora wau o wani kaa, mwane ne etagai togo ne koro ke tefa wau.”

48 Hoi arani inuni na faku ka qoqoretainigi na taa na tanua rainigi o Jisas kena, ka ono rao ka regi ka agua gena maka fita ina aparagaimatota rai fagaqao ana woi ngaira ka faitakoi mwora wau, maka riri ka aporo i ruma iata.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

49 Hoi mina arani inuni na girara koro wau o Jisas, afainira ka fefene na rao afainia mai faganega pania i Galili, ngaira ka ura gumwatai wau maka qoreqoretai mwa ka arani agua gena.

50 Ua iga na mataina kena mwane ne etagai na atana ko Josep, ne rao pania na finua ne etagai ina provins i Jiudia na fauatana rainia i Arimatia. Ngaia kena mwane ne koro wau mina ogafanana ke oto wau, ngaia kena ke nanasia mwa ka arafanga iana o God ne pagai arao mai. Ngaia kena ki tana mwane iga na Kaonsol nikao, mina mangatana ke ma ni faku afainigi ka arani agua na tanua rainia ko Jisas ia.

52 Ua Josep ke rao tangaa ko Paelat make nongia ka apena o Jisas pania, hoi make fagamaarumungainia.

53 Hoi murina mai o Josep ke rao ke tawoa wato ka apena o Jisas pania ka taotao woro ia, make qaraia rainia ka gafu siki. Make tongia iga ka rarona kere waqa na garua iga ka fau rafa. Kere waqa kaa ke mamaunga ka inuni nai nanaka iga.

54 Ua iga na tangina kena, ka tangina tangai fagananaura ana ka arani mwarao tangaa na tangina iga na Sabat, hoi mina Sabat kena ke suguia mwa ni faganega.

55 Hoi mina arani fefene na faganega mai ina provins i Galili afainia ko Jisas gena, ngaira ka takua ko Josep maka rea ka waqa kena, mina atakena na nanaka na apena o Jisas nikao.

56 Hoi muri mai ka fefene ira ka aporo i ruma ka fagananaura ka mangate mina waiwai ne sigini koro wau rai nakai ana i apena o Jisas. Ua iga na Sabat ngaira ka mamaro, rainia na rao suria ki takena na Lo ne wowoisia nai arao suria.

Luk 24

1 Iga na gomagomafatana iga na Sate, a fefene ira ka rao iga ka waqa ia, ka torai ka mangate na fagananaura.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

2 Mataina na matarofia wau na waqa ia, ngaira ka ono rao maka rea ka fau ia
na purisia pania noga na maana waqa ia, mina waqa ia ke tafatafa fato noga.

3 Hoi ngaira ka rao wau maka qanu irarona na waqa ia, mina apena na Arafa
iata o Jisas ke marefa nai rogoia.

4 Mina mataina kena ngaira ka takou wau rainia ka agua kena. Kakangiaga
rainia ka mwane ne erua naru uraura irawota. Gafu iataurua gena ke
totogatoga wau.

5 Hoi na mataina kena, ka fefene kaa maagu wau, maka faiqautofi wato fato.
Mo warua iraurua karu woi tangara, “Nga ne tanu fea kamu mai garia na
mwane ne tafi fato noga kena iga na agua iga na inuni na mae gaa?

6 Ngaia ke marefa igaa. God ke fagatafia aporo. Igamu kamu takosia ka agua
ne tamasia wau tangagamu mataina ne ogaoga maunga ina provins i Galili ia,
ke woi,

7 ‘Ngaira ka pagai mamafata rainia ka Kare ni Inuni ina qaqana rimata na
inuni na nanafunia na aerafa rai rapusia ana rai maefa iga ka taotao woro.
Miga na aoruta na tangiana imurina mai kau tafitafi aporo nikao.’ “

8 Hoi ngaira na fefene ira ka kafu takosia aporo ka tawatawanifa o Jisas ne
qani tamasia tangara ira.

9 Hoi ngaira ka aporo mai pania ka waqa ia, maka tangara ka tangafuru ne
etagai matara etagai rongoisuri ana ira mi tana inuni na ogaoga afainira gena
nikao, ka tamasi tangara ka arani agua gena.

10 Hoi ngaira na fefene na tamasi na agua gena tangara na aposol gena, ki ka
Meri Magdalin, Joana, Meri enana o Jemas, mi tana fefene nikao.

11 Hoi ngaira na aposol ira ke marefa wau gaa nai tangamworani rainigi ka
tawatawanifa iata na fefene ira, suria ngaira tako woi mwa na fefene ngaira
ka atani tamasi wau mwa.

12 Hoi mo Pita ke afaraga akau make tari ke rao tangaa ka waqa ia. Mataina
ne taua wau na waqa ia, ngaia ke mwaro wato ke ono qanu irarona na waqa

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

ia, make regi rao mwa ka gafu ne taotao, make marefa rao nikao ki tana mwarao rao nikao ni rea. Hoi ngaia ke rao pania ka agua ia, make panga rainia wau ka arani agua ne regi gena.

13 Hoi iga na tangiana mwa kena nikao, ka rongoisuri ana ne erua karu taworagofa tangaa ka finua na woisia Emeas, fagataufanana tangaa i Jerusalem ka mwarao manga tagafuru ne etagai na kilomita ia.

14 Ua ka mataina naru taworagofa karu arao gena, makaru tawatawari ka agua rainia ko Jisas gena.

15 Hoi ka mataina naru tawatawa karu arao gena, mo Jisas mereana ke rao mai fagarangiraurua, make taworagofa afainiraurua.

16 Ua a rongoisuriraurua karu rea ko Jisas, make marefa wau nga naru girara rao.

17 Mataina kena ko Jisas ke meraurua tamasi ke woi manga kaa “Ataa kamuru tamasia, mataina muru taworagofa kamuru arao mai i tara kena ia?” Ua mataina kena ngairaurua karu faitakoi wau, makaru uraura makuku aporo mai.

18 Hoi tana mwane, o warua gena atana ko Kleopas, ke mea tamasi ko Jisas ke woi, “Oe au panga wau, e rako wau ka mwane na rao mai pania Jerusalem ina mataina kaa. Hoi nga igo togo mwa ka mwane ne marefa wau nga nu girara na arani agua na tanui iga na tangiani ne fato rao ge.”

19 Hoi ki iga na mataina kena, o Jisas ke fagateraurua, “Agua manga ifai ngai kena?” Ua ngairaurua karu woi, “Agua na tanua rainia ko Jisas i Nasareti ia. Wani kaa tana fitangita na maurukari ira, mina arani tagaranifa iana, mina tawatawanifa iana, ke koro tefa wau i maana o God, mi maata fato na arani inuni nikao.

20 Mina arani mwane rafa ni mwane raperapega mina mwane rafa iaka ira, ka mafata rainia ko Jisas ina qaqana rimata na mwane rafa i Rom, ngaira ka fagatamasia, ka woi ne araria na nanafui funuia, maka toraia ka rapusia iga ka taotao woro.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

21 Hoi mi iga na takofa iamami, kami takosia woi nga na mwane kaa, ka mwane ne rao mai tangai fagataraganisira ana na inuni i Israel. Ua ko girara ngaeka kaa, ka aoruta na tangiana murina agua na tanua rainia kaa.

22 Ua mi tana fefene iga na rurufa iamami gaa ka tanugami kami panga rainia wau nikao. Iga na mafogofogo tana wau ngaeka ia, ka rao iga ka kere waqa na tongia iga na mwane ira,

23 make marefa wau nga nai rea ka apena irarona na waqa kena. Hoi ngaira ka aporo mai ka fagakaringagami, woi ngaira ka rera ki tana enjel na woi tangara woi o Jisas ke tafi aporo noga nikao.

24 Hoi murina mai, mi tana mwane igami iga na rurufa iamami ira, ka rao nikao tangaa ka waqa ia, maka regi ka arani agua ne tao manga takena na fefene gaa na mai tamasi tangagami igi. Make marefa mwa nai rea ki ngaia."

25 Ua o Jisas ke meraurua tamasi manga kaa, "Efea ma mu tako matafa, e arigurigu wau ka takofa iamurua rai tangamworani ana rainia ka arani agua ngaira na maurukari na qani tamasia fato mai noga igi.

26 Ua igamurua ke ararigamurua woi muru girara fato mai noga, woi na Mesaea ka nagonagona ke fafara, make kafu tawoa ka fagaqaonga ne tefa iga na ramwofa iana."

27 Hoi mo Jisas ke faganega rai tamasi fakani ana tangaraurua rainia ka taa na qani sege rainia ngaia iga na rarona na Segesegefa Apuna, faganega mai iga na arani Puka iana o Mosis mina arani Puka iata na maurukari.

28 Hoi iga na mataina kena, ngairaurua karu rao mai fagarangia noga ka finua naru arao tangaa ia, mo Jisas ke qao manga ne oqani kasiraurua ana gena, make arao nikao.

29 Hoi mi ngairaurua karu tamasi rafa tangaa, karu woi manga kaa "Ui oga sio noga, suria ne rao tangai manurafitana noga ngai ke make sugui qongi mwa nikao." Hoi o Jisas marumu make qauqanu i ruma, make oga afainiraurua.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

30 Ua mataina na ogasi ngaufa, ko Jisas ke tawoa ka purete make tangasia ko God, make topia ke fagatonganiraurua rainia.

31 Hoi mina mataina kena, ka maataurua ke kafu ono, makaru kafu ono girara woi o Jisas ke kana. Mi iga na kere mataina kena mwa, ngaia ke marefa rao paniraurua, ke ma naru rea.

32 Hoi ngairaurua karu woi manga kaa, “Mataina ne memegaurua tawatawa i tara ia, ngaia ke tamasi fakafakania ka arani agua iga na Segesegefa Apuna igi, migaurua karu rongoa menamenai wau, make tanugaurua karu wagewage rainia.”

33 Hoi mataina kena karu suru afaraga makaru mafarufaru karu aporo i Jerusalem nikao. Ua ki finua ngai kena, karu rogoira iga ka rongoisuri iana na tangafuru ne etagai matara etagai na mwane, mi tana fakufaku nga ni inuni nikao,

34 ngaira gena ka tawatawa ka woi, “E mwora wau na Arafa iaka ke tafi aporo mai nikao. Ngaia ke fagaqao mereana tangaa ko Saemon.”

35 Murina mai, ngairaurua naru arao rai tarofainia ana na arani agua ne wora tangaraurua mataina naru tatawaragofa karu arao i tara ia, mi ngatakena naru kafu ono girara na Arafa mataina ne topia iga na purete ia.

36 Hoi mataina naru tatawatawa maunga afainira na tamataurua ira, o Jisas ke ura mai ina guputa, make woi tangara, “A marapefa ki afainigamu.”

37 Ua iga na mataina kena, ngaira ka gagaparira, maka maagu wau, suria na tako ka woi mwa woi na rea ka nununa inuni.

38 Ua o Jisas ke woi tangara, “E tanu fea kamu maagu wau manga kaa ke? E tanu fea kamu tako ruaruaga mwa kaa?

39 Ua mui regi mai ka rimaku ne erua gaa, mina uwaku ne erua gaa. Nga inau mwa ia ngai ke! Mui fatatagiau mai, ki mwarao maka mui girara mereamiu. A nununa inuni ke marefa ka surina mina fisigona manga namu rea afainiau mai nau nafuni kau mimigi ura gaa.”

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

40 Ua murina ke fagaqao rainia ka auregani na rimana mina uwana tangara.

41 Ngaira ka wagewage wau, make mangara ne manga ngai kana, mingaira ke mamaunga mwa nai tatangamworani rainia, mo Jisas ke fagatera, “Efea ne tonga mwarao namu ngaua?”

42 Hoi ngaira ka watea ka maworogana siare ne etagai na fanua fato noga.

43 Ngaia ke tawoa make ngaua i maata na rongoisuri ira.

44 Hoi o Jisas ke woi tangara, “Mataina nau ogaoga maunga afainigamu ia, inau kau qani tamasia wau tangagamu ka arani agua ne sege rainiau rai iga na Lo iana o Mosis, Puka iata na Maurukari, miga na Puka iga na Samu, woi na agua gaa ke pagai mai mworamwora.”

45 Hoi ngaia ke tamanira rai tako matafana rainia ka Segesegefa Apuna.

46 Ngaia ke woi tangara, “Ua na Segesegefa Apuna ke woi, ngaia na Mesaea ke araria ne maemae, mi iga na aoruta na tangiana ke kafu tafitafi aporo pania ka maefa.

47 Ua miga na atana, ka tamasinga rainia na tako orisia ana mina tawora ana na aerafa ka pagai tatamasia tangara ka arani finua i ano kaa, ne fafaganega mai pania ki Jerusalem.

48 Ngaigamu ke ararigamu namu arao rai tarofainia ka arani agua gaa tangaa ka arani inuni.

49 Hoi inau kau pagai kasia mai tangagamu ka taa ngaia emaku ne qani surua fato noga mai, maka mu ogaoga mwa i finua rafa ia ke rao ke taua ka mataina na ramwofa pania i Heven ne arao mai ke taugamu.”

50 Hoi mataina o Jisas ne toraira na rongoisuri ana ira ka rao ka fagafagarangia ka kere finua i Betani, mingaia ke tagarai ka rimana make fagaapunarira.

51 Hoi mataina ne fafagaapunarira maunga mingaia ke rao panira, e toraia ko God ke akau i Heven.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

52 Mina rongoisuri ana ira ngaira ka fagarafe fagaakausia, maka aporo i Jerusalem afainia ka apena wagefa rafa wau.

53 Mi iga na arani tangiana mwa, ka rao ka qanu ka ogaoga irarona Ruma ni Wogasifa rai fagaakausia ana mwa ko God.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

Jon

Jon 1

1 Inago wau noga, ka inuni ke qani taotao fato noga, atana ka Woita. Ngaia ke qani tao mai afainia ko God, mi ngaia na Woita kena ko God.

2 Inago wau noga ka Woita kena ke qani tao mai afainia ko God.

3 Rainia ngaia na Woita kena ko God ne fagaworai na arani mwarao fato, marefa ka mwarao ni wora getea.

4 Ingaia na Woita kana ka qaurungana na tafinga, mi ngaia na tafinga kena ke mawesira ka arani inuni .

5 A Mawetana kena ke mawesia ka agua ne rotorotoaga, mina rotorotoaganifa ia ke marefa ni gira tefaria ana .

6 God ke kasia mai ka mwane na fauatana rainia ko Jon ne fagamaanu apuna.

7 Ngaia ke rao mai tangai tarofainia ana ka Mawetana tangara ka arani inuni, woi nai rongoa ka tamasinga kaa, makai tatangamworani rainia.

8 Ingaia mereana kena ke marefa ka Mawetana make rao mai mwa ke tamasi fagatogoana ka Mawetana kena.

9 Nga na mworana na Mawetana ngai ke, a Mawetana ne rao mai tangaa na ano kaa rai mai mawesira ana ka arani inuni fato.

10 Rainia ngaia na Woita kena ko God ke fagaworaia ka ano kaa, mina Woita ia ke qani oga fato noga ina ano kaa, hoi mina ainuni ina ano kaa ke marefa nai ono girara.

11 Ngaia ke rao mai tangara ka goana, make marefa nai oqania.

12 Mi tana inuni na oqania maka tangamworani rainia ka atana. Hoi ngaia ke watera ka ramwofa rai tao ana rai i karena o God.

13 Ngaira ka tao rai karena o God iga ka ramwofa iana, marefa nai wora mai manga na karena o God suria na takofa iana inuni kee pania na apena na mwane mina fefene.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

14 Hoi nga na Woita ia, ke mai tao rai inuni, make mai oga afainigami kaa. Igami kami rea ka rarafa iana ne watea Emana rainia ngaia kena ka kare manimani iana ne etagai togo. Ngaia ke koro wau tangara make mwora wau.

15 Jon ke tamasi fagatogoana, ke ngere ke woi, “E kaa, ki ngaia na ani nau qani tamasia wau tangagamu ia. Ngaia ke qaqai muriku mai, maki ngaia kena ka ani ne tefariau rao nikao, suria nga ngaia ke qani oga mai, makau kafu wora.”

16 Ngaia ke koro tefa wau, make mamafata tangagia fato raorao mwa.

17 God ke nakai mai ka Lo tangara ka inuni iga ko Mosis. Hoi mina korofa iana o God mina mworafa ke rao mai iga ko Jisas Kraes.

18 Marefa ko otai na inuni ni rea noga o God, ngaia togo mwa na Kare manimani iana ne etagai, ke qani oga afainia ke Emana. Ngaia kena ke mai fagaqao rainia ko God.

19 Mataina ne etagai, a mwane rafa iata na Jiu na ogaoga i Jerusalem ka kasira ki tana mwane ni raperapega, mi tana mwane rafa iata na Livaet tangaa ko Jon, woi nai fagatea, “Otai ki igo?”

20 Hoi o Jon ke marefa ni maagu rai aramira ana ka mwane gena, make tamasia fura mai tangara ke woi, “Inau ke marefa ka Mesaea.”

21 Ngaira ka fagatea nikao, ka woi, “Hoi mo otai mwa ki igo? Nga igo ko Elaeja na maurukari?” O Jon ke aramira aporo, ke woi, “Marefa. Inau ke marefa ko Elaeja.” Ngaira ka fagatea nikao, “Nga igo ka maurukari nami nasia kaa?” Mo Jon ke woi, “Marefa.”

22 Hoi ngaira ka woi, “Ui woisigo mai tangagami otai ki igo, kami aporo maka mi totoraia aporo ka woita tangara ka inuni na kasigami mai gaa. Ui woisigo otai ki igo.”

23 Jon ke aramira iga na tamasinga iana na maurukari o Aesaea ke woi, “Nga inau kaa ka inuni ne ngerengere ina finua tatara ne wowoi ia, ‘Mui fagaotoa ka tara tangaa ka Arafa, ki arao iga!’ “

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

24 Hoi a Farasi na kasira

25 ka rao ka fagatea ko Jon ira, ka woi, “Manga woi igo ke marefa ka Mesaea, kee o Elaeja, kee marefa ka maurukari nami nananasia kaa, make tanu fea ko fafagamaanu apuna kena?”

26 Ua, o Jon ke aramira aporo nikao, ke woi, “Inau kaa kau fafagamaanu apuna mwa rainia ka wai, mi afainigamu ne uraura kena ka mwane ne marefa mu girara.

27 Ngaia ke qaqai muriku mai, mi inau kaa ka inuni purua mwa ne marefa wau qai arari rai rupasi ana rao ka puuti iana.”

28 Arani mwarao fato ngai ge ke wora fato i Betani, ina apanana ne akau iga na arito ina wai Jodan, ina agua ne fafagamaanu apuna iga o Jon kena.

29 Tana tangiana mai nikao, o Jon ke rea rao ko Jisas ne arao mai tangaa, make woi, “Qao ki ngaia ke arao mai kana! A karena na Sip iana o God, ne maemae rai tawo panira ana ka aerafa iata na inuni ina ano kaa!

30 Ngaia ngai kana ka ani nau qani tamasi nununa wau tangagamu ia, ina mataina nau wowoi ia, “Tana mwane ne qaqai muriku mai, ke tetefariau rao nikao, suria nga ngaia ke qani ogaoga mai makau kafu wora.”

31 Inau, make marefa qai girara woi na ani taa na mwane ki ngaia, makau fafagamaanu apuna mwa rainia ka wai rai fagagirara ana ka inuni i Israel kai onoono girara ki ngaia.”

32 O Jon ke mafata rainia ka tamasinga iana tangara ka inuni ira, e woi, “Inau kau rea ka Figona Apuna ne wato mai pania ka wawaiaro kana manga na kugau ia, make mai tageria.

33 Inau make ma qai girara woi na mwane taa ke kena, minga o God ne kasiau kau rao kau fagamaanu apuna rainia na wai, ke kafu wowoisia tangau ke, ne woi, ‘Igo ko pagai rerea ka Figona Apuna ne watowato mai afuria ki tana mwane, ke taotao afainia. Nga ngaia kena ka ani ne fafagamaanu apuna rainia na Figona Apuna.’

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

34 Inau kau qani rea, makau wowoisia wau tangagamu, ngaia ngai kena ki karena o God.”

35 Tana tangiana mai nikao, o Jon ke oga kena nikao afainiraurua ka rongoisuri iana ne erua.

36 A mataina o Jon ne rea rao ko Jisas ne arao, make woi tangaraurua, “Qao ki ngaia na karena Sip iana o God ke kana!”

37 Mataina na rongoisuri ne erua naru rongoa ne tamasi manga ngai ke, ngairaurua karu rao karu takua ko Jisas.

38 Jisas ke riri aporo mai, make reraurua, make fagateraurua ke woi, “Ataa kamuru garia kaa?” Ngairaurua karu aramia, makaru woi, “Rabae, ifai ko ogaoga iga kaa?” (A woita na “rabae” ke minim na “mwane ni fagausuringa.”)

39 Ua o Jisas ke woi, “Muru rao mai, kamuru rea mereamurua.” A mataina ngai kena ka arito ke pane noga. Hoi ngairaurua karu takua, maka rao ina agua ne ogaoga iga, makaru oga fainia i suria ka tangiana ngai kena.

40 Fitangitaurua o warua naru rongoa o Jon makaru rao suria o Jisas gena, ko Andru na goana o Saemon Pita.

41 Andru ke rao otooto rao tangaa ko goana ia, make woi tangaa, “Igamirua kamuru rogoia ka Mesaea.” (A woita na “Mesaea” ke minim na “Kraes.”)

42 Hoi Andru ke toraia ko Saemon tangaa ko Jisas. O Jisas ke ura ke qoretainia, make woi, “Igo ko Saemon i karena o Jon. A pagai fafauatamu rai o Kefas.” (A ataa ngai ke ke minim o Pita, na fau.)

43 Hoi tana tangiana mai nikao, mo Jisas ke tako rai rao ana ina provins i Galili. Ngaia ke rogoia ko Filip, make woi tangaa, “Ui arao mai suriau!”

44 Hoi o Filip kaa ka finua iana ki Betsaeda, a finua naru ogaoga iga o Andru mo Pita.

45 Imuri mai mo Filip ke rao ke rogoia ko Nataniel, make woi tangaa, “Igami kami rogoia ka mwane o Mosis ne segea iga na puka ni Lo ia, mina

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

maurukari na qani sege fagatogoana ia. Ngaia kena ko Jisas, i karena o Josef i Nasaret."

46 Hoi o Nataniel ke woi, "I naa. E marefa wau ka mwarao koro ni rao mai pania i Nasaret!" Hoi mo Filip ke aramia aporo rao, ke woi, "Ui rao mai kui rea mereamu!"

47 O Jisas ke rea mai ko Nataniel ne arao mai tangaa, make tamasi ke woi, "E kana ka mwane mwora ne wora mai iga na waro ni inuni Israel! A mwane ne marefa ni gira qaqanga ana."

48 Nataniel ke fagatea ko Jisas, "E tanu fea ko girarau kaa?" Jisas ke aramia aporo, ke woi, "Inau kau rego ina mataina no ogaoga iga na mamarugana na apenagai na woisia na fig ia, make kafu onigo wau o Filipi ia."

49 Hoi Nataniel ke aramia aporo rao nikao, make woi tangaa, "Rabae, igo kena ki karena o God! Igo kena ka Arafa ni Finua i Israel!"

50 Hoi o Jisas ke woi, "Efea, Igo ko tangamworani suria mwa woi inau kau woi tangago kaa, woi inau kau rego ina mataina no ogaoga ina mamarugana na apenagai na fig ia? Hoi igo ko pagai reregi ka apeni na mwarao rafaera wau tefaria ka ani ngai ke!

51 Au woi mwora wau tangagamu, nau woi tangagamu wau igamu kamu pagai rerea ka wawaiaro kana ne tatafatafa, mina enjel iana o God kai akau, makai watowato mai tangau, ki inau na Kare ni Inuni."

Jon 2

1 Imurina na tangiana ne eoru ne tefa, fagaauragifa ka taua i finua i Kena ina provins i Galili. Enana o Jisas minga ke e kena,

2 hoi mo Jisas mina rongoisuri iana maka nongira tangaa ka fagaauragifa kena nikao.

3 Hoi a mataina ne fato na waen panira na inuni ira, me enana o Jisas ke mai woi tangaa rainia, ke woi, "A waen igi ke fato panira ka inuni ira."

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

4 Hoi o Jisas ke tamasi tangaa, “Nana, Siana ko mai giruau woi qai tanua ka mwarao suria ne mamaunga ka mataina iaku ni arao mai rai fagaqao ana rainia ka ramwofa iaku.”

5 Kani ia ke woi tangara ka inuni na tatagara iga na ngaufa kena, “Mui tatanui nga ka mwarao ne wowoisi tangagamu.”

6 Iga na ngaufa kena ka nakai ka fau na garura tangai wai, na ani ne ono, tangai wasira ana rainira ka inuni gena, manga na kastom iata na Jiu. A fau na garura ka titi wai iga gena ke araria na titia iga ka ararina na tangafuru ne erua (20) kee ne eoru (30) na galon.

7 Hoi o Jisas ke woi tangara ka inuni na tatagara gena, “Mui fagawonusi ka fau na garura gena rainigi ka wai.” Ainuni ira ka ape afuri raorao ka mwarao igi make akau ke wonu menamenai wau nga.

8 Hoi ngaia ke woi tangara, “Mui apea ka nongana wai kena, maka mui toraia rao tangaa ka mwane iga na qauna na ngaufa rafa kaa.” Ingaira ka toraia rao tangaa ko wani ia,

9 make tono maraka ka wai ne orisi rai waen ia. Hoi ngaia ke ma ni girara ifai ke rao mai gaa na waen kena, nga mwa na inuni na tatagara gena ka girara. Hoi make onia mai ka mwane ne auragi faoru ia,

10 make woi tangaa, “Inago ki igia ka mamafata rainia raorao mwa ka waen koro tangara ka inuni. Hoi ke rao ke manga na totono ka qekaqeka minga ka kafu watera imuri ki tana waen rao. Migo ko manimani raorao mwa ka waen koro kaa make taua noga na mataina kaa ke!”

11 Ani ngai ke na fagaqaonga iana o Jisas ke tanua i Kena i Galili. Nga na faganegana na fagaqaonga iana o Jisas ngai ke ne tanua rai fagaqao ana rainia ka rarafa iana, mina rongoisuri iana ka tangamworani rainia.

12 Imurina mai na arani mwarao gaa mo Jisas, me enana, mina goana, mina rongoisuri iana ka wato i Kapanaum, maka oga ngai kana suri ka tangiana ne afaritama.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

13 E suguia mwa ni taua rao ka tangina rafa iga na Tefa Afarau iata na Jiu, mo Jisas mina rongoisuri iana ka akau i Jerusalem.

14 Hoi a mataina na mataro wau o Jisas ke rogoira wau ka mwane i rawona na Ruma ni Wogasifa ia na fafagaworingainigi na puruka, sip, mina kugau, make rogoira wau nikao ka mwane na fafagaorisingainigi na sirani na kokoa iga na qea iata.

15 Hoi o Jisas ke firigia ka waro tangai mwarao ne ramwosi rainia, make maengira ka arani inuni ka fura pania ka agua iga na Ruma ni Wogasifa ia, afainigi ka sip mina puruka iata, make forora aqaa wato fato ka qea iata na mwane na fafagaorisingai sirani ira, make sikirai ka ratani na sirani iata.

16 Make riri rao tangara ka mwane na fafagaworingai na kugau ira, make woi, “Mui mera fura ka mwarao gaa! Siana kamu tanua na Ruma iana Emaku kaa rai agua ni maket ana iamiu.”

17 Hoi mina a rongoisuri iana ka kafu takosia aporo ka tamasinga iga na Segesegefa Apuna, ne woi ia, “A takofa rafa rainia na Ruma iamu ke fufunuiau kaa.”

18 A mwane rafa iata na Jiu ka fagatea ko Jisas, ka woi, “A fagaqaonga taa ko gira tanua ana, kami gigirara woi igo ko nafuni na ramwofa rai maengira ana na inuni gaa?”

19 Ngaia ke aramira aporo make woi, “Manga mui totoringia wato ka Ruma ni Wogasifa kena, mi iga na tangiana ne eoru inau kau ragaia aporo akau iga.”

20 A mwane rafa ira ka woi tangaa, “Wari igo ko raragaia aporo akau iga ka tangiana ne eoru no woisia kena naa? A Ruma ngai kana ka tagarafia i suria ka tangafurui farisi ne efai matara eono (46).”

21 A Ruma ni Wogasifa ne tamasi nununa o Jisas kaa ke tatamasia ka apena mwa mereana.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

22 Hoi ka mataina ne afaraga aporo pania na maefa, a rongoisuri iana ira ka kafu takosia aporo ka tamasinga ngaia ne woisi, maka kafu tangamworani rainigi ka tamasinga iga na Segesegefa Apuna mina taa ne woisi o Jisas.

23 A mataina o Jisas ne oga i Jerusalem suria na tangina rafa iga na Tefa Afarau ana ia, arani inuni ka tangamworani rainia, suria na regi ka fagaqaonga ne tanui gena.

24 Mo Jisas ke marefa ni fagaugurira, suria ngaia ke qani girarara menamenai wau ka mangatata na inuni gena.

25 Fenaka ne marefa ko otai ni woisia tangaa ka inuni gena, mi ngaia mereana ke qani girara menamenai wau ka mangatata.

Jon 3

1 A mwane ne etagai iga na Farasi, na atana ko Nikodimas. Ngaia kena ka mwane rafa iata na Jiu.

2 Tana qongiana ne etagai, make rao mai tangaa ko Jisas, make woi tangaa, “Rabae, igami kami girara woi igo ka mwane ni fagausuringa ne kasigo mai o God, suria ne marefa ki tana inuni woi ni girara tanui ana na fagaqaonga no tatanui gena manga woi o God ke marefa afainia.”

3 Jisas ke aramia aporo, make woi tangaa, “Au woi mwora wau tangago, marefa wau ke etagai na inuni woi ni gira qanu ana ina arafanga iana o God, manga woi ngaia ke marefa ni worawora faoru aporo.”

4 Nikodimas ke fagatea aporo, ke woi, “Manga ifai ka inuni ne rafa noga ke worawora faoru aporo? Marefa wau nga ni girara qanu aporo ana nikao i oqana enana, maki worawora mai nikao ina aruata na worafa!”

5 O Jisas ke woi, “Au woi mwora wau tangago, marefa wau ko otai na inuni woi ni gira oga ana ina Arafaga iana o God, manga woi ngaia ke marefa ni worawora iga ka wai mina Figona Apuna.

6 Suria na kere kare ka wora mwa pania ka fefene, hoi mina inuni ka wora mai rai karena o God iga ka Figona Apuna.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

7 Siana ko pangapanga nau wowoi tangago wau kaa, ‘Igamu fato kena, kamui worawora faoru aporo.’

8 A roga ke gira roga ana mwa iga ka agua ne oqania. O gira rongoa ana mwa ka awawana, make marefa nui girara mwa woi ifai ke arao mai pania kena, mi ifai ke arao iga kena. Ngatakena nikao marefa nui girara ki ngatakena na inuni ne worawora faoru aporo rainia na Figona Apuna.”

9 Hoi mo Nikodimas ke fagatea nikao, “Nga ne tau tanu fea?”

10 Jisas ke aramia aporo, ke woi, “Nga igo ka mwane rafa ni fagausuringa iata na inuni Israel, make tanu fea ke marefa nui girara na rarona na agua kaa?

11 Au woi mwora wau tangago, igami kami tatamasi ka mwarao nami girara, maka mi tatamasi ka mwarao na mi qani regi. Hoi make marefaera wau nga woi namu oqania na mwarao nami tatamasi gaa.

12 Igamu ke marefa mui tangamworani rainiau ina mataina nau tamasi wau tangagamu na mwarao ina ano kaa, make manga ifai kamu gira tangamworani ana rainiau ina mataina nau tatamasi wau tangagamu na mwarao i Heven?

13 Marefa wau ki tana inuni woi ni gira akau ana i Heven tangai girara ana, nga inau mwa na Kare ni Inuni ne wato mai pania i Heven kau girara.

14 Mataina o Mosis afainira na Jiu na ogaoga iga na finua tatara, Mosis ke tawoa ka mwaa na tagarafia rainia na kapa, make naka akau iga ka auu na fagaurasia. Iga na agua manga ngai kana nikao ki ngaira ka pagai naka akau ka Kare ni Inuni,

15 ka arani inuni na tangamworani rainia ingaia ka nanafunia ka tafinga fuu.

16 O God ke komanira tefa ka inuni ina ano kaa, nga ngai ke ne mafata rainia mai na kare manimani iana ne etagai, woi otai ne tatangamworani rainia ke marefa ni maemae make nanafunia ka tafinga fuu.

17 O God ke marefa ni kasia mai ki Karena ina ano kaa rai mai tangatangaerata ana ka inuni, maake kasia mai tangai fagatafira ana ka inuni.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

18 Arani inuni na tangamworani rainia i karena, ko God ke marefa ni tangatangaerata, mina inuni ne marefa nai tangamworani rainia i Karena ke tangatangaerata suria ne marefa nai tangamworani rainia ka Kare manimani ne etagai iana o God.

19 Ngatakena nga o God ne fafagagetara na inuni ngai ke. I Karena o God ke rao mai ina ano kaa ke manga na mawetana ia, mina inuni ka ngaroitainia. Ngaira ka manga na inuni iga na agua ne rotorotoaga maka tatanui ka mwarao ne aera wau nga.

20 Ainuni na tatanui na aerafa ke marefa nai oqania ka mawetana. Marefa nai oqani rao ana iga ka mawetana fagaraia maka aerafa iata ke ranga mawe.

21 Hoi mo otai ne tatanui na agua mwora, ngaia ke arao tangaa ka mawetana. Mina mawetana kena ke fafagaqao rainia ka mwarao o God ne tanua iga na inuni kena."

22 Imuri mai, mo Jisas mina rongoisuri iana ka rao ka oga ina provins i Jiudia suria ka kere mataina, make fagamaanu apunaria ka inuni.

23 Jon nikao minga ke fagamaanu apuna i finua i Aenon, a finua ne fagarangia mwa i Salim, suria na agua ne rako iga ka wai mina ainuni na rako wau ka rao mai tangai fagamaanu apunarira ana.

24 (Mataina ngai ke ko Jon ke mamaunga nai kasia qanu ina peresin.)

25 Tana mwane na rongoisuri iana o Jon ne fagamaanu apuna ka mea faitogiri ki tana mwane iga na Jiu, rainia ka wasira ana na ape menamenai maka kafu fafagarafe.

26 Hoi mina rongoisuri iani o Jon ka rao tangaa maka woi, "Rabae, o girara ka mwane ne oga afainigo ina apanana tarau na wai i Jodan ia? O wani no qani tamasia tangara na inuni ira, ki ngaia ke fafagamaanu apunarira nikao na inuni gana, mina arani inuni ka arao nikao tangaa gana."

27 Hoi o Jon ke woi tangara, "Aa, e rao ko God ke ma ni watea ka ramwofa rai tanui ana, ngaia ke marefa ni gira tanui ana ka mwarao gena.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

28 Igamu kamu qani rongoa nau woisia ia, ‘Inau ke marefa ka Mesaea, hoi nga
o God ke kasiau mai inago rai fagananaua ana ka tara tangaa.’

29 Mui takosia ka mwane ne auragia na fefene. A fefene kena ka kani iana na
mwane kena. Hoi ki inau ke manga na goana na mwane kena, nau rao mai
rai nasia ka rongoa ana. Hoi ki ina mataina ne mataro mai ke totoraia kani
iana kena, kau rongoa ka ringina makau wawagewage wau.

30 Ngaia kana ke mai rafarafa, hoi mi inau kau mai watowato rao mwa.

31 Hoi ka inuni ne rao mai pania i Heven ke tefarira wau nga ka arani inuni.
Ainuni iga na ano kaa ki tangaa mwa ka ano kaa, make gira tamasi ana mwa
ka mwarao ina ano kaa. Hoi mina ainuni ne rao mai pania i Heven ke tefarira
wau nga ka arani inuni.

32 Ainuni kena ke tatamasi ka mwarao ne rongora make regi, hoi mina inuni
ke ma nai oqani rongora ana ka woita iana.

33 Hoi ka inuni na rongora na woita iana ka fagaqao woi o God ke mwora.

34 A mwane o God ne kasia mai ke mai tamasia ka woita iana o God, make
watea nga ka ramwofa iana na Figona Apuna fagaenani tangaa.

35 Emana ke oqa koro wau tangaa ki karena, make watea ka ramwofa tangai
arafa ana tangai ka arani mwarao.

36 Ainuni ne tatangamworani iga i Karena o God ke tafitafi tarai, hoi mo otai
ne ngangaroitainia ka inuni kena ke ma ni tawoa ka tafinga faoru, suria o
God ke mangariaga tangaa tarai.”

Jon 4

1 A Farasi ka rongoa woi o Jisas ke rako wau ka inuni ne tanura ka rao suria,
tefaria wau ko Jon ne fagamaanu apuna, make rako wau ka ani ne
fagamaanu apunarira.

2 Mako Jisas mereana ke marefa ni fagamaanu apunarira ki tana inuni, nga
mwa na rongoisuri iana ka tanua na agua kena.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

3 Mataina o Jisas ne girara woi na Farasi ka rongora ka tamasinga ngai ge, ngaia ke rao pania na provins i Jiudia, make aporo nikao ina provins i Galili.

4 Iga na raofa iana kena, ngaia ke qau qanu noga ina provins i Samaria.

5 Ngaia ke qanu nikao iga ka finua i Saeka irarona na provins i Samaria. A finua kena ke tao fagarangia mwa ka kere mwako o Jakob ne watea i karena o Josep.

6 Iga na agua kena ka kere wai karukaru ne taparia o Jakob ke taotao maunga iga kena. Hoi o Jisas ke rao, make oga irawona na wai karukaru ia, suria ne mamaeaga wau rainia na raofa iana kena. Mataina kena ka gupuna ritowangana ngai kana,

7 mina rongoisuri iana ira ka qani rao i finua ia, rai wori ngaufa ana tangara. Hoi a fefene ne etagai na ai Samaria ke rao mai rai mai tora wai ana. Mo Jisas ke mea tamasi rao ka fefene ia, ke woi tangaa, “Ui wateau ka wai qai tono.”

9 Ua kani ia ke woi tangaa, “Sei, igo kena ka Jiu, mi inau kaa ka fefene na ai Samaria, mako mai nongiau rai wai, woi nui tono kena!” (A Jiu ke marefa nai gira faku afainira ana ka ai Samaria.)

10 Jisas ke aramia aporo kani ia, “Igo kena ke marefa nui ono girara ka mwarao o God ne oqani watego ana, make marefa nui ono girarau nikao nau nongigo rai wai qai tono kaa. Manga nui girara, kui nongiau qai watego ka wai ni tafinga.”

11 Kani ia ke woi, “Mwane rafa, a wai karukaru kaa ke wato wau, migo kena nikao make marefa ni tonga mwarao nui apea akau mai rainia. Ifai ko apea rao iga na wai ni tafinga kena?

12 A wai karukaru kaa ki ngaia iuraka o Jekob ke mafata rainia tangagia kaa. Ingaia mina arani karena ira mina arani sip, mina arani puruka iana ka totono iga ka wai kaa. O katofigo woi igo kena ko rafa tefaria ko Jekob naa?”

13 Jisas ke woi tangaa kani ia, “Manga na inuni ka totonomia ka wai kaa manga ifai, make pagai mamata aporo ka riona,

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

14 hoi mina inuni ne totonomia na wai nau wawatea ke marefa wau ni gira mamata ana ka riota. A wai nau mamafata rainia kaa ke pagai afeafe irarona na inuni kena raorao mwa, make wawatea nikao ka tafinga fuu."

15 Kani ia ke woi tangaa, "A Mwane Rafa, ui wateau ka wai no woisia kena! Ki mwarao, maki siana ki mamata aporo ka rioku, maki siana qai pagai aporo mai i gaa, qai totora wai nikao."

16 Jisas ke woi tangaa aporo, "Ui rao, kui onia mai ko wani iamu, maka muru aporo mai."

17 Hoi kani ia ke woi, "Inau kaa ke marefa ni tonga o wani iaku." Mo Jisas ke woi, "O woi mwora ngai kena woi ma ni tonga o wani iamu.

18 Igo kena ko qani auragira mai inago ka mwane ne rima, mina mwane no memea oga ina mataina kaa ke marefa ko wani iamu mwora. Hoi ka agua no woisia tangau kena, ke mwora wau."

19 Kani ia ke woi, "A mwane rafa, nga nau kafu girarago rao ngai ke, woi igo kaa ki tana maurukari.

20 Inago ki iuramami na ai Samaria ka wowogasia ko God ina fungana kana, mi igamu na Jiu kamu woi nga i Jerusalem noga ka agua na wowogasia iga ko God."

21 Jisas ke woi tangaa kani ia, "Kaigo, ui tangamworani rainiau. E pagai arao mai ka mataina ne marefa mui pagai wogasi iga na fungana kaa, kee i Jerusalem iga na mataina namu wowogasia Emaka.

22 Igamu na ai Samaria ke marefa mui girara menamenai ko otai namu wowogasia kena. Hoi mi igami na Jiu kami girara ko otai nami wowogasia, suria nga panigami na Jiu ke rao mai na ani ne fafagatafira na inuni.

23 Hoi iga na mataina ne rao mai, ka inuni ka wowogasia mwora ke Emaka iga ka ramwofa iana na Figona Apuna. Ngaira na inuni manga ngai ge ke Emaka ne oqanira nai wowogasia. Nga ina mataina ngai kana ki ngaia noga ke kaa.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

24 O God ka Figona, mina inuni na wowogasia kai wowogasia iga mworafa mi iga na Figona Apuna.”

25 A kani ia ke woi tangaa ko Jisas, “Inau kau girara woi na Mesaea na woisia o Kraes ke pagai rao mai, ka mataina ne arao mai, ki ngaia ke kafu fafakani tangagami ka arani mwarao.”

26 Hoi o Jisas ke woi, “Nga inau nau tamasi afainigo kaa ko wani ngaia.”

27 Hoi a mataina ngai kana, mina rongoisuri iana ira ka aporo mai pania ka finua ia, maka mai panga rainia wau ko Jisas, suria na mai rogoia ne memea tamasi na fefene ia. Maake marefa ki tana fitangita na mwane gena, woi ni fagatea, “I naa, ataa ko oqania?” kee ni fagatea, “Nga ne fea ko mea tamasi na fefene kaa?”

28 Ua a fefene ia ke rao pania sio ka mwarao tangai wai iana ia, make aporo i finua, make woi tangara ka inuni ira,

29 “Mui rao mai kamu rea ka mwane kana. E woisi tangau fato ka arani mwarao nau qani tanui. Ngaia wari na Mesaea ia ngai kana?”

30 Hoi ainuni ira ka fura pania ka finua ia, maka rao ka rea ko Jisas.

31 Ina mataina ngai kena, mina rongoisuri iana ira ka nongia ko Jisas, ka woi, “Rabae, ui ngau rao noga!”

32 Ua mi ngaia ke woi tangara, “A ngaufa iaku nau ngaua, ki igamu kena ke marefa mui girara.”

33 A rongoisuri iana ira ka faifagati mereata, ka woi, “Mu rea mwa maki tana inuni ke watea noga rai ngaufa?”

34 Mo Jisas ke woi tangara, “Nga na ngaufa iaku nau oqania, qai tautau woita iana ka ani ne kasiau mai kaa makau fafagafatongia ka tagaranifa ne mafata rainia mai tangau kau tatagarafia kaa.

35 Raorao mwa ka inuni ka wowoi, ‘A fagaifa mwa ne efai pania na mataina na fasifasi iga make taua rao ka mataina na opaopa iga.’ Hoi makau wowoi

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

tangagamu wau, mui rerea menamenai noga ka mwou kena, a ngaufa gena ke qani maua fato noga, ne araria noga namui opaoparia!

36 Ainuni ne opaoparia na ngaufa kena ke tawoa ka maena iga ka tagaranifa iana, make opaoparia ka ngaufa na tafinga fuu. Hoi ka inuni ne fasifasi, mina inuni ne opaopa, karu wawagewage faku wau nga.

37 A tamasinga ne woi ia, ‘Ainuni ne etagai ke fasifasi, mi tana inuni ke opaoparia.’ Ka woita ngaia ke mwora noga kaa.

38 Inau kau kasigamu rai oparia ana ka mwou ne marefa mu tagarafia kena. Ainuni getera ka tagarafia kena, migamu kamu tawoa rao mwa ka mwarao ne wora iga na mwakomwoaganifa iata.”

39 E rako wau ka ai Samaria na ogaoga i finua kena, na tangamworani rainia ko Jisas suria na woita iana na fefene ia ne woi, “E woisi tangau fato ka arani mwarao nau qani tanui.”

40 Hoi mataina na inuni ira na rao tangaa ko Jisas, ngaira ka nongia woi ni oga afainira rao noga, mi ngaia ke oga kena i suria ka tangiana ne erua.

41 Hoi rainigi na tamasinga iana, e rako wau ka inuni gena na tangamworani rainia ko Jisas,

42 maka woi tangaa ka fefene ia, “Ina mataina kaa, ki igami kami tangamworani noga rainia, marefa woi suria ka mwarao no woisi igi, maki suria igami mereamami kami rongoa ki ngaia, maka mi girara nga woi ngaia kana ka Fagatafi tangaa na inuni ina ano kaa.”

43 Imurina mai ne oga suria na tangiana ne erua i finua ia, o Jisas ke rao nikao tangaa ki ina provins i Galili.

44 Rainia ko Jisas mereana ke qani woisia, “A maurukari ka takotako fagafigaira, nga mwa i finua iata mereata ke marefa.”

45 Mataina ne mataro wau kena, ainuni i finua gena ka kanakanasia. Ngaira ka qani rao i Jerusalem tangaa ka tangina rafa iga na Tefa Afarau ia, maka qani regi ka arani mwarao ne tanui ina mataina ngaia.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

46 Hoi o Jisas ke aporo mai tangaa ka finua i Kena i Galili, na finua ne orisia iga na wai ke tao rai waen ia. Mataina ne ogaoga i finua kena, mi tana mwane rafa ne etagai i finua i Kapanaum, ne tatagara tangaa na arafa ni finua, ki karena na kere mwane ke matoro rafaera wau.

47 Hoi ka mataina ne rongoa woi o Jisas ke arao mai pania na provins i Jiudia, ne arao mai tangaa na provins i Galili, mina mwane rafa ia ke afaraga ke rao tangaa make nongia woi ni arao mai afainia i Kapanaum ki fagakorofia ki karena ne suguia mwa ni mae.

48 Hoi o Jisas ke woi tangaa, “Igamu kamu oqani regi ana ka fagaqaonga mina agua ni takoufa, maka mu kafu tatangamworani.”

49 Mina mwane rafa ia ke woi nikao, “A mwane rafa igo, ui rao mai afainiau make kafu maemae ki kareku.”

50 Hoi o Jisas ke woi, “Ui aporo, i karemu ia ke korokoro rao mwa!” Ua a mwane rafa ia ke tangamworani rainia ka tamasinga iana ia, make aporo.

51 Hoi e tangi mai na mataina ne qau ke arao wau kena, mina kare iana ka rao worosia mai ka fagarongoa woi i karena ke koro noga.

52 A mwane rafa ia ke fagatera aporo, ke woi, “Mataina taa ke faganega rai koro aporo ana iga kareku kena?” Kare iana ira ka woi tangaa, “I ritowa i nanora ia ke faganega ke gawaa rao iga pania na mafanafana ana ia.”

53 Hoi emana na kere mwane ia, ke girara rao nga woi na mataina ne woi tangaa iga o Jisas ia ngai kana ne woi tangaa ia, “I karemu ia ke korokoro rao mwa.” Hoi imurina na agua ngai ke, a mwane rafa ia mina arani inuni na ogaoga i ruma iana ira ka tangamworani rainia ko Jisas.

54 Ani kaa na fagaqaonga ko Jisas ke tanua na mataina ne rao pania na provins i Jiudia tangaa na provins i Galili. Ani ngai ke ka ruata na fagaqaonga ne tanua ina provins i Galili.

Jon 5

1 Imuri mai, mo Jisas ke akau i Jerusalem, suria na tangina rafa iata na Jiu.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

2 A finua i Jerusalem kena, ki tana qiroqiro rafa na wai, ke taotao iga kena. E tao aworana mwa ka maana na para na woisia rainia na 'Maana tangara na Sip.' A qiroqiro na wai kena ka apena na apapa rafa ne erima ke tao rifuia. Iga na tamasinga i finua kena ka woisia i Betesda.

3 E rako wau ke tefa ka inuni ne tanura na atani wau mwa na ape aera na taotao ina apapa gena. Tana inuni gena ka guru, tana inuni gena ke mae tagapasi ka apeta, tana inuni gena ke mae ki tana uwata.

5 Hoi tana mwane ne taotao i ruma kena, ka mwane ne ape aera ke taua ka tangafurui farisi ne eoru matara ewaru (38).

6 Jisas ke wau rea ne taotao, make ono girara woi na mwane kena ke qani tao qorafu wau, hoi make woi tangaa, "O fea oqania nui koro?"

7 A mwane ne matoro ia ke aramia make woi, "A mwane rafa, inau kaa ke marefa ka inuni ni totoraiau wato iga na qiroqiro kana ina mataina na wai kena na aroarongaia kena. Nga na mataina nau oga kau raparapa mi tana inuni ka mai qaqainago wau."

8 Ua o Jisas ke woi tangaa ko wani ia, "Ui afaraga, kui tawoa ka qanamu, makui taworagofa rao."

9 Mataina ngai kana, mo wani ia ke koro nga, hoi make afaraga akau, make tawora ka qanana, make taworagofa wau ke rao. Tangiana ngai ke ka Sabat.

10 Hoi a mwane rafa iata na Jiu ira ka woi tangaa ka mwane ne fagakorofia aporo o Jisas ia, "Tangiana ngaeka kaa ka Sabat, hoi ka lo iaka ke apu tangago rai torai ana iga ka qanamu."

11 Hoi o wani ia ke aramira aporo, "Ingaia na mwane ne fagakorofiau kaa ke woi tangau, 'Ui tawoa akau ka qanamu makui taworagofa.' "

12 Ngaira ka fagatea aporo, "Otai ka mwane ne woisia wau tangago nui tawoa akau na qanamu makui taworagofa kena?"

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

13 A mwane ne fagakorofia o Jisas ia, ke marefa nikao woi ni girara, woi otai ke fagakorofia kena, suria ne rako wau ka inuni ina agua ngai kena, mo Jisas ke tari osi wau ke rao.

14 Hoi imurina mai nikao, mo Jisas ke tarafua ko wani ia irarona na Ruma ni Wogasifa, make woi tangaa, “Ui rego sio ina mataina kaa ko koro noga. Hoi ki siana ko tatanui nikao ka agua iga na aerafa, rea wau maka agua ne aera wau nga ke wora tangago nikao.”

15 Hoi o wani ia ke rao, make woi tangara ka mwane rafa iata na Jiu ira, “Nga o Jisas ke fagakorofiau kaa.”

16 Hoi ngaira ka faganega rai tamasi aerisia ana ko Jisas, suria ne fagakorofia ko wani kena iga ka Sabat.

17 O Jisas ke aramira aporo ka mwane rafa ira, make woi tangara, “Emaku ke tatagara maunga, hoi ki inau nikao minga kau tatagara.”

18 Tamasinga ne tanua o Jisas kaa, ka mataina na mwane rafa iata na Jiu ira na rongoa, ka oqania nga woi nai nafuia ko Jisas ki mae nga rainia. Marefa woi suria mwa ne tanua na agua iga na Sabat kena, maki suria ngaia ne tamasi ke wowoi o God ke Emana. Iga na agua ngai ke, nga ne woi ngaia kena mo God karu tagai faiaworagi mwa.

19 Jisas ke mera tamasi aporo ka mwane rafa iata na Jiu ira, “Au wowoi mwora wau tangagamu, inau i Karena o God ke marefa qai tanui mereaku ka mwarao suria ka takofa iaku mereaku. Inau kau gira tanui ana mwa ka mwarao nau reregi ne tatanui Emaku. A mwarao ne tanui Emaku, inau nikao minga kau tatanui.

20 Rainia Emaku ke komaniau tefa wau ki inau i Karena, make fagareau fato rainigi ka mwarao ngaia mereana ne tanui make pagai fafagareau nikao rai ka mwarao rafa wau, migamu kamu pagai papanga rainigi wau.

21 Manga nikao Emaku ne raragaira aporo ka inuni na mae, make watera na tafinga, hoi ki takena nga ki inau i Karena o God kaa, au wawatera ka tafinga ka inuni nau oqanira.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

22 Emaku mereaku ke marefa ni fafagagetara ka inuni, hoi make wateau ka ramwofa ki inau i Karena rai fagagetara ana ka inuni.

23 Emaku ne tanua ka agua kaa ki mwarao maka ainuni kai takotako fagaakaufia ki inau i Karena, manga na takotako fagaakaufia Emaku. Otai na inuni ne marefa ni takotako fagaakaufiau, ke marefa ni takotako fagaakaufia ke Emaku ne kasiau mai kaa.

24 Au woi mwora wau tangagamu, otai na inuni ne rongoa na woita iaku, make tatangamworani rainia ko God ne kasiau mai kaa, ainuni ngai kena ke nanafunia ka tafinga fuu. O God ke marefa ni fafagaetangira ka inuni gena, suria ngaira gena ka tarau noga pania ka maefa tangaa ka tafinga.

25 Au woi mwora wau tangagamu, ina mataina ne arao mai, nga na mataina kena ki ngaia fato noga ke kaa, na inuni na mae ira na pagai rongoa ka ringiku i Karena o God, mina inuni gena ka rongoau, ka arao suriau maka tafitafi.

26 Ngaia Emaku ke nafunia ka ramwofa rai mafata rainia ana ka tafinga, hoi mingaia ke watea ki inau i Karena ka ramwofa rai mafata rainia ana ka tafinga.

27 Ngaia ke qani wateau ki Karena ka ramwofa, woi inau qai gira fagagetara ana ka inuni, suria inau ka Kare ni Inuni.

28 Siana kamu papanga rainia na agua kaa, e pagai taua ka mataina na arani inuni na taotao iga na anoano gana ka pagai rongoa ka ringiku,

29 maka pagai furafura mai panigi ka anoanota gena. Ainuni na tanui na agua koro ka tafitafi, mo otai na inuni na tanui na agua aera ke fafagaetangira.

30 Inau ke marefa qai gira tanua ana ka mwarao suria ka mangataku mereaku. Au fafagagetara ka inuni suria mwa ka woita iana Emaku, hoi ka fagagetanifa iaku ke oto wau nga, suria ne marefa qai oqani fagagetara ana suria ka faioqanifa iaku, makau fafagagetara mwa suria ka faioqanifa iana na ani ne kasiau mai kaa.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

31 Rao ki inau kau tatamasiau mwa mereaku tangara ka inuni, marefa nai gira tangamworani ana rainigi ka woita iaku.

32 Hoi inau kau nafunia ki tana inuni ne tamasi na mwarao rainiau mereaku. Makau girara ka mwarao ne wowoisi rainiau gena ne mwora wau.

33 Igamu kena, kamu qani kasira ka kare iamiu ka rao tangaa ko Jon ne fagamaanu apuna ka mea tamasi, maka agua ne tamasi tangara o Jon, ka agua mwora rainiau.

34 Inau kaa ke marefa qai fafagauguria ki tana inuni ni tatamasia ka mwarao koro rainiau, makau woisia mwa ka woita iana o Jon ki tatamanigamu kamu nanafunia ka tafinga faoru.

35 Jon ke manga na laet ne mawe koro wau ia, maki suria mwa na kere mataina aqouqou mi igamu kamu wagewagesia wau.

36 Hoi ka mwarao nau tatanui gaa ke tefari wau nga ka mwarao o Jon ne woisi. A fagaqaonga nau tataniu gaa kau tanui iga ka ramwofa iana Emaku ne kasiau mai kaa. Mina fagaqaonga nau tataniu gaa ke fagaqao woi Emaku ke kasiau mai kaa.

37 Emaku ne kasiau mai kaa ke tamasi noga ka mwarao koro rainiau. Hoi ki igamu kena ke marefa wau namu rongoa ka ringina, make marefa wau namu regi noga ka maana.

38 Igamu kena, ke marefa wau ka woita iana ni tao ina mangatamiu, suria igamu kena ke marefa wau mu gira tangamworani ana rainiau na mwane ne kasiau mai kaa.

39 Igamu kamu totomania raorao mwa ka Segesegefa Apuna kena, woi igamu kamu pagai rorogoia iga ka tafinga fuu, maaka Segesegefa Apuna kena ki nga inau ke tatamasiau mwa kena!

40 Maka fenaka manga ngai kena, mi igamu ke marefa mu oqania rai rao mai ana tangau woi namui tawoa ka tafinga kaa.

41 Inau ke ma qai oqani ka woita koro panira ka inuni rainiau,

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

42 suria inau kau giraragamu, woi igamu ke marefa mu oqa koro tangaa ko God i mangatamiu.

43 Inau kaa, kau rao mai iga ka atana Emaku, mi igamu kamu ngaroitainiau kena. Maki manga tana inuni ki rao mai iga ka atana mereana, ka ki igamu kamu oqania wau.

44 Igamu kamu oqanira woi na inuni kai fafagaakausigamu, mi igamu mwa ke marefa mui ofongia woi o God mereana ki fafagaakausigamu kena. Nga ngai ke, ne asa wau namu tangamworani rainiau kaa.

45 Siana kamu tatakosia, woi inau kau tangatangaeramiu i maana Emaku. Marefa ngaia. Nga o Mosis na mwane namu tako woi ne tatamanigamu ki ngaia ke pagai tangatangangaeramiu.

46 Manga igamu kamu tangamworani rainia ko Mosis, igamu maka mu tangamworani rainiau, suria nga ngaia ke sege fagatogoaku kaa.

47 Maki suria igamu ke marefa mu tangamworani rai ka agua ne segera o Mosis, make tau tanu fea kamu tangamworani rainigi na woita iaku?”

Jon 6

1 Imuri mai, mo Jisas mina rongoisuri iana ka tarau i tana apanana na rawona na wai i Galili, i tana atana na wai kena ki Taebirias.

2 Apena fakunga rafa na inuni ka arao suria ina mataina ngai kena, rainia ngaira na qani regi ka fagaqaonga rafa ne tanui rai fagakorofira ana ka inuni na matoro.

3 Jisas ke akau iga ka kere fungana, make koa afainira ka rongoisuri iana ira ngai kana.

4 Ina mataina ngai kana, ka tangina rafa iata na Jiu na woisia rainia na Tefa Afarau ke fagarangi mai noga.

5 Jisas ke ono rao, make rea ka apena fakunga rafa na inuni na arao mai tangaa, hoi make woi tangaa ko Filip, “Ifai ka gira wori ana iga na ngaufa ne arararia na arani inuni gaa?”

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

6 Ngaia ke fagatea ka agua kaa, rainia ne oqani ofongia ana ko Filip, suria ngaia ke qani girara ka mwarao ne pagai tanua.

7 Hoi o Filip ke aramia aporo, “Ei! Manga woi igia ke tonga tangarau ne erua (200) na sirani iaka, nai woria rainia na ngaufa, make marefa wau ni arararira ka inuni ne rako tefa gaa nai fafaitopitopi rainia.”

8 Tana fitangita na rongoisuri iana ira ko Andru na goana o Saemon Pita ke woi tangaa ko Jisas,

9 “Tana kere mwane ke e kaa, ne nafunia ka kere purete ne erima na tagarafi rai na bali, mina kere guana siare ne erua, maake ma ni arararira ka ngaufa kaa ka arani inuni gaa.”

10 Hoi o Jisas ke woi tangara ka rongoisuri iana ira, “Mui woi tangara ka inuni gaa, kai wato kai oga fatara.” Agua kena ka mwani raua ki iga kena, mina inuni ira ka wato ka oga iga. Ainuni gaa ke rako tefa wau, e rao ke taua nga ka qera ne erima (5,000) na mwane.

11 Jisas ke tawoa ka kere guana na purete ne erima ia, make tamasi tangasi tangaa ko God rainigi, make wotonira ka arani inuni ira. Ngatakena mwa nikao ne tanua na kere guana na siare ne erua ia. Arani inuni ira ka ngau raorao mwa maka masu wau.

12 Mataina na arani inuni ira na ngau ka masu, Jisas ke woi tangara rongoisuri iana ira, “Mui rugunia faku ka ngaufa na ngau kasigi gaa, marefa ni koro woi nai fafagaerisi ka ngaufa gaa.”

13 Hoi arongoisuri iana ira ka rugunia faku ka ngaufa igi, maka fagawonusi rainigi ka faini na tangafuru ne etagai matara erua. Nga ngai gi na ngaufa na ngau kasigi na purete ne erima ina mataina na inuni ira na ngau fato ngai ge.

14 Mataina na inuni ira na rea na fagaqaonga ne tanua ia, ngaira ka woi, “E mwora wau, o wani kaa wari ka maurukari na nanasia woi ne arao mai ina ano kaa ia ngai ke!”

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

15 Iga na mataina ngai kena o Jisas ke qani girara rao ka takofa iata na inuni gena woi na oqani girua ana ki tao rai Arafa ni finua. Hoi make rao panira ke oga getea iga ka fungana ia.

16 Mataina ne manurafi mai, a rongoisuri iana ira ka wato i wai ia.

17 Make qongi mai, mo Jisas ke mamaunga woi ni arao mai tangara. Hoi maka rao ka tage iga ka qauta iata, ka rao tarau i wai ia tangaa ki Kapanaum.

18 Pania na mataina ngai kana, apena roga rafa ke taura irarona na wai ia, ke tanua ka wai ia ke aera wau.

19 Mataina na rongoisuri iana ira na faruta ka fagatauria rao na one, ngaira ka rea ko Jisas ne taworagofa ke arao mai i wai ia, ke mai fagarangia ka qauta ia mina rongoisuri iana ira ka maagu wau.

20 Hoi mo Jisas ke mira tamasi mai, “Ei, siana kamu mamaagu. Inau ngai ke!”

21 Hoi mi ngaira ka kafu oqania woi ni tage iga ka qauta ia. Hoi ka gaparira mwa minga ka goto qanu ina agua na arao tangaa ia.

22 Tana tangiana mai nikao, afakunga na inuni na oga aporo wau irawona na wai ia ka girara woi na qauta mwa ne etagai ke tao kena, maka girara woi o Jisas ke marefa ni tage afainira ka rongoisuri iana ira maka tage mwa ka rao getera.

23 Hoi tana qauta i Taebirias ka goto mai iga ka agua o Jisas ne tamasi tangasi tangaa o God iga rainigi na ngaufa ne fagangaura rainira na inuni ira.

24 Hoi a mataina na fakunga ni inuni ira ne ma nai rea ko Jisas afainira ka rongoisuri iana, ngaira ka tageri ka qauta igi maka tarau i Kapanaum, arao tangai gari ana ko Jisas.

25 Mataina na inuni ira na rao ka rogoia o Jisas ina apanana tarau na wai ia, maka woi, “Rabae, ina mataina taa ko rao mai kaa?”

26 Hoi o Jisas ke aramira aporo ka inuni ira, “Au wowoi mwora wau tangagamu, igamu kena ke ma mu gariau suria namu regi ka fagaqaonga gaa, maka mu gariau suria namu ngau kamu masu rainia ka purete ia.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

27 Siana rai mwakomwoaga ana rai ka ngaufa ne kakaga mafarufaru rao mwa gena, minga kamui mwakomwoaga tangaa ka ngaufa ne taotao tarai make wawategamu na tafinga fuu. Hoi inau na Kare ni Inuni kau pagai wawategamu ka ani ngai ke na ngaufa, suria o God Emaku ke qani usuiau rai tanu ana."

28 Hoi maka fagatea ko Jisas, "Agua ataa ko God ne oqania tangagami rai tanua ana?"

29 Jisas ke aramira, ke woi nikao, "Nga na mwarao o God ne oqania ke manga kaa, igamu kamu tatangamworani rainiau na mwane o God ne kasiau mai kaa."

30 Hoi ainuni ira ka woi, "Ani taa na fagaqaonga ko pagai tanua, kami rerea maka mi tatangamworani rainigo? Ataa ko pagai tanua?

31 Iuraka ira ka ngaua ka ngaufa iga ka finua tatara, manga na Segesegefa Apuna ne woisia ia, 'Ngaia ke watera ka ngaufa pania i Heven ka ngaua.' "

32 Jisas ke woi tangara, "Au woi mwora wau tangagamu, o Mosis ke marefa ni wategamu ka ngaufa pania i Heven, nga Emaku ke wawategamu na ngaufa mwora pania i Heven.

33 Suria na ngaufa iana o God ki inau na ani inau nau wato mai pania i Heven, ne mai wawatera ka tafinga tangara ka inuni ina ano kaa."

34 Ngaira na inuni ira ka nongia ko Jisas, "A mwane rafa, ui wategami ka ngaufa kena tatarau mwa."

35 Hoi o Jisas ke tamasi tangara, "Nga inau ka ngaufa ni tafinga, otai na inuni ne arao mai tangau make tatangamworani rainiau, marefa ni pagai magau make marefa ni pagai mamata ka riona.

36 Hoi makau wowoi tangagamu wau, fenaka namu qani reau minga ke marefa namu tangamworani rainiau.

37 Arani inuni ne mafata rainira Emaku tangau ira ka arao mai tangau, make marefa qai gira maengira ana.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

38 Rainia inau kau wato mai pania ki Heven, make marefa qai mai tanua ka faioqanifa iaku mereaku, minga kau mai tanua ka faioqanifa iana Emaku ne kasiau mai kaa.

39 Hoi ki ngaia na faioqanifa iana Emaku ne kasiau mai kaa, woi siana qai fafagatarupea ka fitangita na inuni ne mafata rainira mai tangau ira. Minga qai raragaira afaraga fato iga ka fagafatongina na ano kaa.

40 Emaku ke oqanira ka arani inuni na onoono girarau woi i Karena, maka tatangamworani rainiau ka nanafunia ka tafinga fuu. Mi inau kau pagai raragaira afaraga iga ka fagafatongina na ano kaa."

41 Iga na mataina ngai kena ka mwane rafa iata na Jiu ira ka faganega rai togiria ana suria ne woi ngaia ka ngaufa ne wato mai pania i Heven.

42 Hoi ainuni ira ka woi, "O wani kaa, ko Jisas ngai ke, i karena o Josep. Igia ka girara fato noga ke emana me enana. Hoi ki nga ne fea ngai ke ne wowoi, woi ngaia ke wato mai pania i Heven kaa?"

43 Hoi o Jisas ke aramira aporo, "Oe, siana rai faitogiri ana mereamui kena!

44 Nga Emaku ke kasiau mai kaa. Rao ke Emaku ke fagaotoa ka inuni tangau mai, ainuni ngai kana ke gira rao mai ana tangau. Hoi mi inau kau pagai raragaia afaraga akau ka inuni kena pania ka maefa iga ka fagafatongina na ano kaa.

45 A tamasinga na maurukari na qani segea ke woi, 'Nga o God ke fafagausurira ka arani inuni.' Otai wau mwa ne rongoa menamenai o God Emaku, ki ngaia ke arao mai tangau.

46 Marefa ke etagai na inuni ni rea o God Emaku, nga inau mwa na ani nau rao mai pania, kau rea.

47 Au woi mwora wau tangagamu, ainuni ne tatangamworani rainiau ke nanafunia ka tafinga fuu.

48 Nga inau kaa ka ngaufa ne mamafata rainia na tafinga.

49 Fenaka iuramiu ka ngaura ka manna iga na feeru ia, minga ka mae.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

50 Hoi maka ngaufa ne wato mai pania i Heven kaa ke, ka inuni ne ngaua ke marefa ni gira mae ana.

51 Nga inau ka ngaufa ni tafinga ne wato mai pania i Heven! Rao ko otai ne ngaua na ngaufa ngai ke ke pagai tafitafi tarai. Nga na ngaufa ngai ke ka apeku. Au mafata rainiau mereaku rai fagatafira ana ka inuni ina ano kaa."

52 A mwane rafa iata na Jiu gena ka mangariaga maka faitogiri mereata ka woi, "E tanu fea ko wani kaa ke mafata rainia na fisigona na apena ka ngaua kaa?"

53 Hoi o Jisas ke woi tangara ka inuni ira, "Au woi mwora wau tangagamu, e rao ke marefa mui ngaua ka apeku, make marefa mui totonomia ka gapuku na Kare ni Inuni, igamu kena ke marefa mui pagai nanafunia ka tafinga mwora.

54 Otai ne ngaua na apeku make totonomia na gapuku, ngaia ke nanafunia ka tafinga fuu, makau pagai raragai afaraga akau iga ka fagafatongina na ano kaa.

55 Nga na apeku ka ngaufa mwora, mina gapuku ka tonofa mwora.

56 Ainuni ne ngaua na apeku make totonomia na gapuku, ngaia ke ogaoga afainiau, mi inau kau ogaoga afainia.

57 Nga Emaku ne kasiau mai kaa, ke mamafata rainia ka tafinga tangau. Ngatakena nikao inau kau mamafata rainia ka tafinga tangaa ko otai ne ngauau.

58 Hoi ki ngaia ke kaa ka ngaufa ne wato mai pania i Heven. Ngaia ke marefa ni manga na manna na ngaua iuramiu ira, maka mae ira. Ko otai na inuni ne ngaua na ngaufa ngai ke, ngaia ke tafitafi tarai."

59 Jisas ke tamasia ka fagausuringa ngai ge iga na ruma ni fakunga i Kapanaum.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

60 Rako wau ka tefa ka rongoisuri iana o Jisas, na rongoa na tamasinga ngai ke, maka woi, “A fagausuringa ngai ke ke qara tefa wau rai tako matafa ana rainia. Marefa ko otai ne oqani rongoa ana.”

61 Hoi o Jisas ke girara mereana mwa woi ngaira gena ka fafaitogiri mereata rainia ka fagausuringa ngai ke. Hoi make fagatera, ke woi, “Efea! Nga na afagausuringa kaa ke tanugamu ke marefa namui oqani rao ana suriau ka naa?

62 E manga ifai manga mu rereau na Kare ni Inuni ne akau aporo tangaa na agua ne oga mai iga inago ia?

63 Ngaia mwa na Figona Apuna ke mamafata rainia ka tafinga, marefa iga ka ramwofa iana na inuni. Nga na woita nau woisi wau tangagamu igi ke rao mai pania ka Figona Apuna ne mafata rainia na tafinga.

64 Hoi tana fitangimiu gena ke marefa nai tangamworani.” Jisas ke qani girara fato mai inago ko otai na inuni ne marefa nai tatangamworani mina ani na mwane ne pagai fafaganafu rainia.

65 Hoi o Jisas ke woi nikao, “Ngaia nga nau woisia tangagamu na agau kaa ia. Rao ke Emaku ke marefa ni tatamanigamu, marefa mu gira rao mai ana tangau.”

66 Iga na mataina ngai kana, e rako wau ka rongoisuri iana na arao suria gena na rao pania make marefa nai oqani rao suria ana.

67 Hoi o Jisas ke fagatera ka rongoisuri iana na tangafurui mwane ne etagai matara erua ira, ke woi, “Mi igamu kamu fea? Mu oqani rao ana nikao?”

68 Hoi o Saemon Pita ke woi, “Arafa, mako otai sio mwa kami arao tangaa? Nga igo ko nafunia ka woita rainia na tafinga fuu.

69 Maka mi tangamworani rainigo maka mi girara woi nga igo kena ka ani no Apuna no rao mai pania ko God.”

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

70 Hoi o Jisas ke woi tangara, “Inau kau usuigamu na tangafurui mwane ne etagai matara erua. Maka fenaka ne manga ngai kena, maki tana fitangimiu igamu kena, ke manga na ataro ia!”

71 Ngaia ke tamasi suria ko Jiudas i karena o Saemon Iskariot. Fenaka, woi o Jiudas ki tana fitangita na tangafurui mwane ne etagai matara erua ira, maki nga ngaia ke fafaganafu rainia ko Jisas.

Jon 7

1 Imuri mai, Jisas ke raofia ka provins i Galili, marefa ni oqani rao ana ina provins i Jiudia suria na mwane rafa iata na Jiu gena ka oqani nafuia ana ki mae.

2 Iga na mataina ngai kana ke sugui mwa ni taua rao ka tangina rafa, na woisia na Tangina Rafa iga na Rofu.

3 Hoi mina goana o Jisas ira ka woi tangaa, “Ei, ui rao ina provins i Jiudia ina mataina nga kaa, ka inuni na rao surigo ira, makai regi ka tagaranifa nui tatanui!

4 Manga otai ne oqania na inuni nai gigirara, ma ni araria ni pupunufia mereana ka ramwofa iana. Ui fagaqao rainia ka ramwofa iamu tangara ka inuni ina ano kaa.”

5 Ingaira mereata na goana o Jisas gena, make marefa nai tangamworani rainia.

6 Jisas ke aramira aporo ke woi, “E mamaunga ni taua ka mataina iaku tangai fagaqao ana tangara ka inuni. Migamu kamu tako woi qai fafagaqao rai ka mwarao ina mataina namu oqania kena.

7 Ainuni iga ano kaa ke marefa nai gira maeronganigamu ana, minga ki inau mwa ka mamaeronganiau suria nau tatamasia woi na taufanata ke aera.

8 Mui rao tangaa ka tangina rafa kana. Inau ke marefa qai arao iga, suria ne mamaunga ne taua ka mataina iaku.”

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

9 Mataina o Jisas ne mera tamasi fato rao manga ngai ke, make oga aporo sio ina provins i Galili.

10 Imurita na goana o Jisas ira na rao fato tangaa na tangina rafa ia, mo Jisas ke rao nikao, make marefa ni rao mawe minga ke rao aqaqa wau ke rao.

11 A mwane rafa iata na Jiu ka onoono tangaa ko Jisas iga ka tangina rafa ia, minga ka fafagate ka wowoi "Ifai ngaia o wani ke?"

12 Iga na fakunga ni inuni gena ka faifafangori wau rainia ko Jisas ka wowoi ki tana inuni, "Ingaia kana ka mwane koro," mi tana inuni ka wowoi, "E marefa. O wani ngai kana ke fafagaqekaqekara mwa ka inuni."

13 Hoi mina ainuni ira ka maagutainira ka mwane rafa iata make marefa nai tamasi mawe.

14 Hoi a mataina ne rao ke taua nga na gupuna na tangina rafa ia, mo Jisas ke rao irawona na Ruma ni Wogasifa ia, make faganega rai fagausurira ana ka inuni.

15 A mwane rafa iata na Jiu ira ka pangaa wau, maka woi, "E tanu fea ko wani kaa ke girara tefa wau kaa, make marefa ni sukuru kana?"

16 Hoi o Jisas ke aramira, "Agua nau fagausurira rainia na inuni gaa, ke marefa ka fagausuri nga iaku mereaku, minga ka fagausuringa ne rao mai pania ko God ne kasiau mai kaa.

17 Hoi ainuni ne oqani rao suri ana na mwarao God ne oqani ka inuni kena ke gigirara woi na mwarao nau woisi gaa ke rao mai pania ko God, make girara woi na fagausuringa gaa ke marefa ki inau mereaku.

18 Otai ne fafagausuri iga na takofa iana mereana, ke oqania mwa ni fafagaakaufia mereana. Hoi mina ani ne oqani fagaakaufia ana ko God ne kasiau mai kaa, ke tamasi mwora raorao mwa make marefa ni gira qaqanga ana.

19 Nga o Mosis ke mafata rainia ka Lo tangagamu, make marefa wau mu arao suria. Nga ne fea, kamu oqani nafuiau funuiau ana kaa?"

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

20 Ainuni na faku ira ka woi, “Igo kena ke qanufigo ka ataro. Nga otai ke oqani nafuigo funuigo ana?”

21 Hoi o Jisas ke aramira, “Inau kau fagaregamu mwa rainia ka fagaqaonga ne etagai iga ka Sabat, maka mu panga rainia wau nau tagarafia iga na tangiana apuna kena.

22 Hoi ki igamu kamu oga kamu farafara fagagirara i karemiu na kere kare mwane iga na tangiana apuna kena, manga o Mosis ne woi tangagamu ia. Make marefa ki ngaia o Mosis ke faganega ia, maki ngaira mwa iuramiu.

23 Mu fara fagagirara ki karemiu na kere mwane iga ka Sabat kena rai rao suria ana ka Lo iana o Mosis. Hoi ke fea kamu mangariaga tangau nau fagakorofia tana inuni iga na Sabat kaa?

24 Siana rai fagagetara ana ka inuni rai ka mwarao na tataniu namu reregi, hoi maaka mui ono girara ka mwarao mwora na tataniu gena, maka mui kafu fagagetara otooto.”

25 Hoi tana inuni i Jerusalem ka wowoi, “Nga ngaia kaa ka mwane rafa ira na oqania rai nafunia funuia ana ia.

26 Hoi mui rea, e tamasi tangara na arani inuni, make marefa wau ka mwane rafa nai mea tamasi rao. Wari na mwane rafa gena ka takosia woi na Mesaea ngai ke.

27 Hoi maka Mesaea ne arao mai kana ke ma nai girara ka finua ni rao mai pania, hoi mo wani kaa ka girara ka finua ne rao mai pania.”

28 Ua o Jisas ke fafagausuri iga na Ruma ni Wogasifa ia, make tamasi rafa wau, “E fea, mu girarau maka mu girara ki ifai nau rao mai iga naa? Maki inau kaa ke ma qai rao mai suria ka takofa iaku mereaku. Nga o wani ne kasiau mai kaa ke mwora wau, make ma mu girara kena.

29 Hoi ki inau kau girara ki ngaia suria nau fura mai pania, make kasiau mai kaa.”

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

30 Hoi ka inuni gena ka oqani roia ana ko Jisas. Hoi make marefa wau ko otai ni gira roia ana, suria ne mamaunga ni taua ka mataina ni maefa iana.

31 Hoi ke rako wau ka inuni iga na fakunga kena na tangamworani rainia ki ngaia maka wowoi, “Arani fagaqaonga ne tatanui o wani kaa ke mangai na arani mwarao na woisi ne tatanui na Mesaea ne arao mai ia!”

32 Hoi a mataina na Farasi na rongora na inuni gena na tatamasia ko Jisas, ngaira ka faku afainia ka mwane rafa iata na mwane ni raperapega gena maka kasira ka mwane na onoono suria na Ruma ni Wogasifa kena rai roia ana ki ngaia.

33 Hoi mo Jisas ke woi tangara, “Au kere ogaoga qorafu afainigamu, makau kafu aporo tangaa ko wani ne kasiau mai kaa.

34 Mu pagai gariau, maake ma mu gira rogoiau ana suria ma mu gira rao ana iga ka agua nau arao iga kana.”

35 Hoi mina mwane rafa ira ka fagatera sio mwa fairifui, “Nga ifai ke arao iga panigia ke ma nai rorogoia kana? Efea ne arao tangara ka goaka na ogaoga ina finua iata na Grik gana? E rao ke fafagausurira ka ai Gris?

36 Ngaia ke woi, igia ke ma nai gira rogoia ana suria na ma nai gira rao ana iga ka agua ne arao iga kana. Nga na taa ke tatamasia kana?”

37 A fagafatongina na tangiana tangaa na tangina rafa ia, mo Jisas ke ura akau make tamasi rafa, ke woi, “Rao ke mamata ka riomiu, maka mui rao mai tangau kamu tono!

38 Manga na Segesegefa Apuna ne woisia na inuni na tatangamworani rainiau, ‘A wai afeafe ne mauri ke afeafe fura mai pania raorao mwa.’ “

39 O Jisas ne tamasi kaa ke tamasi suria ka Figona Apuna ne arao mai tangara ka arani inuni na tangamworani. Iga na mataina ngai ke o God ke mamaunga ni kasia mai ka Figona Apuna, suria o Jisas ke mamaunga ni aporo akau i Heven.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

40 Hoi a mataina na rongoa ne woisia ka agua kaa, ngaira ka woi, “O wani kaa ka maurukari na nanasia ia ngai ke.”

41 Tana inuni ka woi, “Ngaia kaa ka Mesaea,” mi tani ka woi, “Aa maaka Mesaea ke ma ni arao mai pania ka provins i Galili!

42 A Segesegefa Apuna ke woisia woi na Mesaea ke worawora mai iga ka woraworanifa iana o Deved, make worawora i Betelehem, na qogona ne wora iga o Deved na arafa ni finua.”

43 Hoi ainuni gena ka fariwoa suria ne ma nai faku iga ka takofa iata rainia ko Jisas.

44 Tana inuni gena ka oqani roia ana, maake marefa ko otai ni tanua rainia ka agua.

45 Hoi a mwane na onoono suria na Ruma ni Wogasifa ia ka aporo mai tangara ka mwane rafa iata na mwane ni raperapega mina Farasi ira, maka fagatera, “Efea ke ma mu torai mai kaa?”

46 Hoi maka woi, “Sei, Marefa ko otai nami rongoa noga ni tamasi manga ngai kana!”

47 Hoi mina Farasi ira ka woi, “Rea wau maka mu tangamworani nikao rainia ki ngaia!

48 Marefa wau ki tana Farasi kee na mwane rafa iaka gaa ni gira tangamworani ana rainia,

49 hoi nga mwa na inuni gaa ne marefa wau nai girara na Lo iana o Mosis kaa ka tangamworani rainia. Ua ko God ke fafagaetangira ngaia.”

50 Hoi o Nikodemas na mwane rafa ne qani mea tamasi o Jisas ia, ke tamasi tangara,

51 “Maki iga na Lo iaka, ke woi manga kaa ia, e asa mwa nai fagatamasia inago ka inuni make mamaunga nai gigirara ka mwarao aera ne qani tanua kena.”

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

52 Hoi maka woi tangaa, “Igo nikao maka mwane no rao mai pania i Galili naa? O garigari menamenai iga ka Segesegefa Apuna, mako gira rea ana ne marefa ka maurukari woi ni arao mai pania ki Galili.”

53 Hoi a fakunga ia ke fato rao mwa mina arani inuni ira ka aporo i finua iata.

Jon 8

1 Murita na arani inuni na aporo fato i finua iata, Jisas ke akau ina fungana iga na Mwani Olif.

2 Tana gomagomafatana iga tana tangiana mai nikao, mo Jisas ke aporo ina Ruma ni Wogasifa ia. Arani inuni fato ka fakuria mai ina mataina ngai kena. Hoi mo Jisas ke oga wato, make faganega rai fagausurira ana ka inuni ira.

3 A fagausuri iga na lo mina Farasi ka toraia mai ka fefene na rogoia ne ranga, maka mai fagaurasia i maata na arani inuni fato.

4 Maka woi tangaa ko Jisas, “Rabae, a fefene kaa ka rogoia ne ranga afainia ka mwane.

5 Iga na Lo iana o Mosis ke woi manga kaa, a fefene ne rangaranga, igia ka arifarifa rai fau ke maemae. Hoi ataa ka takofa iamu?”

6 Ngaira ka fagatea manga kaa ko Jisas rainia na oqania woi nai katofia ka agua rai mea faitogiri ana afainia. Hoi mo Jisas ke mwaoro wato mwa, ke segesege ina qauoneone rainia ka kakauna.

7 Ngaira ka oga rai fagatea ana, minga ke ono akau tangara make woi, “A fitangimiu ne marefa ni tanui na agua ni aera, maki arifa kani kaa inago rainia ka guana fau.”

8 Mo Jisas ke mwaoro aporo wato ke segesege nikao ina qauoneone ia.

9 Hoi a mataina na rongoa ne tamasi manga ke, ngaira ka faganega ka rao. Ngaira na mwane rafa ira ka qainago nga ka rao. Hoi minga mwa o Jisas ke oga sio getea afainia ka fefene ne uraura maunga ia.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

10 Hoi mo Jisas ke ura otooto nikao, make fagatea ka fefene ia, “Mina arani inuni ira ki ifai, na mauaka? Marefa ki tana fitangita ni oga sio, ki usuusu i maamu?”

11 A fefene ia ke woi, “Mwane rafa igo, marefa wau ka inuni ni usu i maaku.” Ua o Jisas ke woi tangaa, “Hoi inau nikao make marefa qai usuusu i maamu. Ui rao maki siana ka aerafa nui tatanui nikao.”

12 Jisas ke mera tamasi nikao, ka inuni ira, “Nga inau kaa kau mawesira ka inuni ina ano kaa. Otai ne arao suriau ke ogaoga iga ka mawetana rai girara ana ka tara ni tafinga, make marefa ni gira tapasu ana iga ka rotorotoaganifa.”

13 A Farasi ira ka woi tangaa, “Igo mwa mereamu ko tatamasi mwa na mwarao gena. Ka mwarao no tatamasi gena ke ma ni gatagata rai tangamworani ana rai.”

14 Jisas ke aramira aporo, make woi tangara, “E manga inau kau tatamasi ka mwarao rainiau mereaku maka mwarao nau woisi gaa ke gatagata rai tangamworani ana rai, suria inau kau girara ka agua nau rao mai pania mina agua nau arao tangaa. Hoi migamu ke marefa mu girara ka agua nau rao mai pania mina agua nau arao tangaa.

15 Igamu kamu togiriau suria mwa ka takofa iata na inuni. Mi inau ke marefa qai mai totogirira ka inuni.

16 E rao ke manga inau kau fafagageta, maka fagagetanifa iaku ke mwora, suria ne marefa ki inau geteau ngai ke, maki ngaia Emaku ne kasiau mai ki afainiau kaa.

17 Agua kaa ka segea fato noga iga ka lo iamiu. A mataina na guana mwane ne erua naru rerea na mwarao karu wowoisia ka mwarao naru woisia kena, ke mwora ngaia.

18 Inau kau tatamasia ka agua rainiau mereaku me Emaku ne kasiau mai kaa ke tatamasi ka agua rainiau.”

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

19 Ngaira ka fagatea nikao ko Jisas, “Ifai nga emamu?” O Jisas ke aramira aporo rao, make woi tangara, “Igamu kena, ke marefa mu girarau, make marefa mu girara nikao ke Emaku. Make rao kamu gigirarau, Emaku nikao minga kamu gigirara.”

20 Jisas ke tamasi ka agua gaa iga ka mataina ne fagausurira na inuni irarona na Ruma ni Wogasifa, i aworana na bokisi ni kasi sirani iana. Iga na mataina ngai kana, ke marefa wau ka inuni ni gira roia ana, suria ne mamaunga ni taua ka mataina rai nafuia ana.

21 Jisas ke woi tangara nikao, “Inau kau pagai arao, maka mu pagai gariau. Igamu kamu tanua ka aerafa raorao mwa, maka mu pagai maemae. Make marefa wau namu gira rao ana iga ka agua nau arao iga kana.”

22 Hoi ngai kana, mina mwane rafa iata na Jiu ira ka woi, “Ngaia ke woi, woi igia ke marefa wau nai gira rao ana iga ka agua ne arao iga. E woi ngaia ke pagai nanafuia mereana wari naa?”

23 O Jisas ke woi tangara, “Igamu kamu rao mai pania ka ano kaa, mi inau kau rao mai pania ki afaafa. Igamu kamu rao mai pania ka ano kaa, mi inau ke marefa qai rao mai pania ka ano kaa.

24 Hoi nga ngai ke nau wowoi tangagamu kaa, woi igamu kamu maemae afainigi ka aerafa iamiu. Rao ki igamu ke ma mu tangamworani rainiau woi Nga inau ke kaa, maka mu maemae afainigi ka aerafa iamiu.”

25 Ngaira na inuni ira ka fagatea, ka woi, “Otai ki igo?” O Jisas ke aramira aporo ke woi, “Nga inau kaa, kau qani woisia fato wau noga ia.

26 Au gira woisi ana ka woita rai tangatangaeramiu ana rainigi. Hoi makau rongora mwa ka woita mwora iana na inuni ne kasiau mai kaa, makau tatamasi wau mwa ka woita iana tangara ka inuni ina ano kaa.”

27 Ngaira ke marefa nai tako matafa rainia woi ngaia kana ke tatamasia tangara ke Emana.

28 Hoi mo Jisas ke woi tangara ka inuni ira, “A mataina namu tauau akau na Kare ni Inuni, maka mu kafu gigirara woi Nga inau ke kaa. Hoi maka mu

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

gigirara woi inau kaa ke marefa qai tatanui ka mwarao mereaku, makau wowoisi mwa ka mwarao ne fagausuringai tangau Emaku rai woisi ana.

29 Ngaia na ani ne kasiau mai kaa ki ngaia afainiau raorao mwa kaa. E marefa ni gira mwarao ni tanganiau ana, suri inau kau tatanui raorao mwa ka faioqanifa iana."

30 A meona inuni na rongoa o Jisas ne tamasi na agua gaa, ka tangamworani rainia.

31 Hoi o Jisas ke woi tangara ka Jiu na tangamworani rainia ia, "E rao ke manga mu taura ka fagausuringa iaku, igamu ka rongoisuri iaku mwora ngaia.

32 Igamu kamu pagai gigirara ka agua mwora mina agua mwora kena ke pagai fafagataraganisigamu."

33 Hoi ainuni ira ka woi tangaa ko Jisas, "Igami kaa ka aorisina o Ebraham. Igami kaa ke marefa wau noga ka mataina woi ni fagatagarafigami purua noga ka inuni, nga ne fea ko woi kena, e pagai tataraganisigami ngaia?"

34 Jisas ke aramira aporo rao nikao, "Au woi mwora wau tangagamu, ainuni ne tatanui na aerafa ke ogaoga ina mamarugana na aerafa maunga.

35 Ainuni ne wora pania emana ke nafunia ka ramwofa rai oga afainia ana tarai, hoi mina ainuni ne tatagara purua ke marefa.

36 Ua ke rao ki inau i Karena o God ke fafagataraganisigamu, igamu kamu tataragani wau nga.

37 Inau kau giraragamu woi igamu kena ka aorisina o Ebraham, minga kamu rapasi nafuiau funuiau ana kena suria igamu ke marefa mu oqani rongora ana ka fagausuringa iaku.

38 Inau kaa, kau tatamasia ka mwarao ne fagareau rainigi Emaku, mi igamu kena kamu tatanui mwa ka mwarao na woisi tangagamu emamiu."

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

39 Ngaira ka aramia ko Jisas, maka woi tangaa, “Sei, nga Ebraham na mwane rafa iamami!” Hoi o Jisas ke woi tangara aporo, “Rao ki igamu ka aorisina mwora Ebraham, maka mui tatanui ka agua manga ne tatanui ngaia ia.

40 Arani agua nau tatamasia gaa ka agua mwora nau rongoa pania ko God. Hoi maka mu rorogiau rai nafuiau funuiau ana kena. Hoi mo Ebraham ke marefa wau ni tanui ka agua manga ngai ge!

41 Igamu kena kamu tatanui ka agua manga emamiu na tatanui igi.” Ngaira ka aramia aporo nikao, ka woi, “Igami kaa ke marefa ka kare afiurao ngai ke. Nga o God ke emamami.”

42 Hoi Jisas ke woi tangara, “Manga woi emamamiu mwora ko God, ka ki igamu kamu oqaniau, suria inau kau rao mai pania ko God, mina mataina kaa ki inau kau rao mai kaa. Inau ke marefa qai rao mai suria ka takofa iaku mereaku, nga ngaia ke kasiau mai kaa.

43 Manga ifai ke marefa mui tako matafa rainigi na agua nau wowoisi gaa? Suria igamu ke marefa mui oqani rongora ana ka woita iaku.

44 Emamiu ka Ataro mi igamu kena ki karena maka mu tatanui ka faioqanifa iana. Faganega inago ke mai taua na mataina kaa ki ingaia ke nanafuira ka inuni ka maemae. E marefa wau nga ni oqani rao suri ana ka agua mwora, suria ne marefa ka mworanifa afainia. Ngaia ke qaqangaerisia mina arani tamasinga iana ka qaqanganifa, mi ngaia ke emata na arani inuni na qaqangara.

45 Mi inau kaa, kau wowoisia wau tangagamu ka agua mwora, nga ngai ke ne marefa mu gira tangamworani ana rainiau kaa.

46 Efea, otai ka fitangimiu ne gira fagaqao rainia ana woi inau kau tanui na agua ne aera? Hoi ke rao kau tamasi ka agua ne mwora, make fea ke marefa mui tangamworani rainiau kena?

47 A kare iana o God ka rongora ka tamasinga iana, mi igamu kena ke marefa ka kare iana o God, nga ngai kena igamu ne marefa mui gira rongoa ana kena.”

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

48 A mwane rafa iata na Jiu ira ka woi tangaa ko Jisas, “E mwora ka agua nami woisigo rainia woi igo ke marefa ka Jiu, maaka mwane ina provins i Samaria, mina ataro ke qanufigo, naa?”

49 O Jisas aramira ke woi, “Inau ke marefa ni qanufiau ka ataro. Inau kau tako fagafigaia ke Emaku, mi igamu ke marefa mu tako fagafigaiau.

50 Inau ke marefa qai kasikasiau akau mereaku. Hoi minga Emaku ke oqanira na inuni nai kasiau akau kaa, mi ngaia ka ani ne fafagagetara na inuni.

51 Au woi mwora wau tangagamu, otai ne tautau suri na woita iaku, ngaia ke marefa ni pagai maemae.”

52 A mwane rafa iata na Jiu ira ka woi tangaa, “Ua nga mi kafu girarago woi na ataro ke qanufigo ngai ke, suria Ebraham ke mae mina maurukari ira nikao, hoi mi igo ko woi otai na inuni ne tautau suria na woita iamu, ngaia ke marefa ni pagai maemae.

53 Efea igo kena ko woi no rafa tefaria ko Ebraham ngai ke, naa? Ebraham na mwane rafa iamami ke qani mae mina maurukari nikao. Mo otai ki igo no tamasi manga ngai kena ke?”

54 Hoi o Jisas ke woi tangara aporo, “E rao ke manga inau kau kasikasiau akau mereaku, ka agua ngai ke ka mwarao purua mwa. Ngaia Emaku namu woisia rai o God iamiu, ke fafagaakausiau.

55 Igamu ke marefa mui girara ki ngaia, nga mwa inau kau girara. Make manga nau wowoi inau ke marefa qai girara, ua nga inau ka mwane nau qaqaqangau manga igamu kena. Minga kau girara ki ngaia, makau tau suri ka woita iana.

56 Emamiu Ebraham ke wagewage wau suria ne takosia woi ne rerea ka tangina iaku ne arao mai kana. Hoi ke rea ka tangiana kana make wagewage wau.”

57 Hoi maka woi tangaa, “Sei, igo kena ke mamaunga ni taua ka tangafuru ne erima (50) ka farisimu, mako rea fea ko Ebraham?”

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

58 Jisas ke woi tangara, “Au woi mwora wau tangagamu, inago ne kafu wora
o Ebraham, nga inau kau qani ogaoga!”

59 Mataina ne woisia na agua kaa o Jisas, ngaira ka tawora ka guani na fau
tangai ariarifa ana rainigi. Hoi mo Jisas ke rao aqaaqa wau, ke rao pania ka
Ruma ni Wogasifa ia.

Jon 9

1 Mataina o Jisas ne arao wau, make rea ka mwane ne wora mai minga ke
guru tapuru.

2 A rongoisuri iana ira ka fagatea ko Jisas, ka woi tangaa, “Rabae, otai ka
aerafa iana ke tanua na mwane kaa, ke guru tapuru kaa? Aerafa iana
mereana, kee na aerafa iataurua enana me emana?”

3 Ua o Jisas ke aramira aporo, “Marefa, Agurufa iana kena ke marefa ka
aerafa iana mereana, kee na aerafa iataurua emana me enana. Ingaia kena ke
guru ki mwarao maka ainuni kai rerea ka ramwofa iana o God na tatagarafia
rainia.

4 Mataina nau ogaoga maungau ina ano kaa, inau kau mawesira ka inuni ina
ano kaa. Mataina ne tangitangi maunga kaa, igia kai tatanui ka tagaranifa
iana o God ne kasiau mai kaa. A qongiana ke suguia mwa ni rao mai, make
marefa ko otai ni gira tagara ana iga na rotofono.”

6 Murina o Jisas ne woisia fato rao na agua kaa, ngaia ke misu wato ina
mwako, make aroa ke piapiaga, make purui rao i maana o wani ia.

7 Make woi tangaa ko wani ia, “Ui rao kui mamaanu ina qiroqiro na wai i
Saeloam.” (A woita i Saeloam kaa ke minim ‘Qanu mai.’) Hoi o wani ia ke
rao, make mamaanu ina wai kena. Hoi a mataina ne rao pania na wai ia, o
wani ia ke gira ono aporo ana.

8 Ainuni i finua iana mina inuni na qani rea ne qaqaganonongi aera ia, ka rea
ko wani ne guru ia, maka faifagati rainia, ka woi, “Ngaia wari ngai ke naa ko
wani ne guru ne oga ke nongira na inuni ira?”

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

9 Tana inuni ka woi, “Ngaia ngai kena!” Mi tana inuni ka woi nikao, “Marefa wari ngaia ngai kana, make qao manga i ngaia ia.” Hoi ngaia mereana o wani ia ke woi tangara, “Nga inau ia ngai ke.”

10 Ainuni ira ka fagatea ko wani ia, “Make tanu fea ko ono aporo kena?”

11 Ngaia ke aramira aporo ka inuni ira ke woi tangara, “A mwane na woisia rainia ko Jisas ngai ke, ne aroa ka mwako, make purui rainigi na maaku gaa, make woi tangau woi qai rao i Saeloam, qai mamaanu iga. Ua makau rao, kau mamaanu, makau gira ono ana aporo kaa.”

12 Ainuni ira ka fagatea nikao ko wani ia, “Ifai ngaia o wani kena?” Ngaia ke woi, “Marefa qai girara.”

13 Ainuni ira ka toraia ka mea rao ka mwane ne guru ia tangara ka Farasi.

14 A mataina o Jisas ne aroa na mwako make fagakorofia na maana o wani kaa, ka Sabat.

15 Hoi a Farasi ira ka fagatea nikao ko wani ia ne manga ifai ke ono aporo kena. O wani ia ke woi tangara, “Ngaia ke purui rai mwako i maaku, makau mamaanu, makau kafu onoono kaa.”

16 Tana fitangita na Farasi ira ka woi, “O wani kana ke marefa ni rao mai pania ko God, suria ngaia ke marefa ni tau suri ka lo rainia na Sabat.” Mi tana ani ka woi, “Maake manga ifai ka inuni ne aera ke tatanui na fagaqaonga manga ngai ge?” Hoi a Farasi ira ke marefa ni faku ka takofa iata rainia ko Jisas.

17 Hoi maka fagatea rao nikao ko wani ia, “Igo ko woi, woi ne tafangi ka maamu. Hoi ka ataa ka takofa iamu rainia?” Ngaia ke aramira aporo ke woi, “Ngaia kana ka maurukari.”

18 A mwane rafa iata na Jiu ira ke marefa nai tangamworani woi o wani ngai ke ki guru inago maki ono aporo nikao. Hoi maka rao, ka oniraurua ke enana me emana,

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

19 maka fagateraurua, “Efea, nga i karemurua ke kaa naa? Igamurua kamuru woi ne wora mai make guru, make kafu tanu fea ke ono aporo nikao kaa?”

20 Hoi ngairaurua karu woi, “Igamirua kamuru girara woi i karemirua mwora ngai ke, maka muru girara nikao woi ne wora mai make qani guru.

21 Make marefa mwa muru girara ne tanu fea ke ono aporo nikao kena, make marefa muru girara nikao woi otai ke tanui na maana ke ono aporo gena! Mui fagatea. E rafa noga ngai kena ke gira tamasi ana mereana.”

22 Hoi enana me emana o wani ia karu tamasi manga kaa suria naru maagutainira ka mwane rafa gena. Ngaira na mwane rafa gena ke qani faku ka takofa iata noga, woi na inuni ne wowoi o Jisas ka Mesaea, ngaira ka kasia fura pania ka ruma ni fakunga.

23 Nga ngai ke ngairaurua naru woi tangara ge, “E rafa noga. Mui fagatea mereana.”

24 A mwane rafa iata na Jiu ira ka onia aporo nikao ko wani ne qani guru ia, maka woi tangaa, “Ui fagamworamwora tangaa ko God woi igo ko tatamasia ka agua mwora! Igami kami girara woi o wani ne fagakorofigo ia ka mwane ne aera.”

25 Hoi o wani ia ke aramira aporo, “Marefa wau qai girara ko wani kena woi na mwane ne aera. Nga na mwarao mwa nau girara, ki inau kau qani guru, maki ina mataina kaa kau ono aporo nikao.”

26 Ua maka fagatea nikao, “Ataa ke tanugo rainia ko wani kena ko ono aporo nikao kena?”

27 O wani ia ke woi tangara, “Ingaia nga nau qani woisi fato wau noga ia, make ma mu oqani rongoau ana. Nga ne fea kamu oqani rongoa ana aporo nikao kena? Mwa wari igamu kena minga kamu oqani mai tao ana rai rongoisuri iana naa?”

28 Hoi ngaira ka rotaia ko wani ia, maka woi, “Nga igo mwa ka rongoisuri iana o wani ngaia! Mi igami kaa ka rongoisuri iana o Mosis.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

29 Igami kami girara woi nga o Mosis ka mwane ne memea tamasi o God, mina ani na mwane ngai kena ke marefa mi girara, make marefa mi girara ka agua ne rao mai pania kena!”

30 Hoi o wani ia ke woi, “Oe, Au panga wau ngaia. Ma mu girara ka agua ne rao mai pania, maki nga ngaia ke tanuau kau ono aporo nikao kaa!

31 Igia ka girara woi o God ke marefa ni gira rongora ana ka inuni na aera, make rongora mwa ka inuni na takotako fagafigaia maka arao suria ka faioqanifa iana.

32 Marefa wau ka inuni ni gira tanua ana ka inuni ne wora mai make guru ki ono aporo nikao.

33 Manga na mwane ne ma ni rao mai pania ko God, ka ke asa mwa ni tanui ka mwarao manga gaa.”

34 Ngaira ka aramia ka woi, “Igo kena ka mwane ne aera raorao mwa na taufa iamu iga na mataina no wora mai. Ma ni ararigo nui fagausurigami.” Hoi maka maengia fura pania ka ruma ni fakunga ia.

35 Mataina o Jisas ne rongora na mwane rafa ira na maengia fura o wani ia, hoi ngaia ke rao ke rea ko wani ia make fagetea, “Efea, igo ko tangamworani rainia ka Kare ni Inuni?”

36 O wani ke woi tangaa ko Jisas, “Mwane rafa, Ui woisia mai tangau, otai ngai kena, ki mwarao maki inau nikao minga qai tatangamworani rainia.”

37 Jisas ke woi tangaa, “Nga ko qani rea fato noga kaa. Nga ngaia ke memego tamasi ina mataina kaa.”

38 O wani ia ke woi tangaa, “Arafa, au tangamworani rainigo ngaia” make qogu rai uwa wato i matona.

39 Jisas ke woi tangaa nikao, “Inau kaa kau rao mai ina ano kaa rai fagagetara ana ka inuni, ki mwarao maka ainuni na guru ira kai onoono mina ainuni na onoono ira kai guruguru nikao.”

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

40 Tana Farasi na ogaoga afainia kena ka rongoa ka woita iana igi maka fagatea, “Efea igami kaa nikao minga kami guru naa?”

41 Hoi o Jisas ke woi tangara, “E rao ki igamu kamu guru, kaa ke marefa ka taufanamiu ni aera. Hoi maki suria namu wowoi igamu kamu onoono kena, ki nga ne fagaqao woi igamu kamu aera maungagamu ngai kena.”

Jon 10

1 Jisas ke woi, “Au woi mwora wau tangagamu, manga na mwane ne marefa ni qanu ina maana na qono ni sip maake fane qanu mai mwa i tana agua gena, ngaia kena ka fanagoa mina maeronga.

2 Mina mwane ne qauqanu iga na maana oto na qono kena, ngaia kena ka mwane mwora ne onoono surira na sip gena.

3 A mwane ne onoono suria na maana na qono ni sip ia, ke gira tafangia ana tangaa ke qauqanu, mina sip gena ka rongorongo girara ka ringina. Ngaia ke onira ka atata make qaqainagota ke memera fura.

4 A mataina ne memera fura, ngaia ke qaqainagota, mina sip gena ka arao i suria, rainia na rongo girara ka ringina.

5 E rao ke manga na inuni getea ne ma nai girara ke arao mai, ngaira na sip gena ka gawagawa pania make ma nai arao suria, rainia ne marefa nai rongo girara ka ringina.”

6 Jisas ke tamasia tangara ka fagafiunga kaa, minga ke marefa wau nai tako matafa rainia ka mwarao ne tamasi suria kena.

7 Hoi o Jisas ke woi tangara nikao, “Au woi mwora wau tangagamu, nga inau ka maana na qono tangaa na sip gaa.

8 Ainuni na qainagoku mai ira, ka fanagoa ngaira mina maeronga. A sip gena ke marefa nai oqani rongora ana.

9 Nga inau ka maana na qono. Ko otai na inuni ne qauqanu mai iga inau, ngaia ke tafitafi. Ngaia na inuni ngai kena ke gira qanu mai ana make gira fura ana tangai gari ngaufa ana.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

10 Mina mwane ni fanagoa ke arao mai mwa tangai fanago ana, nafunga mina fagaerisira ana mwa. Hoi mi inau kaa kau rao mai woi ngaira kai nanafunia ka tafinga, na tafinga ne wonusia na mwarao koro.

11 Nga inau kaa, ka mwane koro ni ono surira ana na sip, nau fagamarumungainiau rai mae ana tangara.

12 Mina mwane na woria woi ni mai onoono surira na sip gaa ne marefa ni nafunira, ka mwane ngaia ke gira gawa panira ana mwa iga ka mataina ne rerea na aoo wasi ne arao mai. Hoi ka aoo wasi ia ke gogofira make tatakarainira ka meosigai sip ira.

13 A mwane na woria kena ke gira gawa panira ana mwa ka sip gena, suria ngaia kena ka mwane ne tatagara tangai sirani mwa, make marefa ni gira tako rafa ana rainira ka sip gena.

14 Nga inau ka mwane koro tangai ono surira ana na sip, makau fagamarumungainiau rai mae ana tangara, tangai fagatafira ana ka sip iaku. Ngaira ka girarau wau, mi inau kau girarara wau nikao. Hoi ki ngatakena nga Emaku ne girarau, mi inau nikao kau girara ki ngaia.

16 Au nafunira nikao ki tana sip ne mamaungara nai qauqanu mai irarona na qono kaa, makau pagai totoraira qanu mai nikao. Ngaira ka pagai rongorongo girara ka ringiku maka mai taotao rai rurufa ne etagai togo, mina mwane ne etagai mwa ke onoono surira fato.

17 Emaku ke komaniau tefa wau, suria inau kau fagamarumungainiau rai mae ana, makau gira tafi aporo ana nikao.

18 Marefa ka inuni ni gira nafuiau ana qai mae, suria nga inau kau nafunia ka ramwofa rai fagamarumungainiau ana rai mae ana, mina tafi aporo ana. Nga na agua Emaku ne woisiau tangau nau tanua ngai ke."

19 Hoi mina Jiu ira ke ma ni faku ka takofa iata rainigi ka tamasinga iana igi.

20 E rako wau ka fitangita na inuni ira na woi, "O wani kaa ke qanufia ka ataro ngai ke, make qekaqekaga noga. Siana kamu rongoa."

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

21 Mi tana inuni ira ka woi, “A mwane ne qanufia na ataro ke marefa ni gira tamasi ana manga ngai ke! Mina Ataro ke marefa ni gira tanui ana ka inuni na guru kai gira ono ana aporo.”

22 Hoi iga na fagaifa ni magamagarisi ana, ainuni i Jerusalem ka taua ka tangina rafa ni fagaararia ana ka fagaapunari ana na Ruma ni Wogasifa.

23 Jisas ke taworagofa ke rao ina apaapa iana o Solomon ina Ruma ni Wogasifa ia.

24 A mwane rafa iata na Jiu ka faku rifuia mai, maka ka woi tangaa, “Oe, o tanugami kami nanasi qorafu aera wau noga ngai ke! Ui woisia mai tangagami ka agua mwora ni oto, a Mesaea ki igo kaa naa?”

25 Hoi o Jisas ke aramira aporo, “Nga kau qani woisia fato noga tangagamu ia, minga ke marefa mu gira tangamworani ana rainiau kena. Nga na fagaqaonga nau tatanui iga na ramwofa iana atana Emaku igi ke fagaqao rainia ko otai ki inau.

26 Hoi igamu ke marefa mu tangamworani, suria igamu kena ke marefa ka sip iaku.

27 A sip iaku ka rongoa ka ringiku, maka arao suriau. Inau kau girara.

28 Inau kau mafata rainia tangara ka tafinga fuu, mi ngaira ke marefa nai pagai maemae, make marefa nikao ko otai na inuni ni gira tawora fura ana pania ka rimaku.

29 Emaku ne mafata rai tangau mai gaa ke ramwo tefa wau, make marefa ko otai ni gira tawora fura ana pania ka rimana emaku.

30 Emaku mi inau ke etagai mwa.”

31 Hoi a Jiu ira ka ruguni fau nikao tangai arifa ana ko Jisas rainigi ki mae.

32 Mo Jisas ke aramira, “E rako wau ka fagaqaonga rafa nau tanui iga na ramwofa iana Emaku namu qani regi. Hoi ka ani taa na fagaqaonga gaa, kamu oqani ariari fau ana rainia qai mae kena?”

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

33 A Jiu ira ka aramia aporo ko Jisas manga kaa, “Igami kaa ke marefa mi oqani ariarifago ana kui mae rainigi ka fagaqaonga no tanui gena, minga no tamasi qaqangago i maana o God ngai ke, nami oqani ariarifago ana kaa, rainia igo kena ka inuni purua mwa mako woisigo woi o God kena!”

34 Jisas ke aramira aporo nikao, “A mwarao gaa ka segera iga ka lo iamiu, woi o God ke tamasi manga kaa, ‘Igamu kamu mangara na God ia.’

35 Igia fato kaa ka girara woi na agua ne woisia na Segesegefa Apuna ke mwora. O God ke woi tangara woi ngaira gena ka manga o God mereana ia.

36 Hoi make manga ifai, ki igamu kena kamu woisiau, woi inau kau tamasi fagaerisia ko God, ina mataina nau woisia, woi inau ki Karena o God? Suria inau kaa, ki ngaia Emaku ke usuiau mai make kasiau mai ina ano kaa.

37 Rao ka tagaranifa nau tatanui gaa ke marefa ka tagaranifa iana Emaku, marefa ni araria mui tatangamworani rainiau.

38 Fenaka nau tatanui ka tagaranifa iana Emaku maake ma mu tangamworani rainiau. Hoi ke araria woi igamu kamu tatangamworani mwa rainigi ka fagaqaonga iaku, ki mwarao maka mu gigirara woi Emaku ki afainiau, mi inau ki afainia ke Emaku.”

39 Hoi ngaira ka ofongia nikao ko Jisas rai roia ana, maake ke rao wau ke rao panira.

40 Imurina na agua kaa, ngaia ke taraua aporo i tana apanana na wai i Jodan, make rao ke oga iga ka agua ne fagamaanu apunarira iga na inuni o Jon inago ia.

41 E rako wau ka inuni na rao mai tangaa ko Jisas, maka fafaitamasi mereata, “O Jon ke marefa wau ni tanui ka fagaqaonga, hoi mina arani agua ne tamasi rainia ko wani kaa ke mwora wau gaa!”

42 Hoi e rako wau ka inuni na tangamworani rainia ko Jisas iga na agua kena.

Jon 11

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

1 Hoi aguana na mwane ne etagai, na woisia rainia ko Lasaros ke matoro. Ngaia ke oga i finua na woisia rai Betani afainia ka goana na fefene ne erua, ka Meri mika Mata.

2 Ka Meri kaa ki nga ngaia nga ne ringia afuria na oel ne sigini koro tefa wau ina uwana o Jisas ia, make tarofia rainia na furufuru i qauna ia.

3 Ka faigoana gaa, karu kasia ka tamasinga tangaa ko Jisas, karu woi tangaa, “Arafa, a tamamu koro ia ke matoro.”

4 Mataina o Jisas ne rongoa na tamasinga kaa, ngaia ke woi, “Ape aera iana kena ke marefa ka mwarao woi ni mamaesia ngai kena, maka mwarao ne wora noga manga ngai kena rai fagaqao ana rainia ka ramwofa iana o God, make tanura ka inuni ka onoono girara, woi inau i Karena o God minga kau nafunia ka ramwofa manga ngaia nikao.”

5 O Jisas ke komanira tefa wau ka afaigoana gaa, ka Mata, ka Meri mo Lasaros.

6 A mataina o Jisas ne rongoa na tamasinga rainia na matoroa iana o Lasaros, ngaia ke oga isuria ka tangiana ne erua nikao.

7 Imurina mai minga ke woi tangara ka rongoisuri iana ira, “Kaia, kai aporo tangaa ki Jiudia.”

8 A rongoisuri iana ira ka mea tamasi aporo ko Jisas, “Rabae, ina mataina ne fato rao ia, ka mwane rafa iata na Jiu i finua kena ka katofi ariarifago ana rai a fau kui mae ia. Minga ko takotako nikao rai aporo ana kena naa?”

9 Jisas ke aramira aporo ke woi, “E fea, a tangiana ne etagai kamu girara ne qorafu wau, naa? Hoi ka inuni ne tataworagofa iga na tangiana ke marefa ni gira tapasu ana, suria na mawetana ngai kena.

10 Mina inuni ne arao iga na qongiana, ngaia ke gira tapasu ana, suria ne rotorotoaga.”

11 Mataina o Jisas ne tamasi fato rao, make fagarongora menamenai nikao, “A tamaka o Lasaros ke mauru fato noga ngaia, makau arao kau fafagaritea.”

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

12 Hoi a rongoisuri iana ira ka woi tangaa, “Arafa, manga woi ngaia ke mauru, make pagai riterite aporo ngai kana.”

13 Ua o Jisas ke tamasi suria ka maefa iana o Lasaros, mina rongoisuri iana ira ka kato mwa woi ne tamasi suria ne mauru mwa.

14 Hoi o Jisas ke kafu rangaria rao make woi, “O Lasaros ke mae fato noga.

15 Maki rainia na korofa tangagamu makau wagewage mwa woi inau ke marefa qai oga afainia, suria na agua kaa ke tatamanigamu kamu tatangamworani rainiau. Kaia, kai rao tangaa.”

16 Hoi o Tomas na onia rainia na Kare Papa, ke woi tangara ka tamana ira, “Igia fato kai takua, kai tagai maemae afainia.”

17 Mataina o Jisas ne mataro wau i Betani, ngaia ke rongoa woi nga na faita na tangiana ne tao suria na apena o Lasaros ina waqa ngai kana.

18 Betani kaa ke marefa ni fagatauria ki Jerusalem, maka ararina mwa na kilomita ne oru.

19 Arako wau ka inuni na rao mai rai mai tamaniraurua ana ka Mata mika Meri, suria na goataurua ne mae kena.

20 Hoi ka mataina ka Mata ne rongoa woi o Jisas ke mataro mai noga, ngaia ke rao worosia, mika Meri ke oga mwa i ruma.

21 Ka Mata ke woi tangaa ko Jisas, “Arafa, manga woi igo kui qani ogaoga i gaa, ka ko goaku kaa ke ma ni mae,

22 maka fenaka manga ngai kena, mi inau kau girara woi na taa no nongia pania ko God make girara wawatego ana.”

23 Hoi o Jisas ke woi tangaa ka Mata, “A goamu kena ke pagai tafitafi aporo.”

24 Mika Mata ke woi tangaa, “Au girara woi ngaia ke pagai tafitafi aporo iga ka fagafatongina na ano kaa.”

25 Jisas ke woi tangaa, “Nga inau kaa, kau raragaira afaraga aporo ka inuni ka tafitafi. Otai ne tangamworani rainiau, fenaka ne maemae, ngaia ke pagai tafitafi tarai.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

26 Mina inuni ne tafitafi maunga, make tatangamworani rainiau, marefa ni gira mae ana. Efea, no tangamworani rainia ka agua kaa naa?”

27 Ngaia ke aramia ko Jisas, “Aa na Arafa, Au tangamworani woi igo kena ka Mesaea, i Karena o God. Nga igo kena, ko God ne qani kasigo mai tangaa na ano kaa.”

28 Hoi ka mataina ka Mata ne tamasi fato rao, ngaia ke aporo i ruma, make rao ke mea tamasi getea mwa ka goana ia, ke woi, “Ka Meri, a Rabae ia ke rao mai fato noga, make nongigo rai rao ana tangaa.”

29 Mataina ka Meri ne rongoa rao manga ngai ke, ngaia ke suru afaraga akau farufaru, make rao tangaa ko Jisas.

30 Hoi o Jisas ke mamaunga ni wagawaga mai i finua, ngaia ke maunga iga ka agua ne rao worosia iga ka Mata ia.

31 Ainuni ina provins i Jiudia na ogaoga fainia ka Meri rai tamania ana ira, ka rea ne suru afaraga akau farufaru ke fura ia, maka rao suria, rainia na takosia woi mwa ne rao ke angiangi ina waqa ia.

32 Hoi a mataina ka Meri ne mataro rao iga na agua ne ogaoga iga o Jisas ia, ngaia ke rea wau, make qogu rai uwa wato i uwana, make woi tangaa, “Arafa, manga woi igo kui qani ogaoga iga, ka ko goaku kaa ke ma ni mae.”

33 Jisas ke rea rao kani ia ne angiangi, make rera rao nikao ka inuni na rao mai afainia na angiangi, make rogu wau ka oqana,

34 make fagatera, “Ifai ngaia na agua namu tongia iga?” Ainuni ira ka aramia ko Jisas, “Arafa, rao mai kui rea.”

35 O Jisas ke angi.

36 Hoi ainuni ina provins i Jiudia ira ka woi sio mwa mereata, “Mui rea rao o Jisas ke oqania wau ko wani kaa.”

37 Mi tana fitangita na inuni ira ka farau ka woi, “O wani kaa ke tanui ka maana tana mwane ne guru ke ono ia, maake efea ke ma ni fagakorofia o Lasaros, ki ma ni mae kaa?”

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

38 Jisas ke mataro wau ina waqa ia, make rogu wau nikao ka oqana. A waqa
kena ka puruia rainia ka apena na aguana fau rafa,

39 mo Jisas ke mera tamasi ka inuni ira, “Mui purisia rao ka fau kena!” Mika
Mata ke woi tangaa ko Jisas, “Ei Arafa, a gafua kena ke sigini noga ngaia,
suria na tangiana ne efai ke tao suria noga kena!”

40 Hoi o Jisas ke tamasi tangaa, “Efea? Marefa qai woisia wau ngaia? E rao ko
tatangamworani, o rerea ka rarafa iana o God.”

41 Ainuni ira ka purisia rao ka fau ia, mo Jisas ke ono akau, make fagarafe,
“Mama, au tangasigo, suria no qani rongoau fato noga.

42 Inau kau qani girara, woi igo ko rongoau raorao mwa. Hoi makau woisia
ka agua kaa rai tamanira ana ka inuni na uraura gaa kai tatangamworani woi
nga igo ko kasiau mai kaa.”

43 Mataina o Jisas ne tamasi fato rao, ngaia ke ngere rafa wau ke woi,
“Lasaros, ui fura mai!”

44 O wani ne mae ia ke fura mai, mina rimana mina uwana gena ka rakura
maunga rainia ka matarigani na gafu, mina maana ka qaraia maunga rainia
ka gafu. Hoi o Jisas ke woi tangara, “Mui rufai rao ka gafu gena pania ko
wani kena ki taragani.”

45 E rako wau ka inuni ina provins i Jiudia na watongia ka Meri ina mataina
gena, na rea na agua ne tanua o Jisas kaa, maka tangamworani rainia.

46 Mi tana fitangitaa na inuni gena ka rao tangara ka Farasi, maka tamasia
tangara ka agua ne tanua ia.

47 Hoi a Farasi ira mina mwane rafa iata na mwane ni raperapega ira ka onira
faku mai ki tana mwane rafa iata na Jiu. Ngaira ka woi, “Agua taa ka tanua
rainia ko wani kaa? Atani wau mwa na fagaqaonga ke tatanui o wani kaa.

48 Hoi ke rao ka nanaka wau ke tatanui mwa ka mwarao gaa, arani inuni gaa
ka tatangamworani rainia. Ka agua kaa ke gira tanura ana ka mwane rafa iga

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

na kafamanu i Rom ka arao mai ka fafagaerisia ka Ruma ni Wogasifa iaka kaa maka wawatera ki tana inuni ka onoono surira ka kare iaka gaa.”

49 Tana fitangita na mwane rafa gena na atana ko Kaeafas, ngaia kena ka qauta na mwane ni raperapega ina mataina ngai kena, ke tamasi ke woi, “Warua, igamu kena ke ma mu girara.

50 E koro tefa ni mae mwa ka mwane ne etagai tangara ka arani inuni fato gaa, ki mwarao maka arani inuni ke ma nai maemae.”

51 A tamasinga ne woisia kaa, ke marefa woi na takotakofa iana mereana o Kaeafas. Hoi minga o God ke woisia tangaa o Kaeafas suria ngaia kena ka qauta na mwane ni raperapega iga na farisi ngai kena, make qani tamasia rao inago rainia ko Jisas ne maemae tangara ka arani Jiu fato.

52 Make marefa woi tangara mwa ki ngaira gena, minga ke maemae tangara ka arani karena o God na qani tataka ira, rai faku mangara na inuni ne etagai ira.

53 Faganega pania na tangiana ngai kana, a mwane rafa iata na Jiu ira ka katofia ka agua woi nai nafuia ko Jisas ki mae.

54 Hoi rainia na agua kaa, o Jisas ke marefa ni afarofaro i maata na ai Jiudia, minga ke rao afainira ka rongoisuri iana ira panira, maka rao tangaa ki Ifrem ne fagarangia rao ka finua tatara, maka oga iga.

55 Ina mataina ngai kena, tangina rafa iata na Jiu na Tefa Afarau ke fagarangi mai noga, mina arani inuni ka rao mai panigi ka agua ne fagarangi gena tangaa ki Jerusalem rai fagataraganisira ana, make kafu taua mai ka tangina rafa kana.

56 Ngaira ka gari tangaa ko Jisas, maka faku rao irawona na Ruma ni Wogasifa ia, maka faifageti, ka woi, “Ataa ka takofa iamiu? Ngaia ke pagai arao mai tangaa ka tangina rafa kaa, kee ne marefa?”

57 Ngaira ka tamasi manga kaa, suria na mwane rafa iata na mwane ni raperapega mina Farasi gena, ka naka ka woita tangara ka inuni gena rainia

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

ko Jisas, ka woi, “Manga otai ne girara ifai ki iga o Jisas, maki mai wowoisia tangagami.” Ngaira ka woisa ka agua kaa suria na oqani roia ana.

Jon 12

1 Tangiana ne eono ke taotao rao maunga make kafu taua rao ka tangina rafa
na Tefa Afarau, mo Jisas ke mataro i finua i Betani na finua iana o Lasaros,
ani na mwane o Jisas ne fagatafia aporo pania na maefa ia.

2 Ngaira na inuni i finua gena ka fagananaua ka ngaufa tangaa ko Jisas. Ka
Mata nikao minga ke wowoto rai ngaufa kena, mo Lasaros minga ki afainira
na inuni na kokoa afainia ko Jisas kena.

3 Mataina kena, ka Meri ke toraia mai ka potere na oel purua mwa ne sigini
koro make akau rafaera wau nikao ka maena . Ka Meri ke riringia ka oel ia
afuria ka uwana o Jisas, make tarofi rai ka furufuru i qauna, mina rarona na
ruma kana ke sigini rafa wau rainia ka oel ia.

4 Hoi o Jiudas Iskariot na fitangita na rongoisuri ira ki ngaia nikao ke e kena.
Ngaia ka mwane ne fafaganafu rainia ko Jisas ia. Mo Judas ke woi,

5 “Sei, oel kena ke araria ni fagaworingainia tangai sirani rai watera ana ka
inuni ne ma ni tonga nafuninga iata. A maena na oel kena ke araria ka maena
na mwane ne tatagara iga na farisi ne etagai.”

6 Ngaia o Jiudas ne woisia na agua kaa ke marefa woi suria ne takoira ka
inuni ne marefa ni tonga nafuninga iata, maki suria mwa ngaia kena ka
mwane ne fafanago. Nga ngaia kena nikao make onoono suria na anga ni
sirani iata na rongoisuri gena, maake tawotawora raorao mwa ka sirani gena
tangaa mereana.

7 Mo Jisas ke woi, “Ei, ui naka wau mereana! Nga ngaia kaa ke araria ne
manimania na oel kaa tangaa ka tangiana na afuafuniau iga.

8 Ainuni ne marefa ni tonga nafuninga iata gena ka ogaoga raorao mwa
afainigamu, mi inau ke marefa qai pagai ogaoga afainigamu tarai.”

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

9 E rako wau ka Jiu na faku i Jerusalem gena na rongoa woi o Jisas ke ogaoga i Betani. Hoi ingaira ka rao tangaa ka finua kena. E marefa nai arao mwa tangai rea ana ko Jisas, minga ka oqani rea ana ko Lasaros nikao ne ragaia aporo o Jisas pania na maefa ia.

10 Hoi a mwane rafa iata na mwane ni raperapega ira ka takosia ka agua rai nafuia ana ko Lasaros ki mae nikao,

11 suria na mataina na Jiu na rea o Lasaros ne tafi aporo ia, e rako wau ka inuni na rao panira na mwane rafa iata na mwane ni raperapega gena, maka tangamworani rainia ko Jisas.

12 Tana tangiana mai nikao, mo Jisas ke rao pania ki Betani make arao tangaa ki Jerusalem. Apena fakunga rafa ni inuni na rao mai tangaa na tangina rafa iga na Tefa Afarau ia, ka rongoa woi o Jisas ke arao mai i Jerusalem.

13 Hoi ngaira ka rao maka retera ka afani na pam, maka taura ka migi rao rai ura worosia ana ko Jisas. Hoi inuni ira ka ngengerengere, ka wowoi, “Oo ee! Ai fagaakausia ko God! God, ui ono korofia ko wani ne rao mai iga na atamu kana! God, ui ono korofia ka Arafa iata na ai Israel kaa!”

14 Jisas ke rogoia ka kere donki, make oga i gairina, manga na Segesegefa Apuna ne woi ia,

15 “Igamu na inuni i Saeon, ki siana kamu mamaagu! Arafa iamiu ke tage mai iga na kere donki ia.”

16 Hoi mina rongoisuri ana ira ke marefa nai tako matafa rainigi ka woita gaa. Hoi mi murina o Jisas ne tafi aporo pania na maefa make akau i Heven, minga ka kafu girara ka woita iga na Segesegefa Apuna ne woi ainuni ka fafagaakausia ki ngaia manga na Arafa ni finua ia.

17 Hoi afakunga ni inuni na takua o Jisas ira ka tarofainia tangara ka inuni, woi nga o Jisas ne onia o Lasaros ke fura mai pania na waqa ia, make ragaia aporo pania na maefa ia ngai ke.

18 Hoi e rako wau ka inuni na rongora na fakunga na inuni ira woi o Jisas ke fagaqao rai ka fagaqaonga kaa, hoi maka rao rai rea ana.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

19 A Farasi ira ka faitamasi mereata sio mwa ka woi, “Mui rea rao, ne qara tangagia noga ngaia! Arani inuni ina ano kaa ka arao suria noga gena!”

20 Tana inuni na Grik nikao, minga ka akau i Jerusalem rai wogasi ana iga na tangiana rafa kena.

21 Ngaira ka rao mai tangaa ko Filip na mwane ne rao mai pania i Betsaeda ina provins i Galili, maka woi tangaa, “A mwane rafa, igami kaa kami oqani rea ana ko Jisas.”

22 O Filip ke rao make fagarongoa ko Andru, makaru rao fato karu woi tangaa ko Jisas.

23 Ua Jisas ke woi tangaraurua, “E kaa ke rao mai tangaa noga ka mataina inau na Kare ni Inuni, nau akau aporo i Heven.

24 Au woi mwora wau tangagamurua, manga na guuna ne etagai na wit ke wotawota ina mwako, make orisi, a guuna kena ke wakawaka akau, make kasikasi guani rako aera wau. Hoi make manga na guuna na wit kena ke marefa ni wotawota ina mwako, ki orisi, nga ne taotao mwa getea ngaia.

25 Otai mwa na inuni ne oqaoqania rafa wau na maurifana mereana ina ano kaa ke pagai maemae. Hoi mo otai mwa na inuni ne ma ni oqaoqania rafa na maurifana i ano kaa, ke pagai tawoa ka tafinga fuu.

26 Ainuni ne oqania ne tatagara tangau ki arao suriau nga, mina ani ne arao suriau ke ogaoga iga ka agua nau ogaoga iga. Me Emaku ke takotako fagafigaia ki ngaia.”

27 Hoi o Jisas ke woi, “Ina mataina kaa ke marefa ni koro ka takofa iaku rainia ka fafaranifa ne arao mai kaa. Ataa kau wowoisia tangaa Emaku? Au wowoi, ‘Emaku, ui fagatafiau pania ka fafaranifa kaa.’ Marefa. Suria nga na agua ngai ke kau rao mai tangaa iga ina ano kaa.

28 Emaku, ui fagaqao rainia ka ramwofa rafa iamu mereamu.” Ina mataina ngai kana, mina tamasinga ke wato mai pania ki Heven, ke woi, “Inau kau qani fagaqao noga rainia ka ramwofa rafa iaku, makau pagai fafagaqao rainia nikao.”

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

29 Afakunga ni inuni na uraura gena ka rongoa ka tamasinga ia, maka tako woi mwa na gugurufia, mi tana inuni ka woi mwa na enjel ne tamasi mai tangaa.

30 Hoi mo Jisas ke woi tangara, “A tamasinga ia ke marefa woi ni tatamaniau, maake tatamanigamu.

31 Nga na mataina tangaa noga o God ne fagagetara na inuni ina ano kaa ngai ke, make mamaengia ko Satan na mwane rafa ina ano kaa ia.

32 A mataina na raragaiau akau pania na ano kaa, inau kau pagai totoraira mai ka arani inuni tangau.”

33 Jisas ke tamasia ka agua kaa rai fagaqao ana rainia ki ngatakena ne maemae.

34 Ainuni ira ka aramia aporo ko Jisas, ka woi, “A Lo ke woi, na Mesaea kaa ke marefa ni pagai maemae, make tanu fea ko wowoi na Kare ni Inuni ka raragaia akau kena? Otai ngai ke na Kare ni Inuni kaa?”

35 Hoi o Jisas ke aramira, “A kere mataina aqouqou mwa ka mawetana ne mamawesigamu rao mwa. Hoi ke araria nga namu arao iga na mataina na mawetana ne taotao afainigamu maunga kaa, marefa ni koro ka qongiana ni taugamu, suria na inuni ne arao iga na rotorotoaganifa ke marefa ni girara woi ifai ke arao iga kana.

36 Mui tatangamworani rainia ka mawetana kaa, mataina ne taotao maunga afainigamu kena, ki igamu kamu mai taotao rai ainuni iga na mawetana ia.” Imurina o Jisas ne tamasi fato make rao ke fagaqafia mereana panira ka inuni ira.

37 Fenaka ngaia ke qani tanui ka fagaqaonga ngai ge ka regi ka inuni, minga ke marefa nai tangamworani rainia.

38 Agua ngai ke, ke wora mai rai fagamworai ana ka tamasinga iana na maurukari o Aesaea, ne woi ia, “Arafa, otai ka tatangamworani rainigi na woita nami tatamasi gaa? Otai mwa ke onoono girara na ramwofa iana na Arafa?”

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

39 Ainuni gaa ke marefa noga nai gira tangamworani ana, suria na Aesaea ke woi fato noga ia,

40 “God ke tanura ka guru, woi siana kai onoono menamenai. Ngaia ke fagaqono oqaata, woi siana kai takotako menamenai, ki siana kai ririri mai tangaa, ke tanura kai korokoro.”

41 Aesaea ke tamasi ke woi manga kaa, suria ne rea fato noga ka rarafa iana o Jisas, make tamasi fagatogo ana kaa.

42 A fenaka ne manga ngai kana, minga ke rako wau ka mwane rafa iata na Jiu na tangamworani rainia ko Jisas, maki suria mwa ngaira na maagutainira ka Farasi, ngaira ke marefa woi nai tamasi mawe, suria ngaira ka takosia woi na rongora maka kasira fura pania ka ruma ni fakunga.

43 Ngaira gaa ka oqania wau nga woi na inuni kai takotako fagaakaufira, mi ngaira woi o God ni takotako fagaakausira ke marefa wau nga.

44 Jisas ke tamasi rafa wau ke woi, “Otai wau mwa ne tatangamworani rainiau, ke marefa ni tatangamworani rainiau ki inau mwa, minga ke tatangamworani rainia nikao ka ani na inuni ne kasiau mai kaa.

45 Otai wau mwa ne rereau, ka ani na inuni ne kasiau mai kaa minga ke rerea nikao.

46 Inau kau rao mai ina ano kaa manga na mawetana ia, ko otai wau mwa na inuni ne tatangamworani rainiau ke marefa ni gira oga ana mwa iga ka rotorotoaganifa.

47 Mo otai wau mwa na inuni ne rongora na woita iaku make marefa ni arao suri, inau ke marefa qai fafagaetangira, suria inau nau rao mai ina ano kaa ke marefa qai rao mai tangai mai fagaetangira ana ka inuni ina ano kaa, minga kau rao mai rai fagatafira ana mwa.

48 Otai wau mwa na inuni ne ngangaroitaniau make marefa ni mamarumusi na tamasinga iaku, ka ani ngaia na inuni ka pagai usuusu i maata. Nga na woita nau tatamasi igi ka pagai usuusu i maata rai iga ka fagafatongina na ano kaa!

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

49 Hoi inau kaa ke marefa qai tatamasi ka tamasinga iaku mereaku. Nga Emaku ne kasiau mai kaa ke woisi tangau na woita nau tatamasi gaa.

50 Hoi inau kau girara woi na mwarao ne tamasi gena ke totoraira ka inuni tangaa ka tafinga fuu. Hoi ka mwarao nau woisi gaa ki ngai gi na mwarao Emaku ne qani woisi tangau, woi qai tatamasi."

Jon 13

1 A tangina ne etagai make kafu taua rao na tangina rafa iga na Tefa Afarau. O Jisas ke girara woi na mataina iana noga rai rao ana pania ka ano kaa, ne aporo tangaa ke Emana. Ngaia ke oqa koro wau raorao mwa tangara ka kare iana ina ano kaa, na ani na rao suria, ke fagaqao woi ne oqa koro wau raorao make taua ka mataina ne mae iga.

2 A mataina na ngaungau iga na manurafitana, mina Ataro ke qani naka ka takotakofa irarona mangatana o Jiudas i karena o Saemon Iskariot, woi ni fafaganafu rainia ko Jisas.

3 Jisas ke qani girara woi Emana ke qani mafata rai ka arani mwarao i rimana fato noga. Ngaia ke qani girara woi ngaia mereana ke rao mai pania ko God, make qani girara woi ne pagai aporo tangaa.

4 Hoi ka mataina na ngaungau, mo Jisas ke afaraga akau, make tarasia fura rao ka gafu qorafu rafa iana ia, make rakua ka taol i kaona.

5 Ngaia ke ringia ka wai iga ka apira, make faganega rai wasira ana ka uwata na rongoisuri iana ira, minga ke tatarofi ka uwata rainia ka taol ne rakua i kaona ia.

6 A mataina ne mai matarofia o Saemon Pita, mo Pita ke woi tangaa, "Efea na Arafa, o mai wasira ka uwaku ngai ge naa?"

7 Jisas ke aramia, "I ngaeka ki igo ke mamaunga nui takotako matafa rainia ka mwarao nau tanua kaa. Hoi imurina mai minga ko kafu takotako matafa rainia."

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

8 Hoi o Pita ke woi tangaa, “Marefa nui mai wasira ka uwaku, marefa ngaia!”
O Jisas ke woi tangaa aporo, “Manga ne marefa qai wasira ka uwamu, igo ke
marefa ka kare iaku.”

9 Ua, mo Saemon Pita ke woi tangaa aporo, “Ei na Arafa, siana ko wasira
mwa na uwaku gena, minga kui wasira nikao ka rimaku, makui tanania nikao
ka qauku.”

10 O Jisas ke aramia ke woi, “Ainuni ne qani mamaanu fato noga ke qao koro
fato noga ngaia. Marefa ni gira wasira ana aporo ka apena, nga mwa na
uwana ka gira wasira ana. Igamu kena, kamu qao koro fato noga, maake
marefa woi igamu fato.”

11 O Jisas ke qani girara fato noga ko otai ne pagai fafaganafu rainia. Nga
ngai ke ne wowoi marefa ki ngaira fato nai qao koro.

12 Mataina o Jisas ne wasira fato na uwata na rongoisuri iana ira, ngaia ke
gafu aporo rainia ka gafu iana ia, make aporo ke oga i nanana ia, make
fagatera, “Mu fea, igamu kamu tako matafa rainia ka agua nau tanua
tangagamu kaa, naa?

13 Igamu kamu woisiau rai ‘Fagausuri’ mina ‘Arafa’, make oto wau manga
namu woisiau manga ngai ke, suria ne mwora ngai kena.

14 Manga inau ka Arafa iamiu mina Fagausuri, nau wasira fato rao na
uwamiu gena, ke araria igamu maka mu wasira ka uwata tana fitangimiu.

15 Inau kau naka ka tara tangagamu, hoi ki igamu maka mu arao suria nikao
ka agua kaa, rai tamanira ana ka inuni.

16 Au woi mwora wau tangagamu, ainuni ni tagaranifa ke ma ni gira ura
tefaria ana ka mwane rafa iana, mina ainuni ni tora tamasinga ana nikao ke
ma ni gira ura tefaria ana na ani na mwane rafa ne kasia ke arao kena.

17 Igamu kamu girara fato noga ka agua ngai ke. Hoi manga woi igamu kamu
tatanui, o God ke onoono korofigamu.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

18 Inau kaa ke marefa qai woi igamu fato kamu arao suri ka woita gaa. Inau kau girara fato ka inuni nau qani usuira ira. Hoi ke e kaa ke fagamworaia ka Segesegefa Apuna ne woi ia, “A mwane ne ngaungau afainiau kaa ke riri afuriau aporo mai mwa.”

19 Ina mataina kaa, kau wowoisia wau tangagamu make kafu worawora, ki mwarao maka mu tatangamworani rainiau, woi Nga inau ke kaa.

20 Au woi mwora wau tangagamu, ‘Otai wau mwa na inuni ne oqaoqanira na inuni nau kasira mai, ki inau nikao maka oqaoqaniau, maka oqaoqania ka inuni ne kasiau mai kaa.’ “

21 Mataina o Jisas ne tamasi fato rao, ngaia ke faitakoi tefa wau, make tamasi, ke woi, “Au woi mwora wau tangagamu, tana fitangaimiu kaa ke fafaganafu rainiau.”

22 A rongoisuri iana ira ka faiqoretai mereata na takou, suria ngaira ke marefa na girara, ko otai ne woisia o Jisas kena.

23 E oga irawona o Jisas ka rongoisuri ne etagai o Jisas ne komania wau nga.

24 Hoi Saemon Pita ke rengasi maa rao tangaa ka rongisuri ia, woi ni fagatea ko Jisas, na ani taa na mwane ngai kana ne woiwoisia kana.

25 Hoi a rongoisuri ia ke mwaoro rao tangaa ko Jisas, make fagatea, “Nga otai ngai kena na Arafa no wowoisia kena?”

26 Jisas ke aramia aporo rao, make woi, “Inau kau tatanania ka purete iga ka apira makau kafu wawatea. Nga na mwane ke ngaia.” Hoi ingaia ke tawoa ka matopigana na purete ia make tanania wato make watea rao ko Jiudas i karena o Saemon Iskariot.

27 Mataina o Jiudas ne tawoa na purete ia, mo Satan ke qanufia. Mo Jisas ke woi tangaa, “Ui tanua mafarufaru nga ka mwarao no oqani tanua ana kena.”

28 A mwane na koa ka ngaungau ira ke marefa wau nai girara rao nga ne fea ko Jisas ke woi manga kana tangaa kee.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

29 Jiudas kaa, ki ngaia ka mwane ne onoono suria na anga ni sirani iata. Hoi mi tana rongoisuri ira ka kato woi o Jisas ke woi tangaa ke rao ke worira ki tana mwarao tangaa na farunga ia, kee ne woi tangaa woi ni wawatera ki tana mwarao ka inuni marefa na rurugua iata.

30 O Jiudas ke tawoa ka purete ia, minga ke mafarufaru ke fura wau ke rao. Iga na mataina kena ka qongiana.

31 Mataina o Jiudas ne fura fato noga, o Jisas ke woi, “Ina mataina kaa, inau na Kare ni Inuni ka kasiau akau, mo God ka kasia akau rainiau nikao.

32 E rao ke manga o God ka kasia akau rainiau, mo God ke pagai kasiau akau nikao, make kasiau akau ina mataina nga kaa.

33 Kareku igamu, inau ke marefa qai ogaoga qorafu afainigamu. Manga nau qani woisia fato noga tangara na mwane rafa iata na Jiu ira, makau wowoisia wau nikao tangagamu kaa, ‘Igamu kamu pagai gariau, make marefa mui gira rao ana iga ka agua nau arao iga.’

34 Inau kau mafata rainia ka fagausuringa faoru tangagamu. Mui oqaoqanigamu fairifui. Manga inau nau oqanigamu nikao ia, ki igamu nikao minga kamu oqaoqanigamu fairifui.

35 Arani inuni ka pagai gigiragamu woi igamu ka rongoisuri iaku, manga namu oqaoqanigamu fairifui.”

36 Saemon Pita ke fagatea ko Jisas ke woi, “Arafa, ifai ko arao iga kena?” Jisas ke aramia aporo ke woi, “Igo ke marefa nui gira rao suriau ana iga ka agua nau arao iga kaa, imuri minga ko kafu gira rao suriau ana.”

37 O Pita ke fagatea aporo, “Arafa, nga ne efea ke marefa qai gira rao surigo ana ina mataina kaa? Inau kau nanau rai mae ana tangago!”

38 Jisas ke aramia aporo ke woi, “Efea, no nanau mwora nga rai mae ana tangau naa? Au woi mwora wau tangago, a sooki ke kafu angiangi imuri, migo ko pagai fafagarigiau fagaeoru woi igo ke marefa nui girarau.”

Jon 14

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

1 Jisas ke mera tamasi ka rongoisuri iana, “Siana kamu takotako rafaera wau.
Mu tangamworani rainia ko God, hoi mui tangamworani nikao rainiau ki
inau.

2 Aruma iana Emaku ne tonga kaoqono iga ke rako wau, maake rao ka agua
kaa ke marefa ni mwora, marefa qai gira woisia ana wau tangagamu. Hoi kau
arao makau fafagananaua ka agua kana tangagamu.

3 Suria nau arao kau fafagananaua na agua kana tangagamu fato, makau
pagai aporo mai rai toraigamu ana, kamu ogaoga afainiau ina agua nau
ogaoga iga kana.

4 Igamu kamu girara fato noga ka tara tangaa na agua nau arao tangaa kana.”

5 Hoi o Tomas ke woi tangaa ko Jisas, “Arafa, igami ke marefa mi girara ka
agua no arao iga kena. Hoi ke manga ifai kami gigirara na tara rai tau ana na
agua kana?”

6 Jisas ke woi tangaa aporo, “Nga inau ka tara mina mworafa mina tafinga, e
marefa wau ka tara ni rao ki taua Emaka nga mwa iga ki inau.

7 Ina mataina kaa, kamu girarau noga, maka mu pagai gigirara ke Emaku
nikao. Hoi ke faganega ina mataina kaa ki igamu kamu girara maka mu rea
nikao.”

8 Filip ke tamasi tangaa ko Jisas, “Arafa, ngaia noga ngai ke ka agua nami
oqania, nui fagaregami rainia ke Emamu kena tangagami.”

9 Hoi o Jisas ke aramia aporo ke woi, “Efea o Filip, mamaunga nui gigirarau,
suria inau kau oga qorafu wau mai noga afainigamu? Otai wau mwa na inuni
ne rereau ke rea nikao ke Emaku. Hoi ke nga ne fea ko woi nikao qai
fagaregamu rainia Emaku kena?

10 E fea o Filip mamaunga nui tatangamworani naa, woi inau kau ogaoga
afainia ke Emaku, me Emaku ke ogaoga afainiau naa? A woita nau tatamasi
tangagamu gaa ke marefa ka takofa iaku mereaku. Nga Emaku ne ogaoga
afainiau kaa, ke tatanui na tagaranifa iana gaa.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

11 Ka mataina nau wowoi, woi inau kau ogaoga afainia Emaku kaa, me Emaka ki afainiau, igamu kamui tatangamworani rainia ka taa nau tatamasia, make rao ke marefa, igamu kamui tatangamworani suria igamu kamu regi fato noga ka fagaqaonga nau tanui gaa.

12 Au woi mwora wau tangagamu, ainuni wau mwa ne tatangamworani rainiau ke pagai tatanui ka fagaqaonga nau tatanui gaa. Aa, e pagai tatanui wau nikao ka fagaqaonga ne rafa tefari wau nikao na ani gaa, suria inau kau arao tangaa ke Emaku.

13 Makau tatanui ka taa manga namu nongira iga na ataku, woi inau i Karena qai kasia akau ke Emaku.

14 Aa, manga woi igamu kamu nongiau rai mwarao iga ka ataku, mi inau kau pagai tanua."

15 Mo Jisas ke woi, "Manga woi igamu kamu oqaniau mwora, mui taura ka faifataninga iaku gaa.

16 Inau kau nongia ke Emaku, ngaia ke kasia mai ka ani ne Tatamanigamu, make ogaoga afainigamu tarai nga.

17 Ngaia na Figona Apuna ke gira fagaqao ana rai ka mwarao ne mwora. Ainuni na tanui na taufa iga na ano kaa ke marefa nai oqania suria ne marefa nai ono girara make marefa nai girara. Hoi mi igamu kamu girara, suria ingaia ki afainigamu make pagai ogaoga afainigamu.

18 Mataina nau arao, inau ke marefa qai mwarao ni tangainigamu kamu ogaoga getegamu wau nga. Inau kau pagai aporo mai tangagamu.

19 E suguia mwa ni taua ka mataina na inuni iga na ano kaa ne marefa nai pagai rereau, hoi mi igamu kamu pagai rereau. Hoi suria inau kau pagai tafitafi aporo, igamu nikao maka mu tafitafi.

20 Iga na tangiana ngai kena ne arao mai, mi igamu kamu pagai gigirara woi inau kau ogaoga afainia ke Emaku, mi igamu kamu ogaoga afainiau manga inau nau oga afainigamu ia.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

21 Otai wau mwa na inuni ne rongora make taura na faifataninga iaku, ka ani ngaia na inuni ke oqaniau. Emaku ke pagai oqaoqanira ka inuni na oqaoqaniau. Inau nikao makau pagai oqaoqania makau fafagaqao mereaku tangaa ki ngaia.”

22 Hoi o Jiudas, (marefa ko Jiudas Iskariot ia), ke fagatea ko Jisas, “Arafa, nga ne manga ifai ko oqani fagaqao ana mereamu tangagami kena, mina inuni iga na ano kaa ke marefa kena?”

23 Jisas ke aramia aporo rao, ke woi, “Otai nai inuni ne oqaniau, ngaia ke taura ka fagausuringa iaku. Emaku ke pagai oqaoqania, me Emaku mi inau kamuru arao mai tangaa kamuru ogaoga afainia tarai nga.

24 Otai wau mwa na inuni ne marefa ni oqaoqaniau, ngaia ke marefa ni pagai taura ka fagausuringa iaku. Ka fagausuringa namu rongora igi ke marefa ka woita iaku mereaku, minga ka woita ne rao mai pania ke Emaku ne kasiau mai ia.

25 Arani mwarao gaa, kau qani woisi fato noga tangagamu, ina mataina inau maunga afainigamu kaa.

26 A Figona Apuna, na ani ne Tatamanigamu ke pagai kasia mai Emaku iga na ataku ke pagai fafagausurigamu rainigi ka arani mwarao make fafagatakosigamu rainigi ka arani mwarao nau qani tamasi fato noga tangagamu igi.

27 Au tanugamu kamu nanafunia ka marapefa. A marapefa nau nafunia kaa kau mamafata rainia tangagamu. A marapefa nau mamafata rainia ke ma ni manga na mwarao na inuni iga na ano kaa ne mamafata rainia. Hoi siana kamui takotako rafaera wau, maka mui mamaagu.

28 Igamu kamu rongoa fato noga nau tamasia woi nau pagai arao panigamu, makau pagai aporo mai nikao tangagamu. Make manga namu oqaniau, igamu kamu wawagewage wau woi inau kau arao tangaa ke Emaku, suria ngaia kana ke rafa wau nga tefariau.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

29 Au tamasi ka arani mwarao gaa tangagamu ina mataina kaa makau kafu arao panigamu, ki mwarao maka mataina nau arao maka mu tatangamworani.

30 Marefa qai gira tamasi qorafu ana afainigamu, suria o Satan na mwane rafa iata na inuni iga ano kaa ke arao mai noga kana. Ngaia kana ke marefa ni nafunia ka ramwofa ni tefariau,

31 hoi maka ainuni ina ano kaa kai gigirara nga woi inau kau oqania tefa wau ke Emaku makau tatanui nga na arani mwarao ne wowoisi tangau gaa. Ua sei, kaia nai arao."

Jon 15

1 Jisas ke tamasi ke woi nikao, "Nga inau ka funi apena mwora na waro na grep ia, me Emaku ke onoono suria na mwou kena.

2 Hoi nga migamu ka arani ne rato mai tangau. Ngaia ke retera rao ka arani ne marefa ni gira kasi guani ana, make retera aqouqou ka arani ne gira kasi guani ana igi ke tataragani, ki mwarao maki gugua rako wau nikao.

3 Hoi afagausuringa iaku nau qani wategamu igi ke qani fagataraganisigamu fato noga.

4 Mui ratorato afainiau raorao mwa, mi inau kau pagai ratorato afainigamu nikao. Arana ke marefa ni gira kasi guani ana manga ne ma ni ratorato afainia na funi apena ia. Hoi ki igamu make manga ngai kana nikao manga igamu ke marefa mu ratorato afainiau make marefa namu gira kasi guani ana mereamiu.

5 Nga inau ka funi apena, mi igamu kena ke manga na arani igi. Otai wau mwa ne ratorato afainiau, mi inau makau ratorato afainia, ngaia ke manga na arana ne fungufungu wau ia. Hoi ke rao ke marefa mu ratorato afainiau, marefa ka mwarao mui gira tanu ana.

6 Otai wau mwa na inuni, ne marefa ni ratorato afainiau, ke manga na arana na kasia fura make maria ia. Arani gena ka totorai, maka kasikasi iga ka giu, ka fafanunu.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

7 Manga igamu kamu ratorato afainiau mina fagausuringa iaku kamu tatakosi raorao mwa, maka mu gira nongia ana ka mwarao namu oqani, mo God ke gira wategamu ana.

8 Mataina igamu namu kasikasi guani rako igamu kamu fagaqao woi igamu ka rongoisuri iaku, maka mu fafagaqao rainia na apena ramwofa rafa iana Emaku.

9 Inau kau oqanigamu wau, manga Emaku ne oqaniau wau ia. Hoi ki igamu kamui ratorato afainiau mwa ki inau qai oqaoqanigamu raorao mwa.

10 Manga woi igamu, kamu taura raorao mwa ka faifataninga iaku, igamu kamu ratorato afainiau ki inau qai oqaoqanigamu, manga inau nau taura noga na faifataninga iana Emaku gaa, make oqaniniau kaa.

11 Arani mwarao nau woisi wau gaa woi igamu kamu wawagewage wau, manga inau nikao kaa.

12 A faifataninga iaku ke manga kaa, ‘Mui oqaoqanigamu fairifui, manga inau nau oqanigamu kaa.’

13 Manga otai mwa ne oqania na goana, make mae rai fagatafia ana, ngaia nga na faioqanifa iana ke rafa wau nga tefaria ka faioqanifa iata tana inuni.

14 Nga igamu kaa ka goaku, manga namu tatanui na mwarao nau wowoisi tangagamu.

15 Inau ke marefa qai wowoisigamu rai inuni ni tagarafa mwa tangau, suria na inuni ni tagarafa ke marefa ni girara ka mwarao ne tatanui na mwane rafa iana igi. Minga kau wowoisigamu mwa rai goaku suria nau qani woisi fato noga tangagamu ka arani mwarao Emaku ne woisi tangau.

16 Igamu ke marefa mui usuiau, nga inau mwa kau usuigamu, makau kasigamu kamu rao woi namu kasikasi guani rako ne gira tao tarai ana. Hoi manga mu tanua ka agua kaa, me Emaku ke pagai wawategamu ka taa mwa namu nongia iga na ataku.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

17 Nga na faifataninga iaku tangagamu ke kaa, ‘Mui oqaoqa koro tangagamu fairifui.’ “

18 Jisas ke woi, “Manga na inuni iga na ano kaa ka mamaeronganigamu, minga kamu tatakosia nga woi inau nikao maka maeronganiau inago.

19 Manga mu ogaoga mangara na inuni iga na ano kaa, hoi ngaira ka oqaoqanigamu wau manga na goata ira. Hoi ngaira ka maeronganigamu suria nau qani usuigamu fato noga panira woi siana kamu ogaoga manga ngaira.

20 Hoi mui tatakosi ka mwarao nau woisi wau tangagamu gaa, ‘Ainuni ni tagarafa ke marefa ni gira tefaria ana ka mwane rafa iana.’ Manga na rongora ka woita iaku, igamu minga ka rongora ka woita iamiu nikao. Manga na inuni ka mamaeronganiau, igamu nikao maka pagai mamaeronganigamu.

21 Ngaira ka tatanui ka agua gaa tangagamu suria igamu kamu tangamworani rainiau, make marefa nai girara ko otai ne kasiau mai kaa.

22 I manga siana qai rao mai ina ano kaa rai tamasi ana tangara, ka ki ngaira ke asa mwa nai ono girara ka aerafa iata gena. Hoi kina mataina kaa ke marefa ka agua nai gira woisi ana rainigi na aerafa iata.

23 Otai wau mwa na inuni ne mamaeronganiau ke mamaerongania ke Emaku nikao.

24 I manga woi siana qai tanui ka tagaranifa iaku i qaiawogata, ka ki ngaira ke asa mwa nai ono girara ka aerafa iata gena. E marefa ki tana inuni ni fagaqao rainia na ramwofa manga kaa tangara inago. Hoi kina mataina kaa, ka qani regi fato noga ka fagaqaonga nau tanui, maaka maeronganigamirua ke Emaku mi inau.

25 A mwarao ngai ge ke fagamworai ka Lo iata, manga ne woi ia, ‘Ngaira ka atani maeronganiau purua mwa.’

26 Au pagai kasia mai ka ani ne Tatamanigamu, ngaia ka Figona Apuna ne gira fagaqao ana rai ka mwarao ne mwora. Ngaia ke arao mai pania ke Emaku rai mai tamasiau ana.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

27 Mi igamu nikao, minga kamui tatamasiau, suria nga igamu kamu qani oga afainiau iga na faganegana na tagarafa iaku.

Jon 16

1 Inau kau tamasi tangagamu ka agua gaa, woi igamu ki siana kamiu kasia ka tangamworanifa iamiu.

2 Ainuni ka pagai kasigamu fura pania ka ruma ni fakunga iata. Mi tana mataina ne pagai arao mai ka nanafuigamu funuigamu ka inuni, ngaira ka kato woi na tanua na tagaranifa tangaa o God ngai kana.

3 Ngaira ka pagai tataniu ka agua manga ngai ge, suria ngaira ke marefa nai girara ke Emaku, make marefa nai girarau ki inau.

4 Hoi ka agua nau wowoisi tangagamu gaa, ka mataina ni arao mai kai tatanui na agua manga gaa tangagamu mi igamu kamu tatakosia woi inau kau qani woisi fato noga tangagamu. “Inau ke marefa qai woisi ka agua gaa tangagamu inago ia, suria inau kau ogaoga afainigamu.

5 Hoi ina mataina kaa, ki inau kau arao tangaa ka ani ne kasiau mai ia, make marefa wau ki tana fitangimiu ni fagateau mai, ifai kau arao iga kaa.

6 Suria na agua nau woisia wau tangagamu igi ke tanugamu kamu faitakoi tefa wau.

7 Hoi au woi mwora wau tangagamu, nga na korofa tangagamu ngai ke inau nau arao panigamu kaa, suria manga marefa qai arao ka ani ne Tatamanigamu ia ke marefa ni pagai arao mai tangagamu. Hoi ke manga nau arao inau kau pagai kasia mai tangagamu.

8 Hoi ka mataina ne arao mai i gaa, ngaia ke pagai mai fafagaqao mamawega rainia tangara ka inuni iga na ano kaa, woi otai ke tanua na aerafa, mo otai ke tanui na taufa ne oto, mo otai ko God ne fafagaetangia.

9 Ngaia ke fafagaqao tangara woi ngaira ka tanui ka aerafa suria ne marefa nai tangamworani rainiau ki inau.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

10 Ngaia ke fafagaqao tangara ka taufa ne oto, suria inau kau arao tangaa ke Emaku, mi igamu ke marefa mu pagai rereau nikao.

11 Ngaia ke fafagaqao woi ngaira ka nafunia ka takofa ne aera rainia ko otai ko God ne pagai fafagaetangira, suria o Satan na mwane rafa iata na inuni iga ano kaa ia ko God ke qani usui maana fato noga.

12 Inau kau nafuni ka mwarao ne rako wau rai tamasi ana tangagamu, make qao manga ne asaasa tangagamu rai tangamworani ana rai ina mataina kaa.

13 Hoi ka mataina na Figona Apuna ne gira fagaqao ana rai ka mwarao ne mwora, ne arao mai ingaia ke pagai totoraigamu iga ka arani mwarao mwora. Ingaia ke marefa ni pagai tatamasi ka mwarao suria ka takofa iana mereana, minga ke tatamasi mwa ka mwarao ne rongora pania ko God, make tatamasi tangagamu ka mwarao ne pagai arao mai.

14 Ingaia ke kasiau akau, suria ingaia ke wowoisi ka mwarao nau qani woisi tangagamu igi.

15 A arani mwarao fato ne nafuni Emaku, ka mwarao iaku fato. Nga ngai ke nau wowoi kaa, woi na Figona Apuna ke pagai tawora ka mwarao nau wowoisi make mai tatamasi tangagamu.

16 Jisas ke woi nikao, “Iga na kere mataina aqouqou mwa, igamu ke marefa mu pagai rereau, make marefa ni qorafu aera wau nikao minga kamu rereau aporo nikao.”

17 Tana rongoisuri iana ira ka faifagate fairifui mereata ka woi, “Ataa ke woisia manga kaa tangagia kaa? A kere mataina aqouqou mwa, igamu ke marefa mu pagai rereau, make marefa ni qorafu aera wau nikao minga kamu rereau aporo nikao. Make woi ne arao tangaa ke Emana.”

18 Hoi ngaira ka woi nikao, “Igami ke ma mi girara ka tamasinga ne woisia kaa, ‘Na kere mataina aqouqou mwa.’ Igia ke marefa nai girara ka tamasinga kaa.”

19 Jisas ke qani girara woi ngaira ka oqani fagatea ana. Hoi make woi tangara, “Inau kau woi, ‘Iga na kere mataina aqouqou mwa, igamu ke marefa

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

mu pagai rereau, make marefa ni qorafu aera wau nikao minga kamu rereau aporo nikao.' E fea nga na mwarao namu fafaifagate fairifuia rainia ia ngai ke naa?

20 Au woi mwora wau tangagamu, igamu kamu pagai fafaitakoi, maka mu angiangi maramara wau, mina inuni iga na ano kaa ka pagai wawagewage wau. Igamu kamu pagai fafaitakoi, maaka faitakoifa iamiu ke orisi mwa iga ka wagefa.

21 A mataina na fefene ne rikiriki na gairina rai aparanifa, ke fafara wau, hoi ka mataina na kere kare ia ne worawora fato, mi kani ia ke qoqono rainia wau ka fafaranifa iana ia make wawagewage wau suria na kere kare ia ke wora fato mai noga.

22 Nga ngatakena na takofa iamiu ngai ke, igamu kamu fafaitakoi wau ina mataina kaa, hoi maki inau kau pagai reregamu nikao, mi igamu kena kamu pagai wawagewage wau. Marefa ko otai ni gira tanugamu ana ke ma mu wawagewage.

23 Iga na mataina ngai kana, igamu ke marefa ka mwarao namui pagai nongia paniau, au woi mwora wau tangagamu, nga Emaku ke pagai wawategamu ka mwarao mwa namu nongia pania iga na ataku.

24 Ina mataina kaa ke mamaunga namu nonginongi iga ka ataku. Hoi kamui nongia ke Emaku make wawategamu ka mwarao, kamu wagewage wau nga.

25 Arani mwarao nau tamasi wau tangagamu gaa, kau tatamasi iga ka fagafiunga. A mataina ne pagai arao mai ke marefa qai pagai tamasi iga ka fagafiunga, minga kau tatamasia otooto wau nga ke Emaku.

26 Iga na mataina ngai kana, igamu kamu pagai nongia ke Emaku iga ka ataku. Mi inau ke marefa, woi qai nongia nikao tangagamu.

27 Emaku mereana ke oqanigamu ia suria igamu kamu oqaniau, maka mu tangamworani woi inau kau rao mai pania ko God.

28 Inau kau rao mai pania ke Emaku makau rao mai ina ano kaa. Hoi ki na mataina kaa kau arao pania ka ano kaa kau aporo tangaa ke Emaku."

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

29 Hoi mina rongoisuri iana ira ka woi, “Aa, igo ko tamasi otooto wau ina mataina kaa, marefa wau nui tamasi fagafiu.

30 Ina mataina kaa, kami girara noga woi igo ko girara fato ka arani mwarao. Fenaka tana inuni ke marefa ni fagatego rainia ka mwarao, migo ko qani girara fato noga ka takofa iana. Agua gaa ke tanugami kami tangamworani woi igo ko rao mai pania ko God.”

31 Hoi o Jisas ke aramira, “Efea igamu kamu tangamworani noga ina mataina kaa naa?

32 E suguia mwa noga ka mataina namu tataka faitigi paniau tangai ka finua iamiu mereamiu. Mi inau mwa geteau kau kafu ogaoga, maake marefa ki inau mwa geteau make Emaku afainiau.

33 Arani mwarao nau wowoisi wau tangagamu gaa, woi igamu kamu nanafunia ka marapefa. Mataina igamu namu ogaoga ina ano kaa, igamu kamu rorogoia ne qaraqara wau tangagamu. Hoi maka mui gatagata, suria na ramwofa iaku ke tefaria fato noga ka mwane rafa iata na inuni ina ano kaa.”

Jon 17

1 Mataina o Jisas ne tamasi fato na arani mwarao gaa, ngaia ke ata akau i Heven make fagarafe, “Mama, a mataina ia ke rao mai noga kaa. Ui kasiau akau ki inau i Karemu, ki inau nikao qai kasigo akau.

2 Ngatakena nga igo no wateau na ramwofa rai ono surira ana na arani inuni gaa, ka arani inuni no mamafata rainira mai gaa qai wawatera ka tafinga fuu.

3 Nga na tafinga fuu, kai gigirarago nga, igo togo ko God mwora makai gigirara nikao ki inau, o Jisas Kraes no kasiau mai ia.

4 Inau kau fagaqao noga rainia ka rarafamu tangara ka inuni ina ano kaa rai fagafatongi ana ka tagaranifa no mafata rai mai tangau rai tanui ana igi.

5 Mama, ui kasiau akau i maamu ina mataina kaa, makui mafata rainia ka rarafa naru nafunia faku noga inago ia maka kafu tatagarifia na ano kaa ia.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

6 “Inau kau woisi fato ka arani mwarao rainigo tangara ka arani inuni no mafata rainira fura mai tangau panira na inuni iga na ano kaa ira. Ngaira ka kare iamu mako mafata rainira mai tangau rai ono surira ana. Ngaira ka rao suri ka woita iamu nau woisi tangara.

7 Ina mataina kaa, ngaira ka girara noga woi na arani mwarao no mafata rai mai tangau igi ka mwarao ne rao mai panigo.

8 Inau kau mafata rainia tangara ka tamasinga no mafata rainia mai tangau ia, maka marumusia wau. Ngaira ka girara mwora woi inau kau rao mai panigo, maka tangamworani woi igo ko kasiau mai.

9 Inau kau fagarafe tangara ki ngaira. Marefa qai fagarafe tangara ka inuni iga na ano kaa, minga kau fagarafe tangara ka ani na inuni no mafata rainira mai tangau no nafunira ira.

10 Arani mwarao nau nafuni ka mwarao iamu, mina arani mwarao no nafuni igo ka mwarao iaku fato, mina rarafa iaku ke fafagaqao noga tangara ka inuni gaa.

11 Ina mataina kaa, inau kau arao mai noga tangago. Marefa qai ogaoga afainira na inuni iga na ano kaa, nga mwa ngaira ka ogaoga afainira na inuni iga na ano kaa. O Mama no Apuna, ui onoono surira menamenai rainia ka ramwofa iga na atamu no qani mafata rainia mai tangau ia, ki ngaira kai mai taotao rai inuni ne etagai manga igo mi inau naru tao rai inuni ne etagai kaa.

12 Mataina inau nau ogaoga maunga afainira, au ono surira menamenai rainia ka ramwofa iga na atamu no qani mafata rainia tangau ia. Inau kau ura pusira ki ngaira, make marefa woi ne etagai na fitangita ni tarupe panira, nga mwa na ani na mwane no woisia fato noga ia, rai fagamworaia ana ka Segesegefa Apuna.

13 Hoi ki ina mataina kaa, kau arao mai noga tangago. Au tatamasi fato ka mwarao gaa ina mataina nau ogaoga ina ano kaa, ki tanura ki ngaira kai wawagewage manga inau nau wagewage kaa.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

14 Inau kau mafata rai ka woita iamu tangara mina inuni iga na ano kaa ira ka maeronganira, suria ne ma nai rao suria ka taufa ina ano kaa, manga mwa inau nikao ne marefa qai rao suria na taufa ina ano kaa ia.

15 Marefa qai nongigo woi nui tawora fura panira ka inuni iga na ano kaa, makau nongigo mwa woi nui uraura pusira pania ka Ataro.

16 Ngaira ke ma nai rao suria ka taufa ina ano kaa, manga inau nikao ne marefa qai rao suria na taufa ina ano kaa.

17 A woita iamu gena ke mwora wau. Ui fagaapunarira rainia ka woita iamu ne mwora gena.

18 Inau kau kasira ka furafura tangara ka inuni iga na ano kaa, manga igo no qani kasiau mai tangara na inuni iga na ano kaa ia.

19 Inau kau fagaapunariau mereaku tangago kaa, ki ngaira nikao minga kai fafagaapunarira mwora nga tangago nikao.

20 “Inau ke marefa qai fagarafe tangara mwa ki ngaira na tangamworani gaa, makau fagarafe nikao tangara ka inuni na tatangamworani rainiau suria na woita iata gena.

21 Mama, au fagarafe woi ngaira kai mai taotao rai inuni ne etagai mwa, manga igo afainiau mi inau afainigo. Ingaira gana kai mai taotao afainigaurua, ki mwarao maka inuni ina ano kaa kai tatangamworani woi nga igo ko kasiau mai kaa.

22 Inau kau watera ka ramwofa no wateau mai ia, ki ngaira kai mai taotao rai inuni ne etagai manga igaurua mwa kaa.

23 Inau kau oga afainira, mi igo ki afainiau, ki tanura kai mai taotao rai inuni ne etagai mwa. Nakara ki ngaira kai mai tao rai inuni ne etagai, mina inuni iga na ano kaa kai girara woi nga igo ko kasiau mai kaa. Mina ainuni ina ano kaa kai girara woi igo ko oqanira ka inuni gena manga igo no oqaniau.

24 Mama, inau kau oqanira ka inuni no mafata rainira mai tangau gaa woi nai ogaoga afainiau iga ka agua nau ogaoga iga, kai rerea ka rarafa iaku. Nga na

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

rarafa iaku kaa ko qani wateau suria no oqaniau wau inago maka kafu tatagarafia na ano kaa ia.

25 Mama, igo ko oto wau! Ainuni iga na ano kaa ke marefa nai girarago, mi inau mwa kau girarago, mi ngaira na rongoisuri gaa ka girara woi nga igo ko kasiau mai kaa.

26 Inau kau fagaqao rainigo tangara, makau fafagaqao rainigo raorao mwa, ki mwarao makai oqaoqanira ka inuni manga igo no oqaniau ia makau oga afainira ira."

Jon 18

1 Mataina o Jisas ne fagarafe fato, ngaia ke takura ka rongoisuri iana ka fura, maka taworagofa tarai tangaa ki tana apanana na maraa wai i Kidron. A mwani olif ki iga ka agua ngai kena, mo Jisas mina rongoisuri iana ka qanu iga.

2 Hoi o Jiudas na ani na mwane ne fafaganafu rainia ko Jisas ia, ke girara ka agua ngai kana suria o Jisas ke fakufaku raorao mwa ngai kana afainira ka rongoisuri iana ira.

3 Hoi o Jiudas make rao i mwani olif ia ke takura mai ka fakunga na mwane ni faiarifatana. Make takura ka mwane na kasira mai na mwane rafa iata na mwane ni raperapega mina Farasi. Ngaira gena ka torai ka laet mina mangate ne mawesira, maka tangaru ka rao mai.

4 Jisas ke qani girara fato noga ka arani agua ne arao mai tangaa, ke mai tatarafua, make fagatera ke woi, "Otai kamu garia kena?"

5 Ngaira ka aramia aporo mai ka woi, "Igami kaa, kami garia ko Jisas na mwane i Nasaret." Mo Jisas ke woi, "Nga inau ke kaa." Hoi o Jiudas, na ani na mwane ne fafaganafu rainia ko Jisas ia ke uraura afainira nikao gena.

6 A mataina o Jisas ne woi, "Nga inau ke kaa," ngaira na mwane ira ka ura sugarai aporo, maka apuri wato.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

7 Jisas ke fagatera nikao ke woi, “Otai kamu garia kaa?” Ngaira ka aramia aporo mai nikao ka woi, “Igami kaa, kami garia ko Jisas na mwane i Nasaret.”

8 Hoi o Jisas ke aramira aporo nikao, ke woi, “Inau kau qani woi tangagamu wau fato noga ia, Nga inau ke kaa. Ke rao ke manga inau kamu gariau kena, maka mui kasira ka rongoisuri iaku gaa kai arao.”

9 Jisas ke woisia ka agua kaa, woi na mwarao ne woisi igi maki mai mworamwora, “Mama, Inau ke marefa wau qai fagatarupea ka fitangita ne etagai na inuni no mafata rainira mai tangau ira.”

10 Saemon Pita ke nafunia ka naefe ne masi ruarua, ke tarasia fura make retea tafia rao ka karingana i otona kare iana na qauta na mwane ni raperapega ia. Atana na mwane ni tagarafa kena ko Malakasi.

11 Jisas ke woi tangaa ko Pita, “Ui naka aporo ka naefe iamu kena inanana! Efea? Marefa nui girara woi inau qai totonomia ka kaokao ni fafaranifa ne mafata rainia tangau Emaku kaa naa?”

12 Ina mataina ngai kana, ka fakunga na mwane ni faiarifatana, afainia ka mwane rafa iata, mina mwane na kasira mai na mwane rafa iata na Jiu, ka roia ko Jisas maka rakua,

13 maka toraia inago tangaa ko Anas, o fungaona ko Kaeafas na qauta na mwane ni raperapega iga na farisi ngai kana.

14 Ngaia o Kaeafas kaa, ke woi tangara na Jiu, woi e koro tefa ni mae mwa ka mwane ne etagai tangara ka arani inuni fato gaa, ki mwarao maka arani inuni ke ma nai maemae.

15 Saemon Pita mi tana rongoisuri karu rao suria ko Jisas. Tana rongoisuri kena ka mwane ne girara koro wau na qauta na mwane ni raperapega kena. Hoi ngaia ke qanu afainia ko Jisas iga ka agua i qaiwogata na ruma iana na qauta na mwane ni raperapega ia.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

16 Mo Pita ke oga wau mwa i metara ina maana para ia. Tana rongoisuria ia ke fura aporo mai make mea tamasi ka fefene ne uraura i maana para ia, make toraia qanu ko Pita.

17 A fefene ia ke woi tangaa ko Pita, “Ei, nga igo kaa ki tana fitangita na rongoisuri iana o wani kaa!” Mo Pita ke woi, “Marefa, Inau ke marefa!”

18 Mataina ngai kana ke magamagarisi wau, mina mwane ni tagaranifa ira mina mwane na kasira mai na mwane rafa iata na Jiu ira ka tutua ka giu, ka ura rifiua ke rarangira. O Pita minga ke uraura nikao afainira gena ke rarangia.

19 Hoi a qauta na mwane ni raperapega ia ke fagatea ko Jisas rainira ka rongoisuri iana ira, make fagatea nikao rainigi ka fagausuringa iana.

20 Jisas ke aramia aporo, “Inau kau tamasi raorao mwa i metara taragani tangara ka arani inuni. Au fafagausuri raorao mwa iga ka ruma ni fakunga mi iga ka Ruma ni Wogasifa, na agua na fakufaku mai iga na Jiu. Inau ke marefa wau ka agua qai tamasia punufi rao.

21 Efea ko fagateau kena? Ui fagatera ka inuni na rongora na agua nau tamasia tangara. Ngaira ka girara ka agua nau tamasi.”

22 A mataina o Jisas ne tamasi manga kaa, tana mwane ne onoono suria na Ruma ni Wogasifa ne uraura kena, ke fitapusi ka maana o Jisas, make woi tangaa, “Ei, nga no fea ko tamasi manga kena tangaa na qauta na mwane ni raperapega kaa?”

23 Hoi mo Jisas ke mea tamasi rao, “Manga inau qai tamasia ka agua marefa ni koro, makui tamasia ka agua kena tangara ka inuni gaa. Make manga na agua nau tamasia kaa ke oto, maki nga ne fea ko fitariau kaa?”

24 Hoi Anas ke kasia ko Jisas ke rao tangaa ka qauta iata na mwane ni raperapega ia o Kaeafas, maka rakua maunga.

25 Saemon Pita ke uraura maunga afainira ka inuni ira ke ura ke rarangia, maka woi tangaa nikao, “Efea, igo kaa ki tana fitangita na rongoisuri iana o wani kaa naa?” Mo Pita ke fagarigia make woi, “Marefa, Inau ke marefa!”

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

26 Tana fitangita na mwane ni tagaranifa iana na qauta na mwane ni raperapega ia na goana o wani ne retea tafia rao na karingana o Pita ia, ke woi tangaa mai ko Pita, “Inau kau takoisa woi nga igo kena nikao, minga kau rego afainia ko Jisas ina mwani olif ia naa?”

27 Mo Pita ke fagarigia nikao. Iga na mataina ngai kena mina sooki ke angi rao.

28 Iga na gomagomafatana aera maunga, a mwane rafa iata na Jiu ka toraia ka mea rao ko Jisas pania ka ruma iana o Kaeafas, maka toraia tangaa ka ruma rafa iana na mwane i Rom ne Primia i Israel. Mataina ngai kena, ka mwane rafa iata na Jiu ka ura taragani wau mwa i metara, suria i ngaira ka oqania ni tataraganisira wau nga kai gira ngau ana ka ngaufa na woisia rainia na Tefa Afarau ia.

29 Hoi o Paelat ke fura mai, make mai fagatera, “A taa ngai ke namu fafagatamasia rainia ko wani kaa ke?”

30 Hoi ngaira ka aramia aporo maka woi, “O wani kena ki manga woi siana ka agua ni tanua ki aera kaa ke asa mwa mi gira toraia ana mai tangago.”

31 Paelat ke woi tangara nikao, “Nga igamu mereamiu, kamu totoraia maka mu rao kamu fafagageta suria ki ngatakena na Lo iamiu mereamiu.” Ingaira na Jiu ira ka aramia aporo rao, “Igami kaa ke marefa wau nami gira woisia ana ki tana inuni kai nanafuia funuia.”

32 Agua ngai ke ke wora mai manga ngai ke, rai fagamworaia ana ka taa ne woisia fato noga o Jisas, mataina ne tamasia ngatakena nga ne maemae ia.

33 O Paelat ke qanu aporo irarona ruma rafa iana ia, make onia ko Jisas make fagatea, “Efea, nga igo kaa ka arafa ni finua iata na Jiu naa?”

34 Hoi mo Jisas ke fagatea aporo rao, “Efea, igo mereamu ko takosia rai fagateau ana rainia na agua kaa, kee tana inuni ka tamasiau tangago kaa?”

35 Paelat ke aramia aporo ke woi, “Ei, Igo kena ko takosia woi inau kaa ka Jiu naa? Ngaira na inuni i apemu mereamu mina mwane rafa iata na mwane ni

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

raperapega iamu gaa ngai ge na mafata rainigo mai tangau kaa. A taa ke aera no tanua ke?”

36 Jisas ke aramia aporo nikao ke woi, “Arafanga iaku ke marefa ka arafanga tangaa na ano kaa. I manga woi na arafanga iaku ki manga ngai ke, ka mwa ka kare iaku kai fainafunafu pusiau panira ka mwane rafa iata na Jiu ira. Make marefa, arafanga iaku ke marefa ka arafanga tangaa na agua kaa!”

37 Hoi o Paelat ke fagatea ko Jisas, “Igo kena ka arafa ni finua naa?” Mo Jisas ke aramia, “Aa, ngaia ko woisia mai kena. Inau kau wora makau rao tangara ka inuni ina ano kaa rai tamasia ana ka agua mwora. Ainuni ne oqani rao suria ana na mworafa ke rongoau ki inau.”

38 O Paelat ke fagatea aporo nikao, “Maka ataa ka mworafa kena?” Imuri mai mo Paelat ke aporo fura nikao tangara ka mwane rafa iata na Jiu ira, make mera tamasi, “Inau ke marefa wau qai rogoia ka agua ni aera woi ni tanua o wani kaa.

39 Iga na kastom namu nafunia, ke raorao mwa iga na tangina rafa ina Tefa Afarau ki inau kau gira kasia fura ana ka mwane ne etagai namu oqania pania ka peresin. Efea namu oqaniau nau kasia fura tangagamu ka mwane na woisia na arafa ni finua iata na Jiu?”

40 Ingaira ka aramia aporo rao mwa afainia ka ngerefa ka woi, “Marefa ki ngaia! Igami kami oqania ko Barabas!” (Ingaia o Barabas kaa ki tana maeronga.)

Jon 19

1 Hoi o Paelat ke woi tangara ka mwane ni faiarifatana ka raramwosia ko Jisas.

2 A mwane ni faiarifatana ira ka fagamamana rainia ko Jisas maka arigainia ka waro kakaru maka naka i qauna, maka fagagafua rainia ka gafu memera ne qorafu.

3 Ngaira ka arao oria mai mwa tangaa, maka wowoi, “Nga igo kaa ka arafa ni finua iata na Jiu!” Maka fifitaqaria.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

4 O Paelat ke fura mai nikao, make woi tangara ka inuni ira, “Mui ono mai, inau kau toraia fura mai tangagamu, woi namui girara, woi inau ke marefa wau qai rogoia ka agua rai usu maana ana rainia ko wani kaa.”

5 Hoi o Jisas ke fura mai, na naka i qauna ka waro kakaru mina gafu qorafu ne memeraga na fagagafua rainia ia. O Paelat ke woi tangara ka inuni ira, “Mui rea, ngaia ke kaa ko wani ke!”

6 Mataina na mwane rafa iata na mwane ni raperapega mina mwane na onoono suria na Ruma ni Wogasifa ira na rea o Jisas, ngaira ka fagangere rafaera wau ka woi, “Rapusia ina taotao woro! Rapusia ina taotao woro!” O Paelat ke woi tangara, “Nga igamu kamu toraia kamu rao kamu rapusia ina taotao woro, mi inau mwa ke marefa ka agua qai rogoia rai usu maana rainia ko wani kaa.”

7 Ngaira na Jiu ira ka woi, “Igami kami nafunia ka Lo ne woisia woi o wani kaa ke araria ne maemae, suria ingaia kaa ke wowoisia mereana woi i karena o God.”

8 Mataina o Paelat ne rongoa woi ngaia ke woi i karena o God, ngaia ke kafu maagu wau nga nikao.

9 Make aporo qanu irarona ruma rafa ia, make fagatea ko Jisas, “Igo kaa ka mwane ifai?” Mo Jisas ke marefa ka agua ni woisia.

10 Hoi o Paelat ke woi tangaa nikao, “E fea, manui oqani meau tamasi ana naa? Ui tatakosia, nga inau kaa kau nafunia na ramwofa tangai kasigo fura ana ko tataragani, makau nafunia nikao ka ramwofa rai rapusigo ana iga ka taotao woro.”

11 Jisas ke aramia aporo, “Igo ko nafunia ka ramwofa kena tefariau suria nga o God mwa ke mafata rainia tangago kena. Hoi mi ngaia mwa na mwane ne mafata rainiau mai tangago kena, ki nga o wani ne tanua na apena agua rafa ne aera wau ke.”

12 Mataina o Paelat ne rongoa na agua kaa, ngaia ke garia ka agua rai kasia fura ana ko Jisas ki taragani. Mina Jiu ira ka ngere aporo ka woi, “Otai na

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

inuni ne wowoi, woi ngaia ka arafa ni finua, ngaia kena ke marefa ka tamana na arafa iga na kafamanu! Ke manga no kasia fura ke tataragani ko wani kena, igo ka maerongana o Sisa, na arafa iga na kafamanu!”

13 Mataina o Paelat ne rongora fato na tamasinga gena, ngaia ke toraia ko Jisas ke mea fura i metara. Mo Paelat ke rao ke koa sio iga ka agua ni ogafa tangaa na fagagetanifa. Agua kana ka agua na fauatana rai “Fau afetafeta,” maka woisia rai “Gabata” iga na tamasinga i finua kena.

14 Mataina ngai kena, ke suguia mwa ni ritowa, mataina ni fagananau ana tangaa na ngaufa iga na tangina rafa na Tefa Afarau. Mo Paelat ke woi tangara ka Jiu ira, “Nga na arafa ni finua iamiu ke kaa!”

15 Mataina ngai kana, ngaira na inuni ira ka ngere aporo ka woi, “Toraia! Nafuia! Rapusia iga ka taotao woro!” O Paelat ke fagatera, “Efea, mu oqaniau woi qai rapusia iga ka taotao woro ka arafa ni finua iamiu kaa naa?” A mwane rafa iata na mwane ni raperapega ira ka aramia aporo ka woi, “Nga mwa na arafa ni finua iamami ka arafa ni finua i Rom ia!”

16 Hoi mo Paelat ke mafata rainia ko Jisas tangara ka mwane ni faiarifatana tangai rapusi ana iga ka taotao woro. Hoi ngaira ka toraia ko Jisas.

17 Ngaia ke fura mai, make toraia ka taotao woro iana, ke rao tangaa ka agua na woisia Na Rataiqau, na agua na woisia rainia ki “Kolkota,” iga na tamasinga i finua kena.

18 Ngai ke, ngaira ka rapusia ko Jisas iga ka taotao woro, afainiraurua ka aguana na mwane ne erua, tana mwane ki otona mi tana mwane ki mafana mina taotao woro iana o Jisas ke ura nga ina guputaurua.

19 O Paelat ke segea ka qafitana na papa, ke sege ke woi, “Jisas i Nasaret, arafa ni finua iata na Jiu,” maka rapusia ina taotao woro iana o Jisas.

20 Rako aera wau ka inuni iga na Jiu, na rea, maka totomania ka tamasinga kana, suria na agua na rapusia iga o Jisas ina taotao woro kana, ke tao fagarangia mwa ki Jerusalem. A tamasinga kena ka segea iga ka tamasinga i finua kena mina tamasinga iata na Rom mina tamasinga iata na Grik.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

21 A mwane rafa iata na mwane ni raperapega ira ka woi tangaa ko Paelat, “Siana ko segea ko wowoi kena, woi o wani kaa ka arafa ni finua iata na Jiu, minga kui segea kui woi manga kaa, ngaia mereana o wani kaa ke woi, ngaia ka arafa ni finua iata na Jiu.”

22 O Paelat ke aramira, “Ataa nau segea, nga ngaia rao noga ngaia.”

23 Mataina na mwane ni faiarifatana ira na rapusia fato ko Jisas ina taotao woro, ngaira ka tawora ka gafu iana, maka nakai iga ka wotowoto ne fai, ne ararira na mwane ni faiarifatana ira, maka tawoa nikao ka gafu qorafu iana, na tagarafia mwa iga ka matari gana rafa ne etagai, ne marefa wau nai ratoa.

24 Hoi a mwane ni faiarifatana ira ka faitamasi mereata ka woi, “Ei! Siana kai tatarisia ka gafu kaa makai poroa mwa ka taisi, kai girara ko otai ke tawoa.” Agua kaa ke akau mai manga kaa rai fagamworaia ana ka Segesegefa Apuna ne woi ia, “Ngaira ka woto rai ka gafu iaku tangara mereata. Maka poro taisi tangaa ka gafu iaku.” Nga na agua na tanua na mwane ni faiarifatana ira ngai ke.

25 Ainuni na ura fagarangia na taotao woro iana o Jisas gena, ke enana o Jisas, mika goana enana kena, ka Meri na inuni iana o Klopas, mika Meri Magdalin.

26 Jisas ke reraurua rao ke enana ia mina rongoisuri ne etagai o Jisas ne komania wau ngaia naru uraura gena, hoi make woi tangaa mai ke enana ia, “Fefene igo, nga o wani kena ki karemu.”

27 Make woi tangaa mai nikao ka rongoisuri iana ia, “A fefene kena ke enamu.” E faganega pania na mataina ngai kana, ka rongoisuri ia ke toraia ke enana o Jisas ia, make mea rao i ruma iana ke ono suria iga.

28 Murina na agua kaa, o Jisas ke girara woi na arani tagarafa iana ke ofu fato. Hoi make woi tangara “Inau ke mamata ka rioku.” Ngaia ke woisia ka agua kaa rai fagamworai ana ka Segesegefa Apuna.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

29 Mataina ngai kana, ka apira ne wonu wau rainia na waen ne mafai wau ke taotao kena. Ingaira ka faganomia ka rumu irarona na waen ia, maka sugia iga ka ate na hisop maka tagarainia akau tangaa i wirifarana.

30 Mataina o Jisas ne tonomia fato na waen ia, make woi, “Nga ne fato ngai ke.” Mo Jisas ke topigainia wato ka qauna, make fura ka manawana.

31 Iga na tangiana kena ka Jiu ka fafagananau tangaa ka Sabat apuna. Ngaira ke ma nai oqania ka apeta ni taotao mwa iga ka taotao woro iga ka Sabat apuna kena. Hoi maka nongia ko Paelat woi na mwane ni faiarifatana kai qarogi ka uwata na mwane na rapusira iga na taotao woro gena, kai mae mafarufaru, makai tawora wato ka apeta panigi ka taotao woro igi.

32 Hoi a mwane ni faiarifatana ira, ka rao, maka qarogi ka uwana tana mwane na rapusia afainia ko Jisas ia, maka rao ka qarogi nikao ka uwana na aruata na mwane ia.

33 Hoi ka mataina na rao mai rai qarogi ana nikao na uwana o Jisas, mi ngaira ka rea woi ne mae fato noga, make marefa nai qarogi ka uwana.

34 Mi tana mwane ni faiarifatana ira ke rupugia rai aora ka iraworawona o Jisas. Hoi mina gapu mina wai ke afe mai.

35 Nga inau nau regi na ataa ne wora tangaa o Jisas kau tamasi na agua gaa, woi igamu nikao minga kamu tatangamworani. A mwarao nau woisi gaa ke mwora wau, mina ainuni ka girara woi nau tamasi mwora wau.

36 Arani mwarao gaa, ke wora mai manga gaa, rai fagamworaia ana ka Segesegefa Apuna, ne woi ia, “Marefa wau ki tana surina ni pagai qaroqaro.”

37 Mi tana Segesegefa Apuna ke woi, “Ainuni ka pagai qoqoretainia ko wani na rupugia ia.”

38 Murina mai, mo Josep na mwane i Arimatia, ke rao make nongia ko Paelat rainia ka apena o Jisas. Josep kaa ka mwane nikao ne arao suria o Jisas, make arao suria punufi mwa, suria ne maagutainira wau ka mwane rafa iata na Jiu. Hoi o Paelat ke fagamarumungainia ka apena o Jisas tangaa ko Josef make rao ke toraia.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

39 Nikodimas ne rao iga na qongiana tangai rea ana o Jisas inago ia, ki afainia ko Josep, make taura afainia ka nongana na mer na aroa afainia na ngangana alo. Afigafanani na mwarao gaa ke taua ka tangafuru ne eoru (30) na kilo.

40 Ngairaurua o warua gaa, karu toraia ka apena o Jisas, makaru rao karu qaraia rainia ka matarigani na gafu ne siki afainigi ka waiwai igi. Nga ngatakena na kastom iata na Jiu rai fafagananaura ana ka apeta na inuni na mae maka kafu nanaka iga ka waqa.

41 Agua na rapusia iga o Jisas ina taotao woro kena ka mwani apenagai ke taotao iga kena, mi iga na agua nikao kena ka waqa faoru ke taotao iga kena ne mamaunga rao nai nanakara iga ka inuni.

42 Mataina ngai kana, ka tangiana iata na Jiu na fafagananaura iga na mwarao tangaa na Sabat, maki suria na waqa kana ke tao fagarangi mwa, ngairaurua karu toraia ka apena o Jisas karu naka irarona na waqa ia.

Jon 20

1 Iga na maworoarotagana iga na Sate, mataina ngai kana ne rotorotoaga maunga, mika Meri Magdalin ke rao tangaa ka waqa ia, make rea ka fau aqaqa na puruia rainia na maana na waqa ia, na purisia rao pania.

2 Hoi make tari ke rao tangaa ko Saemon Pita mi tana rongoisuri, na ani na mwane o Jisas ne komania wau ia, make woi tangaraurua, “Oe apena na Arafa ka toraia ka inuni pania ka waqa ia, make marefa mi girara ka agua na toraia ka naka iga!”

3 Mo Pita mi tana rongoisuri ia, karu tari karu rao tangaa ka waqa ia.

4 Ingairaurua fato karu tari faku mwa makaru rao, mi tana rongoisuri ia ke tari ke tefaria ko Pita, make rao ke matarofia inago ka waqa ia.

5 O wani ia ke mwaoro wato mwa, ke ono qanu make regi mwa ka matarigani na gafu igi ne taotao, mi ngaia ke marefa ni qanu irarona na waqa ia.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

6 Saemon Pita ke tari ke qaimuri mai, ka mataina ne matarofia mai na maana na waqa ia, minga ke mai qanu irarona. Ngaia ke regi mwa ka matarigani na gafu ne taotao gena

7 mina gafu na qaraia rainia na qauna o Jisas ia. E marefa ni tao faku fai ka matarigani na gafu igi minga ka rumia ke tao getea rao.

8 Imuri mai mo wani ne matarofia inago nga na waqa ia ke kafu qanu nikao, ke regi ka mwarao igi make tangamworani.

9 Ingaira ke mamaungara nai takotako matafa rainia ka Segesegefa Apuna ne woi ia woi ngaia ne afafaraga aporo nga pania na maefa ia.

10 Murina mai, mina rongoisuri ne erua iraurua karu aporo i ruma.

11 Ka Meri Magdalin ke ura i metara ina maana na waqa ia, make ura ke angiangi. Ngaia ke mwaoro wato make ono qanu irarona na waqa ia,

12 make reraurua ka enjel ne erua naru gafu rainigi na gafu ne siki wau. Ngairaurua karu wato karu oga ina agua ne tao iga na apena o Jisas ia. Tana enjel ke oga i qaurungana, mi tana enjel ke oga i wosugana.

13 Enjel ne erua iraurua karu fagatea ka Meri, “Kaigo, nga ne fea ko angiangi kena?” Kani ia ke aramiraurua aporo ke woi, “Apena na Arafa iaku ka toraia na inuni gaa, make marefa qai girara ifai ka rao ka naka iga!”

14 A mataina ne tamasi rao manga ngai ke, minga ke riri aporo rao, make rea wau mwa ko Jisas ne uraura, maake marefa ni ono girara woi o Jisas.

15 Jisas ke fagatea ke woi, “Kaigo, ataa ko angiangisia kena? Otai ko garia kena?” Ka Meri ke woi mwa woi na mwane ne onoono suria na mwani apenagai ia make woi tangaa, “A mwane rafa igo, rao ki igo ko toraia kaa, makui woisia mai tangau ka agua no rao ko naka iga, qai rao qai toraia.”

16 Jisas ke woi tangaa, “Meri!” Hoi ka Meri ke apariri rao tangaa, make woi tangaa, “Rabae!” Iga na tamasinga i finua kena ka woita ngai ke ke woi na “Fagausuri.”

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

17 Jisas ke woi aporo tangaa, “Siana ko fafatatagiau mai, suria inau kaa ke mamaunga qai aporo tangaa ke Emaku. Makui aporo mwa tangara ka goaku ira, makui woisiau tangara, woi inau kau aporo tangaa ke Emaku me Emamiu nikao igamu, o God iaku mo God iamiu nikao igamu.”

18 Hoi ka Meri Magdalin ke aporo, make rao ke woi tangara ka rongoisuri ira, woi ngaia ke rea ka Arafa, make tamasi tangara ka agua ne tamasi o Jisas tangaa.

19 Iga na mataina ne fiufiutai inuni maunga iga na Sate, ngaira fato na rongoisuri ira ka faku irarona na ruma ne etagai maka purui menamenai ka maana na ruma igi pusira, suria na maagutainira ka mwane rafa iata na Jiu. A gaparira mwa ka mwane ira mo Jisas ke mai ura nga ina guputa! Make woi tangara, “A marapefa afainigamu!”

20 Mataina ne woi manga kaa fato tangara make fagarera rai tangara ka rimana mina raworawona. A rongoisuri ira ka rea ka Arafa iata maka wagewage wau.

21 Jisas ke woi tangara nikao, “A marapefa afainigamu! Manga Emaku ne kasiau mai kaa, inau nikao makau kasigamu ki igamu.”

22 Mataina ne woi manga kaa fato make ufi rogaroga rao tangara make woi, “Mui nafunia ka Figona Apuna.

23 Otai na inuni namu qoqono rai ka aerafa iana, mo God ke qoqono rai ka aerafa iana nikao. Otai na inuni ne marefa miu qoqono rai ka aerafa iana, mo God minga ke marefa ni qoqono rai ka aerafa iana nikao.”

24 Nga tana fitangita na rongoisuri gaa ko Tomas na wowoisia nikao rainia na ‘Kare papa’ ia, make marefa ni ogaoga afainira ina mataina o Jisas ne rao mai tangara ia.

25 Hoi tana rongoisuri ira ka fagarongoa, “Igami kami rea ka Arafa!” Mo Tomas ke woi tangara, “Inau ke marefa qai pagai tatangamworani, e rao ki inau kau reregi ka aoreni na nira i rimana makau fafatagi, makau fafatagia ka aorena i raworawona, makau kafu tatangamworani.”

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

26 Imurina mai na wik ne etagai mina rongoisuri ira ka faku nikao i ruma ia, mo Tomas ki afainira gena. Fenakai ka maana ruma gena ka purui menamenai, mo Jisas ke rao mai ke ura akau ina guputa make woi tangara, “A marapefa afainigamu!”

27 Murina mai minga ke woi tangaa ko Tomas, “Ui fatatagi mai, makui regi mai ka rimaku ne erua gaa, makui tagarainia mai ka rimamu kui fatatagi mai ka raworawoku. Ui fagafatongia panigo ka takoruaruaganifa, makui tangamworani mwa!”

28 Mo Tomas ke aramia aporo ke woi, “Nga igo ka Arafa iaku mo God iaku!”

29 Hoi o Jisas ke woi tangaa, “Efea, o tangamworani suria no reau naa? O God ke ono korosira ka inuni marefa nai reau minga ka tangamworani mwa!”

30 Jisas ke rako wau ka fagaqaonga ne tanui, na rongoisuri iana na regi, make marefa nai segera ina puka kaa.

31 Maaka mwarao nau segera gaa woi igamu kamui tatangamworani woi o Jisas ka Mesaea, i Karena o God, maka mu tatangamworani rainia ki mwarao maka mui tafitafi tarai iga ka atana.

Jon 21

1 Muri mai nikao, mo Jisas ke fagaqao mereana nikao tangara ka rongoisuri ana ira ina rawona wai i Taebirias. Hoi ke wora manga kaa,

2 o Saemon Pita, mo Tomas na ani na mwane na woisia rai kare papa ia, mo Nataniel pania i Kena ina provins i Galili, mi karena ne erua o Sebedi, mi tana rongisuri ne erua nikao, ngaira ka faku ka ogaoga ina mataina ngai kena.

3 Saemon Pita ke woi tangara, “Inau kau arao kau afuafuasi ngaia.” Mina mwane ira ka woi tangaa, “Igami nikao maka mi oqani takugo ana.” Hoi ngaira ka rao ka tage irarona na qauta, ka rao ka afuasi. Iga na qongiana ngai kena, ke marefa wau ka siare nai togoia.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

4 Iga na gomagomafatana ne tangi kakafuaga maunga, mo Jisas ke uraura noga ina karingana one kena, mina rongoisuri ira ke marefa wau nai ono girara woi o Jisas ke kena.

5 Jisas ke ngere rao ke woi tangara, “Mu fea warua, a siare kamu togoi naa?” A mwane ira ka aramia aporo ka woi, “Marefa wau ngaia waa.”

6 Jisas ke woi tangara, “Mui kasia wato ka fugo iamiu kena iga ka apanana i otomiu iga na qauta kena, maka mui togoi siare.” Hoi a mwane ira ka kasia wato ka fugo ia, make marefa wau nai gira oke akau ana aporo irarona na qauta ia suria na rako wau ka siare na togoira.

7 Ani na rongoisuri ne komania o Jisas ia, ke woi tangaa ko Pita, “Oe Arafa ke kana!” Nga na mataina ne rongoa rao o Saemon Pita woi na Arafa ke kana, mi ngaia ke rumia akau ka soti qorafu iana ia, suria ne marefa ni gafu fato rai ka gafu iana. Make reke wato ke arasi tangaa.

8 A tana rongoisuri ira ka okea ka fugo ne wonu wau rai siare ia ka mea qanu mai i one iga ka qauta ia. Ingaira gena ke marefa nai fagatauria futaga ka one, a mwarao mwa manga na tafangana na tangafuru ne erima ia (50).

9 Mataina na qanu mai ka mataro i one, mi ngaira ka regi ka aoruni na giu ne tarau maunga iga na siare mina purete ke taotao afainigi nikao gena.

10 Mo Jisas ke woi tangara, “Mui tora mai ki tana siare namu kafu togoi gena.”

11 Hoi o Saemon Pita ke fane akau irarona qauta ia, make okea qanu mai ka fugo ia i one ne wonu wau rai apeta na siare rafa. A siare na togoi na mwane gena ke taua nga ka waroiga na tangafuru ne etagai matara erima (15), matara ka aguana ne eoru (3). E rako wau ka siare minga ke marefa wau ni mwomwou ka fugo kena.

12 Jisas ke woi tangara, “Rao mai kai ngau.” Make marefa wau ki tana fitangita na rongoisuri ira woi nai fagatea rao, woi otai ki ngaia, suria na girara fato noga woi na Arafa ki ngaia.

13 Hoi o Jisas ke tawora ka purete make watera, make watera ka siare nikao.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

14 E kaa ke, ki nga na aoruta na mataina o Jisas ne fagaqao mereana tangara
na rongoisuri ana ira, imurina na mataina ne afaraga aporo pania na maefa.

15 Mataina ngaira na ngau fato rao, mo Jisas ke fagatea ko Saemon Pita, ke
woi, “Saemon, i karena o Jon, efea igo kena ko oqaniau tefa wau tefarira ki
tana rongoisuri gaa naa?” O Pita ke woi, “Aa na Arafa, igo ko girara woi inau
kau komanigo.” Hoi o Jisas ke woi tangaa, “Ui fafagangaura ka kere kareta
na sip iaku gaa.”

16 Jisas ke fagaeruata nikao ka fagatenga iana tangaa ko Pita, ke woi,
“Saemon i karena o Jon, igo kena ko oqaniau naa?” O Pita ke aramia aporo
ke woi nikao, “Aa na Arafa, igo ko qani girara noga, inau kaa kau komanigo.”
Hoi o Jisas ke woi tangaa nikao, “Ui onoono surira menamenai ka sip iaku
gaa.”

17 O Jisas ke fagaoruta nikao ka fagatea ana o Pita, ke woi, “Saemon i karena
o Jon, efea igo kena ko komaniau naa?” Hoi ina mataina ngai kana, ko Pita
ke fatami aerisi wau ka apena, suria o Jisas ne fagatea fagaeoru nga ke woi,
“Ofea no komaniau naa?” Hoi Pita ke woi, “Arafa igo ko qani girara fato ka
arani mwarao, mako girarau noga woi inau kau komanigo.” Hoi o Jisas ke
woi tangaa rao, “Ui fafagangaura ka sip iaku gaa.

18 Au woi mwora wau tangago, mataina no kerekere mwane maungago, igo
ko fafagagafugo mereamu, mi igo mereamu nikao ko arao ifai manga no
oqani raofa iga. Mina mataina no mwamwamwaerafaga iga, o tatagarai fura
ka rimamu mi tana inuni ka fafagagafugo, maka urugo tangaa ka agua marefa
nui oqani raofa iga.”

19 Iga na tamasinga ngai ke, ko Jisas ke naka ka agua rainia na tarana o Pita
ne pagai maemae iga, ke kasia akau ko God. Mo Jisas ke woi tangaa rao, “Ui
rao mai suriau.”

20 Pita ke kerefi aporo wau minga ke rea ki tana rongoisuri ia imurina, ani na
mwane ne komania tefa wau o Jisas ia. Nga o wani ngai ke ngaia ne koa
fagarangia wau o Jisas ina mataina iga na ngaufa ia ke mwaoro rao ke
fagatea ia, “Arafa otai ke pagai fafaganafu rainigo ia?”

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

21 Mataina o Pita ne rea o wania, minga ke fagatea ko Jisas, “Arafa, mo wani kaa ke manga ifai?”

22 Jisas ke woi tangaa aporo, “I manga inau qai oqania ni tafitafi ke rao ke taua ka mataina nau aporo mai iga, make marefa na agua iamu ngai ke. Ui rao mai mwa suriau.”

23 Tana tamasinga ke faganega ke rao ina qaiawogata na arani goana ira. Ngaira ka wowoi, woi na ani kaa na rongoisuri ke marefa ni gira maefa. Mo Jisas ke marefa ni woisia, woi o wani kaa ke marefa ni gira maefa, minga ke woi mwa, “I manga inau qai oqania ni tafitafi ke rao ke taua ka mataina nau aporo mai iga, make marefa ka agua iamu ngai ke.”

24 Nga na ani ngai ke na rongoisuri nga ngaia ke tamasi na arani agua gaa, make segera. Igia fato ka girara woi na arani agua ne woisi gaa ke mwora wau.

25 E rako wau ka mwarao o Jisas ne tanui. Manga na arani mwarao ne tanui gaa kai segera fato, inau kau takosia woi na arani puka na segera rainigi ke marefa nai araria fato ka ano kaa.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

Aposol

Aposol 1

1 Hoi agoaku koro o Tiofilas, iga na tana puka nau qani segea fato noga, inau kau qani tamasia wau tangago rainia ka arani agua o Jisas ne qani tanua make fagausuringai tangara ka inuni, raorao

2 make taua ka tangiana na toraia aporo tangaa ki Heven nikao. Hoi inagona rao make kafu aporo i Heven, ngaia ke tawatawa iga ka ramwofa iana Figona Apuna make fagausurira ka arani aposol ne ono sikifira ira.

3 Imurina o Jisas ne ape mamasiaga make mae fato noga, irarona tangafurui tangiana ne efai ia (40) ngaia ke rako wau ka arani agua ne fagaqao menamenai woi ngaia ke tafi aporo mwora pania ka maefa, make fagaqao mereana tangara ka aposol ira, make tamasia tangara ka agua rainia ka arafanga iana o God.

4 Mina mataina ne etagai ngaia o Jisas ne ngau afainira na aposol gaa, ngaia ke tamasi fagakakanura, ke woi manga kaa, “Siana kamui rao pania ki Jerusalem, igamu ke araria nga namu nanasia noga ka agua Emaku ne qani surua wau tangagamu ia, manga inau nau qani tamasia fato wau noga tangagamu ia nikao.

5 Ua o Jon ke fagamaanu apuna mwa rainia ka wai, migamu ka fafagamaanu apunarigamu iga ka Figona Apuna.”

6 Hoi iga na mataina ngaira na aposol na faku maunga afainia ko Jisas, ngaira ka fagatea, “Efea na Arafa, nga ne taua na mataina igo no kafu fafagaurasia na arafa ni finua i Israel nikao ngai ke?”

7 Ua mo Jisas ke aramira ke woi tangara, “Nga Emaku ke nafunia ka ramwofa rai nakai ana ka mataini gena, marefa ni ararigamu woi namui gigirara ka mataini gena.

8 Hoi nga na mataina na Figona Apuna ne watowato mai ke taotao afainigamu, maka mu kafu nanafunia ka ramwofa rai tarofainigi ana rainiau i

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

Jerusalem mi iga tana finua i Jiudia, mi iga ka provins i Samaria ke rao ke taua ka arani finua iga na ano kaa."

9 Hoi ki murina ne tamasi fato manga kaa, ngaira ka rea ko Jisas ne akau ina afaafana kena, raorao make punufia ka roto mingaira ke marefa nai gira rea ana.

10 Ua mataina o Jisas ne akau, mi ngaira ka onoono akau maungara ina afaafana kena, minga ka gaparira mwa mina mwane ne erua naru gafu rainigi na gafu siki karu rao mai maka ura afainira.

11 Makaru woi tangara manga kaa, "Oe a mwane i Galili igamu ke efea kamu ura mwa maka mu fagatogoa akau na afaafana kana? Ngaia o Jisas kana, ne toraia panigamu, ke aporo i Heven kana, ngaia ke pagai aporo mai nikao manga mwa namu rea ne rao ia."

12 Hoi imurina na agua kaa, arani aposol ira ka rao pania ka fungana iga na mwani Olif, maka aporo nikao tangaa ki Jerusalem marefa woi ni fagatau aera wau, mwarao manga na kilomita ne etagai mwa ia.

13 Hoi a mataina ngaira na taua wau i Jerusalem, ngaira ka otomia rao ka kaoqono ia iga na ruma i afaafa na fakufaku raorao mwa iga ia. Hoi ngaira na mwane gaa ka atata ke gaa, o Pita, o Jon, o Jemas mo Andru, o Filip mo Tomas, o Batolomiu mo Matiu, o Jemas i karena o Alfias mo Saemon na mwane iga na rurufa na oqania rai maengira ana ka arani mwane i Rom ira, mi ngaia Jiudas i karena o Jemas.

14 Ngaira fato afainira ki tana fefene nikao, mika Meri enana o Jisas mi esina na mwane nikao o Jisas ira. Ngaira gena ke raorao mwa ka fakufaku rai fagarafe ana.

15 Iga na tangiana ne etagai mina mwarao manga tangarau ne etagai mina tangafuru ne erua (120) na inuni na tangamworani ira ka faku iga ka agua ni fakunga iata ia, mo Pita ke ura akau make tawatawa tangara,

16 ke woi manga kaa, "Hoi arani agoaku fato igamu, a Segesegefa Apuna kaa ngaia na Figona Apuna ke watea na ramwofa na mwane rafa o Deved ke qani

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

tamasia mai, ke araria nga ne mai mworamwora, manga ngatakena igia na rea fato noga ina mataina kaa. Hoi ka tamasinga kaa, rainia ko Jiudas, ani na mwane ne toraira na rurufa ni mwane na rakua o Jisas ia,

17 ngaia ki tana mwane iga na rurufa iamami inago wau noga ia, ne tagara afainigami kaa."

18 (Ua o Jiudas ke woria ka mwako rainia ka rurugua na woria rainia na agua aera ne tanua ia, make apuri ke wato, ke mwagata, ke mwatakara na oqana ke fufura fato na auna oqana ia.

19 Hoi arani inuni fato i Jerusalem ka rongoa ka tamasinga rainia na agua kaa, minga na tamasinga iata, ka fauatana ka agua kena rainia "Akeldama" irarona na woita kaa ka Mwou ni Gapu.)

20 Ua mo Pita ke tawatawa ke woi nikao, "Iga na puka iga na Sam ke woi manga kaa, "Aruma iana ke araria nga ne qaranga, siana nga ki tana fitangita ki ogaoga iga." Ua tana tamasinga nikao ke woi, "Tana inuni rao nikao ki taua ka tagaranifa iana kaa."

21 Hoi igami kami oqania ki tana inuni rao nikao ni tatamanigia rai tarofaini ana woi ngaia o Jisas ke tafi aporo nikao pania ka maefa. Ua a mwane kaa, ke araria nga ka fitangita na ani na mwane ne ogaoga fainigia iga na arani mataina na arao afainia ko Jisas ia, faganega mai pania ka mataina o Jon ne fagamaanu apunaria o Jisas na Arafa iaka, raorao make mai taua ka mataina o Jisas ne aporo nikao i Heven."

23 Hoi ngaira ka takosiraurua ka mwane ne erua, o Josep Barsabas tana mataina ka onia rainia ko Jastas, mi tana mwane ko Mataeas.

24 Muri mai, mi ngaira fato ka fagarafe ka woi manga kaa, "Arafa igo ko qani girara fato mai noga ka takofa iata na arani mwane gaa, hoi kui fagaregami rainia ko otai na fitangitaurua o waru gaa ko ono sikifia,

25 rai tau ana na tagaranifa kaa manga na aposol ia, rai orisia ana ko Jiudas, ngaia ne fato pania na tagaranifa kaa, make rao tangaa na finua iana mwora."

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

26 Muri mai maka poroa ka daes, mo Mataeas ke tawoa. Hoi ngaia Mataeas ke tao rai tana mwane iga na tangafuru ne etagai matara erua na aposol ira.

Aposol 2

1 Ua iga na tangiana rafa iga na Pentekos, arani inuni na tangamworani rainia ko Jisas ngaira fato ka faku iga ka agua ne etagai.

2 Hoi gaparira mwa mina rongo rafa ana pania na afaafana kena, ne manga na apena roga rafa ne afaraga ia mina rongo rafa ana ia ke rao mai make rao ofu ana fato ka ruma na ogaoga iga ia.

3 Hoi ngaira ka rea ka kere mwarao ne manga na watawata na giu ia ne rao mai ke mwatakara furira ka arani inuni gena.

4 Mina arani inuni fato ira, ke wonusira ka Figona Apuna maka faganega rai tamasi ana iga ka atani wau mwa na tamasinga suria ki takena nga tawatawanifa ngaia na Figona Apuna ne mafata mai tangara.

5 Hoi mina mataina kena i Jerusalem, ke rako wau nga ka inuni na Jiu na rao mai ka ogaoga gena, ngaira gena ka inuni ni fagarafenga, ngaira gaa ka oga mai iga ka arani finua fato iga na ano kaa.

6 Hoi a mataina na rongoa na rongo rafa ana kana, ngaira ka rao faku mai, mina arani inuni ira ka panga rainira wau, suria na rongora ka tamasi iga ka tamasinga iata mereata.

7 Hoi ngaira ka panga wau maka takou, maka tamasi ka woi manga kaa, “Oe, arani inuni na tamasi gaa, ka inuni mwa i Galili!

8 Hoi ke nga ne tanu fea ngai ke igami kaa maka mi gira rongora ana mwa na arani tamasinga fiufiutaga iga ana tamasinga iamami mereamami mwa gaa?

9 Suria tana inuni igami gaa kami rao mai panigi ka finua gaa, Patia, Midia, Elam, Mesopotemia, Jiudia, Kapadosia, Pontas mi Esia,

10 mi Frijia, Pamfilia, Ijip mi tana apana i Libia fagarangia mwa na finua Saerin. Mi tana inuni igami gaa, ka oga mai iga ka finua rafa i Rom,

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

11 mi tana ani igami gaa ka oga mai i Kiriti mi Arabia. Tana ani igami gaa ka wora mai rai Jiu mina tana ani ka tao mwa rai Jiu. Minga ka rongora maungara ka arani tawatawanifa iga na tamasinga iamami rainigi na apeni na mwarao rafa ngaia o God ne qani tanui fato noga gaa!”

12 Make suria ngaira ka panga wau maka marefaera wau nga nai girara na taa ke qao manga kaa, maka faifagate mereata mwa ka woi, “Ataa ke qao manga kaa ke?”

13 Hoi mi tana inuni ira ka fafagamamana mwa rainira ka ani na tangamworani rainia na Arafa ira ka woi na tono ka qeka.

14 Ua o Pita ke ura akau afainira ka tangafurui aposol matara etagai ira, make tamasi rafa tangara ka inuni na faku mai ira make woi, “Igamu na arani Jiu mina arani inuni fato namu ogaoga i Jerusalem, mui rongorongo menamenai aera wau iga ka tawatawanifa nau tatamasia wau tangagamu kaa.

15 Hoi igamu kamu takosira ka inuni gaa woi mwa na tono ka qeka, make marefa, suria nga ne kafu akau rao mwa na arito kana ngai ke.

16 Mina maurukari o Joel ke qani tamasia mai inago ka agua rainia na taa namu rea ngaeka,

17 ‘God ke woi, ‘Iga na mataina tangaa na qotona na ano kaa ne fafagarangi mai, inau kau kasia wato mai ka Figona iaku ke mai taotao afainira ka arani inuni fato, mina arani kere kare mwane iamiu mina kere kare fefene i karemiu gena, ka tatamasi ka woita nau wawatera. Mina arani kare mwane faoru iamiu gena ka reregi ka maurutanga gaa, mina mwaerafa iamiu gena ka maumaurutai mwa.

18 Aa, iga na mataina kena, kau pagai kasia wato mai ka Figona iaku rai oga ana fainigamu, igamu na mwane mina fefene ani namu tatagara tangau, ka tatamasi ka woita pania ko God.

19 Hoi makau pagai tanua ka wawaiaro i afaafa kana, ka agua ne qaoqao riariaga mina agua ni panga rai ana iga ka ano kaa. Gapu mina giu mina apena roqoroqo rafa ka pagai reregi.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

20 Arito ke pagai aforo ke rotoroto, mina fagaifa ke pagai orisi ke memeraga manga mwa na gapu ia. Mina Tangiana Rafa iana na Arafa kana ke kafu arao mai. Tangiana Rafa ke tefa wau, make koro ke tefa wau nikao.

21 Mina arani inuni na nongia na Arafa, ka tafitafi.' '

22 Igamu na arani inuni i Israel kamu rongorongo menamenai aera rainia ka agua kaa. Jisas kaa, ka mwane i Nasaret, mo God mereana ke fagaqao mai tangagamu rainia kaa, woi ngaia ke kasia mai kana. Hoi ki igamu mereamiu mwa kamu girara fato noga woi o God ke fafagaqao rainia ka agua kaa, mataina ne kasia mai iga o Jisas rai mai tanui ana na arani agua ne qao riariaga, takouganifa mina arani fagaqaonga. Hoi ka arani agua gaa kamu girara fato noga.

23 Hoi o God ke qani rao suri ka takotakofa iana manga takena nga ne qani takosia fato mai noga ia, ngaia ke fafagamarumungainia ko Jisas tangagamu, kamu rakua. Hoi kamu totoraia maka mu mamafata rainia tangara ka inuni aera ka nanafui funuia iga ka taotao woro.

24 Hoi ngaia o God ke ragaia afaraga pania ka maefa rai fagataraganisia pania ka fafaranifa iga na maefa, suria ne asa wau nga ka maefa rai taua aporo ana ko Jisas.

25 Suria o Deved ke qani tamasia ka agua rainia ko Jisas ke woi, 'Inau kau rea ka Arafa ne qainagoku raorao mwa iga ka arani mataina, suria ngaia ke ogaoga fagarangiau, ke marefa ka mwarao ni gira aerafaga ana tangau.

26 Suria rainigi na agua gaa, inau kau wagewage wau ki nga na tawatawanifa iaku gaa ke fagaqao rainia ka wagefa iaku, ke manga nau pagai maemae, makau ogaoga iga ka takofa nganganiaga raorao mwa.

27 Suria igo na Arafa marefa nui gira mwarao ni tangainia ana ka maurifaku iga ka anoanoku mataina nau maemae iga. Igo ke marefa wau nui gira mwarao ni tangainia ana ka apena na mwane apuna iamu ki tao ki kakaga iga ka anoanona.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

28 Igo ko qani fagareau rainia ka arani agua ni tafinga, igo ko tanuau kau pagai wagewage tefa wau iga ka mataina no ogaoga fainiau.'

29 Ua arani goaku igamu, au oqania rai fakafakania ana wau tangagamu ka agua rainia ko Deved na arafa ni finua iaka. Ngaia ke mae ka qani afunia wau, mina anoanona ke taotao maunga ke taua ngaeka i finua iaka kaa.

30 Hoi ngaia o Deved kaa ki tana maurukari nikao, mi ngaia ke girara menamenai aera woi o God ke qani suru tangaa, ne marefa ni gira fagamarefagana. Ngaia o God ke qani woi tangaa ka arafa ni finua o Deved pania na sinamapu na ogaoga iga kena, ki tana tangiana ka mwane iga ke pagai onoono sikifia ke taotao rai arafa ni finua.

31 Hoi o Deved ke girara mwa ka agua kaa, woi ne pagai worawora, hoi ngaia ke tamasia tangara woi na Mesaea ke pagai afafaraga aporo pania ka maefa, ke ma ni taotao ngai kena, make woi nikao woi o God ke marefa ni pagai mwarao ni tangainia wau ka apena ki tao ki kakaga irarona na anoano.

32 Ua ki nga o Jisas kaa, ko God ne fafagatafi aporo pania na maefa kaa, igami fato kaa kami rea rai maamami mereamami ka agua kaa.

33 Hoi ngaia o Jisas ke akau ke oga ina apanana i otona o God, make nafunia ka Figona Apuna pania ke Emana, manga ne qani tamasia fato noga tangaa ia. Make mafata rainia mai ka Figona ia iga na agua namu rea maka mu rongoa ina mataina kaa.

34 Suria ngaia mereana o Deved ke marefa woi ni akau maumaurina i Heven, make rangaria mai ke woi manga kaa, 'O God ke tamasi tangaa ka Arafa iaku make woi tangaa, 'Ui rao mai kui koa ina apanana i otoku kaa.

35 Raorao make taua ka mataina nau nanakara na arani maerongamu iga ka rugufanana ramwofa iga na arafanga iamu.' '

36 Hoi igamu fato na arani inuni i Israel ke araria nga namu gigirara menamenai aera nga, woi ngaia o Jisas kaa, ki igamu namu rapusia ke mae iga na taotao woro ia, mi ngaia o God ke tanua ke taotao rai Arafa mina Mesaea."

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

37 Hoi a mataina na inuni ira na rongoa na tawatawanifa kaa, ngaira ka ape
rorofiaga wau, maka fagatea ko Pita mi tana aposol ira, “Arani goamami
igamu a taa kami tanua?”

38 Mo Pita ke aramira ke woi, “Igamu ke ararigamu nga mu riri panigi ka
arani aerafa iamiu, make ararigamu nga na fafagamaanu apunagamu iga ka
atana o Jisas Kraes, ki ngaia o God maki qoqono rai ka aerafa iamiu, maka
mu nanafunia ka Figona Apuna ne wawategamu.

39 Suria o God ke suru tangagamu, mi tangara fato ki karemiu mina arani
inuni mina inuni na ogaoga iga na arani finua fagatau rao gena nikao.”

40 Hoi arani agua gaa ko Pita ke qani tamasi fato noga tangara, e
fagakakanura ke woi tangara manga kaa, “Mui onoono surigamu menamenai
wau nga pania ka fagaetangifa tangara na qaunga ni inuni faoru na
fagaqekara gaa.”

41 Ua iga na tangiana kena, ka mwarao manga na qera ne eoru (3,000) na
inuni na tangamworani rainia na tawatawanifa iana o Pita igi ka maanu
apuna fato wau.

42 Mi ngaira ka finasura iga ka arani mataina gena rai oga ka rongora ana ka
arani fagausuringa iata na aposol ira, mina tamanira ana kai fakufaku, rai
tagai ngaua faku ana ka purete, mi tangai fagarafe faku ana.

43 Ua arani agua ne qao riariaga mina arani fagaqaonga na tanui na aposol
ira ke tanura ka arani inuni ira ka panga wau.

44 Mina arani inuni na tangamworani rainia ko Jisas ira ka fakufaku raorao
mwa, maka woani ka arani nafuninga iata igi afainira ki tana inuni ma ni
tonga nafuninga iata gena.

45 Ngaira ka fagaworingai ka arani mwarao manimani iata mi tana nafuninga
iata gena nikao, maka mafata rainigi rao ka arani rurugua igi rai tamanira
ana ka inuni ma ni tonga nafuninga iata.

46 Iga na arani tangiana ka fakufaku raorao mwa irarona Ruma ni Wogasifa
iana o God kena rai wogasifa. Ngaira ka takutaku rainira rai ngau faku ana

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

iga ka arani ruma gena rai ngau apuna ana, mina woto rai faku ana ka ngaufa iata afainia ka wagefa mwora nga.

47 Mi iga na arani mataina ka fafagaakausia mwa ko God, mina arani inuni ina finua rafa kaa ka koro tangara. Mi iga na arani tangiana mwa, ko God ke totoraira qanu mai ka arani inuni afainira ka inuni na qani tangamworani.

Aposol 3

1 Iga na tangiana ne etagai iga na mataina ni fagarafenga mataina kena ka arito ke papaneaga noga, o Pita mo Jon karu taworagofa karu akau tangaa ka Ruma ni Wogasifa.

2 Mataina naru rao wau kena, makaru tarafua wau ka mwane ne wora mai make risurisuga ne ogaoga irawona na maana para qanu tangaa na Ruma ni Wogasifa ia na fauatana rainia ka Romana Maana Para. Iga na arani tangiana, ka goana ira ka raragaia mai raorao mwa rai kasi ana kena rai nongi rurugua ana panira ka inuni na arao mai tangaa na Ruma ni Wogasifa ia.

3 Hoi a mataina ne reraurua o Pita mo Jon naru rao fagarangi mai rai qanu ana irarona na Ruma ni Wogasifa ia, mo wani ia ke nongiraurua rainia ka rurugua.

4 Ngairaurua karu fagatogoa rao ko wani ia, make woi ko Pita tangaa, “Ui ono mai noga iga!”

5 Hoi o wani ia ke onoiraurua rao, suria ne tako woi mwa naru wawatea rai rurugua.

6 Mo Pita ke woi tangaa, “Inau kaa ke marefa wau ka rurugua. Maki tana mwarao mwa kau nafunia rai watego ana. Au wowoi tangago wau, iga na atana o Jisas Kraes i Nasaret, ui afaraga akau makui taworagofa kui rao.”

7 Mo Pita ke kawi i rimana iotona o wani ia, make tamania ke kawiria afaraga. Iga na mataina kena mo wani ia ke nganganiaga aporo ka poponigaofa iana mina perena uwana igi,

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

8 ke kafu igo akau ke ura, make taworagofa ke takuraurua ka tagai rao ka qanu irarona na Ruma ni Wogasifa ia. Ngaia ne taworagofa ke arao kena make igooigoo akau, make fafagaakausia ko God.

9 Ua mataina na arani inuni ira na ono rao ka rea o wani ia ne taworagofa maka rongoa ne fafagaakausia ko God,

10 ngaira ka ono girara ka woi, nga o waeka ke raorao mwa ne ogaoga ina rawona na Romana Maana para rai nonginongi rurugua ana ia. Hoi arani inuni ira ka panga rainia wau make marefa ka mwarao nai wowoisia nikao rainia ki takena ne wora mai tangaa o wani kena.

11 Ua o wani ia ke tau nganganiaga wau nga fainiraurua ko Pita mo Jon, hoi ka arani inuni ira ka panga wau maka tari ka rao mai tangara. Ngaira gaa ka ogaoga iga ka apaapa na Ruma ni Wogasifa ia na fauatana rainia “Apaapa iana o Solomon.”

12 Hoi a mataina o Pita ne rea na agua kaa, ngaia ke tawatawa ke woi manga kaa tangara, “Arani inuni i Israel nga ne tanu fea ngai ke namu panga rainia wau na agua kaa ke, minga ne fea nikao kamu ono rapurapu mwa rainigamirua kaa, woi namuru tanua ko wani kaa ke taworagofa iga ka ramwofa kee na apunafa iamirua mereamirua? Marefa wau.

13 Hoi ngaia o God iata iuraka, mo God iana Ebraham mo Aesak mo Jekob ke qani taua akau na atana o Jisas na mwane ni tagaranifa iana. Hoi nga igamu ki inago wau noga ia, kamu qani mafata rainia ko Jisas tangara na mwane rafa ira rai nafuia funuia ana. Ua ki na mataina ngaia ko Paelat ke oqani fagataraganisia ana, mi igamu kamu ngaroitainia ia.

14 Hoi ki ngaia o Jisas kaa ke apuna tefa wau make oto i maana o God nikao, mi igamu ke marefaera wau nga namui oqania rao. Hoi minga igamu kamu nongia o Paelat rai kasia fura ana tangagamu na mwane ne nafunafu inuni ira.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

15 Hoi ki nga na mwane ne gira wategia ana na tafinga mwora, kamu nafuia funuia kena. Hoi mo God ke fafagatafia aporo pania ka maefa, mina agua kaa ki igamirua kamuru rea mereamirua.

16 Suria na tangamworanifa iamirua rainia ka atana o Jisas, nga na atana o Jisas ke mafata rainia na nganganiaganifa tangaa o waeka namu rea maka mu girara fato noga kena. Nga na tangamworanifa iga o Jisas kamu rea o waeka na fagakorofia ka apena kaa.

17 Ua goaku igamu, au girara woi na mwane rafa iamiu, migamu ke marefa wau nga namui girara ka apena mwarao rafa namu tanua rainia ko Jisas.

18 Hoi mi iga na mataina ne fato wau noga, o God ke qani tamasia tangara ka maurukari ka tarofainia woi na Mesaea iana ke araria nga ne fafara manga ngaia kena. Hoi o God ke tanua ka tawatawanifa ke mai mwora.

19 Hoi igamu kamu takotako orisi, maka mui riri tangaa ko God, hoi ngaia ke kafu tatarofi panigamu ka arani aerafa iamiu.

20 Hoi a mataina kena ke pagai arao mai, ka mataina ngaia na Arafa ne kafu fafagamamaro apemu, make kafu kasia mai ko Jisas tangagamu, ngaia na Mesaea ne qani ono sikifia o God tangagamu.

21 Hoi o Jisas ke ogaoga wau mwa noga i Heven, ke rao nga ke taua ka mataina ngaia o God ne fafagafaorua iga na arani mwarao iga na rarona ano kaa, manga ne qani surua fato mai noga tangara na maurukari apuna ira.

22 Suria o Mosis make qani tawatawa ke woi manga kaa, “Ngaia na Arafa na God iamiu ke pagai onoono sikifia ka fitangimiu ke taotao rai maurukari tangagamu, takena nga ne ono sikifiau kaa, hoi kamu rongora ka arani agua ngaia ne pagai tatamasia tangagamu.

23 Hoi ka fitangimiu ne marefa ni oqani rongo ana na maurukari kena ke fafagafatongia panira ka arani kare iana gena.”

24 Aa, ne mwora ke tefa wau! Faganega mai iga na mataina iana o Samiuel mina arani maurukari na tarofainia iga na tawatawanifa iana o God gaa,

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

ngaira ka qani tamasia fato noga tangagamu ka arani agua rainia ko Jisas ne mai woworaga ina mataina gaa.

25 Hoi nga igamu ko God ne tamasi tangara na arani maurukari rai tamasi tangagamu ana. Mataina o God ne tamasi faku afainira iuramiu, ngaia ke tamasi faku tangagamu nikao. Hoi o God ke suru manga kaa tangaa ko Ebraham, “Rainia na fitangimiu ne worawora mai pania na qaunga ni inuni no onoono i suria kena, ngaia ke pagai tanura ka arani inuni i ano kaa ka pagai wawagewage tefa wau.”

26 Hoi o God ke ono sikifia ka mwane ni tagaranifa iana make kasia ke qainago mai tangagamu. Ki mwarao maki ngaia ke fafagakorogamu wau, rai ririgamu ana panigi ka aerafa iamiu gena.”

Aposol 4

1 Ua mataina o Pita mo Jon naru tatawatawa maunga tangara ka inuni ira, tana mwane ni raperapega ira afainia na mwane rafa iata na mwane na tatagara iga na Ruma ni Wogasifa ia mi tana Sadiusi ka matarofiraurua mai.

2 Ua mwane gaa ka mangariaga wau tangara ka aposol iraurua, suria ngairaurua karu fafagausurira ka inuni gena woi o Jisas ke afaraga aporo pania ka maefa. Hoi ka tawatawanifa kaa ke fagaqao mai rainia woi na ani na inuni na qani mae fato noga ira, ka pagai tafitafi aporo nikao imurina na maefa iata.

3 Hoi iga na mataina kena ke manurafi fato mai noga, hoi ngaira ka roiraurua maka kasiraurua irarona peresin, raorao make taua mai ki tana gomagomafatana.

4 Make rako wau ka inuni na rongoa na tawatawanifa iataurua, maka tangamworani rainia. Ua ani na inuni na tangamworani ira ke rao ke taua ka mwarao manga na qera ne erima ia (5,000) iga ka mataina kena.

5 Iga tana tangiana mai nikao, mina arani mwane rafa na onoono surira na Jiu afainira ki tana mwane rafa ira mina fagausuri iga na Lo iana o Mosis ira ka faku ka tawatawa i Jerusalem.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

6 Qauta na mwane ni raperapega o Anas mo Kaeafas, mo Jon, mo Aleksanda mi tana mwane na goana iga na mwane rafa iata na mwane raperapega ira ki ngaira maka faku afainira gena nikao.

7 Ngaira ka torairaurua mai ka aposol iraurua ka mai fagaurasiraurua ina guputa, maka fagateraurua, “Manga ifai kamuru tanua na agua kaa? A ramwofa taa kamuru nafunia, kee otai ka atani kamuru tagara rainia kaa?”

8 Hoi o Pita ne wonusia na Figona Apuna ia ke aramira manga kaa, “Igamu na mwane rafa iata na Jiu mi igamu tana mwane rafa.

9 Ngaeka ki igamu kamu oqani fagatamasigamirua ana rainia ka agua koro namuru tanua rainia ko wani ne risurisuga ia, maka mu oqani girara manga ifai ngai ke namuru tanua ke koro aporo kaa.

10 Hoi kau oqania rai tamasia wau ana tangagamu mina tamasi ana tangara ka arani inuni fato Israel nikao rainia ka mwane ne uraura inagomiu ina mataina kaa ke, ngaia ke qani koro aporo fato noga iga ka ramwofa iga na atana o Jisas Kraes na mwane i Nasaret. Ngaia kaa, ka mwane namu nafuia ke mae iga na taotao woro ia, mo God ke fagatafia aporo nikao.

11 Mi ngaia o Jisas kaa, ka Segesegefa Apuna ke tawatawaria ke woi manga kaa ia, “Aa aguana fau namu ngangaroi_tainia kena ki tana mataina ke pagai taotao rai apena fau manimanirafa tangagia fato.”

12 Hoi ki ngaia togo mwa o Jisas ke nafunia ka ramwofa rai fagatafigia ana, suria o God ke marefa ni mamafata rainia mai ki tana inuni rao nikao iga na ano kaa rai fagatafigia ana.”

13 Hoi arani mwane iga na Kaonsol ira ka panga rai rea ana ki takena o Pita mo Jon ne susu wau ka oqataurua, mi ngaira ka giraraurua woi na mwane purua mwa, make marefa naru sukuru nikao. Hoi ngaira na mwane rafa ira ka kafu girararaurua woi ngairaurua gena karu takua raorao mwa ko Jisas.

14 Hoi a mataina ngaira na rea ko wani ia ne fagakorofia na Arafa ne uraura afainiraurua, ngaira ke marefa ka mwarao nai pagai wowoisia.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

15 Hoi ngaira ka woi tangara ka fura pania ka kaoqono iata na Kaonsol mi ngaira mereata ka kafu oga aporo ka tawatawaria ka agua rainiraurua.

16 Hoi maka woi manga gaa, “Oe warua igamu, a taa ke araria na tanua rainiraurua o warua gaa? Suria na arani inuni i Jerusalem ka qani giraraurua fato noga ko warua gaa rainia ka agua ne qao riariaga naru tanua fato mai noga ia, make qara aera rai woi ana woi na agua kaa ke marefa ni mwora.

17 Hoi rea wau maka agua kaa ke taura fato noga ka arani inuni gena, ua igia ke araria nga nai wowoi pusiraurua siana karu pagai tatamasia ka agua rainia ko Jisas tangara ka inuni gena nikao.”

18 Hoi ngaira ka oniraurua aporo qanu mai nikao, maka tamasi raramwofaga tangaraurua ka woi siana karu pagai fafagausurira ka arani inuni gena rainia ka atana o Jisas nikao.

19 Ua mo Pita mo Jon karu aramira karu woi manga kaa, “Igamu ke ararigamu namu fafagageta menamenai, ani taa ke oto i maana o God, rai tau woita iamiu ana kee rai tau woita iana o God?

20 Hoi ke marefa muru gira funifunira ana ka mwarao rainia na agua namuru regi maka muru rongora gaa.”

21 Ua a mwane rafa ira ke marefa ka agua nai rogoia ne araria woi nai fafagaetangiraurua rainia ko Pita mo Jon. Hoi ngaira ka susurairaurua fato maka kafu kasiraurua karu rao. Ua a mwane ne risurisuga o God ne fagakorofia ia ka farisina ke tefaria ka tangafuru ne efai pupu (40), mina arani inuni ira ka fagaakausia ko God rainia ka mwarao ne tanua kena.

23 Iga na mataina o Pita mo Jon na kasiraurua fura, ngairaurua karu aporo makaru fagakaringara ki tana tamata ira rainigi ka arani agua ngaira na mwane rafa iata na mwane ni raperapega ira mi tana mwane rafa ira na woisi tangaraurua.

24 Hoi a mataina na arani inuni na tangamworani rainia na Arafa ira na rongora na agua gaa, ngaira ka fagarafe faku maka woi, “Arafa, igo ko

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

fagaworia i Heven mina ano kaa mina asi mina arani mwarao irarona fato gaa.

25 Mi iga na Figona Apuna ko mea tamasi ki iuramami o Deved ngaia na mwane ni tagaranifa iamu ia, ngaia ke woi, “E tanu fea ka arani afuroto ka suragaera gena? E tanu fea ka arani inuni ka takosi atani wau mwa na agua ni qekafa gana?

26 Arani arafa ni finua iga na ano kaa ki ngaira ka nanau mwa rai fainafunafu ana mina arani mwane rafa na onoono suria na arani inuni iga na ano kaa, ki ngaira ka faku rainira rai fainafunafu ana afainia ka Arafa mina Mesaea iana.”

27 Hoi e mwora wau, o Herod Antipas mo Pontias Paelat ngairaurua karu faku afainira ka arani afuroto mina arani inuni i Israel nikao, maka mea ura faisuara ko Jisas. Ngaia ka mwane apuna ni tatagara tangago, no ono sikifia ke mai tao rai na Mesaea kaa.

28 Ua ngaira ka faku rainira rai tanui ana ka arani agua takena nga igo no oqani iga na ramwofa iamu mina faioqanifa iamu no qani takosia fato mai noga ne pagai mai worawora gaa.

29 Hoi Arafa, ina mataina kaa ke ararigo nga nui onoono menamenai wau nga, rainia ki takena nga na mwane rafa gaa na raramworigami gaa. Igo ke ararigo nga nui tatamanigami ki igami na mwane ni tagaranifa iamu, ki mwarao maki susu ka mangatangamami rai tarofainia ana ka woita iamu kaa.

30 Ua igo ke ararigo nga no fafagaqao mai nga rainia ka ramwofa iamu ni fagakorora ana nikao ka inuni ne tonga ape aera iata, me ararigo nga no tatanui ka arani agua ne qaoqao riariaga, mina ani fagaqaonga nikao rai woworaga ana iga ka atana o Jisas, ngaia kaa ka mwane apuna ne tatagara tangago.”

31 Hoi a mataina na inuni ira na fagarafe fato, a ruma na faku rainira iga ia ke mwangiungiu, mina arani inuni ira ke wonusira ka Figona Apuna, mi muri mai ngaira ke susuka mangatata rai tarofaini ana ka woita iana God.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

32 Ua ina mataina kena ka inuni na tangamworani ira ka faku mwa ka mangatata, make marefa ko otai ni takosia woi na arani mwarao ne nafunigi tangaa mereana mwa. Marefa wau ka arani mwarao na nafunigi, ka woto rai tangara ki ngaira fato nga.

33 Mina aposol ira ka raramwofaga wau rai tarofainia ana tangara ka tawatawanifa rainia ko Jisas na Arafa, ngaia ne tafi aporo pania na maefa. Mo God ke ono korofira fato wau nga.

34 Hoi marefa wau ka fitangita na inuni gena woi ni aqouqousia rao tana mwarao, suria otai na nafuni mwako, kee na ruma, ngaira ka fagaworingai. Hoi ka rurugua igi ka tawora

35 ka mafata rai tangara ka aposol ira, mi ngaira ka kafu woto rai tangara ka inuni i suria ke efita ne araria na nanafunia.

36 Hoi tana mwane ne etagai ne oga mai iga na marau i Saepras, ngaia kena ke wora mai iga ka waro ni inuni iana na Livae. Atana ko Josep mina aposol ira ka fauatana rainia ko Banabas nikao, ne fagaararia woi na “Mwane ni Fagagatanira ka inuni.”

37 Hoi ngaia make fagaworingainia ka kere mwako ne nafunia, make toraia ka rurugua igi ke mafata rainigi tangara ka aposol ira.

Aposol 5

1 Hoi a mataina kena ko Ananaeas mi kani iana ka Safaera, karu fagaworingainia ka kere mwako iataurua nikao.

2 Ngairaurua karu faioqani fato rai taua aporo ana ki tana apanana na rurugua ia tangaraurua, makaru toraia ki tana apanana tangara ka aposol ira.

3 Mataina kena ko Pita ke woi tangaa ko Ananaeas, “Ananaeas e manga ifai ko fagamwatakua o Satan ke qanu iga na mangatamu ke tanugo ko fagaparua na Figona Apuna kena, mako taua aporo tana apanana na rurugua na woria tangago rainia na kere mwako iamu ia kena?

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

4 Hoi amwako kena ka nafuninga iamu ngai kena mako kafu fafagaworingainia kena, ka rurugua na woria rainia kena maka rurugua iamu maunga. Ka taa ke tanugo ko tanua na agua ni fagaqekaqeka na kaa? Igo kena ke marefa nui fagaparura ka inuni mako fagaparua ko God!”

5 Mataina o Ananaeas ne rongoa rao na agua ia, ngaia ke apuri ke wato ke mwagata make mae, mina arani inuni na rongoa na agua rainia ko Ananaeas ka maagu wau.

6 Mi tana kere mwane ka qanu mai maka qaraia ka gafua ia, maka torai ka mea fura ka rao ka funia.

7 Ma ni qorafu rao, maka Safaera ke qanu mai i ruma ia, make marefa wau ni girara ka agua rainia ko wani iana ia.

8 Ua o Pita ke fagatea, “Ui woisia mai tangau, ngaia noga na rurugua namuru fagaworingainia rainia na kere mwako iamurua ke kaa?” Hoi kani ia ke aramia ke woi, “Aa, ngaia rao noga ngai kena.”

9 Hoi o Pita ke woi, “E tanu fea ko aramia o wani iamu kamuru naka na faiofongifa tangaa na Figona iana na Arafa kaa? Ui ono rao na kere mwane na toraia na inuni iamu ka rao ka funia, ka aporo mai noga ka uraura ina maana ruma kena, ngaira gena maka totoraigo rao nikao.”

10 Marangaia rao mwa mi kani ia ke apuri ke wato ke mwagata inagona o Pita make mae rao nikao. Mina kere mwane ira ka qanu mai irarona ruma ia maka rea woi kani kena ke mae fato noga, maka toraia ka rao ka afunia irawona na anoanona o wani iana ia.

11 Hoi arani inuni fato iga na siosi afainira tana inuni gena rao nikao na rongoa na mwarao ne wora kena, ngaira ka tako fagaakausia wau ka Arafa.

12 Ua e rako wau ka agua ne qao riariaga mina agua ni takouganifa na tanui na aposol ira tangara na inuni ira. Arani inuni na tangamworani gena ka fakufaku raorao mwa ina Apaapa iana Solomon ina Ruma ni Wogasifa.

13 Hoi e mangara tana inuni na tamasi fagaakaufira ke gena, maka maagu rai fakurira ana rao.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

14 Maake rako ke tefa wau nga ka mwane mina fefene na tangamworani rainia na Arafa, na rao mai ka faku afainira.

15 Suria na mwarao rafa na tanui na aposol gena, ka inuni ira ka toraira mai ka inuni na matoro iga na qanata na fagataofira suria mwa ka rawona tara kena, ngaira ka takosia woi na mataina o Pita ni mai tataworagofa ki mamamarusira rao mina matoroa iata ki fatofato rao nga panira.

16 Hoi e rako wau ka inuni iga na kere finua ne tao rifuia i Jerusalem gena na faku mai nikao, ngaira ka toraira mai ka ani na matoro mina ani na inuni ne mamarungira na ataro. Ua mina arani inuni ira ka koro aporo panigi ka ape aera iata igi.

17 Ua na mataina kena, ka qauta na mwane ni raperapega mina ani na mwane na tatagara fainia ira iga ka rurufa iata na Sadiusi ka rafaira wau ka aposol ira.

18 Hoi ngaira ka rakura maka kasira irarona na peresin.

19 Hoi e qongi mai mi tana enjel iana na Arafa ke rao mai make tafangia ka maana peresin ia make toraira fura i metara ka aposol ira,

20 make woi, “Mui rao maka mui qauqanu irarona na Ruma ni Wogasifa kana kamu ura iga, maka mu tamasia tangara ka inuni fato gena ka arani mwarao iga tafinga faoru kaa.”

21 Hoi ngaira na aposol ira ka tau woita, ka qanu irarona na Ruma ni Wogasifa ia i fagafogo aera maunga, maka fagausurira ka inuni gena. Ua mina qauta na mwane ni raperapega ira, mina ani na mwane na tatagara afainia ira, ka onira faku mai ka arani mwane rafa Israel tangaa ka fakunga rafa ni tawatawanifa iata na Kaonsol rafa iata. Ngaira ka kasira ki tana mwane rafa rai rao ana rai toraira ana ka aposol pania ka peresin.

22 Maaka mataina na mataro wau ina peresin na mwane rafa ira ke marefa nai rogoira ka aposol ira. Ua maka aporo ka fagarongo rainira maka woi,

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

23 “E purupuru nganganiaga mwa ka peresin kana, mina mwane na onoono
suria ira ka uraura mwa i maana peresin ia, kami tafangia qanu wau make
marefa wau nga ka inuni nami rogoia wau gena.”

24 Hoi a mwane rafa iata na mwane na tatagara iga na Ruma ni Wogasifa
mina mwane rafa iata na mwane ni raperapega ira ka rongoa ka tamasinga ne
aporo mai kena, make marefa wau nga ka agua nai takosia rainia nikao.

25 Iga na mataina kena, mi tana inuni ke qanu mai make woi tangara, “A
mwane namu kasira ina peresin ira ki na mataina kaa, ki ngaira ka
fafagausurira na inuni irarona na Ruma ni Wogasifa kana.”

26 Hoi mina mwane rafa iata na mwane na tatagara iga na Ruma ni Wogasifa
ia ke rao afainira ka kare iana ka toraira aporo mai ka aposol ira. Marefa woi
nai raramworira, suria na maagutainira ka inuni gena nai ariarifara rai fau.

27 Mataina na aposol ira na toraira mai ka fagaurasira inagota na Kaonsol ira,
qauta na mwane ni raperapega ke woi tangara,

28 “Mi tamasi nganganiaga wau tangagamu woi siana kamu fafagausuri iga ka
atana o Jisas, maka mui ono rao, ataa kamu tanua kaa! Igamu kaa, kamu
fagausuri ofu ana ka arani finua i Jerusalem, maka mu oqani sufigami ana
rainia ka maefa iana nikao.”

29 Ua o Pita mina tana aposol ira ka aramira ka woi, “Igami kami tautau
woita iana nga ko God, marefa ka inuni.

30 A God iata iuraka ira, ke ragaia afaraga aporo ko Jisas pania na maefa, a
mwane namu nafuia funia iga na taotao woro ia.

31 Ngaia o God kaa, ke fagarafa ke fagaogasia ina apanana iotona ia rai Arafa
mina mwane ne fagatafigia, ki mwarao maka arani inuni i Israel kai riri
tangaa ko God, mina aerafa iata gena ki tatarofi panira.

32 Igami kami regi rai maamami ka agua gena ne mwora, mina Figona Apuna
ke fagaqao ne mwora nikao. Hoi mo God ke gira mafata ana ka Figona Apuna
tangara ka ani na inuni na tautau woita iana.”

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

33 Hoi a mataina na arani mwane rafa iga na Kaonsol ira, na rongora na arani tawatawanifa gaa, ngaira ka mangariaga wau nga, maka oqani nafuira funuira ana ka aposol ira.

34 Hoi mina mwane ne etagai iga na Kaonsol ia, ke afaraga akau ke ura ke tawatawa, ngaia ka atana ko Gamaliel, ngaia kaa tana mwane iga na rurufa iata na Farasi, mi ngaia kaa ki tana mwane ne fagausuri iga na lo, ka arani inuni gena ka takotako fagafigaia wau ko wani kaa. Ngaia ke woi nai toraira fura rao noga sisitai pania ka kaoqono kena.

35 Muri make woi tangara ka mwane rafa iga na Kaonsol ira, “Arani mwane fato Israel, mui tatakosia menamenai ka taa namu oqani tanua ana tangara na mwane gaa.

36 Ua igamu kamu takosia ki tana farasi inago wau ia o Tiudas, ngaia ne rao mai make woisia mereana woi ngaia kena ki tana mwane rafa ia, mina mwarao manga na mwane tangarau ne efai ira (400) ka faku afainia. Mina mwane rafa iga na kafamanu ka nafuia funuia, mina arani tamana ira ka faitatakafi rao. Marefa ka taa ne pagai wora nikao.

37 Hoi imurina mai ngaia, mo Jiudas na mwane i Galili, ki iga na mataina tangaa na sensis, make qainagota ka meosigai inuni rai tofe ana ka kafamanu, mi ngaia ka nafuia funuia nikao, mina arani inuni na rao isuria ia ka tataka faitigi pania.

38 Hoi kau wowoi tangagamu wau menamenai, siana kamu tanua na agua rainira na mwane manga ngai gena. Mui nakara wau, e rao ke manga na takofa na takosia gena ka tagarafa iata mwa na inuni make marefa ke taa ni pagai worawora.

39 Make rao ko God ke ura imurina na agua kena, marefa ka inuni ni gira fagamakukura ana, a mwarao namu tanua kena kamu oqani mea ura faisuara ana ko God ngai kena.” Arani mwane fato iga na Kaonsol ira ka faiarami fato rainia ka agua ne woisi o Gamaliel.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

40 Hoi ngaira ka onira qanu aporo mai ka aposol ira nikao, maka raramwosira, maka tamasi rafa tangara, ka woi siana kai pagai tatamasia ka agua rainia na atana o Jisas. Hoi maka kafu kasira wau ka rao.

41 Hoi ngaira na aposol ira ka fura pania ka ruma iata na Kaonsol ia, maka wagewage wau suria o God ke qani fagaqao tangara woi ngaira ke koro ne araria nga na tautau mamaramwanegasira rainia ka atana o Jisas.

42 Iga na arani tangiana ngaira ka fafagausurira ka arani inuni ira irarona na Ruma ni Wogasifa mi rarona ruma iata mereata nikao, ngaira ke marefa woi nai marape rai fagausuringainia ana mina tarofainia ana woi ngaia o Jisas kaa ka Mesaea.

Aposol 6

1 Iga na mataina kena, ke rako wau kani na inuni na tangamworani ka rao suria na Arafa nikao. Ua ki ngaira na Jiu na gira tamasi ana iga na tamasifa iata na Grik ira, ngaira ka faganega rai faraungainira ana ka ani na gira tamasi ana iga na tamasinga mwora iata na Jiu. Ngaira ka woi manga kaa, “Iga na arani tangiana kamu tatamanira raorao mwa ka fefene na nao, mina fefene na nao na tatamasi iga na Grik ke marefa namu tatamanira menamenai.”

2 Hoi tangafuru na aposol matara erua ira ka onira faku mai ka arani inuni na arao suria na Arafa ira maka woi tangara manga kaa, “E rao kami mwaraonitangainia wau ka tagaranifa rainia na tarofainia ana na woita iana o God kaa, maka mi onoono suri mwa ka ngaufa tangara na nao gaa, ke marefa nga ni oto nikao ngai ke.

3 Hoi ka goaku igamu, e koro namui ono sikifia ka mwane koro ne epiu panigamu, mwane namu girara ne tonga takofa iata mina mwane na Figona Apuna ni taotao raorao mwa afainira nikao. Hoi ki igami kami kafu mamafata rainia ka tagaranifa kaa ina aqaqana rimata rai ono isuria ana ka tagaranifa kaa tangagamu.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

4 Ua mi igami kami kafu onoono tangaa mwa ka fagarafenga mina tarofainia ana mwa ka woita iana o God.”

5 Hoi a mataina kena, ka arani inuni ira ka wagewage wau afainia ka tawatawanifa iata ira. Hoi maka ono sikifia ko Stivin na mwane ne nganganiaga iga na tangamworanifa iana mina Figona Apuna ke taotao raorao mwa afainia nikao, maka ono sikifia ko Filip, o Prokoras, o Nikano, o Timo, o Pamenas mo Nikolas. Ua o Nikolas kaa, ka mwane ne oga i finua i Antiok inago mai ke oga mwa suri ka taufa iata na Jiu.

6 Hoi ngaira na mwane ne epiu gaa ka toraira mai ka fagaurasira inagota na aposol ira, mina aposol ira ka fatata i qauta ka fagarafe tangara.

7 Hoi ka woita iana o God ka tarofainia ke rao ofu ana ke taura ka arani finua gena, mina inuni i Jerusalem ke rako wau nikao ka inuni na tangamworani ka rao suria na Arafa, make rako wau ka mwane ni raperapega na tangamworani rainia ko Jisas.

8 Hoi a mataina kena, o God ke wagewage wau rainia ko Stivin, make mafata rainia tangaa ka ramwofa ne tefa wau, rai tanui ana ka agua ne qao riariaga mina fagaqaonga afainira ka inuni gena.

9 Mi tana mwane gena ka faganega rai mea faitogiri ana ko Stivin, a mwane gaa ka mwane rafa iga na ruma ni fakunga na fauatana rainia “Ruma ni Fakunga iata na Inuni ne Taraganisira .” Ua mwane gaa, ngaira ka oga mai i finua gaa, Saerin, mi Aleksandria, mi iga ka provins ne erua i Silisia, mi Esia. Ngaira ka faimangari afainia ko Stivin,

10 mina Figona Apuna ke watea ko Stivin ka giraranifa ne tefa wau rai tamasi ana rainia, make asafira ka mwane ira rai tewo qau wato ana rainia ko Stivin.

11 Hoi ngaira ka nongira ki tana mwane rai fagaqekaqeka ana rainia ko Stivin, ka woi, “Igami kami rongoa ko wani kaa, ne tamasi aerisia ko Mosis mo God.”

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

12 Hoi maka ririra ka inuni mina mwane rafa iata ira mina fagausuri iga na Lo ira ka mea faitogiri ko Stivin. Ngaira ka rakua ko Stivin maka purisia ka mea rao ka fagaurasia inagota na mwane rafa iga na Kaonsol.

13 Hoi ngaira ka toraira mai ki tana mwane rai tamasi fagaqekaqeka rainia ko Stivin, ka woi, “Ua o wani kaa ke tamasi aerisia raorao mwa ka Ruma ni Wogasifa kaa mina Lo iana o Mosis.

14 Ua mi rongoa ne tawatawa ke woi, ngaia, o Jisas i Nasaret ke pagai fafagaerisia ka Ruma ni Wogasifa kaa make pagai oriorisia ka taufa iga na ogafa iaka ne wategia o Mosis.”

15 Hoi mina arani mwane rafa iga na Kaonsol ira ka fagatogoa mwa ko Stivin, maka rea ka qaofanana na maana ke manga na enjel ia.

Aposol 7

1 Hoi a qauta na mwane ni raperapega ia ke fagatea ko Stivin, “Efea agua mwora ka tatamasia na inuni gaa rainigo kaa?”

2 Ua mo Stivin ke aramia ke woi, “A goaku me emaku igamu, mui rongoau mai menamenai nga. Ua mataina iuraka ia o Ebraham ne mamaunga ni arao i Haran, make ogaoga maunga ina provins i Mesapotamia, ngaia na God ne mawe araraga wau ke fagaqao mereana tangaa ko Ebraham.

3 Hoi ngaia o God ke woi tangaa, “Ui rao pania ka finua iamu mina arani goamu, makui rao tangaa ka mwako nau fafagarego rainia kana.”

4 Hoi Ebraham ke rao pania ka finua rafa i Kaldia make rao ke oga i Haran. Hoi murina emana ne mae, ngaia ke rao make oga ina mwako namu ogaoga iga kaa.

5 Iga na mataina kena, ko God ke marefa wau mwa ni watea ko Ebraham woi na kere agua na mwako. Hoi mo God ke suru tangaa woi ngaia mina woraworanifa iana ki muri make kafu wawatera ka mwako kena ka nanafunia. E mamaunga ko Ebraham ni nafuni kare, mo God ke suru tangaa woi na ani na kare ne worawora iga na woraworanifa iana ngaia ka kafu nanafunia ka mwako kena.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

6 Ua mo God ke woi tangaa woi ngaira na kare na worawora mai pania, ngaira ka kafu ogaoga iga ka finua ni mafuara gena. Mi ngaira na inuni na awanuna na finua kena ka pagai fafagatagarafira funuira maka pagai tautau fagaqao maata nikao. Ua ka agua kaa ke totoraia isurira ka tangarau farisi ne efai pupu (400).

7 Hoi mo God ke woi nikao, “Inau kau pagai fafagaetangira ka inuni na fafagatagarafira gana. Hoi imuri mai mi ngaira ka pagai arao mai rai wogasiau ana i finua kaa.”

8 Ua o God ke woi tangaa ko Ebraham, “Arani kere mwane ka farafara fagagirara, rai fagaqao ana woi igamu kamu faiarami faku afainiau.” Hoi Ebraham emana o Aesak ke fara fagagirara ko Aesak mataina ne taua rao mwa na tangaiana ne ewaru imurina na worafa iana. Mo Aesak ke fara fagagirara ki karena o Jekob nikao, mo Jekob ke fara fagagirara ki karena na mwane na tangafuru matara erua ira nikao.

9 Ngaira gaa ki iuraka na mwane na tangafuru matara erua ira. Hoi ngaira i karena o Jekob gaa ka rafaia o Josep na goata ia, ka fagaworingainia rai mwane ni tagaranifa purua tangaa ki Ijip. Mo God ki afainia raorao mwa ko Josep,

10 make fagatafia pania ka arani ogafa aera ne tarafu igi. Mo God ke watea ka giraranifa ne tefa wau make tanua ka arafa ni finua Ijip ke fagaarafa wau. Hoi ka arafa ni finua ia ke iusuia ko Josep rai mwane rafa tangaa ki Ijip mina ono suri ana ka arani nafuninga iana nikao.

11 Ua raorao maki iga na mataina ne etagai ka apena magaua rafa ke taura ka arani finua fato Ijip mina finua i Kenan nikao. Hoi amagaua kana, ke fagaqarasira wau ka inuni rai rao ana, mi iuraka nikao make marefa ka ngaufa ni arari tangara kai ngaura nikao.

12 Hoi a mataina o Jekob ne rongoa woi Ijip ke ngangaufaga wau, ngaia ke kasira ki karena ira iga ka nagonagona ka rao ka taua ki Ijip.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

13 Iga na ruata na raofa iata, mo Josep ke fagakaringara ke woi, ‘Nga inau kaa, ko goamiu mwora ia.’ Mina arafa ni finua Ijip ke rongoa ka agua rainira emana mina goana o Josep ira nikao.

14 Hoi o Josep ke kasia ka tamasinga tangaa ke emana ia o Jekob, afainira ka arani goana fato ira woi nai rao mai Ijip tangaa. Ua a goana o Josep gena afainira ki kareta ke taua ka tangafuru ne epiu matara erima (75).

15 Hoi o Jekob ke rao ke oga Ijip afainira ki karena ira raorao maka mae sio ngai kana.

16 Ngaira ka mae gana maka toraira aporo ka apeta ka tongia i Sekem, iga ka kere waqa ne woria o Ebraham pania i karena o Hamo rainia na rurugua.

17 Hoi e kaa ke sugui taua mwa noga ka mataina o God ne fafagamworaia iga na mwarao ne surua tangaa o Ebraham. Iga na mataina kaa ki igia i Ijip ke suru mwa maka arao.

18 Iga na mataina kena, ka mwane getea ke tao rai arafa ni finua i Ijip, make marefa wau ni girara woi o Josep ka mwane ne qani tamanira mai.

19 Ngaia ke fagaqekaqekara wau ki iuraka ira, make mamaramwanegasira wau nikao, make girura woi nai kasira ki kareta kai oga getera ki mwarao makai maemae.

20 Hoi ina mataina kena ko Mosis ke wora mai, make tao rai romana kere mwane. Iga na fagaifa ne eoru ka ono suria mwa irarona ruma.

21 Hoi iga na mataina kena ngaira ka girura woi nai rao kai kasia ko Mosis, maka togonia iga ka afaini maka kasia iga ka wai afeafe mina kere fefene i karena na arafa ni finua ia ke rao make rogoia, make toraia rai i karena.

22 Hoi o Mosis ka watea ka romana sukurufa Ijip, ngaia ke tefa wau iga ka apanana iga na tawatawanifa mina tagaranifa.

23 Ua mataina o Mosis na farisina na tangafuru ne efai pupu (40), ngaia ke oqani rao ka rera ana ka inuni finua iana mereana i Israel.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

24 Iga na tangiana ne etagai mo Mosis ke rea ki tana mwane Ijip ne nafuia wau ka mwane Israel. Hoi o Mosis ke tamania ka mwane i finua iana ia, ke orisia aporo tangaa ka agua ne tanua na mwane Ijip ia, make nafuia funia ko wani ia.

25 Hoi mo Mosis ke kato woi mwa, woi na inuni i Israel ka kafu girara woi o God ke kasia mai rai fagatafira ana, maake marefa wau nga nai girara.

26 Hoi e tangi mai nikao, mo Mosis ke rea ka mwane ne erua i finua iana mwa naru fainafunafu, make ofongia rai fagamaraperaurua ana, make woi tangaraurua, “Warua igamurua, igamurua kena ka mwane iga na finua ne etagai mwa, minga ne fea kamuru faiperepere mwa mereamurua kena?”

27 Hoi mi tana mwane ne oqani nafuia ana tana mwane ia ke purisia rao ko Mosis make woi, “Otai ke kasigo rai mwane rafa rai fagaotogami ana kaa?

28 Oqani nafuiau ana manga no nafuia funuia noga na mwane Ijip i nanora ia?”

29 Ua mataina o Mosis ne rongoa na agua kena ngaia ke gawa ke rao ke oga wau i finua i Midian, ke oga mara mafuara raorao make auragi kena ke tonga i karena ne erua na kere mwane.

30 Iga na tangafurui farisi ne efai (40) ne tefa mina enjel ke fagaqao mereana tangaa ko Mosis iga ka watawata na giu ina kere apenagai irarona finua tatara fagarangia mwa ka fungana i Saenae.

31 Hoi a mataina o Mosis ne rea iga na agua kena, ngaia ke panga make oqania ni guru fagarangi rai rea menamenai ana, minga ke rongoa ka ringina na Arafa ne mea tamasi ke woi,

32 “Nga inau na God na wowogasia iuramiu ira, God iana o Ebraham, o Aesak, mo Jekob.” Mo Mosis ke gisigisi wau ne maagu make ma ni oqani onoia ana ka kere apenagai ia.

33 Hoi mina Arafa ke woi tangaa, “Ui tawora rao ka sandol i uwamu gena, suria na agua no urarua iga kena ka agua ne apuna wau nga.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

34 Suria inau kau qani rea fato noga ki takena nga na tau fagaqao maata na kare iaku i Ijip ira. Hoi ki inau kau rongora kai ainangita iata minga nau wato mai rai toraira ana fura ngai ge. Ua ki na mataina kaa kau kasigo aporo Ijip.”

35 Hoi ki ngaia o Mosis kaa, ka ngaroitainia na inuni ira ka woi, “Otai ke kasigo rai mwane rafa rai fagaotogami ana kaa?” Mi ngaia o God ke kasia mai na enjel ne rea o Mosis iga na kere apenagai ne rata ia. Mo God ke kasia mai ka enjel ia rai tamasi ana tangaa ko Mosis rai fagatafira ana ka inuni Israel mina tao ana rai mwane rafa iata nikao.

36 Hoi o Mosis ke toraira fura ka inuni Israel pania ki Ijip make tanui ka arani fagaqaonga mina mwarao ne qao riariaga, mi iga ka Asi ne memera mi rarona finua tatara, ke toraira suria ka tangafurui farisi ne efai pupu (40).

37 Ua ngaia o Mosis kaa ngaia, ne mera tamasi na inuni Israel gaa ke woi tangara manga kaa ira, “God ke kafu onoono sikifia ka fitangimiu rai tao ana rai maurukari, manga ne ono sikifiau kaa.”

38 Hoi ngaia o Mosis faku afainira ka inuni Israel, ki rarona finua tatara, make mea tamasi ka enjel ina fungana i Saenae, make rao ke tawoa na tamasinga iana o God ne nafunia na tafinga ne mafata rainia mai tangagia kaa.

39 Hoi mi iuraka ira ke marefa nai oqani tau woita iana ana ko Mosis. Ngaira ka ngaroitainia ko Mosis maka oqani qau aporo ana Ijip.

40 Hoi maka woi tangaa ko Eron manga kaa, “Eron, Ui tagarafia ka nunuta tana god tangagami, ki mwarao maki qaqainagomami, suria o Mosis ne toraigami fura pania Ijip kaa, ke marefa nami girara ka taa ne tanua kaa!”

41 Iga na mataina kena ka tagarafia ka nununa na mwarao na wowogasia ne qao manga na puruka ia, maka susu wogasina, maka tanua ka apena farunga rafa rai wagewage ana rainia ka mwarao na tagarafia mereata sio mwa ia.

42 Hoi mo God ke murisigaira aporo ka inuni ira, make nakara wau ka wogasira ka feegu iga na afaafana kena, suria na qani tamasia mai iga ka puka iata na maurukari, na woi, ‘Igamu fato na arani inuni Israel, irarona na

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

tangafurui farisi ne efai pupu (40) namu ogaoga irarona finua tatara, e fea igamu kamu susu wogasi tangau, maka mu mamafata rai ka mafatanifa tangau?

43 Hoi iga na arani mataini kamu totoraia ka rofu iana na god Molok mina mwarao na topaia rai feegu iana na god Refan. Hoi ki ngaira gaa ka nunuta na mwarao purua namu tagarafira kamu wowogasira gena. Hoi ki suria na agua kaa, inau kau kafu mamaengigamu fura ina apanana rao na finua i Babilon.'

44 Hoi a mataina iuraka gaa na ogaoga maungara irarona na finua tatara ia, raorao mwa ka totoraia ka rofu kaa rai fagaqao ana rainia woi o God ki afainira tarai mwa. Ngaira ka tagarafia ka rofu kena takena nga o God ne woisia, mi takena o Mosis ne rea ia.

45 Ua muri mai maka kafu watera ki iuraka ira, maka kafu toraia afainira mataina ngaira na rao afainia iga o Josua ia. Ngaira ka toraia ka rofu ia afainira mataina ngaira na tawoa na mwako panira na afuroto o God ne maengira ka rao panigi igi. Hoi iuraka, ka tagara raorao mwa iga ka rofu, make taua mai ka mataina iana o Deved na arafa ni finua kaa.

46 Ua o God ke wagewage tefa wau nga rainia ko Deved. Hoi mo Deved ke nongia ko God woi ni naka mai ki akea ka ruma, ki mwarao maka God iana Jekob ki ogaoga iga rai wogasi ana.

47 Hoi manga ne manga ngai kena, mi muri na mai, ko Solomon ke kafu akea ka ruma kaa tangaa ko God.

48 Ua mo God i afaafa ke marefa ni woi ni ogaoga iga ka ruma na akea na inuni. E manga tana maurikari ne qani woisia mai ia,

49 Arafa ke woi manga kaa, 'Qea ni arafanga iaku rai koa ana iga ki Heven mina pupu ni uwaku ka ano kaa. Mina ruma taa kamu pagai akea tangau kena? Mi fai kamu pagai tatagarafia tangau rai fagamamaro ana iga?

50 Hoi ke efea arani mwarao gaa, e marefa qai tagarafi ki wora i rimaku ngai ge?'

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

51 Oe igamu gena kamu mararongo aera wau nga. Mangatamiu gena ke mangara na afuroto ira, ne marefaera nai oqani rongora ana ke woita iana o God. Iga na arani mataina gaa, kamu uraura pusia tarai mwa ka Figona Apuna mangara iuramiu na tanui fato noga igi.

52 Nga na arani maurukari inago ira, ki ngaira iuramiu gaa ka tau fagaqao maata ira. Mi ngaira ka nafuira funuira na maurukari iana o God na ani na mwane na rao mai rai tamasi fagananau ana na raofa mai iana na Mwane ne Oto wau ia. Kigamu nikao maka mu mafata rainia rao o wani kaa ina aqaqana na rimata na maerongana ka nafuia funuia ia.

53 Mi ngaira na enjel ka mafata rainia tangagamu na Lo iana o God kaa, migamu ke marefa nga namu rongora gaa."

54 Ua mataina na mwane rafa iga na Kaonsol ira na rongora na tawatawanifa iana o Stivin, ngaira ka mangariaga aera wau maka garamumu tangaa.

55 Mo Stivin ne wonusia na Figona Apuna kena ke fagatogoa akau ka wawaiaro, make rea ka apena fagaqaonga rafa iana o God i Heven, make rea ko Jisas ne ura ina apanana iotona o God.

56 Hoi o Stivin ke woi tangara manga kaa, "Ua mui ono mai noga! Inau kau rea ki Heven ne tafatafa makau rea ka Kare ni Inuni ne uraura ina apanana iotona o God."

57 Hoi a mataina o Stivin ne tawatawa rao kena, mina mwane rafa iga na Kaonsol ira ka qonoi fato ka karingata pania, maka fagangere rafa wau, mina mataina kena ka arani inuni ira ka faitari ka rao tangaa ko Stivin,

58 maka aoke ratarata rainia ka mea fura pania ka finua rafa ia, maka arifarifa rai fau. Mi ngaira na mwane na tamasi aerisia o Stivin ira, ngaira ka kasigisio ka soti iata i uwana na kere mwane na fauatana rainia ko Sol.

59 Ua mataina na arifarifa rai fau o Stivin kena, make fagangere ke woi, "Arafa o Jisas, Ui tawoa wau ka maurifaku."

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

60 Make qogurai uwa wato ke fagarafe ke woi, “Arafa siana rai orisia aporo ana tangara ka aerafa iata gaa.” Hoi a mataina ne woisia fura na agua kaa, make apuri wato ke mae.

Aposol 8

1 Hoi o Sol nikao make oqania nai arifa ana ko Stivin rai fau ia. Hoi iga na tangiana ne mae iga o Stivin, arani mwane rafa ka faganega rai fagaerisi ana ka siosi i Jerusalem. Nga mwa na aposol ke marefa mina arani inuni ka tataka suria ki Jiudia mi Samaria.

2 Hoi mi tana inuni na fafagarafesia o God, ka afunia ko Stivin ka angisia wau maka takoia tefa wau.

3 Hoi mo Sol ina mataina kena ke faganega noga rai mamaragasia ana ka siosi. Hoi ngaia ke rao suri ka arani ruma ke rakura ka mwane mina fefene na tangamworani rainia na Arafa ke kasira ina peresin.

4 Hoi ani na inuni na tangamworani rainia na Arafa na gawa pania i Jerusalem ka tataka suri ka arani finua igi, ka tarofainia ka woita iana o God iga ka finua na taura igi.

5 Ua ki ngaia o Filip ke rao i Samaria rai tamasia ana tangara ka inuni gena ka agua rainia ko Kraes.

6 Hoi a mataina na rongoa na tawatawanifa iana o Filip maka regi ka agua ne qao riariaga ne tanui, ngaira ka marape wau ka oga ka rongoa.

7 Hoi meosigai inuni ne qanufira na ataro make ragaira panira, mina ataro ira ka faingere ka fura panira ka inuni ira. Mina arani inuni na risurisuga ka fagakorofira aporo nikao.

8 Hoi a mataina kena, ka arani inuni finua rafa kena ka wagewage wau rainigi ka agua ne tanui o Filip gena.

9 Hoi tana mataina ka mwane na fauatana rainia ko Saemon, ne ogaoga i finua i Samaria. Ua o wani kena ke tanura ka inuni i Samaria ka panga rainia

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

wau rainigi ka aruaruafa iana gena. E tawatawa qaqaeaga wau ke wowoi, woi ngaia mwa ka mwane rafa nikao.

10 Arani mwane rafa mina inuni sio mwa maka faku mai rai rongoa ana ne tatawatawa kena. Hoi maka woi manga gaa, “O wani kaa ke nafunia ka ramwofa ne tefa na woisia rainia na Faufugana Ramwofa iana o God.”

11 Hoi ainuni ira ka rao ka fakufaku afainia raorao mwa, suria rainigi ka atani wau mwa na aruarufa ne tatanui gena.

12 Mina mataina na inuni gena ka tangamworani rainia ko Filip ne tawatawaria na tarofa koro rainia ko Jisas Kraes mina arafanga iana o God, arani mwane mina fefene ira ka fagamaanu apunarira fato wau nga.

13 Hoi ki ngaia o Saemon kaa make tangamworani ka fagamaanu apunaria nikao. Hoi raorao mwa ke ogaoga fagarangia ko Filip, suria ne papanga rai wau ka arani agua ne qao riariaga mina fagaqaonga ne tatanui gena.

14 Ua ngaira na aposol i Jerusalem ira ka kasia ko Pita mo Jon karu rao i Samaria suria na rongora ka tamasinga woi na inuni gena ka tangamworani iga ka woita iana o God.

15 Hoi ka mataina na aposol iraurua naru matarofira wau na inuni na tangamworani ira, ngairaurua karu fagarafe tangara rai nafunia ana ka Figona Apuna.

16 Iga na mataina kena, fenakara tana inuni ka fagamaanu apunarira iga ka atana na Arafa o Jisas, mina Figona Apuna ke mamaunga nai nanafunia ka inuni i Samaria.

17 Hoi o Pita mo Jon karu fatata i qauta na inuni ira, mina Figona Apuna ke kafu wato afurira ke oga afainira.

18 Hoi a mataina o Saemon ne rea woi o God ke mafata rainia ka Figona Apuna tangara ka inuni gena mataina na aposol ira na fatata i qauta ira, hoi ngaia ke toraia mai ka rurugua tangaraurua make woi

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

19 tangaraurua, “Muru wateau ka ramwofa kaa nikao, ki mwarao maka fitangita na inuni gaa qai fafatata i qauta mina Figona Apuna ki watowato afuria nikao.”

20 Ua mo Pita ke susuraia ke woi, “Igo kena ke araria nui rao kui mae wau ina Hel afainigi ka rurugua iamu gena, suria no kato mwa woi na rurugua iamu kena ka gira woria ana rainia ka mafatanifa iana o God kaa.

21 Ua igo ko marefa aera wau nga nui qauqanu mai iga ka tagaranifa iana o God kaa, suria na takotakofa iamu kena ke marefa wau nga ni oto i maana o God.

22 Hoi igo kui riri pania ka aerafa iamu kena, makui fafagarafesia mwa ka Arafa ki mwarao maki qono rainia ka takofa aera iamu gena.

23 Suria nau ono girara, igo kena ka mwane no fairafai aera wau, mina aerafa ke rakurakugo wau nga kena.”

24 Ua o Saemon ke woi tangaraurua ko Pita mo Jon, “Au oqanigamurua namuru fagarafe tangaa ka Arafa, ki mwarao maka arani agua namuru tamasi mai tangau gena, siana ki pagai takeau.”

25 Hoi imurina o Pita mo Jon naru fagafatongi na tawatawanifa iataurua mina tamasinga rainia na Arafa, ngairaurua karu qau aporo i Jerusalem makaru tatarofainia ka tarofa koro suri ka arani kere finua ina provins i Samaria gena.

26 Ua tana mataina nikao, tana enjel iana na Arafa ke mai fagakaringa ko Filip, make woi tangaa, “Ui rao ina apanana i Sout iga na tara kaa ne faganega i Jerusalem ke araofia ka feeru, ke watowato tangaa ka finua Gasa.”

27 Ua mo Filip ke taworagofa ke wato i suria ka tara ia, make rea ki tana mwane rafa i finua Itiopia . O wani kaa ki tana mwane rafa ne onoono suria na rurugua iana Kandasi, na fefene rafa ne arafa ni finua Itiopia. Mataina o wani kaa ne wogasia fato o God i Jerusalem,

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

28 ngaia ke tage iga ka kere qea ne okea na hos ke qau aporo i finua iana. Hoi amataina ne tage ke arao wau kena minga ke gasia ka puka ne segea o Aesaea na maurukari make totomania.

29 Mina Figona Apuna ke woi tangaa ko Filip, “Ui afaro kui taua ka kere qea ne okea na hos kana, mako tataworagofa ko guruguru fagarangia rao.”

30 Hoi o Filip ke tari ke taua ko wani ia ke guru fagarangia wau, minga ke rongoa ne totomania ka puka ne segea o Aesaea na maurukari ia. Hoi make fagatea, “Efea, o tako matafa mwa rainia ka taa no totomania kena?”

31 Ua a mwane rafa ia ke aramia ke woi tangaa, “E tautanu fea kau takotako matafa rainia minga ke marefa na inuni ni fakafakania tangau kaa?” Hoi a mwane rafa ia ke nongia ko Filip woi ni fane akau ki oga afainia.

32 Ua e kaa ka segesegefa iga na puka ne totomania na mwane rafa ia, “Ngaia ke manga na sip na urua rai nafuia ana ia. Hoi make manga na karena na sip na tatapurua na furufuru i apena, minga ke marefa wau nga ka ainangita ni tanua ia, make marefa wau nga ka woita ni pagai woisia mai.

33 Ngaira ka fagamaakia wau, make marefa ko otai ni uraura pusia. Make marefa wau ki karena woi otai ni gira tamasira ana, Suria na ogafa iana iga na ano kaa ke rao fato noga.”

34 Hoi a mwane rafa ia ke fagatea ko Filip, “Ui woisia mai tangau, otai ngai ke na maurukari kaa ne tamasi fagatogo ana kaa? E tatamasia mereana mwa ngai ke, kee ne tamasi fagatogo ana ki tana inuni rao nikao?”

35 Hoi o Filip ke anega rai tawatawaria ana tangaa ka mwane rafa ia ka kere tatara iga na Segesegefa Apuna ia, make fakafakania tangaa ka tarofa koro rainia ko Jisas.

36 Ua mataina naru tage karu arao wau suria na tara ia, minga karu rao fagarangia ka wai.

37 Mina mwane rafa ia ke woi, “Oe ui ono rao a wai ke kana. A taa ke manimaniau panigo ke marefa nui fagamaanu apunariau nga ina mataina kaa ke?”

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

38 Mina mwane rafa ia ke woi tangaa ko wani ne okera na hos ira, woi ni fagamaraperaurua ka hos iraurua. O wani ia ke fagamaraperaurua ka hos iraurua, makaru agari wato karu rao irarona na wai ia, make fagamaanu apunaria ka mwane rafa ia ko Filip.

39 Ua mataina naru fagafato karu agari akau mai pania na wai ia, mina Figona Apuna iana na Arafa ke mea gapafuru wau ke mea arao ko Filip, mina mwane rafa ia ke ma ni pagai rea rao nikao make nafunia mwa ka wagefa ne tefa wau nga make wau tage ke rao.

40 Hoi o Filip ke kafu waga mai i finua i Asotas, make rao suri ka arani kere finua gena rai tarofainia ana ko Jisas tangara ka inuni gena, raorao make taua ka finua rafa i Sisaria.

Aposol 9

1 Iga na mataina kena, o Sol ke fagamaagusira rai nafuira ana ka ani na arao suria na Arafa, make rao tangaa ka qauta na mwane ni raperapega,

2 make nongia woi ni segera ka leta ne gira watera ana na mwane na fakufaku mai iga na ruma ni fakunga gena i finua i Damaskas, rai fagatakosira ana woi ne araria ko Sol ne garigari tangara ka mwane kee na fefene na arao suria na taufa iana o Kraes, make rakura rai toraira ana tangaa ki Jerusalem.

3 Hoi a mataina o Sol ne rao mai fagarangia na finua i Damaskas, ngaia ke kakangiaga wau rainia ka mawetana pania na wawaiaro kena ne togaria.

4 Hoi ngaia ke apuri wato ke aqafi oqa ke tao ina mwako ia, minga ke rongoa ka ringiringi ne tamasi ke woi tangaa, “Sol, Sol, efea ko oga tangai tau fagaqao maaku ana mwa kaa?”

5 Hoi o Sol ke fagate, “Otai ki igo kena, na Arafa?” Mina ringiringi ia ke aramia ke woi, “Nga inau, o Jisas no oga tangai fagaqao maaku ana ia ngai ke.

6 Hoi ui afaraga akau kui rao i finua rafa kena, nga ngai kena ka kafu wowoisia wau tangago ka taa no tanua.”

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

7 Ua ka arani mwane fato na takua o Sol ira ka ura makuku fato, maka takou faitigi wau nga, maka aromuniaga fato wau nga. Ngaira maka rongoa ka tamasinga ia nikao, make marefa mwa nai rea ka inuni.

8 Ua o Sol ke afaraga akau pania ka mwako, mina mataina ne gasi na maana rai onofa, maake marefa wau nga ni pagai onoono rao. Hoi maka urua mwa ka fagaotoa ka rao i Damaskas.

9 Iga na tangiana ne oru, ngaia ke marefa wau nga ki tana mwarao woi ni pagai rerea, make marefa ni pagai ngaungau kee ni totono wai.

10 Hoi a mwane ne raronimwora ke ogaoga i finua i Damaskas iga na mataina ngai kena, atana ko Ananaeas. Hoi o Ananaeas ke rea ka maurutanga mina Arafa ke mea tamasi ke woi tangaa, “Ananaeas!” Ngaia ke aramia ke woi, “Arafa, inau ke kaa.”

11 Ua Arafa ke woi tangaa, “Ui fagananau, makui rao nga i ruma iana o Jiudas iga na Tara Oto, mako fafagate tangaa ka mwane ne rao mai pania na finua i Tasas, atana ko Sol. Hoi ina mataina kaa, ke mea oga mwa ka fagarafenga.

12 Iga na maurutanga iana ne rea, ke qani rea fato noga ka mwane na fauatana rainia ko Ananaeas ne qanu mai tangaa make mai fata i qauna rai fagaono ia ana aporo.”

13 Ananaeas ke aramia ke woi, “Arafa, inau kau qani rongora fato noga panira ka inuni ka arani agua rainia ko wani kana mina arani mamaramwaneganifa iana tangara na inuni na apuna tangaa o God i Jerusalem.

14 Hoi ka raofa mai ana i Damaskas kaa, rai rakura ana ka ani na inuni na wowogasigo gaa, ki ngaira na qauta na mwane ni raperapega ka watea ko Sol ka ramwofa rai tanua ana kena.”

15 Hoi Arafa ke woi tangaa, “Ui rao, suria ngaia kena kau ono sikifia rai tagara ana tangau, rai fagagirara ana ka ataku tangara ka afuroto, mina arafa ni finua iata, mina arani inuni fato i Israel.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

16 Hoi ki inau mereaku kau kafu fafagaqao rainia tangaa ka ape mamasiaganifa rafa suria ne tatarofainia ka ataku.”

17 Hoi Ananaeas ke rao, ke qanu i ruma ia make fatata i qauna o Sol, make woi, “Goaku o Sol, Arafa ne kasiau mai kaa ko Jisas mereana, ngaia ke fagaqao mereana tangago i tara mataina no arao mai kaa ia. Ngaia ke kasiau mai rai mai fagaono igo aporo ana, mina Figona Apuna ki wowonusigo nikao.”

18 Iga na mataina mwa kena, mina mwarao manga na aunafina na siare igi ke wota wato panigi ka maana o Sol, minga ke kafu gira onofa aporo ana nikao. Ngaia ke afaraga akau maka fagamaanu apunaria.

19 Imurina mai make kafu ngau mina ramwofa iana ke aporo. Ua o Sol ke oga isuria ka tangiana rako rao afainira ka ani na rao suria na Arafa i Damaskas.

20 Ngaia ke kafu qanu iga ka rarona ruma ni fakunga gena make faganega rai tarofainia ana tangara ko Jisas, woi ngaia ki karena o God.

21 Hoi arani inuni na rongoa na tawatawanifa iana gena, ka panga rainia wau, maka woi, “Nga o wani kaa ke tatanui na arani agua aera tangara na inuni na fafagarafesia o Jisas i Jerusalem ia! Hoi ka raofa mai iana kaa ke efea, rai mai rakura ana ka inuni gaa rai toraira aporo ana tangara ka mwane rafa iata na mwane ni raperapega?”

22 Mina nganganiaganifa iga na tawatawanifa iana o Sol ke raramwofaga wau nga, minga ke fagaqono oqata ka Jiu i Damaskas suria ne fagaqao menamenai wau nga tangara woi o Jisas ka Mesaea.

23 Ua murina na tangi rako ne tefa, tana Jiu ka faku rainia rai tamasia ana ki takena nga na nanafuia funuia o Sol.

24 Iga na arani tangiana, mina qongiana, ngaira ka nanasia raorao mwa iga ka arani maana para rafa ne rifuia na finua kena, rai nafuia funuia ana. Mo Sol ke qani rongoa fato noga ka tamatasinga rainia na takotakofa iata gena.

25 Iga na qongiana ne etagai, mina rongoisuri iana o Sol ira ka togonia iga ka qasu maka kuunia ke wato i metara iga ka warara iga na para rafa ia.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

26 Ua mataina o Sol ne taua aporo i Jerusalem, ngaia ke ofongia rai faku afainira ana ka ani na arao suria o Jisas, maka maagutainia suria marefa wau nga nai tangamworani woi ngaia kena ki tana ani ne rao suria na Arafa.

27 Hoi mo Banabas ke rao mai make tamania, ke toraia rao tangara ka aposol. Ua ngaia ke kafu fakafakania tangara ki takena nga o Sol ne rea na Arafa ia i tara make tamasi tangaa ia. Mo Banabas ke fagarongora nikao rainia ki takena nga o Sol ne nganganiaga nga rai tarofainia ana na atana o Jisas i Damaskas.

28 Hoi o Sol ke oga afainira make rao ofuna ana fato ka arani finua i Jerusalem, ne nganganiaga nga rai tarofainia ana ka atana na Arafa.

29 Ngaia ke tatawatawa make fafaitogiri wau afainira ka Jiu, na tamasi mara Grik gena, mi ngaira ka ofongia nikao rai nafuia funuia ana.

30 Hoi a mataina na ani na rao suria na Arafa ira na rongora na agua gaa, ngaira ka toraia ko Sol ka mea wato i finua i Sisaria, maka kasia ke rao i finua rafa i Tasas.

31 Hoi iga na mataina kena, mina inuni ina siosi ina provins i Jiudia, i Galili mina i Samaria ka kafu oga marape wau, maka takotako fagaakausia raorao mwa ka Arafa. Mina Figona Apuna ke kafu tamanira wau ka inuni gena, make kafu fagagatanira ka siosi ke akau raramwofaga mai, make kafu rako wau ka inuni na tangamworani.

32 Hoi o Pita ke rao iga ka arani finua. Iga na mataina ne etagai make rao tangara ka inuni na apuna tangaa o God na ogaoga i Lida.

33 Ua nga i finua kena, ke tarafua iga ka mwane ne risurisuga na atana ko Aenias. Ngaia ke tao mwa i qana suria ka farisi ne ewaru, marefa ni pagai afafaraga akau.

34 Hoi o Pita ke woi tangaa, “Aenias, o Jisas Kraes ke fagakorofigo aporo. Ui afaraga akau makui fagaotora ka qanamu.” Hoi iga na mataina ngai kena mo Aenias ke afaraga ke ura.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

35 Hoi arani inuni na ogaoga i Lida mi Saron ka rea ko Aenias maka riri tangaa ka Arafa.

36 Ua iga na finua i Jopa ki tana fefene na arao suria na Arafa ka ogaoga iga kena, atana ka Tapita mina ai Grik ka fauatana rainia ka Dokas . Iga na arani mataina iga na ogafanana ke tatanui mwa ka agua koro make tatamanira ka inuni marefa ni tonga nafuninga iata.

37 Iga na mataina o Pita ne ogaoga i Lida mika Dokas ke matoro wau make mae. Hoi ainuni gena ka manufia ka apena maka toraia akau ka fagataofia iga ka kaoqono i afaafa iga na ruma rafa kena.

38 Ua i Jopa ke marefa ni fagatauria ki Lida, mina mataina na ani na rao suria na Arafa i Jopa na rongoa woi o Pita ki Lida, ngaira ka kasia ka mwane ne erua karu rao tangaa afainia ka tamasinga, ngairaurua karu matarofia ko Pita makaru woi tangaa, “Mi oqanigo wau nga ina mataina kaa, nui mafarufaru mai kui taugami.”

39 Ua o Pita ke fagaotora ka taufa iana ke nanau make takuraurua. Mataina na mataro minga ka torai akau tangaa ka ruma ne taotao iga na gafua ia. Ua arani nao ka angiangisia maka fafagaqao rai ka gafu ka Dokas ne taira tangara iga na mataina ne tafitafi maunga iga.

40 Ua mataina o Pita ne qanu iga na ruma ne taotao iga na gafua ia, ngaia ke woi tangara ka arani inuni ira ka fura fato pania ka gafua ia, make qogurai uwa wato, make fagarafe make woi tangaa, “Tapita, ui afaraga akau!” Ngaia ke gasi mai ka maana, make rea ko Pita, minga ke afaraga akau ke oga.

41 Mo Pita ke kawiria afaraga akau ke ura. Hoi o Pita ke onira fakura mai ka ani na rao suria na Arafa ira mina nao ira, make fagaqao rainia ka Dokas tangara ne fagatafia aporo ia.

42 Hoi atarofa rainia na agua kaa, ke rao ofu ana fato ki Jopa, mina inuni ka rako tefa wau ka tangamworani rainia ka Arafa.

43 Ua o Pita ke oga i Jopa iga ka tangiana ne rako rao afainia ko Saemon, na mwane ne mamanirani na gawota na puruka igi.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

Aposol 10

1 Iga na finua Sisaria ki tana mwane na woisia o Konilias ke ogaoga iga kena. Hoi ngaia kaa, ka mwane rafa iata na mwane ni faiarifatana i Rom na woisia rainira na, “Rurufa Itali.”

2 Ngaia kaa, ka mwane ne oqania wau na Arafa, mi ngaia mina kare iana irarona ruma gena ka takotako fagaakausia ko God. Ngaia ke tanua ka apena faitamanifa rafa tangara ka inuni ma ni tonga nafuninga iata, make raramwofaga wau rai fagarafesia ana ko God nikao.

3 Iga na mataina ne etagai iga na akerefana na arito, mo Konilias ke rea ka maurutanga. Ngaia ke rea menamenai wau nga ka enjel iana o God ne qanu mai irarona na ruma iana ia make woi tangaa, “Konilias.”

4 Ngaia ke fagatogoa mwa ka enjel ia iga ka maagufa make woi, “Ataa ngai kena na mwane rafa igo?” Hoi mina enjel ia ke woi tangaa aporo, “O God ke qani rongora fato noga ka arani fagarafenga iamu, make qani regi wau ka faitamanifa iamu no tanua tangara na inuni ma ni tonga nafuninga iata ira.

5 Hoi ina mataina nga kaa, ko kasira ki tana mwane ka arao i Jopa tangaa rai toraia ana ka mwane na fauatana rainia ko Saemon Pita.

6 Ngaia ke ogaoga i ruma iana na mwane ne manirani na gawota na puruka ira na atana ko Saemon.”

7 Hoi mina enjel ne memea tamasi ia ke rao pania. Mo Konilias ke oniraurua ka mwane ni tagaranifa iana mina mwane ni faiarifatana iana ne etagai ne oqania wau ka Arafa.

8 Hoi o Konilias ke tamasia fato tangara ko wairae eoru ira ka agua gena make kafu kasira ka rao i Jopa.

9 Hoi tana tangiana mai nikao, ne fagaagupu iga na arito kena mina mwane ne eoru ira ka rao mai fagarangia noga ki Jopa. Hoi mo Pita ke agari ina gairina ruma ia rai fagarafe nga,

10 raorao make magau wau nga. Hoi a mataina na fafagananaura maunga na ngaufa tangaa, minga ke aforo getigi wau ka apena make rea ki tana mwarao.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

11 Ngaia ke rea ki Heven ne tafatafa mina mwarao ne watowato mai kena, ke manga na gafu rafa na kangia ia. Hoi aqaofanana na kunia ke watowato mai kena, ka tau fagatongani ka qotoni ka taua fagaotoa ke wato mai kena.

12 Ua irarona gafu kena ka atani wau mwa ka mwarao ne tonga uwata ne fai, a mwaa mina manu wasi nikao.

13 Hoi mo Pita ke rongoa ka ringina na Arafa ne woi, “O Pita, ui afaraga akau makui nafu kui ngau.”

14 Ua mo Pita ke woi, “Marefa na Arafa! Suria ne marefa mai noga ka mataina woi qai ngaura iga na mwarao ni qao aera manga gaa, rainia ne marefa nga ni qao araria rai ngaura ana.”

15 Hoi mina ringiringi ne rongoa ke tamasi nikao tangaa ke woi, “Siana rai gitagitara ana ka mwarao o God ne fagaqao korora fato noga gena.”

16 Ua fagaeoru nga ke manga ngai ke, maka kafu toraia aporo akau i Heven ka gafu ia.

17 Hoi a mataina o Pita ne tatakosia maunga na maurutanga iana ia. Mi iga na mataina kena ka mwane ne eoru ne kasira o Konilias tangaa ia ka mataro mai, maka rao mai tangaa ka i ruma iana o Saemon. Hoi ngaira ka ura panegai wau metara fura iga na maana para ia,

18 maka ngere ka fafagate, “Efea tana mwane na woisia rai o Saemon Pita ke kena?”

19 Ua mo Pita kina mataina kena, ke oga ke tatakosia ki takena nga na rarona maurutanga iana ia, mina Figona Apuna ke woi tangaa, “Saemon, mwane ne eoru ka garigo gaa.

20 Ua siana rai tako anumwanumwa ana. Ui wato kui takura, suria nga inau kau kasira mai gena.”

21 Hoi o Pita ke wato mai tangara make woi, “Nga inau ke kaa na mwane namu garia ia. Ataa kamu oqania?”

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

22 Ngaira ka aramia aporo ka woi, “Nga na mwane rafa iata na mwane ni faiarifatana i Rom ko Konilias ke kasigami mai kaa. Ngaia kaa, ka mwane ne oto wau, make wowogasia tarai mwa ko God, mina arani inuni na Jiu gena ka tako fagafigaia wau nga nikao. Ngaia ke rao mai tangaa ki tana enjel iana o God, make woi tangaa woi ni garigo, makui rao mai tangaa i ruma iana. Hoi ki mwarao maki ngaia ki rongoa nikao ka taa no tatamasia tangaa kena.”

23 Ua o Pita ke nongira ka mwane ira woi nai qanu mai noga i ruma. Hoi ngaira ka mauru ke tangi mai, mo Pita ke fagananaura ka taufa iana, make rao afainira ka mwane ne eoru ira, mi tana ani na rao suria na Arafa i Jopa maka rao afainira gena nikao.

24 Iga tana tangiana mai nikao maka mataro i Sisaria, nga i finua kena ko Konilias ke nasia iga ko Pita, make onira faku mai ka goana mina tamana koro gena.

25 Ua mataina o Pita ne mataro mai i ruma ia, mo Konilias ke rao worosia mai make qogurai uwa wato inagona make oqani wogasia ana.

26 Mo Pita ke kawiria afaraga make woi tangaa, “Ui ura akau. Inau kaa ka inuni manga mwa igamu kena.”

27 Hoi o Pita ke mea tawatawa ko Konilias mataina naru taworagofa karu qauqanu irarona na ruma ia. Mo Pita ke qanu wau make rera ka inuni na rako wau na faku irarona ruma ia.

28 Hoi make woi tangara, “Igamu kamu girara fato noga ka ogafanamami igami na Jiu, igami kami fagaapugami rai faku afainira ana ka mafuara mina goanira ana. Hoi ko God ke fagareau woi ngaia ke marefa ni takosira woi tana inuni kai qao aera kee ne ma nai arari.

29 Hoi ka mataina no kasira wau na mwane rai wau toraiau ana mai kaa, kau marumu mwa rai raofa mai ana, marefa woi qai ngaroi. Hoi makau oqani girara ana ataa ko oqania paniau ko kasira o wairae eoru gaa ka rao tangau ka toraiau mai kaa?”

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

30 Hoi Konilias ke woi, “Iga na tangiana ne efai ne fato kau fagarafe i ruma iaku iga ka akerefana arito, minga kau kakangi rainia ka mwane ne gafu rai na gafu siki afuru wau ne mai ura inagoku.

31 Make woi, ‘Konilias, God ke rongoa fato noga ka fagarafenga iamu, make ono girarago noga rainigi ka faitamanifa iamu tangara ka inuni ma ni tonga nafuninga iata.

32 Ui kasira ki tana inuni kai rao i Jopa rai woi tangaa ana ka mwane na woisia rainia ko Saemon tana atana nikao ko Pita, rai rao mai ana. Ngaia ke ogaoga i ruma iana o Saemon, a mwane ne manimanirani na gawota na puruka igi, na ruma iana ke tao akerena ka asi.’

33 Hoi ki nga ngai ke nau kasira na mwane ka rao wau tangago kena, ke koro wau nga ko rao mai kaa. Ua ki ina mataina kaa, mi girara woi o God ki afainigami noga kaa, kami faku mai rai oga nasigo ana rai rongora ana ka agua na Arafa ne watego rai tarofainia ana.”

34 Hoi o Pita ke faganega rai tawatawa ana, “Ua inau kina mataina kaa, kau kafu girara ne mwora wau nga, ki takena nga o God ne takosira na inuni gaa ke tagaenani mwa.

35 Ua otai mwa ne wowogasia, make tatanui na agua ne oto, ka waro ni inuni taa mwa ki iamiu, minga ngaia ke oqaoqanira.

36 Hoi mu girara fato noga ka tamasinga ke kasia tangara na inuni Israel, woi nai tatamasia ka tarofa koro rainia na marapefa iga o Jisas Kraes ngaia na Arafa iaka fato.

37 Ua igamu kamu girara ka apena agua rafa ne wora iga na arani finua Israel igi, e faganega i Galili imurina o Jon ne fagamaanu apuna ne tarofainia na tamasinga rainia na fagamaanu apuna ana.

38 Hoi igamu kamu girara ka agua rainia ko Jisas i Nasaret mi takena nga o God ne mafata rainia na Figona Apuna mina ramwofa tangaa. Ngaia ke rao suri ka arani finua, e tanui ka agua koro, make fagakorofira ka inuni na oga

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

iga na mamarugana na ramwofa iana na ataro, e tanui ka agua gena suria o God ki afainia.

39 Nga igami kaa, kami regi na arani mwarao ne tanui rarona Israel mi Jerusalem igi. Hoi mi ngaira ka nafuia iga na taotao woro ia.

40 Hoi mo God ke ragaia afaraga aporo pania ka maefa imurina na tangiana ne oru, mi ngaia ke tanua ke fagaqao mereana tangagami nikao.

41 Marefa woi tangara fato ka arani inuni, maki tangara mwa ka ani na fafaitamani o God ne qani ono sikifira ka taotao noga gena ki nga igami ka ani ma mi ngau maka tono afainia imurina ne afaraga aporo pania na maefa.

42 Hoi ngaia ke fagaramworigami rai tarofainia ana tangara ka inuni maka mi tatamasia menamenai woi nga ngaia togo ko God ne usuia ko Jisas rai fagagetara ana na inuni na tafitafi mina ani na mae fato noga.

43 Hoi arani maurukari fato ka tamasia ka agua rainia nikao ka woi na arani inuni na tangamworani iga ngaia, ke tawora panira ka aerafa iata iga ka atana."

44 Hoi a mataina o Pita ne tatawatawa maunga mina Figona Apuna ke wato mai afurira ka inuni na rongoa na tawatawanifa iana gena.

45 Hoi na Jiu na tangamworani na rao pania i Jopa afainia ko Pita ka panga rainia wau ki takena nga o God ne mafata rainia na Figona Apuna iana, afurira na inuni marefa na Jiu gena.

46 Suria ngaira ka rongora ka tamasinga iga ka tamasinga ne rongo fiufiutaga, maka fafagaakausia ko God. Hoi mo Pita ke tawatawa ke woi,

47 "Ua inuni gaa ke taura ka Figona Apuna manga ne taugia ia. Ke marefa ko otai ni gira fagamakukugia ana rai fagamaanu apunarira ana."

48 Hoi o Pita ke mera tamasi rai fagamaanu apunarira ana iga ka atana o Jisas Kraes. Hoi maka nongia woi ni oga sio afainira suria ka kere tangiana rao mwa.

Aposol 11

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

1 Ngaira na aposol mina ani na rao suria na Arafa na ogaoga ina provins i Jiudia, ka rongoa woi ngaira na inuni marefa na Jiu maka tangamworani rainia ka woita iana o God nikao.

2 Hoi a mataina o Pita ne taua i Jerusalem, ngaira na Jiu na tau nganganiaga na taufa ni fara fagagiraranifa ia ka mea fatogiri wau ko Pita

3 maka woi tangaa, “Igo kena ko rao i ruma iata na inuni marefa na Jiu ne marefa nai fara fagagirara mako ngau afainira.”

4 Hoi mo Pita ke faganega rai tafaria ana tangara ki takena na arani agua gaa ne faganega, make woi,

5 “Iga na mataina inau i Jopa, kau fafagarafe make aforo getigi wau ka apeku makau rea ki tana mwarao. Au rea ka mwarao ne qao manga na apena gafu siki rafa ia, na kunia ke watowato mai pania ki Heven, au rea kena na taura ka qotoni faitigi gena ka fagaotoa ke watowato mai tangau.

6 Au fagatogoa ka rarona minga kau rea ka mwarao ne tonga uwata ne fai, a mwaa mina manu wasi.

7 Hoi makau rongoa ka ringiringi ne woi tangau, ‘O Pita, ui afaraga makui nafu kui ngau.’

8 Ua makau aramia, kau woi, “Marefa ngaia na Arafa! Suria ne marefa noga qai ngaura ka mwarao ni qao aera, rainia ne marefa nga ni qao araria rai ngaura ana.”

9 Mina ringiringi pania i Heven ia ke woi nikao, “Arani mwarao o God ne woisi ne koro mwa, siana ko tatakosi woi na mwarao gena ke qao aera.”

10 Hoi fagaeoru nga kau rea na agua kaa, mina arani mwarao igi ka tora aporo fato akau i Heven.

11 Iga na mataina kena mina mwane ne eoru na kasira tangau pania i Sisaria ka matarofiau mai i ruma nau ogaoga iga ia.

12 Ua mina Figona Apuna ke woi tangau, rai rao afainira ana, siana rai ono qau wato ana rainira. Hoi na inuni ne ono gaa na arao suria na Arafa ka

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

takuau kami rao i Sisaria. Tagaegami fato nga kami qanu i ruma iana o Konilias.

13 Hoi ngaia ke tamasia tangagami ki takena nga ne rea na enjel ne rao mai irarona ruma iana ke woi tangaa, “Ui kasia ki tana inuni ki rao i Jopa ki toraia mai ka mwane na woisia o Saemon tana atana ko Pita.

14 Ua ngaia ke kafu tatamasia wau tangago ka woita takena nga ne gira fagatafigamu ana na arani inuni na ogaoga i ruma iamu.”

15 Hoi au faganega ka tawatawanifa iaku, mina Figona Apuna ke wato mai afurira manga ne wato afurigia mai iga na nagonagona ia.

16 Hoi makau kafu takosia aporo ka woita iana na Arafa ne woi ia, ‘Jon ke fagamaanu apuna mwa rainia ka wai, migamu ka fafagamaanu apunarigamu iga ka Figona Apuna.’

17 Hoi o God ke mafata rainia ka Figona Apuna tangara, manga ne mafata rainia noga tangagia, iga na mataina na tangamworani iga na Arafa o Jisas Kraes ia, hoi ma ni arariau qai uraura pusia ko God, siwa!”

18 Hoi a mataina na rongora na tawatawanifa iana gena, ngaira ka fato rao nga rai fafarau ana maka fagaakausia mwa ko God ka woi, “Hoi o God ke mafata rainia tangara nikao ka ainuni marefa ka Jiu ka mataina rai tako orisi ana mina taua ana ka tafinga.”

19 Ua tana ani na rao suria na Arafa ka tataka suria rainia ka faimaerongai na tanua iga na mataina kena na nanafuia iga o Stivin ia, ngaira ka rao iga ka finua fagatau manga ina provins i Fonisia, a marau i Saepras mina finua rafa i Antiok, maka tamasia mwa tangara ka Jiu gena rainia ka woita iana o God.

20 Hoi mi tana ani na rao suria na Arafa pania i Saepras mina provins i Saerin ka rao i Antiok maka tamasi tangara ka Grik, ka tamasia tangara ka tarofa koro rainia na Arafa o Jisas.

21 Hoi mina ramwofa iana na Arafa ki afainira mina inuni na rako wau nga ka tangamworani maka riri tangaa ka Arafa.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

22 Hoi ka tamasinga rainia na agua kaa ke taua ki Jerusalem nikao, maka kasia ko Banabas ke rao i Antiok.

23 Ua mataina o Banabas ne mataro ngaia ke rea ki takena nga o God ne koro tangara ka inuni gena, make wagewage wau make nongira woi nai mworamwora tangaa ka Arafa afainigi ka mangatata fato wau nga.

24 Ua o Banabas ka mwane ne koro wau nga ina fagauguringa iana ne wonusia ka Figona Apuna. E rako wau ka inuni gaa na tora ira mai tangaa na Arafa.

25 Hoi o Banabas ke rao i Tasas rai garia ana ko Sol.

26 Ua mataina ne rogoia, ngaia ke toraia aporo tangaa ki Antiok. Iga na farisi fagaenani kena ngairaurua gena karu fakufaku afainira raorao mwa ka inuni ina siosi makaru fafagausurira ka apena rurufa rafa na inuni. Hoi nga i finua i Antiok ka faganega rai onira ana na ani na rao suria na Arafa ira rainia na ataa na 'Kristin' kaa.

27 Iga na mataina mwa kena, tana maurukari ka rao wato mai pania ki Jerusalem tangaa ki Antiok.

28 Hoi fitangita na mwane gena na woisia rainia ko Agabas, ke ura akau iga na ramwofa iana na Figona Apuna make tamasi fagananau ke woi na apena magaua rafa ke suguia mwa ni taua ka finua ina ano kaa. E arao mai iga ka mataina o Klodias ne Arafa ni finua maunga i Rom.

29 Hoi ka ani na rao suria na Arafa i Antiok ira ka tako mafata rainia ke efita na fitangita na gira kasi ana, rai tatamanira ana ka goata na ogaoga i Jiudia.

30 Hoi ngaira ka tanua ka agua kaa, maka mafata rai ka rurugua iata afainiraurua ko Banabas mo Sol tangara ka mwane rafa iga na siosi i Jerusalem.

Aposol 12

1 Iga na mataina kena, ka arafa ni finua o Herod Agripa, ke faganega rai tau fagaqao maata ana ki tana inuni iga na siosi.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

2 Ngaia ke woi tangara ka mwane ni faiarifatana ira ka nafuia funuia rainia ka naefe ne maasi ruarua ko Jemas esina o Jon ia.

3 Hoi make rea woi na mwane rafa iata na Jiu ka oqania wau ka agua kaa, ngaia ke woisia ka rakua nikao ko Pita. Agua kaa, ka tanua iga ka mataina iga na ngaufa rafa iga na Purete Manufi.

4 Hoi a mataina na rakua o Pita ka kasia ina peresin, Herod ke naka i rimata na mwane ni faiarifatana ne efai iga ka rurufa ne efai na tanua rai ono isuria ana. Herod ke oqani fagakotia ana ko Pita i maata fato na arani inuni, imurina rao mwa na tangiana rafa kena.

5 Hoi ngaira ka ono isuria wau nga ko Pita ina peresin, mina inuni iga na siosi ka fafagarafe rao mwa tangaa ko God rai tamani ana ko Pita.

6 Iga na qongiana inago rao make kafu taua mai ka tangiana o Herod ne takosia woi ne fafagakotia iga o Pita, ngaia ke mauru qore wau nga ina qaiawogataurua na mwane ni faiarifatana ne erua. Ngaia ka rakua rainia ka seni ne erua, mi tana mwane ne erua na onoono i suri gena ka uraura ina maana na peresin kena.

7 Hoi gaparira mwa mina enjel iana na Arafa ke rao mai tangaa ke mai ura afainia mina mawetana iana ke mawesia ka rarona na peresin ia. Hoi enjel ia ke fusu panea ko Pita, make woi, “Ui rite mafarufaru! Afaraga akau.” Iga na mataina kena mina seni igi ke wota panigi ka rimana.

8 Hoi enjel ke woi tangaa, “Ui fogosia nganganiaga ka fogofogosimu makui suwarai ka sandol iamu.” Pita ke tanui ka taa ne woisi tangaa na enjel ia. Mina enjel ia ke woi nikao, “Ui gafu rainia ka gafu iamu kena makui rao mai afainiau.”

9 Ua o Pita ke rao suria karu fura pania ka peresin ia. Hoi ngaia ke marefa wau nga ni girara woi na agua ne tanua na enjel ka agua mwora, make kato woi mwa ne maurutai.

10 Hoi ngairaurua karu mai taworagofa tefarira ka rugufa na mwane ne erua na onoono suria ia. Fagafatongina karu taua ka maana rafa na peresin ia na

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

tagarafaia rainia na aeani ia, ne mai arao tangaa na finua ia. Hoi make tafatafa mereana, minga karu wau rao karu fura. Hoi a mataina naru taworagofa karu watowato i suria na tara ia, minga ke kafu qao tangaa mwa ka enjel ne marefa rao pania.

11 Iga na mataina kena mo Pita ke kafu ono girara ka agua ne wora tangaa ia make woi, “Ina mataina kaa kau girara woi ne mwora wau nga! Arafa ke kasia mai ka enjel iana rai mai fagatafiau ana pania ko Herod, panigi ka arani agua ngaira na mwane rafa iata Jiu na takosi rai tanua ana tangau.”

12 Hoi a mataina ne ono girara fato na agua kaa, ngaia ke rao i ruma iana ka Meri, enana o Jon Mak. E rako wau nga ka inuni na faku i ruma kena, rai fagarafe ana tangaa ko God rai tamani ana ko Pita.

13 Mo Pita ke korekore ina maana na para ia, mina kere fefene ne tatagara i ruma kena na atana ka Roda ke fura mai rai rongoa ana.

14 Make rongo girara ka ringina o Pita ne tamasi mai kena, make wagewage wau nga make qono rainia rai tafangia ana ka maana na para ia. Ngaia ke tari aporo irarona na ruma ia make fagangere ke woi, “O Pita ke uraura i metara kana!”

15 Hoi maka woi tangaa, “Igo kena ko qekaqekaga!” Mi ngaia ke ramwo wau woi ne mwora. Hoi ngaira ka aramia ka woi, “Ua a nununa wari ngai kena.”

16 Hoi mo Pita ke marefa ni marape rai korekore ana ina maana na para ia. Ua mataina na tafangia wau maka ono togo ana wau, maka panga rainia wau nga.

17 Hoi ngaia ke fagaapuapu tangara woi nai manapu, ki fakafakania tangara ki takena nga na Arafa ne toraia fura pania na peresin. Ua make woi tangara, “Mui tatamasia ka agua kaa tangaa ko Jemas mina arani goaka fato ira.” Hoi make riri wau ke rao i tana agua.

18 E gomagomafa mai mina mwane na onoono suria na peresin ira ka qaga tatakou wau nga suria o Pita ke marefa.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

19 Hoi o Herod ke mafata rainia ka tamasinga tangara ka mwane ni faiarifatana ira rai gari ana ko Pita, make marefa wau nga nai rogoia. Ua make fagatamasira ka mwane na onoono suria ina peresin ira fato make woisira woi nai nafuira funuira. Murina na agua kaa, mo Herod ke rao pania ki Jiudia make rao ke oga i Sisaria.

20 Hoi o Herod ke mangariaga wau nga tangaraurua ka finua ne erua i Taea mi Saedon. Ua mina arani mwane rafa i finua iraurua ka faku rainira rai rao ka rea ana ko Herod suria nga na finua o Herod ne onoono suriraurua gena ka tawoa iga na ngaufa tangara gena. Nagonagona ka foroa ka mangatana o Blastas, ngaia kaa ka mwane rafa i ruma iana o Herod. Hoi imuri mai maka rao ka nongia ko Herod woi siana ki pagai mangariaga tangara nikao,

21 maka naka ki tana tangiana rai faku afainia ana. Ua o Herod ke gafu rai ka gafu ni arafanga iana rai oga ana iga ka romana sea ni fagakoti ana iana make tamasia ka romana tawatawanifa tangara ka inuni ira.

22 Ngaira ka faingere ka woi, “Wani kaa ke tatawatawa manga na god ia, marefa ni tawatawa mara inuni.”

23 Hoi e gaparia mwa mina enjel iana na Arafa ke nafuia suria ne marefa ni tako fagaakaufia ko God, mina kere mwamwa ka ngaua raorao ko Herod make mae.

24 Hoi ke rako ke tefa wau nga ka inuni na rongoa na woita iana o God maka tangamworani rainia.

25 Hoi o Banabas mo Sol karu fagafatongi ka tagaranifa iataurua makaru aporo i Jerusalem, makaru toraia ko Jon Mak afainiraurua.

Aposol 13

1 Iga na mataina kena ka siosi i Antiok ke nafunira ki tana maurukari mina fagausuri nikao, Banabas, Simion (na fauatana rainia ko Masusuri), Lusias pania i Saerin, Manaen (ani na mwane na fagarafa afainia na mwane rafa o Herod Antipas) mo Sol.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

2 Hoi a mataina ngaira na fari maka wowogasia na Arafa, mina Figona Apuna ke woi tangara, “Mui ono sikifiraurua ko Banabas mo Sol karu tagarafi ka tagaranifa nau ono sikifiraurua tangai.”

3 Hoi ngaira ka fafari maka fagarafe. Hoi maka fagarafe ka tagarai rima furiraurua rai fagaapunariraurua maka kasiraurua karu rao tangaa ka tagaranifa iataurua.

4 Hoi murina na Figona Apuna ne kasiraurua karu rao o Banabas mo Sol, ngairaurua karu wato i Selusia makaru tage pania ka finua kena tangaa ka marau i Saeparas.

5 Mataina na mataro i Salamis, ngairaurua karu tarofainia ka woita iana o God iraroni na ruma ni fakunga iata na Jiu. Ngairaurua karu toraia ko Jon Mak rai tamaniraurua ana.

6 Hoi ngaira ka rao tarai tangaa ki Pafos, na finua ne tao ina qotona marau Saepras, nga ngai kena maka tarafua iga ka mwane na fauatana o Ba_Jisas. Ngaia kaa, ka maurukari ne marefa ni mwora, ne girara wau ka farikua ana.

7 Ngaia kaa, ka kare iana na Primia ina marau kena, atana ko Sejias Polas, mwane ne girara tefa wau. Hoi a Primia kaa ke oqania tefa wau nga rai rongoa ana ka woita iana o God, hoi make kasia ka tamasinga tangaa ko Banabas mo Sol woi naru rao mai tangaa.

8 Hoi mo wani ne fafarikua ia o Elaemas (na ata iata na Grik) ke ngaroitainiraurua wau nga, make ofongia ke manimania ka Primia ia pania ka raronimworanifa iga na Arafa.

9 Hoi mo Sol na fauatana rai o Pol nikao, ne wonusia na Figona Apuna ke fagatogoa mwa ko Elaemas,

10 make woi tangaa, “I karena na Ataro mwora ke igo kena! Suria na arani agua koro ko ono qao aerisi gaa. Igo ke wonusigo ka atani wau mwa na agua ni fagaqekaqeka ana, mi iga na arani mataina ko foroforoa wau ka tamasinga mwora iana na Arafa, rai rongo manga na tamasinga ne marefa ni mwora igi.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

11 Hoi ina mataina kaa, ka fagaetangifa iana na Arafa ke watowato afurigo, ke fafagagurugurugo ko guruguru qorafu wau ke marefa nui pagai rerea ka arito.” Iga na mataina ngai kena, ka asuasu ne masusuri ne mai gafui ka maana ne erua igi. Hoi make fafatata, ke rapasia rai rogoi ana ka inuni woi ni urua.

12 Hoi a mataina na Primia ne regi na agua gaa, ngaia ke panga rainigi wau make kafu tangamworani rainia ka fagausuringa iana na Arafa.

13 Ua o Pol mina tamana ira ka tage pania ki Pafos, ka rao ina provins i Pamfilia, maka rao ka goto qanu i finua Peka, mo Jon Mak ke rao panira ke aporo i Jerusalem.

14 Ngaira ka rao nikao maka mataro i Antiok ina provins i Pisidia, mi iga na Sapat maka qanu ka faikoasi irarona ruma ni fakunga iata na Jiu.

15 Hoi imurina na tomatomanifa iga na puka iga na Lo iana Mosis mina Segesegefa iata na maurukari, a mwane rafa ina ruma ni fakunga ia ka woi tangaraurua, “A goaku, manga muru nafunia ka tamasinga koro rai tamanira ana ka takofa iata na inuni gaa, maka mi oqanigamurua wau nga muru tamasia fura tangara nga ina mataina kaa.”

16 Hoi o Pol ke ura akau make fagaarari rainia ka rimana tangara ka inuni ira woi nai manapu kai rongoa, hoi make faganega ke tawatawa, ke woi manga kaa, “Mui rongoau mai, ki igamu fato na inuni Israel mina arani inuni ne marefa na Jiu namu wowogasia o God.

17 Ngaia na God iata na inuni Israel gaa, ke ono sikifira ki iuraka inago ira, make fagarakosira na waro ni inuni gena mataina na ogaoga mangara na mafuara i finua rafa Ijip ia. Mi iga na ramwofa iana ne tefa wau nga ke toraira fura pania na tagara purua ina finua rafa Ijip.

18 Mi iga na tangafurui farisi ne efai (40) na rao suria irarona finua tatara mo God ke ono surira menamenai wau maunga.

19 Ngaia ke kamarira wau nga ka waro ni inuni ne epiu na oga i finua rafa i Kenan, make watera ka inuni Israel rainia ka finua kena ne faganafunira.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

20 Arani agua gaa ke wora iga ka tangarau ne efai mina tangafuru ne erima (450) na farasi. Hoi, imuri na agua gaa, minga ke tanura ka inuni gena ke tonga mwane rafa iata, ka fagaotora raorao mwa make mai taua ka mataina iana na maurukari o Samuel.

21 Iga na mataina kena, mina inuni ira ka nongia ko Samuel woi ni ono sikifia tangara ka arafa ni finua, mo God ke watera ko Sol i karena o Kish, pania na waro ni inuni iana o Benjamin ke tao rai arafa ni finua iata, i suria ka tangafurui farisi ne efai pupu (40).

22 Murina o God ne fagafatongia o Sol pania na arafa ni finua, ngaia ke kasia ko Deved ke tao rai arafa ni finua tangara. Agua koro o God ne tamasia rainia ko Deved ke kaa, e woi manga kaa, "Inau kau ono rogoia ko Deved i karena o Jesi, ngaia kaa, ka mwane nau oqania funu wau nga, make gira tanui ana ka arani mwarao nau oqania ne tatanui."

23 Hoi ki ngaia o Jisas, ka waro ni inuni iga o Deved kaa, ko God ne suru tangaa woi na Fagatafi iata na inuni Israel.

24 Ua nagonagona o Jisas ne kafu faganega na tagaranifa iana, Jon ke tamasi fato tangara ka inuni i Israel woi nai riri panigi ka aerafa iata makai maanu apuna.

25 Hoi a mataina o Jon ne suguia mwa ni fagafatongia na tagaranifa iana, ngaia ke woi tangara ka inuni gena, 'Otai kamu takosiau rainia? Inau kaa ke marefa ka mwane namu nanasia kena, maka mui ono rao, ngaia ke arao mai suriau kaa. Inau kaa make marefa wau nga qai arari rai rupasi ana ka puti i uwana.'

26 Goaku koro igamu, na waro ni inuni iana o Ebraham fato, mi igamu na arani inuni marefa na Jiu namu wowogasia o God, ua God ke wategia fato ka tamasinga rainia ka fagatafinga.

27 Ainuni na ogaoga i Jerusalem, mina mwane rafa iata ngaira ke marefa nai girara woi ngaia kaa mina arani woita iata na maurukari na totomani raorao mwa iga na arani Sapat igi, minga ke marefa wau nga woi nai tako matafa

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

rainigi nikao. Minga ka fagamworaia nga ka woita iata na maurukari ira, maka mea faitogiri ko Jisas.

28 Hoi manga ne marefa ka agua mwora nai rogoia na inuni i Jerusalem mina mwane rafa iata, maaka nongia ko Pilate woi nai nafuia funuia ko Jisas.

29 Hoi muri na fagaofura na arani agua gaa, takena na Segesegefa Apuna ne qani tamasia ia, ngaira ka tawoa wato ka apena pania ka taotao woro maka tongia iga ka waqa.

30 Hoi mo God ke fagatafia aporo pania ka maefa,

31 make rako wau ka tangiana ne fagaqao mereana tangara ka ani na arao afainia ira pania Galili tangaa ki Jerusalem. Hoi ina mataina gaa ki ngaira ka inuni na tatamasia na mwarao na regi rainia ko Jisas tangara ka inuni Israel.

32 Hoi igami noga ke e kaa rai tarofainia ana tangagamu ka tarofa koro, ngaia o God ke surua tangara iuraka ira ngai ke woi nai tanua,

33 ngaia ke tanua fato noga ina mataina kaa tangagia, manga na ruata na Sam ne segea ke woi, ‘Igo ki kareku, ngaeka kau tao rai Emamiu.’

34 Hoi o God ke woisia, ‘Au wawatego ka surunga apuna mwora wau nau qani woisi tangaa o Deved igi.’ make ragaia afaraga aporo ko Jisas pania ka maefa, mina apena ke marefa ni pagai kakaga.

35 Manga ne woisia mwora iga tana Sam ia nikao, ‘Igo ke marefa nui fagamarumungainia ka kare iamu ne apuna ki kakaga.’

36 Suria o Deved ke tagara tangaa ko God iga ka mataina iana mereana, hoi make mae, maka afunia i rawona mwako iana iurana mina apena ke kakaga.

37 Mi ngaia ka mwane o God ne ragaia afaraga pania na maefa, ka apena ke marefa ni kakaga.

38 Hoi agoaku, au oqanigamu namu girara menamenai woi ngaia o Jisas kaa ke gira tora panigamu ana ka arani aerafa iamu.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

39 Mo otai wau mwa ne tangamworani rainia ngaia, ngaira ka ogaoga otooto afainia ko God, mina Lo iana o Mosis ke marefa ni gira fagataraganisigamu ana panigi ka aerafa iamiu.

40 Mui onoono isurigamu iga ka agua na maurukari na tatamasi igi, ki siana ki takegamu.

41 'Mui ono mai, igamu na ani namu fafagamamana rainigi na agua o God ne tatanui. Mui papanga rainia maka mui maemae! Suria na tagarafa nau tanua ngaeka kaa ka mwarao ne marefa woi namui tatangamworani rainia manga tana inuni ke fakafakania tangagamu.' "

42 Hoi a mataina o Pol mo Banabas naru fura pania na ruma ni fakunga ia, ainuni ira ka nongiraurua woi naru aporo mai nikao ina Sapat imuri, rai tamasi ana tangara ka agua na qani tamasi fato noga tangara ira.

43 Mataina na inuni ira na tataka, e rako wau ka Jiu mina ani ne marefa na Jiu na raronimwora na rao suria o Pol mo Banabas, karu tamasi afainira maka nongira woi nai nganganiagana iga ka raronimworanifa iata suria o God ke koro wau tangara.

44 Iga na Sapat ia mina arani inuni i finua ira ka faku fato mai rai rongoa ana ka woita rainia na Arafa. Ainuni ma nai rako ke marefa nai rao mai.

45 Hoi fairafai ana ke wonusira ka Jiu na mataina na rera na rurufa ni inuni ira, ngaira ka tamasi fagaaerisi ka tawatawanifa iana o Pol woi marefa ni mwora make marefa nai tako fagafigaia.

46 Mo Pol mo Banabas ke susu wau nga ka mangatataurua rai tamasi ana, karu woi, "Nga igamu ke ararigamu woi namu rongoa inago nga ka woita iana o God. Maki suria igamu kamu ngaroitainia, maka mu takosigamu woi marefa namu arari rai tau ana ka tafinga fuu, maka mi nakagamu wau maka mi rao mwa tangara ka inuni marefa na Jiu.

47 Suria na faifataninga ne wategia na Arafa ke manga kaa, 'Inau kau tanugamu rai mawetana tangara na inuni marefa na Jiu, rai toraia mai ana ka fagatafinga tangaa ka ano kaa fato.' "

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

48 Mataina na inuni ne marefa na Jiu na rongoa na agua kaa, ngaira ka wagewage wau maka woi, woi na woita rainia na Arafa ke koro ke tefa wau nga, mina ani na inuni ne ono sikifira fato noga o God rai nafuni ana na tafinga fuu kaa, ka tangamworani gena.

49 Hoi awoita rainia na Arafa ke rao ofu ana fato ka arani finua igi.

50 Mina mwane rafa iata na Jiu ira ka watera rai woita ka mwane rafa afainira ka fefene rafa i finua gena na wowogasia o God, rai riri pania ana ko Pol mo Banabas. Mi ngaira ka tanura ka inuni gena ka tau fagaqao maataurua maka maengiraurua pania ka agua iata gena nikao.

51 Hoi ngairaurua karu kangikangira ka rafu i uwataurua suria naru ngaroitainira, makaru rao panira i Aekoniam.

52 Hoi mina arani inuni na arao suria na Arafa i Antiok i Pisidia ka wagewage wau make wonusira ka Figona Apuna.

Aposol 14

1 Hoi iga na finua i Aekoniam, o Pol mo Banabas karu rao makaru qanu rarona ruma ni fakunga iata na Jiu, makaru tamasia fura ka tamasinga kaa manga naru tanua raorao mwa ia. E rako wau ka Jiu mina inuni marefa na Jiu na tangamworani rainia na Arafa.

2 Mina Jiu ne ma nai tau woita ira ka faganega rai fagaqanuqanu oqata ana ka tana inuni marefa na Jiu ira rai tanura ana kai mangariaga tangara ka inuni na tagamworani fato noga gena.

3 Hoi o Pol mo Banabas karu oga qorafu i Aekoniam, ngairaurua ke susu wau nga ka mangatataurua rai tamasia ana ka agua rainia na Arafa, mina Arafa ke mafata rainia tangaraurua ka nganganiaganifa rai tanui ana ka agua ne qao riariaga mina agua ni takouganifa. Mi iga na agua manga gaa ka Arafa ke fagaqao tangara ka inuni gena woi na tamasinga rainia na faikomanifa ne tefa tangara ke mwora wau.

4 Hoi mina arani inuni i finua ira ka fariwoa iga ka rurufa ne erua, tana inuni ira ka faku afainira ka Jiu mi tana inuni ki afainira ka aposol.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

5 Hoi afuroto mina Jiu ka faku afainira ka mwane rafa iata ira, maka kato nga rai tau fagaqao maata ana maka ariarifaraurua rai fau ko Pol mo Banabas woi naru mae.

6 Ngairaurua karu rongo i tarofana ka tamasinga rainiraurua, makaru gawa karu rao ina provins i Likaonia. Makaru rao i finua i Listra mi Debe mi tana kere finua rao gena nikao.

7 Nga ngai gena karu tarofainia na tarofa koro tangara ka inuni gena.

8 Ua i finua i Listra ka mwane ne etagai ne ogaoga iga kena, ke wora risurisuga make mwagimwagiruga ka uwana ke marefa ni gira taworagofa ana.

9 Mataina o Pol ne tatawatawa iga minga ke oga mwa make rongoi i suri ka woita iana igi. Hoi o Pol ke qore rapurapu mwa rainia ko wani ia make ono girara woi ne nafunia ka raronimworanifa woi na mwarao ne tanua kena ke gira fato pania ana mwa.

10 Hoi o Pol ke fagangere rafa ke woi, “Ui ura akau!” Wani ia ke igoo akau ke ura make tawotaworagofa raorao.

11 Mataina na inuni ira na rea na mwarao ne tanua o Pol ia, ngaira ka anega ka fagangere maka tamasi iga ka tamasinga iata na inuni i Likaonia ka woi, “Oe! Arafa ira karu tao rai inuni karu wato mai tangagia gaa.”

12 Hoi ngaira ka fauatana ko Banabas rainia ko Sus, mo Pol ka fauatana rainia ko Hemis suria ngaia kena ka mwane ni tawatawanifa.

13 Hoi a ruma ni wogasifa iana na god Sus ke tao fura pania ka finua ia, mina mwane ni raperapega iga ina ruma ni wogasifa ia ke totora mai ka puruka na manirania wau afainigi ka mafe, make totoraira mai i maana ruma ia, suria ngaia afainira na rurufa ni inuni ira ka oqani suu wogasi ana tangaa ko Banabas mo Pol.

14 Ua mataina o Banabas mo Pol naru rongo girara na agua na tanua na inuni ira, ngairaurua karu tarisi ka gafui iataurua rai fagaqao ana woi naru ngaroi,

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

makaru tari karu qanu ina guputa na rurufa ni inuni ira, makaru fagangere tangara karu woi,

15 “Oe! Nga ne tanu fea kamu tanua na agua ne manga ngai kena? Igamirua kaa, ka inuni mwa manga igamu kena! Ua araofa iamirua mai kaa tangai tarofainia ana mwa ka tarofa koro, rai ririgamu ana panigi ka mwarao purua gaa, kamu rao mai tangaa ko God ne tafitafi, suria ngaia ke fagaworaia ka afaafana kana, mina ano kaa, mina asi afai ka arani mwarao iga gena.

16 Inago wau noga, ke nakara wau ka inuni iga na arani finua ka rao suri mwa ka agua iata mereata.

17 Make manga ne manga ngai kena, mina arani mataina mwa ke fafagaqao mereana rai ka agua koro ne tatanui gena. Hoi ngaia ke mamafata rainia na rangi pania na afaafana tangagamu kena, make mafata rainia na guguanifa tangai na fafasinga, make mafata rai tangagamu ka ngaufa, make fagawonusia na mangatamiu rainia na wagefa gena nikao.”

18 Manga o Banabas mo Pol karu woisi ka woita gena, minga iraurua karu rogoia woi ne asafiraurua rai ura pusira ana ka inuni ira rai suu wogasi ana tangaraurua.

19 Hoi murina na agua kaa, tana mwane rafa iata na Jiu na rao mai pania i Antiok i Pisidia mi Aekoniam, ngaira maka fagaqanuqanu oqata ka inuni Listra, rai ariarifa ana rai fau ko Pol ke qoe mae, maka oke ratarata rainia ka mea fura pania ka finua ia, maka kato woi ne mae fato noga,

20 mina mataina na ani na tangamworani na rao mai ka faku rifuia, ngaia ke afaraga akau ke ura make taworagofa ke aporo qanu irarona na finua ia nikao. Tana tangaiana mai nikao, mo Banabas mi ngaia karu rao i Debe.

21 Hoi o Pol mo Banabas karu tarofainia ka tarofa koro i Debe, makaru fagausurira ka inuni rako na arao suria na Arafa gena, makaru kafu aporo i Listra mi Aekoniam mi Antiok i Pisidia.

22 Ngairaurua karu tawatawa afainira ka ani na rao suria na Arafa ira karu fagagatanira, makaru nongira woi nai taua mwora ka raronimworanifa iata ki

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

nganganiaga, makaru woi nikao manga kaa, “Igia ke araria na fafafara wau nga maka kafu qauqanu iga ka arafanga iana o God.”

23 Iga na arani siosi ngairaurua karu ono sikifira ka mwane rafa. Hoi ngaira ka fagarafe maka fafari, woi na Arafa ki onoono surira ka inuni na tangamworani rainia.

24 Hoi a mataina naru mai taworagofa tefaria na provins i Pisidia, ngairaurua karu qau wato tangaa ka provins i Pamfilia nikao.

25 Hoi ngairaurua karu tarofainia ka tarofa koro i Peka, hoi makaru kafu qau wato tangaa ki Atalia,

26 pania ngai kena makaru tage karu aporo i Antiok i Siria nikao. Nga na siosi i finua kaa, ka mafata rainiraurua rao iga ka faikomanifa iana o God ne tefa, karu tagarafia raorao mwa ka tagarafa kaa makaru kafu fagafatongia.

27 Mataina naru mataro mai i Antiok ngairaurua karu fagafakura ka inuni fato iga na siosi, makaru fagarongora rai ka arani agua fato o God ne tanui afainiraurua, mi takena nga ne tafangia na tara ni tangamworanifa tangara na inuni ne marefa na Jiu.

28 Ngairaurua karu oga qorafu afainira ka ani na tangamworani gena.

Aposol 15

1 Hoi tana mwane i Jiudia, ngaira ka rao mai ka taua ki Antiok, maka faganega rai fagausurira ana ka inuni na tangamworani ka woi, “E rao ke marefa namu fara fagagiraragamu manga na kastom iana o Mosis ne woisia tangagamu nga namu tanua ia, God ke marefa wau nga ni gira fagatafigamu ana.”

2 Hoi agua kaa, ke tanuraurua ko Pol mo Banabas karu nafunia ka apena faitogiri ana rafa afainira. Hoi a siosi i Antiok ke kasira ko Pol mo Banabas mina tana inuni woi nai rao i Jerusalem kai rera rainia ka aposol ira mina mwane rafa ira rainia ka agua kaa.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

3 Hoi ngaira na inuni ina siosi ka kasira ka rao ira, ka wau taworagofa tefaria ki Fonisia mi Samaria. Ua ngaira ka tamasi fato nga ki takena nga na arani inuni marefa na Jiu na takosi orisi ana kai riri tangaa ko Jisas. Tamasinga gaa ke fagakoro mangatata wau nga ka arani inuni na tangamworani iga o God.

4 Hoi a mataina na mataro wau i Jerusalem, arani inuni iga na siosi ka kanakanasira wau nga, ka aposol ira mina mwane rafa ira. A mwane i Antiok ka tamasia tangara na arani agua takena nga o God ne tanui afainira.

5 Ua mi tana inuni na raronimwora iga na apanana iata na Farasi na tangamworani rainia na Arafa ka ura akau maka woi manga kaa, “Ngaira gaa ke araria na fafagarongora kai fara fagagirara mina rao suri ana na Lo iana o Mosis nikao.”

6 Hoi ngaira na aposol ira mina mwane rafa ira ka faku ka takosia ka fagatenga kaa.

7 Ua ngaira tawatawaria qorafu ka agua kaa, ke ronga ko Pita ke ura make woi manga kaa, “Goaku koro igamu, mu girara nga o God ke ono sikifiau panigamu rai tarofainia ana ka tarofa koro tangara ka inuni marefa na Jiu kai rongoa makai tatangamworani rainia.

8 Mo God ne ono girara na mangatata na inuni, ke fagaqao rainia ka faioqanifa iana tangara ka ani marefa na Jiu iga ka mafatanga rainia na Figona Apuna tangara, manga ne tanua tangagia nikao ia.

9 Hoi o God marefa ka agua ni rao getea ni tanua ina qaiawogaka afainira, ngaia ke fagataraganisi ka maurifata suria ngaira ka tangamworani.

10 Hoi ke nga ne fea kamu oqania rai ofongi ana o God kena? Marefa ni koro woi namu tanura ka ani na rao suria na Arafa rai tau ana ka Lo kaa, mangara iuraka, ki igia make marefa wau nga nai gira arao suria ana.

11 Hoi mi igia kaa, ka tangamworani woi o God ke fafagatafigia suria rainia ka apena faikomanifa rafa iana na Arafa iaka o Jisas, manga ne gira fagatafira ana ka ani marefa na Jiu nikao!”

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

12 Hoi a tawatawanifa kaa ke fagamanapura wau nga ka rurufa ia, maka oga mwa ka fufu karinga rainia ka agua o Pol mo Banabas naru tawatawari tangara rainigi na agua ne qao riariaga mina agua ni takouganifa takena o God ne tanui tangaraurua rai tanui ana ina qaiawogata na ani marefa na Jiu gena.

13 Mataina naru tawatawa fato, o Jemas ke tamasi ke woi manga kaa, “Goaku igamu, mu fufukaringa mai noga tangau.

14 Hoi o Saemon Pita ke fakafakania menamenai wau nga tangagia, ki takena nga o God ne fagaqao rainia na faikomanifa iana inago tangara na ani marefa na Jiu, mataina ne ono sikifira iga tana inuni panira rai mai tao ana rai kare iana.

15 Hoi mina tawatawanifa iata na maurukari ke oto afainia wau nga ka agua kaa nikao, manga na segea ka woi ia,

16 ‘Imurina na agua ngai ke ki inau na Arafa kau pagai aporo mai, makau tatagarafia aporo ka ruma iana o Deved ne qani afogefoge make aera wau kaa. Inau kau fafagaurasia aporo nikao suria na fagaerisia kena.

17 Hoi ki nga na agua ngai ke ka arani inuni ina ano kaa ka gariau mai iga. Ngaia ngai ke na inuni marefa na Jiu, nau qani ono sikifira ka tao rai kare iaku gaa.

18 Nga ngai ke ka tamasinga iana na Arafa ne qani woisia tangara ka inuni rai girara ana ka mwarao kaa.’

19 Iga na takofa iaku, ki siana ka tanua ka agua ne asaasa tangara ka inuni ne marefa na Jiu na kafu arao suria o God.

20 Hoi nga mwa na mwarao na tanua, kai segea nga ka leta tangara kai woi, siana kai ngaura ka atani wau mwa na ngaufa na suu wogasi tangara ana nunuta na mwarao na wowogasira, mina tanui ana ka agua ni oraoraga ana. Hoi maki siana kai ngaura ka mwarao na ririgoira ka maemae, mina ngaura ana ka gaputa.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

21 Suria inago wau, arani finua rafa ka nafunira ka mwane na gira tamasia ana na Lo iana o Mosis. Nga iga na arani Sabat fato ka gira tomania ana irarona na ruma ni fakunga.”

22 Hoi aposol mi tana mwane rafa afainira ka arani inuni ina siosi, ka faku ka takofa iata rai ono sikifira ana ka mwane ne erua ngaira gena, rai kasiraurua ana tangaa ki Antiok afainia ko Pol mo Banabas. Hoi ka usuia ko Saelas mo Jiudas na fauatana nikao rainia ko Barsabas. Warua ngai ge ka mwane na tako fagaakaufiraurua.

23 Hoi maka kasia ka leta afainiraurua ne woi, “Igami na aposol mina mwane rafa ina siosi na goamiu, kami kasia wau ka tamasinga ni wagefa tangagamu ki igamu na kare iana Arafa ne marefa na Jiu namu ogaoga i Antiok, Siria mi Silisia.

24 Igami kami qani rongoa woi tana mwane igami gaa ka qani taugamu wau maka tanui ka agua ma ni koro nai fagaera oqamiu ana rainigi ka mwarao na tamasi. Hoi ki igami ke marefa nami woisi tangara nai tatanui wau ka agua gena.

25 Ua ki igami fato kami qani faku iga ka takofa iamami rai ono sikifia ana ka mwane ne erua maka mi kasiraurua wau tangagamu. Ngairaurua karu arao wau afainiraurua ka goamami koro o Banabas mo Pol.

26 Ani na mwane na mafata rai na manawata iga na tagarafa iata iga na atana na Arafa iaka o Jisas Kraes.

27 Hoi igami kami kasiraurua wau tangagamu ko Saelas mo Jiudas rai wau megamu tamasi ana rainigi ka arani mwarao nami qani segera wau igi.

28 Rainia ne koro wau tangaa ka Figona Apuna mi tangagami, woi siana rai fagafigaigamu ana rai ka atani wau mwa na mwarao. Igami kami woisi tangagamu mwa manga kaa,

29 igamu ki siana kamu ngaura ka ngaufa na mafata rai tangara na nunuta na mwarao na wogasira gena. Siana kamu ngaura ka gaputa, mina ani na

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

ririgoira. Siana kamu tanui na agua ni oraoraga ana. Manga namu arao suri ka agua gaa igamu kamu ogaoga menamenai. Ngaia noga ngai ke."

30 Hoi a siosi ke kasira ka mwane ira maka rao ka taua ki Antiok, ngaira ka fagafakura ka arani inuni maka kafu mafata rainia ka leta ia.

31 Ainuni ira ka tomania ka leta ia fato maka wagewage wau suria na tamasinga iga gena ke fagagatanira wau.

32 Ngairaurua o Jiudas mo Saelas na maurukari gena makaru mira tamasi wau tangai watera ana ka ramwofa mina fagagatanifa.

33 Imuri mai naru oga raorao makaru aporo tangara ka inuni na kasiraurua mai ira, mina inuni na girara na Arafa i Antiok gena ka tamasi koro wau tangaraurua.

34 Ua o Pol mo Banabas karu oga wau mwa i Antiok, ngairaurua mi tana inuni na rako rao nikao ka oga nga ka fagausuri mwa maka tarofainia ka woita rainia na Arafa.

36 Tana tangiani mai nikao, mo Pol ke woi tangaa ko Banabas, "Oe, igia kaa kai rao noga suri ka arani finua rafa fato na tamasia iga na woita iana o God ia kai watongira noga ka arani inuni kai rera na manga ifai noga ngai ge."

37 O Banabas ke oqani toraia ana ko Jon Mak ki takuraurua.

38 Hoi mo Pol ke takosia ka mataina ne marefa ni fagaofua na tagaranifa afainiraurua ke aporo paniraurua i Pamfilia ia, make woi marefa ni oto tangai takua ana.

39 A mwane ira ka faitogiri raorao mwa maka fariwoa sio mwa mereata. O Banabas ke toraia ko Mak karu tawoa ka faka makaru rao tangaa ka marau i Saepras.

40 Hoi mo Pol ke usuia ko Saelas tangai takua ana. Arani inuni na girara na Arafa ka fagarafe tangaraurua, maka mafata rainiraurua i rimana na Arafa iga na apena korofa rafa.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

41 Ngairaurua karu rao suria fato ka provins i Siria mina provins i Silisia, tangai fagagatanira ana ka siosi gena.

Aposol 16

1 Hoi o Pol mo Saelas karu rao karu taua ka finua i Debe, muri makaru kafu rao i finua Listra nikao. Ua a rongoisuri ne ogaoga kena ka atana ko Timoti, enana ka Jiu ne rao suria na Arafa, hoi me emana ka mwane i Gris.

2 Hoi arani inuni na arao suria na Arafa i Listra mi Aekoniam ka tamasi fagaakausia wau nga ko Timoti.

3 Ua o Pol ke oqani toraia ana ko Timoti afainia, hoi ngaia ke fara fagagirara. Ngaia ke tanua ka agua ngai ke, suria arani Jiu na ogaoga i finua gena ka girara woi emana o Timoti ka mwane i Gris.

4 Hoi a mataina na taworagofa ka ririfuia na finua igi minga ka tawatawari tangara ka ani na rao suria na Arafa gena ka faifatanginga ne araria nai arao suri takena nga na aposol mina mwane rafa i Jerusalem.

5 Hoi arani inuni iga na siosi ka akau raramwofaga mai iga ka raronimworanifa iata nikao mina arani tangiana ke rako wau ka inuni faoru na qauqanufira, maka suru mwa maka arao.

6 Hoi ngairaurua karu taworagofa rifuia ka arani finua ina provins ne erua i Fraekia mi Galesia, suria na Figona Apuna ke marefa ni fagamarumungainiraurua rai tarofainia ana ka tarofa koro ina provin i Esia.

7 Hoi a mataina na taua na apanana finua Maesia, ngaira ka ofongia wau rai rao ka qanu ana nikao ina provins i Bitinia, mina Figona Apuna iana o Jisas ke ura pusira.

8 Hoi maka wau taworagofa tefaria nikao ki Maesia maka wato tangaa ki Troas.

9 Ua a Pol ke rea iga ka maurutanga ka mwane i Masedonia woi ne rao ke ura maka nongi wau nga ke woi manga kaa, “Mi oqanigo wau nga nui rao mai tangagami i Masedonia kui tamanigami.”

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

10 Hoi a mataina o Pol ne rea fato na maurutanga ia, igami kami fagananau kami rao i Masedonia, suria mi takosia woi o God ke onigami rai rao ka tarofainia ana ka tarofa koro kaa tangara ka inuni i Masedonia.

11 Hoi igami kami tage iga ka faka maka mi rao pania ki Troas maka mi rao otooto rao tangaa ka marau i Samotres. Ua ke tangi mai maka mi rao nikao, pania ka marau ia kami rao nikao ina finua i Niapolis.

12 Hoi kami faganega ngai kena maka mi qanu nikao ina finua i Filipae ina distrik kena ina provins i Masedonia. Ainuni i Rom ka qani tagarafia ka finua kena. Ua mi ogasia ka tangiana rako i finua kena.

13 Hoi tangiana iga na Sapat maka mi taworagofa pania ka finua ia, maka mi wato iga ka rawona tana wai afeafe, mi rea maka mi tako mwa woi na agua ni fagarafenga iata na Jiu. Igami kami rera ki tana fefene na ogaoga fato noga kena, maka mi oga sio kami tawatawa afainira.

14 Ua nga tana fefene na oga ka rongogami gena, ka Lidia pania i Taeataera, tagaranifa iana rai fagaworingai ana ka gafu memera ne akau wau na maeni. Ngaia kaa ka fefene ne wowogasia nikao na Arafa o God, mina Arafa ke tafangia ka mangana tangai fufu karinga tangai ka mwarao o Pol ne tatamasi gena.

15 Ua ngaia mina arani inuni na ogaoga i ruma iana ira ka fagamaanu apunarira fato wau nga. Hoi make nongigami ke woi, “Rao mai kamu oga i ruma iaku, manga namu takosiau woi inau kau tangamworani mwora iga ka Arafa.” Hoi ngaia ke giru rafasigami nga woi nami takua.

16 Hoi a tangiana ne etagai, nami rao tangaa ka agua ni fagarafenga, maka mi tarafua ki tana kere fefene ne tatagara purua ne qanufia na ataro, e tanua ke girara wau rai tamasi ana rao ka mwarao ne mamaungai ni mai worawora. Hoi a mwane rafa iana ira ke rako wau nga ka rurugua na tawoa rainia na agua ngai ke.

17 Ua a kere fefene ia ke rao suria ko Pol afainigami, make fagangere ke wowoi manga kaa, “Ngaira gaa ka mwane ni tagaranifa iana o God ne Tefa i

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

afaafa! Ngaira gaa ka gira tamasia wau ana tangagamu ki takena nga o God ne fafagatafigamu!”

18 Ua tangiana ne rako wau ka kere fefene kaa ke oga mwa rai woisia ana ka agua kaa, raorao mwa mo Pol ke maeaga wau rai rongoa ana. Hoi apa riri aporo mai tangaa make woi manga kaa tangaa ka ataro ia, “Iga na atana o Jisas Kraes kau woi tangago wau, ui fura mai pania ka kere fefene kena!” Mina mataina ngai kena mina ataro ia ke rao pania nga ka kere fefene ia.

19 Hoi a mataina na mwane rafa iana na kere fefene ia na ono tarafua woi na agua ni tawo rurugu ana iata ira ke fato rao nga, ngaira ka rakuraurua ko Pol mo Saelas, maka okeraurua ka rao inagota na mwane rafa ira iga ka agua ni fagakoti iata.

20 Ua ngaira ka torairaurua mai inagota na Mwane Rafa i Rom maka woi tangara, “Mwane gaa ge ka Jiu, ngairaurua karu mai tau qao aera irarona na finua iamami kaa.

21 Hoi ngairaurua karu fagausuringainia tangagami rai tanui ana ka agua ne woi pusia panigami igami na inuni i Rom.”

22 Hoi arani inuni na faku gena ira ka tamanira ka mera ura faisuara, mina Mwane Rafa ira ka tarisi ka gafu iataurua o Pol mo Saelas, maka woisiraurua ka raramwosiraurua nikao.

23 Hoi a mataina o Pol mo Saelas na raramwosiraurua fato, ngaira ka kasiraurua irarona na peresin, make meatewo ka mwane rafa ne onoono isuriraurua ia, woi ni onoono suriraurua menamenai wau nga.

24 Ua rainia na agua kaa, ngaia ke kasiraurua iga ka kere kaoqono irarona qanu wau nga na peresin kena, make rakura ka uwataurua nganganiaga wau nga nikao ina qaiawogataurua na apena papa figafiga rafa ne erua.

25 Hoi e gupu farafa ka qongiana, mo Pol mo Saelas karu fagarafe makaru kiuri ka kiu rai fagaakausia ana ko God mina mwane na kasira irarona na peresin ira ka fufu karinga wau tangaraurua.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

26 Ua ka kakangiaga mwa mina apena nunu rafa wau nga ke mai ngiua ka mwako iga na agua iga na peresin ia. Hoi a mataina ngai kena mina arani maana ruma igi ke tafatafa, mina seni i uwata na arani mwane irarona na peresin ira ka pasi ke wota panigi ka rimata mina uwata.

27 Hoi a mataina na mwane rafa iga na peresin ia ne rite akau, ngaia ke ono wau mina arani maana ruma igi ke tafatafa fato wau nga, make kato woi mwa na arani inuni ina peresin ira ka gagawa fato wau nga, hoi make tarasia akau ka naefe ne masi ruarua iana ia, make fani nafuia funuia mereana.

28 Ua mo Pol ke fagangere rafa wau tangaa ke woi, “Siana rai fagaperego mereamu ana! Igami fato ke kaa.”

29 Hoi a mwane rafa ia ke fagangere ke nongia ka laet, make rao ke qanu irarona na peresin ia. Ua make qogurai uwa wato inagotaurua o Pol mo Saelas rainia ne maagu ke gigisigisi wau nga.

30 Hoi ngaia ke torairaurua ke meraurau fura, make fagateraurua, “Mwane Rafa igamurua, ata ke araria qai tanua ki mwarao mako God maki fafagatafiau?”

31 Ua ngairaurua karu woi tangaa “Ui tatangamworani nga rainia ka Arafa o Jisas, ki mwarao mako God ke fafagatafigo afainira ka arani inuni na ogaoga i ruma iamu ira.”

32 Hoi makaru tamasia tangaa ka woita rainia na Arafa, mi tangara ka arani inuni irarona na ruma iana ia nikao.

33 Ua qongiqongi maunga, mina mwane rafa ia ke torairaurua ke maanufira ka arani mwamwaringa i apetaurua. Mi iga na mataina ngai kena, ki ngaia afainira karena fato ira, ka fagamaanu apunarira fato wau nga nikao.

34 Ua ngaia mi karena fato ira ke wonusira wau nga ka wagefa, suria ngaia ki na mataina kena ke kafu tangamworani nga rainia ko God. Hoi ngaia ke torairaurua ko Pol mo Saelas ke meraurua akau irarona ruma iana make wateraurua ka ngaufa karu ngaura.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

35 Hoi e tangi mai iga ki tana gomagomafatana, mina mwane rafa i Filipae ka kasia ka tamasinga afainira ka purisi rai woi tangaa ana ka mwane rafa iga na peresin ia, ki kasira ka mwane gena kai rao.

36 Hoi a mwane rafa iga na peresin ia ke rao make fagarongoa ko Pol ke woi, “Ua a mwane rafa i finua gaa ka kasia mai tangau ka tamasinga ne raramwofaga wau nga ka woi, qai kasigamu fura pania ka peresin. Hoi igamurua kamuru gira raofa mwa ina mataina kaa, raofa koro afainigamurua.”

37 Hoi mo Pol ke woi tangara ka purisi ira, “Hoi igamirua ke marefa nai rogoia ka agua namuru tanua, minga ka raramwosigamirua iga ka matonga ni inuni, migamurua kaa ka mwane mwora i Rom nikao! Hoi maka mu kasigamirua irarona peresin nikao kaa. Mina mataina kaa, kamu oqani kasi fagaqafigamirua ana nikao. Marefa wau nga ka mwarao ni manga ngai kena! Ai rao mai mereata nga iga kai toraigamirua fura.”

38 Hoi a purisi ira ka rao, ka fagarongoa ka mwane rafa i finua rainigi ka tamasinga gaa, mina mataina ngaira na rongoa woi o Pol mo Saelas ka mwane mwora i Rom, ngaira ka maagu wau nga.

39 Hoi ngaira ka rao maka tamasi faitakoi tangaraurua irarona na peresin ia, maka torairaurua fura maka kasiraurua karu rao pania ka finua ia.

40 Hoi a mataina o Pol mo Saelas naru fura pania na peresin ia, ngairaurua karu rao i ruma iana ka Lidia. Ua ngairaurua karu rogoira ka ani na rao suria na Arafa ira, makaru tamasi fagagatanira fato, makaru kafu rao pania ka finua ia.

Aposol 17

1 Hoi ngaira ka taworagofa ka qanu i finua i Amfipolis mi Apolonia maka rao tangaa ki Tesalonaeka, nga ngai kana ka ruma ni fakunga iata na Jiu ki iga.

2 Ua agua iana o Pol tarai mwa ke arao tangai ka ruma ni fakunga. Iga na mataina ne ogaoga kena, ki iga na Sapat ne eoru ke toma pania ka Segesegefa Apuna make tawatawaria afainira ka inuni gena.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

3 E fakafakania tangara ka Segesegefa Apuna kena make fagaqao tangara ka inuni gena woi na rarona na tamasinga iga na Segesegefa Apuna kena ka Mesaea ke apeape mamasiaga ke maemae make afafaraga aporo pania ka maefa. Ua o Pol ke woi tangara manga kaa, “Ngaia o Jisas nau tatamasia wau kaa ka Mesaea kaa.”

4 Hoi tana inuni gena ka tangamworani iga ka tawatawanifa iana o Pol tangara gena maka pane afainiraurua ko Pol mo Saelas, afainira nikao ka apena rurufa rafa wau nga na inuni marefa na Jiu mina fefene rafa i finua gena.

5 Hoi ka mwane rafa iata na Jiu ira ka rafaia ko Pol, maka rao ka toraira faku mai ka mwane na mamamaramwanega pania ka agua ni fagawori ana ia. Ua ngaira ka faganega ka faimangari ana iga ka finua ia, maka rao ka qanufia ka ruma iana o Jason, ka garia ko Pol mo Saelas woi nai torairaurua fura mai tangara ka inuni gena.

6 Ua make marefa nai rogoiraurua, maka roia ko Jason mi tana ani na arao suria na Arafa ira, maka toraira tangara ka mwane rafa i finua gena maka fagangere ka wowoi, “O Pol mo Saelas gaa karu fagaerisia wau ka arani finua gena! Hoi ki na mataina kaa karu rao mai i finua kaa,

7 mo Jason ke torairaurua ke ono suriraurua irarona ruma iana. Ngaira ka tofea wau nga ka arani lo iana o Sisa na Mwane Rafa i kafamanu, suria na woisi woi na mwane na fauatana o Jisas ka Arafa ni finua.”

8 Ua tamasinga gaa ka fagatakouganira wau nga ka rurufa ni inuni ira mina arani mwane rafa i finua gena.

9 Hoi a mwane rafa ira ka woi tangaa ko Jason mina ani na rao suria na Arafa ira ka mamafata rainia nga ke efita na rurugua na woisia tangara gena, maka kafu kasira fura ka arao.

10 Hoi a mataina ne qongi mai, mina ani na rao suria na Arafa i Tesalonaeka ka kasiraurua ko Pol mo Saelas karu rao tangaa ki Beria. Ua mataina naru

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

mataro wau kena, ngairaurua karu rao karu qanu irarona ruma ni fakunga iata na Jiu.

11 Ua ainuni gena ka marumu wau nga rai rongo ana ka tawatawanifa iana o Pol, tefarira rao ka inuni Tesalonaeka. Ua ngaira gena ka marumusia wau nga rai oga ka fufu karinga ana tangai ka mwarao ne tatamasi o Pol gena, mi iga na arani tangaiana ka inuni i Beria ka totomania tarai mwa ka Segesegefa Apuna rai rogoi ana ka fagausuringa ne tamasi o Pol gena ke mwora.

12 Hoi arani inuni fato gena ka tangamworani wau nga rainia ka Arafa, afainira ka fefene rafa i Gris mina tana mwane rako nikao i Gris.

13 Ua mataina na arani Jiu i Tesalonaeka na rongoa woi o Pol ke tamasi tangara ka inuni Beria ka woita iana o God, ngaira ka rao mai kena maka tamasi fagamangarira ka inuni gena, woi nai faku kai rongoaera pusia.

14 Ina mataina nga kena, ka ani na rao suria na Arafa ira ka kasia wau ko Pol ke rao ke wato i finua i one, mo Saelas mo Timoti karu oga aporo sio i Beria.

15 Ua a mwane na toraia o Pol ira, ka tage ka rao afainia ka mia goto i Atene. Hoi ngaira ka aporo mai Beria afainia ka tamasinga iana o Pol tangaraurua ko Saelas mo Timoti woi naru mafarufaru karu takua aporo ko Pol.

16 Mataina o Pol ne nanasiraurua o Saelas mo Timoti i Atene, ngaia ke takou wau nga rainia ne regi ka mwarao na tafe nunuta na wowogasira na rako tefa wau nga i finua kena.

17 Hoi ki na ruma ni fakunga iata na Jiu ngaia ke tawatawa afainira ka Jiu mina ani ne marefa na Jiu na fafagarafesia o God. Arani tangiana make tamasi tangara nikao ka inuni ina maket.

18 Ka inuni na rao suria na fagausuringa iana o Epikuro mi tana mwane na rao suria na fagausuringa iana o Seno gena, ngaira ka mia faitogiri nikao. Tana ani ka fagate manga kaa, “Nga na taa ke oqania na mafuara kaa rai woisia ana kaa?” Mi tana inuni ka woi, “Ngaia ke tatamasira ka tana god iata na mafuara.” Ngaira ka wowosia ka agua kaa, suria o Pol ke tatarofainia ka agua rainia ko Jisas mina afaraga aporo ana iana.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

19 Hoi ngaira ka toraia ko Pol tangaa ka kaonsol na fauatana Ariopakus, maka woi manga kaa, “Igami kami oqania woi nami girara ka fagausuringa faoru no tatamasia kena.

20 Igo ko toraia mai ka takofa faoru nami kafu rongora, kami oqania no tatamasia tangagami ka taa no tamasi suri kena.”

21 Ngaira ka woisia ka agua kaa suria na arani inuni i Atene mina mafuara na rao mai, ka mai oga rai rongo ana mwa mina tawatawari ana na arani mwarao faoru.

22 Hoi o Pol ke rao ke ura inagota na mwane iga na kaonsol i Ariopakus make woi, “Igamu na inuni i Atene! Inau kau regamu mu fagarapera wau nga ka god iamiu iga ka arani tangiani gaa.

23 Suria na mataina nau raofia na finua iamiu, makau regi ka agua namu wowogasira iga na god. Inau kau tarafua nikao ka raperape mu segea iga na tamasinga ne woi, ‘Tangaa o God ne marefa nai girara.’ Nga na mwarao igamu namu wowogasia ne marefa namu girara, kau mai tatamasia wau tangagamu kaa.

24 Hoi ngaia na God ngai ke, ke fagaworaia na ano kaa mina arani mwarao fato irarona gaa, ngaia ka Arafa i afaafa mi finua i ano kaa, mi ngaia ke marefa woi ni ogaoga iga ka ruma na tagarafia na inuni.

25 Ua mi ngaia ke ma ni nanasia ki tana mwarao woi na inuni kai wawatea rainia woi na tagara tangaa, suria ngaia mereana ke mafata rainia na tafinga, make fagamauri na arani mwarao, make watera na inuni fato na arani mwarao na oqani woi nai tafitafi rainigi.

26 God ke fagaworaia inago ka mwane ne etagai, mi pania na mwane ngai ke, ngaia ke fagaworaira na atani wau mwa na inuni gaa, make tanura ka oga ofu ana fato wau nga ka ano kaa. Ngaia ke qani nakai mai inago ka arani agua tangai oga ana iga, make naka mai ka mataina tangara.

27 Ua ngaia ke fagaofura ka arani agua gaa woi igia ka pagai garia, maka pagai tatarafua, suria o God ke marefa ni fagataurigia.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

28 Manga tana inuni ne woi ia, ‘Iga na ramwofa iana, igia ka tafitafi, maka raorao maka ogaoga kaa.’ Manga tana inuni pasimiu na segea na woiwoita ka woi manga gaa ira, ‘Igia fato nikao ki karena.’

29 Suria igia ki karena, siana ka tatakosia woi o God ke manga na nunuta mwarao purua ira, na inuni na mamanira ka katokatofi ka tagarafi rainigi na gol kee na silfa kee na fau igi.

30 Inago ko God ke marape afainira mwa ka inuni, suria ngaira ke marefa nai girara, mi ngaeka ke nongira nga ka inuni iga na arani agua, rai tako orisi ana panigi ka agua aera iata.

31 Rainia ngaia ke qani naka fato noga ka tangiana ne pagai fafagagetara iga na inuni fato ina ano kaa, afainia ka takofa ne oto wau nga, iga ko Jisas ne qani ono sikifia tangara. O God ke ragaia ko Jisas pania ka maefa make fagaqao woi o Jisas ke nafunia ka ramwofa rai fagagetara ana ka arani inuni ina ano kaa.”

32 Ua mataina ngaira na rongoa o Pol ne tamasia na agua rainia na tafinga aporo pania na maefa, tana inuni ira ka tanua ka fagamamana rainia, mi tana inuni ira ka woi, “Igami kami oqanigo nui tawatawaria aporo nikao ka agua kena.”

33 Hoi o Pol ke fura ke rao pania ka kaonsol,

34 mi tana inuni ka pane afainia ko Pol maka tangamworani rainia ka Arafa. Iga na inuni gena ko Daeonisias, a mwane iga na kaonsol iga Ariopakus kaa, mika Damarisi mi tana inuni nikao.

Aposol 18

1 Hoi murina mai, o Pol ke rao pania ki Atene, make rao tangaa ki Korint.

2 Ua nga ngai kana, make tarafua iga ka Jiu na fauatana rainia ko Akuila, ngaia kaa ke wora i Pontas, ngaia mi kani iana ka Prisila karu kafu rao mai mwa pania ki Itali, suria na mwane rafa iga na kafamanu i Rom, atana ko Klodias, ke maengira fato wau nga ka Jiu pania ki Rom, mo Pol ke rao ke reraurua.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

3 Ngaia ke oga afainiraurua, make tagara afainiraurua, suria ngaia ke tatagarafi rofu, manga ngairaurua naru tatanui gena.

4 Iga na arani Sapat, ngaia ke tamasi raramwofaga tarai mwa i ruma ni fakunga iata na Jiu, ne tawatawa tangara ka Jiu mina inuni na Grik rai tangamworani ana rainia ko Jisas.

5 Hoi a mataina o Saelas mo Timoti naru mataro mai pania i Masedonia, o Pol ke fato rai tagara maeni rurugu ana, make tarofainia mwa ka tamasinga rainia ko Jisas na Mesaea tangara ka inuni na Jiu.

6 Hoi ngaira ka tofea ko Pol maka tamasi aerisia wau nga nikao. O Pol ke tamasi raramwofaga tangara, ke kangira ka rafu pania ka gafu iana, make woi tangara manga kaa, “Manga namu maemae, ke marefa ko otai namu susufia, agua iamiu mereamiu, inau ke marefa namu susufiau. Hoi faganega pania ngaeka, ki inau kau rao kau tatarofainia ka tarofa koro tangara mwa ka inuni marefa na Jiu.”

7 Hoi ngaia ke rao pania na ruma ni fakunga ia, make rao ke oga i pasina o Titias Jastas ne tao fagarangi mwa. Ngaia kaa ke gira wogasia ana nikao ko God.

8 O Krispas, na mwane rafa iga na ruma ni fakunga ia, ke tangamworani iga ka Arafa, ngaia mina arani inuni na ogaoga i ruma iana ira, mi tana inuni na rako wau i Korint ka rongoa ka tamasinga iana, ka raronimwora maka fagamaanu apunarira fato wau nga nikao.

9 Hoi iga na qongiana ne etagai mo Pol ke maurutai, make rea ka Arafa woi ne woi tangaa, “Siana ko mamaagu. Ui ramwo nga, kui tamasi, siana ko manapu,

10 suria inau kau ogaoga afainigo. E asa mwa ka inuni ni pagai aerisigo, suria na inuni rako irarona na finua rafa kaa, ka kare iaku.”

11 Hoi o Pol ke ogasia kena ka farisi ne etagai mina fagaifa ne ono, ke fagausuringainia ka woita iana God tangara ka inuni gena.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

12 Ua mataina o Galio ne tao rai Primia ina provins i Akaea, arani Jiu ka faku mai, maka roia ko Pol ka toraia ina kot i pasina o Galio.

13 Ngaira ka woi manga kaa, “Primia, wani kaa ke fafagausurira ka inuni woi nai wowogasia ko God iga ka taufa iga na Lo iamami ne ura pusia ia.”

14 Mataina o Pol ne oqani tamasi ana, o Galio ke woi tangara ka Jiu manga kaa, “Manga na agua kaa ki fagapiropiroga, kee ni tanua ka aerafa rafa wau nga, kaa ki arariau mwa qai marape qai rongo surigamu.

15 Maake suria igamu kamu faitogiri mwa rainigi ka tamasinga, mina atata na inuni, mina Lo iamiu mereamu mwa, igamu mereamiu kamu fafagaotora, mi inau ke marefa qai oqani fagaotora ana ka mwarao ngai gena!”

16 Hoi ngaia ke maengaira ka fura pania ka ruma ni fagakoti ana ia.

17 Ua ngaira fato wau nga ka roia ko Sositene na mwane rafa iga na ruma ni fakunga ia maka raramwosia ina maana fura wau na ruma ni fagakoti ana ia. Mo Galio ke nakara wau mwa.

18 Ua o Pol ke oga i Korint suria ka tangiani rako afainira ka inuni na rao suria na Arafa gena, ngaia ke rao panira, make tage afainiraurua ka Prisila mo Akuila maka rao i Siria. E kafu tagetage, ngaia ke goro furitainia ka qauna i Senggria suria ne fagataupusi tangaa ko God.

19 Ngaira ka mataro Efesas, hoi nga ngai kana mo Pol ke rao paniraurua iga ka Prisila mo Akuila. Ngaia ke rao ke qanu irarona na ruma ni fakunga make mera tamasi ka Jiu.

20 Ngaira ka nongia woi ni oga qorafu rao afainira noga, maake ngaroi.

21 Hoi make kafu arao panira, ngaia ke woi tangara, “Manga iga na faioqanifa iana o God tangau, inau kau pagai aporo mai tangagamu nikao.” Hoi make tage ke rao pania ki Efesas.

22 Ua mataina ne mataro mai i Sisaria, ngaia ke qau akau i Jerusalem, make tamasi wagewage tangara ka siosi kena, make kafu wato i Antiok.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

23 Ngaia ke oga sisitai kena, make kafu rao. Ngaia ke watongira na finua ina apanana i Galesia mi Frijia make fagagatanira ka rongoisuri iana na Arafa.

24 Ua tana Jiu na fauatana o Apolos ke rao mai i Efesas, ngaia kaa ke wora mai i finua i Aleksandria. Ngaia kaa, ka mwane ne tako wau mina mwane ni tamasinga nikao. Ngaia ke girara koro wau nga ka Segesegefa Apuna.

25 Ngaia ka fagausuringainia tangara ka fagausuringa rainia na Arafa. Ngaia ka mwane ne marumu wau rai tamasi ana ko Jisas, make oto wau iga ka fagausuringa iana rainia nikao. Hoi maake girara mwa ka fagamaanu apuna ana woi o Jon ne fagaqao rainia ia.

26 Ngaia ke susu wau nga ka mangatana rai tamasi ana, ne faganega ke tamasi tangara na inuni irarona na ruma ni fakunga iata na Jiu ia. Mataina ka Prisila mo Akuila naru rongoa, ngairaurua karu mea rao i ruma iataurua, makaru fakafakania menamenai wau tangaa ka taufa mwora rai girara ana o God.

27 Mataina o Apolos ne takosia woi ne arao i Akaea, hoi ngaira na ani na rao suria na Arafa i Efesas gena ka tatamania ka segea ka leta tangara ka inuni i Akaea, maka fagakakanura rao woi nai rerea kai onia ko Apolos i pasita. Mataina ne mataro wau, ngaia ke tamanira rafa wau nga ka ani o God ne fagaqao rainia na korofa iana tangara rai tangamworani ana rainia.

28 Hoi ngaia ke qanu iga ka faitogiri ana afainira ka Jiu, mi i maata fato na inuni ngaia ke tamasi iga ka Segesegefa Apuna rai fagagirara ana woi o Jisas ka Mesaea.

Aposol 19

1 Hoi a mataina na Apolos ne ogaoga maunga i finua i Korint, o Pol ke rao suria ka tara iga na fungana, ke raorao make taua ka finua rafa i Efesas. Ngai kena make tarafura ki tana ani na rao suria na Arafa,

2 minga ke fagatera ke woi, “Efea na Figona Apuna ke rao mai afurigamu ina mataina namu tangamworani ia?” Ua maka aramia aporo ka woi tangaa,

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

“Igami kaa ke marefa wau nga nami rongoa ka agua rainia na Figona Apuna kena.”

3 Hoi mo Pol ke fagatera nikao, “Ua e manga ifai ka fagamaanu apunarigamu ana ia?” Ngaira ka aramia aporo ka woi, “Afagamaanu apuna ana iana o Jon ne fagamaanu apuna.”

4 Hoi o Pol ke woi tangara, “Jon ke fagamaanu apunarira mwa ka ani na inuni na riri panigi na aerafa iata. Hoi make woi tangara ka inuni i Israel nai tangamworani ana rainia ka mwane ne kafu qaqai murina mai, nga wani kaa ke ko Jisas.”

5 Ua mataina na inuni ira na rongoa na agua kana, ngaira ka kafu fagamaanu apunarira iga ka atana na Arafa o Jisas.

6 Hoi o Pol ke fatata i qauta mina Figona Apuna ke wato afurira, mina inuni ira ka tamasi rai ka tamasinga ne rongo fiufiutaga maka tamasi fura ka woita pania ko God nikao.

7 Ua mwarao manga na tangafuru matara erua na mwane ngaira ke wora tangara na agua kaa.

8 Hoi o Pol ke rao ke qanu ina ruma ni fakunga iata na Jiu, ngaia ke nganganiaga nga rai tamasi ana make taura ka tawatawanifa afainira ka inuni gena suria ka fagaifa ne eoru rai forora ana ka takofa iata rai fagagirara ana rainia ka arafanga iana God.

9 Hoi mi tana inuni gena ke qono wau nga ka qauta, make marefa nai oqani tangamworani ana rainia ka tawatawanifa kena. Ua maka faganega rai woisi ana ka agua aera rainia ka Taufa iana na Arafa i maata fato na arani rurufa ni inuni ira. Hoi o Pol ke rao panira ka inuni ira make toraira afainia ka ani na rao suria na Arafa nikao. Mi iga na arani tangiana ke taura ka tawatawanifa rainia na Taufa iana na Arafa afainira ka inuni gena iga ka ruma ni sukurufa iana o Tiranas.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

10 Ua agua kaa ke rao suria nga ka farisi ne erua, raorao mwa mina arani inuni na Jiu mina Grik na ogaoga ina provins i Esia ka rongoa ka woita rainia na Arafa.

11 Ua o God ke watea ka ramwofa ko Pol rai tanui ana ka agua ne qao riariaga ne tefa wau.

12 Ua manga na gafu ne fofogotainia i qauna o Pol mina gafu ni tagaranifa iana gena, e rao ka toratora tangara ka inuni na matoro, mina matoroa iata igi ke fatofato panira, mina ataro ne qanufira ira ka furafura panira nikao.

13 Hoi tana mwane na Jiu ira ke raoraofira ka inuni gena rai raga ataro ana iga ka atana na Arafa o Jisas, panira ka inuni ne tanura na ataro. Ngaira ka wowoi tangara ka ataro ira manga kaa, “Iga na atana o Jisas, o Pol ne tatarofainia kaa, au woi tangago wau nga nui fura mai.”

14 Hoi iga na mataina ne etagai ki karena ne epiu na qauta na mwane ni raperape ia na atana ko Seva, ka ofongia rai tanua ana ka agua kaa nikao.

15 Ua mina ataro ia ke woi tangara manga kaa, “Inau kau girara ko Jisas makau girara ko Pol kena nikao, mo otai ngai kena igamu kena?”

16 Ua mina ani na mwane na ataro aera ne ogaoga afainia ke afaraga akau make igoofira rao ka mwane ira ke mera fainafunafu, raorao make ramwo tefarira. Hoi arani mwane ira ke mwamwariaga ka apeta mina gafu iata ke mataritari wau nga, hoi maka gawa qaqaupurigata ka rao pania ka ruma ia.

17 Ua mataina na tamasinga rainia na agua kaa ne taura na Jiu mina Grik na ogaoga i Efesas, ngaira ka maagu wau nga, maka tako fagafigaia ka atana na Arafa o Jisas.

18 Hoi rako wau ka inuni na tangamworani, na rangari fura i maata na arani inuni na agua ni farikuasi ana na tatanui inago.

19 Hoi a mwane na tanui na agua ni farikua ana, ka tora faku mai ka puka iata maka fanunu fato i maata na arani inuni ira. Mina mataina na tomania na maeni na puka igi ke taua ka tangafuru qera ne erima (50,000) na rurugua.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

20 Suria rainigi na apena na agua rafa manga ne wora gaa, ka tamasinga rainia na Arafa ke taura ka finua ne rako wau make raramwofaga wau.

21 Hoi a mataina na agua gaa ne wora fato mai noga, Pol ke nafunia ka takofa i mangatana, rai rao ana iga ka provins ne erua gena i Masedonia mi Akaea, make tako rai rao ka taua ana ki Jerusalem nikao. Ua make woi manga kaa, "A mataina nau taura fato na finua gena, makau kafu arao kau taua ka finua rafa i Rom nikao."

22 Ua make kasiraurua ka mwane ne erua naru tatamania ia, o Timoti mo Erastus, tangaa ki Masedonia, mi ngaia ke oga qorafu sisitai mwa ina provins i Esia.

23 Hoi iga na mataina kena nikao, mina apena faimangari ana rafa ke akau mai, suria iga na tangamworani ana iga na Taufa iana na Arafa.

24 Hoi a mwane ne etagai ne ogaoga i Efesas na atana ko Demitrias na tagaranifa iana rai tafe nununa na god na fauatana ka Atemis fainia ka raperape iana rainia ka silfa. Ua a mwane na tatagara afainia iga na tagarafa kena ka tawoa ka apena na rurugua rafa.

25 Ua o Demitrias ke onira faku mai ka arani mwane na tatagara afainia ia, mi afainira ki tana mwane na tatagarafia na tagaranifa faku mwa gena, make woi tangara manga kaa, "Oe a waru igamu, mu girara woi igia kaa ka arani mataina kaa ka nafunia ka apena rurugua rafa rainia ka tagaranifa iaka gaa.

26 Hoi igamu kamu rea maka mu rongoa mereamiu fato noga ka mwarao o Pol ne tanua kaa. Ngaia ke woi manga kaa, 'Ani na god na tagarafira na inuni mereata gana ke marefa nai mwora.' Hoi tawatawanifa iana o Pol kaa, ke ririra fato ka takotakofa iata na inuni i Efesas mina provins fato i Esia nikao.

27 Ua e rao ke marefa nai onoono menamenai, ainuni ka fafaganega rai tamasi aerisia ana na tagaranifa iaka kaa. Mi tana agua nikao, ka ruma rai wogasia ana iga na god ka Atemis kaa ka inuni ke marefa nai pagai takotako fagafigaia nikao. Hoi ka arani inuni iga na provins i Esia mina arani finua

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

fato i ano kaa, ngaira na wowogasia na god kaa. Ua ki nga na tamasinga iana o Pol gaa, ke gira fagaerisia ana na mwora nga ka apena atana rafa kena!”

28 Ua a mataina na mwane ira na rongoa na tamasinga ia, ngaira ka mangariaga wau nga maka faganega rai faingere ana ka woi manga kaa, “Nga na Atemis i Efesas ke tefa wau nga.”

29 Hoi a faingere ana ia ke ofua fato ka rarona agua irarona na finua rafa ia. Hoi mina arani inuni ira ka faitari ka rao maka roiraurua ko Gaius mo Aristakas na mwane i Masedonia naru takua mai o Pol. Hoi arani inuni ira ka faitari tangaa ka agua ni fakunga i finua ia.

30 Ua o Pol ke oqani rao ana tangara ka inuni ira rai tamasi mereana ana afainira nikao mina ani na rao suria na Arafa gena ke ma nai fagamarumungainia.

31 Ingaira nikao na mwane rafa na tatagara ina provins gena, maka girara ko Pol maka kasi tamasinga tangaa ka nongia woi siana ki arao iga ka agua na fakufaku iga kena.

32 Ina mataina kena tana inuni na faku mai gena ka awarasia ka mwarao ne etagai, mi tana inuni ka awarasia ki tana mwarao raorao nikao. Ngaira fato gena ka qonoqonoga wau nga make rako wau ka inuni ne marefa nai girara na taa ka rao mai tangaa kena.

33 Ngaira na Jiu gena ka ngusu rainia ki tana fitangita gena ke akau rao inagota fato, atana mwane kena ko Aleksanda, maka fagangere ka watea ka tamasinga tangaa. Hoi ngaia ke fagaarari mai tangara woi nai manapu, kai rongoa, suria ne oqani arami ana ka woita iata.

34 Ua mataina na ono girara o wani ia woi na Jiu, mi ngaira fato nga maka faingere ka wowoi, “Nga na Atemis i Efesas nga ke tefa!” A ngere suria ka mwarao manga na aoa ne erua ia.

35 A mwane ne onoono isuria na finua rafa kena ke fagamanapura ka inuni ira make woi tangara, “Igamu na inuni i Efesas! Arani inuni ina ano kaa ke girara fato woi na finua rafa i Efesas ke onoono suria ka ruma ni wogasifa

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

iana apena god ka Atemis, maka girara nikao woi igia ka onoono suria na fau apuna ne qani wota wato mai i afaafa kana.

36 E asa wau ko otai ni woisia woi na agua kaa ke ma ni mwora. Hoi kamu manamanapuaga mwa, siana kamu pagai tatanui ka agua ni qekafa.

37 Nga igamu kamu torairaurua mai o warua gaa, hoi make marefa naru fanagora ki tana mwarao irarona na ruma ni wogasifa iaka kaa, make marefa naru tamasi aerisia ka god iaka kaa.

38 Rao ko Demitrias mina mwane na tagai tatagara ka nafunia ka mwarao rai fagaerisia ana ki tana inuni, ka gira toraia ana mwa ina kot ki ngaia kena. Nga ngaira ka girara na kot ke e kena, maka qani girarara noga ka mwane na fafagatamasi gena.

39 Hoi make rao kamu nafunia ki tana mwarao rai tamasia ana, igia ka fafagaotoa nga iga ka mataina ni fakunga iata na kaonsol i finua kaa.

40 Manga igia ke marefa nai onoono menamenai, a kafamanu iata na inuni i Rom ke fagaerisigia suria na qani faimangari ngaeka ke, make marefa ka woita nai gira tamasia ana rainia na mwarao na tanua kaa."

41 Imurina na mwane rafa ina finua rafa kena ne tamasi manga ngai ke ke fato, e woi tangara ka arani inuni ira ka rao pania ka agua ia.

Aposol 20

1 Hoi a mataina ne fato na faimangari ana ia, o Pol ke onira faku mai ka arani inuni na arao suria na Arafa ira, make tawatawa tangara rai fagagatania ka takofa iata nikao. Hoi e mera tawatawa fato make fagaomira ke rao i Masedonia.

2 Ua ngaia ke rao ofu ana fato wau nga ki Masedonia. Hoi make rako wau nga ka ani na rao suria na Arafa i finua gena ne tawatawa afainira rai fagagatani ana ka mangatata nikao. Hoi imuri make kafu rao ke taua ka provins i Gris.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

3 Afagaifa ne eoru ke ogasia i finua kena. Hoi a mataina o Pol ne nanau rai tage ana iga ka faka ka rao ina provins i Siria, minga ke rongoa woi na mwane rafa iata na Jiu ka nafunia ka takotakofa rai nafuia funuia ana, hoi make orisi takofa nikao ke taworagofa ke aporo i Masedonia.

4 Hoi a mwane ne takura ko Sopata i karena o Piras pania i Beria, Aristakas afainia ko Sekandas pania i Tesalonaeka, o Gaius pania i Debe, o Tikikas afainia ko Trofimas pania na provins i Esia, mo Timoti nikao.

5 Hoi ngaira ka qainagomami ka nasigami i Troas.

6 Hoi igami kami oga mwa i Filipae ke fato nga ka tangiana rafa tangaa na Purete Manufi. Ua igami ka tangiana ne erima kami rao suria iga ka faka, maka mi kafu taura ka mwane ira i Troas, hoi maka mi ogasia nikao ka wik ne etagai mwa i finua kena.

7 Ua iga na Sate, igami kami faku rai fagarafe ana mina ngau faku ana nikao. Hoi o Pol ke tawatawa tangara ka inuni gena, raorao mwa make gupu farafara ka qongiana, suria ne girara woi ne tangitangi mai make arao panira.

8 Hoi e rako wau nga ka laet na tangara ke mamawe irarona na ruma i afaafa nami faku kami tatawatawa iga kena.

9 Hoi tana kere mwane na atana ko Iutikas ke oga iga ki tana windo iga na ruma ia, mataina ne tawatawa kena, mo Iutikas ke mauru wau nga make apuri pania ka windo ia ke wato ke mwagata ina mwako. Hoi a ruma kena, ka ruma ne eoru na ratoa ke akau. Hoi a mataina na inuni ira na rao ka rea na kere mwane ia, ka ragaia akau minga ke mae fato noga.

10 Hoi o Pol ke wato make mwaoro ke roia ka kere mwane ia, make woi manga kaa, “Siana rai tako rafa ana, a kere mwane kaa ke tafi noga!”

11 Hoi iga na mataina kena ko Pol ke aporo akau nikao, make topia ka purete ia, maka mi tagai ngaua faku. Hoi o Pol ke tawatawa qorafu wau nga afainira raorao make akausira ka arito, make kafu rao panira.

12 Hoi ngaira ka toraia ka kere mwane ne tafi ia i ruma iata afainia ka apena wagefa rafa wau nga.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

13 Hoi o Pol ke oqani taworagofa ana i tara tangaa ka finua i Asos. Hoi igami kami tage iga ka faka kami qainago kami taua ki Asos maka mi kafu fafairogoi nikao ngai kana.

14 Ua mataina nami fairogoi i Asos, minga ke tage afainigami kami rao i Mitilini.

15 Hoi mi tage pania ka finua kena, ki tana tangiana maka mi rao fagarangia ka marau i Kios. Mi tana tangiana nikao minga kami taua ka marau i Samos. Mi tana tangiana nikao maka mi kafu taua iga ka finua i Maelitas.

16 Hoi o Pol ke takosia woi iga na tagefa iana ke marefa ni taua ki Efesas, maka rao tefaria, suria ne marefa ni oqania ni ogaogasia ka mataina rako ina provins i Esia. Ngaia ke oqani mafarufaru ka taua ana ki Jerusalem, suria ne oqani mataro rao ka ogana ana kena make kafu taua ka tangiana iga na Pentekos.

17 Ua mataina o Pol ne mataro i Maelitas, ngaia ke kasia ka tamasinga tangara ka mwane rafa iga na siosi i Efesas woi nai rao mai tangaa.

18 Hoi a mataina na taua mai, ngaia ke woi tangara manga kaa, “Igamu kamu girara menamenai wau nga ka taufa iaku iga ka arani mataina nau ogaoga afainigamu ia, faganega iga ka anegana tangiana nau mataro mai ina provins i Esia.

19 Hoi afainia na arani fagamwarufinga mina ainangita, inau kau tagara tangaa ka Arafa ia, iga na mataina kena kau tarafua woi ne qara wau nga tangau, suria na Jiu ka oqani nafuiau funuiau ana.

20 Ua igamu kamu girara menamenai wau nga, woi na arani agua ni tamanigamu ana kau tamasia wau fato noga makau fagausuringainigi fato wau noga tangagamu i matonga ni inuni mi rarona ruma iamiu nikao, marefa ka agua qai oqani punufia ana panigamu.

21 Hoi inau kau tamasi fagakakanira wau nga ka Jiu mina Grik, woi nai riri panigi ka agua aera iata, makai riri tangaa nga ko God makai raronimwora rainia ka Arafa iaka o Jisas.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

22 Hoi iga na tau woita iana ana na Figona Apuna iga na mataina kaa, inau kau arao i Jerusalem, maka raofa iaku kena ke ke marefa nga qai girara ka taa kai tanua tangau na inuni gena.

23 Ua nga na giraranifa iaku mwa, ka arani finua nau taua ka Figona Apuna ke fagakakanuau fato noga woi na inuni gena ka tautau fagaqao maaku maka kasiau ina peresin.

24 Iga na giraranifa iaku, ka manawaku ka mwarao purua mwa, minga na mwarao ne tefa wau nga tangau rai fagaofua ana menamenai wau nga ka tagaranifa iana na Arafa iaka o Jisas ne wateau rai tanua ana kaa. Hoi ki nga na tagaranifa kaa, rai tarofainia ana na tarofa koro rainia na apena faikomanifa rafa iana o God kaa.

25 Hoi inau kau raofigamu fato wau nga rai tarofainia ana tangagamu ka arafanga iana o God. Ua makau girara marefa ka fitangimiu ni pagai reregi ka maaku tana mataina nikao.

26 Hoi ki iga na tangiana ngaeka, kau tatamasia menamenai wau nga tangagamu, e rao ka fitangimiu ke fafagatarupea mereana, siana rai sufiau ana, apanana iana getea wau mwa ngaia,

27 suria inau ke marefa qai qani maagu mai rai tamasia ana tangagamu ka arani mwarao o God ne oqanigamu namu gigirara.

28 Hoi kamu onoono isurigamu mereamiu, mi tangara nikao ka arani inuni na Figona Apuna ne mafata rainira tangagamu rai ono isurira ana gena. Ua e ararigamu nga namu ogaoga manga na mwane na onoono suri sip ira, kamu onoono suria koro ka siosi iana o God, ne worira rainia na gapuna i Karena mereana.

29 Suria nau girara menamenai wau nga, imurina nau arao panigamu, ka inuni na fafagaqekaqeka ka rao mai rai ofongia ana rai fagaerisira ana ka inuni iga na siosi.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

30 Hoi tana mwane mwa pania na rurufa iamiu mereamiu mwa gena, na pagai fafagaqekaqekara na ani na rao suria na Arafa rainigi ka fagausuringa ne marefa ni mwora rai rao surira ana.

31 Hoi kamu onoono menamenai wau nga. Siana kamu qoqono rainia, maka mu tatakosia, ki iga na tangiana mina qongiana iga na farisi ne eoru gena kau fagafinarugamu fato wau nga afainia ka arani ainangita.

32 Hoi ina mataina kaa, kau nakagamu nga i rimana o God mina takosia ana ka tamasinga rainia na korofa iana. Ua ngaia ke gira fagagatanigamu ana make gira wategamu ana ka romani na mwarao ne qani woisi tangagamu mina arani inuni na apuna tangaa ko God.

33 Hoi inau ke marefa wau noga ka mataina woi qai oqani tawora ana ka sirani kee na gafu iata tana inuni.

34 Ua igamu mereamiu kamu girara nikao woi nga na rimaku mereaku gaa, kau tagarafi ke wora na arani mwarao nau oqani gaa makau wawatera tangara tana goaku koro rao nikao gena.

35 Ua iga na arani tagaranifa iaku gaa, inau kau fagaqao tangagamu woi raorao mwa ki igia kai tatagara raramwofaga, ki mwarao makai tatamanira ka inuni na mwarumwarusiga. Mi igia ke araria nai tatakosia ka tawatawanifa iana Arafa iaka o Jisas ne woi manga kaa ia, ‘Ainuni na mamafata ke nafunia ka apena wagefa rafa tefarira rao ka inuni na tawotawo mwarao mwa gena.’ “

36 Hoi a mataina o Pol ne tamasia fato na agua kaa, ngaia ke qogura uwa wato afainira fato ka inuni ira make fagarafe.

37 Ua arani inuni ira ka faiangisi fato wau nga maka roia, ka siginia rai fagaomia ana.

38 Ngaira ka faitakoi wau nga, suria ne woi tangara woi ma nai pagai rerea nikao, maka rao afainia ka kasia ina faka.

Aposol 21

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

1 Hoi mi fagaomira fato maka mi tage kami rao otooto tangaa ka marau i Kous, tangi mai maka mi taua ka marau i Rodis, pania ki Rodis maka mi rao tangaa ki Patara.

2 Hoi iga na finua ngai ke, maka mi rogoia ki tana faka ne fafagananau tangaa ka provins i Fonisia, hoi maka mi tageria kami rao.

3 Ua mi mai rao makami rea ka marau i Saepras i mafamami, mi tefaria kami rao tangaa ka provins i Siria. Mi qanu i finua i Taea, suria na faka ke kakasigi ka taringa i finua kena.

4 Hoi mi rogoira ki tana ani na rao suria na Arafa gena maka mi ogasia afainira ka wik ne etagai. Iga na ramwofa iana na Figona Apuna ngaira ka fagakakanua ko Pol woi siana ki aporo i Jerusalem.

5 Hoi taua mai ka qotona na ogafa iamami afainira, mina arani mwane fato afainira na inuni iata, afainira ki kareta ka takugami kami fura pania ka finua ia, kami wato i one kami tagai fagarafe faku iga, maka mi kafu tage kami rao panira nikao.

6 Hoi kami fagaomira maka mi tage kami rao, mi ngaira ka aporo i finua nikao.

7 Hoi a faka ia ke toraigami nikao kami rao pania ki Taea, raorao maka mi taua ka finua i Tolemes, hoi mi qanu kami rera ka ani na rao suria na Arafa gena, maka mi ogasia afainira ka tangiana ne etagai.

8 Hoi ke tangi mai nikao, maka mi tage pania kami rao tangaa ka finua rafa i Sisaria. Ua ngai kena maka mi qanu kami oga i ruma iana o Filip, ngaia kaa, ka mwane ne tatarofainia na tarofa koro. Hoi ngaia kaa, ka fitangita na mwane ne epiu na qani ono sikifia fato mai noga i Jerusalem ira.

9 Ua ngaia kaa, ke tonga i karena na fefene ne efai ne ma nai auragi na gira tamasia ana na woita pania ko God nikao.

10 Hoi igami kami ogasia ka tangiana rako rao nikao i Sisaria mina tana maurukari na atana ko Agabas ke rao mai tangagami pania ki Jiudia.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

11 Hoi ngaia ke rupasia ka fogofogosina o Pol, make rakuraurua faku ka uwana mina rimana igi, make woi manga kaa, “A Figona Apuna ke woi manga kaa, awanuna na fogofogo kaa, ki takena nga na rakua na Jiu i Jerusalem ke kaa, maka mafata rainia tangara ka inuni marefa na Jiu.”

12 Hoi a mataina na rongoa na agua kaa, igami mina ani na rao suria na Arafa i finua kena kami rogia wau mwa ko Pol woi siana ki akau i Jerusalem.

13 Ua mo Pol ke megami tamasi ke woi, “E fea kamu angi kamu tanuau kau faitakoi kaa? Hoi inau kau nanau mwa tangara rai rakuau ana, makau nanau mwa rai mae ana i Jerusalem iga ka apanana iana Arafa o Jisas.”

14 Hoi igami ke qarasigami rai orisia ana ka takofa iana ia, maka mi manapusia wau mwa, maka mi woi mwa, “Nga mwa na agua na Arafa ne oqania ke gira fagamworaia ana.”

15 Hoi taua mai ka qotona na ogafa iamami kena, maka mi fagananaura ka taufa iamami, maka mi akau i Jerusalem.

16 Hoi tana ani i Sisaria na rao suria na Arafa ka rao afainigami rai toraigami ana tangaa ka ruma mi ogaoga iga. Ua a ruma ngai ke, ka ruma iana Nason, ngaia kaa, ka mwane i Saepras, na qani rao suria na Arafa mai inago.

17 Hoi a mataina nami mataro wau i Jerusalem, mina arani inuni na arao suria na Arafa ira ka regami maka wagewage wau nga.

18 Ua e tangi mai mo Pol ke takugami rai rao ka rea ana ko Jemas mina arani mwane rafa fato na ogaoga gena.

19 Hoi o Pol ke tamasi koro tangara, make tawatawari fura tangara ka arani agua o God ne tanui ina qaiawogata na inuni marefa na Jiu iga na tagaranifa iana.

20 Hoi a mataina na rongoa fato na tawatawanifa iana o Pol, ngaira fato ka fagaakausia ko God, maka woi tangaa ko Pol, “A goamami, igo ko gira rea ana ka qera na Jiu na rao suria na Arafa ira, ngaira ka rao suria wau nga ka Lo iana o Mosis.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

21 Hoi mina tamasinga rainigo kaa ka qani rongoa fato noga ka arani Jiu na oga afainira na inuni marefa na Jiu i finua iata rai riri ana pania ka Lo iana o Mosis, mako woi tangara nikao woi siana kai fara fagagirara ki kareta na kere mwane make siana kai arao suri ka taufa iaka igia na Jiu.

22 Hoi ataa ka tanua? Suria ngaira ka pagai rongogo woi igo ke kaa noga.

23 Hoi ui arao suria ka woita nami wowoisia wau tangago kaa. Hoi a mwane ne efai ka ogaoga afainigia noga kaa, ngaira ka suru fato noga tangaa ko God.

24 Hoi o arao afainira kamu fakufaku rai fagataraganisigamu ana i maana o God, maka mui worira ka suu wogasifa iata gena nikao, make kafu mwataku tangara rai goroi ana ka qauta. Ua rainia na agua kaa, ka arani inuni ka kafu gigirara woi na atani wau mwa na agua na tamasigo rainia ia ke marefa ni mwora, mi igo ko oga isuria ki takena na Lo iana o Mosis.

25 Ua tangara na inuni ne marefa na Jiu na tangamworani, igami kami segea ka leta kami kasia wau tangara kami fagarongora wau, woi siana kai ngaura ka atani wau mwa na ngaufa na suu wogasi tangara ana nunuta na mwarao na wowogasira, kee na atani wau mwa na mwarao na ririgoira, kee na ngaura ka gaputa, make siana rai tanui ana ka agua ni oraoraga ana.”

26 Hoi a tangiana tangai tanua ana iga na fagataraganisifa ia, mo Pol ke toraira ka mwane ira afainia. Hoi ngaia ke qanu irarona na Ruma ni Wogasifa ia, make mafata rainia ka tamasinga rainia ki takena nga na tangiana ne efita ke rao suria na mataina ni fagataraganisifa kena make kafu fatofato, mina mataina ne etaetagai ngaira na mamafata rainia na suu wogasifa iata nikao.

27 Hoi tangiana ne epiu ia ke suguia mwa ni fato, mi tana inuni na Jiu ira pania na provins i Esia ka ono tarafua ko Pol irarona na Ruma ni Wogasifa ia. Hoi ngaira ka fagaparaparara ka rurufa ni inuni ira maka roia ko Pol.

28 Hoi ngaira ka faingere ka woi, “Mwane Israel! Rao mai kamu tamanigami! Ua nga o wani kaa ke rao suri na arani finua gaa ke tamasi aerisi na inuni Israel mina Lo iana o Mosis mina Ruma ni Wogasifa, make toraira mai nikao

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

ki tana mwane na marefa na Jiu irarona na Ruma ni Wogasifa kaa, make maraerisia wau nga ka agua apuna kaa.”

29 Hoi ngaira ka woisia ka agua kaa, suria na rea ko Trofimas pania i Efesas afainia ko Pol irarona finua kena, maka kato mwa o Pol ke toraia qanu irarona Ruma ni Wogasifa ia.

30 Hoi arani inuni fato i finua ira ka mangariaga wau nga, maka faitari tangaa ko Pol, maka roia ka oke ratarata rainia ka mea fura pania ka Ruma ni Wogasifa ia, maka purui fato ka arani maana ruma igi nikao.

31 Hoi fakunga ni inuni ira ka rogia nga rai nafuia funuia ana ko Pol. Ua mataina kena mina tamasinga ka kasia ke rao tangaa ka mwane rafa iata na mwane ni faiarifatana iata na mwane i Rom woi na apena faimangariagana ki Jerusalem.

32 Mataina nga kena ka mwane rafa iata na mwane ni faiarifatana ira, ke toraira ki tana mwane rafa mina mwane ni faiarifatana ira ka mafarufaru ka wato tangaa ka fakunga ni inuni ira. Hoi ainuni ira ka marape rai tafurua ana ko Pol mataina na rea mai na mwane rafa ia afainira na mwane ni faiarifatana ira.

33 Ua a mwane rafa iata na mwane ni faiarifatana ira ke rao make roia ko Pol, make woisia ka rakua rainia ka seni ne erua. Hoi make fagatera, “Otai ko wani kaa ke, mina taa ke tanua?”

34 Hoi tana inuni ira ka ngengere fainia mai ka mwarao ne etagai mwa, mi tana inuni ira ka ngengere fainia mai ki tana mwarao getea nikao. Hoi a mwane rafa iata na mwane ni faiarifatana ira ke fagaqarasia wau nga rai tawoa ana ka tamasinga mwora, hoi make woi tangara ka mwane ni faiarifatana ira woi nai toraia i ruma iata.

35 Hoi a mataina na taua na agua na agaria akau tangaa na ruma ia maka ragaia ko Pol ka toraia, suria na fakunga ni inuni ira ka tau qao getera wau nga.

36 Hoi ngaira ka rao mai surira maka tamasi ka wowoi, “Nafuia! Nafuia nga!”

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

37 Ua mataina na mwane ni faiarifatana ira na nanau rai torai ana ko Pol rao tangaa na ruma iata, ngaia ke mea tamasi ka mwane rafa iata, ke woi, “E fea, au gira woisia ana wau ka agua tangago?” Hoi a mwane rafa iata ia ke woi tangaa, “Oe, Igo ko gira tamasi mara Grik ana.

38 Hoi igo kaa, ke marefa ka mwane Ijip, ani na mwane ne faitogiri noga afainia na kafamanu i Rom na mataina ne fato rao noga ia, make toraira na qera ne efai (4,000) na mwane ni faiarifatana ke mera fura ka qanu irarona na finua tatara ia, naa?”

39 Pol ke aramia ke woi, “Marefa ngaia. Inau kaa, ka Jiu nau wora ina finua i Tasus na provins i Silisia, a mwane mwora iga na finua rafa kena. E fea, mu gira nakau mai ana qai mera tawatawa ka inuni gaa?”

40 Ua a mwane rafa ia ka fagamwarungainia, mo o Pol ke ura iga ka puupuu akau ia, make fagaarari munimuni tangara ka inuni ira rainigi ka rimana, mataina kena mina inuni ira ka manamanapuaga, mo Pol ke tamasi tangara iga ka tamasinga i finua kena.

Aposol 22

1 “A goaku na mwane, mina mwane rafa rao inagoku igamu, inau kau mai ura inagomiu rai mai tamasi pusiau ana mereaku, mui rongoau menamenai nga.”

2 Hoi a mataina na rongoa ne tamasi tangara iga na tamasinga i finua kena, ngaira ka aromuniaga fato wau nga mo Pol ke tamasi mwa make rao,

3 “Inau kaa, ka Jiu, nau wora irarona na finua i Tasus ina provins i Silisia, maki nga i Jerusalem ka agua nau rafa iga make fagasukuruau iga ko Kamaliel. Hoi inau ka fataniau rainigi ki takena na taura ana na Lo na mafata rai mai iuraka gaa, makau mafata rainiau mwora nga tangaa ko God, manga igamu kena.

4 Hoi nga inau kau tau fagaqao maata na inuni na rao suria na Taufa kaa, tangai ka maefa iata ira, makau roira na mwane mina fefene kau kasira irarona na peresin.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

5 Ua a qauta na mwane ni raperapaga mina kaonsol ni mwane rafa ira ka kafu girara woi nau tawatawa mwora. Hoi a wateau ka leta na segera fato tangara na arani goaku na Jiu i Damaskas, hoi au rao kena rai roira ana ka inuni gaa rai rakura ana rainia ka seni rai toraira aporo mai tangaa ki Jerusalem rai fagaetangira ana.

6 “Hoi a mataina na arao wau kena minga kau fagafagarangia ki Damaskas, na mwarao manga na gupuna na ritowangana ia, mina mawetana ne mawe wau nga ne wato mai pania na wawaiaro kena ke fagakangiau wau nga ne mai rifuiau.

7 Hoi au apuri wato kau tao ina mwako minga kau rongoa ka ringina na inuni ne meau tamasi ke woi manga kaa, ‘Sol Sol! E tanu fea ko tau fagaqao maaku wau nga kaa?’

8 Hoi minga kau fagatea, ‘Otai ki igo kena na Arafa?’ Hoi minga ke aramiau ke woi, ‘Inau o Jisas i Nasaret, nga inau ko tau fagaqao maaku wau kaa.’

9 Hoi a mwane na takuau ira ka rea mwa ka mawetana, make marefa nai rongoa ka ringina na inuni ne tamasi afainiau ia.

10 Ua makau fagatea, ‘Arafa, ataa ke araria nau tanua?’ Ua mina Arafa ke woi tangau manga kaa, ‘Ui afaraga akau, makui rao kui qanu i Damaskas, nga ngai kena kau kafu tatamasia tangago ka arani mwarao o God ne oqanigo wau nga no tanua.’

11 Hoi ina mataina kena au guru wau nga suria nau rea ka mawetana. Ua mina auraku ira ka kawiriau ka fagaotoau, kami rao kami qanu i Damaskas.

12 Hoi a mwane na fautana Ananaeas ke ogaoga kena, ngaia ke tangamworani rainia ko God make taua ka Lo iana o Mosis. Hoi ngaira na Jiu i finua kena ka tako fagafigaia wau.

13 Hoi e rao mai ke ura iraworawoku make woi tangau, ‘Sol na goaku, ui gasi mai ka maamu gena, kui ono rao.’ Ua iga na mataina ngai kena minga kau ono rao makau rea.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

14 Ua make woi tangau manga kaa, ‘Ngaia na God iata iuraka ia, ke ono sikifigo tangai girara ana ka faioqanifa iana, tangai rea ana ka Mwane ne Oto, mako rongoa na ringina o wani kena.

15 Hoi rainia na agua kaa, ki nga igo ko uraura nanau rai tamasi ana tangara ka arani inuni ka mwarao no rea mako rongoa.

16 Hoi ataa ko arigurigu tangaa kena? Ui afaraga akau, kui maanu apuna makai manufi ki taraganisigo panigo ka aerafa iamu iga ka fagarafenga iga ka atana na Arafa.’

17 “Hoi inau kau aporo i Jerusalem nikao, ua mataina nau fagarafe irarona na Ruma ni Wogasifa minga kau rea ka romana maurutanga wau,

18 mi iga na mwarao nau qoretainia kena, kau rea ka Arafa ne mai woi tangau, ‘Mafarufaru kui rao pania nga ki Jerusalem, suria na inuni gaa ke marefa nai oqani rongoa ana ka tamasinga rainiau no toraia mai kena.’

19 Hoi inau kau aramia kau woi manga kaa, ‘Arafa, ngaira gena ka girara menamenai wau woi nga inau kaa kau qaqanufi na ruma ni fakunga kau roroira na inuni makau nanafuira na ani na inuni na tangamworani rainigo ira.

20 Ua mataina na mwane ni tagaranifa iamu ia o Stivin na nafuia funuia ia ki inau makau uraura kena nikao. Au rera nai maaku ka mwane na nafuia ia minga inau kaa kau ono suri na gafu iata na mwane na nafuia ia nikao.’

21 Hoi Arafa ke woi tangau, ‘Ui rao, suria nga inau kau kasigo fagatau wau nga tangara ka inuni ne marefa na Jiu.’ “

22 Hoi ainuni ira ka fufu karinga ka rongoa ko Pol, raorao make tamasia fura ka agua kaa, hoi maka faganega rai faingere ana ka woi, “Fagafurasia mai kai nafuia! Marefa ni araria ni tafitafi!”

23 Hoi suria ngaira ka mangariaga, ka faingere, ka karigai ka gafu iata, maka ragu rafu ka kasi ina qaiawoa.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

24 Ua a mwane rafa i Rom ke mera tamasi ka kare iana ira tangai toraia ana ko Pol iga ka ruma iata, make woi tangara woi nai ramwosia rainia ka waro rai rogoi ana nga ne tanu fea ka Jiu na fafaingere manga kaa rainia kana.

25 Ua ka mataina na rakua rai raramwosia ana, o Pol ke woi tangaa ka tana mwane rafa ne uraura kena, “E fea, iga na lo, ke fagamarumungaiania ka inuni mwora i Rom tangai raramwosia ana, make mamaunga nai fagakoti ia?”

26 Ua a mataina ne rongoa na agua kaa, ngaia ke rao tangaa ka mwane rafa ni faiarifatana ia make fagatea, “Taa ko tanua kaa? A mwane mwora i Rom ke kana ke!”

27 Hoi a Mwane Rafa ni faiarifatana ia ke rao tangaa ko Pol, make fagatea, “Woisia mai nga tangau, mwane mwora i Rom ki igo kaa?” Ua o Pol ke aramia aporo ke woi, “Aa, Nga ngaia kena!”

28 Hoi a mwane rafa ia ke woi manga kaa nikao, “Nga inau kaa kau woria ka apena rurugua rafa nga tangaa ka kafamanu.” Hoi mo Pol ke aramia, “Hoi inau kaa, makau wora irugufanana i Rom.”

29 Hoi iga na mataina nga kena mina mwane na fafagatea o Pol ia, ka ura makuku aporo fato pania mina mwane rafa ia ke maagu wau nga suria ne kafu girara woi o Pol ka mwane i finua mwora i Rom, minga ke rakurakua fato noga rainia na seni kena.

30 Hoi a mwane rafa ia ke oqani girara menamenai ana nga na taa ka Jiu na fafaitogiri afainia ko Pol kaa, hoi tana tangiana, make rufai ka seni na rakua rainia ko Pol ia, make mera tamasi ka mwane rafa iata na mwane ni raperapega mina tana mwane rafa rai faku mai ana. Hoi make toraia mai ko Pol ke fagaurasia inagota.

Aposol 23

1 Ua o Pol ke fagatogora mwa ka kaonsol ni mwane ira make woi tangara, “Goaku igamu! Takofa iaku ke taragani menamenai wau, iga na ogafa iaku i maana o God ke oto ke tefa wau nga ke taua ngaeka.”

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

2 Ua Ananaeas na qauta na mwane ni raperapega ia ke mera tamasi ka mwane na ura fagarangia o Pol ia woi nai fita pusia ka farana.

3 Mo Pol ke woi tangara nikao manga kaa, “God make fifitarigo nikao, ki igo kena ko manga na afii na supuru siki rainia ia, mu oga mwa rai fagakoti ana suria ka Lo iana o Mosis, mi igo mako tofea ka Lo ia, no woi tangara na mwane gaa woi nai fitariau gaa.”

4 Hoi a mwane na ura fagarangia o Pol ia ka woi tangaa, “Igo kena ko tamasi fagaerisia ka qauta na mwane ni raperapega iana o God!”

5 Ua o Pol ke aramira ke woi, “Agoaku igamu, marefa wau nga qai girara woi ngaia kena ka qauta na mwane ni raperapega. A Segesegefa Apuna ke woi, siana rai tamasi fagaerisira ana ka mwane rafa iata na inuni.”

6 Hoi a mataina o Pol ne rera woi tana mwane iga na rurufa gena ka Sadiusi mina tana ani ka Farasi, make fagangere rafa wau nga ke woi manga kaa irarona na kaonsol ni mwane rafa ira, “A goaku igamu, inau kaa ka Farasi, i karena na Farasi. Hoi inau ka fagakotiau kaa, suria nau tangamworani woi na inuni na maemae ka pagia tafitafi aporo.”

7 Hoi a mataina ne tamasia fura na agua kaa, mina Farasi mina Sadiusi ira ka faganega rai faitewotewo ana, raorao maka fariwoa.

8 Ngaira na Sadiusi gaa ka woi na inuni ke marefa nai gira afaraga aporo ana pania ka maefa, make marefa ka enjel mina ataro nikao, hoi mina Farasi ka tangamworani rainigi.

9 Mina faingere ia ke rongo rafa rao nikao, mi tana fagausuria iga na Lo ira na pane afainira na Farasi ira ka afaraga akau ka tamasi raramwofaga wau ka woi, “Igami ke marefa mi rogoia pania ko wani kaa, ka agua ne aera ni tanua! Wari nga na nununa inuni kee na enjel ke tamasi mwora tangaa kaa.”

10 Hoi faitewotewo ana ia ke rongo mamaagutaga wau nga, hoi a mwane rafa ni faiarifatana ia ke tako rafa rainia ko Pol tanua nai oke tafitafi rainia ka inuni ira. Hoi ke mera tamasi ka mwane ni faiarifatana iana ira nai wato kai qanufira ka rurufa ia, kai toraia panira ko Pol, kai toraia iga ka ruma iata.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

11 Ua iga na qongiana kena, ka Arafa ke mai ura iraworawona o Pol make woi tangaa, “Ui nafunia mwa ka nganganiaganifa! Nga igo ko tatarofainiau irarona na finua i Jerusalem kaa, mako tanua mwa ka agua kena nikao irarona na finua i Rom nikao.”

12 Hoi tana gomagomafatana mai nikao, tana Jiu ka faku rai tanua ana ka takofa ne etagai. Ua ngaira ka fagatapusi woi ngaira ke marefa nai ngaungau makai totono raorao mwa make taua ka mataina na nanafuia funuia iga o Pol.

13 Ua a mwane na faku ka takosia na agua kaa, ka tangafuru ne efai ke matara wau nikao (40+).

14 Hoi ngaira ka rao tangaa ka mwane rafa iata na mwane ni raperapega ira mi tana mwane rafa rao nikao, maka woi, “Igami kaa kami tawoa ka fagatapusi ana ne nganganiaga wau nga, marefa ka mwarao nami pagai ngaua raorao maka mi nanafuia funuia nga ko Pol.

15 Hoi ki na mataina nga kaa, ki igamu mina kaonsol ni mwane rafa gena kamu kasia ka woita tangaa ka mwane rafa ni faiarifatana iata i Rom tangai toraia wato mai ana ko Pol, rai fafagaparua ana woi namu tawora pania ka otofana tamasinga. Hoi mi igami kami qani nanau rai nafuia ana make kafu mataro mai kaa.”

16 Ua me epuna o Pol ke rongoa ka takofa kena, hoi make rao ke qanu ina ruma iata na mwane ni faiarifatana ia make fagarongoa ko Pol.

17 Hoi o Pol ke onia ki tana mwane rafa kena make woi tangaa, “Ui toraia ka kere mwane kaa tangara ka mwane rafa iamu, ngaia ke nafunia ki tana mwarao tangai fagarongoa ana.”

18 Ua make toraia ko wani ia tangaa ka mwane rafa ia, make woi, “O Pol, tana mwane ina peresin ke woi tangau kau toraia mai tangago o wani kaa suria ne nafunia ka mwarao rai tamasia ana tangago.”

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

19 Hoi a mwane rafa ia ke kawiria rao ka kere mwane ia, makaru riri rao geteraurua, mina mwane rafa ia ke fagatea, “A taa ko oqani woisia ana tangau kaa?”

20 Hoi a kere mwane ia ke woi, “Arani mwane rafa iata na Jiu ka faiarami rai nongigo ana rai toraia ana mai ko Pol ina kaonsol i gomafa kana. Ngaira ka qaqangara tangago ka wowoi ngaira ka oqania ki ngaia ni rao mai mereana ki tatamasia ki tana mwarao nikao rainia ngaia mereana.

21 Hoi maki siana ko arao suria na tamasinga iata, suria na ararina tangafuru ne efai (40) na mwane ngaira ka qani tanua ka fagatapusinga ka woi ma nai pagai ngaungau kee nai totono ka mwarao raorao make taua ka mataina na nanafuia funuia o Pol ke maemae. Ngaira ka nanau noga rai nasia ana i rawona tara. Ngaira ka nanasi mwa rai rongoa ana ka woita iamu noga.”

22 Hoi a mwane rafa ia ke tamasi tangaa ka kere mwane ia make woi, “Siana ko tatamasia tangaa ki tana inuni woi no qani mai tamasia na agua ngai ke tangau,” make kasia ka kere mwane ia ke rao.

23 Ua a mwane rafa ia ke onia ka mwane rafa ne erua iana, make woi tangaraurua, “Igamurua kamuru fafagananaura ka tangarau ne erua (200) na mwane ni faiarifatana rai rao ana i Sisaria ina mataina ne kafu rotoroto faoru rao mwa, maka muru fafagananaura ka tangafuru ne epiu (70) na mwane ni faiarifatana na gira tage ana ina gairita na hos, mina tangarau ne erua (200) na mwane ni faiarifatana na gira fainafunafu ana rainigi na aora.

24 Hoi maka muru fafagananaura ki tana hos nikao, ki mwarao mako Pol ki tagetage iga ki arao. Muru onoono suria menamenai wau nga ki ngaia raorao maka muru taua ko Filiks na Primia iga na provins kena.”

25 Ua mina mwane rafa ia ke segea ka leta ne woi manga kaa,

26 “Inau o Klodias Laesias kau sege wau tangago o Filiks na Primia iga na provins kena. Inau kau tamasi koro wau tangago kaa.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

27 O wani kaa, ka roia ka Jiu, maka fagani nafuia funuia ki mae. Hoi makau
rao mai afainira na mwane ni faiarifatana iaku kami fagatafia panira mai kaa,
suria nau rongoa woi na mwane i Rom ngai ke.

28 Hoi kau oqani girara ana nga ne fea ngai ke na Jiu ka mea faitogiri wau
kaa, hoi makau toraia tangara inagota na kaonsol iata gaa.

29 Hoi kau rogoia na mea faitogiri wau nga iga mwa ka mwarao iga na Lo
iata na Jiu mwa ngai kana, make ma nai fagageta nga iga ka mwarao ne
araria na kasia ina peresin kee ne araria na nanafuia funuia rainia.

30 Ua ka mataina nau rongoa woi na takosia ka agua rai nafuia funuia ana,
makau mafarufaru kau kasia mai tangago kaa. Hoi kau woisia wau tangara ka
mwane rafa iata na Jiu woi ngaira ke araria na totoraia mai ka agua kaa
tangago."

31 Ua na mwane ni faiarifatana ira ka rao suria ka agua ne woisia na mwane
rafa ia tangara. Iga na qongiana ngai kena, ka toraia ko Pol raorao maka taua
ka finua rafa i Antipatris.

32 Iga tana tangiana mai, tana mwane ni faiarifatana na taworagofa mai mwa
ka aporo i finua iata. Mina mwane ni faiarifatana na tage iga na hos ka toraia
ko Pol ka mea rao nikao.

33 A mataro wau i Sisaria, maka mafata rainia ka leta ia tangaa ko Filiks na
Primia iga na provins kena, maka kasia wau ko Pol tangaa wau nikao.

34 A Primia iga na provins ia ke tomania fato ka leta ia make fagatea ko Pol,
"Igo kaa ka mwane ifai ngai ke?" Hoi ka mataina ne rongo girara woi o Pol
na mwane i Silisia,

35 ngaia ke woi, "Ina mataina na arao mai na mwane na memego faitogiri
gena, makau kafu rongogo no tamasi." Ua make woi tangara ki tana mwane
ni faiarifatana ka kasia ko Pol irarona peresin iga na ruma rafa kena ne qani
akea o Herod na arafa ni finua kena inago wau noga ia.

Aposol 24

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

1 Ua tangiana ne erima imurina mai o Ananaeas na qauta na mwane ni raperapega ia ngaia ke rao i Sisaria afainia ki tana mwane rafa mo Tertullus, a mwane ne girara wau nga na lo. Ngaira ka ura inagona na Primia o Filiks maka mafata rai ka faitogirifa iata rainia ko Pol.

2 Hoi o Pol ka toraia qanu mai, mo Tertullus ke faganega rai fagakoti ana ko Pol ke tamasi manga kaa, “O Filiks, na Mwane rafa no tefa! Iga na giraranifa iamu iga na mwane rafa iamu, ko toraigami iga ka ogafa koro ne qorafu wau nga.

3 Hoi iga na arani mataina igami kami tangasigo wau nga rai ka agua gaa, maka mi wagewagesigo wau nikao.

4 Hoi marefa qai oqani tawoa ana ka apena mataina rafa iamu, hoi makau nongigo wau mwa iga ka oqa korofa iamu mina rongorongofa iamu tangaa ka kere aqouqougana tawatawanifa iamami kaa.

5 Hoi igami kami rogoia ko wani kaa na mwane ni faitogiri ana, make faganega na faimangari ana tangara na arani Jiu fato iga na ano kaa ira, mi ngaia kaa nikao ka mwane rafa iga na rurufa na woisira na Nasarin ira.

6 Hoi ngaia ke oqani fagaerisia ana ka Ruma ni Wogasifa nikao, maka mi roia kaa rai fagakotia ana suria ka Lo iamami mereamami.

7 Mo Laesias na mwane rafa iata na mwane ni faiarifatana ira ke qanu mai afainia ka ramwofa iana, make mai toraia ke rao panigami.

8 Hoi Laesias ke woi tangagami kami rao mai tangago kaa. Manga no fafagatea ko Pol, ko gira rogoia ana mereamu woi na agua nau woisi gaa ke mwora wau.”

9 Hoi arani mwane rafa na Jiu gena ka faku iga ka tamasinga maka woi arani agua gaa ke mwora wau nga.

10 Hoi Primia o Filiks ke fagaarari tangaa ko Pol tangai tawatawana, mo Pol ke woi manga kaa, “Inau kau girara woi igo ko fagatamasi ofu ana fato wau nga ka finua kaa suria ka farisi ne rako wau noga, hoi inau kau wagewage wau nga tangai tamasi pusiau ana mereaku inagomu.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

11 Hoi manga no kafu rogoia mereamu, marefa ni qorafu aera, mwarao manga na tangafurui tangiana ne etagai matara erua ia kau akau tangai wogasi ana i Jerusalem.

12 Hoi arani Jiu ka girara ne marefa wau nga qai faitogiri afainia ka fitangita gena irarona na Ruma ni Wogasifa ia, ngaira ka girarau woi ne marefa wau nga qai fafagaqanuqanu oqata irarona na ruma ni fakunga gena, kee ifai wau mwa irarona finua rafa i Jerusalem kena.

13 Hoi ngaira ka agua na woisia rainiau gena ke marefa ni gira watego ana ka agua mwora iga ka tamasinga na tanui rainiau igi.

14 Ua inau kau rarangaria ka agua wau tangago, inau kau rao suria ka taufa iana Arafa rai wowogasia ana ko God iata iuraka ira. Ainuni ngai ge ka woi na rurufa iamami ke ma ni mwora. Hoi makau tangamworani nikao iga ka arani mwarao na segera iga na puka iga na Lo iana o Mosis mi iga na Puka iata na Maurukari.

15 Makau nafunia nikao ka tako nganganiaganifa iga ko God, mangara nikao na mwane rafa ira na tangamworani ira, woi na arani inuni ngaira fato na inuni koro mina inuni aera, ka pagai tafitafi aporo pania ka maefa.

16 Hoi ki inau kau ofongia tatarau mwa tangai nafuni ana mwa ka takofa ne taragani i maana o God mina arani inuni.

17 Hoi a farisi ne rako sisitai kau rao pania Jerusalem, makau aporo mai nikao kaa tangai mafata rai ana ka faaga tangara ki tana inuni na Jiu gena ne marefa nai togoani rurugua, mi tangai suu wogasi ana rai.

18 Hoi au fagataraganisiau mereaku fato makau mamafata rai ka suu wogasifa, mi ngaira ka reau irarona na Ruma ni Wogasifa ia. Hoi marefa ka fakunga ni inuni afainiau gana make marefa ka inuni nai rorongo aera nikao.

19 Hoi mi tana Jiu pania na provins i Esia ke gana, ngaira mereata ke araria na arao mai tangago maka tamasi ka tamasinga iata manga ngaira ka nafunia ka agua rainiau.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

20 Hoi ke rao ka Jiu kaa rogoia ka mwarao ne aera nau tanu iga na mataina nau ura i matota na mwane rafa iata i Jerusalem, hoi make araria nai woisia tangago.

21 Nga na mwarao ne etagai togo kau tanua ina mataina nau ura inagota na mwane rafa ira, au fagangere kau woi, ‘Inau kamu fagatamasiau ngaeka rainia ka tangamworanifa iaku woi na inuni na mae ka pagai tafitafi aporo pania ka maefa.’ “

22 Hoi ngaia o Filiks ke rongoa fato noga ka ‘Taufa iana na Arafa’, make fagafatongia rao mwa ka fagakoti ana ia. Hoi ngaia ke woi tangara, “Au kafu tatakosia ka fagatamasinga iamu kaa, mataina na mwane rafa iata na mwane ni faiarifatana ia o Laesias ne mataro mai kaa.”

23 Hoi ngaia ke mea tamasi ka mwane rafa ne onoono isuria o Pol ia woi ni onoono suria mwa, make siana rai tau suria rafa ana naka wau ka aurana koro kai arao mai, kai wawatea ka taa ne oqani.

24 Hoi tana tangiana imurina mai, o Filiks ke takua mai kani iana ka Drusila, kani kaa ka Jiu. Ngairaurua karu rao tangaa ka agua ne ogaoga iga o Pol, makaru kasia ka tamasinga tangaa ko Pol woi ni rao mai, minga ngairaurua karu fufukaringa wau tangaa mataina ngaia ne tatamasia ngatakena na inuni ne tangamworani rainia ko Kraes Jisas.

25 Ua o Pol ke woisia tangaraurua ka agua rainia na korofa, mina agua rai tau surigia ana otooto mereaka, make woi o God ke pagai fafagagetara ka arani inuni. Filiks ke maagu wau nga make woi manga kaa, “E arari noga ngaia, i fato rao. Au pagai onigo aporo mai nikao ina mataina ne tataraganisiau. O gira raofa ina mataina kaa.”

26 Ua iga na mataina mwa kena ngaia ke onia raorao mwa make mai tatawatawa afainia, suria ngaia ke oqania woi o Pol ki watea rai rurugua ki mwarao maki fagataraganisia.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

27 Hoi murina farisi ne erua ne tefa, mo Porsius Festus ke orisia ko Filiks ke tao rai Primia. Hoi o Pol ke ogaoga mwa irarona peresin, suria o Filiks ke oqanira ka Jiu woi nai oqaoqania.

Aposol 25

1 Hoi tangiana ne eoru imurina mai na mataina o Festus ne mataro mai irarona na provins ia, ngaia ke rao pania ki Sisaria tangaa ki Jerusalem.

2 Hoi nga ngai kana, ka mwane rafa iata na mwane ni raperapega ira mina mwane rafa iata na Jiu ira ka torai mai ka tamasinga iata rainia ko Pol. Ua ngaira ka rao mai maka nongia ko Festus,

3 woi ni fafagamarumungainia ki kasia ko Pol ki arao i Jerusalem, suria ngaira gena ka fagaofua fato noga ka takofa rai nafuia funuia ana ko Pol, iga ka mataina ne tataworagofa mai kena.

4 Hoi Festus ke aramira ke woi manga kaa, “Pol, ke ogaoga rao noga i Sisaria, mi inau ke marefa ni qorafu, makau pagai arao kena nikao.

5 Ua koro mwa manga ngai kena maka mwane rafa iamiu mwa kai takuau kami arao i Sisaria, kai memea tewo ko wani kana, manga ngaia ke tanui ka agua ma ni koro.”

6 Hoi o Festus ke ogasia afainira ki tana tangiana ne ewaru kee wari na tangafuru i tangiana ne etagai, make kafu rao tangaa ki Sisaria. Iga tana tangiana mai nikao minga ke rao ke oga iga ka agua ni fagakoti ana, maka nongia ko Pol woi nai toraia qanu mai.

7 Hoi a mataina o Pol ne mataro mai, ani na mwane rafa iata na Jiu na rao mai pania i Jerusalem ka ura rifuia, maka faganega rai tamasi fagaerisia ana ko Pol, make marefa ni gira watea ana ka agua mwora iga ka tamasinga na tanui rainia igi.

8 Hoi mo Pol ke tamasi pusia mereana ke woi, “Ua inau ke marefa ka agua ni aera qai tanua rainia na Lo iata na Jiu, kee na Ruma ni Wogasifa, kee na Mwane Rafa i Rom.”

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

9 Hoi o Festus ke oqani oqa koro ana tangara ka Jiu, hoi make fagatea ko Pol,
“E fea, igo ko marumu tangai rao ana mwa i Jerusalem, qai fagakotigo i
gana?”

10 Ua o Pol ke aramia ke woi, “Au uraura noga inagona na kot iana na
Mwane Rafa i Rom ngai ke, ne araria ne fafagatamasiau. Igo ko girara
menamenai wau nga, inau ke marefa ka agua ni aera woi qai tanua tangara
na Jiu.

11 Ua e rao kau tofea ka Lo kee nau tanua ka agua ma ni oto ne araria namu
nanafuiau funuiau rainia, inau ke marefa qai gira nongi ka gawa pania ana.
Hoi makau nongia mwa ka Mwane Rafa i Rom, rao ka tamasinga rainiau gaa
ke marefa ni mwora, marefa ko otai ni gira mafata rainiau ana rao tangara.”

12 Hoi inago maka kafu mamafata rainia ka takofa rainia ko Pol, o Festus ke
mera tawatawa ka mwane rafa na fafagaotoa ia, make aramia ko Pol ke woi,
“Ua, o nongia ka Mwane Rafa i Rom ngai kena, ui arao nga tangaa ki ngaia!”

13 Hoi tana mataina mai imurina arafa ni finua Agripa mi ka Benis karu rao
mai i Sisaria, aru afarofaro mai mwa rai rea ana ko Festus.

14 Hoi ngairaurua karu ogasia afainia ka tangiana rako rao, mo Festus ke
fakafakania tangaa ka Arafa ni finua ia ka agua rainia ko Pol ke woi, “O Filiks
ke kasia ka inuni ne etagai ke ogaoga maunga irarona na peresin kana,

15 mina mataina nau rao i Jerusalem, a mwane rafa iata na mwane ni
raperapaga mina mwane rafa iata na Jiu ira ka torai mai ka tamasinga, maka
mai nongiau rai nafuia funuia ana.

16 Hoi makau woisia tangara ka agua rainia i Rom, e marefa nui gira mafata
rainia ana purua ka inuni na fafagatamasia rai ka agua aera woi ne tanui igi,
inagonagona ka memera tamasi ka inuni na memera faitogiri ira, rai nafuni
ana ka mataina tangaa ni tamasi pusia mereana nikao.

17 Mataina na mataro mai gaa, hoi inau kau mafarufaru wau nga, iga tana
tangiana mai nikao makau rao kau oga iga ka agua ni tamasifa ia minga kau
woi tangara nga woi nai toraia qanu ko wani ia.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

18 Hoi ngaira ka ura akau make marefa ka agua ni aera nai tamasia rainia ko Pol, manga nau takosira woi na tatamasia rainia na agua ne aera ne tanui.

19 Hoi arani faitogiri ana iata afainia gena ki rainia mwa na taufa iata mereata mwa, mi rainia ka mwane ne mae na fauatana o Jisas, mo Pol ke woisia woi ngaia ke tafi aporo nikao.

20 Hoi inau ke marefa wau qai tako girara, takena qai tawoa na tamasinga iga na agua gaa, hoi makau nongia ko Pol manga ne marumu tangai rao ana i Jerusalem, rai fagakoti ana nikao i gana.

21 Ua mo Pol ke nongia ka Mwane Rafa i Rom tangai ono suria ana mwa. Hoi kau mafata rainia ka tamasinga tangai ono suria ana ke rao ke taua ka mataina nau gira kasia ana rao tangaa na Mwane Rafa i Rom."

22 Hoi Agripa ke woi tangaa ko Festus, "Inau kaa kau oqania mereaku rai rongo isuri ana ko wani kaa." Ua o Festus ke aramia ke woi, "I gomafa ko kafu rongorongo isuria ki igo."

23 Hoi tana tangiana mai nikao mo Agripa mika Benis karu rao mai, mina inuni ira ka tako fagaakausiraurua wau nga maka fagamaferaurua, maka mai qanu irarona na ruma rafa ni fakunga ia afainira ka mwane rafa iata na mwane ni faiarifatana mi tana mwane rafa irarona na finua kena. Ua o Festus ke mafata rainia ka tamasinga mina mwane ni faiarifatana ira ka toraia qanu mai ko Pol.

24 Hoi o Festus ke woi, "Arafa ni finua Agripa mi igamu fato afainigami kaa, mu rea ko wani kaa ke, arani mwane rafa iata na Jiu i Jerusalem mi finua kaa ka torai mai ka faraungai iata tangau gaa. Ngaira ka faingere ka woi, wani kaa ke marefa ni pagai ogaoga qorafu.

25 Hoi mi inau ke marefa qai rogoia ka agua ni aera ni tanua, ne araria nai nanafuia funuia rainia. Hoi e rao ki ngaia mereana ke nongi rai kasi ana tangaa ka Mwane Rafa i Rom. Ua inau kau nafunia ka takofa nai kasia ana nikao.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

26 Maake mamaunga ka agua ni mwora rainia ko wani kaa tangai sege ana tangaa ka Mwane Rafa i Rom. Hoi nga ngai ke nau toraia mai tangagamu kaa ke, tefa wau nga tangago ki igo na mwane rafa o Agripa, hoi ki mwarao maki murina na fafarisuria na agua rainia, makau nafunia noga ka agua nau segea.

27 Au takoisia ka agua kaa suria ne marefa ni oto tangai kasia ana tangaa ka Mwane Rafa i Rom, manga marefa nai nafunia na tamasinga rainia."

Aposol 26

1 Hoi Agripa ke woi tangaa ko Pol, "Ina mataina kaa ki igo ko gira tamasi ana mwa iga ka apanana iamu mereamu." Pol ke otoa fura ka rimana make tamasi pusia mereana ke woi manga kaa,

2 "Arafa ni finua Agripa, ua ngaeka kau wagewage wau woi inau kau tamasi pusiau mereaku inagomu, panigi ka arani agua na arani Jiu na tamasi aerisiau rainigi.

3 Ua agua gaa ke mwora tefa wau nga suria igo ko girara menamenai wau nga ka taufa mina faitogirifa iaka na Jiu, hoi kau nongigo rai marape ana tangai fufukaringa ana tangau.

4 Hoi arani Jiu ka girara menanenai wau nga ki takena nga na ogafa iaku faganega nau kerekere mwane. Ngaira gena ka anegana na ogafa iaku i finua iaku mereaku mi Jerusalem ka girara menamenai wau nga.

5 Hoi ngaira gena ke qorafu mai noga ka girarau menamenai wau nga, ke rao ka marumu mwa rai rangari ana, woi iga na anega nga na ogafa iaku, ki inau kaa ka mwane iga na rurufa iata na Farasi na rao suria wau nga na Lo.

6 Mina mataina kaa kau mai ura inagomu tangai fagakotiau ana, suria inau kau tako nganganiaga iga ka mwarao o God ne surua tangara iuraka na fato ira.

7 Arani inuni iga na qaunga ni inuni iaka na tangafuru matara erua ira ka tako ngananiaga nga woi na taua ka mwarao o God ne surua tangara, manga ngaira na wowogasia o God iga na tangiana mina qongiana kena. Agripa,

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

suria nga na tako nganganiganifa iga na agua kaa, nga ngai ke na mwane rafa iata na Jiu na memeau tamasi rainia kaa.

8 Nga ne fea ki igamu kamu tako ruaruaga woi God ke marefa ni gira fagatafira aporo ana ka ani na mae?

9 Hoi inago inau mereaku makau takosia rai fagaerisira ka inuni na tangamworani iga na atana o Jisas i Nasaret.

10 Hoi nga na agua nau tanui i Jerusalem ngai ge. Ngaira na mwane rafa ni mwane ni raperapega ka fagaramworiau kau rakura na arani inuni na apuna tangaa o God kau kasira irarona na peresin ira, mina mataina na woisira woi na nanafuira funuira mi nau kau oqania fainira nikao.

11 Hoi arani mataina mwa kau fafagaetangira irarona na arani ruma ni fakunga, makau rapasira tangai fagarigia ana ka raronimworanifa iata iga o Jisas. Hoi nga na suraganifa iaku tangara ke tanua wau nga kau rao i finua fagatau kau gari tangara gena.

12 Agripa, nga na agua kaa, ka mwane rafa iata na mwane ni raperapega ira ka fagaramworiau maka wateau na tamasinga tangaa i Damaskas ia.

13 Ua a mwane rafa no tefa igo, nga i tara ne fagarangia i Damaskas, iga na gupuna ritowagana makau rea na mawetana ne mawe araraga wau nga ne mawe tefaria na arito ne sina pania mai na wawaiaro kana ne mai rifuiau mi afainira ka mwane na takuau ira nikao.

14 Hoi igami fato nga kami apuri wato kami tao ina mwako, minga kau rongoa ka ringiringi ne meau tamasi iga ka tamasinga iata na Jiu ke woi manga kaa, ‘Sol, Sol, fea ko tau fagaqao maaku kaa? Igo kena ko fagaperego mereamu mwa rai fairupurupu afainiau ana.’

15 Hoi minga kau fagate kau woi, ‘Otai ki igo kena, na Arafa?’ Mina Arafa ke woi, tangau, ‘Inau o Jisas no tau fagaqao maaku ia ngai ke.

16 Ui afaraga akau. Inau kau fagaqao mereaku tangago kaa, tangai ono sikifigo ana rai mwane ni tagaranifa iaku. Igo kui tawatawaria tangara nga ki

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

tana inuni ka mwarao no rea paniau ngaeka, mina mwarao nau pagai fafagarego rainia iga na mataina ne pagai arao mai nikao.

17 Inau kau fafagatafigo ke marefa nai nanafuigo ka Jiu mina ani marefa na Jiu nau kasigo rao tangara.

18 Hoi nga igo ko kafu tatafangi ka maata mako ririra panira ka rotorotoaganifa tangaa ka mawetana, mi pania ka ramwofa iana o Satan tangaa ko God. Hoi ki nga na raronimworanifa iata rainiau, ka aerafa iata ko God ke gira qono rai ana panira, maka gira taua ana nikao ka agua iata afainira ka inuni apuna o God ne qani ono sikifira fato noga.'

19 Ua a mwane rafa o Agripa, ki inau ke marefa qai gira tofea ana ka mwarao nau rea pania i Heven.

20 Ua nagonagona kau tatarofainia ka tarofa koro i Damaskas mi irarona na finua i Jerusalem mi rarona na arani finua i Jiudia, mi tangara ka arani inuni ne marefa na Jiu nikao. Inau kau tarofainia ka tarofa koro tangara rai tako orisi ana panigi ka aerafa iata makai riri tangaa ko God, makai tanui ka arani agua ne fafagaqao rainira woi ngaira ka riri mwora wau nga.

21 Suria nga nau tawatawari na agua gaa, tana Jiu na roiau irarona na Ruma ni Wogasifa, ka oqani nafuiau funuiau ana kaa.

22 Hoi pania na mataina ne fato ke mai taua na tangiana ngaeka o God ke tamaniau, hoi kau ura kaa rai tamasi mwora ana tangara ka arani inuni fato. Ua ka woita nau woisi gaa ke tagaenani afai mwa ka agua na maurukari mo Mosis na woisi ne pagai worawora.

23 Au woisia tangara woi na Mesaea ke ape mamasiaga make mae mi ngaia togo ka nagonagota na inuni tangai tafi aporo ana pania na maefa. Ua ngaia ke manga na mawetana. Mi ngaia ke fagaqao tangara ka Jiu mina inuni marefa na Jiu woi ngaira ka gira tafi aporo ana nikao."

24 Ua mataina o Pol ne tamasi pusia mereana maunga, hoi mo Festus ke ngerea ke woi manga kaa, "Pol, igo kena ka takofa iamu ke marefa ni oto nga! Nga na giraranifa iamu ne tefa ke tanugo ko qeka kena."

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

25 Hoi o Pol ke aramia ke woi, “Mwane rafa no tefa, takofa iaku kaa ke mwora wau nga make oto wau nga nikao.

26 Arafa ni finua Agripa, tawatawanifa tangago kaa, ke marefa wau nga ka agua qai purufia panigo suria na arani agua gaa ko girara fato noga. Ua ka agua kaa ke marefa nai gira punufi ana iga ka agua marefa nai girara, hoi inau kau tamasi menamenai wau tangago.”

27 Ua o Pol ke woi tangaa ko Agripa, “Inau kau girara woi igo kena ko raronimwora rai ka taa na segera na maurukari ira.”

28 Hoi Agripa ke woi tangaa ko Pol, “E fea, iga na kere mataina aqouqou mwa kaa, ko takosigo woi no gira tanu ana kau tangamworani rainia ko Kraes?”

29 Hoi o Pol ke aramia ke woi, “Manga na mataina kaa ke aqouqou kee ne qorafu, mina fagarafenga iaku tangaa o God woi igo mina arani inuni fato namu rongoau ngaeka ke kamu pagai manga inau kaa nikao, maake marefa mwa ka rakugamu ana rainia ka seni kaa!”

30 Hoi Agripa na Arafa ni finua, mo Festus na Primia ia, mika Benis, mina arani inuni fato ira ka afaraga akau,

31 maki murina maka kafu tataka ka faitamasi ka woi, “Wani kaa, ke marefa ka agua ni aera ni tanua ne araria woi nai nanafuia funuia rainia, kee rai kasia rainia ana ina peresin.”

32 Hoi Agripa ke woi tangaa ko Festus, “Maake suria wani kaa ke nongia ka Mwane Rafa i Rom, ke marefa nai gira kasia taragani fura ana.”

Aposol 27

1 Hoi a mwane rafa ira ka takosia tangagami woi mi rao tangaa i Itali, maka fagakaringa ka mwane rafa iata na mwane ni faiarifatana ira na fauatana rainia ko Jiulias tangai ono suri ana ko Pol mi tana mwane na kasira ina peresin ira. O Jiulias ki tana mwane iga na romana rurufa na mwane ni faiarifatana iata na Mwane Rafa i Rom.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

2 Ua igami kami tageria ka faka pania i Adramitiam, ne nanau rai rao ana tangai ka finua ne qauqanu iga ina provins i Esia. Hoi maka mi tage, mo Aristakas na mwane pania i Tesalonaeka ina provins i Masedonia ki afainigami kena nikao.

3 Hoi e tangi mai migami kami mataro i Saedon. O Jiulias ke oqa koro wau nga tangaa ko Pol make fagamarumugainia ke qanu ke rera ka tamana koro tangai wate ana ka mwarao ne oqani.

4 Ua igami kami rao pania ka agua kena, make suria na roga ke ramworigami wau nga, igami kami rifui i tana apanana na marau i Saepras ne marape iga na roga.

5 Igami kami tage kami rao suria ka asi puru tangaa ki Silisia mi Pamfilia, maka mi arao mai i Maera ina finua i Laesia.

6 Hoi nga ngai kena mina mwane rafa ia ke rogoia ka faka ne rao mai pania i Aleksandria ne arao tangaa ki Itali, hoi makami tage iga.

7 Suria na roga ia ke rogasigami wau nga, igami kami arigurigu wau nga, tangini ne rako rao kami rao suri maka mi mataro i finua i Nidus. Igami ke marefa mi gira rao ana nikao suria na roga ia ke roga wau nga ke marefa ka mataina ni kasia tangaa rai rao ana nikao, hoi maka mi gawa kami wato kami aqa irawona marau i Krit, tetefaria ki Salmoni.

8 Hoi igami ke qarasigami wau nga, maka mi rifu mwa suria ka marau ia kami rao mai maka mi taua ka agua na woisia na ‘Sugu Koro’, marefa ni fagatau pania ka finua i Lasia.

9 Hoi iga na mataina kena ka tangiana ne rako wau ka tefa fato noga mina Tangiana Apuna ni Faringa ke qani tefa. Minga makami taua noga ka mataina aera rai rao ana iga ka asi puru. Hoi o Pol ke fagakanukanura ka mwane ira ke woi tangara,

10 “Mwane igamu, au rea rao kaa, ka raofa iaka pania e kaa, tangai rao na agua na arao tangai gaa ke qara wau nga ka arani mwarao, agua kaa ke

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

fafagaerisia ka faka kaa mina taringa, mina manawata na inuni ke mamarefa nikao.”

11 Mo Jiulias ke marefa ni tangamworani iga ka tawatawanifa iana o Pol, make tangamworani mwa iga ka tawatawanifa iataurua na awanuna na faka ia mina mwane rafa ne totoraia ira.

12 Hoi a sugu kena ki iga na mataina iga na magamagarisi ana, ke aera wau nga tangai funana iga, hoi ke rako wau nga ka ani na oqania woi nai raga funa kai rao, ngaira ka tako woi na gira taua ana ki Finiks ina marau i Krit. Ngaira ka oqani funa ana mwa ka tare i sugu kena ne matoria na agua ne susu iga na arito.

13 Hoi a mataina na mwane ira na fatamia na roga ia ne faganega rai ufiufi ana mai ina apanana i kerefutaga, ngaira ka tako rai rao ana isuri ka takofa iata ira, a okea akau ka funa iata ira maka rifu suria mwa ka marau i Krit.

14 Mina apena roga rafa wau nga ke rao mai pania ka apanana qanu ne rogasira, na fauatana “Na Maratafa” ne roga qau wato mai pania ka marau ia.

15 Hoi a roga ia ke rogasia ka faka ia. A faka ia ke fagaqarasia wau nga ne nagoria na roga ia, maka naka wau ka faka ia ke tare ke rao suria mwa ka roga ia.

16 Hoi a mataina mi taua na apanana ne ofia na kere marau i Kaoda, igami kami rogoia ne qarasigami wau nga kena rai okea akau ana kina qauta na faka ia, ne okea ia.

17 Hoi maka okea akau ka qauta ia irarona na faka ia maka rakua nganganiaga wau nga ke tao irarona na faka ia. Ngaira ka maagu wau nga rai akaufia ana ka one ina apanana i Libia, hoi ngaira ka rumia wato ka sero iata ira maka tare suria mwa ka roga ia.

18 Hoi e tangi mai mina roga rafa ia ke marefa ni marape, ngaira ka faganega rai kasi afarau ana ka taringa irarona faka ia.

19 Hoi iga na aoruta na tangiana minga ka rurugai ki tana mwarao ni tagaranifa irarona na faka ia ka kasia afarau nikao.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

20 Hoi tangiana rako rao ke marefa mi rea ka maana na arito kee na feegu, mina roga ia ke nafunafu maunga. Hoi fagafatongina na takofa iamami, kami tako anumwanumwa wau nga woi nami maemae.

21 Ua a mwane ira ka rao qorafu wau nga make marefa nai ngau. O Pol ke ura akau inagota make woi tangara, “Mwane igamu, e ararigamu namu qani fufukaringa tangau, ki siana kai rao pania ki Krit, kaa ka mwarao na fafagaerisi maka fagamarefara gaa ki apu mwa.

22 Maki ina mataina kaa, kau nongigamu wau. Mui takotako nganganiaga! Marefa ke etagai igamu ni maemae, nga mwa na faka kaa, ke aera ngaia.

23 Rainia ina qongi ka Arafa nau nafunia kaa makau wowogasia kaa, ke kasi mai ka enjel tangau,

24 make woi tangau, ‘Siana rai maagufa o Pol! Igo ka fafagakotigo ka Mwane Rafa i Rom, mi iga na oqa korofa iana o God, ke fafagatafira ka arani inuni na tagetage raorao afainigo gena.’

25 Hoi a mwane igamu, mui takotako nganganiaga! Inau kau tangamworani rainia ko God manga ne meau tamasi ia.

26 Igia kaa, ke rorogasigia qanu i one.”

27 Hoi iga na tangafuru qongiana matara efai (14), a roga ia ke rogasigami maunga kami atani araorao mwa ina asi i Mediterenian. Mwarao manga na gupuna qongiana, mina mwane ira ka kato woi mwa nami fagarangia ka marau.

28 Hoi ngaira ka fagakoroa ke wato ka waro tangai rogoia ana ka kokorofanana na asi ia, maka rogoia woi na kokorofanana kena ke taua ka tafangana na tangafuru ne erua pupu (20). Imurina mai maka fagaararia nikao maka rogoia ka kokorofanana na asi ke taua ka tafangana na tangafuru ne etagai matara erima mwa (15).

29 Ua ngaira ka maagu wau nga woi na faka ia ke iugirainia iga ka mwani fau, hoi maka kasia ka funa ne efai murina na faka ia rai fagafigaia ana, maka fagarafe woi nai rea rao ka tangiana.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

30 Hoi mina mwane na tatagara ina faka ira ka oqani gawa ana pania ka faka ia, hoi maka kunia ka qauta ia, ka fagaparu woi, woi nai kasia ki tana funa inagona faka ia.

31 Mo Pol ke woi tangaa ko Jiulias na mwane rafa iata na mwane ni faiarifatana ira mi ngaira na mwane ni faiarifatana ira, “E rao ka mwane na tatagara irarona na faka kaa ka arao pania ka faka, igamu ke marefa namu gira tafi ana.”

32 Hoi a mwane ni faiarifatana ira ka retea ka waro na rakua rainia na qauta ia, ke wota wato wau i asi.

33 Hoi a mataina kena ke sugusuguia mwa ni tangi, mo Pol ke woi tangara ka arani mwane fato ira woi nai ngaura ki tana ngaufa igi, make woi, “Iga na tangafurui tangiana matara efai (14) kamu nanasi suria noga kaa, mi iga na arani tangiana kaa, ke marefa wau nga ka mwarao namu ngaua nikao.

34 Ua kau woi tangagamu kamu ngaura ka ngaufa gaa rai fagagatanigamu ana, ki siana kamu maemae. Igamu ke asa mwa ka mwarao ni gigirara fagaerisigamu ana.”

35 Hoi a mataina o Pol ne tamasia fato na agua kaa, ngaia ke tawoa ki tana purete, make fagarafe tangasia ko God inagota fato na arani mwane ira, make topitopira fato maka faganega rai ngaufa.

36 Hoi ngaira ka tako nganganiaga wau nga, maka tagai ngaura faku ka ngaufa igi.

37 Ua ingaira fato irarona faka kena, ka taua akau ka tangarau ne erua mina tangafuru ne epiu matara ono (276) na inuni.

38 Hoi a mataina na inuni ira na ngau fato ka masu, ngaira ka kasi afarau fato i asi ka taringa na wit igi rai fagamafa ana ka faka kena.

39 Hoi a tangiana ke arao mai mina mwane na tatagara ina faka gena ke marefa nai girara ka marau kena, maka kafu ono matafa rainia ka sugu woi ne nafunia ka one iga, maka takosia woi ni mwataku makai fagaraofia qanu mwa ka faka ia rai fagagurufia ana igaa.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

40 Hoi ngaira ka retera ka waro na rakura rainigi na funa igi ka tao wau mwa i asi puru kena, maka fagagumwara ka waro na rakura rainia na qafitana papa rafa ne tao imurina na faka ia rai fagaotoa ana ia. Hoi ngaira ka okea akau ka sero inagona faka ia, maka fagaotoa mwa ka faka ia ke qanu i one ia.

41 Hoi a faka ia ke akaufia ka marae ia, ke susu ka nagona nganganiaga wau nga marefa ni pagai mwakutakuta, mina murina ne awa futaga i asi tangaa ka apena aroqonga rafa ke karakarangia wau nga.

42 Hoi a mwane ni faiarifatana ira ka nafunia ka takotakofa rai nafuira funuira ana ka mwane na rakura ira, fagaraira maka arasi ka qanu maka gawa.

43 Ua mo Jiulias ke oqani fagatafia ana ko Pol, hoi make woi pusira panira ka agua kena rai tanua ana. Hoi make woi tangara ka inuni ina faka ia na gira arasi ana woi nai reke kai arasi kai qanu i one.

44 Make woi tangara ki tana inuni kai tare iga ka papa mina apapagani na faka ia. Hoi ki takena nga, igami nami qanu i one ngai ke, mi igami fato kami tafi.

Aposol 28

1 Hoi a mataina nami mataro menamenai qanu wau i one ia, minga kami kafu gira woi na marau kena ki Molta.

2 Ua ainuni mwora irarona na finua kena ka goanigami koro wau nga, maka tamanigami ka tutua ka apena giu rafa, suria e kena ke rangi make magamagarisi nikao.

3 Ua mataina o Pol ne ruguni faku mai na ario ke tutua rainia na giu ia mina a mwaa ke mafanasia ka giu ia, ke angofia fura mai ka rimana o Pol make garaia.

4 Hoi ainuni i finua gena ka rea ka mwaa ia ne kuku i rimana o Pol maka faiwoisi, ka woi manga kaa, “Wani kaa ke wari ka mwane ne nanafunafu inuni, ke manga ne tafi mai noga pania ka asi ngai ke mina god Kangatoa ke qarua aporo, ke nanafuia funuia.”

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

5 Hoi mo Pol ke karigainia ka mwaa ia i rimana ke wato irarona na giu ia, marefa wau nga ni mwamwariaga ko Pol.

6 Hoi ngaira ka nanasia mwa woi ni aua ka apena, kee ni apuri ki maemae. Ua ngaira ka nanasi qorafu wau nga tangaa ko Pol, make marefa wau ka mwarao ni wora tangaa. Hoi ke orisi ka takofa iata maka woi manga kaa, “Ngaia kaa ka god.”

7 Ua agua kena ke marefa ni fagatauria ka mwou iana na arafa ina marau kena na fautana rainia ko Pablias. Ngaia ke wagewagesigami wau make oqa koro wau nga tangagami, kami oga i suria ka tangina ne eoru nga.

8 Hoi iga na mataina kena, ke emana o Pablias ke tao mwa i qana ne mafanafana raorao mwa afainia ka fegataigapu ana. Hoi o Pol ke qanu tangaa make fatatagia rao make fagarafe tangaa mina ape aera iana ke fato pania.

9 Hoi a mataina na agua kaa ne wora, ka arani inuni fato ina marau kena ka toraiara mai ka inuni na matoro tangaa ko Pol maka koro fato wau nga.

10 Hoi ngaira ke rako wau nga ka mafatanifa na wategami, mi iga na mataina nami tagetage iga maka mai rutangi tangagami ki tana mwarao ne araria ne taugami suria na raofa iamami gena.

11 Ua murina fagaifa ne eoru nami ogasia kena, igami kami tageria ka faka ne rao mai pania i Aleksandria na fauatana rainia, “Na god ne erua ne papa” ne mai tao mwa iga ka mataina iga na magamagarisi ana ina marau nami ogaoga iga kena.

12 Hoi mi mataro iga ka finua i Saerakius makami ogasia kena ka tangiana ne oru.

13 Ua pania ngai kena maka mi tage kami rao kami mataro ina apanana na finua i Rejium. Ua e tangi mai mina roga ia ke faganega rai roga ana nikao pania ki murimami, mi murina na tangiana ne erua maka mi mataro mai i finua Piutiolae.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

14 Hoi mi rogoira ki tana inuni na rao i suria na Arafa gena ka nongigami woi nami ogasia ka wik ne etagai afainira nikao. Tana wiki mai migami kami rao tangaa ka finua rafa i Rom.

15 Hoi tana inuni i Rom na arao suria na Arafa ka rongogami maka arao mai tangagami ina agua ni Fagawori ana i Apias, mi 'Ruma ni Fagamamaro ana ne Oru.' Mataina o Pol ne ono rao ke rera, ngaia ke tangasia ko God make tako nganganiaga wau nga nikao.

16 Hoi a mataina nami mataro i Rom, a mwane rafa i finua kena ke fagamarumungainia ko Pol ke oga getea mwa mi tana mwane ni faiarifitana ke ono suria.

17 Hoi imurina tangiana ne eoru ne fato mo Pol ke nongira ka mwane rafa iata na Jiu rai faku ka tawatawa afainira ana. Ua mataina na faku mai tangaa, mo Pol ke woi tangara, "A goaku igamu, inau kaa ke marefa wau nga maka agua qai tanua aerisira rainia na inuni irarona na finua iaka gaa ke qai tofea ka taufa iaka na fagatataraua iuraka wato mai tangagia gaa, minga ka rakuau i Jerusalem maka kafu kasiau mai i rimata na inuni i Rom kaa.

18 Hoi ngaira ka fagafagateau fato maka rogoiau woi marefa ka agua aera qai tanua ne araria nai nanafuiau funuiau rainia. Hoi maka oqani kasiau ana fura.

19 Ua a mwane rafa iata na Jiu gena na ngaroitainia ka agua kaa, ngaira ka giruau woi qai nongia ka Mwane Rafa i Rom rai fagakotiau ana nikao. Make marefa wau nga maka tamasinga ni aera qai woisira rainia na inuni irarona finua iaku.

20 Hoi ki nga na agua gaa ka rakurakuau rainia na seni kaa, makau nongi rai regamu ana kai faku kai tagai tawatawaria kaa. Inau kaa kau tanuau manga na mwane na kasia iga na peresin ia, suria nau tangamworani iga ka Mesaea, na ani na mwane na tangamworani rainia igia na ai Israel ne arao mai rai fagatafigia ana."

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

21 Hoi ngaira ka woi manga kaa tangaa, “Igami ke marefa wau nga ka leta rainigo ni rao mai pania i Jiudia woi nai torigigo, kee na goaka na mwane ni rao mai gana, make marefa wau nga maka tamasinga rainigo woi nai toraia mai tangagami kee nai woisia ka agua rainigo,

22 maka mi oqani rongo ana mwa ka takotakofa iamu, suria nami girara iga na arani agua ka inuni ka tamasi aerisia wau nga ka rurufa na arao suria o Jisas kena.”

23 Hoi ngaira ka surua ka mataina afainia ko Pol. Iga na tangiana kena apena fakunga rafa ni inuni ka rao mai tangaa ko Pol i ruma ne ogaoga iga ia. Hoi ke faganega pania na gomagomafatana raorao make manurafi ko Pol ne tawatawa ke fakafakania ka tamasinga rainia ka arafanga iana o God. Hoi ngaia ke tamasi fura ka tamasinga suria ko Jisas ne tao iga na Lo iana o Mosis mina arani segesegefa iata na maurukari, make rapasira rai tanura ana rai tangamworani iga ko Jisas na Mesaea.

24 Hoi tana inuni gena ka raronimwora rai ka tawatawanifa iana gena, mi tana inuni ke marefa nai raronimwora rainia.

25 Hoi a mataina na inuni ira ne marefa ni faku na takofa iata, ngaira ka faganega rai rao faitigi ana, hoi mo Pol ke woisia tangara ka agua manga kaa, Figona Apuna ke tamasi mwora wau nga iga ko Aesaea na maurukari ia

26 ne woi tangara iuraka ira manga kaa, “Ui rao makui woi tangara ka inuni gena, Mu rongorongo manga ifai, make asa mwa namui girara, Mu onoono manga ifai, make asa mwa namui rea.

27 Suria na mangata na inuni gaa ke qono wau nga. Ngaira ke qono wau nga ka karingata, maka piringi takura wau nga ka maata nikao. Ngaira gena ke ma nai gira ono ana, make ma nai gira rongofa kee nai gira girara ana. Make woi manga kaa ko God, rao ka riri aporo mai tangau makau fafagakorofira.”

28 Hoi o Pol ke fagafatongia ka tawatawanifa iana ke woi, “Au wowoisia wau tangagamu kamu gigirara, God ke qani kasia fato noga ka tamasinga rainia

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

na fagatafinga iana tangara ka inuni marefa na Jiu nikao. Nga ngaira ka pagai rongoa!”

30 Ua iga na farisi ne erua o Pol ke ogasia irarona na ruma ne woriworia kena, mi iga na arani mataina ka inuni ka arao mai tangaa rai rea ana, mi ngaia ke onira qanu mwa.

31 Ua ngaia ke nganganiaga nga rai tarofainia ana ka arafanga iana o God mina fagausuringainia ana na Arafa o Jisas Kraes, make marefa ko otai ni gira ura pusi ana.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

Rom

Rom 1

1 Inau o Pol na kare iana o Kraes Jisas. O God ke ono sikifiau rai aposol,
make fagatorau tangai tarofainia ana ka tarofa koro iana.

2 A tarofa koro kaa, God ke qani fagatapusi rainia inago mai tangara ka
maurukari iana iga ka segea wato irarona na Segesegefa Apuna.

3 A tarofa koro kaa ki rainia ka Karena, Arafa iaka o Jisas Kraes mi nga i
takena ne tao rai ape ni inuni, ngaia ke wora manga na aorisina o Deved,

4 Mi ngaia ka mwane apuna iana o God suria o God ke fagatafia aporo iga ka
ramwofa iana ne tefa, rai fagaqao ana rainia woi i ngaia ka Karena.

5 Suria ngaia, suria o God ke oqanira ka inuni fato nai takotako fagafigaia ko
Jisas Kraes, o God ke koro tangagami, ke ono sikifigami rai aposol tangai
totoraira ana mai ka inuni iga na arani finua tangai raronimwora ana mina
tau woita ana.

6 Igamu nikao na inuni i Rom mo God ke ategamu tangai kare iana o Jisas
Kraes manga ngai ke.

7 Hoi a leta nau segea wau kaa tangagamu fato kigamu na inuni i Rom ne
oqanigamu tefa o God make ono sikifigamu tangai inuni na apuna ana
tangaa. Inau kau nongiraurua o God Emaka mo Jisas Kraes na Arafa iaka
karu korokoro tangagamu makaru wategamu ka marapefa.

8 Inagonagona, iga Jisas Kraes au mafata rainia ka tangasifa iaku tangaa ko
God rainigamu fato, suria na tarofa rainia na raronimworanifa iamiu iga o
God, ke taua fato noga ka arani finua.

9 O God ke girara woi nau tatakosigamu tatarau mwa iga ka fagarafenga
iaku, o God nau tatagara tangaa afainia ka maurifaku fato, iga na tarofainia
ana na tarofa koro rainia i Karena.

10 Au fagarafe tangaa ko God manga ne oto iga na takofa iana, ngaia ki
fafagamwatakua tangau nai taugamu ana.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

11 Au oqania nai regamu ana, qai tatamanigamu kamu taura ki tana mafatanga pania na Figona Apuna, ki nganganiaga ka raronimworanifa iamiu.

12 A rarona na agua nau tatamasia kaa woi na raronimworanifa iaku ki tatamanigamu mina raronimworanifa iamiu ki tatamaniau.

13 A goaku igamu, au oqanigamu mu gigirara woi fagaerako noga kau takosia rai mai regamu ana, make tana mwarao ke taotao pusiau raorao mwa rai tanua ana. Au tamanira ka inuni ne marefa na Jiu rai raronimwora ana rainia ko Kraes, makau oqani tanua ana ka agua kaa i finua iamiu nikao.

14 Ke araria inau kau tatarofainia nga fato nga tangara ka arani inuni, ani na oga ina taon, ani na oga i toro, ani na tako matafa mina ani ne qeka.

15 Ngaia ngai ke nau oqani tarofainia ana na tarofa koro kaa tangagamu igamu na ani namu ogaoga i Rom kaa nikao.

16 Inau marefa wau qai fatami mamaakiga rainia ka tarofa koro kaa, suria nga na ramwofa iana o God ngai ke tangai fagatafira ana ka inuni na raronimwora rainia. Inago ki ngaira na Jiu ka rongoa ka agua kaa, mi imuri mai ka inuni marefa na Jiu ka rongoa nikao.

17 Suria na tarofa koro kaa ke fafagaqao rainia nga i takena o God ne nanakara na inuni ka ogaoga otooto afainia. Nga na agua kaa ke fafaganega afainia ka raronimworanifa make fatofato afainia ka raronimworanifa. Manga ne tamasia fato noga na Segesegefa Apuna ia ke woi, “Ainuni na ogaoga otooto afainia ko God iga na raronimworanifa, ngaira ka nanafunia ka tafinga.”

18 O God ke fagaqao mai pania ki Heven woi ne mangaringari tangara ka arani aerafa mina aoraoraganifa iata na inuni na tanui ke ura pusia ka tamasinga mwora rai girara ana.

19 Ngaira ka girara ka giraranifa rainia ko God, suria o God mereana ke fagaqao rainia tangara.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

20 Marefa nai gira rea ana ko God, tefa wau nikao ka ramwofa iana mina taufanana. Mina mataina God ne fagaworaia ano kaa, arani mwarao ne tanui ke fagaqao rainia ka taufa iana, ki mwarao ka arani inuni gira ka mwataku ana tangara rai tako matafa ana rainia ka taufa iana. Hoi marefa ko otai ni gira fagarigi ana woi ngaia marefa ni tako matafa rainia ka taufa iana o God.

21 A girara mwa ko God, make marefa nai takotako fagaakausia kee nai mafata rai ka tangasifa iata tangaa. A takofa iata ke qao mara qeka, mina mangatata ke tao iga ka rotorotoaganifa.

22 A woi mereata woi na girara wau, maka qeka wau.

23 Marefa nai wowogasia ko God na rara na tafinga tarai, maka wogasi mwa ka mwarao na tagarafi ke qao manga na inuni ne ma nai tafitafi tarai, mina manu, mina mwaa, mina arani mwarao manga na uwani ne efai ira.

24 Ngaia ngai ke o God ne nakara wau ka rao suri na takofa ne aera irarona maurifata gena, ngaira ka tanui ka atani wau mwa ka aerafa fainira ka apeta fairifui.

25 Ngaira ke marefa noga nai tangamworani rainia na tangamworanifa mwora rainia ko God ia maka orisia iga ka tamasinga ni qaqanganifa. Ngaira ka oga tangai wogasira ana ka arani mwarao o God ne fagaworai, maka qono rainia ki ngaia o God ne fagaworai na arani mwarao gaa. Ngaia o God ke araria na inuni gaa nai fafagaakausia tatarau mwa. Amen.

26 Suria nga rainigi na agua gaa o God ke nakara wau tangai tanui ana ka mwarao ne aera wau nga suria ka takofa ne aera iata. Ngaira nikao na fefene gena maka mauru atani wau mwa afainira mereata.

27 Ngaira na mwane gena maka manga ngai gena nikao, a kasigi wau ka agua iga na mauru mwora ana afainira na fefene maka oqani mauru atani wau ana mwa afainira mereata. Ngaira na mwane gaa ka tanui ka mwarao ne aera tangara mereata. Nga na rogufanani ko God ke fafagaetangira isuri ka mwarao aera na tatanui gaa.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

28 Suria na inuni gena ka ngaroi rai oga ka takosia ana i mangatata ka giraranifa mwora rainia ko God, make nakara wau mwa ko God ka rao suria ka takofa ne aera iata mereata. Suria nga rainigi na agua gaa, ngaira ka taniu ka mwarao ma ni ararira na inuni ni tatanui.

29 E wonusira ka arani aerafa, maka oqani tawora ana ka arani mwarao tangara mereata, maka fafagaerisira ka inuni, maka fafairaroni, maka nanafuira ki tana inuni, maka fafaitogiri mwa, maka fafagaqekaqekara ka arani inuni, maka tatakosi tatarau ka agua ne aera rainira tana inuni, maka tamatamasi aera punufi rainira.

30 Ngaira ka maerongania ko God, maka fagaerisia ka atana tana inuni, maka qaqaqaeaga, maka kasikasira akau mereata mwa. Ngaira ka gira takosi ana ka anita mwa na tara rai tanui ana na mwarao ne aera, make ma nai tautau woita iata ke enata me emata.

31 Ngaira ke ma nai nafunia ka takofa ne koro, maka fafagaqekaqeka mwa, make ma nai korokoro tangara ki tana inuni makai tatakoira.

32 Ngaira ka girara fato noga ka woita mwora iana o God ne woi ngaira na inuni na tatanui na agua manga ngai gena ke araria nai mae mwa. E manga ngai kena mi ngaira ka oga tangai tanui ana ka mwarao manga ngai ge, maka wawagewage wau rainira ki tana inuni na tatanui na mwarao manga ngai gena.

Rom 2

1 Igamu na inuni mu usuusu i maata tana inuni gena, ke marefa wau ka taa mu gira fura ana iga. Mataina igamu mu fafagagetara tana inuni nga, mu fafaganafu mereamiu mwa rainigamu ngai kena, suria igamu maka mu tatanui nikao ka mwarao manga ngaira na tatanui gena.

2 Igia ka girara o God ke oto wau rai fagagetara ana ka inuni na tatanui na agua manga ngai gena.

3 Hoi mi igamu namu tatanui na agua manga ngaira gena ke manga fai? Mu takosia woi o God ke marefa ni fafagaetangigamu naa?

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

4 Efea, mu tako qau wato rainia ka parongana taufa iana o God, ngaia ke koro tefa wau, make ma ni mangariaga mafarufaru make maramarapeaga isurigia mwa? Igamu ke ma mu ono girara woi o God ke koro tefa wau tangagamu, suria ne oqanigamu mui tako orisi.

5 Mi igamu kena ke marefa wau mu rongorongo, kamu orisi ka takofa iamiu. Hoi igamu kamu tanui ka fagaetangifa iamiu ke akau rafa mai nikao, ne mai taugamu iga ka tangiana o God ne fagaqao rainia na mangariaga iana make fafagagetara menamenai wau ka arani inuni fato.

6 Suria o God ke mamafata rainia ka maeta na arani inuni isuri ka arani mwarao na tatanui.

7 Ani na inuni na tataniu mwa na tagaranifa ne korokoro, maka oqania ko God rai fagaakausira ana, maki takotako fagafigaira, maki wawatera ka tafinga marefa ni tonga qotona, ngaira na inuni gaa ko God ke mamafata rainia tangara ka tafinga fuu.

8 Hoi ngaira na inuni na tatakosira mereata mwa, maka ngangaroitainia na agua ne mwora, maka oqania mwa na ogafa ne aera, ngaira na inuni ngai ge ka tatarafua ka mangariaga iana o God mina fagaetangifa iana.

9 Arani inuni na tanua na arani agua ne aera, ngaira ka tatarafua ka ogafa ne aera, mina fafaranifa. Agua kaa ke taura ka Jiu, mina inuni marefa na Jiu nikao.

10 Hoi mina inuni na tatanui na agua ne otooto ko God ke fafagaakausira make takotako fagafigaira make mamafata rainia tangara ka marapefa. Agua kaa ke taura ka Jiu, mina inuni marefa na Jiu nikao,

11 suria o God ke marefa ni fafaitamani tagapasi.

12 Arani inuni ma nai girara na Lo iana o Mosis maka tatanui na agua ne aera, o God ke pagai fafagaetangira suri ka aerafa iata. Mina arani inuni na nafunia na Lo iana o Mosis, maka tatanui na agua ne aera nikao, mo God ke pagai fafagaetangira rainia ka Lo ia.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

13 Ngaira na inuni na tanua na taa ne tamasia na Lo kena ka oto i maana o God, marefa ki ngaira na inuni na rongoa mwa make marefa na mwarao nai tanua rainia gena.

14 Rao ka inuni ma nai nafunia na Lo iana o Mosis, maka tatanui suri ka takofa iata ka mwarao manga ne tamasia na Lo kena, ka takofa iata gena ke manga na Lo ia tangara mereata.

15 A mwarao na tatanui gena ke fagaqao rainia woi na taa ne tamasia na Lo kena ke taotao mwa i mangatata. A takofa iata gaa ke fagaqao rainira, woi na parongata ke oto, kee ne marefa wari.

16 Hoi rainia na tarofa koro nau tatamasia kaa ki ngatakena na tangiana iga o God rainia ko Jisas Kraes, ne pagai fafagageta fato na arani takofa iata na arani inuni ne taotao punufi maungai ngai ke.

17 Manga ifai tangagamu na inuni namu onigamu rai Jiu? Mu fagauguria woi namu tafitafi suria namu nafunia ka Lo, maka mu tawatawarasigamu woi na kare iana o God ki igamu.

18 Mu girara ka taa o God ne oqanigamu mu tatanui, make fagausurigamu ka Lo rainia ka ogafa ne oto.

19 Mu takosia woi igamu kamu fafagaotora ka inuni na guru, maka mu manga na mawetana ia tangara ka ani iga na rotorotoaga ana.

20 Mu takosia kamu gira fagausurira ana ka inuni na qeka, mina ani ne ma nai girara, nga na Lo ke tonga ka takofa iga mina mworanifa.

21 Hoi mu fafagausurira ki tana inuni mi igamu mereamiu ke marefa mu fagausurigamu kena. Igamu kamu tatawatawa kamu wowoi siana rai fanago ana. Ke manga ifai igamu nikao maka mu fafanago, naa?

22 Mu fagausuri kamu woi, “Siana kamu qaqagararanga” mi igamu ke fea, ma mui qaqagararanga? Mu ngaroitainira ka nunuta na mwarao na wogasira mi igamu ke fea, ma mui fafanago irarona raperape apuna iata?

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

23 Mu tawatawarasigamu woi mu nafunia ka Lo iana o God, mi igamu kamu fea? Ma mui fafagaerisia ka atana o God namu tofea na Lo iana kena.

24 A Segesegefa Apuna ke woi, “Suria rainigamu na Jiu, ngaira na inuni marefa na Jiu ira ka tamasi aerisia ko God.”

25 Manga mu tautau woita iana ka Lo kena, ka fara fagagiraragamu ana kena ke mworamwora tangagamu, make manga mu tofea ka Lo kena ka fara fagagiraragamu ia ke tanu mwa manga na mwarao purua ia.

26 Ainuni ma nai fara fagagirarara make tautau woita isuria ka tamasinga iga na Lo kena, ki ngaira ka taotao mwa manga na inuni na fara fagagirara ira i maana na Arafa.

27 Hoi mi igamu na Jiu kamu pagai usuusu maamiu ka inuni marefa na Jiu suria ngaira ke ma nai fara fagagirara maka tau woita isuria ka tamasinga iga na Lo, mi igamu kamu nafunia ka Lo, maaka fara fagagiraragamu make ma mui tau woita isuria ka tamasinga iga na Lo kena.

28 Ainuni ke ma nai taotao rai Jiu mwora manga na fara fagagirara ana kena ki iga ka apena i metara mwa.

29 Nga na Jiu mwora ka inuni na Jiu irarona mangatana, ngaia ka fara fagagirara ana kena ki rarona maurifana. E kaa ka tagaranifa iana na Figona Apuna iana o God, marefa ki iga na Lo na segea kena. Ainuni manga ngai ge ka nafunia ka fagaakaufinga pania ko God, marefa ka inuni.

Rom 3

1 A taa ki koro tefa iga na inuni ni wora mai rai Jiu? Kee na taa ka korofana fara fagagirara ana?

2 A mwarao ne erua gaa karu koro fato iga ka arani agua. Inago mworamwora ki ngaira na Jiu ke taura ka tamasinga iana o God.

3 Maka taa manga tana fitangita ke ma nai raronimwora? Efea, a mwarao kaa ke tanua ko God ke ma ni mworamwora?

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

4 Marefa wau nga! Manga na arani inuni ka qaqaqangara, mo o God ke mworamwora tatarau mwa. Manga na Segesegefa Apuna ne woisia noga rainia ko God ia, “Igo ko fafagaqao rainia ka mworanifa mataina no tamasi, Mina inuni na fafagatewoteworigamu ira kamu pagai tetefarira.”

5 Make manga na oga qao aera ana iaka, ke fafagaqao taragani rainia ka ogafa otooto ana iana o God, efea, igia ka gira woi ana woi o God ke ma ni oto mataina ingaia ne fafagaetangigia iga? (A taa ka fafagageta mara qeka rainia ke.)

6 Marefa wau! Manga o God ke ma ni fafagagetara ka inuni ina ano kaa ke manga ifai rainia?

7 Tana inuni ki toge ki woi, ‘Manga na ogafa ni qaqanganifa iaku ke fafagaqao rainia ka ogafa mwora iana o God, make fafagaakausia, ke manga ifai ke fafagaetangiau rainigi na aerafa iaku gaa?’

8 Efea ke ma nai woi mwa, ‘Nakagia kai tanui ka taufa ne aera, mwarao maki rao mai ka agua ni koro.’ Tana inuni ka fafagaparu rainigami, woi nga igami kami woisia na agua kaa. Make koro mwa, suria o God ke pagai fafagaetangira rainigi.

9 A taa kai woisia? Igia na Jiu ka koro tefa rao panira ka inuni marefa na Jiu? Marefa wau! Igia ka rea fato noga woi na Jiu mina inuni marefa na Jiu ka faiaworagi mwa, ngaira fato kina rugufanana ramwofa iga na aerafa.

10 Manga na segea iga na Segesegefa Apuna, ke woi ia, “Marefa wau nga ka inuni ni oto, woi etagai mwa make marefa,

11 Marefa wau ke etagai ni tako matafa, marefa wau ke etagai ni garigari tangaa ko God,

12 Arani inuni ka riri pania, ngaira fato ka tao rai mwarao purua, Marefa wau ka inuni ni koro na taufa iana, marefa wau nga ke etagai.

13 A tawatawanifa iata na inuni gaa ke marefa qai oqani suria ne manga mwa na gafua ne mapu ia, Mina meata ke gira tamasi qaqanganifa mwa. A woita iata ke gira nafuia ana ka inuni,

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

14 mina farata ke wonusia ka rotafa.

15 A maafarufaru wau ka rao tangai nafunga.

16 Iga na agua na arao iga ka fafagaerisira ka inuni maka fafagafafara apeta.

17 Marefa wau nai girara ka ogafa iga na marapefa.

18 Make ma nai takotako fagafigaia ko God.”

19 Hoi igia ka girara woi na taa mwa ne tamasia na Lo kena, ke tamasia mwa tangara ka Jiu woi nai arao suria nga. Ki mwarao maki siana ka inuni ni fafagarigia woi ngaira ke marefa ka inuni ni aera. Hoi mo God ke fafagaqao woi na arani inuni ka nafunia ka aerafa.

20 Rao ke manga na inuni gena ka arao suria mwa ka Lo, ngaira gena ke marefa nai oto i maana o God, suria na Lo ia ke fagaqao rainigi ka aerafa iaka igi.

21 Mi ina mataina kaa o God ke fagaqao noga rainia ka tara ni oga otooto ana afainia, manga na Lo iana o Mosis mina Maurukari ka tatamasia mai ia, a tara ni oga otooto ana kaa ke marefa woi nai arao suria ka Lo.

22 Ainuni na fagauguri iga o Jisas Kraes ka oga otooto i maana o God. Agua kaa ke mafata rainia tangara ka inuni na Jiu mina inuni marefa na Jiu.

23 Igia fato ka aera maka fagatau wau pania ka taufa koro iana o God.

24 Hoi mo God ke oqa koro tangagia rainia ko Kraes Jisas, make mai nakagia ka oto afainia make fagataraganisigia panigi ka aerafa iaka.

25 O God ke kasia mai ko Kraes tangai suu wogasifa iaka. Hoi rainia na gapuna ne afe iga na maefa iana ia, ngaia ke fafagataraganisi ka aerafa iaka, na inuni na fafagauguria. O God ke tanua ka mwarao kaa tangai fagaqao ana woi ngaia ke oto, suria inago mai noga ingaia ke maramarapeaga, make naka wau noga ka aerafa iata na arani inuni.

26 Mina mataina kaa, ngaia ke qore tangai ka aerafa iata, tangai fagaqao ana rainia ka oga otooto ana iana, mi ngaia mwa nikao ke nanakara otooto na arani inuni na fafagauguri iga o Jisas.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

27 A taa kai qaqaqaeaga rainia? Marefa wau! Suria ne marefa nai arao isuria ka Lo, marefa nai gira qaqaqaeaga ana. Igia ka fafagauguria mwa.

28 Igia ka rea woi na inuni ke ogaoga otooto afainia ko God iga mwa ka raronimworanifa iaka, marefa mwa ki iga na tanui ana na taa ne tamasia na Lo ia.

29 Ke manga ifai o God kaa ka God iata mwa na Jiu? Marefa! Ngaia nikao kena maka God iata na inuni marefa na Jiu.

30 Suria o God mwa ne etagai ngai kena. Hoi na arani inuni na raronimwora rainia, manga ngaira ka Jiu, kee na inuni marefa na Jiu, maka ogaoga afainia iga mwa ka raronimworanifa iata.

31 Make manga ngai kena ki igia ka fea, fafagafatongia ka Lo ia? Marefa! Suria igia nga na kafu fafaganganganiaga wau ngai kena.

Rom 4

1 A taa kai woisia igia rainia iuraka o Ebraham woi ni rogoia iga na mwarao kaa?

2 I manga o Ebraham ki tanui ka mwarao ni koro maki mai oto tangaa i maana o God, ke araria ne tamasi qaqaqaeaga tangaa, maake marefa ni araria ni tamasi qaqaeaga i maana o God.

3 A Segesegefa Apuna ke woi, “O God ke marumusia ko Ebraham, suria Ebraham ke fagauguria ko God.”

4 Mataina na woria na inuni ne tatagara, ka maena kena ke marefa ka mafatanifa tangaa, suria na maena kena ka woria isuria mwa ka tagaranifa iana.

5 Hoi maki igo ke marefa nui gira tanu ana o God ke marumusigo suria rainigi ka agua no tanui, ngaia ke marumusira ka inuni aera suria na tangamworani rainia.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

6 Irarona na Segesegefa Apuna ke tamasira iga o Deved na inuni na wagewagesira ira, ani na inuni ne marefa nai tatagara tangaa ko God, make marumusira mwa. O Deved ke woi ia,

7 “Wagefa tangara ka ani na inuni o God ne qono rainia na aerafa iata.

8 Wagefa tangara ka inuni marefa ni tatakosi na aerafa na Arafa iata.”

9 Efea, a tara iga na wagefa kaa ki tangara mwa ka ani na Jiu, kee i tangara nikao ka ani marefa na Jiu? Suria igia ka rea ka Segesegefa Apuna ne woi ia, “O God ke naka ko Ebraham ke oto i maana suria o Ebraham ke tangamworani rainia.”

10 Mataina taa ke ono girara iga woi na mwane ne oto ia? Mataina na fara fagagirara fato noga ngaia, kee ne mamaunga? O God ke tanua ka agua kaa mataina ne mamaunga nai farafara fagagirara.

11 Ngaia kena ka kafu fara fagagirara imuri mai. E kaa ke fagaqao rainia woi o God ke naka ko Ebraham ne oto i maana suria ka tangamworanifa iana, maka kafu fara fagagirara imuri mai. Hoi o Ebraham ke ura rai emata fato na arani inuni marefa na Jiu mo God ke nakara ka oto i maana suria ka tangamworanifa iata.

12 Ngaia Ebraham kena nikao ke emata na ani na fara fagagirara maka tangamworanifa rainia, manga iuraka o Ebraham ne tangamworani maka kafu fara fagagirara imuri mai.

13 Mataina o God ne fagatapusi tangaa o Ebraham woi ingaia mina aorisina ka nanafunia ka ano kaa, ke tanua manga ngai kena marefa isuria ko Ebraham ki tau woita iga ka Lo, maki suria mwa ngaia ke tangamworani rainia, mo God ke marumusia.

14 Suria woi ni manga na mwarao koro iana o God ki tangara ka ani na arao suria na Lo mwa, ka tangamworanifa mina fagatapusinga kena ka mwarao purua fato.

15 O God ke mangariaga mataina igia na tofea na Lo iana kena. Maki manga marefa ka Lo, ke marefa nikao ka tofenga iga na Lo kena.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

16 Ngaia ngai ke na fagatapusinga kaa ke rao mai iga ka tangamworanifa kaa, rainia na agua kaa ke mafata rainia purua mwa ko God. Mina fagataupusinga ia ke taura fato ka arani inuni iurata fato o Ebraham. Marefa mwa tangara ka ani na nafunia na Lo, maki tangara ka ani na tangamworani rainia ko God, manga o Ebraham ia, suria o Ebraham kena ke emaka igia fato.

17 Manga na Segesegefa Apuna ne woi ia, “Au tanugo rai emata na arani waro ni inuni.” A fagataupusinga kaa ke tangaa ko Ebraham suria ngaia kena ke tangamworani rainia ko God ne fagatafira aporo na inuni na mae, make tamasi rao mwa mina mwarao ke wora.

18 O God ke woi tangaa ko Ebraham, “Aorisimu ka pagai rakorako wau.” E asa tangaa ko Ebraham, make tangamworani ke nanasi mwa, hoi imuri mai make tao rai emata fato na waro ni inuni na rako wau.

19 Ngaia kena ke sugui taua mwa ka farisina na tangarau ne etagai (100), make marefa ni gira aparafa noga mika kani iana ka Sera ke ma ni gira aparafa noga nikao, minga ke marefa ni mwarumwarusiga ka tangamworanifa iana.

20 A tangamworanifa iana ke ma ni fagamarefaga, mo God ke faganganganiaga ka tangamworanifa iana. Hoi Ebraham ke fagaakausia wau rainia.

21 Ngaia ke girara woi o God ke gira tanui ana mwa ka mwarao ne fagatapusi rainia.

22 Ngaia ngai ke o God ke marumusia wau ko Ebraham,

23 manga na Segesegefa Apuna ne qani woisia ia. Hoi ka Segesegefa kaa ke marefa tangaa ki ngaia mwa mereana.

24 A woita gaa ka segera nikao tangagia, igia na ani o God ne marumusigia suria na tangamworanifa iaka rainia ko God, ne ragaia afaraga na Arafa iaka o Jisas pania na maefa.

25 God ke mafata rainia ko Jisas ke mae suria igia ka tanui ka agua ne aera, make ragaia afaraga aporo tangai fagaqao ana woi o God ke marumusigia.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

Rom 5

1 Suria igia ka tangamworani rainigi ka mwarao ne tanui na Arafa iaka o Jisas Kraes, igia ka oto i maana o God, maka faku aporo afainia iga ka marapefa.

2 Rainia iga na tangamworanifa, Kraes ke toraigia rai girara ana ka oqa korofa iana, nai ogaoga iga kaa. Hoi igia ka wawagewage wau suria igia ka pagai ogaoga fainia ko God i Heven.

3 Mina tana mwarao nikao, igia ka wawagewage suria na fafaranifa iaka ia, ke tanugia ka maramarapeaga.

4 Mina maramarapeaganifa ke tanui ka mangataka ke akau mai ke korokoro, hoi ki igia kai takotako nganganiaga wau nga.

5 A tako nganganiaga ana kaa ke marefa nai nanasi purua mwa rainia, suria o God ke mafata rainia tangagia ka Figona Apuna iana tangai fagaqao ana rainia tangagia ka faikomanifa rafa iana.

6 Hoi iga na mataina ne atea o God, o Kraes ke mae tangagia mataina na aera maungagia, make ma nai gira tamanigia mereaka ana.

7 E qara wau ki tana inuni ni mae tangaa na inuni koro, wari tana inuni ke gira mae ana mwa tangaa ka inuni ne oto wau.

8 Mina faikomanifa iana o God ne fagaqao rainia tangagia ia ke manga kaa, mataina igia na aera maungagia, mo Kraes ke mai mae tangagia.

9 O God ke marumusigia rainia ka gapuna Kraes ne afe ia, migia ka girara nikao ne marefa ni pagai fafagaetangigia.

10 Inago igia ka maerongana o God, maaki iga na maefa iana Karena, igia ka naku aporo afainigia. Hoi ke nga ne taragani wau ngai ke, Kraes ke gira fagatafigi ana pania ka fagaetangifa suria ne tafi aporo mo God ke qani taugia aporo rai goana.

11 Tana mwarao nikao, igia ka wawagewage rainia ko God suria na Arafa iaka o Jisas Kraes ia ne fagafakugia aporo fainia ko God.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

12 Aerafa ke rao mai na ano kaa iga ka mwane etagai mwa. Hoi ka aerafa ia ke toraia mai ka maefa tangagia. Hoi suria arani inuni ka aera, ngaira fato ka maemae.

13 Aerafa ke tao fato noga ina ano kaa mina Lo ke kafu mataro mai. Hoi mataina ne mamaunga mai ka Lo, o God ke marefa ni takosi ka aerafa igi.

14 Make faganega ina mataina iana o Adam ke mai taua o Mosis ka arani inuni ka maemae mwa, mi ngaira ke ma nai aera manga o Adam ne tofea na woita iana o God ke aera kena. Adam kena nikao ke manga mwa o Kraes ne rao mai murina mai ia.

15 Maaki ingairaurua gena ke ma naru faiaworagi, suria na mafatanga purua iana o God ke ma ni manga na aerafa iana o Adam. E mwora woi ne rako wau ka inuni na mae isuria ka aerafa iana o Adam, minga na apena mwarao rafa ke nikao ke kaa, Jisas Kraes mereana ke toraia mai na mafatanga purua rainia na oqa korofa iana o God tangara ka inuni rako wau nikao.

16 Hoi a rogufanana na aerafa iana o Adam ke rao getea nga pania ka rogufanana na mafatanga rainia na oqa korofa iana o God. Suria na aerafa iana na mwane mwa ne etagai Adam kena, ke totoraigia rao tangaa ka fagaetangifa, hoi fenaka ne manga ngai kena mi igia ke rako wau ka aerafa na tanui, mina mafatanga rainia na oqa korofa iana o God ke fafagamwatakugia ka otooto i maana.

17 Aa ne mwora, a maefa ke taura fato ka arani inuni isuria na aerafa iana o Adam. Mina rogufanana tagaranifa iana o Jisas Kraes tangagia ke tefa wau, suria God ke oqa koro wau tangagia make marumusigia suria o Jisas ke mae tangagia. Hoi igia nikao maka pagai ogaoga afainia ko Kraes maka pagai onoono isuri afainia.

18 Hoi o God ke araria ne fafagaetangira ka arani inuni suria ka aerafa ne etagai iana Adam ia. Manga ngai kena nikao, pania na mwarao koro ne etagai ne tanua o Jisas ia, ko God ke marumusigia make wawategia ka tafinga fuu.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

19 Me manga nikao na arani inuni ka aera isuria ka rogufana tofenga iana na mwane ne etagai Adam kena. Manga nikao ngai kena, mo God ke mamarumusira ka arani inuni isuria mwa ka rogufana tau woita ana iana na mwane ne etagai togo Jisas kaa.

20 God ke watea ka Lo tangaa ko Mosis kena, woi ngaira gena kai gigirara ngaira ka aera wau nga. Mataina na arani inuni na tataniu na arani agua aera, mina oqa korofa iana o God ke rafa wau tangara.

21 Hoi inago ka gigirara ka aerafa maka maemae. Imuri mai maka gigirara woi nga na oqa korofa iana o God ia ke mamarumusigia rainia maka tafitafi tarai, rainia nikao ka mwarao koro ne tanua na Arafa iaka o Jisas Kraes ia.

Rom 6

1 Tana inuni wari ka wowoi, “Ai aera tatarau mwa, ko God maki fafagaoria ka oqa korofa iana.”

2 Marefa ni araria nai tanua ka agua manga kaa! Igia kaa, ka tanu manga mwa na mae fato noga ia, ka tautanu fea maka fato noga pania na aerafa kaa.

3 E ararigamu namu girara menamenai wau woi nga na mataina na maanu apuna ia, ka qanu ka faku afainia ko Kraes Jisas ia, ke tanu mwa manga na mae afainia ia nikao.

4 Iga na maanu apuna ana iaka kena ka afunigia afainia, ka fato noga pania ka aerafa manga na inuni ne mae ke fato noga pania na aerafa ia, maka ogaoga mwa iga ka tafinga faoru manga o Kraes ne ragaia afaraga aporo o God Emaka rainia na apena ramwofa rafa iana pania na maefa ia.

5 Rainia igia ka faku afainia iga ka maefa iana kaa, igia nikao maka fakufaku afainia iga ka afaraga aporo ana iana kena.

6 Inago ia, ke nga na ogafa aera iaka ke arafa wau tangagia, manga na inuni ni tagaranifa iana ia. Hoi igia ka girara woi nga ina mataina kaa, ka ogafa aera iaka igi ka nafui afainia ko Kraes iga ka taotao woro iana ia, ke fagafatongi wau nga ka mwarao na oqani rao suria ana wau nga inago igi.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

7 Igia ka girara fato noga woi na inuni ne mae fato noga kena ke tataragani pania ka ramwofa iga na aerafa.

8 Hoi ki igia na mae afainia ko Kraes, ka tangamworani woi na tafitafi nikao afainia.

9 Igia ka girara woi o Kraes ke afaraga aporo pania ka maefa make marefa ni pagai maemae nikao. A maefa ke marefa noga ni arafa tefaria.

10 Mataina o Kraes ne mae ia, ke rao fato nga pania ka aerafa iga na ano kaa igi, make tafitafi mwa i maana o God.

11 Manga ngai kena nikao, ki igia nikao make marefa nai arao suri ka faioqanifa ne aera igi, manga na inuni na mae fato noga ne marefa ni gira rao suri ana igi, mina mataina kaa igia ka oga iga ka tafinga faoru rai tagara ana tangaa ko God, suria na faku noga afainia ko Kraes Jisas.

12 Siana kui tanua ka faioqanifa ne aera iamiu ki arafa tangai na apemiu. Apeka gaa ke pagai maemae, hoi siana rai rao suri ana ka faioqanifa ne aera gena.

13 Siana kamui tanua ki tana apanani na apemiu tangaa ka aerafa, maaka mui mafata rainigamu mwa tangaa ko God mangara na inuni na toraigamu mai pania na maefa tangaa na tafinga, maka mui mafata rainigamu fato nga tangaa rai tanui ana ka agua ne oto.

14 A faioqanifa ne aera igi ki siana ki arafa tangagamu, suria igamu kena ke marefa mu oga irugufanana na Lo iana o Mosis, maka mu oga irugufanana mwa na oqa korofa iana o God.

15 Hoi ki igia ina mataina kaa ki na rugufanana noga na oqa korofa iana o God, hoi tana inuni wari ka wowoi, “Ai oga tangai tanui ana mwa ka aerafa, suria igia kaa ke marefa noga nai kokoa irugufana na Lo iana o Mosis ngaia.” Marefa, marefa ni oto!

16 Igamu kena ke marefa mu girara? Ina mataina namu nakagamu mereamiu irugufanata tana inuni ira kamu tautau woita iata, igamu kamu tatagara mwa tangara. Rao kamu nakagamu mereamiu irugufanata na faioqanifa ne aera

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

iamiu, ki nga namu rao faitigi noga tarai pania ko God ngaia. Rao kamu mafata rainigamu tangai tau woita iana ana o God, ka rogufanana kamu ogaoga otooto wau nga.

17 Inago ia kamu oga rai inuni ni tagara ana mwa tangaa na faioqanifa ne aera. Mina mataina kaa, kau tangasia wau ko God rainia igamu kamu tau woita wau rai ka fagausuringa na naka wato noga tangagamu igi.

18 Hoi ki igamu ina mataina kaa, ka fagataraganisigamu pania ka faioqanifa ne aera, kamu tao noga rai ainuni nga ni oga otooto ana.

19 Inau kau tamasi rai fagatake ana rai ka tamasinga gaa suria igamu kena ke asa wau namu tako matafa rainia. Inago kamu fagamarumungai ki tana apanani na apemiu rai tagara ana isuri ka faioqanifa ne aera iamiu. Mina mataina kaa, e araria nga namu nakai fato wau nga ka arani apanani na apemiu rai tagara ana nga tangaa ko God, ki mwarao maka mu apuna fato nga tangaa.

20 Mataina namu oga maungagamu irugufanana faioqanifa ne aera iamiu igi, mu gira atani wau ana mwa.

21 Igamu kena kamu maaki wau rai ka mwarao namu qani tanui igi, a rogufanana ki nga namu rao tangaa ka maefa ngai kena.

22 Hoi ki na mataina kaa, ka fagataraganisigamu noga pania ka faioqanifa ne aera igi, migamu ka inuni ni tagara ana noga iana o God. Nga na rogufanana na agua kaa, ke fafagaapunarigamu, make totoraigamu ina tafinga fuu.

23 A maena na aerafa ka maefa, mina mafatanga purua iga na oqa korofa iana o God ka tafinga fuu ne arao mai pania ko Kraes Jisas na Arafa iaka.

Rom 7

1 A goaku igamu, e ararigamu mwa mu tako matafa rainia ka mwarao nau tatamasia kaa, suria igamu kena kamu girara fato noga ka Lo. A Lo ke arafa tangaa ka inuni iga mwa ka mataina na tafitafi maunga.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

2 A fagaararinga ke kaa, manga na fefene ki auragi mo wani iana ki tafitafi maunga, ka lo iga na auragifa ke tanu manga ne rakua ia ki kani kena afainia ko wani iana kena. Make manga o wani iana kena ke mae fato noga, ki kani kena ke taragani noga pania ka lo iga na auragifa ne rakuraurua ia.

3 Hoi ke manga kani kena ki auragia ki tana mwane mo wani iana kena ki tafitafi maunga, ki kani kena nga ne qagararanga fato noga ngai kena. Make manga o wani iana kena ke mae fato noga mi kani kena ki auragia ki tana mwane, ki kani kena ke taragani mwa pania ka lo iga na auragifa make marefa ni qaqagararanga ngai kena.

4 Hoi ke manga ngai ke nikao, ki tangagamu na goaku, suria iga na fakunga iamiu afainia na maefa iana o Kraes igamu nikao maka mu mae fato noga, maka mu fagataraganisigamu pania ka Lo. O Kraes ne tafi aporo pania na maefa ki nakagamu kamui tatagara tangaa ko God.

5 Mataina igia na oga suria na oqanifa tangai na apeka, a Lo ke fagaapurui ka arani takofa aera iaka, ka mai fagaqao rai iga ka taufa iaka. Nga na qotona na agua na tanui gaa ka maefa mwa tangagia.

6 A Lo ke marefa noga ni arafa tangagia, igia ka mangara na inuni na mae ira, ke ma ni nafunia ka ramwofa tefarigia. A tara faoru ni tagara ana tangaa o God ina mataina kaa ki iga ka tau woita iana ana na Figona Apuna, marefa noga ki iga ka qani tara iga na tau woita iana ana na Lo na segea kena.

7 Hoi ka taa kai woisia? A Lo kena ka mwarao ne aera? Marefa ni manga ngai kena suria nga na Lo ngai ke ne fagagirarau rainia na aerafa kaa. Afagaararinga ke kaa, manga siana ka Lo ni woi “Siana kamui wawanasi ka mwarao iata tana inuni,” ka ke asa mwa qai girara ka mwarao manga ngai gena.

8 Nga na aerafa ngai ke ne tagara iga na faifataninga kaa, woi inau kau nafuni takofa ne aera. Maaki siana ka faifataninga kaa, ka aerafa kena ke na mwarao ne mae mwa ke taotao.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

9 Inago ne mamaunga qai gigirara na Lo, ki inau kau tafi mwa mi iga na mataina nau mai girara na Lo, ka aerafa ke mai tafi mi inau kau mae.

10 Hoi ka faifataninga ne ariria ne totoraiau tangaa na tafinga ia, ke toraiau rao mwa tangaa ka maefa.

11 Aerafa ne tagara iga ka faifataninga kena ke fagaqekau make nafuiau funuiau.

12 Hoi ka Lo kena ke apuna mina faifataninga kena ke apuna, aru oto mwa karu taotao makaru koro wau.

13 Maka taa ka rarona na agua kaa? Nga na mwarao ne koro kena ngai ke ne mai tanua tangau na maefa kaa? Marefa ni manga ngai kena! Nga na aerafa ne tagara iga na mwarao ne koro kaa, ke tanua na maefa tangau kaa. Kai ono girara nga ka aerafa ka mwarao ne aerataga wau nga.

14 Igia ka girara woi na Lo kaa, ka Lo iana o God, mi inau kaa ka inuni mwa, makau oga mwa irugufanana na ramwofa iana na aerafa.

15 Marefa qai girara ka taa nau tatanui, suria ne marefa qai tatanui ka taa nau oqani tanui ana, makau tatanui mwa ka taa marefa qai oqani tanui ana.

16 Nga nau tatanui na taa ne marefa qai oqani tanui ana gaa, ke fagaqao rao nga woi na Lo kaa ke oto wau nga.

17 Hoi ke marefa ki inau mwora ngai ke qai tatanui na mwarao gaa, maaki nga na aerafa ne taotao i apeku kaa ke tatanui gaa.

18 Au girara woi na faioqanifa iaku mereaku ke aera, marefa ni koro. Manga woi inau qai oqani taniu ana ka mwarao ni koro, make asa tangau.

19 Inau ke marefa qai tatanui ka mwarao koro nau oqani tanui ana, makau oga tangai tanui ana mwa ka mwarao aera ne marefa qai oqani tanui ana.

20 Manga inau qai tatanui ka mwarao ne marefa qai oqani tanui ana, ke marefa ki nga inau mwora ngai ke qai tatanui gena, maaki ngaia na aerafa ne taotao i apeku kaa ngai ke ne tatanui gaa.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

21 Hoi kau rogoia manga kaa i maurifaku, mataina nau oqani taniu ana na mwarao ne koro makau tatanui mwa ka mwarao ne aera.

22 Irarona mwora nga na mangataku au marumusia wau nga ka Lo iana o God.

23 Mi inau kau rogoia ki tana taufa iga na apeku ia, a taufa kena ke mimia fainafunafu ka takofa iaku, e giruau woi qai arao suri ka aerafa ne arafa i apeku.

24 Inau nga nau aerataga wau noga ngai ke! Otai ke fafagatafiau pania na apeku ne totoraiau tangaa na maefa kaa?

25 Ai fagakorokoro tangaa ko God ne fafagatafiau iga na Arafa iaka o Jisas Kraes. Hoi ki inau mereaku iga na mangataku kau arao suri ka Lo iana o God, mina faioqanifa iaku mereaku ne aera gaa ke giruau qai arao suri ka taufa iga na aerafa.

Rom 8

1 Hoi ke manga ngai kena, ka inuni na oga iga na fakunga afainia ko Kraes Jisas, ke marefa noga ko God ni wowoi woi na inuni gena ka aera.

2 Suria na tara koro iana na Figona Apuna ne wategia na tafinga iga na fakunga afainia ko Kraes Jisas ke fafagataraganisira noga pania ka tara aera iga na aerafa mina maefa.

3 Lo ke marefa ni nafunia ka ramwofa tangai fagafatongi ana ka aerafa iaka, suria igia kaa, ke marefa nai gira tau woita ana iana ka lo. Hoi mi ngaia mwa o God ke tanua ka agua kaa mataina ne kasia mai karena ke mai wora rai ape ni ainuni na gira tanui ana na aerafa igi. Ki ngaia ke kasia mai ki karena manga na suu wogasifa ia tangai fagaetangi ana ka aerafa. Ngai ke, mi takena nikao ne fagafatongia na aerafa ngai ke.

4 O God ke tanua ka agua kaa, kai fafagamworai nga ka rarona mwora na tamasinga iga na Lo tangagia ki igia mwa na inuni na arao isuria na tara iana na Figona Apuna, mi igia na ani ne ma nai arao isuria na taa ne oqania na aerafa iga na apeka.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

5 Otai na ogaoga isuria na taa ne tamasia tangara na aerafa iga na apeta, ka nakai nga ka takofa iata isuria ka taa ne oqania na apeta. Mo otai na ogaoga isuria na taa ne tamasia tangara na Figona Apuna, ka nakai nga ka takofa iata isuria ka taa ne oqania na Figona Apuna.

6 Manga no takotako rai rao isuria ana na taa ne oqania na aerafa iga na ape, ka rogufana ki iga ka maefa, manga no takotako rai rao isuria ana na taa ne oqania na Figona Apuna, ka rogufana ki iga ka tafinga mina marapefa.

7 Mataina na inuni na takotako rao isuria na mwarao ne oqania na aerafa iga na apeta, ki ngaira gena ka taotao rai maerongana o God, suria ne marefa wau nga nai gira tau woita iana ana ka lo iana kena, make mwora, suria ne qara wau nga tangara rai tanua ana.

8 Ainuni na arao isuria na taa ne oqania na aerafa iga na apeta, ko God ke ma ni wawagewage rainira.

9 Mi igamu kena ke marefa noga mu ogaoga isuria ka taa ne oqania na aerafa iga na apemiu, maaka mu ogaoga isuria mwa ka taa ne oqania na Figona Apuna, ke manga, na Figona Apuna iana o God ke ogaoga mwora afainigamu. Otai wau mwa ne marefa ni nafunia na Figona Apuna iana o Kraes ke marefa ni fakufaku afainia ko Kraes.

10 Apemiu gena ke maemae ngai gi, isuria ka aerafa iamiu, maaki manga woi o Kraes ke ogaoga afainigamu, ka Figona Apuna kena ke tanugamu kamu tafitafi, suria o God ke regamu namu oto fato noga i maana.

11 Manga na Figona Apuna iana o God ne ragaia afaraga Jisas aporo pania ka maefa, ne taotao afainigamu, hoi ngaia God nikao make pagai raragaigamu afaraga aporo pania ka maefa rainia ka ramwofa iga na Figona Apuna iana ne taotao afainigamu.

12 Hoi, na goaku igamu, igia kaa ke tonga mwarao ne ararigia nai tanua nga tangaa o God. Hoi ka mwarao na tanua kena woi igia ki siana kai arao isuria ka taa ne oqania na aerafa iga na apeka.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

13 Rao ke manga igamu kamu arao isuria ka taa ne oqania na aerafa iraroni na apemiu, ki igamu kena kamu maemae, maake manga namu arao isuria ka mwarao ne oqania ka Figona Apuna, kamu nanafui funui ka taufa aera iraroni na apemiu, ki igamu kena kamu tafitafi.

14 Ainuni ne fafagaotora mwa na Figona Apuna iana o God, ke ngaira gena ki karena o God.

15 Suria na Figona Apuna iana o God ne wategamu fato noga kena ke ma ni tanugamu kamu mamaagutainia na faifataninga, make tanugamu mwa kamu ogaoga mwa rai karena o God. Mi rainia nikao na ramwofa iana na Figona Apuna kena, igia ka ngerengere fura tangaa ko God kami wowoi “Mama! Emaku!”

16 A Figona Apuna iana o God ke mai fakufaku mereana afainia ka maurifaka rai tamasia ana fura, woi igia kaa ki karena o God.

17 Manga igia na qani tao mai rai karena o God fato noga kaa, nga igia ka nanafuni mwora wau nga ka arani mwarao koro ne manimanira tangaa na kare iana, mi igia ka tawoa mwora wau nga afainia ko Kraes ka taa o God ne manimania tangaa. Rao ki igia ka fafara afainia ko Kraes, ki igia nikao maka wategia afainia ka romana tafinga iana.

18 Inau kau girara menamenai wau, woi na fafaranifa iaka ina mataina kaa, ka mwarao purura mwa, marefa wau nga nai gira fagatakea ana afainia ka romana tafinga ne pagai worawora tangagia.

19 Arani mwarao na fagaworai ka oga mwa ka nananaua rao ka mataina ngaia o God ne fafagaqao rainia ko otai ngai ge i karena gaa.

20 Suria na arani mwarao na fagaworai gaa ka faimwataka rai, marefa isuria woi ingaira mereata kai oqania ni manga ngai kena, maki suria mwa ni ngatakena o God ne oqania, make oqania

21 woi iga na tangiana ne etagai ka arani mwarao ne fagawora igi ka pagai taotao menamenai aporo panigi ka arani mwarao ne fafagaerisi igi, maka mai tawoa ka ogafa ne taragani wau nga rai karena o God.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

22 Igia ka girara woi ne raorao ke mai taua na mataina kaa, ka arani mwarao na fagaworai gaa, ka awarawara rafa wau isuria na fafara tefa wau, manga na fefene ne riki na gairina ia.

23 Maake marefa ki ngaira mwa na mwarao na fagaworai gena kai gegege gaa. Igia nikao na ani na nafunia na Figona Apuna manga na anegana mafatanga iana o God igi maka gegege iraroni na mangataka mereaka, maka nananaua rao ko God rai taugia ana rai karena make fafagataraganisi fato wau nga ka apeka.

24 Suria nga iga na tako nganganiaga ana ki igia na nafunia na tafinga kena, maki manga nai rea fato noga ka taa na tako nganganiaga rao tangaa kena ke marefa ki ngaia mwora nga na tako nganganiaga ana ngai kena, suria otai igia ki tako nganganiaga rao tangaa na mwarao nai rea fato noga?

25 Maki manga woi nai tako nganganiaga rao tangaa ka taa ne ma nai rea, ki igia ka oga marape mwa ka nananaua rao.

26 Iga na tara nikao manga ngai kena ka Figona Apuna ke mai tatamanigia, isuria ka mwarumwarusiga ana iaka. Igia ke ma nai girara ngatakena nai fafagarafe, hoi nga na Figona Apuna kena mereana ke mimia tamasi ko God tangagia ka woita ne ma nai girara tamasia ana mereaka.

27 Mo God ne girara fato na arani mwarao irarona mangataka gana, ke girara rao ka takotakofa iana na Figona Apuna kena, suria na Figona Apuna kena ke fafagarafe tangara ka arani inuni na apuna tangaa o God, takena nga ne oqania.

28 Igia ka girara woi iga na arani agua ne taugia, o God ke tatagara tangaa ka korofa iata na inuni na kokomania ko God. Ngaira gena ka inuni ne usuira o God suria na katofa iana.

29 God ke qani girara fato noga ka ani ne usuusuira, ke nakara ka mai tao manga i Karena ia. Ki Karena kena ki mai taotao rai kare inago tangara na arani kare.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

30 Hoi ki ngaira na inuni o God ne nakara rao getera inago ira, ki ngaia ke atera, mina inuni ne atera gena ki ngaia ke fafagaotora i maana, mi ngaia ke tongania afainira ka romana tafinga.

31 Iga na ono tarafua ana na arani mwarao gaa, ka taa kai gira woisia ana?I manga o God ki tangagia, ko otai ke tatanui na agua rainigia?

32 O God ke ma ni ruia aporo panigia ki karena mereana, maake mafata rainia mai mwa tangagia. Hoi ki ngaia ne tanua na agua kaa ke fea, ma ni gira mafata rainia ana purua mai nikao tangagia ka arani mwarao?

33 Otai ke totogirira na kare iana o God ne qani atera gena? Ngaia o God mereana make tamasia woi ngaira gena ka oto fato noga i maana.

34 Ke tana inuni ke gira togirira ana woi ingaira ka aera? Marefa wau nga! O Kraes Jisas ne mae make tafi aporo ia ke oga irawona rimana iotona o God ke fafagarafe rao tangaa o God tangagia.

35 Otai ke gira tawogia ana rao pania na faikomanifa iana o Kraes? E fea, aogafa iga na fafaranifa ke gira tanua ana, kee na ogafa ne qara, kee na tau fagaqao aerisigia ana, kee na magaua, kee na ogafa marefa iga na nafuninga, kee na perenga, kee na maefa?

36 A Segesegefa Apuna ke qani woisia manga kaa ia, “Suria no nafunigami, Arani tangiana kaa ka inuni gaa na oqani nafuigami funuigami ana mwa. A takoisigami mwa manga na sip na nanafuia ia.”

37 Mi igia ki siana kai osiosi kai kasikasi wau isuria ka agua manga ngai gena, rainia ko Kraes ne komanigia tefa ke tatamanigia ka uraura tefari ka agua manga ngai ge.

38 Inau kau girara menamenai wau, woi ne marefa wau nga ka mwarao ni gira tawogia fura rao ana pania na faikomanifa iana o God. Marefa wau ka mwarao manga na tafinga ia, kee na maefa, marefa ka mwarao manga na enjel ira, kee na ataro, mi tana ramwofa rao nikao, marefa wau ka mwarao woi ni taotao ina mataina kaa, kee na mataina ne mamaunga rao kana,

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

39 marefa ka ramwofa woi manga i afaafa noga kana, kee na finua rugufanana i ano kaa, marefa menamenai wau nga woi na fitangita na mwarao na fagaworai gaa na mwataku rai tawogia ana fura rao pania na faikomanifa iana o God ne wategia iga o Kraes Jisas na Arafa iaka.

Rom 9

1 Inau kaa kau wowoi mwora, ko Kraes ke nafuniau, make marefa qai qaqaqangau. A Figona Apuna ne arafa iga na takofa iaku kaa make rea mai afainiau woi na mwarao nau tatamasia kaa ke mwora.

2 Inau kau faitakoi wau, mina takofa iaku tangai ka Jiu ke rafa wau

3 Ngaira gena ka goaku mereaku. Au fagafunu mwa woi, tangaa na korofa iata ki inau mereaku qai tawoau fura rao pania ko Kraes mi inau mereaku nikao maki qai tao rai maerongana o God.

4 A kare iana o God ngai gena, e taura rai karena, make fagaqao rainia tangara ka romana tafinga, e faitamasi faku afainira make watera ka lo, ngaira mereata ka girara ka wogasifa mwora maka taura ka arani suru iana o God.

5 Ngaira gena ka wora mai panira ki iurata inago ne tonga na atata ira, mo Kraes ne mai wora iga na ape ni inuni ia. Naka ko God ne arafa tangai na arani mwarao kai fagaakausia tarai. Amen.

6 Inau kaa ke marefa qai wowoi ngai ke woi o God ke marefa ni fagamworaia ka suru iana, suria marefa ki ngaira fato nga na inuni i Israel gena ka kare iana o God.

7 Marefa ki ngaira fato nga nikao na aorisina o Ebraham gena ka kare iana o God. O God ke woi tangaa ko Ebraham, “Nga iga o Aesak ke totonga aorisimu manga nau qani suru tangago ia.”

8 Nga na rarona agua kaa ke manga kaa, e marefa ki ngaira fato nga na kare na wora mai manga arani kere kare ira ki karena o God, ngaira mwa na arani kere kare na wora mai isuria mwa na suru iana o Ebraham ki karena mwora o God.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

9 Mi iga na suru iana o God ia ke woi manga kaa, “Iga na mataina nau naka wau kaa kau aporo mai mika Sera ke apapara ka kere kare mwane.”

10 Hoi ke ma ni fato mwa kaa, suria na kere kare mwane ne erua ne apararaurua ka Rebeka kena ke emataurua, ka mwane mwa ne etagai, iuraka o Aesak ia.

11 Mataina ne mamaungaraurua naru worawora, ke naru tatanui na taa ne aera ke ne koro mo God ke qani fagarongoa ka Rebeka woi i karena na mwane ne worawora inago kena ke mai fafagaarafa ka mwane ne wora imuri ia. O God ke tanua ka mwarao kaa rai fagaqao ana woi ingaia ke arao suri ka katofa iana, marefa woi suria ka taa woi naru tanui o warua gena.

13 Takosia rao ka woita iana na Arafa iga na Segesegefa Apuna ne woi ia, “Nga o Jekob kau oqania, mo Iso kau ngaroitainia.”

14 Hoi ka taa ka wowoisia igia, e fea, a taa ne tanua o God kena ke ma ni oto? Marefa wau ni manga ngai kena!

15 Suria ngaia ke woi tangaa ko Mosis manga kaa, “Inau kau tatakoi mwa ko otai nau oqani takoia ana. Makau tatamania mwa ko otai nau oqani tamania ana.”

16 Arani mwarao gaa ke tatagarafi mwa isuria ka faitakoifa iana o God, marefa woi suria ka taa woi na inuni nai oqani ke ne tatanui.

17 Iga na Segesegefa Apuna ia, ka Arafa ke woi tangaa ko Fero, “Au nakago ko tao rai Arafa ni finua i Ijip rai fagarego ana rainia ka ramwofa iaku, ka arani inuni ina ano kaa ki fafagaakausia ka ataku.”

18 Hoi ka arani mwarao gaa ke tatagarafi i suria mwa ka taa o God ne takosia rai tanua ana. E tatakoira ko otai ne oqani takoira ana, make tanura ki tana inuni ke marefa nai rongorongo.

19 Tana fitangimiu wari ki woi tangau mai manga kaa, “Rao ke mwora manga ngai ke make tanu fea ko God ke rorogoia woi na inuni ka aera? Marefa wau nga ko otai ni gira togiria ana o God.”

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

20 Mako otai ki igo na goaku ko araramia aporo o God? A koki na tagarafia rainia na mwako ia ke asa mwa ni fagatea ko wani ne tagarafia kena, “Nga ne fea ko tagarafiau manga kaa?”

21 Nga mwa o wani ne tagarafia na koki gena ke oto tangaa rai tagarafia ana pania ka mwako kena rainia ka koki ne erua, etagai kena ki tangaa mwa ka tana mataina mwa, tanani tangai iga ka arani tangiana.

22 Agua rainia nikao manga ngai kena make mwora iga ka taa ne tanua o God, e oqani fagaqao ana rainia ka mangariaga iana make oqani fagagirara ana rainia ka ramwofa iana, e maramarapeaga mwa rai tangara ka inuni na tatanui na agua ni mangariaga tangaa gena mina ani ne araria ne kakamarira fato wau nga.

23 Make oqania nikao ni fagaqao rainia fato nga ka arani ramwofa iana tangagia, igia na ani ne takoigia make fagananaua tangagia na romana tafinga rai tawoa ana ia.

24 Nga igia ko God ke ono sikifigia panira ka inuni na onira rai Jiu, kee na inuni marefa na Jiu.

25 Manga ne tamasia iga na Segesegefa iana o Hosea ia, “Ainuni marefa qai nafunira inago ira, inau kau onira rai kare iaku. Ainuni marefa qai komanira inago ira, inau kau onira rai ainuni nau kokomanira.

26 Mi iga na agua na woi tangara iga, ‘Igamu kena marefa ka kare iaku.’ E kena ka onira rai karena o God tafi tarai.”

27 O Aesaea nikao make tamasia ka agua rainia na inuni i Israel ke woi, “I manga woi nai inuni gena kai rako tefa wau manga na guna aone i rawona asi igi, mi tana fitangita mwa ka rorogoia ka tafinga.

28 Suria ne ma ni qorafu rafaera wau mo God ke fafagagetara ka arani inuni.”

29 Manga o Aesaea ne qani woisi inago ia, “Manga woi siana ka Arafa na faufugana ramwofa ni fagatafira ki tana waro ni inuni iaka kaa, kai fato wau nga manga na inuni i Sodom mi Komora ira.”

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

30 Hoi igia ka woi manga kaa, woi na inuni marefa na Jiu ne ma nai rapasia rai nakara otooto ana afainia ko God, ka nakara ka oto afainia iga ka raronimworanifa iata.

31 Mi ngaira na Jiu na garia na Lo ni nakara otooto ana afainia ko God ke marefa nai rogoia.

32 Nga ne fea ke marefa nai rogoia na Lo ni nakara otooto ana? Suria ngaira ke ma nai fagauguria ko God, maaka fagauguria mwa ka mwarao na tanui. Hoi ngaira ka tapasu iga ka fau ni tapasu ana

33 ne woisia na Segesegefa Apuna ia, “Mu rea, Inau kau naka i Jerusalem ka fau ne tanura na inuni ka tatapasu. A fau ne tanura ka apuri. Mo otai mwa ne raronimwora rainia ke asa mwa ni maaki.”

Rom 10

1 A goaku igamu, inau kaa kau fagafunu wau woi na goaku mereaku na Jiu kai rorogoia ka tafinga mi iga nikao na fagarafenga iaku tangaa o God, makau oqania ni manga ngai kena.

2 Ainuni gena kau girarara menamenai wau na mafata rainira mereata wau nga tangaa ko God, maaka mafata rainira ana kena ke marefa iga ka mworana giraranifa rainia.

3 E ma nai girara ka tara ni nakara otooto ana na inuni afainia ko God, maaka katofi tanui ana mwa ka tara iata mereata, hoi ngaira ka ngaroitainia ko God ni fafagaotoa tangara kai mai kokoa otooto i maana.

4 Ngaia o Kraes mereana ke fafagafatongia na tara iga na Lo kena, ka arani inuni na tangamworani ke nanakara ka mai otooto i maana o God.

5 O Mosis ke tamasia ki ngatakena na Lo ne nanakara na inuni ka otooto i maana o God ke manga kaa, “Otai mwa ne tautau woita rainia na faifataninga iga na Lo ke tafitafi.”

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

6 Hoi minga na taa ne tamasia na inuni na nafunia na fagauguringa ne oto i maana o God ke marefa nai gira fagate ana, “Otai ke akau i Heven rai toraia ana wato mai o Kraes?”

7 Make marefa nai gira fagate ana, “Otai ke gira wato ana ina finua iata na inuni na mae rai fagatafia ana o Kraes aporo?”

8 Hoi nga na taa ne tamasia kena ke e kaa, “A tamasinga iana o God ke fagarangigo wau, nga ki na wirifaramu mi rarona mangatamu.” Hoi ngaia ngai ke ka tamasinga iga na tangamworanifa mi tatarofainia kaa.

9 Rao ko rangaria fura woi o Jisas ka Arafa mako raronimwora woi o God ke ragaia afaraga aporo pania ka maefa, igo ko rorogoia ka tafinga.

10 Mu raronimwora i mangatamiu, hoi o God ke fafagaotogamu i maana, maka mu tatamasia fura i faramiu, ngaia ke fafagatafigamu.

11 A Segesegefa Apuna ke woi manga kaa, “Otai wau mwa ne raronimwora rainia ke asa ni maaki.”

12 E marefa wau nga ko otai ni qao getea manga ngaia ka Jiu kee na inuni marefa na Jiu suria o God ka Arafa mwa ne etagai, mi ngaia nikao kena ka Arafa iata fato na arani inuni, make ono korofira tefa wau ka arani inuni na onia.

13 Manga na Segesegefa Apuna ne woi ia, “Arani inuni na onioni tangaa na Arafa rai tamanira ana, ke fafagatafira.”

14 Make tautanu fea ka onia rai tamanira ana manga ngaira ke ma nai raronimwora? Make tautanu fea ka raronimwora manga ne ma nai rongoa na tamasinga rainia? Make tautanu fea ka rongoa na tamasinga rainia manga ne ma nai tarofainia tangara?

15 Make tautanu fea ka tamasinga kena ka tatarofainia manga na inuni ni tarofainia ana ke ma nai kasira kai rao? Manga na Segesegefa Apuna ne woi ia, “E qao koro wau ka raofa iata mai na inuni na toraia mai na tarofa koro.”

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

16 Hoi, make marefa ki ngaira fato nga gena kai tawoa na tarofa koro kena, o Aesaea mereana ke woi, “Arafa, otai ke raronimwora rainia na tamasinga iaka?”

17 Hoi ka tangamworanifa ke arao mai pania ka tamasinga kena na rongorongo fato noga, mina tamasinga kena ke arao mai iga ka tarofainia ana o Kraes.

18 Mi inau kau fafagate, “Efea, ne mwora woi ngaira ke ma nai rongoa ka tamasinga kena?” Ngaira ka rongoa fato noga, manga ne woisia na Segesegefa Apuna ia, “A tamasinga iata ka tarofainia fato noga tangara ka arani inuni ina ano kaa. Tamasinga iata ke taua fato noga ka arani finua ina ano kaa.”

19 Mi inau kau fafagate nikao, e fea, ainuni i Israel gena ke ma nai ono girara ka tamasinga kena? O Mosis mereana ke aramia ka fagatenga kaa mataina ne segea wato na woita iana na Arafa ne woi ia, “Inau kau tanura ka inuni i Israel ka fafaikekesi rainira ka inuni marefa wau nai rongorongora na atata, Inau kau tanura ka mangariaga rainira ka inuni marefa wau nai girara na taa.”

20 O Aesaea nikao make ma ni mamakuga ke tamasi wau rainia ka tamasinga iana o God manga kaa, “Ainuni marefa wau nai gariau ka rogoiau. Au fagaqao mereaku tangara ka ani ne marefa nai fafagate tangau.”

21 Mina agua rainira na inuni i Israel ke woi manga kaa, “Arani tangiana kau onira mai ka inuni ne ma ni rongorongo, maka togeaga.”

Rom 11

1 Hoi inau kau fagatea nikao, e fea, o God ke ngaroitainira ka kare iana mereana? Marefa wau! Nga inau mereaku kaa maka ai Israel, aorisina o Ebraham mina qaunga ni inuni iana o Benjamin.

2 O God ke marefa ni ngaroitainira ka kare iana ne qani atera mai inago wau noga kena. Igamu kamu girara fato noga ka tamatamasinga rainia ko Elaeja

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

iga na Segesegefa Apuna ne fagarafe tangaa o God rainia na inuni i Israel ne woi manga kaa ia,

3 “Arafa ngaira ka nafuira fato wau nga ka maurukari iamu maka taka rainigi ka raperape iamu. Nga inau etagai togo kau ogaoga maunga kaa, mi nga inau kaa ka katofi nafuiau ana nikao.”

4 O God ke aramia aporo manga kaa, “Inau kau nafunira maunga ka qera ni mwane ne epiu (7,000) ne ma nai wogasia o god Baal ma ni mwora kena.”

5 Nga ne manga ngai kena nikao kina mataina kaa. Tana inuni na ogaoga maungara ina mataina kaa ko God ke atera suria ka apena faikomanifa rafa iana.

6 Ngaia ne onoono sikifia na inuni ki iga mwa ka faikomanifa rafa iana, marefa isurira ka taa woi ngaira na tatanui, suria manga ni ono sikifira mwa rainigi ka tagaranifa koro iata, ka faikomanifa rafa iana kena ke ma ni mwora.

7 Hoi ke manga kaa, ngaira na inuni i Israel gena ke ma nai rogoia ka taa na garia kena. Ngaira gena ka togeaga wau mina tana inuni ne qani atera o God gena mwa ka rogoia.

8 Manga na Segesegefa Apuna ne tamasia, “O God ke tanura ke ma ni matafa ka takofa iata. E mai taua ina mataina kaa ke ma ni onoono ka maata make ma ni rongorongo ka karingata.”

9 O Deved make woi nikao, “Nakara kai roira iga ka tou rainigi ka ngaufa rafa iata! Ui qarua aporo rainigi ka tofenga iata.

10 Nakara ki guru ka maata ki siana kai onoono, nakara kai fafara wau nga iga ka arani ogafa iga na fafaranifa.”

11 Hoi inau kau fagate nikao, mataina ngaira na Jiu na tapasu ka apuri gena, e fea, ingaira ka aera tarai nga? Marefa wau! Suria na aerafa iata gena ka fagatafinga kena ke mai taura nikao ka inuni marefa na Jiu, rai tanura ana ka Jiu gena kai fafaikekesi rainira.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

12 Nga isuria na aerafa iata na Jiu gena ka apena korofa rafa ke rao mai tangaa ka arani inuni ina ano kaa. Aerafa iata na Jiu gena ke toraia mai ka apena korofa rafa tangaa ka arani inuni marefa na Jiu, ka watowato rao mi tani ka akau mai. Hoi aporo ana mai iata na Jiu gena tangaa o God ka apena korofa rafa iga ke tefatefa wau nga tangaa ka arani inuni.

13 Mataina kaa kau tamasi tangagamu kigamu na inuni marefa na Jiu. Inau kau fagaakaufia wau ka tagarafa iaku, e kaa inau nau aposol rai tagara ana tangagamu igamu na inuni marefa na Jiu kena.

14 Qao manga nau tanura ka goaku mereaku gena ka fafaikekesi ngaira, mwarao maki tana fitangita kai mai rogoia ka tafinga.

15 Suria na mataina o God ne ngaroi tamanira ana na Jiu gena ke mai tanura rai goana ki tana inuni rao nikao ina ano kaa. Hoi ke manga ifai iga ka mataina na Jiu gena na aporo mai tangaa o God? A tautanu manga na inuni na mae maka tafi aporo ira.

16 Manga na matopigana nikao na purete kena ka mafata rainia tangaa ko God, maki ngaia fagaenani na purete kena make nafunia nikao, hoi ke manga na wagana apenagai kena ke apuna ngaia fato na apena kena make apuna nikao.

17 Tana arani na apenagai na fauatana rainia na olif kena ka qarogia rao mina arani na wasi na olif kena ka mai ratoa rao iga ka agua na qarogia rao pania kena. Igamu na inuni marefa na Jiu gena kamu manga na arani na wasi na olif kena, hoi kina mataina kaa kamu mai tawora ka mwarao ne koro wau nga ne araria ne arao mai tangara na Jiu gena.

18 Hoi igamu ki siana kamu onoono qau wato rainira ka arani na apenagai na qarogi rao gena, suria igamu kena ke marefa mu mamafata rainia ka tafinga tangaa ka wagana na olif kena, nga na wagana na olif kena ke mamafata rainia na tafinga tangagamu kena.

19 Ua igamu wari kamu pagai tako kamu wowoi, “Arani igi ka qarogia rao noga ngai gi. Mi igami ka ratogami qanu i nanata ira.”

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

20 Aa, e mwora. Ingaira gana ka qarogi rao ngai gana suria ingaira gana ke marefa nai nafunia ka tangamworanifa. Igamu kamu rato rao i nanana na apenagai na olif kena suria na tangamworanifa iamiu. Hoi e araria mu maagutainia mwa, siana rai qaqaeaga ana.

21 I manga o God ki qarogi rao ka arani na olif ia, igamu ke marefa ni tanua ka agua manga ngai kena nikao tangagamu ki nanakagamu wau naa?

22 Hoi, kamu rea ki ngatakena na korofa iana o God mina raramwofaga iana. I ngaia o God ke raramwofaga tangara ka ani na inuni na totora getera, mi igamu ke korokoro tangagamu ki ngaia, e manga namu fafagauguria mwa tatarau ka korofa iana, ki ngaia nikao minga ke korokoro mwa tatarau tangagamu. Make rao ke marefa kigamu nikao minga ka qaqarogamu ka kasigamu rao nikao.

23 Ua e manga na Jiu ira ki faganega aporo rai nafunia ana ka tangamworanifa, nga na mai taotao aporo nikao rai arani na apena olif ia ngaia. Ingaia o God ke nafunia ka ramwofa rai nakara ana aporo.

24 Igamu na inuni ne marefa na Jiu kamu manga na arana na wasi na olif ia na qarogia rao pania na apena ka ratoa aporo iga na apena olif mwora ia. Ingaira na Jiu ke mangara na olif mwora ira, ingaia o God ke mwataku mwa tangaa rai ratora ana aporo ka arani na qaro panigi na apeni igi ke ratorato aporo nikao.

25 A goaku igamu, inau ke marefa qai oqanigamu ki igamu na inuni ne marefa na Jiu namu qaqaqaeaga rainigamu mereamiu. Hoi kau tatamasia wau tangagamu ka agua ne tao punufi maunga ne wora noga tangara na inuni Israel ira. Tana inuni gena ka togeaga wau nga maka oga manga gana raorao make taua mai ka mataina namu qauqanu fato mai kigamu na inuni ne marefa na Jiu.

26 Nga na mataina ngai ke ko God ke fafagatafira fato ka arani inuni Israel, manga na Segesegefa Apuna ne woisia ia, “A Fagatafi ke pagai arao mai pania ki Sion tangai mai fagataraganisira ana ka arani aorisina Jekob panigi ka arani agua aera na tanui.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

27 Ina mataina inau nau tawora panira iga na aerafa iata, inau kau pagai tanua ka fagatapusinga kaa afainira.”

28 Ingaira na Jiu gena na tofea na tarofa koro gena, nga na tao noga manga na maerongana o God ira ngai gena. Hoi ka agua ngai ke ka inuni marefa na Jiu ira make tamanira. Mingaia o God ne usuira na Jiu gaa, ingaira gena nikao maka tamana o God, suria ne qani suru tangara o wauwata ira.

29 O God ke marefa ni tawora aporo ka korofa ne mafata rai noga igi make ma ni qono rainira ka inuni ne usuira ira.

30 Inago ia ki nga igamu na inuni ne marefa na Jiu kamu ngaroitainia ko God ia. Hoi kina mataina kaa, mina inuni Israel ira ka kafu ngaroitainia nikao ko God, ingaia ngai ke o God ne takoigamu wau ke.

31 Hoi faitakoifa na fagaqao rainia tangagamu ia ki ngaira nikao maka pagai fafaitakoi.

32 God ke nakara wau ka arani inuni ka tofe mwa, ki mwarao maki pagai tatakoira fato wau nga.

33 Otai ka inuni ne gira fagaarari ana na rurugua iana o God mina giraranifa iana mina takotakofa iana? Otai ke gira tako matafa ana rainigi na katofa iana kee ne fafakani na taufa iana?

34 “Efea tana inuni wari ke girara ka mangatana na Arafa ke fafagaotoa wari?

35 Efea tana inuni wari ka mafata rainigi ka tana mwarao tangaa na Arafa ki pagai orisi aporo wari?”

36 Arani mwarao ke arao mai pania ko God, make tagarafi ka arani mwarao rainia ki ngaia mereana, mina arani mwarao igi ki pagai aporo tangaa ki ngaia. Igia kai fagaakausia ka Arafa tarai tarai! Amen.

Rom 12

1 A goaku koro igamu, o God ke koro wau nga. Ki inau kau nongigamu ki igamu woi namu mamafata rainigi ka apemiu tangaa ko God manga na suu

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

wogasifa ne mauri ia, i tataragani wau nga maki mamarumusia. Nga na tara menamenai tangai tagara ana tangaa o God ngai ke.

2 Siana kamu mangara na inuni iga na ano kaa ira, maaka mu nanaka wau tangaa ko God ke orisigamu rai orisi ana faoru ka takofa iamiu. Imuri mai mi igamu kamu pagai gigirara ka faioqanifa iana o God, woi ne koro make oto wau, make wawagewage wau rainigi.

3 Inau kau ono girara ki ngatakena na korofa iana o God tangau, hoi inau kau wowoi tangagamu wau, siana kamu takotako rai kasikasigamu akau ana. Mui tatanui ka takofa iamiu ki araria mwa ka tangamworanifa iamiu ne mafata rai tangagamu o God igi.

4 Igia kaa ke rako wau ka arani kere agua iga na ape mwa ne etagai, ani iana noga na kere agua ni tatagarafia na ani ana mereana.

5 Ngatakena igia fato ka ngai ke. Igia kaa, ka rako wau, igia kaa ka apanana nikao iga na apena o Kraes na faku faitangai mai.

6 Igia kaa ka nafuni mafatanifa faitigi ne mafata rai tangagia o God na tatagara rainigi. E rao ke manga o God ke mafata rainia tangaa ki tana inuni ka woita iana qai tatamasi, ngaira kai tanua nga suria ka tangamworanifa na nafunia ira.

7 E rao ke manga igia ka gira tagara ana tangara ki tana inuni, ai tatagara nga, kee manga na fafagausuri makai tanua nga.

8 E rao ke manga igia ka gira tamasi rai fagagatanira ana ka inuni, igia kai tamasi fagagatanira nga, kee ne rao ke manga igia ka gira mafata ana, ai mamafata wau nga. E rao ke manga igia ka inuni ni qainago ana, ai tanua nga kai mamanirania. Kee ne rao ke manga igia ka korokoro tangagia fairifui, igia kai tanua nga iga ka wagefa.

9 Igamu kamu fafaioqani mwora nga tangagamu faitangai, mui ngangaroitainia ka arani mwarao ne aera maka mu tautau nganganiaga nga iga ka arani taufa ne korokoro.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

10 Igamu kamu oqaoqanigamu faitangai mangara o wafari goani ira, maka mu takotako fagafigaigamu fairifui nga.

11 Siana nga maka mui maemaega, mui mamarumu nga kamui tatagara tangaa ka Arafa.

12 Mui nanaka ka tako fagaetagai ana iamiu ki tanugamu kamui wawagewage. A mataina ne arao mai tangagamu na arani agua tangai fagaerisigamu ana maka mui marape mwa, maki siana kamu fatofato rai fagarafe ana.

13 Mu wowoto rainigi nga ka mwarao namu nafuni gena afainira ka kare iana o God, ina mataina ne marefasira iga, maka mui kanakanasira ka inuni na arao mai i ruma iamiu.

14 Igamu kamui nongia ko God ki korokoro tangara ka inuni na tanugamu aerisigamu. Mui nongia ki korokoro tangara mwa, siana ki fagaerisira.

15 A mataina na fitangimiu na wawagewage, mi igamu nikao kamu wawagewage afainira. Hoi ka mataina na fafaitakoi mi igamu nikao kamu fafaitakoi.

16 Mui kokoa menamenai faku. Siana kamu qaqaeaga minga kamu mamarumu mwa kamu tatagarafi ka tagaranifa wau mwa. Siana kamu qaqaqaeaga kamu wowoi namu girara wau.

17 Siana kamui orisi aporo tangara ka inuni na tatanui na agua aera tangagamu, maka mui ofofongia mwa ka mwarao ne oto i maata na arani inuni,

18 maka mui mamanirania kamui kokoa iga ka marapefa afainira ka arani inuni.

19 A goaku koro igamu, siana rai takosia ana ka agua igi. Mui nakai wau tangaa ko God ki orisi aporo tangara ka inuni ira. Irarona na Segesegefa Apuna ke woi iga na Arafa ia, “Nga inau kau orisi aporo na agua igi makau riri aporo tangara.”

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

20 A Segesegefa Apuna ke woi nikao ia, “E rao ke manga na maerongamiu ira ka magau, mui watera ka ngaufa kai ngaua. Kee ne rao ke mamata ka roita, mui watera kai tono. Rainia mu tanua ka agua manga kena tangara, ki ngaira gena ka pagai mamaaki wau ngaia.”

21 Siana kamu tanua na aerafa ki rarafasigamu, maka mu naka mwa ka korofa ki tetefaria ka aerafa ia.

Rom 13

1 Arani inuni kai tautau woita iata ka mwane rafa iana kafamanu na onoonosurira ira. Ingaia mwa o God ke gira mafata rainia ana na ramwofa tangaa ka mwane rafa gaa make ono sikifira rai mwane rafa ni onosuri ana.

2 Ainuni na tofea na kafamanu ka tofea nikao ko God ne tagarafia ia nikao, ki ngaira gena ka pagai fafagaetangira.

3 Ingaira na mwane rafa ira ka fafagamaagusira ka inuni na tatanui na agua ne aera igi, marefa mwa ka inuni na kokoa menemenai ira. Igia kaa, ke marefa ni araria nai mamaagutainia ka kafamanu, ingaira gana ka wawagewage wau rainigamu manga mu tatanui na mwarao ne otooto.

4 Ingaira fato gana ka mwane ni tagaranifa iana o God, ki ngaira gana ka tatanui ka tagaranifa iata rai tamanigamu ana mwa. E rao ke manga namu tanua na mwarao ne marefa ni koro, igamu ke araria namu mamaagu rainia, suria na mwane rafa ira ka nafuni ka otofana rai fagaetangigamu ana rainia ka agua kena. Ingaira gana ka mwane ni tagaranifa iana o God na mai fafagaqao rainia ngatakena na mangariaganifa iana o God tangara na inuni na aoraoraga na fafagaetangaira.

5 Igamu kamu tau woita iata na mwane rafa suria igamu kena kamu maagutainia ka fagaetangifa, maka mu tautau woita suria ne araria nga namu tanua ka agua ne otooto.

6 Igamu nikao make araria namu worira nga ka takesi iamiu. A mwane rafa iana kafamanu gana ka mwane ni tagaranifa iana o God, ki nga na tagaranifa iata ngai ge rai onosuri ana ka agua manga ngai ge.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

7 Mu takotako fagafigaira maka mu tautau woita iata maka mu worira ka arani takisi mina fii ne araria namu worira.

8 Mui naka mwa ka faioqanifa ki manga mwa nga na kaoni iamiu mwa ne etagai togo ia! E rao ki manga mu fafaioqani faitangai, nga mu rao suri wau na mwarao ne woisi na Lo igi ngaia.

9 Iga na Lo ia ke rako wau ka agua ne woisi igi, tana ani ke woi manga kaa ia, “Mui mworamwora iga ka auragifa. Siana kamu nanafuia funuia ka inuni. Siana kamu fafanago. Siana rai wanasi ana ka nafuninga iata na tana fitangimiu.” Maka arani faifataninga gaa fai nikao ki tana ani ke qanu fato iga ka Lo ne woi ia, “Mui fafaioqani faitangai tangagamu manga igo mereamu no oqaoqanigo wau ia.”

10 Ainuni ne fafaioqani kaa, ke marefa ni pagai fafagaerisira aporo ka tana inuni ia. Hoi nga na faioqanifa tangara tana inuni ka tara rai rao suria ana Lo iana o God.

11 Igamu kamu girara fato noga ka mataina na ogaoga iga kaa, ke araria nga na ogaoga menemenai ngaia. Mu rite, suria na mataina tangai fagatafigia ana ke fagarangi wau mai noga tefaria rao ka mataina na kafu faganega rao mwa rai tangamworani ana rainia na Arafa ia.

12 A qongiana kaa ke fatofato rao noga kaa mina tangiana ke suguia mwa ni rao mai kaa. Igia kaa kai fato rao nga rai koa ana mangara na inuni iga na rotorotoaganifa ira, kai nanau kai kokoa iga ka mawetana.

13 Hoi mui kokoa menamenai mangara na inuni na kokoa iga na tangiana ira. Siana rai rao ana tangai ka farunga marefa ni koro, kee nai tono kai qekaqeka, siana kamu nafuni mangata aera kee na tanui na agua ni oraoraga ana, siana kai fafaitewotewo, kee nai fafairafai.

14 Mui naka ka Arafa o Jisas Kraes ki fagarangi wau tangagamu manga na gafu namu gafugafu rai gena, make marefa mu arao suri ka takofa ne takosi na apemiu mereamiu mwa gena.

Rom 14

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

1 Mui wagewagesira ka arani inuni na arao isuria na Arafa. Ani na mwarumwarusiga iga na tangamworanifa maka mu wagewagesira nikao. Siana rai tangatangaerata ana, woi ingaira gena ke marefa nai tangamworani faku afainigamu.

2 A tana inuni ka takosia ne koro mwa na ngaura ka arani mwarao ni ngaufa mina inuni ne mwarumwarusiga na tangamworanifa ka ngaroi rai ngaua ana ka fisigona.

3 Igamu ki siana rai tangatangaerata ana ki tana inuni woi ngaira gena ka ngaungau kee na ngaroitainia mwa. Imurini na arani mwarao gaa ko God ke wagewagesira fato nga.

4 Mu katofia woi otai kigamu kamu tangatangaerata na kare iata na tana inuni gaa? Ingaia mwa na mwane rafa iata ira ke gira woisi ana na agua na tanua gena ne otooto, mina Arafa ia ke pagai tatamanira nga woi i ngaira gena ka tatanui ka agua ne oto.

5 Tana guata na inuni na kare iana na Arafa ira ka takosia woi na tangiana ne etagai ia ke tefa wau panigi ka tana tangiani igi rao, mina tana inuni ka takosi ka arani tangiani gaa ke faiaworagi mwa. Nga igamu mereamiu ke araria namu tatakosia i mangatamiu.

6 Ainuni wau mwa na takosia na tangiana ne etagai ne tefa wau panigi na tana tangianigi rao gena ka tanua rai tako fagafigaia ana rainia ka Arafa ira, mina inuni wau mwa na ngaroi rai ngaura ana ka fisigona ira ka tamasi korokoro tangaa ko God, tautanu manga nikao ngaira na inuni na ngaura na arani mwarao ni ngaufa igi.

7 Igia kaa ke marefa ka inuni ni tafitafi tangaa ingaia mereana, marefa nikao ka inuni ni maemae tangaa mereana.

8 Ke rao ke manga na tafitafi nga na Arafa ka tafitafi tangaa ia, kee ne rao ke manga na maemae nga na Arafa ka maemae tangaa ia. Ke rao ke manga na tafitafi kee na maemae mina Arafa ke nafunigia maunga.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

9 Agua kaa ke tanu manga kaa suria o Jisas ke mae make afaraga aporo ne tafi. Hoi ingaia ke tao rai Arafa tangara na inuni na mae fato noga mina Arafa tangara na inuni na tafitafi maungara.

10 Nga mu fea kamu tangatangaerata na tana inuni na arao suria na Arafa gaa? Nga mu fea kamu onoono qau wato mwa rainira gena? Igia fato kaa ko God ke pagai fafagagetagia fato iga ka tangiana ne pagai arao mai.

11 Irarona na Segesegefa Apuna ia ke woi iga o God ia, “Inau kaa, ka God nau tafitafi, arani inuni ka pagai mai qoqogurai uwa wato maka fafagaakausia ka ataku!”

12 Igia fato kaa, ka ania noga na inuni ni wowoisi mereana tangaa o God na arani mwarao na tanui.

13 Igia kaa kai fato nga rai oga ka tangatangaerata ana ki tana inuni gaa. Make marefa ni araria nai fafagaerisi ka tangamworanifa iata tana inuni.

14 Arafa o Jisas ke fagaqao noga tangau kau girara woi o God ke tanui ka arani ngaufa ke koro na ngaura. Make rao ke manga igamu kamu tatakosia woi ne marefa ni araria nai ngaua, hoi nga igamu meremiu ngaia mu naka ke marefa ni araria mu ngaua ia.

15 E rao ke manga mu fafagaerisira ki tana inuni rainigi ka ngaufa namu ngaura gena, afaioqanifa ia ke marefa ni taotao afainigamu ngaia. Siana kamu tanua na ngaufa namu ngaua ke watowato i oqamiu kena ki tanugamu kamu fafagaerisira tana inuni ne mae tangara nikao o Kraes gena.

16 Siana kamu tanua tana inuni ka tamasi fagaerisira rainia na mwarao ne oto mwa kena.

17 Arafanga iana o God ke marefa woi nga nai koa mwa kai ngaungau makai koa mwa kai totono makai arao iga, maka tatanui ka mwarao ne oto, maka kokoa iga ka marapefa maka wawagewage mwora nga. Arani mwarao gaa ke rao mai panigi ka Figona Apuna.

18 Ainuni ne rao ke tatagara manga ngai ke tangaa o Kraes, ko God ke wawagewage rainia mina inuni ka takotako rafa wau rainia.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

19 Igia ke araria nai ofongia kai oga iga ka marapefa mina tangamworanifa iaka ke araria nai tamanigia faitangai rainigi ki nganganiaga.

20 Siana kamu tanua na ngaufa namu ngaura gena ki fafagaerisi na mwarao ne tagarafi o God. Arani ngaufa namu ngaura gena ke koro mwa namu ngaura, minga na mwarao mwa ne aera ke, ki siana rai toraira ana tana inuni kai tatanui ka aerafa rainia ka ngaufa namu ngaura gena.

21 Make marefa ni araria nai ngaura ka fisigoni na ngaufa make marefa ni araria nai totono waen manga ne totoraira tana inuni kai apuri iga ka aerafa. Make marefa nikao ni koro nai tatanui ka agua ne totoraira na inuni na arao isuria o Kraes ira kai apuri iga ka aerafa.

22 Ata mwa namu tangamworani rainigi na arani mwarao gaa igi ngaia mwa o God mi igamu kamuru gigirara maka mu mai marape sio, igamu kena kamu wagewage wau manga na mwarao namu tatanui gena ka tanugamu ke marefa namu takotako fagaerua.

23 Make rao ke manga igamu nikao maka mu takotako fagaerua rainigi ka ngaufa namu ngaura igi nikao, nga ne marefa ni oto isuria na tangamworanifa iamiu ngaia. Hoi igamu kamu girara noga woi na agua kena ke marefa ni oto, suria na taa ne marefa ni otooto isuria na tangamworanifa iamiu ia ki nga na aerafa noga ngaia.

Rom 15

1 E rao ki manga na tangamworanifa iaka ke nganganiaga, make araria na marape surira mwa ka kare iana na Arafa na arao suria ne mwarumwarusiga na tangamworanifa iata ira. E araria na taufa iaka ki tana inuni nikao makai wagewagesia, siana ki igia mwa mereaka.

2 Igia kaa ke araria na tatakosia ka taa ne koro tangara kai ofofongia kai tatamanira rainia kai wagewagesia.

3 Rainia ko Kraes nikao make marefa ni tanui ka agua ni wagewagesia mereana rainigi, make manga mwa na Segesegefa Apuna ne woi ia, “Ainuni na tamasi aerisigo ira ki inau nikao ngaira maka tamasi aerisiau ira.”

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

4 A Segesegefa Apuna na segea mai kaa tangai fagauisurigia ana mi tangai fagagatanigia ana kai nanafunia ka tako nganganiaganifa.

5 Ingaia o God etagai ana ke tanugia ka marape maka wawagewage. Inau kau fagarafe woi ingaia ki pagai tatamanigamu kamu kokoa iga ka marapefa tangagamu faitangai, manga igamu namu arao isuria o Kraes Jisas ia.

6 Imuri mai migamu na inuni fato kamu kasia akau ko God Emana na Arafa iaka o Jisas ia.

7 Mui takotako fagafigaia ko God kamui mamarumusigamu faitangai, manga ingaia o Kraes ne marumusigamu nikao igamu ia.

8 Au woi tangagamu wau, o Jisas ne rao mai ia ke tanu mwa manga na inuni ni tagaranifa iata na Jiu ira, tangai fagaqao ana tangara rainia ka agua ne qani naka sio o God tangara iurata ira. Kraes nikao make rao mai,

9 ki mwarao maki ngaira nikao na inuni marefa na Jiu ira makai kasia akau nga nikao ko God rainia ne koro wau tangara ira. Nga ne tanu mwa nikao manga na Segesegefa Apuna ne woi ia, “Inau kau pagai woiwoisigo tangara ka arani inuni, makau pagai kiukiu fagaakausia ka atamu.”

10 A Segesegefa Apuna ke woi nikao tangara na inuni marefa na Jiu ira, “Mui rao mai kamui wagewage afainira fato ka arani kare iana o God.”

11 A Segesegefa Apuna ia ke woi aporo nikao, “Arani inuni marefa na Jiu, mui fagaakausia ka Arafa. Igamu fato na arani inuni, kamu rao mai kamu mai wogasia.”

12 O Aesaea nikao ke woi ia, “A tana mwane ne etagai iga na waro ni inuni iga o Jesi ke pagai mai taotao rai mwane ni ono isuri ana tangara ka inuni marefa na Jiu. Mingaira nikao ka gira fagauguri ana woi ne tatamanira.”

13 O God ke gira tanu ana na tangamworanifa ia ka fafagauguria rainia. Inau kau fagarafe woi ni gira mafata rainia ana tangagamu ka wagefa mina marapefa mataina na tatangamworani rainia, mina ramwofa iana Figona Apuna ke fafagaramwori ka tangamworanifa iamiu kamu fafagauguria tatarau mwa ko God.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

14 A goaku igamu, inau kaa kau giraragamu wau woi igamu kena kamu koro wau maka mu nafuni ka arani giraranifa ne araria igamu namu fafagausuringainia tangagamu faitangai.

15 Inau kaa, ko God ke koro wau tangau! Ngaia ngai ke nau tatamasi wau tana agua gaa tangai fagatakosigamu ana rainigi.

16 O God ke usuiau tangai mwane ni tagaranifa iana o Kraes Jisas kau tatagarafira ka inuni marefa na Jiu makau tatarofainia ka woita iana o God manga na mwane ne raperape ia. Ki mwarao maka Figona Apuna ki fafagaapunarira ka inuni marefa na Jiu ira kai mai taotao rai wogasifa ne apuna make wagewagesia.

17 Iga na fakunga iaku afainia ko Kraes Jisas kaa, ki inau kau qaqaeaga wau rainia ka tagaranifa nau tanua tangaa o God kaa.

18 Nga mwa na mwarao nau tatamasi gaa ko Kraes ne fafagamwatakua tangau rai tamasi ana mina taniu ana rai tanura ana ka inuni marefa na Jiu kai tautau woita iana ko God.

19 Hoi makau tatamasia ko Kraes ngatakena ne tataniu na fagaqaonga iga na ramwofa iana na Figona Apuna. Au tamasia ka tarofa koro rainia ko Kraes kaa, faganega pania ki Jerusalem ke raorao make tau ki Iririkum.

20 Ua ki inau kau oqani tamasi ana wau tangara ka inuni ne ma nai rongoa noga o Kraes. Inau ke marefa qai oqani tagara ana iga ka agua na qani tagara fato noga iga.

21 E manga ngai ke, suria na Segesegefa Apuna ne woi ia, “Arani inuni ne ma nai qani tamasia tangara noga kai rongoa, ka pagai rerea, Mina inuni ne ma nai rongoa noga, ka pagai gigirara.”

22 Nga na tagarafa iaku gaa ke ura pusiau ke ma qai rao mai rai regamu ana kaa.

23 Hoi kina mataina kaa kau fagafatongi noga ka tagaranifa iaku iga na arani agua igi. Iga na arani farisi gaa ki inau kau oqani rao mai rai regamu ana.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

24 Ua ki inau kau oqani wau regamu ana ina mataina nau arao tangaa i Spen. Inau kau oqani wau oga sisitai ana, qai wagewage afainigamu. Hoi kau girara nga igamu kamu kasiau kau arao i Spen.

25 Ina mataina kaa kau arao noga tangaa ki Jerusalem ngai ke rai mafata rainia ana ka sirani iata na inuni na apuna tangaa o God i Masedonia mi Akaea na fakua tangara na inuni na apuna tangaa o God ne ma ni tonga nafuninga iata.

27 Ngaira mereata ka oqani tanua ana na agua kaa. Hoi ka woto rai ana na sirani iata afainia na Jiu gaa ke manga na orisi aporo mwa ka mwarao iata na Jiu, suria na Jiu ka qani woto rai ka mwarao koro iata ne rao mai pania ko God, tangara ka inuni marefa na Jiu.

28 Imurina nau mamafata rainia menamenai na sirani kaa, makau wau reregamu makau wau arao tangaa ki Spen.

29 Hoi kau girara, nau mataro wau i Rom, au mimigi rao wau ka arani korofa iana o Kraes.

30 A goaku igamu, iga na ramwofa iana na Arafa o Jisas Kraes mina faikomanifa ne rao mai pania na Figona Apuna, au nongigamu namu fafagarafe afainiau, maka mu fafagarafe tangau.

31 Mu fafagarafe tangaa ko God ki ura pusiau panira ka inuni ma nai tangamworani i Jiudia ki siana kai fafagaerisiau, maka mu fagarafe nikao woi na inuni na apuna tangaa o God i Jerusalem kai wawagewage rainia ka mwarao nau tanua kana.

32 Mu nongia ko God qai arao wau tangagamu qai wau wawagewage wau, mina mamaro ana afainigamu.

33 Au fagarafe tangaa ko God ni wategia ka marapefa, ki ogaoga afainigamu fato. Amen.

Rom 16

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

1 Inau kau oqani woisi ana wau tangagamu ka fefene na goaka ia ka Fibi, ingaia kena ke tatagarafira ka inuni ina siosi i Senseria.

2 Igamu na inuni na apuna tangaa o God, kamui kanakanasia menamenai ka fefene kaa, mi ngaia kena nikao ka kare iana o God. A taa wau mwa ne oqaoqania maka mu tatamania rainia, suria kani ngai ke make qani tatamanira na inuni na rako wau mi inau nikao.

3 Mui mamafata rainia ka tamasinga iga na wagefa iaku tangaa ka Prisila mo Akuila, suria ingairaurua mi inau kami tagai tatagara faku tangaa o Kraes Jisas ia.

4 Ngairaurua nikao makaru fani mae rai tamaniau ana. Inau kau wagewage wau rainiraurua, marefa ki inau mwa maka arani siosi iata na inuni marefa na Jiu ira maka wagewage wau nikao.

5 Tamasinga iga na wagefa tangara ka siosi na fakufaku iga na ruma iataurua ira. A romana tamaku nikao o Epaenetus ia maka tamasinga iga na wagefa tangaa, rainia ingaia kena ka mwane nga inago ne nafunia na tangamworanifa rainia ko Jisas Kraes ina provins i Esia.

6 Ka Meri nikao ne oga ke mwakomwoaga rainigamu ia maka mu mamafata rainia nikao tangaa kani kena na woita iga na wagefa tangaa.

7 A goaku iraurua nikao maka mu mamafata rainia nikao ka tamasinga iga na wagefa tangaraurua Andronikus mika Junias, ngairaurua nikao gena makau oga afainiau irarona na peresin ia. Arani aposol maka tako fagafigairaurua wau, mingairaurua gaa nikao karu tao rai raoisuri iana o Kraes inago mi inau kau kafu tao rai raoisuri iana imuri.

8 A tamasinga iga na wagefa iaku tangaa na goaku koro o Amplitus, ingaia make nafunia ka tangamworanifa iga o Kraes.

9 A tamasinga iga na wagefa tangaa ko Obanas, ingaia kena nikao maka tamaka na tagai tatagara faku tangaa o Kraes ia. Mina romana tamaku koro nikao o Stakis maka mu mamafata rainia nikao ka tamasinga iga na wagefa tangaa.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

10 A tamasinga iga na wagefa tangaa ko Apelis, ingaia kena make qani fagaqao noga woi ngaia make arao suria ko Kraes. Aristobiulas mi karena ira nikao maka mu mamafata rainia nikao ka tamasinga iga na wagefa tangara.

11 A tamasinga iga na wagefa tangaa ka goaku o Herodion, mi tangara nikao na goana mi karena o Nasisas na arao isuria o Kraes ira.

12 A tamasinga iga na wagefa tangaraurua ka Traefina mika Traefosa, ngairaurua na fefene ngai ge makaru mwakomwoaga wau rai tangara ana tangaa ka Arafa. Hoi mina romana tamaku ia nikao ka Pesis maka mu mamafata rainia nikao ka tamasinga iga na wagefa tangaa suria ingaia kena nikao make mwakomwoaga rafa wau kena tangaa na Arafa.

13 A tamasinga iga na wagefa tangaa ko Rufas. Ingaia kena ka romana mwane ne arao suria na Arafa nikao, tamasinga iga na wagefa maka mu mamafata rainia nikao tangaa ke enana suria na fefene ngai kena ke tanu wau manga enaku ia.

14 A tamasinga iga na wagefa tangaa ko Asinkritasi, mo Filegon, mo Hemes, mo Patrobas, mo Hemas mina ani na inuni na tangamworani rainia ko Kraes na ogaoga afainira gena.

15 A tamasinga iga na wagefa tangaa ko Filologus mika Julia mo Nereus mika goana na fefene, mo Olimpas mina arani inuni na apuna tangaa o God na kokoa afainira gena.

16 Mui kanakanasigamu fairifui manga iga na kastom iaka, namu sisiginigamu mangara mwa na afarigoata ira. Arani siosi fato iana o Kraes ngai ge na kasi wau na tamasinga iga na wagefa tangagamu gaa.

17 A goaku igamu, au wowoi tangagamu wau menamenai mu fifinarura ka inuni na tatanui na agua marefa ni koro maka tanua na siosi ke fafariwoa rainia ne marefa nai taura na agua na fafagausuringainigi tangagamu gaa. Siana kamu kokoa afainira.

18 Ainuni na tautanu manga ngai gana ka oqani tagarafira ana mwa mereata mina Arafa o Kraes woi nai tagara tangaa ke marefa. Ngaira gana ka tatakosi

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

rao mwa ka romani na woita maka tatamasi tangara ka inuni na tako magafuru ira ka fafagaqekaqekara rainigi.

19 Arani inuni ka rongogamu fato noga, woi igamu kena maka mu tautau woita iana ka Arafa. Mi inau kau wagewage wau rainigamu, namu tatanui na agua manga ngai ge. Inau kau oqanigamu woi mui takotako purua rai ka mwarao ni aera mina mwarao woi ni korokoro kamu takotako matafa rai.

20 Imuri mo God ne mamafata rainia na marapefa ia ke wawategamu ka ramwofa rai fagaerisia ana nga ko Satan. Au fafagarafe woi na Arafa o Jisas ki korokoro tangagamu.

21 A tamaku nami tagai tatagara faku ka kasigi wau na tamasinga iga na wagefa iata gaa, o Timoti mo Lusias mo Jason, mo Sosipata na goaku ngai ge.

22 Inau nikao o Tosius makau kasi wau na tamasinga iga na wagefa gaa. Nga inau kau segea na leta kaa.

23 O Gaius make kanakanasiau wau mina siosi ne faku i ruma iana, ngaia make kasi wau na tamasinga iga na wagefa iana gaa. O Erastus, a mwane ne onoono isuri na sirani iana finua rafa kaa mina goaka nikao o Kotus karu kasi wau nikao na tamasinga iga na wagefa iataurua nikao gaa.

25 Ai mafata rainia ka fagaakausinga iaka tangaa ko God, ingaia mwa ngaia kena ke gira fagaurasigamu ana nganganiaga iga na tangamworanifa iamiu i suria na tarofa koro nau tatamasia wau rainia ko Jisas Kraes ia. A rangarifa rainia na mwarao ne qani tao punufi wau noga mai inago igi.

26 Hoi kina mataina kaa ki ngaia o God ne tafi tarai ia ke fagaregia fato noga rainia ka tamasinga iata na maurukari na segera igi. Make woi tangagia nikao woi nai tatamasia fura ka woita gaa ki mwarao maka arani finua kai tatangamworani rainia makai tautau woita iana.

27 Hoi, rainia Jisas Kraes, igia ka gira fagaakausia ana tarai ke ngaia ne etagai o God ne girara wau. Amen.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

1 Korint

1 Korint 1

1 Pania inau o Pol, God ke qani ono sikifiau rai aposol iana o Kraes Jisas. Inau afainia ka goaka o Sositenes, ngaia nikao make arao suria na Arafa.

2 Tangaa ka siosi iana o God i Korint. Kraes Jisas ke ono sikifigamu rai kare iana maka mu wogasi igani ka atana, manga igia mina arani inuni na woisia woi o Kraes na Arafa iata nikao ira.

3 Au fagarafe woi o God emaka mina Arafa o Jisas Kraes ki koro tangagamu, mwarao maka mui ogaoga igani ka marapefa.

4 Inau kau tatangasia raorao mwa ko God iaku rainigamu, suria ngaia ke mafata rainia ka korofa iana tangagamu, kigamu na ani mu faku afainia ko Kraes Jisas.

5 Pania na agua ngai ke, God ke faganafunigamu rai ka arani mwarao, make gura wau nikao ka giraranifa mina tawatawanifa iamiu.

6 Suria na arani fagausuringa iamami rainia ko Jisas Kraes ke qani nganganiaga wau i maurifamiu.

7 Hoi nga ngai ke God ke wategamu ka arani mafatanifa koro tangagamu, minga kamu nanasia ka aporofa xiana na Arafa iaka o Jisas Kraes kena.

8 Ngaia nikao ke tatamanigamu kamu ogaoga nganganiaga raorao mwa make taua ka fagafatongina na ano kani, maka mu ogaoga menamenai raorao mwa nikao make taua ka tangiana ne aporo mai na Arafa iaka o Jisas Kraes.

9 God ke mworamwora raorao mwa tangagamu, mi ngaia ke ono sikifigamu kamu faku afainia ki Karena, o Jisas Kraes na Arafa iaka ia.

10 A goaku koro igamu, namu arao suria o Jisas Kraes na Arafa iaka, inau kau nongigamu nga woi mu nafunia ka mangataka faku faitangai. Siana kamu totora faitigi, maaki faku ka mangatamiu igani ka takotakofa iamiu.

11 A goaku igamu, tana fitangita na inuni i ruma iana ka Kloui ka fagarongoau woi igamu kamu fafaitogiri sio mwa mereamiu.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

12 A mwarao nau woisia kani ke manga kani, tanani igamu kamu wowoi, “Inau kau arao suria ko Pol,” mi tanani ke wowoi, “Inau kau arao suria ko Apolos,” mi tanani ke wowoi, “Inau kau arao suria ko Pita,” mi tanani ke wowoi, “Inau kau arao suria ko Kraes.”

13 Nga igamu kamu taka rainia ka apena o Kraes. Nga o Pol ke mae ka nafuia tangagamu? Fegua igamu kamu maanu apuna igani ka atana o Pol? Marefa wau nga.

14 Inau kau tamasi tangasia ko God, suria ne marefa qai fagamaanuapunaria ki tana fitangimiu, nga mwa o Krispas mo Gaius.

15 Nga ngai ke ne asa ki tana fitangamiu woi ni wowoi ni maanu apuna igani ka ataku.

16 Ua, inau kau fagamaanuapunarira ko Stefinasi mi karena fato, make marefa qai takosia woi qai fagamaanuapunarira ki tana inuni rao nikao.

17 O Kraes ke marefa ni kasiau mai woi qai fafagamaanuapuna mwa, make ke kasiau mai nga woi qai tatarofainia ka tarofa koro. Marefa qai gira tamasi ana mangara na inuni na girara wau ira, make manga nau tamasi mangai ke, ka maefa iana Kraes igani na kaukau ia ke manga mwa na mwarao purua ia.

18 Ainuni na rao nai tarupe ana noga pania ko God, ka takosia woi na tarofa rainia na kaukau kena ka tamasinga mwa ni qekaqekaga ana. Mi tangagia na inuni na tafitafi kani, ka ramwofa iana o God tangai fagatafigi ana.

19 A Segesegefa Apuna ke woi, “Inau kau fafagaerisi wau ka tako matafanifa iata na inuni ne matafa na qauta, Makau fafagaqonoqonora ka giraranifa iata na inuni na girara wau.”

20 Hoi manga ifai ka inuni ne matafa na qauta mina inuni na girara wau na puka, mina arani inuni na girara tefa igani na ano kani? God ke qani fagaqao rainia woi na tako matafa ana iata na inuni ina ano kani ke manga mwa na tamasinga ni fagaqekaqekaga ana ia.

21 God ke tako matafa wau nga, ke fagaqarasira ka inuni igani na ano kani rai tako matafana rainia ki ngaia igani ka takotakofa iata. Ngaira ka tako woi na

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

tamasinga iamami ke rongo qekaqekaga, hoi o God ke fagatafira ka ani na raronimwora rainia.

22 Ainuni na Jiu ka oqani regi ana mwa ka fagaqaonga, mina inuni na Grik ka oqani rongora ana mwa ka tamasinga ni tako matafa ana.

23 Hoi igia kani, ka tarofainia mwa ka maefa iana o Kraes igani na kaukau. Arani Jiu ke marefa nai oqania ka tamasinga ngai ke, mina inuni marefa na Jiu ka takosia manga mwa na tamasinga ni qeka ana ia.

24 Hoi mi igia na inuni o God ne qani ono sikifigia, inuni na Jiu mina ani marefa na Jiu nikao, ka girara woi na tamasinga ngai ke rainia ko Kraes ka ramwofa mina giraranifa iana o God tangagia.

25 Suria na takofa iana o God woi ne qao manga na takofa ni qeka, ki ngaia ke tefarigi wau nga ka giraranifa iata na inuni. Mina takofa iana o God ne qao manga ne mwarumwarusiga ka ramwofa ne tefari nga ka ramwofa iata na inuni.

26 A goaku koro igamu, mui takosia ki ngatakena igamu, mataina o God ne ono sikifigamu. Igani na onofanana na inuni, e rako wau ka fitangimiu ne marefa nai tako matafa ana, makai nafuni ramwofa, makai tao rai mwane rafa nikao.

27 Hoi ko God ke ono sikifira ka inuni woi marefa nai nafunia na takofa nai fagamaakira ana ka inuni na tako matafa. Ngaia ke ono sikifira ka ani na woi na mwarumwarusiga igani na ano kani nai fagamaakira ana ka inuni na nafuni ramwofa.

28 God ke ono sikifia ka ani na inuni woi na ono qau wato rainira, maka qao rufira, maka tako mara mwarao purua nainira, rai fagafatongira ana ka mwarao na tako rafa rainigi.

29 Nga ngai ke ne marefa ka inuni ni gira qaqaeaga ana i maana o God.

30 God ke fagafakugamu fainia ko Kraes Jisas, make kasia mai rai mwane ni tako matafa ana iaka. Mo Kraes ke fagaotogia, make fagaapunarigia, make worigia fura panira ka aerafa iaka.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

31 Hoi nga ngai ke na Segesegefa Apuna ne woisia woi na inuni ne oqani tamasi qaqaeaga ana, maki tamasi qaqaeaga mwa rainia ka Arafa.

1 Korint 2

1 A goaku igamu, igani na mataina nau rao wau kau tamasia tangagamu na woita mwora iana o God ne qani tao punufi, inau ke marefa qai tamasi rainigi ka woita ni qaqaeaganifa mina girarafa.

2 Ina mataina nau ogaoga afainigamu, inau kau oqani tamasia ana mwa ko Jisas Kraes na rapusia igani na kaukau.

3 Mataina nau rao wau tangagamu ia kau mwarumwarusiga wau nga, makau gisigisi wau suria nau maagu.

4 A fagausuringa mina tarofa koro nau tamasia tangagamu ke marefa qai tanua manga na mwane ne tako matafa wau nga make girara tawatawa ana. Makau tamasia mwa rai fagaqao ana mwa rainia ka ramwofa iana na Figona Apuna iana o God.

5 Hoi ki igani na agua ngai ke, igamu kamu nafunia ka fagauguringa suria mwa ka ramwofa iana o God, marefa ka girarafa iana na inuni.

6 E mwora, igami kami tamasi ka woita ni takofa tangara ka inuni na oga suria o God. Hoi marefa ka woita ni takofa ina ano kani, kee marefa ni manga na giraranifa iata na arafa ni finua na pagai fatofato rao mwa igi.

7 Awoita ni takofa nami tamasi gaa, ka katofa iana o God ne qani fagaaqafia ke tao mataina na ano kani ne mamaunga ni fafaganega. Nga na agua ngai ke ka tara tangagia rai taua ana o God i Heven.

8 Marefa wau ka fitangita na arafa ni finua ina ano kani woi nai girara ka woita ni takofa ngai ke, manga woi ngaira kai qani girara kani, ke asa mwa nai rapusia ka Arafa i Heven ki mae ina kaukau.

9 Hoi ke manga na Segesegefa Apuna ne qani woisia ia, “Nga na mwarao o God ne fagananaua tangara na inuni na oqania ngaia, ke tefaria ka mwarao

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

na regi rai maata, kee nai rongora rai karingata. Make marefa ni gira qanu ana irarona mangatata!”

10 God ke fagaqao rainigi ka takofa punufi iana tangagia rainia ka Figona Apuna iana, nga na Figona Apuna ke rorogoi na arani mwarao, ke manga na mwarao ne tao punufi wau nga i mangatana o God.

11 Ainuni mereana mwa ke girara ka mwarao ne taotao irarona mangatana. Ngatakena nikao na Figona Apuna iana o God make girara ka mangatana o God.

12 Hoi, ngaia ngai ke a Figona Apuna na nafunia kani, ke marefa ka mwarao iana na ano kani, maaka Figona Apuna iana o God ne kasia mai ni fafagagiraragia rainigi ka mwarao ne qani wategia o God.

13 Arani woita nami tatamasi ke fagausurigami rai ka Figona Apuna, marefa takotakofa iana na inuni. Hoi ka Figona ngai ke ke tatamanigami rai fagausurira ana ka inuni na nafunia na Figona.

14 Nga ngai ke inuni ne marefa ni nafunia na Figona iana o God, ke asa ni marumusi ka mafatanifa pania na Figona Apuna, suria na agua ngai ge ke qao qekaqekaga tangara. Ngaira ke marefa nai tako matafa rai.

15 Mo otai ne nafunia na Figona Apuna, ngaia ke gira ono girara ana ka arani mwarao, make asa ki tana inuni ni usu maana rainia ki tana mwarao.

16 Suria na Segesegefa Apuna ke woi, “Marefa ka inuni ni girara na mangatana na Arafa, make marefa ka inuni ni araria ni fafagausuria rainia ki tana mwarao.” Hoi mi igia ka nafunia ka mangata manga o Kraes ia.

1 Korint 3

1 Hoi a goaku igamu, inau ke marefa qai tamasi tangagamu manga nau tamasi tangara na inuni na nafunia na Figona Apuna. Makau tamasi tangagamu mwa manga na inuni ne marefa ni nganganiaga na tangamworanifa iamiu ia. Igamu kena ke mangara na kere kare ira igani ka tangamworanifa iamiu igani o Kraes.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

2 Ua ki inau kau wategamu mwa ka nogani na susu mangara na kere kare ira,
marefa ka ngaufa ni gatagata, suria ne marefa ni ararigamu. Hoi migamu ke
mamaunga mu nanau rai tawoa ana ngaufa nganganiaga,

3 suria na taufanamiu ke manga na inuni marefa nai girara na Arafa ira.
Afairafai ana mina faitogiri ana manga namu tanui gena ke fagaqao woi
igamu ke marefa namu arao suria ka Figona, maka mu arao suri maunga ka
taufa iata na inuni ina ano kani.

4 Tana fitangimiu ka wowoi, “Inau kau arao suria ko Pol,” mi tana ani ka
wowoi, “Inau kau arao suria ko Apolos.” Igani na takofa manga ngai ke,
igamu nga mu arao suria maunga mangara na inuni ina ano kani ngai kena.

5 Mui tatakosia menamenai. Apolos mi inau o Pol kani, igamirua fato kamuru
tatagara mwa tangaa ko God, migamirua kamuru oqani tamanigamu ana
igani ka tangamworanifa iamiu. Nga na Arafa mwa ke usuira ka arani mwane
tangai ka tagaranifa iata.

6 Inau ke manga na mwane nau fasia na ritana, mo Apolos ke manga na
mwane ne mamaanufira rai wai ia. Hoi mo God ke tanua ke waka ke akau.

7 Nga na apena mwarao rafa nga ko God ne tanua ke waka ke akau, marefa
ka mwane ne fasia mina mwane ne mamaanufi rai wai ia.

8 Hoi, a mwane ne fasia na ritana mina mwane ne mamaanufi rai wai,
ngairaurua karu faiaworagi mwa. Nga o God ke pagai woriraurua rainia ka
tagarafa naru tanui.

9 Suria igamirua kamuru tagara faku mwa tangaa ko God, migamu kamu
manga na mwou iana ia mina ruma iana o God nikao.

10 God ke ono korosiau make nakau kau tao rai ngasirawo rai akefa, nau qani
naka ka funaoto ni ruma, mi tana mwane getea ke akeake iga. Arani fitangika
ke araria ne tatakosia menamenai nga ki ngatakena ne akea,

11 suria ngaia o Kraes ke qani tao manga funaoto ni ruma, marefa ko otai ni
gira orisia ana rainia na ani getea rao nikao.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

12 Mataina na inuni na akea na ruma igani na funaoto kena, ka giu ke pagai ofongi igani ka tangina ni fagaetangifa kana. Hoi mina arani inuni ka pagai gigirara woi ne tatagara rainigi ka gol mina silva mina romana fau, mi tana inuni ka akeake rainigi ka apenagai, faingi ka aoo, mina wareware.

14 Igia ka pagai worigia, rao ke manga na mwarao na ake rai gena ke marefa ni rofu ina giu.

15 Hoi make manga ne rofu igani ka giu, igia ke marefa nai nanafuni ka arani mwarao. Mi igia mwa ka tafitafi, manga na inuni na okea fura pania na giu ia.

16 Igamu kamu qani girara woi igamu ka Ruma ni Wogasifa iana o God, mina Figona Apuna iana o God ke ogaoga iraromiu.

17 Hoi otai ne fafagaerisia na Ruma ni Wogasifa iana o God, God ke pagai fafagaerisia ka inuni kena. A Ruma ni Wogasifa iana o God kena ke apuna, migamu kena ka Ruma ni Wogasifa iana o God.

18 Siana kamu fafagaqekagamu mereamiu! Rao ki tana fitangimiu ke takosia woi ngaia ke tako matafa rai ka mwarao ina ano kani, ke araria nga namu mangara na qeka ira, maka mu kafu nafunia ka tako matafa ana mwora.

19 Suria na tako matafa igani na ano kani, ke regi ko God manga na mwarao purua mwa igi. A Segesegefa Apuna ke woi ia, “God ke pagai ririra aporo tangara mereata ka takofa iata na inuni na girara wau ira.”

20 Mina Segesegefa Apuna ke woi nikao, “Arafa ke girara woi na takofa iata na inuni na tako matafa ka mwarao purua mwa.”

21 Hoi ki siana kamu kasikasia akau ki tana inuni, rainigi na mwarao ne tanui. Arani mwarao gaa kamu nafuni ngai ge.

22 O Pol, Apolos, mo Pita, kamu nafunira. E mwora, arani mwarao kamu nafuni ina ano kani, tafinga, maefa, mataina kani afainia ka mataina maunga mai, arani mwarao gaa ki tangagamu.

23 Igamu ke nafunigamu ko Kraes, mo Kraes ke nafunia ko God.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

1 Korint 4

1 Igamu ke araria nga woi mui takosigami woi igami kani ka mwane ni tagarafa iana o Kraes, nami tatarofainia mwa ka tamasinga iana o God rainia na fagatafinga ne aqa ke taotao maunga kena.

2 Hoi, a mwane ne tatagara manga ngai ke ke araria ni tatagara menamenai nga tangaa ka mwane rafa iana kena.

3 Inau ke marefa qai tako rafa wau manga namu tatamasiau, kee na fafagatamasiau. Inau minga ke marefa qai gira tamasiau ana nikao mereaku.

4 Igani na takofa iaku, kau girara woi inau kau taragani. Hoi make marefa woi inau qai oto wau nga. Ngaia mwa na Arafa ke gigirara ka mwarao ne tanuau rainia.

5 Ngaia ngai ke ma ni araria nu usuusu i maata na inuni, maka mu nasia mwa ka Arafa ne arao mai rai fagagetara ana ka inuni. Nga ngaia ke fafaqao rainigi fura mawe ka mwarao ne punufi igani na rotorotoaganifa. Make tatanui ka mwarao i mangatata na inuni ke rangaranga mawe. Hoi nga o God ke kafu fafagaakausira ka arani inuni faitigi.

6 A goaku, inau kau qani tamasia mai, kau fagatake rainigamirua ko Apolos mi inau, rai fagausurigamu ana kamui gigirara menamenai nga ka girara ana ka woita gaa, “Mui arao suria nga ka faifataninga.” Nga ngai ke nau oqanigamu siana kamu wowoi tana fitangimirua ke koro tefaria ki tana ani.

7 Nga otai ke kasigamu kamu tao rai romata na inuni gena? A mwarao taa kamu nafuni ne marefa ni qani wategamu mai o God? Hoita, manga na mwarao mu nafuni, maki siana kamu rarasigamu rainigi.

8 Fegua igamu kamu qani nafuni ka arani mwarao mu oqani? Fegua mu nafuni rurugua wau nga rai ka arani mwarao? Manga ifai, igamu kamu tao rai arafa tefarigami? Marefa wau nga! Koro wau ngaia namu tao rai arafa kena, ki igami nikao minga kami nanafunia faku ka arafanga iamiu!

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

9 Suria inau kau rea ko God ke nakagami ki igami na aposol kami qai muri tatarai nga mangara na inuni na nanau rai nafuira ana ira. Igani ka matonga ni enjel mina inuni ina ano kani rai qoretainigami ana.

10 Igami, kami qao mara qeka, tangaa mwa ko Kraes. Hoi mo Kraes ke tanugamu kamu nafunia ka takofa. Migami kami mwarumwarusiga maka maeronganigami, migamu kamu raramwofaga maka tako fagafigaigamu.

11 Ina mataina kani, igami kami magau wau, make mamata wau ka riomami, make marefa ka mwarao mi gafugafu rai, nga mwa na gafu mataritari. Igami ka maeronganigami wau make marefa ka agua mi ogaoga iga.

12 Igami kami tatagara wau rainigi ka rimamami. Mataina na tamasi aerisigami minga kami tamasi koro mwa tangara, mataina raramwosigami minga kami marapesira wau mwa.

13 Mataina na tamasi aerisigami, migami kami aramira aporo mwa rai ka woita koro. Ainuni ka takosigami manga igami ka mwomwo mina puniga ira ina ano kani.

14 Inau ke marefa qai sege tangagamu manga ngai ke rai fagamaakigamu ana. Marefa! Inau kau oqa koro tangagamu mangara i kareku mwora ira.

15 Fenaka woi mu nafunira ka tangafuru ne etagai na qera (10,000) nai inuni nai fagausurigamu rainia ko Kraes, mi inau mwa ke emamiu ne etagai. Igamu kamu tao rai kareku na mataina nau tamasia tangagamu na tarofa koro rainia ko Kraes Jisas.

16 Ua, au nongigamu nga woi mui manga inau kani.

17 Hoi nga ngai ke nau kasia wau o Timoti kani, a mwane nau komania manga kareku koro ia, ne tanui na tagaranifa koro tangaa na Arafa. Ngaia o Timoti ke wowoisia tangagamu ka taufa iaku nau arao suria o Kraes Jisas, mina taufa iaku ke faiaworagi fainia mwa ka fagausuringa iaku nikao, nau tatamasi suri na arani siosi igani na finua gaa igi.

18 Tana fitangimiu ka kato ka woi mwa woi ne marefa qai pagai arao wau tangagamu, ka tamasi qaqaeaga wau.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

19 Rao ka Arafa ke fafagamarumungainiau, au taugamu wau i tana mataina rao mwa. Makau kafu wau rerea ka inuni na qaqaeaga manga na nafunia na ramwofa gena.

20 Suria, na arafanga iana o God ke marefa woi na tamasifa puru mwa, minga ka ramwofa.

21 E fegua, ataa kamu oqania nau tanua tangagamu ina mataina nau arao wau? Mu oqania nau raramwosigamu, kee nau korokoro makau marapesigamu mwa?

1 Korint 5

1 Inau kau qani rongoa woi tana fitangimiu ke tanua ka agua ni oraoraga ana. A woisia tangau ngaia woi ne auragia mwa ki kani iana emana. A afuroto nikao minga ka girara woi marefa nai tanua ka agua ngai kena.

2 Hoi e araria nga ni aera ka oqamiu, minga kamu qaqaeaga mwa rainia kena. Hoi ke araria namui maengia fura panigamu ka mwane ne tanua na agua aera kena.

3 E mwora woi inau kau oga fagatau panigamu, maki igani na takofa iaku, inau ki afainigamu mwa. Au usuia maana fato noga ko wani ngai kena, manga mwa nau qani ogaoga afainigamu ia.

4 Mataina namu fakufaku igani na atana na Arafa iaka o Jisas, mi inau ka takofa iaku ki afainigamu mina ramwofa iana na Arafa iaka o Jisas ke taotao afainigamu nikao.

5 Igamu kamu mamafata rainia nga ko wani kena tangaa ko Satan tangai fagaerisi ana ka apena, mina maurifana mwa ke tafitafi ina mataina ne aporo mai igani na Arafa.

6 Siana kamu qaqaeaga kena! Fegua, ma mu girara woi na kere ngangana na iist ke gira funga ana rainia ka apira na flaoa?

7 Mui kasia fura nga panigamu ka qani iist kena! Maka mu tataragani manga na purete faoru, ne marefa ni tonga iist igani ia, hoi ki ngatakena nga igamu

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

ngai kana. Nga o Kraes ka karena Sip iaka tangaa na Tefa Afarau na qani nafuia funuia ia.

8 Mataina na fafagaararia na tangiana rafa kena, siana ka purete afainia ka qani iist, (ne woisia igani na gino mina aerafa). Minga ka purete mwa ne marefa igani na iist, (ne woisia igia ka taragani maka wowoi mwora nga).

9 Igani na leta nau qani segea wau tangagamu ia, inau kau qani woi tangagamu woi siana kamu fakufaku afainira na aoraora.

10 Hoi, inau ke marefa qai tamasi afuria ka inuni igani na ano kani. Ngaira na aoraora gena, ka mamaongo, maka fafanago maka wowogasira na nunuta na mwarao mwa. Manga namu takosi rao ana panira ka inuni aera gena, make asa wau mui rao pania ka ano kani.

11 Makau tatamasia tangagamu, ki igamu ki siana kamu fafaitora afainira ka inuni na tamasira woi na goamiu igani tangamworanifa, minga ka tatanui ka agua ma ni oto fainira ki tana inuni, maka mamaongoga, maka wowogasira ka nunuta na mwarao, maka tatamasira aerisira ki tana inuni, maka totono ka qekaqeka, maka fafagaparura ka inuni ka tawora ka mwarao iata. Siana rai ngau ana afainira.

12 Ataa ki inau kau usui maata na inuni marefa igani na siosi? E araria mwa nai usui maata ka inuni irarona siosi.

13 Ngaia o God ke fagagetara na inuni na marefa igani na siosi gaa, mina Segesegefa Apuna ke woi ia, “Mui maengia fura ka mwane ne aera kena pania ka rurufa iamiu.”

1 Korint 6

1 A mataina tana fitangimiu ne togiria na tamana ke ma ni araria ne totoraia tangaa ka koti iata na afuroto, maki totoraia mwa tangara ka inuni na apuna tangaa o God kai fafagaoto tangaa.

2 Marefa mui girara woi na inuni na apuna tangaa o God ka pagai fafagagetara ka inuni ina ano kani? Manga kana, make fegua ke marefa mui fagaotora na kere agua sisitai mwa i qaiawogamiu gena?

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

3 Fegua, marefa mui girara woi nga igia nikao ka pagai fafagagetara na arani enjel? Hoi, ke rao ke manga kana, igia maka gira fafagagetara ana mwa ka kere agua sisitai ina ogafa iaka ngaeka gaa.

4 Manga ifai ka mataina ne akau mai na faitogiri ana manga ngai gena, kamu totora mwa tangara na mwane ne marefa panigamu ina siosi?

5 Au woi manga ngai ke rai fagamaakigamu ana! Fegua, e marefa ki tana mwane ni tako matafa ni ogaoga fainigamu ina siosi gena, ki fafagaotora na faitogiri ana iamiu?

6 Hoi ki tana fitangimiu ke toraia sio mwa ka tana tamana make toraia tangara ke afuroto ka rongosuria ka faitogirifa iataurua!

7 A mataina namu totoraigamu fai tangai ina koti, ke fagaqao mai nga rainigamu woi igamu fato kena kamu aera fato noga ngai kena. Manga na fafagaera oqamiu make koro mwa, ke manga na fagapiropiroga ka sirani make koro mwa, siana kamu fafagatamasigamu faitangai.

8 Hoi migamu meremiu kamu fafagaera oqata, maka mu fafagapiropiroga ka sirani iata na goamiu.

9 Igamu kamu girara fato noga, woi na inuni na tatanui na agua aera ke marefa nai nanafunia ka arafanga iana o God. Hoi kamu fifinarura! Suria marefa ka inuni na tatanui na agua aera fainira tana ani, mina inuni na wowogasira na nunuta na mwarao, mina inuni ne marefa nai mwora igani na auragifa, mina mwane na tatanui na agua aera mereata sio mwa,

10 mina inuni na fafanago, na inuni na mamaongoga, na inuni na gira tono ana ka qekaqeka, mina inuni na tatamasi qao aerisira tana inuni, mina inuni na fafagaparura na inuni ka tawora na mwarao iata, ngaira na inuni manga ngai ge ke asa fagaetagai nai nafunia ka arafanga iana o God.

11 Inago ki tana fitangimiu ka tautanu manga ngai gana. Hoi ki na mataina kani igani na atana na Arafa iaka o Jisas Kraes, mi igani na ramwofa iana na Figona Apuna iana o God, ke usuusugamu make fagaapunarigamu make fagaotogamu kamu oto i maana o God kena.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

12 Tana fitangimiu wari ka woi, “Igami kami gira tatanui ana mwa ka atani wau mwa na mwarao.” Aa ne mwora ngai kena, hoi make marefa woi na arani mwarao ki gira tamanigia ana. Ua, ki inau kau ngaroi wau qai naka ki tana mwarao ki arafa tangau.

13 Tana inuni nikao ka wowoi, “A ngaufa ka mwarao ni tamania ana na apeka mina na apeka ki tangaa ka ngaufa.” Aa ne mwora ngai kena, maako God ke pagai fafagafatongiraurua mwa. Marefa ni araria nai tatanui ka agua ni oraoraga ana. Igia kai naka mwa ka apeka rai tagara ana mwa tangaa o God, rainia ngaia ke onoono suria kena.

14 God ke ragaia afaraga aporo noga ka Arafa iaka pania na maefa rainia ka ramwofa iana, mi igia nikao ke pagai raragaigia afaraga aporo pania ka maefa.

15 Marefa mui girara woi na apemiu gena ki tana apanana na apena o Kraes? Marefa qai gira toraia ana ka apanana na apena o Kraes rai faku ana afainia ka ani ne qaqagararanga.

16 Mu qani girara woi na inuni ne faku afainia na ani ne qagararanga kena, ngairaurua karu tao rai ape ne etagai mwa. A Segesegefa Apuna ke woi manga kani ia, “Ngairaurua gena karu mai taotao rai inuni ne etagai mwa.”

17 Mina inuni ne fakufaku afainia na Arafa, ka figona iataurua make fakufaku nikao.

18 Siana kamu tatanui na agua ni oraoraga ana! Ainuni na tanui na aerafa manga ngai ge nga na fagaerisi na apeta ngaia, mina tana aerafa ke marefa ni gira fagaerisi ana ka apeta manga gana.

19 Igamu kamu qani girara woi na apemiu ka ruma apuna iana na Figona Apuna, ne ogaoga iga. God ke qani mafata rainia mai ka Figona Apuna ke mai kokoa i apemiu. Igamu ke marefa mu nafunigamu mereamiu.

20 O God ke qani worigamu rafa wau rainia ka maemiu, ke araria nga namu fafagaakaufia rai ka apemiu.

1 Korint 7

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

1 Hoi, au oqani aramigi ana ka fagatenga mu fagategi mai ina leta iamiu ia. Mu woi, “A mwane ki siana ki auragi?”

2 E koro woi na arani mwane ki tonga kani iana mereana, mina arani fefene ki tonga wani iana mereana rai ura pusia ana ka ogafa aera.

3 A mwane ne auragi ke mimia mauru nga ki kani iana mina fefene ke mimia mauru nga ko wani iana.

4 Suria na apena fefene ke nafunia ko wani iana, marefa ki ngaia mereana mwa. Mina apena mwane ke nafunia ki kani iana, marefa ki ngaia mereana mwa.

5 Siana kigamurua na inuni muru auragi kena muru manimania na apemurua fairifui. Nga mwa marefa muru mauru faitigi suria ka kere mataina sisitai mwa tangaa ka fagarafenga, maka muru kafu mauru faku aporo nikao mataina tana fitangimurua ne oqaoqania. Marefa ni koro ko Satan ni arao mai ki mai ofofongigamurua suria ne asa rai tau surigamuru ana.

6 Au segea rao mwa ka agua kani ngai ke tangagamu, marefa woi ni manga na tamasinga tangagamu rai rao suri ana.

7 Inau kau oqania woi igamu fato kamu oga mwa manga inau kani, maake suria mwa o God ne wategia ka wotowoto faitigi. Tana inuni ka nafuni ka ani ngai ge, mina tana inuni ka nafuni ka ani getegi na wotowoto.

8 Hoi, e kani ka woita iaku tangara ka inuni marefa nai auragi mina fefene na nao. E araria mwa mui oga nga getegamu manga inau kani.

9 Make manga ne qara tangagamu nai oga getegamu ana, ua e ararigamu mwa mui auragi, suria na auragifa ke koro tefaria manga mu oqaoqani mauru faku ana ia.

10 Ua, au oqani woisi ana tangara ka inuni na auragi fato noga, manga na woita na Arafa mereana ne woisia mai ia. A fefene ke siana ke arao pania ko wani iana.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

11 Hoi ke rao ke arao pania, ngaia ke araria mwa ni ogaoga mwa getea nga, kee ni aporo tangaa ko wani iana. Mina mwane ke siana ki kasia ki kani iana.

12 Nga mwa inau mereaku kau tamasia tangagamu na agua kani, marefa ka woita iana na Arafa. Manga tana mwane ni girara na Arafa ke qani auragia fato noga ka fefene marefa ni girara na Arafa, mina fefene kena ki oqani oga ana maunga afainia, ko wani iana kena ki siana ki kasia.

13 Ua, manga tana fefene ni girara na Arafa ki qani auragia fato noga ka mwane marefa ni girara na Arafa, mina mwane kena ki oqani oga ana maunga afainia, ka fefene iana kena ki siana ki kasia.

14 Suria o wani iana ne afuroto ia ko God ke fagaapunaria rainia na kani iana kena ne girara na Arafa ia. Afefene ne afuroto ia ko God ke fagaapunaria rainia na wani iana kena ne girara na Arafa ia. (Rao ko God ke ma ni fagaapunariraurua, i karetaurua make ma nai apuna.) Hoi ko God ke qani fagaapunarira ki karetauraurua gena nikao.

15 Hoi, manga tana fitangitaurua ke marefa ni girara na Arafa make oqania woi ne arao pania ka inuni iana ia, koro mwa. Igo ke marefa nai rakugo afainia maunga ka inuni kena. God ke oqanigia woi nai ogaoga igani ka marapefa.

16 Hoi, igo na fefene no girara na Arafa ko totoraia ko wani iamiu wari rai tangamworani ana, hoi mi igo na mwane no girara na Arafa ko totoraia kani iamiu wari rai tangamworani ana nikao.

17 Au fagausuri ngai ka agua gaa tangara ka arani inuni na tangamworani. God ke qani usugia rai rao suri ana ka ogafa na Arafa ne wategia mai.

18 Rao ko God ke usuira ka Jiu, siana ke ogaoga mangara na inuni ne marefa na Jiu. Rao ko God ke usuira ka inuni marefa na Jiu, siana ke ogaoga mangara na Jiu ira.

19 Fenakara woi na inuni kena ka Jiu, kee inuni kena ke marefa ka Jiu, ngairaurua gena karu faiaworagi mwa i maana o God. Nga na apena mwarao rafa nga ka tau woita iani ana na faifataninga iana o God.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

20 Igamu fato na inuni ke araria nga namu ogaoga nga manga namu qani ogaoga ia igani na mataina o God ne onigamu kena.

21 Igamu na inuni namu tatagara purua, siana ko takotako aera rainia, maake manga no gira fagataraganisigo ana, mako tanua manga kena.

22 Ainuni ne tao rai inuni na tagara purua mataina na Arafa ne onira, ngaira ka taragani mwa i maana na Arafa. Mina arani inuni na taragani mwa ina mataina o Kraes ne onira, ngaira ka mai tao rai inuni ni tagara ana mwa purua tangaa.

23 God ke qani worigamu rainia ka maemiu ne rafa tefa wau. Siana kamu mai taotao rai inuni na tagara purua tangara tana inuni.

24 Mu oga nga manga na mataina o God ne onigamu ia.

25 Hoi, rainira na inuni marefa nai auragi, inau ke marefa qai nafunia ka woita pania na Arafa, makau tatamasia wau mwa ka takotakofa iaku mereaku, ki igamu kamu fafagauguriau suria na Arafa ke oqaniau ke kasiau mai kani.

26 Igia kani ka qanufi noga ka mataini ne qara, hoi ke koro wau mu ogaoga manga namu oga ina mataina kani.

27 Manga igamu kamu auragi fato noga, mui mimira oga mwa. Siana ko takotako nui kasia. Make rao ke manga marefa mui auragi, siana ko rarapasia nui auragi.

28 Marefa ni aera ka auragifa manga igamu ke marefa mu auragi mai inago. Hoi nga mwa otai na auragi ka pagai nanafuni ka takofa rafa wau tangara, nga ngai ke nau oqani ura pusigamu ana panigi gaa.

29 A goaku igamu a mwarao nau woisia kani ke manga kani, aporofa iana na Arafa ke fagarangi mai noga. Hoi ke marefa ni rafaera manga namu auragi kee ne marefa.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

30 E faiaworagi mwa manga namu angiangi kee mu mamana. Ani na woriwori mwarao, ka ogaoga mwa manga marefa nai nafunigi ka mwarao na worira gena.

31 Mina ani na arumasi na arani mwarao nai tanui ana ina ano kani, ka ogaoga mwa manga marefa ka mwarao nai tanua ia, suria na ano kani na ogaoga igani kani, ke suguia mwa ni fato.

32 Inau kau oqanigamu woi mu taragani panigi ka arani takofa. A mwane marefa ni auragi ke takotako rafa rai oga ana suria ka mangatana na Arafa.

33 Mina mwane ne auragi fato noga ke takotako rafa wau rainigi ka mwarao ina ano kani, suria ngaia ke oqani fagakoro mangatana ana kani iana.

34 Manga ngai ke, ngaia ke tauruarua. Akere fefene, kee na fefene rafa ne marefa o wani iana, ke takotako rafa rai oga ana suria ka mangatana na Arafa, make oqania fato nga ni mamafata rainia fato nga ka apena afainia ka mangatana ki qaqao koro tangaa ka Arafa. Mina fefene ne auragi fato noga ke takotako rafa mwa rainigi ka mwarao ina ano kani, suria ngaia ke oqani fagakoro oqana ana mwa ko wani iana.

35 Inau kau woi manga kani, suria nau oqania qai tamanigamu, ki siana ki qaraqara tangagamu. Au oqanigamu woi mui ogaoga menamenai maka mu mamafata rainigamu mereamiu fato nga tangaa ka Arafa.

36 Hoi, manga tana mwane mina fefene sanau karu marumu noga rai auragi ana, mo wani kena ke tatakosia raorao mwa ka auragifa iataurua, e koro mwa naru auragi. Agua ngai ke ke marefa ni aera.

37 Make manga i ngaia mereana ne qani takosia gatagata nga woi ne marefa ni auragi, koro mwa manga ne gira tau suria ana mereana.

38 Koro mwa tangai auragifa, make koro tefa wau manga marefa nui auragi.

39 Afefene ne auragi ke marefa ni taragani ina mataina o wani iana ne tafitafi maunga, make manga ne maemae ko wani iana, ngaia ke kafu tataraganisia ke kafu gira auragi aporo ana, hoi maka mwane mwa ki arao suria na Arafa.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

40 Maake manga ne kokoa getea mwa make wawagewage wau nga. Nga na takofa iaku ngai ke makau tangamworani nikao woi inau kau nafunia ka Figona iana o God.

1 Korint 8

1 Igani na leta iamiu kamu fagateau rainia ka ngaufa na wogasi rainigi tangara na nunuta na mwarao. Tana inuni ka woi, “Igia fato ka nafunia ka giraranifa.” Hoi, e mwora, maka giraranifa ke gira tanua ana mwa ka inuni ke qaqaqaeaga mwa rainia. Mina ogafa igani na oqa korofa ke gira tamanigia ana.

2 Manga na inuni ne tatakosia woi ngaia ke qani girara wau, ngaia ke marefa ni girara nga menamenai.

3 Mo God ke qani girara ka inuni ne oqaoqa koro tangaa.

4 Hoi, rai ngaura ana na ngaufa na wogasi rainigi tangara na nunuta na mwarao na wowogasira, igia ka qani girara woi na nunuta na mwarao na wowogasira gena ke marefa ni mwora makai tafetafe, maka girara mwa woi nga o God ki ngaia mwa tagaina togo.

5 Manga ne rako wau ka atani wau mwa na mwarao na fauatana woi o god ira, mi taa ani ka fauatana woi na arafa i afaafa ina wawaiaro mi ano kani. Make marefa ki tana mwarao ngai ge ni mwora.

6 Igia ka nafunia ko God ne etagai togo, mi ngaia mwa ke Emaka fato. Ngaia ke fagaworai na arani mwarao, maka ogaoga suria kani. Nga mwa o Jisas Kraes ka Arafa iaka. God ke fagaworaia ka arani mwarao rainia ki ngaia make mafata rainia ka tafinga tangagia.

7 Marefa ki igia fato kai girara na arani mwarao gaa. E mwora tana inuni ka qani wowogasira ka nunuta na mwarao igani ka mataina inago. Hoi, ka mataina ngaira na ngaura na ngaufa manga ngai ge, mi ngaira ka tatakosia maunga woi na ngaufa iana na nunuta na mwarao. Atakofa iata ke mwarumwarusiga, maka woi ne fafagaerisira.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

8 Angaufa ke asa ni toraigia fagarangi tangaa ko God. Manga marefa nai ngaua make koro mwa, hoi manga nai ngaua make koro mwa.

9 Siana kamu tanua ki tana inuni ne mwarumwarusiga na takofa iana, ke tanua na aerafa gaa rainia na mwarao igamu ne araria mu ngaura.

10 Manga na onoono rogoigo no oga ko ngaungau ina raperape iata na nunuta na mwarao gena, ke ne manga namu totoraira rai ngaura ana ka ngaufa gena nikao.

11 A giraranifa iamiu ke gira fagaerisira ana ka goamiu ne marefa ni gatagata na tangamworanifa iata, ne mae tangara o Jisas Kraes ia.

12 Mataina namu fafagaerisira na goamiu ne marefa nai gatagata na tangamworanifa iata ira, kigamu nikao maka mu tanua ka agua ma ni oto tangaa ko Kraes.

13 Hoi e rao ka fisigona na mwarao nau ngaura ke fagaerisira ka goaku ka apuri, marefa qai ngaura aporo ka ngaufa gena, ki mwarao maki siana qai pagai fafagaerisia ki apuri nikao.

1 Korint 9

1 Inau kau qani taragani. Inau ka aposol. Inau kau qani rea ka Arafa makau fagaotogamu kamu tangamworani rainia ki ngaia.

2 Fenaka woi tana inuni ka takosia woi inau ke marefa ka aposol, migamu kamu girarau woi inau ka mworana na aposol suria ka tafinga faoru iamiu ke fagaqao rainiau woi na aposol ki inau.

3 Hoi, manga na inuni ka totogiriau, inau kau gira woi tangara ana manga kani.

4 Igani na tagaranifa iaku mo Banabas kani, ke oto mwa namuru gira nongira ana ka inuni ka tatamanigamirua rainia ka ngaufa mina tonofa.

5 Make oto mwa nikao, manga igami kami auragira ka fefene na girara na Arafa, kami takura raorao igani na raofa iamami, mangara tana aposol, mi esina na Arafa, mo Pita nikao na takura na inuni iata gana.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

6 Kee ne fegua? Igamu kamu takosia woi o Banabas mi inau mwa kani wari kamuru tatagara nga ina tana tagaranifa tangai na ogafanamirua.

7 A mwane igani na mae ke marefa nai worira mereata ka maeta. Mina mwane ni tatagara i mwou ke gira ngaura ana mwa ka guani na fafasinga iana mina mwane ne nafunira na kouti nikao ke gira tonomi ana nikao ka nongani na susuta na kouti iana.

8 A fagaararinga ngai ge, ke marefa qai takosi rao mwa mereaku, makau tawoa pania ka fagausuringa iana o Mosis nikao.

9 Mosis ke segea manga kani, “Siana kamu rakua ka farana puruka na mataina namu fafagatagarafia nai puri qatori ana na guuni na ngaufa panigi ka gawoni.” Hoi, fegua o God ke tako rafa rainia mwa ka puruka?

10 Marefa. Ngaia ke tamasi fagatogoamami ngai kana. E mwora, afaifataninga ngai ke ka segea rai girara ana woi a mwane na fikiru mina ani na gagarasi na ngaufa ka gira ngau ana mwa ina mauatagana kena.

11 A mataina muru tatamasia wau na tarofa koro igani na ramwofa iana Figona Apuna, e tanu manga namuru fasira igi ka guuni. Make araria muru tawora ka mwarao panigamu.

12 Rao ki tana inuni ke oto mwa rai tawora ana ka mwarao manga ngai ge panigamu, ua igamirua make oto wau nga mwora nai tawora ana. Fenaka ne oto tangagamirua migamirua ke marefa muru tawora. Fenaka na arani mwarao ke qara tangagamirua migamirua kamuru marape mwa, suria igamirua ke marefa muru oqania woi tana mwarao ki taotao pusia ka tarofa koro rainia ko Kraes.

13 Igamu kamu qani girara woi na inuni na tagara igani na ruma apuna iana o God, ngaira ka gira ngaura ana mwa ka ngaufa ina ruma apuna, mina inuni na susu mwarao igani na raperape ka gira ngaura ana mwa ka ngaufa na wogasi rainigi.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

14 E faiworagi mwa manga na Arafa ne qani woisi, woi na inuni na tatarofainia na tarofa koro ke araria nga na tawoa ka maeta rainia ka tagarafa iata.

15 Manga ne oto manga ngai ke, minga ke marefa qai sege woi qai tawoa ka mwarao panigamu. Koro wau mwa tangau qai magau qai mae make rao mai ka inuni ka tamasi afuriau rainia ka ngaufa.

16 Atagaranifa iaku rai tarofainia ana na tarofa koro ka mwarao ne marefa ni araria qai qaqaeaga rainia, suria na tagarafa o God ne woisia tangau make aera wau nga tangau manga ne marefa qai tanua.

17 Hoi, manga woi inau mereaku mwa qai usuia ka tagaranifa ngai ke kani, ki araria qai nanasia ka maeku. Mi nga ke marefa woi inau qai usui kani, atagaranifa o God ne ono sikifiau nga tangaa, woi qai tatagarafia.

18 Aworiku ke manga ifai? Ngaia ke manga kani, inau kau tatarofainia ka tarofa koro purua mwa tangara ka arani inuni make marefa woi qai fagatakouganira nai mwarao tangaa ka tagaranifa iaku kani.

19 Inau kani ka mwane ne marefa ka inuni qai tagara irugufanana, makau nakau mereaku nga rai mwane ni tagaranifa purua iata na arani inuni nai toraira ana nga ka inuni rako tangaa ko Kraes.

20 Mataina nau tagara i pasita na Jiu, inau kau oga mangara na Jiu rai toraira ana tangaa ko Kraes. Ngaira ka oga irugufanana na Lo iana o Mosis, mi inau mwa ke marefa. Hoi makau oga igani ka Lo ira rai toraira ana.

21 Igani na mataina nau tagara i pasita na inuni ne marefa na Jiu, inau kau oga nga mangara ngaira make marefa qai rao suri ka faifataninga iata na Jiu, nai toraira ana ka inuni marefa na Jiu tangaa ko Kraes. Marefa woi inau qai ngaroitainia ka faifataninga iana o God, maki inau kau rao suria nga ki iana o Kraes.

22 Mataina nau oga fainira na inuni ne marefa ni nganganiaga na tangamworanifa iata, inau kau oga nga nikao mangara ngaira nai toraira ana

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

tangaa ko Kraes. Ua kau qani oga usuri ka taufanata na arani inuni woi qai fagatafira ki tana fitangita rainigi ka ani mwa na agua ni mwataku.

23 Inau kau tanui fato ka arani mwarao manga ngai ge tangaa ka tarofa koro ki qau ki rao maki wawateau nikao ki inau ka korofa rainia.

24 Igamu kamu qani girara fato noga, woi igani na tari faingiungiu ana ka mwane rako aera ka taritari fagaetagai, maka ani mwa ne etagai ke tefatefa ke tawoa ka mwarao. Hoi mui taritari nga kamui tefatefa, kamui tawoa ka mwarao!

25 Ainuni na oqani tefa ana igani na taritarifa ka fafagaqaora rai arari ana ka apeta, ki ngaira ka katokato woi nai tawoa ka roqoroqo ni qau ne marefa ni pagai taotao qorafu. Mi igia ka taritari nga ka tefatefa, nai tawoa ana ka roqoroqo ni qau ne taotao tarai nga.

26 Ngai ke, inau kau taritari otooto tangaa ka agua ni fagafatonga nai tefa ana. Makau manga nikao na mwane ni fairupurupu ana ne marefa qai oqania ni atara ka rimaku ina qaiawoa!

27 Inau kau fagamwanesia mwora nga ka apeku, rai tanui ana ka mwarao nau oqani raorao mwa. Fagaraia makau tarofainia ka tarofa koro kani tangara ki tana inuni, mi inau mereaku kau ke ma qai arari.

1 Korint 10

1 A goaku igamu, inau kau oqani fagatakosigamu ana rao mwa rainia ka inuni rafa iaka na rao suria o Mosis ira. Ngaira fato ka tafi ina mamarugana na roto, maka taworaofa menamenai mwa igani ka asi.

2 Ngaira ke mangara na fagamaanu apunarira ira igani ka roto mina asi, maka tao fato rainia ka kare iana o Mosis.

3 Ngaira fato ka ngaua ka ngaufa ne watera o God,

4 maka tonomia ka wai ne watera o God ne fura mai pania na fau rafa mwora ne takura raorao gena. Afau rafa mwora ngai kena, ki ngaia o Kraes mereana.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

5 Fenaka ne manga kana, e rako wau ki tana fitangita, God ne marefa nga ni wagewage rainira. Ki ngaira ka mae ka atani tao faitaka rai raorao mwa ka apeta suria ka feeru tatara.

6 Hoi, arani mwarao manga ngai ge ka fagaqaonga tangai fagausurigia ana, woi igia ki siana kai pagai tanua ka agua aera manga ngaira gana.

7 Mi igia nikao ki siana kai pagai wogasi nunuta na mwarao mangara ngaira ira. Suria na Segesegefa Apuna ke woi manga kani rainira, “Ainuni ka oga wato ka ngau maka tono mi muri ka afaraga ka atani wau mwa.”

8 Tana inuni ngaira gena ka tanui ka agua ni oraoraga ana, maka mae na tangafuru ne erua matara eoru na qera (23,000) ni inuni igani mwa ka tangiana ne etagai ia. Siana kamui tatanui na agua manga ngai gana.

9 Siana kamui ofofongia na Arafa mangara tana fitangita ngaira ira. Imuri mina mwaa ke garaira, ka mae fato ira.

10 Maki siana nikao kamu fafaarau mangara tana fitangita na tanua na agua manga kana, ke funuira fato na enjel ni maefa ia.

11 Hoi arani mwarao ne taura na inuni rafa iaka ngai gana, ka fagausuringa tangagia. A mwarao gaa ka segera sio nai fagatakosigia ana rainigi, suria igia kani, ke suguia taua ka fagafatongina na mataina kani.

12 Ainuni ne takosia woi ngaia ke uraura gatagata igani na faiofongifa, ke araria ne onoono menamenai nga, fagaraia make wota mwa.

13 Arani faiofongifa ne qani taugamu igi, ka mwarao tangai tau ana na ani mwa na inuni. Hoi nga o God mwa kamu fafagauguria ke naka na tara fura tangagamu igani na faiofongifa, ki mwarao maki siana ka faiofongifa ni tetefaria ka ramwofa iamiu.

14 Hoi, a goaku igamu mui naka wau nga ka wogasira ana na nunuta na mwarao.

15 Inau kani kau tamasi tangagamu na inuni mu takotako rai fafagagetagi mereamiu ana ka mwarao nau woisi gaa.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

16 Fea, akaokao igia na tono igani maka nongia o God ni fagaapunaria, ki igia ke fakugia afainia ka gapuna o Kraes naa? Mina purete igia na topia na mataina na ngaua, ki igia ke fakugia afainia ka apena o Kraes nikao.

17 Nga mwa na purete ne etagai togo kena, mi igia na rako wau igani na ape kani ka tao nai ape ne etagai suria na tonga faitigi mwa rainia ka purete ne etagai kena.

18 Mui takosira rao noga ka ai Israel ira. Mataina na ngaura na mwarao na suu wogasi rai ina raperape tangaa o God kena, ki ngaira nikao maka fakufaku afainia ko God.

19 Kee ne fea, nga wari na nunuta na mwarao na wogasira mina ngaufa ni tau wogasira na nunuta na mwarao, karu rafaera?

20 Marefa! A mwarao nau wowoisia kani ke manga kani, a mwarao na wogasi rainigi ina raperape iata na nunuta na mwarao gena, ki tangara ka ataro, mi tangaa ko God ke marefa. Ke marefa qai oqanigamu woi mui pagai fakufaku afainira ka ataro.

21 Rao ko otai ne totono igani na kaokao iana na Arafa, ngaia ke marefa ni araria ni totono nikao igani ki iata ataro. Hoi mo otai ne ngaungau rai wogasia ana na Arafa, ngaia ke marefa ni araria ni ngaungau nikao igani ki iata na ataro.

22 Igia ka tanua ka Arafa ke rarafaiga manga na tanua ka agua ngai ke. E fea, igia ka woi mwa woi igia ka ramwo tefaria ki ngaia na Arafa?

23 Hoi, e mwora woi, “Igia ka gira tanui ana ka arani mwarao,” make marefa ki ngai gi fato nga gena ni koro, maki gira tamanigia ana.

24 Hoi, fagaraia maki tana inuni ke takosia mwa ki ngaia mereana. Igia ke araria mwa na tatakosira ki tana inuni getera rao kai tatamanira.

25 Igamu ke araria mwa, mu ngaura ka fisigoni na mwarao na fafagaworingainigi ina maket, make siana rai faifagate ana ifai ka torai mai igani kena, mako oga ko takotako rafa rainia.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

26 Suria na Segesegefa Apuna ke woi, “Ano kani mina arani mwarao igani ke nafuni ka Arafa.”

27 Rao ki tana inuni marefa ni girara na Arafa ke garigamu nai rao ka ngau ana i ruma iana, migamu kamu marumu kamu arao, e araria mwa mu ngaungau ka mwarao ne wategamu. Siana kamu paronga rainigi kamu fafagate ifai ka tora mai iga.

28 Hoi maka rao ka woi tangagamu rainigi ka ngaufa gena woi na wowogasi nunuta na mwarao rainigi, siana kamu ngaura. Marefa qai woi na takotakofa iamiu, maka takofa iana tana inuni. Atakotakofa iana tana inuni getea ke marefa ni gira ura pusiau ana pania ka mwarao ne araria mwa nau tanua kena!

30 Rao ki inau kau tamasi tangasia ko God rainia ka ngaufa iaku, marefa ni oto woi tana inuni ki wowoisiau rainia woi na aerafa kau tanua kana!

31 Hoi, igani na mwarao namu ngaura, kee mu totono, kee mu tatanui rai fagaakaufia ana o God.

32 Igamu kamu ogaoga mwa suria ka taufa ne marefa mui fafagaerisi ka takofa iata tana inuni, mangara na Jiu, kee na Grik, kee tana inuni rao nikao ina siosi iana o God.

33 Inau makau ofofongia raorao mwa rai koro ana tangara ka arani inuni fato. Marefa qai tatakosiau mwa mereaku, suria nau oqania woi na arani inuni nikao maki gira fagatafira ana ko God.

1 Korint 11

1 Mui arao suri nga ka taufa iaku, suria inau nikao makau arao suria ka taufa iana o Kraes.

2 Inau kau tamasi fagaakaufigamu na goaku igamu, suria igamu kamu tatakosiau tarai, maka mu rao suri ka fagausuringa nau qani fagataraura tangagamu igi.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

3 Makau oqanigamu, namui girara nga menamenai woi o Kraes ka qauta na arani mwane, mina mwane ka qauna kani iana, hoi mo God ka qauna o Kraes.

4 Ma ni koro manga na mwane ke qoqofia ka qauna igani ka mataina i ngaia ne fafagarafe, kee ne tamasi fura ka tamasinga pania ko God, suria ne qoqofia na qauna kena ki ngaia ke fagawatofia ko Kraes na qauna.

5 Make manga na fefene ke ma ni qoqofia ka qauna igani ka mataina i ngaia ne fafagarafe, kee ne tamasi fura ka tamasinga pania ko God, ngaia ke fagawatofia ko wani iana nikao. Mi ngaia ke faiaworagi mwa afainia ka fefene ne goro furia na qauna.

6 Afefene ke araria ni qoqofia ka qauna. E qao maakitaga tangaa ka fefene ni goro afuritainia ka qauna kee ni tapurua. Make manga ne ngaroi ni qofia ana ka qauna, maki tatapurua mwa ka qauna.

7 A mwane ke marefa ni araria ni qoqofia ka qauna, suria ngaia ke tora nununa ko God make fafagaqao rainia ka ramwofa iana o God. Mina fefene ka fafagaqao rainia ka ramwofa iana mwane iana.

8 Suria na mataina o God ne tagarafia na mwane ia, ke marefa ni tagarafia pania ka apena fefene, minga ke tagarafia ka fefene pania ka apena mwane.

9 Mo God nikao ke marefa ni tagarafia mai ka mwane tangaa mai ka fefene, nga mwa na fefene ke kafu tagarafia rao mwa tangaa ka mwane, woi ni tatamania.

10 Rainia na agua kani, ka fefene ke ararira nga na qoqofira ka qauta tangai fagaqao ana woi i ngaira ki rugufanata o wani iata. Mi tangara nikao na enjel nai rerea.

11 Mi igaa na ogafa iaka igani na apanana iana na Arafa, afefene ke ogaoga fagauguria ka mwane, mina mwane ke ogaoga fagauguria ka fefene.

12 Suria igani ngatakena nga o God ne qani fagaworaia na fefene pania na apena mwane, hoi mina arani mwane ka worawora mai i apena na fefene. Mi ngaia o God ke fagaworai ka arani mwarao fato nga.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

13 Igamu mereamiu kamu tatakosia nga menamenai, manga ne oto mwa, woi
na fefene ki siana ki qoqofia ka qauna, ki fafagarafe tangaa ko God.

14 E fagaqao tangagia woi na mwane ne surusuru gagafu na qauna ke marefa
ni qao koro.

15 Mina fefene ne surusuru na qauna ke qao koro tefa, suria o God ke watea
rai qoqofia ana ka qauna.

16 Manga tana inuni ke oqani faitogiri ana rainia ka agua kani, maki igami
mina arani siosi iana o God fato gaa ke marefa mi gira faitogiri ana.

17 Hoi, igani na mwarao nau oqani woisi wau ana gaa, inau ke marefa qai
tamasi fagaakaufigamu, suria igani na fakunga iamiu tangai na fagarafenga
ke aera wau tangagamu.

18 Nagonagona, inau kau qani rongoa woi igamu kamu fariwoa faitigi sio
mwa mereamiu, mataina igamu namu faku tangaa na fagarafenga. Makau
tangamworani woi tana agua gaa ke mwora.

19 Ma ni marefa igamu kamu fariwoa faitigi sio mwa mereamiu, hoi make
mwataku mwa rai rea ana otai ka ani na mwora i maana o God.

20 Mataina namu fakufaku mai tangaa na ngaufa apuna iana na Arafa, marefa
wau nga woi ni wagewagesigamu ka Arafa.

21 Suria na arani fitangimiu kamu qani ngaura getegamu rao inago, maka
kafu rao mai ka arani inuni. Tana inuni ka magau, mi tana ani ka tono rao
mwa maka qeka.

22 Efea igamu ke marefa ni tonga ruma iamiu mereamiu, namu ngaungau
maka mu totono iga? Kee ne fea, mui ono aerisia ka siosi iana o God maka
mu oqani fagamaakira ana ka inuni ne marefa na ngaufa iata naa? Igani na
agua ngai ke, ka taa kamu tatakosi nau wowoisigamu rainia? Mu woi mwa
nau pagai tamasi fagaakaufigamu? Marefa wau nga!

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

23 Rainia inau kau qani tamasia fato noga tangagamu, ka mwarao na Arafa ne qani tanua. A mwarao ngai ke ke rao mai pania ka Arafa mereana. Igani na qongiana na faganafu rainia igani ia, Arafa o Jisas ke tawoa ka purete,

24 ke tamasi fagakorofia ko God rainia, ke topia, make woi, “E kani ka apeku, nau mafata rainia tangagamu. Mui ngaua maka mu tatakosiau raorao mwa rainia.”

25 Ngatakena mwa, imuri mai na ngaufa kena, ngaia ke tawoa ka kaokao ke tanua manga ngaia nikao make woi, “E kani ka gapuku tangai fagamworaia ana ka fakunga faoru iana o God afainigamu. Arani mataina namu totonomia, mu tatakosiau raorao mwa rainia.”

26 Ngai ke ka fagaqaonga rainia woi igani na arani mataina namu ngaua na purete ngai ke maka mu totono igani na kaokao ngai ke, igamu kamu tatamasia fura ka maefa iana na Arafa raorao make aporo mai.

27 Manga na inuni ne ngaua na purete iana na Arafa, make totono igani na kaokao iana afainigi na taufa marefa ni oto, ngaia ke fagaerisia ka apena mina gapuna na Arafa.

28 Ngaia ngai ke ne araria nga, woi na arani inuni ki qoqoretainia menamenai nga ka mangatana mereana, make kafu ngaungua make totono ina kaokao kena.

29 Rao ke marefa mu ono girara menamenai, woi igamu ka apena na Arafa, igamu kamu garigamu tangagamu mereamiu ka fagaetangifa iana o God igani ka mataina namu ngaungau ia mina mataina namu totono na kaokao.

30 Ngaia ngai ke tana ani na rako wau nga na fitangimiu na matoro, maka mwarumwarusiga gena, mi tana ani ka mae.

31 Rao ki igia ka qoreqore noga igani ka mangataka, God ke marefa ni gira fagaetangigia ana.

32 Hoi mataina na Arafa ne fafagagetagia make fagaetangia, ngaia ke tanua ka agua ngai ke rai ura pusigia ana ka fafagaetangigi ana afainira ka arani inuni ina ano kani.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

33 Hoi a goaku koro igamu, e araria mwa mu nasira kamu fakufaku fagaetagai maka mu kafu ngaungau.

34 Rao ki tana fitangimiu ka magau wau, mu gira ngau ana mwa i ruma iamiu. Hoi mina fagaetangifa ke ma ni gira rao afurigamu ana igani ka mataina namu fakufaku kena. Imurina nau mataro, makau kafu fafagausurigamu rai ki tana mwarao namu fagatera igi.

1 Korint 12

1 Hoi, a goaku igamu, igamu kamu fagateau rainigi ka mafatanifa pania na Figona Apuna. Au oqanigamu mu gigirara menamenai.

2 Mu qani girara igani na mataina namu afuroto maungagamu, mu tonga surira ka nunuta na mwarao ka toraigamu fura tangai ka agua ne aera.

3 Ngaia ngai ke, nau oqanigamu mu girara menamenai, woi rao kigamu kamu arao suria ka Figona Apuna, mu gira woi ana, “O Jisas ka Arafa!” make marefa namu tamasi aerisia woi, “O Jisas ke aera!”

4 Amafatanifa pania na Figona Apuna ke rako wau, maka Figona mwa ne etagai ke woto rainigi gena.

5 E rako wau ka tarani na tagaranifa tangaa na Arafa, minga ka Arafa mwa ke etagai togo.

6 Igia ka nafuni ka giraranifa faifaitigi tangai tagaranifa rainigi maka God mwa ne etagai ke mafata rainia na giraranifa gena tangai tanui ana ka tagaranifa gena.

7 Figona Apuna ke wategia ka romana tara rai tamanigia ana fairifui.

8 A Figona Apuna ke watea ki tana inuni ka woita ni takofa, make watea ki tana inuni ka woita ni giraranifa, hoi mina arani mafatanifa gaa ke rao mai pania ka Figona ne etagai mwa.

9 Tangara tana inuni ka Figona ke watera ka apena fagaugurifa rafa, kee na ramwofa rai fagakorofira ana ka inuni na matoro.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

10 A Figona Apuna ke watea ki tana inuni ka ramwofa ke tatanui ka agua ni qao riariaga ana. Mi tana fitangita ka gira tamasia ana ka tamasinga pania ko God, mi tana inuni ka gira ono girara ana ka figona mwora mina ataro. Ngaia ke watea ki tana inuni ka giraranifa ke tamasi igani ka tamasinga ne rongo getegi, mi tana ani ka giraranifa ne fafakani ka tamasinga gena.

11 Arani mwarao gaa, ke rao mai pania ka Figona Apuna mwa ne etagai make watera ka arani inuni ka wotowoto faifaitigi manga na Figona ne oqania ia.

12 Apena na inuni ke tonga arani apanani, minga ka apena ne etagai togo. O Kraes nikao ke manga ngai kana, arani apapani gena ke fairatorato rai apena ne etagai mwa.

13 Igia fato wau nga na Jiu mina inuni marefa na Jiu, ainuni na tatagara purua mina inuni taragani, nga na Figona Apuna ke fagamaanuapunarigia make tanugia ka tao manga tana apanana apena o Kraes ia. Hoi igia fato ka tono faku igani ka Figona mwa ne etagai.

14 Hoi ka apeka na inuni ke marefa ka mwarao mwa ne etagai, ngaia ke nafuni ka mwani kere agua faitigi.

15 Manga na uwaka ki woi, “Suria inau ke marefa qai manga na rimaka, inau ke marefa ki tana agua na apeku kena.” Fegua, uwaka kena ke marefa ki tana agua na apeka kena?

16 Manga na karingaka ki woi, “Suria inau ke marefa qai manga na maaka, inau ke marefa ki tana agua na apeka kena.” Fegua, akaringaka kena ke marefa ki tana agua na apena kena?

17 Manga na apena fagaenani ki manga mwa na maaka, manga ifai ke rongoa na mwarao? Maki manga woi ni tonga karingaka mwa, manga ifai ka sisiginia na mwarao?

18 Hoi nga mwa o God ke nakai ka mwani kere agua i apeka na inuni suria ngatakena ngaia ne oqania.

19 I manga na mwani kere agua i apeka gaa ki etagai mwa, ke manga ifai ka apeka?

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

20 E mwora, apeka na inuni ke tonga mwani kere agua faitigi iga, maka apeka mwa ke etagai togo.

21 Ngaia ngai ke na maaka ke asa mwa ni woi tangaa ka rimaka, “Inau ke marefa qai oqanigo.” Mina qauna nikao ke asa mwa ni woi tangaa ka uwaka, “Inau ke marefa qai oqanigo.”

22 E asa wau nga, suria igia ka oqania wau ki tana agua i apeka ne ma ni raramwofaga gena.

23 Mi igia kai onoono suri menamenai ka agua i apeka na ono qau wato rai, mina tana agua i apeka na pupunufi kai fafagagafura,

24 mi tana agua i apeka ne koro mwa gena ke marefa nai pupunufi. O God mereana ke ratora faku ka agua i apeka gaa tangai tako rafa ana ka mwani kere agua ira.

25 Ngai ke ka mwani kere agua i apeka na inuni ke asa ni fariwoawoa sio mwa mereana, maka gira faikorokoro ana mwa menamenai faku.

26 Rao ki tana agua i apeka ki mamasiaga, mina apeka fato make mamasiaga nikao. Make rao ka ono fagaakaufia ki tana agua i apeka, mina apeka fato maka wagewage.

27 Hoi, igamu fato nga kamu manga na apena faku o Kraes ia, mina arani fitangimiu ki tana agua na apena.

28 Mi igani na siosi, o God ke qani nakara ka inuni igani ka tagarafa iata, nagonagona ka aposol, mina ruata mai ka maurukari, mina aoruta mai ka inuni ni fagausuringa, imuri mai ka inuni na tatanui na agua ne qao riariaga, maka mai rao wau ka inuni na gira fagakorora ana na ani na matoro, mina ani ni faitamanifa, mina ani ni fagaotora ana na inuni, mina ani na tamasi igani na tamasinga ne rongo getegi.

29 Marefa ki ngaira fato nga kai tao rai aposol, kee na maurukari, kee na inuni ni fagausuringa. Marefa ki ngaira fato nga nikao kai gira tanui ana ka agua ni qao riariaga,

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

30 makai fafagakorofira ka inuni na matoro, kee na tamasi igani ka tamasinga ne rongo getegi, kee nai girara fakani ana na girarani na tamasinga ngai gena.

31 Hoi, kamui oqani nga ka mafatanifa ne koro tefa gaa. Mi inau kau fafagaregamu rainia ka romana tara ne koro tefa wau nga.

1 Korint 13

1 I manga qai gira tamasi ana rai ka tamasifa iata na inuni faitigi, mina enjel nikao, mina oqa korofa ke ma qai nafunia tangara ki tana inuni, atamasifa iaku ke manga mwa na aawaawana na gogo mina belo ne aawaawa purua ia.

2 I manga qai gira tamasi ana fura ka tamasinga pania ko God, makau gira tako matafa ana rainigi ka arani mwarao punufi, makau nafuni ka arani giraranifa, makau nafunia ka apena raronimworanifa rafa rai gurura ana ka fungana gana, mi inau ke ma qai nafunia ka oqa korofa tangara ki tana inuni, inau kau manga na mwarao purua mwa ia.

3 I manga qai woto rai purua ka arani nafuniga iaku tangara ka inuni marefa nai togoani rurugua makai fagamarumungainiau kai fanua ka apeku, mi inau ke ma qai nafunia ka oqa korofa tangara ki tana inuni, inau kau tagara purua mwa.

4 Ainuni na nanafunia na oqaoqa korofa, kai ogaoga marape, makai korokoro nga. Marefa nai fafairafai, makai tako fagaakaufira mereata, makai qaqaeaga.

5 Aoqa korofa ke gira tanugamu ana ke marefa mui susuraga, mina maongo ana, make marefa mui mangaringari rafaera farufaru. Aoqa korofa ke gira tanugamu ana kamu qoqono rai wau ka aerafa na tatanui tangagamu tana inuni.

6 Rao ka oqa korofa ki afainigamu, igamu ke marefa mui gira wagewagesia ana ka mwarao aera. Make gira tamanigamu ana mwa kamu wagewagesia ka mwarao igani na mworanifa.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

7 Aoqa korofa ke gira tamanigamu ana rai faitamani ana, maka mu fafagauguri koro rainia ko God, make gira tamanigamu ana kamu takotako nganganiaga, maka mu fagagatagata.

8 Aoqa korofa ina mangatamu ke ma ni gira fato ana. Nga mwa na tamasinga pania ko God ka pagai fatofato. Mina tamasifa iata na inuni ke pagai fatofato. Mina giraranifa ke fatofato nikao.

9 Igami ke marefa mi girara ka arani mwarao, mina woita iana o God nami tamasia ke marefa mi agaofua.

10 Igani na qotona ka mwarao ma nai fagaofura gena ke mamarefa rao mwa, mina mwarao ne koro wau ka pagai wora mai.

11 Mataina na sisitai maunga, atamasifa iaka mina girarafa iaka mina takofa iaka ke mangara na kare. Mina mataina na tao rai inuni rafa kani, ai kasi wau ka taufa iata na kere kare.

12 Igani na mataina kani, igia ka gira rea ana ko God manga igia na ono igani na airoiro ma ni marawa ia, hoi miga na mataina mai, igia ka onoono togotogo nga rainia ki ngaia o God mereana. Mataina kani igia ka giraranifa iaka ke sistai mwa, mi muri mai ka pagai girara wau nga, manga na giraranifa iana o God rainigia.

13 Ua, a mwarao ne eoru gaa ka tao tarai, afagauguringa, atako gatagata ana mina oqa korofa. Hoi minga na oqa korofa ke tefa wau nga tangara.

1 Korint 14

1 E araria namu naka ka oqa korofa ki tefa wau nga tangagamu. E ararigamu namu oqani nga ka mafatanifa ne rao mai pania na Figona Apuna, tefa wau nga ka mafatanifa rai tamasi ana na woita iana o God.

2 Otai na inuni ne tamasi igani na tamasinga ne rongo getegi, ngaia ke marefa ni tamasi rao tangara ka inuni, make tamasi tangaa mwa ko God. Marefa ki tana inuni ni girara na tamasinga gena, suria na figona ke tamasi na mwarao ne tao punufi gena.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

3 Hoi inuni ne tatamasia na woita pania ko God, ke tamasi rai tamanira ana tana inuni gena. Ngaia ke fafagagatani ka takofa iata make fafagakoro mangatata.

4 Otai na inuni ne tamasi rainigi na tamasinga ne rongo getegi, ngaia ke tatamania sio mwa mereana. Hoi mina inuni na tatamasia na woita pania ko God, ke tatamanira fato nga ka arani inuni ina siosi gena.

5 Inau kau oqanigamu fato mui tatamasi ka tamasinga ne rongo getegi, maka mwarao nau oqania rafa wau nga woi igamu kamu tatamasia ka tamasinga pania ko God. E mwora nga na tamasia ana na woita iana o God ke koro wau nga tefaria ka tamasi ana rai ka tamasinga getegi. Manga tana inuni ne girara ke fafagakani na tamasinga gena, tangai tamanira ana fato ka inuni ina siosi gena.

6 A goaku igamu, manga qai tamasi igani ka tamasinga ne rongo getegi igani ka mataina nau tamasi tangagamu, ke fea nau tamanigamu ngai kena? Marefa wau nga! Manga ifai kau tatamanigamu? Nga mwa nau tatamasia tangagamu ka mwarao ne qani fagareau rainigi o God, kee nau wawategamu ka takofa, kee nau tatamasia ka tamasinga pania ko God, kee na fagausuringa.

7 Rao ka aiafa na ufira gaa mina ukulele na koringi gaa kai angi aera, tautanu fea kamu rongorongo girara na kiu kena?

8 Rao ka mwane ne ufia na afuri kena ke ma ni ufia menamenai, e asa ka mwane nai nanaua na faiarifa tangaa.

9 Igamu nikao make manga ngai ke, e asa ka inuni ni rongo girara na mwarao namu woisi, manga mu tamasi igani na tamasinga ne rongo getegi gena. Atamasifa iamu ke arao purua mwa!

10 A tamasinga iata na inuni ina ano kani ke rako wau, maka rao faitigi, maka arani tamasinga gaa ka nafuni takofa rai.

11 Make rao ki tana inuni ki tamasi tangau igani ka tamasinga iana, mi nau ke marefa qai rongo girara, igamirua kamuru mafuara faitangai.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

12 Rao kamu oqania ka mafatanifa pania na Figona Apuna, ua mui tatagarai nga rainigi ka mafatanifa ni tatamanira fato na inuni ina siosi kai akau mai nganganiaga.

13 Ua, inuni ne tamasi igani na tamasinga ne rongo getegi, ke araria nga ni nongia ko God ki wawatea ka girarafa ni fakania ana ka tamasinga igi tangara ka inuni gena.

14 Manga qai fagarafe igani ka tamasinga ne rongo getegi, figona iaku ke fafagarafe mwora nga, mina mangataku mwa ke tako purupuru.

15 Hoi, ata qai tanua? Inau ke araria qai fafagarafe igani ka figona iaku, makau fafagarafe igani ka mangataku nikao, makau kiukiu igani ka figona iaku, makau kiukiu igani ka mangataku nikao.

16 Manga tana inuni ki fafagarafe afainigamu gena, igani ka mataina mu fafagaakaufia o God afainia na figona iamiu, ke tautanu fea ke wowoi, “Amen” make marefa ni girara na tamasinga iamiu kena.

17 Fenaka na fagarafenga iamiu tangaa o God ke koro wau nga, make asa woi ni tamania ka inuni ngai kena.

18 Inau kau tangasia ko God rainia nau gira tamasi ana igani ka tamasinga ne rongo getegi tefaria ka arani fitangimiu,

19 maaki igani mwa na woita ni takofa ke gira faitamani ana ina siosi. Ngaia ngai ke na woita mwa ne erima na rongorongo girara nau tamasi rai ina siosi gaa, ke koro wau tefaria ka tangafuru i qera (10,000) na woita igani na tamasinga ne ma nai girara tana inuni.

20 Goaku igamu, siana kamu takotako mangara na kere kare ira, maka mui mangara na inuni rafa ira igani ka takofa iamiu. Mina apanana igani na aerafanga mwa, ke ararigamu namu mangara na kere kare ira.

21 Igani na Segesegefa Apuna ka Arafa ke woi, “Inau kau kasira ka mafuara na tamasi rai na woita ne rongo getigi tangai tamasi ana tangara ka kare iaku. Aa, Fenaka na tamasi tangara igani ka tamasinga ne rongo getigi, maake marefa wau nga nai rongoau nikao.”

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

22 A tamasinga ne rongo getegi, ka fagaqaonga tangara ka inuni ne marefa nai tangamworani, marefa ka ani na tangamworani. Mina inuni ne tatamasi na tamasinga pania ko God ke tatamanira ka inuni na tangamworani, marefa ka ani ne ma ni tangamworani.

23 Manga na inuni fato ina siosi gena kai tamasi igani ka tamasinga ne rongo getegi faitigi, mi tana inuni kee na inuni ne marefa nai tangamworani, kai qanu mai afainigamu, ke fea, marefa nai wowoisigamu woi mu qekaqeka?

24 Make manga igamu fato kamu tatamasia ka tamasinga pania ko God, mi tana inuni mina inuni ne marefa nai tangamworani, kai qanu mai afainigamu, ngaira ka rongora ka mwarao mu woisi gena, mingaira ka onoono girara mwa mereata woi ngaira ka inuni aera. A tamasinga gena ke kafu fafagagetara tangara,

25 mina arani mwarao punufi i mangatata ke rangaranga mawe mi ngaira ka susurai uga wato, maka totopigai qau wato tangaa ko God ka wowoi, “E mwora wau nga, o God ke ogaoga afainira na inuni gaa.”

26 Hoi, goaku igamu, mataina mu fakufaku tangaa na fagarafenga, igamu fato kamu fafaitamani. Tana ani kai kiukiu, mi tana ani kai fafagausurigamu, mi tana ani kai tatamasia fura ka mwarao ne qani fagarera rai o God igi, mi tana ani kai tamasi rai ka tamasinga ne rongo getegi, mina tana ani nikao kai fafakania ka tamasinga gena.

27 Mataina na inuni na tamasi rainia na tamasinga ne rongo getegi faitigi igi, ka inuni ne erua mwa kee ne eoru kai tamasi rai na tamasinga ne rongo getegi gena. Ngaira gena ke araria tana inuni noga ni tamasi, mi muri mai maka kafu fafakania ka tamasinga kena.

28 Rao ke marefa ka inuni ni gira fafakania ana na tamasinga ngai kena, ua ainuni ne tamasi rainigi na tamasinga ne rongo getegi ia ki manapu rao nga, maki tamasi tangaa sio mwa ki ngaia mo God.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

29 Ainuni ne erua kee ne eoru mwa make araria mwa na tatamasi ka tamasinga pania ko God, mi tana inuni gena kai rongoronga menamenai wau nga rai ka mwarao na wowoisi gena.

30 Rao kamu ogaoga mo God ke watea ki tana inuni ki tana woita, ainuni ne tamasi ina mataina ngai ke ke araria nga ne manapu make nanaka ka inuni kena ke tamasi noga.

31 Mui tamasi faioriorisi tangara ka inuni kai takotako matafa makai takotako nganganiaga.

32 Ainuni na gira tamasia ana na tamasinga pania ko God ke gira manapu ana, ke nanasia rao noga.

33 Suria o God ke oqanigia ka arani mwarao nai tatanui igani ka oga otooto ana mina marapefa. Ngatakena ngai ke igani na arani siosi iata na inuni na apuna tangaa o God.

34 Afefene ke araria nai manapu mwa igani ka fakunga ina siosi gena. Ngaira ke marefa ni araria nai tamasi, makai manapu mwa kai rongoa ka fagausuri kena, manga na faifataninga iana o Moses ne woisia ia.

35 Rao ki ngaira ka oqani girara ana ki tana mwarao, maka fafagatera ko wani iata i ruma iata, suria ne marefa ni oto ka fefene ni tamasi igani ka fakunga ina siosi.

36 Kee ne fea, igamu kamu takosia woi na woita iana o God kani ke rao mai panigamu? E fegua, mu kato mwa woi nga igamu mwa ke rao mai tangagamu kani?

37 Rao ki tana inuni ka takosia woi ngaira ka maurukari, kee na takosia woi ngaira ke nafunia ka Figona Apuna, make araria nga na gigirara woi na mwarao nau segera gaa ka woita iana na Arafa.

38 Hoi ngaia ngai ke siana rai rongora ana ko otai ma nai oqani rongora ana na mwarao nau segera gaa.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

39 A goaku igamu, mui oqaoqani nga rai tamasia ana ka tamasinga pania ko God, siana kamu uraura pusira na ani na tamasi rai na tamasinga ne rongo getegi gena.

40 Arani mwarao kamui tatanui menamenai nga maki otooto wau nga.

1 Korint 15

1 A goaku igamu, inau kau oqani fagatakosigamu ana rainia ka tarofa koro nau qani tarofainia tangagamu, kamu tangamworani rainia maka mu fagauguria kena.

2 Igamu kamu tafitafi rainia ka tarofa koro nau qani tamasi mai noga tangagamu ia, manga namu ferefere gatagata nga rainia. Make rao ke marefa atangamworanifa iamiu ka mwarao purua mwa.

3 Inau kau qani rongoa ka romana tamasifa makau tamasi tangagamu igi, make manga kani, O Kraes ke mae rai ka aerafa iaka manga na Segesegefa Apuna ne woisia.

4 Ngaia ka afunia, mi igani na tangiana ne eoru ngaia ke afaraga aporo igani ka tafinga, manga na Segesegefa Apuna ne woisia nikao ia.

5 Ngaia ke fagaqao rainia mereana tangaa ko Pita, mi muri mai ki tangara ka tangafuru matara erua na rongoisuri iana nikao.

6 Mi murita mai ke fagaqao rainia nikao mereana tangara ka kare iana na tangarau ne erima ia make matara wau nikao (500+) igani mwa ka mataina ne etagai. E rako wau ka fitangita na tafitafi maungara mi tana ani ka qani mae wau.

7 Ngaia ke fagaqao rainia mereana tangaa ko Jemas, mi muri mai ke fagaqao rainia mereana nikao tangara ka arani aposol ira.

8 Imurita mai ngaira fato, ngaia ke fagaqao mereana tangau, fenaka woi inau ka mwane nau wora igani ka mataina getea.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

9 Inau kani ka mwane nau wato wau nga panira tana aposol gena, make ma ni araria nai oniau rai aposol suria nau maeronganira ka inuni ina siosi iana o God.

10 Make suria mwa o God ke koro nga tangau, nga ngai ke nau oga manga kani ina mataina kani. Akorofa iana o God ke marefa ni rao purua tangau. Inau kau qani tagara rafa wau tefarira ki tana aposol gena, maake marefa ka takofa iaku mereaku rai tagara ana manga kani, minga ka korofa iana o God mwa ne qani taotao afainiau kani ke fagakanukanuau rai na tagaranifa gaa.

11 Hoi ke manga woi nau tatarofainia ka tarofa koro ki inau, kee tana inuni, migamu fato kamu qani tangamworani noga rainia kena.

12 Arani mataina kami tatamasia woi o Kraes ke afaraga pania ka maefa, ke manga ifai ki tana fitangimiu ka wowoi na inuni ne mae ke asa nai tafi aporo?

13 Rao ki ngaira ke ma nai gira afaraga aporo ana, kani ko Kraes nikao make marefa ni tafi aporo nga.

14 Make manga woi o Kraes ki siana ki tafi aporo kani ki igami kami tatamasia purua mwa, migamu kamu tangamworani rainia purua mwa.

15 Mi tana mwarao nikao, ke fagaqao rainigami woi mi qaqaqangagami rainia ko God, suria igami kami qani tamasia woi o God ke fagatafia ko Kraes pania ka maefa.

16 Hoi ke rao ka inuni na mae noga ke marefa nai gira tafi aporo ana, ko God nikao make marefa ni fagatafia aporo nikao ko Kraes.

17 Maki manga ni marefa ko God ni fagatafia ko Kraes kani, atangamworanifa iamiu ki rao purua migamu kamu ogaoga maungagamu igani ka aerafa iamiu.

18 Maki manga ni marefa ko God ni fagatafia ko Kraes kani, ka inuni na tangamworani rainia ko Kraes maka kafu mae, ka tarupe wau nga.

19 I manga na fagaugurifa iaka rainia ko Kraes ki tangaa mwa ka mataina kani, igia kani ka aera wau nga tefaria rao ki tana inuni igani na ano kani ira.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

20 Hoi o Kraes ke qani afaraga aporo pania ka maefa! Ki ngai kana ke fagaqao rainia woi na inuni na mae maka pagai afafaraga aporo ka tafitafi.

21 Ua ka maefa ka mwarao ne toraia mai na Adam, hoi ki ngatakena nikao na afaraga aporo ana ke rao mai suria mwa ko Kraes.

22 Ainuni fato ka maemae suria na marausuria ko Adam, mina inuni na faku afainia ko Kraes ka tafitafi aporo,

23 maka arani fitangita ka arao suria mwa ka mataina iata. Ngaia o Kraes ke tafi inago tarata. Mina mataina ne aporo mai, ka arani kare iana ira nikao maka tafitafi aporo fato nikao.

24 Hoi ka mataina ne taua ka qotona na ano kani mo Kraes ke kakamarira fato ka arani maerongana mina ataro, make wawatea ka arafanga iana tangaa ko God Emana.

25 Suria ngaia o Kraes ke arafa raorao mwa make taua ka mataina ne tetefararira fato ka arani maerongana,

26 minga na fagafatongina na maeraongana ne tetefararia ka maefa.

27 A Segesegefa Apuna ke woi o God ke nakai ka arani mwarao fato irugufanana o Kraes. Mi ngai mereana o God mwa ke marefa ni oga irugufanana, suria i ngaia o God ke nakai ka arani mwarao irugufanana o Kraes.

28 Mataina na arani mwarao na tao irugufanana o Kraes i Karena o God, ngaia mereana nikao maki na rugufanana o God ne nakai na arani mwarao fato irugufanana i Karena kena. Ngaia mina arani mwarao fato ki rugufanana fato o God.

29 Hoi, rao ka inuni ke ma ni gira afaraga aporo, ata ka tanua na inuni na fafagamaanu apuna ka tatamanira rainia tangara na ani na mae fato noga ira? Nga ne fea ka fagamaanu apunarira?

30 Manga ni mwora woi na inuni na mae ke ma nai tafitafi aporo kani, ka taa kami totongofi raorao mwa tangaa na perenga?

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

31 Mina arani tangiana ka fagani nanafuigami funuigami mwa! Inau kau tamasi manga ngai ke suria nau wagewage rainigamu, rainia ki igia na faku afainia na Arafa iaka o Kraes Jisas kani.

32 Inau kau mira fainafunafu fato noga ka mwarao wasi i Efesas. Maki manga na fainafunafu ana kena ki arao suria mwa ka takofa iaku mereaku, ka fainafunafu ana kena ke marefa ni gira tamaniau ana mwa. Manga woi na inuni na mae fato noga ira ke marefa nai gira tafi aporo ana, naka mwa kai arao suria ka takofa ngai kena, “Nakagia kai ngaungau mwa makai totono mwa. Suria igia ka maemae i tana tangiana.”

33 Hoi siana ka fafagaqekaqekagamu. Igamu kamu rongora fato noga, “A taufa iata na inuni aera ke gira fagaerisi ana mwa ka tamana.”

34 Mui tako menamenai kamui orisi ka taufa aera iamiu. E araria mu maaki suria tana fitangimiu ke marefa wau nai girara ko God.

35 Tana inuni ka fagate manga kani, “Manga ifai ka inuni na mae ka gira tafi aporo ana? Apeta ke pagai qaoqao manga ifai?”

36 Fagate mara qeka mwa. Mataina namu fasira na ritana mwarao ke maemae inago make kafu qaqa ke akau pania ka mwako.

37 Aguuni na wit mi tana ritana na tana mwarao ke qao faitigi na mataina na qaa akau.

38 Suria ngaia o God ke fagamauria na ritana ia ke qaa, make tonga apena manga ngatakena ngaia o God ne oqanira.

39 Hoi, mina apeta nikao na mwarao gena ke marefa nai qao faku. Apeta na inuni ke qao getea mina apeta na mwarao ne tonga uwata ne efai ke qao getea, mina apeta na manu ke qao getea, mina apeta na siare ke qao getea nikao.

40 Mi ngatakena ne qao na apeta na mwarao ina ano kani ngai ge, mina arani mwarao ina wawaiaro gana. Arani mwarao ka qao faitigi fato.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

41 Arito ke ma ni manga na fagaifa, mina fagaifa ke ma ni manga na feegu mina arani feegu ka qao getera faitigi.

42 Mataina na inuni na mae na tafitafi aporo, ke pagai mamanga kana nikao. Apena na afuafunia ia ke gira kakaga ana, mina apena ne tafitafi aporo ia ke taotao tarai.

43 Nga na ape ne qaoqao mwamwakiaga make mwarumwarusiga kena, ke pagai ramworamwo tefa wau make qaoqao koro wau.

44 Igia ka nafunia ka apeka namigi wora mai, maka pagai nafuni ka ape ne qaoqao koro wau tangaa i Heven. Apeka namigi wora gena ke pagai orisi igani ka ape ne qaoqao koro wau tangaa i Heven.

45 Rainia na Segesegefa Apuna ke woi, “God ke fagaworaia inago ka mwane o Adam ke tao nai inuni mauri.” Mo Jisas, na woisia Adam ke qai muri mai, ke fafagamaurigia rainia ka Figona.

46 A mwane afainia na ape ne wora mai ke qainago mai, mi murina mai ka mwane afainia na ape tangaa i Heven ke kafu rao mai.

47 Adam na mwane ne qainago mai ka fagaworaia pania ka mwako ina ano kani, mina ruata na mwane ke rao mai pania ki Heven.

48 Apeta na inuni i ano kani ke qao manga na apena na mwane ne wora pania na mwako ia. Mina apeta na ani i Heven ke manga na apena na mwane ne rao mai pania i Heven.

49 Mataina kani ki igia ka manga mwa na mwane ne wora mai pania na mwako ia, hoi ki ngatakena mwa nikao igia maka pagai manga na ani na mwane ne rao mai pania i Heven.

50 A goaku, au oqania mu gigirara woi na apeka ne nafuni ka fisigona mina gapu ke gira kakaga ana, ke fagaqao woi ne asa ni nafunia ka arafanga iana o God ne pagai taotao tarai.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

51 Mui rongorongo! Qai woisia tangagamu ki tana mwarao ne punufi panira na inuni ma nai tangamworani. E asa woi igia fato kai mae, maaki igia fato ka pagai orisi ka qaoqao getegia

52 ne marangaia rao mwa, manga no piringi maa ia. Suria na mataina ne angiangi na afuri, ainuni na mae ka tafitafi aporo, mi igia fato ka orisi wau nga ke ma nai pagai maemae nikao.

53 Rainia na apeka ne maemae make kakaga ke orisi nga nai ape ma ni gira maemae ana make ma ni gira kakaga ana.

54 Apeka na nafuni gaa ke mwarumwarusiga make gira mae ana. Hoi make gira orisi ana nga igani ka ape ne taotao tarai. Hoi fafagamworaia ka Segesegefa Apuna ne woi, “A maefa ke fato suria Jisas ke tefaria!

55 Amaefa ke ma ni tonga ka ramwofa rai tefarigia ana, make ma ni gira fagaerisigia ana.”

56 A maefa ke gira fagaerisira ana ka inuni na tanua na aerafa, mina Lo ke mafata rainia ka ramwofa tangaa ka aerafa.

57 Hoi ka tamasi tangasia ko God ne toraigia ka tefa igani na ramwofa iana na Arafa iaka o Jisas Kraes!

58 Ua na goaku koro igamu, mui uraura nganganiaga, siana kamu konekone. Mui tatagara raorao mwa tangaa ka Arafa, suria namu girara woi na arani mwarao namu tatanui tangaa gena ke marefa ka tagaranifa purua.

1 Korint 16

1 Hoi au oqani tamasi sisitai ana rainia ka sirani rai tamanira ana kare iana o God, inau kau oqanigamu namu tanua manga ngatakena nau qani tamasia tangara na inuni ina siosi i Galesia.

2 Ina arani Sate ka arani fitangimiu ke nakanaka nga kasigi ki tana sirani, ngaia ke tawora araria ne efita ne nafunia ina mataina ngai kana, maka mu nakanaka rao ke taotao mwa. Nga manga ngai kana ke marefa mui kafu oga kamu fakufaku sirani ina mataina nau taugamu mai.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

3 Mataina nau mai taugamu, igamu kamu onoono sikifira ka mwane na mimia rao na mafatanga iamiu tangaa ki Jerusalem, mi inau kau wawatera ka leta rai fagaqao ana woi igamu maka mu kasira ka rao.

4 Rao ke arariau, woi inau nikao kau arao, ua ki ngaira ka takuau.

5 Inau kau arao mai tangagamu imurina na raofa iaku i Masidonia, kau tako gatagata nga rai regamu ana,

6 au ogaoga sisitai afainigamu mwa, kee nau ogaoga suria ka fagaifa ne eoru igani na asi ne aera kani, migamu kamu tatamaniau kau ururuia ka raofa iaku tangaa ki tana agua nau arao igani nikao.

7 Rao ka faioqanifa iana na Arafa, makau arao mai imuri kau ogaoga noga qorafu sisitai afainigamu. Ma ni koro qai arao mai ina mataina kani qai ogaoga purua sio mwa panigamu igani ka kere mataina mwa.

8 Inau kau tako woi nau ogaoga kani i Efesas raorao make taua ka tangina rafa ina Pentekos.

9 Rainia ina mataina kani ka romana mataina koro tangau ni tagara ana iga, hoi make rako ka inuni nikao na uraura pusiau.

10 Manga o Timoti ke arao mai ke taugamu, mui kanakanasia nga menamenai suria ngaia nikao ke tagara tangaa ka Arafa manga inau kani.

11 Siana ki tana inuni ni qaoqao rufia, makau oqanigamu nga mu tatamania ke ururuia menamenai ka raofa iana, ki aporo mai tangau afainira ki tana inuni na arao suria na Arafa. A mataina ne arao mai, mu kasia afainia ka korofa iamiu tangaa.

12 Hoi, mina goaka o Apolos, inau kau qani fagakanukanua fagaerako woi ngaia ki takura ki tana goaka ina siosi kai reregamu, make woi, ne mamaunga ka mataina iana ngaia. Manga ne totonga mataina tangaa imuri, make kafu arao mai.

13 Mui onoono menamenai. Mu nganganiaga nga igani ka tangamworanifa iamiu. Mu ramworamwo nga, maka mu ogaoga gatagata.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

14 Mu fagaqao nga rainia ka oqa korofa iamiu igani ka arani mwarao mu tatanui.

15 Mu qani girara ko Stefanas mi goana ira, ngaira nga ka inuni ina provins i Akaea na riri inago tangaa na Arafa, maka mafata rainira mereata nga ka tagara tarai tangaa ka inuni na apuna tangaa o God. Goaku igamu, inau kau nongigamu nganganiaga nga,

16 mu tautau woita iata ka mwane rafa mangara ngaira maka mu tanua nikao tangara ki tana mwane na tatagara afainigamu.

17 Inau kau wagewage wau suria o Stefanas mo Fotunetas mo Akaikas kau rera gaa. Ngaira ne eoru gaa ka rao mai rainigamu.

18 Ngaira ka tanuau kau wagewage, manga igamu na tanugamu kamu wagewage nikao. Ke araria nga mu tamasi wagewagesira ka inuni manga gaa.

19 Arani inuni ina siosi ina apanana i Esia ka kasia wau tangagamu ka tamasinga igani na wagefa. O Akuila mika Prisila mina arani inuni fato ina siosi na fakufaku raorao mwa rai fagarafenga i ruma iataurua ka kasia wau tangagamu ka tamasinga igani na wagefa, igani ka atana na Arafa.

20 A goaka fato ina siosi na ogaoga gaa ka kasia wau tangagamu ka tamasinga igani na wagefa. Mui kanakanasigamu fairifui manga igani na kastom iaka, namu sisiginigamu mangara mwa na afarigoata ira.

21 Inau mereaku kau sege kani, INAU O POL.

22 Ainuni marefa ni oqaoqania na Arafa, ko God ki fafagaetangira! Arafa iamami, ui rao mai!

23 Inau kau fagarafe tangaa ko Jisas na Arafa woi ni koro tangagamu.

24 Inau kau oqa koro tangagamu fato ki igamu na kare iana o Kraes Jisas. Amen.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

2 Korint

2 Korint 1

1 Inau o Pol na mwane ne tanuau o God rai aposol iana o Kraes Jisas. Inau mo Timoti na goaka, kamuru sege tangagamu, na siosi iana o God i Korint afainira ka inuni na apuna tangaa o God na ogaoga ina arani finua i Akaea.

2 Au fagarafe woi o God emaka mina Arafa o Jisas Kraes ki koro tangagamu, mwarao maka mui ogaoga igani ka marapefa.

3 Ai fagaakausia ko God Emana na Arafa iaka o Jisas Kraes, ngaia ke faitakoi tangara ka inuni mina God ne fafagakoro mangatata na inuni,

4 ne fafagakoro mangataka igani na arani mataina aera iaka. Hoi suria o God ke fagakoro mangataka, ki igia kai fafagakoro mangatata ka inuni ne taura na mataina aera.

5 Igami kami fafara wau manga ngaia o Kraes ia, minga mwa o God ke mafata rainia na faitamaninga tangagami suria mi faku afainia ko Kraes.

6 Suria mi rorogoi ne qaraqara tangagami, mo God ke gira fagakoro mangatamiu ana, make fafagatafigamu. Hoi igani na mataina o God ne fafagakoro mangatamami, migami makami gira fagakoro mangatamiu ana nikao, maka mu gira marape ana mwa igani ka ape mamasiaganifa manga igami nikao kani.

7 Mina tangamworanifa iamami ke nganganiaga rainigamu, suria mi girara woi igamu kamu ape mamasiaga afainigami, hoi ki igamu nikao mo God ke fafagakoro mangatamiu manga ne fagakoro mangatamami nikao.

8 Arani goaku, mi oqanigamu mu girara ka mataina ne qara mi tarafua ina provins i Esia. Arani mwarao gana ke qara aera wau tangagami, raorao maka mi takosia woi igami kami maemae.

9 Mi fatami girara ka arani mataina woi igami kami pagai maemae, hoi maka agua ngai keni ke wora tangagami ki siana kami fafagaugurigami mereamami, maaka mi fafagauguria ko God ne gira ragaira aporo ana na inuni pania ka maefa.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

10 God ke fagatafigami ina mataina mi fagani mae ia, make fafagatafigami nikao. Igani ngaia kami fagauguri togotogo rainia, ne fafagatafigami tatarau,

11 maka mu tamanigami rai fagarafenga. Ki mwarao maka inuni rako ka pagai tamasi tangasia ko God suria ne fagatafigami pania ka maefa igani ka aramifa igani na fagarafenga iata.

12 Mi tamasi kasigami akau suria na takofa iamami ke fagaqao woi igami kani ke marefa mi susukasuka, maka mi rao suria mwora nga ka taufa iana o God. A mataina nami ogaoga ina ano kani mi qani tanui manga ngaia kani mai, mina mataina mi ogaoga afainigamu kani maka mi tanua ka agua gani tefa wau nikao. Igami ke marefa mi arao suria ka takotakofa iana na inuni ina ano kani, hoi maka mi arao suria mwa ka takofa koro iana o God tangagami.

13 Hoi maka mi sege wau tangagamu rainigi ka mwarao namu gira tomani ana mina tako matafa ana rai. Au tangamworani woi

14 ma mu giraragami menamenai, maaka mi girara woi igamu kamu pagai gigiraragami menamenai. Hoi mina mataina na Arafa o Jisas ne aporo mai, igamu kamu pagai tamasi fagaakaufigami mi igami kami gira tamasi fagaakaufigamu ana nikao.

15 Au tako nganganiaga woi igamu kamu tatakosia ka tagarafa iamami tangagamu ke oto, makau takosia qai rao wau qai regamu nikao, kigamu kamu nanafunia ka wagefa igani ka ruata na raofa iaku wau tangagamu.

16 Au takosia rai rao wau ka regamu ana mataina nau wau arao i Masedonia makau mai reregamu nikao mataina nau aporo mai, maka mu kafu kasiau kau arao tangaa ki Jiudia.

17 Manga ifai? Mu tako woi nau tamasi purua mwa ngai keni suria ne marefa qai rao suri ka takotakofa iaku? Marefa. Inau ke marefa qai tako fairuagai. E rao kau oqania kau woi “Aa” e asa mwa qai orisi takofa qai woi tangagamu “Marefa.”

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

18 Au tamasi mwora ngai keni manga o God ne tamasi mwora raorao mwa ia, mina mwarao nau woisi wau gani ke marefa qai woi “Aa” make “Marefa” tangagamu fagaetagai.

19 Inau afainia ko Saelas mo Timoti ki igami eoru mi tarofainia ki Karena o God, o Jisas Kraes. O God ne ma ni tako fairuagai rainia ko Jisas woi Karena, make wowoi “Aa” raorao mwa.

20 Arani surufa iana o God, ko Kraes ke fagamworai. Nga ngai keni na wowoi kani “Aa, Amen” igani na atana kani nai fagaakausia ana ko God.

21 Hoi ko God ke fagagatanigia faku rai ura gatagata ana afainia ko Kraes, mi ngaia o God mereana ke ategia make wategia ka ramwofa kani rai tagara ana,

22 make naka ka Figona Apuna iana rai fagaqaonga iana manga kani rai fagaqao ana woi igia ke nafunigia, mina Figona Apuna iana ke tao i maurifaka rai fagaqao woi na arani surufa iana ke fafagamworai igani ki igia.

23 God ke girara ka mwarao nau wowoisi rao gani ke mwora, suria ne girara ka mangataku. Marefa qai aporo wau i Korint, suria ne marefa qai oqani fagaqarasia ana tangagamu.

24 Marefa mi oqani ura tefari ana ka tangamworanifa iamiu, suria mi girara ka agua mu ura gatagata igani kena igani ka fagauguringa iamiu tangaa ko God, makami oqani tagara afainigamu ana kamu gira oga wagewage ana igani ka tangamworanifa iamiu.

2 Korint 2

1 Hoi au takosia ka raofa iaku ke marefa qai wau fafagaerisi mangatamiu.

2 Manga nau fafagaera mangatamiu, ko otai ke fafagawage apeku? Hoi ki nga igamu ka inuni namu fafagawage apeku.

3 Nga ngai keni nau sege wau tangagamu kani, suria ne marefa qai oqania mu fafagaera mangataku ina mataina nau arao tangagamu. Nga igamu ka inuni namu fafagawage apeku. Au tangamworani manga nau wawagewage, mi igamu nikao maka mu wawagewage.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

4 Mataina nau qani sege wau tangagamu ia, ke aera ka mangataku, au faitakoi wau makau angi. Marefa qai fafagaera mangatamiu, maakau oqani fagagiraragamu ana kamui gigirara ka oqa korofa rafa iaku tangagamu fato.

5 Hoi ani na mwane ne tanugamu kamu fatami aera ke marefa ni tanuau qai fatami aera geteau. Marefa qai oqani tamasia rafa ana ko wani kena. Hoi ki ngaigamu fato ke fagaerisigamu kena.

6 Nga ne arari rao noga ngai kana rainia ne rako wau ka inuni na fagaetangia noga rai ka aerafa ne tanua kena.

7 Ua kina mataina kani ke koro tangagamu nga namu qoqono rai ka aerafa iana ki mwarao maki korokoro aporo ka mangatana, ma ni koro ni fafaitakoi ki rurumakaka wau nga tarai.

8 Au nongigamu, mu fagagirarara rainia ka oqa korofa iamiu tangaa.

9 Au sege wau suria nau oqania mwa qai rogoia ne fegua mu tautau woita igani ka arani mwarao.

10 Otai mwa mu qoqono rainia na aerafa iana, mi inau nikao makau qoqono rainia ka aerafa iana, manga na aerafa ke taotao maunga ni qono rai ana. Au qono rainia ka aerafa ina apanana iana o Kraes suria nau oqani tamanigamu ana.

11 Manga ngai keni, ko Satan ke marefa ni gira ura tefarigia ana, suria igia ka qani girara fato ka takotakofa aera iana.

12 Hoi, a mataina nau taua i Troas rai tarofainia ana ka tarofa koro iana o Kraes makau rogoia ka Arafa ne naka ka tara tangau,

13 minga ke marefa qai nafunia ka marapefa i mangataku, suria ne marefa qai rogoia ka tamaku o Taetas igana, makau fagaomira rao mwa ka inuni i Troas makau rao tarai i Masedonia.

14 Maaka mi fagakorokoro wau tangaa ko God! Ngaia ke tamanigami afainia ko Kraes ne tefaria ka mae kani ina arani agua ne toraigami rao igani. God ke

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

usuigami ni tamasia ana ka tarofa rainia ko Kraes ki rao ki taura ka arani agua, ke manga na waiwai sigini ia.

15 Igami ke manga na mangate ne sigini koro wau ia ne suungia o Kraes tangaa o God, ne tataka tangara na inuni na Arafa ne fafagatafira mina inuni na tarupe pania ko God.

16 Tangara ka inuni na tarupe pania ko God ka mangate kani ke sigini aera, make toraia mai ka maefa tangara. Hoi mina ainuni ne fafagatafira o God, ka mangate kani ke sigini koro wau, ke toraia mai ka tafinga tangara. Hoi ka mwane taa ke araria na tagarafa kani?

17 Igami ke marefa mi mangara tana inuni na mamaongoga ira na tatamasia na woita iana o God suria na oqani tawo rurugua ana mwa. Nga o God mereana ke usuigami, maka mi tamasi mwora raorao mwa i maana o God. Mi tatamasia ka woita iana suria igami ka mwane ni tagaranifa iana o Kraes.

2 Korint 3

1 Manga ifai? Mi rongo manga mi kasikasigami akau nikao? Marefa. Igami ke marefa mi mangara tana inuni, na oqania nga na leta rai fagagirara ana woi ngaira mwora ka mwane iana o God ni tagarafa. Igami ke marefa mi oqani ka mwarao manga na leta panigamu, kee panira ki tana inuni tangagamu.

2 Nga igamu ke manga na leta ne fafagaqao rainigi na taufanamami, na segea i maurifamami tangara ka arani inuni nai totomania makai gigirara.

3 E oto wau suria nga o Kraes mereana ke segea na woita. Nga igamu kamu fagaqao mai woi na tagaranifa iamami gani ke mwora. A leta kani, ko Kraes ke marefa ni segea rainia ka supuru ina fau ne afetafeta, maake segea rainia ka Figona iana o God ne tafitafi ina mangatana na inuni.

4 Mi tako togotogo woi igami ka mwane ni tagarafa iana mwora, suria o Kraes ke faganganinganira ka tangamworanifa iamami tangaa ko God.

5 Igami mereamami kani ke marefa mi nafunia ki tana mwarao rao, kami wowoi nga igami kami araria nga ka tagarafa kani, mako God mereana ke tanugami kami araria na tagarafa kani.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

6 Nga o God mereana ke tagarafigami kami araria na tagarafa kani rai tarofainia ana ka fakunga faoru. A fakunga faoru tangagia kani ke marefa ka mwarao iana na Lo na qani segea ke taotao maaka mwarao iana na Figona Apuna, suria na Lo na segea ke tanura ka inuni ka maemae, mina Figona Apuna ke mamafata rainia ka tafinga.

7 Hoi na Lo iana o God ka segera igani ka fau afetafeta, nga na Lo gena ke fagaqao rainigi ka ramwofa iana o God, ne tanui ka maana o Mosis ke togatoga. Suria na maana ne togatoga kena, ka inuni i Israel ke marefa nai gira ono togotogo ana i maana, hoi imurina make kafu togatoga sisitai mwa. Nga igi na Lo ne segera o Mosis ke fagaqao woi na arani inuni ka maemae.

8 Fenaka o God ke qani fagaqao rainia ka rarafana i maana o Mosis ia, mina tagaranifa iana Figona Apuna ke qao koro tefaria ka tagarafa iana na Lo.

9 Manga o God ke fagaqao rainia ka rarafana igani na Lo ne usui maata na inuni, make fagaqao rainia ka rarafana ne tefa wau rainia na tagarafa ni fagaotora ana na inuni.

10 Hoi ka qao korofanana na Lo ke fato noga suria na tagarafa iana Figona Apuna ke qao koro tefa wau nga.

11 Mataina na Lo ne rao mai ke qao koro, hoi mina ramwofa iana ke wato rao mwa. A tagarafa iana na Figona Apuna ke qao koro wau nga make taotao tarai.

12 Nga ngai keni, igami ke nganganiaga ka takofa iamami make susu ka oqamami.

13 Marefa mi manga o Mosis ne qofigi na maana panira na inuni i Israel woi siana kai qoreqore togotogo rainia ka rarafana ne fatofato rao kena.

14 Hoi, ainuni i Israel gena ke qono taku ka mangatata. Nga ngai kani ne mai taua na mataina kani, na inuni na totomania na puka igani na Lo make tanu manga na gafu na naka pusi na maata ira. Hoi ke rao ka inuni ne fakufaku afainia ko Kraes, o God ke gagaia pania ka gafu kena.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

15 Ki ngaeka kani, arani mataina na totomania na Lo iana o Mosis mina inuni Israel gena ka qofi ka mangatata.

16 Hoi mina mataina taa mwa na inuni ne ririri tangaa na Arafa, mo God ke gagaia ka gafu pania ka maana.

17 Hoi, ka Arafa kani ka Figona Apuna, mina mataina na Figona Apuna ne ogaoga i maurifaka, igia ka gira taragani ana wau nga.

18 Igia na arani inuni ne marefa na mwarao ni pusi na maaka, igia ka fafagaqao rainia ka rarafana na Figona Apuna iana na Arafa, mi ngaia ke fafagaqao rainia ka ramwofa iana ne tefa irarona maurifaka, ke oriorisigia ka qaqao manga ngaia nikao.

2 Korint 4

1 God ke koro wau tangagami ke wategami na tagarafa kani, nga ngai kani ne marefa mi nanaka wau kani.

2 Igami ke marefa mi tatanui ka aerafa mina agua ni maakia na fafagaqafi igi. Miki igami ke marefa mi pagai susukasuka, kee marefa mi foroforoa ka woita iana o God. Marefa ngaia. Igami kami tatamasia raorao mwa ka mworana woita ki mwarao mo God mina ainuni kai gira ono girara ana ka tagaranifa iamami.

3 Manga na tarofa koro mi tamasia kani ke aqa, make aqa mwa tangara ka inuni na tarupe.

4 Nga na Ataro igani na ano kani ke fagagurugurura ka takofa iata na inuni ne ma nai tangamworani igani na Arafa. Nga ngai keni ne marefa nai gira ono girara ana ka mawetana iana na tarofa koro, na rarafana o Kraes. Mo Kraes kani ke manga wau nga o God ia.

5 Igami kani ke marefa mi tatarofainigami mereamami, maaka mi tatarofainia mwa woi ngaia o Jisas Kraes ka Arafa. Mi igami kani ka mwane ni tagarafa iamiu suria igami kami arao suria ko Jisas kani.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

6 O God ke woi, “Naka ka mawetana ki sina igani ka rotorotoaganifa kana!”
Nga ngaia ke mafata rainia na mawetana tangai na maurifamami gani, make
tanugami kami ono girara ka rarafana o God ne sina mai i maana o Kraes.

7 Hoi ki igami ke manga na potere o God ne fagawonusi rai na rarafana mina
ramwofa iana. E kani ke fagaqao woi na mwarao ngai gani ke marefa ki
igami mereamami, maaki nga mwa igani ka ramwofa iana o God.

8 Igami kami tatarafua raorao mwa ka qaiawoa ne asaasa make ma ni
fagaerisigami, make maka mwarao mi gira tanua ana maake marefa ni
watowato ka takofa iamami.

9 A tautau fagaqao maamami maake marefa ni gira mwarao ni tangainigami
ana ka Arafa, a nanafuigami maake marefa nai gira fagaerisigami ana wau
nga.

10 Arani mataina, kami apeape mamasiaga manga o Jisas ne qani ape
mamasiaga ne mae ia, mina tafingana o Jisas nikao ki gira fagaqao ana i
apemami.

11 Hoi ki igami kani ki na arani mataina ka oqani nafu funuigami ana rainia
mwa ka apanana iana o Jisas, mina tafingana ki fagaqao mai i apemami ne
gira mae ana gani.

12 Nga ngai keni, ne woi na amaefa tangagami raorao mwa, ki mwarao maki
igamu kamu tafitafi igani ko God.

13 A Segesegefa Apuna ke woi, “Au tamasi manga kani suria nau
tangamworani.” Igami makami tangamworani manga ke nikao, hoi ki igami
nikao maka mi tamasi kani suria nami tangamworani,

14 suria mi girara ko God ne qani ragaia afaraga na Arafa o Jisas pania na
maefa, ke pagai raragaigami afaraga manga o Jisas, make totoraigami mi
igamu tangaa ka finua iana.

15 Arani mwarao gani tangaa ka korofa iamiu, ka mataina na korofa iana o
God ne rao ke taura na inuni rako gena ki tanura ka inuni kai tamasi
fagakorokoro makai fafagaakaufia ka Arafa o God.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

16 Nga o God ne gira ragaia aporo ana na inuni, nga ngai kani ne marefa mi gira naka ana wau na tagarafa kani, manga na apemami ke mwarumwarusiga gogogo ke qau ke watowato, mina maurifamami ke faoru raorao mwa igani ka arani tangiana.

17 Raorao mwa kami apeape mamasiaga ina mataina kani, maaka ape mamasiaga ana iamami gani ke tatamanigami rai nafunia ana ka tafinga koro afainia ko God i Heven tarai tarai. A mwarao koro gani ke rafa tefaria ka fafaranifa gani.

18 Ki igami kami qore togotogo rao tangai ka mwarao ne marefa nai gira regi ana make marefa ka mwarao nai reregia, suria na mwarao na reregi gani tangaa rao mwa ka kere mataina sisitai mwa, e pagai fatofato, mina mwarao marefa nai reregi gani ka mwarao ne taotao tarai.

2 Korint 5

1 Hoi igia ka nafunia ka ape ne manga na rofu na gira toringi ana maka girara ka mataina na apeka ne maemae, igia ka gira rao ana i afaafa ka ogaoga igani ka ape faoru o God ne wawategia. Marefa ka inuni ke tagarafia na ape faoru kani, nga mwa o God ke tatagarafi na mwarao gani ke taotao tarai tarai.

2 Mataina kani ka apeka ke osiosiga wau maka oqani oga ana igani ka ape faoru i afaafa.

3 Suria na mataina na ogaoga igani na ape faoru kana, ka maurifaka ke manga na mwane ne gafu rai na gafu koro ia, ke marefa ni rurupa tori.

4 Mataina na ogaoga igani na ape ina ano kani, igia ka gegege suria na mamaeaga maake marefa nai oqani rao pania ka ape kani. Marefa. Igia ka oqania mwa ka ape i Heven ni mai qofigia fato wau, ka ape faoru igani na tafinga ki orisia fato wau nga ka ape ne gira maefa gani.

5 Hoi ngaia o God ke tagarafigia tangai oga tarai ana make mafata rainia ka Figona Apuna tangagia rai fagagiraragia ana woi na mwarao ka pagai arao mai imuri.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

6 Hoi nga ngai kani igia ka takotako nganganiaga raorao mwa. Hoi ki igia ka girara ka mataina na ogaoga maunga igani na apeka, igia ka fagatau wau pania ka Arafa i afaafa.

7 Ki igia kani ka ogaoga suria ka fagauguringa iaka, marefa ka mwarao nai reregi rai maaka.

8 Igia ka tako nganganiaga, maka oqania nai rao pania ka ape ina ano kani makai oga afainia ka Arafa,

9 maka apena mwarao rafa ke manga kani, manga igia ka ogaoga ina ano kani kee i Heven igani, ka oqania mwa nai fafagakoro mangatana ka Arafa tatarau mwa.

10 Ki igia fato ka rao ka uraura i matona o Kraes ke fafagagaragia mereana make worigia ki igia fato, surigi ka arani mwarao na tanui i maurifaka ina ano kani, manga ne aera kee ne koro.

11 Suria igami kami maagutainia ka Arafa, mi rarapasira ka inuni nai tatangamworani rainia kani. God ke giraragami menamenai wau, makau oqanigamu woi mu giraragami menamenai wau nga.

12 Igami ke marefa mi kasikasigami akau woi mui reregigami ngai keni, maaka mi oqani fagaqaosigamu rainigi ka mwarao mi tanui, kigamu kamu qaqaeaga rainigami, ki manga mu nafunia ka mwarao ni tamasia ana tangara ka inuni na tamasi qaeqaeaga rainia na ape i metara ne qao koro wau kani, make marefa nai tako rafa rainigi ka mangatata.

13 E fegua? Manga na inuni ka woi igami kami qeka, miki tangaa mwa igani ka apanana iana na Arafa. Manga igami kigani ka takotakofa koro, miki tangaa mwa ka korofa iamiu.

14 Nga na oqa korofa iana o Kraes ngai kani ne taugami kami manga kani, ko Kraes tagaina mwa ke orisigia ki igia fato make mae, kamu ono girara igia fato ki rarona na maefa iana kani.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

15 Kraes ke mae tangara ka arani inuni fato, ki igia na inuni mauri ki siana kai arao suri na takotakofa iaka mereaka, makai arao suria ka mangatana na mwane ne mae tangagia make afaraga aporo kani.

16 Ua ki na mataina kani ke marefa mi fafagagarara ka inuni suria ka takotakofa ina ano kani. Inago, mi fagagara ko Kraes suria ka takotakofa kani, kina mataina kani ke marefa mi tanua manga ngai kana noga.

17 Hoi mina na inuni ne fakufaku afainia ko Kraes, God ke oriorisia ke faoru aporo. Arani mwarao inago ke fatofato mina mwarao faoru ke arao mai.

18 Arani agua gani ko God ke tanui tangagia. E toraigia aporo mai tangaa rainia ka agua ne tanua o Kraes, make wategami na tagarafa kani rai toraira ana ka inuni nai aporo mai ana tangaa ko God.

19 God ke tagarafira ka arani inuni ina ano kani tangai aporo mai ana tangaa, rainia ka maefanana o Kraes, make qono rai wau ka aerafa iata, make fagaugurigami rai tarofania ana ki ngatakena nga na inuni na fafaikorokoro afainia nikao.

20 Nga igami kani kami tamasi rainia ko Kraes, hoi make manga o God mereana ne onira na inuni. Igami kani kami ura rai tamasi ana mwa tangaa ko Kraes ngai keni, woi igamu kamu naka ko God ki riririgamu kamu aporo mai tangaa ki ngaia nikao.

21 God ke tanua ko Kraes na mwane marefa ni aerafaga ke qanufia ka aerafa tangagia, ki igia ka fakufaku afainia ko Kraes kai akau mai kai otooto i maana o God.

2 Korint 6

1 Igami kami tagara faku afainia ko God, kami fagakanukanugamu, siana kamui takotako purua rainia na korofa iana o God ne wategamu kena,

2 suria ne woi, “E taua ka mataina iaku nau korokoro tangagamu, kau rongogamu, mina tangiana tangaa na fagatafinga, kau tatamanigamu.” Mui rongoa! Au woi tangagamu wau, nga noga na mataina kani ka mataina o God ne koro tangagamu, nga ngai kani noga ka tangiana o God ne fafagatafigamu.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

3 Igami ke marefa mi oqani fagaera mangatata ana ka inuni, rea wau maka tangatangaera ana ka tagarafa iamami tangaa ko God.

4 Maaka igani na arani mwarao nami tatanui, kami fagaqao rainia woi igami ka kare iana o God mwora wau nga, suria mi marumu mwa ni qanufi ana ka aerafa, arani fafaranifa mina arani mataina ne qaraqara gani,

5 igani na raramwosigami ana, a kasigami ina peresin, a rurufa na inuni ka gogogofigami, maka mi tagara rafa wau, marefa mi mauru igani ka qongiani mina ngaufa.

6 Taufananami ki igani na taraganifa, maka mi girara ko God, ma mi gira mangariaga ana farufaru, maka mi koro tangara ka inuni, mi nafunia ka Figona Apuna maka mi oqa koro mwora nga.

7 Mi tatamasia ka mworana woita maka mi nafunia ka ramwofa iana o God. Mi taura i rimamami otomami mi mafamami ka mwarao ni fainafunafu ana igani na otofa ina taufanamami.

8 Tana inuni ka tako fagaakaufigami, mi tana inuni ka ono qau wato rainigami, tana inuni ka tamasi kasigami akau mi tana ani ka tamasi fagaerisigami. Tana inuni ka tanugami manga na mwane ni sukasukanifa, mi igami kami tatamasia raorao mwa ka mworanifa.

9 A giraragami menamenai wau maaka tanugami manga na ma nai giraragami ia. A tako woi mi magafuru, maka mi mauri kami ogaoga kani. A nafuigami make marefa nai nafuigami kami mae.

10 Manga mi fafaitakoi wau, minga kami wawagewage wau ina arani mataina, marefa ni tonga nafuninga iamami minga kami fagaarafara kai inuni rako wau igani na apanana iana Arafa, marefa ni tonga mwarao iamami maaki nga igami kami nafuni ka arani mwarao igani na apanana iana Arafa.

11 Hoi na goamami i Korint, nga na arani mwarao kami tamasi mawe tangagamu gani, maka mi fagaqao rainia suria mi oqa koro tangagamu wau.

12 Igamu kamu regigami nami oqa koro tangagamu, mi nga igamu ke marefa mi regia na oqa korofa iamiu tangagami kani.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

13 Au migamu tamasi manga i kareku ia ngai keni. Igamu kamui fagaqao rainia ka mangata koro mi fagaqaosigamu rainia ia, ki igamu kamu fagaqao mai woi igamu kamu oqa koro tangagami mwora.

14 Siana kamui fakufaku afainira ka inuni ne ma nai tangamworani. Manga ifai a korofa ke gira faku afainia ana ka aerafa? Fegua, a mwawetana ke gira faku afainia ana ka rotorotoaganifa, naa?

15 E asa mwa ko Kraes ni arao faku ka mangatana afainia ko Satan, make ma ni araria ka mwane ne tangamworani ki gira nafunia ana ka mangata faku afainia ka inuni ne ma nai tangamworani.

16 E asa mwa ka nunuta na mwarao purua na wogasira nai taotao igani na Ruma ni Wogasifa iana o God, naa? Nga igia kani ka Ruma ni Wogasifa iana o God ne tafi. Manga o God mereana ne woi, “Inau kau ogaoga afainira ka kare iaku, makau afarofaro afainira. Nga inau kau taotao rai God iata, mi ngaira ka taotao rai kare iaku.”

17 Mina Arafa ke woi, “Mui nakara wau ka inuni getera gena, maka mui siki fura panira. Siana kamu fakugamu afainigi na mwarao ne marefa ni koro gena, makau aganarigamu.

18 Inau kau taotao rai emamiu, mi igamu kamu taotao rai kareku na mwane mina fefene. Nga inau o God na faufugana kau woisia na agua kani.”

2 Korint 7

1 A goaku koro, suria o God ke tamasia ka mwarao gani tangagia, igia ke araria nai fagataraganisigia, kai oga mai panigi ka aerafaga ne fagaerisi na apeka mina mangataka gani, suria igia kai tako fagafigaia ko God, kai arao suria mwora nga ka agua ne apuna.

2 Mui naka ka kere qaiawoa tangagami i maurifamiu gena! Igami ke marefa mi tanua ki tana mwarao ni aerisia ki tana inuni. Mi igami ke marefa mi kakatofira ki tana inuni kai tatanui na agua ne aera, kee mi fagaqekara ka inuni rai tawora ana ka mwarao iata.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

3 Marefa qai woisia ka mwarao kani nai tangatangaeramiu ana, marefa. Au qani woi tangagamu fato noga ia, igami kami oqa koro wau tangagamu, manga nami tafitafi kee nami maemae maki igia ka faku mwa.

4 Hoi igamu kamu fagagatagata apeku. Au tangamworani rainigamu, makau qaqaeaga wau rainigamu. Fenaka na aerafa ke taugami, inau kau wagewage wau.

5 Mataina inago rao mi rao mai i Masidonia, marefa wau ka mamarofa tangagami rainia ne rako wau ka aerafa ina arani agua, ainuni ka fafaisurasura fainigami wau raorao maka mi maagu mereamami rao mwa.

6 Mo God ne fafagagatagatanira na inuni ne watowato na maurifata, ke fagagatagatanigami rainia ka raofa mai iana o Taetas.

7 Marefa ka raofa mai iana mwa kami wagewage rainia, maka tarofa rainia woi namu koro tangaa. E woi tangagami woi igamu kamu oqania wau rai reau ana, mina faitakoifa rainia na aerafa iamiu, minga takena mu nanau rai ura pusiau ana, ki inau kau amani wagewage rafa wau.

8 Au takoigamu ngaia. Ina mataina nau qani segea wau na leta tangagamu ia, au tanugamu kamu fatami aera rainia. Igamu kamu fatami aera suria rao mwa ka kere mataina sisitai mwa, hoi mi inau ke marefa qai fatami aera rainia.

9 Hoi ki inau kau wagewage wau, marefa qai wagewage suria nau fagaera mangatamiu, miki suria mwa na faitakoifa iamiu gena ke totoraigamu rao ke orisi ka mangatamiu, mu ogaoga faitakoi suria ngatakena o God ne oqania tangagamu. Hoi ka leta iaku kani ke marefa ni fafagaerisigamu.

10 Mataina namu fafaitakoi rainigi na aerafa iamiu igani na faioqanifa iana o God, igamu kamu riri pania ka aerafa iamiu. Mo God ke fafagatafigamu, make ma mu gira maaki ana igani ka taufa faoru iamiu. Hoi maake manga namu fafaitakoi igani na takofa iamiu mereamiu, make ma mu gira tawo ana ka tafinga, maka mu maemae.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

11 Mui regia ka agua ne wora tangagamu kani, na mataina mu fafaitakoi igani
na faioqanifa iana o God, nga ngai kani mu marumu rai tanui ana ka
mwarao, maka mu rarapasia kamu fagaotora ka mwarao ne aera. Igamu
kamu panga rainia ka aerafa iata tana inuni, maka mu tako rafa rainia ko
God, migamu kamu oqani ka fagaetangira ana ka inuni na tanui na aerafa
gena. Mu faitakoi tangau, maka mu oqania nga rai tamaniau ana. Igani na
arani mwarao gani ke fagaqao woi igamu ke marefa mu qanu igani ka
aerafaga kena.

12 Mataina nau segea wau na leta ia, marefa qai sege suria nai takosia ana
mwa ko wani ne tanua na aerafa tangaa tana inuni, kee o wani na tanua ke
aera tangaa kena, make manga kani, au sege wau tangagamu, woi namu
nafunia ka takotakofa gatagata igani ka apanana iana o God rai tau woita
iamami ana.

13 Rainigi ka arani mwarao gani igami kami wagewage wau. Tana mwarao
nikao ne fagawage apemami, ki ngatakena nami regia na wagefa iana o
Taetas, suria na maurifana ke koro rainia mu tamania.

14 Au tamasi qaqaeaga tangaa ko Taetus rainigamu woi na taufa iamiu ke
koro wau, hoi namu fagamworaia ngaia. Manga na tamasi qaqaeagana
iamami rainigamu kamu fagamworai noga gena, ua arani mwarao nami
tamasi tangagamu ke mwora wau nga.

15 Taetus ke oqa koro wau tangagamu suria ne takosia namu tautau woita
iana maka mu tako fagaakaufia afainia ka maagufa, maka mu onoono suria
koro na mataina ne rao wau tangagamu.

16 Inau kau wagewage wau rainia nau fagaugurigamu wau nga.

2 Korint 8

1 Hoi, na goaku igamu, mi oqania mui girara ka korofa o God ne mafata
rainia tangara na siosi ina provins i Masedonia tangara tana inuni.

2 Apena faiofongifa rafa na qani qanufi, make ma ni tonga nafuninga iata,
maaka wagewage mwa maka gira mafata ana rai tamanira ka inuni.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

3 Au woisia wau mwora woi ngaira ka mafata rai ka arani mwarao na takosi rai mafata rai ana, minga ka mafata rai nga tefaria ki ngatakena mafatanifa iata. Nga ngaira mereata

4 ka nongigami rafa wau, woi igami kami nanakara wau ki ngaira nikao makai gira tamanira ana ka inuni na apuna tangaa o God irarona finua i Jiudia.

5 Igami kami panga rainia wau rainigi na mwarao na matafa rai, maka mafata rainira mereata inago tangaa ko God, mi muri mai maka mafata rainira mereata tangagami rai tau suria ana ka faioqanifa iana o God.

6 Igami kami fagakanukanua ko Taetus na mwane ne anega na tagarafa ni fakua ana na rurugua, ki tagara mwa ki arao rai tamanigamu ana ki fagaofua ka tagarafa kena.

7 Igamu kamu tanui ka mwarao koro aera wau, maka mu mwora wau igani ka tangamworanifa, maka mu tamasi koro wau, maka mu girara tefa wau, maka mu oqani rai tamanira ki tana inuni, maka mu komanigami tefa wau. Hoi maka mui mamafata rafa wau nikao tangara ka inuni i Jiudia.

8 Inau ke marefa qai girugamu woi mui arao suria, makau oqania mwa qai tamasi rai fagatakegamu ana afainira ka inuni i Masidonia rai ofongia ana ka faikomanifa iamiu ke mwora.

9 Igamu kamu qani girara woi ne koro rai arao suria ana ka korofa iana na Arafa iaka o Jisas Kraes, e arafanga manga ngai kana, make tanua mereana ke marefa ka nafuninga iana tangagamu na inuni, rai fagarafagamu ana rainia ka mwatareafanana.

10 A takotakofa iaku ke manga kana, e koro tangagamu manga namu fafagafatongia ka agua namu qani anega ina farisi ne fato. Nga igamu kamu anega kamu katofia ka agua kani, mi nga igamu kamu anega rai tanu ana nikao.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

11 Hoi mui fafagafatongia ka tagarafa kani. Nga igamu kamu aganaria rai tanu ana, hoi mui fafagafatongia rai mafata ana suria ki ngatakena na mwarao namu nafuni.

12 Manga igamu kamu marumu rai mafata ana, o God ke wawagewage wau rai ka mwarao namu nafuni namu mamafata rai gena, marefa ni gira tako qao aera ana rainia ka mwarao ne marefa mu nafuni rai mafata rai ana.

13 Takotakofa iaku ke marefa qai fafagaqarasia tangagamu mina tatamanira ana ki tana inuni, marefa. Au oqania woi na inuni kai ogaoga afaiworagi mwa.

14 Ina mataina kani kamu nafuni ka mwarao ne rako wau, ke koro wau manga mui tamanira ka inuni marefa nai nafuni mwarao rako. Ka mataina mu aqouqou rai ki tana mwarao mi ngaira ka nanafuni rako, ka gira tamanigamu ana. Nga na mangamangata manga kani ka inuni ka gira oga afaiaworagi ana.

15 Manga na Segesegefa Apuna ne woi ia, “Ainuni ne ruguni rako mai na ngaufa, ngaia ke marefa ni gira nafuni matara rao. Mina ainuni ne opaopa mai sisite mwa na ngaufa, ngaia ke marefa ni gira aqouqou ana.”

16 Mi tamasi korokoro tangaa ko God rainia ne naka ka takotakofa manga nau nafunia kani i mangatana o Taetus rai tamanigamu ana.

17 Marefa ni marumusia mwa ka nongifa iamami, maka faioqanifa iana mereana mina marumufa iana rai regamu ana,

18 maka mi kasia wau nikao ka goaka afainia ko Taetus. Igani na arani siosi ngaira ka fagaakaufia, suria ngaia nikao make tatarofainia ka tarofa koro.

19 Tana mwarao nikao ka siosi ka usu atea ki ngaia ne takugami rai torai ana ka rurugua na fakua ia. Mi tagarafia ka tagarafa kani rai fagaakaufia ana ka Arafa, mina fagaqao ana woi igami kami oqani tamanira ana ka goaka.

20 Mi ono suria ka mafatanga iata gani menamenai nami rao kani rai ura pusia ana ka woita aera ni akau mai panira ka inuni.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

21 Hoi kigami kami onoono suria menamena nga, rai tanua ana ki otooto i maana na Arafa mi maata na inuni nikao.

22 Maka mi kasia wau nikao ki tana goamami afainiraurua. A mwane nami ofongia rainigi na arani tagarafa, maka mi girara woi ngaia ke marumu wau rai tamanigamu ana ina mataina kani suria ne fagaugurigamu.

23 Mu girara ko Taetus, ngaia ka tamaku ne tatagara afainiau rai tamanigamu ana, mi tana goaka iraurua ka mwane na kasiaraurua mai na siosi gani na taufanataurua ke fagaakaufia ka atana o Kraes.

24 Hoi ki igamu kamu kokomanira ka mwane ne eoru gena, i maata fato na inuni ina siosi, rai fagaqao ana woi ne ararigami rai qaqaeaga ana rainigamu.

2 Korint 9

1 Marefa qai oqani sege wau ana rainia ka rurugua namu fakua tangara na inuni na apuna tangaa o God.

2 Suria nau girara ka marumufa iamiu ni faitamani ana makau kasikasigamu akau tangara ka inuni i Masidonia, makau woi tangara, e anega ina farisi ne fato ke mai taua na mataina kani, igamu na inuni i Akaea kamu nanau mwa ni faitamani ana, mina marumufa iamiu ke watera ki tana inuni ka apena takotakofa rafa ni mafata ana.

3 Nga ngai keni nau fagatora wau o Timoti mina mwane ne erua afainia, ki siana kami tamasi purua mwa, mataina mi kasigamu akau igani na agua manga gani. Maki manga nau woisia ia ki igamu kamui nanau ngatakena igamu kamu mamafata.

4 Ki manga tana inuni i Masidonia ka arao mai afainiau ka rorogoigamu woi ne marefa mui nanau, maka mi mamaaki suria mi nafunia ka tangamworanifa rainigamu, migamu nikao maka mu mamaaki wau.

5 Nga ngai keni nau takosia woi ne araria qai fagatorara ka goaka wera eoru gani kai qainago wau tangagamu, kai tanua ka fagananaufa rainia ka mafatanga mu qani woisia woi mu pagai fakua ia, mi muri kau kafu matarofigamu wau. Hoi ka mafatanifa iamiu ne nanau fato noga, ke

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

fafagaqao rainia woi igamu kamu mafata suria ka faioqanifa iamiu mereamiu, make marefa woi mi qonasigamu.

6 Mui tatakosia ka mwarao kani, ‘Otai ne fasifasi sisitai, ke opaoparia ka mauatagana sisitai, mo otai ne fasifasi farisi rafa, ke opaoparia ka mauatagana rako.’

7 Ainuni ke araria ne mamafata ngatakena ne takosia mereana ne mamafata. Siana ka qoqonasigamu maka mu kafu mamafata, suria o God ke kokomanira ka inuni na mamafata fainia na mangamangata koro.

8 Ko God ke gira wategamu ana ka arani mwarao tangagamu, igani ka arani mwarao ina arani mataina, kamu nanafunia ka arani mwarao mu oqani gena, maka mu gira mafata ana tangara ka arani tagarafa koro kani.

9 Manga na Segesegefa Apuna ne woi ia, “Ainuni ne fafagagofia na mafatanga iana tangara na inuni ne marefa na agata, ka otofa iana ke tao tarai tarai.”

10 Mo God ne mafata rai fafasinga ni fasi ana, mina ngaufa ni ngaura ana ke mamafata tangagamu make wawategamu rafa wau ka mauatagana, hoi ki igamu maka mu gira mamafata ana tangara ka inuni ne marefa na agata. Hoi mo God ke tanua ka tagarafa koro iamiu ne oto ke rafarafa tefa wau.

11 God ke mamafata tangagamu ina arani mataina, ke totonga nafuninga iamiu kamu mamafata tatarau ina arani mataina, ka inuni kai gira tamasi tangasia ana ko God rainigi ka mafatanga iamiu nami pagai wawatera gani.

12 Hoi ka tagarafa koro namu tanua kani ke tatamanira mwora nga ka awanuna o God, make tanura nikao ka pagai tamasi tangasia wau nga ko God.

13 Ka tagarafa koro iamiu kani ke fagaqao rainigamu tangara ka arani inuni, ka tamasi tangasia ko God rainigamu suria mu rao suria ka woita iamiu rainia na tarofa koro iana o Kraes kani, maka mu koro wau ni tamanira ana, mina tamanira ana ki tana inuni rao nikao.

14 Ngaira ka gira fagarafe tangagamu ana maka gira takosigamu ana rainia ka korofa rafa iana o God ne fagaqaosigamu rainia kani.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

15 Igia kai tamasi kasia akau ko God rainia ka mafatanga iana ne wategia ne tefaria rao nikao ka mwarao na gira fakania ana.

2 Korint 10

1 Tana inuni igamu gena ka woi, “Mataina o Pol ne arao panigia ke tamasi raramwofaga wau tangagia, hoi mina mataina ne arao mai tangagia ngaia ke qoqonunuaga.” Mui rongo mai. O Kraes ka mwane ne koro make marefa ni gira mangariaga mafarufaru ana. Inau kau arao suria mwa ka taufa iana makau nongigamu kani

2 siana kamu qoqonasiau woi inau qai tamasi raramwofaga tangagamu ina mataina nau arao mai kau taugamu, maki tangara ki tana inuni na wowoi igami kami arao suria ka taufa ina ano kani.

3 E mwora igami kami ogaoga ina ano kani, maake marefa mi oqani arao suri ana ka taufa iata inuni ina ano kani igani na fainafunafu ana.

4 A mwarao na fafainafunafu rainigi gani, ke marefa ka mwarao ni fainafunafu ana ina ano kani, maka mwarao ni fainafunafu ana igani na ramwofa iana o God, ngai gi gani rai fogera ana wato ka para ura iana ataro.

5 Igami kami fafagamunira ka arani tamasinga qaqaeagana iata na inuni na tamasi aerisia na giraranifa rainia ko God kani, maka mi gira orisia ana ka takotakofa iata kai arao suria ka mangatana o Kraes,

6 maka mataina mu fafagaqao rainia woi igamu kamu tautau woita iana o Kraes, mi igami kami nanau mwa rai fagaetangi ana ko otai ne tofega.

7 Igamu kena ke araria mu onoono girara menamenai ka mwarao namu regi, manga tana inuni ke tako woi ngaia ka kare iana o Kraes, ngaia ke araria ni tako girara nikao, suria igami maka kare iana o Kraes nikao.

8 Ngaia na Arafa ke ono sikifigami rai tamanigamu ana igani ka tangamworanifa iamiu, miki marefa rai fagaerisia ana ka tangamworanifa iamiu. Make manga nau tamasi rarasiau tangagamu rainia mwa ka ramwofa kani, inau ke asa mwa qai maaki rainia.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

9 Marefa qai oqani fagamaagusigamu ana rainigi ka woita igani na leta iaku gani.

10 Suria tana inuni ka woi na segesegefa iana o Pol gani ke raramwofaga wau, make manga ne uraura sugugia ia, mina mataina ne mai ogaoga afainigia ke qoqonuaga mina woita iana gana ka mwarao purua mwa.

11 Ainuni manga ngai gena ke araria nai tako girara woi, a mwarao nami tamasi igani na leta nami segera tangagamu na mataina nami ogaoga fagataurigamu, mina mwarao nami tanui na mataina nami ogaoga afainigamu ka agua ngai ge ke faiaworagi mwa.

12 Ki igami ke marefa mi oqani ategami mereamami kee na fagafakugami ana mereamami afainira ki tana inuni na wowoisira mereata maka gira fagatakera ana mereata sio mwa, ka giraranifa ke marefa afainira.

13 Igami ke marefa mi gira tamasi rarasigami ana rainia ka mwarao marefa mi tanui. Mi tamasi rarasigami mwa rainia ka tagaranifa iana o God ne fagatoragami ni tagarafia ana kani, ka tagarafa rai tamanigamu ana.

14 Rao ki igami ke marefa mi qani rao mai tangagamu, igami kami tawatawa rarasigami mwa. Make ma ni manga kana, suria mi qani rao wau kami taugamu afainia ka tarofa koro iana o Kraes.

15 Igami ke marefa mi gira tamasi rarasigami ana rainigi ka tagarafa iata tana inuni, manga nami tanui mereamami. Hoi maka mi oqania mwa woi na tangamworanifa iamiu ki rafa ki nganganiaga, ke tanugami kami gira tamanira ana ki tana inuni i finua iamiu gena kai tatangamworani nikao.

16 Kami gira tarofainia ana ka tarofa koro tangara ka inuni fura wau panigamu gena, suria marefa mi oqani tamasi rarasigami ana rainia ka tagarafa na qani fagaofura tana inuni.

17 A Segesegefa Apuna ke woi, “Naka ko otai ne tamasi qaqaeaga kena ki tamasi qaqaeaga mwa igani ka mwarao na Arafa ne qani tanui.”

18 Hoi o God ke ma ni oqania ka inuni ne kasikasia akau mereana, maaka ainuni na Arafa mereana ne kasia akau.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

2 Korint 11

1 Koro mwa mui nakau qai tamasi rao manga na qeka ia sisitai rao mwa.

2 Inau kani kau faikekesi rainigamu ngai keni, manga o God ne faikekesi rainigamu kana, makau wonoigamu tangaa ka mwane ne etagai ni auragia ana, ngaia ko Kraes, ki inau qai mamafata rainigamu tangaa manga na kare weru ia.

3 Maaki inau kani kau tako aera sisitai rainigamu ngai keni, regia mwa maka fagaqekaqekara ka mangatamiu, kamu kasi ka mangamangata koro iamiu ne taragani gena mina oqa koro ana iamiu tangaa o Kraes. Ma ni koro ne manga na mataina na mwaa aera ne sukaia ka Ivi rainia na woita ni sukasuka ana iana igi.

4 Mu fagamarumungainira ki tana inuni na arao mai ka tatarofainia tangaagamu na Jisas getea rao pania ko Jisas mi tarofainia kani, mina nafunia ka figona getea rao pania na Figona Apuna namu qani nafunia kena, kee na tarofa getea pania na tarofa koro namu qani rongoa kena.

5 Inau kau girara woi na arani mwane namu woisira woi na “aposol koro” gena, ki ngaira ke ma nai rafa tefariau.

6 Manga ne marefa qai gira tamasi menamenai ana, maka apanana igani na tarofa koro kau girara tefa wau, ka arani mataina kami fafagaqao rainia ka giraranifa iamami ke taragani tangagamu kigamu.

7 Inau ke marefa qai nongigamu rai woriku mataina nau tatamasia na tarofa koro iana o God tangagamu. Agua ngai keni, kau kasiau wato mereaku makau fagaakaufigamu kigamu. E fegua, mu woi mwa nau tanua ka aerafa ngai keni?

8 Miki tana siosi gani ka woriau rai tagara ana i qaiawogamiu, make manga nau fanago panira gani rai tamanigamu ana,

9 maka mataina nau aqouqou rai mwarao ina mataina nau ogaoga afainigamu kani, ke marefa qai fagatakougania ki tana inuni igamu, suria na goaka na rao mai pania i Masidonia ka mafata tangaau rainigi na arani mwarao fato

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

nau oqani. Inago ki inau ke ma qai fagatakouganigamu, mina mataina ne arao mai kana make marefa.

10 Hoi au tamasi mwora ngai kani igani ka tamasinga iana o Kraes nau nafunia mwora kani, marefa ki tana inuni irarona provins i Akaea ni uraura pusiau rai tamasi qaqaeaga ana kani woi inau ke marefa qai tawoa ka rurugua panira.

11 Manga ifai? Au tamasi manga kani suria ne marefa qai oqa koro tangaagamu? Marefa! O God ke girarau woi inau kau oqa koro wau tangagamu.

12 Inau kau tarofainia ka tarofa koro ne ma ni woriau, manga nau tanua raorao mwa ia. Hoi ka inuni gena ke marefa nai gira qaqaeaga ana rai tanui ka mwarao manga igami nami tatanui.

13 A mwane ngai gena ke marefa ka aposol mwora, ngaira gena ka mwane na susukasuka rainigi ka tagarafa iata, maka rarapasira mereata nai qaoqao mangara na aposol iana mwora o Kraes ira.

14 Hoi, ka mwarao ngai keni ka mwarao ne marefa ni araria nai papanga rainia suria o Satan make tanua mereana ke qaoqao manga na enjel igani na maweta ia.

15 Ke marefa nai papanga rainia, manga na kare iana ka tanura mereata ka qaoqao manga na mwane igani na otofana ira, maki ina qotona ngaira ka fafagaetangira rainigi ka mwarao na tatanui gena.

16 Au oqania qai woisia wau nikao, suria tana inuni ka woi nau qeka. Inau ke marefa ka qeka, hoi make manga namu woi manga kana, makau oqania mui rongoau, kamu nakau qai tamasi manga na qeka ia rao sisitai nikao.

17 Igani na tawatawa rasiau ana kani, inau ke marefa qai tamasi manga ngatakena na Arafa ne oqaniau qai tamasi, makau tamasi manga mwa na qeka ia ngai keni.

18 Miki suria mwa tana inuni ka tamasi kasira akau igani ka mangamangata koro inago kani, ki inau nikao makau tamasi manga ngai kana.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

19 Fenaka mu tako woi igamu kamu girara wau, maka mu gira rongora ana ka inuni na qeka gena.

20 E mwora wau, igamu kamu marapesira, manga na atani okegamu raorao mwa, kee na fafagaqekagamu, kee na sukasukaigamu, kee na tamasi qau wato rainigamu, kee na fififita qarigamu.

21 Au maaki wau, suria igami kami mwarumwarusiga wau rai tatanui ana ka agua manga ngai gana. Hoi au tamasi rarasiau rainigi ki tana mwarao tana inuni gani na tamasi rarasira rainigi gani, manga nau tamasi manga nai inuni na qeka, makau tako gatagata ni tamasi manga kani ana.

22 Ngaira ka wowoi, ngaira gana ka ai Hibru, mi inau nikao. Ngaira ka wowoi na inuni Israel ki ngaira, mi inau kani nikao. Ngaira ka wowoi na waro ni inuni igani o Ebraham ki ngaira, mi inau kani nikao.

23 Ngaira ka wowoi ngaira gana ka kare iana o Kraes, nga inau kani ka kare iana mwora o Kraes. Nga inau kani kau tagara rafa wau tefarira, a kasiau ina peresin tana mataini, a raramwosi aerisia wau, nga inau kani kau fagani maemae raorao mwa ina arani mataina. Ngaia ngai keni nau rongo manga na mwane ne qeka kani.

24 Fagaerima ka mwane rafa iata na Jiu ka woisia ka raramwosiau, a ramwosiau fagatangafuru ne eoru matara esiwa (39).

25 Fagaeoru ka mwane rafa iata na Rom ka woisia ka raramwosiau rainia ka mata, fagaetagai ka arifarifau rai fau, fagaeoru kau kokoro igani ka faka, fagaetagai kau tare irarona na asi suria ka qongiana mina tangiana igani ina awoa tatara.

26 Igani na arani raofa iaku gani, au fagani mae igani ka wai afeafe, maka fagani nafuiau ka fanagoa. Au fagani mae i rimata na Jiu, makau fagani mae i rimata na inuni marefa na Jiu. Au fagani mae ina finua rafa igi, mina mwani qai mwou mi i asi kana nikao, makau fagani mae i rimata na mwane na gogoaniau suka gena.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

27 Au tagara rafa wau, au tagara raorao miki tana mataini ke marefa qai nanafunia ka mataina ni maurufa. Au fafatamia ka magaua mina mamata ana ka rioku miki raorao mwa ke marefa qai ngaungau miki qai totono. Au marato wau makau aqouqou rai gafu.

28 Tana mwarao nikao, ki ina arani tangiana kani kau tatakosira raorao mwa ka arani siosi.

29 Mataina tana inuni ne watowato igani na maurifana, inau nikao make watowato ka maurifaku, mataina tana inuni na totoraira na inuni na tangamworani tangai aerafa, inau kau mangariaga wau.

30 E fea mui oqaniau qai tamasi qaqaeaga? Hoi makau tatamasia ka mwarao ne fagaqao rainiau woi inau kau mwarumwarusiga.

31 O God ne Emana na Arafa iaka o Jisas, na fafagaakaufia tarai tarai kani, ke girarau inau ke marefa qai sukasuka.

32 Irarona i Damaskas, tana mwane rafa i rufagana arafa ni finua o Aretas ke oqani roiau ana, make kasira ka kare iana ka ono suria ka arani maana para ne rifuia na finua rafa kena.

33 Hoi mi tana inuni na tangamworani ka tamaniau, maka togoniau igani ka qasu maka kuuniau wato i metara igani ka warara igani na para rafa kena, makau gawa kau rao pania.

2 Korint 12

1 Inau kau tamasi qaqaeaga manga kani, manga ne marefa ka korofa ni wawategia, makau tatamasia ka maurutaifa iaku mina mwarao ne punufi ne fagareau rainia na Arafa.

2 Au girara ki tana kare iana na Arafa ne akau ina aoruta i Heven ina qaiawoa i afaafa noga, e akau ina tangafuru i farisi matara efai (14) ne fato wau. Marefa qai girara wari na apena ke rao kani, kee wari na maurutaifa iana, ngaia mwa o God ke girara.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

3 Au wowoisia rao nikao, au girara o wani kana ke akau i Heven i afaafa noga, make marefa qai girara menamenai wari na apena ke rao kani, kee wari na maurutaifa, nga o God mwa ke girara. Ngai kana keni ke oga ke rongora ka mwarao ne tefaria rao nikao ka mwarao na gira fakania ana, make apuna wau nikao tangaa ka inuni ni tamasi usu rainigi.

5 Ki inau kau gira tamasi kasia akau ana ko wani kani, make marefa qai kasiau akau ki inau mereaku, makau tatamasia mwa woi inau kani ka mwane nau mwarumwarusiga wau.

6 Manga nau oqani tamasi rarasiau ana, marefa qai tamasi ka agua ni sukasukanifa manga na qeka ia, maakau tatamasia mwa ka mworanifa. Marefa qai tatamasi ka mwarao nau rongora i Heven, suria marefa qai oqania ki tana inuni ni takotako fagaakaufiau rainia ka maurutanga kana, makau oqanira nai takosi mwa ka mwarao nau tanui mina woita nau tamasi.

7 Hoi a mwarao ne sugiau kani ke manga na sutana mori ia, a mwarao kani ka enjel iana o Satan ni fagamakukuau ana. A mwarao kani ke tanuau ke marefa qai rararasiau rafa wau kani rainigi ka apena mwarao rafa inagoka rao gana, ne fagaqaosiau rainigi o God gani.

8 Au nongia wau nga ka Arafa fagaeoru rainia ka mwarao kani ni tawoa rao paniau,

9 maake woi tangaau, “Marefa. Nga na korofa iaku ki ngaia ka arani mwarao no oqani gena suria na ramwofa iaku ke rafarafa wau manga namu mwarumwarusiga.” Hoi makau wagewage rai tamasi qaqaeaga ana rainia ka mwarumwarusigafanaku kani, ka ramwofa iana o Kraes ki ogaoga afainiau.

10 Nga ngai keni, suria mwa na apanana iana o Kraes, au nafunia ka mwarumwarusiga ana i maurifaku, a tamasi aerisiau kai inuni makau tatarafu ka mwarao ne qara, mina inuni ka fafagaetangiau, mina arani mwarao ne asaasa wau, mi inau kau oga wagewage igani ka mwarao gani, suria nga na mataina nau mwarumwarusiga, ki nga na mataina nau nanafunia na ramwofa iana o Kraes.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

11 Au tanuau manga na qeka ia mereaku, nga igamu kamu gusu rainiau tangaa kani, nga igamu ke araria mu tamasi gusu rainiau rainia ka tagarafa koro nau tanua gani, fenaka inau ke manga na mwarao purua ia, maka mwane namu woisira rai ‘aposol koro’ gena ke ma nai tefariau.

12 Au fagaworai ka fagaqaonga mina mwarao ne qao riariaga i qaiawogamiu fainia ka apena fagagatagataganifa, ke fagaqao rainia mwora woi inau ka aposol.

13 Nga ngai kani nau tamanigamu manga nau tanua tangara tana siosi gani, maka mwarao ne etagai ne ma qai tanua tangagamu ke marefa qai fagatakougamu rai rurugua. Qaimiu! Rao kamu takosia woi nau tanua ka mwarao ne aera, au nongigamu mu qono rainia wau.

14 Hoi inau kau nanau rai regamu ana nikao, igani ka aoruta na raofa wau iaku, make marefa qai fafagatakouganigamu, suria na mwarao nau oqania mwa ki igamu kena, marefa qai oqania ka nafuninga iamiu gena. Ki igani na arani mwarao gani, ka kere kare ke marefa nai gira garitainira ana tangara ke enana me emana, make enana me emana karu gira garitainira ana tangara ki kareta.

15 Ki inau kau wagewage rafa wau rai mafata rai ka nafuninga iaku tangagamu mina mafata rainiau ana rai tamanigamu ana. Manga na oqa korofa iaku ke rafa wau tangagamu, ke fegua igamu kamu oqa koro tangaau sisitai rao mwa?

16 Manga ne manga ngai keni, hoi make ma qai fagatakouganigamu, maaki tana inuni ka woi inau kau fafagaqekaqekagamu rainigi ka woita ni sukasukanifa.

17 E fegua? Au sukaigamu rainigi ka rurugua iamiu rainia ka mwane nau kasia wau ia?

18 Au nongia ko Taetas ni arao wau, makau kasia mai afainia ki tana goaka. Kee mu woi o Taetas ke sukaigamu rainigi ka rurugua iamiu? Tangagamu

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

kamu girara, igamirua o Taetas kamuru nafunia ka mangamangata ne etagai mina takotakofa ne etagai igani na tagarafa kani.

19 Wari mu qani tako mai woi igami kami segera na mwarao gani igi ki woi ni fafagaqao woi igami kami oto wau naa? Marefa! Mi tamasi manga ngatakena o Kraes ne oqanigami i matona o God. Arani mwarao nami tatanui gani, na goaku igamu, kami fagaofura ni tamanigamu ana.

20 Suria inau kau tako aera wau rainia na mataina nau arao wau, makau rorogoigamu wau marefa ki ngatakena nau oqaoqanigamu, maka mu reregiau, marefa ki ngatakena mu oqaniau qai qaoqao. Au tako aera wau suria na faisurasura ana wari ki qaiawogamiu, mina faikekesi ana, mina mangaringari farufaru ana, mina takosigamu ana mwa mereamiu, mina tamasira aerisira ki tana inuni, maka mu tamatamasira ka inuni, mina qaqaeaga ana mina arani mwarao ke marefa ni rao igani ka otomigana.

21 Au tako rafa wau ngai kani, rea wau maka mataina nau aporo wau, mo God iaku ke fafagamaakiau i maamiu, makau tatakoira ka inuni na qani tanui na aerafa, make ma nai riri panigi na taufa aera gena. Ngaira ka qaqaga tatanu, maka tanu mangara na aoo ira.

2 Korint 13

1 E kani nga na aoruta nau arao wau kau taugamu ngai keni. Make manga na Segesegefa Apuna ne woi ia, “Mataina tana inuni ne tatamasia rao tana inuni ke fafagamworaia rainia ka tamani tamasinga ne erua me eoru.”

2 Igani na ruata na raofa wau iaku ia, kau qani tamasi fagafinarura ko otai mwa ne marefa ni marape ni tanui ana na aerafa. Mina mataina inau ne marefa afainigamu kena ki inau kau fafagaruatani woisia wau ana. Inau ke ma qai gira takoira ana ka ani na qani tanui inago na aerafa ira, afainira ka ani na tanui ina mataina kani.

3 Au tanua ka agua kani suria mu oqania ka fagaqaonga ni fagaqao woi o Kraes ke tamasi tangagamu igani na woita iaku gani. Ngaia ke fagaqao rainia ka ramwofa iana make marefa ni gira mwarumwarusiga ana.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

4 Fenaka ne mwarumwarusiga wau ina mataina na rapusia igani na kaukau, miki ngaia kina mataina kani ke oga igani ka ramwofa iana o God. Igami nami faku afainia ko Kraes, maka mi mwarumwarusiga, maaka mi pagai ogaoga afainia igani ka ramwofa iana o God rai fagaotogamu ana.

5 Mui ofofongigamu mereamiu kamui rogoia manga igamu kamu mwora igani ka tangamworanifa iamiu. Igamu kamu gigirara woi o Kraes Jisas ki afainigamu, nga mwa ne marefa mu tangamworani rainia ki ngaia.

6 Au tangamworani mu gira girara ana woi igami kami tangamworani nga rainia ki ngaia.

7 Hoi igami kami fagarafe tangaa ko God woi igamu ki siana kamu tatanui ka aerafa. Marefa mi takosia woi na inuni kai reregami woi mi oto. Marefa. Maka mi oqanigamu rai tanui ana ka mwarao koro, fenakara tana inuni ka tako woi igami ke marefa ka aposol mwora.

8 Marefa mi gira tanua ana ka mwarao rai fagaerisia ana ka mworanifa, maka mi gira tamania ana mwa ka mworanifa ki qau mwa ki arao.

9 Fenaka igami kami mwarumwarusiga, minga kami wawagewage mwa suria igamu kamu nganganiaga igani ka tangamworanifa iamiu, maka mi fagarafe woi igamu kamu mworamwora igani ka tangamworanifa iamiu.

10 Nga ngai keni nau segera wau na mwarao gani, ina mataina nau mamaunga afainigamu. Hoi ka mataina nau taugamu wau ma qai oqani tangatangaeramiu ana rainia na ramwofa ne wateau na Arafa kani, suria na ramwofa kani rai tamanigamu rai tangamworani ana, maake marefa rai fagaerisigamu ana.

11 A goaku, nga na fagafatongina woita iaku ngai keni. Mui fufukaringa tangai ka mwarao nau woisi gani, maka mui rarapasia kamu akau mai menamenai nga. Mui ofongia kamui ogaoga igani ka mangamangata ne etagai, maka mui oga igani ka marapefa. Hoi ki igani na agua kani ko God, ne wategia na faikomanifa mina marapefa, ki ogaoga afainigamu.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

12 Mui kanakanasigamu fairifui manga igani na kastom iaka, namu sisiginigamu mangara mwa na afarigoata ira. Arani inuni na apuna tangaa o God ka kasi wau ka tamasinga koro iata tangagamu.

13 Naka ka korofa iana Arafa o Jisas Kraes, mina oqa korofa iana o God, mina fakunga iana na Figona Apuna ki afainigamu fato.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

Gelesia

Galesia 1

1 Inau Pol na aposol kau segesege wau tangagamu kaa. Marefa ki tana inuni
ni ono sikifiau rai aposol, ngairaurua mwa o Jisas Kraes mo God o Mama ne
ragaia akau ko Jisas pania na maefa.

2 Inau mina goaku fato e gaa kami oqania woi na ogafa koro afainigamu ki
igamu na rurufa ni inuni ina provins i Galesia, namu rao suria o Jisas Kraes.

3 Au fagarafe woi o God emaka mina Arafa o Jisas Kraes karu koro
tangagamu, mwarao maka mui ogaoga iga ka marapefa.

4 Ngaia o Kraes ke tau woita iana ko God Emaka, ke mafata rainia mereana
ke mae tangai ka aerafa iaka make fagatafigia pania ka mataina aera kaa.

5 Ai fagaakausia ko God rainia ka rarafa ana tarai tarai. Amen.

6 Au panga rainigamu namu riri farufaru wau pania ko God kena, rainia
ngaia ke ono sikifigamu kena, suria na oqa korofa iana o Kraes tangagamu,
maka mu tangamworani rainia ka tarofa koro getea kena,

7 minga na agua mwora ka tarofa koro ne etagai togo kaa. Maki tana inuni
mwa ka tanua na agua aera tangagamu kena ka katofi ririgamu ana pania ka
tarofa koro rainia ko Kraes.

8 Make araria woi o God ki fafagaetangira fato ko otai na inuni na tatamasia
na tarofa koro getea pania na tarofa koro iamami tangagamu! Manga na
tamamami kee na enjel pania i Heven.

9 Igami kami woisia noga inago, makau wowoisia nikao. Au oqania ko God
ne fafagaetangia ko otai mwa ne tatamasia na tarofa koro getea pania na
tarofa koro namu tangamworani fato noga rainia ia.

10 Marefa qai katofia woi qai tanua ka agua ni korokoro i mangatata na inuni.
Au oqania woi qai tanua ka agua ni koro i mangatana o God. E fea, igamu
kamu takosiau woi inau kau oqania rai tanua ana ka agua ni qao koro i

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

maata na inuni? I manga woi inau qai tanua ka agua ngai ke, inau ke marefa ka kare iana o Kraes.

11 A goaku, inau kau oqania qai woisia wau tangagamu ka tarofa koro nau tatamasia kaa, ke ma ni rao mai pania ka inuni.

12 Marefa ki tana inuni woi ni wateau ka tarofa koro, make marefa nikao tana inuni woi ni fagausuriau rainia. Ngaia mwa o Jisas Kraes ke wateau ina mataina ne fagaqao mereana tangau.

13 Igamu kamu qani girara ki takena nga na ogafa iaku manga na Jiu ia. Au tau mamaramwanega rainia ka siosi iana o God, makau ofongia rai fagaerisia ana.

14 Inau kau tefarira fato ka Jiu na ani na farisita manga inau kaa, suria nau rao suri fato ka arani ogafa naka na wategia iuraka.

15 Mako God ke takoiau tefa, make ono sikifiau, mataina nau taotao maunga i oqana enaku. Make takoisia

16 rai fagaqao ana tangau rainia ki Karena, suria ne oqaniau qai tatamasia ka tarofa koro tangara ka inuni marefa na Jiu. Marefa qai tamasia ka agua kaa afainia ki tana inuni.

17 Mi inau ke marefa qai tamasi afainira ka mwane i Jerusalem na mai tao rai aposol inagoku. Minga kau oto rao i Arabia, mi murina mai au aporo i finua rafa Damaskas.

18 Imurina na farisi ne eoru kau rao tangaa ko Pita i Jerusalem, makau oga afainia suria ka tangafurui i tangiana matara erima (15).

19 Inau ke marefa qai rea ki tana aposol getea. Inau kau rea mwa ko Jemas, esina na Arafa.

20 Mi maana o God au fagatapusi, woi inau kau tamasi mwora.

21 Imurina mai au rao ina provins i Siria mi Silisia.

22 Ina mataina ngai kena ka inuni ina siosi ina provins i Jiudia ke marefa nai reau.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

23 Nga na rongoa mwa, woi na mwane ne katofi fagaerisira ana inago ira, make rapasia rai fagafatongia ana ka tarofa koro ia, maki ina mataina kaa ke tatamasia ka tamasinga ngaia!

24 Ngaira ka fagaakausia ko God rainia ka agua ne tanua tangau.

Galesia 2

1 Imurina na tangafurui farisi matara efai (14) inau kau aporo nikao i Jerusalem afainia ko Banabas, makau toraia nikao afainiau ko Taetas.

2 Inau kau rao, suria ko God ne oqaniau, woi qai arao. Mataina nau mira tamasi punufi na mwane rafa iga na siosi, inau kau tamasia menamenai aera tangara ka tarofa koro nau tamasia tangara ka inuni ne marefa na Jiu. Iga na tagarafa iaku inago mina mataina kaa inau ke marefa qai oqania woi qai tagara purua mwa.

3 Hoi, Taetas ke rao i Jerusalem afainiau. Ngaia kena ka Grik, minga ke marefa nai girua rai fara fagagirara ana.

4 Mi rao kana suria tana inuni na katofi fagaparu ana woi na rao suria ka Arafa, ka qanufigami punufi, minga ka katofi gafia mwa ka ogafa ne taragani iamami. Arao mai rai fagaerisia ana mwa panigami ka ogafa ne taragani ne wategami o Kraes Jisas, maka katofigami rai tagara purua ana tangara.

5 Ua igami kami oqania woi na tawatawanifa rainia na tarofa koro ne mwora ki taotao afainigamu, nga ngai ke mi uraura pusira tarai mwa gaa.

6 Marefa qai tako rafaera wau rainia ko otai na mwane rafa ne tefa iga na siosi, suria o God ke marefa ni girara fagagetara ana ka qaofanata na inuni. Hoi ngaira na mwane rafa, ka inuni ka tako fagafigaira wau, ngaira ke marefa wau nai wowoisi tangau qai tatanui ki tana mwarao ni qao getigi,

7 maka ono girara woi o God ke kasiau mai afainia ka tarofa koro tangara ka inuni marefa na Jiu make kasia ko Pita afainia ka tamasinga mwa ne etagai kaa tangara ka Jiu.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

8 God ke qani kasia ko Pita ke rao tangara ka Jiu, mi inau ke kasiau mai kau tamasi tangara ka inuni marefa na Jiu.

9 Jemas, Pita mo Jon ka ono girara woi o God ke qani mafata rainia tangau ka tamasinga rainia na oqa korofa iana. Mina mwane gaa ka takosira woi na mwane rafa ina siosi, maka marumusigamirua ko Banabas mi inau, rainia woi igamirua kamuru tatagara afainira ka inuni marefa na Jiu, mi ngaira ka tatagara afainira ka Jiu.

10 A nongigamirua mwa rai takosira ana ka inuni marefa ni tonga nafuninga iata, minga na agua nau marumusia wau rai tanua ana ngai ke.

11 Hoi ina mataina o Pita ne rao mai i Antiok ke ngaungau afainira ka inuni ne marefa na Jiu. Hoi o Jemas ke kasira ki tana Jiu na tangamworani ka rao. O Pita ke maagutainira ka Jiu make fato rai ngau afainira ka inuni marefa na Jiu. Tana inuni nikao ina siosi i finua kena, ngaira afainira iga ka agua marefa ni oto. Mo Banabas nikao maka tanua ke rao surira iga ka agua ne aera kena. Ina mataina nau rea ne marefa ni rao suria na tarofa koro, au susura ira suria na agua na tanua ke marefa ni oto. Au tamasi i maana o Pita mi maata fato na arani inuni ira, hoi makau woi manga kaa, “O Pita, igo kena ka Jiu, mako oga mangara na inuni ne marefa na Jiu gena, ke tanu fea ko girura na inuni marefa na Jiu woi nai ogaoga mangara na Jiu?

15 E mwora woi igia ka wora mai mangara na Jiu make marefa nai aera mangara na inuni ne marefa na Jiu gena.

16 Igia ka girara, woi na inuni ke korokoro make otooto i maana o God, suria mwa ka tangamworanifa rainia ko Jisas Kraes. Marefa kai ainuni ni girara tanua ana na agua ni qaqao koro i maana o God ni arao suria na fagausuringa iata na Jiu. Hoi kigia ka naka ka raronimworanifa iaka iga ko Kraes Jisas, mo God ke kafu fagaotogia suria ka tangamworanifa iaka.

17 A mataina igia na Jiu nami girara woi o God ke fagaotogami suria igami kami faku fainia ko Kraes, makami rogoia woi igami makami aera manga na inuni ne marefa nai rao suria na Lo. Mi tana Jiu ka woi, Kraes ke tanugia ka aera. Hoi maka agua ngai ke ke marefa ni mwora.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

18 E rao kau katofi rao suria ana aporo ka Lo nikao, ke fafagaqao rainia woi inau kau tanua ka agua marefa ni oto iga na fagausuringa kaa.

19 Mataina nau rao suria na Lo, kau kafu girara ne qara woi qai tanua makau kasia imuriku ka Lo ia. Mina agua mwora ka mataina o Kraes ne mae iga na taotao woro ke manga woi inau kau mae afainia, ke marefa qai arao suria mwa ka Lo ina mataina kaa, qai tafitafi tangaa ko God. Inau mereaku kau mae, mo Kraes ke tafi afainiau. Kina mataina kaa kau tafi iga ka tangamworanifa rainia i karena o God, ne komaniau make wateau na tafinga iana.

21 Marefa qai riri pania ka oqa korofa iana God ne wateau purua. E rao ki igia ka oto i maana o God suri igia ka arao suria na Lo, ke qao manga na maefa iana o Kraes ke mae purua."

Galesia 3

1 Igamu na inuni i Galesia, mu qeka! Otai ke fagaqekaqekagamu kena? E tanu fea? Suria inau kau qani woisia wau menamenai wau tangagamu ki takena nga o Jisas Kraes na rapusia ina taotao woro.

2 Hoi agua ne etagai mwa kau fafagategamu rainia. E manga ifai, ka Figona Apuna iana o God na wategamu suria na taua ana na Lo, kee na rongoa ana na agua rainia ko Kraes mina tangamworania rainia?

3 Igamu kamu faganega ka ogafa faoru afainia ka Figona Apuna minga kamu qeka rai katofi rai rao pania ana, kamu arao suria na Lo kena.

4 Rako wau ka mwarao ne wora tangagamu iga na ogafa namiu. E fea namu kato woi na mwarao purua mwa? E qara qai tangamworani rainia ka agua kena.

5 Manga ifai ki na mataina kaa, ko God ke wategamu na Figona iana, make tanui na agua ne qao riariaga tangagamu? Ke manga ifai, suria igamu kamu rao suria ka Lo, kee suria namu tangamworani rainia ka tarofa koro kaa namu rongoa rainia ko Kraes kena?

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

6 Takosia ko Ebraham. Na Segesegefa Apuna ke woisia, “Woi ngaia ke tangamworani rainia ko God. Hoi, o God ke ono girara, woi na mwane ne oto i maana.”

7 Hoi, igamu ke araria namui girara, woi na inuni na tangamworani rainia ko God manga o Ebraham, ngaira ki karena mwora.

8 Iga na mataina inago, a Segesegefa Apuna ke qani tamasia fato, woi o God ke pagai fafagaotora ka inuni ne marefa na Jiu, ka akau mai menamenai iga ka tangamworanifa iata. Hoi iga na agua kena Ebraham ke rongoa ka tarofa koro inago ne woi, “God ke pagai tatagara i apemu ina mataina kaa rai fagakorofira ana ka arani inuni ina ano kaa.”

9 Ka agua kaa ke manga kaa, o God ke fagaapunarira ka arani inuni na tangamworani suria ne fagaapunaria o Ebraham ne tangamworani inago.

10 Arani inuni na taua nganganiaga rai rao suria ana na Lo gaa, o God ke pagai fafagaetangira, manga na Segesegefa Apuna ne woisia, “Otai na inuni ne marefa ni arao suri na arani mwarao na segera iga na puka iga na Lo, mo God ke fafagaetangia.”

11 E mwora wau, o God ke marefa ni tawoa ka inuni woi ne oto rai rao suria ana ka Lo. Au wowoisia ka agua kaa, suria na Segesegefa Apuna ne woi, “Ainuni ne fagauguria o God, ngaia ke oto i maana make tawoa ka tafinga.”

12 Mina agua tangai rao suria ana na Lo ke marefa ni tao nganganiaga iga ka tangamworanifa mwa. Marefa wau! A Segesegefa Apuna ka woi, ainuni ne tanui nga na arani mwarao, na Lo ne woisi, ngaia ne pagai tafitafi tarai.

13 Hoi, ka rao suria ana na agua kaa ne qara wau, mako Kraes mwa ke tawogia pania ka agua ne asa iga na Lo. Kraes, ke mai mae manga na inuni aera ia tangagia, ina mataina ne mae iga na taotao woro. Manga na Segesegefa Apuna ne woi, ‘A mwane na nafuia funuia iga na mata, ke mae suria ne tawoa ka fagaetangifa iana o God.’

14 Kraes Jisas ke worigia fura manga kaa, woi ni tataraganisigia panigi ka aerafa, hoi ko otai na inuni ne marefa na Jiu, ngaira ki mwataku nikao

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

tangara rai tawoa ana ka ataa o God ne surua tangaa o Ebraham woi ne wawatea. Ki iga na agua kaa, igia na inuni na tangamworani, igia ka gira tawoa ana ka Figona Apuna God ne qani surua, woi ne wawategia.

15 A goaku, qai fagaregamu wau rainia ki takena nga na agua ngai kena tangagamu. Mataina na inuni ne erua naru tawatawaria faku tana mwarao, makaru suru faitangai rainia, e apu wau tangaa ki tana inuni ni fagaerisia.

16 Hoi, o God ke suru tangaa ko Ebraham mi tangaa ka mwane ne etagai iga na aorisina kena. A Segesegefa Apuna ke marefa ni woi, 'tangara ka aorisina gena' woi na inuni ni rako aera, minga ke woi mwa, 'tangaa ka mwane ne etagai iga na aorisina kena,' e woi, ainuni ne etagai togo mwa, ngaia ko Kraes.

17 Agua nau takosia ke kaa, inago o God ke surua ka agua tangaa ko Ebraham. A tangarau i farasi ne efai mina tangafuru ne eoru pupu (430) imurina mai, God ke mafata rainia ka Lo tangaa ko Mosis, maka Lo ia ke marefa ni fagaerisia kee ni orisia ka surufa iana o God tangaa ko Ebraham.

18 God ke mafata rainia ka mafata iana purua mwa tangaa ko Ebraham manga ne qani surua tanga. Make marefa ka agua ni rao suria ana na Lo.

19 Nga ne fea ko God ke watea na Lo o Mosis? A Lo kena ke fagaqao rainia ka aerafa iata na inuni. A Lo ia ka toraia mai ka enjel tangaa ko Mosis rai mafata rainia ana tangara ka inuni. A Lo ke tao raorao make taua ka mataina na Aorisina o Ebraham ne wora mai, manga o God ne qani woisia rainia.

20 Mo Mosis ke toraia mai ka tamasinga kena pania ko God tangara ka inuni. Hoi mo God ke suru mereana tangaa ko Ebraham.

21 Ke manga ifai, a Lo kena ke tamasia ka agua rai fagaerisia ana ka agua ne surua o God ia? Marefa wau! Make rao ko God ke mafata rainia mai ka faifataninga ne etagai ne girara mafata rainia ana na tafinga mwora, ke ararigia nai otooto rai rao suria ana ka faifataninga kena,

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

22 maka agua kena ke asa wau, suria na Segesegefa Apuna ke fagaqao rainia ka ano kaa fato ke rakua ka aerafa. Hoi agua ne surua o God ia ke taotao tangara ka fitangimiu ne tangamworani iga o Jisas Kraes.

23 A mataina ne mamaunga ni arao mai na tangamworanifa kena, a Lo kaa ke taugia nganganiaga wau. Igia ke marefa ni taraganisigia ke taua ka mataina o God ne fagaqao rainia na atara tangagia ni tangamworani ana ne rao mai.

24 Hoi ka Lo ke arafa tangagia ke taua na mataina o Kraes ne arao mai. Ki imurina o Kraes ne rao mai, ki igia ke araria na fafagaotoa ka ogafanaka iga ka tangamworanifa iaka.

25 Mi ngaeka, ka mataina na tangamworanifa iga o Kraes ne qani rao mai fato noga, a Lo ke fato rai arafa ana tangagia.

26 Igamu fato kena ki karena o God, suria mu tangamworani rainia ko Kraes Jisas.

27 Hoi, ki igamu mu qanu afainia noga ko Kraes ina fagamaanu apuna ana, maka mu manga na ogafanana ia.

28 Hoi ke marefa ki tana mwarao nikao ni qao getea rainira na ani ngai ge na inuni na qanu afainia noga o Kraes Jisas gaa, manga woi ngaira ka Jiu kee ne marefa na Jiu, kee na ainuni tagara purua, kee ainuni ne taraganisira, a mwane, kee na fefene.

29 Hoi ki igamu na ani iana o Kraes, igamu kamu tao rai karena Ebraham ina mataina kaa, maka mu tawoa ka mwarao o God ne surua tangagamu, woi ne wawategamu.

Galesia 4

1 Ua a tamasinga iaku wau tangagamu ke manga kaa, a mataina na kare ne araria woi ne nanafunia na nafuninga iana emana ke marefa nai wawatea na mataina ne sisitai maunga, maka oqania ne taotao woita iata mwa, maka mataina ne rafarafa minga ka kafu wawatea.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

2 A mataina ne sisitai maunga, ngaia ke araria ni tautau woita iata ka inuni
na onoono i suria, maka mataina ne taua na farisina ne naka emana ia, minga
ke kafu arararia ne nanafuni.

3 Ki takena nikao, a mataina mamaunga nai tangamworani rainia ko Kraes,
igia ke manga na kere kare ia, maka tau woita iata nga ka ataro ina ano kaa.

4 Maka iga mataina ne oto nga tangaa, o God ke kasia mai ki Karena, ne
apara ka fefene na Jiu, mina kare kena ke tau woita iana ka Lo.

5 God ke tanua ka agua kaa, rai fagataraganisira ana ka inuni ne arafa
tangara na Lo, suria ne oqanigia woi nai tao rai karena.

6 Ki igamu ki karena o God. Nga ngai ke ne kasia na Figona iana i Karena ke
qanu i mangataka kaa, a Figona ne oni ke wowoi, “Mama, Mama iaku.”

7 Kina mataina kaa, ki igo ke marefa nui tatagara purua, igo ki karena o God,
mo God ke wawatego ka agua ne qani surua, suria igo ki karena.

8 Inago, ina mataina ne mamaunga mu gigirara o God, igamu kamu tautau
woita iata nga ka ataro, ne marefa woi ngaira ka god,

9 maaka mataina kaa, ki igamu kamu girara ko God, make koro wari qai woi,
God ke giraragamu menamenai wau nga. Hoi manga ifai kamu oqani qau
aporo ana tangara nikao na ataro iga ano kaa na mwarumwarusiga gena?
Nga ne fea, igamu kamu oqani rakugamu ana nikao iga na ogafa purua?

10 Raorao mwa kigamu kamu ofongi aerisia rai rao suri ana ka arani agua iga
ka tangiana rafa, mina fagaifa, mina tana tangini rafa iga na farisi,

11 mi inau kau tako rafaera wau rainigamu, make marefa ni koro woi na
mwakomwoaga ana iaku ki arao purua rainigamu.

12 A goaku igamu, iga na mataina nau oga afainigamu inago wau, au rao suri
ka taufa iamiu. Hoi mina mataina kaa, au nongigamu wau mu arao suri ka
taufa iaku. Ki tangagamu igamu ke marefa mui tanua ka mwarao ni aera
tangau inago,

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

13 maki igamu kamu qani girarau woi inau kau matoro rafaera wau, nga ngai ke inau nau rao mai tangagamu iga na nagonagona rai tamasia ana tangagamu na tarofa koro kaa.

14 Fenaka na matoroa iaku ke tanua ka agua marefa ni koro tangagamu, mi igamu ke marefa mui ono aerisiau maka mui susuraiau. Marefa wau! Igamu kamu ono suriau menamenai aera wau manga na mwane ni tora tamasinga iana o God ia, maka mu ono suriau manga inau ko Kraes Jisas ia.

15 Igamu kamu wagewage tefa wau ina mataina kaa! Maki fai ngaia na wagefa igi? Au woi mwora wau tangagamu, igamu kena kamu oqani aerisia wau woi namui tanua ka atani wau mwa na mwarao koro ina mataina ia, make manga woi namui girara tanua ana, ka ki igamu kamui marumu mwa rai tawoa fura ana ka maamiu, maka mui wateau mai rai tamaniau ana.

16 Manga ifai, kamu mai tao rai maerongaku ina mataina kaa, suria inau nau woisia wau tangagamu na agua mwora tangagamu kaa?

17 Ainuni gena ka oqanigamu mwa woi mui arao surira, maka agua ngai kena ke marefa ni koro tangagamu. A oqani girugamu ana mwa woi nai ririgamu panigami kamui rao surira mwa.

18 E koro tefa woi nai tanura ka inuni kai marumusira, make manga na takofa iata ke koro. Ka agua ngai ke ke mwora ina mataina nau ogaoga afainigamu mina mataina nau arao panigamu.

19 Kareku igamu, au fatamia nikao ka faranga tangagamu manga na fefene ne fara rai apara kare ana ia. A faranga iaku kaa ke taotao ke taua ka mataina namu mangara na inuni rafa kamui tawoa ka ogafa manga o Kraes.

20 Au oqania woi inau ki afainigamu ina mataina kaa, ke araria wari qai orisia sisitai ka tamasinga iaku tangagamu. Suria nau takou rainigamu rafaera wau.

21 E fea, igamu namu oqani rao suria ana na Lo, kamu girara wau ka agua ne woisia na Lo?

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

22 Iga na Segesegefa Apuna ka rongoa woi o Ebraham ke apara ka kare mwane ne erua. Enana tana mwane ka fefene ni tagarafa purua ana mwa, make wora mwa manga na arani inuni. Me enana tana mwane ia ka inuni iana o Ebraham na fefene ne taraganisia. A kere mwane kena ke apara ka Sera suria na agua ne surua o God tangaa Ebraham.

24 A tamasinga kaa ke tamasi nununa ka fakunga ne erua iana o God, iga karua gaa. A Lo o God ne mafata rainia ina fungana i Saenae mina aorisina ka Heka ka manga na inuni ke tau woita nga ina Lo kena.

25 Ka Heka kena ke manga na fungana i Saenae ia i Arabia ke tamasi nununa ka finua iata na Jiu i Jerusalem ina ano kaa. Ainuni i finua gena ka tagara purua ina rugufanana na Lo.

26 Mina finua i Jerusalem i Heven i afaafa, ke manga na fefene ne taragani ia. Ngaia enaka ngai kena.

27 Manga na Segesegefa Apuna ne woisia ia, “Igo na fefene, no gamara, marefa nui apara kare, ui wagewage mwa. Igo na fefene ne marefa nui fatamia na faranga ni kare, ui wawagewage makui ngengerengere! Suria igo ke tonga i karemu ne rako aera wau, tefaria ki karena na fefene ne qani auragi ia.”

28 A goaku, o God ke suru tangaa ko Ebraham rainia ki karena, mi nga igia kaa ki karena, manga o Aesak ia.

29 Ani na kare mwane ne wora manga na arani kare ia, ke fagamamasiaga apena ki tana kare mwane ne wora iga na Figona Apuna, ke manga ngai kena nikao ngaeka.

30 A Segesegefa Apuna ke woi, “Ui maengia ka fefene ne tatagara purua painia ki karemu! Ke marefa nai wawatea ki tana mwarao. I karena na fefene ne taraganisia ke tawoa ka arani mwarao.”

31 A goaku igamu, igia kaa ki karena na fefene ne taraganisia, marefa ka fefene ne tagara purua ia.

Galesia 5

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

1 Kraes ke fagataraganisigia woi igia ki tataraganisigia raorao mwa! Hoi ki igamu mui uraura nganganiaga, maki siana kamu nanaka ki tana inuni ki tanugamu kamu mai taotao rai ainuni ni tagara purua ana nikao.

2 Mui rongo mai! Inau o Pol, kau wowoi tangagamu wau kaa, rao kamu fafagamarumungainigamu mereamiu rai fara fagagiraragamu rai oto ana i maana o God, o Kraes ke marefa ni pagai fafagatafigamu.

3 Au wowoisia aporo wau nikao tangagamu, ani mwa na mwane ne fafagamarumungainia mereana ka fafara fagagirara, e ararira nga ngaira ka rao suria ka arani Lo gena.

4 Hoi ki igamu na inuni namu ofongia woi namui oto i maana o God, rainia woi namu arao suri ka arani Lo iata na Jiu, igamu kamu rao pania fato noga ko Kraes Jisas. Igamu kamu fura pania noga ka korofa iana.

5 Maki igami kami nanaua woi o God ke fafagaotogami, suria ka Figona Apuna iana o God ke tamanigami rainia na tangamworanifa iamami.

6 Suria na mataina na inuni ne qanu fato noga afainia ko Kraes Jisas, marefa ni tanua ka agua ni rao fea getea, manga woi igamu ka fafara fagagiraragamu ke marefa, mwarao kena ka mwarao purua mwa. Minga na apena mwarao rafa ka tangamworani ana rainia ko Kraes mina komaniana tana inuni.

7 Mu rao suria ka agua ne oto wau inago ia, motai ke mai ririgamu pania na agua mwora kena?

8 God ke marefa ni tanua ka agua kena tangagamu, suria ngaia ke onigamu ia.

9 Mui onoono menamenai aera suria na kere fagausuringa ne aera ke manga na, “a kere agua na iist ne gira tanua ana ka flaoa ke fungafunga.”

10 Suria iga ka faku afainia noga ko Kraes iga ka fagauguringa iaka, inau kau tako nganganiaga woi igamu ke marefa mu tatangamworani rainia ka fagausuringa ne aera. O God ke pagai fafagaetangia ka inuni ne fafagaerisi na takofa iamiu, manga woi otai ki ngaia.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

11 A goaku, ma qai fagausurigamu woi nai fara fagagiraragamu. Maakau tarofainia mwa tangagamu ka tara iga na maefa iana o Jisas iga na taotao woro. Nga ngai ke ngaira na Jiu na maerongani na woita iaku maka ono aerisiau kaa.

12 Au oqania woi na arani inuni na girugamu kai farasira mereata.

13 A goaku igamu, a ono sikifigamu rai oga taragani ana. Make marefa mu taragani rai rao suria ana ka arani taufa aera, maka mu mui taragani mwa rai komanira ana mina tamanigamu ana faitangai.

14 Arani agua iga na Lo ke woisia mwa iga ka tamasinga rai komanira ana ki tana inuni manga namu kokomanigamu mereamiu.

15 Mui onoono menamenai aera wau, manga namu rao kamu fafainafunafu mereamiu, mangara na qoo wasi ia, mu fagaresigamu mereamiu ngaia!

16 Hoi, a takofa iaku ke manga kaa, a Figona Apuna ke araria ni fagaotora ka maurifamiu, maki siana kamu arao suri na agua aera i mangatamiu.

17 Rainia na agua aera i mangatana na inuni ke uraura pusi ka mwarao na Figona Apuna ne oqani, mina a mwarao na Figona Apuna ne oqani, ke uraura pusi na agua aera i mangatana na inuni. Ngairaurua gena karu faimaerongai, marefa naru girara tagara faku ana. Hoi ngai ke marefa nui giri tanua ka taa na mangatamu ne oqani tanua ana,

18 maka Lo ke marefa woi ni girara tefarigamu ana, suria mu arao suria ka Figona Apuna.

19 Arani inuni na qani girara na mwarao gaa, ne worawora mai panigi ka agua aera i mangatata na inuni, suria na takofa aera ngai ge i mangatata na inuni ke tanua ka agua ni oraoraga ana, maka paronga aera, make tanu manga na aoo ia,

20 maka wowogasira ka nunuta na mwarao, maka tatanui ka agua ni farikua ana. Ngaia ke tanura ka inuni ka fafaimaerongai, maka fafaimangari, maka fafairafai, maka mangaringari, maka tatakosira mereata mwa. Ngaia ke tanura ka fafainafunafu maka fafariwoa,

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

21 mina wanasi ana na mwarao iata tana inuni, maka tono ka qekaqeka, maka tanui ka farunga rai tanui ana ka mwarao aera, mina tanui ana tana mwarao aera manga ngai ge. Inau kau woi tangagamu wau, manga nau qani woi tangagamu inago ia, ainuni na tatanui na agua ngai ge, marefa nai nanafunia ka arafanga iana o God.

22 Mina Figona Apuna ke tamanira ka inuni rai komanira ana ki tana inuni, maka wawagewage rainia ko God, maka marape tangara ka inuni, maka fagagatagata, maka tatakoira ka inuni, maka korokoro tangara ka inuni, maka tautau woita,

23 maka oga marumuaga maka tautau surira mereata. Hoi mina lo ke marefa ni woi pusia ka fitangini na agua gaa.

24 Mina arani inuni na nafunia o Kraes Jisas ka fagafatongia ka agua ni mamaongoaga na i mangatata gena.

25 A Figona Apuna ke wategia ka tafinga kigia ke araria woi nai arao suria ka Figona Apuna.

26 Siana rai tako afagaakaufigia ana mereaka, siana kamu woiwoi woi igamu gena kamu koro tefarira ki tana inuni suria tana inuni gena ka pagai rarafai igamu.

Galesia 6

1 A goaku, manga na inuni ne tanua na agua marefa ni oto iga na maurifanana, hoi ki igamu na inuni mu tanui na mwarao na Figona Apuna ne oqani, nga igamu kamu fafagaotoa maka mu totoraia aporo mai menamenai, maka mui onoono menamenai aera, kigamu, maka mu tanui mwa ka agua marefa ni oto gena nikao.

2 Mataina igamu tatamanigamu fairifui, igamu ke mwora woi mu rao suria ka lo iana o Kraes.

3 Manga tana inuni ke takosia mereana woi ngaia ka inuni rafa, ngaia kena kai inuni purua mwa, hoi mi ngaia kena ke fagaqekaqeka mereana mwa.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

4 Arani inuni ke araria woi ne qoqoretainia mereana menamenai wau iga ka tagarafa ne tanua, manga woi na tagarafa iana ke koro, ke marefa. Manga ne koro, ua ne araria ne wawagewage rainia ka tagarafa iana. Maki siana ke tatakosia mereamu woi ne koro tefarira ki tana inuni.

5 Suria na arani inuni ke araria ne onoono suria ka tagarafa iana mereana.

6 Mui mamafata rai ka mwarao koro mu nafuni tangaa ka inuni ne fafagausurigamu rainia na agua ne woisia o God.

7 Igamu ki siana kai fafagaqekaqekagamu, qara wau tangaa kai inuni ni fagaqekaqeka ana ko God. Igia ka pagai opaoparia ka taa igia na fasia i mwou iaka.

8 God ke fafagaetangia ka inuni na arao suria na agua aera i mangatata. Mako otai na arao suria na Figona Apuna ke tawoa ka tafinga fuu.

9 Siana rai maemaegana ana rai tanui ana ka agua koro, e rao ke marefa nai mwamwarao ni tangainigi, igia pagai arao mai mataina rai oparia ana ka taa ne koro.

10 E araria nai tatamanira ka inuni ina arani mataina manga ne mwataku tangagia, maki tefa wau nga tangara ka ani na tangamworani rainia na Arafa.

11 Mui qoretainigi ka apena segesege rafa gaa. Inau kau sege mereaku wau tangagamu kaa!

12 Ainuni na aofongigamu maka girugamu, woi nai fara fagagiraragamu, ngaira gena ka inuni na kasikasira akau mereata wau. Ngaira gena, nga na mangatata ngai ke, suria ngaira ke marefa nai oqania woi nai fafatamia ka fafara ana i suria o Kraes iga ka taotao woro.

13 Mina ainuni na oqania woi nai fara fagagiraragamu, ke marefa nai rao suria nikao ka Lo. Suria ngaira ka oqania mwa, woi nai fara fagagiraragamu, ki tanura ki ngaira kai qaqaqaeaga rainia, woi igamu kamu fagamaarumungainigamu ka fara fagagiraragamu.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

14 Tangau inau mereaku, kau qaqaeaga mwa rainia ka taotao woro iana na Arafa iaka o Jisas Kraes. Rainia na agua ne tanua o Kraes ina mataina ne mae iga na taotao woro, marefa qai tako rafa noga rainigi ka agua iga na ano kaa, mina ainuni ina ano kaa ke ma nai tako rafa rainiau.

15 Fenaka, na inuni manga na fara fagagirara, kee ne marefa nai fara fagagirara, a mwarao ngai ke ka mwarao purua mwa. Ka agua ne etagai mwa ne tefa, ngaia o God ke fafagafaorugia.

16 Makau fagarafe woi na marapefa mina faitakoifa ki afainira ka arani inuni na rao suria na takofa kaa. Ainuni ngai ge ka kare iana mwora o God.

17 Iga na fagafatongina, ki siana ka inuni ni tanua na fagafafara apeku ana, suria inau ke tonga aorena maara noga i apeku na tanui tangau, rainia nau tagara tangaa ko Jisas.

18 A goaku koro igamu, au fagarafe woi na korofa iana Arafa iaka o Jisas Kraes ki afainigamu. Amen.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

Efesas

Efesas 1

1 Pania ko Pol, ne qani usuia o God rai aposol iana o Kraes Jisas. Tangara ka
inuni na apuna tangaa o God na inuni na ogaoga i Efesas, ani ainuni namu
raronimwora rai rao isuria ana o Kraes Jisas.

2 Au fagarafe woi o God emaka mina Arafa o Jisas Kraes ki koro tangagamu,
mwarao maka mui ogaoga iga ka marapefa.

3 Ai fagaakausia ko God emana na Arafa iaka o Jisas Kraes rainigi ka arani
mafatanifa o Kraes ne toraia mai pania i Heven tangagia suria igia ka faku iga
ko Kraes.

4 Inago wau mamaunga nai tatagarafia na ano kaa, mo God ke qani usuigia
rai oga faku afainia ana o Kraes makai apuna mina ogafa kaa ki tataragani
nikao.

5 O God ke komanigia tefa make takosia woi igia kai faku afainia ko Kraes,
rai tao manga karena o God mereana ne taugia. Mo God ke oqania ka agua
kaa.

6 O God kaa ke koro tefa wau tangagia suria na tagaranifa iana karena ne
oqania aerisia kaa, nga ngai ke igia kai fafagaakausia ko God.

7 Kraes ke mafata rainia mereana ke mae rai fagataraganisigia ana, ne
fagaararia woi na aerafa iaka ke tawo kasi. O Kraes ke tanua ka agua kaa
suria o God ne koro tangagia. O God ke nafunia ka apena takofa rafa mina
tako matafa ana,

9 mo God ke fagaqao tangagia ka takofa punufi iana rainia tagaranifa iana o
Kraes.

10 Hoi iga na mataina nga iana o God ne takosia, o God ke pagai tatanui ka
arani mwarao ne takosi, mo Kraes ke pagai taura faku ka arani mwarao i
Heven mina ano kaa. Mo Kraes ke mai tao rai qauta na arani mwarao.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

11 O God kaa ke tatanui raorao mwa ka arani taa ne oqania, hoi ngaia ngai ke o Kraes ne usuigia rai kare iana kaa.

12 Hoi ke rao ke tanu manga ngai ke, maka igami na Jiu kami tako gatagata inago rainia ko Kraes rai fagatafigami ana, ke araria nami fafagaakausia ko God suria ngaia kena ke tefa getea nga.

13 Kraes ke toraia mai ka mworafa tangagamu nikao, na tarofa koro isuria God ne fagatafigamu. Igamu kamu naka ka fagauguringa iamiu iga ko Kraes ki wategamu ka Figona Apuna ne qani woisia ne fafagaqao rainigamu woi ne nafunigamu ko God.

14 Nga na Figona Apuna kena ke tanugia ka tako gatagata woi igia kai taawora ka taa o God ne nakai tangara na kare iana. Hoi, igia ke kafu tataraganisigia wau, maka kafu fafagaakausia ko God suria ngaia ke tefa getea nga.

15 Inau kau qani rongoa ka tangamworanifa iamiu iga na Arafa o Jisas mina oqa korofa iamiu tangara na inuni na apuna tangaa o God.

16 Ua ke marefa noga qai marape rai wagewagesigamu ana makau tatakosigamu raorao mwa iga na fagarafenga iaku.

17 Au nongia ko God iana Arafa iaka o Jisas Kraes, me Emaka ne tefa getea nga ki wawategamu ka Figona iana. Nga na Figona ne tanugamu kamu takotako matafa maka mu gigirara menamenai ko God.

18 Au fagarafe woi o God ki tafangi ka mangatamiu nai re ana ka mawetana iana maka mu gigirara ka tako gatagatanifa o God ne oqani wategamu ana mataina ne usuigamu. Hoi maka mu kafu rorogoi ka mafatanifa koro tangagamu, afainira ka inuni na apuna tangaa o God.

19 Au oqanigamu mu gigirara ka apena ramwofa rafa o God ne wategia, igia na ani na rao isuria kaa, nga na ramwofa kaa ke tagara rainia

20 na mataina ne ragaia o Kraes pania na maefa make fagaogasia ke oga ina apanana i otona i Heven.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

21 Nga ngai ke, o Kraes ke uraura ke arafa tangara ka ramwofa iata na arani enjel mina ataro, mina arani mwarao na nafunia na ramwofa ina arani agua i afaafa, mina arafanga ina ano kaa ina mataina kaa, mina mataina ne pagai arao mai nikao.

22 O God ke naka ka arani mwarao irugufanana ramwofa iana o Kraes, make tanua ko Kraes ke tao rai qauna na siosi, manga ngaia ne tao rai qauta na arani mwarao nikao.

23 Nga na siosi ka apena o Kraes, nga na apena kena ke fafagaofua, mo Kraes ke fafagaofura ka arani mwarao igi.

Efesas 2

1 Igamu kena kamu qani oga mai iga ka maefa suria ka aerafa iamiu make marefa mu tautau woita.

2 Iga na mataina ngai kana, kamu rao suri ka taufa aera iga na ano kaa maka mu rao suria ka Ataro. Ngaia ke arafa tangaa ka qaiawoa mina figona iana ke nafunia ka ramwofa tangara ka arani inuni na marefa nai tau woita iana o God.

3 Inago mai migia maka oga mangara inuni gena nikao. A rao suri mwa ka oqanifa iaka mereaka. Agua ne oqani wau na apeka mina mangataka. Igia ka fagamangariaga ko God maka nanau mwa tangaa ka fagaetangifa.

4 Igia ka mae suria ka aerafa iaka. Hoi mako God ke faitakoi wau, make oqa koro wau tangagia, ke fagatafigia afainia ko Kraes, mina korofa iana God kana ke fagatafigia kaa.

6 O God ke ragaigia afaraga pania ka maefa tangaa ka tafinga afainia ko Kraes, make wategia ka agua rai oga afainia ana o Kraes Jisas i afaafa i Heven.

7 O God ke tanua ka agua kaa suria ne oqani fagaqao ana rainia ka mataina ne mamaunga rao kana, ka korofa mina ramwofa iana tangagia suria na taa o Kraes Jisas ne qani tanua.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

8 A korofa mwa iana o God ke fagatafigamu rainia fagauguringa iamiu. Nga
na mafatanifa iana God tangagamu ngai ke, marefa ka taa mu tanua
mereamiu.

9 Marefa ka mwarao namu tagarafia rai fagatafigamu ana, kamu
kasikasigamu akau rainia.

10 O God ke qani fagananaura ka tagaranifa koro tangagia rai tanui ana. Hoi
ngaia ngai ke, o God ke tagarafigia mataina ne fagaworaigia, rai fakugia ana
fainia ko Kraes Jisas.

11 Siana rai qono rainia ana woi igamu kena ka ani na inuni marefa na Jiu. E
mwora wau ngaira na qani woisigamu woi marefa mu nafunia ka fara
fagagiraranifa o God ne watera na Jiu na qaqaeaga rainia kana.

12 Iga na mataina ngai kena, ki igamu ke marefa mu girara ko Kraes. Igamu
kena ka mafuara tangara na inuni Israel, make marefa mu nafunia nikao ka
mwarao o God ne woisi ne watera. Igamu kena kamu oga ina ano kaa ke
marefa mu nafunia ka takofa gatagata make marefa mu girara ko God,

13 maka mu fagatauria wau ko God. Hoi minga o Kraes Jisas kena ke mafata
rainia na gapu mauri iana manga na nafuia make toraigamu fagarangia ko
God.

14 Ngaia o Kraes kena ke fagamarapera ka Jiu mina ani na inuni marefa na
Jiu, make fagafakugia rainia ne fogea wato ka para ni faimaerongai ana ne
woegia. Kraes ke mafata rainia ka apena mereana,

15 rai fagaerisi ana ka Lo iana o Mosis afainigi ka faifataninga mina tamasinga
iana igi. Ngaia o Kraes ke toraira faku ka Jiu mina ainuni marefa na Jiu
mangara na inuni ne etagai ia, ina mataina ne fagafakugia iga na marapefa.

16 Iga na taotao woro o Kraes ke fagafatongia ka faimaerongai ana iaka.
Ngaia ke fagamarapegia afainia ko God rai fagafakura ana na Jiu mina ainuni
marefa na Jiu rai ape ne etagai mwa.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

17 Kraes ke rao mai ke tarofainia ka marapefa tangagamu na inuni marefa na Jiu namu fagatauria o God, mina marapefa tangagami na Jiu nami fagarangia o God.

18 Hoi maki suria o Kraes, igia fato ka gira rao mai ana tangaa ke Emaka iga ka Figona ne etagai.

19 Igamu na inuni marefa na Jiu ke marefa mu taotao rai mafuara mina ainuni fagatau. Igamu kena ka inuni i finua faku afainira ka arani inuni rao nikao iga na aunaoqa iana o God.

20 Igamu kena ke manga na ruma para na akea ia, afainira na aposol mina maurukari na manga na auu ni funoto, afainia ko Kraes Jisas na romana fau wau nga.

21 Ngaia o Kraes ke taua faku na mwarao na akea kena, make tagarafia ka ruma apuna ni wogasifa iana Arafa.

22 Hoi ngaigamu kamu tao rai tana apanana na ruma na akea kena, mo Kraes ke akegamu tangai agua ne taotao iga na Figona iana o God.

Efesas 3

1 Hoi ki ngaia ngai ke inau o Pol nau fagarafe tangagamu tangaa ko God. O Kraes Jisas ke tanuau rai peresin iana, rai tamanigamu ana, kigamu na ani na inuni marefa na Jiu.

2 Igamu kamu qani rongoa ka korofa iana o God ne ono sikifiau rai tamanigamu ana.

3 Hoi iga na leta kaa, ke tamasia sisitai suria ngatakena o God ne fagaqao rai tangau na takofa pupunufi iana.

4 Manga mu totomania ka leta kaa, mu gira rogoia ana nikao ngatakena nau tako matafa wau rainigi na pupunufinga rainia ko Kraes.

5 Inago wau ke marefa ko otai ni girara tako matafa ana rai ka pupunufinga gaa, hoi kina mataina kaa na Figona iana o God ke woisia tangara ka aposol na apuna mina maurukari iana.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

6 Hoi nga na pupunufinga kaa ka tarofa koro ne tanua na inuni ne marefa na Jiu ka mai tao rai waro ni inuni ne etagai mina ape ne etagai afainira na Jiu. Ngaira gena maka tawoa ka tafinga o God ne qani surua tangara na Jiu, suria ngaira ka faku afainia ko Kraes Jisas.

7 God ke oqa koro tangau mina ramwofa iana ke tanuau rai kare iana rai tarofainia ana ka tarofa koro.

8 Inau kau sisitai wau nga panira ka arani kare iana o God. Hoi ko God ke koro make tanuau rai tarofainia ana ka korofa iana o Kraes gena ke ma nai girara fagatakera ana, tangara ka inuni marefa na Jiu.

9 Ngaia o God ne qani fagaworai na arani mwarao ke oqaniau rai tamania ana ka arani inuni rai tako matafa ana rai ka arani takofa pupunufinga ne qani taotao i mangatana.

10 Ua o God ke tagarafia ka siosi rai fagaqao ana rai arani takofa koro iana tangara ka arani enjel afainira ki tana ramwofa nikao i afaafa.

11 God kaa ke tanua ka agua kaa suria ka qani takotakofa iana mai inago. Hoi make girara rai tanui ana ka taa ne takosi gena rainigi ka arani mwarao o Kraes Jisas na Arafa iaka ne qani tanui.

12 Hoi ko Kraes ke wategia ka tako nganganiaganifa mina gatagatanifa rai rao mai ana tangaa ko God iga ka fagauguringa.

13 Ngaia ngai ke siana kamui anumwanumwa iga ka mataina nau apeape mamasiaga kaa, suria na ape mamasiaganifa iaku kaa rai tamanigamu ana.

14 Hoi suria na agua ngai ke, au qogurai uwa iga ka fagarafenga tangaa ke Emaka.

15 Arani inuni i Heven mi ano kaa ka nafunia ka tafinga mwa rainia ki ngaia.

16 God ke girara wategamu ana ka arani mwarao koro, makau fagarafe woi na Figona iana ki fafagagatanigamu rai rao isuria ana,

17 mo Kraes ki mai oga i maurifamiu rainia ka fagauguringa iamiu. Au fagarafe woi mu uraura nganganiaga maki wagawagaraga iga ka faikomanifa,

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

18 migamu mina arani inuni na apuna tangaa o God kai takotako matafa rainia ka faikomanifa iana o Kraes ne aqaoqao wau, qorafu wau, akau wau make wato rafaera wau.

19 Au oqanigamu namu girara nga ka faikomanifa iana o Kraes, manga ne koro tefa wau suria ne marefa nai girara fagatake ana. Hoi mina maurifamiu ke wowonusi ka taa rainigi ko God.

20 Au fagarafe woi o Kraes Jisas mina siosi kai mamafata rainia tarai mwa ka fagaakaufia ana o God. Nga na ramwofa iana ke tatamanigia rai tanui ana tefa wau nga rainia ka taa nai nongia kee na tatakosia. Amen.

Efesas 4

1 Inau kau oga ina ruma ni fagaetangifa suria nau rao suria ka Arafa, hoi o God ke onigamu nikao makau nongigamu rafaera wau rai oga otooto ana iga ka agua ne arari tangara na kare iana.

2 Mui fafagamwarufigamu maka mui fafaga_marapegamu mwa. Mui nanafunia ka gatagatanifa. Mui fafagaqaonga rainia ka faikomanifa iga ka tagara faku ana iamiu fairifui.

3 Mui rarapasigamu nga kamu nanaka ka Figona iana o God ki fafagafakugamu. Mu tanua ka agua kena, iga ka oga marapefa.

4 Igamu fato kena ki iga ka ape ne etagai mwa. Nga na Figona iana God mwa ne etagai, ke wategamu na tako gatagata ne etagai mwa rainia ka fagatafinga, a mataina ngaia God ne qani ono sikifigamu rai kare iana ia.

5 Igia ka nafunia ka Arafa ne etagai, a tangamworanifa ne etagai mina fagamaanu apunanifa ne etagai.

6 O God mwa ne etagai ke emaka igia fato na arani inuni. Ngaia togo ke arafa tangagia fato, make tatagara afainigia, make e oga afainigia fato nikao.

7 Kraes ke qani woto rainigi ka mafatanifa iana tangagia suria ka takofa iana mereana.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

8 Manga na Segesegefa Apuna ne woi, “A mataina ne akau tangaa na agua ne akau aera, ngaia ke toraira fura ka ani na rakura make mafata rai ka mafatanifa tangara ka inuni.”

9 A mataina ne woi, “ne akau aera,” nga ne fagaararia ngai kena woi o Kraes ke qani wato fato mai noga irarona na ano kaa.

10 E kaa ke fagaararia woi ngaia ne wato mai irarona na ano kaa, ki ngaia mwa nikao ne akau irarona i Heven, maki fafagawonusia ka arani agua fato gena.

11 Kraes ke ono sikifira ki tana inuni rai aposol, maurukari, ani rai tarofaini ana mwa na tarofa koro, ani rai onoono suria ana mwa na kare iana mina fagausuri.

12 Kraes ke ono sikifira rai fagananaura ana ka kare iana tangai tagaranifa mina fagagatani ana na apena.

13 Raorao maki igia kai fakufaku fato iga ka tangamworanifa mina giraranifa iaka rainia ki Karena o God. Hoi maki igia ka kafu ainuni rafaga manga o Kraes ia, maka kafu qaqao manga ngaia fato nga.

14 Igia ki siana rai tanu ana mangara na kere kare ira. Siana kai nanakara ka inuni kai fafagaqekaqekagia rainigi ka fagausuringa ni qaqananifa iata, ki manga na afe mina roga ne atani tawogia raorao mwa ia.

15 Koro mwa igia kai oqaoqa koro, ka kai tamasi mwora raorao mwa. Hoi maki igia kai rafa kai akau iga ka arani tara makai manga o Kraes na qauna na siosi.

16 Nga o Kraes ke taura faku make tanua ka arani ape faitigi gena ka tatagara menamenai wau nga, manga ne rafarafa akau make gatagata suria iga ka faikomanifa.

17 Hoi, inau nani nau arao suria na Arafa, kau naka ka tamasinga gatagata wau tangagamu, siana rai oga ana mangara na afuroto ira, a takofa iata ke atani wau mwa.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

18 A mangatata ke taotao iga ka rotorotoaganifa, minga ira ka qaufau, maka marefa nai nafunia ka takofa, make marefa nai nafunia ka tafinga ne rao mai pania ko God. Ngaira gena ke marefa nai nafunia ka fataminga rainia ka taa ne koro, maka nafunia mwa ka mamaongoga ana rai tanui ana ka atani wau mwa na mwarao ne marefa ni koro.

20 Iga na giraranifa rainia ko Kraes agua manga ngai gana ke marefa nai fagausuringainia tangagamu. I ngaia ka mworanifa rai fagarongogamu ana mina fagausurigamu ana.

22 A qani woi tangagamu woi na takofa ni qekafa iamiu gena ke fafagaerisigamu, make ararigamu mui nakai wau ka arani taufa aera iamiu gena.

23 Naka ka Figona Apuna ki orisi ka takofa iamiu,

24 maka mu tawoa ka tafinga faoru, ne rao suria na takofa iana o God. A tafinga kena ke oto wau make apuna mwora wau. Maki mwarao maka mui orisi rai ainuni faoru. Igamu kena ka tagarafigamu manga o God ia, nga ngai ke namui ogaoga otooto maka mui apuna iga ka taufa iamiu.

25 Igia kaa ki gaa ka ape faku mwa. Mui fato rai fagafagaparu ana maka mui tamasi mwora mwa faitangai.

26 Manga mu mangariaga, siana kamu naka ka mangariaga iamiu ki tanugamu kamu tatanui ka aerafa. Siana kamu mangariaga suria ka tangiana fagaenani.

27 Siana rai mafata rainia ana ka mataina tangaa ka Ataro.

28 Manga na fanagoa kigamu, mui fatofato rai fafanago ana, maka mui tatagara rafa, maka mui nanafuni ka mwarao rako rai mafata ana tangara ka inuni ne marefa ni tonga nafuninga iata.

29 Siana kamu tamasi aera, maaka mui tatamasi mwa ka mwarao ne koro rai tamanira ana ka inuni. Tamasi ka woita ne araria ne tatamanira na inuni ne rongogamu.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

30 Siana rai tanua ana ka Figona Apuna iana o God ki fafaitakoi, suria na Figona kena ke fagaqao woi o God ke nafunigamu make fafagataraganisigamu iga ka qotona tangiana.

31 Mui fato rai oqa aera ana, mina mangariaga ana rai tanui ana ka agua ma ni oto. Siana rai fainafunafu ana mina tamasi aerisira ana ki tana inuni. Mui fato rai faikekesi ana

32 maaka mui korokoro maka mui fafaitakoi, maka mui tako kasi ka aerafa iata na inuni, manga o God ne tako kasi na aerafa iamiu suria mwa iga o Kraes.

Efesas 5

1 Ua ngaia ngai kena igamu ki karena o God ne oqanigamu, mui tanua manga ngaia ne tanui gaa.

2 Mui naka ka oqa korofa tangara ka inuni, manga o Kraes ne oqa koro tangagamu, make mafata rainia mereana ana. Ngaia ke manga na mwarao ni wogasifa ne sigini koro o God ne oqania.

3 Igamu kena ka inuni i apena o God, hoi nga ngai ke siana kai wowoisigamu woi namu tanua ka agua ni oraoraga ana kamu qaoqao aera, maka mu mamamaongoga.

4 Siana rai tamasi ana rai ka woita ne rongo aera, kamu qekaqeka rai tamasia ana, kamu tatanui nai fagamamana ana rainigi. Hoi maka mu tatamasi mwa ka woita ni tangasifa.

5 Iga na mamaongoga ana, mina tanui ana na mwarao ne qao aera kee na tanui ana na aerafa, ki tana tara rai wogasira ana na mwarao purua mwa, igamu ke ararigamu namu girara woi na inuni na tatanui na mwarao manga ngai ge, ke marefa wau nai girara nafunia ana ka arafanga iana o Kraes mo God.

6 Siana kamu rongora ka inuni na foroforogamu rai na tamasinga iata ne topatopa. O God ke fafagaetangira ka arani inuni ne ma nai tautau woita iana maka wowoisia na woita ni qekafa gena.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

7 Ua nga ngai ke, siana rai tanui ana ka mwarao afainira ka inuni manga ngai gena.

8 Igamu kamu qani oga mai inago mangara na inuni na oga iga na rotorotoaganifa ia, hoi mina mataina kaa igamu ka inuni tangaa na mawetana, suria na Arafa ke nafunigamu. Ua nga ngai ke, mui ogaoga mangara na inuni iga na mawetana,

9 maka mui fagaqao rainia ka mawetana iamiu. Mui korokoro, maka mui otooto maka mui wowoi mwora,

10 manga mu oqani oga koro ana i maana na Arafa.

11 Siana rai tanui ana ka mwarao aera na tatanui iga na rotorotoaganifa. Hoi maka mui fafagaqao rai tangara ngatakena ne aera rainira.

12 E qao mamaakiga nikao rai tamasi ana ka taa na tatanui punufi iga na rotorotoaganifa.

13 Hoi nga mwa na mawetana ke fafagaqao rainigi ka arani mwarao gaa ka onoono girara.

14 A mawetana ke fafagaqao rainigi ka arani mwarao, nga ngai ke ne woi kaa, “Mui rite, kamui afaraga panigi ka maurufa iamiu, maka mui afaraga pania ka maefa. Hoi mo Kraes ke mamawe ke totogarigamu.”

15 A ogafa namiu ki mangara na inuni na nafunia na takofa koro ira maki siana kamu mangara na qeka ira.

16 Nga na mataina ne aera wau nga ke e gaa, ke arararia mui nanafuni ka arani kere mataina gena rai tanui ana ka korofa.

17 Siana rai qeka ana, maka mui garia mwa ka taa ka Arafa ne oqanigamu namu tanua.

18 Siana rai tono ka qeka ana suria ne fafagaerisigamu, hoi maka mui fafagawonusia ka maurifamiu mwa rainia ka Figona Apuna.

19 A mataina mu fakufaku, mui kikiuri ka Sam, akiu apuna, mina tana kiu rai kasia akau ana na Arafa, afainia ka maurifamiu fato.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

20 Iga ka atana o Jisas Kraes na Arafa iaka, mui tangasia raorao mwa ko God Emaka rainigi ka arani mwarao.

21 Suria namu takotako fagafigaia ko Kraes, maka mui tautau woita fairifui.

22 A fefene namu auragi mui tautau woita iata ko wani iamiu manga no tanua tangaa na Arafa ia.

23 Igamu na mwane namu auragi ka qauna na fefene iamiu, manga o Kraes na qauna na siosi na apena mereana. Ngaia nikao ke fagatafia ka siosi.

24 Fefene namu auragi ke araria namui tautau woita iata ko wani iamiu raorao mwa, manga na siosi ne tautau woita iana o Kraes.

25 A mwane namu auragi kamui kokomanira ka fefene iamiu manga o Kraes ne komania na siosi, ke mafata rainia mereana.

26 Ngaia o Kraes ke fagaapunaria ka siosi rainia ka ramwofa iga na woita iana, make usuusua rainia ka wai.

27 O Kraes ke tanua ka agua kaa rai nafunia ana ka siosi apuna ne qao koro, ke marefa ki tana mwarao ni qaoqao aera, kee ni togotogo, kee ni rururunguaga, ke tana agua aera.

28 Iga na agua ngai ke ki ngatakena ka mwane ne auragi ne araria ne kokomania ka fefene iana manga ngaia ne komania mereana. A mwane ne komania na fefene iana ke fagaqao rainia woi ne komania mereana.

29 Marefa noga ko otai ni maerongania sio mwa na apena mereana. Igia ka garia ka faioqanifa tangaa, mina onoono suria ana, manga o Kraes ne taanua tangaa na siosi,

30 suria igia fato ki iga apena o Kraes.

31 A Segesegefa Apuna ke woi, “a mwane ke arao pania ke emana me enana, make auragi, ke taotao rai ainuni ne etagai afainia ka fefene iana.”

32 Nga na apena pupunifinga rafa ngai ke, hoi makau tako matafa rainia woi ne tatamasi rainiraurua ko Kraes mina siosi.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

33 Ua nga ngai ke, na mwane ne auragi ki kokomania ka fefene iana, manga ne komania mereana, mina fefene ne auragi ki takotako fagaakaufia ko wani iana.

Efesas 6

1 Kere kare igamu kena ka Arafa ke nafunigamu mina mataina namu tautau woita iata enamiu me emamiu mu tatanui na mwarao ne otooto. Iga na nagonagona na faifataninga afainia na fagataupusinga,

2 ke woi, “Mui takotako fagafigaira ke emamiu me enamiu,

3 maka mu nafunia ka tafinga mina wagefa ne qorafu ina ano kaa.”

4 Igamu emata, siana rai fagamangariagara ana ki karemiu, mui taura akau menamenai. Mui fagausurira maka mui fafagaotora rainia ka Arafa.

5 Igamu na inuni namu tagara purua, mui tautau woita iata ka mwane rafa iamiu. Mui fagaqao rainia ka tako fagaakaufira ana mina mwora ana tangara, manga mu tanua tangaa o Kraes.

6 Siana rai fagakoro maamiu ana, maaka mui tautau woita raorao mwa ina arani mataina, siana woi nga nai reregamu nga. Igamu kena ka inuni ni tagaranifa iana o Kraes, nga ngai ke mu tatanui nga ka mwarao afainia ka maurifamiu fato nga tangaa ko God, takena nga ne oqanigamu namu tatanui.

7 Mui tatagara afainia ka wagefa tangara ka mwane rafa iamiu, manga ngaira gena ka Arafa ia, marefa ka inuni purua mwa.

8 Mui gigirara na Arafa ke wawatera ka worita ka arani inuni ne tatanui ka agua ne koro, manga ngaira gena ka inuni tagaranifa purua ana mwa, kee ainuni ne taraganisira.

9 Ani namu nafunira na inuni ni tagaranifa purua, mui nafunia ka takofa fagafigaigamu ana fairifui afainira ka kare iamiu. Siana rai fagamaagusira ana, suria nga igamu afainira na kare iamiu gena, kamu nafunia faku ka Arafa i Heven, marefa ko otai ni ono qao aerisia.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

10 Hoi rai fagafatongi ana, mui naka ka apena gatagatanifa rafa iana na Arafa ki fagagatanigamu.

11 Mui nakai ka arani mwarao rai roqofigamu ana o God ne wategamu, maka mui girara rai ura pusigamu ana panigi ka arani fagafiunga iana na Ataro.

12 Igia ke ma nai fafainafunafu afainia ka inuni. Igia ka fafainafunafu afainia ka ataro aera mina arafanga iga na rotorotoaganifa i ano kaa mina ramwofa aera ina qaiawoa kana.

13 Ua ngaia ngai ke, mui nakai ka arani mwarao rai roqofigamu ana o God ne wategamu, maka mui gira ura pusigamu mereamiu ana iga tangi ne aera kana. A mataina ni fainafunafu ana kena ke fatofato, maka mu gira ura nganganiaga ana.

14 Mui nanau! Mui naka ka mworafa ki manga na fogofogosimiu ia rifuia ka kaomiu maka mui naka ka otofa iana o God ki pusi ka aparagaimatamiu.

15 Hoi mui nanau rai tarofainia ana ka tarofa koro rainia na marapefa, ki manga na puti tangai na uwamiu.

16 Mui nakai nikao ka tangamworanifa iamiu ki manga na qauata pusigamu ia pania ka magee ne wawatawata iana na Ataro.

17 Mui naka ka fagatafinga ki manga na roqo rai qofia ana ka qaumiu, maka mui taua ka aora iana Figona nikao, ngaia kena ka woita iana o God.

18 Mui fafagarafe maka mui nongia o God rai tamanigamu, maka mui fafagarafe ina arani mataina iga ka ramwofa iana na Figona. Hoi, mui onoono menamenai aera maka mui fafagarafe tatarau tangara ka arani inuni na apuna tangaa o God.

19 Mui fafagarafe tangau nikao ki mwarao mako God ki wawateau ka woita rai tamasi ana, mi siana qai mamaagu mataina nau tatamasia na agua pupunufi iga na tarofa koro.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

20 Inau ka kasiau mai rai tanua ana ka tagarafa kaa, nga na mwarao na kasiau rainia iga na peresin kaa ngai ke. Ua nga ngai ke mui fafagarafe tangau qai nganganganiaga qai tamasi manga ngatakena ne arariau qai tamasi.

21 Au oqanigamu namu girara ka agua rainiau. Ngaia ngai ke nau kasia wau o Tikikas tangagamu kena. Ngaia kena ka goaka koro mina mwane ni tagaranifa ne tagara mwora tangaa na Arafa. Ngaia ke wowoisia wau ngatakena inau nau tatagara make fafagagatagata ka mangatamiu akau nikao.

23 Au fagarafe woi o God emaka mina Arafa o Jisas Kraes ki mafata rainia ka marapefa, oqa korofa, mina tangamworanifa tangara ka arani inuni na arao suria.

24 Hoi naka ko God ki koro tangara ka ani na inuni na kokomania tarai mwa na Arafa iaka o Jisas Kraes.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

Filipae

Filipae 1

1 Inau o Pol afainia o Timoti, na kare iana o Kraes Jisas. Igamirua kamuru
sege wau tangara ka arani inuni na apuna tangaa o God na faku afainia ko
Kraes Jisas i Filipae, maka muru sege wau tangara ka mwane rafa mina ani
na fafaitamani ina siosi kena.

2 Au fagarafe woi o God emaka mina Arafa o Jisas Kraes ki koro tangagamu,
mwarao maka mui ogaoga iga ka marapefa.

3 Au tangasia ko God iaku ina arani mataina nau tatakosigamu.

4 Mina mataina mwa nau tatamasigamu fato ina fagarafenga iaku, e tanuau
kau wagewage wau,

5 suria igamu kamu tamaniau rai tarofainia ana ka tarofa koro ina faganegana
na mataina inago raorao make taua na mataina kaa.

6 Au girara nga o God ke faganega na tagarafa koro i maurifamiu, make
tatagarafia raorao make fafagaofua iga ka tangiana ne aporo mai o Kraes
Jisas.

7 Inau kau tatakosigamu raorao mwa, hoi make arariau rai takosigamu ana
manga ke, suria igamu fato kena kamu tamaniau iga ka tagarafa ne wateau o
God. Manga na kasiau ina peresin, kee i metara makau fafakania ka tarofa
koro mina ura pusia ana.

8 Aa o God mereana ke girara woi inau kau komanigamu wau, manga o Kraes
Jisas ne oqa koro tangagamu ia.

9 Au fagarafe woi na oqa korofa iamiu ki rafarafa wau nga rai tanui ana ka
giraranifa iamiu ke rafarafa maka mu onoono girara ana ka tarani koro.

10 Ngatakena namu gira ono girara ana ka tarana ne oto wau nga. Hoi ina
mataina o Kraes ne aporo mai, maka mu tataragani make marefa ka mwarao
afainigamu.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

11 Hoi o Jisas Kraes ke tatamanigamu kamu arao suri ka taufa iana ne oto, rai tako fagaakaufia ana ko God mina fagaakausia ana ka atana.

12 A goaku koro igamu, au oqanigamu mu gigirara ka agua ne wora tangau gaa, nga ngai gi ke tatamania ka tarofa koro ke qau mwa ke arao kaa.

13 Arani mwane i Rom na onoono suria na peresin kaa mi tana mwane rao gaa ka girara woi inau kaa, ka kasiau ina peresin suria nau tatagara tangaa ko Kraes.

14 Hoi ki suria na ogafanaku ina peresin kaa, ke tanura ka arani goaka iga na Arafa gaa ke susu wau ka mangatata make marefa nai maagu rai tarofainia ana ka woita iana o God.

15 Ua tana mwane gaa ka tarofainia ko Kraes suria na kikisiau maka maeronganiau. Hoi mi tana mwane gaa ka tarofainia suria na nafunia ka takofa ne oto rai tagara ana.

16 Ngaira ka oqa koro tangau maka girara woi o God ke kasiau mai kaa tangai fagaqao ana rainia ka tarofa koro ne mwora.

17 Hoi nga mwa na mwane na kikisiau gaa ke marefa nai mwora. Ngaira ka tarofainia ka taufanana o Kraes maaka oqani tanua ana mwa ka agua ni asa tangau ina peresin kaa.

18 Tana inuni gaa ka mwora mi tana ani ke marefa. Hoi make manga na manga ngai ge, mi inau kau wagewage mwa na mataina na tatarofainia na taufa iana o Kraes. Nga na mwarao nau takosia kaa ngai ke. Au wawagewage raorao mwa,

19 suria nau girara woi na fagarafenga iamiu mina faitamaninga ne rao mai pania na Figona iana o Jisas Kraes, ke gira tanua ana kau tataragani.

20 Au oqania wau makau tako nganganiaga woi inau ke marefa qai oqani tanu ana ka agua qai mamaaki rainia i maana o Kraes. Hoi ina mataina kaa ki inau kau oqania woi qai gatagata rai fagaakaufia ana ko Kraes iga ka arani mwarao nau tatanui, manga nau tafitafi kee nau maemae.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

21 Rao ki inau kau tafitafi makau tafitafi tangaa ko Kraes, hoi make manga nau maemae makau nanafuni tefa wau nga.

22 Inau ke marefa qai girara ka agua nau oqania. Hoi ke manga nau tafitafi mwa makau tatagara tangaa ko Kraes.

23 Au tako fairuagai ngai ke. Au oqania qai mae rai rao tangaa ana ko Kraes, suria nga na mwarao ne koro tefa wau nga ngai ke.

24 Hoi makau oqania mwa qai tafi rai tamanigamu ana.

25 Au girara menamenai, au ogaoga rai tamanigamu ana kamu arao suria mwa ko Kraes, ki mwarao maka mu wawagewage iga ka tangamworanifa iamiu.

26 Ua suria nau aporo wau tangagamu, igamu kamu qaqaqaeaga wau rainia ko Kraes Jisas.

27 Tefa wau nikao, mui arao suria nga ka tarana ne oto suria na tarofa koro rainia o Kraes. Hoi ke manga nau arao wau, kee nau rongogamu mwa rainigi ka taufa iamiu, makau gigiraragamu woi igamu kamu ura gatagata mwa iga ka ramwofa iana Figona Apuna maka mu tagara faku rai tangamworani ana rainia ka tarofa koro.

28 I susu ka mangatamiu tangara ka inuni na totogirigamu. Nga na nganganiaganifa iamiu ke fafagaqao tangara woi o God ke tatamanigamu make pagai fafagaerisira.

29 O God ke usuigamu, make marefa mwa woi namu tatangamworani mwa rainia ko Kraes, maka mu apeape mamasiaga tangaa nikao.

30 Igamu kamu reau nau ape mamasiaga maka mu rongoau nau apeape mamasiaga kaa. Hoi ki igamu maaka mu apeape mamasiaga iga ka tarana mwa ngai ke.

Filipae 2

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

1 Igamu kamu faku afainia ko Kraes make fagagatagata mangatamiu, mina oqa korofa iana ke fagakoro mangatamiu. A Figona Apuna ke faku afainigamu, maka mu nafunia ka korofa tangai takosira ana rao ka inuni.

2 Mui oga iga ka fakunga rai fagaqao ana rainia ka oqa korofa tangagamu faitangai maka mui faku iga ka taa mu tatakosi manga na inuni ne etagai mwa ki igamu. E kena kamu tanuau kau wagewage wau nga!

3 Siana rai tako faikekesi ana mina qaqaeaga ana wau, maaka mui fagamwarufigamu mina takosira rafa ana ki tana inuni tefarigamu mereamiu.

4 Siana rai takosi ana ka apanana iamiu mereamiu mwa maaka mui tatakosira ka apanana iata rao na inuni nikao.

5 A takofa iamiu ki manga na takofa iana o Kraes Jisas ia,

6 Inago mai, ko Kraes ke manga wau nga o God ia. Ngaia ke faiaworagi afainia ko God maake marefa woi ni rapasia rai nafunia ana.

7 Ngaia ke fagawatofia mereana, make mai wora mwa manga na inuni ni fagatagarafa, na mataina ne mai oga maraigia.

8 Ngaia o Kraes ke fagamwarufia mereana, make tau woita iana ko God, raorao make mae nikao ina taotao woro.

9 Iga na agua ngai ke, o God ke toraia akau ko Kraes rai oga ana iga ka agua ne akau tefa nga, make mafata rainia tangaa ka aata ne rafa tefarira ka arani ata.

10 Hoi ka arani inuni i Heven kee ina ano kaa mina arani inuni na ogaoga iga na agua iata na inuni na qani mae, ka qoqogurai uwa rai wogasia ana ko Jisas.

11 Hoi rai kasia akau ko God emaka, ngaira fato ka wowoi, “Ngaia o Jisas Kraes ka Arafa!”

12 A goaku koro igamu, igamu kamu tautau woita raorao mwa ina mataina inau afainigamu, hoi ki na mataina kaa nau ogaoga fagatau panigamu maka mui tautau woita. Ua mui tatagara afainia ka maagufa mina gisigisi ana rai

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

fagaofua ana menamenai ka tagarafa iana o God, namu nafunia na tafinga kena,

13 suria o God ke tagarafigamu woi igamu kamu oqani rai tanui ana na takofa koro iana.

14 Siana rai taniu ana ka tagaranifa afainia ka fafarau ana mina faimangari ana,

15 ki mwarao maka mu tataragani make marefa ka taa nai rorogoi afainigamu, woi i karena o God ki igamu. Ua kamu oga afainira ka inuni ne marefa ni oto na ogafanata make aera. Igamu kamu mangara na feegu na togatoga ina wawaiaro kana ia rainia namu fagaqao rainigamu woi igamu kamu qao getegamu panira ka inuni iga na ano kaa,

16 maka mu tamasi tangara na woita ne mafata rainia na tafinga. Hoi ki gaa na mataina ne aporo mai o Kraes, au qaqaeaga wau rainigamu, suria nau girara woi na tagaranifa iaku ke marefa qai maromwoaga purua. E manga na taritari ana nau tefa iga ia.

17 A fagauguringa iga na Arafa mina tagaranifa iamiu ke mangai na mafatanifa na susungi tangaa igi. Manga na nafuia funuiau, mina gapuku ka meria afainia ka fagauguringa iamiu afuria ka raperape ia. Rao ki manga ngai kana, inau kau wawagewage wau afainigamu.

18 Iga na tarana nikao ngai kana maka mu wawagewage afainiau nikao.

19 Hoi manga ne koro iga na Arafa Jisas, inau kau oqani kasia wau ana ko Timoti tangagamu, suria nau oqani girara ana menamenai ki ngatakena nga na maurifamiu, maki inau qai wawagewage nikao.

20 Nga ngaia mwa kaa ke takotako rafa rainigamu, make marefa ki tana inuni iga ni manga ngaia kaa.

21 Tana mwane gaa ka tatakosi mwa ka apanana iata mereata, marefa ka taa ne oqani o Jisas Kraes.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

22 Hoi igamu kamu qani girara ka taufa iana o Timoti. Ngaia kaa ke tagara afainiau rai tarofainia ana ka tarofa koro manga na kare ne tatagara afainia emana ia.

23 Manga nau gigirara ka taa ka tanuau rainia, au tako gatagata rai kasia ana wau tangagamu.

24 Manga ne koro tangaa mwa ka Arafa, inau mereaku kau pagai arao mafarufaru wau tangagamu.

25 Au takosi kasia ana wau ko Epafrotaetas na goaku koro wau tangagamu. Ngaia kaa ka mwane ne tatagara afainiau make qanu afainiau iga na mae kaa, na mwane namu kasia ke mai onoono suriau ia.

26 Hoi ki na mataina kaa ke oqani wau regamu ana. Ngaia ke tako rafa wau suria namu rongoa woi ne matoro wau ia.

27 Hoi make mwora wau ngaia, e matoro rafa wau make fagani mae. Nga mwa o God ke takoia, make fagakorofia. Mo God ke takoiau nikao, suria manga ni mae ka qai mae wau rai faitakoi ana.

28 Hoi kina mataina kaa, kau oqania wau rai kasia aporo ana nikao, woi igamu kamu wawagewage namu wau rerea, mi inau ki siana qai takotako rafa raini_gamu.

29 Mui wawagewage rai kanakanasia ana manga namu kanakanasira na arani goaka iga na Arafa, maka mui takotako fagafigaira ka ani na manga o Epafrotaetas.

30 Suria ngaia ke fagani mae iga ka tagarafa tangaa o Kraes, make kasi manawana mereana tangai tamaniau ana rainia ka faitamaninga ne marefa mu gira tanua ana tangau.

Filipae 3

1 Hoi goaku igamu, a fagafatongina, mui wagewage suria namu faku afainia na Arafa. Marefa ka mwarao ni aera tangau rai segera ana nikao ka mwarao

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

nau qani segera wau igi, suria na woita iaku gaa ke gira tamanigamu ana ke marefa ko otai ni gira fagaerisia ana na tangamworanifa iamiu.

2 Mui fifinarura ka aoo ira! Ngaira gena ka inuni na tanui ka mwarao ne aera wau maka fagausuri rai retera ana ka apeta rai fagaqao ana woi ngaira ka kare iana na Arafa .

3 Hoi nga igia ka kare iana mwora na Arafa, suria na wogasi iga ka ramwofa iana na Figona iana o God maka qaqaeaga suria na faku afainia ko Kraes Jisas. Marefa nai fafagauguri ka mwarao na tanui rai na apeka.

4 Fenaka nau fagaararari, maake ma qai fagauguria woi ni fafagatafiau. Hoi ke rao ko otai ne qaqaeaga rai na mwarao na tanui rai na apeta, nga inau qai qaqaeaga nga tefarira.

5 Inau kaa ka mwane Israel nau wora iga na waro ni inuni iana o Benjamin, mina arani inuni iga na waro ni inuni iaku gaa ka ai Hibru. Ina mataina na tangiana ne ewaru ne tefa nau wora ka wateau ka fara fagagirara kena. Makau rao suri menamenai ka Lo iata na Jiu suria inau ka Farasi.

6 Inago ki inau kau gatagata nga rai tagara ana tangaa ko God, makau fafagaqao maata ka inuni ina siosi. Rai oga otooto ana isuri ka mwarao na Lo ne woisi, inau ke marefa ka aerafa qai tanua.

7 Hoi ki inago ka mwarao gaa kau woi ne koro tangau, hoi mina mataina kaa, ka mwarao gaa ka mwarao purua mwa tangau, suria nau tangamworani mwa iga ko Kraes.

8 Mina arani mwarao ne koro tangau gaa ka mwarao purua, make ma qai tako rafa rainigi. Nga na mwarao ne tefa nga, ki inau qai gigirara nga menamenai ko Kraes Jisas na Arafa iaku. Au kasi wau ka arani mwarao rai rao suri ana, qai taua ko Kraes

9 mina faku mwora ana afainia. Marefa woi qai oto iga ka apanana iana na Lo. Inau kau oto mwa suria nau tangamworani iga ko Kraes. Au tangamworani make nga o God ke fagaotoau kau oto iga ka faioqanifa iana.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

10 Nga mwa na arani mwarao nau oqania, kau oqani girara ana ko Kraes mina ramwofa ne ragaia ke tafi, makau oqani ape mamasiaga ana mina mae ana manga ngaia ia.

11 Hoi ki inau nikao minga qai afafaraga pania ka maefa, manga ngaia ia.

12 Inau ke marefa qai woi nau qani taua fato noga ka taufa ne oto iana o Kraes Jisas. Marefa ngaia. Hoi makau rapasia rai tawo ana ka woriku ne qani fagananaua tangau kana.

13 A goaku igamu, marefa qai woi inau qai tawoa noga. Hoi maka mwarao mwa nau tanua, kau qono rai ka agua imuriku makau fagaeramwo mwa tangaa ka woriku inagoku kana.

14 Au rapasia mwa qai taua rao mwa ka woriku. Suria rainia o Kraes Jisas, God ke oniau rai rao ana tangaa i Heven rai oga tarai ana afainia. Nga ngaia na woriku ngai kana.

15 Igia fato na akau mai koro noga, ke araria nai takotako manga ngai ke. Make rao ki igamu kamu takotako getegamu rainia, ua nga o God ke fafagaotoa ka agua kaa tangagamu.

16 Hoi make manga ne manga ifai, igia kai arao suria nga ka mworafa na qani girara kaa.

17 A goaku igamu au oqanigamu namu arao suri ka fagaqaonga iaku maka mu qaoqaofagagara rai ka taufa iata na inuni na rao isuri na fagaqaonga nami wategamu gena.

18 Au qani megamu tamasi rainia noga ia makau faitakoi wau nau woiwoisia wau nikao kaa, na arani inuni ka maerongania wau ka taotao woro iana o Kraes.

19 Ina mataina na inuni ngai ge na maemae, o God ke fafagaerisira wau nga, suria ngaira ka tatakosi mwa ka mwarao tangai mwa na apeta mereata maka qaqaqaeaga mwa rainigi ka mwarao na tatanui ne aera. Arani mwarao na tatakosi gena ka mwarao mwa tangaa na ano kaa.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

20 Hoi mi igia ka inuni mwora tangaa i Heven, ka marumu mwa rai nasia ana ka fagatafi iaka ko Jisas Kraes na Arafa ne arao mai kana.

21 Ngaia ke nafunia ka ramwofa rai ono suri ana ka arani mwarao, make pagai orisi ka apeka i ano kaa ka qaoqao manga na apena mereana i afaafa.

Filipae 4

1 A goaku koro igamu, au oqanigamu namu mworamwora tangaa ka Arafa. Au oqa koro tangagamu makau oqania wau rai regamu ana. Igamu kena ka wagefa rafa tangau, maka mu fagaqao rainia ka tagarafa iaku ne koro.

2 Euodia mika Sindiki, au nongigamurua rai oga menamenai ana faitangai, mangara na kare iana na Arafa ira.

3 Hoi mi igo no qani tagara faku mai afainiau ia, kau nongigo rai tamaniraurua ana. Nga na fefene na tamaku na qani tagara afainiau rai tarofainia ana na tarofa koro afainia ko Klemen mi tana inuni rao nikao gena. Na atata na inuni gena na segera noga ina puka ni tafinga.

4 Mui wawagewage raorao mwa rainia ka Arafa. Hoi kau woi tangagamu nikao, mui wagewage.

5 Mui ogaoga mamarapeaga afainira ki tana inuni suria na Arafa ke sugua mwa ni rao mai.

6 Siana rai tako rafa ana rai ki tana mwarao, hoi maka mui fagarafe mwa tangaa ko God. Afainia ka tangasifa i maurifamiu mui nongia rai ka faioqanifa iamiu.

7 Hoi o God ki ono fagakorofigamu afainia ka marapefa ne marefa ko otai ni gira tako matafa ana rainia. Nga na marapefa ne taotao i maurifamiu mina mangatamiu ke tanugamu ke ma mu gira tako rafaera ana, rainia igamu namu faku afainia ko Kraes Jisas.

8 Hoi na fagafatongina woita iaku, na goaku igamu, mui nakai ka mangatamiu mwa iga ka taa mwa ne mwora mina mwarao rafa. Mui tatakosi ka mwarao ne oto mina mwarao ne taragani. Mui tatakosi ka farigoatanifa

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

mina agua ne qao koro. Siana rai marape ana rai takosi ana ka taa ne koro wau mina agua na rongora na inuni ne koro na oqani.

9 Ua mui arao isuri ka taa nau qani fagausurigamu rai, mina mwarao namu rongora paniau, maka mu regi nau tanui. Hoi mo God ne mamafata rainia na marapefa, ki ogaoga afainigamu.

10 Inau kau wagewage wau makau tangasia ka Arafa suria namu takosiau nikao kena. E mwora wau ngaia, igamu kamu tatakosiau raorao mwa, hoi make marefa mu nafunia ka mataina rai tamaniau ana.

11 Inau ke marefa qai farau rainia woi nau nafuni sisitai mwa. Inau ke koro mwa tangau, manga na taa mwa ne akau mai tangau.

12 Inau kau girara ka taa manga ne mamarefa ka mwarao qai nanafunia kee nau nanafuni mwarao rako. Hoi make koro mwa tangau ka ani mwa na mataina. Au girara ngatakena nau ogaoga marape mwa manga nau masumasu kee nau magau. Ngatakena mwa nikao manga na ogafa koro tangau, kee ne mamarefa.

13 Ngaia o Kraes ke wateau ka ramwofa rai qanufi ana ka agua ne takeau.

14 Hoi ke koro wau namu tamaniau iga na mataina nau nafuni ne qara tangau gaa.

15 A goaku igamu i Filipae, mu takosia ka mataina nau tarofainia na tarofa koro tangagamu ia. Ina mataina nau rao pania i Masedonia ia, ke marefa wau ki tana siosi gena nai tamaniau, nga igamu mwa ka siosi ne etagai namu tamaniau rainigi na mafatanifa iamiu.

16 Iga na mataina nau ogaoga i Tesalonaeka maka mu tatamaniau raorao mwa, iga na mataina ne marefasiau na mwarao.

17 Inau ke marefa qai rarapasia rai tawora ana ka mwarao panigamu, makau oqanigamu namu tawora ka korofa rainigi ka mafatanifa iamiu gaa.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

18 Arani mwarao nau oqani kau tawora fato noga afainigi ka matarani nikao, rainia ka mafatanifa iamiu ne torai mai o Epafrotaetas ia. A mafatanifa ngai ge ke manga na mafatanifa ne sigini mamaki igi ne qao koro i maana o God.

19 Hoi o God ke gira wategamu ana ka arani mwarao namu oqani, iga na arani mwarao koro ne tefa iana, tangagia na ani na faku afainia ko Kraes Jisas.

20 Ai tagarainia akau ka atana o God emaka tarai tarai mwa. Amen.

21 Mui mafata rainia ka tamasinga koro tangara ka inuni na apuna tangaa o God na faku afainia ko Kraes Jisas. A kare iana na Arafa afainiau gaa maka kasigi wau nikao ka tamasinga koro iata.

22 Arani inuni na apuna tangaa o God ka kasigi wau ka tamasinga koro iata, tefa wau nikao panira ka ani na tatagara ina ruma iana na Mwane Rafa i Rom.

23 Au fagarafe woi na korofa iana na Arafa o Jisas Kraes ki afainigamu.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

Kolosi

Kolosi 1

1 Inau o Pol na aposol iana o Kraes Jisas ne usuiau o God. Inau mo Timoti na goaka kamuru sege wau kaa

2 tangagamu na goamirua na apuna namu ogaoga i Kolosi, na mwora wau rai rao suria ana o Kraes. Au fagarafe woi o God emaka ki koro tangagamu, mwarao maka mui ogaoga iga ka marapefa.

3 Iga na mataina nami fafagarafe tangagamu, mi tatangasia raorao mwa ko God Emana na Arafa iaka o Jisas Kraes,

4 suria igami kami rongoa ka fagauguringa iamiu iga o Kraes mina faikomanifa iamiu tangara na inuni na apuna tangaa o God.

5 Igamu kamu tanua ka agua kaa ngai ke suria na mwarao namu tako nganganiaga iga kena ke taotao mwa tangagamu i Heven. Migamu kamu qani rongoa na mataina na mworana tamasinga na tarofa koro

6 ne taugamu. Nga na tarofa koro kaa ke rao ofu ana ka ano kaa, ne kasi guana nga nikao ngai ke, make rao mai tangagamu iga na nagonagona na tangiana namu rongoa na tamasinga mwora maka mu girara rainia na korofa iana o God kena,

7 namu rongoa pania ko Epafras. Nga ngaia kaa ka goamami ne tagara faku afainigami tangaa ko Kraes, mi ngaia kaa ka mwane ne tagara mwora nga tangagia.

8 Ngaia kaa nikao make woisigamu tangagami rainia na faikomanifa na Figona Apuna ne qani wategamu ia.

9 Hoi ngaia ngai ke, iga na nagonago na tangiana nami rongogamu, make marefa mi marape rai fagarafe ana tangagamu. E mwora, igami kami fafagarafe raorao mwa tangagamu rai nongia ana ko God ki fafagaregamu rai ka arani mwarao ne oqani maki wawategamu ka tako matafa ana mina giraranifa na Figona iana ne wawategamu.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

10 Ua maka mui ogaoga iga ka ogafa ne oto i maana na Arafa, ki korokoro tangaa, ki mwarao maka mu fafagaqao rai ka arani agua koro maka mu gigirara menamenai wau nga ko God.

11 Maka mi fafagarafe woi na apena ramwofa iana ki fafagagataganigamu kamu nganganiaga. Ki igamu kamu wawagewage rai ura nganganiagana nga.

12 Maka mi fagarafe woi igamu kamu tatangasia ko God ne nakagamu kamu nafuni na wotowoto ne qani woisi tangara na inuni na apuna tangaa iga na arafanga ni mawetana .

13 Nga o God ke toraigia fura pania ka agua ne rotorotoaga make tawogia qanu iga ka arafanga iana na Kare manimani iana,

14 ne qono rainia ka aerafa iaka make fagataraganisigia.

15 Ngaia o Kraes kaa ke manga na God ne marefa nai gira rea ana kaa. Nga ngaia ke tefa nga tangai ka arani mwarao na fagaworai.

16 Arani mwarao na fagaworai ina afaafana kana mina ano kaa ka faiworafi mwa iga ki ngaia. E fagaworai ka arani mwarao na gira regi ana, mina arani mwarao ne ma nai gira regi ana, mangara na enjel mina arani mwarao na nafuni ramwofa. Arani mwarao ka fagaworai mwa iga ko Kraes, mina arani mwarao ka tagarafi tangaa ki ngaia.

17 Ngaia o Kraes ki inago nga tangai ka arani mwarao, mi ngaia ke taura faku ka arani mwarao.

18 Nga ngaia ka qauna na siosi, na apena mereana. Ngaia maka faganegana nga na afaraganifa pania na maefa, hoi ka arani mwarao gaa ke arafa tangai fato.

19 Ua o God ke oqania ka ramwofa iana mina maurifana mereana ni tao nga afainia ko Kraes.

20 Mo God ke oqania ko Kraes rai fagamarape ana iga ki ngaia na nafuia ke afe na gapuna iga na taotao woro, rai nakura aporo ana ka arani mwarao ina afaafana kana mina ano kaa tangaa ko God.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

21 Igamu kena kamu fagatauria wau nga ko God inago. A takofa iamiu ke tanugamu ke maeronganigamu maka mu taniu ka mwarao ne aera.

22 Hoi mi ngaia o Kraes ke tao rai inuni make mae, nga ngai ke o God ke toraigamu aporo mai rai oga menamenai ana afainia kena. Ngaia o God ke tanugamu kamu gira ura ana i matona kena mangara na inuni na apuna make marefa ka mwarao ni aera namu taniu i maana.

23 Ua kamui uraura nganganiaga maki wagawagaraga ka fagauguringa iamiu. Siana kamui arao pania ka tako nganganiaganifa namu qani tawoa iga na tarofa koro namu rongoa ia. Nga na tarofa koro namu rongoa ia ka qani tarofainia tangara ka arani inuni ina ano kaa, mi inau kau tagara wau rai tarofainia ana kaa.

24 Iga na ape mamasiaganifa iana o Kraes inago ke tamanigia. Hoi ina mataina kaa inau kau apeape mamasiaga rai tamania ana ka siosi nikao, na apena o Kraes, makau wagewage mwa rai ape mamasiaga ana tangagamu.

25 Nga na takofa iana o God ngai ke rai tanuau ana qai tao rai kare iana tangaa ka siosi iana make kasiau rai tamasi ana ka woita iana fato nga tangagamu.

26 Inago wau, ka woita iana o God kaa ke punufi wau nga panira ka arani qaunga ni inuni, hoi kina mataina kaa ka tatamasia fura tangara ka inuni na apuna tangaa o God.

27 God ke tanua ka agua kaa suria ne oqanigamu na inuni marefa na Jiu rai girara ana ka komana mwarao ne punufi kaa. Hoi nga na mwarao ne punufi kaa, ko Kraes ne ogaoga iga ki igamu, maka mu tako nganganiaga woi ngaia ke totoraigamu i afaafa tangaa ko God.

28 Igami kami tarofainia ka tamasinga rainia ko Kraes, maka mi fafagausuri iga ka tako matafa ana, mina fagafinarura ka arani inuni, ki mwarao makai rafarafa iga ka tangamworanifa iata iga o Kraes, makami gira tanura ana ka uraura i matona o God.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

29 Nga ngai ke inau kau tagara rafa wau kaa iga na apena ramwofa rafa ne wateau kaa.

Kolosi 2

1 Au oqanigamu woi namu girara ka mwakomwoaganifa iaku tangagamu rai tamanigamu ana, mina tamanira ana na inuni i Leodisia afainira ka inuni ne mamaungara nai rereau.

2 Inau kau tanua ka tagaranifa kaa, rai fagagatania ana ka takofa iamiu fato gena, mina fakugamu ana iga ka faikomanifa. Hoi ki iga na agua ngai ke, ka takofa iamiu kamu gigirara menamenai wau ka giraranifa rainia ko Kraes, o God ne tanua ke tao punufi inago ia.

3 Nga iga o Kraes ka arani mwarao koro rainia na giraranifa iana o God ne tao punufi mai inago igi.

4 Au tamasi wau tangagamu ka agua kaa, rainia ne marefa qai oqania ki tana inuni ni mai fafagaqekagamu rainigi ka woita mamaki iana.

5 Hoi ki na mataina kaa, ki inau ke marefa qai ogaoga afainigamu, mina takotakofa iaku mwa ki afainigamu ngai ke, makau wagewage wau woi igamu kamu ogaoga menamenai mina tangamworanifa iamiu ki gatagata nga iga ko Kraes.

6 Igamu kamu qani tawoa noga ko Kraes Jisas manga na Arafa iamiu ia. Nga ngai ke mui fakufaku afainia.

7 Igamu kamui fakufaku menamenai afainia ko Kraes manga na apenagai ne wagawagaraga ia, kee na ruma na akea iga na mwako nganganiaga ia. Mui nganganiaga iga ka tangamworanifa iamiu, manga na qani fagausurigamu ia, maka mui tamasi tangasi tangaa ko God raorao mwa.

8 Mi igamu kamu onoono menamenai wau, siana ki tana inuni ni mai fafagaqekagamu rai na tamasinga purua iana, na takofa mwa iana na inuni. A tamasinga ngai ge ke marefa ni rao mai pania ko Kraes, make rao mai panira mwa ka inuni mina arani ataro iga na ano kaa.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

9 Hoi mu girara ko Kraes ne tonga apena manga igia na inuni, mi ngaia ke manga o God ia.

10 Nga o Kraes ke akau tefarira ka arani enjel mina arani ataro rao, mi ngaia ke qani wategamu na tafinga mwora tangagamu na inuni namu faku afainia.

11 Hoi, ngaia ke qani fara fagagiragamu, maake marefa ka fara fagagirara ana rainia na apemiu. Nga ngaia o Kraes ke tawora panigamu na taufa aera iamiu rai fara fagagiragamu ana.

12 Ua igamu namu maanu apuna, ke manga na qani afunigamu ia afainia ko Kraes. Hoi maka mu afaraga afainia iga ka tafinga suria na fagauguringa iamiu iga na ramwofa iana o God ne ragaia o Kraes pania na maefa.

13 Inago wau ki igamu kamu manga na inuni na qani mae ira, suria na aerafa iamiu mina taufa aera iamiu ne mangara na afuroto. Hoi nga o God ke fagatafigamu afainia ko Kraes, make qono rai ka aerafa iaka.

14 O God ke fagafatongi wau nga ka arani mwarao iga na Lo iana o Mosis ne fagaqao woi igia ka aera. Ngaia ke tawora nga panigia, iga na mataina o Kraes ne mae iga na taotao woro.

15 Nga ngai kana ko Kraes ke puu qau wato rainigi ka arani ataro mina mwane rafa iga na apanana iana o Satan, make tawora panira ka ramwofa iata rai fagamaakira ana i matota na arani inuni.

16 Siana kamu rongora ka ani mwa na inuni na totogirigamu rai na mwarao mu ngaura, kee mu totono. Siana rai rongora ana woi mu tautau suri ka tangina rafa, na farunga ni fagaifa faoru, kee na Sabbat.

17 Arani mwarao ngai ge ka nununi mwa na mwarao. Hoi mi ngaia o Kraes ka mworana.

18 Siana ka fafagaqekaqekagamu ka inuni na wowoi na fagamwarufira maka wowoi na wogasira ka enjel. Ngaira gena ka qeka. Ngaira gena ka qaqaqaeaga rainigi ka takofa purua iata, maka tatamasi mwa ka maurutanga na regi.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

19 Ngaira gena ka afoka pania ko Kraes. Nga o Kraes ka qauna fato nga na siosi, na apena. Ngaia ke mafata rainia na nganganiaganifa tangaa na apena, make taura faku fato ka ratoni na apena mina warogini. Iga na agua ngai ke ka apena o Kraes ke rafa ke akau menamenai manga o God ne oqania.

20 Suria igamu kamu manga mu qani mae afainia ko Kraes, a ramwofa iata na ataro ke ma ni nafuni ramwofa tefarigamu. Hoi ki siana kamu arao surira ka ataro mina rao suri ana ka agua manga gaa,

21 “Siana kamu fafatatagia ka mwarao kaa! Siana kamu ngaura! Siana kamu taura!”

22 A mwarao ngai ge ka lo rainigi na ngaufa na ngaura rao mwa make fatofato. Mina lo gaa ka fagausuringa iata na inuni mwa.

23 E mwora ngaia. Tana inuni ka takosi ka agua gaa ke koro mwa, mina inuni ngai ge ka wowogasi mwa iga ka taufa iata mereata. Maka wowoi na fagamwarufira mereata maka mamarumu rai ape mamasiaga ana, hoi maka agua ngai ge ke ma ni gira tamanira ana. Ngaira ka arao suri mwa ka taufa aera ne oqani na apeta.

Kolosi 3

1 Igamu kamu qani tafi aporo afainia ko Kraes. Hoi, mui nakai ka maurifamiu tangai ka mwarao i afaafa i Heven, na agua ne oga iga o Kraes i rimana i otona o God.

2 Mui nakai ka takotakofa iamiu tangai ka mwarao i afaafa, siana rai takosi ana ka mwarao ina ano kaa,

3 suria igamu kena ke manga namu mae ia, ka tafingamiu ke tanu manga ne tao punufi afainia ko Kraes, iga ko God.

4 A tafinga mwora iamiu ke rao mai pania ko Kraes, hoi ka mataina ne totoranga mai, igamu maka mu uraura mawe afainia iga ka rarafana ramwofa iana.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

5 Hoi mui kasigi wau ka qani taufa aera iamiu, na taufa iata na inuni ina ano kaa. Ngaira ka tatanui ka agua ni oraoraga ana, mina arani agua ne qao aera, mina wanasira ana na inuni. Maka tatakosi raorao mwa ka aerafa, maka mamaongoga, nga ne manga na wowogasira na nunuta na mwarao ira ngai gena.

6 Hoi ka agua manga ngai ge ko God ke tanua ke mangariaga tangara ka inuni ne marefa nai tautau woita iana.

7 Nga ngai gi na mwarao namu tataniu inago ngai ge, mina taufananamiu make manga ngai ge.

8 Ua ki na mataina kaa, igamu kamui kasikasi wau nga ka agua gaa panigamu. Siana rai mangariaga ana, faimaerongai ana, mina mamaramwanega ana. Siana rai tamasi aerisira ana ka inuni, kee na fagamiamira ana.

9 Siana rai qaqangagamu ana faitangai, suria na qani taufa gena kamu fato noga panigi. Hoi ki siana rai tatanui ana ka agua aera gena.

10 Igamu kamu nafunia noga ka taufa faoru, mo God ne tanua ka taufa faoru gena ne akau mai, ke tanugamu kamu gigirara menamenai wau nga ki ngaia maka mu akau mai manga ngaia ia.

11 O Kraes ki maurifata fato na arani inuni na tangamworani, fenakara woi ngaira gena ka Jiu kee na inuni marefa na Jiu, kee manga ngaira gena ka fara fagagirara kee ne marefa. Manga ngaira gena ke ma nai sukuru menamenai kee na maramara ai toro, kee na inuni ne tatagara purua mwa, kee na inuni ne taraganisira, ngaia o Kraes ke tefa wau nga rainira.

12 God ke oqa koro tangagamu fato make qani usuigamu mangara na kare iana mereana, namu apuna tangaa. Ua kamui fafaitakoi, mui korokoro, mui fafagamwarufigamu, mui maramarapeaga maka mui fagamaeape mwa.

13 Mui korokoro tangara ka inuni faitangai maake rao ka ani ne tanua na aerafa tangara ka inuni ke araria mu qono rai rao mwa. Arafa ke qani qono

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

rai ka aerafa iamiu hoi ki igamu maka mui qoqono rai ka aerafa iamiu faitangai.

14 Nga na faikomanifa ke araria namu taua afainigi ka taufa koro gaa, suria nga na faikomanifa ke taura faku ka arani mwarao koro menamenai wau nga.

15 Mui toraia nga ko Kraes ki tefa i maurifamiu, rai tanugamu ana kamu ogaoga iga ka marapefa, suria o God ke usuigamu rai oga faku ana manga na ape ne etagai ia, maka mui tatangasia raorao mwa.

16 Mui nakai ka tamasinga rainia ko Kraes gaa ki fagawonusi ka maurifamiu fato nga, maka mui gira fagausurigamu ana mina fagaotogamu ana faitangai afainia ka tako matafa ana. Mui kikiuri ka Sam, mina kiu ni fagarafenga, mina kiu na Figona Apuna ne wategamu maka mui tatangasia ko God iga ka maurifamiu.

17 Mui takotako fagafigaia ka atana na Arafa o Jisas iga ka arani woita namu tatamasi, mina arani mwarao namu tatanui, hoi maka mui tatangasia ko God Emaka rainia ki ngaia nikao.

18 Igamu na fefene namu auragi, ke ararigamu namu arao surira ka inuni iamiu na mwane, suria namu faku afainia ka Arafa.

19 Igamu na mwane namu auragi, ke ararigamu namu oqaoqa koro tangara ka inuni iamiu na fefene, maki siana kamui tamasi aerisira.

20 Igamu na kere kare, kamui tautau woita iata ke emamiu me enamiu, suria na Arafa ke koro tangaa ka agua ngai ke.

21 Igamu emata na kere kare, siana kamui fafagamangarira ki karemiu, maka mu fafagaera mangatata.

22 Igamu na inuni namu tatagara purua mwa, mui tautau woita iata ka mwane rafa iamiu ina ano kaa. Hoi ina mataina na qoqoretainigamu, mi tana fitangimiu kamu fafagakoro maata rai tagara ana, make ma ni araria namu tau tanu manga kana. Mui tatagara afainia ka maurifamiu fagaenani tangara ka mwane rafa iamiu suria namu takotako fagafigaia ka Arafa.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

23 Mui tatagarafi ka tagaranifa iamiu iga ka marumufa, manga mu tatagara tangaa na Arafa mereana ia, marefa woi na mwane rafa iamu ina ano kaa mwa.

24 E mwora wau, nga na Arafa o Kraes kamu tatagara tangaa kena, maka mu girara woi igamu kamu pagai tawora ka roguni na tagarafa iamiu, woi ne qani woisia ne wawatera na kare iana.

25 Hoi ko otai ne tanua na agua aera, ka Arafa ke oriorisia aporo ka aerafa ne tanua kena. Ngaia ke ma ni gira ono tagapasi ana rainia ka inuni.

Kolosi 4

1 Igamu na mwane rafa namu fafagatagara, mui onoono suria menamenai ka kare iamu iga na tarana ne oto, suria namu girara igamu kena maka mu nafunia ka mwane rafa nikao i Heven.

2 Siana nga kamui marape rai fagarafe ana. A mataina namu fafagarafe, mui onoono menamenai maka mui tatangasia ko God.

3 Mui fafagarafe rai tamanigami ana nikao, ko God ki fafagamwatakugami rai tarofainia ana ka woita iana, mina fakania ana ka taufa rainia ko Kraes ne qani tao punufi mai. Inau kau qani fagaqao mai noga rainigi ka taufa gana, nga ngai ke inau kau ogaoga ina peresin kaa.

4 Mui fafagarafe mai tangau qai tatamasia ka tamasinga kaa taragani tangara ka inuni, suria nga na mwarao ne araria nau tanua ngai ke.

5 A mataina igamu afainira na inuni ma nai tangamworani, mui takotakosia nga na mataina koro nga rai mera tamasi ana ngai kana.

6 Mui tamasi tangara nga iga ka korofa, ki mwarao makai oqani rongora ana ka woita iamiu, maka mui gigirara menamenai nga rai aramira ana ka fagatenga iata.

7 Nga o Tikikas ka goaka koro ne tagara mwora nga ne tagara tangaa na Arafa afainigami, mi ngaia ke tatamasiau tangagamu.

8 Au kasia wau rai tamasigami ana ki fagagatanigamu.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

9 Ngaia o Onesimas na goamiu ne wora kena ia ke takua mai. Ngaia ka goamami koro na fagauguri koro rainia. Ngairaurua karu wau tatamasi ka arani mwarao nami tatanui gaa.

10 O Aristakas ka kasia ina peresin afainiau kaa, ngaia ke kasia wau na tamasinga koro iana tangagamu kaa, mo Mak nikao na goana rao o Banabas. Rao ko Mak ke arao wau tangagamu, maka mu kakanasia, manga nau qani woisia tangagamu ia.

11 O Josua na onia rainia ko Jastas, make kasia mai ka tamasinga koro iana. Ngaira na mwane gaa ka Jiu mwa ne eoru na tatagara afainiau tangaa na arafanga iana o God. Nga ngaira gaa ka fafagakoro mangataku wau nga.

12 O Epafras na goamiu ne wora kena ia, na kare iana o Kraes Jisas make kasi tamasinga wau tangagamu kaa. Ngaia kaa make fafagarafe raorao mwa tangagamu wau kena, kamu nganganiaga ana iga ka tangamworanifa iamiu, kamu gigirara menamenai ka faioqanifa iana o God gena.

13 Inau kau woi tangagamu woi o Epafras ke tagara rafa wau rai tamanigamu ana mina tamanira ana ka inuni i Laodisia mi Helapolis.

14 A goaka koro o Luk na dokta make kasia ka tamasinga koro iana tangagamu, mo Dimas nikao.

15 Mui mamafata rainia ka tamasinga koro iaku gaa tangara ka inuni na arao suria na Arafa i Laodisia, mi tangaa wau ka Nimfa mina inuni na arao suria na Arafa na fakufaku rai fagarafe ana ina ruma iana.

16 Imurina namu totomania na leta kaa fato, maka mui kasia tangaa ka siosi i Laodisia rai tomania ana, maka mui totomania nikao ka leta nau kasia rao tangara.

17 Mui fafagatakosia ko Akipas ki tanua ka tagaranifa na Arafa ne qani watea ke tatagarafia kena.

18 Nga inau o Pol mereaku kau segera na tamasinga koro gaa. Siana rai qono rainiau ana, inau kaa ki na peresin ngai ke. A korofa iana o God ki afainigamu.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

1 Tesalonaeka

1 Tesalonaeka 1

1 Igami, o Saelas, mo Timoti mi inau o Pol, kami sege wau tangagamu kaa na siosi i Tesalonaeka. Igamu naru nafunigamu o God Emaka mo Jisas Kraes na Arafa iaka. Igami kami fagarafe woi na korofa mina marapefa iana o God ki taotao afainigamu.

2 Igami kami tatangasia raorao mwa ko God rainigamu fato, makami tatakosigamu raorao mwa mataina nami fafagarafe.

3 Mi fagarafe tangaa ko God Emaka, rainia ka tagaranifa koro iamiu iga na tangamworanifa iamiu, mina mwakomwoaganifa iamiu iga na oqa korofa tangaa ko God, mina nganganiaganifa iamiu rai nasi ana mwa ka Arafa iaka o Jisas Kraes.

4 A goaku igamu, igami kami girara woi o God ke komanigamu, make qani ono sikifigamu kamu mangara na kare iana ira.

5 Rainia na mataina nami tatamasia na tarofa koro kaa ia, ke marefa nami tamasi mwa purua. Makami fafagaqao rainia ka ramwofa iana Figona Apuna, makami fagaqao tangagamu woi igami kami raronimwora nganganiaga nga rainia ka tarofa koro kaa. Igami kami ogaoga afainigamu inago ia tangai tamanigamu ana, kamu girara menamenai wau ka taufa iamami.

6 Mataina namu raronimwora rainia na tarofa koro kaa, kamu arao suri ka taufa iamami gaa mina Arafa. Fenaka namu fafafara rainia, minga kamu raronimwora nga rainia ka tarofa koro kaa mina Figona Apuna ke tanugamu kamu wawagewage.

7 Ki mwarao maka inuni na tangamworani ina provins i Masedonia mi Akaea ira nikao makai arao suri ka taufa iamiu.

8 Suria na tarofa koro rainia na Arafa ke rao mai panigamu tangara ka inuni i Masedonia mi Akaea, mina mataina kaa nikao ka agua rainia na raronimworanifa iamiu rainia ko God ke rao ofu ana ka arani finua fato.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

Make manga ngai kena, ke marefa ni ararigami woi igami kami wowoisia nikao ki tana mwarao tangara woi igamu kamu tangamworani fato noga.

9 Arani inuni ka tamasia ki ngatakena nga namu kanakanasigami mataina nami mataro wau, maka tamasia ki ngatakena nga igamu namu kasi panigamu na nunuta na mwarao namu wowogasira, maka mu rao suria o God mwora ne mauri kaa.

10 Ngaira ka tamasia nikao ki ngatakena nga igamu namu nanasia i karena ne pagai aporo mai pania ki Heven. Ngaia o God ne ragaia afaraga aporo ko Jisas pania na maefa ia, ke fafagatafigia pania ka fagaetangifa iana o God ne pagai arao mai.

1 Tesalonaeka 2

1 A goaku, igamu mereamiu kamu qani girara woi na raofa iamami wau kaa ke marefa nami arao wau purua.

2 Igamu kamu girara nikao woi igami ka qani fagafafara apemami i Filipae, maka rorotaigami. Fenaka na inuni na rako ke marefa nai oqanigami, mo God ke fagaramworigami woi nami rao kami tarofainia ka tarofa koro iana tangagamu.

3 Mataina nami tatawatawa tangagamu ia, ke marefa nami fafagaparugamu, suria na mangatamami ke taragani wau nga, make marefa nami katofi fagaqekaqekagamu ana.

4 Marefa. Ngaia o God ke qani usuigami fato noga rai inuni na araria na tarofa koro tangai tarofainia ana. Igami ke marefa woi nami ofongia rai rao suri ana ka faioqanifa iata na inuni, makami arao suria mwa ka taa o God ne oqania, mi ngaia o God make ofofongia ka mangatamami nikao.

5 Igamu kamu qani girara menamenai aera wau woi igami ke marefa nami rao mai rai osososgamu ana, kami fagaparugamu rai tawora ana ka mwarao koro iamiu. Marefa nga. O God make girara ka agua kaa.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

6 Igami ke marefa nami kakatofigamu mi tana inuni woi nai fafagaakausigami. Fenaka ne ararigami woi nami nongira ki tana mwarao panigamu suria igami ka aposol iana o Kraes, make marefa.

7 Mataina nami oga afainigamu, igami kami koro tangagamu makami komanigamu manga na fefene ne ono surira karena ira.

8 Igami kaa, kami takoigamu wau, ngaia ngai ke nemi oqani tarofaini ana na tarofa koro kaa tangagamu ia, makami fafagaqao rainia nikao ka ogafa iaka faku faitangai suria nami nafunia ka faikomanifa tangagamu.

9 A goaku, igamu namu qani girara menamenai aera wau, woi manga ifai ki igami kami fatamia na tagaranifa! Mataina mi tatawatawa tangagamu rainia na tarofa koro ne arao mai pania ko God, igami kami tagara suri ka tangiani mina qongiani, rainia igami ke marefa nami oqania woi igamu kamui tatakou rainigami.

10 Igamu kamu qani girara mo God mereana ke qani girara nikao, woi na taufa iamami tangagamu na inuni namu raronimwora, ke koro, make oto, make marefa ko otai ni gira togirigami ana.

11 Igamu kamu qani girara, woi igami kami tamanigamu menamenai aera wau ki igamu fato, manga na mwane ne tatamanira karena ira.

12 Igami kami fagagatani ka takofa iamiu ni akau mai nganganiaga nikao, makami fagaramworigamu, makami fagakakanugamu, woi igamu kamui arao suri ka agua ne koro ne oto i maana o God. Ki ngaia God ne onigamu, kamu qau qanu iga ka arafanga iana rai oga afainia ana.

13 Igami kami tatangasia raorao mwa ko God rainigamu rainigi ka woita namu rongora nami tamasi fato noga ia, maka mu girara woi ngai gi gaa ka tamasinga iana o God, marefa woi na tamasinga iata na inuni mwa. Hoi mina tamasinga iana God gaa ke oriorisi ka mangatamiu, igamu na inuni namu raronimwora.

14 A goaku, igamu kamu tanui ki ngatakeni nga na agua na tanui na inuni iga na siosi iana God i Jiudia na faku afainia ko Kraes Jisas. Hoi ki igamu nikao

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

maka fagamamasiaga apemiu ka inuni i apemiu mereamiu mwa, mangara na Jiu na fagamamasiaga apeta sio mwa na inuni ina siosi ira.

15 Ngaira na Jiu ka nafuia funuia ka Arafa o Jisas maka nafuira funuira na maurukari ira, maka gogofigami gaa, maka mimira faimangari ki tana inuni, maka tatanui ka mwarao o God marefa ni oqani.

16 Ngaira ka ofongia, woi nai fagaqarasigami ki siana kami tarofainia tangara ka inuni ne marefa na Jiu rai fagatafira ana, mi ngaira ka rao rafaera wau nikao rainigi ka aerafa iata. Hoi mina mangariaganifa iana o God ke rao mai afurira.

17 Ua a goaku igamu, a kere mataina rao ke na maengigami panigamu, migami ke marefa mi qono rainigamu wau, mi oqani wau regamu ana raorao mwa makami rapa wau rai taugamu ana.

18 Mi oqania wau nami rao mai. Inau mereaku o Pol, makau rarapasigamu raorao mwa, mo Satan ke uraura pusigami raorao mwa.

19 Hoi mina mataina na Arafa iaka o Jisas ne arao aporo mai, igia ka pagai uraura i maana. Ua mi tangamworani woi igami kami wawagewage wau afainigamu. Iga na mataina ngai kana, igamu kamu fafagaqao woi na tagaranifa iamami ke koro wau nga.

20 E mwora wau, igami kami wagewage rainigamu suria mu fagaqao rai ka tagaranifa iamami woi ne koro wau.

1 Tesalonaeka 3

1 Imurina mai na mataina kaa, kigami kami tako rafaera wau rainigamu, suria igami ke marefa noga nami gira regamu ana. Hoi ki igami kami takosia woi igamirua kamuru ogaoga aporo i Atene,

2 ki igamirua kamuru kasia wau mwa ko Timoti rai rao wau ana tangagamu, rai fagagatanigamu ana mina fagakoro mangatamiu ana iga ka fagauguringa iamiu. Ngaia o Timoti nikao minga ka goaka ne tatagara afainigami tangaa ko God rai tarofainia ana ka tarofa koro rainia ko Kraes.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

3 Ma ni koro nga ki tana fitangimiu ni kasia na tangamworanifa iana iga ka mataina ne asaasa ne taugamu. Igamu kamu girara fato noga, woi God ke qani nakai fato noga ka mataini ne asaasa tangagia.

4 Iga na mataina nami ogaoga fainigamu maunga, igami kami qani tamasia fato noga tangagamu woi na inuni ka pagai fafagamamasiaga apeka. Mi igami kami ape mamasiaga fato noga, manga mu girara kena.

5 Hoi ngaia ngai ke nau tako rafaera wau rainia ka tangamworanifa iamiu, makau kasia wau o Timoti kaa ke rea wau mako Satan ke ofongigamu, ke tanua woi na tagaranifa iamami ke tao rai mwarao purua mwa.

6 Hoi, o Timoti ke aporo mai pania ka raofa iana wau tangagamu ia, make mai fagarongogami rainia ka tangamworanifa mina faikomanifa iamiu. Make mai woisia nikao tangagami, woi igamu kamu takotako koro rainigami, maka mu oqani aerisia wau nikao woi namu regami. Manga igami nikao makami oqania wau rai wau regamu ana.

7 Hoi ka goaku igamu, arani mataina ne qaraqara raorao mwa tangagami, maka fafagamamasiaga apemami, maka mu fafagagatanigami rainia ka fagauguringa iamiu.

8 Hoi ngai ke igami kami nafunia ka tafinga ne mauri koro aera wau suria igamu, kami girara woi igamu kamu oga nganganiaga iga ka Arafa.

9 Rainia na tangamworanifa iamiu, igami kami tangasia wau ko God iaka raorao mwa suria igamu kamu tanugami kami fatami koro wau ina mataina nami fafagarafe tangaa ko God.

10 Iga na arani mataina, manga woi na qongiana, mi igami kami fagarafe wau, woi mi rao wau noga kami regamu nikao, rainia igami kami oqania woi nami fagausurigamu rainigi ka tana agua mamaungai namu gigirara iga na raronimworanifa iamiu.

11 Igami kami fagarafe, woi God Emaka mina Arafa o Jisas karu fafagamwatakugami kami pagai wau reregamu.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

12 Naka ka Arafa ki tanugamu kamu fafaikomani wau nga faitangai, maka mu kokomanira ka arani inuni getera, manga na faikomanifa iamami ne tefa wau nikao tangagamu kaa.

13 Iga na agua ngai ke, ki ngaia mwa o God ke tatamanigamu kamu tataragani, ke marefa ko God ni pagai usuusui maamiu. Hoi ina mataina Arafa iaka o Jisas ne aporo mai afainira na arani kare iana na apuna ira, ki igamu nikao maka mu pagai uraura afainira i maana o God Emaka.

1 Tesalonaeka 4

1 Hoi a goaku, igami kami qani fagausurigamu fato noga, rainia ki ngatakena nga na ani taa na ogafa kamu arao suria, kamu tanua na Arafa ke wawagewage rainigamu, nga ngai ke namu ogaoga noga iga kaa. Makami nongigamu, makami fagakanukanugamu iga ka atana Arafa iaka o Jisas, woi igamu kamu rarapasia kamu arao suria nga ka ani kaa na ogafa ne koro.

2 Rainia igamu kamu qani girara fato noga ka fagausuringa iga na ramwofa iana na Arafa iaka o Jisas, nami qani fagausuringai tangagamu ia.

3 Arafa ne oqania tefa wau, woi na ogafanamiu ni apuna raorao mwa, migamu ki siana kamu tatanui ka agua ni oraoraga ana.

4 Arani mwane mui takotako fagafigaira menamenai ka fefene iamiu, iga ka agua ne oto i maana na Arafa,

5 maki siana mwa pania na apena, mangara na inuni afuroto ne marefa nai girara na Arafa ia.

6 Siana kamu fafagaerisia ka goamiu rai rangafa fainia ka inuni iana. Igami kami qani fagarongogamu rainia ka agua ngai ke, ngaia na Arafa ke pagai mafata rainia ka apena fagaetangifa rafa tangara ka inuni na tatanui na agua manga ngai gena,

7 suria na Arafa ke marefa ni onigia tangai oga qao aera ana, maake oqania nai apuna raorao mwa.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

8 Hoi ke manga kaa, otai wau mwa ne ngangaroitainia na fagausuringa kaa ke marefa ni ngangaroitania ka fagausuringa iana inuni. Marefa. Ngaia o God nga ne ngangaroitania ia, ngaia o God ne mamafata rainia na Figona Apuna iana tangagamu ia.

9 Marefa ni arari mi segesege wau tangagamu rainia nikao ki tana mwarao rainia na faikomanifa, suria na Arafa ke qani fagausurigamu fato noga rai faikomani ana faitangai,

10 maka mu fafagaqao rainia ka faikomanifa iamiu tangara ka goaka ina provins i Masedonia. Igami na goaku igamu, kami fagakanukanugamu woi mui fafagaqao wau nga nikao rainia ka faikomanifa iamiu.

11 Mui ofongia nga kamui marape, maka mui tatagara tangagamu mereamiu, maka mui tagara rai ka rimamiu mereamiu, manga nami woisia wau noga ia.

12 Iga na agua ngai ke ka inuni ne marefa nai girara na Arafa ka pagai takotako fagaakausigamu rainigi, make marefa mui gira oga fagauguria ana ki tana inuni.

13 A goaku igamu, igami kami oqanigamu woi igamu kamu girara ka mwarao ne tarafura na inuni na maemae. Hoi ki igamu ki siana ki rogurogu ka oqamiu mangara na inuni marefa nai tangamworani rainia na tafinga fuu.

14 Igia kaa ka tangamworani woi o Jisas ke mae make tafi aporo pania ka maefa. Hoi igia ka tangamworani nikao woi ina mataina o God ne pagai totoraia aporo mai nikao ko Jisas, ngaia ke totoraira nikao ka inuni na tangamworani maka mae.

15 Hoi a tamasinga nami wowoisia fura wau tangagamu ke rao suria mwa ka fagausuringa iana na Arafa iaka. Igia na inuni na tafitafi maungagia, iga na mataina na Arafa ne aporo mai nikao, marefa nai gira akau ana woi nai qaqainagota ka inuni na mae fato.

16 Suria na mataina o God ne watowato mai pania i Heven, ke tamasi rafa tangara, mina a mwane rafa iata na enjel ke ngerengere, mina afuri iana

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

Arafa ke angiangi. Hoi mina inuni na tangamworani rainia Kraes na mae fato noga, ngaira gena ka tafitafi aporo inago.

17 Mina murina mai, kigia na ani na tafitafi maungagia ina mataina ngai kena, Arafa ke pagai totoraigia akau faku afainira nikao. Hoi maka arao worosia ka Arafa ka tatarafua ina qaiawoa, hoi maki muri igia ka gira oga fainia ana tarai ka Arafa.

18 Hoi mui fafagakanukanugamu mereamiu fairifu rainigi ka woita gaa.

1 Tesalonaeka 5

1 A goaku igamu, arani mwarao ne akau mai iga na mataina kana mina tangiani gana, ke marefa ni araria mwa nai segera wau tangagamu.

2 Rainia igamu mereamiu kamu girara menamenai wau, woi na Tangaiana na Arafa ne pagai arao mai iga kana, ke manga na mwane ne fafanago ne arao mai iga na qongiana ia.

3 A mataina ngai kana ka arani inuni ka wowoi, woi na arani mwarao ke tao koro wau mi ngaira ka koa menamenai wau. Imurina mai maka gagaparira mwa mina fagaetangifa ke pagai taura mai, manga na fefene ne apara ne gaparia mwa ne riki na gairina ia. Ki ngaira gena ke marefa nai pagai gawagawa pania.

4 Hoi mi igamu na goaku, ke marefa namu ogaoga iga ka rotorotoaganifa, siana kamu papanga rainia ka Tangiana kena, manga na fanagoa namu papanga rainia ia.

5 Igamu fato kaa, ka inuni iga na mawetana, namu ogaoga iga na tangiana. Igia kaa ke marefa ka inuni iga na qongiana mina rotorotoaganifa.

6 Hoi igia kaa ki siana kai mauru mwa mangara tana inuni ira, make ararigia nai rite makai tautau surigia.

7 Nga na qongiana ka mataina na mauru iga na inuni, minga na qongiana nikao ka tono ka qekaqeka iga na inuni ira.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

8 Hoi mi igia kaa, ka inuni iga na tangiana, ke araria nai tautau surigia. Igia kaa kai nanafunia nga ka fagauguringa rainia ko God, mina faikomanifa ne manga na qauata tangai ura pusia ana na mangataka ia. Makai koa mwa kai nanasia ka Arafa tangai fagatafigia ana. Nga ngai ke ke manga na qofina qau ia.

9 Rainia ko God ke marefa ni usuigia rai fafafara ana rainia ka fagaetangifa iana, minga kai tawoa ka tafinga iga na Arafa iaka o Jisas Kraes.

10 Ngaia ke mai mae tangagia woi nai ogaoga faku mwa afainia, manga na tafitafi maungia, kee na maemae fato noga ina mataina ne aporo mai iga.

11 Rainigi na agua gaa, mui fafagakanukanugamu fairifui, maka mui fafagagatanigamu, manga namu tanua noga ina mataina kaa kee.

12 A goaku igamu, igami kami nongigamu nganganiaga nga woi igamu kamui takotako fagafigaira ka inuni na totoraigamu ina siosi, suria na Arafa ke qani usuira woi ngaira ka fafagaotogamu, maka fafagausurigamu.

13 Rainigi na tagaranifa na tatanui gena, igamu kamui takotako fagafigaira menamenai wau, maka mui kokomanira nikao, maka mui ogaoga menamenai fairifui.

14 A goaku, igami kami nongigamu wau nga, woi mui tamasi rafa tangara ka inuni na maemaega rai tanui ana na tagaranifa, maka mui fagagatanira ka inuni na maagu wau, maka mui tatamanira ka inuni na mwarumwarusiga, maka mui fagamaeape mwa afainira ka arani inuni.

15 Siana kamui qarua aporo na aerafa tangaa na inuni ne tanua na aerafa tangagamu, minga kamui rapasia ka korofa tangagamu fato fairifui mi tangara na arani inuni nikao.

16 Mui wawagewage raorao mwa,

17 maka mui fafagarafe raorao mwa.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

18 Manga na agua taa ne worawora tangagamu, maka mui tatangasia raorao mwa ko God. Nga na agua o God ne oqanigamu namu tanua ngai ke, igamu na inuni namu faku afainia ko Kraes Jisas.

19 Siana kamu sisirifia funuia ka tagaranifa iana Figona Apuna,

20 siana kamu ngangaroitainia na woita pania ko God nai inuni na tatamasia.

21 Mui ofofongia ka arani mwarao gaa menamenai, kamui taura gatagata ka ani koro,

22 maka mui kasigi wau ka arani mwarao ne aera.

23 Igami kami nongia ko God ne mamafata rainia na marapefa, ngaia ki fafagaapunarigamu wau nga, make onoonosuri ka maurifamiu mina apemiu, ki siana ko otai ni gira sufigamu ana, raorao make taua ka mataina ne aporo mai iga na Arafa iaka o Jisas Kraes.

24 Igamu ke araria namu fafagauguria ko God ne onigamu ia, suria ne tatanui manga ne qani woisigi.

25 A goaku igamu, mui fafagarafe tangagami nikao.

26 Mui kanakanasigamu fairifui manga iga na kastom iaka, namu sisiginigamu mangara mwa na afarigoata ira.

27 Iga na atana na Arafa, au naka wau nga tangagamu, kamu totomania ka leta kaa tangara ka arani kare iana fato na Arafa.

28 Au fagarafe woi na Arafa iaka o Jisas Kraes ki korokoro tangagamu.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

2 Tesalonaeka

2 Tesalonaeka 1

1 O Saelasi, mo Timoti mi inau o Pol, kami sege wau tangagamu kaa, na inuni
ina siosi i Tesalonaeka. Igamu na inuni ne nafunigamu o God Emaka, mo
Jisas Kraes na Arafa iaka,

2 igami kami fagarafe woi o God emaka mina Arafa o Jisas Kraes ki koro
tangagamu, mwarao maka mui ogaoga iga ka marapefa.

3 A goaku, arani mataina raorao mwa igami kami nafunia ka mwarao koro rai
tangasia ana ko God rainigamu, suria na raronimworanifa iamiu iga God,
mina faikomanifa iamiu tangagamu faitangai ki guru mwa ki qau ki akau
mai.

4 Ngaia ngai ke, igami nami tamasi ageage aera wau rainigamu tangara na
siosi iana o God gena, woi igamu kamu maramarapeaga aera wau nga, maka
mu tatangamworani nganganiaga nga. Fenaka manga woi igamu ka
fafagamamasiaga apemiu, mi igamu kamu uraura nganganiaga iga ka
tangamworanifa iamiu.

5 A mwarao fato ngai ge ke fagaqao rainia woi God ke fafagageta menamenai
aera wau ka inuni. Igamu kamu oqania ko God rai arafa ana tangagamu,
ngaia ngai ke nemu ape mamasiaga mataina kaa. Hoi ke fagaqao rainia ka
ogafanamui namu arari rai oga afainia ana ina arafanga iana.

6 O God ke pagai tanua ka agua ne oto, ngaia ke pagai fafagaetangira ka
inuni na fafagamamasiaga apemiu.

7 Ngaia ke pagai fafagafatongi ka fafaranifa gena panigamu, migami nikao.
Ngaia ke pagai tanua nikao ka agua ngai ke, ina mataina na Arafa o Jisas
Kraes ne arao mai pania i Heven iga ka watawatana na giu, afainira ka enjel
na ramwo tefa wau. Make pagai arao mai, ke fafagaetangira ka inuni ne
marefa nai girara o God, make marefa nai taua na tarofa koro rainia na Arafa
o Jisas Kraes.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

9 God ke kakamarira wau nga iga ka fagaetangifa, make kasira fura fagaetagai nga pania ki ngaia mina ramwofanana.

10 Mwarao fato ngai ge ke pagai worawora mai iga ka tangiana ngai kana, iga ka mataina na Arafa ne aporo mai, mina kare iana fato ka fafagaakausia, rai tako fagafigaia ana. Igamu nikao, suria namu qani tangamworani rainigi ka mwarao mi qani tarofainigi tangagamu igi.

11 O God iaka ke ono sikifiagamu, hoi mi igami kami fafagarafe woi o God ki fafagakorogamu, woi igamu kamu araria rai tagara ana tangaa. Igami kami fafagarafe nikao woi o God ki tatamanigamu rainia ka ramwofa iana, kamui tatanui ka arani mwarao koro namu oqani, suria igamu kamu tangamworani rainia.

12 Hoi, maki suria o God mina Arafa iaka o Jisas Kraes naru koro tefa wau tangagamu, igamu kamu pagai fagaakausia ka atana na Arafa iaka o Jisas, mi ngaia nikao ke pagai fagaakausia ka atamiu.

2 Tesalonaeka 2

1 Hoi, inau kau oqani tamasia ana wau ka Arafa iaka o Jisas Kraes ne pagai aporo mai, make fakugia woi igia kai ogaoga faku afainia. Hoi a goaku, inau kau nongigamu wau nga,

2 siana kamu fafagatata rai qagatatako ana, kee namu anumwanumwa rainia ki tana inuni na wowoi, woi ne qani rao mai noga ka tangiana ne aporo mai iga na Arafa. Wari tana inuni ka woisia ka agua ngai ke, woi na rongoa nga pania ka Figona Apuna, kee tana inuni wari ka woi, woi igami kami woisia ka agua ngai ke iga ki tana leta nami segea.

3 Siana nga kamu arao suria ki tana inuni ne fafagaqekaqekagamu! Inago mai, ka inuni rako wau ka totora getera pania ko God, make kafu arao mai ka “Mwane ne Tofea na Lo.” Hoi mi muri mai nikao make mataro mai ka tangiana ne aporo mai igaa na Arafa. Mo God ke pagai kasia rao ina Hel nga ka mwane ngai ke.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

4 Hoi o wani ngai ke ke pagai kasikasia akau mereana, make tamasi aerisira ka arani ataro, kee na mwarao na inuni na wowogasira. Ngaia ke pagai qauqanu i ruma apuna iana o God, make wowoi, woi ngaia ko God!

5 Hoi, mu fea, marefa namui takosia ka agua nau tamasia fato noga tangagamu kaa, ina mataina nau ogaoga fainigamu ia?

6 Hoi ki igamu kamu girara fato noga ka mwarao ne ura pusia o wani ne aera wau kena, ne ma ni rao mai. Ua ki murina mo wani ngai ke ke pagai fafagaqao mereana rainia iga ka mataina tangaa ne pagai arao mai.

7 Aerafa iana na mwane kena ke tagara noga ina mataina kaa, maake aqaqa maunga, raorao make taua ka mataina o God ne tawoa fura na mwane ne ura pusia na Mwane ne Tofea na Lo gena.

8 Hoi, ki na mataina kaa, ka Mwane ne Tofea na Lo igi, ke ranga mawe noga. Hoi ngaia ngai ke ka mwane o Jisas na Arafa iaka ke nafuia funuia rainia mwa ka rogaroga ne furafura mai pania na farana. Aa, mataina o Jisas ne aporo mai nikao, ke kakamaria fato wau nga rainia ka ramwofa iana.

9 Hoi inago, ka Mwane ne Tofea na Lo igi, ke arao mai afainia ka ramwofa iana o Satan, make mai tatanui ka atani wau mwa na mwarao ne qao riariaga mina apeni na agua rafaera wau mina fagaqaonga ni qaqanganifa nikao, woi na inuni kai papanga rai.

10 Make tatagara nikao rainigi ka aeratagani na agua ne fagafagaparura ka inuni na maemae. Ngaira ka maemae suria ngaira ke marefa wau nai marumu rai rao suria ana ka tamasinga mwora iana o God, na Arafa ne gira fagatafira ana.

11 Ngaia ngai ke, o God ke fafagaqonoqonora, woi nai tatangamworani rainigi ka tamasinga ni qaqanganifa.

12 Ngaira fato gena ke pagai fafagaetangira ko God, suria ne marefa nai rao suria ka tamasinga mwora iana o God, maaka oqania wau nga rai tanui ana ka aerafa.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

13 Ua a goaku, Arafa iaka ke oqanigamu tefa wau, make e araria woi nami tatangasia ko God raorao mwa rainigamu. Suria o God ke qani ono sikifigamu, woi igamu ke fafagatafigamu, rainia na Figona Apuna ngaia ke fafagaapunarigamu, maka mu tatangamworani rainia ka tamasinga mwora iana na Arafa.

14 Rainia ka tarofa koro nami tarofainia, God ke qani onigamu rai oga ana afainia ka Arafa iaka o Jisas Kraes i Heven.

15 Hoi, a goaku, mui uraura nganganiaga, maka mui taura nganganiaga ka tamasinga mwora nami fafagausurigamu rainigi gaa, manga nami tatamasi wau tangagamu, kee mi segera wau tangagamu iga na leta gaa.

16 God emaka ke oqanigia tefa wau. Ngaia ke koro tefa wau tangagia, make fafagaramworigia raorao mwa, make tatanui ka takofa iaka ka fafatami koro rainia. Igami kami nongia, woi na Arafa iaka o Jisas Kraes mo God emaka,

17 woi naru fagangganiaga mangatamiu, makaru tatamanigamu raorao mwa rai tanui ana ka mwarao koro mina tamasi ana ka tamasinga ne koro.

2 Tesalonaeka 3

1 Hoi na goaku, mui fafagarafe tangagami, manga woi ni tatamania ka tamasinga rainia na Arafa ki taura ofu ana mafarufaru ka finua, mina inuni kai takotako fagafigaia manga ne wora fato noga tangagamu kena.

2 Mui fafagarafe nikao, ki tanua ko God ki fafagatafigami panira ka inuni aera ne ma nai tangamworani rainia na tarofa koro kaa.

3 Arafa ke mworamwora raorao mwa, mi ngaia ke fafagaramworigamu, make onoono surigamu pania ka ramwofa iana na ataro.

4 Mina Arafa iaka ke tanugami kami takotako nganganiaga rainigamu, woi igamu kamu rao suria mwa ka agua nami tamasia fato noga tangagamu, maka mu tatanui raorao mwa.

5 Naka ka Arafa woi ni fafagaotora ka takofa iamiu, kamu onoono girara ka faikomanifa iana God, maka mu maramarapeaga manga o Kraes ia.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

6 A goaku, iga na atana na Arafa iaka o Jisas Kraes, igami kami tamasi raramwofaga aera wau tangagamu, woi igamu ki siana kamu fakufaku afainira ki tana inuni na tangamworani na maemaega aera wau rai tanui ana na tagaranifa, make marefa nai gira rao suri ana na tamasinga nami qani tamasi fato wau noga tangagamu gena.

7 Igamu mereamiu kamu girara menamenai aera wau, woi igamu ke araria namu arao surigami rai ka agua gaa, rainia na mataina nami ogaoga fainigamu ia, igami ke marefa wau nami maemaega rai tanui ana ka tagaranifa.

8 Make marefa nami ngaura purua ka ngaufa panira ka inuni. Igami mereamami kami worira na arani mwarao fato gena. Arani mataina raorao mwa, manga woi na qongiana mi igami kami tatagara rafaera wau iga, rainia ne marefa nami oqania woi tana inuni igamu kami fafagatakougania.

9 E ararigami mwa woi igami kami oga fagaugurigamu, make marefa. Igami kami tagara mereamami rai fagaqao ana rainia ka agua ngai ke tangagamu, woi igamu kamu arao suria.

10 Mataina mi ogaoga fainigamu maunga, igami kami qani woisia fato noga tangagamu manga ngai ke, “Manga tana inuni ne maemaega rai tanui ana na tagaranifa, siana kamu wawatea na ngaufa ke ngaua.”

11 Suria igami kami rongoa woi tana inuni igamu gena ka maemaega aera wau rai tanui ana ka tagaranifa. A ogaoga purua mwa, maka rifurifu raorao mwa rai tamasira ana ka inuni.

12 Hoi, ki iga na atana na Arafa iaka o Jisas Kraes, igami kami tamasi raramwofaga wau tangara ka inuni ngai gena, woi ngaira kai ogaoga menamenai, makai tatagara rafa ki totogoata ka ngaufa iata mereata.

13 Hoi, ki igamu na goaku, igamu ki siana ki maemae na apemiu rai tanui ana ka mwarao koro.

14 Wari tana inuni i finua iamiu gena, ke marefa nai tautau woita iamami iga ka tamasinga iga na leta kaa. Hoi, make manga ngai kena, mui onoono girara

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

woi otai ke e kena, maki siana kamu fakufaku afainia ki igamu, ki mwarao maki maaki rainigi ka agua iana mereana.

15 Siana kamu mamaerongania, minga kamui fafagausuria mwa ki tagara, suria ngaia kena ka goamiu.

16 Arafa ke tatamanira ka inuni na ogaoga iga na marapefa. Hoi kami fagarafe woi ngaia ki tatamanigamu kamu ogaoga iga ka marapefa raorao mwa, maki ogaoga afainigamu.

17 Inau mwora O POL, kau segea wau ka tamasinga koro kaa rainia ka rimaku mereaku. E kaa ki takena nga nau segea na ataku iga na arani leta iaku.

18 Au fagarafe woi na korofa iana na Arafa iaka o Jisas Kraes ki afainigamu fato.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

1 Timoti

1 Timoti 1

1 Inau o Pol. God na fagatafi iaka mo Kraes Jisas karu tamasi gatagata tangau
rai aposol iana o Kraes Jisas na fagauguria.

2 Au sege wau tangago o Timoti, i kareku mwora ina fagauguringa iamami.
Au fagarafe woi o God emaka mina Arafa iaka Kraes Jisas ki koro tangago,
maki faitakoi tangago, mwarao makui ogaoga iga ka marapefa.

3 A mataina nau rao i Masedonia ia, au nongigo woi nui ogaoga mwa i Efesas
rai mera tamasi ana ki tana mwane gena woi siana kai fafagausuringai ka
fagausuringa ni qaqanganifa nikao.

4 Ki siana kai parisuri tamasi aigunua ana mina woraworanifa iata mai ne
qorafu rafa aera, suria na mwarao gena ke nakanaka tara rai faitogiri ana. A
mwarao ngai gena ke marefa ni gira tamanira ana ka inuni kai tatagara kai
fafagauguria ko God.

5 Rao ka arao suri ka tamasinga iaku, ngaira ka kokomanira ki tana inuni.
Nga na faikomanifa ngai ke ke rao mai pania ka mangata koro, a takotakofa
koro mina fagauguringa mwora.

6 Tana inuni ka riri taragani panigi ka agua gaa maka riri tangai ka tamasinga
ne marefa ni tonga takotakofa tangai.

7 Ngaira ka oqani tao rai mwane ni fagausuringa ana tangaa na Lo iana o
Mosis, hoi make marefa nai gigirara ka mwarao na tatamasi, kee na mwarao
na tako gatagata rai woisi ana.

8 Igia ka girara woi na Lo iana o Mosis ke koro rao, ke manga na inuni ke
taua menamenai.

9 A girara nikao woi na Lo kena ke marefa nai tagarafia rai fagaotora ana ka
inuni na koro, hoi minga rai fagaotora ka inuni na tofera na Lo mina inuni na
tora getera, mina inuni na aera wau nga, mina inuni ma nai tako rafa rainia
ko God, make marefa nai tako rafa rainia na wogasifa, mi fagaotora ana ka
inuni na nafuira funuira ke enata ke emata, maka nafuira funuira ka inuni.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

10 A Lo kena ka segea rai fagaotora ana ka inuni na tanui na agua aera qaiawogana na mwane mina fefene, kee na agua aera qaiawogana mwane mina mwane, kee na inuni na fafanagora tana inuni, kee na fafagaparu, kee na fafagaparu ina kot. Mi tana mwarao rao nikao ne uraura pusia na fagausuringa ne oto.

11 A fagausuringa kena ke oto afainia ka tarofa koro ne mafata rainia mai tangau pania ka romana God i afaafa.

12 Au tangasia ko Kraes Jisas na Arafa iaka ne wateau ka nganganiaganifa. Ngaia ke usuiau rai tanu ana ka tagaranifa iana suria ngaia ke fagauguriau rainia.

13 Ina mataina inago ia kau tamasi aerisia ko God, makau mamaramwanega, makau raramwosira ka inuni na rao suria o God, hoi mo God ke takoiau suria inau ke ma qai girara ka arani mwarao nau tanui gena, make marefa qai tangamworani rainia ki ngaia.

14 Ngaia ke koro wau tangau, make faganafuniau rainia ka tangamworanifa mina oqa korofa suria nau faku afainia ko Kraes Jisas.

15 ‘Kraes Jisas ke rao mai ina ano kaa rai fagatafia ana ka inuni ne aera.’ A tamasinga kaa ke mwora ne araria nai tatangamworani rainia. Nga inau kau aera wau nga tefarira ka arani inuni.

16 Hoi fenaka manga nau aera wau nga tefaria ko otai nikao, mo God ke takoiau make nakau kau tao rai fagaqao ana rainia ka marapefa iana o Kraes Jisas. Ngaia ke tanua ka agua kena, suria ne oqanira ki tana inuni kai nanakai ka fagauguringa iga ko Kraes mina nafunia ana ka tafinga tarai.

17 Ngaia o God ke Arafa tarai, Ne ma ni gira mae ana. Marefa ko otai ni gira rea ana. Ngaia etagai na togo ko God, Rai wogasia ana tarai tarai. Amen.

18 Timoti, i kareku, a fagausuringa nau watego gaa ke tao iga ka woita iata tana maurukari na qani woisi rainigo igi. Rao ko tautausuri ka fagausuringa gaa, igo nga no fafaisuasua menamenai ngai kena rai tamania ana ka taufa koro,

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

19 rai taua nganganiaga ana ka fagauguringa mina takofa ne taragani. Tana
inuni ka ngaroitai ka mwarao gaa maka fagaerisi ka tangamworanifa iata.

20 I qaiawoagata na inuni gena ko Haemeneas mo Aleksanda. Au mafata
rainiraurua ko warua gena noga tangaa ko Satan, woi naru onoono girara ki
siana karu pagai tamasi aerisia ko God.

1 Timoti 2

1 Ua iga na nagonagona, au fagakakanugo rai fagarafe ana tangara ka arani
inuni, mina nongia ana ko God ki tatamanira, maki ono korofira ki ngaira
fato, makui tatangasia ko God rainira ka inuni gena.

2 Fagarafe tangara ka arafa ni finua mi tana mwane rafa rao nikao, kami
ogaoga marape makami ogaoga menamenai afainira ka inuni rai rao suria
ana ko God mina oga otooto ana.

3 Nga na fagarafenga manga ngai ke ke koro, make qao koro i maana o God
na fagatafi iaka.

4 God ke oqani fagatafira ana ka arani inuni mina fagagirara ana rainia ka
mworafa.

5 Ngaia etagai na togo ka God mwa, mo Kraes Jisas ki ngaia mwa etagai ke
gira toraigia ana tangaa ko God. Jisas kana ka inuni mwora, ne mafata rainia
mereana rai fagatafigia ana ki igia fato.

6 God ke fagaqao nga rainia tangagia ka agua kaa iga ka mataina nga ne oto.

7 Ngaia ngai ke, o God ne usuiau tangai mwane rai tamasi ana mina aposol
tangai tarofainia ana ka tarofa koro. Au wowoisia wau ka mworafa ngai ke.
Marefa qai fafagaparu. O God ke kasiau rai fagausurira ana ka inuni ne
marefa na Jiu rainia ka tangamworanifa mwora.

8 Au oqania ka arani mwane iga na arani agua, kai tagarai ka rimata ne
marefa nai tanui ka mwarao ne aera, makai fagarafe suria ne marefa nai
mangariaga kee nai faitogiri afainira ki tana inuni.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

9 Au oqanira ka fefene nai fafagaotora mereata, siana kai tatanui na agua ni qaqaeaga ana. Au oqanira nai gafugafu menamenai, siana kai qaqaeaga rai fifirigi ana ka qauta, kee nai qaqaeaga rai faagara ana ka fafaaga na tanui rai na gol mina guni na fafaaga ne mwaromwarora. Ngaira ke marefa ni araria nai gafugafu rai ka gafu ne akau rafa wau na maeni.

10 A fefene na woi na arao suria o God ke ararira nai tatanui ka agua koro.

11 Make ararira nai marape kai rongorongo.

12 E ararira nai manapu mwa, siana kai fafagausurira ka inuni iata, kee nai kasira mereata akau tefarira.

13 Hoi ngaia o Adam ke tagarafia ko God inagona ka Ivi.

14 Hoi o Satan ke marefa ni fagaqekaqeka ko Adam, minga ka fefene ia ke fagaqekaqeka rai tanua ana na aerafa ia.

15 Hoi ke mangara na fefene na fafagauguria ko God, maka kokomanira ka tana inuni, maka fafagaotora ka ogafa iata, mo God ke fafagatafira ka fefene na tatagarafira kareta.

1 Timoti 3

1 A tamasinga kaa ke mwora ngaia, “Manga otai ne oqania rai tao ana rainia na mwane rafa ina siosi, nga na tagaranifa koro ne oqani tanu ana ngai ke.”

2 Ngaia ngai ke ne mwane rafa ina siosi ke ma nai gira arangainia ana, make auragia mwa ka fefene ne etagai. Ngaia ke maramarapeaga, make gira tau suri ana mereana, maka takotako fagaakaufia. Hoi make gira ono suri ana ka inuni na arao mai i ruma iana, make gira fagausuri ana nikao.

3 Ngaia ke marefa ka mwane tangai tonofa rafa, kee ni nafunafu. Maaka mwane ne korokoro tangara na inuni, make marefa ni gira faitogiri ana, make marefa ni oqaoqania rafa na sirani.

4 A mwane rafa ina siosi ka mwane na gira ono surira ana mereata ki kareta makai fafagausurira ki kareta kai tautau woita mina rao suri ana.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

5 Rao ke marefa nai girara ono isurira ana ki kareta mereata, make tautanu fea ka onoono suria na kare iana o God?

6 Ngaira gena ke marefa ka mwane nai kafu arao isuria na Arafa. Rao ke manga ngaia kena ke qaqaqaeaga wari, mo God ke pagai fafagaetangia manga ne pagai tanua nikao tangaa o Satan.

7 Hoi nikao, ka mwane ngai kana ka mwane na takotako fagaakaufia na inuni ne marefa ina siosi. Ua make marefa nai gira tamasi aerisia ana, make naka tara tangaa ka rikisi tou iana Ataro.

8 Ngatakena nikao, a mwane ne fafaitamani ina siosi ka mwane ne fafagaqao nga rainia ka ogafa koro na ogaoga isuri. Ngaia ka mwane ne mworamwora, marefa nai totono rafa, kee na mwane ni parapara na faaga i mangatata.

9 Mi ngaia ke nanafunia ka takotakofa ne taragani make taura nganganiaga ka fagausuringa ne mafata rai tangara o God.

10 Ui onoono menamenai rainia noga ka ogafanana, hoi ke rao ke marefa ni nafunia ka mwarao ni togoria mereana ni aera, mako kafu nanaka ke tatagara ina siosi.

11 Ngatakena nikao, a fefene maka fafagaqao rainia nikao ka ogafa koro ne ogaoga isuri. Ngaia ke marefa ka fefene nai tamatamasia na inuni. Maaka fefene ne maramarapeaga, maka mworamwora iga ka arani mwarao na tatanui.

12 A mwane ne fafaitamani ina siosi ke auragia mwa ka fefene ne etagai, make onoono surira nga ki kareta mereata mi tana inuni rao nikao i pasita.

13 Otai ne tatagara menamenai ina siosi ka inuni ka takotako fagafigaia, make gigirara nga ka mangatana mereana woi ngaia ke tangamworani iga ko Kraes Jisas.

14 Fenaka ki inau kau takosi wau rego ana tana mataina mwa kaa, makau segera wau mwa ka fagausuringa gaa,

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

15 rao kau ariro marefa qai arao wau mafarufaru, mako gira girara ana mwa ki ngatakena na ogafanata na kare iana o God. Suria ngaira gena ka siosi iana o God ne tafitafi ka fafagaqao rainia na mworafa.

16 Igia ka girara woi na tara ne fagaqao rainia ko God tangagia ke tefa wau nga, Kraes ke rao mai manga na inuni ia, Mina Figona Apuna ke woisia ngaia ke mwora, Mina enjel maka rea. Kraes ka tarofainia tangara ka inuni gena, Mina inuni ina ano kaa ka fagauguria, Mo God ke toraia akau i Heven.

1 Timoti 4

1 A Figona Apuna ke tamasia menamenai wau woi i tana mataina ne arao mai ke rakorako aera ka inuni na pagai riri panigi ka fagauguringa iata. Ngaira ka arao surira ka figona aera na fafagaqekara maka arao isuri ka fagausuringa iata na ataro.

2 Ngaira gena ka fafagaqekaqekara nikao rainigi ka qaqanganifa iata na inuni marefa nai girara woi ngaira gena kai aera.

3 Nga na qaqanganifa gaa ka wowoi pusia ka inuni rai auragifa, kee nai ngaura ki tana ngaufa. Hoi ka inuni na tangamworani iga ko God, ka girara ka mworafa, woi o God ke fagaworai ka arani ngaufa gaa. Hoi ke araria mwa na tatangasia ko God rai ka ngaufa gena maka ngaura.

4 Arani mwarao o God ne fagaworai ke koro fato. Hoi ke rao ko mamafata rainia na tangasifa iamiu tangaa, maka mu kafu tawora.

5 Ua ngaufa gena ke fagaapunari fato noga rai ka woita iana o God mina fagarafenga iamiu.

6 Rao ko fafagausuringai ka fagausuringa gaa tangara ki tana inuni na arao isuria na Arafa, nga igo ka mwane ni tagaranifa koro iana o Kraes Jisas. Igo ko fafagaqao rainigi ka fagausuringa rainigi na fagauguringa iaka no mia rafa mina fagausuringa koro no tautau suri gena.

7 Siana rai rongora ana ki tana tamatamasinga ne ma ni oto i maana o God, mina qaqanganifa iata na inuni na qeka. Hoi makui fafagaqao rai rao suri ana ka taufa iana o God.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

8 E koro nai fagagatani ana ka apeta, Hoi minga na rao suri ana o God ke koro wau nga iga ka arani tarani. E tamasia ka tafinga ina mataina kaa mina mataina rao maunga kana tarai mwa.

9 Nga na woita gaa ke mwora wau ke marefa ni araria nai qoqono rai.

10 Nga na mwarao na tatagara ka mwakomwoaga wau rainia ke ngai ke. Igia kai tako fagaetagai rainia ki ngaia o God ne tafitafi kena suria ngaia kena nikao ke fafagatafira ka arani inuni fato, tefa nga tangagia ki igia na inuni na tangamworani kaa.

11 Ui fafagausuringai ka mwarao gaa makui woi tangara ka arani inuni tangai tanui ana ka arani mwarao no tamasi gena.

12 Siana ko tanura ka inuni kai onoono qau wato rainigo suria igo kena ka mwane faoru maunga. Hoi makui fafagaqao tangara rainia ka taufa koro iga ngatakena no tamasi mina ogafanamu, mi ngatakena na oqa korofa, iga na fagauguringa mina ogafa koro iamu, ki ngaira nikao makai arao suri ka taufa iamu.

13 Ui totomania rao noga ka Segesegefa Apuna gena tangara ka inuni gena, makui tatarofainia tangara mina fagausurira ana, makau kafu mataro wau.

14 Ui tatagara rai ka mafatanifa na watego na mataina na maurukari na tamasi na woita pania ko God mina mwane rafa ina siosi na tau qofigo ira.

15 Arani mwarao gaa kui tatakosi mako tatanui raorao mwa, ka arani inuni nikao makai reregi no tatanui koro raorao mwa.

16 Ui onoono menamenai wau nga ngatakena na ogafanamu mako fafagatogoa ka fagausuringa iamu. Manga no fagagatagata rai tanui ana ka mwarao gaa, ko fafagatafigo mereamu mina inuni na rongogo nikao.

1 Timoti 5

1 Siana kamu tamasi rafaera tangara ka mwane na wora inagomiu, maakui mia tamasi menamenai mwa manga no mimia tamasi emamu mereamu ia.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

Makui tatanui tangara ka kere mwane manga no tatanui tangaa na goamu mereamu aira.

2 Hoi makui fafarigoata tangara ka fefene rafa mangara enamu aira nikao. Ui takotako fagafigaira ka fefene faoru, kui fafarigoata tangara manga na goamu na fefene ira.

3 Ui onoono surira ka fefene ne nao ne marefa nai nafuni nafuninga.

4 Hoi ke rao ke manga na fefene ne nao kena ke nafuni kare, ki sinamapu nikao, make araria nai onoono i suria ka nao ia rai tagaranifa iata tangaa o God. Ngaira i karena ira mi sinamapu aira ka onoono suria ka nao ia manga ngaia nikao ne ono surira inago ira. Nga na mwarao o God ne oqanira nai tatanui ngai ge.

5 Nga na fefene ne nao ne marefa nai nafuni nafuninga ira make marefa ni tonga goata ira, ka fafagauguria raorao mwa ko God aira, maka fafagarafe nikao tatarau iga ka qongiana mina tangiana rai nongi ana ka faitamaninga pania ko God.

6 Fenaka na fefene ne nao na ogaoga mamaongoga gena ka tafitafi maungara, mi ngaira ka tao rai mwarao purua mwa i maana o God.

7 Ui tamasia tangara ka arani inuni ina siosi gena, woi siana ka inuni metara nai tangatangaerata.

8 Manga na inuni ne marefa nai gira ono surira ana na goata, mi kareta, ki nga ne riri noga pania ka tangamworanifa iana. Ngaia kena nga ne aerataga wau nga tefarira rao ka inuni na afuroto.

9 A fefene ne nao na segea na atana iga na puka tangara na fefene na nao, ki ngaia kena ka farisina ke tangafuru ne eono make matara (60+), make auragia ka mwane ne etagai mwa.

10 Ingaia kana kai gigirara menamenai wau nga ne gira tanui ana ka mwarao ne koro, manga rai ono suri kare ana, mina wagewagesira ka inuni na arao mai i ruma iana, mina manufi ana ka uwata na inuni na apuna tangaa o God,

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

mina faitamani ana ka inuni na oqania na faitamaninga, make oqania raorao mwa rai tanui ana ka arani mwarao koro.

11 Siana rai segera ana ka atata na fefene na nao na faofaoruga maungara. Ngaira gena ka nafunia maunga ka takofa rai auragira ana ka mwane. Hoi make riri pania ka fagamworamwora tangaa ko Kraes.

12 Agua ngai ke, ki ngaia ke tanua ka agua ma ni oto suria ne fagaerisia ka fagamworamwora ana iana rai tagara ana iga ka siosi.

13 Tana mwarao rao nikao, ki ngaira gena ka maemaega maka kafu qanuqanufi ruma mwa. Nikao ngaira ka oga mwa rai tamatamasi inuni ana, mina rifurifu raorao mwa, mina tamasia ana ka mwarao ne ma ni araria nai tatamasi.

14 Hoi ki inau kau fafatanira ka fefene na nao na faofaoruga gaa nai auragi ana, kai nafuni kare, kai onoono surira ka ruma iata. Ua make marefa ki tana maerongaka ni nafuni mwarao rai tamasi aerisigia ana.

15 Hoi ki tana fefene na nao na faofaoruga ira ka riri noga ka rao suria ko Satan.

16 Rao ka fefene ne arao suria na Arafa ke nafunia na fefene ne nao i ruma iana, ngaia kena ke araria mwa ne tatamania. Nga ne tanua na agua manga ngai ke ka siosi ke marefa ni totoramatogoa rai takosira ana, hoi mina siosi mwa ke gira tamanira ana ka fefene na nao na oqania wau na faitamani ana.

17 A mwane rafa na tatagarafi koro na tagaranifa ina siosi ke ararira na nanafuni ka worita ni afafaritama, tangara mwa ki ngaira nikao na tatarofainia mina fagausuri ana.

18 Ke manga na Segesegefa Apuna ne woi, “Siana kamu rakua ka farana puruka na mataina namu fafagatagarafia nai puri qatori ana na guuni na ngaufa panigi ka gawoni.” Hoi ko girara nikao ka woita ne woi “A mwane na tatagara ke ararira nai nanafuni ka worita.”

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

19 Siana rai rongora ana ka tamasinga rai tangatangaerata ana na mwane rafa ina siosi, nga mwa na inuni ne erua kee ne eoru na akau afainia na agua kena faku mwa mako kafu tatakosia.

20 Hoi ke rao ki tana mwane rafa gena ka tatanui mwa ka aerafa, ke ararira nai tamasi rafaera nga tangaa kai rongoa ka arani inuni, kai fafagamakukura.

21 I maana o God mo Kraes Jisas mina arani enjel iana ne usuira, ki inau kau naka woita wau tangago rai rao suri ana ka fagausuringa iaku! Ui onoono korosira fato ka arani inuni, mi siana rai nafunia ana ka faitamaninga tagapasi.

22 Siana rai fagatata ana rai tau qofira ana ka inuni rai mwane rafa ina siosi. Siana rai tanui ana ka aerafa suria tana inuni ka tanui, hoi makui oga panegai panigi ka aerafa gena.

23 Siana rai tonomi ana mwa ka wai. Ui tawoa ka kere nongana na waen mwa rai tamania ana ka oqamu, maki tatamanigo siana kui matoro tatarau.

24 Aerafa iata tana inuni ke mwataku mwa rai regi ana, mina fagaetangifa ke mamaunga wau. Hoi mi tana inuni ka aerafa iata ka kafu fafagaqao rai tana mataina.

25 Hoi ke manga na mwarao koro na tatanui ka gira regi ana, mi tana ani ne marefa nai girara ne taotao punufi maungai ka pagai reregi.

1 Timoti 6

1 Ua, ainuni na tagara purua, ke araria nai takotako fagafigaira ka mwane rafa iata. Hoi ki manga ngai ke, ke marefa ka inuni nai gira tamasi aerisia ana ka atana o God, mina fagausuringa iaka.

2 Ainuni na tagara purua tangaa na mwane rafa ne girara na Arafa ke marefa ni araria ni wowoi, “Marefa qai oqani mwakomwoaga ana tangaa ka mwane rafa iaku suria ne girara na Arafa.” Ainuni na tagara purua na girara na Arafa ke araria nai tatagara rafa wau nga tangai tamani ana ka mwane rafa iata ne girara na Arafa ia, suria ngaira ka kokomania maka tagai tangamworani faku

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

mwa. Nga ke gaa ka mwarao no fafagausuringai nga mako tatamasi tangara nga ka inuni rai tanui ana.

3 A fagausuringa mwora iana na Arafa iaka o Jisas Kraes ke rao suria ka tako iana o God. Hoi mina tana inuni ke marefa nai oqania maka fafagausuringai mwa ka fagausuringa ni qaqanganifa.

4 Nga na inuni ngai gena ne marefa ni faku na takofa iata gena, maka kasikasira akau mereata. Marefa nai girara mina mangatata gena ke matoro, nga ngai kana na oqani rai faitogiri ana rai na woita gena. Ngaira ka tatanui ka faikekesi ana, faikinakina ana, a tamasia ana ka woita marefa ni koro mina faifinaru ana,

5 mina faitogiri ana. Ngaira gena ka mangatata gena ke aera wau, make ma nai gira ono girara ana ka mworafa. Ainuni gaa ka tako woi nga na tangamworani ana rainia ko God ka tara tangai nafuni mwarao ana.

6 Hoi minga ke rao ke manga na inuni ke arao suria ka taufa iana o God, make marefa ni wawanasi ki tana mwarao, ngaia nga ne nafunia fato noga na ogafa koro ngaia.

7 Igia ke marefa nai torai mai ka mwarao tangaa ka ano kaa, make marefa wau nga nai gira torai ana ka mwarao afainigia ina mataina na arao.

8 Hoi, manga na nafuni ngaufa mina gafu noga kaa, ke araria nai wawagewage rainigi.

9 Ainuni na oqani woi nai nafuni mwarao rako, ka gira apuri ana iga ka arani faiofongifa mina rikiriki tou ka toutou iga. Ngaira gena ka wanasi ka mwarao ni qekafa ni fafagaerisira maki okera tangaa ka ogafaera, mo God ke fafagaetangira nikao.

10 Ainuni na oqani na faaga rafa wau ana ke gira tanui ana ka arani aerafa. Tana inuni ka oqani rafa wau ka faaga maka kasi wau mwa ka tangamworanifa mwora maka tanura ka ape rorofiaga mwa.

11 Timoti, igo kena ko God ke nafunigo. Ua ui gawa panigi ka arani mwarao ne aera wau gena. Ui ofongia rai oga otooto ana, kui arao suri ka taufa iana o

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

God, makui fafagauguria. Ui fafaikomani, makui nganganganiaga iga ka ogafa iamu, kui ogaoga iga ka marapefa.

12 God ne onigo woi nui nafunia ka tafinga mwora. Migo ko tamasia noga ka raronimworanifa iamu iga na matonga ni inuni. Hoi ui rapasia nga kui arao suria ka raronimworanifa iamu rainia na Arafa. Mako kafu tawoa ka tafinga fuu.

13 Hoi iga na maana o God, ne mafata rainia tangagia na tafinga fato, mi maana o Jisas Kraes ne tamasia mereana na fagauguringa iana tangaa o Pontias Paelat, inau kau naka wau tangago,

14 ui tautau woita rai tanui ana ka arani mwarao na woisi tangago gaa, raorao make aporo mai ka Arafa iaka o Jisas Kraes.

15 Ngaia o God kena ke koro wau nga, mi ngaia kena ke Arafa, make arafa tangara ka arani arafa ni finua mina arani mwane rafa. Iga na mataina o God ne qani takosia, ke pagai kasia aporo mai ko Jisas Kraes.

16 Nga mwa o God ke oga tarai mwa! Ngaia ke oga iga ka mawetana ne marefa ko otai ni gira rao mai ana fagarangia. Make marefa ka inuni ni rea noga o God kee ni gira rea ana ki ngaia. O God kai fafagaakaufia, mina ramwofa iana ke taotao tarai mwa. Amen.

17 Ui mira tamasi ka inuni na nafuni mwarao ina ano kaa, ki siana kai qaqaeaga, kee nai fafagauguri ka nafuninga ne pagai fatofato rao gena. Woi tangara kai fafagauguria ko God, ne onoono fagakorofigia afainigi ka arani mwarao na oqani tangai wagewage ana.

18 Ui mira tamasi rai tanui ana ka arani mwarao koro na gira tanui ana tangai tamanira ana ka arani inuni. Ui fafagatakosira nga kai mamarumu rai mafata ana tangara ka inuni.

19 Hoi ki ngai ke ngaira ka nakanaka gatagata ka worita mereata, tangaa ki tana mataina ne arao mai, hoi maka kafu gira tawoa ana ka tafinga fuu ne mwora wau.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

20 Timoti, ui onoono suri menamenai ka fagausuringa na naka wau tangago gaa. Siana rai fufukaringa ana tangai ka tamasinga ne marefa ni koro, mina tamasinga qekaqekaga ne rongo koro make marefa wau ni mwora.

21 Tana inuni gena na raronimwora rainigi na tamasinga gena, ka qani fagamarefagara noga ka fagauguringa iata. Inau kau fagarafe woi na korofa iana Arafa ki afainigamu fato.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

2 Timoti

2 Timoti 1

1 Inau o Pol ke kasiau mai ko God tangai tagara ana tangaa ko Kraes Jisas rai
rao suri ana ka takofa iana. Mo God ke woisia tangagia ka mworanifa woi na
arani inuni na fakufaku afainia ko Kraes Jisas ka pagai tafitafi tarai nga.

2 Timoti, igo kena ke manga i kareku koro ia. Au fagarafe woi o God emaka
mina Arafa iaka Kraes Jisas ki koro tangago, maki faitakoi tangago, mwarao
makui ogaoga iga ka marapefa.

3 Au wawagewage tangaa ko God nau tatagara tangaa afainia ka takofa ne
taragani, mangara na iuraku na tanua inago ira. Iga na qongiana mina
tangiana kau tatakosigo raorao mwa iga ka fagarafenga iaku.

4 Au takosia ka ainangita iamu, makau oqani wau rego ana suria ne tanuau
kau wagewage mwora wau nga.

5 Au tatakosia raorao mwa ka romana na fagauguringa iana iuramu ka Lois
inago ia, mina fagauguringa iana enamu ka Iunis, hoi inau kau girara woi igo
nikao mako nafunia.

6 Ina mataina nau tau qofigo, o God ke watego ka mafatanifa. Hoi ki nga ngai
ke nau nongigo rai rapasia ana kui tatagara nga rainia kaa.

7 A figona iana o God ke marefa ni tanugia kai mamaagu. Nga na Figona kana
ke wategia ka ramwofa, make tatamanigia ka fafaikomani, make tatamanigia
ka tautau surigia otooto mereaka.

8 Ui tatamasia nga ka Arafa iaka make siana rai maaki ana. Inau ka kasiau ina
peresin, suria nau tagara tangaa ka Arafa, maaki siana ko maakitainiau.
Nakagaurua karu ape mamasiaga suria naru tatarofainia ka tarofa koro iga ka
ramwofa iana o God.

9 God ke fagatafigia make usuigia rai kare iana rai apuna ana. Fagaenagona
ki igia ke marefa wau ka agua koro nai tanua tangaa, Nga mwa o God ke
takosi rai fagatafigia ana, Suria ngaia ke koro wau tangagia. Hoi ki inago wau

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

nga mo God ke qani takosia tangaa ko Kraes Jisas rai fagaqao ana rainia ka korofa tangagia.

10 Hoi mina mataina kaa, ke fagaqao tangagia ka korofa iana, rainia ne kasi mai ko Kraes Jisas na fagatafi iaka. Mo Jisas ke fagafatongia noga ka ramwofa iana na maefa, make fagaqao tangagia iga na tarofa koro ki ngatakena nai tawoa ka tafinga fuu.

11 A tagaranifa iaku tangai mwane ni tamasia ana ka tarofa koro kaa, mina aposol mina fagausuri tangara na inuni.

12 Nga ngai ke nau apeape mamasiaga kaa. Hoi make marefa qai mamaaki! Au girara ko otai nau tangamworani rainia makau fafagauguria nikao rainia ka maurifaku. Au girara woi ngaia ke onoono suriau raorao make taua ka tangiana ni fagaetangifa.

13 Hoi kui fafagausuri suriau takena nga nau fafagausuri, maku nakai ka fagauguringa mina oqa korofa iana o Kraes Jisas rai fagaararinga tangago.

14 Ui onoono suria menamenai ka fagausuringa iga na tarofa koro ne watego o God, onoono suria iga ka faitamaninga iana na Figona Apuna ne ogaoga afainigia kaa.

15 O girara ko Faegelus mo Hemogenes mi tana fitangita na inuni ina provins i Esia ka mwarao ni tangainiau wau ngaira.

16 Au fagarafe woi na Arafa ki koro tangaa ko Onesiforus mina arani inuni i ruma iana. Ngaia ke arao mai i Rom, make gari tangau raorao make kafu rogoiau. Make fafagakoro mangataku raorao mwa make marefa ni mamaakitainiau ina peresin.

18 Igo ko girara ngatakena ne tatamaniau raorao mwa i Efesas ia. Hoi kau fagarafe woi na Arafa ki fagaqao rainia ka faitakoifa tangaa ki ngaia iga ka tangiana ni fagagetangifa kana.

2 Timoti 2

1 Timoti, kareku, ui nakaa ka korofa iana o Kraes Jisas ki fafagagatanigo.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

2 Igo ko rongoau raorao mwa nau fafagausuri i matonga ni ainuni ne rako, ua ki na mataina kaa kau oqanigo no wowoi tangara rai ka mwarao gaa tangara ka inuni no fagaugurira na gira tamasi ana tangara ki tana inuni.

3 Rai tao ana rai mwane koro ni fainafunafu ana iana o Kraes Jisas, ki igo kui fifinasugo rai gatagata ana afainigami iga ka ape mamasiaga ana nikao.

4 A mwane ni fainafunafu ana ke marefa ni atani wau mwa ina tagaranifa. Ngaira ka oqani fagakoro mangatata ana ka mwane rafa iata.

5 Ngatakena nikao e asa mwa ko otai ni gira tari ka tefa ana iga na taritari ana manga ne marefa ni tautau suri ka tamasinga rai rao suri ana.

6 A mwane ne tatagara iga na mwou ki ngaia ka mwane ne ngaua inago na mwarao ne fasia iga na mwou kena.

7 Rao ko tatakosi ka agua nau tamasi tangago gaa, Arafa ke tatamanigo rai tako matafa ana menamenai nga.

8 Naka mwa ka takofa iamu iga ko Jisas Kraes! Ngaia kana ki iga ka woraworanifa iana o Deved, make afaraga pania ka maefa. A tamasinga kena ka tarofa koro nau gira tamasi ana,

9 hoi ki ngaia ngai ke inau ka purupusiau ina peresin maka mamaragasiau mangara na aoraora ira. Ua nga mwa na tarofa koro iana o God ke marefa nai purupusia ina peresin.

10 Mi inau kau marumu mwa rai taua ana ka taa mwa ne worawora tangau rai tamanira ana ka kare iana o God ne usuira kai tafitafi iga ko Kraes Jisas makai ogaoga tarai i Heven.

11 Ua ka mworana na tamasinga ke kaa, Rao ki igia ka mae afainia ko Kraes, migia ka pagai tafitafi afainia.

12 Rao ki igia ka ferefere nganganiaga rainia ka tangamworanifa iaka, igia maka onoono suri afainia iga ka arafanga iana. Rao ki igia ka fafagarigia, ki ngaia nikao make fafagarigigia.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

13 Rao ki igia ke marefa nai mworamwora tangaa, mi ngaia ke mworamwora maunga tangagia, suria o Kraes ke marefa ni gira fagarigia ana mereana.

14 Ui fafagatakosira rai ka agua gaa. Ui tamasi rafaera wau nga tangara kui wowoi, woi o God ke rerera mai ki siana kai fafaitogiri rai ka woita mwa. Nga na faitogiri ana gena ke marefa ni gira tamanira ana, make kafu fafagaerisira wau nga ka inuni na rongora gena.

15 Ui ofongia kui tatagara menamenai, ki oqaoqanigo ko God. Ui fafagausuri nga menamenai ka woita iana mwora o God gaa, siana kui mamaaki rai.

16 Ui rao panigi ka tamasinga ne marefa ni koro maki oto, ne totoraira mwa ka inuni ka fafagatauria o God gaa.

17 Nga na tamasinga gena ke manga na agaru ia. Nga o Haemenaesas mo Filetus karu tamasi manga ngai ke raorao mwa,

18 makaru fagatau wau pania ka mworafa. Ka fagaerisi ka tangamworanifa iata tana inuni iga ka fagausuringa woi na inuni ka afaraga aporo fato noga pania ka maefa.

19 Hoi ka fau ogaoga o God ne qani nakaa ke nganganiaga wau. Iga ka segesegefa manga kaa, “Arafa ke girara ko otai na kare iana. Hoi ka inuni ne wowogasia na Arafa ka ririri nga panigi ka aerafa.”

20 Iga na arani ruma rafa gena, ki tana apira ka tagarafi rainigi ka gol kee na mwarao ne oraora na woisi rai na silfa, mina mwarao gaa ki tani ka manimanira wau. Iga na ruma gena nikao ka garao mina penapena ne marefa ni oqani manimanira ana ke taotao iga gena.

21 Hoi ki ngatakena nga na inuni ngai ge. Ainuni ne marefa nai tatanui na aerafa ka gira fagaapunarira ana mereata maka manimanira mereata tangai mwa ka agua koro. A maurifata ke qaqao koro i maana na Arafa iata, maka gira tanui ana tangaa ka arani agua koro.

22 Ui gawa panigi ka faiofongifa ne taura raorao mwa na inuni faoru. Ui fakufaku afainira ka inuni ne taragani na mangatata na wowogasia na Arafa

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

ira, makui tatanui raorao mwa ka agua ni otooto, makui fafagauguria raorao mwa ko God. Ui kokomanira ki tana inuni makui nanafunia ka marapefa.

23 Ui rao panigi ka atani wau mwa na faitogiri mara qeka ana suria ne gira toraigo ana tangaa ka aerafa.

24 Ainuni na tatagara tangaa na Arafa ke marefa nai gira faitogiri ana. Ngaira gena kai korokoro tangara ka arani inuni, maki gira fagausuri ana, maki marape mwa.

25 Ui fafagamwarufigo ina mataina no fafagaotora na inuni na togirigo. Nga mwa wari o God ke gira ririra ana ka inuni gena nai girara ana ka mworanifa,

26 makai takotako matafa kai gawagawa pania ka tou iana o Satan. Hoi mina mataina kaa ko Satan ke taura nganganiaga wau nga ka tatanui mwa ka faioqanifa iana.

2 Timoti 3

1 Ui gigirara, inagona na tangiana ni fagaetangifa ke qaraqara wau nga ka ogafanata na inuni.

2 Ainuni ka tatakosira mwa mereata maka takosi rurugua mwa. Ngaira gena ka qaqaqaeaga wau maka kasikasira akau mereata, tamasi aerisira ka inuni, marefa nai tautau woita iata ke enata me emata, marefa nai tatangasia ko God, make marefa nai gira rao suri ana ka taufa iana na Arafa.

3 Marefa nai fafaikomani, faimaerongai mwa. A woita iata ke marefa ni koro, marefa nai gira tau surira ana mereata, kee nai fafaitakoi. Ainuni gaa ke ma nai oqania ka arani agua ne koro.

4 Ngaira ka fafagakoro maani inuni, marefa nai girara ono suri mwarao ana, maka kasikasira akau mereata. Marefa nai girara oqa koro ana tangaa ko God maka oqaoqa koro tangai ka mwarao tangai na apeta mereata.

5 Ngaira gena maka fafagaqao woi na inuni na arao suria na Arafa, maake marefa nai marumu tangaa ka ramwofa iana o God ki orisi ka ogafanata gena. Siana rai tanui ana ka mwarao afainira ka inuni manga ngai ge.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

6 Tana mwane ka fafagaqekaqekara ka inuni rai qanu ana i ruma iata tangai ura tefarira ana ka fefene ne mwarumwarusiga na takofa iata gena. Ngaira na fefene ne rakosira ka aerafa iata make tanui ka takofa iata rai ka atani wau mwa na takotakofa,

7 maka oqani nai gigirara ka mwarao faoru maake marefa nai gira rogoi ana ka mwarao ni mwora.

8 Hoi ka mwane gaa ka mangara o Janis mo Jampris naru ngaroitainia ko Mosis ia, maka maerongania ka mworafa. A takofa iata ke matoro, mina fagauguringa iata ke marefa ni mwora.

9 Hoi make marefa nai gira guru fagatau ana rainia ka qekafa iata. Suguia mwa ka arani inuni nai gigirara ka taa rainira, mangara o Janis mo Jampris na rogoira ira.

10 Timoti, o girara ka taa nau fagausurigo rai mi ngatakena nau ogaoga ia. O girara ka mwarao nau oqani tanui ana mina fagauguringa iaku iga na Arafa. Igo ko regi ngatakena nau nafunia na marapefa mina faikomanifa mi ngatakena nau nganganiaga mwa rainigi ina mataina ne fato igi.

11 Arani fafara ana mina arani mwarao na tanuau rai kau ape mamasiaga iga na finua rafa i Antiok, Aekoniam mi Listra mina Arafa ke fagatafiau panigi ka arani mwarao gana.

12 Aa ka inuni na oqani rao suria ana na taufa iana o God mina faku afainia ko Kraes Jisas ka tautau fagaqao maata.

13 Hoi mina inuni na aera mina mwane na fafagausuri qaqanga ana, ka aera ka aerataga wau nga, na fafagaqekaqekara ki tana inuni mi ngaira ke fafagaqekara ko Satan.

14 Ui mworamwora tangai ka fagausuringa na tamasi tangago mi tangai ka mwarao no raronimwora rainigi, suria no girara ko otai ne fagausurigo rai.

15 A mataina no sisitai, ka fagausurigo rai girara ana ka Segesegefa Apuna ne gira mafata rainia ana ka tako matafa ana rai fagauguria ana ko Kraes Jisas ne fagatafigo.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

16 Arani mwarao iga na Segesegefa Apuna ka woita iana o God, ngai gi gaa ke koro fato tangai fagausuri ana ka mworafa, mina tamanigia ana rai ono girara ana ka aerafa iaka, mina fagausurigia ana rai tanui ana ka mwarao ne oto.

17 Nga na Segesegefa Apuna ke fafagananaura menamenai ka kare iana o God rai tanui ana ka arani tagaranifa koro.

2 Timoti 4

1 A mataina o Kraes Jisas ne arao mai manga na arafa ni finua, ngaia ke fafagagetara ka arani inuni, ani na tafitafi mina ani na mae fato noga. Hoi ko God mo Kraes karu girarau, nga ngai ke inau nau mimigo tamasi kaa,

2 ui tatamasia nga ka woita iana o God, manga na inuni ka oqania, kee ne marefa. Ui fafagaotora ka inuni maku usui ka aerafa iata. Hoi makui fafagagatagata mangatata ina mataina no fafagausurira, makui marape mwa.

3 E pagai arao mai ka mataina na inuni ke marefa nai oqani rongora ana ka fagausuringa koro. Nga mwa na onoono tangara ka mwane ni fagausuringa na koro tangara rai tamasi ana ka mwarao na oqani wau nai rongora ana.

4 Ngaira ka riri panigi ka mworafa maka oqania mwa rai rongora ana ka tamatamasinga ne ma ni mwora.

5 Hoi kui marape mwa maku mamarumu rai ape mamasiaga ana. Ui tatagara ramworamwoga rai tamasia ana ka tarofa koro makui tatanui ka tagarafa iamu menamenai.

6 E kaa ka mataina noga tangau rai maefa ke arao mai kana. A maurifaku ke manga na tonofa na mafata rainia rai riringia ana ina raperape.

7 Inau kau rapasia rai tari ana nga menamenai makau fagafatongia noga ka tarifa kena. Au fafagauguria raorao mwa ka Arafa.

8 Ua ka mwarao rai roqofia ana na qauna, a worina na inuni ne oto, ke taotao noga tangau. Iga na tangiana ni fagagetanifa kana, ki ngaia na Arafa ne fafagagarara menamenai, ke wawateau ka mwarao ngai ke. Mi ngaia ke

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

marefa ni tanua tangau mwa, maaki tangara ka arani inuni nikao na oqania ki ngaia ni aporo mai.

9 Ui rarapasia kui arao mai mafarufaru,

10 suria o Dimas ke tongai suri wau ka mwarao ina ano kaa ngai gi make rao paniau tangaa ki Tesalonaeka. Mo Kresens make rao tangaa ki Galesia, mo Taetas ke rao noga tangaa ki Dalmesia.

11 Nga mwa o Luk ke ogaoga afainiau kaa. O Mak make faitamani rafa wau ina tagaranifa iaku, hoi kui rorogoia makui totoraia mai afainigo.

12 O Titikas kau kasia noga ke rao i Efesas.

13 Ua a mataina no arao mai, mako totoraia mai ka gafu nau naka wau afainia ko Kapas i Troas, mina puka iaku, tefa nga ka puka na tagarafi rainia na gawona na sip ia.

14 Aleksanda ne tatagarafi na apapagani na aeani ia ke tanui wau ka arani agua ne marefa ni koro tangau. Hoi nga mwa na Arafa ke oriorisi aporo tangaa rainigi ka taa ne tanui gena.

15 Nga o wani kaa, ke ura pusi na mwarao mi tamasi igi, hoi kui rerea ko wani ngai kena.

16 Ina mataina na fagakotiau inago ia, ke marefa wau ko otai ni tamaniau. E mwora na arani inuni ka mwaraoni tangainiau. Hoi kau tako gatagata marefa ka taa nai tanura rainira.

17 Nga mwa na Arafa ke ura afainiau. Ngaia ke wateau ka nganganiaganifa rai tamasia ana fato nga ka tamasinga iana, ka inuni ne marefa na Jiu kai gira rongoa ana. Make tamaniau ke marefa nai gira rigoiau ana.

18 Arafa ke fafagatafiau panigi ka arani aerafa, make totoriau menamenai irarona na arafanga iana i Heven. Ai fafagaakausia ki ngaia taraitarai mwa! Amen.

19 Ui mafata rainia ka tamasinga koro iaku kaa tangaa ka Prisila mo Akuila mo Onesiforus mina arani inuni i ruma iana.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

20 Erastus ke oga wau i Korint. Mo Trofimus ke matoro, makau rao mai pania
i Maelitas.

21 Ui rarapasia kui arao mai nga maki kafu taua ka mataina iga na tangi aera
kana. O Iubiulas, mo Piudens, mo Laenas mika Klodia ka kasigi wau na
tamasinga iata gaa, afainira fato ka arani kare iana na Arafa gaa.

22 Inau kau fagarafe woi na Arafa ki kokoa afainigo, maki korokoro tangago.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

Taetas

Taetas 1

1 Inau o Pol, na kare iana God mina aposol iana Jisas Kraes. Au fagafaufaura
ka kare iana o God kai nanafunia ka fagauguringa makai takotako girara ka
fagausuringa mwora rai rao suria ana ka taufa iana o God.

2 God ke marefa ni gira qaqanga ana. Inago mai noga, o God ke qani surua
woi na kare iana ira ka tafitafi tarai, maka fafagauguria raorao mwa.

3 E taua ka mataina ne usuia, o God ke fagatafigia make wateau ka woita
iana make woi qai tatarofainia.

4 Au segesege tangago o Taetas. Igo kena ko manga i kareku ia, iga na
fagauguringa ia ka kaa. Au fagarafe woi o God Emaka mo Kraes Jisas na
fagatafi ia ka fato ki korokoro tangago kui ogaoga marape.

5 A takotakofa nau nakago wau aporo rainia i Kriti ia ke manga kaa, woi nui
fafagaotoa ka tagaranifa marefa ni ofu kena makui atera ka mwane rafa ina
arani siosi irarona finua gena, manga nau woi tangago ia.

6 A mwane rafa no atea ka mwane ne marefa nai susufia rainia na agua, a
mwane ne auragi fagaetagai mwa, mi kareta ka tatangamworani rainia ka
Arafa make marefa nai rongorongo kee nai tofetofe.

7 E araria na inuni na onoono isuria na tagaranifa iana na Arafa, ka inuni na
otooto, marefa nai fafagaakaufira mereata, marefa nai mangaringari
mafarufaru, marefa nai totono kai qekaqeka, marefa nai gira fainafunafu ana,
me marefa ni parapara na rurugua i mangatana.

8 Hoi maka gira wagewagesira ana ka inuni na arao mai i ruma ia ta, mina
inuni na mangata koro, mina inuni na gira tau suri ana mereata, a otooto, a
arao suria ka faioqanifa iana o God, maka gira fagatogora ana mereata.

9 Make tautausuria menamenai wau nga ka mworani na fagausuringa kaa, ki
ngaia ki tatamanira ki tana inuni, maki fafagaotoa tangara ka inuni na uraura
pusia na fagausuringa kaa.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

10 Hoi inau kau oqanigo nui usuusuira ki tana mwane rai tao ana rai mwane rafa ina siosi suria tana inuni afainigamu gena ka inuni na totofeqao maka tamasi purua mwa ka qaqaqangara wau. Tana inuni ngaira gena ka oqaoqanira nai arao suri ka taufa ia ta na Jiu.

11 Ainuni gena kui uraura pusira ki siana kai fafagausuri, suria na fagaerisira ka afaikarena gena rainigi ka mwarao ne marefa ni araria nai fafagausuringai, maka fafagausuri mwa rai tawo rurugua ana.

12 Nga ngai ke tana maurukari ia ta ne woisia ia, “Igia na ai Kriti gaa ka inuni na qaqaqangagia, ne wonusigia na aerafa mina ngau aera ana mina maemaega ana.”

13 A woita ngai kana ka woita mwora. Make araria mui tamasi rafaera nga tangara ka inuni manga ngai gana, rai tamanira ana kai akau mai kai otooto iga ka tangamworanifa ia ta.

14 Makai marape mwa kai fufufukaringa tangai ka tamatamasinga iga na qaqanganifa ia ta na Jiu gena mina lo ia ta na inuni na ngaroitainia na mworanifa kaa.

15 Ainuni ne taragani na mangatata ka gira ono girara ana ka arani mwarao ne korokoro. Hoi mina inuni aera ne ma ni tangamworani rainia na Arafa, ki ngaia kena ke takosi mwa ka arani mwarao ke aera. A takofa iana ke fagaerisia, ke ma ni gira ono girara ana ka korofa mina aerafa.

16 Ki ngaira ka woi, woi ngaira ka girara ka Arafa o God, mina fagaqaonga i apeta ke fagarigira. Ainuni gana ka aerataga wau, maka tofeqao wau, make marefa wau ka korofa i apeta.

Taetas 2

1 Taetas, ui fafagausuringainia nga ka mwora na fagausuringa.

2 Fagausurira ka mwane rafa gena kai maramarapeaga, makai kokoa menamenai. Kai tau surira mereata, tangai taua nganganiaga ana ka raronimworanifa mina oqa koro ana tangara tana inuni ki siana kai fafagakaka rao mwa.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

3 Manga ngai ke nikao, ui fafagausurira ka fefene rafa gena kai mangata koro kai kokoa menamenai. Siana ka tamatamasira ki tana inuni, siana ka totono waen rafaera. Makai fafagausurira mwa rainia ka korofa.

4 Ki ngaira nikao makai fafagausurira ka fefene faoru kai kokomanira ko wani ia ta mi kareta.

5 Ka fefene faoru gena kai tautau surira mereata makai ogaoga menamenai, makai tataraga tangara mereata kai onoono suri ka ruma ia ta, makai korokoro, makai tautau woita ia ta ko wani ia ta, manga ngai kana ka inuni ke marefa ni gira tamasi fagaerisi ana ka tarofa koro iana o God.

6 Manga ngai ke nikao, ko fafagagatanira ka mwane faoru ka tautau surira otooto mereata.

7 Iga na arani agua no tatanui, kui fafagaqao rainia ka fagaqaonga koro rai tanua ana ka korofa. Rainia ka fagausuringa ia mu, fafagaqao rainia ka korofa mina takofa koro.

8 Tatamasia ka tawatawanifa koro, ka inuni na mamaeronganigo gaa makai mamaaki suria marefa ka mwarao nai gira woisia ana rainigia.

9 Ui fafagausurira ka mwane ni tagara purua ana gena kai tautau woita ia ta ka mwane rafa ia ta gaa, ka arani agua na tatanui kai wagewagesi ka mwane rafa ira, make marefa nai gira togirira ana aporo ka mwane rafa ia ta ira.

10 Siana kai fafanago panira ka mwane rafa ia ta. Makai tatagara menamenai tangara ka mwane rafa ia ta ira maaki fafagaugurira nikao. Ngatakena nikao na inuni na rerea na tatanui na tagaranifa koro maka oqani ka fagausuringa mwora rainia ko God ne fafagatafigia nikao.

11 O God ke fagaregia rainia ka korofa iana tangai mai fagatafira ana ka arani inuni.

12 A korofa iana o God ke fagausurigia rai rao panigi ana ka agua marefa ni koro i maana o God make marefa nikao nai arao suri ka faioqanifa iga na ano kaa. Iga na mataina kaa igia ke araria nai tautau surigia otooto maka ogaoga otooto, maka arao suri ka taufa iana o God.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

13 Suria igia kaa ka nanasia rao maunga ka tangiana ne wagefa iga na raofa iana mai Jisas Kraes afainia na arafanga iana. Ngaia kena ka romana God ne fafagatafigia.

14 E mafata rainia mereana rai toraigia ana panigi ka arani mwarao aera make fafagaapunari ka maurifaka. E oqanigia nai tao rai kare iana makai aganaria raorao mwa tangai tanu ana ka korofa.

15 Nga ngai gana ka mwarao ne araria no fafagausuri ngai. Ui tamasi fagagatanira makui tamasi rafaera tangara suria na mwane rafa ki igo. Siana ko pagai nanaka na fitangita ke onoono qau wato rainigo.

Taetas 3

1 Ui fafagakanukanura ka arani inuni kai takotako fagaakaufira ka mwane rafa ina kafamanu mi tana mwane rafa rao gana nikao. Kai tautau woita ia ta makai nanau raorao mwa tangai tagarafi ana ka korofa.

2 Siana ka tamasi aerisira ki tana inuni, siana ka fafaitogiri. Make marefa nai qaqaqaeaga, maaka maramarapeaga mwa afainira ka arani inuni.

3 Inago wau noga ki igia nikao ka qeka maka tofe wau, maka fafagaqekaqekagia wau. Igia ka wawanasi ka mwarao na oqani maka wawagewage rainigi ka agua marefa ni koro na tatanui igi. Igia ke ataroga ka mangataka maka fairafai wau. Arani inuni ka maeronganigia, mi igia nikao maka maeronganira ka arani inuni.

4 Hoi mo God na fagatafi ia ka ke fagaregia rainia ki ngatakena ngaia ne koro make kokomanigia.

5 Ngaia ke fagatafigia suria mwa ka faikomanifa iana, mina tagaranifa koro na tatanui gaa ke marefa, Make manufi ka mangataka, tangai mafata raini ana tangagia ka worafa faoru make fagafaorugia iga ka ramwofa iana na Figona Apuna.

6 God ke kasia wato mai ko Jisas Kraes na fagatafi ia ka, rai wategia ana ka Figona Apuna iana.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

7 Hoi igia ka oto i maana o God, suria ingaia ke oqaoqa koro raorao mwa tangagia. Igia kaa ki karena mwora o God, ka nanasia rao maunga na tafinga fuu na wawategia.

8 Ka tamasinga gaa ke mwora wau. Au oqania nui wowoisi nga ka tamasinga gaa, ka inuni na fagauguria o God aira kai rarapasia kai tatanui ka agua koro. Arani mwarao gaa ke korokoro wau make gira tamanira ana ka arani inuni.

9 Siana kui tatamanira kui tamasi mara qeka afainira, makui tatamasia ka woraworanifa gena, mina faitogiri ana, mina faitewotewo ana rainia na taufanata na Jiu gena. Afaitogiri ana manga ngai gana ke marefa ni koro make ma ni gira faitamani ana.

10 Ainuni ne tataka rainira na inuni na tangamworani, ke araria nui mimia tamasi fagaetagai, rao ke tanua mwa makui fafagaruatania kui mimia tamasi rao nikao, rao ke tanua mwa maunga mako kafu nanaka wau.

11 Igia ka girara ka inuni manga ngai kena ke marefa ni taua ka fagausuringa mwora, ka aerafa ia ta ke fagaqao rainia ka aerafanata.

12 Au takotako rai kasia ana wau ko Atemasi kee Tikikas tangago. A mataina ne mataro wau na tana fitangitaurua, makui rarapasia kui arao mai tangau i Nikopolis, suria nau takosia woi nau wau ogaoga iga ka mataina iga na tangi aera kana.

13 Ui wau tatamaniraurua ko warua naru rao wau noga gena karu taura ka mwarao naru oqani taura ana, tangai uruia ana nikao na raofa ia taurua gena, o Senasi na mwane ne girara na lo mo Apolos.

14 Ui fafagausurira ka inuni na tangamworani ira kai tatanui ka tagaranifa koro, makai tatamanira ka inuni na oqani na mwarao, marefa ni araria nai ogaoga purua.

15 Tamasi koro ana tangagamu panira ka arani inuni fato i finua gaa. Tamasi koro ana tangara ka arani tamamami koro na girara na Arafa. Inau kau fagarafe woi na korofa iana Arafa ki afainigamu fato.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

Filimon

Filimon 1

1 Inau o Pol nau kokoa irarona peresin suria nau tagara tangaa ko Jisas Kraes.
Inau afainia ka goaka o Timoti. Igamirua kamuru sege wau tangago Filimon,
na goamirua koro na tagai tatagara faku tangaa o God.

2 Migamirua kamuru sege wau nikao tangaa ka siosi na fakufaku i ruma ia
mu ia, afainia ka Apia na goaka, mi afainia ko Akipas ne tatagara tangaa na
Arafa manga igamirua kaa ia.

3 Inau kau fagarafe woi o God Emaka mina Arafa ia ka o Jisas Kraes karu oqa
koro tangagamu makaru mafata rainia ka marapefa afainigamu.

4 O Filimon, arani mataina kau fafagarafe tangago inau kau tatangasia ko
God rainigo,

5 suria nau rongoa ka tangamworanifa ia mu tangaa na Arafa ia ka o Jisas,
mina faikomanifa ia mu tangara ka arani inuni na apuna tangaa o God.

6 Au fagarafe woi igo kui mamafatata tangara tana inuni suria na
tangamworanifa ia mu, mako gigirara menamenai nga ka mwarao ne
tatamanigamu rai o Kraes kamu tatanui.

7 A goaku koro, taufa ia mu tangai komani ana ka inuni na apuna tangaa o
God ira ke tanua ka takofa ia ta ke korokoro. Ngaia ngai ke igo no tanua
tangau kau wawagewage wau, no fafagagataniau kaa.

8 Suria igaurua fato karu tangamworani rainia ko Kraes, make araria mwa qai
girugo ngai ke,

9 maaki suria inau kau faikomani wau tangago, inau kau oqania qai nongigo
mwa ngai ke. Inau ko Pol na mwane rafa nau tatamasia fura na tamasinga
iana o Jisas Kraes, mina mataina kaa inau kau kokoa irarona na peresin suria
inau kau tangamworani rainia ko Jisas Kraes,

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

10 inau kau nongigo ki igo makui korokoro tangaa ko Onesimas. Suria ina mataina nau ogaoga irarona na peresin, kau fagagirara rainia ko Kraes, hoi ngaia ke manga i kareku ia ina mataina kaa.

11 Inago ia ke marefa ni gira tamanigo ana, mina mataina kaa ke gira tamanigaurua ana fato.

12 Fenaka nau komania wau, makau kasia aporo wau tangago kaa.

13 Mwora wau inau nikao makau oqania ni oga afainiau ki tawoa ka nanamu rai tamaniau ana iga ka mataina nau kokoa irarona peresin kaa suria nau tatarofainia ka tarofa koro.

14 Mi inau ke marefa qai ruruia sio manga ne marefa nui marumusia. Mi inau kau oqanigo nui rao suria ka takofa ia mu mereamu rainia ka korofa ia mu, ke marefa qai girugo rainia.

15 Wari o Onesimas ne rao panigo suria ka kere mataina aqouqou mwa kaa, ki mwarao maki aporo mai ke mai ogaoga afainigo mwa,

16 maake marefa ni taotao rai mwane ni tagara ana purua mwa. Onesimus ke tefarira rao nikao ka mwane ni tagaranifa purua ira. Ngaia kaa ka tamaku mi inau kau oqania rafaera wau, migo wari ko oqania tefa wau, suria ngaia ka mwane ni tagara ana purua ia mu mina goamu koro nikao ne rao suria na Arafa.

17 Hoi, ke manga no tatakosiau manga woi inau ka goamu koro, makui kanakanasia ko Onesimas manga no kanakanasiau ia.

18 Mina taa mwa manga ne qani tanui ne marefa ni koro tangago, mina mwarao ne kaonimu panigo, ko nanakai tangau kau mai orisi ka mwarao gena.

19 Inau o Pol, kau segea ka tamasinga kaa, rainia ka rimaku mereaku. NGA INAU O POL KAU ORISI APORO WAU TANGAGO. Migo ki siana ko qoqono rainia ka kaoni iamu paniau suria nau qani tamanigo rai tawoa ana ka tafinga faoru.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

20 A goaku koro, naru arao suria o Kraes na Arafa ia ka, au oqanigo no kanakanasia ko Onesimas ke tanua ka takofa ia ku ki korokoro.

21 Inau kau segea ka tamasinga ke rao wau tangago suria nau tako nganganiaga no tanua ka agua nau nongigo rainia, makau girara nikao no gira tanui ana ka mwarao koro tefaria ka tamasinga ia ku gaa.

22 Tana mwarao nikao. Inau kau oqanigo nui fagananaua ka agua tangau qai kokoa iga, suria nau tangamworani o God ke rongoa ka fagarafenga ia miu, ke tanua kau taugamu aporo nikao.

23 O Epafras ke ogaoga irarona peresin afainiau kaa suria ngaia ke tagara tangaa ko Jisas Kraes, mi ngaia ke woisia ka tamasinga koro tangago.

24 O Mak mo Aristakas mo Demas mo Luk, ngaira nikao maka tanua ka tagaranifa faku afainiau, maka woisia ka tamasinga koro tangago nikao.

25 Inau kau fagarafe woi na Arafa ia ka o Jisas Kraes ki korokoro tangagamu fato.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

Hibru

Hibru 1

1 E qorafu aera wau inago iga na arani tarani mina arani mataina a maurukari iana na Arafa ke tamasia ka woita iana tangara ki iuraka ira.

2 Iga na mataina ia ka gaa o God ke qani kasia mai ki Karena ni toraia mai ka woita iana tangagia. O God ke fagaworaia ka afaafana kana mina ano kaa rainia ki Karena. Mo God ke usuia rai nafuni ana mwa ka arani mwarao gena i tana mataina mai.

3 I Karena o God ia ke manga mwa ngaia ia, make nafunia ka arani rarafana ne totogatoga wau iga ko God. Iga na woita iana mereana ke taua faku na afaafana kana mina ano kaa. Imurina Karena ia ne manufi na aerafa ia ka panigia, ngaia ke oga iotona na Arafa i Heven ne totogatoga wau.

4 God ke naka ki ngaia ke akau nga tefarira ka enjel, mina atana na watea kena ke rafa wau nikao tefarira ka atata ngaira.

5 God ke marefa noga ni woi tangara ki tana enjel, “Igo nga ki kareku, suria ngaeka inau kau taotao rai emamu.” Marefa wau ko God ni woisia ka woita rainira manga ngai kena, “Inau kau taotao rai emana, mi ngaia ki kareku.”

6 A mataina o God ne kasia mai i Karena ne wora inago irarona na ano kaa, ngaia ke woi tangara ka arani enjel iana ka wogasia ki ngaia.

7 Hoi o God ne tamasi, suria ka enjel, make woi, “Inau kau oriorisia ka enjel iaku iga ka roga mina kare iaku iga ka watawatana na giu.”

8 Hoi make woi mwa ko God rainia ki Karena, “Nga igo kaa ko God no pagai arafa manga na Arafa ni finua tarai mwa. Mina arafanga no onosurira rainia gena ke oto wau nga.

9 Inau o God iamu, nau qani ono sikifigo, suria no oqania ka mworanifa mako ngaroitainia ka aerafa. Au usuigo makau tanugo ko wagewage raorao mwa tefarira ki tana tamamu gena.”

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

10 A Segesegefa Apuna ke woi nikao, “Arafa ina faganegana mai nga igo ko fagawora iana ano kaa mako tagarafia na afaafana kana rainia ka rimamu.

11 Ngai gi gena ka pagai mamarefa maka taratara rao manga na gafu igi, mi igo ko taotao tarai.

12 Igo ko pagai rumirumira manga na soti ia mako oriorisira manga na gafu igi. Hoi minga mwa igo ko fafaiaworagi raorao mwa, mako taotao tarai.”

13 God ke marefa noga ni woi tangaa ki tana enjel, “Ui mai oga iga iotoku kaa raorao makau tanura ka maerongamu ka taotao rai mwarao ni puu ana iamu.”

14 Nga na enjel gena ka mwarao o God ne kasira mai mwa rai tamanira ana ka inuni ne fafagatafira o God.

Hibru 2

1 Igia kai nakagia nga kai rongoa ka taa na qani rongora na woisi tangagia igi, maki mwarao maki siana kai arao taragani.

2 Hoi ka tamasinga na tamasi na enjel ke mwora, mina arani inuni ne ma nai tautau woita rai maka ngaroitai, ko God ke pagai fafagaetangira manga ne ararira.

3 Ua make manga igia ka ngangaroitainia ka romana tara rai tafi ana iga, ke manga ifai ka gira gawa ana pania ka fagaetangifa? Nga na Arafa mereana ke woisia nga inago rainia, hoi igia na inuni na rongora na tamasinga gena ka woisia woi ne mwora tangagia.

4 O God mereana ke fagaqao rainia woi na tamasinga iana ke mwora rainigi ka fagaqaonga, agua ni takouganifa, mina mwarao ne qao riariaga. Ngaia nikao ke mafata rainia ka mafatanifa pania na Figona Apuna tangaa ka inuni mwa ne usuira.

5 Igia ka girara woi o God ke marefa ni naka ka mataina maunga rao tangaa na ano kaa irurugufanana na ramwofa iata na enjel, rainia ka agua mi tatamasia kaa.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

6 Tana agua irarona na Segesegefa Apuna ki tana mwane ke woi tangaa ko God, “Ataa ki igami na inuni ko tako rafaera wau rainigami kaa? Nga ne fea ko takosigami na inuni purua mwa kaa?

7 O tagarafigami kami wato wau tefarira ka enjel ina kere mataina mwa. Hoi mako kafu nakagami akau mako mafata rainia ka rarafanamu kena.

8 Mako nakai ka arani mwarao irugufanani na ramwofa iamami!” God ke nakai ka arani mwarao irugufanani na ramwofa ia ka make marefa ni nakai fura rao ki tana mwarao panigi ka ramwofa ia ka. Hoi make mamaunga nai onoono girara woi na arani mwarao ki rugufanani na ramwofa ia ka.

9 A mwarao mwa na rea ko Jisas ki iga na kere mataina mwa kaa ka wato tefarira ka enjel. Hoi ki nga mwa na korofa iana o God, ko Jisas ke mae tangara na arani inuni. Ua God ke naka akau make mafata rainia ka rarafanana ina mataina kaa suria o Jisas ke ape mamasiaga make qani mae.

10 Hoi ka arani mwarao gaa ke nafuni ko God, mina arani mwarao ke tagarafi iga ka ramwofa iana. Ua ko God ke tanua ka mwarao ne oto na mataina ne tanua o Jisas ke oto wau ne ape mamasiaga, suria o Jisas ke toraira ka arani inuni i karena o God tangai tafinga mina nafuni ana afainia ko Jisas ka rarafana iana.

11 O Jisas mina arani inuni ne fagaapunarira ka tao rai auna oqa ne etagai mwa. Ngaia ngai ke ne marefa ni mamaaki rai woisira ana woi na goana ka mwane mina fefene.

12 Ngaia ke woi nikao tangaa o God, “Au tatamasigo tangara ka goaku, makau kiukiu fagaakausigo na mataina na fakufaku mai rai wogasigo ana.”

13 Ngaia ke woi nikao, “Inau kau fafagauguria o God.” Hoi make woi, “Inau ke kaa afainira ki karena o God ne mafata rainira tangau.”

14 Igia kaa ka inuni na nafuni ape mina gapu. Nga ngai ke o Jisas kaa ne tao rai inuni manga igia kaa. Ngaia ke mae rai fagaerisia ana ka Ataro ne nafunia na ramwofa ni maefa.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

15 Hoi make mae rai fagatafigia ana ki igia na arani inuni na oga mwa iga na maagutai maefa ana inago.

16 O Jisas ke marefa wau ni rao mai rai tamanira ana ka enjel, make rao mai tangai tamanira ana mwa ka woraworanifa iana o Ebraham.

17 Ngaia ke mai manga igia nga iga ka arani agua, rai mai tagara tangaa ana ko God manga na qauta na mwane ni raperapega. Ngaia ke faitakoi make fagafatongia ka aerafa iata na inuni.

18 Hoi suria o Jisas ke qani ape mamasiaga make qanu iga na faiofongifa, ki ngaia make gira tamania ana ko otai ne qauqanu iga na faiofongifa.

Hibru 3

1 A goaku igamu, o God ke qani usuigamu tangai inuni apuna iana. Ua ngaia ngai ke nai takosia ko Jisas, na mwane na woisia na aposol ia ka mina qauta na mwane ni raperapega tangagia!

2 O God ke usuia tangaa ka tagaranifa kena, ingaia ke rao suri wau nga ka tamasinga iana o God, manga nikao o Mosis ne rao suria wau na woita iana o God, ne onoono isurira na kare iana o God.

3 Hoi nga o Jisas mwa ke araria na takotako fagaakaufia tefaria ko Mosis, manga ne araria na takotako fagaakaufia na mwane ne gira ake ruma ana, tefaria ka ruma ne akea kena.

4 Arani ruma ka gira akea ana ka inuni, hoi minga ia togo o God ke tagarafia na arani mwarao gaa.

5 O Mosis ka mwane ne tagara koro wau tangaa na Arafa make woisi tangara ka kare iana o God ka woita ne pagai wowoisi i tana mataina mai.

6 Hoi nga o Kraes i Karena o God ke onoono isurira menamenai na kare iana o God. Minga igia kaa ka inuni ge, manga igia ka fafagasusu oqaka mina takofa ia ka ka fafagagatagata nga.

7 E manga na Figona Apuna ne woi, “Rao kamu rongoa ka ringina o God ngaeka,

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

8 siana rai qekaqekaga ana! Siana rai tora getegamu ana mangara na inuni na ofongia noga ko God ina finua tatara ira.

9 Ina tangafuru i farisi ne efai (40) ka iuramiu ka ofongia ko God make tanui ka mwarao tangara ka regi.

10 Nga ngai ke o God ke osi ka apena make woi, 'Igamu kena ka inuni na takofa iamiu ne rao getea paniau maka mu ngaroi rai tanui ana ka taa nau woisi tangagamu namu tatanui.'

11 Hoi o God ke mangariaga make fagatapusi tangara, 'Igamu ke marefa mu qauqanu iga ka agua ni mamarofa iaku.' "

12 A goaku igamu, mu fifinarugamu! Siana rai nafuni ana ka takofa aera ana kee na tako fairuagai ana ki tanugamu kamu ririri pania ko God ne tafitafi.

13 Mui fafagagatanigamu faitangai iga ka tangiani gena, maka mu tanua ke qau ke arao mwa mataina ne tangitangi maunga kaa. Rao ke marefa, aerafa ke fafagaqekaqekagamu kamu qekaqekaga.

14 Igia ka gira faku ana mwa afainia ko Kraes manga igia na fafatata nganganiaga tatarau iga na tangamworanifa ia ka inago ia.

15 Iga na Segesegefa Apuna ke woi, "Manga namu rongoa ka ringina o God ngaeka, siana rai qekaqekaga ana mangara iuramiu na toratora getera ira."

16 Ngaira otai ka inuni na rongoa na ringina o God maka toratora getera gena? Ngaira gena ka inuni ne toraira fura o Mosis pania Ijip.

17 Ngaira na inuni na tanua o God ke mangariaga tangara i suria na tangafuru i farisi ne efai ira (40) ngai gena. Ngaira gena ka inuni na tanui na aerafa maka mae ina finua tatara ia ngai gena.

18 Mi ngaia o God ke woi tangara woi marefa nai qauqanu iga ka agua ni mamarofa iana. Ngaia kena ke tamasi surira ka ani na inuni ma nai tautau woita iana na Arafa.

19 Igia ka rea woi na inuni gena ke marefa nai qanu iga ka agua ni mamarofa iana suria ne marefa nai nafunia ka fagauguringa.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

Hibru 4

1 Ina mataina kaa, suria o God ke qani suru rainia ka mamarofa afainia ana, hoi igia ke araria nai onoono menamenai, fagaraia maka tana fitangika ke marefa nai qanu iga ka agua ni mamarofa kana.

2 Igia ka qani rongoa ka tamasinga, manga ngaira na rongora gana. Hoi make ma nai tangamworani rainia ka mwarao na rongora, mina tamasinga gena ke marefa ka taa ni koro ni tanua tangara.

3 Igia mwa na inuni na nafunia na fagauguringa ka pagai qauqanu iga na agua ni mamarofa kana. E manga na Segesegefa Apuna ne woi, “O God ke mangariaga make fagatapusi tangara ka inuni gena, Igamu kena ke marefa mu pagai qauqanu iga ka agua ni mamarofa iaku.” O God ke qani woisia ka agua kaa, fenaka na arani mwarao na qani tagarafi nanau iga na mataina ne fagaworai igi.

4 E mwora aera, iga tana agua ina Segesegefa Apuna ke woi, o God ke mamaro iga ka piuta na tangiana panigi ka arani tagaranifa iana.

5 Igia ka qani tomania nikao, woi ngaia ke woi, “Igamu na inuni ke marefa mu qauqanu iga ka agua ni mamarofa iaku!”

6 Arani inuni na rongo fato noga na tarofa koro inago ira, ke marefa noga nai gira qanu ana iga ka agua ni mamarofa kena, suria ne marefa noga nai tau woita, maka mataina kaa ka agua ngaia ke taotao maunga tangara ka inuni getera rao tangai qanufa iga.

7 Mo God ke naka nikao ki tana mataina tangara ni mamaro ana afainia. Ngaia ki ngaeka kaa. Hoi ngaia ngai ke o Deved ne tamasia fura na agua kaa make woi, “Manga namu rongoa ka ringina o God ngaeka, siana kamu qekaqeka!”

8 I manga o Josua ki qani mafata rainia nga ka mamarofa tangara ka inuni, ka ko God ke ma ni oqania ni tatamasia ki tana tangiana ni mamarofa.

9 Hoi mo God ke qani tamasia tangagia ka tangina apuna woi na pagai mamaro iga, manga ne mamaunga ni arao mai kana.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

10 Nga na inuni na qanu ina agua ni mamarofa iana o God, ka pagai mamaro panigi ka tagaranifa iata manga o God nikao ne mamaro pania ka tagaranifa iana igi.

11 E araria nai rarapasia nga rai qanu ana iga ka agua ni mamarofa kana, maki siana ki tana fitangika ni tofetofe maki mamarefa iga, manga iuraka ira.

12 Awoita iana o God ne woisi igi ke tafitafi make raramwofaga! Make maasi wau tefaria ka naefe ne maasi ruarua. Awoita gaa ke gira rete qanu ana nga irarona ratofani mina surika. Make gira qanu ana ina figona ia ka mina maurifaka make kafu onoono girara ka taufa mina takotakofa i mangataka.

13 Marefa wau ka taa ni punufi pania ko God! Ngaia ke ono girara fato ka arani mwarao. Hoi nga mwa igia kai tatamasigia mereaka tangaa.

14 Igia ka nafunia ka romana qauta na mwane ni raperapega, ne qani qanu i Heven, i ngaia ko Jisas i Karena o God. Nga ngai ke igia kai nganganiaga rainia ka tangamworanifa na woisia na nafunia ia.

15 Hoi ko Jisas kaa ke qani girara fato ka arani tako mwarumwarusiganifa ia ka, suria ngaia nikao make qanu iga ka arani faiofongifa manga igia nikao. Ua make marefa ni tanua ka aerafa.

16 Hoi ka mataina mwa na nafuni na faioqanifa, ki igia kai takotako nganganiaga kai arao mai tangaa ki ngaia na Arafa ni faitakoifa ne ogaoga ina arafanga iana. Nga ngai kana make korokoro tangagia make tatamanigia.

Hibru 5

1 Arani qauta na mwane ni raperapega ka usuira qaiawogata na inuni rai faitamani ana tangai mafata rai ana ka mafatanifa maka suusuungi ka suu wogasifa na nanafui tangaa o God rai ka aerafa iata na inuni.

2 A qauta na mwane ni raperapega ke faitakoi tangara ka inuni rai ka qekafa mina aerafa iata, suria ngaia mereana make nafuni ka aerafa iana.

3 Ngaia ngai ke ne mamafata rai ka mafatanifa rai sungi ana tangaa ka aerafa iana mina aerafa iata tana inuni.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

4 Hoi make marefa ko otai ni gira usuia ana mereana rai qauta na mwane ni raperapega. Nga mwa o God ke ono sikifira ka qauta na mwane ni raperapega, manga o God ne qani ono sikifia o Eron ia.

5 Ngaia ngai ke ki ngatakena o Kraes. Ngaia ke ma ni usuia mereana ki tao rai qauta na mwane ni raperapega kai takotako fagaakaufia. Ngaia o God ke woi tangaa, “Ngaia igo ki kareku mereaku, suria ngaeka ki inau ke emamu.”

6 I tana agua nikao ko God ke woi, “Ngaia igo ka mwane ni raperapega tarai manga o Melkisedek.”

7 O God ke nafunia ka ramwofa rai ura pusia ana ko Jisas pania ka maefa. Ua ka mataina o Jisas ne oga ina ano kaa, ngaia ke nongia ko God iga ka ainangita mina tawona maana ne afe rai fagatafia ana. Ngaia o Jisas ke marumu rai tau woita ana iana o God, mo God ke rongora nga ka fagarafenga iana.

8 O Jisas kena ki karena mereana o God, mi ngaia ke ape mamasiaga nga rai fagausuria ana ki tautau woita iana ko God.

9 Nga na mamasiaga ana iana ke fagafatongia na tagaranifa iana o Jisas, make gira fagatafigia ana tarai na inuni na tau woita iana.

10 Ngaia ngai ke suria o God ke ono sikifia ke tao rai qauta na mwane ni raperapega manga o Melkisedek.

11 Igami ke rako wau ka mwarao mi gira tamasia ana suria na mwarao kaa. Hoi make qaraera nai fakania, mi igamu kena ke marefa mu tako matafa rainia.

12 Hoi maki na mataina kaa ke araria noga namu gira fagausuri ana, migamu ke araria ki tana inuni kai fafagausurigamu nikao rainia ka kere fagausuringa ne mwataku iga na Segesegefa Apuna iana o God. Igamu kamu oqania mwa ka nongana na susu, marefa namu oqani ka ngaufa gatagata.

13 Ainuni na totono mwa na nongana na susu ke mangara mwa na kere kare ira na ma nai girara ka taa ne oto.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

14 Nga na ngaufa ne nganganiaga ki tangara mwa ka inuni rafa na qani girara ka mwarao ne aera mina mwarao koro.

Hibru 6

1 Ngaia ngai ke igia kai tako marai inuni rafa, kai tako qau rao panigi na kere fagausuringa ne mwataku rainia ko Kraes. E ma ni araria nai tatamasia nikao ka mwarao rainia nga ne fea ka gira riri panigi ana na taufa ne totoraigia iga na maefa, minga ne tanu fea ki igia woi nai nanafunia ka fagauguringa iga o God.

2 Make marefa ni araria nai fafagausuringai mwa nikao ka fagausuringa rainia na maanu apuna ana, kee na tagarai rima ana afuria ana ka inuni, kee na inuni ne afaraga aporo pania na maefa mina fagaetangifa i tana mataina mai.

3 Nakagia kai qau rao inagoka, manga o God ke fagamarumugainia.

4 Hoi ka taa ke worawora tangara na inuni na ririri taragani manga na qani rea na mawetana maka tawoa ka mafatanifa pania i Heven maka qani nafunia iga na Figona Apuna? E manga ifai ka inuni ne ririri taragani imurina ne qani tawoa na tarofa koro iana o God mina ramwofa tangaa na mataina maunga rao kana? E asa wau tangara rai toraira ana aporo mai. Atana tanua kena ke manga na rapusia aporo ia ki karena o God iga ka taotao woro maka tamasi aerisia i matonga ni inuni.

7 A mwou manga ne rarangisia ke koro wau tangara ka mwane na fasia iga na ngaufa ne wakawaka koro. E mwora wau o God ke onoono korosia ka mwou kena.

8 Hoi nga mwa na mwako ne wakawaka iga na mwani waro kakaru, ne marefa na apenagai ni ngaufa iga, ke marefa ni koro. Hoi ke ma ni qorafu wau mo God ke fafagaerisia ka mwako kena make fafanua rainia ka giu.

9 Ua goaku igamu, mi tamasi manga kaa mwa ngai ke. Hoi migami kaa kami girara woi igamu kena kamu tatanui mwa ka arani mwarao koro na tatanui na inuni na qani nafunia na tafinga.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

10 Hoi ko God kaa ke marefa ni gira faitamani tagapasi ana ngai ke, ngaia ke tatakosia raorao mwa ka faitamaninga iamiu tangara na inuni ina mataina ne fato wau noga ia, maka mu fafaitamani maunga kena. Igamu kena ko God ke nafunigamu, make marefa ni gira qono rainia ana ka oqa korofa iamiu namu fafagaqao tangara na kare iana ira.

11 Hoi ki igamu, kami oqania woi igamu kamu fafagaqao raorao mwa rainia ngatakena na tako nganganiaganifa iamiu ne gatagata make tao tarai.

12 Ua maki siana kamu maemaega. Maaka mui arao isurira mwa ka inuni na nafunia na fagauguringa maka marape isuria mwa ko God ne fagamworaia na tamasinga iana tangara gena.

13 Marefa ko otai ni rafa tefaria ko God. Hoi ke tanua ka tamasinga iana iga ka atana mereana na mataina ne woi tangaa o Ebraham,

14 “Nga inau kau onoono korosigo makau wawatego ka arani woraworanifa!”

15 Ua ka mataina o Ebraham ne qani nanasi isuria o God, ngaia ke watea ko God ka mwarao ne qani tamasia tangaa.

16 A mataina na inuni ne oqani fagaotoa ana na faimangari ana, ngaira ka tatanui ka tamasinga nai fagamworai ana ka mwarao na tatanui, nai woisi ana ka atana na inuni ne rafa tefarira ki ngaira.

17 Ua ko God nikao make fafagatapusi rai fagamworaira ana ka tamasinga iana tangara na inuni ne tamasi tangara.

18 O God kena ke marefa ni gira fagafagaparu ana! Hoi mina tamasinga mina fagatapusinga iana ke ma ni gira orisi ana. Igia ka gawasia rao mwa ko God rai aqa ana mwa iga. Ua ka tamasinga iana igi ke wategia ka nganganiaganifa rai tangamworani ana rai ka mwarao ne qani woisi tangagia igi.

19 Nga na woita mwora gena ke manga na funa ne taua nganganiaga na maurifaka igi. Suria nami tangamworani rai ka woita iana, mi gira qanu ana wau imurina na gafu ne kuku pusia na agua iana o God ne apuna tefa wau kena.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

20 Hoi ko Jisas ke qani qainago rao kana, ngaia nikao ka qauta na mwane ni raperapega ia ka tarai mwa, manga o Melkisedek.

Hibru 7

1 O Melkisedek kena ka mwane rafa ni finua i Salem mina mwane ni raperapega iana o God ia faafa. Iga na mataina o Ebraham ne nafuira na arafa ni finua ira make aporo, mo Melkisedek ke tarafua make fagaapunaria ko Ebraham.

2 Hoi ko Ebraham ke watea ka tangafuruta na arani mwarao ne nafuni tangaa. Ua ka woita 'Melkisedek' ka rarona woita kena ka 'Arafa ni finua ne Oto.' Hoi ki 'Salem' ka rarona woita kena ka 'Marapefa,' hoi ko Melkisedek kaa ka Arafa ni finua ne totoraia mai na marapefa.

3 Igami ke marefa mi woisia ni tonga emana, kee enana, kee iurana, kee na faganegana mina qotona. Ngaia ke manga i karena o God ia make taotao rai mwane ni raperapega tarai nga.

4 Hoi kamu rea ngatakena o Melkisedek ne rafa kana! A mwane rafa ia ka o Ebraham ke wawatea mwa ka tangafuruta na mwarao ne tawora panira na maerongana.

5 Iga na Lo iana o Moses ke fagausuri woi na woraworanifa iana o Ebraham maka gira mafata rainia ana ka tangafuruta na mwarao na nafuni. Ngaira ka mamafata rai ka mwarao gaa tangara ka goata mereata, na ani iga na woraworanifa iga o Livae, na mwane ni raperapega.

6 Nga mwa o Melkisedek ke marefa iga ka woraworanifa iana o Livae, mo Ebraham ke mafata rainia tangaa ka tangafuruta na mwarao ne nafunia. Hoi mo Melkisedek ke fagaapunaria ko Ebraham, na mwane ne qani suru tangaa o God.

7 Arani inuni ka girara woi ne araria na mwane rafa gena ke fafagaapunarira ka mwane irugufanata ira.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

8 A mwane ni raperapega gena ka tawoa ka tangafuruta na mwarao na nafuni
na inuni gena, maka maemae. Hoi mina Segesegefa Apuna ke fagausuri ke
woi o Melkisedek ke tawoa ka wotowoto iana make tafi mwa.

9 Ua nga na woraworanifa iana o Livae ka tawora na tangafuruta na
nafuninga iata na inuni. Hoi ke araria nai woi, na mataina Ebraham ne
mamafata rainia na tangafuruta na mwarao tangaa o Melkisedek, hoi mo
Livae make wawatea nikao ka tangafuruta na nafuninga iana.

10 E kaa ke manga ngai ke suria o Livae kena ke wora mai nikao iga ka
woraworanifa iana o Ebraham, ne mamafata rai na tangafuruta na mwarao
tangaa o Melkisedek.

11 I manga na Lo iana o Mosis ki woi na mwane ni raperapega ka
woraworanifa iana o Livae, mina mwane ni raperapega gena ke marefa nai
gira tanura ana ka inuni ka otooto wau nga. Hoi a mwane ni raperapega
manga o Melkisedek ia ke araria ni rao mai, marefa ka mwane ni raperapega
manga o Eron ia.

12 Ua ka mataina na tara rai ono sikifia ana na mwane ni raperapega ke orisi
mina Lo ke orisi nikao.

13 Nga na inuni mi tamasi suria kaa ka Arafa ia ka o Jisas ne rao mai pania ka
waro ni inuni ne marefa ni tagara manga na mwane ni raperapega ira iga ka
raperape.

14 Ainuni ka girara woi na Arafa ia ka o Jisas ke arao mai pania ka waro ni
inuni iga o Jiuda, mo Mosis ke marefa ni woisia woi tana fitangita na mwane
ni raperapega gena ni arao mai pania ka waro ni inuni kena.

15 Hoi igia ka girara ka arani mwarao gaa ke taragani mwa, ka mataina tana
inuni ne manga o Melkisedek na onoono sikifira tangai mwane ni raperapega
ana.

16 A mwane ngai kana ke marefa na usuia suria ka Lo ni woisia na waro ni
inuni iga, maaka usuia mwa suria ka maurifana ne marefa ni gira fato ana.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

17 A Segesegefa Apuna ke woisia, “Nga ngaigo ka mwane ni raperapega tarai nga, manga o Melkisedek ia.”

18 Hoi nga ngai ke na tana faifataninga igi na naka rao mwa suria ne marefa ni nafuni ramwofa make ma ni gira faitamani ana,

19 suria na Lo iana o Mosis ke marefa ni gira tanua ana ka inuni ki otooto wau nga. Hoi ki na mataina kaa, igia ka tawoa ka romana tako nganganiaganifa ne gurugia fagarangia o God.

20 Hoi mataina na mwane ni raperapega kena na ono sikifia, o God mereana ke surua tangaa ia, make woi, “Nga inau na Arafa kau wowoi tangago no taotao rai mwane ni raperapega ana tarai mwa. Hoi make marefa qai gira orisia ana ka mangataku!” Ua make marefa ni surua manga ngai kena tangara ki tana mwane ni raperapega na onoono sikifira.

22 E ka ko Jisas ke fagagatania tangagia ka romana fakunga ia ka afainia ko God.

23 E kena ke rako aera ki tana mwane ni raperapega, na qani mae noga panigi ka tagaranifa iata.

24 Nga mwa o Jisas ke marefa ni gira maefa, make taotao rai mwane ni raperapega nga tarai.

25 Ngaia ke gira fagatafira ana mwa tatarau ka inuni ne totoraira tangaa o God, suria ngaia ke tafitafi tarai, make uraura inagona o God rai tamasi ana pusira.

26 Nga na qauta na mwane ni raperapega nami oqania, ko Jisas. Ngaia ke apuna make marefa ki tana mwarao ni fagaerisia ne taragani wau nga, make marefa ni manga igia na inuni na aera. Jisas kena ka fagaakaufia tefarira ka arani mwarao ia faafa.

27 Hoi mi ngaia ke tefarira nikao ki tana qauta na mwane ni raperapega gana. Jisas ke marefa ni gira sungi ana ka mafatanifa iga ka arani tangiana tangai ka aerafa iana mereana mina aerafa iata na inuni. Ngaia ke mafata rainia ka

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

mafatanifa fagaetagai mwa tangagia fato na mataina ne mafata rainia mereana tangagia.

28 A Lo ke usuira ka qaunga na mwane ni raperapega na gira wota ana mwa. Imurina na Lo ne rao mai, o God ke surua tangara ki tana tara make ono sikifia ki Karena. Hoi ki ngaia kena ka qauta na mwane ni raperapega rafa tarai nga ne marefa ka taa ni aera rainia.

Hibru 8

1 Ua a mwarao nau wowoisa kaa kigia ka nafunia ka qauta na mwane ni raperapega ne kokoa irawona i otona na papa ne ogaoga iga o God ne Arafa i Heven.

2 Ngaia kaa make tatagara nikao mangara na mwane ni raperapega ira irarona na agua ne apuna wau irarona na rofu na tagarafia kana i Heven. Nga na rofu kaa ke ka rofu ne tagarafia na Arafa, marefa ka inuni.

3 Suria na arani qauta na mwane ni raperapega ka mamafata rai ka mafatanifa mina mwarao na nafuira tangai suungi ana, o Kraes make araria ne nafunia nikao ka mwarao rai mafata rai ana.

4 Rao ki ngaia ki na ano kaa ka ki siana ki tao rai mwane ni raperapega, suria na Lo ke usuusuira mwa ki tana mwane ni raperapega rai suungi ana ka mwarao na mafata rai.

5 Hoi ka rofu na tatagara iga kena ke tora nununa mwa ka rofu mwora i Heven. E kafu tatagarafia ka rofu ko Mosis, ngaia ka woi tangaa, “Ui gigirara nga kui tatagarafia manga na fagaararia tangago ina fungana i Saenae ia!”

6 Ua ko Kraes ka usuia rai mwane ni raperapega rai tagara ana iga ka tarana ne koro wau nga, make fagagatagatanigia rainia na komana tamasinga faku ana ia ka kaa.

7 Rao ka tamasinga faku afainia ko God inago ke koro kaa ke marefa nai takosia ki tana ani nikao.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

8 Hoi mina Arafa ke rogoia ka aerafa afainira ka inuni make woi, “Au wowoi tangagamu, tana mataina ke pagai arao mai, kau pagai tanua ka tamasinga faku faoru afainira ka inuni i Israel mi Jiuda.

9 Marefa ni manga na tamasinga faku nau tanua afainira ki iurata ira, ina mataina nau toraira fura pania i Ijip. Ngaira ka fagaerisia ka tamasinga faku iata afainiau, make marefa qai onoono isurira!

10 Hoi kau wowoi tangagamu na inuni Israel, nga na tamasinga faku faoru iaku ke kaa. ‘A mataina ne arao mai kana, ki inau na Arafa, kau segera ka woita iaku i mangatata mi maurifata. Nga inau ka God iata, mi ngaira ka kare iaku.’

11 Marefa ni araria ko otai na fitangita ni fafagausuria rao ki tana inuni rai girarau ana woi na Arafa iata ki inau, suria ngaira gena ka girarau noga, manga na inuni taa ki ngaira gena.

12 Manga na aera wau, mi inau kau korokoro mwa tangara, Makau qoqono rai wau nga ka aerafa iata.”

13 A mataina na Arafa ne tamasia na tamasinga faku faoru kena, ngaia ke woisia woi na qani ani ia ke fato wau noga. Hoi mi tana qani mwarao igi ke pagai mamarefa.

Hibru 9

1 Anagona na tamasi ana faku ia ke tamasi rainigi ka wogasifa mina rofu na tagarafia tangai wogasifa iga na ano kaa.

2 Tana apanana na rofu kena ka woisia woi na agua ne apuna, hoi ka uraurasina laet, a qea mina purete ne apuna ka nakai ngai gana.

3 Ina apanana wau na gafu rafa na kufa rainia kena ka agua ne apuna tefa wau nga.

4 Araperape na tagarafia rainia na gol tangai suungi ana na mangate ki rarona na agua ne apuna tefa wau kena. A bokisi ne apuna na supurua rainia na gol ke taotao kena, irarona kena, ka mwarao ne eoru ki gaa. A koki na

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

tagarafia rainia na gol na fagawonusia rainia na manna, airiwatona o Aron ne papasu ia mina fau afetafeta na segera iga na tangafuru i faifataninga igi.

5 I gairina na bokisi kena ka mwarao na tagarafi manga na nunuta na enjel ne tonga gaparata ira ka gagasi akau ka gaparata tangaa ka agua o God ne ogaoga iga kena. Ua ina mataina kaa, ke marefa nai araria nai tamasi suri ka arani mwarao gaa.

6 Hoi ngatakena na arani mwarao ngai ge, mina arani tangiani gaa ka mwane ni raperapega ka gira tagara ana mwa iga ka kaoqono na fafaganega rai qanu ana mwa iga na rofu ia.

7 Ua manga ne manga ngai ke, nga mwa na qauta na mwane ni raparapega ke qauqanu ina ruata na agua ne apuna ia ina rofu kena, maka qauqanu mwa fagaetagai ina farisi ne etagai. Iga na mataina ngai gena ke totora ka gaputa na mwarao rai mafata rai ana tangai ka aerafa iana mina aerafa iata na inuni na tanui na aerafa make marefa nai takosi rai tanui ana.

8 Arani mwarao gaa ka taa na Figona Apuna ne woisi woi ne marefa ko otai ni gira qanu ana ina agua ne apuna tefa wau ia, mataina iga na rofu na wogasi iga ia.

9 Hoi ka mwarao kaa ke fagaqao tangagia ngaeka. Ua ke fagaqao woi ngaira na inuni ke marefa nai gira taragani ana ka takofa iata rainigi ka taa na totora mai rai mafata rai ana.

10 A rao suri ka tamasinga iga na ngaufa na ngaura igi mina tonofa na totonomi, maka arao suri nikao ka tamasinga iga na maanufi ana na apeta, maaka marefa wau ni gira faitamasia ana, maka arao suri mangai ka agua inago igi ke taua ka mataina God ne naka mai na tara faoru.

11 Kraes ke rao mai manga na qauta na mwane ni raperapega tangai ka mwarao ne koro ne taotao fato noga gaa. Ngaia ke qanu nikao ina rofu ne koro tefaria na rofu ina ano kaa ia. Marefa wau ka inuni ina ano kaa ni tagarafia na rofu kena.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

12 Hoi mo Kraes ke qanu fagaetagai mwa tangagia fato irarona na agua ne apuna tefa wau kena, make fagataraganisigia panigi ka aerafa tarai mwa. Ngaia ke tanua ka agua kaa ke mafata rainia ka gapuna mereana, marefa ka gaputa na puruka mina kouti.

13 A mwane ni raperapega inago ira ka totora ka gaputa na kouti mina puruka mwane, maka totora ka rafugata na puruka fefene rai tafusira ana ka inuni. E kaa ka tanua ke araria na wowogasia ko God manga iga na Lo iana o Mosis.

14 Hoi o Kraes ke marefa ka aerafa ni tanua, make mafata rainia mereana tangaa ko God, iga na ramwofa iana na Figona Apuna ne tafitafi tarai. Ngaia ngai ke na gapuna ke nafunia ka ramwofa ne tefa wau ne gira tanui ana ka takofa ia ka ke tataragani. Hoi ki igia ka tatagara tangaa o God ne tafitafi, ke marefa ni araria nai tatanui ka mwarao ne totoraigia tangaa na maefa.

15 O Kraes ke mae rai fagatafira ana ka inuni na aera mina qani fakunga afainia ko God ia ka fagaerisia. Hoi ke toraira ka inuni ne usuira tangaa ka fakunga faoru afainia ka korofa ne qani woisi na nanafuni pania ko God ne marefa ni pagai fatofato!

16 I manga tana mwane ne etagai ke segea ka pepa rai otai ki tawora ka nafuninga iana na mataina ne maemae. A mwane ia ke maemae noga maka kafu tawora.

17 Marefa nai gira tawora ana ka nafuninga iana mataina ne tafitafi maunga.

18 Hoi ka gapu nikao make tanua ka qani fakunga afainia ko God ia ke gatagata.

19 Ua ko Mosis ke woi tangara ka arani inuni woi na taa na Lo ne woisi ka tatanui nga. Ngaia ke tawora ki tana qauni na panii igi make arigai iga ka furufurugani na sip ne memera make tanani wato iga ka gaputa na puruka mina kouti na aroa fainia na wai ia make tafusia rao rainia ka Puka iga ka Lo ia mina arani inuni ira.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

20 Ngaia ke woi tangara ka inuni gena, “Afainia na gapu kaa ko God ke tanua ka tamasinga faku afainigamu ke gatagata, namu tautau suri.”

21 Ua o Mosis ke tafusia nikao ka rofu kena mina arani mwarao tangai wogasifa gena rainia ka gapu.

22 Aa na Lo ke woi na arani mwarao gena ka tafusi rainigi ka gapu, mina aerafa ke marefa ni girara fato ana, nga mwa na gapu na mamafata rainia.

23 Arani mwarao gaa ka fafagaapunari iga ka tagaranifa kaa, maka fagaqaonga mwa rainigi ka mwarao i Heven. Ua nga na mwarao i Heven ka fafagaapunari rainia ka mwarao koro wau nga.

24 Nga ngai ke o Kraes ke marefa ni qanu iga ka rofu nai akea rainia na rimata na inuni. A rofu kena ka nununa na rofu mwora. Hoi make qanu mwa i Heven make ogaoga afainia ko God rai tamasi ana rainigia.

25 Kraes ke marefa ni mamafata rainia raorao mwa mereana ina arani mataina. Ngaia ke marefa ni mangara na qauta na mwane ni raperapega iana qauqanu ina agua ne apuna wau ia iga na farisi rai mafata rainia ana nga na gapuna na mwarao igi.

26 Rao ki manga ngaia ki mafata rainia mereana ina arani farisi, ngaia ki apeape mamasiaga ina arani mataina na fagaworaia mai na ano kaa ia. Hoi make mafata rainia mereana ki ngaia ina qotona na mataina kaa fagaetagai mwa tangagia fato, nga ngai ke ngaia ne manga na mafatanifa na nafuia tangai fagafatongi ana na aerafa.

27 Igia ka maemae fagaetagai mwa, maka kafu fafagagetagia.

28 Hoi ko Jisas ke mae fagaetagai mwa rai tawora ana panira ka aerafa iata na arani inuni. Ua ka mataina ne aporo mai, marefa ni mai tatagarafi ka aerafa iata. Ngaia ke arao mai mwa rai fagatafira ana ka ani na inuni na nanasia.

Hibru 10

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

1 A Lo iana o Mosis gaa ke marefa ka mwarao mwora, e tora nununa mwa ka mwarao koro ne pagai arao mai. Hoi ka Lo ne tora nununi gaa, make marefa ni gira fagafatongi ana ka aerafa iata na inuni rainia ka suu wogasi rainigi iga ka arani farisi tarai mwa.

2 Rao ke manga na inuni na wogasi gena kai qani fagafatongi ka aerafa iata, mina takofa iata ke taragani mwa, marefa nai oqani rao ana tangai mafata rai ana ka suu wogasifa iata.

3 Hoi a gaputa na puruka mina kouti gena ke marefa ni gira fagafatongi ana ka aerafa iata. Nga mwa ne fafagatakosira rainigi ka aerafa iata na inuni gena iga ka arani farisi.

5 A mataina o Kraes ne rao mai ina ano kaa, ngaia ke woi tangaa ko God, “Asuu wogasifa mina mafatanifa ke marefa nu oqania, mako qani wateau ka apeku.

6 Marefa nu wagewagesi ka suu wogasifa mina mafatanifa tangai na aerafa.”

7 Hoi mo Kraes ke woi, “Ua o God iaku, Au rao mai rai tanua ana ka faioqanifa iamu manga na Segesegefa Apuna ne woisi rainiau.”

8 A Lo ke fagausuri ke woi na mafatanifa mina suu wogasifa ka tanui suria na aerafa. Hoi make fea ko Kraes ke tamasi na agua gaa ke woi o God ke marefa ni oqanira gana?

9 Aa ne oqani fagamarefagara ana ka mafatanifa mina suu wogasifa rai orisira ana. Na mwarao ne fagaarari suria ke woi manga kaa tangaa o God kana ngai ke, “Au rao mai rai tanua ana ka faioqanifa iamu.”

10 Ua o God ke fagaapunarigia, suria o Kraes ke tau woita iana ko God make mafata rainia mereana fagaetagai mwa tangagia fato.

11 A mwane ni raperapega ka tatanui ka tagarafa iata iga ka arani tangiani, maka gira mafata rai ana ka suu wogasifa ne marefa ni gira fagafatongi ana ka aerafa.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

12 Hoi mo Kraes ke mafata rainia mereana ke mae, ke ngaia kaa ke fafagafatongi ka aerafa tarai nga. Hoi mi ngaia ke kokoa noga irawona iotona o God.

13 Ke ogaoga raorao make taua ka mataina o God ne tautauaerisira ka arani maerongana.

14 Rainia na mafatanifa mwa ne etagai kaa, ke fagataraganisira wau nga ka arani inuni na apuna iana o God, maka ogaoga otooto manga ngai ke tarai mwa.

15 Hoi mina Figona Apuna ke tamasia ka agua kaa nikao, make tamasia woi na Arafa ke woi,

16 “Tana mataina ne arao mai, inau kau naka ka tamasinga faku afainira. Au segera ka Lo iaku i mangatata mi takofa iata.

17 Ua makau qoqono rai ka aerafa iata make marefa qai pagai tatakosi ka aerafa na tanui.”

18 A mataina na Arafa ne qono rai na aerafa ia ka, igia ke marefa ni araria nikao nai mafata rai ka suu wogasifa rainigi.

19 A goaku igamu, a gapuna o Jisas ke wategia ka nganganiganifa rai qanu ana ina agua ne apuna tefa wau,

20 rainia na tara faoru na fafagaotogia tangaa ka tafinga! Ngaia ke tafangia ka tara tangagia mataina ne mafata rainia mereana na apena, ke tafangia ka gafu ne kuku pusia na agua ne apuna tefa.

21 Igia ka nafunia ka romana qauta na mwane ni raperapega rafa ne onoono isuria na ruma iana o God.

22 Hoi ki igia, kai rao mai fagarangia ko God afainia ka maurifaka ne taragani mina takofa ne nganganiaga ne rao mai pania na fagauguringa. Nakagia kai nakai ka maurifaka ki taragani, mina fiusurigia ana ki fato, mina apeka ka qani manufi rai ka wai ne qao koro.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

23 Igia kai ferefere nganganiaga rainia ka takofa gatagata na woi na nafunia, suria igia ka fafagauguria ko God ne tanua na tamasinga faku afainigia.

24 Igia ke araria nai fafagaramworigia fairifui rai komanigia ana mina tanui ana ka mwarao ni faitamaninga.

25 Ua tana inuni ka kasi wau ka takofa rai faku ana tangai wogasifa, make marefa nai girara tanu ana manga ngai kana. Igia ke araria nai fafagakoro mangatata ki tana inuni, suria mu girara ka tangiana ni aporofa iana na Arafa ke fagarangi mai noga.

26 Marefa ki tana suu wogasifa tangara na inuni ne takosi rai tanua ana ka aerafa imurina na girara noga na mworanifa.

27 Ngaira gena ka maerongana o God, na oga mwa tangai rao ana tangaa ka apena fagaetangifa rafa mina giu ne wawatawata kana.

28 Rao ka inuni ne erua kee na rako wau ka sufira ki tana inuni rainia ka Lo iana o Mosis na fagaerisia, ainuni kena ke araria nai nafuia funuia.

29 Hoi make aera wau nga rai tako purua ana rainia ki Karena o God, mina fagamaakia ana ka gapuna ne qani fagaapunarigia. E aera wau nga manga na tamasi aerisia ana na Figona Apuna, ne fagaqao rainia na faitakoifa ia.

30 Igia ka girara woi o God ke woi, “Nga inau kau orisia aporo makau ngatora aporo ka taa na tanui.” Make woi nikao, “Nga inau na Arafa, kau fafagagetara na kare iaku.”

31 Apena agua rafa wau ngai kena na Arafa ne tafitafi kaa ne rao mai tangai fagaetangira ana gaa.

32 Siana rai qono rai ana ka ogafanamiu inago igi, a mataina ngai ke ko Kraes ke mafata rainia ka mawetana tangagamu, ki manga namu fafafara, maaka mu uraura nganganiaga mwa.

33 Tana mataina ka tamasi aerisigamu maka fafagaqao maamiu i maata na inuni, mi tana mataina ka tanugamu kamu apeape mamasiaga afainira ki tana inuni.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

34 Igamu kamu apeape mamasiaga afainira ka inuni ina peresin. Fenaka na mwarao iamiu kai tawora panigamu maka mu wagewage mwa, suria mu girara woi mu nafuni mwarao ne koro tefa wau ne taotao tarai pania ko God.

35 Nga ngai ke mui nganganiaga nga iga ka mangatamiu maka mu pagai nanafunia ka worimiu rainia.

36 E araria namu fagagatagata mwa rai tanui ana ka mwarao ne qao koro i maana o God, make kafu wawategamu ka agua ne qani tamasia tangagamu.

37 Manga na Segesegefa Apuna ne woisia, “Arafa ke suguia mwa ni rao mai! Marefa ni ariro.

38 Ainuni na tangamworani mwora iga na ogafanata, ngaira ke oto wau i maaku. Hoi mina inuni na riri aporo ke marefa nai qao koro i maaku.”

39 Hoi igia kaa ke marefa ka inuni tangai riri aporo ana tangaa na maefa, maka ani na tangamworani make fagatafigia.

Hibru 11

1 Nga na fagauguringa ke tanugia ka tako gatagata rainia ka mwarao na takosia rao, make wategia ka takofa nganganiaga tangaa ka mwarao ne marefa nai rerea rao.

2 Nga na fagauguringa iata iuraka gaa ke qao koro i maana o God.

3 Inago wau noga ke marefa wau nga ka mwarao. Hoi ki suria na fagauguringa ia ka, igia maka girara woi o God ke fagaworai ka arani mwarao. Iga mwa na tamasinga iana make woworaga ka mwarao na gira regi ana gaa.

4 Suria Ebol ke nafunia ka fagauguringa, ngaia ke mafata rainia ka mafatanifa tangaa ko God tefaria ko Kein. God ke wagewagesia afainia ka mafatanifa iana, make woi o Ebol ke oto wau i maana. Fenaka o Ebol ke mae mina fagauguringa iana ke fagaqao tangagia woi ngaia ke oto.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

5 Hoi Enok ke nafunia ka fagauguringa make marefa ni mae. Ngaia ke oga koro tangaa ko God, mo God ke tawo maumaurina ke akau i Heven. Nga ngai kana na apena ke marefa nai rogoia.

6 Ua make rao ke marefa nai nafunia ka fagauguringa marefa ko otai ni gira oga koro ana tangaa ko God. Igia kai tangamworani woi o God ke mwora mi ngaia ke wawatera ka worita na arani inuni na garia ngaia.

7 Suria o Noa ke nafunia ka fagauguringa, o God ke qani tamasia tangaa ka agua ne mamaunga ni worawora. Ngaia ke tau woita make tagarafia ka qauta ne fagatafira ngaia, kani iana, karena fato mi kafungaona. Hoi ki iga na tarana kena, ainuni iga na ano ina mataina kena ka fagaetangira, mo Noa ke watea ka korofa ne araria na arani inuni nai oga koro rai fagauguria ana ko God.

8 Ebraham ke nafunia ka fagauguringa make tau woita iana ko God. Ngaia ke woi tangaa ni rao tangaa ka finua woi o God ne woisia tangaa woi ne nanafunia, make rao tangaa ka finua ne marefa wau ni rea rao noga.

9 Suria o Ebraham ke nafunia ka fagauguringa, ngaia ke oga iga ka mwako ina finua manga na mafuara ne qani woisia tangaa. Ngaia ke oga kana iga ka rofu, Aesak make tanua mo Jekob, maka kafu wateraurua ka woita rainia na mwako kena.

10 Ebraham ke tanua ka agua kaa, suria ngaia kena ke nanasia rao mwa ka finua ne taotao tarai, o God ne qani takosia make tagarafia.

11 Hoi ki na mataina ka Sera ne gagaimauaga wau rai nafunia ana ka kare, make nafunia ka fagauguringa woi o God ke gira tanua ana ka agua ne qani woisia, make kafu nafunia ka kere kare mwane.

12 Wani kena, Ebraham ke mwamwaerafaga fato noga, make apara ke akau mai ka waro ni inuni ne nafunia. E mwora ngaira ka rako aera wau manga na feegu ina wawaiaro kana maka mangara na guni na one i one gana.

13 Arani inuni gaa ka mae fato noga maka nafunia ka fagauguringa iata maungara, mangara ne marefa nai tawora ka taa ne woisi tangara. Ngaira gaa

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

ka wagewage mwa, na regi rao fagatau mwa ka mwarao gaa, maka woi ngaira ka mafuara mwa, ki ngaira ina ano kaa.

14 A mataina na inuni na tamasi manga ngai ke, nga ne fagaqao woi ngaira ka garia ka finua iata mereata.

15 I manga nai tatakosia ka finua na qani oga mai noga iga ira, ngaira ke mwataku mwa na gira aporo rao ana.

16 Hoi maka onoono rao mwa tangaa ka finua koro i Heven kana. Nga ngai ke o God ke marefa ni maaki na wowoisia woi na God iata. Ngaia make tagarafia ka finua tangara.

17 Ebraham ka qani woi tangaa woi Aesak, i karena mereana ke ratoa mwa ka woraworanifa kana. Hoi maka mataina o Ebraham na ofongia, ngaia ke nafunia ka fagauguringa make marumu mwa rai nafuia ana ki karena rai mafatanifa ko Aesak,

19 suria ngaia ke girara woi o God ke gira ragaira akau ana ka inuni tangaa ka tafinga. E manga na Aesak ne toraia aporo pania na maefa.

20 Aesak ke nafunia ka fagauguringa, make tamasia ka mafatanifa koro tangaa ko Jekob mo Iso.

21 Hoi imuri mai, a mataina Jekob ne suguia mwa ni mae, make matarengia ka airiwatona make wogasi. Suria nikao na fagauguringa iana, ngaia ke fagaapunariraurua ki karena o Josep.

22 Hoi ki na mataina o Josep ne kafu maemae, make qani nafunia ka fagauguringa woi o God ke totoraira ka inuni Israel fura pania ki Ijip, make woi tangara woi nai totora ka surina apena afainira.

23 Suria enana me emana o Mosis karu nafunia ka fagauguringa, ngairaurua karu punufia ki ngaia raorao make taua ka fagaifana ne oru. Ngairaurua gena karu rea ka kare kena ne qao koro aera, make marefa naru maagutainia rai tofea ana ka tamasinga ne naka na arafa ni finua ngai kena.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

24 Hoi imurina o Mosis ne rafa akau, mina fagauguringa iana ke tanua ke ngaroi rai onia ana woi sinamapu o Fero.

25 Ngaia ke marefa ni oqania ni ogaoga koro iga ka taufa iata na inuni aera, suria o God ke suguia mwa ni fagatamasira. Ngaia ke oqania mwa rai fagaqao maana ana afainira ka kare iana God.

26 Mosis ke girara woi na arani mwarao koro i Ijip gena ke marefa ni koro manga na mwarao ne pagai tawoa rainia na ape mamasiaga ana tangaa na Mesaea kena, make ono rao inago tangaa ka worina.

27 Suria na fagauguringa iana, Mosis ngaia ke rao pania ki Ijip make marefa ni maagutainia ka mangariaga iana na arafa ni finua. Mosis ke fagagatagata suria ne rea ko God ne marefa nai gira rea ana kena.

28 Nga na fagauguringa iana make fagananaua ka farunga na woisia na Tefa Afarau. Ngaira na inuni i Israel ka tafusi rai ka maana ruma iata igi rainia ka gaputa na sip, ki mwarao maka enjel iga na maefa ki siana ki nanafuira ka kare mwane inago iata gena.

29 Suria na fagauguringa iata, ainuni ka taworagofa iga ka Asi Mera manga na mwako mamata. Hoi na mataina na inuni Ijip na oqania rai taworagofa surira ana, ngaira ka tono ka mae.

30 Akare iana o God ka nafunia ka fagauguringa na mataina na taworagofa rifuia na Finua rafa i Jeriko suria ka tangiana ne epiu, mina qono na para rifuia rainia ke afogefoge wato.

31 Ua ka Rehap ka fefene ne aera na parongana ia, make nafunia ka fagauguringa make oniraurua qanu ka mwane ne erua naru gagafia rai rea ana i Jeriko. Hoi ki ngaia ke marefa nai nafuia funuia afainira ka inuni na tofea o God gena.

32 Hoi ataa kau tatamasia nikao? Marefa qai nafunia ka mataina rai tamasia ana ko Gidion, Barak, Samson, Jafta, Deved, Samuel mi tana maurukari rao gena.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

33 Nga na fagauguringa iata, ngaira ka fainafunafu ka tefarira ki tana arafanga igi, maka tanui ka mwarao ne oto, maka tawoa ka mwarao o God ne tamasi tangara. Ngaira ka fatatapusi ka farata na mwarao wasi,

34 maka nafui ka apena giu ne ngarungaru, maka gawa panigi ka naefe ne maasi ruarua iata na maerongata. Manga ngaira gena ke marefa nai ramwo, maka watera ka nganganiaganifa mina ramwofa rai gogofira ana ka mafuara ni faiarifatana.

35 Tana fefene na nafunia na fagauguringa, maka tafi aporo tangara ka goata na qani mae fato noga ira. Ngaira na ani na tangamworani inago ira ka ramwosira rafa wau marefa nai oqani gawafa pania ka fafaranifa suria ngaira ka oqani afaraga akau ana pania ka maefa tangaa tafinga mwora.

36 Tana inuni gaa ka fafagamamana rainira maka rararamwosira, mi tana ani ka rakurakura rai seni ka kasira ina peresin.

37 Hoi mi tana inuni ka ariarifara rai guana fau ka maemae, maka farafaraworoworo rainira, kee na nanafuira funuira rainira ka naefe ne maasi ruarua. Tana inuni gaa ka nafuni mwa ka gawoni na sip mina kouti rai gafu ana rai. Ngaira ke marefa ni tonga mwarao iata, maka mamamaramwanegasira maka tatanui ka atani wau mwa na mwarao tangara.

38 Ainuni koro gaa ke ma ni araria nai oga afainira ka inuni ina ano kaa, maka tanura ka atani araorao mwa suri finua tatara mina fungani, maka tanura rai oga ana iga ka waqa mina kirukiru irarona na mwako gana.

39 Ngaira fato gaa ko God ke wagewagesira suria na fagauguringa iata! Hoi maka mae, make marefa nai tawora ka mwarao na qani woisi tangara igi.

40 Ngai ke ko God ke qani takosia ka mwarao ne koro ne naka tangagia. Make oqani rai fakugia ana afainira, ki mwarao maka ogafanaka igia fato ki taotao fagainani wau nga.

Hibru 12

1 Ua suria na mataina kaa, ka apena rurufa rafa na inuni ka rifuigia rai qoqoretainigia ana, hoi ki igia kai kasikasi rao ka arani mwarao ne

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

fafagamakukugia wato, ne mangai na aerafa ne gira rakurakugia ana. Ua makai fagagatagata nga rai taria ana ka tarifa ne naka o God tangagia.

2 Igia kai onoono tangaa mwa ko Jisas, ngaia kena ke fafaganega ka tangamworanifa ia ka raorao make pagai fafagaofua. Ngaia ke nganganiaga mwa ke qanufia ka maakifa rai rapusia ana iga ka taotao woro, suria ne girara woi tana mataina mai ke wawagewage. Nga ngaia ke ogaoga irawona i otona na papa ne ogaoga iga o God!

3 Ua, nga ngai ke mui nakanaka ka takofa iamiu iga ko Jisas ne marape mwa rainia na rotafa iata na inuni na aera, ki mwarao maki siana kamu anumwanumwa kamu kasikasi wau mwa.

4 Mu fafainafunafu kamu tetefaria ka aerafa, manga namu fafainafunafu maake marefa wau noga namu mae.

5 Hoi maka mu qono rainia ka woita ne woisi tangara i karena o God, “A mataina o God ne fafagaqaogamu siana rai tako mamafasia ana, mi siana ke watowato na takofa iamiu mataina ne fafagaotogamu.

6 Arafa ke fafagaotora mwa ka inuni ne oqa koro tangara, make susuraira ka ani ne woisira rai karena.”

7 Mui nafunia ka marumufa mwa na mataina na fafagaotogamu! Ngatakena na Arafa ne tanura i karena ngai ke. Arani inuni na apara kare maka gira fagaotora ana ki kareta.

8 Nga ngai ke o God make fafagaotora ki karena fato, hoi make rao ke marefa ni fafagaotogamu igamu kena marefa ki karena ngaia.

9 Emaka ina ano kaa maka fafagaotogia, maka takotako fagaakaufira. E koro aera ki igia kai ogaoga irugufanana Emaka i Heven ki mwarao kigia ka ogaoga iga ka tafinga afainia.

10 Emaka ina ano kaa ka fafagaotogia iga ka mataina qouqou mwa, maka fagaotogia suria mwa ka takotakofa iata ira. Hoi mo God ke fafagaotogia tangai ka korofa ia ka mereaka, suria ngaia ke oqanigia nai apuna manga i ngaia.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

11 Iga na mataina o God ne fafagaotogia, igia ka gira ape mamasiaga ana iga ka agua kaa, marefa nai gira wawagewage ana. Maki murina mai igia na ani o God ne fagaotogia ka pagai nanafunia ka marapefa rainia igia ka oga otooto.

12 Ua, mui rogurogu ka rimamiu ne mamaeaga, maka mui faganganganiagara ka qorona uwamiu ki siana rai gisigisi ana,

13 maka mui fafagaotoa ka tara namu taworagofa iga kena. Hoi maka apeape koro ka inuni na risurisuga, marefa nai aerataga wau nga.

14 Mui ofongia kamu oga marape afainira ka arani inuni! Mui oga iga ka ogafa ne qao koro. Rao ke marefa, e asa mwa namu girara rea ana ka Arafa.

15 Mui reregamu, siana ki tana fitangagimiu ni mamarefa pania na korofa iana o God. Siana kamu naka na apenagai mafai ia ki akau mai afainigamu, ki fafagaerisira nikao ka meosigai inuni gena.

16 Mui reregamu, rea wau ka fitangimiu ke tanui ka agua atani wau mwa, make manga o Iso ne marefa ni tako fagaakausia o God. Iso ka kare inago ne pagai nanafuni ka arani nafuniga iana emana. Hoi make fagaorisingai ka mafatanifa iana emana tangaa mwa na ngaufa ne etagai ia.

17 Mu girara, tana mataina make oqania aporo, make nongi angiangiga tangaa ke emana ia ni fagakoroa, maake marefa.

18 Igamu ke marefa noga mu rao iga ka fungana i Saenae kamu rea maka mu fatatagia. Marefa ka watawata na giu, kee na roto masusuri, kee na tangi aera,

19 kee na afuri na ufia. Ainuni Israel ka rongoa ka ringiringi ne tamasi tangara. Hoi maka nongia woi ni manapu

20 suria ne marefa nai oqani rongo ana ka woita iana. E woi manga kaa, “Otai mwa na inuni kee na puruka ne arao ina fungana kana, maka mui arifarifa nga funuia rai fau.”

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

21 Agua kena ke qao mamaagutaga make woi ko Mosis ngaia ke maagu ke gisigisi.

22 Igamu kamu rao mai tangaa noga ka fungana i Saeon, i Jerusalem ia faafa. Nga ngaia na finua rafa iana o God ne tafitafi, agua na qera mina qera ni enjel na arao mai fakufaku rai wagewage ana iga.

23 Nga ngai ke namu rorogoira ka arani karena koro o God, na atata ne qani segera i Heven, maka mu rorogoia ko God mereana, ne fafagagetara ka arani inuni. Ngai kana nikao ka nunuta na inuni koro, God ne fagaotora fato noga.

24 Mo Jisas nikao ke e kana! Nga ngaia ko wani ne tanua na fakunga faoru afainia ko God ia, mina gapuna ne tafusigia rainia ia, ke woisi ka romani na mwarao tangagia tefaria rao ka gapuna Ebol.

25 Nga ngai ke mui tautau woita iana ko God ne tamasi tangagamu. Ngaira na inuni Israel ke marefa nai gira rao pania ana ka fagaetangifa iana o God na mataina na ngaroi rai rongoa ana ko God ne tamasi tangara ina fungana i Saenae. Igamu nikao make asa namu rao pania ka fagaetangifa, manga namu ngangaroi rai rongoa ana ko God ne tatawatawa mai tangagamu pania i Heven.

26 A mataina o God ne tamasi i Saenae, a ringina ke ngiua ka ano kaa, mina mataina kaa ke woisia woi ne pagai ngiungiua nikao ka ano kaa mina afaafana kana nikao.

27 A tawatawanifa ke woi manga ka ‘nikao’, woi na arani mwarao ne fagaworai gana ka pagai mwangiungiu ke tataka rai faitigi, hoi nga mwa na mwarao marefa ni gira mwanguingiu ana ke pagai taotao tarai tarai mwa.

28 Hoi ki igia ke araria nai tangasia ko God suria na wategia ka arafanga ne marefa ni gira mwangiungiu ana. Migia kai wowogasia afainia ka maagufa rai wawagewagesia ana, suria na God ia ka nami tako fagafigaia kena ke manga na giu ne ratarata ia.

Hibru 13

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

1 Mui kokomanigamu fairifui raorao mwa manga na kare iana na Arafa na arao isuria.

2 Mui kanakanasira ka mafuara na arao mai i ruma iamiu, rainia tana inuni inago ira ka kanakanasira ka qanu mwa ka enjel i ruma iata make marefa nai girara.

3 Mui tatakosira aerisira nga ka inuni na kasira irarona na peresin. Siana rai qono rainira ana ka inuni na ono aerisira, maka mui takosia manga igamu ia nikao maki afainira.

4 Arani inuni kamui takotako fagafigaia ka ogafa iga na auragifa. Mui mworamwora faitangai tangara ka inuni iamiu, igamu na mwane mina fefene, suria o God ke pagai fafagaitangira ka inuni na rangaranga mina inuni na tatanui na aerafa.

5 Siana rai takosia ana rafa ka rurugua, maka mui nafunia mwa ka wagefa rainia ka mwarao namu nafuni gena, suria o God ke qani woisia manga kaa, “Marefa qai gira kasigo ana make marefa qai gira mwarao ni tangainigo ana.”

6 Nga ngai ke ne taugia ka wowoi kaa, “Arafa ke tatamaniau! Ataa kau pagai mamaagutainia rainia na taa na inuni ne tanua tangau?”

7 Siana rai qono rainira ana ka mwane rafa iamiu inago ira na qani tamasia tangagamu na woita iana o God. Mui tatakosia ka ogafanata ira, maka mui fafagauguria ka Arafa mangara ngaira ira.

8 Mataina inago wau noga mina mataina kaa o Jisas Kraes ke marefa ni orisi noga, ngaia ke faiaworagi mwa tatarau.

9 Siana ka fafagaqekaqekagamu rainigi ki tana fagausuringa getigi. Hoi o God ke gira fagagatani ana ka takofa ia ka ke nganganiaga rainia ka korofa iana, mi tana ngaufa ka ngaura make asa ni fagagatani ka takofa ia ka.

10 Hoi igia ka nafunia ka raperape, mina mwane na tatagara iga na raperape ina rofu ke marefa nai gira ngaura ana ka ngaufa gena.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

11 A qauta na mwane ni raperapega kena ke totoraia qanu ka gaputa na mwarao tangai na mafatanifa iata igi iga ka agua ne apuna tefa wau tangai na aerafa, mina apeni gena ka fafanunu i metara taragani na finua kena.

12 Hoi ko Jisas mereana ke ape mamasiaga ne mae i metara taragani ina maana finua rafa kena, ka gapuna mereana ki tanura kai inuni kai apuna.

13 Ngaia ngai ke igia makai furafura taragani na finua kena tangaa ko Jisas rai mea maaki ana.

14 Iga na ano kaa ke marefa nai nafunia ka finua rafa ni gira tao tarai ana, maka nanasia mwa ka finua rafa ne mamaunga mai kana.

15 Nga na mafatanifa ia ka tangaa ke kaa, tangai kasia ana akau ko God raorao mwa iga ka atana o Jisas.

16 Hoi nga ngai ke siana rai qono rainia ana kamu korokoro maka mu mafata rai faitangai ka nafuninga iamiu, suria nga na mafatanifa manga ngai ge ke wagewagesi ko God.

17 Mui tautau woita iata ka mwane rafa iamiu maka mui tatanui ka taa na woisi, nga ngaira gena ka onoono surigamu maka uraura inagona o God tangai mea tamasi ana rainigi ka mwarao na tanui iga na ano kaa. Hoi nga ngai ke mui tautau woita iata kai wawagewage rainia ka tagaranifa iata. Manga marefa namu tautau woita, ka tagaranifa iata ke asaasa tangara make marefa nai gira tamanigamu ana.

18 Mui fafagarafe tangagami. Atakotakofa iamami ke taragani mwa, makami ofofongia kami ogaoga koro raorao mwa.

19 Inau kau oqanigamu namu fafagarafe woi inau qai aporo wau tangagamu mafarufaru.

20 O God ne gira mafata rainia ana na marapefa, ke ragaia akau ka Arafa ia ka o Jisas Kraes pania ka maefa. Ke kaa ko Jisas ke manga na romana mwane rafa ni ono suri sip ana ia, mina gapuna ke tanua ka tamasinga faku ne taotao tarai nga.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

21 Inau kau fagarafe woi o God ki tanugamu kamu nanau kamu tautau woita iana, maka mu oqani raorao mwa rai tanui ana ka mwarao ne oto. Makau fagarafe nikao woi o Jisas ki tatamanigamu rai tanui ana ka mwarao ne wagewagesi o God. Kai fagaakausia ko Jisas Kraes tarai tarai! Amen.

22 A goaku igamu, au segea mwa ka kere aqouqou gana leta rai fagagatanigamu ana, makau nongigamu woi mui rongorongo menamenai tangai ka mwarao nau qani segera igi.

23 Mu girara? O Timoti ke fura noga pania ka peresin. Manga ne mataro mai mafaurfaru, ngaia ke takuau wau ina mataina nau arao wau tangagamu kena.

24 Inau kau oqanigamu namu mamafata rainia ka tamasinga iga na wagefa iaku tangara ka mwane rafa iamiu mina arani kare iana na Arafa. Ainuni ina provins i Itali na rao suria na Arafa, ka mafata rai wau na tamasinga iga na wagefa iata gaa.

25 Au fagarafe woi na korofa iana o God tangagamu ki igamu fato!

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

Jemas

Jemas 1

1 Inau o Jemas, na kare iana o God mina Arafa iaka Jisas Kraes. A tamasinga
koro tangara na arani kare iana o God na faitaka rai isuria na ano kaa.

2 A goaku igamu, mataina na arani mwarao ne arao mai tangagamu rai
ofongiana na tangamworanifa iamiu, maka mui wawagewage,

3 suria namu girara imurina namu tetefaria na ofongifa namu tatarafu igi, ke
fafagagatani ka tangamworanifa iamiu ngai gi, minga kamu fagagatagata
mwa.

4 Hoi maka mu fagagatagata, ki mwarao makamiu rafarafa wau nga, ki arari.

5 Rao ki tana fitangimiu ke oqania na tako matafa ana, maka mu nongia ko
God make gira wategamu ana. God kaa ke wagewage wau rai mafata rainia
ana ka tako matafa kena tangagamu, make ma ni gira tangatangaeramiu
namu nongia rainia.

6 Hoi ka mataina namu nonginongi tangaa rainia na tako matafa ana kena,
mui nanafunia ka fagauguringa maki siana rai tako ruaruaga ana. Otai mwa
ne takotako ruaruaga ke manga na aroqo ne akiukiu iga na roga ia.

7 Rao kigamu ka inuni manga ngai gena, marefa namu girara tako
nganganiaga ana, make marefa nai gira tako fagaugurigamu ana. Hoi ki siana
kamu tatakosia woi na Arafa ke wawategamu ki tana mwarao.

9 A goaka na tao rai mwarao purua, kai wagewage woi God ke tako rafa wau
rainira.

10 Hoi mo otai na nafuni rurugua kai wagewage ina mataina o God ne
nanakara wato. Ainuni na nafuni rurugua gaa ka pagai mamarefa rao mwa
mangara na takani na taritari igi

11 ne raesi ke maugu na arito. A mafe ke mamarefa ka takani mina qao
korofanani ke aera. Ngatakena na inuni na nafuni rurugua na pagai fatofato
ngai gana, minga na arao suri na nafuninga iata.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

12 God ke onoono korofigamu, rao ki igamu ke fagagatagata ina mataina namu qauqanu iga na faiofongifa. Ngaia ke pagai woria aporo ka tafinga fuu tangaa ka inuni, manga ne watera na ani ne oqa koro tangaa o God.

13 Rao ka inuni gaa ka ofongira, siana ka wowoi, 'Ngaia o God ke ofongiau kaa.' Aerafa ke ma ni gira ofongia ana ko God, mo God ke marefa ni girura ka inuni kai tanui ka aerafa rai ofongira ana.

14 Nga na faioqanifa iaka mereaka ke ofoofongigia mwa make okeokegia fura make totoraigia rai tanu ana ka aerafa.

15 Nga na faioqanifa iaka ke tanugia ka oqani taniu ana na aerafa gaa, maka takosi rai taniu ana ka aerafa, maka tatanui ka aerafa gena, hoi imuri mai mina aerafa gena ke nanafuigia.

16 Siana nga ka fafagaqekaqekagamu, na goaku.

17 Arani mafatanifa ne koro fato wau nga, ke rao mai pania ke Emaka ne fagaworaia na arito, fagaifa mina feegu ina qaiawoa i afaafa kana. A mamarufa iata na mwarao gaa ke gira orisi ana. Hoi mina taufa iana God ke marefa wau ni gira orisi ana.

18 God ke kasia mai ka Woita mwora iana rai wategia ana ka worafa faoru, suria nga igia ke usuigia nga rai faganegana na komana kare iana ira.

19 A goaku koro igamu, e araria namu mafarufaru rai rongofa maka mu arigurigu rai tamasia ana, ki siana rai mangariaga ana mafarufaru.

20 Rao ko mangariaga, marefa mu girara tanua ana ka mwarao koro o God ne oqania nui tatanui.

21 Siana rai atani wau ana mwa, siana rai tanui ana ka arani agua aera. Hoi maka mu fagamwarufigamu maka mu taua ka tamasinga na fasira i maurifamiu rai fagatafigamu ana.

22 Mui tautau woita iana ko God! Siana rai fagaqekaqekagamu mereamiu ana rai rongofa mwa.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

23 Rao ko rongoa ka tamasinga make marefa mu tautau woita iana, mu mangara na inuni na qoqoretainira mereata iga na klas,

24 maka qono rainia ngatakena na qaofanata ira mataina na rao gana.

25 Hoi maka mui onoono raorao mwa iga ka tarofa koro ne fagataraganisigamu kena. God ke onoono korosigamu iga ka arani mwarao namu tatanui, rao ke manga mu rongorongo maka mu tautau woita, make ma mu qoqono rainia mwa.

26 Rao kamu woi igamu kamu oto wau, hoi make marefa namu gira fagaotoa ana ka meamiu, mu fagaqekaqekagamu mereamiu mina arani mwarao namu tatanui ka mwarao purua mwa.

27 Nga mwa na otofa ne qao koro i maana o God Emaka, kamu tatamanira nga ka kare na mae panira, mina nao na mae panira, maki siana kamu nanaka ka ano kaa ki tanugamu kamu tataniu ka aerafa.

Jemas 2

1 A goaku igamu, rao kamu nafunia ka fagauguringa iga ka Arafa iaka o Jisas Kraes, siana kamu onoono korosira ki tana inuni tefarira ki tana inuni nikao.

2 Rao ki tana inuni ne nafuni rurugua ke gafu rai ka gafu ne totogatoga mina gol ringi ke rao mai iga ka tana fakunga iamiu, mina ainuni ne marefa ni nafuni rurugua ni gafu rai ka qani gafu ki rao mai nikao,

3 siana rai fagaogasia ana koro ka inuni ne gafu faoru ia maka mu woi tangaa ka inuni ne marefa ni nafuni rurugua ia ke ura mwa i rawona, kee ni oga wato mwa ina qea fatara.

4 Hoi mataina namu tanua na agua kaa na qaiawogata na inuni rai woawoanira ana igamu kamu usui maata ka inuni purua, mina faioqanifa iamiu rai tanu ana kena ke aera wau nga.

5 A goaku igamu, mui rongorongo. O God ke usuira ka inuni purua mwa ina ano kaa make mafata rainia ka apena tangamworanifa tangara. Hoi make

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

qani surua tangara ka arafanga iana ne mamafata rai tangara ka arani inuni na kokomania.

6 Hoi, igamu kena kamu fafagaaerisira wau ka inuni ne marefa ni tonga rurugua iata gena. E fea, nga na inuni na nafuni rurugua gena ka girara fagaaerisigamu ana maka okeokegamu tangaa na kot, naa?

7 Nga ngaira gena ka fafagamamana rainia na atana na Arafa iamiu ia.

8 Mu tatanui ka mwarao ne oto, rao kamu tautau suri ka tamasinga iana o God ina Segesegefa Apuna, nga na tamasinga ne woisi tangagia rai oqa koro ana tangara ka inuni manga na oqa koro tangagia mereaka.

9 Hoi make rao kamu tako fagaakaufira ki tana inuni tefarira ki tana inuni, nga namu tanua na aerafa ngai kena, mina Segesegefa Apuna ke fagausuri woi igamu kamu tanua ka aerafa.

10 Rao kamu tautau suri ka arani Lo me tagai ke marefa, maka mu fagaerisira fato wau nga ngai gana.

11 Nga na God ne etagai togo ke woi tangagia woi nai mworamwora iga na auragifa iaka ia make woi tangagia nikao siana kai nanafuira funuira ka inuni. Hoi manga namu mworamwora iga ka auragifa iamiu, maka mu nanafuira funuira ka inuni, igamu kamu fagaerisia nikao ka faifataninga iana o God.

12 Mui tamasi maka mu mangara na inuni na pagai fafagetara rainia na faifataninga ne fagataraganisigia pania ka aerafa.

13 Mui tanua ka agua kaa, suria iga na tangiana tangaa na fagaetangifa kana, God ke marefa ka faitakoifa tangara ka inuni ne marefa nai girara faitakoi ana tangara tana inuni. Agua ni faitakoifa tangara ka inuni ke tefaria ka agua ni ararangainira ana tana inuni.

14 A goaku igamu, ataa ka gira woisi ana rainia tana inuni manga ni woi, “Inau kaa kau nafunia ka tangamworanifa,” i manga woi na taufa iana ki marefa ni fafagaqao rainia? E fea na tangamworanifa manga ngai kena ke girara fagatafi ana?

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

15 Rao ke girara ka goana ke marefa ni tonga gafu kee na ngaufa,

16 make wowoi mwa tangaa, “Koro mwa na goaku. Naka ka Arafa ki fagakorofigo rainigi ka gafu mina ngaufa.” E fea, ataa ke koro tangai woisia ana na tamasinga kena, i manga woi ngaia ne marefa ni gira mafatana rai na mwarao tangai na ogafanana?

17 E rao kigamu kamu woi, woi namu tangamworani, maake marefa namu gira tamanira ana ka inuni, ka tangamworanifa ngaia ke marefa ni mwora.

18 Rao ke manga tana inuni ke ngaroi make woi, “Inau kau nafunia ka tangamworanifa, migo ko gira tagarafi ana ka mwarao koro.” Ua au araramia, “Mu fagareau rainigi ka tangamworanifa iamiu manga ne marefa ka mwarao koro mu tanui, mi inau kau fafagarego rainia woi inau kau nafunia ka tangamworanifa rai tanui ana ka mwarao.”

19 Koro mwa namu tangamworani woi na God ne etagai mwa. Ataro nikao maka tangamworani rainia ka agua kena, make tanura ka maagu wau nikao.

20 A qeka igamu! E rao ko woi igo ko tangamworani, make marefa nga na mwarao mui tanua rai fagaqaoana rainia na tangamworanifa iamiu, ka tangamworanifa ngaia ke tanu mwa manga na mwarao purua ia. Naka qai fagarego rainia ki ngatakena nga.

21 Aa, Ebraham na mwane rafa iaka ia make tanua ka mwarao ne koro i maana o God, ne naka o Aesak, i karena ina raperape rai suu wogasi ana.

22 Hoi mu rea ki ngatakena na tangamworanifa mina tagaranifa iana o Ebraham ne tagara faku. Ngaia ke fagaqao woi na tangamworanifa iana ke mwora rainia ka mwarao ne tanua.

23 Ngaia na mwarao na Segesegefa Apuna ne wowoisia woi, “O Ebraham ke nafunia ka tangamworanifa, mo God ke ono korosia rai ainuni ne oto.” Ngaia ngai ke o Ebraham ne fafarigoata afainia ko God kaa.

24 Hoi ngaia ngai ke. God ke fafagaotora ka inuni na gira tagarafi ana na mwarao koro, mina ainuni na tangamworani mwa ke marefa.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

25 Au fafagatakea iga ka Rahab na aoraora ia. Kani kaa ke tanua ka mwarao ne koro i maana o God rainia ne onira qanu ka mwane na gagafi ira make kasira ka aporo i finua iata iga ki tana tara getea rao nikao.

26 Hoi ainuni ne marefa ni manawa ke mae fato noga, mina tangamworanifa ne marefa ni gira tagara ana nikao minga ke mae fato noga!

Jemas 3

1 A goaku, marefa ni ararigia kigia fato nai taotao fato rai fagausuri. E mwora wau nga na fagausuri gana ka pagai fafagagetara wau nga tefarira ki tana inuni.

2 Igia fato ka tanui ka arani mwarao ne aera. Hoi make manga mu gira fagaotoa ana ka meamiu, igamu kamu nganganiaga maka mu gira fagaotogamu ana mereamiu.

3 Rai naka ana ka kere maworo gana na aeani i farana na hos, ka gira riria ana ka hos kana ina agua getegi rao.

4 Nga mwa na apena na roga rafa ke gira gurua ana ka faka rafa, hoi mina mwane rafa iga na faka rafa kena ke taua mwa ka kere mwarao tangaa rai fagaotoa ana rai raofa iga ka agua ne arao iga.

5 Hoi ka meaka nikao ke sisitai wau, make gira kasikasigia akau ana rainigi ka mwarao rafa. Ua a kere watawata na giu ke gira rata ana fato rainia ka mwou fagaenani.

6 A meaka kaa minga ke manga na giu ia. A meaku ka mwarao ne aera wau ne nafunia ka ramwofa tangai fagaqao aerisigiau ana ka apeku fato minga ke fafagatetefia ka ogafanaku rainia ka giu ne wawatawata ne rao mai pania na Hel ia.

7 Arani mwarao na tafitafi na tataworagofa, a manu, a mwarao na angoango, mina arani mwarao i asi gana, ka gira fagamanatara ana minga ka manata.

8 Hoi mina meaka, ke marefa nai gira fagamanata ana, make tamasi atani wau mwa, e aera wau make tataka rainia raorao ka mwarao ni maefa.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

9 A goaku koro igamu, ameaka gaa ka tamasi faku rainiraurua ngai ge ka fagaakausinga mina tamasi aera ana. A fafagaakaufia ka Arafa me Emaka maka tamasi qaroqaro rainira ka inuni ne fagaworaira God ka mai tao manga ingaia mereana ia. Hoi ka agua kena ke marefa ni oto.

11 A wai ne marawa mina wai ne ameraga ke asa mwa naru fura mai pania ka qaurungana ne etagai mwa!

12 A wai ne marasiga ke ma ni gira orisi ana ki manga na wai ia. E asa mwa ka apenagai na woisia na parao ni kasia na guana na fara, kee na warona na pumkini ki kasia ka guana na bini.

13 Manga mu nafuni takofa koro, maka mu fagaqao rainia iga ka ogafanamiu ne oto maka mu fagamwarufigamu. Fagamwarufinga ke arao mai pania ka takofa koro.

14 Hoi make rao ka ogafanamiu ke wonusi ka fairafai ana maka mu tatakosigamu mereamiu mwa, siana qaqaeaga ana rainia, make siana fafagaparu rai fagafuni ana.

15 A takofa ngai kana ke marefa ni rao mai pania ka Figona Apuna i afaafa. E rao mai mwa panira ka inuni ina ano kaa mina Ataro.

16 Mataina na fairafai ana mina takosira ana mereata mwa, ngaira ka gira tanua ana ka fariwoana maka tatanui ka atani wau mwa na agua aera.

17 Hoi nga mwa na takofa ne rao mai pania na Figona Apuna i afaafa ke totoraigia tangaa ka taraganisifa, farigoata ana, marapefa, takofa koro, korofa, faitamani ana, mworafa, mina fagaguri koro ana nikao.

18 A mataina na inuni na ogaoga iga ka marapefa, ngaira ka gira tamanira ana ka inuni ka ogaoga iga ka otofa.

Jemas 4

1 Siana rai fainafunafu ana mina faitogiri ana faitangai. Mu tataniu ka mwarao gena, surigamu ne wonusi na tako mamaongoga ana ne fafaifiofio rai tefaria ana ka mangatamu.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

2 Mu oqani ka mwarao ne marefa mu nafuni, maka mu tataniu rai ki tana mwarao rai tawora ana. Mu nanafuira ka maemae wari, make asa mu tawora ka taa mu oqani gena, make marefa mu gira tawora ana rai fainafunafu ana mina faitogiri ana. E araria mui fafagarafe tangai.

3 Hoi mina mataina mu fafagarafe, mina fagarafenga iamiu igi ke marefa nai araramia, suria mu fafagarafe mwa iga ka takotakofa ni mamaongoga ana.

4 Igamu ne marefa mu mworamwora tangaa o God! Mu girara woi na inuni na oqani na arani mwarao aera ina ano kaa, ka maeronga ana o God, maka ura pusia wau nga ko God.

5 E fea, mu tako fagaerua rainia ka Segesegefa Apuna ne woi, ‘Nga o God ke fairaroni rainia ka tafinga ne wategia ia?’

6 E mwora, o God ke tatakosigia afainia ka apena korofa rafa, manga na Segesegefa Apuna ne woisia ia “God ke ngaroitainira ka arani inuni na takotako fagaakaufira mereata, hoi make korokoro tangara ka arani inuni na fafagamwarufira.”

7 Mui mafata rainigamu mereamiu tangaa ko God kamu arao suria. Mui ura nganganiaga pusia ka Ataro, make gawagawa panigamu.

8 Manga igamu mu arao mai fagarangia ko God, mingaia ke arao mai fagarangigamu. Igamu na inuni aera, mui fagataraganisi ka maurifamiu. Igamu na inuni namu mangata fagaerua kena, mui fagaqao korofi ka mangatamiu.

9 Mui faitakoi maka mu angiangi. Mui faganega rai angi ana, siana rai mamana ana.

10 Mui fafagamwarufigamu i maana na Arafa make gira tako fagaakaufigamu ana.

11 A goaku, siana rai tamasi aerisi ana ki tana inuni. Rao kamu tanua, kee ne rao kamu tamasi qaroqaro tangara ki tana inuni, nga namu tamasi qaroqaro rainia na Lo iana o God ngaia. Hoi make rao kamu tamasi qaroqaro rainia ka

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

Lo, nga namu nakagamu mereamiu i afaafa akau tefaria na Lo ngaia, maka mu ngaroi rai rao suri ana,

12 make marefa nikao namu arao suria ko God ne mafata rainigi gena. Nga o God mwa ke fafagaetangigia, make gira fagatafi ana, kee ne fafagaerisigia wau nga. Hoi mina taa kigamu rai tamasi qaroqaro ana rainira tana inuni gena?

13 Hoi igamu kamu rongo mai, igamu na inuni namu wowoi manga kaa ia, “I ngaeka kee i gomafa kigia ka arao tangaa ka finua rafa kana, ka ogaoga suria ka farisi ne etagai, ka tataniu ka mwarao rai fagaworingai ana kai nanafuni rurugua rako!”

14 E fea, ata kamu girara rainia i gomafa? E fea mu girara menamenai nga ka taa rainigi na tafingamiu? E manga mwa na siwo ne taotao suria mwa na kere mataina sisitai aera wau minga ke mamarefa rao ia.

15 E ararigamu namu woi mwa, “Rao ka Arafa ke oqanigia na tafitafi mwa, igia ka tataniu ka mwarao gena.”

16 Hoi igamu kamu qaqaeaga wau rai tamasi qaqaeaga ana, maka agua manga ngai gena ke marefa ni koro.

17 Rao ke marefa mu tataniu ka taa namu girara ne oto, nga namu tanua na aerafa ngai kana.

Jemas 5

1 Ua igamu na inuni namu nafuni rurugua, ke araria namu angi wau nga! Apena mwarao rafa ke pagai worawora tangagamu.

2 Arani nafuninga iamiu ka qani kakaga, mina fasikoko ke ngaura ka gafu iamiu.

3 A rurugua iamiu ke fegafegaraga, mina fegafegaraga ana kana ke fagaqao woi igamu kena kamu aera wau nga. Hoi maka mu gira kirura ana mwa ka rurugua iamiu iga ka fagafatongini na tangiana gaa.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

4 Igamu ke marefa namui watera ka maeta na inuni na mwaaru i mwou iamiu mina ani na inuni na fakura na guani na mwarao iamiu. Ngaira ka oqania ka faitamanifa, hoi mina Arafa faufugana ke rongoa ka awarawaranifa iata. Agua kaa ke fagaqao woi igamu kena kamu aera wau nga.

5 Iga na ano kaa, igamu kamu nafuni rurugua wau rainigi ka arani mwarao koro maka mu tanui tangai korofa iamiu mwa mereamiu. Hoi kina mataina iga na fagafatongina na tangi gaa, kamu manga na qoo ne rafa koro iana wau ne tao tangai nafuia ana ia.

6 Mu qani tamasi qaroqaro rainira ka inuni ne marefa nai tanui na agua aera maka mu nafuira funuira ka inuni na marefa nai migamu faitogiri noga inago ira.

7 A goaku igamu, mui nanasi mwa raorao make aporo mai ka Arafa. Mui takosira ka mwane na fasira na mwou iata, na nanasi mwa tangaa ka mataina ni ragai rai taniu ana ka mwarao na fasira kai wakawaka menamenai.

8 Igamu nikao minga kamui fagamarape mwa, kamui ura gatagata mwa suria na Arafa ke sugui mwa ni mataro mai.

9 Siana rai faikinakina ana afainira ki tana goamiu make fagagetagamu ko God. A mwane ne fafagagetagamu ke uraura noga ina maana ruma kena.

10 A goaku igamu, mui arao isuri mwa ka taufa iata na maurukari ne tamasi tangara na Arafa. Ngaira ka fagamarape mwa manga ngaira na apeape mamasiaga tana mataina ira.

11 E mwora mi kasira akau ka inuni na maramarapeaga nga. Mui takosia ka maramarapeaganifa iana o Job, mina Arafa ke kafu tamania imuri. Nga na Arafa ke faitakoi wau make koro wau.

12 A goaku igamu, nga na apena takofa rafa rainia ke, ke kaa, e rao ke manga igo ko wowoi mwora, make siana kamu fafagatapusi, maka mu woi mwa, ‘Aa’ manga namu wowoi mwora, make rao ke marefa namu wowoi ‘Marefa’. Rao kamu woisia ki tana mwarao nikao, nga mu fagaetangaifa ngaia.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

13 Rao kamu nafuni ka taa ne aera tangagamu, e araria mwa mu fafagarafe tangai. Make rao kamu fatami koro, maka mui kiu fagaakausia ka Arafa.

14 Rao kamu matoro, maka mui nongira ka mwane rafa iga na siosi kai fagarafe tangagamu, maka mui nongira kai tarofigamu rainigi ka nongana na olif iga ka atana na Arafa.

15 Rao kamu nafunia ka fagauguringa ina mataina namu fafagarafe tangara na inuni na matoro, ngaira ka girara koro ana. Nga na Arafa ke fafagakorofira, make rao ka tonga aerafa iata ki ngaia make tawora panira.

16 Rao kamu nafuni ka aerafa, mui woisi tangagamu faitangai rainigi ka taa namu tanui. Hoi maka mu gira fagarafe ana tangagamu, maka mu gira koro aporo ana. Nga na fagarafenga iana na inuni ne taragani ke nafuni ka apena ramwofa rafa, make gira faitamani ana rafa wau.

17 Hoi Elaeja ka inuni mwa manga igia kaa, make fagarafe woi siana ki rangirangi suria ka farisi ne eoru mina maworo gana, make marefa ni rangi.

18 Ua ka mataina ne fagarafe nikao tangaa na rangi, make e rangi mai ke fagamauri ka mwarao na fasira ke waka koro.

19 A goaku igamu, rao ki tana rongoisuri ka rao fagatau pania ka mworafa, e araria namu toraira aporo mai.

20 Rao kamu ririra ka inuni pania ka tara ne aera, nga namu fagatafira pania na maefa ngaira, mina arania aerafa iata ka tawora panira.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

1 Pita

1 Pita 1

1 Inau o Pita na aposol iana o Jisas Kraes. Inau kau sege tangagamu kigamu
na inuni o God ne ono sikifigamu rai kare iana, namu taka rainigamu
mangara na mafuara iga na provins i Pontas, Galesia, Kapodosia, Esia mi
Bitinia.

2 Inago mai o God o Mama ke usuigamu fato rai kare iana mina Figona iana
ke fafagaapunarigamu maka mu tau woita iana Jisas Kraes tangai
tamusigamu rainia ka gapuna kamu qaqao koro panigi ka aerafa iamiu. Au
fagarafe woi o God ki koro tangagamu, mwarao maka mui ogaoga iga ka
marapefa wau nga.

3 Ai fagaakausia ko God, Emana na Arafa iaka Jisas Kraes. Ngaia ke faitakoi
rafa wau tangagia, make wategia ka tafinga faoru rainia ne ragaia ko Jisas
Kraes pania ka maefa. Ua ki igia ka tako gatagata nga rainia ka tafinga ngai
ke.

4 O God ke fagananaura ka mwarao tangagamu i Heven ne marefa ni pagai
kakaga, maki aera kee ni fatofato rao mwa.

5 Igamu kamu tangamworani fato rainia ko God. Mi ngaia ke onoono
surigamu menamenai rainia ka ramwofa iana, raorao make taua ka tangiana
ni fagaetangifa, mo God ke fafagatafigamu manga ne qani oqania.

6 Mu wagewage mwa rainigi ka agua gaa, manga namu rorogoi ne qaraqara
tangagamu ka arani mwarao, maaki iga mwa ka kere mataina mwa ngai
kena.

7 A tangamworanifa iamiu ka pagai ofongi manga na gol na ofofongia iga na
giu ia. Ka faiofongifa gena ka kafu fafagaqao rainia ka tangamworanifa iamiu
woi ne koro tefaria ka gol ne pagai aera. Arani mwarao gaa ke fagaqao rai
woi igamu ka fafagaakausigamu maka takotako fagafigaigamu maka onoono
akau rainigamu, a mataina ne aporo mai o Jisas Kraes.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

8 Igamu ke marefa mu rea ko Kraes maka mu komania tefa wau, ke mai taua na mataina kaa. Igamu ke marefa mu rea maka mu mamarumu kamu tangamworani rainia. Kigamu kamu wagewage rafa wau. A wagefa iamiu ka apena wagefa rafa

9 suria o God ke fafagatafigamu manga taa kena nga namu tangamworani rainia kena.

10 Mina maurukari inago ka tamasia fura fato woi o God ke koro tangagamu, maka ngaira ka rapasia rai rogoia ana menamenai rainia ka tara o God ne fafagatafigamu.

11 Figona Apuna iana o Kraes ke oga irarona apeta mi ngaira ka tamasia fura tangara ka inuni woi o Kraes ke fafara tefa wau inago mi murina mai ngaia ke arafa tefa nga, mina maurukari gaa ka rapasia nai rogoia ana ngatakena mina mataina taa ka mwarao gaa ke worawora.

12 Hoi o God ke fagaqao tangara rainia ka mworana tamasinga ngaira na tamasia fura, marefa woi rai tamanira mereata ana mwa maaka tamanigamu nikao ina mataina kaa. Mina Figona Apuna o God ne kasia mai, ngaia ke watera ka ramwofa tangara ka inuni ina mataina kaa. Ki ngaira, ka tatamasia ka tarofa koro kaa tangagamu, mina enjel nikao maka oqania rai girara menamenai ana ka agua rainia na tamasinga kena.

13 Hoi, igamu kamui ogaoga nanau nga maka mui fafagaotora ka takofa iamiu, maka mui takotako gatagata iga ka mwarao koro o God ne mamafata rainia tangagamu ina mataina o Jisas ne aporo mai.

14 Iga na mataina inago igamu ne mamaunga mu nafunia ka takofa koro, igamu kamu rao suria ka taufa ne aera iga ka takofa iamiu mereamiu. Ki siana kamui tatanui nikao ka mwarao gena maka mui arao suria ko God iga ka mataina kaa.

15 O God ne usuigamu kaa, ke apuna. Hoi igamu nikao maka mui apuna iga ka ogafanamiu.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

16 Iga na Segesegefa Apuna o God ke qani woisia fato mai noga, ke woi “Suria inau kau apuna, ogafanamiu ki apuna nga nikao.”

17 Igamu kamu gira fagarafe ana tangaa ko God maka mu gira onia ana rai emamiu nikao. Maaki ngaia ke fafagagetara mwora ka arani inuni suria ka mwarao ngaira mereata na tanui. Ua kigamu kamu oga manga namu mafuara ia iga ka ano kaa, maka mu takotako rafa rainia ko God.

18 Igamu kamu girara fato ngatakena o God ne worigamu pania ka taufa ne aera namu tawoa panira na mwane rafa iamiu inago. Ngaia ke marefa ni worigamu rainia ka mwarao ne girara mwa ne aera, manga na faaga ne girara kakaga ana.

19 Marefa, i ngaia ke worigamu rainia ka gapuna koro iana o Kraes. Kraes ke manga na karena sip ne mafata rainia ka nafuia make qao koro wau, make marefa ni nafunia ka mwarao aera afainia.

20 Mataina o God ne mamaunga ni fafagaworaia na ano kaa, ngaia ke qani usuia fato noga ko Kraes, rai fagatafigamu ana make rao fato mai noga ina mataina kaa, suguia mwa ni taua ka tangina ni fagaetangifa.

21 Hoi ki ngaia o Kraes ke tamanigamu kamu tangamworani rainia ko God ne fagatafia aporo o Kraes pania na maefa, make fagaarafa nikao. Ngaia ngai ke igamu kamu girara ka tangamworanifa rainia ko God, maka mu tako gatagata rainia.

22 Igamu kamu fagakorogamu mereamiu rainia namu qani rao suria ka mworana tamasinga. Migamu kamu girara komanira ana ka goamiu, mina mataina kaa kamui kokomanigamu faitangai nga iga ka mangatamiu fato.

23 Tamasinga iana o God ia ke nafunia ka tafinga make taotao tarai, make tatamanigamu kamu worawora nikao iga ka tafinga faoru suria o God ke Emamiu mi ngaia ke marefa ni girara mae ana suria ngaia ke kokoa tarai tarai.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

24 Segesegefa Apuna ke tamasia manga kaa, “Arani inuni ke mangara na mafe ira. Mina qao korofanata ke manga na takana mafe. A mafe ke girara maefa, mina takana ia ke girara wotafa rao mwa.

25 Hoi mina woita iana na Arafa ke taotao tarai.” Minga na woita iana kaa, ka tarofa koro na qani tamasia fato wau noga tangagamu fato.

1 Pita 2

1 Hoi igamu, siana kamui arao suria ka taufa ne aera. Siana kamui fafagaqekaqekara ka inuni, kee na fagafuni, kee mui rarafaira, maka mui tamasi fagaaerisira ki tana inuni nikao.

2 Hoi ke araria igamu kamu rongoa raorao mwa ka woita mwora iana o God, mangara na kare meramera na oqani susufa ira. Ua migamu kamu tatangamworani nga, mo God ke fafagatafigamu.

3 Igamu kamu rogoia fato noga ka Arafa ne koro tefa wau.

4 Mu rao mai tangaa ko Jisas Kraes. Nga ngaia ke manga na fau manimani ne nafunia na tafinga ia mina ainuni ke marefa nai oqania. Mo God ke usuia fato noga, make tako fagafigaia.

5 Migamu nikao maka mu akau mai manga na fau ne nafunia na tafinga. O God ke tanugamu kamu manga na ruma apuna ia. Migamu gena ka inuni ni raperapega namu apuna, miga ka atana o Jisas Kraes kamu mafata rainia ka wogasifa tangaa ko God ki wawagewage rainigi.

6 Arani mwarao gaa ke mwora wau suria na Segesegefa Apuna ke woisia manga kaa, “Inau kau qani usuia fato ka fau ne etagai ne koro wau. Inau kau fagaogasia ka fau koro tangaa na ruma i Saeon. Mi tana inuni ka tangamworani rainia mi ngaira ke marefa nai maaki rainia.”

7 Ua igamu na rongoisuri iana na Arafa, ka fau kena ka mwarao manimani tangagamu. Mina ani ma nai tangamworani make marefa nai tako woi na fau kena ka mwarao manimani. Make ma nai oqania ka fau ia na tagarafia rainia na ruma kena. Mina fau ngaia ke tao rai apena fau manimani rafa tangaa ka ruma ia.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

8 E rako wau ka inuni na tapasu iga na fau kena maka apuri mereata. Ngaira ke marefa nai oqani tau woita ana iana ko God, ngaia ngai kena o God ne fagaapurisira gena.

9 Igamu kena ko God ke ono sikifigamu fato tangai waro ni inuni iana mereana, migamu ka inuni raperape iana na arafa ni finua, migamu ka inuni apuna. Ngaia ke usuigamu rai tamasi ana fura ka tagarafa koro ngaia ne tanui. God ke onigamu fato, migamu kamu fura mai pania ka finua ne rotorotaga, kamu qanu mai irarona mawetana ne qao riariaga.

10 “Inago, igamu ke marefa ka inuni i apena o God, make mamaunga mu onoono girara ka faitakoifa iana. Hoi ina mataina kaa, igamu ka inuni mwora iana o God, make mwora wau ngaia ke koro tefa wau tangagamu.”

11 Ua na goaku, igamu kamu oga ina ano kaa manga na mafuara ira suria igamu ke marefa mu nafunia ka finua kaa manga na finua iamiu mwora ia. Inau kau tamasi fagagatanigamu, siana kamui arao suria ka taufa ne aera iga ka takofa iamiu, suria na takofa ne aera gena ke faisuara fainia ka tafinga faoru iamiu.

12 Tana inuni ne marefa nai tangamworani iga o God, ngaira ka tamasi fagaerisigamu. Hoi igamu kamui rapasia ka taufa iamiu ki otooto koro i maata na inuni gena, mi ngaira kai rea ka taufa koro iamiu ia makai kasia akau rainia ko God ina tangina ni fagaetangifa.

13 Hoi suria igamu kamu tangamworani rainia ka Arafa Jisas maka mui arao suria ka arani faifataninga iga ka finua namu ogaoga iga. Migamu kamui otooto isuria ka apena arafa ni finua i Rom otai ne akau tefaria na arani inuni.

14 Migamu kamui otooto isurira nikao ka Primia ne usuira na arafa ni finua na usuira gena, suria ngaira ke watera ka fagaetangifa tangara ka inuni na fagaerisia na faifataninga, mi ngaira ka tangasira wau ka inuni na arao suria na taufa koro.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

15 O God ke oqanigamu rai fagamarapera ana ka tawatawanifa ni qeka iata nai inuni ne ma nai tako matafa, iga ka agua koro namu tatanui.

16 Ua igamu kamui ogaoga mangara na inuni ne taraganisira. Siana kamui takotako woi ne taraganisigamu mwa rai tanui ana ka mwarao ne aera gaa, maaka mui oga nga mangara na kare iana o God.

17 Migamu kamui takotako fagaakaufira ka arani inuni, maka mui kokomanira ki tana goamiu na tatangamworani. Kamui wowogasia ko God, maka mui tako fagafigaia nikao ka arafa ni finua rafa i Rom.

18 Igamu na inuni ni tagaranifa, kamui tautau woita iata ka inuni na onoono surigamu, maka mui takotako fagaakaufira. Mui tatanui ka agua gaa tangara ka ani na koro maka tatakoigamu, mi tangara na ani na mamaramwanega nikao.

19 Manga ngaira gena ka fagaetangigamu purua maka mui ura akau gatagata suria igamu kamu takosia o God, ngaia ke koro tangagamu.

20 Manga igamu kamu ura akau gatagata mataina ngaira na fagaetangigamu rainia ka mwarao aera mu tanui, make koro mwa ngai kena. Maake manga igamu maka mu ura akau gatagata mataina ngaira na fagaetangigamu maka mu tanui ka mwarao koro, o God ke fagakorofigamu rainigi ka mwarao ngai gena.

21 God ke usuigamu fato rai tanua ana ka ani ngai kena suria inago noga o Kraes ke fafara wau rai tamanigamu ana. Ke fagaregamu rainia ka taufa iana kamu arao suria.

22 Kraes ke marefa ni tanui ka mwarao aera, make marefa ka qaqanganifa iga ka tamasinga ni fura i farana.

23 Mina mataina kena ainuni ka tamasi aerisia mi ngaia ke marefa ni tamasi aporo tangara. Mataina ngaira na taufaga qaomaana iga, marefa ka woita aera woi ni woisia aporo tangara. Ngaia ke raronimwora iga o God, otai ne fagagetara na inuni rainia ka taufa ne oto.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

24 Mataina o Kraes ne mae iga ka taotao woro, Ngaia ke torai ka aerafa iaka i apena mereana. Migia kai maemae iga ka taufa iga na aerafa, makai tafitafi nikao iga ka taufa ne oto. Suria ngaia ke taua ka mwamwariaganifa i apena, ngaia ke fagakorofigamu aporo.

25 Inago noga ki igamu ke mangara na sip na tarupe fato. Mataina kaa, ki igamu kamu aporo mai nikao kamu arao suria ka mwane ne ono surira na sip. Ani na Mwane ne onoono suri na maurifamiu.

1 Pita 3

1 Iga na tarana ngai ke, igamu na fefene mu auragi ke araria namu fagamwarufigamu tangara ko wani iamiu, suria ka manga tana wani iamiu ke marefa nai tangamworani rainia ka tamasinga iana o God, make koro tefa wau manga nui tototaira mai kai tatangamworani rainia ka taufa iamiu, marefa ki iga ka tamasinga iamiu.

2 Mataina na rerea na taufa iamiu ne qaqao koro mina tako fagafigaia ana o God, makai tatangamworani.

3 Siana rai takosi rafa ana rai tanu ana ka apemiu ki qaqao koro i metara, manga no rakua ka furufuru i qaumu, mina naka ana ka ani mwa na mwarao na tagarafia rainia na rurugua mina gafu ana rainia ka gafu koro.

4 Mina qao korofa mwora iamiu ke rao mai pania ka mangatamiu. Ani ngai ke ke qara wau ni fatofato suria ne faganega mai iga ka tafinga ni fagamwarufinga mina marapefa ne qao koro wau i maana o God.

5 Mataina inago ka fefene na apuna ngaira na raronimwora rainia ko God, ngaira ka fagaqao korora mereata rai fagamwarufira ana tangara ko waniata.

6 Mi ka Sera nikao make tanua manga ngai kena. Ngaia ke tau woita iana ko Ebraham, ke tanua rai arafa iana. Make manga igamu kamu tanui ka mwarao koro, maki siana kamu mamaagu, suria igamu kamu manga i karena na fefene ka Sera.

7 Hoi ki igamu na mwane namu auragi, ke araria namu takotako rafa rainira ka fefene iamiu suria ne marefa nai nafunia ka ramwofa manga igamu na

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

mwane namu ramwo wau gena. Hoi igamu kamui tako fagaakaufira, suria o God make suru tangara nikao. Make mafata rainia ka tafinga tangagamu fato suria na apena faikomanifa iana. Hoi ke koro wau tangagamu mu tanui manga ngai kena, ki siana ka ani mwa na mwarao nikao ni fafagaerisia ka fagarafenga iamiu.

8 Hoi, migamu fato ke araria namu nafunia ka mangata ne etagai kamui tatakoira ka arani inuni, maka mu kokomanigamu fato nga mangara na afaigoata mwora. Make koro tangagamu rai fagamwarufigamu ana fato.

9 Mataina tana inuni ne tanua na mwarao aera tangagamu migamu, ki siana nga kamui oriorisia aporo tangaa. Mina mataina tana inuni ne tamasi aera tangagamu siana nga kamui tamasi aera nikao tangaa, maaka mui tanua ka korofa tangaa suria o God ke qani ono sikifigamu, make qani suru rai fagakorofigamu ana.

10 Hoi, a Segesegefa Apuna ke woisia manga kaa, “Fea no oqania ka tafinga koro mina oga ana iga ka wagefa iga ka arani tangiana? Siana ko tamasi aera mako qaqangago.

11 Ui kasigi ka taufa aera iamu panigo nga, makui tanui ka taufa ne koro. Makui rarapasia rai nafunia ana ka marapefa afainira ki tana inuni

12 suria na Arafa iaka ke onoono surira ka inuni koro make rongora ka fagarafenga iata. Mina Arafa ke ura pusira ka ani na inuni na tanui na mwarao aera.”

13 Manga igamu kamu tanui ka mwarao koro, marefa ko otai ni girara fagaerisigamu ana.

14 Make manga tana inuni ke fafagagiraragamu rainia ka taufa iamiu ne oto, ua o God ke ono korofigamu. Siana rai maagutainira ana ka inuni gena, migamu ki siana kamui takotako rafa rainira.

15 Make koro tangagamu namu naka ko Kraes na Arafa iamiu, ki manga na romana mwarao i mangatamiu. Igamu kamui ogaoga nanau mwa rai aramira

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

koro ana ka inuni na fafagategamu rainia ngatakena nga na takofa iamiu ne gatagata iga o Kraes.

16 Mui aramira iga ka taufa ne marape make koro, maka mui otooto raorao mwa kai fafatami koro rainigi ka mangatamiu. Manga na inuni ka tamasi aerisigamu rainigi ka korofa namu tatanui suria namu arao suria o Kraes, makai mamaaki rainigi ka woita iata.

17 Manga o God ke oqanigia tangai fafara ana rainigi ka mwarao ne oto na tatanui, e koro mwa, maake aera wau manga igia ka tatanui ka taa ma ni otooto maka fafafara rainigi.

18 “Kraes ke qani mae fato rainigi ka arani aerafa iaka. Ngaia ka mwane ne oto wau make mae tangara ka inuni na aera. Make toraigamu tangaa ko God ina mataina na nafuia ka apena ke mae, mo God ke fagatafia aporo nikao iga ka Figona iana.”

19 Hoi mo Kraes ke rao ke tamasia ka woita iana o God tangara ka ataro na ogaoga ina peresin.

20 Ngaira ngai ke ka atarota na inuni ne ma nai tautau woita iana o God iga na mataina iana o Noa. O God ke ma ni girara mafarufaru rai fagaetangira ana. Noa ke tagarafia ka apena faka rafa wau mo God ke fagatafira ka inuni ne ewaru mwa iga ka wai.

21 Mina wai kaa, ke manga na fagamaanu apuna ana ne fagatafigamu nikao ina mataina kaa. Mina fagamaanu apuna ana kaa, ke marefa rai manufi ana na puniga i apemiu nga. A fagamaanu apuna kaa ka mwarao rainia na ririfa aporo ana tangaa o God mina fatami koro ana i mangatamiu, suria o Jisas Kraes ne tafi aporo pania ka maefa.

22 Jisas ke akau i Heven ke oga iotona o God, make rafa tefarira ka arani enjel mina tana ramwofa nikao.

1 Pita 4

1 Mataina o Kraes ne ogaoga maunga ina ano kaa, ngaia ke fafara ka apena, hoi igamu nikao maka mui nafunia ka takofa ne etagai nga manga ngaia ne

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

nafunia. Ka ani mwa na inuni ka fafara ka apena, make marefa ni arao suria ka taufa ne aera.

2 Otai mu ogaoga maunga ina ano kaa siana kamui arao suria ka mwarao aera iga ka takofa iamiu ne oqania tefa wau. Siana. Maaka mui arao suria ka ata o God ne oqania mwa.

3 Inago noga igamu kamu rao suria ka taufa iata na inuni afuroto. Inago kamu tanui ka aerafa afainira ka ani mwa nai inuni, maka mu oqania tefa wau ka mwarao aera, mi igamu kamu qeka rai tonofa maka mu tono rafa wau kamu tanui ka mwarao ne aera wau nga, maka mu tanui nikao na mwarao aera manga na wogasira ana na nunuta na mwarao mwa.

4 Mina mataina kaa ke marefa mu tatanui ka mwarao aera afainira ka afuroto gena mi ngaira ka panga rainigamu maka tamasi aerisigamu.

5 Mi murina, ngaira ka tatamasia fura ka tafinga iata mereata i maana o God ne oga nasira ke fagagetara ka inuni na tafitafi maunga, mo otai na qani mae fato.

6 Hoi ngaia ngai ke ka inuni na qani mae fato maka rongoa nikao ka tarofa koro kaa. Mataina ngaira na tafitafi maungara make taura ka maefa mangara na arani inuni ne taura, mina mataina kaa ngaira ka nafunia ka tafinga i Heven manga o God.

7 Arani mwarao ina ano kaa ke suguia mwa ni fato. Hoi, ke koro tangagamu namu takotako menamenai maka mui fagagatagata tangai fagarafenga.

8 Nga na mwarao rafa wau nga, igamu kamui kokomanigamu mwora faitangai, suria nga na faikomanifa ke fafagafatongia ka aerafa ne rako.

9 Igamu kamui wagewagesira ka fitangimiu na arao mai i ruma iamiu maki siana rai osiosiga ana rainira.

10 God ke mafata rainia tangagamu fato ka romana ramwofa rai tanui ana ka tagarafa koro iana. Hoi igamu kamui tatagara nga rainia ka romana ramwofa kaa rai tamanira ana ka arani inuni.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

11 Manga o God ke watego ka mafatanifa rai tamasi ana, makui tamasi fura ka tamasinga iana. Manga ne watego ka mafatanifa iga na faitamanifa, makui tanua iga ka ramwofa ne watego kena. Ua, panigi na tagaranifa koro manga gaa, arani inuni kai kasia akau ko God iga ka atana o Jisas Kraes, mi ngaira kai fafagaakausia suria ka apena ramwofa iana mina rarafana ma ni tonga qotona, amen.

12 Ua a goaku, ina mataina mu fafara wau rainia ka mwarao ne arao mai ke ofongigamu, siana kamui pangapanga ne mai taugamu, siana kamui wowoi ma ni girara taugamu ana.

13 Mu wawagewage suria igamu kamu faku afainia ka fafaranifa iana o Kraes, suria na mataina ne aporo mai maka mu wagewage wau rainia ka rarafana iana.

14 Manga na inuni ka tamasi aerisigamu suria igamu ka kare iana o Kraes, igamu kamui wagewage nga rainia mwa, suria na Figona Apuna iana o God ne nafunia ka apena ramwofa ke qani oga afainigamu.

15 Maake aera wau manga tana fitangimiu ki nafuia ka inuni ki mae, kee ni fanago, kee ni fagaerisia ki tana faifataninga, kee ni arao rifuia ka inuni ki fagaerisia ka tagarafa iata, maka inuni ke fagaetangigamu rai tanu ana ka mwarao aera manga ngai kena.

16 Make manga tana inuni ke fafara suria ngaira ka kare iana o Kraes, ngaira ki siana kai mamaaki rainia ka fafarana kena. Suria ne araria nai wagewage nai onigamu ana manga na Kristin ira, makai fafagaakausia mwa ko God.

17 Ina mataina kaa o God ke faganega rai fagagetara ana kai ainuni. Ainuni na tangamworani rainia ko God, ke fafagagetara inago. Make manga igia ko God ke fagagetagia inago, e qara wau tangara ka inuni marefa nai tangamworani rainia na tarofa koro iana.

18 Iga na Segesegefa Apuna ke woisia manga kaa, “Ainuni na oto ngaira ka rao noga iga ka ogafa ne qara nga, mi murina o God ke kafu fafagatafira. Hoi

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

manga na inuni marefa nai tau woita iana o God mo otai na oga iga ka taufa iana na aerafa, ke qara wau nga tangara.”

19 Hoi ngaira na ani na fafara suria ka faioqanifa iana o God tangara, kai naka ka tafinga iata i rimana o God, suria ngaia ke tagarafira make mworamwora tangara. Ngaira kai tatanui mwa ka agua koro.

1 Pita 5

1 Inau nikao maki tana mwane rafa iga na siosi, nau rea na fafaranifa iana o Kraes. Mi inau nikao makau kafu tawoa ka rarafa iana o God mataina o Kraes ne aporo mai. Hoi kau oqania qai fagagatanigamu ka mwane rafa iga ka siosi manga kaa,

2 igamu kamui onoono surira menamenai nga ka inuni o God ne nakara i rimamiu. Ngaira ka mangara na sip tangagamu namu onoono surira ira. Hoi, igamu kamui mamarumu rai ono surira ana menamenai, manga o God ne oqania. Marefa ni koro tangagamu rai tanu ana ka tagarafa kaa rai nafuni ana ka rurugua mwa. Marefa. Igamu kamui tanua ka tagarafa kena, suria igamu kamu marumu kamu tamani ira.

3 Siana kamu rafa ira ka inuni na oga i rimamiu. Make koro tangagamu rai fagaqao ana rainia ka taufa koro. Mi ngaira kai arao surigamu manga na sip na arao suria na mwane ne onoono surira ira.

4 Mina mataina na mwane rafa iata na mwane na onoono surira na sip ira ne aporo mai, ngaia ke girara mafata raini ana ka mwarao ne qao koro wau tangagamu, ne marefa ni fatofato.

5 Iga na tarana ngai ke, igamu na mwane faoru, mui tautau woita iata ka inuni rafa. Migamu na arani inuni fato kamui fagamwarufigamu faitangai, suria na Segesegefa Apuna ke woisia manga ngai ke, “O God ke ura pusia ka ani na inuni na qaqaeaga, maake oqa koro tangara ka inuni na fagamwarufira.”

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

6 Hoi ki igamu kamui fagamwarufigamu mereamiu irugufanana rimana o God ne nafunia na ramwofa ne tefa. Ki iga ka mataina koro iana ki fafagaakausigamu.

7 Hoi, arani aoqasuanifa iamiu kamui fafagauguria rainia, suria ngaia ke onoono surigamu.

8 Igamu kamui oga nanau nga maka mui onoono menamenai rainia ka maeronga iamiu ia o Satan. Ngaia ke ririfuigamu iga ka arani mataina rai fagaerisigamu ana. Ke manga tana laeon ne magau wau ke arao rifurifu make ngerengere rafa wau.

9 Hoi, igamu kamui ura pusia maka ura akau gatagata iga ka tangamworanifa iamiu, suria igamu kamu girara ka goamiu iga ka arani finua ina ano kaa, ka fafara wau iga ka mwarao mwa ne etagai ne taugamu kena.

10 Migamu namu fafara wau suria ka kere mataina mwa, mo God ke fafagakoroa ka tangamworanifa iamiu, make wategamu ka ramwofa rai ura akau gatagata ana. O God ke tatamanigamu rainia ka faikomanifa rafa iana. Mi igamu kamu faku afainia ko Kraes, ngaia ke ono sikifigamu kamu nafunia ka fagaqaonga rainia ka apena ramwofa iana marefa ni fatofato iga ka ani mwa na mataina.

11 Migia kai kasia akau rainia ka apena ramwofa iana raorao mwa ne marefa ni fatofato. Amen.

12 Saelas ke tamaniau kau segea ka qouqou gana leta kaa tangagamu. Mi inau kau girara ngaia ki tana goaku nau raronimwora wau nga rainia. Iga na leta kaa ia inau kau oqania rai fagagatania ana ka takofa iamiu, makau woi tangagamu nikao rainia ka tara ia o God ne fagaregia rainia ka apena faikomanifa iana. Ngaia ka mwora na tara ia migamu kamui ura akau gatagata iga ki ngaia.

13 Arani inuni iga na sios i Babilon ka woisia ka tamasinga ni fagaakausinga tangagamu. God ke ono sikifigira manga igamu ia nikao. Mo Mak ne manga i kareku ke kasia ka tamasinga iana tangagamu.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

14 Mui kanakanasigamu fairifui manga iga na kastom iaka, namu sisiginigamu mangara mwa na afarigoata ira, suria mui komanigamu fairifui. Marapefa afainigamu fato na kare iana o Kraes. Amen.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

2 Pita

2 Pita 1

1 Inau ko Saemon Pita na kare iana mina aposol iana o Jisas Kraes. Au sege wau tangagamu ki igamu ne wategamu o God na romana tangamworanifa, manga igami nikao nami nafunia. Igia fato ka nafunia ka tangamworanifa suria o God mo Jisas Kraes na Fagatafi ne oto wau.

2 Igamu kamu girara koro wau ko God mo Jisas na Arafa iaka fato. Ua inau kau fagarafe woi o God ki korokoro tefa wau tangagamu maki wategamu ka marapefa wau nga.

3 Iga na ramwofa iana o God, o Kraes ke wategia ka arani mwarao na oqani igi tangai oga suri ana ka faioqanifa iana o God. Hoi arani mwarao gaa ka nafunia rainia igia ka girara koro ko Jisas Kraes ne onigia tangaa ka rarafa iana mina ogafa iana koro.

4 Iga na taufa ngai ke, ngaia ke wategia ka romana mwarao koro wau ne qani surua fato tangagia, ki mwarao maki igia kai nanafunia ka taufa iana o God, migia kai gira taragani ana panigi ka ani mwa na agua aera iata na inuni ina ano kaa na wawanasi raorao mwa.

5 Rainia ka agua kaa, mu nafunia ka tangamworanifa iamiu, maka mui rarapasia kamui ogaoga menamenai, kamui nafunia ka takofa koro.

6 Migamu kamui tautau surigamu otooto mereamiu, kamui maramarapeaga mwa, maka mui arao suria ka taufa koro iana o God.

7 Mui korokoro tangara ka arani goaka maka mui kokomanira nikao ka arani inuni.

8 Hoi ke rao ke manga na agua ngai ge ka tefatefa iga ka ogafanamiu, ke marefa namu ogaoga purua mwa, make kasikasi guani iga ka ogafanamiu namu gigirara ka Arafa iaka o Jisas Kraes.

9 Hoi mina ani mwa na inuni ne marefa ni nafunia ka agua manga ngai ge iga ka ogafanana, ke manga na inuni ne aera na maana, ne guru, make qono rainia wau woi na fagataraganisi fato noga pania ka aerafa iana inago igi.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

10 A goaku igamu, o God ke qani onigamu make usuigamu tangaa mereana. Hoi mui rarapasia rai fafagaqao ana iga ka ogafanamiu. Manga namu tanua manga ngai ke, ke marefa mu gira tapasu ana maka mu apuri,

11 mo God ke wagewagesigamu wau nga rai qanu ana irarona arafanga iana na Arafa iaka, na Fagatafi o Jisas Kraes, ne taotao tarai.

12 Ua, manga namu girara fato noga kena maka mu uraura gatagata iga na fagausuringa mwora namu rongora fato noga igi, maakau oqani fagatakosigamu ana rai ka agua gaa.

13 A takofa iaku ke manga kaa, mataina nau tafitafi maunga kaa ke koro wau qai ngiura ka takofa iamiu rainira ka agua gaa tangagamu.

14 Au girara inau ke marefa qai ogaoga qorafu ina ano kaa, manga na Arafa iaka o Jisas Kraes ne qani fagarongoau ia.

15 Ua nga ngai ke, inau ke araria nga nau rarapasia, ka mataina qai maemae migamu ki siana kamui qoqono rai ka agua gaa.

16 Mataina igami nami tamasia fura tangagamu o Jisas Kraes na Arafa iaka ngaia ke aporo mai nikao afainia ka apena ramwofa rafa, igami ke marefa mi atani arao suri ka fagausuringa ni qaqanganifa. Marefa. Igami kami rea mereamami rainia ka maamami ka apena ramwofa rafa iana o Kraes.

17 Iga na mataina kena o God emaka ia ke fagaakausia ka atana o Kraes make watea ka rarafana, make tamasi mai pania ki Heven ke woi, “Ngaia kaa ki kareku nau komania tefa, mi inau kau wagewage wau afainia.”

18 Igami mereamami kami rongoa ka tamasinga kaa ne wato mai i Heven mataina igami afainia ko Jisas iga ka fungana apuna ia.

19 Panigi ka arani mwarao gaa igami kami tangamworani gatagata wau iga ka woita iata na maurukari ira. Hoi koro wau manga igamu nikao kamui tau akau gatagata ka woita gaa, suria ne manga na mawetana ne sina iga na agua ne rotorotoaga. A mawetana kena ke sinasina raorao make taua ka maworoarotagana na tangiana, mina feegu ni tangi ke akau mai ke sinasina irarona mangatamiu.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

20 Migamu kamui takotako qao koro rainia ka mwarao gaa suria marefa ka maurukari ni arao suria ka takofa iana mereana rai segera ana ka woita rainia na agua ne pagai arao mai iga na Segesegefa Apuna.

21 A tamasinga iata na maurukari ira, ke marefa nai gira tamasia ana iga ka faioqanifa iata, hoi minga na Figona Apuna ke fagaotora rai tamasi fura ka tamasinga pania ko God.

2 Pita 2

1 Mataina inago ke rako wau ka maurukari na akau mai qaiawogata na inuni Israel, miga na tarana ngai ke nikao, ngaira na fagausuri na qaqangara ka akau mai qaiawogamiu, ka tamasia fura ka fagausuringa ni qaqanganifa ne fafagaerisia ka tangamworanifa iamiu. Make manga ngai kena na Arafa ke fagatafira pania ka aerafa iata, mi ngaira ka riria ka murita tangaa nikao, mi panigi na mwarao gaa ke fagaerisira mereata mafarufaru wau.

2 Make rako wau ka inuni na arao suria na taufa aera iata, ke tanura ka inuni ka tamasi aerisia ka tarofa koro ne mwora kaa.

3 Suria na fagausuri na qaqangara ira ka oqania ka rurugua tefa wau maka tanui ka ani mwa na fagausuringa ni qaqanganifa rai tawora ana ka rurugua iamiu. Mo God ke qani takosia rai fagaetangira ana make pagai kakamarira wau nga.

4 Migia ka girara, inago na mataina na enjel na tanua na agua ne aera, o God ke maengira ka rao ina Hel rai fagamamasiaga apeta ana. Mi iga na agua rotorotoaga kena ka taotao raorao ke taua ka tangina ni fagaetangifa iana o God.

5 Mi inago nikao, ko Noa ke tarofainia ka taufa ne oto, mina mataina na inuni ira na tofea, mo God ke fagaetangira ke kasia mai ka wai ne mwaganu ke nafuira fato wau nga. Mo Noa mwa afainira ka inuni ne epiu ki ngaira noga ka tafi.

6 Mina finua ne erua iraurua i Sodom mi Gomora, ko God ke fagaetangiraurua rainia ka giu ne fanuraurua karu aera wau nga. Iga na taufa

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

ngai ke, ke fagaqao tangagia ka mwarao ne pagai worawora mai tangara na inuni na tofea ko God.

7 Hoi o God ke fagatafia ko Lot panira ka inuni na aera i finua rafa i Sodom. Ngaia kena ka mwane ne oto, make marefa ni fatami koro rainia ka taufa aera iata na inuni na aera wau gena.

8 O Lot ka mwane ne oto, mi iga na arani tangaiana ke fatami aera wau nga rainia ka agua aera ne reregi make rongora panira na inuni ne ogaoga afainira gena.

9 Arani mwarao gaa ke fagaqao rainia ka inuni na tangamworani rainia ka Arafa, hoi ngaia ke gira fagatafira ana pania ka mataina ne qaraqara ne arao mai, mina ainuni marefa nai oto, ngaia ke gira fagaetangira ana raorao make taua ka tangina ngaia ne fafagagetara ka arani inuni fato.

10 Arani inuni ne taura nga na fagaetangifa kaa ka inuni na oqania wau nai tanui ka agua aera, mo otai na onoono qau wato rainia na ramwofa iana o God. Ngaira ka mamaramwanega wau, ka oqania mwa nai arao suria ka takofa iata mereata. Ngaira ke marefa nai tako fagafigaira ka enjel i Heven, rai tamasi fagaerisira ana.

11 E mangara na enjel na ogaoga i afaafa, ka nafunia ka ramwofa ne tefa, maake marefa nai gira tamasi fagaerisira ana ka inuni manga ngai gana i matona na Arafa.

12 Ngaira ke marefa nai takotako menamenai, maka tamasi aerisi ka mwarao ne ma nai girara. Hoi, ko God ke fafagaetangira mangara na inuni na nanafuira na qoo ira. Maaka mu girara na qoo ka mwarao tangai roira ka nafuira ana.

13 Ngaira ka tanura ka fafara wau suria ngaira gaa ka qani tanura tana inuni ka fafara wau inago. Ngaira gaa ka oqania wau nai farufaru iga ka gupuna tangiana, mina mataina na arao mai ka ngaungau afainigamu maka fafagamaakigamu rai ka taufa aera iata gena, rainia na wagewage wau rainia ka qaqanganifa iata.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

14 Arani mataina nikao ngaira ka onoono tangaa raorao mwa ka fefene ne qaqagararanga, ke asa wau nai fato pania ka aerafa iata gena, mi ngaira ka fafagaqekaqekara ka inuni ne marefa nai gatagata iga ka tangamworanifa iata. Mi ngaira ka girara wau ka agua ni mamagoaga ana. Ngaia ngai ke o God ne qani tamasi woi ne fafagaetangira na inuni gaa.

15 Mi ngaira ka qani fura pania ka otofana tara, ka rao suria ka taufa iana na maurukari o Belam i karena o Beo. O Belam ke tanui ka agua ne marefa ni oto suria ne oqani rurugua wau.

16 Mina donki iana ke woi pusia siana rai rao suria ana ka taufa aera iana. Manga na donki kena ke ma ni gira tamasi ana, maake mea tamasi ko Belam manga na inuni ia make tamasi maana ko Belam rai ura pusia ana pania ka agua ni qekafa ne tatanui.

17 Ngaira na inuni gaa ke manga na wai ne mamata na qaurungana ia maka manga na roto ne atani rogasira raorao mwa na roga ia. God ke qani fagananaua fato ka agua ne rorotoaga wau tangara.

18 Ngaira ka tamasi qaqaeaga wau iga ka tamasinga ni qekafa iata, maka gira fagaqekaqekara ana ka inuni rai ka agua aera na oqani tanui ana rainigi na apeta. Panigi na agua gaa, ngaira ka okeokera aporo ka inuni na oqani gawa panigi ana na agua aera gena.

19 Ngaira ka woi tangara ka inuni woi ne taragani mwa tangara rai tanui ana ka mwarao na oqani, mi ngaira gena ke marefa nai taragani. Ngaira gena ke rafasira noga ka taufa aera na arao suri gena.

20 Manga na inuni kai girara menamenai ko Jisas Kraes na Arafa ne fagatafira, ka ki ngaira kai gawa panigi ka taufa aera ina ano kaa, maake manga ne rakurakura igi ka taufa aera gena, ki nga na taufa aera gena ke rafasira ka tafingata, ke aera ke tetefaria wau nga ki inago.

21 Make koro wau tangara ne marefa nai ono girara ka ani kaa na taufa ne oto, suria ne aera wau tangara nai ono girara ka ani kaa na taufa mi ngaira

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

ka rongoa ka faifataninga ne apuna, maaka kafu riri ka murisigaia ka tara ne oto kaa.

22 Ainuni na riri aporo tangai na taufa aera iata gaa, ke manga na woita ne woi ia “A aoo ne momoa fato make aporo ke ngaura nikao ka moana igi.” “A qoo na mamaanufia ke qao koro, maake aporo mwa ke furifuri ina mwani piapia.”

2 Pita 3

1 A goaku, nga na ruata na leta nau segea tangagamu ngai ke. A leta ne erua kaa, kau segea rai ngiura ana ka takofa iamiu, kamu takotako menamenai.

2 Au oqanigamu mui tatakosia nikao ka tamasinga iata na maurukari na apuna ira na woisia inago wau, migamu kamui tatakosia nikao ka tamasinga iana na Arafa ne fagatafigia. Igami na aposol nami qani tamasia fura na tamasinga kaa tangagamu fato ia.

3 Mataina kaa igamu kamui girara menamenai ka mwarao kaa, mina mataina ne fafagarangi na aporofa iana na Arafa ne pagai arao mai, mi tana inuni ka tatanui ka agua aera na oqani tanui ana maka fafagamamana wau rainigamu.

4 Mi ngaira ka tamasi manga kaa tangagamu, “Ifai ngaia o Jisas? Ngaia ke suru tangai aporo mai ana, ma ki ifai ke kokoa iga na mataina kaa? Emaka ira ka qani mae fato wau mina arani mwarao gaa ke marefa ni orisi ne tagaenani mwa na mataina na ano kaa na fagaworaia ia.”

5 Mi ngaira gena ka tako mara mwarao purua rainigi ka mwarao gaa. Iga na mataina inago, mo God ke tamasi rao mwa mina wawaiaro kana mina ano kaa karu wora mai. Ngaia ke fagaworaia ka ano kaa pania ka rarona wai, mi pania na wai ngaia ke fagaworaia ka arani mwarao ina ano kaa.

6 Miga na agua ngai ke, ano kaa ke fagaerisia wau nga rainia ka apena mwaganu rafa.

7 Mi pania na tamasinga iana o God, ka wawaiaro mina ano kaa naru taotao maunga rai nasia ana ka giu ne fafanuraurua. A wawaiaro mina ano kaa karu

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

nanasia raorao make taua ka mataina o God ne fafagagetara ka arani inuni make fafagaerisira ko otai ne ma nai arao suria.

8 Arani goaku, a mwarao ne etagai mwa igamu namu takotako fagafigaia. Iga na takofa iana na Arafa iaka, ka tangiana ne etagai ke tagaenani mwa manga na qera ni farisi ne etagai ia (1,000), mina qera na farisi ne etagai ke tangaenani mwa manga na tangiana ne etagai iga ka takofa iana.

9 Nga ngai ke na Arafa ke marumu maunga rai nasigamu ana kaa. Tana inuni ka tako woi na Arafa ke arigurigu wau rai fagamworai ana ka surufa iana. Hoi maake marefa ni manga ngai kana, suria na Arafa ke ma ni oqania ki tana inuni ni maemae, maake oqania ka arani inuni kai ririri aporo tangaa.

10 Hoi mina tangiana ni aporofa mai iana na Arafa ke arao mai manga na mwane ne arao mai rai fanago ana ia mi igia ke marefa nai girara ka mataina tangaa na raofa mai iana kena. Mi iga na tangiana kena ka apena rongo rafa ana ke rorongo rafa mina wawaiaro kana ke mamarefa rao, mina apena giu rafa ke fafanunu rao ka arani mwarao iga na wawaiaro kana, mina ano kaa afainigi ka arani mwarao iga ke mamarefa rao mwa nikao.

11 Hoi nga ngai ke, na arani mwarao ina ano kaa ke pagai fafagaerisi maka mamarefa rao. Hoi kamui fafagaapunarigamu kamui arao suria ka agua manga o God ne oqania.

12 Manga namu nanasia ka tangiana rafa iana o God kana, kamui tatagara rafa rai tanu ana ka tangiana kana ki mafarufaru mai. Iga na tangiana kana ka giu ke fafagaerisia wau nga ka wawaiaro kana mina arani mwarao iga ke makaka rao mwa manga na wai ia.

13 Mo God ke qani suru rai fagaworaia ana ka wawaiaro faoru mina ano faoru, mina arani inuni ka otooto ngai kana. Hoi, ki igia ka nanasi nga rai regi ana ka mwarao faoru gaa.

14 Ua na goaku, mataina namu nanasia na tangiana kena, mui ofongia ki otooto wau nga ka mangatamiu maki tataragani ki mwarao maka mu ogaoga iga ka marapefa afainia ko God.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

15 Arafa iaka ke ariro iga ka aporofa mai iana suria ne oqani mafata rainia ana ka mataina kai ririri ka inuni ki mwarao maki fafagatafira. Nga o God ke mafata rainia ka takofa koro tangaa na goaka o Pol ke segera tangagamu na tamasinga gaa nikao.

16 O Pol ke segea ka agua kaa iga ka arani leta iana. Iga na leta iana ki tana woita iga igi ke asa aera wau nga, mi tana inuni ke marefa nai nafuni giraranifa rainigi, suria na tangamworanifa iata ke ma ni gatagata. Ngaia ngai ke na aoriorisi raorao mwa na woita iana maaka arao iga na tara getea, mi ngaira ka atani wau mwa rai fakani ana ki tana Segesegefa Apuna nikao. Mi iga na taufa ngai ke ngaira ka fagaerisira wau nga mereata.

17 Hoi ki nga ngai ke na goaku igamu, igamu kamu qani girara fato noga ka woita gaa. Mui reregamu nga mereamiu, fagaraia maka taufa aera iata na inuni na tofega ke toraigamu pania ka mworafa, ke tanugamu kamu wotawota pania ka tangamworanifa iamiu.

18 Ina arani tangiana, kigamu kamui ogaoga iga ka korofa iana na Arafa iaka o Jisas Kraes, kamui gigirara nga ki ngaia menamenai, ne fagatafigia fato. Hoi ki igia ina mataina kaa, kai fagaakausia ko Jisas, tarai tarai. Amen.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

1 Jon

1 Jon 1

1 Igami kami sege tangagamu wau ka rainia ka Woita ni Tafinga, ne qani tao mai iga na faganega ana. Igami kami qani rongoa, makami qani rea mereamami rai maamami. Aa, ne mwora, igami kami rea, mina rimamami ke fatatagia.

2 Mataina ne wora mai na tafinga ngai ke ina ano kaa, mi igami kami qani rea mwora. Hoi, kina mataina kaa, igami kami tatamasia wau rai fagarongogamu ana rainia ka tafinga fuu, ne qani tao mai afainia ko God emaka, kina mataina kaa ne fagaqao mereana tangagami.

3 Hoi, ka taa nami rea mwora, makami rongoa mwora, igami kami tatamasia tangagamu. Ki iga na agua ngai ke, igamu kamu fakufaku afainigami nami qani faku fato noga afainia ko God emaka mi afainia Karena, o Jisas Kraes.

4 Hoi, kigami kami segea wau ka leta kaa tangagamu ki tanugia kai wawagewage wau nga.

5 Hoi, e kaa ka tamasinga nami rongoa pania Karena o God, makami fafagarongogamu wau rainia woi ngaia o God ka mawetana, ne marefa ka rotorotoaganifa ni gira tao afainia ana.

6 Make manga na wowoi, woi igia ka oga koro wau afainia ko God, maka tatanui raorao mwa ka aerafa manga na inuni ne ogaoga maunga iga na rotoroaganifa maunga ia qao manga igia ka qaqaqangagia ngaia, mi igia ke marefa nai rao suria ka tamasinga mwora iana o God.

7 Hoi make manga igia ka ogaoga iga ka maweta, manga God ne oga iga na mawetana kaa, igia ka gira oga faku fairifui ana raorao mwa, mina agapuna o Jisas, i Karena o God, ne mamaanufi ka aerafa iaka, ke tataraganisigia.

8 Make manga na wowoi igia ke marefa nai nafunia ka aerafa, igia ka fafagaqekaqekagia mereaka mina mworafa ke ma ni taotao afainigia.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

9 God ke oto wau make mwora wau, maka rao ka rarangari fura ka aerafa iaka tangaa ki ngaia, ngaia ke tawora panigia ka aerafa iaka, make fafagataraganisigia panigi ka arani agua aera iaka.

10 Hoi, make manga na wowoi, woi igia ke marefa nai nafunia ka aerafa, igia ka woi o God ke qaqanga, migia ke marefa nai tangamworani rainia ka tamasinga iana.

1 Jon 2

1 Hoi kareku igamu, inau kau segea wau ka agua kaa tangagamu, woi igamu ki siana kamu pagai tatanui ki tana mwarao ne aera. Make manga tana inuni ke tatanui ki tana mwarao ne aera gaa, Jisas Kraes gira tamania ana. Suria nga ngaia ke oto wau, make gira tamasi rao ana tangaa ke emaka rai tamanira ana.

2 Mo Jisas mereana ke mai mae manga na mwarao na suu wogasi rainia ia rai fagafatongi ana ka aerafa iaka. Make marefa woi ni mae rai fagafatongi ana mwa ka aerafa iaka, make mae rai fagafatongi ana ka aerafa iata na arani inuni fato.

3 Manga igia ka arao suri ka faifataninga iana God, hoi igia ka girara mwa woi igia ka girara ki ngaia.

4 Hoi manga tana inuni ke wowoi, woi ngaia ke girara menemenai wau ko God, maake marefa wau nai rao suri ka faifataninga iana, ainuni kena ke qaqaqanga mwa ngaia. Marefa wau ka woita mwora manga ngai kena ni taotao afainia.

5 Manga tana inuni ne tautau woita iana God, nga ngaia ke wowonusia ka faikomanifa iana tangaa o God. Nga na agua ngai ke, ka fafagagiraragia rainia woi igia ka oga faku afainia ko God fato noga,

6 otai na inuni ne wowoi, woi ngaia ke oga afainia noga ko God, ataufa iana ne qaoqao manga na taufa iana o Jisas Kraes ia.

7 A goaku koro igamu, inau kau sege wau tangagamu rainia ka qani faifataninga ia namu qani girara mai inago wau. Marefa ka faifataninga faoru

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

ina mataina mwa kaa ngai ke. Nga na qani faifataninga kaa ka tamasinga namu qani rongora fato noga igi.

8 Fenaka na faifataninga nau sege wau tangagamu kaa, ke manga na faifataninga faoru ia suria na taufanana o Kraes inago, mina taufanamiu ina mataina kaa ke fagaqao rainia ka agua ngai ke. Na mawetana mwora ke mawe mai noga, mina rotorotoaganifa ke fatofato rao noga kaa.

9 Manga tana inuni ne wowoi, woi ngaia ke oga iga na mawetana, make maerongania tana goana, ngaia ke ogaoga maunga iga ka rotorotoaganifa ngai kena.

10 Mina ainuni ne komania na goana, ngaia ke ogaoga iga ka mawetana. Make marefa wau ka mwarao iga na taufa iana, ni gira tanua ana ki tana inuni rai tanu ana ka mwarao ni aera.

11 Hoi mina ainuni ne maerongania na goana, ngaia ke marefa ni ogaoga iga ka mawetana. Ngaia kena ke arao maunga iga ka rotorotoaganifa, make marefa ni gigirara woi ifai ke arao iga kena, suria na rotorotoaganifa kena ke tanua manga na inuni ne guru ia.

12 Kere kare igamu, au sege tangagamu kaa suria o God ke tawo panigamu fato noga ka aerafa iamiu rainia ka tagaranifa iana o Kraes.

13 Igamu na mwane rafa, au sege tangagamu suria igamu kamu qani girara ka mwane ngai kena ne qani oga mai inago iga ka faganegana. Igamu na inuni faoru, au sege tangagamu suria igamu kamu tefaria ka ramwofa iana Ataro fato noga.

14 Kere kare igamu, au sege tangagamu kaa suria igamu kamu girara menamenai wau ke Emaka. Igamu na mwane rafa, au sege tangagamu suria igamu kamu qani girara ka mwane ngai kena ne qani oga mai inago iga ka faganegana. Igamu na inuni faoru, au sege wau tangagamu suria igamu kamu nganganiaga, mina woita iana God ke tao gatagata afainigamu, maka mu tefaria ka ramwofa iana Ataro fato noga.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

15 Siana kamu oqaoqania na taufa iga na ano kaa, mina tana mwarao ne taotao irarona. Rao kamu oqaoqania ka taufa iga na ano kaa, marefa mu oqania ke Emaka.

16 Suria na taufa iata na inuni ina ano kaa, marefa ni rao mai pania ke Emaka. Marefa wau. Arani mwarao aera ne oqani na mangatata na inuni, mina taa na inuni na oqani na regi ne qao koro wau i maata, mina ataa na inuni na nafuni ka qaqaeagaera wau rainigi, arani mwarao manga ngai gena ka mwarao ne rao mai pania na ano kaa.

17 A ano kaa mi afainigi na arani mwarao fato irarona, na inuni na oqani tefa wau, ne suguia mwa ni taura mai ka qotoni. Hoi mo otai na inuni ne arao suria na faioqanifa iana o God, ke tafitafi tarai.

18 Kareku, ina mataina kaa igia ke suguia mwa nai taua mai ka qotona na ano kaa. Manga namu rongoa inago ia woi na Maerongana o Kraes ngaia ke pagai arao mai. Kina mataina kaa, ke rako wau ka maerongana o Kraes, na ura mai mamawega noga. Hoi, ngaia ngai ke, igia ka girara woi na aqotona na ano kaa ke suguia mwa ne rao mai noga kaa.

19 Ainuni ngai ge, ke marefa woi na goaka mwora. Ngaia ngai ke, ngaira gena ka qani rao panigia, hoi make manga woi ngaira ka goaka, ka kai oga afainigia, maka rao panigia manga ngai kena, nga ne mwora ngaia woi ngaira ke marefa ka goaka.

20 Mo Kraes ke qani kasia mai tangagamu ka Figona Apuna, woi igamu fato kamu gigirara ka tamasinga mwora.

21 Hoi, ka mataina inau nau segea na leta kaa tangagamu, marefa woi suria igamu ke marefa woi namu girara ka mworanifa, marefa! Inau kau sege wau tangagamu, suria igamu kamu girara fato noga ka mworana tamasinga kaa, maka mu girara nikao, woi marefa ki tana qaqanganifa ni gira fura mai ana pania na tamasinga mwora kaa.

22 Hoi, ko otai ne fagafagaparu? Ngaira na inuni na woisia, woi o Jisas ke marefa ka Mesaea. Ngaira ka inuni tangai qaqanga ana. Nga na inuni manga

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

ngai kena ka maerongana o Kraes. Make ngaroitainiraura fato ke Emaka mi Karena.

23 Suria na inuni ne marefa ni arao suria Karena o God, ngaia ke marefa ni arao suria nikao ke Emana, maka ainuni ne tangamworani rainia i Karena o God, ngaia ke tatangamworani nikao rainia ke Emana.

24 Mui tatakosi raorao mwa ka tamasinga namu qani rongoa mai iga na anegana ia. Ke manga ne taotao nganganiaga i oqamiu ka tamasinga kaa, igamu kamu ogaoga faku raorao mwa afainia ki Karena me Emana.

25 Kraes mereana ke qani surua ka agua kaa, woi ngaia ke wawategia ka mwarao ngai ke, na tafinga fuu.

26 Inau kau sege tangagamu wau rainia ka agua ngai ke, suria na inuni na raparapa rai fagaparugamu ana.

27 Maki tangagamu igamu, Kraes ke qani mafata rainia tangagamu ka Figona Apuna. Mi pania na Figona Apuna ngaia raorao mwa ke ogaoga afainigamu, ke marefa mui oqania nikao ko otai ni fafagausurigamu, suria nga na Figona Apuna ke fagausurigamu rainia ka arani mwarao ne mwora, marefa ka qaqanganifa. Hoi, ki igamu kamui kokoa afainia raorao mwa ko Kraes, manga na Figona Apuna ne fagausurigamu fato noga ia.

28 Hoi, kareku igamu, mui ogaoga afainia raorao mwa ko Kraes, ka mataina ne aporo mai maki siana kai mamaagutainia, kee nai mamaaki iga ka mataina ngaia ne arao mai.

29 Igamu kamu girara, woi o Kraes ke oto wau, mi igamu kamu girara nikao woi na inuni ne tatanui na taufa ne oto, ngaira ki karena o God.

1 Jon 3

1 Mui rea, God ke takoigia tefa wau! Ngaia ngai ke ne wowoi kaa, woi igia ki karena. Make mwora wau igia ki karena mwora. Mina ainuni na rao suri na taufa iga na ano kaa, ngaira ke marefa nai girara ko God, make marefa nai giraragia kaa.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

2 A goaku igamu, ina mataina kaa, igia ki karena o God, mi igia ke mamaunga nai gigirara ka ogafa iaka imuri ne manga ifai, maka mwarao mwa ne etagai kai gigirara, mataina o Kraes ne aporo mai, igia ka pagai manga ngaia, suria igia ka pagai rerea ki ngaia mwora nga.

3 Hoi, ka arani inuni na oqaqania na agua kaa rainia ko Kraes, ngaira ka fafagataraganisira wau nga pania ka aerafa, manga ngaia o Kraes ne taragani wau ngaia.

4 Otai na inuni ne tanua na agua aera, ngaia ke fagaerisia fato noga ka faifataninga iana o God, suria na aerafa ka mwarao ne fafagaerisia na faifataninga kena.

5 Igamu kamu girara woi o Kraes ke rao mai rai fagamaera ana ka aerafa iata na inuni, mi ngaia mereana ke marefa ni aera.

6 Hoi, ka arani inuni na oga afainia ko Kraes, ngaira ke marefa nai tatanui raorao mwa ka aerafa. Mo otai na inuni ne tatanui raorao mwa na aerafa, ngaia ke marefa ni rerea ko Kraes, maki gigirara.

7 Kareku igamu, mui reregamu, siana ke fafagaqekaqekagamu ka inuni rainia ka tangamworanifa iamiu! Hoi ka inuni na tanua na mwarao ne oto ke otooto i maana o God, ngaira ka manga o Kraes ne oto wau nga nikao ia.

8 Mo otai na inuni ne tatanui raorao mwa ne aerafa, ngaira ka kare iana o Satan, suria nga o Satan ke tatanui raorao mwa na aerafa ne faganega mai inago ia. Hoi nga i Karena o God ke rao mai tangai fagaerisia ana ka tagaranifa iana o Satan.

9 Ainuni ne mai taotao rai karena God, ngaia ke marefa ni gira tanui ana ka aerafa raorao mwa, suria o God ke Emana, mo God mereana ke oga afainia kena. Ngatakena ngai ke, ngaira ke marefa nai gira uruia ana mwa ka aerafa ki qau ki arao.

10 Hoi, ki nga na agua iana mereana na inuni, ke fafagaqao rainia woi ngaia ki karena o God, kee i karena o Satan. Ainuni ne marefa ni tatanui na agua ne oto, make marefa ni kokomanira na inuni, ngaira ke marefa ki karena o God.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

11 Ngaia ke kaa ka tamasinga namu qani rongoa fato noga inago ia ne woi ia igia fato kai kokomanigia fairifui nga.

12 Hoi, igia ki siana kai tautanu manga o Kein ia ne rao suria na Ataro ia ke nafuia funuia o Ebol na goana mereana ia. Nga ne efea, ko Kein ke nafuia funuia o goana kaa? Suria na taufa iana ke marefa ni koro, mina agua iana na goana kena ke oto.

13 Hoi a goaku, siana kamu pangapanga manga na inuni na rao suria na taufa iga na ano kaa na mamaeronganigamu.

14 Igia kaa ka girara woi igia kaa, ka rao pania noga ka maefa, ka taua fato noga ka tafinga mwora. Igia ka girara ka agua kaa, suria igia ka kokomanira ka inuni ira. Mina ainuni ne marefa nai fafaikomani ka ogaoga maungara iga ka agua ni maefa ia.

15 Ainuni ne maerongania tana goana nikao, ngaia kena ke manga mwa na mwane ne nafuia funuia tana goana ia. Mi igamu kamu girara fato noga ka ani na mwane ne nafuia funuia tana goana ia ngaia ke marefa ni gira nafunia ana ka tafinga fuu.

16 Ngaia ke kaa ki ngatakena na gigirara manga ifai ngai ke na faikomanifa kaa, rainia ko Kraes ngaia ne mafata rainia ka maurifana tangagia. Hoi, ki igia nikao, minga ke ararigia na mafata rai ka maurifaka tangara ki tana inuni.

17 Manga na inuni ke togoani rurugua, minga ka rera tana inuni ne marefasia ki tana mwarao, minga ke marefa ni takoia ki mamafata tangaa, hoi ke tautanu fea ke wowoi ne kokomania ko God?

18 Kareku igamu, siana woi igia ka fafaikomani mwa iga ka woita mina tawatawanifa. Igia kai fafaikomani mwora nga, rai fagaqao ana iga ka taufa iaka.

19 Manga igia ka arao suria ka agua kaa, igia ka giraragia woi igia ka nafunia ka tamasinga mwora kaa. Hoi, ke manga woi na takofa iaka ke usui maaka,

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

igia ke marefa nai gira maagu ana i maana o God, suria ngaia God ke tefaria ka takofa iaka, mingaia ke girara fato ka arani mwarao.

21 Hoi, a goaku koro igamu, manga woi na takofa iaka ke marefa ni usui maaka, igia ka gira ura nganganiaga ana mwa i maana God ngaia.

22 Ngaia ke gira wategia ana mwa ka mwarao na nongia pania, suria igia ka taura ka woita iana, maka tatanui ka agua ne wawagewage rainigi.

23 Hoi, afaifataninga iana ke woi, igia kai tatangamworani rainia ki Karena o Jisas Kraes, makai kokomanigia faitangai, manga o Kraes ne qani woisia fato noga ia.

24 Hoi, ko otai na inuni ne taura raorao mwa na faifataninga iana o God, ki ngaia o God ke ogaoga faku afainia, mingaia ke ogaoga faku afainia ko God. God ke mamafata rainia mai ka Figona Apuna tangagia, woi igia kai gigirara woi God ke ogaoga faku afainigia.

1 Jon 4

1 A goaku koro igamu, siana kamu arao surira na arani inuni fato na wowoi ngaira ka nafunia na Figona Apuna, mui ofofongia kamu rorogoia panira, ngaira gena ka nafunia mwora ka Figona ne rao mai pania ko God ngai kena, kee marefa. Rainia ne rako wau ka maurukari na qaqaqangara ina ano kaa.

2 Mu gira rongo girara ana mwa ka tawatawanifa iana na inuni manga ngaia ke nafunia na Figona iana o God. Ainuni na tangamworani woi o Jisas Kraes ke wora manga na inuni ia ngaira na inuni ngai gena ka nafunia ka Figona iana o God.

3 Mina ainuni ne fafagarigia na agua kaa rainia ko Jisas Kraes, ngaira gena ke marefa nai nafunia ka Figona iana God. Marefa wau nga. Ainuni manga ngai gena ka nafunia na agua pania na Maerongana o Kraes, migamu kamu qani rongoa fato noga, woi ngaia ke pagai arao mai, hoi ki ngaia fato noga ki ina ano kaa.

4 Kareku, igamu na kare iana o God, mu qani tefarira noga ka maurukari na qaqaqangara, suria na Figona Apuna ne taotao afainigamu ia ke ramwo

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

tefaria wau ka agua ne taotao afainira na inuni na rao suria na taufa iga na ano kaa.

5 A maurukari na qaqaqangara, ngaira ka tamasi rainigi ka agua iga na ano kaa, mina ainuni na rao suria na taufa iga na ano kaa ira ka tautau woita iata, suria ngaira gena ka nafunia ka ano kaa.

6 Migia kaa, ka kare iana o God fato noga. Mo otai na inuni ne gigirara menamenai wau o God, ngaia ke rongogia. Mo otai ne marefa na kare iana o God, ngaia ke marefa ni gira rongogia ana. Hoi, iga na agua ngai kena, igia ka gira ono girara ana ko otai na inuni ne nafunia na Figona Apuna mwora, mina ani ne nafunia na agua ni qaqanganifa.

7 A goaku koro igamu, igia kai kokomanigia faitangai, suria na agua iga na faikomanifa ne arao mai pania ko God. Ainuni wau mwa na fafaikomani, ngaia ki karena o God, mingaia ke gigirara wau ko God.

8 Mo otai na inuni ne marefa ni fafaikomani, ngaia ke marefa ni girara ko God, suria nga o God ka faikomanifa.

9 Ngaia God ke nafunia ki Karena ne etagai togo kaa, ke kasia wato mai ina ano kaa woi igia kai nanafunia ka tafinga mwora pania. Ki iga na agua ngai kana o God ke fagaqao rainia ka faikomanifa iana tangagia.

10 Mina agua mwora iga na faikomanifa, ke manga ifai? Agua, woi igia ka qani komania ko God? Marefa nga! Nga na agua mwora iga na faikomanifa, ka agua ne tanua o God ke komanigia, make kasia wato mai ki Karena ke mai mae manga na suu wogasi ana ia rai tawo panigia ana ka aerafa iaka.

11 Hoi, na goaku igamu, rainia ngaia o God ne komanigia tefa wau manga kaa, ki igia nikao minga kai kokomanigia faitangai faku.

12 Marefa wau ka inuni ni rea o God. Make rao ke manga na kokomanigia faitangai, God ke kokoa faku afainigia mina faikomanifa iana ia ke wonusia fato wau nga ka maurifaka.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

13 Igia ka girara woi igia ka faku fagaetagai noga afainia ko God, mi ngaia ke faku nikao afainigia, suria ngaia ke kasia wato fato mai noga ka Figona Apuna iana tangagia.

14 Me Emaka God ke kasia mai fato noga ki Karena rai fagatafia ana ka ano kaa, migami kami rea fato noga, makami tatarofainia tangara ki tana inuni.

15 Hoi ke manga na inuni ka wowoisia fura woi o Jisas Kraes ki Karena mwora o God, o God ke ogaoga afainira, mingaira ka ogaoga afainia ko God.

16 Hoi, migami mereamami kami girara mwora woi o God ke komanigia, migami kami tangamworani wau rainia ka faikomanifa iana ia. O God ke fafaikomani mwora, mo otai na inuni ne fafaikomani mwora, ngaia na inuni kena ke fakufaku afainia ko God, mo God ke fakufaku afainia nikao.

17 Faikomanifa ia ke wonusia mwora wau nga ka maurifaka. Ki igia kai mai taotao manga ngaia ia ina mataina na ogaoga maungagia ina ano kaa. Hoi kigia ki siana kai mamaagu iga ka tangiana ni fagaetangifa kana.

18 Ko otai na inuni ne gigirara na faikomanifa, ngaia ke marefa ni gira maagu ana. Hoi tana inuni ka maagutainia wau ko God suria ne fafagaetangira, ke marefa nai girara ka faikomanifa mwora.

19 Igia kai fafaikomani, suria God ke komanigia inago.

20 Ke manga na inuni ke wowoi, ngaia ke kokomania ko God, make mamaerongania ki tana goana, ainuni kena ke qaqaqanga mwa ngaia. Manga ne rao ke marefa ni kokomania ka goana ne oga ke rerea rao ia ke manga ifai ki ngaia ke gira komani ana God ne marefa ni gira rea ana kena?

21 Ka faifataninga ne tamasia o Kraes tangagia, ke manga kaa, “O otai wau mwa na inuni ne kokomania ko God, ngaia ki kokomanira nga ka arani inuni fato.”

1 Jon 5

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

1 Otai wau mwa na inuni na tangamworani woi o Jisas ka Mesaea, ngaira ki karena o God. Mo otai na inuni ne kokomania mama, ngaira gena nikao minga ka kokomania ki karena ia.

2 Hoi, manga woi igia ka kokomania ko God maka taura ka fagausuringa iana, ua igia ka girara woi igia ka kokomanira mwora ki karena.

3 Igia ka fafagaqao rainia ka faikomanifa iaka tangaa ko God rai rao suri ana ka faifataninga iana. Mina faifataninga gena ke marefa ni asa tangagia.

4 Igia fato kaa ki karena o God, ka gira ura tefaria ana ka taufa aera iga na ano kaa. Igia ka gira ura tefaria ana ka taufa aera iga na ano kaa suria na tangamworanifa iaka rainia ko God.

5 Hoi, ko otai na inuni ne gira ura tefaria ana na taufa aera iga na ano kaa? Nga mwa na inuni ne tatangamworani woi o Jisas ki Karena mwora o God, ke gira tanu ana.

6 Jisas Kraes ke fagaqao mereana tangagia rainia ka wai ne maanu apuna iga, mina gapuna ne afe ina mataina na nafuia ke mae ia. Hoi, make marefa woi ni fagaqao mereana mai mwa iga ka wai ne maanu apuna iga ia mina gapuna iga na maefa iana. Minga ka Figona Apuna ne mwora wau nga ke fafagagiragia rainia ko Jisas na Mesaea.

7 Hoi, ka mwarao ne eoru ka fafagagiragia rainia ko Jisas,

8 a Figona Apuna, mina wai, mina a gapuna. Hoi ka mwarao ne eoru gena ka fagagiraragia rainia ko Jisas na Mesaea.

9 Ki igia ka gira tangamworani ana mwa rainia ka woita iata na inuni, mina ataa ne tatamasia o God, ka apena mwarao rafaera wau nikao. Mo God ke tamasia fato noga tangagia ka tamasinga rainia Karena ia.

10 Hoi, ka inuni na tangamworani rainia Karena o God, ka nafunia ka tamasinga kaa i mangatata mereata. Hoi mo otai na inuni ne marefa ni tangamworani rainia ko God, ngaia ke woi o God ke qaqanga, suria ne marefa nai tangamworani rainigi ka tamasinga iana God rainia Karena ia.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

11 Ka ataa o God ne qani tamasia fura fato noga ne manga kaa, God ngaia ke qani mafata rainia tangagia fato noga ka tafinga fuu, nga na tafinga fuu ke rao mai pania ki ngaia Karena ia.

12 Hoi otai wau mwa ne fakufaku afainia Karena ia ngaia ke nanafunia ka tafinga fuu, mo otai na inuni ne marefa ni fakufaku afainia i Karena ia ke marefa ni nanafunia ka tafinga kena.

13 Igamu na inuni namu tangamworani rainia i Karena o God, inau kau segea ka agua ngai ke tangagamu, woi igamu kamu gigirara wau woi namu nafunia ka tafinga fuu.

14 Mataina na nongia na mwarao pania ko God, manga ne arao suria na takofa iana, igia ka girara woi ngaia ke rongogia fato noga. Manga ngai kena, igia ki siana ka mamaagu rai rao mai ana tangaa ko God rai tamasi ana afainia.

15 God ke rongogia raorao mwa ina mataina na nongia igi, hoi igia ka girara ne mwora wau, maka girara nikao woi ne wategia ka mwarao na nongia pania ia.

16 Manga igo ko rerea ki tana goamu ne tanua ka mwarao aera, ne marefa ni gira maefa rainigi na aerafa gena, ui fafagarafe tangaa ko God ki mamafata rainia tangaa ka tafinga. Tana inuni ka maemae rainigi ka aerafa iata, make marefa qai woisia wau tangagamu woi namui fafagarafe tangaa ko God rainigi ka aerafa gena.

17 Arani mwarao ne marefa ni koro, nga na aerafa ngaia, mi tana aerafa nikao ke marefa ni gira toraira ana ka inuni tangaa ka maefa.

18 Igia ka girara fato noga, woi i karena o God ke marefa nai ururuia mwa ka aerafa, suria i Karena o God ke onoono surira, ke marefa ka Ataro ni fafagaerisira.

19 Ki igia ka girara fato noga, woi igia kaa ka kare iana o God, fenaka ne manga ngai kena mina ano kaa ke tao iga ka mamarugana na ramwofa iana na ataro.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

20 Igia ka girara nikao, woi i Karena o God ne qani wato mai rai mafata rainia ana giraranifa koro tangagia, ki tanugia kai gigirara ko God mwora. Migia kai fakufaku afainia ko God mwora, ina mataina igia na fakufaku afainia Karena ia o Jisas Kraes. Ngaia God mwora ke kaa, mina tafinga fuu ngai ke.

21 Igamu kareku, mu onoono surigamu menamenai, siana kamu wowogasira ka mwarao ni aerafa.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

2 Jon

2 Jon 1

1 Inau na mwane rafa ina siosi kau sege wau tangago na fefene ne ono sikifia
na Arafa afainira ki karemu. Inau kau komanigamu suria igia ka arao suria ka
fagausuringa mwora. Marefa ki inau mwa make tana inuni nikao na girara na
mworanifa ia.

2 Mi komanigamu suria na mworanifa ki rarona na tafinga iaka kaa make
taotao tarai afainigia.

3 Suria igia ka girara ka mworanifa maka komanira ka inuni, hoi au
fafagarafe woi God emaka mo Jisas Kraes i karena, karu koro tangagia,
makaru takoigia kai ogaoga iga ka marapefa.

4 Au wagewage wau nau girara woi tana karemiu ka tau woita iga ka
mworanifa, manga Emaka ne woi tangagia nai tanua.

5 A fefene koro igo, inau kaa ke marefa qai sege rai woi tangago ana ki
karemu mi igo rai tanui ana ka mwarao marefa mu tanui inago. Au sege rai
woi tangagamu ana kamu kokomanigamu faitangai, nga na mwarao na qani
woisia tangagamu namu tanua ngai ke.

6 Faikomanifa ka mwarao na tanua rai tau woita iana ana o God ne woisia
tangagia. Iga na faganegana kamu rongoa woi o God ke woi tangagamu mu
kokomania ki ngaia.

7 E rako wau ka inuni na fafagaparu ne qani fura ina ano kaa. Ainuni gaa ka
fagaparu wau ka wowoi woi o Jisas Kraes ke marefa ni nafunia ka apena na
inuni mwora. Hoi ki ngaira gaa ka fafagaparu mina maerongana o Kraes.

8 Hoi mui rerea maka mu kasia ka mwarao namu tatagara tangaa kena, rao
kamu tanua igamu ke marefa nai gira wategamu ana fato rafa ka worimiu.

9 Siana rai oriorisi ana ka fagausuringa suria o Kraes, rea wau make ma ni
oga afainigamu ko God. Hoi e rao kamu taura nganganiaga ka fagausuringa
iana o Kraes, o God Emaka mi Karena ki afainigamu.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

10 Rao ka inuni ke ma nai oqania ka fagausuringa kaa, siana kamu onira qanu i ruma iamiu, maka mu tatawatawa afainira.

11 Hoi ainuni ne tatawatawa afainira ke fagaqao woi ne tautau afainira iga ka aerafa iata gena.

12 E rako wau ka mwarao nau oqani woisi wau ana tangagamu, maake marefa qai oqani segera ana iga ka leta kaa. Au oqani rao mai ana rai mai megamu tamasi ana qai reregamu mereaku, suria nga na agua ngai ke ke tanugia ka wawagewage wau.

13 I karena na goamiu na fefene ne ono sikifia na Arafa, ka kasi tamasinga koro tangagamu.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

3 Jon

3 Jon 1

1 Inau na mwane rafa ina siosi, kau sege wau tangago kaa o Gaius na goaku koro. Igo kena kau komanigo suria naru arao suria ka fagausuringa mwora.

2 A goaku koro, inau kau fafagarafe woi na arani mwarao fato ki rao koro wau tangago, maki ape koro mwa ka apemu, manga nau girara nikao woi na maurifamu ke rao koro afainia ka Arafa.

3 Inau kau wagewage tefa wau, ina mataina na goaku na rao mai, maka tamasigo wau tangau woi igo ko rao suria ka mworanifa.

4 Mataina inau nau rongora woi na kare iaku ka arao suria na mworanifa, inau ke koro wau ka apeku.

5 A goaku koro, igo ko koro aera wau iga ka tagaranifa no tanui raorao mwa tangara tana inuni na rao suria na Arafa, manga tana ani ne ma mu qani girara mai.

6 Hoi, ka mataina mwa na mai taugo, igo ko tatamanira, ke araria ngaira ka girara fagafatongia ana ka tagaranifa iata. Hoi ngaira gena ka qani fagarongora ka arani inuni iga na siosi kaa ki ngatakena nga no komanira. Iga na agua ngai ke o God ke wawagewage wau rainia.

7 Suria ngaira gaa ka rao ka tanua ka tagaranifa ina o Kraes, make marefa woi nai tawora ki tana mwarao panira ka inuni ne marefa nai rao suria na Arafa.

8 Hoi, ke araria woi igia kai tatamanira ka inuni manga ngai ge, mwarao makai tatagara faku rai tarofainia ana ka mworanifa.

9 Inau kau qani segea fato noga ka kere leta tangara ka siosi, mo Daeotrefis ke ngaroi rai tau woita iaku ana, suria ngaia ke oqani tao rai mwane rafa ana tangara.

10 Hoi, ka matina nau arao mai rai rego ana, inau kau fagarongora ka inuni fato rainigi ka arani agua ne tanui, mina agua aera ne woisi rainigami. Mi

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

tana agua nikao ne tanua, ne ngaroi wau rai ono surira ana ka inuni na rao suria na Arafa ina mataina na arao mai. Hoi, mo Daeotrefis ke maengira ka fura pania ka siosi ka inuni na oqani tamanira ana na inuni gena.

11 A goaku koro igo, siana ko arao suri na agua aera. Ui arao suri mwa ka agua koro. Otai na inuni na tatanui na agua ne koro, ngaira ki karena o God. Mo otai na inuni na tatanui na agua ne aera, ngaira ke ma nai girara ko God.

12 Arani inuni fato ka woisia ko Demitrias woi na mwane koro, mina tamasinga mwora ne fagausuri ke fagaqao rainia ki ngaia. Inau nikao kau woisia woi ngaia kena ka mwane koro, migamu kamu girara woi na tamasinga iaku make mwora nga.

13 Inau kau nafuni maungai ka mwarao ne rako wau nau oqani woisi wau ana tangagamu, make marefa qai oqania woi qai segera iga ka leta kaa.

14 Make koro mwa, marefa woi ni qorafu wau mi inau kau rao wau kau rerego, makau tamasi afainigo mereaku.

15 Marapefa ki afainigo! Hoi arani tamamu fato gaa ka kasi tamasinga koro tangago. Kui tatamasi wau ka tamasinga koro tangara ka arani tamaka gena.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

Jiud

Jiud 1

1 Inau o Jiud na kare iana o Jisas Kraes, me esina o Jemas. Au sege tangagamu, kigamu na inuni ne usuigamu o God. O God Emaka ke komanigamu wau, mo Jisas Kraes ke ono surigamu koro wau.

2 Au fagarafe woi na faitakoifa, marapefa mina faikomanifa ki afainigamu wau nga.

3 A goaku koro, au oqania wau qai sege tangagamu rainia ka tafinga ne mafata rainia tangagia, maaki na mataina kaa kau oqania qai sege wau tangagamu qai nongigamu kamu uraura nganganiaga iga ka tangamworanifa o God ne qani wategamu inago, ke mai taua na mataina kaa, tangagamu na inuni namu apuna tangaa.

4 Suria tana inuni ne ma nai rao isuria o God ka qanufigia fato noga ka topai wau ka tamatamasinga rainigi na arani korofa iana o God woi ne koro mwa tangara nai tanui ana ka agua ni oraoraganifa iata. Suria i ngaira gaa ka fagarigia ko Jisas Kraes na mwane rafa mina Arafa iaka. Maki inago mai noga ke wosia ka Segesegefa Apuna woi na inuni ma nai rao suria o God ira ke fafagaetangira.

5 Igia fato ka girara ka mwarao ne wora tangara na inuni mataina ne toraira na Arafa pania Ijip ira. Tana fitangita ke ma nai raronoimwora, make kamarira imurina mai.

6 Mu girara nikao woi na enjel ne ma nai tanui na tagaranifa iata, maka rao fato panigi ka agua iata. O God ke rakura rainia ka seni ne ma ni pagai mwoumwou, make kasira iga ka rarona na kokoro ne rotorotoaga wau, ka rerea ka tangiana rafa wau ni fagaetangifa.

7 Ka apena mwarao rafa ke wora nikao tangara na inuni i Sodom mi Gomora mina arani finua na tao i aworona igi. Ainuni i finua gena maka tanui nikao ka agua ni oraoraga ana maka tanui ka agua afainira ki tana inuni rao. Hoi

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

mo God ke fagaetangira rainia ka giu ne ma ni pagai arofu rai fagaqaonga tangagia.

8 Ainuni na fafagaparu nau tatamasira gaa ke rao faku mwa ka taufanata mangara nai inuni na fafagafunu ka fafagaerisi rao mwa na apeta mereata igi. Ngaira na inuni gena ka ngaroitaingi wau ka arani fagausuringa ne watera, maka tamasi aerisira ka arani enjel fato.

9 Hoi mo Maekol na qauta na enjel, make ma wau ka woita woi ni woisia aerisia rainia ka ataro iga ka mataina naru faitogiri rainia na apena o Mosis ia. Ngaia noga na mwarao ne woisia tangaa ke woi, ‘Arafa ke pagai fafagaetangigo ngaia.’

10 Mina ainuni gaa ka tewo qau wato wau rainigi ka arani mwarao ne ma nai girara mereata. Ngaira gaa ke mamangara na wasi ne marefa na takofa i qauta ira na atani wau mwa mina takofa aera iata gena tangai funuira ana sio mwa.

11 E aera wau nga tangara ngaia. Ngaira gaa ka rao suria mwa ka agua iana o Kein, maka manga o Belam ne tako rafa mwa rai ka rurugua ia. Hoi ngaira gaa nikao maka tofega wau manga o Kora ia make pagai fafagaetangira ka maemae manga ngaia ia.

12 Mataina namu tanua na ngaufa rai fagaqao ana ka faikomanifa iamiu, ainuni na fagafagaparu gena ki afainigamu mwa, ne ma nai maaki rai ngau aera ana, maka qao mangai na roto ne mai rorogasi rao mwa na roga ne ma nai gira rangi ana igi. A mangara na apenagai ne ma ni kasi guana iga na mataina ne araria ne gugua. Apenagai kena ke maria make afaraga akau fato ka wagana.

13 Ainuni gena ka mangara na nawo rafa ne aropi i asi ke magofu rai ka mwani tokotoko aera igi, maka mangara na feegu na afasu panigi na nanata ira, hoi mo God ke qani naka mai tangara ka agua ne rotorotoaga nai taotao tarai iga.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

14 Inok ka piuta na mwane ne wora ina woraworanifa iana o Adam make tamasia ka woita iana o God rainira ka inuni gena ke woi, “Na Arafa ke pagai arao mai afainira ka qera mina qera na enjel apuna iana

15 nai fagagetara ana ka arani inuni, make fafagaetangira ka inuni na ma nai girara o God rainigi ka agua aera na tanui mina arani woita na tamasia aerisia rainia.”

16 Ainuni gaa ka fafarau wau, maka tangatangaerata ka inuni, maka oqani rao suri ana mwa ka agua aera na wawanasi gena, maka tamasi fagaakausira mereata wau, maka fafagakoro maata mwa ka inuni rai tamanira ana mwa mereata.

17 A goaku koro igamu, mui tatakosi rafaera wau ka mwarao na qani woisi tangagamu na aposol iana na Arafa iaka o Jisas Kraes igi.

18 Ngaira ka woi ina mataina ne fafagarangi na aporofa iana na Arafa ka pagai arao mai ka inuni na mamaongoga make ma nai oqani rongo ana ko God, maka fafagamamana rainia ko God.

19 Ngaira na inuni gaa ka tatakara rainigamu, ngaira gaa ka tatakosi sio mwa ka ogafa na oqani, make ma nai nafunia ka Figona Apuna.

20 A goaku koro, siana kamu tanua ka agua manga ngai kana. A tangamworanifa ke apuna wau, hoi mui fagagatanigamu iga ka tangamworanifa iamiu. Mui fafagarafe iga ka ramwofa iana na Figona Apuna,

21 maka mui uraura nganganiaga afainia ka faikomanifa iana o God manga namu nanaua na Arafa iaka o Jisas Kraes nai fagaregamu ana rainigi ka korofa iana rainia ne wategamu na tafinga fuu.

22 Mui tatamanira ka inuni na mwarumwarusiga iga na tangamworanifa iata.

23 Mui okera aporo ka ani pania ka giu, rai fagatafira ana. Mui tatakoira ki tana ani maaka mui mamaagu. Mui maerongani ka gafu iata na fagaapunigara rainigi na aerafa na tanui.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

24 O God ke gira ono surigamu ana menamenai pania ka apuri ana iga na aerafa, make gira fagaurasigamu ana afainia. Iga na mataina kena marefa ka aerafa afainigamu, maka mu wawagewage wau.

25 Hoi kai fagaakaufia ko God na faufugana nanama. Ngaia ke kasia ko Jisas Kraes na Arafa iaka rai fagatafigia ana. Nga mwa o God tagaina ke nafunia ka ramwofa tefarira ka arani mwarao mai inago, ina mataina kaa, mi taraitarai. Amen.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

Rangarifa

Rangarifa 1

1 Ingaia na puka kaa ke taotao iga ka mwarao o God ne fagarea ko Jisas Kraes rainigi. Hoi mo Jisas Kraes ke gira rangari fura ana tangara ka kare iana ka mwarao ne mai worawora. Hoi make ke kasia mai ka enjel iana ke rao mai afainia ka tamasinga tangau ki inau o Jon na kare iana.

2 Hoi ki inau kau segera ka arani mwarao nau regi, makau segera nikao ka woita mwora iana o God. Ingaia o Jisas Kraes ne woisia mai.

3 A wagefa tangara ka inuni ne totomania na puka kaa, mina wagefa tangara ka inuni na rongoa maka arao isuri na tamasinga gaa, suria na mataina tangai na mwarao gaa ne pagai mai worawora ke fagarangi aera mai noga.

4 Inau o Jon kau segesege wau tangagamu fato kigamu na inuni ina siosi ne epiu ia ina provins i Esia. “Inau kau fagarafe woi o God ki mafata rainia ka faikomanifa mina marapefa afainigamu. O God ke tao mai noga ia ki mai taotao ina mataina kaa, mina mataina ne pagai arao mai. Hoi naka ka faikomanifa mina marapefa ki arao mai tangagamu pania ka Figona ne epiu ia na uraura inagona na papa iana o God.

5 Naka ka faikomanifa mina marapefa ki arao mai tangagamu pania ko Jisas Kraes ne tatamasia mwora o God. O Jisas kena ka mwane nga inago ne tafi aporo mai pania na maefa, ke arafa tangara ka arani arafa i finua i ano kaa. Ingaia o Kraes kaa ke komanigia wau tefa, mi ngaia ke mae, ke afe ka gapuna, ke worigia aporo panigi ka arani aerafa iaka.

6 Ingaia ke ono sikifigia rai kare iana, make tanugia ki igia ka mai tao rai mwane ni raperapega tangai tagara tangaa ana ko God Emana. Igia kai kasia akau ko God makai fafagaakausia ka apena ramwofa rafa iana taraitarai. Amen.

7 Mui gigirara! O Jisas ke pagai aporo mai iga ka parauru gana, mina arani inuni fato ka rerea mi afainira nikao ka inuni na rupugia rainia na aora inago

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

ira. Arani inuni fato i finua i ano kaa ka fafaitakoi maka angiangi, ina mataina na rerea iga ngaia. Aa, agua kaa ke pagai worawora. Amen.”

8 Arafa o God ke woi manga kaa, “Inau kaa kau fagainagota na arani mwarao mi inau ki murita na arani mwarao nikao, nau qani oga mai inago ia makau ogaoga ina mataina kaa, makau pagai aporo mai. Inau na God na faufugana.”

9 Inau kaa ka goamiu o Jon, nau rao suria na Arafa afainigamu, migia fato kai uraura nganganiaga, ke manga na fafagafafara apeka suria o Jisas ke Arafa tangagia. Inau kaa, ka kasiau iga ka kere marau i Patmos, suria nau tatamasia ka woita iana o God mina woita mwora rainia ko Jisas.

10 Hoi iga na tangiana iana na Arafa ia mina Figona Apuna ke rao mai tangau, makau rongoa aporo rao ka ringiringi imuriku, ne rongo rafaera wau manga na afuri ia

11 ne tamasi manga kaa, “Arani mwarao no rera kui segera iga ka puka ne etagai, makui kasikasi rao tangara ka siosi ina finua rafa ne epiu igi, i Efesas, Smina, Pegamam, Taeataera, Sadis, Filadelfia mi Leodisia.”

12 Hoi, makau apariri rai rea ana otai ngai ke ne tamasi mai tangau kana, makau rea wau mwa ka laet ne epiu ne uraura, na tangarafi rainigi na gol.

13 Hoi mi qaiawogata na laet gana kau rea ka inuni ne etagai ne qao manga na Kare ni Inuni ia make gafu rainia ka gafu ne qorafu wau ke wato ke sisinosino, make fogotainia ina aparagaimatona ka fogofogosina na tagarafia rainia na gol.

14 Afurufuru i qauna gana make siki wau manga na wul kee na auna niu ia mina maana kana ke totogatoga manga na giu ne wawatawata ia.

15 Auwana gana ke oraora manga na metere ne makaka ina apena giu rafa ia mina ringina kana ke rongo rafa wau manga na apeta na nawo rafa ira.

16 Make taura ka feegu ne epiu i rimana i otona, mina naefe ne maasi ruarua wau ke furafura mai pania ka farana, mina maana kana ke totogatoga manga na arito iga na gupuna rito wangana ia.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

17 A mataina ngai ke nau rea rao kana makau apuri wato inagona na uwana manga na inuni ne mae ia make fatatagiau mai rainia ka rimana i otona make woi, “Siana rai maagufa! Inau kaa kau fagainagota na arani mwarao mi inau ki murita na arani mwarao nikao.

18 Inau kaa kau tafitafi! Inago kau mae, mina mataina kaa kau tafi aporo taraitarai. Hoi ki inau kau nafunia ka ramwofa tefaria na maefa, makau gira toraiara ana furu ka inuni pania ka agua ni maefa.

19 Ui segera nga ka arani mwarao no regi gaa, afainigi ka ani ne wora noga ina mataina kaa, mina ani ne pagai akau mai imurini na mwarao gaa.

20 Igo ko regi ka feegu ne epiu nau taura i rimaku i otoku ia mina laet ne epiu na tagarafi rainigi na gol igi. Igo ke marefa nu tako matafa rai ka mwarao no regi gaa. Hoi nga na fagaararinga tangai ke gaa. A feegu ne epiu ira ka enjel ne epiu na onoono suri na inuni ina siosi ne epiu ira, mina laet ne epiu ira ka siosi ne epiu ira.”

Rangarifa 2

1 Hoi mina mwane ia ke tamasi mai manga kaa nikao, “Ui segesege rao tangaa ka enjel ne onoono surira na inuni ina siosi i Efesas, kui wowoi tangaa manga kaa, ‘Eka ka tamasinga pania na ani na taua i rima i otona na feegu ne epiu ira make tataworagofa ina guputa na laet ne epiu na tagarafi rai na gol igi,

2 Inau kau girara ka arani agua namu tanui afainia ka mwakomwoaganifa iamiu, mina maramarapeaganifa iamiu, makau giraragamu nikao woi igamu kena ke marefa namu oqanira ka inuni na arao suri na agua ne aera iata, makau giraragamu nikao woi namu ofongira ka inuni na woisira rai aposol maka mu rogoira woi na qaqangara mwa.

3 Inau kau girara nikao, nga igamu kena kamu ura nganganiaga wau nga, ne manga namu fafara suria namu tangamworani rainiau make marefa namu gira fere kasikasi ana.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

4 Hoi mina mwarao mwa ne etagai ke marefa qai oqania afainigamu, inago kamu oqaniau wau mina mataina kaa ka faioqanifa iamiu ke sisitai wau nga.

5 Mui tatakosia aporo ka ogafa koro iamiu inago ia kamu riri aporo nga rai rao suri ana ka ogafa koro iamiu inago ia. Rao ke mamarefa namu riri aporo, hoi inau kau arao mai kau tawoa rao ka laet iamiu ia.

6 Hoi mina mwarao ne etagai namu tanua ne koro tefa wau nga ke manga kaa, igamu ke marefa namu oqanira ka agua na tatanui na ani na inuni na arao suria na fagausuringa iana na rurufa iana o Nikolaus, inau make marefa qai oqania nikao.

7 Otai mwa ne tonga karingana, maki rongora menamenai wau tangai ka mwarao ne wowoisi na Figona Apuna tangara na inuni ina siosi gaa. Tangara na inuni na tatangamworani raorao mwa tangaa na qotona na ogafa, inau kau fafagamarumungainia ka ngaua ka guana apenagai ne mafata rainia ka tafinga, ne uraura irarona romana mwou iana o God ia.' "

8 Hoi mina mwane ia ke tamasi manga ka nikao, "Ui segesege rao tangaa ka enjel ne onoono surira na inuni ina siosi i Smina, kui wowoi tangaa manga kaa, 'Nga na tamasinga iaku ke e gaa, inau kaa kau fagainagota na arani mwarao mi inau ki murita na arani mwarao nikao. Inau kau mae mina mataina kaa kau tafi aporo fato noga.

9 Au girara woi na ogafa ma ni oto ke taugamu, hoi igamu ke ma ni tonga na nafuninga iamu, maake tonga nafuninga iamu wau i maana o God. Inau kau girara nikao ki tana inuni na woisira woi ngaira ka Jiu, ani inuni na wowogasia o God, make ngaira gena ka qaqangara mwa. Ngaira gena ka tamasi aerisigamu mwa make wowogasia mwa ko Satan.

10 Siana kamu mamaagutai ka arani mwarao ne arao mai tangagamu ke tanugamu kamu fafafara. Mu girara! Ataro ke pagai kasira ka tana inuni iga na fakunga iamiu mwa kena irarona peresin, make pagai ofofongigamu mina arani agua ni fagafafara apemiu ana gena ke arao suria ka tangafuru i tangiana ne etagai. Manga namu mworamwora tangau ke rao ke taua ka

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

mataina namu maemae, inau kau mamafata rainia ka romana tafinga tangagamu.

11 Otai mwa ne tonga karingana, maki rongora menamenai wau tangai ka mwarao ne wowoisi na Figona Apuna tangara na inuni ina siosi gaa. Tangara na inuni na tatangamworani raorao mwa tangaa na qotona na ogafa, ke marefa nai pagai maemae iga ka ruata na maefa.' "

12 Hoi mina mwane ia ke tamasi manga kaa nikao, "Ui segesege rao tangaa ka enjel ne onoono surira na inuni ina siosi i Pegamam, kui wowoi tangaa manga kaa, 'Nga na tamasinga iaku ke e gaa, inau kau nafunia na naefe ne masi ruarua ne masi wau.

13 Inau kau girara fato noga ka finua namu ogaoga iga kena. Nga o Satan ke nafunia ka ramwofa tangara na inuni gena mi ngaira ka nafuia funuia ko Antipas ne qani fagarongora rainiau raorao mwa. Manga namu ogaoga irarona i finua ne ogaoga iga o Satan migamu ke marefa namu fere kasi rai ka raronimworanifa iamiu rainiau.

14 Tana mwarao ne marefa qai oqania tangagamu ke gaa, tana inuni ka faganega noga rai rao suri ana ka fagausuringa iana o Belam. Ingaia kena ke woi tangaa inago mai ko Belak rai katokatora ana ka inuni i Israel tangai wotafa iga ka aerafa. Ngaia ke tanura ka ngaura ka ngaufa na qani suu wogasi tangara na nunuta na mwarao na wowogasira make fagaparura ka tatanui na agua ni oraoraga ana.

15 Nga natakena na mwarao na tatanui na tana inuni igamu kena ngai ke rai rao suri ana ka fagausuringa iana rurufa iana o Nikolaus.

16 Hoi mui ririri nga panigi ka aerafa iamiu fagaraia makau arao mai tangagamu kau mera fainafunafu ka inuni gaa rainia ka naefe ne masi ruarua ne furafura mai pania na faraku.

17 Otai mwa ne tonga karingana, maki rongora menamenai wau tangai ka mwarao ne wowoisi na Figona Apuna tangara na inuni ina siosi gaa. Tangara na inuni na tatangamworani raorao mwa tangaa na qotona na ogafa, inau

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

kau wawatea ka tana manna ne tao punufi wau ke ngaua makau mamafata rainia nikao tangara faitigi ka guana fau siki ne etagai. Ingaia na fau kena ka segea iga ka ata faoru ne marefa wau na inuni ni girara rao. Ingaia mwa na inuni ne tawoa kena ke gigirara.' "

18 Hoi mina mwane ia ke tamasi manga kaa nikao, "Ui segesege rao tangaa ka enjel ne onoono surira na inuni ina siosi i Taeataera, kui wowoi tangaa manga kaa, 'Nga na tamasinga iaku ke e gaa, inau i Karena o God ke kaa. Inau ne totogatoga na maaku manga na giu ne wawatawata ia mina uwaku ne oraora manga na metere ia.

19 Inau kau giraragamu fato noga. Igamu kamu komanira ka inuni maka mu tangamworani rainiau, maka mu tatamanira ka inuni maka mu maramarapeaga wau. Hoi ka tagaranifa iamiu ina mataina kaa ke tefaria nga ki inago ia.

20 Hoi mina mwarao ne etagai ne marefa qai oqanigamu rainia, e kena namu tautau ringina ka Jesebel kena. Ingaia kena ke fafagaparu ke wowoi woi ingaia kena ki tana maurukari iana o God make mai fagaapurua ka kare iaku ka tatanui na agua ni oraoraga ana, maka ngaura ka ngaufa na suu wogasi rai na nununa na mwarao na wowogasira.

21 Inau kau watea ka mataina rai riri aporo ana panigi ka aerafa iana gena, maake marefa wau ni oqani riri aporo ana.

22 Hoi inau kau pagai wawatea ka apena matoroa rafa nga. Hoi rao ke marefa nai orisi ka takofa iata kai ririri panigi ka rangaranganifa afainia, au fafagaetangira ka inuni gena ka fafafara tefa wau.

23 Ingaira na rao isuria na fefene kaa makau nanafuira funuira ka maemae. Hoi ki na mataina ngai ke na mina arani siosi ka onoono girara woi inau kau ono girara ka mangatata fato mina takofa iata na arani inuni, makau orisia aporo tangagamu faitigi ka arani agua namu tanui.

24 Hoi mi tangagamu fato igamu i Taeataera ne marefa namui rao isuria na fagausuringa aera ia make marefa namu girara na agua na fauatana rainia na

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

‘A takofa pupunufi iana o Satan’, hoi marefa qai wawategamu ka mwarao ni pagai asaasa kamui arao suria.

25 Igamu kamui tautau nganganiaga mwa iga ka tangamworanifa namu nafuni fato noga gena, raorao mwa ki taua ka mataina nau aporo mai.

26 Tangara na inuni na tatangamworani raorao mwa, maka tautau woita iaku raorao mwa ke taua na qotona na ogafanata, inau kau wawatera ka ramwofa rai ono surira ana ka inuni ina arani finua i ano kaa.

27 ‘Hoi mi ngaira ka rararamwofaga wau mataina na ono surira na finua gena, ka fafagaerisi wau ka ramwofa iata manga na ratana kaokao na gira pangia ana rao ia.’ Suria na ramwofa nau mafata rainia tangara gaa, ke faiaworagi mwa afainia ka ramwofa ne mafata rainia tangau emaku ia

28 makau pagai wawatera nikao ka Feegu ni Tangi.

29 Otai mwa ne tonga na karingana maki rongora menamenai wau nga ka mwarao ne wowoisi na Figona Apuna tangara na inuni ina siosi gaa.’ ”

Rangarifa 3

1 Hoi mina mwane ia ke tamasi manga kaa, “Ui segesege rao tangaa ka enjel ne onoono surira na inuni ina siosi i Sadis, kui wowoi tangaa manga kaa, ‘Nga na tamasinga iaku ke e gaa, inau na ani nau nafunia na Figona ne epiu iana o God mina feegu ne epiu ia. Inau kau girara ka tagaranifa iamiu, mina arani inuni ka woi namu tafitafi maungagamu, maaka mu mae fato noga.

2 E arari noga ka maurufa! Mui fafagagatani ka kere mwarao namu nafuni maungai gena makai kafu maemae funu wau nga. Inau kau rogoia ka tagaranifa iamiu ne marefa ni ofu i maana God iaku.

3 Tatakosi mwa ka mwarao na fagausurigamu rainigi ira maka mu rongora. Mui arao suria maka mui ririri aporo panigi ka aerafa iamiu. E rao kamu mauru maunga, inau kau arao mai tangagamu manga na fanagoa ia make marefa nikao mu gigirara ka mataina nau arao mai.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

4 Hoi mina guata mwa na inuni i Sadis na ono suri na gafu iata ke siki mwa. Ingaira gena ka gafugafu siki ka tataworagofa faku afainiau suria ngaira gena ka arari wau nga.

5 Ingaira na inuni na tatangamworani ke taua ka qotona na ogafanata, ka gafugafu siki manga gaa, make marefa nikao qai pagai fufunuira rao ka atata pania ka puka ni tafinga ia. Hoi, mi i maana Emaku mi maana enjel iana, inau kau wowoisira fura woi ngaira gena ka kare iaku nga.

6 Otai mwa ne tonga na karingana maki rongora menamenai wau nga ka mwarao ne wowoisi na Figona Apuna tangara na inuni ina siosi gaa.' "

7 Hoi mina mwane ia ke tamasi manga kaa, "Ui segesege rao tangaa ka enjel ne onoono surira na inuni ina siosi i Filadelfia, kui wowoi tangaa manga kaa, 'Nga na tamasinga iaku ke e gaa, inau na ani nau apuna makau mworamwora raorao mwa ia makau nafunia ka kii manga na kii iana o Deved ia. Hoi ka mataina nau tatafangia na purupuru kena ke marefa ko otai ni gira puruia aporo ana, mina mataina nau pupuruia ke marefa ko otai ni gira tafangia aporo ana nikao.

8 Inau kau girara ka tagarafa iamiu, makau giraragamu igamu kena kamu nafunia ka kere ramwofa sisitai wau, maka mu arao suri mwa ka fagausuringa iaku maka mu mworamwora raorao mwa tangau. Hoi inau kau tafangia noga taramiu, ne marefa wau ko otai ni gira purui aporo ana.

9 Mui girara! A kare iana o Satan ka fafagaparu ka wowoi ingaira gena ka Jiu ira, make marefa. Inau kau tanura ka arao mai ka totopigai qau tangagamu, mi ngaira ka kafu gigirara woi inau kau komanigamu.

10 Hoi suria igamu kena kamu arao suri mwa ka tamasinga iaku maka mu ura gatagata, inau kau onoono surigamu panigi ka arani fafaranifa ne arao mai tangaa na finua fato ina ano kaa, rai ofongira ana ka arani inuni gena.

11 Marefa ni qorafu wau makau arao mai. Mui tautau nganganiaga rai ka tangamworanifa iamiu, make marefa ke tana inuni ni mai tawoa panigamu ka romana worimiu kena.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

12 Otai mwa ne tatangamworani ke taua na qotona na ogafanana, inau kau tanua ke manga na auu ne ura nganganiaga ina Ruma ni Wogasifa iana God iaku, maka ogaoga tarai gena. Inau kau segera iga ka atana o God iaku mi ‘Jerusalem Faoru’ na atana na finua rafa iana o God iaku ne pagai kasia wato mai o God iaku pania i Heven, makau pagai segea nikao ka ataku faoru iga ki ngaira.

13 Otai mwa ne tonga na karingana maki rongora menamenai wau nga ka mwarao ne wowoisi na Figona Apuna tangara na inuni ina siosi gaa.’”

14 Hoi mina mwane kaa ke tamasi manga kaa, “Ui segesege rao tangaa ka enjel ne onoono surira na inuni ina siosi i Leodisia, kui wowoi tangaa manga kaa, ‘Nga na tamasinga iaku ke e gaa, inau kau mwora wau nga, nga inau kau tatamasia mwora rai fafagaqao ana rai ka taufa iana o God. Arani mwarao ne fagaworai o God ke faganega mai paniau.

15 Inau kau girara ka tagaranifa iamiu, igamu kena ke marefa namu mafana make marefa namu magamagarisi. Hoi maki koro mwa woi namu mafana kee namu magamagarisi wau ka mwa ki koro wau tangau.

16 Hoi suria igamu kena kamu tau ruarua ke marefa namu mafana maaka mu magamagarisi wau kena, inau kau mimisu rainigamu fura pania ka faraku.

17 Igamu kamu woi namu tongani rurugua wau, maka mu nafuni fato noga ka arani mwarao namu oqani. Hoi make marefa namu girara woi na ogafanamiu ki aera. Igamu kena ke marefa wau mu togoani rurugua mina maamiu ke guru tapuru maka mu rupa tori.

18 Au wowoi tangagamu wau, mui mai woria paniau ka romana gol kamu kafu totogoani rurugua, maka mui woria ka gafu siki paniau kamu gafugafu rainia ki siana kamu mamaaki rai ka apemiu ne rupa tori gena, maka mui woria nikao ka marasini paniau tangai naka ana i maamiu kamu onoono koro.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

19 Ingaira na inuni nau komanira kau gira tamasi rafa ana tangara makau gira fagaetangira ana nikao. Hoi mui rarapasigamu maka mui riri aporo panigi ka aerafa iamiu.

20 Mui rongorongo! Inau kau uraura ina maana ruma makau kokorekore. Otai mwa ne rongoa na ringiku make tafatafa taraku kau qau qanu tangaa i ruma iana kami ngaungau faku.

21 Ainuni ne tatangamworani ke taua ka qotona na ogafanana, inau kau pagai fafagaogasia ke onoono i suri afainiau, suria nga inau kau tangamworani ke taua ka qotona na ogafanaku, makau oga noga kau onoono i suri afainia Emaku kaa.

22 Otai mwa ne tonga na karingana maki rongora menamenai wau nga ka mwarao ne wowoisi na Figona Apuna tangara na inuni ina siosi gaa.' "

Rangarifa 4

1 Imurina mai na arani mwarao gaa, makau rea ka purupuru i Heven ne tafatafa. Hoi mina ringiringi ne tamasi mai tangau inago ia ne rongo rafa wau manga na afuri ia ke tamasi mai manga ka tangau nikao, "Ui akau mai gaa, qai fagarego rainigi ka mwarao marefa ni qorafu wau make mai worawora."

2 Hoi nga na mataina mwa ngai ke na mina Figona Apuna ke qanufiau, makau rea ka papa iana na Mwane Rafa ne etagai ne taotao i Heven, mina ainuni ne etagai ke kokoa iga.

3 Hoi na ainuni ne etagai ne kokoa iga na papa iana na Mwane Rafa ia kau regi rao ka maana ne mawe manga na togatoga ana na arito ia. Hoi mi rifuia na papa kena, kau rea nikao ka rorowagaro ne qao manga na asi puru ia.

4 Hoi rifuia na papa iana na Mwane Rafa ia ka tana papa nikao na tangafurua ne erua matara efai (24) ke taotao gena, mina mwane rafa na tangafurua ne erua matara efai kau rera na kokoa iga ka papa igi, ngaira ka gafu siki maka nafuni roqoroqo ni qau na tagarafi rainigi na gol.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

5 Hoi iga na papa iana na Mwane Rafa ia ke mamarangaia make gugugurufia. Hoi mina laet ne epiu manga na mangate ia ke tarau inagona na papa iana na Mwane Rafa ia ingai gi gena ka Figona ne epiu iana o God.

6 Hoi mi inagona nikao na papa iana na Mwane Rafa kaa, ka mwarao manga na asi ia ne togatoga wau manga na potere ia. Hoi a mwarao ne efai ne tonga manawata ira, ka ura rifuia ka papa iana na Mwane Rafa ia. Ingaira gena ke rako wau ka maata inagota mi murita.

7 Ingaira na mwarao ne efai ne tonga manawata gaa, ka ani ne qainago mai kana ke qao manga na laeon ia mina ruata ke qao manga na puruka ia mina aoruta ka maana gana ke qao manga na inuni ia mina faita ke qao manga na kaakaa ne gagafa ia.

8 Ingaira na mwarao ne efai ne tonga manawata ira ka nafuni ka gaparata ne eono faitigi mina maata ke wonusi wau ka apeta mina rugufanana na gaparata gena. Hoi iga na arani tangiana mina qongiana marefa nai pagai mamaro rai woi ana, “Apuna, Apuna, Apuna, Arafa God na faufugana. Ingaia ne qani oga mai inago, mina mataina kaa, make pagai arao mai nikao.”

9 A mwarao ne tonga manawata ira ka fafagaakausia, maka wowogasia, maka tatangasia ingaia ne ogaoga iga na papa ia ne tafitafi tarai ia.

10 Hoi mina mataina kena mwa a mwane rafa na tangafuru ne erua matara efai ira (24) ka qogurai uwa inagona na Mwane Rafa ne tafitafi tarai ne kokoa ina papa iana ia mina mataina na wowogasia kena mi ngaira ka nakai wato ka roqoroqo ni qau na tagarafi rai na gol iata ira inagona na papa iana na Mwane Rafa ia maka wowoi,

11 “Arafa God iaka, A ramwofa iamu ke tefa. Arani inuni kai fafagaakausigo makai wowogasigo. Nga igo ko fagaworai fato na arani mwarao gaa. Hoi iga na mataina kaa arani mwarao ke wora mai suri ka faioqanifa iamu.”

Rangarifa 5

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

1 Hoi makau rea rao ka pepa ne qorafu na aria ne taua i rimana i otona na Mwane ne kokoa ina papa iana na Mwane Rafa ia maka sege irarona mi murisigana, maka puruia rainia nga ka puru ne epiu.

2 Hoi makau rea nikao ka enjel ne ramwo wau ne tamasi ngerengere tangara na inuni manga kaa, “Otai ke araria rai iria ana na pepa ne qorafu na aria kaa, make gira sikifi ana rao na puru iga gana pania?”

3 Make marefa wau ka fitangita na inuni i Heven, kee ina ano kaa, kee irugufanana na mwako ni gira iria ana na pepa kena, kee ni gira qore ana irarona.

4 Hoi makau angi wau nga, suria ne marefa nai rogoia ka inuni ni arari rai iria ana ka pepa na aria ia kee ni qoreqore irarona.

5 Hoi mi tana fitangita na mwane rafa ira ke woi tangau mai, “Siana rai angifa, o girara! Nga na Laeon na Mwane Rafa ne raramwofaga wau pania na waro ni inuni iana o Jiuda, mi ngaia kena ke worawora iga o Deved kaa, ingaia kena ke tangamworani ke taua ka qotona na ogafanana. Hoi ngaia ngai ke ne gira sikifi rao ana na puru ne epiu ia make gira iria ana na pepa na aria kaa.”

6 Hoi makau rea rao ka Karena Sip ne uraura ina gupuna papa iana na Mwane Rafa ia. Mina mwarao ne efai ne tonga manawata ira mina mwane rafa ira ka ura rifuia. A Karena Sip kana ke qao manga ne mae fato noga ia make tonga aisipa iana ne epiu mina maana ne epiu. Ingai gi gaa ka Figona ne epiu iana o God ne kasira fura suria na finua fato ina ano kaa.

7 A Karena Sip ia ke rao make tawoa ka pepa na aria ia pania ka rimana i otona na Mwane Rafa ne kokoa ina papa iana ia.

8 Hoi a mataina ne tawoa rao na pepa na aria ia mina mwarao ne efai ne tonga manawata ira mina mwane rafa na tangafuru ne erua matara efai ira (24) ka qogurai uwa wato inagona na Karena Sip ia. Ingaira fato gena ka taura ka kita mina apira na tagarafi rainigi na gol na fagawonusu rainigi ka mangate. Ingai gi gaa ka fagarafenga iata na inuni na apuna tangaa o God,

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

9 maka kiuria ka kiu faoru ne rao manga kaa, “Igo ko araria rai tawoa ana ka pepa na aria ia mako sisikifi rao ka puru iga igi ke tatafatafa, Suria igo ka nafuigo funuigo, Ki iga na gapumu igo ko worira fura tangaa ko God ka inuni pania na arani waro ni inuni, mi pania na arani tamasinga fiufiutaga, arani finua rafa mina arani inuni faifaitigi.

10 Igo ko tanura ki ngaira ka mai tao rai mwane ni raperapega rai tagara ana tangaa ko God, mi ngaira ka pagai onoono surira ka inuni ina ano kaa.”

11 Hoi au rao kau ono wau, makau rongoa nikao ka ringita na arani enjel, ingaira gena ka tangafuru i qera mina qera (10,000+), maka rako miru wau nikao (1,000,000+), na mai faku rifuia ka papa iana na Mwane Rafa ia afainira nikao ka mwarao ne efai ne tonga manawata ira mina mwane rafa ira,

12 maka kiukiu rafa wau manga kaa, “Igo na Karena Sip, na nafuigo funuigo kena, E arari nui Arafa, Mina ogafa koro tangago, O tako matafa, mako raramwofaga wau nga. E arari nai takotako fagaakaufigo, ai kasigo akau, makai fagaakausigo.”

13 Hoi makau rongora ka arani mwarao fato i Heven mina ano kaa, mi rugufanana na mwako, mi irarona fato na asi kana, na kiukiu manga kaa, “Ani ne ogaoga ina papa kena, mina Karena Sip kena, Kami fafagaakausigamurua nga, Maka mi takotako fagaakaufigamurua, Makami kasigamurua akau. Igamurua ka Arafa iamami tarai tarai.”

14 Ingaira na mwarao ne efai ne tonga manawata ira ka arami ka wowoi, “Amen.” Mina mwane rafa na tangafuru ne erua matara efai ira (24) ka qogorai uwa wato maka wowogasia.

Rangarifa 6

1 Hoi makau rea ka Karena Sip ne qotagia ka ani inago na puru ne epiu igi ke tafangia, makau rongoa ki tana fitangita na mwarao ne efai ne tonga manawata ira ne tamasi mai ke rongo manga na gugurufia ia ke woi manga kaa, “Ui fura mai!”

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

2 Inau kau ono wau, makau rea ka hos ne siki, mina mwane ne tage i gairina kana ke taua ka aipage, mo God ke watea ka roqoroqo ni qau na tagarafia rainia na gol rai naka ana i qauna. Ingaia ne tage i gairina na hos ia ke manga na ramwo, ne arao rai kamarira ana na maerongana ira.

3 Hoi mina Karena Sip ia ke qotagia nikao ka ruata na puru igi ke tafangia, makau rongoa ka ruata na mwarao ne tonga manawata ira ne woi manga kaa, “Ui fura mai!”

4 Makau rea ka hos ne memeraga ne fura mai, mina mwane ne tage i gairina kana ka watea ka ramwofa rai tanura na inuni ina ano kaa kai fafainafunafu mereata mwa ka maemae. Ingaia ka watea ka apena naefe rafa rai fainafunafu ana.

5 Hoi mina Karena Sip ke tafangia ka aoruta na puru igi, makau rongoa ka aoruta na mwarao ne tonga manawata ira ne woi manga kaa, “Ui rao mai!” Au rao kau ono wau, makau rea ka hos ne masusuri ne fura mai, mina mwane ne tage i gairina kana ke taua ka sikele.

6 Hoi makau rongoa ka ringiringi manga ne tamasi mai mwa panira ka mwarao ne efai ne tonga manawata ira, ne woi manga kaa, “A woria ana na ngaufa ke akau wau ka maena. A maena na tangiana fagaenani ne etagai ke pagai arararia mwa ka sosa ne etagai na flaoa, kee ne rao ke manga na bali, e pagai arararia mwa ka sosa ne oru. Siana rai fagaerisi ana ka oel mina waen.”

7 Hoi mina Karena Sip ia ke tafangia nikao ka faita na puru igi, makau rongoa ka faita na mwarao ne tonga manawata ira ne woi manga kaa, “Ui rao mai!”

8 Au rao kau ono wau makau rea ka hos ne qao aera wau ka apena ne manga ne qani mae ia mina mwane ne etagai i gairina kana ka fauata na rainia ko ‘Maefa’, mina tana ani ne arao mai mwa suria kena ka fauatana rainia ka ‘Hades’, na agua iata na inuni na mae fato noga. Hoi ingairaurua gena ke mafata rainia tangaraurua ko God ka ramwofa rai mia fainafunafu ana ki tana apanana na inuni ina ano kaa, ka nanafu ira rainia ka naefe ne masi ruarua, mina magaua ke arao mai, mina riunga aera ke arao mai mina mwarao na wasiwasiga.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

9 Hoi mina Karena Sip ia ke tafangia nikao ka rimata na puru igi, makau rea ka meona maurifata na inuni na kokoa irugufanana raperape. Ingaira gana ka nafuira funuira suria na tarofainia ka woita iana o God maka tatamasia ka raronimworanifa iata rainia ko God.

10 Ingaira ka ngerengere rafa wau ka wowoi, “Faufugana Arafa no apuna mako mwora wau! Nakaita ko kafu fafagagetara na inuni ina ano kaa, mako fafagaetangira suria na nafuigami funuigami ira?”

11 Ingaira gena ka mafata rai ka gafu siki faitigi tangara, maka woi tangara nai mamaro noga sisitai. Tana inuni na goata na tagara nikao tangaa o God, ka rao ka nanafuira funuira fato wau nga manga na qani nafuira inago ira. Hoi ka mataina ne fafagaararia ke taua ke efita na inuni na mae gena ne fatofato, hoi mo God ke fafagaetangira ka inuni ina ano kaa.

12 Hoi makau rea ka Karena Sip ia ne tafangia nikao ka aonota na puru igi, mina nunu ke rao mai ke mwangiungiu wau, mina arito ke marefa ni gira sinafa ke rotorotoaga wau manga na gafu masusuri ia mina fagaifa ke orisi ke memera wau manga na gapu magafuru ia

13 mina feegu ina wawaiaro gana ka afasu wato mai ina ano kaa manga na guani na gatoga ne rogasi na roga rafa ke wowota igi.

14 A wawaiaro kana ke marefa rao mwa manga na pepa na aria ia. Mina arani fungani mina arani marau fato ka guru panigi ka nanata.

15 Arani arafa ni finua i ano kaa mina arani arafa na onoono isuri afainira ka mwane na qaqainagoni na faisutasuta ana mina ainuni ne tonga na anga ni faaga afainira ka inuni na ramwo wau mina arani inuni wau mwa nikao afainira ka inuni na tatagara purua mwa ira mina inuni ne taraganisira ka aqaaqa iga ka waqa mina rugufanani na fau rafa ina fungani.

16 Ingaira ka ngerengere tangai ka fungani mina fau rafa gana ka wowoi, “Mui apuri mai afurigami kamu punufigami pania ka maana o wani ne kokoa iga na papa iana kana mina mangariaganifa iana na Karena Sip kana!

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

17 A tangiana ni maagutainia ana na fagaetangifa ke mataro mai noga kaa, ko otai ke mimia faisuuara?”

Rangarifa 7

1 Imurini mai na arani mwarao gaa makau rera ka enjel ne efai na ura tongani ka qotona ano kaa ne efai igi. Ingaira gena ka ura pusia wau nga ka roga ne efai ina ano kaa ira ke marefa wau nga ni girara rogasia ana ka ano kaa mina arani apenagai mina asi kana.

2 Hoi makau rea ki tana enjel ne faganega ke akau mai pania ka agua ne akau iga na arito ia afainia ka mwarao ni fagaararira ana rainia na kare iana o God ne tafitafi ia. Ingaia na enjel ia ke ngere rafa wau tangara ka enjel ne efai ne watera fato noga o God na ramwofa rai fagaerisia ana na ano kaa mina asi kana ia.

3 Ingaia na enjel ia ke woi, “Siana noga kamu fafagaerisia ka mwako kaa mina apenagai mina ka asi kana, maka mui nanasi noga ke rao ke taua ka mataina nau fafagaararira fato na kare iana o God iaka rainia na segesegefa i raeta.”

4 Hoi makau rongoa fato noga ke efita nai inuni na fafagaararira rai kare iana ne segera fato noga na raeta, ke akau nga ke taua ka tangarau ne etagai mina tangafuru ne efai matara efai na qera (144,000) ni inuni. Ingaira gana fato ka rao mai pania ka tangafuru ne etagai matara erua na waro ni inuni i Israel ira.

5 A tangafuru i qera matara erua (12,000) ki na waro ni inuni iana o Jiuda, A tangafuru i qera matara erua ki na waro ni inuni iana o Ruben, A tangafuru i qera matara erua ki na waro ni inuni iana o Gad,

6 A tangafuru i qera matara erua ki na waro ni inuni iana o Asa, A tangafuru i qera matara erua ki na waro ni inuni iana o Naftali, A tangafuru i qera matara erua ki na waro ni inuni iana o Manase,

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

7 A tangafuru i qera matara erua ki na waro ni inuni iana o Simion, A tangafuru i qera matara erua ki na waro ni inuni iana o Livae, A tangafuru i qera matara erua ki na waro ni inuni iana o Aesak,

8 A tangafuru i qera matara erua ki na waro ni inuni iana o Sebiulan, A tangafuru i qera matara erua ki na waro ni inuni iana o Josep, Mina tangafuru i qera matara erua ki na waro ni inuni iana o Benjamin.

9 Imurini mai na mwarao gaa, kau ono wau makau rea ka apena rurufa rafa ni inuni ne marefa wau ka inuni ni girara tomanira fato ana! Ingaira ka rao mai panigi ka arani finua rafa, arani waro ni inuni, arani inuni faifaitigi mina arani tamasinga fiufiutaga, maka mai ura fato inagona na papa iana na Mwane Rafa mina Karena Sipi ia. Ingaira ka gafu siki qorafu maka taura i rimata ka afani na niu.

10 Ngaira ka ngerengere rafa wau ka woi manga kaa, “O God iaka ne ogaoga iga na papa iana ia afainia na Karena Sip karu fafagatafigia!”

11 Ingaira fato na arani enjel ka ura rifuia ka papa iana na Mwane Rafa ia afainira ka mwane rafa mina mwarao ne efai ne tonga manawata ira. Ingaira fato nga maka qoqogu rai uwa ka aqaa wato inagona na papa ia maka wowogasia ko God,

12 ka wowoi, “Aa ne mwora ngai ke! Mi fagaakausigo, mi wogasigo o God iamami, Mi tangasigo suria no girara wau, mi igo God ka faufugana na ramwofa tarai tarai! Amen!”

13 Hoi mina tana fitangita na mwane rafa ira ke fagateau, “Otai ngai ge na inuni na gafu siki qorafu gana mi fai ngai gana na rao mai pania gana?”

14 Inau ka aramia kau woi, “Marefa qai girara na mwane rafa. Nga igo ko girara.” Hoi make woi tangau mai manga kaa, “Ngaira na ainuni gena ka raofi mai ka agua ni fafaranifa rafa. Ingaira gena ka wasira ka gafu iata ke siki wau nga rainia ka gapuna Karena Sip ia.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

15 Nga ngai ke ngaira gena na uraura inagona na papa iana o God rai wogasia ana irarona Ruma ni Wogasifa iana iga ka tangiana mina qongiana. Mi ngaia na Mwane Rafa ne kokoa iga na papa ia ke onoono surira menamenai wau.

16 Ingaira ke marefa nai pagai magau kee ni pagai mamata ka riota, minga ke marefa ka arito kee tana mwarao wau mwa ni pagai mafanasira nikao.

17 Suria ingaia na Karena Sip ne kokoa ina gupuna na papa iana na Mwane Rafa ia ke onoono surira manga na mwane ne ono surira na sipi iana ira, make totoraira tangai ka wai afeafe ne mafata rainia na tafinga. Hoi mo God ke pagai tatarofi rao ka tawoni na maata panira."

Rangarifa 8

1 A mataina na Karena Sip ia ne tafangia rao na piuta na puru igi mi Heven ke aromuniaga suria ka mataina sisitai mwa.

2 Hoi makau rera ka enjel ne epiu na ura inagona o God, maka watera rai afuri ne epiu maka taura.

3 Mi tana enjel ne taua na sosa na tagarafia rainia gol na fafanunu iga na mangate igi, ke rao mai make mai ura ina raperape ia. Ingaia ka watea ka arani mangate na fanunu ke sigini koro wau rai fagafakura ana afainigi ka fagarafenga iata na arani inuni na apuna tangaa o God make sungi iga ka raperape na tagarafia rainia na gol ne uraura inagona na papa iana na Mwane Rafa ia.

4 Hoi asuasuni na mangate ne sigini koro wau igi ke akau afainigi ka fagarafenga iata na inuni na apuna tangaa o God ira pania ka rimana na enjel ia ke akau ka taua ko God.

5 Imuri mai mina enjel ia ke tawoa ka sosa na fafanunu iga na mangate igi make fagawonusia rainia ka giu ina raperape ia make arifatainia wato mai ina ano kaa. Hoi mina rongo rafa ana ke rao mai, a marangia, a gugurufia mina nunu ke ngiungiua ka ano kaa nikao.

6 Hoi ina mataina kaa, ka enjel ne epiu na taura na afuri ira, ka nanau noga rai ufira ana.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

7 Ua mina enjel ne qainago ia ke ufia ka ani iana na afuri, mina aesi mina giu ne faitora afainia na gapu ka meria wato mai i ano kaa. Hoi apanana fagaenani na finua i ano kaa ke rata wau nga, mina apanana fagaenani ne rata ia ke tete wau ka apenagai iga mina afani na raaua marawarawa iga gena ke tete wau nikao.

8 Hoi mina ruata na enjel ke ufia nikao ka ani iana na afuri, mina mwarao manga na apena fungana rafa ne rata rainia na giu ka arifatainia wato i asi kana. Mina asi kana ki tana apanana fagaenani ke orisi rai gapu.

9 Mina meona na mwarao i asi gana iga na agua ia ka mae fato mina faka nikao gena maka aera wau nga.

10 Imuri mai nikao mina aoruta na enjel ke ufia ka ani iana na afuri, mina apena feegu rafa ne sinasina manga na mangate ne wawata ia ke afasu mai pania ka wawaiaro kana, make wota furi ki tana apanani na wai mina qaurungani na wai afeafe.

11 Atana feegu kana ka woisia rainia ka “Mafai wau.” Arani wai ne wota furi na feegu igi ke orisi ke mafai, mina inuni na tonomi na wai igi ka maesi suria ne mafai wau.

12 Hoi mina faita na enjel ke ufia nikao ka ani iana na afuri, mi tana apanana na arito kana ke gasuga mwa minga ke mae, mina fagaifa nikao mina arani feegu fato ke mae ki tana apanani. Ngatakeni nga na mawefanani igi ke fagafatongi ki tana apanani ne rotorotoaga ka togafanani. Hoi iga na tangiana ki tana apanani ke marefa ni sinasina mi tana apanani ki iga na qongiana.

13 Au onoono wau makau rongo akau ka kaakaa ne gagafa noga ina qaiawoa kana ne ngere rafa wau ke wowoi, “E aera wau! E aera wau! E pagai aera wau ngaia tangara ka arani inuni na ogaoga i finua ina ano kaa, ka mataina na rongoa iga na afuri na pagai ufira na enjel ne eoru ira.”

Rangarifa 9

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

1 Ua, mina rimata na enjel ke ufia nikao ka ani iana na afuri, makau rea ka feegu ne wota mai pania na wawaiaro kana ke wato mai ina ano kaa. Ingaia na feegu kaa, ke watea ka kii tangaa na Kokoro Rafa ne kokone wau ia.

2 A feegu ia ke tafangia ka Kokoro Rafa ia mina asuasu ke fura mai iga manga na asuasuna apena giu rafa ia. Asuasu kena ke roqo wau pusia ka arito ne sinasina ia mina qaiawoa kana make rotorotoaga mwa rainia ka asuasu ne fura mai pania na Kokoro Rafa ia.

3 Hoi mina site ora ka wato mai ina ano kaa pania ka asuasu ia maka watera ka ramwofa manga na ramwofa iata na kerekere matanga igi.

4 Ingaira na site ora ira ka woi tangara ke marefa nai fafagaerisi ka raua mina apenagai kee tana mwarao wau mwa, maka gira fagaerisira ana mwa ka inuni ne marefa nai nafunia na segesegefa iana o God i raeta.

5 Ingaira na site ora gaa ke marefa nai fagamarumungainira kai nanafuira funuira ka inuni gaa maaka fafagamamasiaga apeta mwa suria ka fagaifa ne rima. A faranga rainia na site ora gaa ke faraera wau manga mwa na faranga rainia na kerekere matanga ia.

6 Irarona na fagaifa ne erima kana ki ngaira na inuni gaa ka garigari tangaa ka mwarao woi nai maesi make marefa nai gira rogoi ana. A oqania wau nai maemae mina maefa ke gawagawa mwa panira.

7 Mi ngaira na site ora gena kau rera na qao manga mwa na hos na nanau rai fainafunafu ana ira. A qauta gana ke tao iga ka mwarao manga na roqoroqo ni qau na tagarafi rai na gol igi, mina maata gana ke qao manga na maata na inuni igi.

8 A furufuru gani na qauta gana ke suru wau manga na fefene ira mina riwota ke qao manga na riwota na laeon igi.

9 Ingaira ka naka ina aparagaimatota ka mwarao manga na aeani igi, mina awaawaana gaparata ke rongo rafa wau manga na meona na hos ne okera na qea ina mataina ne taritari mafarufaru tangaa na fainafunafu ana ia.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

10 Ingaira nikao make tonga kereta mangara na kerekere matanga ne tao i kereta na agua ne taketake rainia ia nga iga na kereta gana ke tao iga ka ramwofa rai fagamamasiaga apeta ana ka inuni gaa suria ka fagaifa ne rima.

11 Ingaira gana ka nafunia ka mwane rafa iata ne onoono surira. Ingaia ne onoono suria na Kokoro Rafa ia ka mwane rafa iata. Iga na tamasinga iata na Hibru ka fauatana rainia ka 'Abadon', mi iga na tamasinga iata na Grik ka fauatana rainia 'E Fagaerisira'.

12 Nga na faganegana na fafaranifa ngai ke ne tefa noga rao kaa, mina ani ne erua ke mamaunga naru arao mai gana.

13 Hoi mina aonota na enjel ke ufia nikao ka ani iana na afuri, makau rongoa ka ringiringi ne tamasi mai ina qotona ne efai na raperape na tagarafia rainia na gol ne ura inagona o God ia.

14 A tamasinga ia ke tamasi tangaa ka aonota na enjel ia "Ui rupasira ka enjel ne efai na rakura ina wai afeafe Iufretis ia!"

15 Mina aonota na enjel ia ke rupasira ka enjel ne efai ira ka nanau mwa rai nafuira ana ka apanana fagaenani na inuni ina ano kaa. Ingaira na enjel ne efai gaa ka qani nanau mai maka nanasia rao mwa ka mataina mwa iga na tangiana kena ni arao mai.

16 Hoi maka fagarongoau rainia ki ngaira fato na mwane ni fainafunafu ana ina gairina hos gena, maki ngaira fato ke akau nga ke taua ka tangarau ne erua na miru (200,000,000).

17 A hos mina mwane na tage i gairita nau rera ka qao manga gaa, ingaira ka naka pusi ina aparagaimatota ka mwarao na tagarafia rainia na metere na memeraga manga ne karekarega ni siwi, ramaramaga, make rararani torakaga. A qauta na hos gana ke qao manga na qauta na laeon igi. Mi farata gana ke furafura mai iga ka giu, asuasu mina guana fau na salfa.

18 I tana apena apanana fagaenani rafa na inuni ina ano kaa ka maesi ka giu, mina asuasu mina guana fau na salfa na fura mai i farata na hos igi.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

19 A ramwofa iata na hos gena ke tao i farata mi kereta. A kereta gena ka qao manga na mwaa ira mina qauna na mwaa gena ka gira fagaerisira ana rainira ka inuni.

20 Hoi ingaira na inuni ne marefa nai mae iga na mamasiaganifa gena, ke marefa nai oqani riri ana panigi ka mwarao na tagarafi mereata igi. E marefa nai fato rai wogasira ana ka ataro kee na nununi na mwarao na wowogasi na tagarafi rai na gol, silva, bras, aguani na fau kee na apenagai. A mwarao ne marefa wau nai gira onofa kee nai rongorongo kee nai tataworagofa ira.

21 E marefa nikao nai tako orisi panigi ka nafu ira ana na inuni kai maemae maka fafaikuasi, maka tatanui ka agua ni oraoraga ana, maka fafanago.

Rangarifa 10

1 Hoi makau rea ka faufugana na enjel ne wato mai pania ki Heven. Ingaia ke roqofia rainia ka roto, mina rorowagaro ke rifuia ka qauna. A maana gana ke qao manga na arito ne sinasina ia mina uwana ne erua gana ke qao manga na auu ne tarau watawata iga na giu ia.

2 Ingaia ke taua i rimana ka kere pepa na aria make tafatafa. Ngaia ke ura taqanga, ka uwana i otona ke puu rao i asi mina uwana i mafana ke puu ina mwako mamata.

3 Ingaia ke ngere rafa wau ke rongo mangara na laeon ira, mina gugurufia ne epiu ka rongo rafa wau.

4 Iga ina mataina na tamasi gena minga inau kau katofi segera ana ka mwarao na woisi gena. Maakau rongoa ka ringiringi ne tamasi mai pania i Heven ke woi, “Siana ko wowoisi na mwarao gaa, siana rai segera ana ka mwarao na woisi na gugurufia ne epiu gaa.”

5 Hoi mina enjel nau rea ne ura taqanga i asi mina mwako mamata ia ke tagarainia akau i afaafa ka rimana i otona,

6 rai fagatapusi nga rainia ka atana o God, ne tafi tarai, ne tagarafia i Heven, ano kaa mina asi, mina arani mwarao fato na taotao iga gena. Ingaia na enjel ia ke woi manga kaa, “O God ke ma ni gira ariro ana rai!

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

7 Hoi a mataina na piuta na enjel ia ne ufia na afuri iana, hoi mo God ke fafagamworai ka arani mwarao ne qani tao punufi igi. E manga ne qani woi tangara na kare iana na maurukari ira."

8 Hoi makau rongoa nikao ka ringiringi nau rongoa noga inago ne tamasi mai tangau pania i Heven ia ke woi manga kaa, "Ui rao kui tawoa ka pepa na aria ne tafatafa fato noga i rimana na enjel ne ura taqanga rao i asi mina mwako mamata kana."

9 Hoi, inau kau rao tangaa ka enjel ia kau nongia pania ka kere pepa na aria ia woi ni wateau. Ingaia ke woi tangau aporo mai, "Ui tawoa makui ngaua. E pagai mafai wau i oqamu ngaia, mina mataina ne taotao i faramu maunga kena ke mamaki wau nga manga na hani ia."

10 Hoi inau kau tawoa rao ka kere pepa na aria ia pania ka rimana, makau ngaua, make mamaki wau i faraku manga na hani ia. Imuri mai nau onomia wato i oqaku make orisi ke mafai wau.

11 Ua make tamasi mai ke woi, "Ui rao kui tarofainia rao nikao ka woita iana o God rainira ka arani inuni faifaitigi, arani finua rafa, arani tamasinga fiufiutaga mina arani arafa ni finua."

Rangarifa 11

1 Hoi maka wateau ka mata rai tafanga ana rai ka mwarao, make woi tangau manga kaa, "Ui rao kui tafanga ka Ruma ni Wogasifa iana o God kana mina raperape irarona mako tatafanga nikao, mako totomanira nikao ka inuni na wogasi irarona ruma ni wogasifa kena.

2 Hoi mina agua na ogaoga iga i metara gena ki siana ko tatafanga, suria na afuroto ka pagai tawoa tangara mereata. Ingaira gena ka puu afaafa rainia ka finua rafa ne apuna kena suria ka farisi ne eoru matara ka fagaifa ne ono.

3 Inau kau pagai kasiraurua ka mwane ni tamasinga iaku ne erua, makaru gafugafu faitakoi mwa. Ingairaurua karu mai tatamasia ka woita iana o God suria ka farisi ne eoru matara ka fagaifa ne ono."

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

4 Ingairaurua na mwane ne erua gaa karu manga na apenagai na olif ne erua ia mina laet ne erua ne ura i matona na Arafa tangaa na ano kaa.

5 E manga tana inuni ke oqani fagaerisiraurua ana mina giu ke furafura mai pania ka farataurua ke kakamarira ka maerongataurua. Hoi e rao ke tanu manga ngai ke na, ko otai wau mwa ne oqani fagaerisiraurua ana ke pagai maemae nikao.

6 Ingairaurua karu nafunia ka ramwofa rai fatata ana pusia ka wawaiaro kana, ke marefa ni gira rangi ana iga ka mataina naru tatamasia na woita iana o God. Ingairaurua karu nafunia nikao ka ramwofa tangaa na qaurungana na wai gana rai tanui ana ki orisi rai gapu, makaru nafunia nikao ka ramwofa rai fagamamasiaga ana ka ano kaa rai ka atani wau mwa manga naru oqaoqania.

7 Iga na mataina naru tatamasia fato na tawatawanifa iataurua, mina Wasi ne akau mai pania na Kokoro Rafa ia ke mai pagai memeraurua fainafunafu, make nanafuiraurua funuiraurua ke tetefari iraurua.

8 Hoi mina guruna apetaurua gena ke taotao sio mwa taragani irarona finua rafa kena. Ina agua mwa nikao na rapusia na Arafa iataurua iga na taotao woro ia. Ainuni i finua rafa ngai ke ka tatanui nikao ka agua aera manga na inuni i finua rafa i Sodom mi Ijip.

9 Ingaira na arani inuni faifaitigi, arani waro ni inuni, ainuni na tamasi fiufiutaga mina ainuni panira na arani finua rafa na qao getera faifaitigi ka mai rerea ka apetaurua suria ka tangiana ne eoru mina maworo gana tana tangiana, na woi pusiraurua rai afuniraurua ana.

10 Ingaira fato na inuni ina ano kaa ka wawagewage wau rainia ka maefa iataurua na mwane ne erua gaa. Ingaira ka tautau farunga maka mamafata rai mafatanifa tangara fairifui, suria na maurukari ne erua gaa karu tanua ka apena fafaranifa rafa tangara ka arani inuni.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

11 Imurina mai na tangiana ne eoru mina maworo gana tana tangiana ia mina rogaroga ni tafinga ne rao mai pania ko God ke qanu i apetaurua, karu afafaraga akau mi ngaira fato na inuni na reraurua gena ka mamaagu wau.

12 Hoi mina maurukari ne erua iraurua karu rongoa ka ringiringi pania i Heven ne tamasi rafa wau ke woi manga kaa, “Muru akau mai gaa!” Ina mataina na maerongataurua na qoreqore wau, makaru rao iga ka roto karu akau i Heven.

13 Hoi iga mwa na mataina ngai ke mina apena nunu rafa ke mwangiungiu. A tangafuruta fagaenani na apanana na finua rafa ia ke fagaerisia wau nga, mina qera na inuni ne epiu (7,000) ka mae. Hoi mi ngaira na inuni ne marefa nai mae ira ka maagu wau maka fagaakausia ko God i Heven.

14 Nga na ruata na fafaranifa ngai ke ne tefa noga rao kaa, mina oruta ke suguia mwa kaa.

15 Hoi mina piuta na enjel ke ufia nikao ka afuri iana, makau rongoa ka tamasinga i Heven na tamasi rafa wau ka woi manga gaa, “Arani mwarao fato ina ano kaa ke tao fato rugufanana na arafanga iana na Arafa iaka afainia ka Mesaea iana. Ingaia ke pagai arafa tarai tarai.”

16 Mina mwane rafa na tangafurua ne erua matara efai ira (24) na ogaoga iga na papa iata i matona o God ia ka qoqogurai uwa wato maka wogasia ko God,

17 ka wowoi manga gaa, “Arafa o God na Faufugana igo no qani oga mai inago, mako ogaoga ina mataina kaa, mina mataina mai nikao! Igami kami tangasigo no nafunia ka apena ramwofa rafa rai faganegana rai ono isurira ana ka finua rafa!

18 Ingaira na inuni na afuroto ka mangariaga wau tangago, hoi make taua noga ka mataina no fafagaqao rainia na mangariaganifa iamu tangara. A mataina noga tangai fagagetara ana ka inuni na mae noga. A mataina rai mafata rainia ana na rogufanani na tagaranifa iata na kare iamu na maurukari, mina arani inuni fato na apuna tangago na wowogasigo ira,

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

manga na inuni rafa kee na kere kare mwa. A mataina noga tangai fagaerisira ana ka inuni na fagaerisia na ano kaa."

19 A Ruma ni Wogasifa iana o God i Heven ke tafatafa maka rea irarona ruma ia ka bokisi apuna mina woita iana na Arafa ne segera ke taotao iga. Hoi mina na gugurufia ke raqoa ke rongo rafa wau, mina marangaia ke tari wata furu mina nunu nikao ke ngiungiua ka ano kaa, mina apeni na mamaworogani rafa na aesi ke wotawota mai manga na rangi igi.

Rangarifa 12

1 Hoi mina apena mwarao rafa ke wora mai ina wawaiaro kana. Aguana na fefene ne etagai, ke gafuia ka arito manga ne gafu rainia ia mina fagaifa ke tao irugufanana na uwana, mina feegu na tangafurua ne etagai matara erua ka tao i qauna manga na roqoroqo ni qau ia.

2 Ingaia ke suguia ni apara, make riki ka gairina ke angi ke ngengerengere rafa wau suria ne fara rainia ka kare kena.

3 Hoi mina apena mwarao rafa ke wora mai nikao ina wawaiaro. Apena Fuua rafa ne memera make tonga qauna ne epiu, mina aisipana na tangafuru ne etagai. A qauna ne epiu igi ke tongani ka roqoroqo ni qau na tagarafi rai na gol.

4 Ingaia na Fuua rafa ia ke tafurungainia ka kerena, make tararora fato ka apena apanana rafa na feegu ina wawaiaro kana ka wotawota ina ano kaa. Ingaia ke mai ura inagona fefene ia ke nasia mwa woi ni worawora mai ki karena ia ki ngaua.

5 Hoi a fefene ia ke apara ka kere kare mwane. Ingaia ke wora mai rai arafa ana tangara ka arani finua fato rainia ka maworogana na aeani. Nga na mataina na kare ia ne wora, maka ragaia wau ka toraia tangaa ko God ke oga iga ka papa iana.

6 A fefene ia ke gawa, ke rao tangaa ka finua tatara ne fagananaua tangaa o God, ka gofugofua suria ka farisi ne eoru mina fagaifa ne ono.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

7 Hoi a fainafunafu ana ke akau mai i Heven. Maekol mina enjel iana maka fainafunafu afainia ka Fuua rafa ia mina enjel iana.

8 Hoi, a Fuua rafa ia mina enjel iana ke marefa nai i ramwo iga ka fainafunafu ana iata, maka maengira ka fura pania ki Heven.

9 Ingaia ka maengia afainia ka enjel iana, maka kasira wato ina ano kaa. Ingaia na Fuua rafa kaa ke, ka qani mwaa mai inago na woisia rainia na ataro ia kee na Satan, ne mai fafagaqekaqekara ka inuni ina ano kaa fato.

10 Hoi makau rongoa ka ringiringi pania i Heven ne rongo rafa wau ke woi manga kaa, “A mataina kaa ko God ke fafagatafigia! Ina mataina kaa ko God ke fafagaqao rainia ka ramwofa iana rai Mwane Rafa! Ina mataina kaa, ka Mesaea iana ke fagaqao rainia ka apena ramwofa rafa iana tangara ka arani inuni! Suria na Satan ne memera faitogiri na goaka i matona o God ia iga na tangiana mina qongiana, ka kasia fura noga.

11 Ingaira na goaka ira ka tefaria fato noga suria ka gapuna na Karena Sip ne wasira maka tamasia ka mwarao o God ne tanua tangara ira, make marefa nai tako rafa rainia ka manawata maka marumu rai mae ana mwa.

12 Hoi mui wagewage, ki igo i Heven migamu fato na arani inuni namu ogaoga iga kena! Hoi mina ano kaa mina asi kana ke aera wau nga tangagamurua! Muru onoono menamenai wau nga rainia ka ataro ia na kasia wato fato mai noga ia. Ngaia ke mangariaga wau suria ne girara woi na kere mataina aqouqou mwa ke taotao rao maunga tangaa.”

13 A mataina na Fuua rafa ia ne girara na kasia wato ina ano kaa, make faganega rai gogofia ana ka fefene ne apara na kere kare mwane ia.

14 Hoi mina fefene kena ka watea ka gaparana ne erua na apena kaka rafa, make gafa ke rao ina finua tatara, tangaa ka agua iana o God ne fagananaua tangaa. Ki mwarao maka ainuni iga na agua kena makai onoono suria, ke arao ke taua ka farisi ne eoru mina fagaifa ne ono, rai oga panegai ana wau pania ka Fuua kena.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

15 Hoi iga na farana Fuua rafa ia ka wai ke qeaa afura mai ka wai rafa woi ni afeafesia ka fefene ia ki totoraia.

16 Hoi mina ano kaa ke tamania ka fefene ia ke onomia ka wai ne fura mai i farana na Fuua rafa ia ke wato rao mwa iga ka kokoro ia.

17 Ingaia na Fuua rafa ia ke mangariaga wau tangaa ka fefene ia make rao tangai mera fainafunafu ana ki tana i karena na fefene ia ki ingaira fato na inuni na tau woita iana o God, na arao suri na faifataninga iana maka tau suri na fagausuringa iana o Jisas.

18 Hoi mina Fuua rafa ia ke rao ke ura mwa ina karingana na one kena.

Rangarifa 13

1 Hoi makau rea ka Wasi ne akau mai pania ka asi kana. Ingaia ke tonga qauna nga ne epiu make tonga aisipa iana na tangafuru ne etagai. Arani aisipa iana igi ke tonga roqoroqo ni qau fato iga mina qauni igi ke tao fato iga ka ata rai tamasi fagaerisia ana ko God.

2 Ingaia na Wasi nau rea ia ke qao manga na leopad ia mina mwisina uwana ke qorafu wau, mina farana ke manga na farana na laeon ia. A Fuua rafa ia ke mafata rainia ka ramwofa iana mereana tangaa ka Wasi ia mina papa iana ke nafunia rai arafa ana tangara ka inuni.

3 Tana ani na qauna na Wasi igi ke qao manga ne mwamwariaga ni maefa ia maake kafu mawo fato rao mwa. Ingaira fato na arani inuni ina ano kaa ka panga rainia wau maka rao suria ka Wasi ia.

4 Arani inuni ka wowogasia wau ka a Fuua rafa ia suria ne mafata rainia ka ramwofa iana tangaa ka Wasi ia. A wowogasia nikao ka Wasi ia maka wowoi manga kaa, “Otai ke gira ratoa ana na Wasi kaa? Otai ke gira mea fainafunafu ana? Marefa ngaia.”

5 Ingaia na Wasi ia ka tanua ke tamasi qaqaeaga wau rai tamasi fagaerisia ana ko God, maki ngaia kena ka fagamarumungainia ke nanafunia ka ramwofa suria mwa ka farisi ne eoru mina fagaifa ne ono.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

6 Ingaia na Wasi ia ke tamasi fagaerisia ko God mina atana make tamasi fagaerisia ka agua ne ogaoga iga mina arani inuni fato i Heven na ogaoga afainia ko God.

7 Ingaia na Wasi ia ka fagaramworia ke memera fainafunafu ka inuni na apuna tangaa o God, make tetefarira, maka watea nikao ka ramwofa rai ono surira ana ka arani waro ni inuni, arani inuni faifaitigi, arani tamasinga fiufiutaga mina arani finua rafa.

8 Ingaira na arani inuni na ogaoga ina ano kaa ira ka pagai wowogasia ka Wasi ia. Arani inuni ne marefa nai qani segera na atata iga na puka ni tafinga inagona na ano kaa na fagaworaia ia iga na puka ni tafinga ne nafunia na Karena Sip na nafuia funuia ia.

9 Hoi mui rongorongo menamenai wau manga ne tonga karingamiu!

10 E rao ko God ke qani takosia ki tana inuni rai rakua ana, hoi nga na kafu rakua ngaia, E rao ko God ke qani takosia ki tana inuni rai nafuia ana rainia ka naefe ne masi ruarua, hoi nga na kafu nanafuia rainia ka naefe ne masi ruarua ngaia. Hoi ka inuni na apuna tangaa o God ke araria nai maramarapeaga makai tatangamworani iga ko God.

11 Hoi makau rea nikao ki tana Wasi ne akau mai pania ka ano kaa, maki ngaia na Wasi kena ke tonga aisipa iana manga na aisipa iana ne erua na karena sip ia maake tamasi mwa manga na fuua rafa ia.

12 Ingaia na Wasi ne qainago mai ia ke mafata rainia ka ramwofa iana tangaa ka ruata na Wasi kena rai arafa ana tangara ka inuni. Mi ngaia na ruata na Wasi kena ke girura ka arani inuni na ogaoga ina ano kaa woi nai wowogasia ka Wasi ne qainago mai ia ne mwamwariaga ni maefa ia make kafu mawo rao igi.

13 A ruata na Wasi ia ke fagaworai ka apeni na fagaqaonga rafa i maata fato na arani inuni ngai gena, make tanua ka giu ke wato mai pania ka wawaiaro kana, ke wato mai ina ano kaa.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

14 Ingaia kena ke nafunia ka ramwofa rai tanui ana ka fagaqaonga mwa i matona na Wasi inago ia rai fagaqekaqekara ana mwa ka arani inuni na ogaoga ina ano kaa, make woi tangara ka arani inuni gena, woi nai fagaurasia ka nununa rai wogosi ana ka Wasi na fagamwamwariaga rainia na naefe ne masi ruarua ia make tafi mwa ia.

15 Hoi mo God ke fagamarumungainia woi na Wasi ia ki mafata rainia ka manawana iga na nununa na Wasi inago ia ki gira tamasi ana, maki tanura ka inuni ne ma ni wowogasia kai nanafuira funuira.

16 Ingaia na Wasi ia ke girura ka arani inuni, na arafa mina inuni purua mwa, ani na togoani rurugua mina ani ne marefa wau, ainuni na tatagara purua mina ani ne taraganisira, woi nai nafunia ka segesegefa ia i rimata i otota, kee ni tao i raeta.

17 E marefa ko otai ni gira worifa kee ni gira fagaworingai mwarao ana, manga ne marefa ni nanafunia na segesegefa kaa. Ingaia na atana na Wasi ia ngai ke, kee na namba ne fagaararia na atana.

18 Mui takotako menamenai, otai wau mwa ne gira tako matafa ana ke gira tagarafia ana ke rorogoia ka agua ne ura tangaa na namba iana na Wasi ia suria na namba kena ke ura tangaa ka atana na mwane. Ingaia na namba ke, ka tangarau ne eono mina tangafuru ne eono matara eono (666).

Rangarifa 14

1 Imuri mai nau ono wau makau rea ka Karena Sip ne uraura ina fungana i Saeon, make ura afainira ka fakunga rafa na inuni. Ingaira na inuni na segera i raeta na atana na Karena Sip ia me Emana. Ingaira gena nga fato ka tangarau ne etagai mina tangafuru ne efai matara efai na qera (144,000) na inuni.

2 Hoi mi inau kau rongoa ka tamasinga ne rao mai pania i Heven, ne rongo manga na nawo ne aropi igi, make rongo rafa wau manga na gugurufia ia make rongo wau nga manga na gita na kokoringi igi.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

3 Ingaira na inuni na tangarau ne etagai mina tangafuru ne efai matara efai na qera ira (144,000), ka ura inagona na papa iana na Mwane Rafa ia mina mwarao ne efai ne tonga manawata ira mina mwane rafa ira. Ingaira na inuni gena ko God ke qani fagataraganisira pania ka ano kaa, maka kiukiuria ka kiu faoru. Ingaira noga gena ka ani na girara na kiu kena, marefa nikao ki tana inuni.

4 Ingaira gena ka mwane na fagaapunarira mereata wau nga, mangara na mwane ne marefa nai qaqagaranga fainira ka fefene. Raorao mwa ki ngaira ka arao suria mwa ka Karena Sip ia ifai mwa ne arao iga. Ingaira gena ka worira fura panira ka arani inuni, hoi ki ngaira gena ka mamafata rainira nga inago tangaa ko God mina Karena Sip ia.

5 Ingaira gena ke marefa nai gira fagafagaparu ana, make marefa ka mwarao nai fagaerisi.

6 Hoi makau rea ki tana enjel ne gagafa i afaafa noga ina qaiawoa kana, afainia ka tamasinga ne marefa ni gira fatonga, a tarofa koro tangai tamasi ana tangara ka arani finua rafa, arani waro ni inuni faifaitigi, arani tamasinga fiufiutaga mina arani inuni faifaitigi.

7 Ingaia na enjel ia ke tamasi rafa wau ke woi manga kaa, “Mui takotako rafa rainia ko God maka mui wagewagesia, suria na mataina ke rao mai noga tangaa rai fagagetara ana ka arani inuni. Mui wowogasia ki ngaia, rainia ne tagarafia na afaafana kana mina ano kaa, asi mina arani qaurungani fato na wai.”

8 Hoi aruata na enjel ke rao suria mai ka enjel ne qainago mai ia make woi, “A finua rafa ia ke sugui mwa ni fagaerisia! A finua i Babilon ia ke suguia mwa ni fagaerisia! Ai Babilon ka tanura ki tana inuni ina arani finua rafa rai tanui ana ka aerafa, mangara mwa ainuni na tanura na inuni ka tono ka qekaqeka ira.”

9 Hoi makau rea nikao ka aoruta na enjel ne qai imuritaurua mai na enjel naru qainago mai iraurua ne tamasi rafa wau ke woi, “Otai wau mwa ne

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

wowogasia na Wasi ia mina nununa na tafea ia make tawoa na segesegefa ia i raena kee i rimana,

10 ko God ke mangariaga wau nga tangara. A mangariaganifa iana o God ke manga na waen purua mwa ne ramwo wau iga ka kaokao ni fagaetangifa ne nanau tangara ia. Arani inuni manga ngai ge ka pagai fafagamamasiagara rainia ka giu mina guana na fau na salfa inagota na enjel apuna mina Karena Sip iana o God.

11 A roqoroqona na giu ne fafagamamasiagara rainia gena ke akau tarai tarai mwa. Ingaira na inuni na wowogasia na Wasi mina nununa ia mina arani inuni wau mwa na nafunia na segesegefa ia iga na atana ia ke marefa nai pagai mamaro iga ka tangiana kee na qongiana rai mamasiaga ana ka apeta.”

12 Hoi ngaira na inuni na apuna tangaa o God kai nganganiaga iga ka marapefa. Ngaira ke araria nai ferefere gatagata iga ka woita iana o God makai rararonimwora nga rainia ko Jisas.

13 Hoi makau rongoa ka ringiringi i Heven ne woi manga kaa, “Ui segera ka tamasinga gaa, ‘Faganega ina mataina kaa, ka apena wagefa rafa ki tangara ka inuni na mae, manga na tangamworani rainia na Arafa.’ ” Mina Figona Apuna ke aramia aporo mai, “Aa ne mwora wau! Ingaira ka mamaro panigi ka arani mwakomwoaganifa iata, maka wagewage wau suria na pagai tawora ka rogufanani na tagaranifa iata.”

14 Hoi makau rea ka roto ne siki, make koa iga ka inuni ne qao ‘manga na Kare ni Inuni ia’, make nafunia ka roqoroqo ni qau na tagarafia rainia na gol make taua i rimana ka naefe ne masi wau.

15 Hoi makau rea nikao ki tana enjel ne fura mai pania ka Ruma ni Wogasifa ia make mai ngere rafa wau tangaa ka mwane ne kokoa iga na roto ia make woi, “Ui tagara rainia ka naefe ne masi wau iamu ia kui retera ka guani na ngaufa ne maua noga igi, suria nga ne taua mai noga na mataina iana ngai ke!”

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

16 Hoi mina a mwane ne kokoa iga na roto ia ke karigainia ka naefe ne masi iana ia ina ano kaa, make retera fato ka arani ngaufa igi.

17 Imuri mai nikao makau rea ki tana enjel ne fura mai pania na Ruma ni Wogasifa i Heven, make taua nikao ka naefe ne maasi wau.

18 Hoi mina tana enjel nikao ne onoono suria na giu ia ke rao mai pania ka raperape ia make ngere rafa wau tangaa ka enjel ne taua na naefe ne maasi wau ia make woi, "Ui tagara rainia ka naefe ne maasi iamu ia makui retera ka guani na grep igi panigi ka waroni iraroni na mwou ina ano kaa, suria na grep igi ke mata noga!"

19 Hoi ingaia na enjel ia ke karigainia ka naefe ne maasi iana ia ina ano kaa, ke retera ka guani na grep igi panigi ka waroni make kasi ka guani iga ka kokoro tangai tagarafia ana na waen. Agua kana ke fagaarari suria ka mangariaganifa iana o God.

20 A kokoro kena ke tao i metara fura pania ka finua rafa kena, make pipiringi rai ka uwana ka guani igi, mina nongani ne fura mai gena ke manga na wai ne mwaganu ia. Hoi nga na gaputa na inuni aera ngai gana. Mina gapu gena ke akau mai nga ke take i riona na inuni, make rao fagatau wau.

Rangarifa 15

1 Hoi makau rea nikao ina wawaiaro kana ki tana apena fagaqaonga rafa, nau panga rainia wau. Inau kau rera ka enjel ne epiu na torai mai ka apeni na mamasiaganifa rafa wau nga, na fagafatongina ngai ge. A fagafatongina ngai ge suria nga ne rao ke fatofato rao mina mangariaganifa iana o God nikao ke fatofato.

2 Hoi makau rea ka mwarao manga na asi ia ne togatoga wau manga na potere ia ne faku afainia na giu, makau rera nikao ka inuni na tefaria fato noga na mea fainafunafu na Wasi mina nununa ia maka tefaria ka numba ne fagaarari suria na atana na Wasi kena. Ingaira ka ura irawona na asi ne togatoga wau manga na potere ia maka taura ka kita ne watera o God,

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

3 maka kiukiuria ka kiu ne segea o Mosis na kare iana o God tangaa ka Karena Sip ia maka wowoi, “Arafa o God Faufugana nanama, A tagaranifa iamu ke tefa wau make qao koro wau! Mwane Rafa iata na arani finua rafa, igo ke mwora wau ka taufa iamu make oto wau!

4 Arafa, arani inuni ka tako rafa wau rainigo, Maka wagewagesia ka atamu, Suria nga igo tagai mu ko apuna. Arani finua rafa ka arao mai rai wogasigo ana, Suria na taufa iamu ko fagaqao rai ne oto wau.”

5 Imurini mai na arani mwarao gaa, makau rea ka rofu ne tao rai Ruma ni Wogasifa i Heven ne tafatafa fato noga.

6 Ingaira na enjel ne epiu na taura na fagamamasiaganifa ne epiu ira ka fura mai pania ka Ruma ni Wogasifa ia. Ingaira gena ka gafu rai ka gafu ne siki ne qorafu maka togatoga, maka fogotai ka gafu na tagarafi rai na gol tangai na aparagaimatota.

7 Hoi mi tana fitangita na mwarao ne efai ne tonga manawata ira ke mafata rainia tangara ka enjel ne epiu ira ka apira ne epiu na tagarafi rai na gol, na wonu rainigi ka mangariaganifa iana o God ne tafitafi tarai tarai ia.

8 A Ruma ni Wogasifa ia ke wonu wau rai roqoroqo pania na rarafana mina ramwofa iana o God, ke marefa wau ka inuni ni gira qanufa irarona na Ruma ni Wogasifa ia ke rao nga ke taua ka mataina na fagamamasiaganifa ne epiu na tora mai na enjel ne epiu ira na fafagafatongi wau nga.

Rangarifa 16

1 Hoi makau rongoa ka ringiringi ne tamasi rafa mai pania na Ruma ni Wogasifa ia tangara ka enjel ne epiu ira, make woi, “Mui rao kamui meri fura ka apira ne epiu igi iga na mangariaganifa iana o God ia afuria ka ano kana.”

2 Nagonagona enjel ke rao make meria wato ka apira iana tangaa ka ano kaa, mina arani inuni na nafunia na segsegefa iana na Wasi ia maka wowogasia na nununa na tafea ia ke wora i apeta ka garoa ne qao aera ne farafara wau.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

3 Hoi mina ruata na enjel ke meria wato ka apira iana tangaa ka asi kana. Hoi mina asi ia ke tanu manga na gapuna na inuni ne mae ia mina arani mwarao ne tonga manawata irarona na asi gana ka mae fato wau nga.

4 Hoi mina aoruta na enjel ke meria wato ka apira iana tangai ka arani wai afeafe mina arani qaurungani na wai igi mina wai igi ke orisi rai gapu mwa.

5 Hoi, makau rongoa ka enjel ne onoono suri na wai igi ne woi manga kaa, “God nga igo ko apuna tefa, igo no qani oga mai inago ia mina mataina kaa. A fagaetangifa no tanua ke oto wau!

6 Ingaira ka nafuira funuira ka inuni na apuna tangago mina maurukari. Hoi igo ko watera nikao rai gapu nai totonomi rainigi ka mwarao na tanui!”

7 Hoi makau rongoa ka ringiringi ne tamasi mai pania na raperape ia ne woi manga kaa, “Arafa o God Faufugana nanama! E mwora nga make oto nga ka fagaetangifa no tanui!”

8 Hoi mina faita na enjel ke meria wato ka apira iana tangaa ka arito, mina arito ke raesira qangira wau ka inuni.

9 Ingaira na inuni gaa ka nonoroaga rainia ka qaqafanana na arito ia minga ka tamasi qaroqaro rainia ko God. Ingaia ne nafunia na ramwofa tangai na fagamamasiaganifa igi, maake marefa wau nai oqani riri panigi ana ka aerafa iata kai kasia akau ko God.

10 Hoi mina rimata na enjel ke meria wato ka apira iana tangaa ka papa iana na Wasi ia mina agua ne arafa iga na Wasi ia ke rotorotoaga wau, mina inuni iga gena ka garamumu wau rai ka riwota suria ne fara ka apeta,

11 maka tamasi qaroqaro wau rainia ko God i Heven suria na fafara wau rainigi ka garoa i apeta, maaka ngaroi wau rai riri panigi ana ka agua aera na tatanui.

12 Hoi mina aonota na enjel ke meria wato ka apira iana tangaa ka wai afeafe rafa i Iufretis. Hoi mina a wai ia ke mamata, tangai mafata rainia ana ka tara tangara ka arafa i finua na arao mai pania na finua ne akau mai iga na arito.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

13 Hoi makau rera ka ataro aera ne eoru na qao mangara na teniteni ira, maka furafura mai pania ka farana na Fuua rafa ia mina afarana Wasi ia mina farana na maurukari ne fafagaparu ia.

14 Ingaira gena ka nunuta na ataro na fafagaworai na fagaqaonga ni qaqanganifa igi ngai gana, maka furafura surira ka arani arafa ni finua ina ano kaa rai fagafakura ana mai tangai fainafunafu ana iga ka tangiana o God na Faufugana ne fafagaqao rainia ka ramwofa iana.

15 Hoi mina Arafa ke woi ia "Mui onoono menamenai! Inau kau arao mai manga na fanagoa ia ngaia! A wagefa tangara ka inuni na onoono raorao mwa, make tautausuri na gafu iana menamenai, ke marefa ni rurupa tori ki mamaaki mataina ne arao mai i matonga ni inuni!"

16 Hoi mina arani arafa ni finua ira ka toraira faku mai iga ka agua na woisia rainia na tamasinga iata na Hibru, i Amagedon.

17 Hoi mina piuta na enjel ke meria wato ka apira iana iga ka afaafana kana, makau rongoa ka ringiringi ne tamasi mai pania ka papa iana na Mwane Rafa irarona na Ruma ni Wogasifa ia ne tamasi rafa wau ke wowoi manga kaa, "E ofu noga ngaia!"

18 Hoi mina rongo rafa ana ke rao mai, a marangaia ke mamarangaia mina gugurufia ke raqoa mina nunu nikao ke ngiungiua ka ano kaa, ani ngai ke na nunu ke ramwo tefa wau nga. E faganega mai inago o God ne fagaworaira na inuni ka oga ina ano kaa, ke marefa wau nga nai fatamia ka nunu ni ramwo manga na ani ngai ke.

19 O God ke takosia mwa ka finua rafa i Babilon, make watea ka waen iga ka kaokao iana ke tonomia, a waen iga na mangariaganifa rafa iana. A finua rafa kena ke qaro afasita ke wora ka agua ne oru, mina arani ruma iga na arani finua rafa ina ano kaa ke fagaerisi wau nga.

20 Arani marau fato ke atani marefa rao mwa mina arani fungani igi ke marefa nai girara regi ana noga.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

21 Hoi, mina apeni na maworogani rafa na aesi manga na guani na fau igi ke wotawota mai pania ka wawaiaro kana afurira ka inuni ira. Ingai gi na maworogani na aesi gaa ke figa manga na kilo ne tangafuru ne efai igi (40). Mi ngaira na inuni ira ka tamasi qaroqaro mwa rainia ko God suria na fagamamasiaganifa ngai ke ke qao mamaagutaga wau.

Rangarifa 17

1 Hoi mi tana fitangita ne etagai na enjel ne epiu na taura na apira ke rao mai tangau make mai woi manga kaa, "Ui rao mai, qai fagarego rainia ka finua rafa ne manga na fefene ne aoraoraga ne rongo rafa na atana ia ki takena nga na fafagaetangia. Ngaia na finua rafa kaa ka tao iga ka arani wai afeafe.

2 Ingaira na arani arafa ni finua ina ano kaa ka tanui ka aoraoraga ana afainira ka inuni i finua kena, mangara ainuni na rangaranga ira, mina inuni ina ano kaa nikao ka qekaqekaga rainia ka agua ni oraoraganifa na tanui afainia kena."

3 A ramwofa iana na Figona Apuna ke qanufiau, mina enjel ia ke toraiau kau rao iga ka finua tatara makau rea ka fefene ne oga i gairina na Wasi ne memeraga na apena ia maka segesegera fato ka apena gana rainia ka ata na tamasi fagaerisia wau rainia ko God. Ingaia na Wasi kana ke tonga qauna ne epiu mina aisipa iana na tangafurua nga.

4 Ingaia na fefene ia ke gafu rainia ka gafu ne memeraga make roto memeraga, make rauni rainigi ka mwarao na tanui rainigi na gol, mina romani na guani na fau, mina guni na fafaaga ne mwaromwarora. Mi rimana ke taua iga ka kaokao na tagarafia rainia na gol ne akau ke wonu rainigi ka taufa aera iana, ne qaqagararanga kena.

5 Hoi mina araena kani ia ka segea iga, ka segesegefa ni fagafiu nga ne woi, "Inau na finua rafa i Babilon, Enata fato na arani fefene na aoraoraga, Enata na arani agua fato ne qao mwamwakiaga iga na ano kaa."

6 Hoi makau rea ka fefene ia ne tanu manga ne qeka ia rainia ne tonomi ka gaputa na inuni na apuna tangaa o God, na inuni na nafuira funuira suria na

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

rao suria ka fagausuringa iana o Jisas. A mataina nau rea rao kani ia makau panga rainia wau.

7 Mina enjel ne totoraiau ia ke fagateau, “Nga no fea ko panga rainia kena? Ui rao mai tangau qai woisia wau tangago ka agua ne tao punufi wau maunga rainia na fefene kana mina na Wasi ne oga i gairina ia. A Wasi ne tonga qauna ne epiu mina aisipa iana na tangafuru ia.

8 Ani ngai kana na Wasi ke qani tafi mai make maemae rao mwa. Nga ne suguia mwa ni akau mai pania na Kokoro Rafa ne kokone wau ia ngai kana, make mai rao ka fafagaerisia rao mwa. Ani na inuni na ogaoga ina ano kaa ne marefa nai qani segera na atata iga na puka ni tafinga inagona na ano kaa na tagarafia ia ka pagai papanga rainia wau manga na rerea na Wasi ia. Ingaia kena ke qani tafi mai make maemae rao mwa, make rao ke wora aporo mai mwa nikao kena.

9 Rainigi na mwarao gaa, ui takotako matafa. Ingai gi na qauna ne epiu igi ka kere fungani ne epiu ne oga iga na fefene ia make fagaarari suria nikao ka arafa ni finua ne epiu.

10 Arafa ni finua ne erima ira ka mae fato noga, mi tana ani ne etagai ke onoono isuri maunga ina mataina kaa, mi tana ani ne etagai nikao ke mamaunga wau ni arao mai. Hoi ka mataina ne arao mai make mai arafa rao mwa suria ka kere mataina aqouqou mwa.

11 Mi ngaia na Wasi ne qani tafi mai make maemae rao mwa ka waruta na arafa ni finua ne epiu ira ne arafa rao maka mai fagaerisia rao mwa ia.

12 Ingai gi na aisipa iana na tangafurua no rea igi ka arafa ni finua na tangafurua ne mamaungara nai fafaganega rai ono isuri ana, maki ngaira gana ka watera ka ramwofa rai ono isuri ana manga na arafa ni finua ia suria mwa ka aoa ne etagai afainia ka Wasi ia.

13 Ingaira na arafa ni finua na tangafurua gaa ka nafunia ka takofa mwa ne etagai maka watea ka Wasi ia ka ramwofa iata rai arafanga tangara ka finua rafa iata.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

14 Ingaira ka pagai memea fainafunafu ka Karena Sip ia. Hoi mina Karena Sip ia afainira ka inuni ne onira make usuira mina ani na raronimwora rainia ka arao isuria ka tetefarira ka arafa ni finua ira, suria ingaia kena ka Arafa iata na arani arafa mina Mwane Rafa iata fato na arani mwane rafa.

15 Ingai gi na wai no rea ne ogaoga iga na aoraora ia ka arani inuni faitigi, rurufa na inuni, arani finua rafa mina arani tamasinga fiufiutaga.

16 Ingaia na Wasi ia mina aisipa iana na tangafurua igi ka pagai maemaerongania ka fefene na aoraora ia. A pagai tawora fato pania ka arani mwarao ne nafuni ki mwarao make mamaaki suria ne rupatori. Hoi maka pagai ngaura ka fisigona, maka kasia ka apena ke tetete wau nga iga ka giu.

17 Rainia nga o God ke naka i mangatata na faioqanifa kaa, rai toraia ana faku ka takofa rai mamafata rai ana ka ramwofa iata tangaa ka Wasi ki arafa tangara na finua raorao mwa make mai taua ka mataina ne mai mworamwora na woita iana o God.

18 Ingaia na fefene no rea ia ka finua rafa ne arafa fato nga tangara ka arani arafa ni finua iga na ano kaa."

Rangarifa 18

1 Imurini mai na arani mwarao igi makau rea ki tana enjel ne wato mai pania i Heven. Ingaia ke nafunia ka apena ramwofa rafa mina rarafanana ke togaria fato ka ano kaa.

2 Enjel ia ke ngere rafa wau ke woi manga kaa, "A finua rafa i Babilon ia ke afogefoge wau nga! A qani rao wau nga pania ngaia. Ngaia ke tao noga rai agua iata na ataro mina figona aera make tao rai agua iata na arani manu na qao mwamwakiaga.

3 Ainuni iga na arani finua rafa ka qekaqekaga rainigi ka agua ni oraoraganifa na tanui afainira ka ai Babilon. Arani arafa i finua na ano kaa ka tanui ka aerafa i gaa, mangara na inuni na rangaranga ira, mina arani mwane ni rurugua ina ano kaa ka nafuni faaga wau suria kani kena ke oqani wau ka arani mwarao."

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

4 Hoi makau ronga ki tana ringiringi ne tamasi mai pania i Heven ke woi manga kaa, “Mui ura mai, na kare iaku! Mui fura kamui rao mai pania! Siana kamui qauqanu afainira iga ka aerafa iata, make marefa nai nanafuigamu afainira iga ka fagaetangifa iata kena!

5 Rainigi na aerafa iata gena ke akau rafaera wau nga, ke taua ki Heven, mo God ke tatakosi raorao mwa ka agua ni oraoragana iata gena.

6 Mui orisira aporo ka aerafa iata rainigi ka arani mwarao na tanui igi, mui taura faku fagaerua wau tangara, mui fagawonusia ka kaokao iata igi rainia ka mwarao ni tonofa, ki ramworamwo wau tefaria ka ani na tatagarafi tangagamu igi.

7 Mui fagamamasiaga apeta maka mu fagafafara apeta, rainia na qaqaeaga wau rainigi ka arani mwarao na nafuni, mi ngaira ka oqani mwa ka mwarao koro woi nai nafuni, Rainia ingaira gena ka qaqaeaga mwa mereata i mangatata, maka wowoi, ‘Igami kaa kami oga manga kani iata na arafa ni finua ira, marefa ka nao. Inau kaa ke marefa qai gira faitakoi ana!’

8 Suria rainigi na mwarao gaa, iga na tangiana ne etagai ke pagai takera ka mamasiaganifa ngaia, a riunga, a faitakoifa mina magaua. Minga ka fafanua ke tetete nikao rainia ka giu, suria nga na Arafa o God ne faufuga ke fafagaetangira gena.”

9 Arani arafa ni finua fato ina ano kaa ka qani tanui ka oraoraganifa afainira ka ai Babilon maka nafuni afainira ka arani mwarao koro iata, ka pagai angiangi maka tatakoira ka inuni i finua rafa ia ina mataina na rerea na asuasuna na giu ne tetete rainia kena.

10 Ingaira ka uraura fagatau wau suria na maagu wau rainia ka fafaranifa iata kena, maka wowoi, “Aigii! Aigii! Ai Babilon na finua rafa ne tefa, iga mwa na aoa ne etagai mwa mo God ke fagaetangigamu rao iga!”

11 Arani mwane ni rurugua iga ano kaa ka angiangi ka fafaitakoi tangaa Babilon, suria ne marefa ki tana inuni ni pagai worira na mwarao ni fagaworinga iata nikao.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

12 E marefa ka inuni ni worira na gol, silva, fau manimani, guni na fafaaga ne mwaromwarora, gafu koro wau, gafu ne rotorotoaga memera, gafu ne wawasiaga mina ani memeraga, apenagai ne sigini koro, mina atani wau mwa na mwarao na gira tanui ana rainigi na riwota na elefant, apenagai ne akau wau na maeni, bras, aeani mina fau ne siki wau.

13 E marefa ka inuni ni worira nikao na arani kesi na ngaufa mamaki, atani wau mwa na mwarao ne sigini koro, mangate, frangginsens mina maa. E marefa ka inuni ni worira nikao na waen, oel na tagarafia rainia olif, flaoa, wit, puruka mina sip, make marefa ka inuni ni worira na hos, a qea ne okera na hos, inuni tangai fagatagarafira ana purua mi tana inuni na qani roira nikao.

14 Ingaira na mwane ni rurugua ira ka wowoi tangaa, “Arani mwarao no nafuni no qani oqanira, ke marefa fato noga. Arani rurugua iamu igi mina qao korofanamu igi ke rao noga. Marefa nui gira rogoia ana aporo nikao!”

15 Ingaira na mwane ni fagaworinga na nafunia rurugua wau pania na finua rafa ia ka uraura fagatau wau nga suria na maagutainia ka mamasiaganifa iana kena, maka fafaitakoi maka angiangi,

16 maka ngerengere, “Aigii! Aigii! Ainuni i finua rafa ne tefa, Arani mataina mu gafugafu siki, maka mu gafu rotorotoaga memera, maka mu gafugafu memeraga, maka mu kafu rauni wau rai ka mwarao na tagarafi rai na gol, a guani na fau manimani mina guni na fafaaga ne mwaromwarora!

17 Ki iga mwa na aoa ne etagai maka mu fagatarupera wau nga ka arani rurugua igi!” Arani kapten iga na arani faka mina arani mwane na tatagara ina faka afainira na arani inuni na tagetage raorao iga na faka gena mina arani inuni na tatagara tangai na ogafanata i asi gena nikao maka uraura fagatau wau mwa,

18 maka tamasi ka wowoi ina mataina na rea rao na asuasu iga na watawata ne tetete iga kena, “E marefa ngaia ki tana finua rafa ni girara ratoa ana na finua koro kaa!”

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

19 Ingaira ka rafurafui rai rafu i qauta, minga ka angiangi maka fafaitakoi, ka ngerengere, “Aigii! Aigii! Ainuni i finua rafa ne tefa, Ina finua rafa na arani faka na araorao i asi gana maka togoani rurugua wau rainia ngai ke! Ki iga na aoa ne etagai mwa maka mu fafagatarupera wau rao mwa!”

20 “Mui wagewage na inuni namu kokoa i Heven, afainira na arani inuni na apuna tangaa o God, mina aposol, mina arani maurukari, suria o God ke fagaetangira rainigi ka mwarao na tanui tangagamu igi!”

21 Hoi mina enjel ne ramwo wau ke ragaia akau ka apena guana fau rafa make kasia ke wato i asi kena, make woi manga kaa, “A finua rafa i Babilon, nga ngatakena nga na pagai tanugo ke kaa. A pagai kasigo wato make marefa nai pagai rerego aporo nikao.

22 A rongofanana na kita mina ringita na inuni mina aiafa mina afuri na ufira igi make marefa nai pagai rongora irarona na finua rafa ia aporo nikao! Ainuni na tatagara ira make marefa nai pagai rerera ki pasimu nikao, mina rongofanana na guana na fau na kamakama rainia ia ke marefa nai pagai rongoa nikao.

23 E marefa nikao ka laet ni pagai mamawesigo. E marefa nai pagai rongora ka ringita na mwane mina fefene na auragi i pasimu. Ingaira fato na arani mwane ni rurugua iamu ira ka mwane rafa ina ano kaa, mina farikua ana iamu ne fafagaqekaqekara na inuni ina arani finua rafa ira!

24 Igo i Babilon ka fafagaetangigo, suria na gaputa na maurukari, mina ainuni na apuna tangaa o God ka rogoi irarona finua rafa kena, mina gaputa na arani inuni na nafuira funuira ina ano kaa ira.”

Rangarifa 19

1 Imurini mai na arani mwarao igi makau rongoa ka rongo rafa ana, ne rongo manga na meota na inuni ira na tamasi i Heven ka wowoi, “Ai fagaakausia ko God iaka! E fagatafira ka inuni, make fagaqao rainia ka rarafa iana, make nafunia ka ramwofa.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

2 E mwora make oto wau ka fagaetangifa ne tanui! Ingaia ke suu maana fato noga ka aoraora ne oga ke fafagaerisia na ano kaa ia rainia na qaqagaranganifa iana. O God ke orisi aporo tangaa kani kena suria ne nafuira funuira ka kare iana.”

3 Mina inuni ira ka ngere nikao ka woi, “Ai fagaakausia ko God! Asuasuna finua rafa ne tetete ia ke akau mwa tatarau marefa ni girara fatonga!”

4 A mwane rafa na tangafurua ne erua matara efai ira (24) mina mwarao ne efai ne tonga manawata ira ka qoqogu rai uwa wato maka wowogasia ko God, ne kokoa iga na papa iana ia maka wowoi, “Amen! Ai fagaakausia ko God!”

5 Hoi, mina ringiringi ke tamasi mai pania ka papa iana ia make woi manga kaa, “Igamu fato na arani kare iana, igamu fato na inuni rafa mina ainuni purua namu tako fagaakaufia ia ai fagaakausia ko God iaka.”

6 Hoi makau rongoa ka mwarao manga na fakunga rafa nai inuni ira make rongorongo manga na nawo ne aropi igi make rongorongo manga na gugurufia ne raqoraqoa rafa wau ia maka wowoi, “Ai fagaakausia ko God. Arafa iaka o God ka faufugana na Arafa ni Finua ia!

7 Ai wagewage makai koro iaka, ai wogasia, Rainia na Karena Sip ia ke auragi ina mataina kaa, A fefene ne auragia ke rauni fato noga.

8 Ingaia kani ia ka watea fato noga rai gafu siki ne oraora ke gafugafu rai.” Nga na gafu siki gana ke fagaarari suria ka taufa ne oto iata na arani inuni na apuna tangaa o God.

9 Imuri mai mina enjel ia ke woi tangau mai, “Ui segera ka mwarao gaa, ‘A wagefa tangara ka inuni na onira tangaa na auragifa iga na farunga iana na Karena Sip ia.’ ” Mina enjel ia ke uruia wau nikao, “A woita gaa ka woita iana mwora o God ngai ge.”

10 Hoi makau aqa wato i i uwana kau wogasia, maake woi tangau mai, “Siana kui wowogasiau! Ui wogasia mwa ko God! Inau kaa, kau tatagara tangaa mwa ka Arafa, manga igo kena mina goamu na rao suria na fagausuringa

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

iana o Jisas. A fagausuringa iana o Jisas gaa ke fagaqao fato rainigi ka arani woita iana o God.”

11 Hoi makau rea ki Heven ne tafatafa, makau rea ka hos ne siki. A mwane ne tage i gairina kana ka fauatana rainia ka ‘Fagauguri Koro’ mina ‘Mworafa’. Ngaia ke oto wau iga ka fagagetara ana ka finua rafa, make oto wau iga ka fainafunafu ana.

12 A maana gana ke manga na watawatana giu ia make nakai ka meona roqoroqo ni qau na tagarafi rai na gol i qauna, mina atana ka segea i apena make marefa wau ka inuni ni girara rao. Nga ngaia mwa ke girara ka atana kana.

13 A gafu qorafu ne gafu rainia kana ke gapugapuaga wau. Nga na atana ke kaa, ‘A woita iana o God.’

14 Hoi mina arani enjel ni fainafunafu ana i Heven ka arao suria, maka tage i gairita na hos na siki, maka gafu rai ka gafu ne qao koro ne siki wau.

15 A naefe ne maasi wau ke fura mai pania ka farana, ne nafunafu rainia ke tetefarira fato na arani finua rafa. Ingaia ne arafa ke raramwofaga wau, make fafagaqao tangara rainia ka mangariaganifa iana o God na faufugana, manga na inuni na gira puu afaafa rainigi na grep ina agua na pipiringi iga na waen.

16 Iga na gafu iana ne roqofia na rawona na apeapeni na uwana gana ke segea iga ka ata, “Arafa iata na arani arafa ni finua mina Mwane Rafa iata na arani mwane rafa.”

17 Hoi makau rea ka enjel ne ura iga na arito make ngere rafa wau ke woi manga kaa tangara ka arani manu fato na gagafa raorao ina qaiawoa gana, “Mui rao mai kamui mai fakuria ka farunga rafa iana o God kaa!

18 Mui rao mai kamui ngaura ka fisigoni na apeta na arafa ni finua, mwane rafa, aramwo ira, mina fisigoni na apeta na hos mina mwane na tatagerira ira. Mui ngaura ka fisigota na arani inuni, ani na inuni na tatagara purua, ani ne taraganisira, ainuni rafa mina ainuni purua mwa.”

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

19 Hoi makau rea ka Wasi ia mina arani arafa ni finua fato ina ano kaa ira, mina arani mwane ni fainafunafu ana iata na faku mai tangai mea fainafunafu ana ka mwane ne tage iga na hos ia afainia ka enjel ni fainafunafu ana iana ira.

20 Hoi mina Wasi ia ka roia ka rakua afainia ka maurukari ne qaqaqanga ne fagaworai na fagaqaonga i maana igi. Iga na fagaqaonga iana na Wasi ia ke fafagaparura rai ka inuni na nafunia na segesegefa iana na Wasi ia mina inuni na wowogasia na nununa na tafea ia. Ingaia na Wasi ia mina maurukari ne qaqaqanga ia ka kasi maumauritaurua irarona na maratana agua ne tarau afainia na guana fau na salfa ia.

21 A mwane ni fainafunafu ana iata ira ka nafuira ka mae rainia ka naefe ne maasi wau ne fura mai pania na farana na mwane ne tage i gairina na hos ia mina arani maanu ka gafa wato mai ka ngaura ka fisigoni na apeta ira ka masu wau nga.

Rangarifa 20

1 Hoi makau rea ka enjel ne wato mai pania i Heven, make taua i rimana ka kii tangaa na Kokoro Rafa ne kokone wau ia mina apena seni rafa ke taua nikao.

2 Enjel ia ke roia ka Fuua rafa ia. A woisia rainia na qani mwaa ia ingaia kena ka Ataro mina Satan, make rakua ke tao suria ka qera ni farisi ne etagai (1,000).

3 Ngaia na enjel ia ke kasia ka Fuua rafa ia iga ka Kokoro Rafa ia make purupusia wau make tawoa ka purupuru ke puruia wau rainia, woi siana ki pagai fafagaparura ka arani finua rafa ina ano kaa nikao, ke rao ke taua nga ka qera ni farisi ne etagai kena ne tefatefa minga ka kafu rurufaia ke kokoa suria ka kere mataina aqouqou mwa.

4 Hoi makau rera ka papa, mina inuni na koa iga gana na watera na ramwofa tangai fagageta ana, makau regi nikao ka maurifata na inuni na retera na qauta rainia na tatamasia ko Jisas, maka tatarofainia ka woita iana o God.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

Ingaira gaa ke marefa nai wowogasia ka Wasi ia mina nununa na tafea ia make marefa nikao nai nafunia ka segesegefa iana na Wasi ia i rimata kee i raeta. Ingaira ka tafitafi aporo, maka arafa afainia ko Kraes suria ka qera ni farisi ne etagai (1,000).

5 Nga na fagainagona na afaraga aporo ana pania na maefa ngai ke. Tana inuni na qani mae ira ke marefa nai tafitafi aporo raorao make taua ka qera ni farisi ne etagai ne fatofato nga.

6 Hoi mina nagonagona na inuni na tafitafi aporo pania na maefa gena ka wawagewage wau. Ngaira gena ka inuni na apuna, maka taotao rai mwane ni raperape iana o God mo Kraes, maka arafa afainia ko Kraes suria ka qera ni farasi ne etagai. Aruata na maefa ke marefa ni nafunia ka ramwofa rai taura ana.

7 Imurina mai na qera ni farisi ne etagai ia ne tefatefa mo Satan ka kasia fura pania ka peresin ia.

8 Ingaia ke pagai arao ke fafagaparura ka inuni i finua rafa iga i Gog mina Magog. Nga ngai gi na arani finua rafa fato iga na ano kaa ngai ge. O Satan ke pagai fafagafakura mai tangai faiarifatana, na rakorako wau manga na guni na one igi.

9 Ingaira ka mamas taraufia nga ka ano kaa, maka rao ka ririfuira ka kare iana o God iga na finua rafa ne komania. Hoi mina giu ke watowato mai pania ki Heven ke mai kakamarira fato rao ka maemae.

10 Hoi mina ataro ne fafagaparura ira ka kasia iga ka maratana agua ne tarau afainia na guana fau na salfa ia na agua na qani kasia noga iga na Wasi ia mina maurukari ne qaqaqanga ia. Ingaira ka pagai fafafara iga ka qongiana mina tangiana tarai tarai.

11 Hoi makau rea ka apena papa rafa ne siki, mina inuni ne etagai ke kokoa iga. Ano kaa mi wawaiaro karu gawa pania, make marefa ka agua tangaraurua naru arao iga.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

12 Makau rea nikao ka inuni na qani mae fato noga, inuni rafa ne tonga atata mina atani wau mwa na inuni. Ngaira ka uraura inagona na papa ia. Arani puka ka gaasi mina tana puka nikao ka gaasia, na puka ni tafinga. Hoi mina ainuni na qani mae ira ka fafagagetara suri ka mwarao na tanui, manga na qani segera irarona puka gena.

13 Asi ke kasira mai ka inuni na mae iga, mina maefa mi 'Hades' na agua iata na inuni na mae fato noga, karu mafata rainira mai nikao ka inuni na mae naru taura, maka mai fafagagetara suri ka mwarao na qani tanui.

14 Hoi imuri mai mina maefa mi Hades ka kasiraurua iga ka maratana agua iga na giu. Nga na maratana agua iga na giu kaa ka ruata na maefa.

15 Otai wau mwa marefa nai qani segea na atana iga na puka ni tafinga maka kasia iga ka maratana agua iga na giu.

Rangarifa 21

1 Hoi makau rea ka wawaiaro faoru mina ano faoru. A wawaiaro inago mina ano inago karu atani marefa rao mwa, mina asi nikao make marefa rao mwa.

2 Makau rea ka finua apuna i Jerusalem faoru ne wato mai i Heven pania ko God. E gafu make nanau manga na fefene ne gafu ke nanasia o wani iana ia.

3 Makau rongoa ka ringiringi ne rongo rafa wau ne tamasi mai pania na papa iana na Arafa ia ke woi manga kaa, "Ina mataina kaa, ko God ke ogaoga afainira noga ka inuni! Ingaia ke pagai ogaoga afainira, mi ngaira ka mai taotao rai kare iana. Ingaia o God mereana ke pagai ogaoga afainira mi ngaia ke pagai taotao rai God iata.

4 Ingaia ke pagai tatarofi ka tawoni na maata panira. Ngai kana ka inuni ke marefa nai pagai maemae, ai fafaitakoi, kai angiangi mikai fafafara. Arani mwarao inago igi ke marefa noga."

5 Hoi mina mwane ne kokoa iga na papa ia ke woi, "Ina mataina kaa kau fagafaorura fato ka arani mwarao! Ui segera ka mwarao gaa, suria na woita gaa ke mwora mako gira fagaugurira ana.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

6 Arani mwarao ke ofu ngai gi! Inau kaa kau fagainagota na arani mwarao mi inau ki murita na arani mwarao nikao, anegana mina qotona. Tangaa otai mwa ne oqani tonofa inau kau pagai wawatea ke totono iga ka qaurungana wai ni tafinga, make marefa ni gira tataraga ana rainia.

7 Otai wau mwa na inuni na tatangamworani raorao mwa tangaa na qotona na ogafa ke pagai tawora paniau ka arani mwarao gaa. Ingaia ke pagai taotao rai kareku, mi inau kau pagai taotao rai God iana.

8 Hoi, maake marefa tangara ki tana inuni, mangara na inuni na konekone, mina ani ne marefa nai tangamworani, kee na ani na mangataera, kee na ani na nafunafu piri, kee na ani na tatanui na agua ni oraoraga ana, kee na ani na fafaikuasi, kee na ani na wowogasira na nunuta na mwarao purua, kee na ani na inuni na qaqaqangara. Nga na agua iata ka maratana na agua ne tarau afainia na guana fau na sulfa kana. Ingaia na ruata na maefa ngai ke."

9 Hoi tana fitangita ne etagai na enjel ne epiu na taura na apira ne wonu rai fagafatongina na fagamamasiaganifa ne epiu igi ke rao mai tangau make mai woi, "Ui rao mai qai fagarego rainia ka fefene ne auragi ke, ingaia na fefene ne auragia na Karena Sip ia."

10 A Figona Apuna ke mai qanufiau, mina enjel ia ke toraiau akau nga ina ngengetena na fungana ne akau wau nga, make fagareau rainia ki Jerusalem, a finua rafa ne apuna, ne wato mai i Heven pania ko God,

11 make totogatoga rainia ka rarafana o God. A finua rafa ia ke totogatoga manga na guana fau manimani na guana fau na woisia na jaspa ia ne taragani wau manga na potere ia.

12 Afinua rafa kena ka apainaria rainia ka romana na para ne akau wau, maka kasi ka maani na tangafurua ne etagai matara erua. Mina enjel na tangafuru matara erua ka onoono suri na maani gena. A maani na para gena ka segera fato iga ka atata na tangafurua matara erua na waro ni inuni i Israel ira.

13 Arani para gana ka kasi ka maani ne eoru iga ka rawona ne etagai. Ani ne eoru kina apanana ne akau iga na arito kana, mina ani ne eoru iga ka

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

apanana iga na maratafa kana, mina ani ne eoru nikao kina apanana iga na maraworosi, mina ani ne eoru kina apanana ne susu iga na arito.

14 A para iga na finua rafa ia ka parara iga ka guani na fau ogaoga nga na tangafuru ne etagai matara erua, na segera iga na atata na tangafuru ne etagai matara erua na aposol iana na Karena Sip ia.

15 Ingaia na enjel ne tamasi tangau kaa, ke taua ka ate ne qorafu na tagarafia rainia na gol tangai fagaarari ana rainia ka finua rafa, a para iana mina maani gena.

16 A finua rafa ia ke faiaworagi nga ka aqaoqaofanana mina qorafufanana nikao. Ingaia na enjel ia ke fagaararia ka finua rafa ia rainia ka ate iana ne fafagaararia rainia ia make akau nga ke taua ka tangarau ne etagai matara ka tangafuru ne erua na qera (120,000) na wairina ka qorafufanana mina aqaoqaofanana mina akaufanana ke manga mwa na qorafufanana ia nikao.

17 Ingaia na enjel ia ke fagaararia ka para nikao make akau ke taua ka tangafuru ne eoru matara eono na tafangana (36) ka akaufanana isuria ki ngatakena na ate ne tagara rainia kena.

18 A para igi ka tagarafia rai ka guani na fau na woisia rainia na jaspa, mina finua rafa ia ka tagarafia rainia ka gol magafuru mwa, ne taragani wau manga na potere ia.

19 Aguana fau ogaoga na parara iga na para iga na finua rafa ia ka fagamafera rai ka arani fau manimani faifaitigi. A faganegana a fau ogaogoa ka woisia rainia ka jaspa ne totogatoga, aruata ka fau na safaea ne ramaramaga, aoruta ka fau na agit ne toretorega, afaita ka fau na emaral ne maramarawa,

20 arimata ka fau na onikis ne toretorega, aonota ka kanilian na fau ne memeraga wau nga, apiuta ka kouts na fau ne raranitorakaga, awaruta ka beril na fau ne marawaguagua, asiwata ka topas na fau ne raranitorakaga, atangafuruta ka kalsedon na fau ne raramarawa, atangafuruta matara etagai ka tokois na fau ne ramaramaga, mina tangafuruta matara erua ka amitis na fau ne rotorotoaga memera.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

21 A maani na tangafuru ne etagai matara erua igi ka tangafuru ne etagai matara erua nikao na mwarao manga na guni na fafaaga ne mwaromwarora igi. Arani maani gena ka tagarafi fato rainigi ka mwarao manga na guni na fafaaga ne mwaromwarora igi faitigi. Arani tara iga na rarona finua rafa mwa kana ka tagarafi rai ka gol magafuru, ne taragani wau manga na potere ia.

22 Inau ke marefa qai rea ka Ruma ni Wogasifa irarona finua rafa kena, suria nga na Arafa o God na faufugana mina Karena Sip ia karu ogaoga i finua kena.

23 A finua rafa kena ke marefa ni oqania ka arito mina fagaifa naru sisinaia suria nga na rarafana o God ke sinasina i finua kena mina Karena Sip ia ke mamawe manga na laet tangaa.

24 Arani finua rafa fato ka tataworagofa iga ka mawetana iga finua rafa kena mina arani arafa ni finua ka pagai totora mai ka rurugua iata iga.

25 A maani na finua rafa gena ke marefa nai pagai pupurui, nga ne tatafatafa tatarau iga ka tangiana, suria marefa ni gira qongiana.

26 Arani mwarao koro mina rurugua iata na arani finua rafa ka pagai totora mai irarona finua rafa kena.

27 Hoi mina mwarao mwa na aera ke marefa ni pagai qauqanu irarona finua rafa ia. Ainuni na aera na mangatata mina inuni na tamasi qaqangara ke marefa nai qauqanu iga. Ingaira mwa na inuni na segera na atata iga na puka ni tafinga iana na Karena Sip ia ka pagai qauqanu irarona finua rafa kena.

Rangarifa 22

1 Hoi enjel ia ke fagareau nikao rainia ka wai ni tafinga, ne taragani wau ke manga ne totogatoga ia ne afe mai pania ka papa ne kokoa iga o God mina Karena Sip ia

2 make afe wato ina gupuna tara rafa iga na finua rafa ia. A rauna ne erua na wai afeafe ia ke ura fato iga ka apenagai ni tafinga, make gugua raorao mwa iga ka tangafuru matara erua na fagaifa iga na farisi, mina afani ka tatanui rai fagakorofira ana ka arani inuni ina arani finua rafa.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

3 E marefa wau ka mwarao ni ngangaroitai o God ni taotao irarona na finua rafa kena. O God mina Karena Sip ia karu kokoa ina papa iataurua irarona finua rafa kena, mina kare iana o God ka pagai wowogasia ko God.

4 Ingaira ka pagai reregi ka maana, mina atana ka pagai segera i raeta.

5 A finua kana ke marefa ni pagai qongiqongi, ke marefa nai toria ka laet, kee na arito ni mamawesira, suria nga na Arafa o God ke pagai mamawesira, mi ngaira gena ka pagai arafa mangara na Mwane Rafa ira tarai tarai.

6 Hoi mina enjel ia ke woi tangau, “A woita gaa ke mwora wau ngai ge, mako gira fagauguri ana. Arafa, o God ne fagaotora na figona iata na maurukari ira ke kasia nikao ka enjel iana ia tangai fagarera ana rainia ka kare iana ka mwarao ne marefa ni qorafu wau make mai worawora.”

7 Hoi mo Jisas ke woi, “Mui rongorongo! Inau ke marefa ni qorafu wau makau arao mai! A wagefa tangara ka inuni na rongora na tamasinga iata na maurukari na segera irarona puka kaa!”

8 Inau o Jon, kau rongora makau regi ka arani mwarao gaa. Hoi ka mataina nau rongora makau regi fato, inau kau aqa wato i uwana na enjel ne fafagareau rainigi na mwarao gaa igi, makau katofi wogasia ana.

9 Maake woi tangau mai, “Siana kui wowogasiau! Inau kaa, ka mwane ni tagaranifa manga igo kena mina goamu ira na maurukari, mina arani inuni na arao suri na tamasinga irarona na puka kaa. Ui wogasia mwa ko God!

10 Siana ko pupunufi ka tamasinga ne fura mai pania ko God na segera irarona na puka kaa, suria na mataina tangai na mwarao gaa ne pagai worawora ke fagarangi noga.

11 Otai wau mwa ne aera ke nga ne tatanui mwa ka agua ne aera, mo otai wau mwa ne aera na mangatanga ke nga ne aera ka mangatanga. Otai mwa ne korokoro ke nga ne tatanui mwa ka agua koro, mo otai wau mwa ne apuna ke nga ne apuna mwa.”

12 O Jisas ke woi, “Mui rongorongo mai! Inau ke marefa ni qorafu wau makau arao mai! Inau kau pagai totora mai ka rogufanani na tagaranifa iata na inuni

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

nau nafuni afainiau, tangai orisi aporo ana tangara faitigi isuri ka mwarao ne tanui.

13 Inau kaa kau fagainagota na arani mwarao mi inau ki murita na arani mwarao nikao, anagona mina murina, anegana mina qotona.

14 A wagefa tangara ka inuni na wasira na gafu iata ke siki. O God ke mafata rainira ka ramwofa rai ngaua ana na guana na apenagai ni tafinga maka qauqanu iga na maani tangai na finua rafa kena.

15 Hoi mi metara fura na finua rafa kena, ka ogaoga iga ka inuni na tautanu mara aoo, maka fafaikuasi, mina ani na qaqaga tatanu afainira tana inuni, mina ani na nafunafu piri, mina ani na wowogasira na nununa na mwarao purua, mina ani na oqani tamasi qaqangara ana maka tamasi qaqanga raorao mwa.

16 Inau o Jisas, kau kasia na enjel iaku kaa, tangai tamasi ana ka mwarao gaa tangagamu ina siosi. Nga inau ke manga na wagana apenagai ne akau mai, nau wora mai pania ka woraworanifa iana o Deved na arafa ni finua. Inau kaa ke manga na feegu ni tangi ne togatoga wau."

17 A Figona Apuna mi kani iana na Karena Sip ia karu wowoi, "Ui rao mai." Arani inuni na rongora na agua gaa makai woi nikao, "Ui rao mai." Otai wau mwa ne mamata na riona, maki rao mai. Otai wau mwa ne oqani tafinga, maki rao mai ki tawoa ka wai ni tafinga ne ma ni gira tataraga ana rainia.

18 Inau o Jon kau tamasi raramwofaga nga tangara ka arani inuni na rongora na tamasinga ne fura mai pania ko God irarona na puka kaa. "E rao ke manga tana inuni ke ururuia wau nikao ka tana mwarao rainigi ka mwarao iga na puka kaa, o God make pagai watea wau nikao tangara ka fagamamasiaganifa manga ne woisia na puka kaa igi.

19 Kee manga tana inuni ke tawora fura rao ki tana tamasinga ne fura mai pania ko God ne taotao ina puka kaa, o God ke pagai tawoa pania nikao kina wotowoto iga na guana na apenagai ni tafinga ia mina finua rafa ne apuna ia na woisia ina puka kaa ia."

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

20 A mwane ne mafata rai na tawatawanifa rai na arani mwarao gaa, ke wowoi, “Aa. Inau ke marefa ni qorafu wau makau arao mai!” Ngaia ngai ke na, ui rao mai na Arafa o Jisas!

21 Naka ka korofa iana Arafa o Jisas ki afainigamu na kare iana o God. Amen.

© 2015, The Bible Society in the South Pacific.

Esclarecimento

Trata-se de iniciativa particular, com os seguintes objetivos: (i) colaborar para divulgação dos diversos textos bíblicos disponíveis, e, (ii) facilitar o acesso a esses textos, inclusive por meio de download.

Todo esforço em tornar a Palavra de Deus acessível a todos, em quaisquer localidades e falantes das mais diversas línguas, precisa ser um objetivo de todos os que são guiados pelo Espírito Santo. Ele inspirou o profeta Jeremias a dizer "não ensinará jamais cada um ao seu próximo, nem cada um ao seu irmão, dizendo: Conhece ao SENHOR, porque todos me conhecerão, desde o menor até ao maior deles, diz o SENHOR" (Jer. 31:34).

Jesus, também, falou assim: "e será pregado este evangelho do reino por todo o mundo, para testemunho a todas as nações" (Mat. 24:14).

Muitas organizações foram constituídas com o propósito de fazer a Bíblia disponível nas diversas línguas. Não é uma tarefa simples. Anos de trabalho, dedicação e entrega são necessários para esta tão extraordinária missão.

O texto deste trabalho está disponível na internet, em páginas eletrônicas de organizações que produzem ou divulgam bíblias, sem acréscimos de notas ou comentários. Assim, reconhecendo e respeitando os direitos que possuem sobre seus trabalhos, incumbe a todos os que amam a Palavra de Deus, o esforço em contribuir para amplificar sua divulgação.

Se possível, faça download do texto, para que sejamos, também, guardiões da Bíblia, e, com isso, preservando-a para as futuras gerações.

Divulga a Palavra de Deus, ela mostra o Caminho e permite a todos, que se conheça Sua vontade, em todos os lugares e épocas.

Marcel da Glória Pereira

2023, Vitória/ES - Brasil

Capa: Pôr do sol sobre o mar. Trata-se de imagem disponibilizada na internet, dentre as que não informam haver restrição ao uso.